

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-BLADET

SEKSOGTYVENDE AARGANG

BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN 1941

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

	Side		Side
DAHLERUP, AKSEL, Reportagechef:		RØPER-PETERSEN, W., Grosserer:	
<i>Soraner-Bladets Stifter</i> [Poul Hertz]. Et Ord fra en, der kendte ham godt. — Med Bem. af Hgo. Jfr. S. 46 af O. Licht	41	<i>Tale ved Rusmodtagelsen 21. September</i>	81
GLAHN, T., Overbibliotekar:		SHJÆRFF, POUL, Lektor:	
<i>Hvad Ligprædikenerne oplyser om Soranere i det 16. og 17. Aarhundrede</i>	69, 100	<i>Rektor B. Hoff</i>	4
GRANDJEAN, L. E., Underdirektør:		TO SANGE til Soransk Samsfunds Sorøtur Kr. Himmelfartsdag.	
<i>Sang til 1915-Studenternes 25 Aars Jubilæumssammenkomst i Sorø den 31. August</i>	7	1. »Peter« af Malle senex. 2. Til Rektor. Af O. C. Lund	52
HALLING, OTTO, Salgschef:		NEKROLOGER	
<i>Et Nytaarsdigt</i>	4	Dødsfald: <i>Otto Friis</i> (Realeks. 1911). Med 1 Portræt. Af Poul J. Henriques	2
KNOX, JOHN, fhv. Dommer og OLRIK, H. G., Kontorchef:		Fru <i>Charlotte Norrie</i> , født <i>Harbou</i> , * 12. Oktober 1855 † 19. December 1940 in memoriam. Af H G Olrik...	3
<i>Soraner-Bladets Jubilæum</i> [Resumé af Taler i Anl. af Soraner-Bladets 25 Aars Jubilæum]	47	Dødsfald: Pastor emer. <i>Lauritz Chr. Münster</i> ('79) ...	11
KNOX, JOHN, fhv. Dommer:		<i>John Leopold Lübschitz in memoriam</i> ('76), * 23. April 1858 † 13. Februar 1941. Med 1 Portræt. Af H. G. Olrik	12
<i>Blandinger fra Sorøe</i>	97	Dødsfald: Læge <i>Knud Børge Kirk</i> ('17)	19
LIND, AAGE, Forfatter:		Kaptajn <i>V Palslev</i> , * 27. November 1861 † 4. April 1941 in memoriam. Med 1 Portræt. Af H. G. Olrik	29
<i>I Dagens Anledning</i> [Digt ved Soraner-Bladets Jubilæum]	23	<i>Carl Heinrich Smidt</i> ('33), * 14. Marts 1915 † 11. April 1941 in memoriam. Af Ove Juul Møller	30
MACKEPRANG, M., Dr. phil., fhv. Direktør for Nationalmuseet:		Af F. Sp.	43
<i>Kongeborn i Sorø</i> . Med 2 Portrætter	24, 34, 50	Dødsfald: Postkontrolør <i>Harald Hastrup</i> . Af Vilhelm Bay	31
OLRIK, H. G., Kontorchef:		Dødsfald: Pens. Intendant <i>Chr. Balth. Høeg-Pedersen</i>	46
<i>In memoriam Eduard Nyeberg</i>	6	<i>Christian Nicolaj Emil Siersted</i> ('65), * 16.—12. 1847 † 26.—5. 1941. Med 1 Portræt. Af John Knox	47
<i>Da »Soraner-Bladet« startedes — og senere</i>	21	Provst <i>Wagner</i> ('96), * 18. August 1878 † 15. Maj 1941. Med 2 Portrætter	49
RAASCHOU-NIELSEN, H., fhv. Rektor:			
<i>Ved Translocationen den 21. Juni 1941</i> . [Tale] Med 1 Billede	65		
ROSEN, H., fhv. Lektor:			
<i>Til »Baldur«s 75 Aars Dag</i> . Med 1 Gruppébillede	73		

	Side		Side
Dødsfald: Pensionist <i>Harald Oppermann</i> (Realeks. '85). — Proprietær <i>Marius Thorkilsen</i>	62	Soransk Samfunds 73. ordinære Generalforsamling ...	37
Dødsfald: Forstkandidat <i>Otto Schierbeck</i>	67	Fællesturen til Sorø	40
Civilingeniør <i>Kristian Michelsen</i> ('00), * 7. Aug. 1882 † 28. Juli 1941. Med 2 Billeder. Af S. J.	76	Bestyrelsen	40
Dødsfald: Maleren <i>Adolf Boye</i>	77	Filatelistklubben. Af <i>M.</i>	46
Lektor <i>Hans Holten-Bechtolsheim</i> . Med 1 Portræt. Af H. Raaschou-Nielsen	83	Soransk Samfunds Tur til Sorø Kr. Himmelfartsdag den 22. Maj. Med 4 Billeder. Af <i>K. & S.</i>	57
Mindeord om Lektor <i>Holten</i> . Af Erik Hammerich Damm	84	Aarsfesten 1941	71
Dødsfald: Læge <i>P. L. Iversen</i> ('14). — Redaktionssekretær <i>Ad. Worsøe-Andersen</i> ('99). — Maskinmester <i>Knud Wendt</i> . — Greve <i>Helge Knuth</i> ('91). Fhv. Godsejer <i>August Bang</i> . — Underdirektør <i>Chr. H. Teisen</i> ('11)	85	Klasseformænd. Af <i>Alfred V. Rasmusen</i>	71
<i>Gordon Norrie</i> død	87	Soraner Kegle-Aften 1941	79
Dr. med. h. c. <i>Gordon Norrie</i> , * 6. Maj 1855 † 11. Oktober 1941 in memoriam. Med 1 Portræt. Af H. G. Olrik	89	Det nye Radiohus forevises Soranere med Damer	86
Formandens Tale ved <i>Gordon Norries</i> Baare	90	Kontingent-Betalingen	86
Dødsfald: Cand. pharm. <i>Preben Ditlev Frederik Nissen</i> (Realeks. '12). — Fhv. Præst <i>H. G. Heiberg</i> ('82). — Salgschef <i>Ludvig Bagger Faaborg</i> (Realeks. '92). — Læge <i>Chr. Bang</i>	94	Keglekonkurrencen Fredag den 3. Okt. 1941. Af <i>Malle</i>	87
Dødsfald: Kbmd. <i>F. Perch Nielsen</i> (Realeks. '88). — Forstkandidat <i>Gustav Hoff-Hansen</i> ('90). — Gros-serer <i>Paul A. Netterstrøm</i> (Realeks. '10)	99	Soransk Samfunds Aarsfest. Med 1 Gruppebillede. Af <i>Nemo</i>	91, 92
		Soraneraftenen med Damer Holbergs Fødselsdag 3. December	93
		Valdemar Petersens Legat	100
		MINDRE MEDDELELSER	
		Rektor [Raaschou-Nielsen] er fyldt 70. Med 1 Portræt	1
		Meddelelse fra Formanden	2
		Portræt af C. Dalsgaard. Med 1 Portræt. Af <i>Alfred V. Rasmusen</i>	3
		En Film fra Sorø Amt	4
		Soer eller Sorø. Af <i>H. L. Truelsen</i>	6 jfr. 14
		En Soraners Søn om Sorø	7
		Rektors 70 Aars Dag	9
		Soranske Penne [Anmeldelse af Villh. Andersen: <i>Horats. Anden Bog</i> . — Johs. Nordentoft: <i>Einar Prip. Et Livsbillede</i>]. Af <i>hgo</i>	9
		Skolekomedien	10
		Tiaars Jubilarer. Med 1 Gruppebillede	11
		En Soraner udmærkes [Billedhugger Jan Buehl]. Af <i>—mmer</i>	11
		Sorø Akademis Regnskab	13
		Fra Sætternissens Værksted. Af <i>hgo</i>	13, 18
FORENINGSANLIGGENDER			
Aarets første Soraneraften	2,		
Soraner-Aften i Marts	10		
Legaterne	11		
Det jubilerende »Soranerblad«. Af <i>John Knox</i> og <i>Louw</i>	17		
Generalforsamlingen	18		
Soraner-Aftenen den 6. Marts	18		
Regnskaber for 1940	20		
Sorø-Tur, Kr. Himmelfartsdag	31		
Festen i Soransk Samfunds jyske Afdeling den 15. Marts	31		
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium	33,		
Soransk Filatelistklub. Af <i>Nesumsar</i>	34		

	Side		Side
En lyrisk Geografi [Fr. Nygaard: Digternes Danmark]	13	En soransk Astronom [Hans Qvade Rasmusen]	62
Soring og Soraner. Af <i>Henrik N. Elmquist</i> [jfr. 6]	14	De 20 gamle Kongebilleder og Biblioteket	66
Fra Pilatus-Premieren. Med 2 Billeder	19	Gruppebillede af Rektor Raaschou-Nielsen og Sorø Akademis Skoles Lærere	67
Vilhelm Andersen faar Tietgen-Medaillen	21	Translocationen den 21. Juni. Med 1 Gruppebillede...	67
Phønix-Kæden	30	Jubilæumsfest i Sorø [»Baldur«]. Af <i>B. O. Lauridsen</i>	76
Konfirmationen i Sorø. Af <i>Knox</i>	33	Rektor West's Tale den første Skoledag	77
Den nye Rektor [A. J. West]	40	Fugleskydning paa Herlufsholm. Med 2 Billeder. Af <i>John Knox</i>	77
Soraner-Bladets 25 Aars-Index. Med 1 Billede. Af <i>Bladudvalget</i>	41, 51	»Blaa« Soranerbog. Af <i>John Knox</i>	78
En lille Erindring [om Kapt. Palslev]. Af <i>Gordon Norrie</i>	41	Fodboldturneringen	79
Historisk Aarbog fra Sorø Amt. Af <i>—frey</i>	42	Kricketkampen den 14. Septbr.	87
Sorø Akademis Skoles ny Rektor. Med 1 Portræt	45	»Baldur«s 75 Aars Jubilæumsfest. Af <i>En af dem</i>	93
Kære Soraner-Blad! [Ang. Poul Hertz]. Af <i>O. Licht</i>	46	Fodboldkampen d. 28. September. Af <i>T. G.</i>	94
Fodboldkampen den 22. Maj. Af <i>T. G.</i>	46	Ny Sportsplads paa Flommen	95
Fra en fotografisk Dagbog. Med 3 Billeder. Af <i>Aage Wielandt</i>	60	Soransk Samfunds Besøg i Radiohuset. Af <i>Malle</i>	98
Frederiksberg ved Sorø. Af <i>L. Wagner</i>	61	Holbergs Fødselsdagsfest. Af <i>Malle</i>	99
Fraternitas Sorana's syvende Stævne i Fiskebæk 10.—12. Juni 1941. Med 1 Vignet. Af <i>Olaf Krog- Meyer</i>	61	Soranske Penne [Chr. Elling. — Johs. Brøndsted]. Af <i>Lex</i>	103
		Gamle Soranere og soranske Noter	8, 14, 27, 35, 44, 53, 63, 72, 79, 88, 95, 104

SORANER-BLADET.

MEDLEMS SORANSK

BLAD:FOR SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 1

Januar 1941

REKTOR ER FYLDT 70

Den 16. Januar fyldte Rektor *Raaschou-Nielsen* 70 Aar og modtog i Dagens Anledning en Hilsen fra Soransk Samfund. Til Sommer, naar *Raaschou-Nielsen* tager Afsked med sin 30-aarige Rektorgerning ved Sorø Akademis Skole, vil der i Soraner-Bladet blive Lejlighed til et Tilbageblik over denne Gerning og dens gode Resultater. Til Fødselsdagen indløb der ogsaa Hilsen fra Phønixkæden.

Det glæder os alle, at Rektor nu har kunnet genoptage sit Arbejde. Han har jo ligget meget syg paa Hospital i København fra Sommerferiens Begyndelse til langt hen paa Efteraaret, da han omsider kunde rejse hjem til Rekreation i Sorø. Han er heldigvis nu saa fuldt restitueret, at han atter har kunnet overtage Rektoratet. Den første Dag efter Juleferien mødte *Raaschou-Nielsen* til Morgensangen og holdt en Nyt-aarstale, hvori han bragte Lærere og Elever en Tak for Opmærksomheden under hans Sygdom og takkede Lektor *Gorm Hansen* for den gode Maade, hvorpaa denne havde løst Hvervet som konst. Rektor. Det blev i det hele en smuk og stemningsfuld Indledning til Skolearbejdet i det nye Aar.

Fra »Sorø Amtstidende« tillader vi os at bringe følgende Referat af 70 Aars Fødselsdagens Forløb:

I den tidlige Morgenstund havde Gymnasieforeningen »Baldur« rejst Æresport ned til Rektorgaarden, og noget senere mødte 40 af »Baldur«s Sangere, der vækkede Fødselsdagsbarnet med Sang. *Erik Plesner* overrakte Blomster fra »Baldur« og takkede for Rektors Interesse for Foreningen.

Ved 9-Tiden samledes Eleverne — alle i Galla — i Festsalen, og da Lærerne og Rektor med Familie førtes ind af Marskaller, spillede Skolens Orkester under Organist *Andrups Ledelse* Triumf-Marschen af »Aida«.

Idet Rektor besteg Talerstolen, udbragte Gymnasiast *Aksel Heltoft* et Leve for Rektor.

Man sang »Lovsynger Herren, den evige Konge med Ære«, hvorefter Præsidenten for »Baldur« tog Ordet og bl. a. udtalte:

— Som Udtryk for den Hengivenhed og Agtelse, Skolens Elever nærer for Rektor, beder jeg Dem paa mine Kammeraters og egne Vegne modtage denne Mappe med de hjerteligste Lykønskninger paa 70 Aarsdagen. Under deres lange Sygdom er Deres Tanker ofte vandret ned til vor gamle Skole, der takket være Deres Livsgerning har naaet sin nuværende høje Anseelse. Skolen havde ikke glemt Dem under Deres Fravær. Vi fulgte Deres Hel-

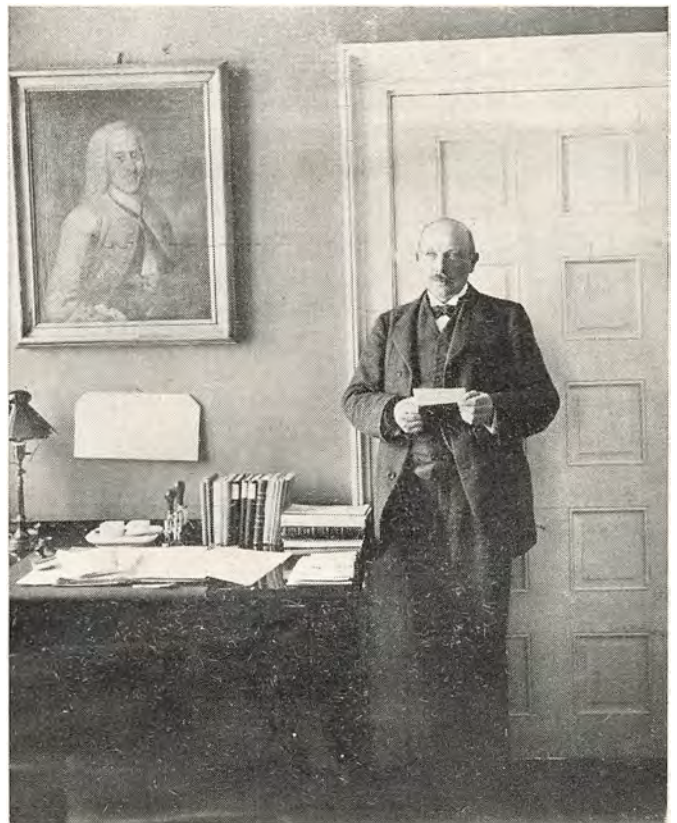
bredstilstand fra Dag til Dag, og det var med oprigtig Glæde, vi modtog Meddelelsen om Deres endelige og fuldstændige Helbredelse.

Vi ønsker Rektor og Frue al mulig Lykke i Fremtiden, ligesom vi aldrig vil glemme Dem.

Saa kom 4 Elever med en smuk Gave: En Lænestol.

Lektor *Rosen* hyldede Retkor i en smuk lille Tale.

Vi ønsker Dig hjertelig til Lykke og glæder os over at se Dig igen. Vi vil takke Dig paa denne Dag for din

Dette Billede af Rektor i Rektorværelset er fotograferet af Digteren Aage Lind den 30. April 1916.

Venlighed og for den Redebondhed, Du altid har vist, naar vi kommer med et Ønske. Vi takker Dig som Menneske og som Rektor. Naar man bliver 70 Aar, har man naaet Livets Fylde. Saa lader man sig ikke forblænde længere, det er, som om der kommer Toner til os fra en højere Verden, og det er ikke fremmede Toner for Dig. Paa din Fødselsdag vil vi gerne overrække Dig en Gave, en

Radio. Vi ønsker for Dig, at Du i den maa høre mange gode Nyheder, saavel fra Danmark som fra det fremmede.

Rektor fremførte derefter en hjertelig Tak til »Baldur«, til Eleverne og til Lærerne.

— Det er mig en stor Glæde at faa Lov til at opleve denne Dag, hvilket jeg flere Gange har tvivlet om. Jeg har aldrig før haft en Radio, men det vil blive dejligt at sidde i Lænestolen og lukke op for Radioen og lade Tonerne fra Verden lyde. Saa kan jeg ogsaa tage Mappen og lade alle jeres Ansigter glide mig forbi. Det er mig en Dag med blandede Følelser, for at fylde 70 vil sige, at man ogsaa er ved Slutningen af sin Livsgerning. Tak for den festlige Modtagelse! Nu gaar vi til Arbejdet i to Timer, og saa har vi fri Resten af Dagen.

Drengene gik saa til Skolen, og da de Kl. 10½ havde spist Frokost, medens Rektor drak Kaffe i Selskab med Lærerne paa den blaa Gang, samlede alle Eleverne sammen med Rektor og Frue og Lærerpersonalet paa Stentrappen ud mod Søen, hvor de alle blev fotograferede. Da Rektor kort efter forlod Akademibygningen, havde Eleverne dannet Spalier fra Trappen i Fratergaarden over til Rektorboligen, og Jubelen steg op mod Rektor og hans Frue, mens de passerede.

MEDDELELSE FRA FORMANDEN

Foranlediget af den af Kontorchef *H. G. Otrik* i Soraner-Bladet Nr. 12 for December Maaned f. A. indrykkede Skrivelse til Bladets Redaktør, maa jeg som Soransk Samfunds Formand bestemt tage Afstand fra Indholdet og Tonen i denne Skrivelse, som Bladets Redaktør efter gammel hævdvunden Skik ikke har kunnet nægte Optagelse, da den var fremkommet under Brevskriverens Navn og som Svar paa en i et foregaaende Nummer indrykket Artikel.

John Knox.

— Hermed er Diskussionen om denne Sag sluttet i Soraner-Bladet.

Red.

AARETS FØRSTE SORANERAFTEN

Onsdag den 5. Februar afholdes Soraneraften med fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *Mouritz Mackeprang* som Foredragsholder. Mackeprang vil tale om »Kongesønner i Sorø«.

Det er lykkedes at skaffe Mulighed for et glædeligt Gensyn med de »traditionelle«: *Gule Ærter og Flæsk og Pandekager, Øl og Kaffe* (inclusive Drikkepenge) for den p. t. fantastisk billige Pris af 3 — tre — Kroner pr. Couvert. Og saa kan man oven i Købet faa rød Aalborg for extra 65 Øre pr. Snaps. Dette »Slaraffenland« er beliggende i den store nye Restaurant »Varna«, Vimmelskaftet 35 (Hjørnet af Hyskenstræde), som denne Aften fra Kl. 18 er forbeholdt Samfundets Medlemmer.

Aftenen vil forme sig saaledes: Kl. 18 Foredraget af Direktør *Mackeprang*, og Kl. 19,15 gaar vi tilbords til de dampende Ærter m. v. Senere vil der blive Lejlighed til Kortspil (Kort maa medbringes).

Man maa melde sig til Sekretæren: *J. G. Madelung*, Admiralgade 21, 3. Kbh. K., Telf. Palæ 1207 y senest Mandag den 3. Februar 1941.

DØDSFALD

Der er fra Argentina indløbet den triste Meddelelse, at *Otto Friis* d. 4. September 1940 er afdøet ved Døden paa Hospitalet i Mendoza efter et langt Sygeleje.

Otto Friis var Nr. 2 i Rækken af de fire Brødre: Erik, Otto, Christian og Holger, Sønner af afdøde Oberst Th. Friis, paa daværende Tidspunkt fra Fredericia, der alle gik paa Skolen samtidig i Aarene mellem 1906—1911.

Vi, hans jævnaldrende, erindrere »lille Friis«, eller som afdøde Overlærer *Zoffmann* kaldte ham, »Fliden fra Frederits«, som en mild og livlig Dreng og en hjertens trofast Kammerat, der er fulgt med Venskabelighed og Interesse af de gamle Soranere gennem Aarene.

Efter Realexamen i 1911 begyndte Otto Friis sin Uddannelse i et københavnsk Veksellererfirma, blev indkaldt under Verdenskrigen, fratraadte som Kornet og drev en Aarrække sin egen Veksellerervirksomhed, for senere at blive interesseret i en Kaffeplantage i Brasilien, som han selv administrerede i adskillige Aar. I 1932 rejste Otto Friis til Mendoza i Argentina, for at virke med Frugtavl paa sin egen Jord samt for Jernbanernes Planteskole i sin Egenskab af Irrigationsexpert.

Otto Friis blev i Brasilien gift med Frk. *Ingrid Pagh*, Datter af Generalkonsul *Pagh*, *Snoghøj*, og i Ægteskabet var der 1 Søn og 2 Døtre. Fru Friis døde under en Tyfusepidemi i Argentina.

Det sidste Aar begyndte Meddelelserne at blive knappe dernede fra, og det viste sig nu, at Otto Friis siden Januar 1940 har ligget haabløs syg, indtil Døden frigjorde ham for yderligere Lidelser.

Poul J. Henriques.

— Otto Friis var født den 9. September 1895 i København som Søn af Premierløjtnant, senere Oberst *Holger Theodor Chr. Friis* (død 1930) og Hustru *Clara Marie*, f. *Sønderby*. Han kom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1906 og gik ud med Realeksamen i 1911. Hans Brødre er: Erik f. 1894, Student fra Sorø 1911. Christian f. 1897, i Sorø 1908—13, udmeldt af 1. G. *Holger* f. 1898, udgaaet 1916 med Realeksamen.

FRU CHARLOTTE NORRIE
født HARBOU

* 12. Oktober 1855 † 19. December 1940

IN MEMORIAM

Da Fru *Charlotte Norrie* kort før Jul sov ind efter aarelang Sygdom og Afkræftelse, mistede hendes Ægtefælle og Børn en mageløs kærlig Mor, Danmark en af sine bedste Døttre og vi Soranere en god Veninde. Hun, som selv var saa øvet i og rede til at tage de Opgaver op, der meldte sig gennem Aarene — og det var saa vist ikke faa, ofte meget krævende, af baade aandelig og legemlig Art! — blev næppe mere betænkelig, end at det nok lod sig overvinde, da hendes Mand i 1925, 70 Aar gammel, lod sig overtale til at modtage Valget til Formand for Soransk Samfund, der visselig kræver en hel Del af den, som vil paatage sig det og, vel at mærke, gøre noget ved det. Det vilde *Gordon Norrie* — absolut! og hans Hustru stod ham ogsaa her paa bedste Maade bi som ofte før i hans flerartede Virksomhed under deres lange Samliv og gjorde det bl. a. ved at aabne sit Hus og brede sin Dug for hans Kolleger i Bestyrelsen — gjorde det paa den smukkeste Maade, saa ingen af os følte sig til Ulejlighed men straks som velkomne og velanbefalede Gæster. Det var en yderst fornøjelig og hyggelig Aften, da vi første Gang samlede hos den nye Formand, som foreslog, at vi alle indenfor Bestyrelsen skulde være »dus«; det blev Indledningen til et godt Samarbejde og til, at sikkert ingen i de efterhaanden skiftende Bestyrelser i de følgende tolv Aar nogensinde følte sig fremmed overfor »Formanden« og for den Aand, der herskede i hans gæstfri Hjem.

Det var en udmærket Aand, og den stod i Pagt med de allerbedste Traditioner indenfor de Kredse af vort Samfund, hvortil *Gordon* og *Charlotte Norrie* hørte. Man mærkede snart, om man ikke vidste det forud, at Fruen i dette Hus var af ædelt Blod — i allerbedste Forstand af en Adel, som sidste Sommer rundede sit første halve Aartusinde, og som sikkert i høj Grad forpligtede sine Medlemmer. Der hang paa en Væg i en af Hjemmets Stuer et stort Fotografi, der viste Husets Frue i de unge Aar, smuk og rank og med det Udtryk i Skikkelsens Linier, som er egent for en Personlighed, der er rede til at gøre en samvittighedsfuldt gennemført Gerning i Livet. Saadan som paa dette smukke Billede har jeg personlig ikke set eller kendt hende, men jeg hørte allerede derom i min Barndom og om, hvordan hun paa mer eller mindre bar Bund byggede et Arbejde op for ulykkeligt stillede Mennesker, for smaa fattige Børns bedre Røgt og Pleje og ikke mindst for Uddannelsen af de Kvinder, Sygeplejersker og andre, af hvem denne hjælpende Virksomheds Fremtid afgang. Side om Side hermed gik senere hendes landskendte Gerning for at fremme de nationale Opgavers Røgt, som hun, Officersætling gennem Generationer, satte saa højt. Det laa vist i det hele taget i hendes Slægts Overlevering, at man havde sine personlige Meninger og fægtede med sine Meningers fulde Mod — opflammende dem, der forstod og vilde være med, aldrig gaaende paa Akkord og med klart Blik for »Medløbernes« ringe Værd i det lange Løb.

Nu havde hun i en Aarrække kunnet se tilbage paa en tapper Livsførelse, paa Maal, der var naaet — og ikke var naaet, uden hendes Skyld. Til det sidste holdt hun sin Fane højt; hun havde intet at bebrejde sig. Deraf den fine Mildhed og Ro, som nu prægede hende; her var noget at se og lære om, hvorledes et Liv kan leves uselvvisk, utrættet, aldrig med Afslag i Villiens Renhed og Styrke, ogsaa i de Aar, hvor Kræfterne ikke mere slog til som før.

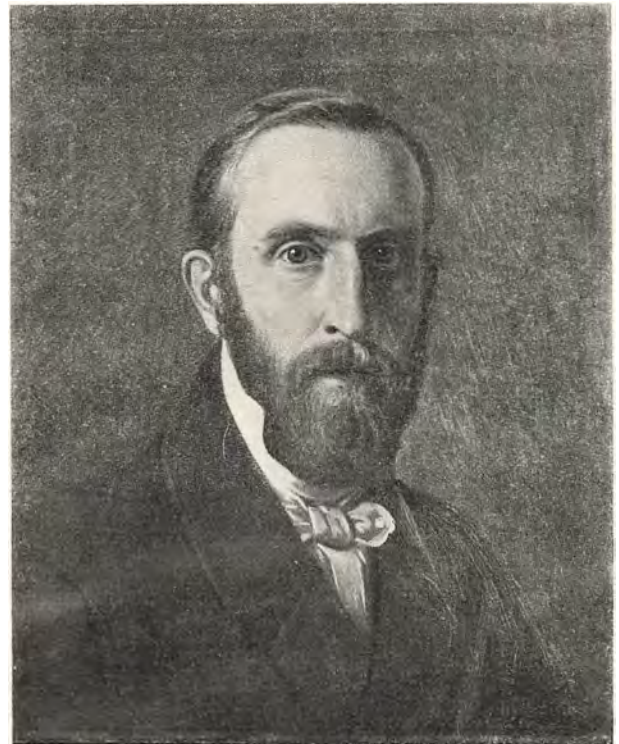
Saaledes saa vi Soranere Fru *Charlotte Norrie* i hendes høje Alder, mild og dog myndig, venlig mod enhver af os yngre, villig til at høre ogsaa om soranske Emner, fordi de nu udgjorde en Del af hendes Husbonds Glæde. Nu tager vi alle den hjerteligste Del i hans uerstattelige Tab, men hende under vi, ogsaa af Hjertet, den velfortjente Hvile, hun har fundet; ingensinde vil vi glemme denne sjældne Kvinde, som vi Soranere ogsaa fik Lov til at lære lidt at kende.

H. G. Orlík.

PORTRÆT AF C. DALSGAARD

Paa Soransk Samfund's Musæumsvenners Vegne beder jeg om Optagelse af følgende:

Gennem Direktør *Leo Swane*, Statens Musæum for Kunst, har Musæumsvennerne for Kr. 700.00 købt et Por-

træt af *C. Dalsgaard*, malt af *Const. Hansen*. Portrættet er udført som et Forarbejde til *Dalsgaard's* Portræt paa *Constantin Hansens* store Billede af den grundlovgivende Rigsforsamling, der findes paa *Frederiksborg* Musæet.

Paa dette Billede ses *Dalsgaard* som en af Tilskuerne i Baggrunden. Billedet forestiller *Dalsgaard* i Aaret 1862 altsaa netop det Aar, da han udnævntes til Tegnælærer i *Sorø*, og foruden sin kunstneriske Værdi som et godt Eksempel paa *Constantin Hansens* gode og fornemme Portrættstil, har det herved en yderligere soransk Portrætværdi.

Da der fra anden Side var stor Interesse for Erhvervsen af Billedet, maatte Bestyrelsen handle hurtigt, og den anmoder derfor interesserede Medlemmer af Soransk Samfund om at yde et mindre Bidrag, saaledes at Købesummen skaffes tilveje.

Bidrag kan indbetales paa Postgiro Konto Nr. 28632.

København, d. 10. December 1940.

Alfred V. Rasmusen.

ET NYTAARSDIGT

Salgschef Otto Halling sendte sine Venner og Bekendte en fiks Jule- og Nyt-aarshilsen, hvorpaa var trykt nedenstaaende af ham selv forfattede Sang, som ogsaa har været offentliggjort i »Berlingske Tidende«:

Mel.: Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Højt imod Nord, omkranset trindt af Have,
der ligger Danmark, som er Dit og mit,
et frodigt Land, hvor ingen mer er Slave,
thi Aandskulturen bragte Folket vidt.
En herlig Plet af Eg og Bøg og Birke,
af gyldne Agre rundt fra Øst til Vest,
hvor By og Land ved fælles Kløgt og Virke
kan gøre Arbejdsdagen til en Fest!

Men selv i Danmarks lille, lune Rede,
hvor Mor og Far og Du og jeg blev til,
er det en Kunst — naar Guderne er vrede
at holde Kursen, som man helst det vil.
Vildt raser Krigens Brand i mangt et Rige
og knuger sorgtungt Folkets Sjæl og Sind,
saa hør vor Bøn: Lad snart af Mørket stige
den lyse Dag, som ringer Freden ind!

Vor Konge god — Dig takker gamle, unge,
Din Gerning skabte Folket gode Kaar.
Du delte med os Timer — glade, tunge,
imedens Tiden graanedes Dit Haar.
Og naar en Dag det store Budskab kommer:
Fred over Jord — frit er vort Fædreland,
da glædes vi — som Barnet ved Skærsommer —
og hylder Kongen, Danmarks bedste Mand!

O. H.

EN FILM FRA SORØ AMT

Turistforeningen for Danmark og Dansk Kulturfilm har i den forløbne Sæson ladet optage en Film over Sorø Amts historiske Minder. Filmen er blevet til rundt om i Amtet under Ledelse af Fuldmægtig Hedegaard i Statsbanerne. Fotograf Poul Eiby, Nordisk Film, er Mester for Billederne. Teksten er skrevet af Soraneren, Museumsdirektør, Dr. phil. Poul Nørlund og indtalt af en anden Soraner, Statsradiofoniens Reportagechef, Redaktør Aksel Dahlerup. Emil Reesen har komponeret den ledsagende Musik. Det er denne Films Opgave at blive forevist i alle Landets Biografteatre som en Forfilm for en dansk Hel-aftensfilm. Den maa derfor kun vare 12 Minutter, og af denne Grund er den oprindelige Film stærkt beskaaret, talrige Meter skal være klippet fra — desværre! Men for-

haabentlig kan der blive en Lejlighed for Soransk Samfunds Medlemmer til at se hele Filmen. De vil ikke komme til at fortryde det, og det var saamænd ogsaa en Glæde for den indbudte Kreds at se den beskaarne Film, da den havde sin Upremiere Søndag Formiddag den 15. December i D. S. B.'s Kino.

Gangen i den meget smukke og instruktive Film er, at en Spejderpatrulje drager paa Fodtur til de historiske Egne og Minder i det store Sorø Amt. F. Eks.: ved en Gaard lytter Spejderne til en Karls Harmonikaspil. Fingrene paa Tasterne glider over i Fingre paa Sorø Kirkes Orgel, hvilket er Indledning til Besøg ved Valdemar Atterdags, Absalons og Holbergs Grave. Paa Sorø Akademis Skoles Boldplads ser man en Elevs Overarmsbold, den havner dog ikke som ventet i Gærdet, men forvandles til en Sten, der pladsker i Vandet i et Gadekær, hvis Bølgeringe gaar videre helt til Bjernede Kirke. Saa ses to bedaaende Tvillinge, som bliver til de to Tvillingetaarne paa Fjenneslev Kirke o. s. v.

Det er en Film, som dens Skabere har megen Ære af, og forhaabentlig vil den opfylde sin Hensigt: at fæstne Kærligheden til vort skønne Land.

REKTOR B. HOFF

Af Lektor POUL SCHJÆRFF

Et af de lykkeligste Tidsrum i mit Liv er Tiden fra Efteraaret 1906 til Sommeren 1908, da jeg gik i femte og sjette Klasse paa Sorø. Man havde overstaaet fjerde Klasses Hovedeksamen og havde dermed sluppet en Række ubehagelige Fag, bl. a. Matematik, der paa en overvejende sproglig indstillet maatte virke stærkt deprimerende; man naaede op i det egentlige Gymnasium og begyndte at anses for voksen; ja, man tituleredes af en enkelt Lærer saagar med »De«; en stor og rig Verden aabnede sig for én: den hellenske Kulturs rige Menneskelighed, Roms kølige Klarhed, Historiens brogede Skæbnebog og den danske Digtning paa éngang muntre og alvorlige Ansigt. Hertil hidrog en Række Lærere, som man pludselig opdagede hørte til Menneskeslægten, og som her i de højere Klasser var Venner og Vejledere.

Størst blandt alle stod vor gamle Rektor *Bartholomæus Hoff*, og naar jeg her som en ringe Tak for, hvad jeg skylder dette enestaende Menneske, søger at tegne hans Billede, er det ikke, fordi Mindet har kastet sin gyldne Glans derover; nej, allerede i Skoletiden forstod vi, at vi her stod overfor en sjælden Personlighed. Ganske vist har »Soraner-Bladet« (i Septemhernummeret 1940) mindedes hans Hundredeaarssdag, men jeg mener, at den dér fremsatte Karakteristik yderligere kan udfyldes, og hvad jeg fremfører, vil sikkert kunne tiltrædes af hele Holdet fra 1908.

Dengang havde vi intet Begreb om, at vor daværende Lærer i Græsk og Oldnordisk var en af Danmarks Fremskridtspædagoger, ej heller at han kunde færdes som jævnbyrdig blandt Sprogmand som Wimmer og Villh. Thomsen — hans Indsats paa disse Omraader ses der derfor bort fra, ligesom jeg er ude af Stand til psykologisk at klargøre, hvorfor Rektor Hoff blev, som han blev; de Forhold af personlig Art, der kan have præget ham, er mig ubekendte; jeg giver kun de Indtryk, jeg har faaet ved i to Aar at have haft ham som Lærer.

I de smaa Klasser stod han for os som noget mystisk og fjærnt; naar han skred frem, værdig og tilknapet, med Stokken *Briuno* i Haanden, følte vi en uvilkaarlig Respekt og ønskede ikke nogen nærmere Forbindelse; og naar han spurgte en af os om vort Navn, samtidig med at han kneb os i Øjenskindet, kunde vi umulig svinge os op til at tro, at vi her havde en venlig Mand for os.

Saa kom Gymnasietiden, og hermed den store Ændring. Timerne var fyldt af Hygge og Kontakt mellem Lærer og Elever. Det begyndte allerede med hans Indtræden i Klassen. Rektor Hoff yndede da ofte at udslynge et eller andet bevinget Ord af den rige Citatskat, der stod til hans Raadighed. Han begyndte, og vi andre skulde saa fuldføre og oplyse, hvorfra Ordet stammede. Med en let Variation (fra Heibergs »Kong Salomon og Jørgen Hattemager« Sc. 23) kunde han sige:

Vær saa god og sæt jer ned,
hvorpaa vi fortsatte:

Visen varer en Evighed!

Eller som Signal til, at vi kunde tage Plads:

Han næppe faar —

Vi: »I Æsler« sagt — før alting er i Orden bragt (»Kærlighed uden Strømper« V, 4). Undertiden var disse Citater — for at drille os — temmelig hasarderede, som naar han engang som Svar paa en Anmodning erklærede: »*Jeg vil ikke*. — Hvor staar det?« Disse selvfølgelige Ord, der siges af Kongen i »Fyrstøjet«, da en af de store Hunde tager ham og Dronningen, var vi ude af Stand til at stedfæste.

Selve Undervisningen foregik uden Finesser og Fiksfakserier af nogen Art; overfor det rent eksamensmæssige viste B. Hoff stor Overlegenhed; han stolede paa sine Elever og var ikke smaalig. Da jeg til Studentereksamen gjorde Rede for det græske Tempel (jeg havde omhyggeligt læst Sechers Kunsthistorie) og bl. a. vistede mig med at udslynge: »Det dér hedder *Sima* (Tagrenden)«, udbrokk Rektor: »Det kan godt være — det ved jeg s'gu ikke!« — saadanne Smaating interesse-rede ham ikke.

Uden direkte at give Pegepind fik han os til at forstaa Forskellen mellem Lektie og frit Studium; han sagde saaledes ofte, naar han havde gennemgaaet Lektionen: »Nu lader I vel Bøgerne blive her paa Skolen til næste Gang?« Det havde vi dog ikke Overlegenhed nok til. Og da vi efter Læsningen af Herodots I. Bog gik over til II., spurgte han Dagen efter: »I har vel løbet II. Bog igennem derhjemme?« Det skulde vi nok vogte os for; men det begyndte at dæmre for os, at der var noget, der hed at studere. Selv erklærede han, at han som Skoledreng kun havde læst sine Lektier paa Vejen til Skolen; ellers studerede han Oldnordisk.

Særlig nydelsesrig var Lørdagen, hvor vi havde to sammenhængende Græsktimer. Time Nr. 2 faldt efter Spisefrikvarteret, hvor vi alle fordøjede, mens vi paa-hørte Rektors Oplæsning af græsk Litteraturhistorie efter Prof. Schücks store Bog. Men selv om vi ikke »blev hørt«, fik vi gennem Forelæsningen et stærkt Indtryk af den hellenske Litteraturs Værdi. Ogsaa under Gennemgangen af Mytologien udvidedes vor Horizont: Rektor Hoff forstod ved smaa Bemærkninger at uddybe Stoffet uden pedantisk at gaa i Enkeltheder eller at slaa Interessen ihjel ved den i Nutiden saa graserende Overkommenering; under Omtalen af en eller

anden Gudeskikkelse henviste han ofte til Fremstillingen i senere Kunst og Litteratur, hvorved man fik en Forstaaelse af, hvor dybt det klassiske Væsen har præget alt senere Aandsliv. Han gav os derved *imponderabilia* af stor Værdi. Det er ikke Overdrivelse, at vi glædede os til disse Timer, der ofte var morsomme, altid harmoniske, udbytterige og menneskelige.

Rektor Hoff var nemlig — og her ligger Nøglen til hans Indflydelse — ikke blot Lærer, men Menneske, og det et stort og godt Menneske. I Ord og Gerning forstod han at lade dette komme til Udtryk. Han var en Personlighed; mærkelig sammensat, som Overlærer Jochumsen hos Bauditz, rummede han i sig store Mod-sætninger, ligesom hans sproglige Udtryk ikke altid var det mest slebne. Men alle de forskellige, tilsyneladende heterogene Elementer syntes os arbejdet sammen til Enhed og Harmoni.

Rektor Hoff citerede ofte Linjen fra Hostrups Ruskantate:

Og naar du har Humaniora læst,
saa blir du human som jeg, dit Bæst!

Rektor var Humanist, derfor kunde han, uden at Respekten tilsidesattes, udfolde sig med Kraftudtryk og friske Skældsord. Ord som *Lumregøg* eller *Flæskefante* udslyngedes med en overordentlig Vægt og Virkning, og hans Karakteristikker af Gymnasiasternes Materialisme var ret drøje, med plumpe Hentydninger til Fordøjelsesprocessens Resultater; finere varieret, naar vi i Oldnordisk oversatte Eddaens »Havamál«, hvor det hedder: »Men uklog Mand — kender aldrig — sin Maves Maal«, som af Rektor ændredes til: »Men en Gymnasiast — kender ingen Grænser for — hvad han æder«. Om fin Ironi og Kendskab til Gymnasiasten vidner følgende Bemærkning: »Den Bog har jeg foræret til jeres Forening, men I har vel solgt den og købt Tobak for Pengene!« Det branderagtige nærmer man sig, naar han en Gang, da en Elev sagde: »Hr. Rektor! det er saa *trættende*«, replicerede: »Ja, det er næsten *fjortende*!« Hans Syn paa forloren Romantik fremgaar af følgende: Gymnasiastforeningen »Baldur« skulde døbes om til det mere korrekte »Balder«. Flere holdt paa det gamle Navn, og da vi afæskede Rektor hans Mening om Spørgsmaalet, erklærede han kort: »Der er noget, der hedder *Bal*, og noget, der hedder *Dur*, men *Baldur* — ha, ha!« Som det ses, kunde han i sit Sprog bevæge sig fra det massive og over det branderagtige til det fint vittige og ironiske.

Og endnu et: Hans Sprog var godt Dansk. Et fremtrædende Træk hos ham var Kærligheden til Danmark. Aaret 1864 havde sat sit uudslettelige Præg paa ham. Dette viste sig ogsaa deri, at han saa vidt muligt indførte danske Betegnelser for fremmede, hvad der undertiden kunde være af noget komisk Virkning. Naar vi skulde stille op til Lovsang, hed det efter hans Ordre ikke »træd *an*«, men »træd *til*!« Cykel erstattedes med *Ridehjul*, Vikar med *Isted-træder* o. s. v.

Ikke alene var han en god dansk Mand; han var tillige præget af Ydmyghed og Taknemmelighed; han besad Selvironi, og han var paa sin Post over for al Overfladiskhed.

Pastor Krarup fremhæver i sin smukke Mindetale Rektor Hoffes stærke Kristentro; den havde han ikke særlig Lejlighed til at betone i den daglige Undervisning; et lille Træk derimod viser hans ydmyge Tak-

nemmelighed over, at det var gaaet ham godt i Livet, og at han havde faaet et Arbejde og en Gerning, der fyldte ham. Men i Stedet for at sige dette rent ud, udtrykte han sig aandelig blufærdig saaledes: »Naar jeg tænker paa, hvordan det er gaaet mig, er jeg ved at revne af Taknemmelighed«. Trods sin Dygtighed og anséte Stilling var han saare langt fra at tage sig selv højtideligt; han kunde — opfyldende Goethes Ord — have sig selv til bedste, og han hørte derfor til de bedste. En Dag kom han ind i Klassen og forklarede, hvor elendig han havde følt sig, fordi han ikke vidste Besked med de forskellige Medlemmer af Slægten Gyldenløve. Han var en kundskabsløs Dilettant, han foragtede sig selv, og for at vise det, »lagde jeg mig paa Gulvet og spyttede op i Luften, saa det ramte mig selv«. En Lære om ikke at være overfladisk udtrykte han saaledes: Jeg besøgte ham et Par Maaneder efter at jeg var blevet Student. Paa hans Spørgsmaal om, hvad jeg studerede, svarede jeg, at jeg bl. a. hørte Forelæsninger i dansk Litteratur. Derpaa slog han en høj Latter op: »Ha, ha, saa Du studerer Morskab; havde Du sagt, at Du studerede Forskellen mellem Oldnordisk og Urnordisk (begge Ordene udtalt med blødt d), vilde jeg have respekteret Dig.«

Alle disse Træk vidner om en sjælden Menneskelighed, og det krævede han ogsaa af en Lærer: »Naar Du er blevet Student, skal Du ikke alene læse — Du skal se Dig om og lære Livet at kende«; dette Krav opstillede han for mig, da vi engang talte om, hvad vi vilde være.

Rigt udstyret af Naturen med gode Evner forstod vor gamle Lærer at udnytte disse til Gavn og Glæde for mange, og jeg kan ikke slutte disse Linjer bedre end med at takke for det, den Mand har givet sine Elever, lige meget hvad disse er blevet, og med at ønske, at vi alle i vor Gerning efter Evne maa efterleve, hvad han lærte os: at intet menneskeligt maa være os fremmed.

IN MEMORIAM EDUARD NYEBORG

Under Overskriften »Eduard Nyeborgs 100 Aars-Dag. Præsten, der reddede Indre Mission fra Splittelse« indeholdt »Kristeligt Dagblad« i August i Fjor følgende lille Opsats om en gammel Soraner:

»Den 19. August iaar var det 100 Aar, siden Pastor Eduard Nyeborg fødtes. I denne Anledning fortæller Landssekretær Johs. Sørensen i »Indre Missions Tidende« følgende om Pastor Nyeborgs Indsats i dansk Kirkehistorie:

Det var ham, som — for at citere Vilh. Beck — »blev brugt af Herren til at redde Missionen ud af den største af alle Farer, den indre Mision har været stedt i,« den Gang, da de jyske Missionærer havde erklæret Strejke, fordi de ikke vilde finde sig i at have en »boglærd« Mand iblandt sig, — den lærde Mand var Sigvardus Høyer, som ved sin forargelige Lærdom havde opnaaet et stakkels cand. phil.! Ak, ja, sommetider er Menneskene jo dumme, end de har Lov til at være! — Nu kan man kun smile ad denne løjerlige Protest; men da det stod paa, var det alvorligt nok. Men alter her viste det sig, at det, som den myndige Pasor Beck og den ildfulde Zeuthen ikke kunde opnaa, det opnaaede Kærlighedens stille Magt gennem Pastor Nyeborg...

Nyeborg samlede de haarde Halse til et Missionsmøde i

Vildbjerg Præstegaard, »og med den Kærlighed, som Herren havde nedlagt i denne kære Broders Hjerter,« siger Vilhelm Beck saa træffende, lykkedes det ham at faa smeltet de kolde Hjerter. Nyeborg skriver selv derom, at Mødet med Missionærerne forløb »med velsignet Samvær i Kirke og Hjem i Fred og indbyrdes Kærlighed,« og han tilføjer: »Det er fra Herren, som i Naade holdt sin skærmende Haand over den indre Mission som sit eget Værk.«

Mødet i Vildbjerg i hine Majdage 1880 har ikke faaet og vil ikke faa Plads i den danske Kirkehistorie. Studenterne vil ikke faa det at plage deres Hjerner med; man vil vedblive at plage dem med, hvornaar de utallige (og lige-gyldige) Paver Pius'er og Benedikt'er levede; men i Virkeligheden var det intet mindre end en kirkehistorisk Bedrift, Nyeborg her udførte; thi Sagen var nu sat paa Spidsen, og var den truende Spaltning bleven gennemført, havde vi haft en — rimeligvis sekterisk Lægmandsmission paa Siden af — eller maaske tværs paa — Kirken. Det var en Kærlighedens Triumf og E. Nyeborgs uvisnelige Fortjeneste, at Baandet mellem Bestyrelsen og Missionærerne den Gang ikke brast, og det er da ogsaa ved Guds Naade bleven bevaret indtil denne Dag.

Det var da med fuld Føje, at Nyeborg, der havde vist saa smukt et Tjenersind overfor den indre Mission, kom ind i dens Bestyrelse ved det paafølgende Efteraarsmøde i Næstved 1880.«

— — —
Mogens Eduard Nyeborg, Søn af Underrettsprokurator, senere Byfoged og Borgmester, Etatsraad, C. G. Nyeborg og Hustru Emilie Annette f. Holm, blev født i Helsingør d. 19. Aug. 1840 og dimitteredes som Student fra Sorø i 1861 efter at have gaaet i Skolen fra Novbr. 1857. I 1869 blev han cand. theol. og s. A. pers. Kapellan hos Præsten for Glumsø og Bavelse Menigheder i Sjælland. Den 30. Aug. 1878 kaldtes han til Sognepræst for Vildbjerg, Tørring og Nøvling i Ribe Stift, og d. 10. Aug. 1885 forflyttedes han til Stenmagle og Stenlille Sogne paa Sjælland; her afløstes han i 1914 af Soraneren *Filip Beck* ('87). Pastor Nyeborg døde 24. Febr. 1920 i København.

»Den ildfulde Zeuthen«, der ovenfor nævnes, var den daværende Sognepræst i Everdrup ved Præstø, Soraneren *Frederik Zeuthen* ('57), senere i Viborg og Fredericia; efter Vilh. Beck Formand for Dansk Indremission.

hgo.

SOER ELLER SORØ

I Anledning af *Grundtvigs Skrift*« Højskolen i Soer« skriver Dr. phil. *Gudmund Schütte, Eskjær*, bl. a. følgende i »Højskolebladet«:

»Valgmenighedspræst Anders Nørgaard nævner gentagende Grundtvigs Skrift »Højskolen i Soer«. Jeg husker Titlen fra Literaturtimerne i Skolen. Den blev nærmest fremstillet som Eksempel paa *Grundtvigs platte, skruede Stil* — for paa »rigtigt Dansk« hedder det jo Sorø, hvoraf man atter danner det »rigtige« Indbyggernavn *Soranere*.

Jo, jeg skal love for, det er rigtigt!

Da jeg engang kom cyklende ad Landevejen og ved et Bondehus spurgte om Vejen til Sorø, svarede Manden: »Vejen til Soer? Ja det er derhenne«.

Saaledes erfarede jeg til min Overraskelse, at den forkætrede Navneform Soer lever den Dag idag paa Folkets Læber. Det er den ægte, oprindelige. Egentlig er det Navnet paa Søen; og Sorø er Navnet for Øen i Søen Soer. Vort nuværende »Sorø Sø« er en flod og tosset Returopkaldelse,

ligesom Esrum Sø for Æse. Og Soranere er en vælsk Abe-katteform; det rigtige Indbyggernavn er *Soringer*; denne Form er ifjor bleven brugt af en tøndringsk Kone, som jeg har oplyst i »Danske Studier« 1938 3.—4. Hæfte.

Saaledes ligger Landet. Medens vore Sprogmand og Historikere og Geografer haardnakket ihjeltier Navnet Soer og andre lignende ægte folkelige, endnu levende Stednavneformer (Traps »Danmark« har dog en Notits om den folkelige Forin) er Grundtvig den eneste, der har lyst Folkeformen i Kuld og Køn og slaaet den fast i Titlen paa et Skrift, som Forskerne ikke kan komme udenom. I dette som i saa meget andet rager han højt op over sin Samtid og Efter-tid.«

Videnskabsmanden har talt, men jeg tror alligevel at Soranernavnet særlig blandt gamle Elever fra »Academia Scholæ Soranæ« vil leve videre længe og uanfægtet.

H. L. Truelsen.

EN SORANERS SØN OM SORØ

Dommerfuldmægtig i Aarhus Kuno v. Holstein, en Søn af Soransk Samfunds Æresmedlem, afdøde Kontorchef *Fritz v. Holstein*, foretog i Sommer en lang Danmarksvandring. Han — som vist en Tid var Formand for den jyske Afdeling af Turistforeningen for Danmark — gik, som han udtrykte det, »ud for at føle Danmark«, og om sine Følelser har han til »Aarhus Stiftstidende« bl. a. fortalt følgende om Sorø:

» Jeg var gaaet ind i Kirken en aarle Morgen, da jeg hørte, der blev spillet paa Orglet. Ganske sagte klang det, som kom Tonerne langt borte fra. Men Præluderungen blev stærkere, og til sidst klang den ud i en jublende Morgensang: »Nu tittle til hinanden de favre Blomster smaa. De muntre Fugle kalde paa hverandre«. Da jeg om Aftenen laa ude paa Sorø Sø og saa Solen gaa ned bag Skovene, forstod jeg egentlig først Ingemann. Her har han de Tusinder af Gange hørt Fuglene hilse Dagens Komme og lige saa ofte set Slottet staa i Vesterled tækket med gyldne Skjolde. Denne sjællandske Idyl er Forudsætningen for hans Digting. I Jylland var den vanskeligere tænkelig. Jeg véd ikke, om andre har sagt det, eller det er noget, jeg selv har fundet paa, men Ingemanns Digte minder mig altid om Fra Angelicos Malerier, hans Mariæ Bebudelse eller Jomfru Mariæ

Kroning f. Eks. Der er den samme naive Fromhed, den samme Renhed, som mindre skyldes en bevidst mandlig Fornægtelse af det Onde end et fuldkomment Ukendskab til, at det eksisterer. Det giver maaske en vis Veghed, men hvor vilde vi alligevel have været meget fattigere, hvis vi aldrig havde hørt denne Stemme fra Sorø.«

VED 25 ARS GENSYNET

Til 1915-Studenternes 25 Aars Jubilæums-sammenkomst i Sorø den 31. August havde Underdirektør Louis Grandjean, der deltog i Sammenkomsten som Jubilarenes gamle Klassekammerat, skrevet nedenstaaende smukke Sang:

Vi samles på tomten, hvor fortiden stod,
vor egen og Saxes med krønikens blod,
her mødte vi Danmark på cykel, i båd,
og sagtidens stemme om dyster og dåd.

Her mulder historien, lag over lag
århundreder under det rød-hvide flag,
her bøjer sig bøgen mod bølgerens bånd
og synger om Sorø og samlingens ånd.

Vi står i en verden, hvis vekslede spil
vi ofte forholder os fremmede til,
men her er vi hjemme; på det er vi kendt:
vi kommer tilbage, før rejsen er endt.

Og gik vi så vejen fra yngling til mand,
og lod vi ej livet for fædrenes land,
bekender vi stille: vi elsker vort Nord!
og mange har ydmygt gjort knæfald i Sor.

Her brødes ideer og tanker i spænd,
et storrum var Sorø for åndernes mænd.
Her sejred det sande og store til sidst
mod magt og mod vold, mod ufred og list.

Om fremtiden mindre end lidet vi ved;
men Phønix betegner udødelighed!
Du skænker os, Sorø, Din evige fred,
Du staar her *urørt* ved værdiernes skred!

L. E. Grandjean.

Ønsker De god Forsikrings-Service!

Kontorchef **Robert Bentsen**,
NATIONAL's Hovedagentur,
Bredgade 47, St. K.

Central 16865

Bygningskonstruktør (gl. Soraner)

22 Aar, søger Plads hos
Ingeniør eller Arkitekt.
Billet mrk. 12, bedes
sendt til Bladets Redaktion.

Inger Norries Sølvsmiede

Leverandør til Varelotteriet

Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648

Soranerbladets Bogtrykker

BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI

Knippelsbrogade 8

Central 14,278

Spørg om Tilbud hos os!

H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT

Strandvej 183, Hellerup · Telf Helrup 6566

Westfalske Cinders

TANDLÆGE BØRGE HØFT

Dr. med. dent.

Vimmelskæftet 30 (vis à via Silke-
huset). Palæ 6814. Konsultation
fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).

FRIMÆRKESAMLERE

som har Lyst til at være Medlemmer af »Gamle Soraners
Filatelistklub« bedes henvende sig til en af Undertegnede:

ALFRED V. RASMUSEN

P. NYHOLM

Telf Central 8229

C. 7172 el. Godth. 5944 y

K. HAVERSLEV

Byen 3299 el. Godth. 5886 y

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende nye Medlemmer af Soransk Samfund er indmeldt i Tidsrummet 7. Novbr. 1940—10. Decbr. 1940:

Dr. phil. *Arthur Arnholtz*, Jernbanevej 19, Lyngby.
exam. Pharm. *Niels Ulrik Møller*, Christiansvej 15, Sorø.
Direktionssekretær *Knud Green Andersen*, Svinget 1, S.
Dyrlæge *Hans Jørgensen*, Forhaabningsholmsalle 31, V.
Bagersvend *Knud Jørgensen*, Forhaabningsholmsalle 31, V.

*

I Soraner-Bladets Decemhernummer meddeltes det, at Redaktør *A. Rothe Hansen* blev gift 16. November med Fru Ingeborg de Bang, Datter af afdøde Professor Wamberg. Der skulde have staaet afdøde Professor Ernst Warming.

*

Direktør for Ny Carlsbergfondet *Viggo Thorlacius-Ussing* ('09) fyldte 50 Aar den 9. Januar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Arkitekt *V. Lauritzen* er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Departementschef *Einar Cohn* og Købmand *Thorvald Fischer*, Korsør, er udnævnt til Medlemmer af det i Loven om midlertidige Forbrugsafgifter m. m. omhandlede Klagenævn.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* skal forestaa Arrangementet af Dansk Kunstindustris Udstilling paa Leipziger Foraars- og Efteraarsmessen i 1941.

*

Ingeniør, cand. polyt. *O. A. Rygaard* ('11) er rejst til Siam i en betroet Mission for Ingeniørfirmaet Christiani & Nielsen i Anledning af nogle større igangværende og forestaaende Ingeniørarbejder. Ruten til Siam gaar under de nuværende Forhold enten med Flyvemaskine over Berlin—Marseille—Barcelona—Lisboa—New York—San Francisco—Honolulu—Guam—Manilla—Hongkong eller ved Hjælp af de Transportmidler, som undervejs maatte vise sig formaalstjenlige, over Stockholm—Moskva—Odessa—Istanbul—Mosul—Bagdad—Bombay—Calcutta—Burma.

Rygaard haaber at være tilbage igen til Gammelsoraner-Cricketkampen i Sorø i 1942, men maa desværre give Afkald paa at deltage i sin Aargangs 30 Aars Jubilæum til Sommer, ligesom han ikke kunde deltage i Sammenkomsterne i 1936 og 1931, da han var henholdsvis i Persien og Tyrkiet.

*

Sorø Akademis Skole havde den 9. Januar Besøg af den svenske Dr. Krookenberg, som læste Svensk i Gymnasie- og Realklassen.

*

Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen* maatte kort før Jul lade sig indlægge paa Finsens Lysinstitut.

*

Fru *Charlotte Norries* Bisættelse fandt Sted Mandag den 23. December fra Bispebjerg Krematorium. Soransk Sam-

fund havde sendt Krans til Baaren, og Bestyrelsen var repræsenteret af Formand, Dommer *J. Knox*, Bagermester *Rogert Møller* og Direktør *A. V. Rasmusen*.

— Andet Sted i Bladet har Kontorchef *H. G. Olrik* skrevet en Nekrolog.

*

Til Minde om 425 Aarsdagen for Rigsraad og Admiral Herluf Trolles Fødsel paa Slottet »Lilløhus« udenfor Kristianstad afsløredes Lørdag den 11. Januar paa »Lilløhus«s Ruin en Mindesten, der er rejst paa Herlufsholm Stiftelses og Herloviaer Samfundets Initiativ.

Soransk Samfund sendte i Dagens Anledning et Lykønskningstelegram til Herloviaer Samfundet.

*

Statsskovrider *J. M. A. Dalgas* ('09), Haderslev, fyldte 50 Aar den 19. Januar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

I denne Maaned er der ved en lille Høtidelighed paa Carlsberg Laboratorium i Valby blevet afsløret et Relief af Professor, Dr. phil. *S. P. L. Sørensen*. Relieffet, der er udført i brændt Ler af Svend Rathsack, er anbragt i Muren paa Carlsberg Professorbolig.

*

Kontorchef i Finansministeriet *A. M. Thorkilsen*, R. af D., er udnævnt til Dannebrogsmænd.

*

Læge *A. G. Lauritzen* har faaet Tilladelse til at anlægge og bære Det finske Frihedskors af 4. Klasse med rødt Kors.

*

Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing* har som Særtryk af Aarbogen for Historisk Samfund for Sorø Amt udgivet sin Afhandling om Sakse og Midtsjælland. I Decemhernummeret af Tidsskriftet »Danmark« har Lektor Ussing skrevet en stor, illustreret Artikel om gamle danske Jule-sikke.

*

Det er tilladt Direktør for Søkartarkivet, Kommandør *P. C. S. Jensen*, R. af Dbg., Dbmd., at anlægge og bære den ham af Hans Majestæt Kongen af Sverige tildelte Dekoration som Kommandør af 2. Klasse af Vasaordenen.

Provst *Torvald Biering*, Dybbøl, fyldte den 13. December 70 Aar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Ritmester af Rytteriet *Otto Josias Feddersen*, Eskadronchef ved Jydske Dragonregiment, R. af D., er afskediget efter Ansøgning i Naade af Hærens Linie med Pension fra Udgangen af December 1940 at regne og udnævnt til Oberstløjtnant af Forstærkningen i Rytteriet fra den 1. Januar 1941 at regne.

*

Fhv. Stationsforstander *Andreas Bang* fyldte den 27. December 70 Aar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Redaktionssekretær ved »Jyllandsposten« *A. J. Worsøe-Andersen* ('99) fyldte 60 Aar den 4. Januar. Samme Dag fyldte Oberstløjtnant, Greve Chr. Trampe ('09) 50 Aar. De modtog begge Hilsen fra Soransk Samfund.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS BLAD: FOR

SORANSK SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 2

Februar 1941

REKTORS 70 AARS DAG

Foruden de Formiddagsbegivenheder, hvormed Rektor Raaschou-Nielsens 70 Aars Fødselsdag den 16. Januar markeredes — se Soraner-Bladets Januarnummer — strømmede det Dagen igennem ind til Rektorboligen med Blomster, Telegrammer og andre Lykønskninger. Akademiets Embedsmænd overrakte ved Kassekontrollør Schrøder og Inspektør Corneliussen en Mahogni-Cigarkasse og et Bronceaskebæger. Fra Soransk Samfund, Byraad og Sorø Haandværker- og Industriforening var der Blomsterdekorationer. Akademiets Spejderkorps, hvor Rektor er Formand for Tropsraadet, havde om Eftemiddagen arrangeret en Parade i Gymnastiksalen, som overværedes af Rektor og hans Familie, og hvor Spejderføreren efter en lille Tale overrakte Rektor en Bronceskaal, medens Fru Raaschou-Nielsen fik en Buket røde Nelliker. Alumnerne blev om Eftermiddagen trakteret med Fødselsdagschokolade.

Af »Sorø Amtstidende«s smukke Fødselsdagsartikel citerer vi følgende:

Ved denne Lejlighed skal der ikke tages Afsked med Rektor, det Tidspunkt indtræffer først ved selve Skoleaarets Slutning, her skal kun peges paa den Gerning, Rektor Raaschou-Nielsen har udført gennem sin store Dygtighed som Skolemand og Kostskoleleder og hele Personlighed. Rektor har tidligere udtalt, at han fandt Lykke i at arbejde i Sorø Akademis Skoles Tjeneste, — maaske netop derfor kom hans Gerning til at bringe saa gode og store Frugter.

Rektor har forstaaet at bringe Respekt om Sorø Akademis Skole, ikke alene er Elevantallet i hans Tid vokset fra 200 til 350, men de mange, som ved Optagelsesprøverne maa afvises, fordi der ikke er Plads til dem, fortæller om den Anseelse, Skolen har udadtil. Og indadtil er Rektor elsket af sine mange Drengene, afholdt af Lærerpersonalet, som i ham altid har fundet den forstaaende Leder, der stræbte efter et ærligt og oprigtigt Samarbejde. Rektor arbejdede ogsaa paa, at Akademiet kunde komme i den bedste Kontakt med By og Egn, og i mange Maader er det lykkedes. Det fortjener i denne Forbindelse at nævnes, at det er i hans Tid, at Akademiets Skoles Gymnasium er blevet aabnet for skolesøgende unge Piger fra Byen og Eggen.

Hjertevarm, venlig og inødekommende, altid optrædende med Klogskab, Ro og Ligevægt, som skaber Tillid, saaledes kender man Rektor, og naar man har hørt ham tale om Ungdommens Ansvar overfor Landet, hvorledes den bør gøre en Indsats for dansk Kultur, ja, for nordisk Kultur og vende Blikket derhen, hvor Kraften er at hente,

saa ser man Idealet bag hele hans Gerning, den Gerning, som han fik allerhøjeste Anerkendelse for, da han ved Akademiets 350 Aars Jubilæum modtog Udnævnelsen til Kommandør af Dannebrog.

SORANSKE PENNE

Vilh. Andersen: *Horats. Anden Bog. Fra Middelalder til Nytid. Gyldendal 1940.*

Da første Bog af dette digre Værk udkom, blev den anmeldt her i Soraner-Bladet (24. Aarg. No. 12) og anbefalet til Læsning af dem, der endnu følte deres Rod rinde i den latinske Dannelse, og som derfor med megen Fornøjelse kunde mindes en længst forsvunden Tid, da ogsaa Horats hørte til det daglige Brød, selv om dette dengang ikke smagte saa lifligt og rummede saa mange Rosiner som den Julekage, Vilh. Andersen her serverede. Nu foreligger Værkets anden Bog — men det er umuligt at trække de soranske Linier videre gennem dens halvfjerdehundrede Sider; der er vistnok ikke i alle dem eet eneste lille lunt Blink til Forfatterens Skoletid — og af gode Grunde: af den Mængde Digtere fra Renæssancen op til Goethe og Schiller, hos hvem der kan opledes horatsiske Reminiscenser (eller Mangel af saadanne), kom saa at sige ingen en soransk Skoledreng eller Gymnasiast den mindste Smule ved, medmindre han hørte til de grumme faa, som i de to sidste Skoleaar foretrak at læse tysk frem for engelsk og derfor ogsaa fik Næsen en Smule indenfor den tyske Literatur, hvor de horatsiske Efterveer stadig kunne spores. Det lader sig ikke nægte: Horats, Anden Bog, har ikke den Charme som Første Bog — om den gælder, med en Omskrivning af Anders V. Holms Epigram om Harald Kidde, at

den, som vil læse Horats, Anden Bog,
maa være taalmodig og morderlig klog.

I saa Fald vil han blive belønnet med at faa et Indtryk af Vilh. Andersens uhyre Belæsthed og, ved at tage ham paa Ordet som Ekspert paa dette Omraade, opleve at se hele Europas Aandsliv fra Petrarca til Goethe rulle sig op og afspejle (eller ikke afspejle) Glimt af Horats, der saaledes ender med at staa som Literaturens Fikspunkt, »det affarende Punkt«, for at bruge et nautisk Udtryk, hvorfra alt Digteri udgaar hvis det ellers skal have nogen Art.

Og saa imødeser vi med Længsel Bind 3 og 4, der

vil føre os til det nittende Aarhundrede og omsider hjem til Norden. Dette sidste skulde ske inden Udgangen af 1942. Qui vivra, verra.

hgo.

*

Johs. Nordentoft: Einar Prip. Et Livsbillede. J. Frimodts Forlag. 1940.

Provst Nordentofts fortræffelige lille Bog om Soraneren *Einar Prip* har tidligere været anmeldt her i Bladet (25. Aarg. No. 6), men der kunde dog være Anledning — da vel næppe alle Bladets Læsere ogsaa gør Bekendtskab med Bogen — til at omtale et af dens Træk fra Prips Sorø-Tid, der er nok saa tiltalende som hans »Uglspejlsnatur«. Det er Anekdoten om, hvorledes han, da han den allerførste Dag traadte ind i sin Klasse, iført et Par sribede Benklæder, der havde tilhørt hans Far og var omsyede til Sønnen, af Klassens vittige Hovede (vi kender alle den Type fra vor Skoletid!) blev spurgt, om han altid gik med sribede Bukser. Og Einar Prip svarede: »Ja, jeg er født med dem paa!« Et Latterudbrud — og Situationen var reddet, ikke blot ved den Lejlighed men for al Fremtid, skriver Provst Nordentoft.

Rapheden i Replikken har Prip nok senere haft Brug for — selv om dens Tone ændredes under andre Forhold — men det uforknyttede Sind blev sikkert det samme. Derfor lyder det højst usandsynligt, naar Provsten senere (S. 104) vil vide, at da Einar Prip »fik at vide, at det var en adelig ung Dame, Datter af Grev og Grevinde Moltke paa Nørager«, til hvem han ved første Blik under et fælles Besøg paa Vedbygaard i 1907 havde tabt sit Hjerte, »sank jo unægtelig hans Mod«. At Einar Prip, med den Opdragelse i Livets Skole han allerede da havde gennemgaaet, skulde blive bøvs (for at tale soransk!) for en Smule skikkelig dansk Greveherlighed — næ, den tror vi ikke paa, og tilmed har han sikkert allerede da vidst, hvad alle andre vidste saare godt, at Moltkerne paa Nørager sandelig ikke var »af den Slags«: en af den unge Piges Farbrødre havde tilmed allerede da forlængst valgt den gejstlige Vej og sad som Sognepræst i Sdr. Jærnløse i Nærheden af Vedbygaard og Nørager, og den unge Piges Moder, Grevinden, var af ganske borgerlig Herkomst (født Valentiner).

Iøvrigt kan vi, som den tidligere Anmelder, medgive Provst Nordentofts Skrift vor bedste anbefaling; man vil ikke fortryde at have gjort Bekendtskab med denne lille, tankevækkende Bog.

hgo.

SKOLEKOMEDIEN

Skolekomedien alias »Julekomedien« paa Sorø Akademis Skole var i Aar Kaj Munks Skuespil »Pilatus«, som Munk skrev i sin Skoletid, og som nu fik sin Uropførelse Søndag den 9. Februar i Skolens Festsal for et Publikum bestaaende af de ældste Elever, Lærerne og en Del Indbudte. De yngste Elever havde Aftenen i Forvejen overværet Generalprøven.

Ifølge »Sorø Amtstidende«s Referat indlededes Forestillingen med, at en af Eleverne oplæste en kort Skildring af Situationen i Nykøbing Katedralskole, da Gymnasiasten Kaj Munk med betaget Sind og ungdommelig Glød i en

Stilebog skrev sit første sceniske Arbejde. Og derefter gik Tæppet.

Emnet har stærkt dramatiske Elementer i selve den bibelske Titel, der benyttes, idet Stykket skildrer Døgnen, da Jesu Forhør og Domfældelse foregaar, men deri indfører saa Forfatteren den Kamp, der udkæmpes i Pilatus' og hans Hustru Sind, og den Dom over ham selv, som hans Handlinger fører med sig. Nogle gode jødiske Folketyper og enkelte Replikker viste, at der allerede dengang hos den ungdommelige Forfatter var aaben Sans for scenisk Virkning og skikkelsesdannende Evne.

De optrædende, der var udmærket instrueret af Adjunkt *Pihlkjær*, gik op i deres Roller med Alvor og Forstaaelse. Dragterne, som var stillet til Raadighed af Det kgl. Teater, og den smukke Dekoration understøttede Forestillingen med god Virkning.

Der var stærkt Bifald efter hver af de fire Akter og Fremkaldelse til Slut.

AARETS FØRSTE SORANERAFTEN

Aarets første Soraneraften, Onsdag den 5. Februar i Restaurant Varna i Vimmelskafte, havde meget stor Tilslutning. Alt i alt var der vel mødt c. 100 Medlemmer, for hvilke det blev en interessant og fornøjelig Aften.

Formanden, Dommer *J. Knor*, bød velkommen, især til Aftenens Foredragsholder, fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *Mackeprang*, og udtalte et varmt Ønske om et godt Nyaar for vort Fædreland. Efter at et Leve for Sorø Akademis Skole var besvaret med tre Hurraraab, holdt Mackeprang sit Foredrag om »Kongesønner i Sorø«. Det vil blive offentliggjort efter Manuskript i de følgende Numre af Soraner-Bladet. Mackeprang tog med sit af Lærdom, Vid og Lune prægede Foredrag Forsamlingen fangen fra først til sidst og fik meget kraftigt Bifald som Tak, da han havde sluttet af.

Derefter nød man de gule Ærter med Flæsk og Pandekager. Formanden rettede en hjertelig Tak til Mackeprang, og inden man brød op, havde man haft endnu en hyggelig Stund sammen ved Kaffen og Cigaren, for nogles Vedkommende ogsaa ved Bridgebordet.

SORANER-AFTEN I MARTS

Soraner-Aften afholdes Torsdag den 6. Marts 1941 Kl. 19. Først spises der, og derpaa holdes der Foredrag af Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Ejvind Nordahl Svendsen*, — som alle yngre Soranere kender — og som vil tale om et saa interessant Emne som: *Atomer og Elektroner*. Foredraget ledsages af instruktive Lysbilleder.

Endvidere foreligger der Løfte fra Danmarks Turistforening om at faa Lejlighed til at se den nylig optagne: *Sorø-Amts-Film*, som er blevet til under Medarbejderskab af de to Soranere, Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* og Reportagechef ved Statsradiofonien, Redaktør *Aksel Dahlerup*. Denne sidste har lovet at komme tilstede og ledsage Billederne med oplysende og forklarende Bemærkninger.

Sammenkomsten finder Sted som sidst paa *Strøgestauranten Varna, Vimmelskafte 35*, hvor de gule Ærter, Flæsk og Pandekager (med Kaffe og Øl plus Drikkepenge) serveres af Direktør Ejnar Knudsen i samme herlige Kvalitet som sidst og for samme fantastisk billige Pris af 3 Kr. pr. Kuvert.

Man maa melde sig til Sekretæren *J. G. Madelung*, Admiralgade 21, 3, Kbhvn. K., Telf. Palæ 1207 y, senest *Tirsdag den 4. Marts Kl. 12*.

TIAARS JUBILARER

Engang i Juni sidste Sommer holdt 10 Aars Studenter-Jubilarerne en Sammenkomst i Sorø, ved hvilken Lejlighed dette Billede blev taget. Fra venstre ses: Reserveløge A. Christoffersen, Direktionssekretær K. Green-Andersen, Kajtajnløtnant Niels Lunn, Assistent Hans Weimann-Jensen, Arkitekt Iver Christensen, cand. mag. Chr. Balslev, cand. pharm. H. Lindegaard og Assistent Poul H. Møller.

EN SORANER UDMÆRKES

Ved den aarlige Uddeling af Præmier og Medailler ved Det kgl. Akademi for de skønne Kunster blev den unge Soraner, Billedhugger *Jan Buhl* ('37) Dagens Mand idet han modtog saavel Guldmedaillen som en af de Neuhausenske Præmier.

Jan Buhl har gennemgaaet hele Sorø Akademis Skole; i sin allertidligste Ungdom var han passioneret Sommerfuglesamler, men senere samlede han sig i sin Fritid om Tegne- og Malekunsten, og de fleste af os blev hurtigt klar over, at han havde Talent; i II. og III. G. var han henholdsvis 2. og 1. Tegner ved Baldurs fortræffelige Organ Minerva, men samtidig begyndte han at modellere saaledes bl. a. sin Mormor Fru *Anina von Osten Hackhe*, fh. Lektor *Frimodt* o. fl.

Efter nysproglig Studentereksamen kom han straks til Akademi og koncentrerede sig om Billedhuggerkunsten; han modtog hurtigt nogle Stipendier og begyndte at udstille paa Charlottenborg og Den Frie.

Det Værk, der bragte Jan Buhl Guldmedaillen, var en Gruppe »Lazarus' Opvækkelse«, der i Formen er udført med omtrent samme Strenghed som de kirkelige Træskulpturer fra Middelalderen. Præmien fik han for en Mandskikkelse.

Jan Poul Ejner Buhl er f. 9. Januar 1919 i København, Søn af Overretssagfører Viggo Ejner Buhl og Hustru, Cand. juris Ulla Christiane von Osten Hackhe. --- Oplaget paa Sorø Akademis Skole Juni 1930, dimitteret 1937, som Student paa den nysproglige Linie, derpaa optaget som Elev paa Akademiet.

Boede i sin Sorøtid hos sin Mormor Fru Anina von Osten Hackhe, f. Schow, Enke efter afd. Amtsvejinspektør, Cand. polyt. Jan Frederik von Osten Hackhe i Sorø; en Datter af sidstnævnte er Sekretær Cand. juris *Agnes von Osten Hackhe* ('13), København.

---nimer.

DØDSFALD

Pastor emeritus *Lauritz Chr. Münster* døde den 12. Januar i sit Hjem i Holte og begravedes den 18. Januar paa Assistens Kirkegaard i København.

Lauritz Christian Münster var født den 3. September 1860 paa »Peterslund« ved Præstø som Søn af Forpagter *Andreas Jacob Münster* og Hustru *Knudsine Rolfidine*, f. *Zeuthen*. Han blev Student af den sproglig-historiske Retning fra Sorø Akademis Skole i Sommeren 1879 og theologisk Kandidat i Januar 1886. Derefter virkede han som Lærer ved københavnske Skoler, ansattes i August 1887 som Kateket ved Garnisons Kirke, udnævntes i Efteraaret 1891 til Sognepræst ved Flade og Gjørum Menighedens Filialkirke i Bangsbostrand og blev i Sommeren 1904 kaldet til Sognepræst i Uggerløse. I 1926 tog han sin Afsked og bosatte sig i Holte. Den gamle Præst var meget afholdt i de Kredse, hvor han færdedes, og han mindedes med Taknemlighed af sin fordums Menighed.

Den 4. Marts 1898 viedes Pastor Münster i Tolne til *Olavia Dorothea Zeuthen*, f. 14. April 1866 i København som Datter af Kgl. Kapelmusikus *Knud Ladorph Zeuthen* og Hustru *Caroline Dorthea*, f. *Sonnesen*. Foruden sin Hustru efterlader Münster sig en Plejedatter. En ældre Broder, Adjunkt og Forfatter *Gutzon Olf Münster* blev Sorøstudent i 1878. Begge Brødre indkom i Sorø Akademis Skole 1870.

— Pastor Münsters Hustru overlevede ikke sin afdøde Mand længe. Hun døde den 7. Februar og begravedes den 13.

LEGATERNE

Overretssagfører *Poul Hennings* Mindelegat er tildelt stud. theol. *Otto Vilhelm Sommer*.

Fhv. Handelsskolecjer og Forstander *Valdemar Petersens* Legat er tildelt:

stud. polyt. *Erik Vagn Jensen*.

Bankassistent *Christian Mourier*.

stud. mag. *Mogens Kragh Leth*.

*

»De 200 raske gamle Soraneres Stipendium« er tildelt:

stud. jur. *Valdemar Skovgaard-Jensen*, Aarhus,

stud. mag. *Niels Holger Nielsen*, København,

stud. med. *Jens Chr. Lyng*, København,

stud. mag. *Erik Riis Olsen*, København,

stud. theol. *Gudmund Værge*, København,

med 200 Kr. hver.

Legatet mangler stadig ca. 90 gamle Soranere i de »200« og ser meget gerne Tilslutning. Kontingentet er 10 Kr. aarlig, som betales til Kassereren Kontorchef *Thorkilsen*, H. C. Ørstedesvej 31, F. Indmeldelse kan ske til ham, Rektor eller Formanden, Dommer *J. Knox*, som udgør Bestyrelsen.

JOHN LEOPOLD LÜBSCHITZ

IN MEMORIAM

• 23. APRIL 1858 † 13 FEBRUAR 1941

I den høje Alder af næsten 83 Aar døde den ældste blandt vore Dages soranske Kunstnere, Maleren og Radereren *John Leopold Lübschitz* den 13. Februar her i Byen; hans Ligfærd fandt Sted i saa stor Stillehed, at ingen vidste Besked derom, knap om at han var død, før en kort Dødsannonce i »Berlingske Tidende« for d. 18. Februar meddelte det; indtil da havde kun et enkelt københavnsk Eftermiddagsblad bragt nogle faa Linier om den gamle Kunstners Bortgang. Han, der engang virkelig var en baade stærkt producerende og særdeles anset Maler og Grafiker, og som udstillede paa Charlottenborg saa sent som i 1937. trak sig i de sidste Aar helt tilbage fra alt og alle, blev næsten en Særling og ønskede vist selv blot at være alene og i Fred. Han boede ved sin Død paa Phisters-

John Leopold Lübschitz, fotograferet i Januar 1876.

vej i Hellerup og havde knap Omgang mere med nogen af dem, han stod nær, heller ikke med Skolefæller fra Sorø.

Han var da ogsaa den sidste af det Hold, hvis Duks inden for den sproglige Afdeling han var ved Studentereksamen i 1876, og som talte adskillige kendte Soranere: Professor *Verner Dahlerup* (død 1938), Rektor *M. C. Koefoed* (død 1939), Redaktør *Theodor Funch Thomsen* (død 1923), Statsskovbrugsdirektør, Kammerherre *H. J. Buchwald* (død 1936), Religionsforskeren *P. O. Ryberg Hansen* (død 1911), Stabslæge i Hæren *Herluf Arendrup* (død 1921), Lektor paa Herlufsholm Chr. (*Hansen*) *Jerntoft* (død 1931), Sognepræst *Dankvardt Richter* (død 1932) og Amtmand, tidl. Departementschef i Udenrigsministeriet, Kammerherre *Axel Vedel* (død 1937). I alt talte dette dygtige Hold tretten Mand; først af alle døde, allerede i 1886, *Johannes Prip*, der begyndte at studere Medicin, men snart maatte vende tilbage til sine Forældres Hjem i Svendborg som uhelbredelig syg af Lungetuberkulose; han var vistnok ubestridt Holdets bedst begavede Mand, kæmpede det sidste Aar med John Lübschitz om Duksepladsen og opnaaede ved Studentereksamen et langt større Antal Points.

John Lübschitz var næsten forudbestemt til at leve længst af Holdet, stærk, høj og kraftig som han var og udstyret med ypperlige Evner. Han fødtes den 23. April 1858 i København som Søn af Dekorationsmaler Carl Bernhard Lübschitz og Hustru Martha Marie født Guldbrandsen og blev i 1874 sat i Skole i Sorø; i 1875 blev han Alumne. Allerede Aaret efter Studentereksamen meldte han sig som Arkitektaspirant ved Kunstakademiet, gik det følgende Aar over i Malerskolen og tog Afgang 1882; samme Aar begyndte han at udstille paa Charlottenborg. Det var Professor *J. F. N. Vermehren* — selv Student fra Sorø 1843 — der havde opfordret ham til at blive Maler, og han malede baade Portrætter, Landskaber og sociale Motiver, men det blev som Raderer, at han ydede sin betydeligste Indsats. Allerede i 1884 og 1889 tog han paa Studiebesøg til Paris, men i Efteraaret 1893 slog han sig for Alvor ned i Frankrig og blev der i fem Aar; her fik hans Lyst og Evner til Raderekunsten Overhaand, og han nøjedes ikke med at tilegne sig en betydelig Færdighed deri, han gjorde nye tekniske Opfindelser paa dens Omraade, bl. a. en ny lys Fernis og en Raderenaal, der kom til at bære hans Navn. Hans Raderinger var tegnede i Streg, uden Anvendelse af Tone, og han veg ikke tilbage fra at udføre meget store Blade, ogsaa ud fra Ønsket om at »glæde Folks Hjerter og pryde deres Hjem«, som det hedder i den meget rosende Omtale af hans Kunst af Georg Brøchner i »The Studio«s Sommernummer 1902. Kendt af hans Blade fra denne Periode er den stemningsfulde Skildring af en Aftenstemning ved Vejle Fjord og de to Pariser-Raderinger: Morgentaage over Seinen og Aften ved en Seine Ø. Men et lige saa rent Udtryk for hans Trang til en fin, poetisk, stemningspræget Gengivelse af dansk Natur møder man i de syv yndefulde »Raderinger fra Nordsjælland«, der, samlede i en Mappe, udkom i 1889, hvoraf især de to Blade: Aaen ved Strandmøllen og Bøllemosen bærer Prisen. Som Resultat af hans Eksperimenteren med en ny Teknik forelaa i 1899 det i Paris Aaret før paa-begyndte men i København fuldførte store Blad af en ung Pige, som sætter Chrysantemer i en Vase, hvormed han saa at sige tog Afsked med Raderekunsten. Hans Kærlighed til den og dens Udøvelse havde da paavirket hans samtidige blandt danske Kunstnere, deriblandt Joachim Skovgaard, Erik Henningsen, Otto Bache og P. S. Krøyer, som i deres første raderede Blade benyttede hans Teknik.

I de følgende Aar synes det, som om Lübschitz, trods sin ubestridelige Succes som Raderer, blev træt af denne Kunststart og vendte tilbage til Maleriet. Som Maler udstillede han flere Gange i Udlandet — under sit Pariser-Ophold var han repræsenteret paa Salonen dér i 1894 og 1896, efter allerede tidligere at have udstillet i München, Berlin og Chicago; senest deltog han i den baltiske Udstilling i Malmø 1914 men fremtraadte derefter kun i Hjemlandet, hvor han en Tid sluttede sig til Dyrehavemalerne. Efter en af disses Udstillinger gjorde den, der skriver disse Linier, hans personlige Bekendtskab; jeg havde skrevet nogle Linier om hans Billeder her i Bladet, og en Dag opsøgte han mig for at sige Tak og forære mig en smuk, delvis farvelagt Radering med Motiv fra Furesøen, thi, forklarede han: det var uhørt, at en Anmelder skrev om ham uden først at være opfordret dertil ved at mod-

lage en Prøve af hans Kunst — nu skulde jeg til Tak have den bagefter! Jeg søgte dengang at faa ham til at genoptage sin Virksomhed som Raderer med Sorø-Motiver, der sikkert vilde blive modtaget med Glæde af hans Skolefæller og tillige skaffe ham et pekuniært Udbytte. Men det var forgæves — han havde aabenbart definitivt lagt Raderer-Naalen hen.

John Lübschitz's sidste Aar var vistnok triste; i 1916 havde han mistet sin Hustru, en Datter af Billedhuggeren Th. Stein, Emmy Laura Sophie Stein, som han havde ægtet i 1884; maaske var det dette Tab, der slog ham ud og efterhaanden gjorde ham til Eremit. Vi havde af og til set ham i soranske Kredse — saaledes ved »Baldur«-Jubilæet i Sorø 1916 — men ogsaa dette hørte op. Nu vil vi mindes ham som en Kammerat, der engang gjorde en kunstnerisk Indsats, som var til Ære for hans gamle Skole, og paa hvis Kiste vi gerne havde lagt en smuk Afskedskrans.

H. G. Olrik.

SORØ AKADEMIS REGNSKAB

Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning har ved Kurator *Korsgaard* udsendt Regnskabsberetningen for Finansaaret 1939--40. Akademiets Regnskab præges af Skovvæsenets gode Tider.

Regnskabet balancerer med 914,019 Kr., mens Balancen var budgetteret til 784,925 Kr. Balancen omfatter Jordbogs-Indtægternes Overskud (Ejendom og Kapital) 511,157 Kr., Skovvæsenets Overskud 297,075 Kr. og Skolens Indtægter 105,787 Kr. Overskudet, der kun var budgetteret til 30,697 Kr., er blevet 152,327 Kr. Der har været 129,094 Kr. mere i Indtægt end budgetteret, mens Udgifterne kun er øget ekstra med 7464 Kr., væsentligst hidrørende fra Vedligeholdelsesarbejder ved Bygningerne. Det er navnlig Skovvæsenet, der præger Regnskabet, idet det møder med en Stigning i Overskudet paa 108,164 Kr., idet alene Indtægten ved Salg af Træmaterialer har givet 78,133 Kr. mere end paaregnet. Opholds- og Skoleafgiften har givet 10,804 Kr. mer end anslaaet, og Renter af Kapital har givet 9214 Kr. mere.

Status balancerer med 18,788,913 Kr. og viser en Nettoformue paa 18,369,709 Kr. De faste Ejendomme i Sorø er sat til 568,884 Kr., i Landdistriktet til 1,293,52 Kr., mens Gaardene med Besætning og Inventar er sat til henholdsvis: Nordruplund 506,327 Kr., Mørup 397,577 Kr. og Tilstedgaard 114,273 Kr., og Skovene med Tjenesteboliger er sat til 3,926,184 Kr. De til Sorø Akademi hørende Legatmidler beløber sig til 339,040 Kroner.

FRA SÆTTERNISSENS VÆRKSTED

I den pudsige Samling Sætternissehistorier, Redaktør Th. Wellejus i Viborg nylig har udsendt paa Chr. Erichsens Forlag, og som Rob. Storm-Petersen har forsynet med Illustrationer (Stoffet har øjensynlig passet ham godt!), er Soranerne, hvis Penne jo ikke netop plejer at ruste op, naturligvis ogsaa med; vi laaner følgende Historier:

Redaktør *Carl Marinus Møller* (S. '74) har maattet holde for i sit eget Blad »Horsens Avis«, der en Dag bragte følgende Notits:

Redaktør *Carl Marinus Møller* (S. '74) har maattet holde 20,000 Kroner. En anden gammel Gris er i Gaar blevet anholdt.«

Professor *Vilh. Andersen* (S. '82) er naturligvis ogsaa med. I en Artikel om sin lidt ældre Skolefælle *Herman Bang* (S. '75) omtalte han som et Karakteristikon »Digterens dekadente *Tandbrokker*« — der havde i Manuskriptet staaet Pandelokker, men *Vilh. A.s* Haandskrift er nu ikke let at læse. Dette kunde »Svendborg Avis« dog ikke paaberaabe sig, da Bladet i et Referat lod Professoren slaa fast, at »det evige Danmark har sit Udtryk i den danske *Pølse* og det danske Modersmaal«. Nu forener *Vil. A.* jo ganske vist paa en fortræffelig Maade det aandelige og det materielle, men har havde dog (vil man bagefter hævde) sagt *Poesi* og Modersmaal.

Naar vi er ved Sorø, er der ikke langt til Slagelse, hvor »Sorø Amtstidende« i en lang Aarrække er udkommet — saa længe, at Bladet for faa Aar siden kunde fejre sit 125-Aars Jubilæum. Og Begivenhedens historiske Baggrund slog det selv frejdigt fast i sit Jubilæumsnummer, hvor det hed:

»Det var en trist Tid for Danmark, da »Sorø Amtstidende« begyndte at udkomme . . .«

Naturligvis har »Soraner-Bladet« i sin snart 25-aarige Bestaaen ogsaa tildraget sig Sætternisssens Opmærksomhed (men næppe Redaktør Welleji). Redaktørens og de gode Medarbejderes Haandskrifter har ofte givet Nissen Lejlighed til at udfolde sig, men sjældnere i den Genre, som er den, der morer mest. Jeg erindrer dog to Tilfælde, hvor der med Held kunde sættes ind af den humoristisk indstillede Nisse. Det ene var, da en ret udførlig Omtale — i VIII. Aargang Nr. 4 — af Radereren *C. V. Stubbe-Teglbjærsgs* Virksomhed endte med følgende Passus:

»I Sommer [1923] har vor Kammerat taget Ophold paa Færøerne — det vil blive interessant at se, hvad han vil kunne faa ud af sine *Indtægter* fra dette af vore Kunstnere sjældent dyrkede fjærne Stykke Danmark.«

Naturligvis skulde der staa *Indtryk*, men Sætternissen havde vist haft sine Anelser, thi det var virkelig ikke lidt man senere saa rundt om i færøiske Hjem af smukke Tegninger og Raderinger fra *Stubbe-Teglbjærsgs* Haand — Opholdet deroppe har nok givet Bonus!

Langt mindre godmodig var Nissen, da han i Korrekturten til IV. Aarg. No. 10 afleverede følgende Notits:

»Justitsministeriet har under 29. November f. A. [3: 1919] meddelt Branddirektør, cand. juris *Adolf Nicolaj Deichmann* af Slagelse Beskikkelse som Underretssagfører og efter hans Anmodning taget *Bestikkelsen* i Forvaring.«

Det var, da *Deichmann* (S. '96) kulde være Direktør for en lokal Bank, og hvad kunde der ikke være sket, om vor brave Kammerat, hvis Hæderlighed var uomtvistelig, saadan var blevet sigtet for at underkøbe Myndighederne?

Det blev han heller ikke! Sætternissen blev her — som i Tilfældet *Stubbe-Teglbjærg* — i sidste Øjeblik taget i Kraven i Trykkeriet, og det kan ikke nytte at slaa efter i de to gamle Aargange af *Soraner-Bladet* — man vil vist kun i faa, sjældne Eksemplarer finde de to her nævnte Sætternisse-Paahit.

Dermed være ikke sagt, at der, Gud bedre det, ikke findes andre. Se bare selv efter!

hgo.

EN LYRISK GEOGRAFI

En Geografi paa Vers, en lyrisk, en poetisk Geografi! Det er da endelig noget Nyt, navnlig naar man mindes den gode gammeldags prosaiske Geografi med de lange Remser af Fjorde, Floder, Byer og Aakirkeby inde i Landet,

som *Zoffmann* terpede med os en Gang. Men nu, d. v. s. i Løbet af 1941, kommer der paa J. H. Schultz' Forlag en stor Antologi »Digternes Danmark«, samlet og redigeret af *Fredrik Nygaard*, som har faaet Ideen i Frankrig, hvor der findes en litterær Geografi — rigtignok kun paa Prosa — Nygaards bliver selvfølgelig paa Vers. I »Ekstrabladet« for den 30. November fortæller han, hvad vi her paa forventet Efterbevilling tillader os at trykke:

— Professor *Vilhelm Andersen* har overladt mig en træfsikker Oversættelse fra Latin af Tycho Brahes »Elegi til Urania«, hvori man faar hele Datidens dansk-skaanske Milieu. I det hele taget gaar jeg langt tilbage — jeg har f. Eks. »Jernskægs« Amagerrim fra 1693; de er den Dag i Dag et fuldgyldigt Udtryk for baade Landskabet og Befolkningen derude, skrevet med stor Friskhed. Som et muntert Islet fra ældre Tid er der ogsaa Wessels »Den forvovne Sæl-landsfar« — et Digt, der tegner et morsomt Billede af Datidens Vesterport i Form af en lile komisk Scene mellem en Skildvagt og en Bonde. I det hele taget gaar jeg ikke af Vejen for at bringe Situationer, der samtidig giver lidt af dansk Lune og Intellect. I den moderne Del af Bogen staar smukt, som Pendant til Wessel, Jens August Schade med sine udmærkede københavnske Digte. — Jeg vil søge at undersøge, hvilke Egne og Omraader disse og andre Navne i Hovedsagen kan dække, og her er et rigt Stof at øse af: fra Blichers Jylland til Johannes V. Jensens, Aakjærs og Thøger Larsens — over Aarestrups og Johannes Jørgensens Fyn til Christian Winthers og Ludvig Holsteins Sjælland. For Lolland-Falsters Vedkommende gaar Tanken først og fremmest til Sophus Clausens »Pilefløjter« og til Olaf Hansen.

I Sønderjylland kommer et særligt Moment til, her er det historiske og stedlige uløseligt knyttet sammen i Folkesindet. Her maa Digtningen fra 1848 og fra 1864 undersøges: fra Drachmann og op til Valdemar Rørdam og Marcus Lauesen.

Det skal sikkert vise sig, at der næppe gives en Egn, der ikke har fundet sin Digter: Drachmanns Skagen — Nexø og Jørgen Vibes Bornholm — Harald Bergstedts »Provinser«.

Jeg har allerede afsluttet Antologien for Københavns Vedkommende, og den omfatter alene ca. 55 Digte. Men jeg bliver ikke færdig før om nogle Maaneder — saa vidt jeg kan skønne omfatter Arbejdet mere end 100 danske Digtere.

— Saavidt Nygaard. Var det ikke en Idé, kære Medsoraner, at lade Sorø tone frem i et Digt af *Aage Lind*? Og da Problemet Illustrationer staar aabent, tør man maaske henlede Opmærksomheden paa *Stubbe Teglbjærg*. Han er jo ogsaa Soraner!

SORING OG SORANER

I Januar-Numrets Notits »Soer eller Sorø«, hvor den citerede Fagmand vrager det sidste og yngste Stednavn til Fordel for det første, fremgaar det dog af Citatet, at de to Benævnelser ikke helt dækker hinanden, ideel Sor egentlig betegner Søen og Sorø Øen deri; følgelig kan Navnet Sor ikke gøre Navnet Sorø overflødig.

Om Benævnelserne Soring og Soraner gælder i endnu højere Grad, at de ikke kan erstatte hinanden, men at man har god Brug for begge. Soring eller — om man hellere vil — Sorøbo betegner Indbyggeren paa Øen eller i Byen.

Soranere — af Sorøs latinske Navn Sora — er Betegnelse for Eleverne i de forskellige Tidens Undervisningsanstalter inden for Klosterporten samt vel ogsaa for Akademilærerne i det 17., 18. og 19. Aarhundrede). — En tilsvarende Forskel er der naturligvis mellem Adjektiverne sorøsk og soransk — Enhver Soraner er jo tillige Soring, medmindre han er skolesøgende med Bopæl uden for Købstaden og Landsognet. Men ikke enhver Sorøbo er tillige Soraner.

Henrik N. Etmquist.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Nedennævnte gamle Soranere har indmeldt sig i Soransk Samfund i Tiden 10. December 1940—10 Februar 1941:

Sekretær, cand. polit. *Flemming Valeur Nissen*, Madvigsgallé 14, V. ('34)

Erik Vagn Jensen, Frimestervej 30, N.V.

Seminaristuderende *Mogens E. Beckman*, Nørre Søgade 49, K. ('39)

Stud. jur. *Flemming Lerche*, Bredgade 78, K. ('37)

Christian Falster, Bille Brahesvej 4, V. ('38)

Skibsreder *H. Sonne Jacobsen*, Tavastjernag. 3, Helsingfors. ('32)

Tandlæge *Finn Thorsen*, Vodroffsvej 56 A, V. ('32)

Repræsentant *Sten Thorsen*, Bogtrykkervej 6, N.V. ('32)

Fuldmægtig, cand. jur. *G. Højgaard Nielsen*, Skovgaardsvvej 18 A, Charl. ('32)

Kontorassistent *Richar A. Thorseth*, Vedelsg. 20, Sorø. ('39)

Stud. med. *Gert Hørlyck Hjort*, Algade 14, Roskilde. ('39)

Landvæsenselev *Povl Henningsen*, Falkenhøj, Ruds-Vedby. ('39)

Jørgen Rygaard, Holsteinsgade 7, Ø. ('39)

W. R. M. Jørgensen, Gl. Kongevej 128, V. ('39)

Stud. med. *E. L. Hammerich Damm*, Amagerbrog. 4, S. ('39)

Chr. Molt Wengel, Løve Apotheket, Ringsted. ('39)

Stud. art. *Ove Mørck*, Vendersgade 26, K. ('39)

Stud. med. *Jens Chr. Lyngé*, Lyshøj Allé 22, Valby. ('39)

Bankvolontør *Erling Hjort Engstrøm*, Banevej 21, Sorø. ('39)

Handelslærling *Kjeld Andreas Larsen*, Næstvedvej 2, Frbrg., Sorø. ('39)

Stud. merc. *Axel W. Munksgaard*, Filosoffangen 11, Odense. ('39)

Torben Gjerløff, Richelieusallé 12, Hellerup.

('40 — fra 4. Mel.)

Handelslærling *Gunner Geertsen*, Bøllingsvej 22, Ringsted. ('39)

Stud. jur. *Edward H. Rhogan Hee*, Østbanetorv 6, Aarhus. ('39)

Stud. polyt. *Hans Mogens Jensen*, Durosvej 2, Lyngby. ('39)

Stud. polyt. *Gunnar Raaschou*, Vesterbrogade 171, V. ('39)

Forvalter *Georg Madelung*, Brockdorff pr. Martofte.

Politibetjent *Poul Pagh*, Dr. Abildgaardsallé 5, F. ('32)

Kaptajn *Povl Kisbye*, Viborg. ('12)

Kontorassistent *Erik Axel Peter Mønnike*, Marskensgade 8, Ø. ('39)

*

Justitsministeriets Propagandaudvalg har iværksat en Kampagne for Tætning af Vinduer og Døre. Et Led i Kampagnen er en stor Plakat, tegnet af *Helge Refn*. Den fremtræder i seks Farver og gengives forøvrigt paa Forsiden af en fra Propagandaministeriet udsendt Brochure.

Direktør *V. Thortacius-Ussing* modtog paa sin 50 Aars Fødselsdag fra en Soranerven en Studie af Hans Smidth til det paaatænkte Malerimuseum i Sorø.

*

Forpagter *Svend Spandel*, Thurebylille, ('89) fyldte 70 Aar den 17. Januar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Sekretær i Direktoratet for Patent- og Varemærkevæsenet, Premierløjtnant, cand. jur. *K. V. Palslev* viedes den 23. Januar i Holte Kirke til Frk. Vibeke Laage, Datter af Arkitekt Laage, Frederiksberg.

*

Kuratelet for Oehlenschläger-Tegnens og det Juel Westrup'ske Stipendiefonds har udset Formanden for Dansk-Nordisk Studenterforbund, stud. mag. *Erling Nielsen*, til at studere ved Lunds Universitet i dette Foraarssemester.

*

Amanuensis ved Den polytekniske Lærestanstalt, Dr. phil. *K. K. V. Estrup* ('03) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Enkefru *Ellen Sarauw* døde den 29. Januar i sit Hjem i Priorgade i Sorø. Fru Sarauw, der blev 60 Aar, var Enke efter Ingeniør *Eigil Sarauw* ('90), Søn af afdøde Godsforvalter ved Sorø Akademi *Carl Harald Sarauw* ('57). Efter sin Mands Død flyttede Ellen Sarauw for 5—6 Aar siden fra Charlottenlund til Sorø, hvor hun har haft flere smaa Soranere boende i sit Hjem. Hun var meget for sine Dreng. Begravelsen foregik fra Sorø Kirke den 5. Februar.

*

Paa Udstillingen »Grønningen« har *Victor Haagen-Müller* faaet solgt sit Maleri »Vinter i Tibirke Bøkker« for 700 Kr. Ny Carlsbergfondet har forøvrigt overdraget Kunstneren at dekorere to store Vægfelte i det store nye Centalsygehus i Hillerød. De to Vægfelte, som udføres paa Lærredet, vil faa Motiver hentet fra Amtets største

Byer Hillerød og Helsingør. Fra Hillerød har Kunstneren hentet sit Motiv fra Parterrehaven med Udsigt over Søen mod Slottet og Byen i Baggrunden. Fra Helsingør er det det smukke gamle Slot med sin nærmeste Nabo, Skibsværftet, der har inspireret. Arbejdet skal fra Kunstnerens Haand være færdig i Løbet af et Aars Tid.

*

Afdøde Konsul, Grosserer Axel Nielsen, Odense, har testamentarisk oprettet 2 Legater paa 300,000 Kr. hver, det ene til værdige, trængende Arbejdere og Funktionærer, der har haft Ansættelse eller er ansat i A/S Odense Ægforretning og A/S Frumentaria, mens det andet har til Formaal at hjælpe danske, mandlige eller kvindelige Personer til handelsmæssig Uddannelse specielt i Udlandet. Overretssagfører *V. Frandsen* ('96), Odense, er Formand for Legatbestyrelserne.

Bladet »Syd og Nord« meddeler, at Dansk Klub i Buenos Aires fejrede Kongens 70 Aars Fødselsdag med en stilfuld Fest i American Clubs Salon. Minister *Finn Lund* holdt Talen for Kongen. Ministeren deltog ogsaa i Kongefødselsdagsfesten i Kryptsalen i Dansk Kirke. Herom skriver samme Blad:

Minister Finn Lund var der ikke som Minister med Diplomatsansigt og stive Bevægelser, nej, han var ladet med sprudlende Vid og Hjertevarme; et Par Rollinger sad paa hans Knæ og gyngede, og da han fortalte om Kongens Fødselsdag i København med Garden i røde Uniformer og Guldæblernes Spil i Springvandet foran Domhuset paa Gammeltorv, da lyttede alle de smaa med straalende Øjne, og de ældre nikkede genkendende til de festlige Begivenheder, der ogsaa fandt Sted i deres Ungdom i Danmark.

*

Tidligere Sognepræst i Flade ved Frederikshavn og residerende Kapellan ved Eliaskirken i København, Pastor *Paul Müller* kunde den 23. Januar fejre 25 Aars Jubilæum som Førstepræst og Forstander for Sct. Lukasstiftelsen i Hellerup. I Dagens Anledning modtog han en Hilsen fra Soransk Samfund.

<p>Ønsker De god Forsikrings-Service?</p> <p>Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K.</p> <p>Central 16865</p>	<p>Bygningskonstruktør (gl. Soraner)</p> <p>22 Aar, søger Plads hos Ingeniør eller Arkitekt. Billet mrk. 12, bedes sendt til Bladets Redaktion.</p>	<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holms- lands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>.</p> <p>Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>
	<p>Inger Norries Sølvsmiede</p> <p><i>Leverandør til Varelotteriet</i></p> <p>Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet</p> <p>Dagmarhus, København V.</p> <p>Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT</p> <p>Strandvej 183, Hellerup · Telf. Helrup 6566</p> <p>Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskiftet 30 (vis à vis Silke- huset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>FRIMÆRKESAMLERE</p> <p>som har Lyset til at være Medlemmer af »Gamle Soraneres Filatelistklub« bedes henvende sig til en af Undertegnede:</p> <p>ALFRED V. RASMUSEN P. NYHOLM Telf Central 8229 C. 7172 el. Godth. 5944 y</p> <p>K. HAUERSLEV Byen 3299 el. Godth. 5886 y</p>

I Forstander Müllers Ledertid er Sct. Lukassøstrenes Antal steget fra ca. 70 til ca. 300, og Byggesagen er indtil Efteraaret 1940 stadig videreført. I 1932 flyttede man fra den gamle Ejendom i Nørre Allé 11 ud i de fem smukke, lyse Bygninger i Hellerup, og siden den Tid er Bygningernes Antal fordoblet.

*

I Studenterforeningens danske Biblioteks 2. Serie, som udsendes med syv Bind i Maanederne Marts—November, er *Vilhelm Andersen*: »Dansk Aand«.

*

Statsradiofoniens Reportagechef *Aksel Dahlerup* har været i Tyskland for at fastlægge Oplagelser af Emner af teknisk og industriel Art.

*

Ekspeditionssekretær i Finansministeriet *H. Salicath* ('21) er beskikket til Medlem af Tilsynsraadet for Rekreationshjemmene i Sønderhov og Emmelev Klev for sønderjydske Krigsinvalidler.

*

I denne Maanedes sidste Uge afholdes hos Chr. Hee's Efterfølger i Niels Juelsgade en Auktion over afdøde Professor William Norvins efterladte Bogsamling. Denne bestaar væsentlig af filosofiske, historiske og sprogvidenskabelige Værker, hvortil lutter sig en ikke ringe Samling dansk og udenlandsk Skønlitteratur, Værker med Personalhistorie, Kunsthistorie, Rejsebeskrivelser o. s. v. Norvin var Humanist. Gamle Rektor Hoff's Ord fra den unge Norvins Sorø-dage om at studere Humaniora var ikke gaaet spurøst hen over ham, men tværtimod faldet i god Jord. Opskrivningen af Biblioteket er foretaget af Boghandler Herm. Lyng, og Katalogiseringen er udført af Bibliotekar Alf. Krarup. Det 111 Sider digre Katalog rummer ialt 4258 Numre.

*

Skovrider *F. Lorenzen*, Sorø, er blevet Medlem af Bestyrelsen for Dansk Skovforening.

*

Steen Momme Secher ('34) er blevet cand. jur.

*

Cand. jur. *Jacob Jacobsen* ('34) er blevet Sagførerfuldmægtig i Rønne.

*

Direktør *A. Ch. Louw* er blevet Medlem af Bestyrelsen for Københavns Sygehus.

*

Dr. med. *Torben Andersen* har faaet Specialistanerkendelse i intern Medicin. Dr. Andersen er gift med Reserve-læge ved Finseninstitutet, Fru Mildrid Andersen, Datter af Kommandør *Magnus Bojesen*.

Stiftsprovst *Fr. Horstmann* ('99) fyldte 60 Aar den 14. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Professor ved den polytekniske Læreanstalt, Dr. phil. *A. F. Andersen* ('09) fyldte 50 Aar den 10. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* holdt den 21. Februar i Dansk Samvirke Foredrag og Oplæsning med Emnet »En Dansktime«.

*

Exam. pharm. *Børge Ishøj* ('34) repræsenterer som Medlem af Elevraadet ved Pharmaceutisk Læreanstalt i København, Læreanstalten ved Helsingfors Universitets Pharmaceutkorps' 50 Aars Jubilæum.

*

Enkefru *Thora Hansen* er afgaaet ved Døden paa Sorø Amtssygehus, hvor hun blev indlagt, da hun for nogen Tid siden faldt paa Sorø Torv og brækkede det ene Haandled. Begravelsen foregik fra Sorø Kirke den 15. Februar.

Thora Hansen, der blev godt 75 Aar gammel, var ældste Datter af forlængst afdøde Rektor ved Sorø Akademis Skole *Blichert* og Enke efter den ligeledes afdøde Akademiarkitekt *F. C. C. Hansen*. Hun efterlader sig Sønnen, Ingeniør *Holger Blichert Hansen* i Aalborg, og Datteren, Fru *Karen Raft*, der er gift med Adjunkt *Raft* ved Sorø Akademis Skole.

*

Historisk Samfund har udsendt sin Aar bog for 1940, hvor bl. a. Direktøren for Nationalmuseet, Dr. *Poul Nørlund*, skriver en Artikel om Maaløv Kirke, væsentlig paa Grundlag af det Foredrag, Dr. Nørlund holdt ved Indvielsen af den restaurerede Kirke i 1939.

*

Arkivar *Hans Ellekilde* ('08) fyldte 50 Aar den 17. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Da Lektor *Gorm Hansen* Fredag den 14. Februar ved Middagstid var paa Vej hjem fra Sorø Akademis Skole til Ingemanns Hus, var han saa uheldig her at falde paa Trappen til sit Hjem og derved brække højre Laarben. Han blev i Ambulance ført til Amtssygehuset. — Soransk Samfund har sendt Lektoren, der under *Raaschou-Nielsens* Sygdom var konstitueret Rektor, en Hilsen, hvori udtales Haab om snarlig Helbredelse.

Lektor *Herbert Rosen* fyldte 65 Aar Tirsdag den 18. Februar.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS

SORANSK

BLAD:FOR

SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 3

Marts 1941

DET JUBILERENDE „SORANERBLAD“

Uagtet indeværende Aargang af *Soraner-Bladet*, som begyndte med Januar Numret, bærer Betegnelsen 26de, og man altsaa maatte tro, at »Sølvbryllupet« var et i Dølgemaal overstaaet Stadium, er Forholdet dog det, at Bladets 25de Aargang først afsluttes med Martsnumret 1941, og at man altsaa først da kan fejre dets 25 Aars Jubilæum. Dette noget mærkelige Forhold skyldes den Omstændighed, at Bladet, hvis 1. Aargangs 1. Nummer udkom i April 1916, saaledes at Aargangene løb fra April til Marts inclusive, i 1924 skiftede Signaler, afsluttede sin løbende 9de Aargang med December 1924 og begyndte sin 10de Aargang med Januar 1925, saaledes at den 9de forbliver en Torso med kun 9 Numre.

Bladets Jubilæum er en saa betydningsfuld og glædelig Begivenhed for alle os gamle Soranere, som har sluttet op om *Soransk Samfund*, hvis Medlemsblad *Soraner-Bladet* er, at vi ikke kan nægte os den Glæde i al Korthed at give Udtryk for den Taknemlighed, vi nærer overfor vort Blad, og vi føler os overbevist om, at alle gamle Soranere, der elsker og højagter vor kæde gamle Skole, — og det gør vi jo alle, — deler vore Følelser.

Helt op til Verdenskrigen var Forbindelsen mellem *Soransk Samfund* og de enkelte *Soraner-Medlemmer* ret spinkel — ikke mindst hvad angaar de Soranere, som havde opslaaet deres Teltpæle i Provinsen. Optræningen af det aarlige Medlemskontingent (ikke særlig spændende) blev kun suppleret af et lille Hæfte af »Meddelelser« med Beretning om det forløbne Aar. Regnskaberne og imellemstunder en Medlemsfortegnelse. — Og endelig kom med lange Mellemrum et Hæfte af *Soransk Tidsskrift* med »Sorana« fra gamle Dage, dette blev naturligvis »slugt«.

Først i Verdenskrigens første Aar blev der ligesom pustet Liv i det gamle *Samfund*, Medlemsantallet voksede stærkt, og i April 1916 kom saa Genoplivelsens kraftigste og mest betydningsfulde Udslag: *Soraner-Bladet*.

Hvad angaar dettes Indhold har det i det store og

hele været af en ualmindelig Lødighed gennem disse 25 Aar, og det har været og er det vigtigste Bindeled mellem alle os gamle Sorø Dreng (og Piger), og at det har været et meget væsentligt Bidrag til Vækst og Fremgang, kan der efter vor Mening ikke være Tvivl om. I 1928 fulgte der for første og vistnok hidtil sidste Gang en Medlemsfortegnelse for *Soransk Samfund* med Bladets 13. Aargang, som viste det meget betydelige Medlemsantal af 941, hvilket Tal ikke endnu er overskredet.

Er der saaledes al Anledning for os Soranere til at sige Tak for, hvad *Soraner-Bladet* har betydet for os i disse 25 Aar, vil det være naturligt særligt at rette Takken til de Kammerater, som har Æren af Bladets vellykkede Start og udmærkede Virke igennem Tiderne.

Idéen til Bladet var afdøde Bogtrykker *Poul Hertz's*. Men Sjælen i Foretagendet var Kontorchef *H. G. Olrik*, som var Bladets Redaktør gennem de første 20 Aar. *Olriks* Pen kan være baade spids og skarp, og det kan ikke nægtes, at dens Produkter til Tider har af født kraftig Reaktion, men alt det maa efter vor Formening glemmes ved Siden af den uomtvistelige og store Fortjeneste, han har indlagt sig ved sin enestaaende Interesse og sit Kendskab til Sorø, til vor gamle Skole, og til alt *Soranerliv* og *Soranerhistorie*, der alt bundet i hans store og uudslukkelige Kærlighed til »Sorø« og alt hvad Sorø's er. Det var derfor efter vor Mening med fuld Føje, at *Olrik* til Tak bl. a. for sine Fortjenester af *Soransk Samfund* paa Samfundets 70 Aars Fødseldag i 1932 modtog Dannelsesmandenes Sølvkors og senere blev udnævnt til Samfundets Æresmedlem, da han i 1936 fratraadte Bladets Redaktion. Ogsaa *Olriks* Efterfølger, Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey-Hansen*, er der al Grund til at bringe en varm Tak for den fortræffelige Maade, hvorpaa han i de sidste 5 Aar har ledet vort Blad, saaledes at det stedse har opfyldt sit Formaal: at knytte os Soranere sammen og derigennem fremme *Soransk Samfunds* Betydning og Vækst, at styrke vor Interesse for vor herlige gamle Skole og for alt *Soranerliv* og *Soraneraand* med alle »Sorø«rige Traditioner og Historie.

Endelig maa der i mindst lige saa høj Grad rettes Tak til Soraner-Bladets nuværende Administrator — og dets Administrator gennem de vanskeligste Epoker i dets Liv — Bagermester *Rogert Møller*, som mere end een Gang har rettet Skuden op, naar den var ved at løbe paa Grund, og hvis direkte økonomiske Indsats er saa betydelig, at der som Følge af denne er det største Haab om at kunne bevare og sikre Soraner-Bladet — dette soranske Kit og Klenodie — ud i Fremtiden.

Det er sikkert en meget sjælden Begivenhed, at et Skolesamfunds Medlemsblad kan fejre 25 Aars Jubilæum. Soraner-Bladet gør det med stor Ære, værdsat som det nu staar, ikke alene af Soranere, men ogsaa af mange Historikere — ikke mindst Personal-Historikere — og mange andre udenfor Soranernes Kreds — herunder Universitetet.

Med dybtfølt Tak til de tre Kammerater, som her gjorde deres store Idsats: *Olrik* i For- og Nutid, *Sorgenfrey-Hansen* nu og i Fremtiden og *Rogert Møller* saavel i For- og Nutid som ud i Fremtiden — bringer vi Bladet vor hjerteligste Lykønskning ved 25 Aars Jubilæet — med inderlig Tak for Aarene der svandt.

København, den 7. Marts 1941.

John Knox,
Formand.

Louw,
Næstformand.

GENERALFORSAMLINGEN

Soransk Samfunds 73. ordentlige Generalforsamling afholdes Lørdag den 19. April Kl. 19^{1/2} i Davidsens Restaurant paa Aaboulevarden med følgende Dagsorden:

- 1) Aflæggelse af Beretning for 1940 (*Formanden*).
- 2) Regnskab for 1940 aflægges for:
 - a) Soransk Samfund (*Rasmusen*).
 - b) Understøttelsesfonden (*Clausen*).
 - c) Jubilæumsfonden. »
 - d) Bladfonden. »
 - e) Valdemar Petersens Legat. »
 - f) Soraner-Bladet (*Rogert Møller*).
- 3) Budget for 1941 (*Rasmusen*).
- 4) Valg til Bestyrelsen (*Sorgenfrey Hansen*, *Rasmusen*, *Rudkøbing* og *Madelung* afgaar efter Tur, *Clausen* efter Lodtrækning).
- 5) Valg af Revisorer og Revisorsuppleanter.
- 6) Eventuelt.

Bestyrelsen.

*

Efter Generalforsamlingen vil der i Anledning af *Soraner-Bladets* 25 Aars Bestaaen blive afholdt en festlig Sammenkomst med Fællesspisning, hvor der serveres: Forlora Skildpadde, Ostesnitte, Pilsnerøl og Kaffe. Prisen er — som Følge af Tilskud fra Samfun-

det — 2 Kr. pr. Couvert inclusive Betjening. Brødmærker maa medbringes.

Paa Grund af Restriktionerne kan der kun indkøbes Ingredienser til og kun fremstilles det til *Deltagerne* fornødne Kvantum Mad. Antallet af Deltagere maa derfor anmeldes til Værten gennem Sekretær *Madelung*, Admiralgade 21, 3. Sal. (Telf. Palæ 1207 y) senest Torsdag den 17. April d. A. Kl. 18. Ingen, som ikke er anmeldt indenfor denne Frist, kan deltage i Fællesspisningen.

Bestyrelsen.

FRA SÆTTERNISSENS VÆRKSTED

Naturligvis fandt Sætternissen sig ikke i, at vi i Bladets Februar-Nummer i en Petit-Artikel med ovennævnte Overskrift fremdrog nogle af Nissens Drillerier overfor et Par kendte Soranere. Navnlig fik han spoleret hele Historien om Redaktøren af »Horsens Avis« *Carl Marcus Møller* (S'74), der rigtig gengivet lød saaledes:

Redaktør Carl Max (sic!) Møller har købt Villaen Egely for 20.000 Kr.

En anden gammel Gris er i Gaar blevet anholdt«.

Det bliver spændende at se, om denne ejendommelige Omtale af Forholdene i Horsens denengang slipper frelst gennem Prøvelserne. Skulde det ikke ske, gaar det maaske bedre med en Historie om en yngre, engang velkendt Soraner, Forfatteren *Rud Lange* (R'00), ogsaa kaldet *Store Snøje* (fordi han i en Time hos lille Zoffmann havde faaet forkert fat paa, hvorledes man udtalte Sneuglens Navn). Han boede en Tid paa »Hotel d'Angleterre« i København og oplevede dér en Hotelbrand, som omtaltes saalunde i et Hjørring-Blad:

»Dyre Manchetskjorter.

Forfatteren *Rud Lange*, der ved Branden paa Hotel d'Angleterre mistede to Manchetskjorter, vil anlægge Erstatningssag mod Hotellets Ejer og kræve en Skadeserstatning paa 600 Kroner.«

Men Manchetskjorterne var *Manuskripter* — og Gud ved om Snøjen nogensinde fik dem erstattet?

hgo.

SORANER-AFTENEN DEN 6. MARTS

Soraner-Aftenerne samler saa mange Medlemmer som ingensinde før. Aarets første Soraner-Aften, der afholdtes i Februar, var meget stærkt besøgt, men den anden, som fandt Sted den 6. Marts, ogsaa i Restaurant Varna, havde samlet endnu flere; ialt var der vel mødt c. 140 Medlemmer. Og de kom ikke til at fortryde det.

Først lod man i Ro og Mag de gule Ærter, Flæsket og Pandekagerne vederfares fuld Retfærdighed. Derefter forevistes den tidligere her i Bladet omtalte Kortfilm fra Sorø Amt, hvortil Redaktør *Aksel Dahlerup* indledningsvis fremsatte nogle orienterende Oplysninger, og derpaa holdt Adjunkt *Ejvind Nordahl Svendsen* sit af Lysbilleder ledsagede Foredrag om det lærde og sublime Emne »Ato-

mer og Elektroner«. Det var ikke kedeligt, tværtimod. Det er, udtalte Nordahl Svendsen, et Foredrag, der kan behandles som en Harmonika, alt efter Tilhørerkredsen, jeg har holdt det for Gymnasieskolernes Fysiklærere og for Husholdningseleverne paa Ankerhus. Antagelig valgte han nu den gyldne Middelvej, for baade Matematikere, Nysproglige og de — desværre færre og færre — klassisk-sproglige morede sig kostelig — enkelte forstod vel ogsaa en Del — over dette Foredrag, der var skaaret til efter Horats'es Læst »at gavne og fornøje«. Nordahl Svendsen var baade saglig og sprudlende vittig, og har mange længe vidst, at han er en fortræffelig Lærer og Pædagog, saa ved flere nu, at han tillige er en eminent underholdende Foredragsholder, som Soransk Samfund vist ogsaa i Fremtiden bør sende Bud efter.

Da han havde sluttet, kvitterede Forsamlingen med stærkt Bifald, hvorefter Formanden, Dommer Knøx takkede Nordahl Svendsen og derpaa udbragte et med takt-faste Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole.

DØDSFALD

Læge i Bælum *Knud Børge Kirk* døde pludseligt Søndag Morgen den 2. Marts. Efter hans udtrykkelige Ønske foregik Begravelsen i dybeste Stilhed.

Knud Børge Kirk var født den 28. Juni 1899 i Hadsund som Søn af Læge Chr. Pedersen Kirk og Hustru Anna Johanne, f. Andersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole i 1910 og gik ud i 1917 som Student af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. I 1926 tog han sin Lægeeksamen, var bl. a. i omtrent to Aar Reservelæge paa Hobro Sygehus og assisterede en Tid ved sin Faders Praksis, inden han i 1933 nedsatte sig i Bælum. Endnu Lørdag Aften den 1. Marts fejlede han tilsyneladende intet, men Søndag Morgen følte han sig syg og døde af Hjertekrampe. Dødsbudskabet virkede fuldstændig lammende i Vennernes Kreds, da del i Løbet af Søndagen rygtedes paa Egnen, skrev »Aalborg Stiftstidende«, ikke alene i Bælum, men ogsaa i de omliggende Byer gled Flagene paa halv. Sammen med sin Hustru, Fru Gerda Kirk, en Datter af Dommer J. E. Boas, havde han skabt et smukt og hyggeligt Hjem, hvor der blev vist en udstrakt og hjertelig Gæstfrihed. Foruden sin Hustru efterlader han sig den 12-aarige Søn *Lars*, der gaar paa Sorø Akademis Skole, og den 6-aarige Datter *Grethe*. Hans gamle Moder, der er Enke, boer i København, ligesom hans Søster, Forfatterinden *Ellen Kirk* og hans Broder, Forfatteren, cand. jur. *Hans Kirk*, som ogsaa er Soraner.

»Berlingske Aftenavis« bragte den 3. Marts følgende smukke Nekrolog over vor afdøde Skolekammerat:

Knud Børge Kirk, Broder til Forfatteren *Hans Kirk*, og iøvrigt af jydsk Bondeslægt, var baade af Sind og Færden ud over det sædvanlige. Han var paa sin Egn Befolkningens Hjælper og Raadgiver, han talte med den Enkelte i hans eget Sprog og levede selv, som Nordjyder gør. Han kom i store Hjem, som i smaa, men var først og fremmest de Fattiges og Fortryktes Ven og brugte en stor Del af, hvad han tjente, paa Mennesker, som han mente trængte til en Haandsrækning. Mange Venner havde Dr. Kirk, skønt han aldrig anglede efter Venskab, endsige Smiger. De, der satte Pris paa ham, vil savne ham og en Tid endnu huske baade hans Personlighed og hans gode Arbejde.

FRA PILATUS-PREMIÉREN

Et Par Scenebilleder fra Urpremieren den 9. Februar paa Kai Munks Skuespil »Pilatus«, der opførtes som Skolekomedie paa Sorø Akademis Skole.

Øverst: Kaiphass køber en Oplysning af Ahasverus. Fra venstre: Annas (*O. Panske*), Kaiphass (*T. Raaschou*) og Ahasverus (*S. C. Geleff*).

Nederst: Herodes' Hustru forsøger at trøste Herodes og beder ham frikende Jesus. Julia (*A. Blume-Jensen*) og Herodes (*J. Heller*).

Fotografierne er tilstillet Soraner-Bladet af Gymnasiast *Jørgen Hasselbalch-Larsen*.

REGNSKABER FOR 1940

SORANSK SAMFUNDS REGNSKAB FRA 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1940.

INDTÆGTER:	
Beholdning	461,02
Medlemsbidrag	6.548,41
Renter	30,49
Salg af Naale	9,25
Indsamling til Finland, den 8. Febr. 1940	220,00
Beløb indbetalt men ikke henhørende under S. S.	175,00
	<u>Kr. 7.444,17</u>

UDGIFTER:	
Generalforsamlingen	196,63
Soraneraftner	448,32
Rusfesten 1940	715,50
Udsendelse af Aarskrift	206,51
Tilskud til Soranerbladet	877,50
— til Understøttelsesfonden	300,00
— til Bladfonden	788,35
Cricket- & Fodboldpræmie med Kampe i Sorø ...	109,39
Opkrævning af Kontingent, Porto, Medhjælp m. m.	634,72
Tryksager	180,34
Indkøb af Soranernaale	432,84
Udgifter ved Formanden, Rejse til Sorø ved Sekretæren (herunder Skrive- maskine Kr. 135,00)	170,56
— ved Arkivaren	6,00
— ved Blomster, Kranse, Lykønskninger ved Kassereren (herunder Bøger Kr. 132,00)	427,46
Telefoner	175,40
Refunderet Jydsk Afdeling	193,20
— Fynsk Afdeling	329,00
Tilskud til Finlandesindsamlingen	358,00
Versurposter	250,00
Beholdning	175,00
	458,45
	<u>Kr. 7.444,17</u>

København, d. 26. Februar 1940.

(sign.) *Alfred V. Rasmussen*.

Regnskabet for 1940 er revideret og fundet rigtigt. Be-
holdning Kr. 458,45 forevist.

København, den 5. Marts 1941.

(sign.) *V. Bay.* (sign.) *H. Møllerup.*

★

SORANERBLADET'S DRIFTSREGNSKAB 1940.

INDTÆGTER:	
Legat	800,00
Tilskud fra Soransk Samfund	800,00
Indtægt af Annoncer	1.544,00
Bankrenter	1,50
	<u>Kr. 3.145,50</u>

UDGIFTER:	
Avispostkontoret	422,42
Trykning af Bladet	1.910,00
Honorar for Artikler til Bladet	261,00
Clicheer	101,66
Frimærker, Brevpapir o. a.	39,05
Overskud	411,37
	<u>Kr. 3.145,50</u>

København, den 17. Februar 1941.

Regnskabet er revideret og fundet rigtigt.

København, den 5. Marts 1941.

(sign.) *Rogert Møller.*

(sign.) *V. Bay.* (sign.) *H. Møllerup.*

REGNSKAB FOR BLADFONDEN 1940.

Overført fra 1939	252,71
Renter	151,30
Diverse Annoncetilgodehavender	69,60
Gebyrer	9,60
Beholdninger at overføre	464,01
	<u>473,61 473,61</u>

FORMUE

Obligationsbeholdning	21.200,00
Indestaaende paa Bankbog	464,01
	<u>21.664,01</u>

(sign.) *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

1. Kassebeholdning 464 Kr. 01 Øre paa Check Konto Nr. 15042 med Privatbankens Raadhus Afdeling samt
2. Obligationsbeholdning: 21.200,— Kr. paa Recipisbog Nr. 275 med Privatbanken i København.

København, den 3. Marts 1941.

(sign.) *V. Bay.*

(sign.) *H. Møllerup.*

★

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSFOND 1940.

Beholdning fra forrige Aar	516,97
Tilbagebetalte Laan	1.430,00
Gaver	500,00
Salg af Billeder	635,25
Renter	1.336,39
Tilskud fra Soransk Samfund	300,00
Tilskud fra Jubilæumsfonden	300,00

Udbetalte Laan	3.905,70
Udbetalte Gaver	615,25
Diverse Udgifter (Porto m. v.)	38,20
Kasse-, Bank- og Girobeholdning	459,46
	<u>5.018,61 5.018,61</u>

FORMUE

Obligationsbeholdning	29.400,00
Debitorer	30.940,95
Kasse-, Bank- og Girobeholdning	459,46
	<u>60.800,41</u>

(sign.) *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

Kassebeholdning og Obligationsbeholdning forevist.

København, den 3. Marts 1941.

(sign.) *V. Bay.*

(sign.) *H. Møllerup.*

★

REGNSKAB FOR 1940 FOR FHV. HANDELS- SKOLEEJER OG FORSTANDER VALDEMAR PETERSENS LEGAT.

Overført fra 1939	850,13
Renter	720,75
Uddelte Legater	600,00
Depositogebyr	7,95
Beholdning at overføre	962,93
	<u>1.570,88 1.570,88</u>

FORMUE

Obligationsbeholdning	15.900,00
Indestaaende paa Bankbog	962,93

Indestaaende paa Sparekassebog	62,99
	<u>16.925,92</u>

(sign.) *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.
Beholdningernes Tilstedeværelse og statutmæssige Anbringelse paaset.

København, den 1. Marts 1941.

(sign.) *V. Bay.*

(sign.) *H. Møllerup.*

RENGSKAB FOR 1940 FOR DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND

Overført fra 1939	868,31	
Renter	652,70	
Understøttelsesfonden		300,00
Depositogebyr		7,00
Beholdning at overføre		<u>1.214,01</u>
	<u>1.521,01</u>	<u>1.521,01</u>

FORMUE

Obligationsbeholdning	14.000,00
Indestaaende paa Bankbog	<u>1.214,01</u>
	<u>15.214,01</u>

(sign.) *Svend Clausen.*

Ovenstaaende Regnskab for 1940 er revideret og fundet rigtigt.

Følgende Beholdninger pr. 31. Decbr. 1940 forevist:

1. Kassebeholdning 1.214 Kr. 01 Øre paa Check Konto Nr. 13816 med Privatbankens Raadhus Afdeling.
2. Obligationsbeholdning: 14.000,— Kr. i Obligationer paa Recipissegang Nr. 164 med Privatbanken i København A/S.

København, den 1. Marts 1941.

(sign.) *V. Bay.*

(sign.) *H. Møllerup.*

VILHELM ANDERSEN FAAR TIETGEN-MEDAILLEN

Den 19. Marts 1929 paa Hundredaars-Dagen for C. F. Tietgens Fødsel, blev der under Navnet *Tietgen Fonden* oprettet en Fond, hvis Grundkapital tilvejebragtes ved Indsamling inden for Erhvervslivet og androg ca. Kr. 316.000.

Ifølge Fundatsen skal Udbyttet af Fonden anvendes som Regel hvert 3. Aar, enten som Hædersgave til en Mand eller Kvinde, der ved Initiativ og Foretagsomhed har gjort sig særlig fortjent af vort Land, eller til Støtte af Institutioner i Erhvervslivets Tjeneste, derunder saadanne, som har Ungdommens Uddannelse for Øje.

Udbyttet af Fonden uddeltes i Aar for fjerde Gang, og paa et Onsdag den 19. Marts paa Børsen afholdt Møde overrakte Fondens Bestyrelse en i Guld præget Tietgen-Medaille samt den til Raadighed værende Sum, Kr. 44.360,10, som en Hædersgave til Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen*, der, hedder det i Motiveringen, i særlig Grad har gjort sig fortjent af vort Land gennem den store Betydning, hans Livs Gerning har haft, ikke alene for den studerende Ungdom, men for hele det danske Folk ved Fremme af Kendskab til dansk Kultur og til dansk Aandsliv i Fortid og Nutid. Hans Virke ogsaa uden for Landets Grænser og særlig i det øvrige Norden har skabt Forstaaelse for alt, hvad der var Dansk i vor Digting og i vor Kultur.

DA „SORANER-BLADET“ STARTEDES — OG SENERE

Soraner-Bladet's Redaktør har gjort mig den Ære at bede mig meddele et og andet om Bladets Start og Udvikling i min Redaktionstid fra April 1916 til Juli 1936. Jeg imødekommer gerne hans Ønske — og er klar over, at ganske vist er Bladets nu tilbagelagte første femogtyve Aar — *et kvart Aarhundrede!* — en rimelig Anledning dertil, men det hele er dog endnu ikke blevet saa meget »Historie«, at der kan tales helt frit ud om Tingene. Der skal ogsaa nok vise sig at opstaa Ubehageligheder af det følgende — men derom kan man saa skændes i de næste femogtyve Aar!

Ved Soransk Samfunds 50-Aars Jubilæum i 1912 udkom det 6. — og foreløbig sidste! — Bind af »Soransk Tidsskrift«, og i de følgende Aar mindede et tidligere Bestyrelsesmedlem, Redaktør *Theodor Lind* (S. '01), som i sin Tid havde redigeret 2. Udgave af »Soransk Samfunds Sange«, stadig om, at det i Henhold til Samfundets Vedtægter § 1, 2, c. var dets Opgave »at fremme Udgivelsen af Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser«. Lind havde selv visse Planer om flere Tryksager, men de var ikke realiserede. Da Overretssagfører *Paul Hennings* (S. '93) derfor paa Generalforsamlingen den 4. December 1915 skulde foreslaa at vælge Bogtrykker *Poul Hertz* ind i Bestyrelsen (det var vist iøvrigt hverken Hennings' eget Ønske eller hans Idé), skete det med en Henviisning til, at da naar Lind havde klaget over, at der ikke udsendtes Tryksager, var det da et Skridt i den rigtige Retning at faa en Bogtrykker ind i Bestyrelsen!

Og Hertz gjorde ikke denne Tillid til Skamme — allerede paa et Bestyrelsesmøde den 22. Januar 1916 foreslog han Udgivelsen af et soransk Maanedssblad, der gratis skulde leveres Medlemmerne. Indtægterne skulde skaffes ved Annoncetegning, og denne skulde eventuelt kunne bære baade Udgifterne ved Fremstilling, Forsendelse og Redaktionshonorar m. v. Det vedtoges, at Hertz nærmere skulde undersøge Sagen paa Grundlag af Medlemsfortegnelsen; den 18. Februar havde han sin Plan mere udformet og forelagde den i et Bestyrelsesmøde, hvortil ogsaa *Theodor Lind* og Samfundets tidligere, energiske Sekretær, Kaptajn *V. L. C. Palslev* (R. '79) var indbudt; Bestyrelsen bestod paa dette Tidspunkt af Direktør *S. C. Hauberg* (Formand), Grosserer *Th. Hilarius Kalko* (begge S. '68), Overlærer *Fr. Matthiessen* (S. '75), Vekselerer *Jul. T. Levinsen* (R. '96), Murmester *Otto Licht* (R. '97) og kgl. Fuldmægtig, cand. juris *H. G. Olrik* (S. '95) samt altsaa Bogtrykker *Poul Hertz*, der var udgaaet fra Skolen i 1887 uden afsluttende Eksamen. Ved Mødet var D'Hr. Hauberg og Matthiessen ikke til Stede, men mellem de øvrige drøftedes Planerne om Maanedssbladet, og Rollerne m. H. t. Annoncetegningen fordeltes.

Poul Hertz' Økoomi var dengang straalende — det var jo i de Tider der skabtes (men snart ogsaa tabtes!) Formuer, og Hertz var bl. a. Svoger til Landmandsbankens Direktør, Emil Glückstadt; det var vistnok paa Mødet d. 18. Februar han udtalte, at gav Bladet Underskud, skulde han nok betale det; gav det Overskud, skulde dette komme Soransk Samfund til Gode! Udtalelsen blev ikke ført til Protokols men huskedes godt bl. a. af *Th. Kalko*, som i de følgende Aar ofte talte om, at »Hertz har »Soraner-Bladet« frem paa sine

stærke Skuldre.« Desværre kom der en Tid, da dette ikke mere var Tilfældet — men i 1. Aarg.s No. 8 (for Novbr. 1916) offentliggjordes ialtfald et Regnskab for Bladet, der udviste et Netto-Overskud paa 87 Kr. 48 Øre. Ak, i de følgende Aar offentliggjordes intet Regnskab (og noteredes intet Overskud); først i 1923 kom Sandheden frem: Bladets Gæld til Bogtrykker Hertz var ca. 12.000 Kr. — og nu skulde den betales! der var sket store Ændringer i hans og hans Forbindelsers økonomiske Forhold. Gælden blev betalt — det skyldtes bl. a. god Hjælp fra fire soranske Kammerater: Skiltsrheder *P. de Nully Brown* ('74), Murmester *Licht*, Stads-gardein *Chr. Heise* (R. '78) og Bestyrelsens daværende Formand, Professor *Erik Schou* (S. '92), — og Bladet blev reddet. At det ogsaa førtes videre, skyldtes Erik Schous Energi og, da han snart fik meget andet at passe, den lykkelige Omstændighed, at Bagermester *Rogert Møller* (R. '01) paa dette kritiske Tidspunkt traadte til og havde baade Lyst, Evner og Energi til at styre Bladets Økonomi, saaledes at der nu atter fremkom baade Regnskaber og Overskud. Samtidig afbetalte Samfundet lidt efter lidt Gælden til de fire Redningsmænd fra 1923; om alt dette kan den, som vil vide nærmere Besked, læse — sommetider vistnok mellem Linierne! — i Bladet for disse og de følgende Aar, men det skal ikke skjules, at der ogsaa senere har været Bølgegang, som har tumlet lystig om med Bladets Økonomi, til der nu, da dets 25 Aars Jubilæum kan fejres, er ret smult Vand og rolig Sejlsads — atter takket være *Rogert Møller*. Og det er ikke hans Skyld, hvis det ikke bliver saadan ved, langt ind i en lys Fremtid.

Vi vender tilbage til *Bladets Start*. Dets første Nummer udkom omkring Midten af April 1916 — først med Nr. 5 bærer Numrene ogsaa Maanedens Navn, men det kneb ofte med at faa dem rettidig ud, fordi Redaktøren i hine Aar var overlæsset med tjenstligt Arbejde. De første ni Aargange gik Bladet fra April til Maj, men det hørte op, da *Rogert Møller* traadte til; han vilde følge Kalenderaaret, og derfor fik 9. Aargang (1924) kun ni Numre, hvad der ofte har faaet Folk til at tro, at de manglede de sidste tre Numre af denne Aargang. I 1922 var der Lock-out i Danmark; man valgte derfor — af Hensyn til de kære Annoncører; Læserne brød man sig mindre om! — at udsende 6. Aarg. No. 12 (Marts 1922) som et tomt Annonceomslag. Og det mærkelige skete, at slet ingen knydede!

Annoncetegningen havde, som enhver kan se af Bladets Annonce-Opslag for de første Aargange, haft et lykkeligt Forløb — for Annoncetegnerne i hvert Fald; hvad Udbytte Annoncørerne fik, er ikke optegnet. Det var jo særlig gamle Soranere, som var Annoncetegningens Ofre, i 1. Nummer tæller de 26 Annoncer (i Formatet 90 × 60 mm) 10 gode soranske Navne; allerede i 2. Aargang gik man over til flere og mindre Annoncer med Overskriften: Gamle Soranere i Praksis, og det bør siges til de averterende Kammeraters Ros, at de var mageløs flinke og udholdende til at annoncere. Saadan er det blevet ved i mange af de forløbne femogtyve Aar, men der kom rigtignok ogsaa Tider, hvor det saa vist ikke var nemt og ingen Sinecure, selv for en dreven Annonceakkvisitør, at skaffe Æmner nok. Og den Dag laa endnu fjern, da man kunde kvittere Annonceomslaget og gaa over til en Bladdrift, hvor Annoncerne ikke var det alene bærende — i Forening med den Indtægt, som fremkom ved, at Soransk Samfund mod Betaling disponerede over et ikke helt ringe

Annonceareal, hvilket paa den anden Side kom Bladets Tekstplads til gode!

Bladets Format havde Hertz vistnok selv bestemt fra første Færd; i hans Officin fremstilledes andre Foreningsorganer, der brugte det store Kvant-Format med Teksten trykt over to Spalter paa 8 Sider. Det medfører, at der kan bringes ret store Billeder, men det kan ikke bestrides, at et stort Octav-Format havde kunnet give et fornemmere Indtryk af *Tidsskrift* eller, da »Soransk Tidsskrift« var en gammel, hæderkronet Institution, som ikke ønskedes dødsdømt, og som man ikke tænkte sig at give en ny, varig Skikkelse i mindre og hyppigere Hefter, saa i hvert Fald af et særpræget *Maanedsskrift*. Men det kom slet ikke paa Tale — Hertz var Bogtrykkeren, Manden med Initiativet o. s. v.; han bestemte altsaa den ydre Skikkelse. Han bestemte ogsaa Skriftets Navn — »Soraner-Bladet, Medlemsblad for Soransk Samfund«, og dette var ikke helt vel betænkt. Jeg havde foreslaaet: »Soransk Maanedsskrift. Medlemsblad for Soransk Samfund«, men blev en Dag, efter en Bortrejse tror jeg, stillet overfor et fait accompli uden anden Forklaring eller Undskyldning end at »det andet var for langt!« For langtheden refererede sig vistnok til, at man o: Hertz i Samraad, antager jeg, med *Licht* havde henvendt sig til en gammel Soraner, Arkitekten *Tyge Hvass* ('01) for at faa tegnet et »Hovede« til Bladet o: til Annonceomslaget. Hvorvidt det er *Hvass*, som har fundet det umuligt at faa »Maanedsskrift« anbragt paa passende Maade, ved jeg ikke, men Bladet fik altsaa det Navn, som det nu har og maatte blive ved at bære, og som har voldt adskillig Misforstaaelse, fordi udenforstaaende, som ikke kendte Indholdet men blot Navnet, har opfattet det som en Slags Skoleblad, et Drengesblad, og bedømt det herudfra. Iøvrigt var *Hvass* ikke tilfreds med sit »Hovede«; det blev tegnet om, allerede til Bladets 2. Nummer — og benyttes saaledes den Dag idag.

Indholdet var saa at sige givet fra først af — Sorana og saavidt mulig ikke andet; intet, som ikke havde Tilknytning til Sorø paa den ene eller anden Maade. Der findes vistnok ogsaa kun et Par Undtagelser herfra; den ene er en Artikel af *Poul Hertz* i 3. Aarg. No. 9 for Decbr. 1918: Er vi forberedt? en anden er af *K. K. Steincke* (S. '99) i 6. Aarg. No. 10 for Januar 1922: Forældrene har Skylden! men skønt Æmnerne er almene, er da begge Artikler skrevne af Soranere, iøvrigt hentede fra Dagblade og nu reddet fra Forglemmelse. I denne Forbindelse skal nævnes, at meget faa Ikke-Soranere har ydet Bidrag til Bladet; i 1. Aarg. No. 4 har daværende Departementschef i Statsministeriet *Frantz Dahl* skrevet om Professor, Dr. juris *Axel Møller* (S. '91), og senere har den nuværende Aalborg-Rektor, Dr. phil. *Kjeld Galster* oftere meddelt værdifulde Afhandlinger om de to soranske Personligheder — *Ingemann* og *Hauch* — som han har viet sine litterære Studier. Ellers har Soranerne selv kunnet besørge det — og de maa siges at have gjort det baade godt og villigt; Stof har der visselig heller ikke manglet i de første tyve Aar.

At »Soraner-Bladet«, som alle andre periodiske Blade og Tidsskrifter snart m. H. t. Indholdet og dettes Opstilling fik sin faste Form, er selvfølgelig. Dette blev engang revet mig i Næsen af en lille næbbet Student, der sikkert kunde have gjort det anderledes og bedre selv — mente han vist. Jeg tror dog ikke, at de, for hvem Bladet blev skrevet, har haft Føje til at be-

klage sig over dets Struktur og Indhold — enkelte maaske snarere over deres egne bristende Forudsætninger for at bedømme Værdien af det, der bødes dem. Indholdet har saa at sige udelukkende været originale Bidrag — ikke, med det ovennævnte Par Undtagelser, Optryk af Sager andetsteds fra. Et Par indsendte Artikler, hvis Indhold kunde læses andetsteds, mindes jeg at have afvist netop af den Grund — og deres Forfattere har meget godt forstaaet Meningen dermed. Resultatet har været, at f. Eks. Dansk Tidsskrift-Indeks har indregistreret saa at sige alle Soraner-Bladets større og lødige Afhandlinger, og at disse ofte ses citerede som Kilder, f. Eks. i Dansk biografisk Leksikon.

Over Bladets »manglende Aktualitet« har der af og til været skumlet — uden at man dog har kunnet præcisere den ønskede »Aktualitet« nærmere. Den uhyre Mængde smaa Notitser om Soranere inden- og udenfor Klosterporten, om »soranske Penne«, Meddelelserne fra Foreningslivet (o: hvad der er sket indenfor Soransk Samfund) og den lange Række Nekrologer har altsammen været viet Dagens Begivenheder — hvad mere har man ellers villet have? man var engang, da de soranske »Overskærings«-Aftner stod i høj Kurs, begyndt saa smaat paa at gøre først en Spalte, saa en Side om til en Slags soransk Karnevals-Avis, meget pudsigt men ikke i det lange Løb, og disse Bestræbelser maatte derfor ogsaa bremses og blev det.

Ej heller fandt jeg det opportunt at bringe Meddelelser i for vid Udstrækning om Skolens interne Liv — navnlig efter at en udmærket Lektor, der selv baade før og efter var Yder af nogle meget værdifulde Bidrag af ren historisk Art, engang havde udtalt til mig, at nu maatte han betragte »Soraner-Bladet« »som en Anke-Protokol over Lærerne«. Det tog nok bl. a. Sigte paa nogle Artikler, hvor en Kammerat, der unægtelig, trods det, at han senere selv var bleven en fremragende dygtig Embedsmand, hver Gang han greb sin »soranske Pen« — og han skrev gerne og ofte originalt og morsomt — maatte luften den Gymnasiast-Opfattelse af Personer og Forhold, han aabenbart ikke var vokset fra. Hans uheldige Tone blev derfor venligt men bestemt paatalt, baade af en Meddiscipel og en tidligere Lærer, hvad han vist blev noget forundret over. Dette og andet medførte, at Bladets Redaktør maatte være yderst forsigtig overfor selv de fornøjeligste og tilsyneladende uskyldigste Skolehistorier. Engang til gik det dog galt: en fortræffelig gammel Soraner, Præst i Folkekirken og dygtig Skribent, havde berettet nogle Oplevelser fra sin Sorø-tid, der tog voldsomt baade paa en da- og en forhenværende Lærer; ogsaa de laa for nær op ad Nutiden Det var vistnok et Fejlgreb (jeg skal vel dy mig for at sige, fra hvis Side!), men senere fremkom der ikke konkrete »Historier« i Bladet — desværre, tør jeg sige, for de morede afgjort Læserne!

Iøvrigt fik Indsigelser og Protester ikke gerne Plads, naar de, selv med en lidt haard Haand overfor »Indsigerne«, kunde undgaas og Formen ikke var rent spøgefuld. Den rene Kværlans blev naturligvis ikke tilladt. Grovest — men heldigvis ogsaa ganske enestaaende — var det, da Redaktøren modtog en højtidelig »Protest« mod, at en Kammerat, som desværre ikke havde forvaltet det ham betroede Pund paa rette Maade, men rigtignok ogsaa havde bødet derfor paa sin Vis, havde faaet sin ganske kortfattede Nekrolog paa Linie med andre, udadlæglige Skolefællers. Heroverfor

skulde der protesteres — men den utrolige Køteragtighed: at sparke til den fattige Krans, der var lagt paa en ulykkelig Kammerats Grav, blev naturligvis mødt med passende Afvisning, hvorover »den protesterende« sikkert har været meget indigneret.

Modsætning til sligt, der altsaa ogsaa kan falde i en Soraner-Redaktørs Lod, er de mange gode Minder om venlig Tak og Paaskønnelse for baade dette og hint, der ofte gav sig rørende Udslag — et storslaaet Eksempel var Oprettelsen af det anselige Legat, som fhv. Handelsskolelærer i Odense Vald. Petersen (R. '64) oprettede i 1931, og om hvilket han udtalte, at det især skyldtes hans genoptagne Forbindelse med gamle Skolefæller, hidført gennem »Soraner-Bladet«.

Vanskelig har det aldrig været mig i mine tyve Redaktionsaar at faa fyldt Bladets seksten Spalter — jeg tør snarere sige: tværtimod! — og disse Linier skal da slutte med en oprigtig Tak til de mange, som troligt hjalp med til at gøre Bladet læseværdigt for vel nok Størsteparten af dem, til hvem det var bestemt. Man siger mig af og til Behageligheder i den Anledning; at jeg ved min Redaktion og min Pen ogsaa har skabt mig Uvenner, er vel bekendt — begge Dele skyldes jo nok det, at »Soraner-Bladet« af og til har haft Held til at sige noget af det rigtige om dette eller hint. Min Opgave — saaledes har jeg i hvert Fald selv set den — har fra første Færd været at skabe et Blad, der oplyste, hvad det kunde, og ikke kedede. At gøre alle tilpas har aldrig været at vente — heller ikke har jeg ønsket at gaa med Skyklapper i andres udtraadte Spor; hellere nu og da Klang mellem Spalterne af en knaldende Lussing end Medløberi og sød Snak med Behageligheder til alle Sider. Men allerhelst et lødigt Stof af den Slags, som grundig Eftersporen ikke vil have svært ved at finde paa de soranske Felter og som har Værdi ud over Dagen — gerne med nye Synspunkter, uventede Oplysninger, uimponerede Meninger, Bekæmpelse af alt dumt Drøjeri. . . .

Efter disse skønne Principer trivedes »Soraner-Bladet« ganske godt i tyve Aar, og gid man vil finde det samme, naar der er gaet tyve til!

H. G. Otrik.

I DAGENS ANLEDNING —

11 Aar — og sendt til Sorø for at prøves, indlogeret for en Nat paa Hotel Postgaarden.
— — Fra mit Vindu var det første, Øjet mødte, Skiltet paa den anden Side Gaden:

**Mælke-
toddy
5 Øre**

Hvert Forsøg paa at erindre hine Dage faar som Udgangspunkt bestandig dette Tilbud om en Drik, jeg aldrig smagte, og som heller ikke fristed men alligevel fik Evnen at beruse: atter gaar jeg som i Taage under Klosterportens Hvælving og gør atter Bjergbestigning opad Skoletrappens Stentrin.

*Er det Leg med Bagateller? — Ligemeget,
længst har Skillet udtjent som Reklame,
gør det noget, at jeg synes, at det pynter
bag i Montren i min Mindestue
anbragt sammen med — naa, nok om mil!
— men er du ikke selv lidt svag for »Skille«?*

*Sæt en skønne Dag du finder sammenkrøllet
et tilfældigt Eksemplar af en Avis,
som Isenkræmmeren har brugt ' pakke ind i,
og du konstaterer, det er Barndomsbyens Sprøjte,
— glatter du den saa med sønlig Pietet
og sidder, før du véd det,
med Næsen i dens Spalter, inclusive
Sport og Byraadstaler, Skæmt og Dødsannoncer?*

*Og naar Posten har »Soranerbladet« med,
betyder da dets Ankomst kun en Tryksag
i de brændelsknappe Tider?
Er du uberørt af Navnet? — ligeglad?*

*Eller strejfer Phønixfuglens Vingepust
saa varligt som en Hvissen din Bevidsthed?
Blir du fjern i dine Øjne,
selv om ingen mærker til det?
— faar du Lyst til at være ene
i den travleste Kontortid,
mens der rastes med Dukater
og et Verdensmarked venter din Beslutning?*

*Er der ikke Slævnemødets Spænding
over Gensynet paa Tryk med nomina
for Skove, Veje, Stier, Lokaliteter,
Leven, Gøren, Laden, Folk og Fæ?
— Benævnelser, som før var Skilleløst
i Dagligtalen mellem dig og andre,
men siden misted deres Gangbarhed,
blev ikke-brugte, ikke-kendte, — ja, er døde
til den Grad, at var de andet,
vilde »Takt-og-Tone« stirre dem ihjel
med overlegne, selvtilfredse Halvsmil.*

*Har du ikke i dit Hjerte gjort ham Afbigt,
— Beden, du i sin Tid sad paa Bænk med
og gav Lov til at rette dine Stile, —
naar du af Soranerbladet blev belært
om hans Fortjenester i Aandens Verden
og du nødtes til paany at overtænke,
om det faktisk havde været muligt,
bedre end ved Albustød og kvikke Spark,
at finde Vejen til hans rige Indre?*

*Har du ikke følt respektfuld Glæde
ved at læse om, at den og den
— den store Klodde — nu befarer hjemmenvant
fem Verdensdele og »the seven seas«,
som var del Sønderkoven eller Smalsøen?
— er det ikke hemmeligt din Støtthed
at finde ham, du har beundret mest,
»still going strong« og værdig Heltens navn
paa større Pladser end den fordums »store«?*

*Kan du ikke nyde fra din Plads
at følge deres Ry, som var det dig,
nej, bedre, som det var din Søn, det gjaldt,
og tænke paa dem, som du husker dem
fra en forklaret, æblekindet Fortid?
— uden Chance for at se dem selv
med Ordenskæder og Forfaldslegn i n figur a
og for at høre deres Flouser i n natura.*

*Og disse saglige Artikler, Forslag, Vers
og Breve med og uden indlagt Slagsmaal, —
— er det ikke Sport for Gentleman
at dechifrere alt det skrøve, Ord for Ord,
og støttes af Medviderskabets Sporsans
finde frem til deres rette Mening:
Kernen, — den, der hedder trofast Minde,
Draaben, — den, der kaldes Poesi.*

*Saudan er det! — Alt det her med »Bagateller«,
Pokker heller! — Lad os takke Skillet,
nej, hvad s'r jeg: »Blade«, — du og jeg —
for femogtyve Aar paa Livets Vej.*

Aage Lind.

KONGEBØRN I SORØ

*Efter Manuskript paabegyndes nedenfor
Gengivelsen af det Foredrag om »Konge-
børn i Sorø«, som fhv. Direktør for Natio-
nalmuseet, Dr. phil. M. Mackeprang holdt
i Soransk Samfund Onsdag d. 5. Februar.*

En Menneskealder efter at Frederik II. 1586 havde stiftet sin »besynderlige og bedre« Skole i Sor, faar denne en Søsterinstitution, det af Christian IV. 1623 oprettede Ridderakademi, der i Parenthes bemærket blev til liden Baade for Skolen og vel nok var Hovedaarsagen til dennes katastrofale Tilbagegang efter Svenskekrigen. »Akademiet fortærer Skolens Midler«, kunde dets Hofmester allerede 1649 med fuld Føje udtale. Dets Formaal skulde jo være at forebygge, at man altfor tidlig foretog de Udenlandsrejser, der var et fast Led i de unge Adelsmænds Uddannelse, og det lader sig ikke nægte, at dets kongelige Stifter her foretog sine Undersaatter med et godt Exempel. Ikke færre end 6 af Christian IV's 7 Sønner fik nemlig i større eller mindre Grad deres Optugtelse i Sorø. Og naar den syvende, Tronfølgeren Prins Christian, der jo f. ø. endte sit lidet glørværdige Liv før Faderen, ikke ogsaa kom derned, var Grunden sikkert ene den, at han ved Akademiets Stiftelse var 20 Aar gammel.

Det er om disse 6 mere eller mindre legitime Kongebørn, jeg i det følgende skal give et Supplement til de Par Sider, jeg i sin Tid har kunnet ofre paa Æmnet i Sorøbogen (I, 442 f.). Der er nemlig i Rigsarkivet bevareret en Række Regnskaber fra deres Sorøophold¹⁾, som navnlig for en enkelt af dem giver et ganske fornøjeligt lille »Kabinetstykke« af deres dagligdags Færden, men som selvfølgelig langt fra har kunnet udnyttes i Værket. Det blev — Gud bedre det — stort nok endda!

Først et Par Ord om de ydre Rammer. Ligesom Kongebørnene ikke deltog i Undervisningen paa Akademiet, var de naturligvis altfor fine til at bo paa det gamle Kloster, der husede baade Skolebørnene og de adelige Akademi-

ster, Herremændene som deres officiøse Navn var. I 1623 opførtes der derfor paa Vestsiden af Sorø Gade en statelig to Etagers Bindingsværksgaard med tilhørende Stald og Udhuse samt en Have, der vel har strakt sig helt ned til Baggade. Det er den saakaldte Herrens eller Gyldenløvernes Gaard — det nu gængse *domus principum* er en moderne Opfindelse — hvis nordre Halvdel endnu staar velbevaret ind mod den gamle Købmandsgaard, medens Gadesiden engang i 18. Aarh. er bleven skalmuret og har faaet sit nuværende, ret pompøse Udseende. Dens søndre Halvdel har derimod haft en ublid Skæbne. Den husede i 18. Aarh. en Tid lang Byens Apothek, men da Ejeren mærkværdig nok ikke kunde klare sig, blev den 1778 overtaget af en af Kreditorerne som ufyldstgjort Pant. Allerede dengang var den ret forfalden, og værre blev det. Til sidst var Tilstanden saa slem, at man i 1801 maa forbyde dens eneste Beboer, en sølle Brødkone, at lægge i Kakkelovnen, ja endog at tænde Lys! Begribelig nok flyttede hun, og Gaarden blev nu nedrevet, men ganske betegnende for den fuldstændige Stagnation i Datidens Sorø blev Tomten, den saakaldte »Amtsplads«, henliggende ubebygget indtil 1845. Da opførtes her Byens første, allerede 1879 afbrændte Raad- og Domhus og noget senere den Vest for det liggende Gaard.

Efter et Kort fra Midten af 18. Aarh. synes Herrens Gaard at have været firfløjet, og hvad det Indre angaar, giver Bygningsregnskaberne ganske god Besked. Hovedrummet i øverste Stokværk var »Taffelstuen«, en stor Sal i hele Huses Bredde og godt en 11 Meters Længde. Til den ene Side laa de unge Herrens Studere- og Sovekammer, til den anden Side Præceptorens Lejlighed. I Stueetagen var der Værelser for Følget, en Stue, hvor, som det hedder, »de unge Herrer exerceres«, Køkken og Borgestue m. m.)

Denne efter Tidens Forhold meget anseelige Gaard fik sine første Beboere i Foraaret 1624. Det var et Par af Kongens Udenomsbørn, den 13-aarige Christian Ulrik Gyldenløve, hvis Moder var en ret ukendt Kirsten Madsdatter, og den 9-aarige Hans Ulrik, en Frugt af Kongens Forbindelse med Karen Hansdatter, hvis Fader var Skriver paa Holmen. De kom dog ingenlunde alene, men med stort Følge. Den vigtigste Person indenfor dette var ubetinget Præceptoren eller Tugtemesteren, Mag. Jens Dinesen Jersin, der i flere Aar havde bestridt dette Hverv, samtidig med at han var Professor ved Universitetet. Et bedre Valg kunde Kongen næppe have gjort. Mellem Tidens ellers meget konservative og gammeldags Skolemænd repræsenterede han ubetinget Fremskridtet, udgav saaledes trods sine Kollegers Ramaskrig en latinsk Grammatik, der formastelig nok delvis var skrevet paa Dansk. Samtidig var han et levende Menneske, hvis dybt bevægede Religiositet ingenlunde var stivnet i stram Ortodoxi. Endelig var han velkendt med soranske Forhold, idet han i fire Aar fra 1611—15 havde været Skolens Rektor. Da han allerede 1625 kaldtes til Provst i Frue Kirke, afløstes han af en anden Soraner, Niels Skjelderup, der fra sin Stilling som Skolens Rektor var avanceret til Professor ved Akademiet og Stedets Sognepræst. Samtidig med at lede og vel for største Delen selv besørge den egentlige Undervisning fungerede Præceptoren tillige som Hushofmester og var som saadan ansvarlig for hele den vidtløftige Husholdning. Ganske let har dette Hverv sikkert ikke været, saa meget mere som Kongen selv nok kunde blande sig i Tingene; han hørte jo saa afgjort til den Slags Folk, der kneb paa Skillingen, men lod Daleren springe. Helt aktuelt er det saaledes, at Mester Jens engang fik Paalæg om at omgaas sparsommeligt med Brændet og formindske

Ilden saavidt muligt. 600 Læs Ved om Aaret maatte være nok, og Kongen kunde ikke forstaa, at man i Køkkenet brugte halve eller hele Læs om Dagen³). Foruden Præceptoren havde de unge Herrer først en fælles, senere hver sin adelige Kammerjunker samt fire Edelknaber el. Pager, smaa Adelsdrenge, der vel nok delvis opdroges sammen med dem, men dog havde deres egen Tugtemester. Desuden var der en Fyrbøder, en Kældersvend, en Kok og en Kokkedreng, en Skrædder, en Vognsvend, en Fædeburskvinde og en Sy- og Vaskerpige, ligesom Mester Jens havde to Karle eller Tjenere. Det var altsaa et helt lille Hof, der naturligtvis havde sin særlige Rangforordning. Lidt efter lidt formindskedes imidlertid Personalet, hvad der hænger sammen med, at Christian Ulrik 1627 forlod Sorø. Det næste Aar forsvinder saaledes Edelknaberne, og til sidst spiste Hans Ulrik en familie sammen med Præceptoren og hans Kone.

Hvor kom nu Pengene fra? Selvom Datiden i nogen Grad skælnede mellem Kongens og Statens Indtægter og Udgifter, var Grænserne dog meget flydende. Vi ser da ogsaa, at ligesom Udgifterne til Gaardens Opførelse helt var bleven afholdt af Indtægterne fra Antvorskov Len, altsaa en Statskilde, var det herfra man altid fik alle de grove Varer in natura, baade »Nøddekroppe« og Flæskesider samt Vildt, af hvilket Lenets Skovrider hver Uge maatte levere et Raadyr og 2 Harer til Sorø. Hvad der gik til af rede Penge, udbetaltes derimod af Renteriet, Finanshovedkassen som vi vilde sige.

Kun et Aarstid fik de to Drenge Lov til at have Gaarden for sig selv. Næste Foraar kom nemlig to af deres Halvbrødre til Sorø, at holde deres Hoflager der, som det hedder i Antvorskovregnskaberne. Det var Kongens ægtefødte Sønner, Hertug Frederik, den senere Frederik III, og Hertug Ulrik, vel nok den mest tiltalende af Christian IV's Søneflokk, der som en 22-aarig Yngling faldt for en Snigmorders Kugle i Tredivaarskrigen. Deres Ankomst havde tilføje, at de to Gyldenløver maatte flytte ind i en Sidefløj, ligesom der foretoges omfattende Byggearbejder paa »Hertugernes Gaard«, som den nu kaldes.

De to Kuld Børn førte hver sin Husholdning, men hvormeget eller maaske snarere hvorlidt, de havde med hinanden at gøre, ved vi ikke, og heller ikke om Prinsernes toaarige Ophold kan der siges synderligt, da kun Køkkenregnskaberne er bevarede.

Adskillig bedre Rede har vi derimod paa de to Gyldenløver. Mindst ved vi egentlig om deres daglige Liv. At de gik i Kirke hver Søndag og ikke som vi i gamle Dage kun hver fjerde, siger sig selv, og Regnskaberne fortæller os, at de og Adelsbørnene blev klippede og rensede i Hovedet en Gang om Maanednen, utvivlsomt for at holde dem rene for Lus, hvis Udbredelse paa den Tid var større end nuomstunder. Medens Børnene spiste sammen med Folkene, spiste Gyldenløverne sammen med Præceptoren og Kammerjunckerne, og det tør vel nok antages, at Størsteparten af de Duer og Kyllinger samt de Masser af Krebs —2—300 om Ugen — der figurerer i Regnskaberne, er gaaet til »Herrenes Bord«, som det hed. En Gang imellem købtes der ogsaa Jordbær, eller der vankede et Ekstratraktement af Hvedebrød, tyske Kringler, hollandske Tvebakker eller Peberkager. Juleaften gav det »Marsepan eller noget andet Sukker«, og hver fik 2 Mk. i Julegave samt ligesaameget til Nytaar. Desuden fik de en sjælden Gang en Dalers Penge eller saa til Lommepege.

Hvad den egentlige Undervisning angaar, viser de bevarede Boghandlerregninger, at Latinen her som i Skolen var den faste Grundvold, paa hvilket ogsaa de fleste, om

vel ikke alle Lærebøger var affattede. Christian Ulrik var som den ældste kommen ud over Begyndelsesgrundene og læste allerede i sit første Sorøaar en saa vanskelig Herre som Tacitus, for det næste Aar at gaa over til Terents, Horats og Virgil. Men modsat Skolepeblingene skulde han jo opdrages til Verdensmand, og jævnsides med Latinen dyrkede han derfor Fransk. Der anskaffedes strax en Slags fransk Parlør — colloquia gallica —; til Hjælp ved Latinen, eller maaske snarere omvendt, havde han et franskt-latinsk Lexikon, og senere fik han en fransk Bibel. Desuden lærte han Historie, Geografi, noget Logik og Etik og læste forskellige statsvidenskabelige og politiske Skrifter. Den lille Hans Ulrik havde derimod kun lige traadt sine latinske Børnesko. Ligesom Edelknaberne faar han nemlig strax Æsops Fabler, Datidens latinske Begynderbog, samt en Grammatik. Men tre Aar efter er han naaet til at kunne klare Ciceros Breve og Taler og Terents, og det næste Aar læser han de tre store Guldalderdigtere Horats, Ovid og Virgil samt Plinius' Breve. Med mindre han har arvet Broderens Bøger, synes han ikke at have lært Fransk, hvorimod han allerede i sit 11. Aar maa tage fat paa Græskens ved Hjælp af det nye Testamente og en Syntax.

Mere end Latinen og Græskens har utvivlsomt de ridderlige Øvelser, Exercitierne som Datiden kaldte dem, interesseret de to Kongebørn. De bestod hovedsagentlig i Ridning, Fægtning og Dans samt Tegning, hvori ogsaa var indbefattet nogen Viden om Arkitektur og Fortificationskunst. Antagelig har de her haft nogenlunde det samme Skema, som det, Christian IV. lagde for deres yngste Halvbroder Ulrik Christian, da han 1642 kom til Sorø. En halv Time før Middagen, der var Kl. 10, skulde Fægteren give ham Lektion, fra 2—3 havde han Tegning, fra halvfem til Aftensmaden Kl. 5 Dans. Onsdag og Lørdag Eftermiddag, der ellers var fri, skulde Fægteren engang imellem undervise ham i Brugen af Musket og Pike samt i »Fodfane«, d. v. s. Saluttering med Fanen, en Kunst paa hvilken man lagde megen Vægt. Naar den mest yndede af alle Idrætter, Ridningen, ikke nævnes, er det rimeligvis, fordi den højere Ridekunst var for anstrængende for disse Smaaafyre. Først da Hans Ulrik er 15—16 Aar gammel, forærer hans Fader ham saaledes en Hest »at exercere sig med paa Ridebanen«. Hænge paa en Hest har de derimod selvfølgelig begge kunnet, og allerede det første Aar faar den 9aarige Hans Ulrik »en liden Hest« af Lensmanden paa Antvorskov. Tilfældige Notitser i Regnskabet viser derimod, at de har drevet de andre Øvelser. De faar saaledes strax hver en Degen (Kaarde), Aaret efter et Par Danesko, og gentagne Gange maa Musketterne »flys«. Vidnesbyrd om Tegneundervisningen er de Kulstifter, der regelmæssig leveres af Akademiets »Ridsemester«, ligesom der købes »Kobberstykker« til at tegne efter, og Christian Ulrik faar to Cirkler, altsaa Passere, og en Lineal samt »en Messingpind at ridse med«. Men desuden dyrkede de Musiken. Da de i 1624 skulde rejse fra København til Sorø, købes der foruden 10 Potter Rødvin til Flaskefoderet — Rejsen tog dengang 2—3 Dage — en Kasse til deres Lut og »Fiol da Gamba«, og at deres Clavicordium jævnlig maa stemmes, tyder jo paa flittigt Brug.

Som alt nævnt forlod Christian Ulrik, der ligesom Halvbroderen Ulrik fandt sin Død i Tredivaarskrigen, Sorø i 1627. Hans Ulrik blev der derimod endnu et Par Aar og kom efter halvandet Aars Fravær tilbage til et étaarigt Ophold, indtil han tog endelig Afsked i Efteraaret 1631. Han var nu bleven en ung Herre paa 15—16 Aar, hvilket tydelig afspejler sig i Regnskaberne. Baade i Sorø og Omegnens Præstegaarde var han saaledes gentagne Gange til

Bryllup og Barsedaab, hvilket naturligvis kostede en Del Penge. Værre var det dog, at han aabenbart har sviret i Slagelse, hvor Præceptoren maatte betale hans Vinregning paa hele 7 Specier! Det var som et Varsel paa Fremtiden, thi han fortsatte trolig i denne Skure. Kongen ønskede at gøre ham til Rigsadmiral, men for Navigation havde han »intet Hoved eller Ingenium«. Han aad og drak og dyrkede samtidig Venus, hvad der tilsammen lagde ham i en tidlig Grav.

*Ulrich Christian Gyldenløve
(Maleri af Abraham Wuchters).*

Allerede før han vendte tilbage til Sorø, var der imidlertid i Foraaret 1630 rykket en ny Beboer ind i Herrerens Gaard. Det var Valdemar Christian, Kongens eneste Søn med Kirsten Munk, altsaa Leonora Christines Broder. Efter Tidens Skik var han som helt spæd kommen til sin Mormoder, Ellen Marsvin, og de to synes gensidig stadig at have holdt meget af hinanden. Fru Ellen sender ham saaledes »en liden Ganger« og en Hund, og et Par Aar efter faar han atter en »skøn Hund«. Til Gengæld forærer han senere hen sin »Moder«, som han kalder hende, sit Portræt malet af Akademiets talentfulde Tegnælærer, Ridsemesteren Reinholdt Thim. Det er sikkert det her gengivne smukke Billede, der endnu findes paa Valdemars slot, et Knæstykke af en køn, noget alvorlig 11—12 Aars Dreng, der aabenbart er ret betaget af sin fine Stads. Otte Aar gammel blev han af Kejseren udnævnt til Rigs greve og tituleres i Regnskaberne næsten altid Grev Valdemar,

der dog en Gang imellem afløses af det mere fortrolige »min lille Herre«. Allerede før sin Sorøtid havde han faaet en Tugtemester, Rektoren for Herlufsholm, Wichmand Hasebart, en Søn af Kongens Livlæge og gammel Soraner, der havde besøgt Skolen i de normerede 6 Aar fra 1613—18. Han synes at have været en dygtig Lærer med et godt Greb paa at tage sin bundforkælede Elev og var i hvert Fald særdeles godt anskreven hos Kongen. Da han 1635 blev Præst i Odense, afløstes han af Henrik Ernst, den senere juridiske Professor ved Akademiet.

Selvom der hvilede et noget mystisk Skær over Fru Kirstens og Kongens Ægteskab, betragtede Christian IV selv Sagen som helt i Orden. Hun var, som han engang skrev, »ma treschere femme«, han hendes »kære og tro Husbønde« og Børnene absolut ægtefødte. Dette giver sig da ogsaa et tydeligt Udtryk i Regnskaberne. Der er efter dem at dømme en ikke ringe Forskel i den Maade, hvorpaa Valdemar Christian og Gyldenløverne behandledes. Ikke saaledes at de ydre Rammer øgedes. Hofpersonalet, om jeg saa maa sige, er snarest mindre end tidligere, og først i hans sidste Sorødage vokser det stærkt, ved at der paa én Gang kommer ikke færre end 6 Edelknæber, maaske som Følge af at han faar en lidt yngre Kammerat, en lille Hertug Hans af Lyksborg. Men det hele bliver ligesom adskilligt finere og fornøjeligere. Det første viser sig i selve Levemaaden, hvor man ikke nøjes med at supplere den solide, dagligdags Kost med Jordbær og Kyllingesteg, men køber adskillige Lækrierer. Ikke mindst Konfekt i store Maader, men ogsaa Pommerantser, Citroner og Kastanier, af hvilke der engang anskaffes ikke færre end 17 Pund, udtrykkelig til Valdemar Christian selv. Og da de Antvorskov Bønder et Aar ikke som sædvanlig kunde levere Nødder, købes der hele 6 Skæpper. Paa Bordet optræder nu hidtil ukendte gode Sager som Fasaner og fede Kapuner samt en enlig Hummer, og samtidig strømmer det modsat tidligere ind med Foræringer af alle Slags Madvarer, der omhyggelig opnoteres i Regnskaberne af Hensyn til de Drikkepenge, hvormed Overbringeren af Gaver altid honoreredes. Akademiets Hofmester sender saaledes engang »en herlig Randers Lax«, en anden Gang Torsk fra Korsør, der vel nok er kommen noget friskere frem end Laxen, Karudser og Agerhøns. Herremanden paa Torbenfeldt forærer hvide Ribs, Kirsebær og Jordbær,

og Akademiets Læge, der samtidig var Apotheker, lader en Nytaarsdag sine to Apothekersvende frembære »tvende Marsapaner med Konfekt derpaa« til de to unge Herrer. Og saa Folkene mærker de bedre Tider. Foruden et Extratraktament af Hvedebrød og Æbler faar de Nytaars-, Helligtrekongers-, Mikkels- eller Mortensaften samt til Julen Mjød, »dog at Gudstjenesten ikke skulde forsømmes intet drukket før den tredje Helligaften«, tilføjes det forsigtig i Regnskab! Og naar der til Paaske købes Æg, som farves, forsølves eller forgyldes, faar de ogsaa deres Del. Indendørs synes man ogsaa at have faaet det hyggeligere. Der købes saaledes Kranse af »Bokker«, altsaa Skovmærker, »at hænge udi Husene for god Lugt«, og Skolens Urtegaardsmand sender Urtekoste og Blomster til at strø paa Gulvene og til Urtepotterne i Vinduerne. (Fortsættes)

¹⁾ Kgl. Personers Rejse- og Fortæringsregnskaber. Pakkerne: »Hertugerne Frederik og Ulriks Køkkenregnskaber i deres Gaard ved Sorø 1625—27« og »Regnskaber for Kristian IV's Børns Ophold paa Sorø og deres Rejser«.

²⁾ Om Herrernes Gaard jfr. Sorøbogen I, 309—12 og F. La Cour, Sorø Byes Historie S. 84 f.

³⁾ Kancelliets Brevbøger 1625 ^{15/2} (Sjællandske Tegnelser 1625/27 Bl. 150).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Tidsrummet 10. Februar 1941—6. Marts 1941 har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

John Houlberg, Ordruphøjv. 11, Charlottenlund. (S. 1939).
Forvalter *Kai Lyngvang*, Sanderumgaard pr. Marslev, (1940).

Frk. *Kirsten Guld*, Ankerhus, Sorø. (S. 1939).

Læge *Niels Holm Poulsen*, Langeskov, Fyn.

Jørgen Strømberg, Amagerbrogade 29 A, S. S. 1939).

Civilingeniør *S. Richard Dahl*, Grønnevej 35, Holte.

Stud. med. *Ole Jordan*, Carl Baggersallé 17, Charlottenlund (34).

Landbrugskandidat, Baron *Ebbe Wedell Wedellsborg*,
St. Kjelds Plads 10, Ø.

<p>FRIMÆRKESAMLERE som har Lyst til at være Medlemmer af »Gamle Soraneres Filatelistklub« bedes henvende sig til en af Undertegnede:</p> <p>ALFRED V. RASMUSEN P. NYHOLM Telf Central 8229 C. 7172 el. Godth. 5944 y</p> <p>K. HAVERSLEV Byen 3299 el. Godth. 5886 y</p>	<p>Bygningskonstruktør (gl. Soraner)</p> <p>22 Aar, søger Plads hos Ingeniør eller Arkitekt. Billet mrk. 12, bedes sendt til Bladets Redaktion.</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiedie <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 65 66 Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskåftet 80 (vis å via Silkehuse). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>VIGTIG MEDDELELSE til gamle Soranere. Gl. Soraner, der repræsenterer isærende Firmaer indenfor Radio- og Forsikringsbranchen, tilbyder enhver Gl. Soraner en ny Radio eller en moderne, kombineret Indboforsikring paa bedste Betingelser. — Forespørgsler om Tilbud og Overslag bedes rettet til: HENNING LARSEN, Assistent, Peder Hjortvej 13³, Valby.</p>

Under 12 Februar har det behaget H. M. Kongen at meddele Rektor for Sorø Akademis Skole, *H. Raaschou-Nielsen* Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder fra 31. Juli og med Pension.

Embedet er opslaet ledigt fra 1. August. Ansøgningerne skulde være indsendt til Undervisningsministeriet inden den 18. Marts.

*

Ved kgl. Resolution af 27. Februar 1941 er Sognepræst for Dybbøl Menighed og Provst for Sønderborg Provsti *Th. Biering*, R. af Db., afskediget i Naade og med Pension fra 30. April 1941 at regne.

*

Museumsinspektør, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* deltog i Den danske Uge i Stockholm i Dagene 16.--22. Marts og holdt Onsdag den 19. et Foredrag om »Himmerland og Cimbrerne«. Fra Stockholm rejste Brøndsted til Uppsala, hvor Universitetet havde indbudt ham til at være Foredragsgæst, og derfra gik Turen til Helsingfors, hvor han talte dels i »Studentkåren« om Danmarks Stilling i Norden i Oldtiden og dels i »Fornminna-Sällskapet« om et arkæologisk Emne.

Dr. Brøndsted er forøvrigt af de to største Valgorganisationer i Studenterforeningen, »Forum« og »Samling«, opstillet som ledende Senior til Valget paa den kommende Generalforsamling.

*

Afdøde Lektor *Fr. Matthiessens* Hustru, Fru Beatrice Matthiessen, f. Rosen, som stadig boer i Sorø og den 15. Marts fyldte 80 Aar, modtog i Dagens Anledning en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Departementschef *E. Cohn* ('03) er udnævnt til Kommandør af Dannebrog.

*

Statsradiofoniens Reportagechef, Redaktør *Aksel Dahlerup* er ved at skrive en Bog, som faar Titlen »15 Aar ved Mikrofonen« og udkommer til Efteraaret. Bogen indeholder Dahlerups Erindringer fra hans Tilværelse i Radioverdenen, der begyndte i 1925, da Dahlerup var Redaktionssekretær ved »Radio-Ugerevy«, som i 1927 førte ham til Radioavisen og 1931 til Statsradiofonien, hvor han i 1934 blev Programsekretær og i Forfjor Reportagechef.

*

I Oldskriftselskabets Aarsmøde den 25. Februar talte Museumsinspektør, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* om nye danske Oldtidsfund, særlig Urokseknoglerne fra det 6. Aarhundrede, der er fundet ved Gyldenløveshøj og er mærkelige ved de indridsede Figurer.

Lørdag den 22. Februar viedes i Middelfart Politibetjent *Aage Sund* ('36), Søn af Postmester Sund, Stege, til Frk. *Grethe Christensen*, Datter af Skomagermester Christensen, Middelfart.

*

Frk. *Rössler Larsen*, der er ansat paa Sorø Akademis Bibliotek, vikarierer for Lektor *Gorm Hansen*, der, som meddelt, har brækket sit ene Laarben.

*

Stationsforstander i Fjenneslev *C. A. E. P. Bennick* (R. '01) er efter Ansøgning forflyttet til Herlev fra 1. Maj.

*

Soransk Samfunds jyske Afdeling holdt Lørdag den 15. Marts Generalforsamling og festlig Sammenkomst (med Damer) paa Hotel Regina i Aarhus. Soransk Samfunds Formand, *Dommer J. Knor* og Direktør *A. V. Rasmusen* deltog i Festen, hvortil Aarhus Universitets soranske Russer var indbudt. — Der vil senere fremkomme et Referat i Soraner-Bladet.

*

Den 1. Marts afholdtes paa Sorø Akademis Skole det saakaldte »Blebak« for Eleverne i 1., 2. og 3. Mellemlasse.

*

Auktionen hos Hee over afdøde Professor, Dr. phil. *W. Norvins* Bogsamling indbrage 12,393 Kr., en halv Gang saa meget, som Samlingen var vurderet til.

*

Ved den i Februarnummeret omtalte Skolekomedie paa Sorø Akademis Skole den 9. Februar spillede *J. Heller* Rollen som Pilatus. Han har nu fra Kai Munk faaet Bogen med Skuespillet »Pilatus« foræret, og inden i Bogen har Kai Munk skrevet:

Til den af Pilati Urpremiere i Sorøs unge Skuespillere med mest Sind i.

Kai Munk.

Vedersø Præstegaard i Februar 1941.

*

Kommandør, Direktør *Magnus Bojesen* fylder 70 Aar den 27. Marts.

*

Skomager *Jens Peter Hansen*, Tersløse, som i 31 Aar har været Foreviser paa Holbergs gamle Gaard »Tersløsegaard«, fyldte den 15. Marts 70 Aar. Skomager Hansen, der er dekoreret med Fortjenstmedaillen i Sølv, modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Den gamle, delte Skoletid paa Sorø Akademis Skole, som i Vinter har været suspenderet paa Grund af Mørklægningen, genoptoges atter fra Mandag den 24. Februar.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS
SORANSK

BLAD:FOR
SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 4

April 1941

KAPTAJN V. PALSLEV

* 27. November 1861 † 4. April 1941

IN MEMORIAM

Den 4. April sov et af Soransk Samfunds Æresmedlemmer, Assurandør, Kaptajn V. Palslev, stillehen i sit Hjem i Charlottenlund, i sit 79. Aar. Han led af en tiltagende Hjertelidelse, havde overanstrengt sig ved Havearbejde ifjor og derefter været svag og tildels sengeliggende siden November f. A. Hermed er et virksomt og nyttigt Levnedsløb afsluttet og de meget gamle Soraneres Kreds blevet et kært og altid velset Medlem fattigere. Den 9. April jordfæstedes han paa Garnisons Kirkegaard i København; en Krans fra Soransk Samfund smykkede hans Baare, og skønt Begravelsen foregik i Stilhed, saas mange gamle Soranere i Følget.

Han hed oprindelig *Valdemar Christian Petersen*, var Søn af Bagermester i København Johan Lauritz Petersen og Hustru Caroline Cecilie født Radsted, men i Novbr. 1910 tog han Navneforandring til *Palslev* og fik samtidig sin Faders Navn Lauritz føjet ind mellem sine to Fornavne, hvis Sammenstilling ikke huede ham. I Aarene 1874—79 gik han i Skole i Sorø og var i al sin Tid Elev; i 1879 forlod han Skolen med Præliminæreksamen og vilde først have været Polytekniker, men valgte alligevel Officersvejen; i 1913 forlod han Hærens Linie, hvor han var avanceret til Kaptajn (af Infanteriet) og var derefter et Par Aar Kaptajn i Reserven (35. Batt.); i Januar 1909 fik han Dannebrogordenens Ridderkors. Han slog sig i de følgende Aar paa Assurancevirksomhed og stiftede »Hjemmenes Assurancekontor«, hvor hans Virkegang fik et sundt Afløb og hans Samvittighedsfuldhed og Paapaselighed var til stor Nytte for hans Klienter, hvis Policer og Præmieindbetalinger han passede for dem — en moderne Service til uberegnelig Gavn for glømsomme Folk, som maa have indbragt ham mange Menneskers Taknemmelighed og voldt ham selv meget Ulejlighed. Denne Virksomhed drev han endnu til det sidste, men havde flyttet dens Kontorer fra Lokalerne i Jarmersgade til sin private Bolig i Charlottenlund.

Om Kaptajn Palslevs Livsdata henvises iøvrigt til den udførlige Artikel i Soraner-Bladet XXII Aarg., No. 5, for Maj 1937, som fremkom i Anledning af hans Udnævnelse til Æresmedlem af Soransk Samfund. Her skal blot tilføjes, at han i Marts 1930 mistede sin første Hustru, Bettv Amalie Louise, født Schiellerup, som han havde ægtet i 1888; i 1932 ægtede han Frøken Augusta Nielsen, som overlever ham. Af sit første Ægteskab havde han fire Døtre og en Søn — den ældste blandt

Børnene — nu Premierløjtnant, cand. juris *Knud Valdemar Palslev*, der i Januar 1907, da Faderen var forflyttet fra Fredericia (23. Batt.) til København (13. Batt.), kom i Skole i Sorø, som han Aaret efter forlod som Student.

Kaptajn Palslevs store Indsats for Soransk Samfund foregik sidst i 90'erne, efter at han d. 9. December 1893 var valgt ind i Bestyrelsen og havde efterfulgt Oscar Kalko som Bestyrelsens Sekretær, et Hverv han beklædte til September 1901, da han forflyttedes fra København til Fredericia og som Sekretær efterfulgtes af Paul Hennings. Det blev denne, som i Soransk Tidsskrift VI Bind, 1912, i sit Tilbageblik i Anledning af Samfundets 50-Aars Jubilæum fik Lejlighed til første Gang paa Tryk — thi mundtligt var det sket mangfoldige Gange — at udtrykke, hvad Palslevs (dengang hed det: Premierløjtnant Petersen's eller, blandt de nærmeste Venner: Lange Per's) Betydning for Soransk Samfund havde været. »Vi havde nemlig den Lykke«, hedder det her, S. 26, »i vor Midte at have Premierløjtnant V. C. Petersen, og jeg føler mig opfordret til at udtale, at det, han betød for Samfundet i disse Aar, kan ikke maales. Han var tidlig og silde paafærde for ligefrem at lokke de gamle Soranere til at komme til at interessere sig for Samfundets Trivsel, til at bidrage til Fondet, til Tidsskriftet og til meget andet. Ved en ivrig Agitation bragte han Medlemsantallet til at stige betydeligt, og det er ikke for meget sagt, at Samfundets nuværende blomstrende Tilstand [1912] i første Række skyldes ham, der aldrig blev træt af at pege paa nye Opgaver for Samfundet og

Bestyrelsen — det eneste, der i Længden kan holde et Samfund som vort levedygtigt!«.

Palslevs Betydning som Samfundets Sekretær i disse Aar markeres af to Ting, hvoraf vi først nævner Udsendelsen af »Soransk Tidsskrift«s III. Bind, hvis 1. Hefte udkom 1896 og 2. Hefte 1899, men 1. Hefte af IV. Bind, der fremkom i 1901, var formentlig allerede planlagt inden hans Afgang i Septbr. s. A. Tredie Bind kunde med Føje betegnes som »Realistbogen«, thi det indeholder to »Fortegnelser med tilføjede biografiske Notitser over Examinati prælininariii fra Sorø Akademi«, der falder i to Afsnit: de i 1854—68 demitterede hvortil Forarbejderne var paabegyndt 1887 af dav. stud. juris, senere Konsul Aug. Jørgensen og fuldendt i 1894—96 af Palslev, og Demitterterne 1869—85, udarbejdet af de samme med en tilføjet Fortegnelse over de fra 1886—97 fra 4te-Klasserne demitterede, udarbejdet af P. alene. Desværre er disse Realistbiografier ikke blevet fortsat; man maa haabe, at en soransk Personhistoriker engang faar Lyst og Evne til at besørge det. Selve deres Fremkomst i trykt Skikkelse var ogsaa et Resultat af den daværende Sekretærs Energi: han fik to gamle Realister, P. Lindegaard og C. V. H. Helms til at yde en pekuniær Støtte til det første Hefte og fik fire gamle Kammerater — ogsaa Realister: C. J. W. Schulz-Zeuthen, N. C. E. Schlegel, C. W. Loehr og F. Krebs — til helt at betynde det andet.

Det andet Punkt, hvorpaa den energiske Sekretær straks satte ind, var — som af Hennings med Føje fremhævet — Tilvejebringelsen af flere Medlemmer: det lykkedes ogsaa godt. I Marts 1894 talte Samfundet 17* + 275 = 292 Medlemmer; i April 1896 var det blevet til 19 + 376 eller 395, i April 1899 til 19 + 547 = 566 og i Novbr. 1901 til 19 + 612 eller 631 — altsaa paa syv Aar mere end en Fordobling af Medlemstallet, en Stigning som man ikke senere har set Magen til, hverken absolut eller relativ, indenfor Soransk Samfund.

Efter denne betydelige Indsats for Soransk Samfunds Fremgang og Trivsel kunde Palslev da rolig trække sig tilbage fra den direkte Deltagelse i dets Ledelse, ledsaget af sine Kammeraters Paaskønnelse og Hengivenhed samt en Popularitet, der bl. a. gav sig Udslag i, at en større Kreds af Realister — dem P. særlig havde »gjort noget for« — i 1905 ønskede at faa ham udnævnt til Samfundets Æresmedlem. Men det vilde han ikke have — han var for ung dertil, mente han selv, og vistnok med Rette. Det var da ikke for meget (eller for tidligt), at denne Ære omsider ydedes ham i 1937, da han havde passeret de 75!

Da Kaptajn Palslev vendte tilbage til en københavnsk Afdeling, viste det sig, at han ingenlunde havde tabt sin Interesse for Soransk Samfund, fordi han ikke mere sad i dets Bestyrelse; han var en stadig Gæst ved Samfundets Sammenkomster og interesse-rede sig altid for dets Virksomhed; han var fra første Færd en trofast Annoncør i Soraner-Bladet, og til dets Tekstsider leverede han i November 1918 — III. Aarg. No. 8 — en fornøjelig Artikel: Minder fra Røverlegen i 1878 med to meget morsomme Billeder af et Par af de slemme Røvere og af »Hæren«s mange Befalingsmænd, hvor han selv var den øverstkommanderende: Hans Ekscellence Generalen, kaldte Overlærer Thaarup ham i Modsætning til: Hans Nederdrægtighed Røverkaptajnen, Færingen *Thomas Thomsen*. Meget skrivende var Kaptajn Palslev ellers ikke — desværre,

thi han skrev godt; læser man f. Eks. i Soransk Tidsskrift III, 2. Hefte hans som »Tillæg I« meddelte lille Beretning om en Soraner-Udflugt til Kongelunden paa Amager i Juni 1899, har man ham selv lyslevende for sig: den initiativrige og dygtige Arrangør, den lune, hyggelige Fortæller og den godlidende Kammerat, lige venlig og flink mod baade gamle og unge . . .

Og saadan vil hans Minde blive bevaret imellem os, saalænge der endnu lever nogen, som kan huske hans høje Skikkelse og i hvis Øre hans Stemmes kendte Klang endnu dvæler. I Soransk Samfunds Aarbøger vil hans Navn altid bevares med Hæder.

H. G. Olrik.

*) 3: Livsvarige Medlemmer.

CARL HEINRICH SMIDT

• 14. Marts 1915 † 11. April 1941
IN MEMORIAM

Langfredag lidt før Kl. 12 døde stud. med. *Carl Heinrich Smidt*. Han blev et Par Uger før indlagt på Frederiksberg Hospital, hvor han opereredes for en perforeret Blindtarmsbetændelse.

Carl Heinrich stammede fra Graasten og blev Student fra Sorø Akademi Skole i 1933. Allerede i Skoletiden var han klar over, at han skulde være Læge og påbegyndte derfor sit medicinske Studium i Aarhus. 1936 kom han til København for her at fuldende Studiet. Han tog I. Del Sommeren 1938 og II. Del A. nu i Vinter. Allerede under denne Eksamen følte han sig sløj, men gennemførte den dog til Trods for at han en Overgang var sengeliggende.

I Aarhus lærte Carl Heinrich sin unge Hustru at kende. De blev gift for 2 Aar siden og levede meget harmonisk sammen.

Carl Heinrichs lyse Sind og sjældent gode Humør var til Glæde for alle hans Kammerater, der vil komme til at savne ham meget. Han var yderst politisk interesseret og som Sønderjyde udpræget danskinteresseret.

Til det sidste håbede hans unge Hustru, Else, på atter at få ham hjem — rask og glad som forhen. Selv holdt han også ud til det sidste, men Langfredag Formiddag ved 10-Tiden sank han ind i Bevidstløsheden, hvorfra han kun et ganske kort Øjeblik vendte tilbage ved at hviske de forjættende Ord, som er Udtryk for enhver ung Mediciners dybe Længsel under den ofte trange og tunge Studietid: »Nu har jeg fået min Eksamen!«

Med disse Ord gik Carl Heinrich bort. Ære vær dit Minde, du min Ven!
Ove Juul Møller.

PHØNIX-KÆDEN

Paa Grund af den store Trang i Aar hos vore Konfirmand-Kammerater i Sorø (ikke mindre end 18 ubemidlede smaa Soranere har søgt om Hjælp til en Konfirmations-Uniform) har *Phønix-Kæden* tilstræbt at forøge Konfirmations-Legatportionernes Antal, og — bl. a. ved en Soraners forstaaende Hjælp — har der i Aar kunnet gives Uniformer til 5 Soraner-Konfirmander — og (paa Grund af særlige Omstændigheder ved Velvilje fra Soransk Samfunds Understøttelses- og Laanefond) ydes Laan til Anskaffelse af en Uniform til en 6te Konfirmand.

DØDSFALD

I »Villabyernes Blad« for den 20. Marts stod at læse følgende:

»Efter nogen Tids Svagelighed er Postkontrolør *Harald Hastrup*, Bernstorfflundalle, afgaaet ved Døden, 62 Aar gammel.

Harald Hastrup var født paa det skønne »Fuglevig-lund« i Vissenbjerg Sogn paa Fyn. Han var kun 16 Aar, da han fik Ansættelse i Postvæsenet. Senere virkede han i en Aarrække i Finansministeriets 2. Revisionsdepartement og blev i 1920 udnævnt til Kontrolør i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, hvor han gjorde Tjeneste ved 3. Kontor.

Harald Hastrups gamle Soldaterkammerater vil minde ham som en rank ung Løjtnant, der bl. a. var med, da »Københavns Væbning« for sidste Gang indkaldtes i Foraaret 1909.

Posikontrolør Hastrup var Typen paa den gode danske Embedsmand: Pligtopfyldende, djærv og vennelsel. Sin ranke Holdning bevarede han op gennem Aarene, og den blev et Særkende for ham.

Afdøde efterlader sig Hustru og flere voksne Børn.«

Ved at læse ovenstaaende rinder længst forsvundne Dage mig i Hu, da Harald Hastrup og jeg i 1890 som smaa 12 Aars Dreng kom ind paa Sorø Akademi. Det første Aar boede vi sammen paa Knudstrupgaard hos Proprietær Bojesen, hvis yngste Søn, *Viggo*, var jevnaldrende med os og sammen med hvem vi foretog vor daglige Tur til Sorø uden Hensyn til Vejr eller Aars-tid. Var Vejret godt, var det en herlig Tur at køre i den lille Vogn med Plads paa et Sæde til os alle tre og forspændt med den ikke altfor fyrige, men trofaste Is-lænder. Men var Vejret daarligt, var Fornøjelsen noget blandet særlig om Vinteren, da det var mørkt, naar vi kørte, baade Morgen og Aften, og vi har oplevet, at vi under en Snestorm paa Vejen ind til Byen havnede i Grøften, fordi hverken Hest eller Kusk (vi skiftedes til at køre!) kunde se en Haand for sig! Saavidt jeg erindrer, naaede vi dog Skolen i rette Tid!

Naar jeg tænker paa Harald Hastrup, synes jeg, at de Egenskaber, der omtales ovenfor som et Særkende hos ham som Embedsmand, allerede var tilstede hos ham, da han var Dreng, og selv om jeg senere i Livet kun sjældent har haft Forbindelse med ham, mindes jeg ham som en god og fornøjelig Kammerat og som et godt og retsindigt Menneske.

Ære være hans Minde.

Vilhelm Bay.

SORØ-TUR, KR. HIMMELFARTSDAG

Soransk Samfund arrangerer Kristi Himmelfartsdag, Torsdag den 22. Maj en Sorøtur for sine Medlemmer. Nærmere Enkeltheder om Turen vil senere tilgaa Medlemmerne. Men allerede nu bør disse reservere sig Kr. Himmelfartsdag til denne Tur. Det bliver jo sidste Gang, at Rektor Raaschou-Nielsen paa Skolens Vegne modtager de gamle Soranere, og den 22. Maj vil Skovene omkring vor gamle Skole staa i deres fejreste lysegrønne Skrud.

FESTEN I SORANSK SAMFUNDS
JYDSKE AFDELING

DEN 15. MARTS

Et Par Dusin Medlemmer af Soransk Samfunds jyd-ske Afdeling havde fulgt Bestyrelsens Indbydelse til Fest paa Hotel »Regina« i Aarhus den 15. Marts. Som Forholdene stadig former sig, var det naturligvis hovedsagelig Aarhusianere, der var mødt, og udenbys fra saas kun enkelte Medlemmer fra de nærmeste Nabobyer, men det blev en Aften, som sikkert vil blive staaende længe i Erindringen hos alle Deltagerene — en rigtig Kammerat- og Soraner-Aften, og uden at forklejne nogen af de lokale Arrangører kan man fastslaa, at det var Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox*, der med sine vægtige Taler og sit friske Humør gav Aftenen dens Præg.

Generalforsamling.

Først holdt man en kort Generalforsamling under Ledelse af Landsretssagfører *Chr. R. Kall*, Aarhus, der begyndte med at meddele, at Bestyrelsen under de foreliggende Omstændigheder fandt det naturligt at stille sine Mandater til Raadighed, og derefter kort gennemgik Afdelingens treaarige Historie. Afdelingen stiftedes jo i Januar 1938 ved en Sammenkomst paa Hotel »Regina«, og samme Efteraar foretoges i September Maaned en overordentlig vellykket Sorøtur. Den 18. Februar 1939 fulgte den store Fest paa Hotel »Regina«, der havde samlet ikke færre end 67 gamle Soranere fra hele Jylland, og ganske kort derefter var det, at Afdelingens energiske Formand, Pianofabrikant *Chr. Caspersen*, Aarhus, pludselig afgik ved Døden. Det var et stort Tab for Foreningen, saa stort, at det til at begynde med syntes næsten uopretteligt. Caspersen var jo den jydsk Afdelings primus motor og altid Fyr og Flamme for dens Trivsel, og vi savner ham alle som det prægtige og hjælpsomme Menneske, han i enhver Henseende var. Foruden Caspersen er endnu to af Afdelingens Medlemmer død siden sidst, nemlig Dommerfuldmægtig *Poulsen* i Haderslev og Læge *Kirk* i Bælum. De var begge fuldblods Soranere og trofaste Medlemmer af den jydsk Afdeling. Ære være deres Minde!

Den planlagte Efteraars-Sammenkomst i 1939 naatte, fortsatte Hr. Kall, aflyses paa Grund af Krigen; men da Vinteren 1940 var paa Hæld, samlede Bestyrelsen i Slutningen af Marts og vedtog at udsende Indbydelser til en Fest, men inden man havde faaet udsendt Cirkulæret herom, kom 9. April, og saa skrinlagde man naturligvis foreløbig alle Planer. Først nu, da en ny og streng Vinter er ved at være forbi, har Bestyrelsen atter forsøgt at samle Medlemmerne, og Tilslutningen i Aften viser jo, at Forsøget er lykkedes saa godt, som man under Hensyn til Tiden kunde vente det.

Den nuværende Bestyrelse, sluttede Hr. Kall, stiller altsaa hermed Mandaterne til Raadighed; der er to Mand foruden mig, nemlig Politimester *Rudkjøbing*, Odder, og stud. mag. *Bjørn Poulsen*, Aarhus.

Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox*, der overværede Generalforsamlingen sammen med et andet Hovedbestyrelsesmedlem, Direktør *Alfr. Rasmusen*, foreslog at genvælge alle de tre afgaaede Herrer, og efter at dette var tiltraadt med Akklamation, nyvalgte Repræsentant *K. Brohm*, Aarhus, og stud. jur. *Hee*, Aarhus, og senere paa Aftenene konstituerede Bestyrelsen sig med Landsretssagfører *Kall* som Formand.

Generalforsamlingen sluttede med, at alle de tilstedeværende fik overrakt et Eksemplar af Dagens Nummer af »Jyllandsposten«, hvori Dr. phil. *Olaf Carlsen*, Skanderborg, havde skrevet en Afhandling om Sorø som »et dansk Lærdomssæde«.

Festen.

Nu var Klokken blevet 20, og en halv Snes Damer, deriblandt Fru *Caspersen*, den afdøde Formands Enke, havde indfundet sig, og saa gik man til Bords.

Politimester *Rudkøbing* bød Velkommen, og lidt efter at man var gaaet i Gang med Laksen, tog Soransk Samfundets Formand, Dommer *Knoæ*, der havde Fru *Caspersen* til Bords, Ordet og holdt følgende Tale:

Formandens Tale.

Kære Kammerater af begge Køn!

Skønt uden nærmere Kendskab til dette skønne Rosenflor af Damer, naar jeg ene undtager min kære Borddame, tillader jeg mig at benytte denne Titulatur til Dem alle. Vi Soranere og vore Damer er alle Kammerater, naar vi mødes, ganske uden Hensyn til Alder. Ved et af vore Møder havde den meget snart 90-aarige Ingeniør *Bech* placeret sig ved et Ord mellem 11 helt unge Fæller og befundet sig saa vel, at han vrissede paa sit gamle Hoved, da hans Datter Kl. ca. 10½ kom for at gelejde ham hjem under Mørklægningen. Det er en af Hemmelighederne og en højst charmerende Tilløkkelse ved at være Soraner, at vi er Kammerater i samme Baad blot ved at være Soranere og ganske uden Hensyn til Alderen.

Hvad er det, der bevirker dette vidunderlige, frimureragtige Baad mellem os, denne Broderskabets altid hjælpende Haand, som uvægerligt og rundhaandet og usvigeligt diskret rækkes ud, naar der er Nød hos en Kammerat?

Den skønne Natur i og omkring Sorø og Mindernes utallige Mængde, de fleste fornøjelige og skønne, under alle Omstændigheder forskønnede af Tidens Patina, er en meget vigtig og vel nok den vigtigste Faktor. Ogsaa Stedets og Egnens magtfulde og straalende Historie og de rige Traditioner, som hviler over Stedet og Institutionen, og ikke mindst Skolens og Skolelivets mangfoldige, ofte snurige Traditioner og alle Kælenavnene for Kammeraterne virker med Mindets Brus.

Kammerater fra Skolen er vi jo langtfra alle, men vi er alle i samme Baad, alle hører til samme Plan, og vi er stolte over at høre til denne Kreds, stolte over at have nydt det Privilegium at have frekventeret Sorø Akademis Skole, — Danmarks — nogle, særligt de, der bor langt herfra i andre Verdensdele, siger Verdens — bedste Skole.

At Phønix Fuglen, den sejrige og foryngende Fugl, der evigt svinger fra Asken op til nyt Liv, er vort Mærke, er ingen Tilfældighed.

Akademi-Soranerne er gennem Tiderne en saadan sig evigt foryngende Fugl Phønix, og saadan er ogsaa Soransk Samfund, der har Fugl Phønix som sit Emblem og Symbol. Hvert Aar strømmer der fra vor gamle Skole et nyt Hold frisk og maalbevidst Ungdom, Studenter og Realister, og blandt denne herlige Ungdom finder vi i snart en Aarrække ogsaa skønne Repræsentanter for det saakaldte svage Køn, som ikke desto mindre forstaar at bedaare og beherske os svage Mandfolk.

Denne Ungdom stræber vi i Soraner-Samfundet at indfange og indregistrere i vor Kreds som ægte gamle Soranere. Hvert Aar ved Aarsfesten, der tillige er Modtagel-

sesfest for de unge Dimittender, er det en af mine kæreste Formandspligter at modtage disse unge Kammerater. Ritualet er yderst enkelt. Een for een kaldes de op til Formanden og modtager Phønixemblemet, der bæres, naar vi er sammen — enkelte bærer det dagligt — og Medlemsbrevet, der tillige indeholder alle praktiske Oplysninger om vort gamle, næsten 80-aarige Samfund, dets Formaal, dets Virke ved Fester og Sammenkomster og i litterær og kunstnerisk Henseende, dets Bestyrelse og dennes Funktioner og dets Fonds, Legater og Stipendier, som er af særlig Interesse for de unge. Derpaa giver den unge Mand eller Kvinde mig sin Haand, modtager min og hele Samfundets Lykønskning og forpligter sig til alle Dage at stræbe af al Magt at blive og være en ægte Soraner, en værdig og dygtig Søn eller Datter af Moder Soer, en trofast Kammerat og en ærlig dansk Mand eller Kvinde.

Denne Pligt skal jeg have den Glæde at udføre her i Aften ved jyske Afdelings Fest overfor de Sorø-Russer, der studerer ved det nye Aarhus Universitet, denne skønne nye Blomst paa dansk Videnskabs Træ, dette løfterige unge Skud paa Københavns Universitet, der ligesom dette lever under den himmelstræbende Ørns Vinger.

Een for een blev de fire tilstedeværende Russer nu kaldt frem og modtog sammen med Emblemet Formandens Haandtryk og Lykønskning. Det var stud. jur. *Edu. Hee*, stud. jur. *V. Skovgaard Jensen*, stud. med. *E. Søgaard-Rasmussen* og stud. jur. *Daniel Hansen*.

Og derefter fortsatte *Formanden*:

I har hermed følgende Rettigheder: I eet Aar til Udgangen af 1941 er I kontingentfrie Medlemmer af Soransk Samfund; derefter melder I jer selvfølgelig ind, og i de derpaa følgende 7 Aar er I Medlemmer for 4 Kr. om Aaret, og først da stiger Kontingentet til 10 Kr.

Jeg kan oplyse, at Samfundet omfatter 1000 gamle Sorø-Dreng og -Piger. Soraner-Bladet, vort udmærkede, nu 25-aarige Medlemsblad, sendes jer, naar I sørger for at oplyse Kassereren, Direktør Alfred Rasmusen, om jeres Adresse og stedse holder ham à jour i saa Henseende.

Som allerede berørt medfører Tilhørsforholdet til Soransk Samfund, som kun Døden kan tage jer ud af, vigtige Pligter. I skal alle Dage være ærlige og redelige, flittige og trofaste, gode og offervillige Kammerater, ærlige danske Mænd, der beredvilligt — om det forlanges — ofrer jer for vort elskede Danmark og Danmarks Konge. Jeres Gerning, den være stor eller lille, skal I samvittighedsfuldt fylde ud, og I skal alle Dage mindes, at det er Soranernes usvigelige Pligt aldrig at svigte Moder Soer. Jeres Ære er hendes, og jeres Skam er ogsaa hendes. Gud give jer Velsignelse til altid at bringe Ære over jeres Person og Gerning, da glædes Moder Soer, og ikke sandt, en ærlig Søn eller Datter svigter aldrig sin Mor.

Skal vi, idet jeg paa Selskabets og Soransk Samfundets Vegne byder jer hjerteligt Velkommen i vor Kreds, forene os om en Skaal for vor Mor, vor herlige gamle, men evigt unge Sorø Akademis Skole. Lad os besegle vor Trofasthed og vor Kærlighed med tre taktfaste Soranerhurraer.

Sorø Akademis Skole længe leve!

Andre Taler.

Saa gik Laksen atter rundt, og mens man sad ved Oksefilet'en, slog Dr. phil. *Olaf Carlsen*, Skanderborg, paa sit Glas og bad om Tilaldelse til at sige et Par Ord allerede nu, da han om en halv Snes Minutter maatte bryde op for at naa et Aftentog hjem.

Han takkede, fordi man havde opfordret ham til at komme til Aarhus til denne Fest. Det havde været en Oplevelse for ham paa denne Maade at møde Minderne fra sin Sorø-Tid, og han følte en særlig Trang til at fremhæve, hvad Rektor *Hoff* havde betydet for ham. Jeg er, sagde han, utvivlsomt kun en enkelt blandt mange, mange gamle Soranere, hvem Rektor *Hoff* i deres Skoletid har skænket Værdier, der var bestemmende for Livet.

Landsretssagfører *Kall* takkede Dr. Carlsen, fordi han var kommet, og foreslog at give ham et Hurra med paa Vejen til Skanderborg.

Ved Isen tog Politimester *Rudkjøbing* Ordet og takkede de udenbys Gæster for deres Tilstedeværelse, specielt Plantageejer *Holger Friis*, Tommerup, der repræsenterede de fynske Soranere, og de to Hovedbestyrelsesmedlemmer, og Dommer *Knøx* takkede paa Gæsternes Vegne.

Senere talte Repræsentant *Brohm* for Damerne og Dommer *Knøx* specielt for Fru Caspersen, og tilsidst holdt Plantageejer *Holger Friis*, der begyndte med at erklære, at han ikke var Taler, Aftenens bedste Tale, der formede sig som en smuk Hilsen fra fire gamle Soranere, som han engang for Aar tilbage havde truffet i Argentina.

Under Middagen indløb der en telegrafisk Hilsen fra Redaktør *Schiøltz-Christensen* i Aalborg, der naturligvis fik en omgaaende Genhilsen, og iøvrigt blev der ogsaa sendt en Lykønskning til Overlærer *Matthiessens* Enke i Sorø, som netop den Dag fyldte 80 Aar.

Til Kaffen og Sjusserne dansedes der, og da man maatte forlade Restauranten, var der vistnok en ikke helt lille Flok, der fortsatte Samværet endnu i nogle Timer i Landsretssagfører *Kalls* private Pauluner.

KONFIRMATIONEN I SORØ

En ikke helt lille Skare Soranere — iberegnet et Par Fruer ialt ca. 20 — stævnede Søndag 6. April med Toget Kl. 8,30 i køligt men højt, skönt Vejr — rigtigt Sorøvejr — til vort kære Mekka for at overvære Konfirmationen i den dejlige, gamle Klosterskirke. I Ringsted sluttede den trofaste »Broder« Apoteker *Wengel* sig til, og i Sorø havde den altid tjenst-villige Økonomiinspektør *Corneliussen* sørget for Biler, saaledes at vi naaede Kirken, straks efter at Præsten var gaaet paa Prædikestolen. Vi listede op til de os med vanlig Elskværdighed reserverede Pladser, nikkede til Rektor, der saa forbavsende rask og frisk ud, og hans Frue og hørte en af varm, ægte Fædrelandskærlighed præget, kort Prædiken. Solen forgyldte alt i den pragtfulde gamle Kirke, spillede over kønne unge forhaabningsfulde Ansigter paa 45 unge hvidklædte Piger og 65 fine friske Drengene, hvoriblandt godt 40 Akademister i ny Uniform med blanke Phønixknapper og »jonende« med hvide Slips og Handsker og nylagt Skilning. Kantaten lød skønnere end nogensinde under Hr. *Andrups* meget dygtige Ledelse, Orglet er stadig under Reparation og erstattet af et Harmonium. Drengene sang a capella fra Rummet bag Højalteret, og Minderne vældede ind over os gamle Drengene. Ingemanns skønne gamle Kantate med Bays næsten geniale Musik er et af de Led, som binder os Soranere sammen uden Hensyn til Alder eller Skolekammeratskab, I 1823 Søndag 6. April, der ligesom i Aar var Palmesøndag med Konfirmation, klang den gamle Kantate første Gang i Sorø Kirke, i 118 Aar har de samme Toner lydt med de samme skønne, gribende Ord for Menigheden og for Soranere —

hvad betyder det ikke for Soraneraanden, hvor har det ikke svejset os sammen i Minderne? Kun en Indvending, hvorfor er Melodien til »Efter Konfirmationen« ændret, vi savnede den gamle?

Efter Konfirmationen fik vi Lejlighed til at tale med Rektor og med Pastor *Alsinger*, der begge ytrede Taknemlighed over Prønix-Kredsens Uddeling af Konfirmationshjælp til ny Uniformer, og saa kørte vi 10 Mand høj til Ringsted til en pragtfuld, af Minder omsust Frokost hos Broder *Wengel* og hans skønne Frue i det saare gæstfri Ringsted Apotek, som nu er i fjerde Generation *Wengels* Eje.
Knøx.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ved Soranerturen til Sorø d. 21. September 1919 tog nu afdøde Statsadvokat *Nicolaj Kiørboe*, Aalborg, efter at Skolens Rektor havde henledt de gamle Soraneres Opmærksomhed paa, at mange af de unge Kammerater i de første Aar efter deres Dimission maatte kæmpe en haard Kamp for Tilværelsen i København. Initiativet til at række dem en hjælpende Haand, og allerede d. 24. September udsendte han sammen med nu afdøde Overretssagfører *Poul Hennings* et Opraab om Oprettelsen af »de 200 raske gamle Soraneres Stipendium«.

Det lød saaledes »Vi giver hver 10 Kr. og uddeler Hovedsummen 2000 Kr. efter Samraad med Lærerkollegiet i Legatportioner paa 4 á 500 Kroner til Russer, Exrusser; ældre Studenter har lettere Adgang til Universitetsstipendier.

Forpligtelsen er aarlig tilbagevendende, indtil Opsigelse indsendes.

Nærmere Begrundelse udkræves ikke — Dyrtiden taler for sig selv — og vi gamle Soranere kan paa denne Maade let og billigt mildne Kaarene for nogle af vore unge Kammerater«.

Det lykkedes det første Aar at skaffe de 200 Kroner, som uddeltes i Januar 1920; men ved Dødsfald og Frafald af andre Grunde er den aarlig indkommende Sum gradvis formindsket, og vi raader nu kun over omtrent 1000 Kr. om Aaret. I 21 Aar er der nu ialt uddelt 24227 Kr. i 109 Portioner.

Som det fremgaar af ovenstaaende, er Portionerne baade blevet færre og mindre, men samtidig er Antallet af dygtige unge Studenter i smaa, ofte meget smaa Kaar forøget.

Efter Stifternes Død er Bestyrelsen af dette Stipendium overgaaet til os undertegnede, og vi tillader os herved at anmode Dem om at træde ind i Rækken af de gamle Soranere, som hvert Aar, saa længe Forholdene tillader det, yder mindst 10 Kroner til Opretholdelsen og Udvidelsen af dette Stipendium.

Meddelelse om Tilslutning bedes sendt til en af os undertegnede Bestyrelse:

København og Sorø Marts 1941.

John Knøx,
Soldalen 7, Ø.

H. Raaschou-Nielsen,
Sorø.

Aage Thorkilsen,
H. C. Ørstedesvej 31, V.

SORANSK FILATELISTKLUB

Da der i længere Tid har været talt om at oprette en Filatelistklub blandt gamle Soranere, havde nogle interesserede Medlemmer af Soransk Samfund indkaldt til en konstituerende Generalforsamling Fredag den 14. Marts d. A., og her blev Vedtægter for »Gamle Soraneres Filatelistklub« vedtaget. Til Bestyrelsen valgtes Fuldmægtig *Poul Nyholm*, Tandslæge *Knud Hauerslev*, stud. jur. *Max Ebert* samt Direktør *Alfred V. Rasmusen*. Bestyrelsen konstituerede sig med *Nyholm* som Sekretær. Til Revisorer valgtes Direktør *Hans Schøning* og Forsøgsassistent *Bengt Eigil Dahl*. Kontingenten er fastsat til Kr. 5.— aarligt plus et Indskud paa Kr. 5.— for gamle Soranere, medens Elever paa Sorø Akademi kun betaler Kr. 2.50 pr. Aar og intet Indskud. Den nye Forening har allerede en Del Medlemmer, og saafremt andre gamle Soranere ønsker at være med, kan Indmeldelse ske ved Henvendelse til et Medlem af Foreningens Bestyrelse.

Foreningens Formaal er at forøge Medlemmernes Samlinger ved Køb, Bytte etc. og ved Foredrag og Demonstrationer udvide deres Kendskab til Filateli. I Tilfælde af Foreningens Ophævelse tilfalder dens Midler Soransk Samfunds Understøttelsesfond.

Nesumsar.

KONGEBØRN I SORØ

Af M. MACKEPRANG

(Fortællelse)

Men først og fremmest mærkes Forskellen ved, at der nu i Regnskaberne vrimler med Smaaudgifter til Legetøj o. l.; man maa jo ikke glemme, at da den høje Rigsgreve kom til Sor, var han kun 8 Aar. Der laves en Keglebane, »Klodsbane« som det hedder, og købes Kegler og Kugler; han faar sig en Flitsbue med Pile og bestiller sig en Slæde, som »de kunde age hinanden med i Gaarden«. Af en omreisende Kræmmer købes der »allehaande malede Breve og Legetøj«, af en anden »Viser og Historier« eller Mundharper. Og naar Præceptoren er i København, har han regelmæssig noget med hjem saasom »Allabasterbilleder, Hunde og Heste«, en »skøn, stor firhornet Gullandsbue« eller en fransk »Plumasie« til hans Hat. Som alle Drengene holdt han naturligvis af at experimentere. En Gang brænder han sig paa noget Krudt og trøstes da med Legetøj »i sin Svaghed at forslaa Tiden med«, og i 1631 maa Kassen af med 2 Specier til Mester Wichmands Sejerværk, »hvilket Grev Valdemar mig slet fordærvet havde«, og som derfor maatte sendes helt til Odense for at »flys«. Men allerede Aaret efter havde han igen »slet skændet« baade det og sit eget ovenikøbet! Samtidig har han aabenbart været en stor Dyreven, der efterhaanden samler sig et helt Menageri. Den faste Bestand er Stæreunger, Duer og Maar, som man egentlig ikke skulde tro gik godt i Spænd med Duerne, selvom det udtrykkelig siges, at de er tamme. Men desuden har han Egern, et Par stækkede Vildgæs, en Skovskade, en Irisk og en, som det siges, »extraordinær Solsort«, der fløjtede skønt. Til samme ekstraordinære Kategori maa vel ogsaa en anden Solsort have hørt, som et Bud maatte hent helt nede i Præstø! Da han bliver større, forærer Hofmesteren ham 7 Par Maanedsduer, til hvilke Snedkeren naturligvis maa lave et Slag, samt et tamt Raadyr, men han naaede dog aldrig saa vidt som sin Halvbroder Ulrik Christian, der endogsaa havde en Bjørn.

Foruden Legetøj faar han ogsaa andre Sager ikke mindst Bøsser, af hvilke han i Tidens Løb drev det til 7—8 Stykker, hvorimellem ogsaa en der »skød uden Krudt«, altsaa en Luftbøsse, som Kongen gav ham. Af ham fik han ogsaa i sit sidste Sorøaar tre smaa Norbagger.

Sammen med Halvbroderen Hans Ulrik og sine smaa adelige Legekammerater gør han talrige Ture i Omegnen, der kunde gaa saa langt som til Haraldsted, hvortil han ager i Slæde. Ogsaa nærmere Maal omtales — som f. Ex. en Expedition til Bøgholm, hvor Fiskeren rør dem over.

Greve Valdemar Christian.

(Christian IV's Søn)

Maleri af Reinholdt Thim.

Det er forresten den eneste Gang, at Søen, og hvad dertil hører, nævnes; i og for sig ganske forstaaeligt, da det i Akademiets Love baade var forbudt at gaa i Vandet og ro paa Søen af Hensyn til den dermed forbundne Fare! Undertiden har Udflugterne et ganske bestemt Formaal, som engang de er ude for at se Bønderne blive mønstrede, eller en Tur til Bromme, hvor man »beser« en Vejr-, Heste- og Vandmølle, men som oftest siges det kun, at det er for at »forlyste sig«, uden at Forlystelsens Art angives. Muligvis har de ikke saa sjældent været af samme Slags, som da han er ude med »de smaa Herremænd«. De tager Klosters Skytte med, der hidser en Hare paa Fældeden, og da de er bleven sultne, tager de ind i Sigersted, hvor de faar Øl og Mad for to Specier. Det har sikkert moret ham adskilligt mere, end da han var i Tjustrup for at høre Bønderbørnene blive katekiserede. Ganske naturlig gik Turen jævnlig til Antvorskov, hvad der kunde blive til en hel lille Ferie, som da de to Halvbrødre i 1631 fik Besked om at møde deres Fader i Skoven og tage med til Slottet, hvor de var i tre Dage.

En anden Gang, da Hans Ulrik en Uges Tid er paa Besøg i Sorø, tager han Valdemar Christian med til sin Herregaard Vindinge det nuværende Fyrendal, som Kongen havde foræret ham, og hvor der i Kirken endnu findes et Minde om ham, et stateligt Korgitter, der er prydet med

hans og hans Hustru Regitse Grubbes Vaaben. Ogsaa Københavnsture kunde der falde af. Da han i Vinteren 1634 havde overværet Halvbroderen Hertug Ulriks Bisættelse i Frue Kirke, blev han en Tid derinde. Han ser en Linjedanser og er sammen med sine Søstre paa Børsen, hvor der jo dengang ligesom langt senere var talrige Butiker. Begge Parter gav hinanden Legetøj, men af en af Søstre fik han tillige en lille Diamant til en Ørenring. Den følgende Sommer er han hele tre Maaneder i København, antagelig i Anledning af Halvbroderen, den udvalgte Prins' Bryllup, »det store Bilager« af hvis Pragt og Glands der gik Ry videnom. Man mærker nu, at han begynder at blive større. Han faar sit Signet skaaret i Sten, og foruden en Hest og en Bøsse faar han af sin Svoger Corfitz Ulfeldt en skøn, forgyldt »allamode Degen« med borddyret Gehæng, et Par forgyldte Sporer og to forgyldte Hattebaand. Til Gengæld forærer han Søsteren Leonora Christine en Hund og et Hundehalsbaand af Sølv. Han »leger« d. v. s. spiller med sine Søstre »om en Discretion« og taber en Specie, ligesom han prøver sin Lykke i en Tombola, hvad der i Regnskabet har faaet den pudsige Formulering: »Grev Valdemar paa Lykkepotten 3 Sp.«. Endelig har han selv Dameselskab. En meget beskeden Udgift til Æbler og Pærer, Pommerantser og Citroner forklares nemlig med, at der »var Jomfruer, der besøgte ham«. Samtidig morede han sig paa anden Maade. »Svendene«, Laboratorietjentene, paa Tøjhuset lærer ham at lave smaa Sværmere og Raketter, og han ser »Gøglere, der leger med Dukker«, altsaa et Marionetteater, der dengang kunde være en virkelig fornem Kunststart. Den Slags havde han forøvrig allerede set i Sorø, hvor der til Tider kom Gøglere, der baade »legte med Dukker« som i København eller med »allehaande Gøgleværk«. Ogsaa stedlige Kræfter kunde en sjælden Gang optræde. Saaledes Helligtrekongersaften 1632, da »Herremændene og Academici kom neder om Aftenen og spillede Grev Valdemar en Connoediam til Ære om di H. tre Konger«. Ellers er det ikke ofte, Regnskaberne fortæller noget om Samkvem mellem Kongebørnene og de adelige Akademister. Engang hører vi, at »de unge Herremænd« St. Hansdag »bandt« Hans Ulrik, det vil sige paa hans Navnedag sendte ham et Bindebrev, for hvilket man skulde løse sig ved et Gilde, og baade de og de »fornemste Officerer« inviteres da ogsaa

til Gæst. Og det næstsidste Aar, Valdemar Christian opholdt sig i Sorø, lod han tredje Pinsedag »bede de fornemme adelige Academicos ud og lod gøre en Løve Sal i Skoven til Peder Skovridders, lod dem der spise, og de unge Herrer sig forlystede«. (Fortsættes)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Ansøgningsfristen til Rektorembedet ved Sorø Akademi udløb den 18. Marts. Der er indkommet 3 Ansøgninger.

Tidsskriftet »Danmark« har bragt et Himmerlandsnummer, hvori Museumsinspektør Dr. phil. *Johs. Brøndsted* har skrevet en Afhandling om Himmerland og Kimbrer og Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* en illustreret Artikel om Rold og Rebild.

Det danske Hedeselskab fejrede sit 25 Aars Jubilæum den 28. Marts med Udgivelsen af et stort og stateligt Festskrift omhandlende de sidste 25 Aar »Det danske Hedeselskab 1916—1941«. Festskriftet er redigeret af Soraneren, Sekretær *Harald Skodshøj*, fra hvis Kamera de fleste af Festskriftets mange smukke Billeder ogsaa stammer.

Den 7. Maj aabnes i Statens Museum for Kunst en moderne dansk Kunststilling omfattende 500 Malerier og Skulpturarbejder af 100 danske Kunstnere. Direktør *V. Thorlacius-Ussing* er Medlem af Arbejds- og Kunstnerkomiteén, og Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* er Medlem af Ærespræsidiat.

H. J. Stage (R. '36) er blevet Politibetjent i Mosede med Bopæl: »Mosehuset«, Karlslunde Strand pr. Greve Strand.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 9425</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>	<p>Inger Norries Sølvsmie Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	
<p>H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 6566 Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæft 30 (vis å vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>		

Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* blev den 27. Marts filmet med Oplæsning af to Holbergroller til Statens historiske Arkiv. Vilhelm Andersen læste Per Degn i »Erasmus Montanus« og Korfitz i »Barselstuen«.

Soransk Samfunds Revisor, Ekspeditionssekretær *Herman Mollerup* har haft den Sorg at miste sin Fader, Øjenlæge Herman Molelrup, som døde den 30. Marts, 93 Aar gammel.

Første Bind af Københavns Borgerrepræsentations Jubilæumsværk »København 1840—1940 — det københavnske Bysamfund og Kommunens Økonomi« foreligger nu. Soraneren, Redaktør *E. Mentze* har bistaaet ved Fremskaffelsen af Billedmaterialet.

Sorø Akademi har for et Tidsrum af 8 Aar genforpagtet Ejendommen, Ordruplund Huse (Nordskov) til hidtidig Forpagter, Chr. Olsen, for en aarlig Afgift paa 562,50 Kr. Arealet er 17¼ Td. Land.

I Samarbejde med Slagelse Turistforening foretog Statsradiofonien en Udsendelse fra Slagelse den 23. April. Idéen er kommet fra Slagelse og modtaget med stor Interesse af Statsradiofonien, som henvendte sig til en Række kendte Mænd og Kvinder, der er født i Slagelse og Omegn, og indbød dem til en Byfest i Slagelse sammen med Byens Borgere i Casinos Teatersal.

Blandt disse indbudte var tre Soranere, nemlig Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund*, der talte om Byens og Egnens historiske Minder, Stednavnsudvalgets Formand, Redaktør *Gunnar Knudsen*, der fortalte om gamle Stednavne, og Skuespiller *Hans Egede Budtz*, som læste lokale Emner fra de Digtere, der i sin Tid gik i Slagelse Latinskole.

Næstformand i Det danske Travselskab, Salgschef *Otto Halling* er blevet Ridder af Dannebrog.

Stud. mag. *J. Engberg* har faaet Tilladelse til at anlægge og bære Den finske Frihedsmedaille af 2. Klasse.

Maleren *Eyvind Olesen* har faaet van Gogh-Udstillingens Legat, der er 900 Kr. stort.

Stubbe Teglbjærg afholdt sidst i Marts og først i April hos Fischer & Krarup en Udstilling med et godt Salgsresultat.

Paa Gyldendals Forlag udkom den 29. Marts et Værk paa halvtredie Hundrede Sider med Titlen »Forsvarsbogen« og Undertitlen »Folkets Bog om Landets Forsvar«. Blandt Bidragyderne er Soraneren Ritmester, Kammerjunker *C. A. Friis* ('15).

Sekretær, cand. juris *Mogens Julius Clausen* (S. 26), er udnævnt til Fuldmægtig i Indenrigsministeriet fra 1. April 1941.

Fuldmægtig i Indenrigsministeriet, Dr. juris *Ernst Nørsgaard Andersen* (S. 25) er fra 1. April 1941 udnævnt til Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet.

Akademiraadet har tildelt Maleren *Victor Haagen-Müller* Eckersbergs Medalje for hans paa Grønningen udstillede Maleri »Sommeraften«, Anholt. Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* har faaet samme Medalje for Opførelsen af Lufthavnens Administrationsbygning.

Adjunkt *E. K. Pihlkjær*, Sorø Akademis Skole, er indtraadt i Bestyrelsen for A/S »Westa Møbelmagasin«, København.

Sorø Akademis Skole og Sorø og Omegns Radio-Lytterforening har i Fællesskab formaaet Radiohusets Arkitekt, *Vilhelm Lauritzen*, til at komme til Sorø den 17. Maj og holde Foredrag ledsaget af Lysbilleder om det nye Radiohus.

Holbergsamfundet af 3. December 1922 har hos Gyldendal udsendt anden Samling af sine »Holberg Blandinger«. Professor *Chr. Elling* har skrevet om Brorupgaard og Tersløsegaard samt bidraget med nogle mindre Holbergiana.

Overingeniør *H. H. Stevenius-Nielsen* ('20) er blevet Medlem af Akademiet for de tekniske Videnskaber.

Sekretær i Finlandshjælpen Erik Larsen viste om Aftenen den 21. Marts paa Sorø Akademis Skole Lysbilleder, specielt fra Hjælpen til Finland.

Kinamissionær *Johannes Rasmussen* overtager den 1. Maj Hvervet som Rejsesekretær for Lægmandsbevægelsen for Ydre Mission.

Efter Undervisningsministeriets Bestemmelse varer Sommerferien i Aar ved Sorø Akademis Skole fra Mandag den 23. Juni til Onsdag den 13. August, begge Dage inklusive.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS BLAD: FOR

SORANSK SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 5

Maj 1941

SORANSK SAMFUNDS

73. ORDINÆRE GENERALFORSAMLING

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling Lørdag Aften den 19. April i Davidsens Selskabslokaler var velbesøgt som alle vore Sammenkomster i den senere Tid. Der var mødt over 100 Medlemmer. Formanden, Dommer *Knor*, bød velkommen med følgende Tale:

Vel mødt Kammerater og tak fordi I tropper saa talrigt op, naar Bestyrelsen stævner Eder til. I Fjor, da vi holdt Generalforsamling kort efter den alvorlige 9. April 1940, en Dag som aldrig vil gaa Danske af Minde, udtalte jeg Haab om snarlig Udgang af det Mørke, som rugede over vort Fædreland, om Lys gennem Mørket, men desværre, endnu er disse Forhaabninger ikke gaaet i Opfyldelse, endnu ruger Mørket over os, endnu er Forholdene utrygge og meget ængstende, men Haabet om og Fortrøstningen til, at det en Gang vil lysne for Danmark, kan ingen Magt i Verden berøve os. Vi ved, at Guds Mølle, Sandhedens Mølle vel maler langsomt efter vore Begreber, men tilige at den maler med usvigelig Sikkerhed, vi stoler paa, at Ret og Retfærd altid sejrer i det lange Løb. Vi har et ældgammelt skønt Fædreland, Kongeriget Danmark er det ældste Kongerige i Europa, ja vel i hele Verden. Ca. 1300 Aar kan vi paa Historiens sikre Grund gaa tilbage og finde Kongeriget Danmark, og de danskes Rige gaar meget længere tilbage helt op i Sagnenes Mulm. Et ældgammelt Sagn, som blev skriftligt nedfæstet i Valdemarernes Tid og senere fundet frem i et sønderjydsk Kloster, fortæller, at i gamle Dage blev Jyderne trængt af deres Fjender syd paa, trængt saa haardt, at de mistvivlede om at kunne holde deres gamle Virke nede ved Slien. I deres Nød sendte de Bud til Kong Dan, der herskede øst for Storebælt, Kong Dan ilede til Hjælp med en Hær og slog Fjenden paa Flugt. Herover blev Jyderne saa begejstrede, at de førte Kong Dan til det ældgamle Ting i Viborg, hvor han blev hyldet til Konge over hele det danske Rige, som de derefter kaldte Danmark, »et Navn«. slutter Sagnet, »som skal bestaa til evig Tid«. — Det er stærke og store Ord, men det hedder jo, »at store Løfter skal evigt og helligt holdes«. Vi gør Løftet til vort Kammerater, vi er rede til at ofre alt for vort elskede Fædreland, Danmark vil vi aldrig i Evighed miste. Vi vil fylkede om den Mand, der saa klogt og saa besindigt, men urokkeligt myndigt staar som Folkets Enhedsmærke, vor elskede Kong Christian X, forene os i ubrydelig Tillid til, at Danmark igen vil blive et frit, uaf-

hængigt og helt selvstændigt Rige, at Kong Christian igen vil herske over et fuldt frit og territorielt ubeskaaret Danmark, over et lykkeligt, et frit, et enigt Folk. Vi vil haabe, at den Samdrægtighed og Enighed, der saa løfterigt har samlet hele det danske Folk uden Skel eller Personsanseelse i Nødens Dage, ogsaa vil besjæle os, naar Lys paany tændes for os.

Rejs Eder Kammerater og besvar med 9 taktfaste Soranerhurraer et Leve for Land, for Folk og for Kongen, og saa vil vi derefter samdrægtigt synge første Vers af Evalds dejlige Kongesang »Kong Christian stod ved højen Mast«.

Altsaa Kammerater, et Leve Danmark, Leve Kong Christian X.

Herpaa lød nu taktfaste Hurraraab, hvorefter Formanden fortsatte: Tak Kammerater, fordi I har sluttet Eder til mine Ord, men der er endnu En, jeg synes, vi skylder tre Soranerhurraer, og det er vor Fostermoder. Sorø Akademis Skole længe leve! — De tre soranske Hurraraab klang, og paa Formandens Forslag valgtes Overretssagfører, Baron *v. Eggers* enstemmig til Dirigent. Han konstaterede, at Generalforsamlingen var vedtægtsmæssig indkaldt og gav Ordet til Formanden for Aflæggelse af Beretning.

Mindetale for Kaptajn Palslev.

Formanden fremsatte, inden han aflagde Beretningen, nogle Mindeord om vort afdøde Æresmedlem, Kaptajn *Palslev*, om hvem han bl. a. udtalte:

Hans Fortjenester af vort Samfund var saa store og alment anerkendte, at hans Udnævnelse til Æresmedlem allerede for længe siden var paa Tale. Han vægrede sig ved at modtage denne store Udmærkelse under Paaberaabelse af sin unge Alder, først i 1937, da han saavist ikke var ung længere fyldt 75 — modtog han denne ærefulde Udnævnelse, som han værdsatte meget højt. Jeg vil ogsaa nævne hans Betydning for Sporten, »Lange Per«, som han alle Dage hed, var en vældig Kricetspiller for Herren nede paa Skolen, og denne Interesse dyrkede han baade praktisk og teoretisk langt op i Aarene. Hans Eftermæle som Officer er det bedst mulige, han var respekteret og afholdt baade fra oven og fra neden, alle holdt af ham, siges der, som Assurandør viste han Dygtighed og Iver, dog indenfor absolut takifulde Grænser. Han efterlader sig Enke af andet Ægtekab og flere Børn af første Ægteskab, af hvilke en Søn, Premierløjtnant *Palslev* er Soraner. En Datterdatter af ham er gift med vor Kammerat, den udmærkede unge Billedhugger *Per Linnemann Schmidt*, som bl. a. med stort Held har hugget vor kære gamle Formand *Gordon Norrie*. Blandt os vil Palslevs

Navn altid blive mindet med stor Ærbødighed og Kærlighed, en helstøbt Mand, en første Klasses trofast og begejstret Soraner, en af de Sønner, som Moder Soer er stolt af. Ved hans Begravelse havde *Rasmusen* og jeg den Ære at repræsentere Soransk Samfunds Bestyrelse, adskillige gamle Soranere fandt den Dag Vej til Garnisons Kirkegaard, hvor han blev jordfæstet.

Forener Eder med mig, Kammerater, i en Tak til Valdemar Palslev og lad os udtalte Fred med dit Støv, kære gamle Ven, og Ære være dit Minde!

De tilstedeværende rejste sig.

Derefter nævnedes Formanden de i Aarets Løb afdøde Soranere, hvis Nekrologer Soraner-Bladet har bragt, og tilføjede: Jeg kan sige, at der er kun død, saavidt os bekendt, 18 af vore Kammerater i 1940, Døden har i saa Henseende været meget beskeden og gjort en ringe Høst. Tidligere har der været op imod 30 Døde i Løbet af et Aar. Alle har de faaet deres Omtale i Soraner-Bladet. Vi har selvfølgelig ikke nogen Garanti for, at der ikke er døde flere. Der kan ske Dødsfald i Udlandet, hvorom vi intet faar at vide. Uagtet de er blevet omtalt i Bladet, finder jeg, at det er en køn Skik, at vi her mindes disse kære Kammerater.

Skal vi ikke rejse os op og udtale - Et Ære være deres Minde!

Forsamlingen rejste sig.

Aarsberetningen.

Formanden berettede saa om de soranske Begivenheder, der er hændet i Løbet af 1940, idet han først omtalte de her i Bladet refererede Begivenheder, saasom Soraneraftenerne, Konfirmationen i Sorø, Generalforsamlingen, Aarsfesten og Rusgildet, Hundreedaarsdagen for Rektor *Bartholomæus Hoffs* Fødsel, Kagleaftenerne i København og Odense, Sammenkomsten paa Angleterre med Herloviannerne og de soranske Gymnasiaster samt Sportskampene, hvorefter han videre udtalte:

Jeg gaar saa over til at meddele lidt nærmere Oplysninger om de mere interne Forhold. Medlemsantallet var ved Udgangen af 1939 928. Ved Udgangen af 1940 962, altsaa en Tilvækst paa 34, dertil kommer de i Løbet af Aaret døde, 11, udmeldte 18 og 12 forsvundne, ialt 41, hvilket vil sige en Tilgang i 1940 paa 75. Moderforeningen har 856 Medlemmer, jydsk Afdeling 67, og den fynske Afdeling 39. Der er 5 Æresmedlemmer, 17 livsvarige Medlemmer, 639 seniores, 206 juniores og 95 unge kontingentfrie Medlemmer. I Løbet af de sidste 3 Aar har henholdsvis 157, 64 og 75 sluttet op under Fanerne, ialt 296.

Grosserer *Madvig* spurgte ifjor, om der ikke kunde gives nogle Oplysninger om tidligere Aars Medlemsantal. Ved *Tholl's* Hjælp kan jeg nu oplyse følgende:

I 1865 var der 132 Medlemmer. 1875: 225. 1896: 395. 1901: 640. 1912: 780. 1916: 900. 1919: 870, altsaa en lille Tilbagegang. 1928: 944, og det er sidste Gang, der er lavet Fortegnelse. 1938: 793, hvilket viser Tilbagegang. 1939: 884. 1940: 928. 1941: 962.

Rasmusen oplyser imidlertid, at vi i Øjeblikket er 970, hvilket altsaa er det største Medlemsantal, Soransk Samfund nogensinde har haft. I 1925 spurgte en Mand paa en Generalforsamling, hvor stort Medlemstallet var, og en Røst fra Bestyrelsesbordet svarede ca. 1100. Det var et rent Fantasital, thi hvis det skulde have været rigtigt, vilde Soransk Samfund i 1928 være gaaet tilbage med over 150, og det var dengang Blomstringsaar. Vi har aldrig været saa mange før, som vi er i Øjeblikket. Men selv om vi er meget nær de 1000, er der vistnok lige saa

mange udenfor, og der er et rigt Marked for Agitation. Jeg synes, vi skal være enige om, at vi til næste Aar skal være over de 1000.

Bestyrelsen har hele Aaret bestaaet af de samme 10! Min Ringhed som Formand, *Louw* som Næstformand, *Rasmusen*, *Kasserer*, *Madelung*, Sekretær, *Clausen*, Bestyrer af Fonds og Legater, *Sorgenfrey Hansen*, Redaktør af Soraner-Bladet, *Rogert Møller*, Administrator af Bladet, *Tholl*, Agitation og Matrikul, *Rudkøbing*, Repræsentant for jydsk Afdeling, *Suhr Henriksen*, Repræsentant og Formand for fynske Afdeling.

Bestyrelsen har i det forløbne Aar afholdt 5 Møder. Desuden er afholdt en Del Møder i de forskellige Udvalg, men disse har jeg ikke Tal paa.

Bladudvalget har haft et roligt Aar, Regnskabet viser et Overskud paa 411 Kr. I Anledning af Bladets 25 Aars Jubilæum har Bladfonden med den flittige og meget dygtige *Louws* Assistance ladet udarbejde en Index, som vil blive overordentlig interessant for dem, der har Soraner-Bladet. Den bliver færdig i Løbet af et Par Maaneder, og der vil komme Meddelelse i Bladet om, naar den er trykt. De, der ønsker at eje den, kan faa den gratis, naar de inden Aarets Udgang rekvirerer den hos *Rogert Møller*. Efter Nytaar koster den 1 Kr.

Laaneudvalget har været i Stand til i det forløbne Aar at imødekomme alle nogenlunde rimelige Krav, der har været stillet.

Festudvalgets Arbejde fremgaar jo af den nylig aflagte Beretning. Minde- og Opmærksomhedsudvalget har sendt Krans til alle os bekendte Soraneres Begravelse. Lykønskning til runde Fødselsdage og Jubilæer, Blomster til Sygeleje og særlige Fester, det har optraadt ialt 79 Gange i Aarets Løb.

Poul Hennings Mindelegat er tildelt vor Arkivar stud. theol. *Vilhelm Sommer*. Handelsskolebestyrer *Petersens* Legat er tildelt stud. polyt. *Erik Vagn Jensen*, stud. mag. *Mogens Kragh Leth* og Bankassistent *Christian Mourier*. De 200 raske gamle Soraneres Stipendium: stud. jur. *Valdemar Skovgaard Jensen*, Aarhus, stud. mag. *Niels Holger Nielsen*, København, stud. med. *Jens Chr. Lyng*, København, stud. mag. *Erik Riis Olsen*, København, stud. theol. *Gudmund Værge*, København.

Der er i høj Grad Brug for Tilgang til dette Stipendium. Den Hjælp, som ydes, er af overordentlig stor Betydning for de Unge. De første Studieaar er det umuligt at opnaa Legater, og vi kunde derfor ønske, at man kunne gøre Portionerne større.

Fønixfondens Konfirmationshjælp er i 1940 uddelt som tidligere til 6 unge Soranere.

Samfundets Værelse paa Studentergaarden har Aaret igennem været beboet af stud. med. *Poorl*.

Fraternitas Sorana har ikke ladet høre fra sig i Soraner-Bladet i 1940, men har formentlig virket som sædvanligt.

Broderskabsfølelsen her i Soransk Samfund er i og for sig det bedste Bevis for vort Sammenhold og giver sig meget glædelige Udslag. For mig er det ikke alene en Glæde at være Formand, men jeg glæder mig usigeligt over vort varme Hjertelag for de Kammerater, der trænger til Hjælp.

Med Hensyn til Sorana — *Heise Samlingen* og *Aagaards* — er det næsten helt i Orden. Det anbefales i høj Grad at støtte med Sorana. Paa *Norvins* Auktion erhvervede vi en Del Indbydelsesskrifter.

Med Hensyn til Matrikullen bliver den formentlig færdig til Sommer.

Tholl arbejder støt paa Aarsfortegnelserne, hjulpet af

Louw; Tholl agiterer ogsaa udmærket for Indmeldelse af nye Medlemmer.

Tillægget til Sangbogen bliver formentlig færdig til 14. April 1942, Samfundets 80 Aars Fødselsdag.

Vedtægterne, som blev ændret ifjor og i 1936, er nu optrykt i deres nye Form og ligger til Gennemsyn.

Arkivet staar nu for en Ændring, og dette Arbejde har *Tholl* taget sig af.

Paa Grund af Tidernes Ugunst har der været relativt mange Udmeldelser. Det er mange Aar siden, at 18 har udmeldt sig. Endvidere viste det sig, at den jydsk Afdeling ikke formaade at kalde sammen i 1940, men de re-vancherede sig stolt i 1941, idet de d. 15. Marts 1941 holdt Generalforsamling og en overordentlig storstilet Festsammenkomst paa Regina i Aarhus. *Rasmusen* og jeg havde den Glæde at være med, og jeg morede mig ganske udmærket. Paa Grund af Tidernes Knaphed har det ikke kunnet lade sig gøre at holde Kongebal paa Akademiet. I 1940 blev der ikke holdt nogen Sorotur, men i Aar faar vi den, og det bliver 22. Maj, Kristi Himmelfartsdag, og vi faar da ved samme Lejlighed Adgang til at tage Afsked med vor i Sandhed gode Ven Rektor *Raaschou-Nielsen*.

Hermed var Formanden færdig med sin Beretnings-aflæggelse, og Forsamlingen hyldede den med Klapsalver.

Telegram til Kongen.

Derefter vedtoges det at afsende et Telegram til Kongen af følgende Ordlyd:

Soranere forsamlet til Jubilæumsfest sender Deres Majestæt en ærbødig og hjertelig Hilsen og Hyldest.

Soransk Samfund.

Baron von Eggert: Som bekendt skai vi have Skildpadde, og da der ikke maa serveres varmt efter Kl. 21, og der skal dækkes op i disse Lokaler, henstilles til dem, der har noget at bemærke at fatte sig i yderste Korthed. Er der nogen, der ønsker at udtale sig til Formandens Beretning?

Beretningen godkendtes.

Regnskaberne.

Direktør *Rasmusen* aflagde Soransk Samfunds Regnskab og udtalte:

Jeg vil gerne ined Hensyn til Posten Tilskud til Soraner-Bladet tilføje, at her staar anført 877,50, medens det af Bladets Regnskab fremgaar, at der kun er indbetalt 800 Kr., det hidrører fra, at 77,50 Kr. er udbetalt direkte fra Soransk Samfund til Bogtrykkeren. Med Hensyn til Posten Tilskud til Bladfondens 788,35 skal jeg bemærke, at de ikke vil kunne finde dette Beløb i Bladfondens Regnskab, men den, som har gaaet Regnskabet nøje igennem, vil have set, at Obligationsbeholdningen er vokset med 1000 Kr., og det er til Indkøb af denne Obligation, at disse 788,35 er medgaaet.

Saa kommer Beløbet til Indkøb af Soranernaale, der i Aar er forholdsvist stort, men det hidrører fra, at der har været Brug for ualmindelig mange Naale i Aarets Løb, fouden at der har maattet indkøbes nogle Guldnaale, som er blevet meget dyrere.

Der er refunderet jydsk Forening 329 Kr., Halvdelen af Kontingentet for de Medlemmer, der er tilknyttet jydsk Afdeling. Tilskud til Finlandsindsamlingen var paa 220 Kr. men blev af Samfundet rundet op til 250 Kr. Posten 175 Kr. er Beløb, som fejlagtig er blevet indbetalt til Samfundet, men som har skullet være henført andre Steder.

Restancerne pr. 31. December var 1540 Kr. Mange har paa Grund af Postforholdene fra Ulandet været afskaaret fra at sende deres Kontingent. Restancebeløbet er i Øjeblikket gaaet ned til under 1000 Kr., og en Del af dem, der skylder Kontingent, er Medlemmer, som engang imellem sender en Check paa 3-4 Aars Kontingent ad Gangen.

Der blev givet Decharge for Regnskabet.

Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* aflagde Regnskab for de forskellige Fonds og udtalte:

Jeg vil kun knytte en eneste Bemærkning til Regnskaberne. Naar *Rasmusen* oplyser, at af Restancerne pr. 31. Dec. er allerede indgaaet 33 pCt., saaledes at Restancerne nu er nede paa 1000 Kr., saa er det fuldkomment forbløfende. Understøttelsesfondens faar ingen Afdrag, og Understøttelserne vil derfor antagelig i Aar, hvis ikke det ændrer sig ganske betydeligt, blive paa knap Halvdelen af, hvad de plejer at være. Dertil kommer, at Andragender om Understøttelser i Aar bliver langt flere, end de før har været, og de bliver desværre mere og mere berettigede, end de har været tidligere. Jeg vil derfor bede alle, som har Forbindelse eller Kendskab til Folk, der har Laan i Soransk Samfunds Laanefond, at de opfordrer dem til at afse blot en 10 Kr. Seddel.

Understøttelsesfondens salderer med 5.018 Kr. 61 Øre. Der er kun indgaaet 1430 Kr. som Tilbagebetaling paa Laan, og det er over 1000 Kr. mindre end forrige Aar, men dette til Trods lykkedes det os dog at holde Laan-udbetalingen oppe paa omtrent samme Beløb. Flere gamle Soranere har ydet væsentlige Bidrag til Laanefonden. Fonds og Legater udgør tilsammen ca. 160.000 Kr.

Kontorchef *Wagner:* Jeg vil gerne stille et Spørgsmaal til Bestyrelsen, om de ikke kender Fundatsen for de gamle Soraneres Jubilæumsfonds § 4, hvorefter der aarlig kan anvendes 150 Kr. til Understøttelsesfondens.

Prokurist *Clausen:* Det er statutinæssigt ændret til 300 Kr.

Det blev henstillet at debatere dette Spørgsmaal under Kaffen. Da Spørgsmaalet senere blev taget op, frafaldt Kontorchef *Wagner* sin Udtalelse, idet han i Mellemtiden var blevet anderledes orienteret. -- Der gaves Decharge for Fondenes Regnskaber.

Rogert Møller aflagde Soraner-Bladets Regnskab og knyttede følgende Udtalelse hertil:

De kender jo alle Regnskabet, der salderer med et Overskud paa 411 Kr., det er ikke særlig stort, det burde have været større. Soraner-Bladet har nu levet i 25 Aar, og efter min Mening skal det lægges helt om. Hvad de Herrer vil, ved jeg ikke, men een Ting vil jeg lægge dem paa Sinde, lav en Bladfond paa 50.000 Kr., og Bladet bliver en selv-ejende Institution.

Der blev givet Decharge for Regnskabet.

Direktør *Rasmusen* oplæste Budgettet for 1941, hvorefter der forventes at blive en Kassebeholdning ved Aarets Udgang paa 558,45 Kr. Jeg vil gerne tilføje, udtalte han, at af de 42 paa Aargang 1939 Studenterholdet har de 20 indmeldt sig, hvilket svarer til 47,5 pCt., af Realistholdet paa 17 har 10 indmeldt sig, hvilket svarer til 59 pCt. Jeg vil bede de tilstedeværende i Aften om at virke blandt Kammeraterne af Hold 39, saaledes at dette Hold paa ingen Maade kommer til at staa tilbage for Hold 38.

Baron von Eggert: Da jeg som Dirigent har forbeholdt mig Ret til ogsaa at ytre min Mening -- de tænkte sikkert engang, at naar de fik mig som Dirigent, var de færdig med mit Vrøvl -- vil jeg gerne have Lov til at slutte mig til *Rasmusen* og sige, sørg for mere Tilgang blandt de Unge af 1939.

Valgenc.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, *Sorgenfrey Hansen, Rasmusen og Madelung* samt det efter Lodtrækning afgaaende Medlem *Clausen* genvalgte, og i Stedet for *Rudkøbing*, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Landsretssagfører *Chr. Kall*. Revisorerne *Bay og Møllerup* samt Revisorsuppleanterne *Magnussen og Wagner* genvalgte ligeledes.

Dermed sluttede Generalforsamlingen, og Formanden takkede Dirigenten for hans Ledelse af denne.

Jubilæums-Festen for Soraner-Bladet.

Da Generalforsamlingen var hævet og Bordene dækket, samledes man til den forlorne Skilpadde, Osten og Kaffen, en Sammenkomst, der formede sig som en Fest i Anledning af Soraner-Bladets 25 Aars Jubilæum. Formanden førte Kontorchef *Olrik* til Bords.

Under Festen indløb følgende Telegram fra Hans Majestæt Kongen:

»Min hjertelige Tak med Hilsen.

Christian R.«

Aage Lind telegraferede: El Leve for Samfundet og Soraner-Bladet. Forfatteren *Fredrik Nygaard* telegraferede: Soraner — Store Ahner — Men nye Baner og danske Faner — Hjertelig Lykønskning med Soraner-Bladet.

Man sang *Oliks* smukke Sang »Du hvide Slot der nede« og samme Forfatters »Paa en lys Aprildag baa-ren«, skrevet i April 1932, nu tillempet af hgo som en Jubilæumssang til Soraner-Bladet, samt selvfølgelig »Hellig er vor Ungdoms Lyst«.

Der blev holdt flere Taler, bl. a. af Formanden for Soraner-Bladet og af *Olrik*, der udbragte en Skaal for Soransk Samfund. Referatet af disse Taler maa af Pladshensyn vente til et følgende Nummer af Bladet.

FÆLLESTUREN TIL SORØ

Som allerede meddelt finder Fællesturen til Sorø og Hyldesten til Rektor *Rauschou-Nielsen* i Anledning af hans forestaaende Afgang Sted *Kristi Himmelfartsdag den 22. Maj*.

Afgangen fra København sker med Hurtigtoget Kl. 8,30 fra Københavns Hovedbanegaard, hvor Deltagerne maa indfinde sig senest Kl. 8,15. Der vil blive reserveret særlig Plads i Toget.

Ved Ankomsten til Sorø Kl. 9,53 marcherer Soranerne med Musik og Akademiets Fane i Spidsen til Akademibygningen, hvor der finder en kort Modtagelseshøjtidelighed Sted. Derefter afsejles i Flotille til *Parnas*, hvor der spises Frokost i den store, lyse festlig dekorerede Glassal ud mod Søen. Her vil Rektor og Skolens Lærere og andre være Soransk Samfunds Gæster.

Kl. 15,30 finder en Fodboldkamp Sted ved Akademi mellem Eleverne og et Hold af »gamle Soranere«.

Kl. ca. 18 er Deltagerne i Turen inviterede til Festmiddag paa Akademi, hvorefter Hjemrejsen finder Sted med Toget Kl. 20,55 fra Sorø Statsbanestation.

Prisen for Deltagelse i Turen bliver 15 Kr. for Seniores og 10 Kr. for de 8 yngste Aargange. Da Antallet af Deltagere maa begrænses til ca. 125, maa man melde sig i god Tid og senest *Lørdag den 17. Maj d. A. Kl. 14*

til Kassereren: Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 324 (Trommesalen 2), Central 8229, og samtidig erlægge Betalingen (der for andetstedsfra kommende kan reduceres med Jernbanebillettens Pris 6 Kr.), hvorefter Jernbanebillet og Deltagerkort til Frokost og Middag udleveres. Naar det ovennævnte Antal Deltagere er anmeldt, vil Listen blive sluttet og Meddelelse om Deltagerne tilstillet Sorø Akademis Skole.

BESTYRELSEN

Soransk Samfunds Bestyrelse har efter Generalforsamlingen konstitueret sig som følger:

Formand: Dommer *John Knox*, K. D. M., Soldalen 7, Ø, Ryvang 3919.

Næstformand: Direktør *A. Ch. Louw*, R. D. M., Laksegade 2—4, K, C. 1290, 1823, 1839 og Vasevej 3, Rudersdal, Holte 611.

Kasserer: Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 324, V, C. 8229 og Skovvej 35, Ordrup, Ordrup 1362.

Soraner-Bladets Redaktør: Cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, NV, Taga 6515.

Soraner-Bladets Administration: Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30 V, C. 2740.

Understøttelsesfonden: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus V, C. 13773 og Ved Volden 9 K, Amager 1948 y.

Formand for Jydsk Afdeling af S. S.: Landsretssagfører *Kall*, Østergade 3, Aarhus.

Formand for Fynsk Afdeling af S. S.: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Nyborgvej 18, Odense.

Matriklen og Medlemsakquisition: Assistent *Jørgen Tholl*, Mathildevej 10, F., Godthaab 1691 v.

Sekretær: Stud. jur. *J. G. Madelung*, Admiralgade 21 K., Palæ 1207 y.

Laaneudvalget: Formanden, Prokurist *Svend Clausen* og Direktør *A. V. Rasmusen*.

Bladudvalget: Formanden, Bagermester *Rogert Møller*, Direktør *A. Ch. Louw* og Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*.

Udvalget for Fester og Sammenkomster: Direktør *A. Ch. Louw*, Direktør *A. V. Rasmusen* og stud. jur. *J. G. Madelung*.

Minde- og Opmærksomhedsudvalget: Direktør *A. Ch. Louw* og Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*.

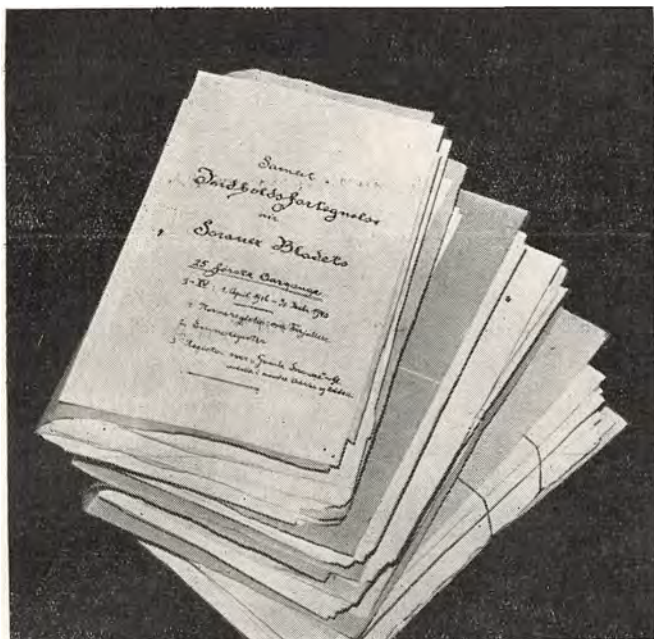
Soransk Samfunds Arkiv: Assistent *Jørgen Tholl*.

DEN NYE REKTOR

Ved kongelig Resolution af 30. April 1941 er Rektor for Sønderborg Statsskole *Axel Jürgensen West* udnævnt til Rektor for Sorø Akademis Skole fra 1. August 1941.

— Soraner-Bladet vil i et følgende Nummer bringe en Omtale af Rektor West, der jo selv er Soraner og særdeles velkendt af mange gamle Soranere.

SORANER-BLADETS 25 AARS-INDEX

Samlet Indholdsfortegnelse over Soraner-Bladets 25 første Aargange I—XXV: 1. April 1916 - 31. December 1940.

- 1) Navneregister over Forfattere med Angivelse af deres Artikler.
- 2) Emneregister over disse Artikler.
- 3) Register over »gamle Soranere« m. fl. omtalte i mindre Artikler og Notitser.

For at kunne danne sig et Skøn over, hvormange af Soransk Samfunds Medlemmer der ønsker (gratis) at komme i Besiddelse af dette omfattende Værk, - som indeholder alle Navne paa og Artikler affattede af »GAMLE SORANERE«, omtalte og indrykkede i Bladet gennem dets første 25 Aar, - bedes disse Medlemmer snarest muligt til Bladets Administrator: Bagermester Rogert Møller, Vesterbrogade 30, København V, indsende Meddelelse herom f. Eks. paa et Brevkort, eller eventuelt pr. Telefon til Central 2740.

Værket vil af Hensyn til Omkostningerne derved kun blive trykt i et begrænset Antal Eksemplarer, og er al opfatte som en JUBILÆUMSGAVE fra »Soraner-Bladet« til Medlemmerne. Tilbudet gælder kun en kortere Tid - senere maa der betales for Erhvervelsen.

Bladudvalget.

EN LILLE ERINDRING

I 1903 var vor gamle kammerat og ven Palslev kaptajn og kompagnichef ved 12. bataillon i Fredericia. Bataillonens skulde i kantonement, og da overlægen var syg, spurgte man mig, om jeg ikke vilde gaa med som læge. Det gik jeg ind paa og havde en dejlig tur, skønt det regnede uophørligt. Øvelserne endte ved Ringsted, og vi skulde marchere hjem til Fredericia. Vi overnattede i Alsted og skulde saa passere Sorø. Palslev og jeg gik til chefen og bad om, at P.'s kompagni maatte komme i spidsen, og at vi maatte marchere gennem Fratergaarden, hvor der dengang ikke var beplantning eller brøndhus. Det skete.

Bataillonens marcherede med kaptainen og lægen i spidsen, og da vi kom mellem akademiet og kirken, fik »horn-tuden« ordre til at blæse alt, hvad han kunde. Det var i begyndelsen af en læsetid, men eleverne styrtede naturligvis til vinduerne, og da rektor Hoff stod og drejede paa sit skæg ved døren til »lille trappe«, gik jeg hen til ham og fortalte ham, at det kun var to uartige gamle Sorø-drenge, som lavede det spektakel.

Gordon Norrie.

SORANER-BLADETS STIFTER

Et Ord fra en, der kendte ham godt.

Lige saa glædeligt det er at læse, hvor pænt Dommer Knox og Direktør Louw skriver om det jubilerende Soraner-Blad (i Bladets 3. Nr. 26. Aarg.), lige saa nederdrægtigt er det at se den i mange andre Situationer runde og vennesele Kontorchef Olrik benytte denne højest upassende Lejlighed til at sparke ud efter Bladets Grundlægger, Bogtrykker Poul Hertz's Minde. Det har ofte harmet mig at konstatere den Intolerance, Foreningsarbejde aabenbart fremelsker hos Folk; og jeg er altid blevet staaende ved den undskyldende Betragtning: de faar jo ikke andet end Æren for deres Arbejde - derfor er de tilbøjelige til at se lidt for grisk paa deres egen Andel af den.

Men denne Undskyldning kan jo slet ikke engang anvendes i dette Tilfælde. Og Olrik ved aabenbart ogsaa ganske godt, at han er faldet for en aabenbart for stor Fristelse til at være ufin; ellers vilde det vel være overflødig at skrive i Indledningen: »Der skal ogsaa nok vise sig at opstaa Ubehageligheder af det følgende ---«. Med den Formodning synes jeg, han kunde have udeladt sine Smæderier og nøjedes med Begejstringen over Bladets Redaktør gennem de første tyve Aar. Jeg skal ikke gentage, hvad han skriver om Poul Hertz; enhver kan jo læse det i Olriks Fest-Artikel. Men det Billede, han giver af Hertz og hans Indsats, er saa grimt og saa forfejlet, at jeg vil føle det som en Skændsel for Soransk Samfund, hvis det faar Lov at blive staaende.

Poul Hertz var ikke en paatrængende Lykkeridder, som satte et Blad i Gang for sin fattige Skoleforening, for selv at tjene paa »Tryksagen« - oven i Købet efter at have givet det Udseende af, at han vilde give det hele gratis og selv betale eventuelt Underskud. Han var den Mand, der skabte Soransk Samfunds Blad - og han er sikkert den Mand, der personlig har gjort mest for unge Soranere - mest af alle. Han var aldeles utrættelig, naar det gjaldt at hjælpe - og det var nok ikke alene de unge, der tog mod hans Hjælp. Og den bestod ikke blot i Penge, som den rige Forretningsmand let kunde skaffe. Utallige Skridt er han gaaet for at hjælpe ham aldeles fremmede Mennesker; umaadelige Kvanta af Arbejdstimer og personligt Arbejde har han ofret for at hjælpe andre; ganske uselvisk.

Han havde, ganske rigtigt, rige og mægtige Forbindelser igennem mange Aar; saa store, at de maatte rive noget med sig, da de faldt. Men ingen har vel set nogen af den Tids store Forretningsmænd slaa sin Koldbøtte med saadan Elegance og saadan menneskelig Værdighed som Poul Hertz. Da Glückstadts Landmandsbank faldt, gav Poul Hertz ikke op, skønt han dog kunde siges at være i den Alder, hvor man ikke let begynder forfra. Men han disponerede klogt med det, han havde tilbage og tog straks fat paa at bygge op igen. Og han blev ved lige til sin Dødsdag. Han var nemlig dygtig - ukuelig.

Tilbage staar at forklare det absolutte Brud, der pludselig indtraadte mellem denne Mand og Soransk Samfunds øvrige Bestyrelse, og som skilte Hertz fra dette Blad, som han selv havde skabt, selv sat sit Præg paa og som interesserede ham saa meget. (At Poul Hertz under de herskende Forhold selv har taget Bestemmelse om Bladets Format og Udstyr og — sammen med Licht — om dets Navn, er det mig ubegribeligt, at Olrik vil fremstille, som han gør det i sin Artikel!). Der røbes, at »først i 1923 kom Sandheden frem: Bladets Gæld til Bogtrykker Hertz var ca. 12,000 Kroner«. Er det saa slemt — paa 7 Aar? Betænk nu — med et Blik paa Bladets sidst offentliggjorte Regnskab — at Legat og Tilskud nu er paa 1600 Kroner aarlig. Dengang var der kun en ganske lille Sum fra Soransk Samfund som Annoncebetaling — eller slet intet! Endvidere findes der nu ialt kun udbetalt 261 Kroner i Honorarer. Dengang var alene Redaktørens faste Gage plus hans Honorarindtægt ca. 5 Gange dette Beløb. Vi behøver vist ikke at regne videre paa det Stykke! Hertz' Regning var uhyre rimelig. Han havde oven i Købet lagt alle Pengene ud — og havde administreret det hele aldeles upaaklageligt. Men hvorfor kom han med Regningen? Det ved jeg tilfældigt, skønt jeg intet havde med Sagen at gøre. (Dengang havde man ikke Ungdoms-Gidsler siddende i Bestyrelsen.)

Hertz havde eet Punkt, hvor de kunde ramme ham: Ærgerigheden. Jeg siger ikke Æresfølelsen, for det er for stort et Ord til Situationen, synes jeg. Men Følelsen af, hvor der kunde anbringes en Pil med Mistelten, er endnu saa levende hos Olrik, at han ikke kan dy sig for at skrive: »— samt altsaa Bogtrykker Hertz, der var udgaaet fra Skolen i 1887 uden afsluttende Eksamen«. Se, det er ondt; det vilde have saaret Hertz, fordi det er et Forsøg paa at gøre ham ringere som Soraner. Og det er netop det, de har gjort — denne Bestyrelse af ældre Embedsmænd, som i Sagens særlige Anledning havde allieret sig med den rige Skibsreder (som saa sandelig ikke altid var taktfuld — og fra hvem jeg bl. a. har min detaillerede Viden om Sagens Forløb).

De drillede Hertz, de haanede ham — og saa krøb de i Skjul bag gamle *de Nully Brown*, som saa busede ud med sit: »De vil ha' Deres Penge — hvor meget drejer det sig om?«.

Saa skulde Poul Hertz have stukket deres hovmodige Optræden i Lommen (for saadan maatte netop han føle det) og have sage: »Bevares, ikke noget.« — Nej, saa var det ham en Fryd at se de pengeløse vride sig — og de Nully Brown forsigtigt indrette Sagen som et Laan. Poul Hertz havde nemlig — hvad man vel ikke tror — Evnen til at se virkelig overlegent paa Penge, naar det skulde være. Og til at more sig over *dem*, der *ikke* kunde det.

Havde det endda været *Rogert Møller*, der havde beklaget sig; det har nemlig altid været ham, der har maattet holde for, naar Bladet var i Knibe. Men Olrik — nej, han maa ikke have Lov til uimodsagt at sige om Poul Hertz, hvad han har sagt i sin Artikel!

Soraner-Bladets Stifter, Soransk Samfunds virkelig gode Ven gennem mange Aar, Poul Hertz, var et sjældent Menneske. Dygtig og med *mange* gode Egenskaber. At han ikke kunde forliges med den Bestyrelse, vi dengang havde, skal virkelig ikke black-mail'e hans Minde i Soransk Samfund.

Maa vi saa være her — ogsaa naar vi er døde.

Aksel Dahlerup.

*

Vi har forelagt Reportagechef Dahlerups Indlæg for Kontorchef Olrik, som i den Anledning udtaler følgende:

Det er jo smukt, at De, gode *Dahlerup!* som en Ven af afdøde Bogtrykker *Poul Hertz*, vil optræde som Hædler af hans Minde, og kan det i den Anledning mere Dem at vælte Dem ind paa mig, saa vær'sgo! Jeg er gennem Aarene og i Embeds Medfør nogenlunde vant til rasende Reklamanter og Kværunter, som *maa* have Luft. Men hvortil den hele Staahej? er *Poul Hertz'* Minde virkelig gaaet for nær i den endog *meget* neutrale og objektive Fremstilling, jeg nylig i al Korthed gav af hans Forhold ved Soraner-Bladets Start og senere? Jeg mener ganske afgjort nej; havde jeg, som De nu gør, villet udtrøpeme min personlige Mening om Manden, vilde der maaske have lydt ganske andre Toner, men jeg har netop forholdt mig saa refererende som muligt. Og det skulde De ogsaa have gjort, for til at tale med om Starten af Soraner-Bladet og især om de Forhold, som førte til Hertz' Udtræden af Soransk Samfunds Bestyrelse m. v. i Februar 1923, kræves der noget mere Kendskab til de faktiske Omstændigheder end De røber, og mon det ikke ogsaa kniber noget med Evnen til at bedømme rigtig, hvad der skete forud for denne Begivenhed og i den følgende Tid?

Meget pudsigt er det at se Dem omtale »den Bestyrelse vi dengang havde« som »denne Bestyrelse af ældre Embedsmænd«, der »vred sig som pengeløse« og derfor allierede sig med »den rige Skibsreder« (der da ogsaa, skønt forlængst død, dog ikke »maa være her« mere, end at han ogsaa nu faar dygtigt paa Dallebakkerne). Det var dog disse foragtelige og deres Meningsfæller, som efter at have afbødet det Snigløb, der paa en ekstraordinær Generalforsamling af en lille Klike med en stor Bagmand rettedes mod baade Samfundet og Bladet, førte begge videre og det under stigende Tilslutning og paa et sundere Grundlag end før. Det var i hvert Fald ikke Bogtrykker *Poul Hertz'* Skyld, at det hele dengang holdt, og figura udviser altsaa, at det ogsaa gik uden ham, og tilmed gik helt godt.

hgo.

HISTORISK AARBOG FRA SORØ AMT

Historisk Samfund for Sorø Amt har i Kommission hos Svegård's Boghandel i Sorø udgivet sin Aarboeg 1940. I Redaktionsudvalget sidder Soraneren, cand. mag. *Gunnar Knudsen*, og det største Bidrag er fra Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. *Henrik Ussing*, der skriver om »Sakse og Midtsjælland«. I denne Afhandling omtales de Beretninger hos Sakse, som er knyttet til Steder i Midtsjælland, eller omvendt. Soranere er vel i Almindelighed velorienteret, hvad angaar hin Egn, og vil derfor med Fornøjelse og Interesse kunne læse Dr. Ussings Udlægninger. Han mener, »at Sakse har været Midtsjællænder; thi det vil overalt vise sig, at han er bedst stedkendt i Midtsjælland« ... »i Saksens Omtale af midtsjællandske Steder er der en *Selvfølgelig*, der tyder paa, at han har hjemme der.«

To andre af Aarbogens Afhandlinger er ogsaa af udpræget Interesse for Soranere. Lærer Fritz Jacobsen giver nogle Oplysninger om Skovene paa Antvorskov Gods, der jo strakte sig hen ad Sorø til, og Ellen Olsen gengiver med kommenterende Noter et Digt »Ringsted til Ære i sin Alderdom« af den Laurits Olufsen Kok, som har digtet Fædrelandssangen »Danmark dejligst Vang og Vænge«. Kok

var i Aarene 1666—73, da han blev Præst i Refsnæs, Rektor ved Ringsted Latinskole. Hans Farfader Søren var kommet fra Jylland til Sjælland, hvor han steg til en Værdighed af Frederik den Andens og Christian den Fjerdes Mundkok. Siden boede han i Pedersborg som Kok ved det ridderlige Akademi i Sorø. Søren Kok havde tre Sønner, hvoraf den ene optog Faderens Erhverv, medens de to andre blev Præster, Sønnen Oluf i Asmindrup Syd for Holbæk, og han er Fader til vor Ringstedpoet, Studenterkammerat og Ven med Peder Syv og selv en habil Sprogmand og Fortidsgransker. Ringsteddigtet fik han aldrig trykt, men det bevarede i Afskrifter og er en højst kurios Lektüre. Laurits Kok roser og priser Ringsted for dens store Fortid og jævne fornuftige Vindskibelighed i hans egen Tid. Hør bare Slutningslinierne:

*»Vill alde stæder nu sig efter Ringstæd Klæde
Og aldrig lekrere end de i Ringstæd æde,
I Rigdom skall de snart vell Ringstæd overgaa,
Saalenge faar de vist for Ringstæd bag at staa«.*

Med dette Citat være Aarbogen anbefalet til Interesse og Velvilje hos dem, som engang henlevede deres Barndom i Sorø, der stadig i Størrelse faar »for Ringstæd bag at staa«.

—frey.

CARL HEINRICH SMIDT

IN MEMORIAM

Soraner-Bladets Aprilnummer bragte en Nekrolog over den afdøde unge Soraner Carl Heinrich Smidt. Fra en anden af hans Skolekammerater har Bladet yderligere modtaget nedenstaaende:

Ens Telefon ringer.....

Nu, som mangfoldige Gange før, og alligevel.....

For dens Meddelelse er een, heldigvis een, blandt de mange. Den gør et Øjeblik stille, stemmer til Eftertanke, kalder Minder frem.

Den meddeler tonløst og upersonligt: »... din gamle Klassekammerat, Carl Heinrich Smidt, er død, død af Bughindebetændelse.«

Hovedpersonen i alle vore muntre Klassehistorier er død.....

Det er en Aprildag med et Vejr, hvor lystige Skyer sejler om Kap paa dybe, blaa Himmelsøer mellem en munter Foraarsols Straaler.

Det er et Vejr med et Sind som Smidts.

Ingen af os, der gik i Klasse med »Røde Smidt«, hans nom du guerre, vil glemme hans lyse og muntre Sind og hans utallige Gavtyvestreger.

Han var ikke med i Klassen fra 1. Mellem, men kom paa et senere Tidspunkt til Sorø fra Graasten. Man kunde have troet, at denne Dreng med det fregnede Gavtyveansigt, brandrøde Haar og med sin syngende sønderjydske Dialekt, som pludselig brød ind i den oprindelige Kreds, vilde være blevet Skive for taknemmelige Kammeraters Drillerier, men dette blev langt fra Tilfældet. Smidt forstod hurtigt at hævde sig blandt os. Hans Dygtighed og Flid gav ham en pæn Position i Klassen, og han havede sin Plads paa Skolens Fodboldhold med Ære.

Det er dog for sit sprudlende, for Lærerne vist desværre ofte lidt for overvældende, Humør og for sine utallige Gavtyvestreger, at »Røde Smidt« altid vil huskes iblandt os. Hans Navn er ubetinget det, der ofte nævnes, naar vi gamle Klassekammerater mindes vore Skoleaar, for han var jo Hovedpersonen i næsten alle de muntre Historier.

Efter Studentereksamen begyndte Smidt at studere Medicin, hvor det ogsaa gik ham godt. Han havde forskellige Legater og stod netop for at skulle tage sin afsluttende Examen. I Mellemtiden var han blevet gift og efterlader nu sin unge Kone.

Hvor meningsløst at hun, der sammen med sin Mand havde arbejdet for og glædet sig til dette Maal, nu skal skuffes saa forfærdeligt, netop som det syntes nærmest.

Hvor meningsløst at vi ikke mere paa de aarlige Ture til Sorø skal møde Smidts friske, gode Humør.

Hvor meningsløst at alle vore muntre Klassehistorier med Smidt som Hovedpersonen for altid skal forringes med Ordene: »... men nu er »Røde Smidt« død.«

.....det er en Aprildag med et Vejr, hvor lystige Skyer sejler om Kap paa dybe, blaa Himmelsøer mellem en munter Foraarsols Straaler.

Det er et Vejr med et Sind som Smidts.....

F. Sp.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Palkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor Henrik Ussing. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiedie Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 65 66 Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskøftet 30 vis Å vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bades forudbestilt).</p>		

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Tidsrummet 6. Marts 1941—30. April 1941 har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. jur. *H. C. Thomsen*, Nordborggade 6, Ø (S. 1939).

Prokurist *Poul J. Henriques*, Frederiksholmskanal 6, K. (R. 1911).

Købmand *Ole Alban Knudsen*, Fa. Harder og Co., Aarhus. (S. 1925).

stud. mag. *Gudmund Amdi Ullerup*, Dybendalsvej 53, F. (S. 1939).

Æxel G. Holst, Chr. Winthersvej 1, F. (S. 1939).

Assistent *F. C. Mathiesen*, Amagerfælledvej 4, 3'.

stud. arch. *Erik Klindt*, Stigaardsvej 5, Hellerup. (S. 1936).

Aage Moth, Kronprinsensgade 38, Odense.

stud. med. *Mogens Møller*, Borgmester Jensens Allé, Ø.

(S. 1939).

Direktionssekretær *Karmarck Skjerbek*, A/S. Carl Nordstrand. (S. 1928).

*

Slutningen af Dr. *M. Mackeprangs* Foredrag »Kongebørn i Sorø« er paa Grund af Pladsmangel udskudt til et følgende Nummer.

*

Læge i Hjørring *Erik Sporon Fiedler* fyldte d. 19. April 60 Aar og fik tilsendt en Hilsen fra Soransk Samfund.

Kirkeministeriet har den 9. April 1941 ansat tidligere Organist ved den danske Kirke i Berlin *Henning Rechner-Møller* som Organist ved Kristkirken i København fra den 1. Maj 1941.

*

Cand. mag. *Wassmann*, Søn af Enkepastorinde Wassmann, Sorø, er ansat som Assistent paa Sorø Akademis Bibliotek.

*

I Sorø Akademis Skoles Festsal afholdtes om Aftenen den 16. April en Koncert med Kammersanger Einar Nørby og Frue som Optrædende.

*

Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (3000 Kr. aarlig) er af Konsistorium fornyet for eet Aar for Dr. phil. *Arthur Arnholtz*.

*

I Fjor maatte Overskærings-Aftenen opgives af Hensyn til Forholdene, men i Aar genoptoges Traditionen, der ganske vist er blevet meget forandret, Bl. a. er det jo Sædvane, at Overskæringen foregaar den 30. April om Aftenen, men af Hensyn til Mørklægningen, som skiftede næste Dag, havde man henlagt Begivenheden til den 1. Maj om Aftenen. Skolens Elever mødte ved 20-Tiden ved Rævebakkerne, hvor der afbrændtes et Baal, som var behørigt udbrændt og slukket inden Mørklægningstid. Derefter

marcheredes til Fratergaarden, hvor Eleverne som sædvanlig sang fra Trappen. Senere samledes Gymnasiasterne til Sang ved Gymnasiets Træ. Mange Sorøborgere var mødt for at høre Sangen og fornemme Aftenens Stemning.

»Sorø Amtstidende« har bragt et lidt udførligere Referat, som vil findes i Soraner Bladets næste Nummer.

*

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* og Museumsinspektør, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* holdt i Vinter paa Nationalmuseet en Række Foredrag over Danmarks Historie, der tilsammen gav et Indtryk af, hvorledes det danske Folk holdt sine nationale Ejendommeligheder i Hævd baade i sine Trængselstider og i sine Storhedstider. De udgives nu under eet i Bogform under Titlen »Seks Tværnsnit af Danmarks Historie«. Gyldendals Forlag udsender Bogen i et stateligt Udstyr med mange Billeder.

*

Efter at Formanden for Skagens Museums Bestyrelse og den sidstlevende af Museets Stiftere, Apoteker V. Chr. Klæbel, er afgaaet ved Døden, har Museets Bestyrelse til Formand valgt Direktør i Ny Carlsbergfondens V. Thorlacius-Ussing.

*

Studenterforeningen valgte paa sin Generalforsamling Lørdag den 26. April Museumsinspektør, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* til ledende Senior.

*

Kontorchef i Landsnævnet for Børneforsorg *Hans Egede Glahn* ('10) fyldte 50 Aar den 4. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Fredag den 25. April var der Luftalarmsøvelse paa Sorø Akademis Skole. Kl. 16,20 lød Alarmen, og Øvelsen gik ifølge »Sorø Amtstidende« ud paa, at der var nedkastet Brandbomber paa Akademibygnings Tag ved den østre Gavl. Eleverne, der havde Time, var i Løbet af et Par Minutter nede i Tilflugtsrummet, der er indrettet i den lange Kælder i Hovedbygningen, og de af Eleverne, der fik Undervisning i Musæumsbygningen, søgte Tilflugtsrummet her — mens de, der havde Gymnastik, glemte at forlade Gymnastiksalen og søgte til Tilflugtsrummet i Hovedbygningen, hvor der er rigelig og god Plads til Eleverne.

Akademiets Brandkorps gik i Gang med at faa den lille Motorsprøjte ned til Søen, mens Stigeholdet rejste den store Stige ved den »angrebne« Gavl. Samtidig ankom Zone-Sprøjten, der ogsaa kørte til Søen. For ikke at faa Slangematerialet vaadt, undlod man Vandpantomimen. De 72 C. B.-Betjente, som nu er ved at faa afsluttet deres Grundskole, fik sig en Tur igennem Kælderregionerne for at se, hvorledes Forholdene er indrettet, saaledes at de er klar over det, hvis der skal blive Brug for dem — efter Øvelsen blev de forevist Festsalen og Lokalerne deromkring.

Det maa i det store og hele siges, at Øvelsen forløb tilfredsstillende, navnlig at det gik glat med at komme i Beskyttelsesrummene.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS
SORANSK

BLAD:FOR
SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 6

Juni 1941

SORØ AKADEMIS SKOLES NY REKTOR

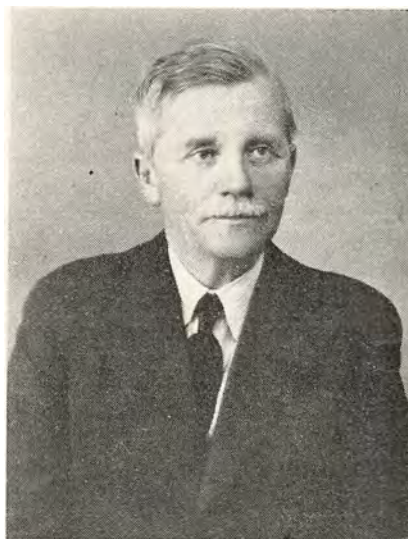
Som meddelt i Soraner-Bladets Majnummer er hidtilværende Rektor ved Statsskolen i Sønderborg A. J. West ved kgl. Resolution af 30. April d. A. udnævnt til Rektor ved Sorø Akademis Skole fra 1. August d. A.

Axel Jürgensen West er jo ikke en Fremmed hverken paa den Skole, hvis Rektor han nu skal være, eller mellem gamle Soranere, for han er selv Sorøstudent og en af dem med følgende biografiske Data: født 28. April 1880 i Haderslev som Søn af senere Overlærer i Storehedinge Adolph Poul West (død 1921) og Hustru Marie Elisabeth, f. Jürgensen (død 1915), Student 1898 af den sproglig-historiske Retning fra Sorø Akademis Skole, begyndte at studere Theologi, fik i April 1903 Accessit for Besvarelsen af Universitetets historiske Prisopgave og bestod den 19. Januar 1907 Skoleembedseksamen med Historie, Tysk og Fransk som Fag. I November samme Aar ansattes han som Lærer ved Schneekloths Latin- og Realskole i København, var 1909—14 Timelærer og Adjunkt ved Metropolitanskolen, 1914—18 Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, 1919—20 Lærer ved Officersskolen. Efter Genforeningen udnævntes West i 1920 til Rektor ved Statsskolen i Tønder og i 1930 til Rektor for Statsskolen i Sønderborg. I Aarene 1908—09 var han ledende Senior i Studenterforeningen, 1907—14 Formand for den sønderjydske Forening Vidar, i 1924 Delegeret ved de dansk-tyske Skoleforhandlinger i København; siden 1936 har han været Censor i Historie ved Skoleembedseksamen paa Universiteterne i København og Aarhus. Han har foretaget Studierejser i Elsass-Lothringen og bidraget med Afhandlinger og Studier især om russisk Historie og Politikk, bl. a. i Folkenes Historie, Gyldendals Verdenshistorie og Ugens Tilskuer. Desuden foreligger der fra hans Haand følgende Værker: »Fra det genvundne Land« (1924) og »Et omstridt Land« (1938). West er tillige Udgiver af historiske Lærebøger for Gymnasieklasserne. Den 27. December 1922 blev han gift med tidligere Lærerinde ved Tønder Seminarium og Øvelsesskole Ingeborg Kathrine, f. 1. Februar 1900 i Odense som Datter af Husejer, Stabssergent C. H. Skov (død 1924) og Hustru Kathrine (død 1928). Han er dekoreret med Ridderkorset af Dannebrog, Officerskorset af den belgiske Leopold II Orden og den franske Dekoration Officier d'académie. En yngre Broder til Rektor West var Soraneren, Ingeniør *Adolf E. Jürgensen West*, som den 5. Maj 1939 døde i Bandoeng paa Java og var Sorøstudent fra 1905.

Saa vidt den nye Rektors biografiske Data. Omkring den Tid. Rektorudnævnelsen offentliggjordes, fremkom der i sønderjydske Aviser og andre Provinsblade et langt Interview med West, hvoraf citeres følgende:

De er en gammel Soraner og er naturligvis glad for at vende tilbage til Deres gamle Skole?

— Ja, det er min gamle Skole; min Fader fulgte mig derned, da jeg var 12 Aar gammel. Jeg oplevede der Kostskoledrengens Hjemvé og det Kammeratliv, der normalt udvisker eller læger den. Senere var jeg 1914—18 Lærer ved Sorø Akademi Skole, altsaa i Verdenskrigens lange Aar, og nu skal jeg altsaa tiltræde min sidste Plads indenfor dansk højere Skole under en ny Storkrig og under meget usædvanlige Vilkaar for alle Danske. — Det er en Ære og Glæde for mig at overtage Posten som Rektor i

Sorø, og jeg haaber at faa Kræfter og Held til at fortsætte det Arbejde, som er præget af min Forgængers, Rektor Raaschou-Nielsens lange og betydningsfulde Virksomhed..... Tønder forlod jeg af Hensyn til vore 3 Børn, som alle er født der, men som havde ondt ved at trives paa Grund af det noget barske og fugtige Klima (det var jo før Afvandingen derovre). Da de »60 Aar« nærmede sig, meldte Spørgsmaalet om Børnenes fremtidige Uddannelse sig; om alt gaar vel, har vi om 3 Aar 2 Børn, der studerer i København. Hovedstaden eller Nærheden af København maatte derfor trække, men Valg af Tidspunktet var vanskeligt; flere Muligheder har været under Overvejelse; men særlig i Aarene 1938—39 var det svært at bryde op herfra; noget nærmede sig, og jeg er taknemlig for at have været her i 1940. Nu er vi alle i samme Baad, og da een af mine Foresatte henledte min Opmærksomhed paa Sorø, blev Valget truffet.

Har De særlige Planer med Hensyn til Sorø?

Jeg møder ikke med særlige Planer som Rektor i Sorø; jeg agter paa engelsk Vis »at vente og se«; Opga-

ven er i mine Øjne især at *leve* sig ind i de nye - i mange Henseender dog kendte Forhold og ud derfra at *fortsætte*; men nye Problemer vil nok melde sig, da alt levende ikke blot fortsætter, men ogsaa undergaar en Udvikling.

Under *Rauschou-Nielsens* 30-aarige Rektorat har der altid bestaaet et godt og hjerteligt Forhold mellem Rektor, Sorø Akademis Skole og Soransk Samfund, hvis Medlemmer bestandig i Sorø har følt sig som og er blevet modtaget som kære og velkomne Gæster, knyttet baade til Skolen og Rektor med det Mindernes Baaend, der binder alle gamle Soranere sammen. Denne smukke Tradition vil sikkert ogsaa blive gældende under Rektor *A. J. West*. Det føler vi os alle overbevist om.

KÆRE SORANER-BLAD!

Philipapvej Nr. 5, 19. Maj 1941.

Tillad mig at knytte et Par Ord til den *Dahlerup-Olrikske* Polemik om afdøde Bogtrykker *Hertz's* Forhold til Soraner-Bladet.

Som den eneste tilbageværende af de, der var med ved Bladets Start, skal jeg oplyse, at *Hertz* havde Idéen til Bladet og gennemførte denne Idé trods de store Betæneligheder, Bestyrelsen førte i Marken, bl. a. angaaende Sagens pekuniære Side.

Hertz og jeg fik med stort Besvær og nogen Paagaahenhed tegnet Annoncer, og han og jeg var hos Arkitekt *Hvass* for at faa tegnet et Hovede til Bladet. Først herefter blev *Oirik* antaget som lønnet Redaktør paa de af *Hertz* foreslaaede Betingelser, og *Oirik* har kun Grund til at være *Hertz* taknemlig for, at denne skabte et Organ, i hvilket han har kunnet frugtbar gøre sin omfattende soranske Viden og finde Afløb for sine Sindsstemninger paa godt og ondt.

Bestyrelsen (1923) bestod iøvrigt ikke af »ældre Embedsmænd, som i Sagens Interesse havde allieret sig med den rige Skibsreder«, og *de Nully Brown* forhandlede ikke med *Hertz* om denne Sag.

Hvad *Dahlerups* Bemærkninger angaar om *de Nully Brown*, kun dette: *de Nully Brown* stillede intet Krav om, at *de* Penge, der blev skaffet tilveje af ham og 3 andre gamle Soranere, for at dække Gælden til *Hertz*, kun skulde ydes som et Laan til Soransk Samfund. Jeg førte Forhandlingerne med ham om Pengene, og han var — hvad han senere udtalte til mig — meget forbavset over, at Pengene blev betalt tilbage, noget han ikke havde oplevet tidligere, naar han havde været med til at hjælpe. Han havde under vore Forhandlinger kun et Ønske om at se Regnskab over, hvordan Gælden var fremkommet, men dette Ønske frafaldt han paa min indstændige Opfordring, for at der ikke skulde skabes mere Uro indenfor Soransk Samfund, end der var paa det daværende Tidspunkt.

Forøvrigt tror jeg, at der for *de* nulevende, gamle Soranere, som i 1923 samledes i Soransk Samfund og om Soraner-Bladet, forlængst er groet Græs over *de* da indtrufne Begivenheder, og dette Græs bør vel nu have Lov til at gro videre i Stilhed og ikke søges luget med en uænsom Haand.

Med venlig Hilsen. *O. Licht.*

— Hermed er Diskussionen om denne Sag sluttet i Soraner-Bladet. *Red.*

FODBOLDKAMPEN DEN 22. MAJ

De gamle Soranere spillede denne Gang i ensartede grønne Trøjer, elskværdigt udlaant af AB, og vi stillede med følgende Hold fra Maal til venstre wing: *Torben Madsen, H. O. Damkilde, F. Andersen, Aa. Sund, Finn Spanning, J. Johansen, J. Larsen, Jørn Wille Jørgensen, Per Lorentzen, H. Blume og Tage Møller.*

Skoleholdet faar Maalet ved Gims Ende med Solen og Vinden i Ryggen. Spillet er meget vekslende, men det kniber for *de* gamles Forsvar at holde Bolden oppe. *Blume* har 2 gode Skud paa Maal, *de* ene klarer Maalmanden, *de* andet rammer Ydersiden af Stolpen. Et ufarligt Skud paa *de* gamles Maal resulterer i Selvmaal 1—0, idet *F. Andersen* rører Bolden og udplacrer Maalmanden fuldstændigt. *Det* blev Resultatet i 1. Halvleg.

I Begyndelsen af 2. Halvleg faar begge backs hos *de* gamle lettere Benskader og erstattes af Reserverne *W. Madsen* og *Stenersen*, der var betydelig kvikere end Forgængerne. *Lausi* har en Kæmpechance for at score, men drøner ved Siden af. Skoleholdet presser stærkt og faar mod Kampens Slutning endnu et Maal efter 3 forgæves Forsøg, hvor *de* hver Gang lykkes Maalmanden at halvklare, endelig 4. Gang lykkes *de* 2—0. Trøstmaalet falder ca. 1 Min. før time. *T. Madsen* sparker en lang Bold ud, *de* naar til Straffesparkfeltet ved Skolens Maal, uden at nogen har rørt *de*, her gaar *Wille* fat i *de* og scorer 2—1.

Efter Kampen takkede *Spanning* Skoleholdet for Kampen og overrakte en Fodbold fra *de* gamle Soranere til Holdets Anfører. *T. G.*

DØDSFALD

Den 26. Maj døde pensioneret Intendant *Christian Bathazar Höeg-Petersen*, Begravelsen fandt Sted *den* 30. Maj. Han efterlader sig Hustru *Tecla, f. Reitzel.* — *C. B. Höeg-Petersen* var født *den* 20. September 1874 som Søn af Mølleforpagter *Petersen, Frederiksberg Mølle* ved Sorø. Han indmeldtes i I. Realklasse 1887 og udmeldtes af Skolen i Foraaret 1890 for at komme paa Eleveskolen paa *Frederiksberg Slot*, hvor hans ældre Broder *Sigvard*, der ligeledes havde gaaet i Sorø Akademis Skole, tidligere var optaget som Elev; sidstnævnte blev siden Underofficer ved Ingeniørerne. *C. B.* maatte efter Skoleuddannelsen paa Grund af Helbredshensyn overgaa til Intendanturen og gjorde i nogle Aar Tjeneste i *Fredericia*. Efter at have taget sin Afsked, virkede han som Forretningsmand i København en Tid. Hans efterladte Hustru er Fuldmægtig i *Kjøbenhavns Telefon Selskab.*

FILATELISTKLUBBEN

GAMLE SORANERES FILATELISTKLUB, der blev startet for mindre end to Maaneder siden, har allerede nu afholdt to vellykkede Mødeaftener. Første Gang var Tirsdag *den* 15. April, hvor Foreningens Formand, Fuldmægtig *Poul Nyholm* efter en orienterende Indledning demonstrerede en Samling Luftpostbreve, der bl. a. indeholdt Breve fra ca. 150 forskellige Lande. Fredag *den* 25. April afholdtes et nyt Møde, hvor Aftenen indlededes med en Gennemgang af amerikanske pre-cancels; bagefter var der livlige Byttehandler i Gang mellem Medlemmerne. Begge Møder var godt besøgt; men der findes sikkert blandt Soransk Samfunds Medlemmer endnu flere, der kan have Udbytte af at blive Medlemmer.

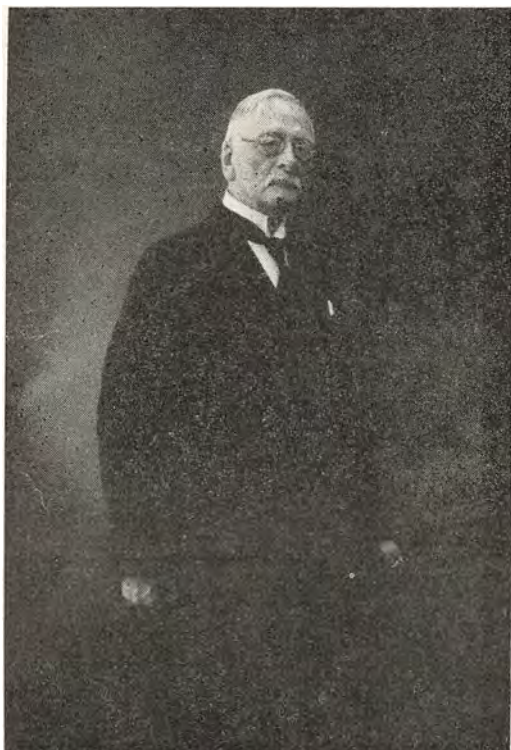
I Soraner-Bladets Aprilnummer findes Meddelelsen om Stiftelsen — der staar ogsaa, hvordan man kan blive Medlem. *M.*

CHRISTIAN NICOLAJ EMIL SIERSTED

• 16.-12. 1847 † 26.-5. 1941

En af vore ældste Kammerater, saa vidt mig bekendt den næstældste, Herredsfoged *Chr. Siersted* i Herning er under 26. ds. afgaaet ved Døden 93½ Aar gammel.

Siersted blev født 16. December 1847 i Hasle paa Bornholm som Søn af Førstelærer Hans Christian Siersted og Hustru Margrethe J. Rømer, han kom ind paa Sorø Akademis Skole i 1863 og blev Student derfra i 1865. I 1871 blev han juridisk Kandidat med et smukt

laudabilis som den sidste efter den gamle Eksamensordning af 1839. I 1872 blev han Fuldmægtig ved Fejø Birk hos den vel kendte Politiker *Christopher Krabbe*, der ogsaa var Soraner, med Krabbe fulgtes han som Fuldmægtig til Grenaa, til Skive og endelig til Lysgaard m. fl. Herreder med Tingsted i Kjellerup, hvor Mindestøtten for *Christopher Krabbe* er rejst. I 1891 blev Siersted udnævnt til Herredsfoged i det store Hammerum Herred, der i Udstrækning er saa stort som Lolland, hvor der den Gang var 7 Herreds- og Byfogder. Tingstedet var i Hedebyen Herning, som nu er en relativ stor og blomstrende Købstad, hvis rivende Udvikling Siersted har levet med i. I Herning Sogneraad sad han fra 1904 til 1909, og da Herning i 1913 blev ophøjet til Købstad, blev Siersted tillige Byfoged. Da den store Retsplejereform i 1919 traadte i Kraft, maatte Siersted, som var tæt ved 72 Aar gammel, ligesom sine jævnaldrende Kolleger trække sig tilbage skønt i fuld vigeur haade aandeligt og legemligt, han elskede den driftige, fremadstræbende Hedekøbstad og blev i Herning til sine Dages Ende. Som Pensionist passede han i mange, mange Aar Herning Stempelpapirudsalg, i 1917 paatog han sig skønt over 69 Aar Hvervet som Formand for Fredningsnævnet for det store Ringkøbing Amt, og dette Hverv, der som bekendt er ganske uløn-

net, passede han Perioden ud til 1920. Han nød den største Anseelse i Byens og det store Herreds Befolkning, og man viste ham den Tillid at vælge ham ind i den store lokale Banks Bestyrelse og i adskillige andre Bestyrelser.

I 1888 indgik Siersted Ægteskab med Dorothea Henriette Louise f. Lilienskjold, som overlever ham tillige med flere Børn.

I 1894 kom jeg som yngste Fuldmægtig, 27 Aar gammel til Ringkøbing Amtskontor og boede i den gode Stad Ringkøbing til Udgangen af 1896. I det Tidsrum traf jeg jævnlig den elegante, livlige Siersted og lærte at skatte hans relinede Karakter, hans Elskværdighed og store Dygtighed. Da han erfarede, at ogsaa jeg hørte til »Klanen« til hans berømte og elskede Skoles Dreng, øgedes hans Interesse for den unge Fuldmægtig meget mærkbart. I 1896 mødtes vi til en storslaaet Sølvbryllupsfest, som fejredes paa Hotel Ringkøbing, vore Hustruer havde begge ret nylig sat et Barn i Verden og sørgede begge selv for Mælkeforsyningen, men medens min Hustru efter Middagen kunde lade sig køre til vor Bopæl til Arvingens — den førstefødtes — Alfodring, havde Fru Siersted maattet medføre sin Pøde fra Herning til Hotellet i Ringkøbing til paakrævet Stillelse af Hunger. Dette affødte meget fornøjelige Kommentarer fra Siersted i det mest uforfalskede Bornholmermaal, særlig da han næste Morgen telefonisk erfarede, at ogsaa vor Pøde havde sovet ualmindelig fast og længe den Nat: »Ja saa Gu' har Champagnen virket« lød det.

I Fjor fejrede Siersted sit 75 Aars Studenterjubilæum, vi havde selvfølgelig meget gerne set ham i vor Kreds ved Festen paa Universitetet Søndagen den 20. Oktober f. A., men den Rejse turde han dog under de nuværende Forhold ikke indlade sig paa, saa vi maatte nøjes med at mindes vor gamle Kammerat bl. a. med et Telegram, som han takkede varmt for, ligesom han stærkt beæret havde takket for Indbydelsen til Festen.

Siersted havde allerede i flere Aar været Danmarks Juriststands Nestor, som Soraner overgaas han os bekendt kun af fhv. Proprietær *Fiehn* i Gentofte, som snart fylder 96 Aar men ikke desto mindre sendte os en meget anerkendende, udmærket skrevet og formuleret Tak for Soransk Samfunds Lykønskning i Fjor i Anledning af hans 95 Aars Fødselsdag — der er Krummer i de gamle Sorø Dreng.

Siersted, som var benaadet med Ridderkorset og Sølvkorset, var alle Dage en begejstret og trofast Soraner, og af vort Samfund var han Medlem vistnok i over 75 Aar. Ære være hans Minde.

København, Soldaten 7, den 28. Maj 1941.

John Knox.

SORANER-BLADETS JUBILÆUM

Nedenstaaende bringes et Resumé af de Taler, Dommer Knox og Kontorchef Olrik holdt ved den Fællesspisning, der fandt Sted efter Generalforsamlingen den 19. April i Anledning af Soraner-Bladets 25 Aars Jubilæum.

Formanden, Dommer Knox, gav Udtryk for, i hvor høj Grad han var »Soraner-Bladet« Tak skyldig. Fra sit Rusgilde i »Soransk Samfund« i 1885 mindedes han i Grunden kun *C. St. A. Billes* fornøjelige Tale. Bille berel-

tede om en Rejse til U. S. A., hvor han pludselig var løbet paa 2 gamle Sorø Kammerater, han kunde ikke identificere den ene af dem straks, men da der gik en Praas op for ham, udbrød han »Herregud er det dig Klaus Klumpe med den røde Rumpe« - - det anslog udmærket Tonen. I øvrigt bestod Talerens Sorøliv gennem mangfoldige Aar kun i at betale det aarlige Kontingent til Soransk Samfund og modtage dettes i alle Hensender meget tynde aarlige »Meddelelser«, som kun havde den Fordel i Forhold til Nutiden, at de i Reglen indeholdt Medlemsfortegnelse. Med Aars Mellemrum fik man et meget paaskønnet Hæfte af »Soransk Tidsskrift«, iøvrigt komplet Ørkenvandring.

I 1911 fik Taleren sit Virke i Hornslet i Djursland, hvor han traf to trofaste gamle Sorø Dreng, Sognepræsten *Vilhelm Gregersen* og Talerens yngste Fuldmægtig cand. jur. *Aage Lind*, begge markante Sorø Digtere. Vi tre snakkede selvfølgelig Sorø, og i 1912 fik *Gregersen* Taleren med til Festen i Sorø i Anledning af den nye Fraterbrønds Indvielse — iøvrigt fortsat Ørkenvandring indtil April 1916, da »Soraner-Bladet« ganske uventet dukkede op i Landskabet. Det morede og interesserede Taleren i høj Grad, Mindernes hentørrede Kilder sprang atter lystigt, Taleren sendte flere Gange Bidrag til Bladet og fik i 1919 forfærdelig paa Hattepulden, fordi han »endog flere Gange«, som en ømfindtlig Kammerat skrev, havde benævnet Rektor Blichert ved hans navn de guerre »Nero«, uagtet han i Talerens Sorø-Dage faktisk aldrig hed andet. Navnet skyldtes for Resten udelukkende Blicherts umiskendelige Lighed med den smukke, men unægtelig noget ilde renommerede Romerkejser. Taleren fortsatte imidlertid med sine smaa Bidrag, han var sig nemlig ingen Synd bevidst Blichert eller Sorø anbelangende, han fandt Lejlighed til at deltage i et Par Aarsfester og nogle Sammenkomster baade under *Erik Schous* og *Gordon Norries* Ægide, og hans Sorø-Kærlighed blomstrede. I 1930 blev Taleren forflyttet til København, hvor *Norrie* hvervede ham som Rustaler i 1931 og samme Aar fik ham ind i Samfundets Bestyrelse, hvor han siden 1937 har haft den Ære og Glæde at være Formand. »Hele den Genopliven af Soranerbølgen og Soranerglæden skylder jeg Soraner-Bladet, og jeg er det derfor den varmeste Tak skyldig,« bemærkede Taleren, som maatte mene, at alle Kammeraterne delte hans Følelser.

Naar saaledes alle Sorø-Dreng, i al Fald alle dem indenfor Soransk Samfund i Dag paa »Soraner-Bladets« store Fest- og Jubilæumsdag, dets Sølvbryllup med dybt følt Taknemlighed hylder vort Medlemsblad, er det naturligt, at vi i første Række retter vor Tak til de tre Kammerater, som ihærdigt og uegennyttigt har ofret Tid og Arbejde i Bladets Tjeneste, *H. G. Olrik*, *V. Sorgenfrey Hansen* og *Rogert Møller*. Idéen til Soraner-Bladet har afdøde *Poul Hertz* den store Ære af, »men du, kære Olrik, var og blev gennem 20 Aar Sjælen i Foretagendet. Din historiske Sans, dine fremtrædende historiske Kundskaber, specielt hvad alt soransk angaar, din Digterevne, din Flid og Akkuratess og dine ypperlige stilistiske Evner har gennem hele din 20-aarige Redaktørtid været af uvurderlig Betydning for vort Blad. Din Pen er spids, mange mener unødigt spids, og det lader sig ikke nægte, at den har affødt hæftige Reaktionen; imidlertid, vi Sorø-Dreng har aldrig været et roligt Folkefærd, vi reagerer villigt og kraftigt, og Stormløb har Soransk Samfund oplevet adskillige af. Tonen i et kammeratligt Medlemsblad bør efter min Formening være meget fri, det er langt at foretrække for Dødvande, kun maa Sømmelighedens Grænser selvfølgelig respekteres. Dine noget iltre

Escapader opvejes saa langt af dine store Fortjenester, jeg kan ganske slutte mig til *Vilhelm Andersen*, naar han i en Rustale betegnede dig som Soranernes »Clericus« ligervis som Saxo var Absalons Clericus, ogsaa hans Ros til dig som den, der i meget stort Omfang har skrevet Soraner-Bladet og ikke alene redigeret men ogsaa fyldt vor sidste, snart gamle Sangbog, kan jeg ganske tiltræde. En Draabe Malurt maa jeg dog dryppe i Hyldestbægeret, du maa helst ikke oftere docere over Skolens Navn eller over Ordene »Academia Sorana« over Indgangstrappen, det er hellige Ting, som der ikke maa pilles ved, de er historisk fuldt berettigede, og »Opdragelses Anstalt«, som selv Flakkebjerg har abandoneret, var vi henrykte over at slippe af med. At det skete, skyldes ingen ringere end vor Konge Christian X«. Taleren berømede Olrik for hans uudslukkelige Kærlighed til Sorø, »dette forbandede men dog saa elskede Sted«, som Olrik selv har skrevet, den Kærlighed, som aldrig slipper den ægte, den taknemlige Soraner, saa længe han færdes i denne Jammerdal. Sluttelig bad Taleren Olrik modtage et indbundet Eksempplar af Soraner-Bladet for de første 25 Aar, som et Bevis paa vor Taknemlighed, paa Linie med, at vi i 1932 medvirkede til at Olrik fik tildelt Sølvkorset, og i 1936 udnævnte ham til vort hæderkronede Samfunds Æresmedlem, da han frasagde sig Redaktørhvervet.

Taleren vendte sig derpaa til Soraner-Bladets nuværende Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*, hvem han bragte en varm Tak for den udmærkede Maade, hvorpaa han nu gennem 5 Aar havde ledet vort Blad.

»Traditionen har du opretholdt, de dygtige Medarbejdere fra Ollriks Tid har du fastholdt, Bladets ualmindelige Lødighed er bleven fortræffelig holdt vedlige, dets Anseelse er stadig voksende, det citeres idelig i Tidsskrift Index, og Personalhistorikerne søger til dets Kilder. Din varme Sorø-Kærlighed lærer hele Bladet, og din enestaaende Uegennytte har bidraget gavnligt til Styrkelse af dets Økonomi. Du har forslaaet, at vort Medlemsblad er det Kit, som binder os ammen, styrker vort Venskab og ubrydelige Kammeratskab og øger vor Kærlighed til vor elskede gamle Skole, vor Ærbødighed for vor Fostermoder, for Moder Socr. — Tak for din Daad, du trofaste, kære, gamle Kammerat.«

Taleren rettede derefter Straalen mod *Rogert Møller*. »Ej heller du kære, uforlignelige Ven, slipper for en Gang Lak. Skønt du er en berømt Bagermester, vil du indrømme, at Mennesket lever ikke af Brød alene, men paa den anden Side ved du bedre end nogen, at Brød kan vi ikke undvære, intet Blad kan leve af sin Redaktion, der maa økonomisk Støtte, og hvad har du ikke betydet for Bladets omtumlede Økonomi? Da Bladet for en Del Aar siden var ved at køre økonomisk i Grøften, reddede fire behjertede og offervillige Kammerater det, saa tog du Roret og rettede Skuden saa grundigt op, at de omtalte udmærkede Kammerater fik deres Udlæg tilbage, og at du endog ved din Fratræden som Administrator efterlod en betydelig Sum som Driftskapital. Da mindre kyndige Hænder havde faaet den opspist, tog du igen Roret og rettede atter Fartøjet op, med stort personligt Offer fik du stiftet Bladfondet, som nu er ca. 22,000 Kr. stort, og som — fortsat soransk Offervilje, der aldrig er bleven kaldt forgæves paa, forudsat — vil efter menneskelig Beregning sikre vort kære Blads Fremtid. Det var en Daad, kære Rogert, den æge Sorø-Dreng værdig, en Daad, som vi ikke kan sige dig Tak nok for. Mere trofast Ven end dig har jeg aldrig mødt.«

Taleren udtalte sluttelig de varmeste Ønsker for Sora-

ner-Bladets Fremtid, der bør blive glørrig som dets Fortid. »Gid det maa blomstre og trives, til Gavn for vor elskede gamle Skole og til Styrkelse af vort ubrydelige Kammeratskab. Gid der, naar »Guldbrylluppet« rinder op, maa staa en Flok af glade, friske og offervillige Sorø-Dreng og -Piger som Vagt om vort stolte Blad, og gid man da i Soraneres Kreds maa finde en ny *H. G. Olrik* eller *Sorgenfrey Hansen* og ikke mindre en ny og lige saa god og rundhaandel *Rogert Møller*.

Kammerater! Soraner-Bladet leve længe, lykkeligt og godt, tre taktfaste Soranerhurraer for vort Blad, det leve.«

Olriks Svar.

Kontorchef *Olrik* takkede for den smukke og i bogstavelig Forstand vægtige Boggave, som var ham i særlig Grad velkommen, baade som et Bevis paa Samfundets venlige Sindelag mod ham og for den store Nytte, den vilde være for ham.

Ud fra Stedet i Ps. 110, V. 7, om ham, der »drikker af Bækken ved Vejen og derfor løfter Hovedet højt«, fortalte han derefter om de mange Kilder og Bække til Viden om Sorøs Historie og soranske Forhold, der havde mødt ham lige fra hans Barndom og været en udlømmelig Rigdom at øse af, især da han fik det Hverv at redigere og — det skulde ikke skjules! — delvis selv skrive Soraner-Bladet. Han havde haft den Lykke ikke blot i sin Slægt, baade paa fædrene og mødrene Side, men ogsaa mellem andre, han Livet igennem var kommet til at slaa nær, at træffe mangfoldige fremragende og trofaste Soranere, som havde ydet ham Bidrag, direkte og indirekte, til hans Syslen med det soranske Stof, ogsom han mindedes med stor Taknemmelighed — men ogsaa selve Stedets Skønhed og Storhed og dets yndige Natur havde været en altid strømmende »Bæk ved Vejen«.

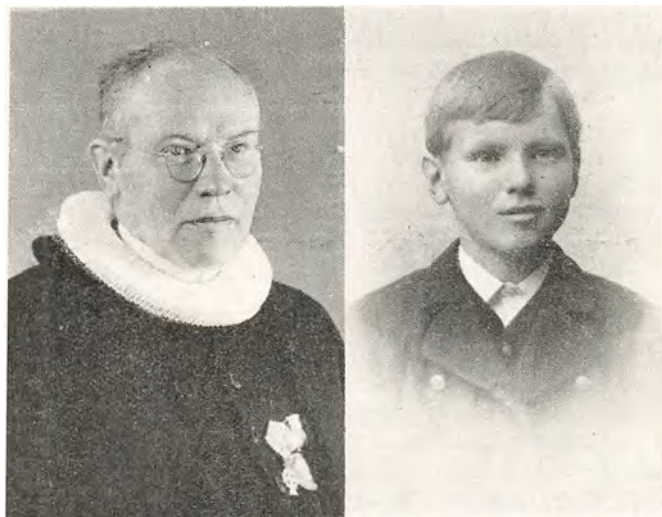
Han ønskede den nuværende Redaktør og Bladets Forretningsfører til Lykke med den Maade, hvorpaa de hidtil havde ført Bladet videre — langt mere »aktuelt« end han selv havde kunnet gøre det; dér var nemlig ogsaa Bække ved Vejen at drikke af! og han var overbevist om, at de ogsaa fremtidig, i en lang Fremtid! vilde magte Opgaven. Det bærende for dennes Løsning var dog fremfor noget hele det store soranske Samfund, som stod bag ved og samlet om Bladet, og idet han mindedes navnlig to af de dengang ganske unge Soranere, som straks i 1916 havde meldt sig som Medarbejdere, sluttede han med at udbringe et Leve for Soransk Samfund, idet han som et Slags Fremtids-Program for det og for os alle, ogsaa i det store danske Samfund, citerede et Vers af den ene af de to, *Fredrik Nygaard*:

*Aldrig angst for andre Veje,
altid aaben for det ny,
altid rede til at dreje
mod det unge Morgengry.
Altid vaagen bag ved Drømmen,
alid Lyst at trodse Strømmen,
selv om det er slave-trangt;
altid Tro trods Tviuletider,
altid frem, hvor Haabet strider,
— altid, altid: Hjertet blankt!*

PROVST WAGNER

• 18. August 1878 — † 15. Maj 1941

Om Morgenen tidlig den 15. Maj døde Provst Wagner efter en Operation stille paa Bispebjerg Hospital, omgivet af sine nærmeste, der sang ham ind i Døden. Provsten havde være svag og syg i længere Tid og kunde trods Blodoverføring ikke staa den meget komplicerede Operation igennem.

Fotografiet til højre er fra Sorøtiden i 1891.

Eilif Theodor Wagner var født den 18. August 1878 i Seest som Søn af senere Sognepræst i Lyngø Ludvig Carl Moritz Wagner (død 1919) og Hustru Nancy Cecilie Margrethe, f. Grønvold (død 1912). I 1890 indkom han i Sorø Akademis Skole og forlod den i 1896 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Tidligere havde to Brødre forladt Skolen som Studenter, i 1893 fhv. Amtssygehusinspektør i Aalborg, Ingeniørkaptajn *Helge Grønvold Wagner* og i 1891 fhv. Kontorchef i Kjøbenhavns Handelsbank *Ludvig Wagner*.

Seks Aar efter Studentereksamen tog Eilif Wagner sin theologiske Embedseksamen, og hans Livsbane formede sig derpaa saaledes: 1902—03 Huslærer paa Askov Højskole, 1903—05 Højskolelærer i Kvissel, 1905—07 personel Kapellan i Saxkøbing, 1907—12 Præstelærer og Præst ved den danske Kirkes Skole i Moines i U.S.A., tillige Skolens Forstander 1910—12, residerende Kapellan i Høje Taastrup 1912, Sognepræst ved Taastrup Nykirke fra 1918 og Provst for Smørum Herred fra 1932, beskikket Medlem af Skoledirektionen for Københavns Amtsrads kred 1935, Medlem af Udvalget for Den dansk-amerikanske Mission fra 1913, Formand 1921—39, Kredsformand for Københavns Amtsrads kred af Danmarks Præsteforening 1932—34. Provst Wagner har skrevet Artikler om dansk-amerikanske Forhold, særlig i Menighedsblade. Han var Ridder af Dannebrog og Indehaver af Medaljen for Druknedes Redning, fordi han, medens han var Kapellan i Saxkøbing, reddede en ung Pige fra at drukne. Den 30. Juli 1905 blev han gift med sin efterlevende Hustru Ingeborg, f. 21. Juni 1882 i Rødning som Datter af Højskolelærer. Redaktør Matthias L. Appel (død 1916) og Hustru Sofia, f. Hansen (død 1929). Foruden af Hustru overlever han af Børn og Børnebørn. Begrav-

velsen fandt Sted Søndag den 18. Maj fra Taastrup Nykirke. Soransk Samfund havde sendt Krans til Baaren.

Vor afdøde Skolekammerat var meget afholdt. Da Dødsbudskabet naaede Taastrup, gik Flagene paa halv Stang. Ved Taastrup Nykirke havde han jo virket, fra han var en ung og energisk Mand, og tillige havde han arbejdet nogle Aar som Lærer ved den private Real-skole. Da han i 1937 fejrede 25 Aars Præstjubilæum, var han og hans Familie Genstand for megen Opmærksomhed, og det samme gentog sig, da han kort efter fyldte 60. Det faldt Wagner svært, da han med Udgangen af Oktober 1940 paa Grund af Sygdom maatte tage sin Afsked. Som en Tak for hans Arbejde i Taastrup blev der blandt Menigheden indsamlet til en større Gave, som en Deputation overrakte ham i hans nye Bopæl i København.

I »Kristeligt Dagblad« skrev Pastor C. Nedermark følgende smukke Mindeord om Provst Wagner:

I 28 Aar havde Provst Wagner sin Gerning paa samme Sted. I Ordets egentlige Forstand var han Sognepræst. Trofast gik han sin Gang i Sognet, kærlig og mild. Mild var ogsaa hans Forkyndelse, der ikke paa noget Punkt var egenartet, men jævn og solid. I 1932 udnævntes han til Provst for Smørum Herred, og vi Præster fik i ham en elskelig Provst, som vi alle holdt af, og til hvem vi kom med Tillid. Skønt fast forankret i det grundtvigske var Provst Wagner ikke Retningsmand i den Forstand, at han ikke kunde eller vilde forstaa andre. Tværtimod, han var i Ordets bedste Forstand rummelig — havde ofte Bud efter Folk af anden Støbning og kom i deres Kredse.

Med Taknemmelighed vil han blive mindet i det store Taastrup Nykirke Sogn og i vide Kredse i Provsti og Amt — mange kærlige Tanker vil gaa til hans Hustru og Børn, for hvem det bliver tungt at undvære ham, der i sit Hjem ret kunde udfolde sin Kærlighed.

KONGEBØRN I SORØ

Af M. MACKEPFRANG

(Sluttet)

Men ogsaa Livets Alvor fik den lille Knægt om ikke at føle saa dog at se. Tiggeriet var i 17. Aarh. bleven en ren Landeplage, og selvom Sorø den Gang laa godt gemt den gamle Adelvej gennem Sjælland gik jo Sønden om Søen over Lynge naaede man dog ogsaa derind. De Horder, der ved Paasketid søgte til Stedet, og som kan læles i Hundreder, synes i Hovedsagen at have holdt sig til Klosteret, hvor de fra gammel Tid var vant til at blive bespist. Men der er næppe en Maaned, hvor Regnskaberne ikke kan opvise Udgifter til alskens Godgørenhed. Størsteparten gik naturligvis til Landets egne Børn og navnlig til Folk fra Omegnen. Det var »Brandfolk«, som det hedder, altsaa brandlidte, lige fra »en smuk Præst« i Herlufmagle, der fik hele 4 Specier, til navnløse Stakler, der maatte nøjes med en Marks Penge. Det var fattige Studenter, som undertiden opvartede med Musik, Folk der var kommen til Skade, som den Mand der havde faaet sit Hoved flåkt af en Sten i Møllediget, Krøblinge eller fattige Koner, hvis Børn skulde »opskæres«, altsaa opereres. Men ogsaa talrige Udlændinge fandt Vej til Klosterøen. Tyskerne er i afgjort Majoritet. Det var jo i Tredveaarskrigens Dage, og adskillige fattige Adelsmænd eller fordrevne Præster hentede sig en Dalers Penge eller to i Herrernes Gaard. Men der kom

ogsaa franske eller engelske skibbrudne Samænd, ja endogsaa en saa fremmed Fugl som en græsk Student.

Men nu Undervisningen? I det hele og store har den vel svaret til den Skitse, jeg har givet af Gyldenløvernes. Forexcercitiernes Vedkommende lader dekke sig direkte bevise. Den Fane med Sølvsnore og Fløjl om Haandtaget, der gøres til ham, har jo sikkert været til Brug for den tidligere omtalte Fanesvingning. Han faar Baketter og Boldte, og i et senere Mandtal opføres først en Boldtmester og derpaa hans Dreng »at informere Grev Valdemar«. Det foregik i Boldhuset, den eneste af Christian IV's mange Akademibygninger der er i Behold, og hvor nu Bibliotheket og Kvæsturen har til Huse. Allerede et Par Maaneder efter hans Ankomst køber man af Akademiets Fægtemester Hans Wilhelm en Fægtebog, som han »skal tage sine Lectioner efter«, og som Aaret efter indbindes og forbedres med mange Lectioner. Den høje Pris, ialt 16 Dlr., tyder paa, at det har været et fint Stykke Arbejde omend næppe saa elegant som den pragtfulde Fægtebog »Scienza d'arme«, der er forfattet af en af Christian IV's Fægtemestre, Italieneren Salvatore Fabris, og som i Haandskrift er bevaret paa det Kgl. Bibliothek.¹⁾ Siden fik han sin egen Fægtemester en Franskmand, der blev Hans Wilhelms Efterfølger paa Akademiet. Ogsaa i Dansens ædle Kunst blev han indviet. Danselæreren, der tillige fungerede som Kammer tjener, var en Franskmand, Frants Lamare, som tidligere havde været i Akademiets Tjeneste. Med ham tog det imidlertid en brat Ende, thi 1635 gav Kongen Befaling til at »afskaffe« ham, »da han var med den maledie beladet, at han ej paa Sorø tjente længer«. Samtidig skulde man betale hans Gæld, »at han kunde fortkomme til Frankrig«. Valdemar Christian maa imidlertid have syntes godt om ham, thi for hans »Flittighed«, som det hedder, forærede han ham en Rosenobel eller 4 Specier til Rejsepenge samt hele 6 Specier til — Skjorter. Naar der mellem de Gældsposter, Kassen maa betale, bl. a. er 10 Mk. og 4 Sk. i Vinkælderen, tyder det jo stærkt paa, at den gode Mester Frants bogstavelig talt har drukket Skjorten af Kroppen! Om den »Maledie«, hvormed han var »beladet«, forlyder der intet, men helt usandsynligt er det vel ikke, at den har været af samme Nationalitet, som han selv. Allerede 1631 købes der Støvler og Sporer til Valdemar, da han »kommer til at ride«. Det har dog næppe været den højere Ridekunst, thi først 4 Aar senere faar han »et Spær at rende til Rings med«. Musik omtales overhovedet ikke, men Vidnesbyrd om Tegningen er foruden Reinholdt Thims obligate Kulstifter flere Skrivetavler at tegne i og en Bog eller nogle Kobberstik til at ride efter.

Medens vi gennem Boghandleregningerne faktisk kunde følge de to Gyldenløvers Studier fra Aar til Aar, fortæller Valdemars Regnskaber os meget lidt i saa Henseende. Maa-ske har han brugt Brødrenes Bøger; Christian IV. var jo som bekendt grumme sparsommelig i Smaating. Der er kun ganske enkelte latinske Bøger saasom en Grammatik og Æsops Fabler samt en dansk Psalmebog og en tysk Bibel. Ulige større Interesse har Indkøbet af et Par danske Bøger i 1633, nemlig den norske og den gullandske Krønike. Det er den ældste Oversættelse af Snorres Heimskringla ved Præsten Peder Clausen og Hans Strelows »Guthilandiske Chronica«, der netop udkom dette Aar, og som man aabenbart har ment, at den unge Kongesøn kunde have godt af at stifte Bekendtskab med. Derimod kaster Regnskaberne et morsomt Strejflys over Undervisningsmaaden. Datidens rigt specialiserede Universalmiddel Prygl, gik det naturligvis ikke an at bruge overfor en saa højfornem Elev, og Mester Wichmand maatte derfor op-

muntre Fliden paa andre Maader. En Gang væddede han saaledes ligefrem med sin Elev, om denne kunde lære 100 latinske Gloser, og naturligvis vandt Knægten. Men navnlig benyttede han sig af Flidspræmier. Stundom bestod disse kun i, at han fik Lov til at gøre en Skovtur, men oftest er det klingende Mønt, altsaa Karakterpenge! Det indbringer ham saaledes en Daler, at »han lærte sine conjugationes og andet Smaatøj vel«, eller 7 Mk., »fordi han havde været flittig og lært sine Quæstiones catecheticos«, altsaa sin Katekismus. Ja Methoden blev ligefrem sat i System, som det fremgaar af en Regnskabsindførsel, der lyder: »Udaf de Penge, vi fik paa Renteriet, efter vor Kontrakt naar Greven er flittig, af Hundrede 1 Speciedaler«. Og ikke saa sjældent henvises der i den følgende Tid til denne Kontrakt, der altsaa giver ham 1 Pct., naar han havde »studeret smukt«. Men nogle disciplinære Midler maatte der alligevel til, og i Regnskaberne fra 1635 figurerer da ogsaa en kuriøs Udgiftspost paa 2 Mk. for »en Krone ined Æselsøren paa, naar de ikke vilde studere smukt«. Det er saavidt jeg har kunnet opspore den eneste Gang, at Æslet som et til Skammekrogen svarende Straffemiddel optræder i dansk Skolehistorie. I Tyskland var det derimod velkendt og holdt sig helt ned til Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Saaledes fortæller den brave Meklenborger Fritz Reuter, »Landmandsliv«s Forfatter, at naar Børnene i Pogeskolen i hans Fødeby Stavenhagen havde været særlig uartige, fik de til Straf et mægtigt Billede af et Æsel hængt om Halsen og blev stillet udenfor Gadedøren til almindelig Skræk og Advarsel. Forhaabentlig har Æselsørerne, hvis Krone naturligvis skyldes Hensynet til Elevernes fine Extraction, virket mere efter deres Hensigt i Sorø end i Stavenhagen. Her opfattedes det nemlig som en særlig Udmærkelse, og de smaa Delikventer var Genstand for Kammeraternes dybeste Misundelse.⁵⁾

I 1636 forlod Valdemar Christian Sorø. Han udviklede sig efterhaanden til en ikke blot levelysten, men grænseløs forfængelig og yderst letsindig ung Herre med en ret udpræget Lidenskab for Spil og vel at mærke ikke om en Daler eller to som i Sorøtiden. Det vilde føre vidt her nærmere at gøre Rede for hans senere, mere æventyrlige end hæderfulde Løbebane, der endte med, at han 1656 fandt sin Død i svensk Krigstjeneste i Polen. Blot en enkelt Episode skal her omtales. Af politiske Grunde ønskede den russiske Zar ham til Svigersøn, og Christian IV. gik med Begejstring ind paa Planen, i hvilken han saa en Modvægt mod Sveriges stigende Magt. »Det vil vist causere vore Naboer graa Haar, før de faar dem af Alder«, skrev han triumferende. I 1643 drog Valdemar Christian saa afsted til Moskva med et mægtigt Følge, men da han nægtede at gaa over til den græsk-katolske Kirke, »omvendte Zaren sin Clements til største Unaade«, og i 1½ Aar blev han faktisk holdt tilbage som Fange.⁶⁾

Efter Valdemar Christians Bortrejse skænkede Kongen Herrernes Gaard til Akademiet, og da hans yngste Søn 1642 kom til Sorø, boede han derfor dels paa Klostret dels hos en af Professorerne. Det var Ulrik Christian, Københavns tapre Forsvarer. Om hans Ophold i Sorø ved vi ikke synderligt, derimod adskilligt om hans Opbrud, der formede sig meget dramatisk. Som Skolemester havde han hele Tiden haft en Magister Jens Dolmer, der tilsyneladende røgtede sit Hverv paa bedste Maade, indtil det hele i Sommeren 1647 endte med et stort Knald. Anledningen var vist, at han i Fuldskab havde givet sin Elev en paa Kassen, øvet »ridderlig Gærning« mod ham, som Kongen noget evfemestistisk udtrykte sig. Men mere kom til, og efter at Akademiets Hovmester paa Kongens Bud havde undersøgt Ulrik

Christians »itzige Profect in Studiis«, blev han indstævnet for en Domstol bestaaende af Professorerne. Deres Kendelse er ikke bevaret, men har aabenbart ikke helt tilfredsstillet Kongen. »Min Mening«, skrev han, »er, at M. Jens bør derforuden straffes som en Skalk, fordi han med stor Flid haver forsømt Uldrich Christian, saa at jeg mig derover maa forundre, naar jeg hører, hvad her passerer. Han haver intet holdt hannem til at læse i Bibelen, meget mindre verdslige Historier, som han burde at vide paa hans Finger, han kan intet regne. Saa at jeg kan intet begribe, hvad han haver haft for med Uldrich Christian i saa rum en Tid . . . Det var *res pessimi exempli*⁷⁾, om den Karl skulde ikke faa Skam for det, han haver gjort⁷⁾«. Resultatet blev da ogsaa, at han mistede et Præstekald i Aarhus, paa hvilket han havde faaet Lovning.

⁴⁾ Det var at give det slettest mulige Exempel.

Forøvrigt var Christian IV. ganske klar over, at hans Yndlingssøn just ikke var helt let at styre, hvad det ovenfor gengivne, antagelig i Slutningen af Sorøtiden malede Billede jo ogsaa nok kunde tyde paa. Det havde længe været planlagt, at han paa sin nær forestaaende Udenlandsrejse som Hovmester skulde ledsages af en gammel Soraner, en Østfriser med det besynderlige Navn Memmius Burinus. Nu blev Kongen imidlertid betænkelig ved at slippe dem løs, »efterdi jeg for Øjen ser, at det intet tjener, at de kommer nogensteds, førend jeg haver sat Tugt paa dem her, thi han agter i al Sandhed Memmium ikke for et Haar. Det skal være Kunst nok at sætte dem til Rette her, end at sige der som (hvor) de ere ene. Men det skal med Guds Hjælp altsammen blive korrigeret«, skrev han til Kansleren.⁸⁾ De synes alligevel at være kommen afsted umiddelbart før den gamle Konge lukkede sine Øjne d. 28. Februar 1648, og hvis Kongen overhovedet har prøvet at sætte Tugt paa ham, har det i hvert Fald ikke hjulpet synderligt. Et Par Aar senere siges det nemlig om ham, at han har »sviret og debaucheret skrækkeligt«.

M. Mackeprang.

⁵⁾ jfr. Sorøbogen I, 397.

⁶⁾ Fritz Reuters Sämtliche Werke. Folkeudgaven 1877 f. 6. Bd. S. 121.

⁷⁾ En udførlig Skildring af Valdemar Christians Ruslandsfærd er givet af C. Nyrop i Historisk Tidsskrift. 6. R. III, 237 ff. og 734 ff.

⁸⁾ Christian IV's egenhændige Breve. 1645—48. S. 331. Om Jens Dolmer sstds. S. 328 og 331 Anm. 2.

⁹⁾ Sstds. S. 330. Om Memmius Burinus se S. 179 Anm. 2.

SORANER-BLADETS 25 AARS-INDEX

Der er allerede bestilt mange Eksemplarer af *Soraner-Bladets 25 Aars-Indeks*. De, som endnu ikke har bestilt den, bør gøre dette snarest mulig hos Bladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, København V., enten ved at sende en Meddelelse, f. Eks. paa Brevkort, eller eventuelt pr. Telefon: Central 2740.

Index'en trykkes kun i et begrænset Antal Eksemplarer, og Tilbudet om at levere den gratis gælder kun en kortere Tid — senere maa der betales for Erhvervselsen.

T O S A N G E

Til Soransk Samfunds Sorøtur Kr. Himmelfartsdag var der skrevet følgende Sang, som blev sunget ved Frokosten paa Parnas:

„PETER“

Mel.: Den skønne gaar ind i sit 18de Aar.

Da Peter var lille, han boede paa Fyen
i en By ved den sydlige Kyst,
med Skole det smaat var, og ej der i Byen
ku' dies af Videnskabs Bryst.
Og Peter sin pater
holdt af alma mater,
og mælede saa til sin Søn.
»Ej her fik du diet
til Akademiet,
du skikkes, om end du er grøn«.
Og Peter fandt Afskeden tem'lig trist,
han nolens og volens blev Akademist.
Peter! Peter! hvi hued dig Lærdommens Pa'?

Og Peter fik Buksevand, Armlæ'r og Klo
og lærte at skikke sig »bon«,
thi »fjerdes« de væm'lige, vigtige Frø
de havde en egen Facon,
og Peter aad Femmad
og frejdig, frisk fremad,
han virked i Videnskabs Muld.
forkølet blev Rumpen;
thi Jakken den stumped',
men Knapperne lyste af Guld.
Som »Møgunge« Peter maa føje sig,
som Kammerduks lære at drøje sig.
Peter! Peter! per ardua Stjernerne naa's.

Paa Legem og Sjæl han uddannet blev,
med Græsk og lidt Matematik,
han øste deraf med den tildelte Slev.
Snød »Snyderne« efter Bestik,
han magted ej Tegning
lidt bedre med Regning,
dog Sprogene hued ham bedst,
og aldrig han sladred
i Livet han bladred
og Sorø blev ham til en Fest.
Han vandt sig kun Venner og yndede Sjøv,
forsømte ej Bogen, gik gerne paa Rov.
Peter! Peter! sig naaede du »Gentlemans« Maal?

Og Tiden den styrted af Sted med Hast
og Peter blev Gymnasiast.
Han kom under fadermild Inspektion

af »Peder's« den kære Person,
han dyrked Tobakken
og Hjærtel sa' knak den
Gang da Pigen han fandt,
og »Træet« og »Klyngen«
og Aftensangs Syngen
til Stedet og Kredsen ham bandt.
Han ofte sig dummed, men hasted mod Maal,
blev end'lig Student og raabte »Skaal!«
Peter! Peter! din Frihed og Pligter du fandt.

Nu Peter er bleven en gammel Knark,
med Hørelsen er det lidt sløjt,
endnu der i Bolledeigen gi's Spark,
endnu kan Humøret bli' højt.
Og Peter han mindes
alt skønt hvad der findes,
i ham af soransk Poesi,
han mindes »Trekroners«
de klangfulde Toners
hendøende blid Harmoni.
Naar Livet han samler sig i en Sum,
»den »Pater« med Sorø var slet ikke dum«.
Peter! Peter! SORANUS du bli'r til du døer.

Malle senex.

Ved Middagen paa Sorø Akademis Skole
blev denne Sang afsunget:

TIL REKTOR!

Mel.: Der er et yndigt Land.

Der er et yndigt Sted,
i Sjællands Blomsterhave
et dejligt Blomsterbed;
det kranser sig med Skov og Dal
det hedder gamle Sorø,
og det er Saxos Sal!

Der sad i fordums Tid
de vidtberømte Lærde
og granskede med Flid;
og Du var ogsaa en af dem,
Du horte til de Ahner.
der smykker Vidskabs Hjem!

Hav Tak for al Din Færd,
Din Freden om den Unge,
der fik sin Lærer kjær;
Du Rekor for de gamle Hus,
tillad, a vi Dig kalde:
REKTOR MAGNIFICUS!

— Sangen er oprindeligt skrevet af O. C. Lund til Rektor Tregder, ved Festen i Soransk Samfund den 9. December 1882.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Referatet af Soransk Samfunds Sorøtur Kr. Himmelfartsdag fremkommer i Bladets Julinummer.

*

Følgende gamle Soranere har i Tiden 30. April 1941—4. Juni 1941 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Stud. polyt. *Frede Andersen*, Rosenvængets Allé 22, St. (Student '38).

Frøken *Lise Correll*, Torvegade 51, 1., K. (Stud. '36).

Stud. jur. *Erik Brede Stenersen*, Vendersgade 26, K. (Stud. '39).

Stud. med. *Klaus Vogel*, Ringkøbinggade 10. (Stud. '38).
Civilingeniør, Dr. techn. *Søren Berg*, Bagsværdvej 23A, Lyngby.

Portier *Poul Heesch*, Ringkøbinggade 1.

Hugo Lehrmann, Nordborggade 4, 1., Ø. (Stud. '33).

Stud. jur. *Hans Jørgen Olsen*, Vendersgade 31, 1., K. (Stud. '39).

Bogholder *Johan Jensen*, Slagelsevej 36, Sorø. (Realist 1917).

Assistent *Ragnhild Hoffmeyer*, Ordrup Jagtvej 173, Charl. (Udg. '25).

Maskinmester *Aage Hvam*, H. P. Ørumsgade 6, Ø. (Realist 1911).

Cand. polit. *Per Lorentzen*, Jonstrupsallé 2, 4. (Stud. 1933).

Sekretær, cand. jur. *Knud J. Kock*, Finsensvej 71, 4. (Stud. '32).

Regnskabsfører *Palle Nielson*, Statsungdomslejren Kjettrupgaard, pr. Løkken.

Stud. mag. *Erik Wielandt*, Maarum Skovridergaard. (Stud. 23).

*

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Jonas Bruun*, Søn af Højesteretssagfører *H. H. Bruun*, viedes den 14. Maj i Christiansborg Slotskirke til Komtesse Sybille Reventlow, Datter af den danske Gesandt i London, Greve Eduard Reventlow.

*

I Studenterforeningens danske Biblioteks 2. Serie er udkommet Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussings* Bog »Folkets Danmark i Tro og Haab«. Den lille Bog behandler det uofficielle, mundtligt overleverede danske Aandsliv: Folkesagnene, Folkeeventyrene og de religiøse Forestillinger, og giver et værdifuldt Bidrag til Forstaaelsen af den danske Folkekultur.

*

Det vil glæde den gamle Soraner, Ingeniør *John Lütchen Lehns* Venner herhjemme at faa at vide, at han fornylig har modtaget Udnævnelse som Generalinstruktør for Spejderkorpsset i Venezuela, hvor han har opholdt sig

siden 1928. Udnævnelsen er underskrevet af selve Landets Præsident. Det er et ulønnet, men ærefuldt Hverv, vor gamle Skolekammerat her har modtaget. Hans Interesse for Spejderbevægelsen er af gammel Dato. Han var Tropsfører i Danmark og en Tid Leder af Spejdernes Kontor, inden han i 1919 rejste til Sydamerika, hvor han først har opholdt sig i Argentina.

*

Middelalderborgen Spøttrup i Salling, der er overtaget af Staten og restaureret, aabnedes den 15. Juni. Professor *Vilhelm Andersen* holdt Hovedtalen. Desuden talte fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang*.

*

Det kgl. nordiske Oldskriftsselskab havde den 22. en Sommerexcursion til Lejre og Ledreborg under Ledelse af Professorerne *Johs. Brøndsted* og *Chr. Elling*.

*

Onsdag den 28. Maj afholdt Soransk Samfunds Museumsvenner ordinær Generalforsamling paa Kassererens Kontor. For Beretning og det reviderede Regnskab blev der givet Decharge. Til Bestyrelsen genvalgtes Direktør *Alfred V. Rasmusen* samt nyvalgtes Maleren *Siegfred Neuhaus*, Sorø, samtidig med, at Bestyrelsen fik Bemyndigelse til at supplere sig med to Medlemmer yderligere.

*

Direktør for Geodætisk Institut, Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* er udnævnt til Æresdoktor ved Universitetet i Lund, hvor han var Professor i Aarene 1912—22.

*

Kontorchef i Sparekassen for København og Omegn *Aage Sevel* og Hustru fejrede Sølvbryllup den 28. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Kgl. Skovrider *Fritz Lorenzen* (Real. 1907), Sorø Akademis 1. Skovdistrikt, fyldte 50 Aar den 28. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Den 21. Maj foregik der paa Sorø Akademis Skoles grønne Plads en Demonstration i Slutning af Brandbomber.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* har skænket Aalborg historiske Museum en Række sjældne Møbler, der stammer fra Herregaarden »Randrup« i Jylland. Herregaarden var i et lille Aarhundrede Slægtens Eje. Møblerne, der omfatter Rokokko Stole og Borde, vil blive opstillet i en gammel Riddersal, hvis Paneler og andre Omgivelser er fra en anden Herregaard.

*

I »Flensborg Avis« har Lektor *H. Holten-Bechtolsheim* i Slutningen af Maj skrevet en interessant Kronikserie om Emnet »Danske Fædrelandssange omkring 1920«.

Arkitekt *Laurits Schröder* ('25) er udnævnt til Branddirektør for Kalundborg i Landbygningernes alm. Brandforsikring. Schröder har bosat sig i Kalundborg og virker tillige som Arkitekt der. Forøvrigt er han blevet Danmarks mester paa Kaarde for 1941.

*

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* er udnævnt til Kommandør af Dannebrog af 1. Grad, og Højesteretsdommer *Th. Bertling* til Kommandør af Dannebrog af 2. Grad.

*

Fhv. By- og Herredsfoged *Christian Siersted*, hvis Nekrolog Dommer *Knox* skriver i dette Nummer, begravdes efter eget Ønske i Stilhed i Herning. Soransk Samfund sendte en Krans til hans Baare.

*

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* skriver paa et Værk om Vikingeborgen Trelleborg ved Storebælt.

*

Lektor *Hubert Rosen* har indgivet Ansøgning om Afsked fra Sorø Akademis Skole fra det nye Skoleaars Begyndelse og har af Fru Fiedler Jensens Arvinger købt en Villa i Egevangsallé.

Søndag den 25. Maj udkæmpedes paa »Grønne Plads« en Fodboldkamp mellem Skoleholdene fra Sorø Akademis Skole og Rungsted Satsskole om en Pokal, udsat af Sorø Akademis Skoles Lærere. Soranerne vandt Pokalen.

Kontorassistent *Willy Højen Burchardt* ('32) har indgaaet Ægteskab med Frøken Henny Havemose, Datter af Lærer S. Havemose, Næsby pr. Slagelse.

*

Bankassistent *Jørgen Fanø* ('36) har indgaaet Ægteskab med Tandlæge, Frøken Inger Schultz, Datter af Kommunelærer, cand. theol. Aa. Schultz, København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem stud. theol. *Otto Vilhelm Sommer*, København, og exam. Husholdningslærerinde, Frøken Agnete Helweg-Larsen, Datter af Hospitalsforstander, Amtsfuldægtig, cand. jur. B. Helweg-Larsen, Viborg.

*

Kaj Sand ('35) og *Torben Elverdam* ('34) er blevet juridiske Kandidater.

*

Sekretær, cand. theol. *Dille Vile Christensen* modtog den 28. Maj Præsteordination i Frue Kirke i København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Leis Gorm Hansen* ('38), Datter af Lektor V. Gorm Hansen, Sorø, og Læge E. Østergaard Madsen, Nyborg, Søn af Proprietær Mehlsen Madsen.

Enke efter Branddirektør, Birkefuldmægtig Alfred Jensen, Sorø, Fru Astrid Jensen, f. Fiedler, som døde den 26. April, var Moder til Soranerne: Branddirektør, Sagfører, cand. jur. *H. H. Jensen*, Nexø, Læge *Gregers Jensen*, Augustenborg, Maleren *Arvig Jensen* (død 1921), Reklamechef, cand. phil. *Stig Jensen*, København, og Afdelingslæge, Frk. *Ellen Vibeke Jensen*, Middelfart.

*

Sekretær under Fængselsvæsenet, cand. jur. *Carsten Jepsen* er udnævnt til Fuldmægtig sammesteds.

*

Pastor emer. *Torkild Winther* døbte 2. Pinsedag i Gentofte sit Oldebarn, en Datter af stud. med. Erik Wamberg.

*

Cand. theol. *Harald Jespersen* er konstitueret som Sognepræst for Reerslev-Vindinge Menigheder i Roskilde Stift.

*

Stud. med. *Palle Taarnhøj* og stud. polit. *Ole E. Pedersen* er blevet Alumnier paa Regensen, og stud. polyt. *Ib Refn* er kommet paa Studentergaarden.

Redaktør *Henry Hellssen* har i Polyteknisk Forening holdt et Foredrag om Emnet: Hvad Krigskorrespondenter ser.

*

I. Westenbæk ('35) og *H. P. Krøier Madvig* ('34) er blevet polytekniske Kandidater.

*

Den fra mange Kampe med gamle Soranere kendte Cricketspiller *Aage Krebs* (S. '32) har begyndt selvstændig Virksomhed som Tandlæge, Falkoner Allé 1, 2.

*

En Kreds af Forældre, gamle Elever og andre interesserede fejrer Rektor H. Raaschou-Nielsen og Frue ved en lille Festlighed med fælles Kaffebord i Hotel »Klubben« i Sorø Onsdag Aften den 25. Juni.

*

Den 15. Maj fejrede Direktør *Alfred Wiboltt* og Frue, f. Gottschalk, Guldbryllup i den gamle Købmandsgaard i Nakskov. Direktør Wiboltt er Naskovit og har altid interesseret sig stærkt for Ungdomsarbejdet og Sporten. Han er Stifter af Frivilligt Drengeløberforbund og Nakskov Roklub og er nu Formand for L. Y. M. Trods sin Alder, næste Foraar fylder han 78 Aar, driver Wiboltt endnu en betydelig Smørekseportforretning. Han var Medstifter af Lollandske Mejeriers og Andelshaveres Fællesindkøb, hvis Direktør han var i mange Aar, samtidig med at han passede sin Købmandsvirksomhed. Endnu sidder han som Formand for Repræsentantskabet i Landmandsbankens Nakskov Afdeling. Ægteparrets tre Børn er Fru Ellen Krøyer (gift med Konsul Jens Krøyer, Nakskov), Kaptajn *Erik Juul Wiboltt* og Direktør i Zone-Redningskorpset *Eigil Juul Wiboltt*, begge R. af Dbg. Fader, Søn-

ner og Sønesønner er gamle Soranere. - Guldbrudeparret modtog paa Festdagen en Hilsen fra Soransk Samfund.

I Provinspressen har i den sidste Tid cirkuleret følgende muntre Historie:

Sygehuslæge i Terndrup *Eduard Kindt* giver et helt utroligt Bevis paa, at man kan træffe Elever fra Sorø Akademis Skole overalt i Verden:

»paa Rejsen fra Singapore til Bangkok løb Dampren ind til en Kystplads, og i Nattens Mulm og Mørke kom en Baad ud til os, fyldt med indfødte. Da jeg ved Faklernes Skær opdagede, at der var et Par Europæere med, raabte jeg, om der ikke var en gammel Soraner inellem og blev ikke Spor overrasket, da en gemytlig Stemme svarede »Jow!«

Professor, Dr. phil. *R. Spärck* er blevet Medlem af Zoologisk Haves Bestyrelse.

*

Et Udvalg med Sognepræst i Fjerritslev *Børge Thorlacius Ussing* ('97) som Formand har startet en Indsamling for at faa rejst en Stenvarde paa Sct. Jørgensbjerg i Vendsyssel til Minde om, at Kong Kristoffer af Bayern i 1441 her slog de oprørske Vendelboers Bondehær. De husker vel: »Først da flygted de Morsingboer og saa de Forrædere fra Thy, ene da stod de Vendelboer, og de vilde ikke fly«.

Paa den Udstilling af dansk Kunst, der i Maj aabnedes paa Statens Museum for Kunst, har Tegnelærer ved Sorø Akademis Skole, Maleren *Sigfred Neuhaus* solgt et Maleri med Motiv fra Refsnæs til Gallerikommissionen.

*

Højesteretsadvokat *Th. Berling* fyldte 60 Aar den 19. Juni og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Overjagtkonsulenten, Forpagter *C. A. Rønholt*, »Sophienholm«, er udnævnt til Ridder af Dannebrog og fyldte 60 Aar den 19. Juni. — Hilsen fra Soransk Samfund.

Godsejer *August Bang* fyldte 70 Aar den 19. Juni og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

I Sorø døde den 1. Maj den 74-aarige Frøken *Caroline Topsøe*, Datter af afdøde Pastor *Topsøe* i Alsted. Efter sin Faders Død flyttede hun sammen med en Søster til Sorø, hvor de gennem mere end 30 Aar havde et godt Hjem for mange skolesøgende Akademielever.

*

Forstander ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby *Ernst Gram* ('09) fyldte 50 Aar den 21. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Artitektfirmaet *Wittmaack & Hvalsø* kunde 1. Maj fejre 25 Aars Jubilæum. Den ene af Indehaverne, *V. Hvalsø* tog i Sommeren 1900 Realeksamen fra Sorø Akademis Skole.

*

Overretssagfører *K. S. Deichmann* er blevet Bestyrelsesmedlem for et Legat paa 500.000 Kr., som det afdøde Ægtepar, Dr. med. *Eli Møller* og Overlæge, Dr. med. *A. Helsted* testamentarisk har oprettet.

*

Overskæringsaftenen fandt, som meddelt, Sted den 1. Maj og var præget af det forestaaende Rektorskifte. Ved Baalet paa »Rævebakkerne« maatte Vinterens gamle mørke Huer lade Livet for Sommerens hvide, Gymnasiast *O. Paaske* læste et Digt, og der blev sunget Sange. Siden marcherede man, syngende »Kong Christian« ind i Fratergaarden, hvor ifølge »Sorø Amtstidende« Sorø Bys Borgere i stort Tal havde taget Opstilling.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmlands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiede <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæft 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 65 66 Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæft 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>DANSK FRØKOMPAGNI Indeh.: KAY T. W. SEGEL FRØAVLSKONTRAKTER AFSLUTTES KØB OG SALG AF MARK- OG ROEFRØ Telf. Kolding 66 & 67</p>	

I Stedet for straks at gaa op paa Hovedtrappen i Fratergaarden, samlede Drengene ved Trappens Fod, hvor der ventedes paa Rektor *Raaschou-Nielsens* Ankomst. Da Rektor var kommet, bragte en af 3. G.erne, *Hans Jensen*, en Hyldest til Rektor som den Mand, der ved sin store personlige Indsats havde givet det mest mulige for sine mange Drengene paa Sorø Akademis Skole. Det 3-foldige Leve for Sorø Akademi rungede mellem Fratergaardens Mure.

Fra Rektor *Raaschou-Nielsen* lød der en Tak til hans kære Drengene.

Under Ledelse af 3. G.eren *Peter Schjoller* sang Eleverne derefter fra Trappen en Række danske Sange, der lød saa smukt og friskt som sjældent før, og som ogsaa bidrog til at skabe Stemning over den herlige, lyse Aften med den gode Tradition. Tilslut lød »Kongernes Konge«, og Bifaldet hilste Drengene.

Saa forlagdes Begivenhederne til Gymnasiets Træ, der var blevet illumineret, og i Trekanten her sang 3. G.erne »Der staar et Træ ved Gymnasiets Port«, »Sjung om Studentens.....«. *Axel Heltoft* læste et Digt og *Hans Jensen* holdt en kort Tale, hvorefter man sluttede med »Unge Genbyrds Liv i Norden« — og hver drog til sit, et lyst og festligt Minde rigere.

*

Fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole, nu Rektor ved Statsskolen i Rungsted *P. H. Bohn* fyldte 50 Aar den 11. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Den 7. Maj afholdtes der i Sorø et Møde mellem Kurator Korsgaard, Kontorchef *Palludan Müller* og Rektor *Raaschou-Nielsen* til Drøftelse af Akademiets Biblioteksplaner.

*

Oldfrue ved Sorø Akademis Skole, Frøken *Thiele* fyldte 60 Aar den 14. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund. Frøken *Thiele* var i Aarene 1927—35 Plejemoder for de mindre Elever paa »Vænget«. I 1925 blev hun Oldfrue og Leder af Vaskeriet.

*

Oberst *A. P. C. Stürup* ('90) fyldte 70 Aar den 14. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Landsretssagfører *Hermod Lannung* er Medstifter af og Bestyrelsesmedlem i et nystiftet Aktieselskab, »*Navitas A/S*«, som med en Kapital paa 1 Mill. Kr. vil drive Rederivirksomhed, Handel, Fabrikation, Financieringsvirksomhed m. v.

Statsbanerne har udsendt nye Udgaver af den populære Fodturs-Brochure og Brochuren »Billige danske Rundrejser«. Hensigten er naturligvis ikke under de nuværende Trafikforhold at prøve paa at faa flere Folk ud at rejse, men derimod at lære Publikum at faa mest muligt ud af Pengene og Rejsemulighederne. Der er medtaget et Par

Rundrejser, som for Tiden ikke kan foretages i Praksis, fordi Overfarten er indstillet; Statsbanerne har villet vise de paagældende Egne, at de ikke er glemte! Kontorchef *H. G. Olrik* har gennemgaaet og a jour ført de enkelte Fodture. Brochuren omfatter 14 saadanne Ture, og har man »gjort« dem alle, kan man sige, at man kender en hel Del til Nordsjælland.

*

Forlovelse er indgaaet mellem:

Frk. *Else Nielsen*, Datter af Arrestforvarer *Nielsen*, Sorø, og *Ejner Petersen* (Realist '32), Sorø.

Frk. *Bodil Lübbe Andersen*, København, og stud. jur. *Hans Jørgen Langkjær* ('37), Søn af Sagfører *H. C. Langkjær* (Realist 1900), Sorø.

Barneplejerske, Frk. *Eva Schwartz*, Datter af Læge *Th. Schwartz*, Kerteminde, og stud. polyt. *Gunnar P. Rosendahl* ('39).

*

Rektor ved Haderslev Katedralskole *A. Egeberg Jensen*, som er udnævnt til Rektor ved Statsskolen i Sønderborg, var Adjunkt ved Sorø Akademis Skole 1914—20.

*

Museumsinspektør af 1. Grad ved Nationalmuseet, Lektor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* er udnævnt til Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie ved Københavns Universitet fra den 1. Juni d. A.

*

Ombord i Komponisten *Ebbe Hameriks* 6 Tons store Lystkutter »*Stout*«, der laa for Anker paa Fortøjningspladsen ved Roskilde Havn, udbrød der den 9. Juni en Brand, som foraarsagede Skade paa Kutteren for flere Tusinde Kr.

Forlovelse er indgaaet imellem Frk. *Eva Sejr*, Datter af Overbibliotekar *E. Sejr*, Aarhus, og stud. jur. *Edward Hee* ('39), Aarhus.

*

»Fra Hellas til Frue Plads« er Titelen paa en Samling efterladte Afhandlinger af *William Norvin*, der er udkommet hos Gyldendal med Forord af Professor *Vilh. Grønbech*. Med en enkelt Undtagelse har Afhandlingerne været trykt tidligere.

Soraneren, Kioskejer *Otto Schousboe*, Adelgade 83, er blevet autoriseret som Kollektor ved Almindelig dansk Vare- og Industrilotteri i den af Papirhandler *Aug. Truelssen*, Borgergade 44, København, hidtil bestyrede store Varelotterikollektion.

Mag. art. *Aksel Volten* ('13) forsvarede den 12. Juni sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling »*Der demotische Weisheitsbuch. Studien und Bearbeitung*«.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS

SORANSK

BLAD:FOR

SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 7

Juli 1941

SORANSK SAMFUNDS TUR TIL SORØ

KR. HIMMELFARTSDAG DEN 22. MAJ

Skoven sprang sent ud dette kolde Foraar. Men den 22. Maj, Kr. Himmelfartsdag, da Soransk Samfund havde sin Sorøtur, var det dog omsider sket. Bøgen stod iklædt sit fineste lysegrønne Skrud, Himlen var blaa, og Solen skinnede fornøjet ned fra sin Plads deroppe, saa Luften blev tilpas mild og lun; altsaa en af de Foraarsdage, hvor det skov- og søomkransede Sorø præsenterer sig fra sin mest yndefulde Side, hvad der jo forøvrigt er Tradition for, at Sorø gør, naar gamle Soranere kommer paa Fællestur, denne Gang for baade at fejre Gensynet med deres Barndoms og pureste Ungdoms Skole og for at tage Afsked med den Mand, der som Rektor har ledet denne Skole i tredive begivenhedsrige Aar.

Vel ca. 200 gamle Soranere fra alle Egne af Landet deltog i Turen, de fleste selvfølgelig fra København og Omegn; men ogsaa fra andre Steder stævnede de til Sorø pr. Tog, Rutebil og Cykle. Paa Københavns Hovedbanegaard samledes vi med højt Humør ved 8-Tiden om Morgenen, for i to reserverede Wagonner at køre gennem det foraar-skædede Sjælland.

Bestyrelsen mødte in pleno med Undtagelse af Næstformanden, Direktør *Louw*, som i sidste Øjeblik var blevet forhindret af en alvorlig Forkølelse. Det var Synd for ham, der havde gjort et saa stort Forarbejde, et Arbejde, der klappede med hans sædvanlige Præcision, og som vi alle nød godt af og er ham Tak skyldig for. Mellem Deltagerne bemærkedes iøvrigt tre Æresmedlemmer, nemlig Stabslæge, Dr. *Gordon Norrie*, Professor *Vilhelm Andersen* og Murmester *O. Licht*. Endvidere saas Kontorchef *Johan Harhoff*, Skovdirektør *Poul Lorenzen*, Landsdommer *Boeg*, fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang*, Overretssagfører, Borgerrepræsentant *Lannung*, Højesteretssagfører *Ballhausen*, Overretssagførerne *Chr. Olsen* og *Baron v. Eggers*, Kontorchef *L. Wagner*, Lægerne *Stefan Madsen*, *Skovgaard*, *Kabell* og *Aage Lauritzen*, Maleren *Haagen Müller*, Trafikkontrollør *Harald Federspiel*, Direktør *Ussing*, Ny Carlsbergfonden, Ingeniør *Edvard Suhr*, Kontorchef *Thor-kilsen*, Fabrikant *Palle Wodschow*, Ekspeditionssekretær *H. Mollerup*, Redaktør *Schøning*, Skovrider *Aage Wiegandt*, Toldkasserer *Vilhelm Bay*, Fuldmægtig *Schjerbeck*, Aarhus, Direktør *Jørgen Rasmusen*, Korsør. Formanden for den fynske Afdeling, Direktør *Suhr-Henriksen*, og mange flere, foruden en stor Skare endnu ganske unge »gamle Soranere«, af hvilke adskillige forhaabentlig en Gang gennem deres Gerning vil gøre deres Navne kendte.

Hver enkelt Deltager havde i Forvejen faaet tilsendt en Kuvert med hele Dagens Program, Jernbanebillet, Frokost- og Middagsbillet, disse i de soranske Farvers Gult og Rødt.

Præcis Kl. 9,51 rullede Toget ind paa Sorø Landstation, hvor et Detachment, 20 søndagsuniformerede Elever stort, under Adjunkt *Christensens* Ledelse paraderede med den smukke Phønixfane, en stilfuld og hjertelig første Velkomsthilsen til de gamle Soranere, som ovenikøbet modtog smaa kokette Blomsterbuketter fra et Par kvindelige Elever. Med to Politibetjente og Midtsjællands Orkester i Spidsen — det spillede ved Togets Ankomst dets Leders, *H. Chr. Jensens* Festmarch til Skolens 350 Aars Jubilæum

Rektor byder Velkommen fra Sorø Akademis Skoles Hovedtrappe ud mod Søen.

— marcherede vi saa ind til Akademibygningen. Orkestret satte i med en Marchmelodi, selvfølgelig *Olriks* uopslidelige »Vi lystige Svende«, som de fleste af os gamle Drengene endnu kan synge »udenad« (saa nogenlunde da!). Til Støtte for svækkede Hufkommelser var der forøvrigt uddelt trykte Eksemplarer (lysegrønne som det spæde Bøgeløv) af »Vi lystige« og »Hellig er vor Ungdomslyst«, der ligeledes blev sunget paa den efter Jernbanekørselen højst stimulerende og velgørende March. Kolonnen flankeredes af cykleklimende Elever, og ude paa Søens Vover gyngede Ro-baade med Drengene i røde Fodboldtrøjer. Syngende *Olriks* »Moder Soer, se paany« svingede Marchkolonnen op foran Akademitrappen ud mod Søen. Paa Trappen stod Rektor *Raaschou-Nielsen* med Frue, Lærere og Eleverne for at tage imod os. Rektor, som straks tog Ordet, udtalte:

— Det er med stor Glæde, at jeg i Dag byder mine gamle Elever velkommen. Jeg er glad over, at I er mødt saa

fuldtalligt op af alle Aldre. I en vanskelig Tid er det godt at samles, det viser Sammenhold, og Sammenhold giver Styrke. Som Forældrene glædes, naar deres Børn kommer hjem, saaledes styrkes og glædes Skolen her over gamle Soraneres Troskab mod den og glædes over jeres Kammeratskab, fordi I er udgaaet fra det samme Hus. Paa Lærernes og egne Vegne byder jeg jer velkommen.

Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox*, takkede for disse smukke og varmfølte Velkomstord, idet han udtalte:

— Vi er nu naaet ind i vort Mekka, og vi takker for Velkomsten. Vi er glade, Rektor Raaschou-Nielsen, for at komme her under dit Regime og bringer i Dag Tak og Hyldest til dig og Skolen. Lykkelige Sorø-Drenge og Piger, lad os forene os i en Hyldest til vor gamle Skole: Sorø Akademis Skole og Rektor længe leve.

Kraftige Hurraraab gjaldede ud over Søen, og saa spredtes man i smaa Klynger. Mange Gensynshilsener udveksledes og Minder opfriskedes, indtil det var Tid til at gaa til den berømte »Dampbaadsbro«, hvorfra Robaade smykket med vaarligt Bøgeløv og bemandet med raske Elever førte os over til Parnas til den nu længselsfuldt ventede Frokost.

Ja, længselsfuldt ventede! For de allerfleste var vist efterhaanden godt sultne. Rasmusen og Musikken roede først over, og de efterfølgende Baadelag modtoges med

Stabsløge Gordon Norrie og
Rektor Raaschou-Nielsen.

munter »Messingsuppe«, men den var jo kun for Øret. Inde i Restaurantens store Veranda ventede Bordene med Smørrebrød, Øl og Snaps, og da alle var komne velholdne i Land paa den klassiske Grund, bænkedes de 200 Deltagere sig ved de 10 Borde for at lade Gane og Mave vederfares deres lovlige Ret. Mellem Soransk Samfunds Gæster

ved Frokosten saas bl. a. Rektor og Frue, Kurator *Korsgaard*, Dr. phil., ektor *Ussing*, Adjunkt *Christensen*, *Sanggaard*, Dr. phil., Lektor *Ussing*, Adjunkt *Christensen*, *Sangrenzen*, Sognepræst, Pastor *Alsinger*, Politimester *Carl Hansen* og Økonomiinspektør *Corneliussen*.

Ved Kaffen efter Frokosten paa Parnas —
Ved Bordet ses Rektor og Frue.

Formanden bød velkommen og udbragte en Skaal for Sorø og alt, hvad Sorøs er, man sang *Viktor Bruuns* smukke »Hymne til Søen«. Rektor takkede for Indbydelsen, derefter en Sang til Rektor, skrevet af *Vilhelm Gregersen* i Anledning af Rektor Tregders Afsked i 1882 og nu ændret, *Vilhelm Andersen* holdt en smuk og beaandet Tale for Rektor, Formanden afsendte til den fraværende *Louw* et saalydende Telegram: »Hyldest, Hilsen og Bedring. Paa 200 Kammeraters Vegne; sluttelig sang man en for Lejligheden skrevet Vise »Peter« af *Malle senex* (offentliggjort i Soraner-Bladets Julinumner). Kaffen, Basserne og Cigarene blev nydt ude i det Fri ved Bordene under Parnasbøgene, og Humøret var højt. Men man maatte jo omsider bryde op. Enkelte foretrak Fodturen over Ægir og Hjortenæs ind til Sorø; de fleste roedes tilbage af Eleverne, som for deres Ulejlighed fik Æsker med Chokolade.

Kl. 15 spillede paa grønne Plads (i gamle Dage lille Plads) den i Julinumneret refererede Fodboldkamp, der samlede Masser af livligt interesserede Tilskuere.

*

Skolen havde en meget kærkommen Underholdning udenfor Programmet. Vi blev ved Frokosten indbudt til at give Møde i Lovsangssalen Kl. 16½, hvor Sanglæreren, Organist *Jacob Andrup*, med elskværdig Assistance af Lektor, Dr. phil. *Ussing*, vilde lade Sangerne give en retrospektiv Fremstilling i Sang af Brudstykker af Kantater o. l. fra Fester i Tiden fra Rektor Raaschou-Nielsens Optagelse i Skolen og til hans nu forestaaende Afgang som Skolens Rektor, altsaa strækkende sig over 58 Aar.

Salen var fyldt til sidste Plads, og mange tog Opstilling i den tilstødende Altansal. Dr. *Ussing* forklarede Meningen med denne Sangopvisning, der var tænkt som en taknemlig Hyldest til Rektor og til Skolens nuværende Husdigter, *Rosings Afløser*, Lektor *Herbert Rosen*, der ogsaa har søgt sin Afsked. Drengene sang først *Ingemanns* dejlige Morgensang: »I Østen stiger Solen op«, som blev sunget firstemigt og vidunderlig skønt og rent. Derefter begyndte Gennemgangen, som indleddes med *Rosings* Kantate ved den store Fest i Anledning af 200 Aars Dagen i 1884 for *Ludvig Holbergs* Fødsel og sluttede med Kantaten i Anledning

af Skolens 350 Aars Jubilæum i 1936. Ussings Kommentarer foran hvert Nummer var instruktive og fornøjelige, og Drengene sang under Andrups meget dygtige og opildnende Ledelse som rene Englebørn. Det var en stor Glæde, der beredtes de gamle Soranere, som Minderne vældede ind over. Drengene sluttede med en af Morgen-Lovsangene, og derefter takkede *Rektor* synlig stærkt bevæget over al den Ære og Værdighed, man viste ham og hans Hustru. *Rosen* takkede ganske kort, hvorpaa Dommer *Knox* bragte de gamle Drenges og Pigers Tak for den sjældne Nydelse, han takkede *Ussing*, hyldede varmt *Jacob Andrup* og takkede navnlig Drengene, som vi nu havde faaet Lejlighed til at se og navnlig til at høre, han bad *Andrup* gøre en saadan Sangopvisning til et fast Led i Sorø Turens Program, intet binder og intet minder som Sang. Inspireret af gamle *Bartholomæus Hoffs* kloge, aandfulde Ansigt, der dannede Baggrund for de syngende Drenges Skare sluttede Professor *Vilhelm Andersen* med en meget spirituel og fornøjelig Hilsen til Drengene og den kære gamle Skole.

*

Kl. 18 havde Sorø Akademis Skole indbudt til Middag i Solenitetstalen, hvor 150 af Turens Deltagere samledes — saa mange var der akkurat Plads til — medens Resten maatte arrangere sig paa Byens Hoteller. Lærerne var Skolens Gæster ved Middagen, bl. a. saas Lektorerne *Holtten-Bechtolsheim*, *Dr. Ussing*, *Dr. Helms*, *Rosen*, *Hjort*, fhv. Lektor *Frimodt*, Sanglærer *Andrup*, Adjunkterne *Blem*, *Christensen*, *Pihlkjær*, Gymnastiklærer *Thomsen* m. fl. Lektor *Rosen* bad den gamle Bordbøn, hvorefter der serveredes en Fiskeret, Oksefilet, Rabarbergrød, Rødvind og Madeira. Maden var god og Stemningen fortræffelig. Middagen formede sig som en smuk Afsked mellem Soransk Samfund og *Raaschou-Nielsen* som Rektor. Formanden aabnede Talerens Række ved at udbringe en Skaal for Skolen, vor gamle Fostermoder, og man sang »Du Skole, som har værnet os« og derefter den i Julinumret aftrykte Sang »Til Rektor!«, hvorpaa Formanden holdt Talen til det afgaaende Rektorpar.

Knox udtalte bl. a.: Afskeden med *Henrik Raaschou-Nielsen* og *Fru Nelly* som Værtsfolk for alle gamle Sorø-Dreng og Fru Malurten i Dagens Glædesbæger. Han berømmede *Raaschou-Nielsen* for hans kloge og udmærkede Styre gennem 30 Aar, om *Raaschou* som Humanist og Lærer overragede eller stod Maal med Forgængeren *Hoff*, kunde Taleren ikke afgøre, men som Pædagog satte han dristigt *Raaschou* over *Hoff*, *Raaschou* havde selv Børn, han elskede Børn og han forstod Børn, som er noget helt andet og mere end smaa Mandfolk og Kvindfolk. Hvor mange Hektoliter Kaffe gamle Soranere i Aarens Løb havde drukket og hvor mange Tons Kager, de havde spist i *Fru Nellys* altid saare gæstfri Hjem, vidste Taleren ikke, men Rektorhjemmets Døre stod altid aaben, altid var der Plads ved Hjemmets gæstfri Bord, og altid blev man mødt med Smil og Venlighed. Som et beskedent Bevis paa alle Soraneres Taknemmelighed bad Taleren Rektor og hans Frue modtage en til Anledningen fremstillet Sølvskaal, paa de tre Felter vil man finde Rektorboligen, Rammen om Hjemmet gennem 30 lykkelige Aar, Genboen, den stolte gamle Klosterkirke, og Rektors daglige Virkested, Akademiet. I det fjerde Felt er indgraveret: »Til Rektor *Henrik Raaschou-Nielsen* og *Fru Nelly Raaschou-Nielsen* fra Soransk Samfund med Tak for trofast Venskab gennem 30 Aar«. Det er sande Ord, der staar prentet »vor Taknemmelighed mod Eder I to kære Mennesker er ubegrænset, gid denne Skaal maa være Eder et alle Dage kærligt Minde om Eders mange,

lykkelige Sorø Dage og om os Sorø Dreng, Eders trofaste Venner. Et stolt Manddomsværk har du øvet, *Henrik Raaschou-Nielsen*, til Ære og Velsignelse for dig og for dine og til Lykke og Gavn for vor gamle elskede Skole og for Danmark, thi skønnere, mere samfundsnyttig Gerning end at opdrage Børn til gudfrygtige, dygtige, maalbevidste og fædrelandssindede Mænd og Kvinder kendes ikke, »Danmarks Ungdom, Danmarks Haab rummer den dybeste, mest afgørende Sandhed«. *Knox* ønskede sluttelig Rektorparret en lys og blid Livsaften med godt Helbred og gode Kaar for dem selv, deres dygtige, elskværdige Børn og Børnebørnenes myldrende Flok, og manede: »Lad mig se at du ikke svigter Soransk Samfund, der finder du altid Venner.«

Tre taktfaste Soranerhurraer rungede som Svar paa *Knox's* »Leve *Henrik* og *Nelly Raaschou-Nielsen*.«

Sølvskaaen, Soransk Samfunds Gave til Rektor *Raaschou-Nielsen* og Hustru. Paa Billedet ses det ene af Skaalens fire Felter med Rektorboligen indgraveret.

Rektor, som var meget bevæget, rettede en varm og hjertelig Tak til Soransk Samfund for Gaven. Fuldmægtig *Hoffgaard* talte for Lektor *Rosen*, der takkede, og som havde skrevet den nedenfor aftrykte smukke Sang, som nu blev sunget.

Sangen, hvis Titel er »Danmark og Sorø — Barndomsriget« synges til Melodien »Den danske Sang er en ung blond Pige«, og dens Ordlyd er:

*Af Bræens Taager i Lys opdukket
og svøbt af Solen i skovgrønt Skrud
af Bølger blide blev Danmark vugget,
og Blomster smykked dets Kjortel ud.
Det Moder blev til en Sønneskare,
der gav det Kronen af Kornets Guld,
blev Værn og Vogter i Nød og Fare.
End lyder Sagn om det Kæmpekuld.*

*Fra Oldtids Gry har vi haft vort Rige,
mens Stater skifted som Blad paa Gren.
Som Odelsbrev over havblaa Vige
sig hæver Fædrener Baulasten.
Men Stormen til over Landet bruste,
dens Vælde brød over Grænsen frem,*

*den rev i Taget, en, Mur den knuste.
Dog altid rejses vort Fædrehjem.*

*Du fik, Soraner, et Barndomsrige,
en dejlig Plet i vort gamle Land,
hvor Bøgen staar som en lysklædt Pige
og spejler Kjolen i Søens Vand.
Se hist et Syn under Skovens Buer,
hvor Sne blev Blomster paa yndig Vis,
og syng, Soraner, mens Sindet luer
en Sang til Danmarks og Sorøs Pris.*

Læge Skovgaard talte nu udmærket for Fædrelandet, og saa takkede Ingeniør Torben Madsen Rektor for de to aarlige Fodboldbesøg, hvorefter Rektor — Klokken var blevet mange — bød Velbekomme. Det maa dog lige noteres, at Telegrammer indløbet fra Louw og Dommerfuldmægtig Harald Waarst i Sæby, oplæstes ved Middagen.

Kaffen — rigtig Menneskekaffe — indtoges i Selskabsalen, hvor de, som havde spist paa Hoteller i Byen, nu ogsaa indfandt sig. Tiden gik hurtigt, alt for hurtigt. Kl. 20,15 manedes der til Opbrud, man sang Viktor Bruuns stemningsfulde Afsked »Sorø! Tiden lakker, vi maa atter bort.«

Formanden bragte en sidste Tak for i Dag, og udbragte et sidste: Sorø Akademis Skole længe leve! Og medens Solen gik ned og Nattergalen slog sine Triller i Flommens Buskadser, afmarcherede man til Sorø Landstation for i de reserverede Vogne at køre hjem til Hverdagen og dens Gerning, beriget med endnu et smukt Minde til Summen af alle de andre mange gode Minder om Sorø Akademis Skole.

K. & S.

FRA EN FOTOGRAFISK DAGBOG

Det er for utallige gamle Soranere næsten ufatteligt, at Rektor Raaschou-Nielsen nu til Sommer forlader Sorø Akademis Skole, for Rektor er nu een Gang for os uløseligt knyttet til vor gamle Skole. Han staar for os som Indbegrebet af Sorø. Ikke desto mindre er det dog Tilfældet. Saa var det da heller ikke underligt, at gamle Soranere i meget stort Antal tegnede sig til Turen Kristi Himmelfartsdag, og at Listen længe før den fastsatte Tidsfrist var overtegnet. Heldigvis for de mange for sent tilmeldte kunde det — takket være vore fortrinlige Arrangører og Skolens Gæstfrihed — alligevel lade sig gøre for dem at deltage i hele Programmet med Undtagelse af selve Festmiddagen paa Akademiet, og det var ikke faa, der deltog paa denne Maade.

Saa oprandt den længe imødesete Dag, begunstiget af det skønneste Sommervej, og gamle Soranere strømmede mod Sorø. Nogle faa forventningsfulde Deltagere samledes i Rutebilen fra Næstved. Vi var meget spændte paa, om vi nu rettidigt vilde naa Sorø, for denne Rutebil havde som saa mange andre med Generator forsynede Biler den kedelige Egenskab at være langsomt kørende og derfor med saa mange Mennesker, som den Dag fyldte den, ofte upræcis. Det gik alligevel efter Ønske, og langsomt arbejdede vi os af Sted igennem det smilende sjællandske Landskab uden at maatte skubbe paa op ad Bakkerne, hvad vi fra en Side var blevet forberedt paa. Vi naaede Sorø Landstation, netop medens Københavnsstoget holdt der, og sluttede hurtigt under munter Gensynsglæde op i Rækkerne

af Kammerater, hvorefter vi med Musik og Akademiets Fane i Spidsen afmarcherede til Akademiet.

Inden vi saa os om, svingede vi ind foran vort andet Barndomshjem, som laa foran os som en Aabenbaring af

Rektor. Juni 1923.

Lys og Sol, Fred og Ro med Føniksflaget festligt blafrende i den friske Vind og med Omgivelserne i Vaarens skønneste Dragt. Paa Trappen stod, som saa mange Gange før, Rektor og Frue i Spidsen for Lærere og Elever. Rektors

14. Oktober 1922.

Velkomst frydede — for at bruge hans egne Ord — alle de gamle Dreng og Piger, og Formandens Hyldestord greb os stærkt.

Al den Hyldest og Taknemmelighed, der blev givet Udtryk for under vort festlige Samvær Dagen igennem, fandt levende Genklang hos os alle. Minder fra gamle Dage dukkede ustandseligt op for os, og ved senere at blade i min

fotografiske »Dagbog« fra hin lykkelige Tid har jeg fundet nogle Billeder, fotograferet i første Halvdel af Rektors Regeringstid, som gengives her.

Vi ser Rektor, som vi altid vil huske ham, roligt smilende til os, en Mand vi trygt og tillidsfuldt kunde se op til, og ser ham sammen med Majestæten forlade Kirken under Kongens Besøg ved 100-Aars Festen. Saadan kunde

Juni 1923.

vi blive ved at finde Billeder frem; men alene nogle faa vil straks vække gamle Minder, og vi slutter her med et lille Billede fra Rektorhaven i 1923, hvor vi ser Rektor efter »Studenterkaffen« sige Farvel til nogle af Holdet.

En taknemmelig gammel Dreng, som har særlig Grund til at sige Tak, fordi han i sin Tid fik Lov at underkastes en særlig Prøve og derefter blive optaget midt i Skoleaaret, beder om, at dette lille Blad maa føjes til den Mindekrans, der er bundet i Anledning af Rektor Raaschou-Nielsens forestaaende Afgang.

Aage Wielandt.

FREDERIKSBERG VED SORØ

Ved at læse, at fhv. Intendant *Christian Høegh-Petersen*, Søn af Mølleforpagteren paa Frederiksberg, er afgaaet ved Døden, er det dukket op i min Erindring, hvorfra denne Forstad til Sorø, — der ganske vist ligger i Lynge Sogn, — har sit Navn, hvilket nu neppe er kendt af mange.

Ved Vejen til Skelskør, omtrent overfor det Sted, hvor Næstvedvejen skiller sig ud, laa en Vejr mølle, nedrevet en Gang i dette Aarhundrede. Møllen er bygget efter 1855, da Vejen ikke eksisterede før Banens Aabning.

Møllejeren, Rasmus Petersen, død 6. Marts 1878, 67 Aar gammel, Farfader til ovennævnte Afdøde, havde en Kone, der hed Frederikke, og til hendes Ære kaldte han Stedet, hvor Møllen laa, Frederikkesbjerg. Denne Benævnelse forkortedes snart i daglig Tale til Frederiksberg, hvilket Navn bredte sig til det omliggende Kvarter.

I ethvert Fald i 1885, da jeg kom til Sorø, hed den da ret sparsomme Bebyggelse langs Næstvedvejen ned mod Skoven Frederiksberg Huse.

L. Wagner.

FRATERNITAS SORANA'S SYVENDE STÆVNE

I FISKEBÆK 10.—12. JUNI 1941

Under Indtrykket af Begivenhederne den 9. April fandt ingen — saa vidt vides — Lyst eller Lejlighed til at samles i 1940, hvorfor det paatænkte Stævne i *Gabriel Linds* flotte Præstegaard og pragtfulde Omgivelser udsattes til bedre Tider. Men i 1941 rendte *Paul Nedergaard* paa *Jens Juul*, og den første udkastede sin Plan, hvorefter næste Stævne skulde holdes i Fiskebæk i Juni s. A. Der foretoges Rundspørge, hvoraf Resultatet blev, at et overvejende Flertal stemte for, at Stævnet holdtes 10.—12. Juni i Fiskebæk mellem de skønne Søer i en Natur, der i mangt og meget minder om Sorø.

Skønt flere i sidste Øjeblik sprang fra, og vi tilmed led den Skuffelse, at vor mangeaarige Støtte og trofaste Tjener for F. S.'s Sag, Fader til sammes Navn: *Jens Juul Sørensen*, blev hindret af en frembrydende Bronchitis, saa vi maatte savne ham og hans ikke mindre udmærkede Hustru, Fru Ellen, blev Stævnet dog for os, som kom, netop den Oplevelse, som vi trængte til i denne mørke Tid!

Følgende Deltagere mødtes Tirsdag Eftermiddag den 10. Juni ved et hyggeligt, ikke af Rationeringen præget Kaffe-bord i Yrsa Nedergaard og Paul Nedergaards tiltalende Sommerhjem i Fiskebæk: *Erik Bennetzen*, *Ernst Gram*, *Paul Nedergaard*, *Ebbe Christiansen* og *Krog-Meyer*, alle med Hustru. Endvidere deltog den Dag som Repræsentant for SORANSK SAMFUND: Direktør *Alfred Rasmusen*, og om Aftenen kom *Lars Stubbe Teglbjærg* »for at holde Visits« — som Nedergaard kaldte det. Om Onsdagen deltog yderligere Købmand *Alfred Bendtson* og Sognepræst *R. M. Huusom*, begge med Hustru, Provst *Winther* og — last not least — SORANSK SAMFUND's Formand, *Dommer Knox*.

P. N. indledede Stævnet Tirsdag Eftermiddag med et saa hjerteligt Velkommen, at vi straks følte os hjemme, og hans tiltalende Frue stillede gæstfrit Hus og Have til Disposition for Stævnets Deltagere hele Tiden, en smuk Gestus, som vandt megen Paaskønnelse. Derimod undlod han — uvist af hvilken Grund — at tale om Furesø og Omegn, hvorfor vi umiddelbart gik over til det frie Samvær.

Ved Middagen, der skønt kødløs var udmærket, talte P. N. for SORANSK SAMFUND og Alfred Rasmusen for FRATERNITAS, idet han knyttede Forbindelsen til vor gamle Skole, til hvilken han kendte vor Kærlighed og Troskab. Om Aftenen holdt *Stubbe Teglbjærg* — alias »Store Las« — et værdifuldt Foredrag om, hvad vi i denne Tid bør lægge os paa Sinde som danske Kristne. Hans Tanker fandt Genklang hos os, og en god Samtale fulgte. P. N. sluttede med Andagt.

Næste Dag indledes med en kort, god Morgenandagt ved Huusom, hvorefter Bennetzen for os oprullede en Række levende Billeder fra den store Verden, hvor Evangeliet gror — trods alt. Herved kom jeg til at tænke paa de ofte citerede Ord: »Som Ild kun eksisterer ved at brænde, eksisterer Menigheden kun ved at missionere« (E. Brunner).

— Iøvrigt prægedes dette Stævne af den nærmere Forbindelse med SORANSK SAMFUND, indledet af Alfred Rasmusen og kronet af Dommer Knox — samt af de ældres Nærværelse og gode Deltagelse. Det viste sig, at disse med deres unge Sind saa udmærket forstod at gaa ind under F. A.'s Aand og ved deres Medvirken bidrog meget til at give dette Stævne dets Særpræg. Særlig vil vi med Glæde mindes Provst Winthers Foredrag *Sorø for 60 Aar siden*, samt Dommer Knox' Supplement dertil (de to er Klassekammerater), og Huusoms festlige Tale for Damerne. Denne holdtes ved Middagen. Men allerede ved Frokosten havde Undertegnede budt de ny tilkomne Velkommen og udtalt vor Glæde over, at Alfred Bendtsen endelig ved den syvende Indbydelse fra F. S. atter havde fundet Vej til os og heldigvis taget sin fortrinlige Viv med sig. Alfred Bendtsen svarede med smukke Ord og Gaver. Paul Nedergaard gav atter Udtryk for vor Glæde over Forbindelsen med S. S., Provst Winther talte smukt om den Forbindelse, han i sine unge Dage havde haft med to tilstedeværende fratres' Hjem, og Dommer Knox udtalte gode Ønsker for Livet i F. S., ligesom der gentagne Gange sendtes Tanker til vor gamle Skole og til de fraværende fratres og deres commilitones. Man afsendte adskillige Hilsener, bl. a. til Akademiets nuværende og fremtidige Rektor. Som Hyldest til vor danske Konge sang vi første Vers af »Kong Christian« — endvidere vore kendte, kære Sorø Sange og Gamle-Soraner-Sange, samt Confirmations-Cantaten.

Torsdag Morgen gav Ernst Gram os ved sin særprægede Morgenandagt en inciterende Optakt til Dagen, hvorefter vi ved en uformel Generalforsamling søgte at gøre Stævnets Resultat op. Det havde været besøgt af 13 Medlemmer (7 fratres og 6 commilitones?), samt af 6 Gæster, hvilke sidste dog alle havde givet Løfte om at komme igen. — Man drøftede Fremtidsplaner, og nogle fandt, at denne Form er den ideelle: Man opholder sig i og holder alle Møder i et Hjem og spiser paa et Hotel i Nærheden. Derved kan alle deltage uden Omsorg for det materielle. Og her var i dette Tilfælde sørget udmærket for os paa »Fiskebæk Hotel«, hvorfor Direktøren og hans Medhjælpere ogsaa faar vor Tak.

De den sidste Dag 6 tilbageblevne takkede endnu en Gang P. N. som Starter og Leder og Y. N. som Hjem- og Pladsgiver for det udmærkede Stævne. Vor Tak gav sig følgende Udtryk:

*I Mørkets Tid I gav os Ly
og knytted Baandet mellem os paa ny;
FRATERNITAS fandt atter sammen;
men I — I gav os dertil mer' end Rammen!
Gid hver en Blomst, vi fandt i disse Stuer,
for Folk og Land maa gives hen som Frugt og Druer!
Jert Initiativ vi alle skatter:
Hil Far og Mor, samt Søn og Datter!*

Olaf Krog-Meyer.

DØDSFALD

En af de mange Brødre Oppermann, som har gaaet paa Sorø Akademis Skole, Pensionist *Harald Oppermann*, døde stille i sin Bolig paa Frederiksberg den 13. Juni og bisattes fra Frederiksberg Kirke den 16. Juni.

Harald Oppermann, der var født den 5. November 1868 som Søn af Skovrider og Landmaaler Adolf Carl Nicolai Mathias Oppermann i Nyrup ved Skelskør, forlod Sorø Akademis Skole med Realeksamen i 1885, gik til Handelen og stod i Aarene 1885—91 i Lære i Wessel & Vetts Filial i Næstved. Derefter var han i nogle Aar Kommiss i sammes Forretning i Svendborg, hvorfra han kom til Hovedforretningen, Magasin du Nord i København. Her arbejdede han, til han for en halv Snes Aar siden trak sig tilbage med Pension.

Hans Brødre, alle gamle Soranere, er følgende:

Justitsraad *Georg Frederik Karl Oppermann*, f. 25. November 1854, Student 1873, juridisk Embedseksamen 1880, blev Godsforvalter paa Ryegaard og Aastrup. Denne Broder lever endnu og bekendtgjorde Dødsfaldet.

Frederik Theodor Oppermann, f. 26. Oktober 1856, Realeksamen 1872, læste til Forsteksamen paa Landbohøjskolen, men døde 1877.

Valdemar Oppermann, f. 24. November 1858, Student 1875, cand. philol. 1884, Adjunkt ved Aalborg Katedralskole, død 18. Juni 1897 i Aalborg.

Adolph Oppermann, f. 14. Januar 1861, Student 1879, Forstkandidat 1883, Professor ved Landbohøjskolen og fast Forsøgsleder ved det forstlige Forsøgsvæsen, død 15. November 1931.

Carl Vincens Oppermann, f. 2. Januar 1863, Realeksamen 1878, blev Landmand.

Kredslæge i Aalborg *Rudolph Oppermann*, f. 29. Juni 1865, Student 1884, død 2. Februar 1934.

— I Begyndelsen af Juli døde Proprietær *Marius Thorkilsen* paa Rigshospitalet i København. Han bisattes fra Bispebjerg Krematorium Lørdag den 5. Juli.

M. O. Thorkilsen var født den 13. December 1874 som Søn af Proprietær T., der i sin Tid ejede Krebshusgaarden ved Sorø. Han kom ind i 1. Realklasse 1887 og forlod Skolen med Præliminæreksamen 1892, hvorefter han uddannedes ved Landvæsenet. En Tid var han Bestyrer paa Næsgaard ved Næstved og dernæst i en Aarrække Ejer af Suserupgaarden. Da han solgte denne, flyttede han til Søbakkegaarden i Gundsømagle. Ved sin Død ejede han Bakkegaarden i Senge-løse ved Taastrup.

Proprietær Thorkilsen havde efter en Operation faaet Lungebetændelse, der medførte Døden. Hans Hustru døde for nogle Aar siden, og han efterlader sig en Søn, der deltog i Gaardens Drift, samt en gift Datter.

EN SORANSK ASTRONOM

Tre Kometer vender i Aar tilbage fra deres Rundrejse i Verdensrummet og vil kunne observeres fra Jordens Observatorier. De hedder alle efter deres Opdager Schwassmann-Wachmann, henholdsvis Nr. 1, 2 og 3, og de opdagedes i 1927, 1929 og 1930. Nr. 2 blev genfundet i 1935 meget nær ved det beregnede Sted af *Hans Quade Rasmusen*.

H. Q. Rasmusen, som er Søn af Konsul Thorvald Rasmusen, Korsør, og saaledes Nevø af Bestyrelsesmedlem i Soransk Samfund, Direktør A. V. Rasmusen, tog Realeksamen fra Sorø Akademisk Skole i 1928 og er nu Ejer af Værsløvgaard ved Kalundborg. Allerede i Drengæarene interesserede han sig for Astronomi og havde sit eget lille private Observatorium hjemme i Korsør, men i Sorø blev hans særlige Evner saamænd ikke opdaget. I den Serie om Nordiske Privatastronomer, som »Astronomisk Tidsskrift« for Tiden offentliggør, findes der om den stjernetydende Soraner en Beretning, hvoraf vi citerer følgende efter »Ekstrabladet«:

Engang i Februar 1934 modtog Københavns Observatorium fra den det ubekendte Hr. *Hans Quade Rasmusen* i Korsør en Bearbejdelse af Banen for en periodisk Komet. Da et saadant Arbejde forudsætter Kundskaber i teoretisk Astronomi og ganske særlig en Erfaring med Hensyn til beregningstekniske Principper og Metoder, som i Regelen ikke kan forventes uden for Fagastronomers Kred, modtog man dette Arbejde med en ikke ringe Skepsis.

En indgaaende Undersøgelse af Hr. Rasmusens Arbejde gav imidlertid det Resultat, at Forfatteren, som ganske paa egen Haand ved Selvstudium havde tilegnet sig de for et saadant Arbejde fornødne Kundskaber og Færdigheder, havde udført sit Arbejde med Grundighed og Sikkerhed. Ved fortsat Korrespondance blev det aftalt, at Hr. Rasmusen skulde overtage flere Arbejder af samme Slags. Endvidere aftales, at Hr. R. skulde komme til København. Han opholdt sig her i en længere Periode, først paa egen Bekostning (i Foraarssemestret 1934) og senere støttet af Carlsbergfondet.

Delvis paa vort Observatorium og delvis hjemme — først i Korsør og senere paa Værsløvgaard — har Hr. R. udført en lang Række Beregninger, der er offentliggjort i Observatoriets Publikationer.

Arbejderne har dels været Bearbejdelse af Banerne for de kortperiodiske Kometer, dels (i Samarbejde med Prof. Strømgren sen.) Beregning af de oprindelige Baner for en Række Kometer og endelig nogle vigtige Tabelværker til Hjælp ved Kometbaneberegninger.

Hr. Rasmusen er født i 1910. Hans Interesse for Astronomi gaar helt tilbage til Drengæarene, men først som Landvæseneselev begyndte han at studere den himmelske

Mekanik. Hans særlige Evner var ikke blevet opdaget i Skolen og han afsluttede sine regulære Studier med Realeksamen, hvorpaa han tog fat paa Landvæsenet — og alt-saa Astronomien. I Aaret 1932 købte han sin første Regnemaskine til Brug for Beregningerne og i 1937 stillede Carlsbergfondet en moderne elektrisk Regnemaskine til hans Raadighed.

Professor Elis Strømgren skriver om ham, at han paa et Omraade, der ellers er forbeholdt de matematisk skolede Fagastronomer, danner en Klasse for sig blandt de nordiske Privatastronomer. Hr. Rasmusen har tilrettelagt et omfattende Arbejdsprogram for de kommende Aar, og der kan sikkert ventes endnu mange værdifulde Arbejder fra hans Haand.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 4. Juni—4. Juli 1941 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Premierløjtnant *Erik Lorenzen*, Slagelse. Student 1931.

Direktør *Hans Christian Nielsen*, Vagtvej 5. Student 1891.

*

Den 1. Juli var det 30 Aar siden, at Driftsbestyrer, cand. polyt. *F. S. Agerskov* (R. 88) overtog Ledelsen af Det lolland-falsterske Jernbaneselskab efter at have været konstitueret i Stillingen fra 1. Januar 1911 og været Baneingeniør ved Selskabet siden 1909.

*

Den 23. September 1939 døde fhv. Assistent ved det nørrejydske Redningsvæsen *Axel Marius Andersen* ('88). Paa Sprogforeningens Møde i Tandslet Søndag den 6. Juli meddeltes det, at Foreningen har modtaget en stor Bog-gave fra ham.

*

Dansk historisk Fællesforening har valgt Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* til Formand.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holms-lands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>		<p>Inger Norries Sølvsmiedie Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 66 66 Westfalske Cinders</p>		<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskiftet 30 vis à vis Silke-buset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	

Mellem nogle Herrer, som i Juni udsendte en Opfordring til at danne et Ex Libris Selskab er Soraneren, Forretningsfører *Poul Nyholm*, Anker Kysters Eftf.

*

Fhv. Distriktsingeniør i Helsingør *Carl Bech* ('70) fyldte 90 Aar den 6. Juli og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Under Ledelse af Oberstløjtnant *C. P. Kryssing* ('07) er der dannet et »Frikorps Danmark« til Indsættelse paa den militære Front mod Sovjetunionen.

*

Det af Det kgl. Blindeinstitut, Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed, Foreningen Danmarks Blinde og Dansk Blindesamfund nedsatte »Blindeinstitutionernes fælles Oplysningsudvalg« har valgt Direktør *A. Ch. Louw* som Formand. Louw er desuden indtraadt i Bestyrelsen for Københavns Sygehus i Stedet for afdøde Oberst, Kammerherre *Oluf Dalberg*.

*

Optagelsesprøven paa Sorø Akademis Skole foregik 23. og 24. Juni. Alle, der havde indstillet sig til 1. G. k. og ns., blev optaget, og af dem, der havde indstillet sig til 1. G. m., optoges 13. Der blev optaget 47 Elever i 1. Mellem, hvortil der havde indstillet sig 85, og i 2. Mellem optoges 3 Elever. Sorø Borgerskole havde indstillet 6 Elever, der alle optoges i 1. Mellem.

*

Ved en festlig Sammenkomst i Hotel Klubben i Sorø om Aftenen den 25. Juni tog en Kreds af Forældre, Sorø By, gamle Elever m. fl. Afsked med Rektor *Raaschou-Nielsen* og Hustru. Der holdtes Tale af Amtmand *Topsøe*, Kammerherreinde *Howden-Rønnekamp*, Bankdirektør *Hjarup*, som overrakte Rektor en Blomsterkurv, til hvilken der var bundet en Sølvske med Klosterporten indgraveret, endvidere af Pastor *Alsinger*, stud. jur. *Weideling*, Skolebestyrer *Nielsen*, Blikkenslagermester *Axel Olsen*, Lærerinde, Frk. *Helga Christensen*, Redaktør *Nielsen* og Fru *Ingrid Saxtorph*. Rektor takkede paa Hustrus og egne Vegne bevæget for Gaven og den smukke Hyldest. Festen sluttede med Afsyngelsen af »Kongernes Konge«, og da Rektorparret skulde køre hjem i Bil, gik Pastor *Alsinger* og Oldfrue, Frk. *Thiele*, foran Bilen hver bærende paa et lille Dannebrogflag, mens andre af Aftenens Deltagere dannede Eskorte bagefter Bilen.

Til Festen indløb der forøvrigt et Telegram fra nogle gamle Soranere.

*

Professor, Dr. phil. *R. Spärck* er genudnævnt til Medlem af Naturfredningsraadet for Tidsrummet 1. Juli 1941—30. Juni 1945.

*

Ved kgl. Resolution af 23. Juni er der meddelt Lektor ved Sorø Akademis Skole *H. Rosen* Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder med Pension fra den 31. Juli.

Overjagtkonsulent, Forpagter *C. A. Rønholdt*, »Sophienholm«, fik paa sin 60 Aars Fødselsdag, den 19. Juni, af Dansk Jagtforenings Formand, Landsretssagfører *Schack*, Rude, overrakt Foreningens store Sølvbæger, en Hædersbevisning, der meget sjældent uddeles, og som vidner om, med hvor stor Anerkendelse Jægerne betragter Overkonsulentens mangeaarige Arbejde for Jagten. Desuden overrakte Formanden en Gave fra Konsulentvæsenet. Jagtraadsformand *Rørby Nielsen* mødte med en Gave fra Raadet, og det samme gjorde Landsjagtforeningens Formand, Red. *C. C. Andersen*.

*

Om Eftermiddagen den 19. Juni var der i Festsalen paa Sorø Akademis Skole Afslutningshøjtidelighed for de to yngste Klasser, med hvilke Elever Rektor *Raaschou-Nielsen* ved denne Lejlighed tog Afsked. Højtideligheden overværedes af ikke saa faa Forældre og af Skolens Lærere. — Translokationen foregik Lørdag Eftermiddag den 21. Juni. Referatet vil fremkomme i Soraner-Bladets Augustnummer.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Børneplejeelev *Eva Schwartz*, Datter af Læge *Th. Schwartz*, Kertemindet, og stud. polyt. *Gunnar Rosendahl* (39'), Søn af tidligere Landsfoged for Nordgrønland, Kontorchef *Ph. Rosendahl*, Grønlands Styrelse.

*

Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang*, har nu skrevet et af sit Livs Hovedværker »Danmarks middelalderlige Døbefonte«, der udgives af Selskabet til Udgivelse af danske Mindesmærker med Støtte af Carlsbergfondet, Ny Carlsbergfondet og Rask-Ørsted-Fondet og kommer paa Andr. Fred. Høst og Søns Forlag. Bogen er i et stateligt, stort Kvartformat, rigt illustreret og forsynet med engelsk Resumé, og den er paa halvfemte Hundrede Sider.

*

Ringsted fejrer den 16. og 17. August sit 500 Aars Købstad-jubilæum. Ved den Lejlighed vil Professor *Vilhelm Andersen* blive udnævnt til Byens første Æresborger. *Vilhelm Andersen* er født i Nordrup Præstegaard ved Ringsted og tilbragte en Del af sin Barndom og Ungdom i Byen.

*

Redaktør *Willy Antoni-Jensen* har meldt sig som frivillig Officer til Oberstløjtnant *C. P. Kryssings* »Frikorps Danmark«. *Willy Antoni-Jensen* deltog i 1914—16 som tysk Soldat i Krigen mod Rusland.

*

Direktør *Poul Sørensen* ('99) fyldte 60 Aar den 12. Juli og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

SORANER-BLADET

MEDLEMS SORANSK

BLAD:FOR SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 8

August 1941

VED TRANSLOCATIONEN DEN 21. JUNI 1941

Efter Manuskript gengives her den Tale, som Rektor Raaschou-Nielsen holdt ved Translocationen paa Sorø Akademis Skole den 21. Juni 1941.

Saa skal jeg da dimittere jer Studenter og Realister, og jeg bringer jer mine Kollegers, jeres Kammeraters og min egen Lykønskning til, at I har naaet dette Maal. Der er Grund til at være taknemmelige for, at det stadig er muligt for vor Skole at gøre sin Gerning, som er Fredens og Haabets. Selv om det er Trængselstider for vort Land, og selv om det Tryk, som hviler over os alle paa Grund af den militære Besættelse, som vi er inde under, og de truende Forhold i Verden om os, ogsaa har været stærkt følt af jer og har trængt alle stærke Udslag af Glæde tilbage, saa føler I dog med Rette Glæde over, at I har ført jeres Skolegang til Ende og har naaet jeres foreløbige Maal og det under saa gode Forhold, at I hører til den mest begunstigede Del af Verdens Ungdom. I har tilegnet jer gode Kundskaber, som er et godt Grundlag at bygge videre paa, og som giver jer en Færdighed og en Kunnen, som vil blive jer til Nytte i Fremtiden. I har b e g y n d t at lære at undersøge de Problemer, som I bliver stillet overfor, grundigt og samvittighedsfuldt for at komme til den rigtige Erkendelse. Og I har stiftet Bekendtskab med mange af Menneskehedens største og bedste Skikkelser og deres Gerning, og herigennem har I faaet Lejlighed til at forstaa, hvad der er ædle Menneskers Stræben og høje Maal.

Jeg haaber, at denne Undervisning baade ved sin Genstand og den Maade, hvorpaa den er blevet meddelt jer, har bidraget til at danne jeres Karakter. Men hertil har ogsaa jeres Samliv med jeres Lærere og jeres Kammerater kunnet bidrage. I har lært, at man skal være lydige mod sine rette foresatte, og at man skal gøre sin Pligt, og I har erfaret, at en af de værdifuldeste menneskelige Egenskaber er Flid, og at det er forbavsende, som Flid og Troskab kan udvikle ens Evner, medens gode Evner uden denne Egenskab kan være af temmelig tvivlsom Værdi. Og I har levet i et Samfund, hvor hver agtes efter, hvad han præsterer, og hvorledes han er, og da ganske særlig efter, om han er loyal eller ikke. I har lært at tage Hensyn til andre og respektere andres Ret. I har forhaabentlig ogsaa, selv om mange af jer er vokset op uden for jeres Hjemns daglige Kærlighed, lært, at Godhed og Kærlighed er det, som giver Livet størst Værdi, og at uden dem er selv Kundskaber og Dygtighed uden det

rette Værd. Hertil kommer saa, at I har levet en Række Aar paa dette særlige Sted, som fører sin egen stærke Tale. Mange af jer har levet her i 7 Aar, næppe nogen mindre end 3 betydningsfulde Aar. Ingen af jer kan mere være den samme, som han var før. Skov og Sø og hele den skønne sjællandske Natur har spundet sit Tryllet om jer. Og midt i det altsammen ligger Skolen og Kirken med Absalons Brønd i Frater-

*Rektor Raaschou-Nielsen,
da han holdt sin Tale.*

gaarden som Centrum. Brøndhusets Bygmester, Martin Nyrop lod udhugge omkring Brøndkarmen disse Ord: **Mindet** lader som ingenting, er dog et lønligt Kildespring. Tidens Raab er Teknik og Mekanik og de fysiske Kræfter og deres Beherskelse. Vi ved alle, hvor nødvendigt det er, at vor Ungdom tilegner sig den størst mulige Dygtighed paa disse Omraader. Men

samtidig er der i vort Folk vokset frem en Trang til, at vi skal besinde os som Danske og hævde vor Danskhed. Til denne Besindelse springer der Kilder her paa Stedet. I Kirken taler Gravene til os. Absalons om Danmarks Storhed og Kraft gennem Samling om Kongens og Folkets Maal, Christoffer den Andens om Splittelse i Riget og dens Følger: Nedgang og dyb Fornedrelse — men saa igen Valdemar Atterdag om Samling og ny Dag i Danmark. Og Holbergs Grav minder os om ham, som lærte os at se vore Fejl, hvilket er den første Betingelse for at rette dem, og som lo saa hjerteligt, at alle Modersmaalets Lænker brast. Men foruden ved sine Mindesmærker taler Kirken selv, denne høje, skønne Guddomsbolig, som Grundtvig har kaldt den. Her har i snart 800 Aar lydt Guds Ord og kristelig Tale, og her har I selv oplevet uforglemmelige Højtidsstunder. — Og paa den anden Side af Fratergaarden Akademiet. Her har i halvfjerde Hundrede Aar Slægt efter Slægt af Lærere — deriblandt adskillige af vort Lands bedste Mænd — øvet deres Gerning, og derfra er Aar efter Aar en Skare unge gaaet ud for senere at gøre en værdifuld Gerning i vort Folk. Jeg skal ikke begynde at regne op Navne, som vi alle kender. Det vilde føre for vidt. Ind i deres Rækker skal I nu træde.

Jeg husker, at vi for en Del Aar siden havde Besøg af alle Nordens Biskopper. De kom fra Kirken og skulde over og se Skolen. Hele Skolen modtog dem ved Brønden. Jeg bød dem velkommen og mindede om, at Kirken og Skolen engang havde været sammenbyggede, men nu var skiltes ad og havde hver sin Stil. Men derfor kunde de godt arbejde sammen. Skolens høje Maal at oplære Ungdommen i Sandhedens Erkendelse og opdrage dens Karakter er ogsaa en af Kirkens vigtigste Opgaver. Jeg udtalte Ønsket om, at de nordiske Landes Ungdom ogsaa i Fremtiden ikke blot maa færdes husvant mellem Kirken og Skolen, men ogsaa føle sig hjemme inden for begges Døre og blive rigt velsignet derved.

Ærkebiskop Nathan Söderblom tog da Ordet og henvendte sig til Ungdommen og opfordrede den til at øse af de dybe Brønde og friske Kilder og henviste sørligt til vor Frelser, som den, der havde det evige Livs Kilde.

Jeg vil haabe for jer, at I har drukket dybt og godt af disse Kildevæld, saa at I, naar I nu drager herfra, maa føre med jer en Skat af Værdier, som ingen kan tage fra jer, hvis I ikke selv vil. Gid I aldrig maa ønske at frigøre jer for den danske Arv, I har modtaget, men lad den mane jer til som vaagne unge Danske at stræbe af al jeres Evne efter at blive saa dygtige som muligt og blive gode danske Mænd og Kvinder til Gavn for jeres Land og derved ogsaa betale i Daad jeres Gæld til Danmarks Drot, ikke blot til ham, »som her i svundne Aar har rejst med Haab for Danmarks Vaar et Slot«, men ogsaa til vor Konge i Dag, Kong Christian, som nu mere end nogensinde er vort dyrebare Samlingsmærke.

Det er Ungdommen, vi ser hen til. Det er den, som skal bygge Danmarks Fremtid op. Det gælder om at hævde Folkets gamle Ret til frit at tænke, tro og tale og at kæmpe for lige Ret for Mand og Kvinde, læg og lærd, men ingensinde lige Ret for ondt og godt. I har vaagent og levende om end i det smaa været med i Arbejdet for at genvække dansk og nordisk Aand. Det gælder om, at det ikke bare bliver Ord og Drømme,

men Handling. Det gælder om at forstaa, at Ansvar er ikke blot er hos de ledende og styrende paa de vanskelige Pladser, men at hver enkelt af os hver paa sin Plads har Del i Ansvar og skal være med at bære Byrden.

Naar I nu drager fra Skolen ud i Livet og under eget Ansvar, saa vil jeg bede jer huske paa, at I paa Grund af den Udrustning, I har faaet, hører til dem, som jeres Land venter sig noget af.

Gid I maa være en dygtig, dansk og kristen Ungdom, som maaltbevidst arbejder paa at udnytte jeres Evner til det yderste og holder fast ved Ungdommens høje Maal.

Det venter Sorø og det venter Danmark af jer. Hermed bringer jeg jer Skolens Farvel og Lev vel. Gud være med jer!

Efter Rektors Tale sang man »Jeg ved et Sted«.

DE 20 GAMLE KONGEBILLEDER OG BIBLIOTEKET

Aarsskrift fra Sorø Akademis Skole for Skoleaaret 1940—41 indeholder: Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor *H. Raaschou-Nielsen*.

Ved Udgivelsen af forrige Aarsskrift var Elevernes Antal 357. Skoleaaret begyndte med 353 Elever, nemlig 146 i Gymnasiet, hvoraf 8 Piger, 12 i Realklassen og 195 i Mellemkolen. Den 9. Maj var Elevertallet 351.

Skolebibliotekets Seddelkatalog talle den 31. Marts 1941 38,877 Sedler (Tilvækst 255) svarende til 65,274 Bind (Tilvækst 268 Bd.). Hertil kommer 13,170 Skoleprogrammer. I Finansaaret 1940—41 har Biblioteket haft 412 Laanere (deraf 254 Elever). Der er fra Biblioteket udlaant 4216 Bind (deraf 2675 Bd. til Elever). Fra Læsesalen har der været hjemlaant 469 Bind, ialt 4685 Bd. I Aarets Løb har Biblioteket modtaget Boggaver fra Fru *Fanny Agård*, Enke efter den 17. Maj 1938 afdøde Soraner, Ingeniør, cand. polyt. *Carl F. Agård*, Bogforlaget Athene, København, Dr. phil. *Olaf Carlsen*, Forfatteren *Henry Hellssen*, Lektor, Dr. phil. *P. Helms*, Lektor *Hotten-Bechtolsheim*, Universitetsbiblioteket i Lund, Pastor *Lønborg-Jensen*, Løvens kemiske Fabrik, Fru Professorinde *Norvin*, Enke efter Soraneren Professor *William Norvin*, Rektor *Raaschou-Nielsen*, Sekretær i Hedeselskabet *Harald Skodshøj* og cand. mag. *C. Wassmann*.

Fra Elevbiblioteket er der udlaant 1654 Bind til 70 Laanere. Der er anskaffet 32 Bøger.

Museet har ligeledes modtaget flere Gaver, og der er sket en Række Anskaffelser.

Efter testamentarisk Bestemmelse af Fru *Helga Eilertsen*, f. *Bing*, har Skolen modtaget Historiemaleren *Valdemar Neiiendams* Maleri »Den unge Holberg og den gamle Marie Grubbe talende sammen i en Stue i Borrehuset paa Falster« (paa Grundlag af Holbergs Epistel 89). Fra Professorinde *Norvin* har Skolen modtaget en ret fuldstændig Samling gode Fotografier af Italiens Kirker, og fra Selskabet af 1916 for Udbredelse gensidigt Kendskab til dansk og tysk Kultur er der som Gave til en af de flinkeste Elever i Gymnasiet modtaget *Eichendorffs Gedichte und die Erzählung »Aus dem Leben eines Taugenichts«*, Liebesdichungen aus dem neunzehnten Jahrhundert, *Justus Schmidt: Die Donau* og *Wilhelm Pinder: Deutsche Wasserburgen*.

Endvidere meddeles følgende: at da Akademiet i 1813 brændte, reddedes der 20 gamle Kongebilleder, som var bevaret fra Frederik den Andens Skole og Christian den

Den 23. Juni blev dette Fotografi af Rektor Raaschou-Nielsen og Sorø Akademis Skoles Lærere taget. Fotografiet kan faas ved Bestilling hos Fotograf Agnes Struve i Sorø, i to Størrelser for henholdsvis Kr. 2,25 og Kr. 3,00. — I forreste Række ses fra venstre: Lektor M. Pedersen, Lektor Hjort, Lektor, Kaptajn Müller, Lektor, Dr. Ussing, Lektor Gorm-Hansen, Rektor Raaschou-Nielsen, Lektor Rosen, Lektor Holten-Bechtolsheim, Lektor Jul. Mortensen, Lektor, Dr. Helms. — I anden Række fra venstre: Adjunkt Balstev, Adjunkt Lind, Adjunkt Ove Christensen, Adjunkt Molde, Adjunkt Truelsen, Adjunkt Hjarnø-Petersen, Adjunkt Philkjær, Adjunkt Raft, Adjunkt Jørgensen, Adjunkt Nordahl-Svendsen. — Bageste Række fra venstre: Adjunkt Gad, Musiklærer Andrup, Adjunkt Thomsen, Timelærer Jensen, Adjunkt Damgaard-Sørensen, Vikar, Frk. Roesler-Larsen, Adjunkt Blem.

Fjerdes Akademi. En Del af dem har været meget stærkt medtaget, men da de, som Direktør Mackeprang har udtalt, jo faktisk er det eneste Minde, man har tilbage fra Skolens gamle Dage, er det, takket være Kurator Korsgaards Interesse for Sagen, lykkedes at faa dem restaurerede ved Konservator Lunøe ved Statens Museum for Kunst. De 17 er allerede færdige og ophængt i nogle Klasseværelser, men det er Tanken, at de samlet skal ophænges i Bibliotekets Læsesal. Efter de langvarige Drøftelser er det nemlig nu endelig bestemt, at der i Biblioteksbygningens Stueetage skal indrettes Læsesal og Boglaboratorium, og at Brandfaren skal formindskes ved, at den private Beboelse fjernes, ligesom Bygningen vil blive forsynet med Varme fra Centralvarmeanlæg uden for denne.

DØDSPALD

Forstkandidat *Otto Schierbeck* afgik den 22. Juni ved Døden i Nova Scotia i Kanada.

Otto Schierbeck var født den 13. December 1881 i Struer som Søn af Afdelingsingeniør ved Statsbanerne Andreas Ferdinand August Schierbeck (død 1915) og Hustru Anna Christine f. Sørensen (død 1922). Faderen boede i en Periode af sin Embedstid i Sorø, og i 1894 kom Sønnen ind i første studerende Klasse; han gik ud af femte Klasse i 1898, da Faderen fraflyttede Byen. I 1905 blev Otto Schierbeck Forstkandidat og rejste straks efter til Kanada, hvor han i nogle Aar deltog i

Arbejdet med Anlæg af Jernbanerne. Siden opholdt han sig et Aars Tid paa Kuba. I 1909 vendte han tilbage til Danmark og ansattes ved D. S. B., hvor han fik med Beplantningen af Baneskraaningerne og Svelleindkøbene at gøre. For ca. 20 Aar siden rejste, han imidlertid igen til Kanada for at overtage en ledende Stilling i et af de store Selskaber, der ejer og udnytter de kanadiske Skove.

TRANSLOCATIONEN DEN 21. JUNI

Dimissionen af Aarets Studenter og Realister og Translocationen for de ældste Klasser fandt højtideligt Sted i Sorø Akademis Skoles Festsal Lørdag den 21. Juni. Forældre og Elevers Paarørende fyldte Festsalen til Trængsel, og der var mødt adskillige gamle Soranere, bl. a. seks 50 Aars Jubilarer. Formanden for Soransk Samfund, *Dommer Knox* naaede paa Grund af en Togforveksling ikke at komme til Stede, og Næstformanden, Direktør *Louw*, maatte derfor repræsentere i hans Sted.

Højtideligheden indlededes med Sangen »Hellig er vor Ungdoms Lyst«, hvorefter Rektor *Raaschou-Nielsen* dimitterede det største Studenterhold, Skolen nogensinde har haft, nemlig 50, medens der kun var 11 Realister. Da Rektor havde oplæst deres Navne og Karakterer, som jo vil findes i næste Aarsskrift, holdt han den andet Steds i Bladet efter Manuskript gengivne Dimissionstale. Og da »Jeg ved et Sted« var sunget, oplæste han Eksamenresultaterne for de øvrige Klasser.

Afsked med Lektor Rosen.

Rektor udtalte derefter ifølge »Sorø Amtstidende«s Beretning:

»Det er ikke blot Studenter og Realister, vi tager Afsked med, men Lektor *Rosen* forlader nu Skolen efter en Gerning paa 33½ Aar. En stor Del af denne Tid har vi været Kolleger, og jeg siger Tak for hans lange, trofaste Arbejde i den gamle Skole, som han ogsaa selv har været Elev i. Du har aldrig svigtet Troskaben, og Eleverne har nydt godt af din Kunnen ud af den ualmindelige og alsidige Viden, som du besidder, og den personlige Interesse, du har vist. Tak for den Aand og det Lune, hvormed du forhøjede vore Fester gennem Kantater og Sang. Jeg ønsker dig et lykkeligt Otium.«

Rektor hilste derefter paa de seks 50-Aars Jubilarer, og som Gave overrakte han fra Soransk Samfund »Sorø-Bogen« til *Ove Jonssen*, der, ligesom *Oluf Emil Paaske*, har bestaaet Studentereksamen med Udmærkelse.

Rektors Afsked.

Rektor fortsatte: »Det er sidste Gang, jeg staar her som Rektor, og først og sidst vil jeg sige Tak til Gud, som gav mig Lov til at tjene i alle disse Aar ved den gamle Skole, som jeg elsker. Tak til Kongen, som betroede mig Embedet, og til mine Foresatte for Tilliden. Efter 30 Aars Forløb føler jeg, at der var meget, som jeg udadtil maaske skulde have gjort anderledes, men har jeg gjort nogen Uret, saa beder jeg om Tilgivelse. Det har været 30 lykkelige Aar for mig, og jeg siger mest Tak til Kolleger og Medarbejdere, som har vist mig stor Tillid og været besjælet af Samarbejdets Aand, saaledes at det har sat sig gode Præg paa hele Skolen.

Tak til Forældrene, som betroede Skolen deres Børn, og som ikke holdt sig alt for meget tilbage med det, de havde paa Hjertet. Tak til jer Elever og Tak til jeres Forgængere for de aabne, glade Ansigter og venlige Hilsener, som altid har været til Opmuntring for mig og min Kone. Jeg vil savne dem! Tak for Modtagelsen efter min Sygdom og for Venligheden paa min 70-Aars Fødselsdag. Det hører til de gode Minder, vi har herfra. Jeg vil ønske Lykke og Fremgang for Sorø Akademis Skole, dens nuværende og fremtidige Lærere og Elever.«

Derpaa sang man »Kong Fred'rik glæd dig i din Grav«.

Hyldest til Rektor.

Lektor *Holtten-Bechtolsheim* tog nu Ordet og udtalte:

Fra 1912 til 1941 har vi hvert Aar hørt Rektor dimittere Skolens Studenter og Realister; og hvert Aar har vi kunnet glæde os over den Aand, hvori det blev gjort — den Aand, som er Sorøs Aand. Det var ikke Afsked med Drengene, som havde været her i nogle Skoletimer og saa var gaaet hjem; men det var Afsked med Drengene, som havde haft et Hjem her. Og derfor fik Skolens Afsked med Drengene samme Karakter, som naar et Hjem tager Afsked med en Søn, der skal ud i Verden.

Rektor! Idag har De været Dimissor for sidste Gang, — det morer mig at bruge et latinsk Ord til Dem, hvor man kan gøre det uden Risiko for at blive anset som halvfjøllet. Men samtidig er De selv blevet Dimittend. Og naar jeg nu paa Skolens Vegne — paa Grund af min Alder — skal give denne gamle Dimittend et Par Ord med paa Vejen, skal jeg gøre det kort, for ved de Lejligheder, hvor Sindet er dybest grebet, har vi Mennesker mest Lyst til at tie stille.

Tak, fordi De har været Stedet en god Mand — en god dansk Mand; aldrig har jeg oplevet nogen Situation, hvor De ikke ganske uselvsk først spurgte om, hvad der tjente Sagen bedst. De har nemmet den Lære, som er den højeste Livsvisdom: Tjenersindet, ikke mindst for den, der sid-

der i en ansvarlig Stilling. Da De i Efteraaret var saa langt borte, at De en Tid sejlede langs Dødsrigets Kyst, forstod vi Deres Værd endnu mere end før.

De har ført Institutionen frem. Elevernes Tal er steget til den yderste Grænse, nye Bygninger er rejst, Planer om andre ligger færdige.

Overfor Lærerne har De været forstaaende indtil Hjertelighed. Der er ikke Antydning af Klikevæsen mellem Lærerne; vi er en Samling Mennesker, der vil det samme. Jeg tror ikke, at jeg personlig har haft noget Sammenstød med en Kollega siden 1914. Dengang lovede jeg mig selv, at det skulde blive sidste Gang. I 27 Aar har jeg holdt mit Løfte. Vi har haft Frihed til at gøre, hvad vi vilde, — forudsat naturligvis, at vi opførte os ordentligt.

Og Drengene — De har arvet Deres Forgængers Behændighed til at tumle en Dreng. Naar *Hoff* lagde sin Arm om Skulderen paa en Dreng, blev Drengen til Voks under hans Hænder.

Hvordan De har regeret med Forældrene, ved jeg ikke meget om, de skal jo være vanskeligere end Drengene. Men jeg gaar ud fra, at det har De nok fundet ud af.

Forleden Dag talte jeg med en af vore Øvrighedspersoner. Han var fuld af Beundring for Deres Menneskelighed og Autoritet.

Naar vi nu siger Dem Farvel, beder jeg Dem opfatte mine Ord som et Haandslag. Og naar det ene Menneske rækker det andet sin Haand, saa betyder denne Handling simpelthen dette: Hvad der end sker, saa kan vi to ikke adskilles.

En Tak fra Lektor Rosen.

Lektor *Rosen* udtalte: Jeg, som afgaaet, hilser dig, der desværre er afgaaende, selv om du er i din fulde Kraft. Med Tiden lærte jeg at sætte Pris paa dig. Jeg takker for personligt Venskab og for de gode Ord, du sagde før. Ogsaa Tak til Fru *Raaschou-Nielsen*, der har levet med i alt, hvad der har været i Deres Mands ansvarsfulde Gerning. Vi kunde ikke have tænkt os bedre Hustru i det gæstfrie Hjem.

Student *Hans Jensen* overrakte Rektor røde og hvide Nelliker fra Studenterne, og han udtrykte Taknemmelighed overfor Rektor for den Menneskelighed, han havde vist dem, saadan at de altid var gaaet fra ham med ny Styrke og Mod.

En Gave til Rektor.

Direktør *Louw* beklagede den »forulykkede« Formand og bragte en Hilsen til Dimittenderne. Han bragte Lektor *Rosen* Hilsen og Tak fra gamle Soranere, som alle er glade for hele den Aand, som Rektor har indblæst, og som danner Grundlag mellem gamle Soranere og Skolen, saadan at vi altid er glade for at komme her, men det er vel fordi Rektor selv hører til vor Kreds. Ogsaa Tak til Fru Rektor *Raaschou-Nielsen*.

Taleren mindede om Rektors Interesse for vort Land, og særlig for Sønderjylland.

Han overrakte Rektor Genforeningsplanketten, der er udarbejdet af Professor Utzon Frank, og i hvilken der var indgraveret Aarstal m. m.

Rektor takkede alle, som havde bidraget til at gøre Afskeden saa festlig for ham, og for de hjertelige og venlige Ord.

Man sang »Concinamus, o Sodales«, hvorefter Rektor ønskede god Sommerferie til 14. August.

— — —
Statsradiofonien optog Lydplader af Dimissionshøjtideligheden, og dette foregik under Ledelse af Redaktør *H. H. Nielsen* fra »Sorø Amtstidende«s København-Redaktion, der selv er gammel Soraner.

Ved Velvilje fra »Sorø Amtstidende« har Soraner-Bladet faaet overtadt dette Fotografi, der viser Rektor Raaschou-Nielsen mellem de nye soranske Studenter af 1941. Fotografiet, der skyldes Fotograf Holger Rasmussen, Slagelse, stod i »Sorø Amtstidende« sammen med Translocationsreferatet Lørdag Aften den 21. Juni.

HVAD LIGPRÆDIKENERNE OPLYSER OM SORANERE I DET 16. OG 17. AARHUNDREDE

Af T. Glahn, Haderslev.

Naar man vil læse om svundne Tiders Soranerliv, kan man ikke gøre noget bedre end fordybe sig i Sorø-Bogen. Her lærer vi de skiftende Tider, deres Sæder og Skikke at kende, og kan endda mere os med at drage Paralleller fra de ældste Tider helt ned til vor egen Sorø-Tid.

Men vil man vide lidt om de enkelte gamle Soraners Livsskæbne fra de ældste Tider, altsaa fra Frederik den Andens og Christian den Fjerdes Tid, ja saa er vi ikke nær saa godt stillet. Man savner stadig Sorø-Matriklen, som dog ellers er bebudet for snart mange Aar siden. Vel har vi de trykte Navnelister, men det er ogsaa alt. Vil man f. Eks. identificere de enkelte adelige Disciple, maa man lede dem op i biografiske Værker, (navnlig Adelsaarbogen), men heller ikke der faar vi synderlig Kendskab til de enkeltes Sorø-Tid udover deres soranske Data.

Men kan man i det hele taget vente at faa Oplysninger udover de tørre Aarstal? Ja der er en Kilde, der til en vis Grad kan supplere, og det er de samtidige adelige Ligprædikener. De bringer ikke epokegørende Oplysninger, men man kommer gennem dem i Kontakt med Tiden og faar samtidig et vist Kendskab til de adelige Disciples Sorø-Aar.

I det efterfølgende bringes Uddrag af en hel Del Ligprædikener over »gamle« adelige Soranere fra det 16.—17. Aarhundrede. Til disse Uddrag er kun knyttet de nødtørftigste Noter. Disse rummer bl. a. Henviisninger til de soranske Data, man kender fra Friis: Discipulene i Sorø Skole 1586—1623 (1879) [her citeret: Friis] og fra Matriklen i Taubers Udsigt over Sorø Academis

Forfatning (1827) [her citeret: Tauber]¹⁾. Men iøvrigt maa Uddragene tale for sig selv.

¹⁾ Taubers Matrikel er dog her for Aarstallenes Vedkommende sammenholdt med den kendte, øjensynlig rigtigere Matrikel, der findes i Rigsarkivet (Mallingiana I). De vigtigste Rettelser til Aarstallene (der aabenbart betegner Optagelsen paa Akademiet) er:

- Tauber S. XXXVIII Sp. 2 mellem Linie 17—18: 1625.
— S. XXXIX Sp. 1 mellem L.1—2: 1626, mellem L. 21—22: 1628, mellem L. 25—26: 1629, Sp. 2 øv.: 1631, mellem L. 10—11: 1632, mellem L. 20—21: 1633 og mellem L. 28—29: 1634.
— S. XL, Sp. 1 mellem L. 19—20: 1636, mellem L. 31—32: 1637, Sp. 2 øv.: 1638, mellem L. 26—27: 1640 og mellem L. 34—35: 1641.
— S. XLI Sp. 1 mellem L. 9—10: 1642, Sp. 2. L. 2—3: 1644.

Fortegnelsen hører op omkring 1649. Enkelte Navne mangler hos Malling, men til Gengæld bringer den følgende Supplement: 1623: *Joachimus Gerstorff*, 1624: *Otto Rosenkrantz* og *Ericus Qvitzow*. Under 1626(—27) *Owenus Juul* og *Petrus Sefeld*. Under 1641: *Justinus Hoeg* og under 1645: *Christianus Lindenow* og *Bredo Arenfeld*.

1. *Ahlefeldt, Dellew von*, 1633—67, til Krummendick og Kampen. Amtmand. (Adelsaarb. 1929, II, S. 60). Ligprædiken af Fr. Jessen. u. A.

Om Sorøopholdet oplyses: »So dan ist Er, nach seiner Frau Mutter Tödtlichen Hintritt¹⁾, nebenst seinem Herrn Bruder . . . Bendix von Ahlefeldt²⁾ . . ., mit ihrem zu geordneten Hoffmeister, Studier und Erlernung allerhand Rittermässigen Exercitien halber nacher Sohr im Königreich Dennemarck verschicket«. Her blev han til sit 15. Aar. Derefter udenlands.

Tauber: 1646. Respondens ved Disputats Juli 1648 (Glahn: Sorø-Biografi). ¹⁾ (død 11.12.1644). ²⁾ (1631—96) Oberst. (Adelsaarb. 1929, II, S. 60).

2. *Barnekow, Christian*, 1626—66, til Vidskøfle. (Ny Bricka). Ligpr. af Niels Sørensen, 1666.

Efter Faderens Død (1630) opdraget hos Henrik Ramel¹⁾, og da denne blev Hofmester paa Sorø Akademi, 1640, tog C. B. med og »forbleff der en Sex Aars tid, huor hand imidlertid bleff privatim saavel som publice (foruden hans seerdelis Hoffmesters hielp) informerit aff de der paa Stedet allerberømmeligste Professoribus, huor om denne S. Mands mangfoldige efterlatte Collegia, Disputationes oc orationes Berømmeligen hære Vidne.« 1646 rejste han udenlands »med sin tilforordnede Hoffmester Magistro Pfeifio.«²⁾

Tauber: 1640. ¹⁾ (1601—53) Rigsraad. ²⁾ Daniel Pfeiff (1618—62) Præst. 1640 i Sorø hos Svogeren, Prof. H. Ernst. 1642 Informator sstds. for en Søn af Jørgen Ahlefeldt. (Bricka, 1. Udg., Glahn: Sorø-Bibliografi).

3. *Barnewitz, Frederik*, 1622—53, til Rudbjerggaard. (Ny Bricka). Ligpr. af L. J. Hindsholm, 1655.

»Anno 1640 aff sine kierre Forældre, med sin Hofmester (Stephanus Schultetus) forskicket til det Kongelig oc Adelig Academie paa Sorø, hvor hand paa it Aars Tid hafver forholdet sig, icke med ringe Berømmelse ... Oc hafver imidlertid paa det Sted med Forundring, memoriter declameret, oc udi nyttige materier, ex antiqua historia publice responderet,¹⁾ oc mange gange opponeret; Oc der hos øfvet sig udi Adelige exercitier, oc udi fremmede Sprog giort en god Begyndelse, som hannem paa det Sted endnu med Berømmelse kand eftersigis«. I Begyndelsen af September 1641 rejste han til Tyskland.

Tauber: 1639. ¹⁾ Der kendes en Tale oc Disputats fra 1641. (Glahn: Sorø-Bibliografi).

4. *Basse, Jokum Frederik*, 1608—33, til Sørup. (Adelsaarb. 1886 S. 44) Ligpr. af L. Mortensen Scavenius, u. A.

Fra sit 7.—13. Aar undervist hjemme, derefter i tre Aar hos Prof. Jens Dinesen Jersin¹⁾ »med nogle andre fornemme unge Herremænd«. »Derefter reiste denne S.Mand [Maj 1624] med velbemelte isn Tucemester D. Jens Deniszøn til Sorø oc bleff der videre hos hannem udi sin forrige velbegynte øffuelser udi it Aar. Da effter at hans Alder oc Profect vaar nocksom bequem til høyere Exercitia oc øffuelser at fatte, er hand met hans kiere Forældris gode villie indgiffuit udi det Kongelige Adelige Academia Sorøe, oc hannem tilforordnit oc metgifuen en Fijn Lærd ung Mand, Johannes Georgius Mussenius for en Tucemester oc Præceptore²⁾, oc blev saa paa den fornemme sted haade udi Bogelige Konster, fremmede Sprock, atskillige fornøden Adelige Exercitiis oc fornemlig i Guds sande Fryct oc ald Erbarhed vel Funderit og Grundit udi Fire Aar.« Han kom derefter hjem oc rejste 1629 udenlands.

Tauber: 1625. ¹⁾ (1588—1634) Biskop, 1611—15 SorøRektor, Maj 1624—Jan. 1626 i Sorø som Tugtemester for Christian Ulrik oc Hans Ulrik Gyldenløve. ²⁾ Fra Helsingør. Deponerede i Giessen. Blev indskrevet ved Kbh.s Universitet 10.7.1621 (Sorønerbl. 1939, S. 52). 1633 udenlands m. Henrik Rosenkrantz (smlgg. nedenfor Nr. 41).

5. *Below, Frederik*, 1618—48, til Spøttrup. (Adelsaarb. 1888 S. 39) Ligpr. af Peder Winstrup, 1650.

Først opdraget hjemme og under »det keyserske Indfald i Jydland« i Norge. »Anna 1633 Hellig Tre Kongers Dag, da er hand aff hans kiere Moder forskicket til den Kongelig Skole Sorøe, der med hans kiere Broder Lauritz Below¹⁾

(som oc der paa den Tid var) og andre at gaa i Skole, oc holt hun altid til dennem privatum Præceptorem, paa det de diss bedre kunde forfremmis udi deris Bog, oc haffvis udi god Opsium. Hand hafver oc giort der merckelig Profect, saa hand inden kort Tid er bleven forfløt igienem alle Classes, oc omsider in publico examine kiendt dyctig at være den øfverste i Skolen, indtil Anno 1637, da hand ... bleff sat paa Academiet, paa det hand diss bedre kunde oplæris icke allene udi Boglige Konster, men endoc udi alle andre Adelige Exercitiis, som hand oc stedtse med all Flid lagde sig efter.« 1638 blev han »med hans kiere Broder Lauritz Below, sampt deris tilforordnede Hoffmester Nicolao Rhamado, som var en Ungerer forskicket ud aff Landet«.

Tauber: 1633. ¹⁾ (f. før 1619, død efter 1661) til Kjølstedgaard (Adelsaarb. 1888, S. 38).

6. *Bille, Mogens*, 1617—48, til Tirsbæk og Skjerrildgaard (Adelsaarb. 1890 S. 74) Ligpr. af Erik Monrad, 1649.

»Anno 1632 kom denne Salige Mand til det Kongelige Adelige Academie Soerøe oc var der udi Skolen paa To Aars tid. Anno 1634 kom hand paa Academiet oc Lærte sine Exercitia paa To Aars Tid.«

Tauber: 1632.

7. *Brahe, Jørgen*, 1585—1661, Rigsraad. (Ny Bricka) Ligpr. af L. J. Hindsholm, 1661.

Først opdraget i Maribo Kloster hos Sophie Gyldenstjerne¹⁾, »Siden aff sin kiere Fader hiem fordret, oc med hans kiere Broder Erich Brahe²⁾, oc hans Fetter Falck Brahe Axelson³⁾ under fornøden Inspection holt til Studeringers oc kristelige Dyders øffvelser, indtil de samptlig bleffve forskickede til Sorøe; oc der nogle Aar forbleffve.« Før 1599 kom han i Malmø Skole.

Friis: 1596. Broder til Nr. 9. ¹⁾ 1582 Abbedisse i Maribo Kloster, men afsat 1596; levede 1607 i Horsens. ²⁾ (død 1631) til Knudstrup oc Bregentved (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon). ³⁾ 1531—1625) til Orebygaard (Adelsaarb. 1888, S. 110).

8. *Brahe, Manderup*, 1627—66, til Torbenfeld og Sæbygaard. (Adelsaarb. 1888 S. 113). Ligpr. af N. Andersen Vandstad, 1671.

Kom »Anno 1643 den 1. Februarii til det Kongl. Academie Sorøe: Huor hand oc med lyckelig Fremgang udi sine Studeringer oc Adelig Exercitier forbleff paa halfftrede Aars Tjd«. Derefter udenlands.

Tauber: 1642—43.

9. *Brahe, Otto*, 1578—1651, til Næshyholm. (Ny Bricka). Ligpr. af J. Lauritsen (Nyløs), 1655.

Først opdraget i København. »Der effter er den S.Mand forskicket til Sorø Skole, oc effter at hand der nogle Aar under Hederlige oc Høylærde Mend, M. Niels Glud¹⁾, oc M. Hans Stephanson²⁾, Scholæ Rectoribus haffde frequenteret, er hand forsont til Aarhus Skole«. Ved hans Dødsleje var forøvrigt »Docter Jørgen Krugh³⁾ Velbestalter Medicum oc Professorem paa Sorøe« tilkaldt.

Friis: 1587. Broder til Nr. 7. ¹⁾ (død 1623) 1586—88 Sorø-Rektor (Olrik: Forstandere etc., S. 32). ²⁾ (1561—1625) 1588—97 Rektor, 1608—26 Forstander ved Sorø Skole (sstds. S. 12) ³⁾ (1598—1659). Fra 1641 til sin Død Prof. med. i Sorø (Bricka, 1. Udg.).

10. *Brahe, Preben*, 1627—1708, Godsejer, til Engelsholm, (Ny Bricka). Ligpr. i Karen Brahes Bibliotek, Odense (uden Forfatterangivelse. Manuskript).

Blev først undervist hjemme under forskellige Præceptorer »Siden som Aarene tiltog, er ham til videre Undervisning forordnet en Licentiatius Juris, ved Navn Gotfred Cresmarck³) som siden blev Cur-Førstens Raad af Brandeborg, under hvis manuduction hand forblev, baade i hans forældres Huus, saa og paa det Kongl. Academie Sorøe henimod 5 Aars tid.« Rejste 1647 udenlands..

Tauber: 1644. ¹) I Stephanius' trykte Noter til Saxo (1645) har han forfattet et Æresdigt. 1646 anføres Godefridus Cretschmarus Misnicus, perillustri Regni Dan. (Universitetets Matrikel I, S. 200).

11. *Brockenhuus, Johan*, 1588—1648, til Lerbæk, Østergaard og Mosgaard. (Adelsarb. 1879 S. 85), Ligpr. af Erik Monrad, 1549.

»Der hand var i sit Tiende Aar, forskicket hans kiere Forældre hannem sampt forne hans Broder (Just!) til Soer Skole huor hand var paa To Aars tiid, oc effterdi hand nogen Tid sammestedt haffde ligget Siug aff en Febri, lod hans Forældre hannem hente hiem, indtil hand kunde vorde til passe igien. Oc bleff hand hiemme mere end it Aars tiid, siden kom han igien til Soer skole, oc var der til hans Alders Femtende Aar«. Ca. 1603 rejste han udenlands.

Friis: 1598. ¹) (død før 1640) til Aastrup (Adelsarb. 1897, S. 85).

12. *Daa, Claus*, 1579—1641, Rigsadmiral. (Ny Bricka). Ligpr. af Hans Mikkelsen, 1641.

»der hand ickun vaar 6 Aar gammel, haffue (Forældrene) sat hannem udi Sorøe Skole, der med andre Adelige Børn at informeris oc oplæris, huor hand er bleffuen paa 6 Aars Tid.«

Friis: 1687.

(Fortsættes)

AARSFESTEN 1941

AFHOLDES

— SOM IFJØR — PAA KØBENHAVNS UNIVERSITET

Ved Velvillie fra Universitetets Rektor, Professor, Dr. med. C. E. Bloch og Universitetssekretær Povel Fønss Side vil SORANSK SAMFUNDS AARSFEST ogsaa i Aar blive afholdt i *Universitetets nye Festsal*, Frue Plads 4—6 (den

tidligere Metropolitanskole) *Søndagen den 21. September*.

Festligheden — ved hvilken man møder i Formiddagsdragt — begynder præcis Kl. 11,30. Grosserer W. Røper-Petersen har lovet at holde Rustalen til Aarets Dimittender, hvorefter Ruskantaten vil blive fremført.

Efter Højtideligheden paa Universitetet er der arrangeret en beskeden Fælles-Frokost i Handels- og Kontorist-Foreningens Lokaler paa den anden Side Frue Plads. Her til vil blive indbudt — foruden Sorø Akademis afgaaede og nye Rektor — vore soranske Jubilarer og samtlige Dimittender.

Betalingen for Deltagelse i Frokosten (omfattende alt) udgør for de yngste 8 Soraner-Aargange 5 Kr. og for Seniorer 7 Kr. Men man maa af Hensyn til de gældende Restriktioner og Pladsforholdene *melde sig inden 17. September* til Sekretæren, J. G. Madelung, Admiralgade 21, 3. S., Telf. PALÆ 1207 y, eller til Kassereren: Alfr. V. Rasmussen, Vesterport 324, Telf. Central 8229. Samtidig vil Betalingen for Deltagelse være at erlægge mod Udlevering af Adgangskort.

Det tilføjes, at Tilmeldelser paa Grund af de herskende Forhold *ikke* kan modtages efter den fastsatte Frist.

Bestyrelsen.

KLASSEFORMÆND

Naar Soransk Samfund opfordrer sine Medlemmer til at give Møde enten ved en Soraneraften, en Generalforsamling eller en Sorøtur, er Gang paa Gang overfor mig denne Udtalelse faldet: »Jamen kommer der nogle af mine Klassekammerater?«

Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at de forskellige Hold — hvad enten det er Studenter eller Realister — vælger en Kammerat til Klasseformand, og denne sørger da for at faa sine Kammerater til at give Møde.

Hvis der er Interesse for en saadan Ordning, skal jeg med Glæde være behjælpelig med at give vedkommende Klasseformand en ekstra Meddelelse i saa god Tid, at han kan naa at komme i Forbindelse med sine Klassekammerater og faa dem til at give Møde ved disse Sammenkomster.

København, den 6. August 1941.

Alfred V. Rasmussen.

<p>Alfred V. Rasmussen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
<p>Bnsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiedie <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30 vis Å via Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Helrup 65 66 Westfalske Cinders</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30 vis Å via Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>DANSK FRØKOMPAGNI Indeh.: KAY T. W. SEGEL FRØAVLSKONTRAKTER AFSLUTTES KØB OG SALG AF MARK- OG ROEFRØ Telf. Kolding 66 & 67</p>	

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I De upolitiske danske Radioklubbers Medlemsblads Nr. for Juni—Juli d. A. har Adjunkt *E. Nordahl Svendsen* skrevet en Artikel om Emnet: Atomer og Elektroner.

»Venstres Folkeblad« i Ringsted kan den 1. Oktober fejre 50 Aars Jubilæum. To gamle Soranere har i de forløbne Aar været knyttet til Bladet, nemlig *Niels Bransager* ('92) som ansvarshavende Redaktør i Aarene 1901—15 og fhv. Adjunkt ved Frederiksborg lærde Skole *Gulzon Oluf Münster* ('78) som Lokalredaktør i Sorø 1899—1900.

*

Rektor *Raaschou-Nielsen* forlod den 1. August Sorø for sammen med sin Hustru at tage Ophold i deres fremtidige Hjem i København.

*

Sogneraadforeningen og Amtsradsforeningen fejrede den 13. August i Odense den landkommunale Styrelses 100-Aars Jubilæum. I Anledning af Dagen udkom der paa Gads Forlag et Værk om Sogneraad og Amtsråd, udarbejdet af fhv. Akademikasserer *F. L. la Cour*.

*

Under Navnet »Mit bedste Kunstværk« arrangeres der i September i Statens Museum for Kunst en Udstilling af en Række særlig værdifulde Kunstværker fra Fortid og Nutid, som er i Privateje. Højesteretssagfører *H. H. Bruun* er Medlem af Udstillingskomitéen.

*

Der er Planer om i København at skabe en Museumsby af gamle københavnske Huse. Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* er Medlem af et i den Anledning nedsat Udvalg.

*

Ved Studenterforeningens Møde paa Gerlev Idrætshøj-skole i Dagene 20.—25. August holdt den ledende Senior, Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted*, Aabningstalen den 20. om Eftermiddagen. Lørdag den 27. August var der Udflugt paa Cykle til Trelleborg under Ledelse af Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund*.

*

»Internationale Zeitschrift für Erzielung. International Education Review. Revue Internationale de Pédagogie« har udsendt et smukt Dobbeltheft i Anledning af Hundreårsdagen den 14. August for den berømte Pædagog *J. F. Herbart*s Død. Gennem Bidrag fra førende pædagogiske Videnskabsmænd i Tyskland, Belgien, Danmark, Finland, Grækenland, Holland, Italien, Spanien og U. S. A. belyses den Stilling, Herbart og Herbartismen har indtaget og endnu indtager i forskellige Lande.

Dr. *Olaf Carlsen*, Skanderborg, der som Herbartforsker er kendt ogsaa udenfor Danmark, har efter Opfordring leveret det danske Bidrag, der redegør for den Betydning, Herbart, Grundlæggeren af Pædagogikken som Videnskab, har haft i dansk Pædagogik og dansk Aandsliv. Dr. *Carl-sens* Afhandling er meget grundig og den største efter Hovedbidraget af Herbart's Landsmand, Professor, Dr. Alfred Baumler ved Berlins Universitet.

Blandt de literære Nyheder, Grafisk Forlag udsender i det kommende Efteraar, er en Bog af *Aksel Dahlerup*, Radioens Reportagechef, »Hvad skal jeg være — og hvordan bliver jeg det?«

*

Bestyrelsen for Foreningen »Norden« for Sønderborg og Omegn var Søndag Aften den 27. Juli samlet med en Del af Rektor *West*'s personlige Venner til en Afskedsfest for Rektor paa Hotel »Alssund«. Næstformanden for »Norden«, Direktør *Skensved*, Graasten, takkede *West* for hans udmærkede Ledelse af Foreningen. Desuden holdtes flere andre Taler, bl. a. talte Overlæge *Max Schmidt*, Augustenborg, for Fru *West*.

*

Under Ledelse af Professor, Musæumsinspektør, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* paabegyndte man sidst i Juli Udgravningen af den sydlige Jellinghøj, den saakaldte »Kong Gorms Høj«.

*

Lektor *Hubert Rosen* er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Direktør for Søkortarkivet, Kommandør *Peter Jensen*, fyldte 50 Aar den 17. Juli og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

En Timelærerstilling ved Sorø Akademis Skole med Faget Geografi i 22 ugentlige Timer er ledig fra 1. August. Ansøgningsfristen udløb 5. August.

*

I Julinumneret var der desværre nogle Trykfejl. Side 58, Spalte 2 stod syvende Linie fra neden: Lektor *Herbert Rosen*, skal være: *Hubert Rosen*. Side 64, Spalte 2, stod anden Linie fra neden: Direktør *Poul Sørensen*, skal være: Direktør *Poul Simonsen*. Naar der endvidere et Par Gange anføres, at nogle af Sorøturens Sange har været trykt i *Julinumneret*, skal der selvfølgelig staa: *Juninumneret*.

*

Den 24. Juli fyldte Godsforvalter, Sagfører *Axel Borges*, Borreby, 75 Aar, og Direktør *C. S. Scavenius* 70 Aar. De modtog begge en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Søndag den 14. September afholdes der paa Store Plads i Sorø en Kricketkamp mellem et Hold gamle Soranere og Elever fra Sorø Akademis Skole.

Direktør *Holger S. Dahl* er de gamle Soraneres Anfører.

*

Rektor *West* samledes Fredag den 14. August, det nye Skoleaars Begyndelse, med Sorø Akademis Skoles Elever og hilste paa dem alle. Om Eftermiddagen samledes Rektor med Lærerkollegiet, der bød ham velkommen. Undervisningen begyndte Fredag den 15.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS

SORANSK

BLAD:FOR

SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 9

September 1941

TIL „BALDER“S 75 AARS DAG

Da Overlærer *Matthiessen* skrev sin fortrinlige Pjece i 1916, gav han den Titlen »Baldurs Saga«. Da »Baldur« imidlertid, som han selv beretter, med al Højtidelighed blev omdøbt til »Balder« i 1907, skulde man vel nu bruge denne Benævnelse, der dog knap har saa god en Klang som det gamle, oldnordiske »Baldur«, et Navn, der ogsaa stadig dukker op i Referaterne ved Siden af »Balder«. Dog hvad er et Navn. . . . Det, som interesserer, er, hvor vidt »Balder« har blomstret i de forløbne 25 Aar, og her har det naturligvis været op og ned som med alle menneskelige Ting. Pladsen tillader ikke at gaa i Enkeltheder, saa de forskellige Aar betragtes hver for sig. I Almindelighed kan man vel sige, at Tidens Rørelser har afspejlet sig i Foredrag, Diskussioner og i det kritisk-æstetisk-humoristiske Organ »Minerva«. Thi ganske vist omfatter »Balder« alt, hvad der vedrører Gymnasiets Lov, og paa det første Møde vælges alle de mange Embedsmænd lige fra Præsident til Trekantudsmider; men det er dog de tre nævnte Ting samt Musikken, der udgør »Balder«s egentlige Liv.

Da *Matthiessen* endte sin Oversigt i 1916, skrev han et Kapitel om »Balder«s Krykker δ : at »Balder« søger Hjælp hos Ikke-Medlemmer til Indledning af Diskussion, til Foredrag, Oplæsning o. s. v. Med Hensyn til »Krykkerne« har han sine Betænkeligheder: »I »Baldur« kan Dørene aabnes for ældre Kammerater, enten disse nu er Studenter eller Lærere, naar de har noget paa Hjerte, som de mener at kunne gøre Gavn med hos de Unge. Men i øvrigt bør der staa ved »Baldur«s Dør om nogetsteds i Verden et stort »Ingen Adgang for Uvedkommende«. Men egentlig ser han helst, at de klarer sig selv. Jeg mener dog, at »Krykkerne« i høj Grad har bidraget til at gøre »Balder«s Liv indholdsrigt; naturligvis maa det dog ikke udarte til, at Uvedkommende tilkaldes for at give en Forestilling, der helt falder ind under Begrebet Forlystelse.

Men *Matthiessen* er ikke rigtig tilfreds med de sidste Aar (»Krykkearene«).

Dog synes jeg, at det sidste Aar, han omtaler, var et ganske godt Aar sammenlignet med Begyndelsen af den ny Æra.

»Minerva« er ganske vist ret righoldig uden dog at indeholde noget af større Værdi; for en stor Del handler den om indbyrdes Skærmydsler og har lovlige mange — det synes efterhaanden de selv — Lærersatirer. Og skønt der indføres tvungne Foredrag, hjælper det ikke meget. Et Foredrag om Napoleon betegnes som »ke-

deligt«. Skønt der er en gæv Præsident, der gør sit bedste, maa Aaret betegnes som ufredeligt. — Er det Krigens opløsende Indflydelse paa Gemytterne, der gør sig gældende?

Ogsaa 1917—18 er i Sammenligning med den følgende Glansperiode, særlig i 1919—22, ret magert. Dog udvides Korrespondencen til Norge og Sverrig. Naa, hvad angaar Korrespondencer, saa synes de som Regel ikke at have været til ret megen Fornøjelse for de korresponderende Parter, i alt Fald ikke for »Balder«, saa denne Virksomhed kan i det hele taget ikke siges

Møde i Balder-Salen.

at have medført nogen Berigelse for Livet i Klubben.

Dog — for udelukkende at holde sig til, hvad Medlemmerne selv præsterer — er der Diskussion om Kristendommen to Møder i Træk og Diskussion om Afholdssagen. En Gymnasiast, der har sit Hjem i Grønland, holder et Foredrag om dette Land, »som levende interesserede Medlemmerne«.

Tidens Forhold giver Anledning til to begejstrede Digte til de krigsførende Magter.

I 1918—19 hører man i Digtene ikke meget om Verdenskrigen — men det kommer igen i senere Aargange, da man har faaet den paa Afstand.

De rige Aar i 1919—22 giver en Mængde Diskussioner om Livsanskuelse, om Socialisme, om Politik i al Almindelighed, om Gymnasiaster, om Forholdene i Europa nu og i Fremtiden, om Kristendom og Tænkning. Foredragene er præget af Tiden: et om Fædrelandskærlighed er negativt og internationalistisk. Blandt Foredrag om Forfattere fremhæves et om Andersen-Nexo.

»Minerva« er rig paa Digte og Noveller, medens Lærersatirerne træder noget tilbage. Man træffer et Par Poeter, som virkelig har Evner som Verseskrivere, og det er kønt at se, hvorledes den ene hylder den anden som »vor Digterkonge«, skønt han selv er mindst lige saa stor. Og han skriver til ham en »Hymne til Ungdomsvenskab« (Venskabet som Livets »gyldne Ord«), der slutter:

*Dig vil jeg sende
Venskabets Hyldest,
den mine bedste
Tanker er i.
Ej har Du præget
Ordet alene,
men Du har virket
Gu!det deri.*

Det viser, at »Balder« ikke alene kan tjene til at afslibe Kanter, men at den ogsaa kan styrke og højne Venskabet mellem aandsbeslægtede unge Mennesker.

Disse to Digtere er i øvrigt stærkt grebne af, hvad der gik for sig i Rusland, og deres begejstrede Digte (med rødt Blæk!) for den russiske Revolution og Lenin er ikke uden Kraft. »Moddigtene« er svagere. Saaledes gaar det jo, at de unge, som gribes af det ny og fremtidsforjættende, har større Kraft end de, der hænger ved det gamle. Men da en af dem ved et Baldermøde udbringer et Leve for Lenin, er det hele nær ved at revne. Vild Forvirring! 20 synger »Kong Kristian«, 6 Marseillaisen. Og det er lige ved at udarte til Haandgribeligheder.

Det er i disse Aar, at ogsaa »Parker« digter. Han har faaet to Sange i »Balder«s ny Sangbog, der kom i 1921. Den ene af dem er Nr. 8: »Gymnasiaster! Ungdomshær med det aabne Øje!«, et Forsøg paa en ny Gymnasiastsang, som dog ikke vandt det i 1909 stiftede Sølvbæger, der stadig henstaar i »Balder«s Arkiv, uden at nogen aner, hvad det betyder!

7. Februar indvies den ny Baldersal, der ses paa Billedet.

Begyndelsen af Tyvernes Digtetekunst viser ogsaa Prøver paa, hvad de kalder Futurisme og Dadaisme, uden at disse Digtarter derved bliver kønnere, end de var i Forvejen.

Fra Begyndelsen af Tyverne kan ogsaa nævnes Besøg af svenske Gymnasiaster. En af dem taler om Frøding. Næste Aar taler en svensk Gymnasiast om Skolelivet i Sverrig for 100 Aar siden.

Fra 1922 synes Balderlivet at blive svagere med Hensyn til Digtetekunsten og Selvirksomheden med Foredrag og Diskussion. Af ny Emner kan nævnes Vort Forsvar, Færøerne, Kammeratskab, Sønderjylland, Retsforbundet, Kammeratægteskab (Lindsey!), Fascisme og Afrustning.

I Modsætning til ovennævnte Svaghed staar Udøvelsen af Tegnekunst og Musik. Saaledes har »Balder« i Midten af Tyverne særlig fortrinlige Tegnere, af hvilke en senere i Livet har baseret sin Virksomhed paa sin udmærkede Tegnekunst. Det gælder i det hele taget, at Tegningerne som oftest er »Minerva«s stærkeste Side. Det er vist en Regel, at Evnen til at præstere gode Tegninger er tidligere udviklet end Evnen til at skrive gode Digte. Der er jo i Gymnasiastalderen megen Fantasi og

Følelse, mens Evnen til at give det en lydefri Form, endside en Form, der virkelig er født af sit Indhold, kun er lidet udviklet. Desuden er Omraadet for oplevet Indhold jo snævert. Dog forbavses man tit over deres Evne til at finde malende Ord.

Ogsaa den musikalske Evne er som Regel tidligere udviklet, og Musikken spiller da ogsaa en stor Rolle i »Balder«, idet den ofte udgør en Del af de almindelige Møders Indhold, og der tillige er særlige Musikaftener. Repertoiret er omfattende; der er baade klassisk og moderne Musik, Jazz ikke at forglemme.

Det sidste Aar i Tyverne (29—30) er et ret svagt Aar. Det er tillige et af de mest kritiske Aar i »Balder«s Historie. Da Baldurballerne skal ophøre, rejser der sig hos mange en fanatisk Protest. Paa det ekstraordinære Møde 17. Januar 1930 vil man opløse — man bruger Udtrykket »nedlægge« — Foreningen. Fanatikere gaar dog ind paa, at det skal vedtages som Lov, altsaa med $\frac{2}{3}$ Stemmers Majoritet. Man har imidlertid agiteret stærkt for at bevare »Landets næstældste Gymnasiastforening« under Feltraabet: Det er »Balder« og ikke en Balforening. Resultatet: 44 Stemmer for »Nedlæggelse« og 25 Stemmer for Bevarelsen. »Forslaget gik ikke igennem — »Balder« — den gamle Gubbe var reddet.«

Trediverne har ikke deres stærke Side i Digtetekunsten. Naturligvis skrives der stadig alvorlige og humanistiske Vers og ditto Noveller. »Minervaerne« tager dog af i Antal. Medens man i de frodigste Minervaar kunde regne med over 20 Numre om Aaret, gaar nu Tallet efterhaanden ned til 5 og til sidst til 3, men saa er det ganske vist ogsaa ret fyldige Eksempler, der samler Stof fra flere Uger. For Resten er Tallene maaske for lave. Det ser ud, som om der var gaaet Eksemplarer tabt for Efterverdenen. For at give Pegasus et Skub bagi gaar man efterhaanden over til at uddele Præmier. Men — som det kendes fra Forlagenes Romankonkurrencer — hjælper det ikke stort.

Naa, en Del af de præmierede Digte har jeg ganske vist ikke kunnet finde i de bevarede »Minervaer«, saa der *kan* jo have været fremragende Ting.

Helt anderledes er det med Foredrag og Diskussioner. Disse spiller nu gennemgaaende en større Rolle — lige som Oplæsning, der spænder over alle Registre fra Strindberg til Storm P., nu faar større Betydning.

Af ny Emner, som de unge selv behandler, kan nævnes (fra 1930—39) Nationalsocialismen, Selvstyrebevægelsen paa Færøerne, Kemal Pasha, Sovjetunionen, Tysklands militære Stilling, Jazz (med Demonstration), Forsvarsspørgsmaalet, Kunst (foranlediget af Udstillingen af moderne Kunst paa Sorø Akademi), Dansk Digtning siden 1916, Demokrati og Diktatur, Foreningen »Norden« og Mødet paa Hindsgavl, Diktatorerne, Kunsten i det ny Tyskland (med Lysbilleder). Efter Krigens Udbrud kan nævnes: Betingelserne for nordisk Samarbejde, Vor nordiske Opgave, Finland, Vor Indsats i den nationale Kamp, Det sønderjydske Lune.

Som man ser, er det vægtige og aktuelle Emner, og man har Indtryk af, at de gennemgaaende behandles godt af Gymnasiaster, som med Flid har sat sig ind i Stoffet og tillige har noget paa Hjerte, og at Kammeraterne hører paa dem med Interesse. — Ganske vist dannes der (i 1938) i Baldersalen af nogle Medlemmer

en »Forening for den utidige Humors Berettigelse«; men det er harmløse Løjer, og noget Spor har den ikke efterladt sig i Referaterne.

Ja, Referaterne, der skrives af Præsidenten, 1ste og 2den Censor — sidstnævnte altid en II G'er og et Præsidentemne for det kommende Aar — de fylder nu mange og digre Protokoller, og mange er udførlige og skrevet med gnistrende Humør. De er en god Øvelse i at skrive kvikt og vittigt (og tilpas onskabsfuldt), og flere Journalister har her tjent deres første Spor.

I de sidste to Aar har »Minervaerne« heller ikke været talrige, men af solidt, alvorligt Indhold — heldigvis dog ikke helt uden Narrestreger. Prosa og Poesi er baaret af en varm dansk Følelse, og der findes intet Spor af modsatte Tendenser.

Anderledes i Aarene umiddelbart efter Verdenskrigen, hvor international Tankegang stærkt traadte frem. Naturligvis var der ogsaa den Gang Hyldest til Danmark. Smukt lyder det fra en Færing i et Digt »Fædrelandet« (1920):

Allt glemt er det gamle Nid og Nag.

»Jeg er dansk!« Den Sætning vi aldrig glemme.

I din Favn, o Danmark, med kærlig Stemme

vi hviske. »Hos Dig har vi hjemme, vær os en Moder kær!«

Ja, Kammeratlivet paa Gymnasiet, ikke mindst Livet i »Balder« har Evne til at forene Danske fra alle Egne.

Og, som sagt, i de sidste to Aar svulmer Følelsen for Land og Folk, saaledes som det giver sig Udtryk i »Minerva«.

Og bedst gaar det jo med Digtningen og Foredragene, naar Hjertet er med. Det er Tanken paa Hjemmet, Kærligheden til Danmark og Forelskelse, der giver de bedste Digte. Det er Overbevisning og Fordybelse i Emnet, der giver de bedste Foredrag.

Og man mærker altid Kammeraternes Anerkendelse i saadanne Tilfælde.

Her kan anføres et Eksempel fra Digtekunsten, hvor man føler, at Forfatteren er virkelig greben af Kærlighed til Hjemstavnen (Mors) og tillige forstaar at bringe sine Følelser i Form. Det fortjener at gengives i sin Helhed.

*Af Fjordens Vande hæver sig en yndig lille Ø,
bag Klinten smiler Skovene og mangen stille Sø.*

*Paa Marken vugger Vinden Korn og kysser Gærdets Snerle
— et Paradis i Danmarks Land, en prægtig, ædel Perle.*

*Der vender Bonden med sin Plov den fede, dyre Muld.
Der lokker Solen Kornet frem -- den danske Agers Guld.
Der vifter Brisen sagtelig i Fyrreskovens Toppe.
Der vajer Danebrogen stolt paa Højen øverst oppe.*

*Der klæder Lyngens brune Tæppe Klintens bratte Fald.
Der pryder Bølgen Strandens Sten med hvidgraa Mus-
lingskal.*

*Der kaster hvide Veje ud et Net af lyse Traade.
Der klukker Vandets Latter under glade Gutters Baade.*

*Vel ligger fjernt fra Alfarvej den underskønne Ø,
men mange fandt dog Vej derhen frem over saltten Sø.
Den ligger i sin Ensomhed — et Fredens Sted paa Jorden.
Der høres næppe Verdens Larm og næppe Krigens Torden.*

*Ja, maatte jeg et Kongerige vælge her paa Jord,
da blev det denne lille Ø, hvor mine kære bor.
Jeg lærte jo paa dette Sted at kende Fryd og Smerte --
dets Navn vil altid leve dybt indprentet i mit Hjerte.*

Og lad mig saa ikke glemme Baldersoldene, hvor især Julesoldet sætter mange Kræfter i Bevægelse. Den store Sal er stopfuld af de mange Medlemmer, der ved den Lejlighed naturligvis er mødt fuldtalligt op — og saa er der Gæsterne.

Væggene er helt behængte med store Billeder, der er lavet af de flinke Tegnere: Karikaturer af Lærerne, især de tilstedeværende, Optrin fra Nordens Gude- og Helte-Liv, humoristisk opfattet, Billeder, der hentyder til Julen og dens Glæder o. s. v. Underholdningen er rig og afvekslende: Oplæsning af »Minerva« og af Fortællinger (overvejende af humoristisk Art), musikalske Præstationer og mangen en hjemmelavet Sketch, hvor man muntre sig baade med og uden Anlæg for den ædle Skuespilkunst. Her er alle Disharmonier borte, og det gode Kammeratskab fejrer en glad Aften. Forberedelserne har været store; men Soldat giver Anledning til, at mange faar prøvet deres Evner i den Retning, hvor de føler, de har slumrende Anlæg.

I denne korte Oversigt over Livet i »Balder« har jeg med Vilje kun dvælet ved, hvad Medlemmerne selv har præsteret. Men adskillige udenforstaaende, og her maa i første Række nævnes Lektorerne *Holten* (han var dog fast Medlem!), *Helms* og *Ussing*, har i høj Grad støttet Klubben med Foredrag, Oplæsning og Deltagelse i Diskussionerne. »Balder« skylder dem alle stor Tak for, at dens Liv gennem de 25 Aar er blevet rigt paa Indhold. De har højnet Møderne og givet de unge et Forbillede at stræbe op imod, naar de forberedte sig til Foredrag og Diskussion.

Og skal vi nu ønske »Balder« til Lykke paa hans 75 Aars Dag, da skal det være, at »Balderianerne« maa leve et Samliv, der kan virke fornøjende, opdragende og berigende, og at den varme danske Følelse, som især er kommet frem i de sidste Aar, stadig maa beaande deres Virksomhed, saaledes som det giver sig Udtryk hos »Breide« i Digtet »Danmarks Pris«:

*Du Ager af Gu'd
fremvældet af Slettens bugnende Muld,
som skænker os Brød af vor daglige Flid --
ak gid du maa føde i kommende Tid
en Ungdom, som giver sit Liv og sig selv
for Hjemlandets Vel.*

*Du Danmark, mit Land,
saa hjælp mig at gøre for dig, hvad jeg kan --
at læge det gabende, smertende Saar
at være din Væbner, hvorhen jeg end gaar,
at skværme hver Plet af den elskede Jord,
hvor Danskerne bor.*

H. Rosen.

JUBILÆUMSFEST I SORØ

Til gamle Baldurmedlemmer!

Den 27. September kan »Baldur« fejre sin 75. Fødselsdag. Søndag d. 28. September vil der i den Anledning blive afholdt en Fest for saavel gamle som unge Medlemmer.

De gamle Medlemmer, som ønsker at deltage i Festen, bedes skrive til *B. O. Lauridsen*, Gymnasiet, inden den 25. Septbr. Eventuelle Mincrvaindlæg modtages med Glæde.

Programmet for »Baldur«s Jubilæumsfest i Sorø Søndagen den 28. September 1941 er følgende:

Kl. 13 samles Deltagerne paa Gymnasiet, hvorfra der gaas til Bords. Efter Bordet Kaffe i en af Salene.

Kl. 15 Fodboldkamp mellem Skolens Hold og gamle Elever.

Kl. 17 Baldurmøde i Festsalen.

Kl. 19 Aftensbord.

For Deltagelse i Maaltiderne betales 4 Kr. pro persona, der opkræves ved Sammenkomsten (eventuelle Smørkort modtages med Taknemmelighed).

Velkommen til Dagen.

B. O. Lauridsen,
p. t. Præsident i »Baldur«.

CIVILINGENIØR KRISTIAN MICHELSEN

* 7. AUG. 1882 † 28. JULI 1941

Ingeniør *Kristian Michelsen* var knyttet med meget stærke Baand til Sorø. Hans Far, Overlærer *Villiam Michelsen*, var selv Student fra Sorø og virkede som Lærer ved Sorø Akademi fra 1871 til sin Død 1904, og hans Mor, *Elisabeth Michelsen*, var Datter af Adjunkt ved Sorø Akademi, *Peter Brøchner Blicher*.

Kristian Michelsen blev Student i 1900 og cand. polyt. 1908. Bogstavelig talt fra Eksamensbordet drog han udenlands. Fra 1908 til 1912 arbejdede han i Sverige med Projektering af Jernbanen i Mjölby og Enköping, som et dansk Ingeniørfirma havde i Entreprise, og i 1912 drog han afsted til Hollandsk Indien, som Ingeniør ved Bürgerlijke openbaare Werken. Hans Arbejde her blev Vej- og Brobygning paa Java, Sumatra og Borneo, et Liv paa Feltfod den største Del af Tiden, med oplevelsesrige Rejser paa Kryds og Tværs gennem det Indre af Landet. I 1933 vendte han hjem som Pensionist efter 20 Aars Tjeneste, og slog sig ned i København, hvor han siden levede og dyrkede sine Privatinteresser til Døden indhentede ham, efter 3 Dages Sygdom, hos hans Broder, Ingeniør *Karl Michelsen*.

Det lange Ophold i Udlandet havde sat sit Præg paa Kristian Michelsen. Hans levende Interesse for alt menneskeligt havde bragt ham i stærk Kontakt med den indfødte Befolkning, hvis fine, gamle Kultur han satte meget højt. Sikkert længtes han ofte tilbage til, som han yndede at udtrykke det paradoksalt, de civiliserede Folkslag, men herhjemme fandt han først og fremmest Glæde i Samværet med Soranerkammerater. Maaske netop paa Grund af den lange Adskillelse stod Sorøtiden mere levende for ham, men ogsaa

den Aargang, han tilhørte, er præget af et ualmindelig smukt kammeratligt Sammenhold. Kristian Michelsen var en fortrinlig lagttager og fortæller, og talløse Soranerhistorier lever videre, krydret med hans lune Humor. Sine Fortællinger fra Indien illustrerede han med fortræffeligt optagne Smalfilm, og navnlig en Film fra Bali, som han besøgte paa Hjemrejsen til Danmark, vidnede om hans fremragende lagttagelses-evne.

Øverst: Hans Peter, Kristian og Karl Michelsen.
Nederst: Kristian Michelsen.

I sin Bog: »Fra Limfjorden til Berobudur« skriver Johannes Wøller om Udlandsdanskeren: »Kun den helt overfladiske bliver blaseret af at se Jordens Kreds. Enhver, der blot ejer et Gran af den mystiske Forening af Hjerne og Hjerte og et tredie ukendt Element, som vi kalder Sjæl, vil have faaet som Gave af Verdens Mirakel den varige Undren, der bestandigt vil risle som en Kilde i hans Indre og fylde hans Liv med sin dulmende Uro, sin stille Skumringssmusik. En Tone i Sjælen, hvori alle Udveens og Hjemlængslens forvirrede Stemmer har fundet deres endelige Harmoni.«

Kristian Michelsen ejede denne Gave, og han var aldrig karrig med at dele den med andre. Han var sine Kammeraters Ven — Ære være hans Minde.

Bisættelsen foregik den 31. Juli fra Solbjerg Kirke, Begravelsen fandt Sted paa Sorø Kirkegaard. Soransk Samfund havde sendt Krans.

S. J.

REKTOR WEST'S TALE DEN FØRSTE SKOLEDAG

Om Morgenen den 15. August samledes Sorø Akademis Skoles Lærere og Elever i Festsalen. Efter at man havde sunget »Morgenhanen atter golk«, udtalte Lektor *Gorm Hansen* ifølge »Sorø Amtstidende«:

— Nu i Dag, da vi for første Gang samles med vor nye Rektor, vil jeg paa Kollegernes, Elevernes og egne Vegne udtale et hjerteligt Velkommen til Rektor. Det glæder os, at De som gammel Elev og tidligere Lærer her er godt kendt med Forholdene, og vi ønsker, at de kommende Aar, som De kommer til at tilbringe her, maa blive gode og lykkelige for Dem og vor gamle Skole.

Rektor *West* udtalte bl. a.:

— Naar jeg i Dag staar her som Rektor, vil jeg gerne begynde med at tænke paa de tidligere Rektorer, jeg har kendt, først mine egne Rektorer, Rektor *Blickert* og Rektor *Hoff*, der baade har straffet mig som Elev, men siden, da jeg blev Student og Kandidat, behandlede mig som Kollega og Kammerat. Idet jeg udtaler fuld Ære og Respekt for mine Forgængeres store Arbejde og Indsats her paa Stedet, sender jeg en Hilsen til *Raaschou-Nielsen*, som i Tankerne er her og ikke mindst hos jer Elever. Jeg takker Lektor *Gorm Hansen* for hans Velkomstord og udtaler min Glæde over at se ham i Arbejde igen efter sin lange Fraværelse paa Grund af det uheldige og for hans Alder farlige Fald.

Rektor *West* fortsatte: Efter gammel sønderjydsk Skik er Flaget hejst. Det er en Festdag paa Sorø Akademi, denne første Skoledag, særlig for de nye Elever, som nu begynder, men ogsaa for de gamle, der vender tilbage. Her kan man særlig nævne Afgangsklassen, der nu skal slutte deres Skolearbejde. Jeg er saa kendt med Forholdene her til at vide, at det er Faglærerne og for Alumnernes Vedkommende Kostlærerne, I særlig kommer i Forbindelse med, men intet af det, I har Lyst til at tale med mig om, vil være for smaat. Jeg skal gerne høre paa jer, og jeg haaber, I vil komme til mig.

Flaget er et Symbol, hvad enten det nu er der, hvor jeg i 21 Aar hvert Aar har kunnet se Grænsen, eller her i det idylliske Sorø. Flaget er Symbolet paa Danmark. Det kræver, vi er klar over, vi er Danske — danske Sønner og Døtre. Vi har samme Maal at arbejde for, nemlig at bygge Danmarks Fremtid. Sorø Akademi er en af Landets bedste Skoler, I vil maaske sige den bedste Skole, men Sætningen faar først Værdi, naar vi sætter os den fornemme Opgave at blive veluddannet som danske Gymnasiaster. Jeg ønsker et godt Skoleaar, hvor I opfylder jeres Pligter, saa I bliver flinke og gode danske Elever.

Efter at have sluttet med Rosings »Kong Fred'rik glædedig i din Grav«, gik man til Dagens Arbejde.

DØDSFALD

Torsdag den 7. August afgik Maleren *Adolf Boye* ved Døden; han begravedes Tirsdag den 12. August fra Bispebjerg Krematoriums lille Kapel.

Adolf Johan Boye var født den 30. Januar 1861 i Christianssted paa St. Croix som Søn af daværende Premierløjtnant *Adolph Jonas Boye*. Han indkom i Sorø Akademis Skole i 1875 og gik ud i 1878 uden Eksamen, hvorefter han gennemgik Kunstakademiets Dekorations-skole. Siden opholdt han sig en lang Aarrække i Tyskland; i 1908 kom han hjem til Danmark igen.

Den Afdødes Fader *Adolph Jonas Boye* var født den 12. Juni 1823 i Jonstrup, hvor hans Fader, den senere kendte Præst og Digter, *Caspar Johannes Boye*, da var Lærer ved Seminariet. *Adolph Jonas* blev Sorøstudent i 1843, studerede Medicin, men gik, da Krigens udbrød i 1848, med som Frivillig og avancerede til Løjtnant. Han fortsatte i Officerskorpset efter Krigen og blev siden Premierløjtnant og Kaptajn i den vestindiske Hærstyrke. I 1891 døde han paa Frederiksberg.

Af den afdøde *Adolf Johan Boyes* Brødre har to frekventeret Sorø Akademis Skole. Den ene af disse *Caspar Johannes Rahr Boye* var født den 13. August 1858 i Christianssted og tog i 1875 Realeksamen fra Sorø Akademis Skole. Aaret efter ansattes han i Sparekassen for København og Omegn og blev i 1895 Bestyrer for dennes Frederiksberg-Afdeling. Han, der var en trofast Gæst i Sorø Samfund, døde i 1925. Den anden Broder, *Christian Emil Boye* var født 1859. Han gik i Sorø 1870—75, forlod Skolen uden Eksamen, foer til Søs og blev Styrmand.

De her nævnte Brødres Farfader var, som meddelt ovenfor, *Caspar Johannes Boye*, f. i Kongsberg i Norge den 27. December 1791 og død af Kolera den 6. Juli 1853, begravet i Korsør. Han, der havde været Lærer ved Jonstrup Seminarium og Præst i Søllerød, Helsingør og ved Garnisonskirken i København, var Forfatter til adskillige Skuespil, der alle opførtes paa Det kgl. Teater, samt til en Mængde lyriske Digte og Salmer. Af hans Digte har »Kirkeklokken i Farum« hævdet en smuk Plads i den danske Poesi.

FUGLESKYDNING PAA HERLUFSHOLM

Skydning efter »Fugl« med Flitsbue og blyforsynede lange Træpile, som i længst forsvundne Dage ogsaa paa Sorø Akademi hørte med til de aarlige Drengeforlystelser, hvorom man kan læse i *C. St. A. Billes* fortræffelige

Chocolate-Marchen.

Bog »Skoledrenge — af en af dem« p. 160 ff., men som desværre allerede for mange Aar siden er gaaet i Glemmebogen, lever endnu i fuldt Flor paa vor hæderkronede Søsterskole Herlufsholm, som har c. 20 Aar flere paa Bagen end vor Skole. Skydningen foregaar nu den sidste Søndag i August og er næst Trolleballet i Januar Skolens største Fest- og Fridag og hidlokkes altid en Mængde gamle »Trolledrenge« og Forældre og Paarørende, særlig naar Vejr-guderne som i Aar er naadige. Sportspladsen, hvor Skydningen foregaar, er et herligt, vidtuddrakt,

græsklædt og skovkranset Territorium, et helt Stadion, som nok kan ægge Misundelsens fule Djævel i en gammel Soraners Hjærte.

Herlufsholm Skole og dens Forstander Sparekasse-inspektør Greve *Ernst Moltke* havde vist Soransk Samfund den store Venlighed og Ære at invitere Samfundets Formand og Næstformand til at deltage i Festen Lørdag den 30. August. Vi ankom sammen med Herlovianer-samfundets Formand Overretssagfører *Loft*, og en Del gamle Herlovianere, hvoraf nogle ledsagedes af deres skønne Fruer, til Skolen, netop som Middagsklokken ringede, og vi naaede med Nød og næppe at faa hilst paa Rektor og hans Frue, før Klokken paany kaldte, og vi Kl. 12,05 skulde til Spisesalen og deltage i Drengenes Middag, som efter Traditionen bestaar i Kirsebærssuppe med »Kammerjunkere« og Klipfiskebudding samt Gaasevin. En

Sceneri ved »Store Fugl« med Fugleskydningens Sekretær, unge *Christmas Møller* i Midten og som Nr. 3 fra højre *Forligsmænden, Direktør Dreyer*, herefter mod venstre *Fru Lektor V. Forchhammer* og *Direktør Louw* i Samtale med »Herlovianeren«s tidligere Redaktør *Frazer*.

af »7de Klasse« — 3die G. — meddelte højtideligt, at alle Gæster var indbudte til Kaffe (50 pCt. Kaffe garanteret) i Gymnasiasternes Samlingsstue, hvor vi blev forlystede med Sang og Musik og tegnede Abonnement paa »Diplen« — Skolebladet. Kl. 13½ drog vi til Sportspladsen, hvor Næstved Musikere truttede herligt løs, og hvor Skydningen, som var begyndt Kl. 8, blev genoptaget. Der var rejst to »Fugle« en for de store de fire ældste Klasser og en af mindre Dimensioner og lettere paavirkelig for de fire mindste Klasser. Skydningen kræver et indviklet Apparat af Embedsmænd valgt af og blandt Drengene begyndende med en »Exellence« Fuglekongens Statsminister og omfattende »Overdommer« og »Dommere« og »Sekretærer« m. fl. og formentlig sluttende med nogle bedaarende smaa Vagtposter med Geværer og Skærf. Gymnasiast *Christmas Møller*, som har den grønne Embedsmandssløjfe med Emblem og pr. Raaber kaldte Skytterne frem, beviste tilfulde, at han har arvet sin kendte Faders, den forhenværende Handelsministers, Talegaver. Der var det sædvanlige Apparat med Præmier for Nedskydning af Hoved, Hale og Ring og clouet Fuglens sidste Rest, hvis Nedskydning medfører Kongeværdigheden, der markeres ved det obligate grønne Skærf med en lang Række Medailler og giver fineste Præmie, tidligere intet mindre end et Skrivebord. Ogsaa alle Gæster maatte deltage i Skydningen, som paa ingen Maade er en let udført Idræt, og »Fuglen« blev efter-

haanden afpillet. Kl. 15 blev der blæst til »Chokolade-i Haven«, og kort efter kom fra Hovedbygningen en herlig Procession, først 10 Musici blæsende finske Ryttermarch derefter 5 galonerede Tjenere hver med en Terrin Chokolade i Hænderne, og sluttelig 12 fikse Husassistenter i sorte Kjoler med hvidt Forklæde, hvide Kapper og røde Sløjfer og hver bærende en Bakke med »Basser«. Taktfast skred Processionen over Pladsen og gennem Skolebygningen ind i 3. G.s Have, hvor Affodringen fandt Sted. Først Kl. 17½ lykkedes det — omtrent samtidig ved begge Fugle — under endeløs Jubel at skyde sidste Fuglerest ned, og saa stormede hele Skaren afsted for at hente Vaaben, »Fuglekongerne« bortførtes i Galop holdt i Arme og Ben og udsatte for ubarmhjærtig Knibning paa kødfulde Steder. En flot udyntet Høstvogn med Baldakin viste sig, Musikken var i Spidsen, paa Vognen sad de to stærkt udyntede Konger med Krone paa, og bag dem stod to aldeles henrivende smaa Herolder i Herluf Trolles og Birgitte Gøyes Farver, og bag Vognen fulgte hele den larmende og jublende Drengeskare alle bevæbnede med gamle Huggertter og Muskedonnere og Pistoler. Processionen sluttede foran Vestibulen, hvor Resultatet kundgjordes med Applaus og med 3 lange og 3 korte for hver kundgjort Vinder.

Greve Moltke havde venligst inviteret paa fin Middag i sin skønne Forstanderbolig, og Aftenen sluttede med Dansebal i Festsalen med Næstved Skønhederne og Søstrene som Gæster. Vi naaede inden vor Afrejse at deltage i »Forfriskninger«, som bestod i Konditorkager og Saffevand, — Fuglekongen — en beskeden ung Mand fra IV Mellem — anerkendte sine Forpligtelser, Skoleduksen talte med stor Færdighed og Dristighed, Greve Moltke udbragte Gæsternes, specielt de to soranske Gæsters Skaal, Dommer *Knox* takkede og talte til Drengene for Herlufsholm, og sluttelig takkende Overretssagfører *Loft*.

Det var en herlig Oplevelse rigelig den trælse Hjemtur værd.

Efter at ovenstaaende var skrevet, erfarer jeg til min Glæde, at der er al Udsigt til at ogsaa Sorø Akademis Skole faar sig en stor og skøn Sportsplads i Flommen umiddelbart øst for Banelinjen. Der vil vort herlige Cricket, som Herlufsholm har abandoneret, rigtig kunne udfolde sig, og dér bør Fugleskydningen retableres.

København, September 1941.

John Knox.

„BLAA“ SORANERBOG

Sekretær *Bjørn Bjørnstad*, som er Student fra Sorø Akademis Skole i 1930, har foræret Soransk Samfund en lille Bog, som han har givet Titlen »Privat Blaa Bog om 1930 Studenterne fra Sorø«. Anledningen til Bogen er Studenterholdets 10 Aars Jubilæum i 1940, der, som det er bleven en meget prisværdig Vane for Jubilarer, affødte en herlig og minderig Sorø Tur i Juni 1940 med 9 Jubilarer som Deltagere. Vi faar Oplysning om Hvad? Hvem? — Hvor? for hele 1930 Studenterhøsten og erfarer med stor Tilfredshed, at samtlige 39 »commitiones« er kommen i god og sikker Havn og indtager nu i 1940 ansete og agtede Stillinger i Samfundet til Glæde og Ære for »Moder Soer«. Endvidere indeholder Bogen højst fornøjelige Fotografier fra Sorø og Turen dertil, en Beskrivelse af denne, og navnlig en Beskri-

velse med Avisudklip af Soransk Samfunds Aarsfest og Rusmodtagelse 20. Oktober 1940, hvor det oplyses, at 14 af Holdet deltog. Det traf sig saa, at vort altid beredvillige Æresmedlem, Professor *Vilhelm Andersen*, der havde været Rustaler i 1930, igen paatog sig dette Hverv i 1940, saaledes at 1930 Drengene kunde konstatere, at den gamle, berømte Sorø Dreng tilvisse er »still going strong«.

Den ædle Giver knytter kun én Klausul til Gaven, nemlig, at Bogen, som er en Ringbog og forsejlet under Bjørnestsads Signet, ingensinde (fremhævet med rødt) maa forlade Soransk Samfunds Arkiv, en Klausul som selvfølgelig skal blive nøje respekteret. Der er al Anledning til at bringe Forfatteren en varm Tak for denne interessante Gave. Gid den maatte være en Opfordring til Fremtidens Jubilarer om at »gaa hen og gøre ligesaa«, hvilket fortræffeligt Stof vil der ikke derved ydes Fremtidens soranske Personalhistorikere og Sorøelskere? Al Trofasthed mod Moder Soer, vor herlige gamle Skole og mod Soransk Samfund, der helst ser alle sine Sønner og Døttre sluttet op under Phoenixtegnet, bør i høj Grad værdsættes.

København, 29. August 1941.

John Knox.

SORANER KEGLE-AFTEN 1941

Som det erindres, blev *Dr. Kjartan Effersøe* Soraner-Keglemester ved Kegleturneringen paa »Vangehuset« ifjor og tilkæmpede sig den soranske Kegle-Vandrepokal.

Forskellige Soraner-Hold er allerede gaaet i Træning for at fravriste Doktoren hans Mestertitel og Pokalen, og Kegle-Turneringen er nu fastlagt at skulle finde Sted *Fredeag den 3. Oktober Kl. 19* paa Byens bedste Baner i *Frederiksberg Restaurant- og Selskabslokaler, Allégade Nr. 10.*

Deltagelsen i Konkurrencen er gratis for Soransk Samfunds Medlemmer — men man bedes venligst melde sig senest Dagen før til Sekretæren: *Johan G. Madelung, Admiralgade 21, 3, Telefon Palæ 1207 y.*

Umiddelbart efter Kegle-Konkurrencen vil Soraner-Mesteren blive promoveret under en paafølgende selskabelig Sammenkomst.

FODBOLDTURNERINGEN

Ved et Møde d. 10. Sept. mellem Repræsentanter fra de 5 Kostskolesamfund, Birkerød, Haslev, Rungsted, Stenhus og Sorø foretoges Lodtrækningen for det kommende Aars Fodboldturnering mellem de gamle Elever.

D. 5. Okt. spiller Rungsted—Sorø, antagelig paa A. B.s Bane, hvis det er muligt. Dommer: Torben Poulsen, Stenhus.

Den 19. Okt. Stenhus—Taberen af sidste Aars Finale. Dommer Torben Madsen, Sorø.

Sidste Aars Finale blev ikke spillet i Foraaret, som bestemt, men spilles d. 5. Okt. samme Sted og Dommer som Rungsted—Sorø.

D. 2. eller 9. Nov. Semifinalen: Finalevinderen mod svageste Vinder af de 2 indledende Kampe.

Til Foraaret spilles Finalen mellem Vinder af Semifinalen og bedste Vinder af de 2 indledende Kampe.

Resultaterne fra sidste Aar blev:

Stenhus—Sorø 3—3, 1—0,
Haslev—Rungsted 3—2,
Birkerød—Stenhus 4—2,
Birkerød—Haslev ? 5/10 41.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Grundejer- og Kommunalforeningen for Hørsholm Sogn — oprindelig Foreningen »Hørsholm« — fejrede den 3. September 50 Aars Jubilæum, i hvilken Anledning Foreningen udsendte et af Lektor *Poul Schjærff* udarbejdet Tilbageblik over dens Historie og Virksomhed.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 9425</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing.</i> Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>	
<p>Ønsker De god Forsikrings-Service? Kontorchef Robert Bentsen, NATIONAL's Hovedagentur, Bredgade 47, St. K. Central 16865</p>		<p>Inger Norries Sølvsmiedie <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 · Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	
<p>H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Halrup 6566 Westfalske Cinders</p>		<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30 vis å vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Erik Billestrup statsseksam. Ejendomsmægler Nørre Søgade 37 Palæ 6990 Ejendomme, Villaer, Pantebreve</p>	

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* og Hustru fejrede Sølvbryllup den 22. August og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Cand. mag. *Hans Jensen* er ansat som Timelærer ved Sorø Akademis Skole.

Grosserer *W. Røpper-Petersen* har faaet Tilladelse til at anlægge og bære Ridderkorset af 1. Klasse af Finlands hvide Rose.

*

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 4. Juli—15. August 1941 indmeldt sig i Soransk Samfund: *Adam von Bülow*, Avenida Paulista 978, Sao Paulo, Brasil. S.-39. Organist og Kantor *Henning Rechnitzer-Møller*, Dalgas Boulevard Nr. 1, 3. Sal. S.-1908.

Direktør, Civilingeniør *O. V. Kähler*, Korsør ('09) fyldte 50 Aar den 19. August og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Deltagerne i Sommerens Lærerkursus paa Hindsgavl i Sommer foretog en Dag en Udflugt til Fæno; den 76-aarige Professor *Vilhelm Andersen* deltog i Udflugten, og samme Dags Aften holdt han uden Manuskript et Foredrag for Kursusdeltagerne paa 2¼ Time, et Strejftog gennem den danske Litteratur omkring 1824.

Dagspressen har bragt udførlige Referater af Professor *Vilhelm Andersens* Udnævnelse til Æresborger i Ringsted Lørdag den 16. August og af den Tale, som *Vilhelm Andersen* holdt den følgende Festsdag. Som en Hyldest fra Soransk Samfund blev der overrakt *Vilhelm Andersens* Blomster af de to Soranere, Apoteker *Wengel* og Redaktør *Akse! Dahlerup*.

*

Historisk Samfund for Sorø Amt havde Søndag den 24. August Aarsmøde paa Sorø Akademis Skole. Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* holdt Foredrag, og der aflagdes Besøg i Kirken.

*

Paa Schultz' Forlag udkommer i Efteraarets Løb en Bog af *Fredrik Nygaard*, »Digternes Danmark«, illustreret af *Johannes Larsen*. Bogen rummer et Udvalg af de bedste Digte om dansk Land og danske Byer.

*

I Efteraaret udkommer hos Gyldendal en ny Bog af *Hans Kirk* »Borgmesteren gaar af«.

Fhv. Justitsminister *Steincke* udsender under Titlen »Svovlstikker« en Samling nye Aforismer.

Læge *Gudmund Magnussen* er blevet Reservelæge paa Frederiksberg Hospitals Nerveafdeling.

Helge Refn har lavet Dekorationerne til Det ny Teaters Succes »Lille Napoleon«.

Paa given Foranledning understreges det paany, at Soransk Samfund intet har at gøre med de Biografier af gamle Soranere, som Forlaget »Vort Land« paatænker at udsende.

Redaktionssekretær ved »Jyllandsposten« *A. D. Worsøe-Andersen*, afgik ved Døden den 10. September. Begravelsen fandt Sted i Aarhus den 13. September. Soransk Samfund havde sendt Krans. Nekrolog vil fremkomme i et følgende Nummer.

*

Lektor *Hans Holten-Bechtolsheim* afgik ved Døden den 11. September. Begravelsen foregik i Sorø den 16. September. Soransk Samfund havde sendt Krans. Nekrolog vil fremkomme i et følgende Nummer.

Til midlertidig at overtage afdøde Lektor *Holten-Bechtolsheims* Timer paa Sorø Akademis Skole er antaget cand. mag. *Wieland Hansen*, København.

Overretssagfører *Knud Dalgas Langballe* har den 12. September indgaaet Ægteskab med Enkefru *Munch-Petersen*, som har været gift med afdøde Direktør *M.-P.* i Firmaet *Sadolin & Holmblad*. Vielsen fandt Sted i Asminderød Kirke i Nærheden af *Dalgas Langballes* Landejendom »Lille Junget«. Soransk Samfund sendte Lykønskning.

*

Følgende gamle Soranere har i Tiden 15. August—9. September indmeldt sig i Soransk Samfund:

Fuldmægtig *Ulrik Fr. Rossing Schou*, Mandalsgade 4 (1906), Overlæge *Sven Børre Larsen*, Gl. Kongevej 161 (1916), Hypotekforeningsass. *Asser Nygaard*, Klareboderne 12, Cigarhandler *Tage Due-Petersen*, Strandvej 31, Hellerup (1916).

*

Det er i Oktober 75 Aar siden, at Cricket, paa Initiativ af Overlærer *Eugen Ibsen*, indførtes paa Sorø Akademis Skole. Den første Kamp fandt Sted den 7. Oktober 1866 mellem Elever og nogle københavnske Spillere.

I Løbet af Efteraaret udsender Schultz Forlag en ny Udgave af *Ingemanns* Morgen- og Aftensange.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS BLAD: FOR

SORANSK SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 10

Oktober 1941

TALE VED RUSMODTAGELSEN 21. SEPTEMBER AF GROSSERER W. RØPER-PETERSEN

Herved tillader jeg mig at takke Bestyrelsen af Soransk Samfund for den Tillid, der er vist mig, ved at den har betroet mig det ærefulde Hverv at tale ved Aarsfesten paa dette gamle ærværdige Sted, den gamle Metropolitanskole, en Skole, hvor de københavnske Drengene kappedes om at komme, men som i mine Øjne aldrig for Livet kan give de Minder, som vor gamle Skole i Sorø har givet dens Elever.

Kære Russer og Dimitterede fra Sorø Akademi.

Undskyld, at jeg bruger dette gamle smukke Navn om vor Skole, et Navn der har vundet Hævd, og under hvilket jeg troer, at vor gamle Skole er bedst kendt i vort Land.

Jeg troer, at I har det, ligesom jeg havde det, da jeg lige havde forladt Skolen, jeg havde glædet mig til at komme bort fra Kommandoen og Tvangen i Skolen, blive fri, men det var kun en kort Tid, jeg kan forsikre Eder om, at efterhaanden som Aarene gik for mig, og efterhaanden som Aarene vil gaa for Eder, saa vil Længslen efter Skolens glade Dage hos største Parten af Eder blive større og større, og I vil længes efter den Skole, som var en Slags Mor for Eder i den unge Alder, en Mor, der har givet Eder saa mange lyse Minder, som mangen en Gang kan friske op særlig i disse mørke Tider. Minder, som vil blive Eder dyrebarere for hvert Aar, der gaar.

I har gaaet i en Skole med Traditioner, smukke Traditioner, og dette er maaske noget af det, som skal gavne Eder mest her i Livet, hvis I forstaar at holde Traditionerne i Ære, holde Fanen højt. Det, at I har gaaet paa Sorø Akademi, det er nemlig noget, der forpligter. I har gaaet dernede, hvor Absalon virkede, hvor Valdemarerne levede. Se hvilke Minder den gamle Klosterkirke gemmer, Minder, som Danmark netop i disse Tider bør opfriske. Absalons, Christoffer den 2.'s og Valdemar Atterdags Grave dernede fortæller en Del om Danmarks omskiftende Historie, fra Stortid til Nedgangstid og atter til Stortid for vort Land, og endelig gamle Fader Holberg, den danske Komedies Fader, hvis revsende Komedier lige saa godt kunde passe for Nutiden, som for den Generation, for hvem Komedierne blev skrevne. Denne Skole, der opstod af det gamle ærværdige Kloster, hvor Danmarks bedste Mænd i Danmarks glørrigste Tid færdedes. Disse Mænd saa paa Landets Vel, det var ikke personlige Interesser, ikke Klasseinteresser, men Landets Interesser de dyrkede, derfor stod Landet saa højt paa alle Omraader, det var danske Mænd, der stod ved Roret, som man kan tage Lære af. Nede i Sorø Kloster blev Danmarks Historie skrevet af Saxo Grammaticus, jo

der knytter sig mange, mange store Minder til vor gamle Skole og vor gamle Kirke i Sorø.

Vor gamle Skole ligger ogsaa i en Egn, der er saa dansk som nogen Egn i Danmark. Den danske Bøg spejler sin Top i Bølgen blaa dernede, og kommer man ud f. Expl. til Tjustrup Bavelse, saa kan man synge om Egnen, den bugter sig i Bakke-Dal. Denne Egn, hvor I er opvokset, er en af de skønneste i Danmark, dette maa ogsaa give Eder en Kærlighed til vort smukke Land for hele Livet, en Kærlighed I maa være lykkelig at være opfostret med.

Naar der blot er gaaet ganske faa Aar, og I træffer Kammerater, saa vil I uvilkaarlig høre Udtrykket: »Husker Du«. Husker Du Flommen med dens Blomsterflor om Sommeren, husker Du den, naar vi gæssede om Vinteren. Husker Du Ægir og gamle Stine, Husker Du Roturene paa Søen, Soldaterkorpset, Gaasegilderne, Overskæringen o. s. v. ja husker Du, husker Du, det er Ord, som vi gamle Soranere oftest bruger, naar vi træffes, dette har vi oplevet Aar efter Aar, Generation efter Generation.

Jeg vil gerne opfordre Eder til ikke at tabe Forbindelsen med Eders gamle Skole og Eders Kammerater dernede fra, ved Samkvem med dem kan I opfriske alle de gode lyse Minder I har fra Eders Skoletid. Jeg kan blot nævne een Ting, træffes to gamle Soranere efter en Del Aar, saa maa man have god Tid, thi alle Kammeraterne spørges der om, alle ved deres gamle Øgenavne, og saa kommer Historierne frem fra Skoletiden om Lærerne, hvis Øgenavne sandelig ikke bliver glemte, men det mærkelige er, at det er kun de gode Minder der huskes, de mørke Skyer, som vi alle har haft dernede, de er forsvundne, bortdrevne af den Varme, som Kærligheden til vor gamle Skole udvikler. Her i Soransk Samfund har I Lejlighed til at træffe Kammerater, her er Lejlighed til at fortsætte Kammeratskabet fra Skolen, ikke Kammeratskabet mellem gamle og unge, nej jeg bør snarere sige, Kammeratskabet blandt alle, thi her i Samfundet findes ingen gamle Kammerater, de, der er det af Alder, er maaske yngst af Sind. Medlemmerne af Soransk Samfund faar hver Maaned tilsendt Soranerbladet, der stadig bringer Nyt fra vor gamle Skole, og hvor I ogsaa ved Læsningen vil opdage, hvor mange gamle Soranere, der findes blandt Landets dygtigste Mænd. Ja I kan tage hvilken Gren, I vil, Embedsstanden, Videnskaben i sin Helhed, Landbrug, Handel, Industri o. s. v., overalt vil I finde, at Soranerne i stort Antal er i Spidsen. Naar I læser i Soranerbladet eller i Landets øvrige Presse om en anerkendt dansk Mand, og der staar, at han har gaaet paa Sorø Aka-

demi, saa vil der gaa en Glædesstrøm gennem Eder, thi den Ære, der ved hans Dygtighed, kastes paa vor gamle Skole, den vil I inderst inde ogsaa tage Del i, fordi I er udgaaet fra den samme Skole, men den Slags Ære, som I uforlignligt tager Del i, den forpligter ogsaa til, at I ogsaa stræber efter at gavne Eders Land, og derigennem ogsaa kaste Glans over Eders gamle Skole. Ligeledes vil I med Eders Skole sørge, naar I hører, at det er gaaet en gammel Soraner daarligt.

I kan være udgaaet fra Sorø Akademi med en fin Eksamen, med en middelmaadig Eksamen eller helt uden Examen, det er gudskelov ikke Examen alene, det kommer an paa her i Livet. Men I skal vide, at som Soraner, saa er I, naar I gaar ud i Livet enten til Studie eller til praktisk Erhverv, et Hestehoved foran alle andre. Hvorfor? vil I spørge. Af den simple Grund, at I, længe før Drengene og unge Mennesker fra Byerne eller fra Landet, har lært at staa paa egne Ben, har lært at stole paa Eder selv, har gaaet i en Skole, hvor gamle Minder, hvor gode Traditioner gjorde Eder tidligere modne i den unge Alder, men det Hestehoved foran de andre i Starten, det forpligter ogsaa til at holde denne Position gennem hele Livet.

Fordi I er et Hestehoved foran andre, saa maa I dog ikke tro, at I er alvidende. I har endnu meget, meget at lære og netop under Eders Læretid, ja man kan sige i hele Livet, man lærer jo saa længe man lever, skal I lægge et Tjenersind for Dagen. I maa huske et Tjenersind kan være noget af det største man har, naar det man tjener, er Tjenesten værd. Vær hjælpsom mod Kammerater uden at blive misbrugt. Vær Chevalerisk overfor Kvinden. Jeg ved godt, at Kammeratskabet har udlignet Forholdet saadanne, at den Pjedestal, hvorpaa Kvinden stod i min Ungdom, er nedskaaet betydeligt, men selv om dette er Tilfældet, saa kan I godt vise Ridderlighed overfor Kvinden, det ser altid godt ud, og Ridderlighed mod Damerne var Soranerne i gamle Dage bekendt for.

Vær nøjagtig med Eders Arbejde, det baade i stort og smaat, vær præcis og opsæt ikke til i Morgen, hvad der kan gøres idag. Husk, Orden sparer Tid og Arbejdet adler. Vær ordholden, et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand, det er den Slags Ting, der skaber Tillid og Respekt om et Menneske, en Tillid man aldrig maa lade slippe, thi Tillid er det bedste Springbræt, man har til at komme frem her i Livet.

I skal stole paa Eder selv og paa Eders sunde Dømmekraft. Alle Mennesker er jo ikke saa gode, som de burde være, den Erfaring vil I sikkert gøre, stol derfor ikke paa alle og enhver, men der er to Mennesker, I altid skal stole paa, det er Eders Fader og Moder, de to Mennesker, der har fulgt Eder fra I blev født, og som har delt Eders Glæder og Sorger. Der vil sikkert komme Øjeblikke, det er vist sket for os alle, at vi, da vi var unge, ikke altid kunde forstaa de ældre, men I vil sande, at de Raad, som I faar fra Fader og Moder, det er de bedste I kan faa med paa Vejen, thi de er givet Eder af deres bedste Overbevisning og udelukkende dikteret af deres store Kærlighed til Eder.

I skal nu til at uddanne Eder til den Gerning, som I har valgt. I maa være sikker paa, at det bliver ikke nogen let Opgave i disse Tider, men den Fordel I har, i at være Soranere, den Fordel vil ogsaa hjælpe Eder frem. Netop i disse Tider, som maaske er de sværeste, som vort Land nogensinde har gennemgaaet, er det Ungdommen, som skal skabe det, som forrige Generationer ikke har magtet, fordi Folket ikke stod samlet, men splittet. Hvor Land og By, Arbejder og Arbejdsgiver stod stærkt mod hinanden. Selv om det bliver en haard Tid, saa bliver det dog en Tid, der

vil skabe store Muligheder. Grotid for dem, der dygtiggør sig, og som gør det i den Aand, som herskede under Valdemarerne, det er Danmark det gælder. Jeg troer, at Forholdene har præget de unge stærkt. De er blevne mere alvorlige, koncentrerer sig om Problemerne og tager de forskellige Situationer med mere Ro end vi gjorde. De ved, at Tiderne er usikre, de ved, at Konkurrencen er større end nogensinde før, men de ved ogsaa, at i disse Tider kan der læres meget, og de Erfaringer, der høstes i disse vanskelige Tider, de er af uvurderlig Værdi. Vil man frem her i Livet, saa gælder det i alle Tilfælde, at faa en saa alsidig Uddannelse som mulig. Teoretisk Uddannelse parret med det praktiske vil altid give det bedste Resultat.

Skal jeg give Eder kære Russer og dimitterede et godt Raad, det Raad som mange Fædre har givet deres Børn, men som desværre for ofte er blevet sat til Side, nemlig »Lær Sprog«. Danmark er kun et lille Land. Dansk er i vore Ører et herligt Sprog, men kommer man uden for Landets Grænser, saa er det ikke nok, at man kun kan Dansk. Der er maaske Ting for Ungdommen, der er morsommere at fordrive Tiden med end at lære Sprog, men I vil sikkert, naar I kommer i min Alder sande mine Ord: Ligemeget i hvilken Stilling I kommer, vil det være af største Betydning at have lært og kunne Sprog. Der er jo ingen Tvivl om, at naar der engang bliver Fred i Europa, saa vil der blive Brug for mange dygtige Danske i Udlandet. Her vil I Unge maaske faa Eders Chance. Unge Danske har tidligere vist, at de kunde gøre sig gældende ude i det fremmede, de har skabt sig store Stillinger derude ved deres Dygtighed og derved kastet Glans over gamle Danmark, ogsaa blandt disse Folk findes mange, der har gaaet paa Sorø Akademi.

Som jeg sagde før, det er maaske den strengeste Tid vort Land har haft, som det nu har, men har vi egentlig fortjent det anderledes?

Hvordan stod vi overfor Religion. Den skulde afskaffes i vore Skoler. Se tilbage i Tiderne, se ude omkring, hvad der nu sker. Naar det kniber for Folk, naar Folk har Modgang, saa griber de til Religionen for at søge Trøst der, det er sørgeligt, at det er saadanne, at Folk ikke ogsaa har Brug for Religion under Medgang; men naar det til Stadighed i Historiens Løb har vist sig, at dette har været Tilfældet, hvor kan man saa, i vor oplyste Tid, lade være at værne om vor Tro, vor Barnetro, som ingen kan glemme, selv om det siges, Du skal, vor Tro, som Munden maaske, men Hjertet aldrig kan fornægte. Vi Mennesker er jo smaa, overfor Naturens Kræfter og kan ikke staa alene, derfor er det kun et Gode, at vi kan bygge vort Liv paa Klippegrund, bygge vort Hjem paa de tre Hjørneste »Tro«, »Haab« og »Kærlighed«, alt i Tillid til Guds Overbærenhed. Gør vi det, saa bliver Medgangen af større Værdi, og Modgangen mindre svær at bære. Det er sikkert ikke for intet, at Korsets hellige Tegn staar i Nordens fem Flag. Korsets blodige Fane. — Værnevillien har været knægtet i de sidste Aartier. Det var jo næsten saadan, at Folk ikke turde tale om Fædrelandskærlighed eller vise Respekt for vort herlige Flag, i vore Øjne Verdens smukkeste Flag. Vor Nationalsang blev kaldt en Slagsbrodermelodi. Disse Tider kommer forhaabentlig aldrig igen, men det er sundt at blive klar over, at vi maa indrømme, at vi selv er Skyld i den Situation, vi er kommet ud i.

Se paa Nordens Forpost mod Nord, Finland, som nu igen kæmper mod sin Arvefjende Rusland, som de i 1939/40 kæmpede for hele Nordens Frihed. Heltene fra Sala, Suomissalvi og det karelske Næs har baaret Finlands Navn ud

over hele Verden, af dette Folk kan vi lære meget, det har aldrig svigtet General Døbelns Parole fra 1809:

Era, Skyldighed, og Villie.

Selv i Nederlagets Stund kendte Finland ikke det Radikale Valgsprog: »Hvad kan det nytte«. Det Valgsprog, som har undergravet Danmark, dette Valgsprog maa I være med til at udrydde i Danmark, derved vil I gøre en god Gerning.

Vi har i vort Land ofte med Stolthed peget paa vor 1000 aarige Frihed, men ligesom Naturen er mægtig og samtidig svag, ligesom en 1000 aarig Eg kan fældes med 1000 Økse-slag, saaledes kan vor 1000 aarige Ælde aldrig redde vor Ære, den kan kun frelses ved den Villie til Livet, som gennem vor Historie har været den danske Folkesjæls Eje i 1000 Aar, den Villie, som I, der har gaaet under Sorøs 1000 aarige Ege og ældgamle Bøge, har indaandet med den friske Luft i dybe Drag, i de minderige Skove.

Vi maa idag se den Kendsgerning i Øjnene, at vi er et besat Land, og dette paa en Tid, hvor der tales om, at hele det Europæiske Kontinent skal i Støbeskeen, noget er der maaske om denne Omstøbning, herhjemme trænger i alt Fald meget til at ændres, ikke som et Plagiat fra fremmede Lande, men ved os selv. Netop i disse Tider, spejder vi frem i Haab om, at vort gamle korsmærkede Dannebrog snart igen maa vaje over et frit Folk i et frit Land med Værnevillie og med Værneret. Vi spejder efter den Mand, en Absalon, der sammen med vor Konge atter kan skabe Respekt i det fremmede om vort Land og vække Befolkningen, saa der mere ses paa Landets Vel end paa enkelte Klassers Vel.

Det er ikke Eder ubekendt, at Danmark havde svære Aar efter Krigen i 1864, men takket være Halvfjerdsernes dygtige Mænd, der bragte Lys i Mørke, kom Landet over disse Aar, og der kom en Blomstring i Danmark, man ikke havde drømt om, hvad udad tabes, skal indad vindes, dette var Dalgas Ordsprog, og han sammen med mange andre dygtige, som f. Eks. C. F. Tietgen, vil aldrig blive glemt. Mange af de Selskaber, der grundlagdes i disse Aar, blomstrer endnu idag, og viser Nutiden, at det, danske, dygtige Mænd saaede i de Aar, høstes der nu stadig Frugter af til Gavn for vort Land. Disse Mænd fremstod i de for Landet meget kritiske Aar, om faa Aar er I i Eders første, men stærke Manddom, gid der ogsaa blandt Eder maa findes Mænd, hvis Navne om 50 eller 100 Aar maa blive nævnt med Ære, som de gode danske Mænd, der efter den grufulde Verdenskrig var med til at bygge op, det som var brudt ned, til Gavn for Eders Efterkommere.

Ser vi mod Nord til vore nordiske Frænder, saa maa vi haabe eet, at vi engang maa se Nordens 5 Lande forenede i en Harmoni, men tillige forenede i den Villie, at der skal arbejdes paa dette ene. Et enigt Norden, et frit Norden, der vil Fred, men et Norden, der har lært af denne Tid vi har haft, at Friheden forpligter til at sørge for, at vi kan respekteres som et frit Norden. Vi maa vise Verden, at vi forstaar Rørdams Ord: »Et Folk kan ej forgaa, som ikke vil det selv«.

Her i Landet har vi den Lykke at have en Ledestjerne, som alle kan se op til, en Ledestjerne, som mange fremmede misunder os, nemlig vor Konge. Kongen skal I være med til at slaa Kreds om. Kongen skal I, ved at dygtiggøre Eder paa rette Vis, hjælpe. Kongen er Danmarks Fører, under Kongens kloge Styre vil Danmark ogsaa sejre. Saa kan det maaske siges, at denne Sejer blev meget dyr, men eet tror jeg, det bliver den Modgang, vi har, der frelser Danmark fra den indre Ruin, som Politikerne med deres

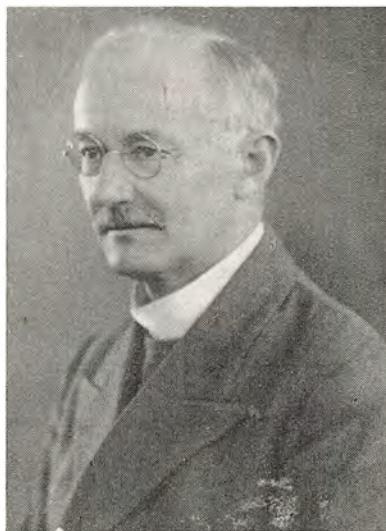
Klassekamp, Overbudspolitik og Partipolitik styrede Landet for fulde Sejl imod.

Saa vær da velkommen til Arbejdet for Eder selv og for vort Land. Gid I maa faa Medbør til den Sejlads, I nu skal begynde, saaledes at Eders Gerning maa blive til Glæde for Eder og I, gennem Eders Indsats her i Livet, maa være med til at kaste Glans over gamle Danmark og derved over den Skole, som vi alle elsker, og som vi alle uden Undtagelse staar i betydelig Gæld til, en Gæld vi kun kan prøve at afbetale ved at blive gode danske Mænd.

LEKTOR

HANS HOLTEN-BECHTOLSHEIM

Sorø Akademis Skole ramtes d. 11. September af den Sorg, at Lektor *Holten* pludselig døde af et Hjerteslag. Kun hans nærmeste vidste, at han i nogen Tid havde været generet af et Hjerteonde, der havde foranlediget, at han i Sommerferien søgte en Specialist, som vel havde beroliget ham. men dog paalagt ham i

nogen Grad at skaane sig. Han skrev til mig i Sommerferien om Resultatet af sit Besøg hos Lægen: »Det er et let Tilfælde af Hjertekrampe, fremkaldt ved Overanstrengelse bl. a. ved Arbejde med Stødbrende. Jeg føler det som en Lykke at være raskere, end jeg har været det i næsten hele mit Liv, og saa tager Kaadheden let Magten fra mig, og jeg glemmer, at jeg er en gammel Mand. Jeg maa gøre, hvad jeg vil, dog under *Moderationens* Bannermærke. Det er en stor Opmuntning at have faaet den Besked«. — Holten havde fra Ungdommen af lidt af Hovedpine, som han først i de senere Aar var blevet af med. — Han gennemførte derfor sine Ferieplaner og genogtog sit Arbejde ved Skoleaarets Begyndelse med vanlig Livfuldhed, og det kom derfor ganske uventet, at han fire Uger senere døde uden foregaaende Sygdom. Han underviste den Dag sine Timer, og efter at have spist til Middag lagde han sig til Hvile, og hen paa Eftermiddagen fandt hans Husholderske ham død.

Hans fulde Døbenavn var *Hans Gustav Nicolaj von Mauchenheim kaldet Bechtolsheim*, men for en Aarrække siden skar han von Mauchenheim bort og fik

Familienavnet Holten-Bechtolsheim. Selv kaldte han sig og ønskede kun at kaldes slet og ret Holten, og hans Datter har da ogsaa kastet Bechtolsheim bort.

Han var født d. 20. Marts 1875 i Troense som Søn af Gartner N. E. P. J. Holten von Mauchenheim kaldet Bechtolsheim og Hustru født Rothe.

Han gennemgik Herlufsholm Skole, hvorfra han blev Student 1893. Skoleembedseksamen med Fagene Latin, Græsk og Dansk tog han 1899, hvorefter han i fem Aar var Lærer ved københavnske Skoler, fornemmelig N. Zahles Skole, indtil han 1904 blev Adjunkt i Sorø, hvor han fik sin egentlige Livsgerning i 37 Aar. Han udnævntes til Lektor 1919 og til Ridder af Dannebrog 1938.

Han har undervist i alle sine tre Eksamenfag foruden i Engelsk, men det er dog særlig Græsk og Oldtidskundskab, som var hans Fag i Skolen, og som han til det sidste syslede med videnskabeligt for at trænge saa dybt ind i det græske Aandsliv, som det var ham muligt. Oldtidskundskab blev indført som Fag i Skolen omtrent samtidig med, at han kom til Sorø, og det blev overdraget ham. Det gjaldt da om baade at faa skabt Undervisningsmidler og Metode i dette ny Fag, og her har Holten været en af Foregangsmændene. Fra hans Haand foreligger der bl. a. fortrinlige Oversættelser af flere af Platons Dialoger som Apologien, Faidros og Eutyphron, og hans Lærebøger »Græsk Religion«, »Græsk Mythologi« og »Græske Sagn« er kommet i ny og stadig forbedrede Udgaver med et rigt Islæt af religionshistoriske Oplysninger og Paralleler.

Men hans Interesser og Videlyst spændte over mange flere Omraader, og han har studeret i Berlin, London og Paris, gjort fire Italiensrejser og to Rejser til Grækenland. Ogsaa Rusland, Finland og Lapland har han besøgt og studeret og skrevet om Grænse- og Befolkningsforholdene i det høje Nord. Han var Medarbejder ved den store Platonoversættelse, som lige er udkommet under Professor Høegs Redaktion, og flere af Dialogerne er oversatte af ham.

I de sidste Aartier var han, der var dybt nationalt grebet, mest af alt optaget af Spørgsmaalet om Nordens og ganske særligt Danmarks Fremtid og kastede sig ind i Arbejdet for at vække og styrke Danskheden baade hos gamle og unge.

Han vilde gerne lære andre og lære sammen med andre, og talrige Studiekredse har han samlet om sig for sammen med de unge at studere, i tidligere Aar Italiensk eller Russisk, og nu i en Aarrække har han i Vinterhalvaaret samlet en stor Skare Gymnasiaster om Studiet af Sønderjylland og dets Historie og Problemer, ligesom han næsten aarlig i Forsommeren paa Cykeltur med en Klasse eller to gennemstrejfedes Sønderjylland, for at de unge ved at besøge de minderige Steder og lære den danske Befolkning at kende kunde faa øget Interesse for og Kærlighed til det genvundne Land.

Denne Virksomhed, som oprindelig var knyttet til Skolen og dens Kreds, udvidede han i de senere Aar til Byer og Sogne i Nabolaget, og mangan en majsommelig Cykeltur har han foretaget i Kulde og Møke for at naa ud til Forsamlingshuse for der at føre god og vækkende dansk Tale.

Som Repræsentant for »Sprogforeningen« udførte han et meget energisk Arbejde og skaffede et efter Omstændighederne stort Antal Medlemmer.

Holten var saaledes en ualmindelig vaagen og levende Mand og skabt for Lærergerning. Han havde stor faglig Dygtighed og en ualmindelig Evne til at komme

paa Talefod særlig med de ældre Elever, som han interesserede sig levende for og bistod med Raad og Daad. Han elskede at samtale og diskutere, og foruden at han lærte sine Elever, hvad de skulde lære, drøftede han indgaaende i og uden for Timerne Fortidens og Nutidens Problemer med dem som med sig selv, søgende og kæmpende Sjæl som han var.

Som Foredragsholder var han livfuld og saglig, som Taler ved nationale Sammenkomster og offentlige eller private Mindefester stemningsbevæget og indtrængende, saa han kunde gribe sine Tilhørere og tale dem til Hjerte.

Holten giftede sig først, da han var næsten fyrretyve Aar, med cand. jur., senere Overretssagfører Astrid Sophie Rickmann, og med denne begavede, kloge og fine Kvinde levede han i et rigt og lykkeligt Ægteskab i omtrent 22 Aar, af hvilke de sidste var fulde af Ængstelse og Bekymring for den svagelige Hustru. Hun døde i 1936. Han efterlod sig eet Barn, Tandlæge Frøken Aino Holten.

Lektor Holten var meget afholdt og skattet baade af sine Elever og Kolleger og vil blive savnet og mindet ikke alene i Skolens Kreds, der skylder ham Tak for Loyalitet og Venskab; men ogsaa i videre Kredse vil man mindes ham som den uselviske Mand, han var, sit Fædrelands meget gode Søn.

Den 30. September 1941. *H. Raaschou-Nielsen.*

MINDEORD OM LEKTOR HOLTEN

*Ved Soransk Samfunds Rusgilde
Søndag den 21. September udtalte
stud. med. Erik Hammerich Damm
følgende Mindeord om afdøde Lektor
Holten:*

For nogle Dage siden fulgte Lærere og Elever fra vor gamle Skole Lektor *Holten* til hans sidste Hvilested. Dermed var der sagt Farvel til et Menneske, der havde betydet saa usigelig meget for mange af os, en tilsyneladende utrættelig Energikilde, der i Sandhed var som en Personifikation af Aanden i Menneskelivet, udsukt. —

Jeg husker *Holten* som den utrættelige, danske Mand, der i mørke Vinteraftener efter Læsetid samledes med interesserede Drengene for sagligt i en Studiekreds at behandle de sønderjydske Problemer. Og jeg ved, hvorledes *Holten* Gang paa Gang selv i ældre Alder foretog ugelange, strabadserende Cykelture i Grænselandet med os Drengene. Det daarlige Hjerte, der i hans Livs sidste Maanedag generede ham, var maaske ikke mindst en Følge af Overanstrengelse paa disse Ture. Man fristes til at sige, at Lektor *Holten* til det sidste gik for en Kæmpeeffekt, hvilket ogsaa resulterede i, at hans Energifond med eet var brugt op. —

Lektor *Holten* hørte til de Lærere, der i sin Fritid gerne ofrede Timer for at diskutere de Spørgsmaal, der var opstaaet under Undervisningen, med sine Elever; og det var ikke mindst under disse Tomandshaandssamtaler, at *Holten* paavirkede os Drengene. Det var typisk for ham, at han saavel i Timerne som uden for dem var en Lærer ikke blot for Skolen, men — for Livet.

Hans egne Undervisningstimer var en Oplevelse. Jeg husker, hvorledes jeg skrev hjem, at jeg glædede mig til de to ugentlige Oldtidskundskabstimer som til en Festsaften. Ja, Timerne var som rene Cirkusforestillinger, *Holten* illuderede som alle Antikkens store Figurer; men

ligesom hos Andersen laa der bag det fine Gøgleri en dyb, menneskelig Insats for at faa os til at forstaa Livet. »Lille Børn —« lød det, og saa gled Talen fra Antikkens Problemer over til Nutidens brændende Spørgsmaal. Holten gjorde det klart for os, at de store, almenmenneskelige Problemer, vi tumler med, ogsaa var Løftestene for de gamle, og derved fik han revet os med. Hans glødede, ja luende Iver smittede os; Holten var en af de meget faa, der i hver eneste Hverdagstime spredte Aand om sig; men den store Oplevelse hos ham var dog hans Gennemgang af Apologien. Særlig de midterste og sidste Kapitler i dette Værk frembød Lejlighed til en Fortolkning, jeg aldrig glemmer. I det 16. Kapitel trak Holten Billedet op af den sociale Stræber, der arbejder for Pengenes og Positionens Skyld, — og hans Modsætning, den, hvis Mening er: Paa den Plads, hvor man selv har stillet sig i den Overbevisning, at det er det bedste, eller hvor man er blevet stillet af sin Øvrighed, der bør man efter min Mening blive og udholde Faren uden at tage enten Døden eller noget som helst andet med i sine Beregninger fremfor Vanæren, — disse stolte og ærekære, sokratiske Bemærkninger, der passede saa aldeles paa vor gamle, elskede Lærers Livsvandel. —

I næste Kapitel husker jeg, at Holten naaede en Kraft i Fortolkningen, der kun kunde forklares ved, at her var den græske Vismands og hans Meninger identiske: Man skal være sit Land en tapper Soldat, om saa behøves, man skal tjene (og var der noget, Holten gjorde, saa var det at tjene), man skal ikke frygte Døden, for man ved ikke, hvad Døden er, man skal ikke gaa paa Akkord, de ældre skal vejlede de unge i at sørge for deres Sjæl, thi Bravhed og Dygtighed kommer ikke af Penge, nej, Pengene og de andre Goder kommer af Bravheden og Dygtigheden. I skal naa til Indsigt i det godes Natur. Holten definerede Godhed som Mod, Selvbeherskelse, Retfærdighedsfølelse og Evne til at bøje sig ind under andre.

Til allersidst i Sokrates' Forsvarstale følte man Lektor Holtens egen Livsanskuelse tone frem gennem de gripende Kommentarer, ikke saa meget i næstsidsste Kapitel. Det, mente han nærmest, var en smuk Fantasi over Døden enten som Søvn i en lang, drømmeløs Nat eller som et vidunderligt Møde med de gamle store, nej, i sidste Kapitel stregede vi under: Der kan ikke times en god Mand noget ondt, hverken mens han lever eller efter hans Død, og hans Ve og Vel forsømmes ikke af Guderne. Og i mine Noter staar: Den gode Mand *stræber*, det, som Holten selv gjorde. Og videre staar der i mine Noter som Fortolkning af Apologiens Udgangsord, som jeg først vil citere til allersidst: Jeg naaede saa lidt, jeg ved intet; men jeg har stræbt at gøre Guds Vilje, som jeg skimter bag Livets Mangfoldigheder; og i Parentes staar tilføjet: Den Kristne kender noget til Gud gennem Kristusskikkelsen. Holten var, som Pastor Alsinger ogsaa antydede i sin Tale over ham, mere en *Sandhedssøger* end en Kristen; men er Forskellen stor?

Vor Lærer *undredes* over Tilværelsen og pointerede denne Undren som en Grundpille for al Videnskab, og hans Undren resulterede i en Række Betragtninger over Livet fra en Side, hvorfra det nutildags ret sjældent anskues, fra den menneskekloge Kulturhistorikers og det sande Aandsmenneskes Side. I Dag beskrives Verden mestendels af Naturvidenskaben og Matematikken; men den, der tror, at Begrebet Aand er gjort illusorisk ved en Opløsning af Menneskelegemet i et morsomt Maskineri af Atomer, har ikke forstaaet et levende Muk af det hele; thi Fysikerne kan slet ikke anskue Elementarpartiklerne

som Massedele; de kan kun beskrive dem ved Hjælp af indviklet Matematik som Sandsynlighedssvingninger. Vi ved om »das Ding an sich« stadig ligesaa meget som Sokrates, nemlig intet, og gør klogt i at gøre os dette klart.

I en Tid, hvor der tales saa meget om, at nu er det bare Handling, Aktion, Magt det gælder, Humanitetens Tidsalder er forbi, da vil vi, der er inspireret af afdøde Lektor Holten, det lover vi ham, alligevel forstaa, at den humanistiske Aandskultur, som Mennesket har kæmpet sig frem til gennem Aartusinder, den tilhører ikke en bestemt Tidsalder, den er Menneskeslægten Adelsmærke. Som Væbnere af Sorøs store Aandsridder Lektor Holten vil vi bære hans Tanker og Sind videre og befordre deres yderligere Udbredelse til vore Efterkommere.

Idet vi udtaler et Ære være Lektor Holten-Bechtolshaims Minde, mindes vi da Sokrates' Bemærkninger i Apologiens Slutningslinier, disse Ord, der godt kunde være udtalt af vor afdøde Lærer selv den 11. September:

Naa — nu er jo Tiden kommen, da vi skal gaa herfra, jeg til Døden, I til Livet; men hvem af os, der gaar til den bedste Lod, det er skjult for enhver undtagen for Guden.

Erik Hammerich Damm.

DØDSFALD

Læge i Spjald *P. L. Iversen* afgang ved Døden den 7. Juli efter en Operation for Blindtarmsbetændelse. Han efterlader sig Hustru og to Døtre.

Peter Langballe Iversen, som den Afdødes fulde Navn lød, var født den 25. September 1896 som Søn af Sognepræst til Reesen og Humlum Anders Christian Iversen og Hustru Maja, f. Larsen. Efter at have frekventeret Struer Realskole indkom han i Sorø Akademis Skole i 1911 og forlod den i 1914 som klassisk-sproglig Student. Fra 1924 og til sin Død var Iversen praktiserende Læge i Spjald. — En Broder *Isak Preetzmann Aggerholm Iversen* blev Sorøstudent i 1918 og praktiserer som Landsretssagfører i Ejby.

— Redaktionssekretær ved »Jyllandsposten« *Ad. Worsøe-Andersen* døde Onsdag den 10. September. Begravelsen foregik i Stilhed.

Adolph Johannes Worsøe-Andersen fødtes den 4. Januar 1881 i Hadsund som Søn af senere Postmester i Struer Christian Andersen og Hustru Frederikke Vilhelmine, f. Worsøe. Han blev i 1899 Student af den sproglig-historiske Retning fra Sorø Akademis Skole, studerede i nogle Aar Sprog i København, var en Periodelærere ved Realskolen i Hadsund, knyttedes i Vinteren 1905 som Redaktionssekretær til »Grenaa Avis« og blev i Foraaret 1906 Medarbejder ved »Jyllandsposten« i Aarhus. Hans Livsgerning faldt derefter ved dette Blad, hvis Redaktionssekretær han var fra 1925 til sin Død.

Worsøe-Andersen kom tidligt med i Journalisternes faglige Bevægelse. 1910—14 var han Medlem af Provins-Journalistforeningens Bestyrelse og 1916—40 Medlem af Aarhus Journalistforenings Bestyrelse. I 1931 valgtes han til Provins-Journalistforeningens Formand og varetog dette Hverv til 1935. Han var initiativrig og kundskabsrig og blev ved sin store Elskværdighed og Imødekommenhed afholdt i de Kredse, hvor han bevægede sig, og til Trods for at hans senere Le-

veaar ikke var helt lette, bevarede han dog sit gode Humør. For nogle Aar siden blev Worsøe-Andersen påkørt af en Lastbil paa Gaden i Aarhus og paadrog sig derved en Hofteskade, hvis Følger han ikke siden rigtig kom over.

— Maskinmester *Knud Wendt* afgik ved Døden Lørdag den 13. September. Han var født den 4. Marts 1881 i Vesterskov i Lyngesogn som Søn af Forstkandidat og Skovfoged *Jens Peter Groth Wendt* og Hustru *Elodia*, f. Sarauw. Hans Fader, der døde i 1911 64 Aar gl., havde taget Realeksamen fra Sorø Akademis Skole i 1866. Knud Wendt udmeldtes i 1897 af 2. Realklasse.

— Greve *Helge Knuth* afgik efter længere Tids Sygdom ved Døden paa Fakse Sygehus Mandag den 29. September. Efter hans eget Ønske foregik Begravelsen i dybeste Stilhed.

Helge Ernest Knuth var født den 4. April 1873 paa Jomfruensegede ved Fakse som Søn af Forpagter *Julius Frederik Christian Greve Knuth* og Hustru *Anna Eleonore Frederikke Elisabeth*, f. Komtesse Holck-Winterfeldt. Han blev Student af den sproglig-historiske Retning i 1891 fra Sorø Akademis Skole, tog Filosofikum og studerede Jura et Par Aar, men opgav Studiet for at blive Landmand. I 1893—96 var han Landvæsenselev paa Rosendal ved Fake, Heinstrup ved Roskilde og Turebylille ved Tureby. Hans ældre Broder *Julius*, Sorøstudent fra 1883, der i et Aarstid havde været Ejer af Hveisselgaard, døde i Foraaret 1897. Nu overtog *Helge Knuth* denne Gaard, som ligger ved Jellinge. Han drev den til 1900, var siden Ejer af Kølholt ved Vejle og blev i 1909 Forpagter af Rosendal, der tilhørte hans Morbroder *Flemming Holck-Winterfeldt*. Siden 1930 havde han selv været Gaardens Ejer og tillige Besidder af det for Baroniet Wintersborg substituerede Fideikommis. Greve *Helge Knuth* var en interesseret Samler af Kunst og Antikviteter, og det var ham altid en Glæde at vise disse Ting frem for Fremmede, som besøgte hans Gaard. Privat udfoldede han en betydelig Hjælpsomhed. — En yngre Broder *Viggo Knuth* er Sorøstudent fra 1893 og gik ind i Hæren som Officer.

— Flv. Godsejer *August Bang* døde den 30. September i København og bisattes i dybeste Stilhed.

August Bang, en af de sidste Ætlinge fra den gamle Bangske Købmandsgaard i Ringsted, fødtes den 12. Juli 1871 i denne By som Søn af Købmand *Birger Julius Bang* og Hustru *Louise Charlotte Amalie*, f. *Jensen*. Han gik i Sorø Akademis Skole 1882—85, forlod den uden Eksamen og uddannedes ved Landvæsenet. I 30 Aars Alderen overtog han Stakhavegaard ved Ringsted, senere var han Ejer af Kathrinebjerg ved Taastrup, Lerchenfeldt og tilsidst Taarnholm ved Korsør. For nogle Aar siden lagde han op som Landmand og slog sig ned i København. Lige til Forholdene umuliggjorde det, dyrkede han sin Passion: Udenlandsrejser. Han efterlader sig Hustru, Søn (Sorørealist fra 1925) og Svigerdatter.

Den afdøde Godsejers Brødre er ogsaa Soranere. *Jørgen Kristoffer Jensen Bang*, som tog Realeksamen 1870, døde i Foraaret 1887, kun 33 Aar gammel. *Hans Andreas Bang*, som blev Købmand i Ringsted og Svigerfader til Soraneren, Lektor *Povl Schjærff*, tog Realeksamen i 1871. *Peter August Claus Bang* tog IV Klases Hovedeksamen i 1882 og blev Bryggeridirektør i

Ringsted. *Birger Julius Christian Bang* gik ud af V. Klasse i 1885, tog Aaret efter Studentereksamen fra Roskilde Katedralskole og blev Læge.

— Underdirektør i Pensionsforsikringsanstalten *Chr. H. Teisen* døde den 9. Oktober.

Christian Henrik Teisen fødtes den 14. Marts 1893 i Dalbyover som Søn af Læge *Gunni Teisen* og Hustru *Fernanda Elonora*, f. *Baronesse Wedel-Wedelsborg*. Han gik i Sorø Akademis Skole fra 1903—11, da han blev Student paa det sidste Hold, som Rektor *Hoff* dimitterede. I 1918 udnævntes han til Sekondløjtnant, tog Afgangseksamen fra Officersskolen i 1920, udnævntes samme Aar til Premierløjtnant og var Regimentsadjutant i Livgarden 1925—31. Sidstnævnte Aar udtraadte han af Hæren for at overtage en Stilling i Bryggetforeningen. Fra denne kom han i 1934 som Direktionssekretær til Pensionsforsikringsanstalten, hvor han i 1936 blev Kontorchef og Prokurist og nu ved sidste Aarsskifte Underdirektør. I sine Officersdage udnævntes han til Kammerjunker og tildeltes følgende udenlandske Ordener: Ridderkorset af den belgiske Kroneorden, af Finlands hvide Rose og af den svenske Sværdorden.

Teisen blev den 12. April 1924 gift med *Tofa Suhr*, Datter af afdøde Godsejer *Th. J. Suhr* til Rosengaard. Hans Hustru og en 16-aarig Søn overlever ham.

DET NYE RADIOHUS

FOREVISES SORANERE MED DAMER

Vor Kammerat, Arkitekten *Vilhelm Lauritzen*, som fik overdraget Opførelsen af *det nye Radiohus*, har efter Bestyrelsens Opfordring udvirket speciel Tilladelse til, at han *Søndag den 23. November Kl. 14* foreviser Soranere med Damer dette store Bygningsværk.

Samtidig har Soraneren, Statsradiofoniens Reportagechef, *Aksel Dahlerup* lovet at fremsætte orienterende Bemærkninger med Hensyn til den nye Bygning nærmere Anvendelse i Statsradiofoniens Tjeneste.

Man samles i Forhallen *Rosenørns Allé 22, Kl. 13,55 pr.*

Efter Forevisningen har man — med de nævnte Soraner-Kammerater som Gæster — tænkt sig at drikke Eftermiddagskaffe paa Restaurant »*Søpavillon*«.

Man bedes anmelde Deltagelse til *Sekretæren, stud. jur. Johan G. Madelung, Admiralgade 21, 3., pr. Brev eller pr. Telefon (Fredag den 21. og Lørdag den 22. November mellem Kl. 18—20) til Palæ 1207 y.*

KONTINGENT-BETALINGEN

Det henstilles indtrængende til de Medlemmer, som endnu ikke har betalt deres Aarskontingent til Soransk Samfund, at gøre dette hurtigst muligt. Medlemmer, som er i Restance for flere Aarskontingenter, bør føle det som en Pligt i det mindste at betale et Afdrag. Prisstigningerne kan ogsaa mærkes paa Soransk Samfunds Budget. Hvert Medlem maa føle sig forpligtet til at betale Kontingent for derved at bidrage sit til, at Soransk Samfund kan opfylde sine Opgaver og Forpligtelser.

Kontingent sendes til Kassereren, Direktør *A. V. Rasmussen*, Vesterport 324, Telefon: 8229, København V.

GORDON NORRIE DØD

Soransk Samfunds tidligere Formand og dets Æresmedlem, Stabsløge, Dr. med. h. c. Gordon Norrie døde den 11. Oktober og bisattes den 18. fra Bispebjerg Krematoriums store Sal. Soransk Samfund nedlagde en Krans paa Baaren. — Nekrolog fremkommer i et følgende Nummer.

KRICKETKAMPEN DEN 14. SEPTBR.

Kricketkampen Søndag den 14. September mellem et Hold gamle Soranere og Sorø Akademis Skoles Hold var ikke begunstiget af Vejret. Den Regn, som begyndte at falde i de tidlige Formiddagstimer, ophørte først langt ud paa Eftermiddagen. Direktør *Holger S. Dahl* var de gamle Fører, men han maatte rejse om Eftermiddagen, og saa overtog Grosserer *R. E. Brincker* Førerskabet. Af Bestyrelsen overværede Formanden, Næstformanden, *Rogert Møller* og *Sorgenfrey Hansen* Kampen, der paa Grund af Regnen først begyndte paa Store Plads efter Middag.

De gamle Soranere fik en Frokost i Akademiets Spisesal, hvor Rektor *West* præciderede og mindedes Lektor *Holten*. Formanden, Dommer *Knox* meddelte, at han og *Louw* inden Frokosten havde nedlagt en Krans fra Soransk Samfund paa Lektor *Holtens* Kiste i Kapellet. Middagen spistes sammen med alle Alumnerne, og saa tog man fat paa Kampen, der trods Regnen spilledes med Liv og Lyst. Men man naaede kun gennem første Halvleg. Skoleholdet kom først til Gærden og opnaaede 71 Points, medens de gamle Soranere ved Tabet af 7. Gærde havde scoret 80 Points og saaledes vandt Kampen med 4 staaende Gærder og 9 Points.

Ved Aftensmaaltidet i den blaa Sal blev der holdt en Række Taler. *Knox* overrakte Soransk Samfunds Boldtræ til *Frank Helms Dankier* i 2. G., og Prokurist *Lave Nørsgaard* gav de gamle soranske Kricketspilleres Boldtræ til *Jørgen Arnsbjerg* i 3. Mellem.

Nachspielet blev næsten det artigste. Toget, som førte de gamle Soranere til København, fik Maskinskade ved Borup og naaede først ind ved 2-Tiden om Natten, godt fem Timer efter Afgangen fra Sorø!

KEGLEKONKURRENCEN

FREDAG DEN 3. OKT. 1941

Aarets »Kegleaften« afholdtes paa Banerne i Allégade 10, som blandt Kendere regnes for Byens bedste, og som har hyggelige og kulinarisk vel forsynede Omgivelser. Kl. 19 gav 28 »blege« Spillere af alle Aldersklasser Møde, man udnævnte de tre ældste *Knox*, *Wagner* og *Fejlberg* til »Kaptejner«, og disse fordelte »Brødrene« saa ligeligt som muligt mellem sig, hvorpaa man tog fat hvert Hold paa sin Bane; naar man var naaet til 150 Points, alternerede man paa Banerne, saaledes at alle spillede paa dem alle tre, man maatte dog af Hensyn til den fremrykkede Tid nedsætte Pointtallet til 100 paa de to sidste Omgange. Resultatet blev, at Grosserer *Lange*, *Palle Wodschou* og *Holm-Petersen* blev de tre »Rabboer«, som derpaa med 3 Gange 3 Slag afgjorde Kampen, der resulterede i, at *Wodschou* under Jubel overlegent blev Keglekonge, hvad der var saa meget mere beundringsværdigt, som han samme Dag var kommen hjem fra Sygehus. Der havde imidlertid indfundet sig 7 eller 8 »udtagendes«, og først Kl. 22½ kunde man gaa til Bords i den smukke og hyggelige Selskabssal i 1. Etage. Med vaskede Hænder og udmærket Appetit gik man løs paa det lækre Smørrebrød — en velhavende og velsindet »Broder« gav Smørkørt til 100 Stykker — Øl, Snaps og Kaffe.

Formanden, som havde »Keglekongen« til Bords, udbragte straks Skaalen for vor kære Skole, som besegledes med 3 Soranerhurraer. Senere talte han for Keglekongen, hvis Energi han berømmede, han var glad over, at Dr. *Effersøe* ikke paany havde erobret Pokalen, som helst skulde cirkulere længe, han udtalte sin Tilfredshed med, at Soransk Samfund paa Initiativ af den altid idérige *Louw* havde optaget Keglespillet, som Skolen helt havde derelinqveret og kreerede sluttelig *Wodschou* som Aarets Keglekonge og overrakte ham Samfundets smukke Vandrepokal, hvorpaa *Wodschous* Kongeværdighed nu skal indgraveres under *Effersøes* — atter klang Hurraerne. *Wodschou* takkede, og *Effersøe* tiltraadte ganske Formandens Tilfredshed med at han — *Effersøe* — ikke paany var »løbet af« med Pokalen, han kunde nemlig ikke spille Kegler, erklærede han beskedent.

Der var rig Veltalenhed derpaa, *Ballhausen* vurderede Spillerne kritisk, og der udspandt sig en lang Diskussion navnlig mellem *Louw*, *Rasmusen* og *Clausen* om, hvorvidt Ærter og Flæsk m. v. var at foretrække for Keglerne for Smørrebrød bagefter. Der foretoges endog Afstemning om dette vigtige Spørgsmaal, som viste, at Stemmerne stod lige, men alle var enige om, at Kegleaften med Bøgeruddeling krævede et efterfølgende Symposium. Først c. Kl. 24 brød man op fra denne særdeles fornøjelige, ægte kammeratlige Sammenkomst.

Malle.

Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324	TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25	BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278	„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i> . Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø
		Inger Norries Sølvsmiede <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 564B	Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773
H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 6566 Westfalske Cinders		TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskøft 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).	DANSK FRØKOMPAGNI Indeh.: KAY T. W. SEGEL FRØAVLSKONTRAKTER AFSLUTTES KØB OG SALG AF MARK- OG ROEFRØ Telf. Kolding 66 & 67

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 15. August—6. September 1941 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Urmager *Carl Lange*, Sorø.

Forh. Proprietær *Poul Tønnesen*, Lyngbyvej 83. (1909).

cand. mag. Frk. *Ellen Roetzler-Larsen*, Sorø.

Toldforvalter *R. V. M. Aagaard*, Rønne. (1891).

Sagførerfuldm., cand. jur. *Torben Elverdam*, Mariendalsvej 92.

Pastor emer. *K. K. Larsen*, Vesterbyvej 11, Gentofte.

(1891).

Jørgen Graham, Rye Skole pr. Gørlev. (1939).

Proprietær *Th. Mayntz-Clausen*, Søbygaard pr. Flemløse. (1916).

Sekretær i Finansministeriet, cand. jur. *Erik Lund*,
Ny Kongensgade 11.

Inspektør *Sigurd Ingerslev*, Ebbesvej 9, Sorø. (1916).

*

Med et elskværdigt Brev fra vort Æresmedlem *Redaktør Schiøttz-Christensen*, Aalborg, har Soransk Samfund under 10. ds. haft den Glæde at modtage to Eksemplarer af hans Bog »*Fra Singapore til Honolulu*« forsynet med Dedikation. Forfatteren beskriver i denne Bog en Jordomrejse, som han sammen med sin Datter foretog i 1922; Bøgerne skal indgaa i vort Arkiv, hvorfra de vil kunne udlaanes.

*

Den akademiske Højskole i Göteborg fejrede 50 Aars Jubilæum 11. Oktober og udnævnte i Dagens Anledning Professor *Vilhelm Andersen* til Æresdoktor.

*

Et Sportshold fra Tønder Statsskole aflagde først i Oktober Besøg paa Sorø Alademis Skole. Søndag den 5. om Formiddagen spillede der en Haandboldkamp, som Tønder vandt med 11—6. En Fodboldkamp om Eftermiddagen endte uafgjort 0—0. Om Aftenen var der en Sammenkomst, hvori deltog Formændene for de nationale Foreninger i Sorø. Lektor, Dr. *Helmis* holdt Foredrag og viste Lysbilleder. Inden Eleverne fra Tønder rejste, nedlagde de en Krans paa Lektor *Holtens* Grav.

*

Den afdøde Forfatter *Jørgen-Frantz Jacobsens* Færoroman »*Barbara*« er udkommet i fransk Oversættelse.

*

»Politiken«s Pariserkorrespondent, Journalist *Andreas Vinding* fyldte 60 Aar den 23. Oktober.

*

Undervisningsministeriet har ansat cand. mag. *H. O. Jensen* som Timelærer ved Sorø Akademis Skole fra 1. Oktober.

Soraner-Bladet har modtaget følgende Nød- og Klage- raab:

Gamle Soranere;

Støt »Skyls«, Bladet paa jer gamle Skole ved at tegne Annoncer og Abonnementer. Bladets Økonomi er alt aundet end straalende; for at sige det rent ud: Det trænger haardt til økonomisk Støtte.

Vore Annoncepriser er 2 Kr. (25×55 mm), 3 Kr. (35×55 mm) og 5 Kr. (70×55 mm),

Abonnement for Resten af Skoleaaret 1941—42 er 2,50 Kr. (10 Numre).

»Skyls«' Redaktion,

Gymnasiet, Sorø.

*

Den unge soranske Billedhugger *Jan Buhl*, som for et Aar siden fik Akademiets lille Guldmedalje, har med syv større Arbejder og en Del Tegninger deltaget i en Udstilling i Skive i Anledning af Indvielsen af Byens nyopførte Kunstmuseum. Grosserer *Stjernholm*, Göteborg, købte et Relief af Buhl til Ophængning i Museet, og Skives Ledelse har indledet Forhandling med Buhl og den unge Billedhugger *Galster* om Planer for Opstilling af et Springvand i Byens Anlæg.

*

Sorø Akademis Skolekomedie bliver i Aar Jules Romains Komedie i tre Akter »*Dr. Knock eller Medicinens Triumf*« med *Sten Palle Gregers*, III G., som Teaterleder og Adjunkt *E. Pihlkjær* som Instruktør.

*

Svend Nielsen, Student fra 1937, tog i Sommer Lærer- eksamen med Udmærkelse fra Blaagaards Seminarium og har tiltraadt en Stilling som Realskolelærer ved Bagsværd Kostskole.

*

Sorø Akademis Bibliotek meddeler, at Udlaanstiderne indtil videre er Mandag og Fredag Kl. 14—15 og Tirsdag og Torsdag Kl. 15—16.

*

Komponisten *Aksel Agerby*, der har komponeret Melodien til *Jeppe Aakjærs* Digt »*Jeg er Havren*«, fortæller i »*Ekstrabladet*« for 8. Setpember, at Melodien blev spillet og sunget første Gang efter et Midagsselskab hos den afdøde Soraner, Møntguardein *Heise*.

Louis E. Grandjean har paa Bogforlaget Norden i Odense udgivet en Bog med Titlen »*Dansk Faarehold*«. *Grandjean* driver jo nu sammen med sin Hustru et Stamshæferi paa sin Ejendom »*Tersløsehus*«.

*

Skolebladet »*Skyls*« udkom med sit 25. Nummer den 27. September. Det var tredie Aargangs Nr. 2, og det lille Jubilæum indtraf samme Dag som »*Baldur*«s 75 Aars Jubilæum.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS BLAD: FOR

SORANSK SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 11

November 1941

DR. MED. h. c. GORDON NORRIE

* 6. MAJ 1855 † 11. OKTOBER 1941
IN MEMORIAM

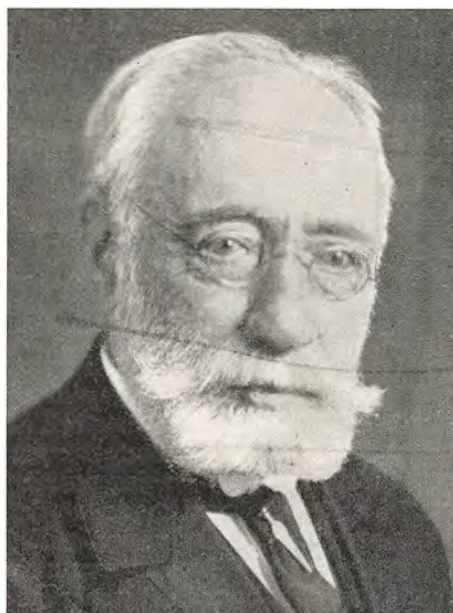
I Referatet af Soransk Samfunds 56. ordentlige Generalforsamling Lørdag den 18. April 1925 (se Soraner-Bladet, X. Aarg. No. 5, Side 38) kan læses følgende:

»Stabslæge *Norrie* takkede for Valget [til Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse — underforstået: til Bestyrelsens Formand], men beklagede, at man vilde vælge en Olding — han fyldte om 18 Dag 70 Aar! Iøvrigt lovede han at gøre sit bedste, hvad han havde saa meget lettere ved, som han egentlig ikke havde Begreb om, hvad det var, han gik ind til: blot bad han indstændigt om, at man vilde meddele ham aabent, naar han blev saa senil, at han ikke mere kunde bruges — uden selv at være klar derover!»

Det staar mig ikke mere klart, om der forud var rettet en underhaands Henvendelse til *Gordon Norrie* om at træde ind i Bestyrelsen, men det har der nok; jeg mindes dog, at det havde været paa Tale mellem den afgaaende Formand, *Erik Schou* og mig, og at *Schou* da sagde, at *Norrie* vistnok ikke vilde være uvillig til at modtage Valget, naar han blev bedt derom. Mens jeg tydelig kan huske, at jeg i sin Tid havde haft det Hverv at forhandle med Direktør *Hauberg* om at gaa ind som Formand, hvad han ikke netop var særlig villig til men bagefter ikke fortrød, har jeg altsaa ikke noget klart Minde om, hvorledes vi fik *Norrie* til at indvillige. Men at han havde de to væsentligste Betingelser derfor: Kærlighed til Sorø og Interesse for Soransk Samfund, vidste vi, og at han samfundsmæssig var et endog meget repræsentativt Formandsemne, stod ogsaa os alle klart. Første Gang jeg traf ham og talte med ham var ellers ved den ekstraordinære Generalforsamling den 30. April 1923 — altsaa kun to Aar før — da en lille Kreds søgte at mudre Samfundet paa en Maade, der kaldte adskillige af dem frem, der tidligere ikke havde taget aktiv Del i Samfundsarbejdet, men som nu ønskede, at man ikke indlod sig paa at udnytte en Situation til at revolutionere, hvor en Revolution ikke var paa sin Plads. Efter Generalforsamlingsreferatet tog *Norrie* ikke Ordet ved denne Lejlighed, men havde det været nødvendigt, er der ikke Tvivl om, hvorledes han vilde have stillet sig.

Han var en konservativ Natur, men meget langt fra at være den, der ikke ønskede Liv og Fremgang i Tingene — blot paa et fornuftigt og anstændigt Grundlag. Disse Synspunkter prægede ogsaa hans Virke i de mange Aar, hvori han derefter var Soransk Samfunds great

old man, det vil sige til 20. November 1937, da han nedlagde sit Formandshverv, visselig ikke fordi han »var blevet saa senil, at han ikke mere kunde bruges«, men baade fordi han med god Grund nu følte sig noget træt med sine 82 Aar, og fordi han, som den kloge Mand han var, vidste, at en Formand, selv den rørigste, for et Samfund som det soranske, bør gaa, før det bliver betydet ham, mere eller mindre sub rosa, at nu kan det være nok — og helst paa et Tidspunkt, hvor

der er Ro i Geledderne og hans Afgang ikke fører til Uro og Vanskeligheder, bl. a. med at finde en villig og egned Efterfølger.

Over hvad der er sket indenfor Soransk Samfund i *Norries* 12-Aars Formandstid, skal der ikke her skrives nogen Beretning; det vilde være at gentage, hvad der derom allerede er skrevet i Soraner-Bladet i denne Periode, og vil kunne læses dér — lettest, naar det General-Register over Bladets Indhold, der er under Udarbejdelse, nu inden længe foreligger. Her skal kun erindres om, at i hans Formandstid rundede Samfundet i April 1932 de halvfjerdstidstve første Aar og gjorde det paa en meget festlig Maade ved en Sammenkomst i Hotel d'Angleterre, hvor *Norrie* præsiderede paa sin vante ypperlige Vis, thi han var en virkelig repræsentativ Person, og han havde intet mod at repræsentere.

Men ikke mindre godt forstod han og holdt af at færdes under enkle og hyggelige Forhold med jævnaldrende og — af gode Grunde! — mest yngre Skolefæller; han var en saare fornøjelig Mand at være sammen med, fortalte med megen Humor om, hvad han havde oplevet og læst, og vilde gerne delagtiggøre andre i sin Viden.

At *Gordon Norrie* var en fremragende dygtig Forsker paa det medicinal-historiske Omraade og en klog og erfaren Øjenlæge, højt skattet af sine Patienter, ikke mindst indenfor de Sygekasser, hvis Medlemmer han behandlede; at han var Blindesagen og Jordemoder-væsenet en god og nyttig Mand og en udmærket Foredragsholder i faglige Kredse; at han kunde være en skarp Polemiker og havde haft svære Dyster at bestaa, ikke mindst dér, hvor han brød med ældre Tiders Opfattelse (eller vel rettere Mangel paa virkelig Viden!) om Forholdet mellem Medicinere og Kirurger i ældre Tid, og at han baade som øverste Leder af Garnisons-Sygehuset i København og indenfor Sundhedsstyrelsen havde været en ypperlig Foregangsmand og Bekæmper af Stupiditet og Vilkaarlighed — al det vidste vi alle ganske god Besked med, men det vedkom ham jo ikke direkte som Soraner og som Formand for Soransk Samfund; det var blot betryggende og godt at vide, at her havde vi med en erfaren og anset Videnskabs- og Embedsmand at gøre, en Mand, der baade var venlig og forstaaende i alle Forhold men som ogsaa havde Ben i Næsen og, gennemdisciplineret som han selv var, ogsaa ventede en korrekt og sympatisk Indstilling hos andre. Han holdt afgjort af at komme længst med det gode, og jeg mindes kun fra et enkelt Tilfælde, at han kunde være betydelig skrap overfor en, der drev Drilleriet for vidt. Men da faldt Fa'rs Hammer rigtignok ogsaa paa en Maade, der ikke kunde misforstaas!

Hans Arbejdsevne var fænomenal og holdt ud næsten til det allersidste; endnu Aarsdagen før sin Død holdt han i Medicinal-historisk Forening et omhyggelig udarbejdet Foredrag; men, sagde han med beskeden Stolthed til mig, da han en Ugestid før sin Død forærede mig et Eksempplar af det Særtryk af Foredraget, som nu forelaa trykt (i Helsingfors): jeg holdt det uden at bruge Manuskriptet! Da jeg senere læste det, saa jeg, hvad jeg jo nok kunde vide, at det vrimlede med Navne og Aarstal, men hans ypperlige Hukommelse holdt godt fast paa det Stof, han engang havde tilegnet sig. Lyslevende har man ham i det ypperlige Memoireværk, han udgav i 1931 og kaldte: *Ude og hjemme*; hans sidste Skrift er den lille morsomme Bog om *Sorø Akademis Læger*, hvor hans rige Viden rigtig kom til sin Ret, og hans egne Erfaringer paa en meget fornøjelig Maade afsluttede Rækken af Personskildringerne. Jeg tror, at den fra hans Side var ment som en Slags Tak- og Æresgave til hans gamle Skole og til dens Sønner, i hvis Kreds han nu i mere end en halv Snes Aar havde befundet sig saa vel. En smukkere Afskedshilsen, hvor hans historiske og faglige Viden samlede sig om et Enne af udpræget stedlig Art, kunde han ogsaa vanskelig have efterladt os.

I Soransk Samfunds Aarbøger vil *Norries* Navn hævde sig paa den værdigste Maade; han var i Sandhed en god Søn af Moder Sorø og gjorde i enhver Henseende den Skole Ære, hvis Discipel han var. Det var med fuld Føje, han nød den Udmærkelse at kaares til Æresmedlem af Soransk Samfund, og den Tak, der lød til ham ved hans Kiste, var velfortjent. Hans markante

Skikkelse vil blive savnet af alle dem, der gerne samledes om ham. Han har ved sin venlige Færden iblandt Soranerne, ældre og unge, vundet sig Venner, der altid vil mindes ham med taknemlige Følelser og skønne paa at have haft denne retlinjede og sikre men samtidig muntre og velvillige Personlighed imellem sig.

Han var en Mand helt uden Svig, og vi kan her, hvor *Norries* Gerning imellem os for sidste Gang vejes og vurderes, af Hjertens Grund sige et: Æret være hans Minde!

H. G. Olrik.

FORMANDENS TALE VED GORDON NORRIES BAARE

Ved Stabslæge, Dr. med. h. c. Gordon Norries Bisættelse i Bispebjerg Krematorium Lørdag den 18. Oktober 1941 holdt Soransk Samfunds Formand, Dommer Knox følgende Tale:

Ved *Gordon Norrie's* Baare skal der lyde en varm og dybtfølt Tak fra den store Vennekreds, som du gennem et langt, indholdsrigt, flittigt og lykkeligt Liv har vundet dig. Du og jeg var født i samme skønne By Helsingør, vi var begge af skotsk Æt, og imellem vore Familier var der gennem mange, mange Aar trofast Venskab. Dette var det første vigtige Tilknytningspunkt mellem os, som vi ofte talte om, men der var et til, som gik endnu dybere, *Norrie* og jeg har frekventeret samme Skole, vi var begge Studenter fra Sorø Akademis Skole, han i 1873 og jeg i 1885, og jeg tør sige, at *Gordon Norrie* var en ægte Soraner. Han var besjælet af den varme Kærlighed til vor herlige gamle Skole og den Hengivenhed og Ærbødhed overfor Moder »Soer«, som kendetegner den ægte Soraner. Moder »Soer« er Vogter af Traditionen og af Sorø Aanden, og hun har sikkert i dit lange Liv ofte smilet til dig og sagt: »Godt gjort, min kære Dreng«, thi du har visselig gjort hende og vor gamle Skole Ære, og du har kun gjort dem Ære. Gennem 13 Aar, længere end nogen anden Formand, har du ledet Soransk Samfund, og jeg tør dristigt hævde, at ingen Formand har været højere elsket og agtet af os Sorø Drengene end du. Altid var du paa Pletten, naar Hvervet kaldte, her inde eller nede i Sorø, du ofrede os af din Flid og din stærkt optagne Tid, værdigt, klogt og veltalende repræsenterede du os, og vi følte os trygge og glade under dit Regime. Tak kære gamle Kammerat for alt, hvad du har været og virket for os og for vor gamle Skole, Soransk Samfunds over 1000 Medlemmer var uden Hensyn til Alder dine sande Venner.

Jeg vil gerne give min Tale en noget bredere Basis, men i og for sig burde en værdigere end jeg, en endnu mere jævnaldrende Fagfælle have bragt denne Tak. Den Mand, som i saa Henseende var nærmest til det, har imidlertid følt sig saa bevæget ved at staa ved sin gamle Vens Baare, at han ikke har ment at kunne magte at tolke Takken, og jeg tror mig derfor i Overensstemmelse med denne gamle Hædersmands Ønske og Vilje, naar jeg her bringer dig, kære *Gordon*, en inderlig Tak fra denne din gamle Ven for trofast, livslangt Venskab og Fagfællesskab; at du paa et Tidspunkt, hvor du bogstaveligt stod ved Dødens Port, havde Styrke og Vilje til at sende din gamle Ven en sidste kærlig Fødselsdagshilsen, har rørt din gamle Ven meget dybt. Som Jurist er jeg ikke kompetent til at vurdere *Norries* Virke som Læge og som Videnskabsmand, men jeg vil dog fremhæve, at vi — det danske Folk — har at sige

Ved Soransk Samfunds Rusmodtagelse Søndag den 21. September blev dette Billede taget under Frokosten i Handels- og Kontorist-Foreningen. Det viser 50-Aars Jubilarenes Bord. Fra venstre ses: Regnskabschef Truelsen, Handelsgartner Mandrup-Poulsen, Forstander, Pastor P. Müller, Godsejer, Dr. med. K. A. Hasselbalch, Arkitekt C. M. Smidt, Pastor K. Larsen, Kontorchef Wagner og Godsejer, Kammerherre C. S. Scavenius. — Midt for, ved Langbordet, ses Soransk Samfunds Formand, Dommer Knox.

ham Tak for, at der kom System i Kampen mod de nyfødtes Øjenbetændelse, jeg vil ogsaa pege paa Oftalmologen Gordon Norries store Interesse for Blindesagen, jeg har i saa Henseende den Glæde at bringe dig en speciel Tak fra de blinde Musikere, dem tog du dig af, selv musikalsk som du var, satte du Mod i dem, satte dem i Sving, siger de. Naar man betænker, hvilken Velsignelse Musikken er for de blinde, vil man forstaa, at dette ikke er en tom Tak. Jeg vil ogsaa nævne dit Arbejde for Danmarks Jordemoderstand, dit aarelange flittige Arbejde som Sekretær i Sundhedskollegiet og senere som Medlem af Sundhedsstyrelsen, og sidst, men ikke mindst, dit omfattende litterære Virke, som jo væsentligst omfattede Medicinalhistorien, ogsaa Sorø Akademis Læger fik en højst fornøjelig lille Omgang. Fortjent Anerkendelse og Hæder høstede du i rigeligt Maal, dine nærmeste Kolleger, Militærlægerne, valgte dig til Æresmedlem af deres Sammenlutning, det samme gjorde Medicinsk Selskab og endelig ogsaa vi Soransk Samfund. Du glædede dig over disse Æresbevisninger, der var -- Gud være lovet -- trods Alderen saa meget af Barnet tilbage i dig, at du ærligt og redeligt glædede dig over Anerkendelse, men den Hæder, du med Føje utvivlsomt vurderede højest, var, at Københavns Universitet ved sit Jubilæum i 1929 fandt dig værdig til at creeres til Dr. medicinae honoris causa. Det var et for

alle -- Læg som Lærd -- uomtvisteligt Bevis for, hvor højt man fra Videnskabens Side skattede dit Virke og din Virksomhed. Rank var du af Skikkelse og rank af Karakter, du var en Fredens Mand og til en vis Grad en Kompromisets Mand, men du gik aldrig paa Akkord med Uretten, du var altid din Overbevisning bekendt og skjulte den ikke, man vidste altid, hvor man havde Gordon Norrie. Du havde den Lykke i forbavsende Grad at strække til i alle de Forhold, Livet satte dig i, du var en eksemplarisk Ægtemand i et aarelangt og sikkert saare lykkeligt Ægteskab med din elskelige Hustru Charlotte Norrie, du var en kærlig, omhyggelig og opofrende Fader for dine tre kære, dygtige Børn, som selvfølgelig alle siger dig en inderlig Tak. Ogsaa udenfor dine nærmeste, i din Livsgerning og dine mangfoldige Gøremaal strakte du til, din forbavsende Flid, din Kundskabstrang og Kundskabsfyldte og din aabne Redelighed vandt dig dine Fagfællers Respekt og Kærlighed, dine sikkert adskillige tusinde Patienter saa op til dig med Tillid og Venlighed og alle, hvem du kom i Berøring med, vandt du. Dit Lune, dit lyse Sind og jævne Humør, din meget omfattende Forstaelse af Mennesker og Kærlighed til Mennesker og din højst charmerende, altid redbonne Elskværdighed vandt alles Hjerter, alle, der kom i Berøring med dig, maatte holde af dig. Et langt, et lykkeligt og et arbejdsfyldt Liv er nu

slut, du har levet det og øvet dit Virke dig selv til Ære, dine Medmennesker til Gavn og Glæde og til Ære for dit Fædreland, det Danmark, som du elskede.

Tak, gære gamle Kæmpe, trofaste Ven og Kammerat for alt, hvad du har været for os og virket for os, vi vil bevare dig i vort bedste, vort kærligste Minde. Fred med dit Støv, Gordon Norrie, Fred med din Sjal og Ære være dit Minde.

SORANSK SAMFUNDS AARSFEST

Vor Aarsfest, hvis vigtigste Formaal er Modtagelsen af vore unge Kammerater, Aarets Høst af Dimittender — Studenter som Realister — fra vor kære gamle Skole, afholdtes i Aar *Søndagen den 27. September* i Universitetets lille Festsal i den smukke, gamle Metropolitanskole i Københavns »quartier latin«, som takket være Universitetsstyrelsens Velvilje atter i Aar var stillet til vor Raadighed. Man mødtes Kl. 11½, og kort efter tog Festen sin Begyndelse. Vejret var straalende, og hver Plads i Festsalen var optaget, der var udstedt Kort, og det skete, at enkelte Kammerater, som ikke havde anmeldt Deltagelse, gik forgæves, vi var godt 150 Deltagere, det meste Salen kan rumme, og endda var Musikken placeret i det tilstødende Klasseværelse i Døraabningen. Af Aarets Dimittendhøst 62 havde c. 50, hvoraf 2 Evadøtre, modtaget vor Indbydelse. Som Gæster mødte endvidere Kurator *Korsgaard*, der ene repræsenterede Universitetet, idet Rektor, Professor *Bloch* og Universitetsfuldmægtig *Fønss* desværre var forhindrede, Rektor *Raaschou-Nielsen* og Rektor *A. West*, Lektor *Rosen*, der nylig har lagt ned sit Lærersværd, Grosserer *Røper-Petersen*, der velvilligst havde paataget sig efter Bestyrelsens Opfordring at holde Indvielsestalen til de unge Kammerater og vore Æresmedlemmer Professor *Vilhelm Andersen* og Muremester *O. Licht*, hvorimod vi maatte savne vor hæderkronede gamle Formand *Gordon Norrie*, vor Clericus *H. G. Olrik* og Aalborg Soranerkongen *Schiøttz-Christensen*. Endvidere vor udmærkede Primo Tenor *O. Mackeprang*, vor Recitator *Aksel Dahlerup*, Sangeren *Gudmund Magnussen* og Klaverspilleren, cand. jur. *Steen Secher*. Af Aarets Jubilarer, som alle var indbudt, maatte vi desværre af Telbredshensyn savne den ældste, Postkontrollør *Axel Hasselbalch*, 65 Aars Jubilar, som ikke desto mindre blev mindet og stærkt hyldet, og som havde manifesteret sin trofaste Sorø Kærlighed med skønne Blomster paa Frokostbordet; af 50 Aars Jubilarer mar mødt Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Kontorchef *Ludvig Wagner*, Godsejer, Kammerherre *C. S. Scavenius*, Forstander, Pastor *Poul S. V. Müller*, Pastor emeritus *Karl Chr. Larsen*, Arkitekt *C. M. Smidt*, Regnskabschef *Hans L. Fr. Truelsen* og Handelsgartner *L. Mandrup Poulsen*, af 40 Aars Jubilarer Overretssagfører *Ernst Sandbjerg* og Toldforvalter *R. V. M. Aagaard* fra Rønne og af 25 Aars Jubilarer Overlæge *Svend Børre Larsen*, Købmand *Tage Due Petersen*, Civilingeniør *A. R. Krog*, Fuldmægtig *Johannes Olsen*, Ekspeditionssekretær *E. Bredmose*, Fabrikant *Svend Jørgensen*, Civilingeniør *Holger Rasmussen*, Prokurist *Svend Aage Borchorst*, Grosserer *Børge Farmark*, Grosserer *Svend Schrader*, Proprietær *Th. Mayntz-Clausen*, Tandlæge *Ernst Steinmetz*, Forpagter *O. Hechtermann Jensen* samt Komponisten *Ebbe Hammerik*, som blev ekstra hyldet for Kantatens dejlige, evigt unge og nye Musik. Af Bestyrelsen var desværre *Rogert Møller* og *Chr. Kall* forhindrede i at møde, yderligere rummede Forsamlingen en Skare af alle Aldersklasser særlig de trofaste gamle fra »Oldtid« og »Middelalder«, som aldrig svigter.

Formanden Dommer *John Knox* bød Velkommen, takkede Universitetet for Gæstfrihed og bad Kurator *Korsgaard* modtage og viderebringe denne Tak, hilste alle Gæsterne særlig Festens egentlige Genstand Ungdommen fra Soer og takkede alle Medlemmer for trofast Møde, han sluttede med et af tre Soranerhurraer ledsaget Leve for Sorø Akademis Skole. Derefter holdt stud. med. *Dam-Hammerich* en gribende Mindetale om den nylig afdøde Lektor *Holten Bechtolsheim*. Den fandtes optaget i Bladets forrige Nummer, og efter den indledende elektricerende Marsch besteg *Røper-Petersen* Talerstolen og holdt den ligeledes i forrige Nummer gengivne manende men forhaabningsfulde Velkomsttale til Dimittenderne, som mandede ud i et Leve for denne ny Skare Sorø Ungdom, og atter rungede Hurraerne.

Efter at *Formanden* havde takket *Røper-Petersen* for hans Ord til de unge, blev den kendte men evigt unge og skønne Ruskantate opført under mægtigt Bifald.

Formanden takkede for den Nydelse, Sangere og Musici og særlig *Ebbe Hammerik* havde beredt os og mindedes vor poeta laureatus *Aage Lind*. Derpaa fandt Immatriculationen af de unge Soranere Sted, efter et Par Indledningsord kaldte *Formanden* hver enkelt af de unge op til sig, overrakte dem Medlemsbrev, hvormed fulgte Aftryk af *Røper-Petersens* Tale, samt Phønixnaalen, gratulerede dem som »gamle Soranere« og modtog deres Haandtryk. Han meddelte dem derpaa deres Rettigheder som »gamle Soranere« særlig Medlemsskabet af Soransk Samfund vederlagsfrit indtil Udgangen af 1942, hvormed fulgte Tilsendelse af Soranerbladet, og mindede dem om, at de med deres Haandslag havde sat deres Ære ind paa altid at vise dem som trofaste, ærlige fædrelandskærlige Sorø Dreng og Piger, dem selv til Gavn, vor elskede Skole til Ære og Moder Soer til Glæde.

Da Forsamlingen varmt havde hyldet Rekrutterne, vore yngste ny Kammerater, henvendte *Formanden* sig til de gamle, Jubilarerne, *Axel Hasselbalch* blev først mindet, og derpaa maatte de gamle Stridsmænd — Piger fandtes ikke iblandt dem — en for en stille hos *Formanden* og under Forsamlingens bragende Haandklap modtage den højt skattede Phønixnaal, alle Soraneres Hæderstegn. Med meget anerkendende Ord til Alderdommen og Middelalderen og med Maning til fortsat Troskab og hyppigt Møde i Kredsen sluttede *Formanden* Festens højtidelige Del, hvorpaa man til Soranermarschens Toner begav sig over Frue Plads til Handels- og Kontoristforeningen, hvor et mægtigt Frokostbord var dækket, og hvor der var draget Omsorg for, at man mødtes med mulige Klassekammerater.

Formanden bød Velkommen og udbragte et af 9 Hurraer fulgt Leve for Fædreland og Konge, efter at *Truelsen* smukke Sang var sunget. Der blev afsendt Hyldestelegram til Kongen, fra hvem der ved Festens Slutning indløb Takkesvar. Der var derefter Madro til Kalveryg med Kartofler og Grøntsager samt Øl, som alt efterfulgtes af Snitte og Ost. *Formanden* havde Rektor *West* og *Røper-Petersen* til Bords. Efter at *Hubert Rosens* skønne stemningsfulde Sang »Træd ind ad Klosterporten« var sunget, holdt Dr. *Hasselbalch* en beaadet og gribende Tale for Sorø, der mandede ud i Venskabets Pris, endvidere talte Læge *Aage Lauritzen* for den meget populære Lektor *Rosen* og *Vilhelm Andersen* for Rektor *West*, som i sit Svar forpligtede sig som gammel Soraner til vel at vogte den Skat, der var ham betroet og hyldede Soransk Samfund. *Formanden* hyldede Jubilarerne og Æresmedlemmerne, *Truelsen* takkede versificeret og meget smukt og

senere ved Kaffen i den tilstødende Sal *Sandbjerg* og *Svend Børre Larsen* henholdsvis som 40 Aars og 25 Aars Jubilar. En af Russerne holdt en ualmindelig frisk og frejdig Takketale til Soransk Samfund og hyldede vor gamle Ven *Raaschou-Nielsen*. *Formanden* takkede Damerne for deres Nærværelse og hyldede dem, og en Tale af *Svend Clausen* om Kammeratskabet og vore Fonds varmt støttet af Dr. *Hasselbalch*, der særligt henledte Opmærksomheden paa de »200 raske gamle Soraneres Stipendium«, havde den meget glædelige Følge, at Jubilæumsfonden tjente 1700 Kr. og at 20 raske Svende meldte sig til »de 200«, som nu er c. 150 men altsaa stadig ønsker Tilgang. Ved Bordet sang man *Aage Linds* ypperlige »I Vest — i Øst — i Syd og i Nord«, og *Formanden* mindedes vor kære Digter, som man sendte Telegram.

Kammeraterne befandt sig aabenbart særdeles vel, thi først Kl. 16 kunde *Formanden* byde Farvel og Tak for i Dag. En vellykket af varm og hjertelig Stemning baaren Aarsfest, et muntert kammeratligt Møde, som forhaabentlig vil give endnu flere Lyst til at være med i Soraneres Kreds.

Nemo.

„BALDUR“S 75 AARS JUBILÆUMSFEST

Det manglede bare, at de høje Guder ikke skulde have været vejrnaadige den 28. September, eftersom Dagens Jubilar for 75 Aar siden døbttes med et Navn fra de samme høje Guders Kreds. Det var meget fint Septembervejr hin Søndag, da en respektabel lille Flok gamle Soranere med *Formanden*, *Dommer Knox* i Spidsen mødte i Sorø for sammen med Gymnasiasterne at fejre »Baldur«, der Dagen før passerede sin 75 Aars Fødselsdag. Ligesaa trøstesløs Regnen havde silet ned den 14. over Gl. Soranerkrikketkampen, ligesaa muntert smilede Efteraarssolen nu til »Baldur«s Medlemmer og Gæster. Ikke en eneste lille Sky formørkede en eneste Stund dette lyse Smil; selv Misteltenen har vistnok været taget i Ed. Det satte Humøret op.

For adskillige var denne Dags bedste Timer maaske dem, de tilbragte i Baldursalen hos de gamle »Minervær« og Mødeprotokoller, som konfronterede ældre Kavalerer med deres pure Ungdoms Bedrifter paa Tegnekunstens, Poesiens og Prosaens Gebeter. Ak ja, Aarene er faret hen! Hvor ligger de nu langt tilbage hine fjerne Tider, da man foldede sig ud og havde Brev paa Alverden. En og anden blev vel nok lidt vemodig og søgte at tilbageholde det bortflyglede i Mindernes Baand ... at tænke sig, at en nu højtanset og skarpsindig Højesteretssagfører en Gang har lavet Paladsrevolution i »Baldur« paa en Konflikt om Kricketdommerspørgsmaalet og ovenikøbet fik væltet den milde og rare *Johannes Pedersen* (nu Dr. phil. og Professor) som Baldurpræsident. Da *Johannes Pedersen* dimitteredes, fremhævede Rektor *Hoff* hans aandelige Modenhed. Manges Storhanse, der tror sig at være en vældig Polemiker for Herren, men i Virkeligheden kun svinger en Skralde, kunde lære ikke saa lidt ved at rejse til Sorø og læse i den gamle Minervaprotokol *Johannes Pedersens* beskedne og høflige Svar til Revolutionsmagerne. Om noget er efter Recepten *suaviter in modo, fortiter in re*, saa er dette Svar. Men lad mig endelig ikke fortabe mig yderligere i gamle Minder. Til Referatet af Dagen!

Gæsterne modtoges paa Sorø Banegaard af Gymnasiaster, og da den første Gensynsglæde var overstaaet, samledes man til Skolens traditionelle velsmagende Søndags-

middag: Suppe, Oksekød og herlig Lagkage med et lille Glas Vin til Jubilarens Ære. Rektor *West* overrakte en Gave til »Baldur«. Da han efter Sommerferien overtog Embedet, syntes han, at der manglede noget i Baldursalen. Gaven er et stort Billede af Kong Christian den Tiende. Kraftige Haandklap. Kaffen drak man i Altansalen og overværede derefter Fodboldkampen paa grønne Plads mellem de gamle Soraneres Hold og Skolens do. Saa kom Dagens Klimaks: Baldurmødet i Festsalen, et Par overordentlig fornøjelige og stemningsfulde Timer. Da Referatet imidlertid skrives ikke saa lidt post festum, maa Lærerne have mig undskyldt, om der byttes om paa Begivenhedernes Rækkefølge — naa Faktorernes Orden er jo lige gyldig! »Baldur«s Præsident *B. O. Lauridsen* bød velkommen, og man sang den til Jubilæet digtede spøgefulde Festsang »Sagnet om Baldur«, undertegnet »Særpot«, et Pseudonym, hvorunder skjuler sig to Gymnasiaster. Den skal nok senere komme i »Soraner-Bladet«. Stol paa det! Førstecensor *P. A. Gjørup* oplæste Referatet af det 75. ordinære Baldur-Aar, Præsidenten gav Prøver paa Baldurpoesi, Gymnasiast *Niels Hermansen* holdt et vel gennemarbejdet Foredrag om Ingemanns Digting, *Dommer Knox* causerede under Jubel over Emnet *Frederik den Andens Trivialscole*, *Baron Eggers* og Lektor *Rosen* fremdrog gamle Baldurminder, *Sorgenfrey Hansen* takkede Lektor *Rosen* for Baldurartiklen i »Soraner-Bladet«, og ogsaa Rektor *West* sagde et Par Ord, inden Præsidenten sluttede det festlige og minderige Møde, hvorfra man paa Grund af den fremrykkede Tid gik direkte til Aftensmaaltidet: forlorn Skildpadde, koldt Bord, Øl og The. Her takkede Gymnasiast *Gjørup* Rektor for Festarrangementet, Kontorchef *Wagner* rettede paa de gamle Soraneres Vegne en Tak til Rektor og »Baldur«, *Dommer Knox* talte for »Moder Soer« og Rektor om »Baldur«s Betydning. Føreren for de gamles Fodboldhold *Torben Madsen* overrakte Rektor en Fodbold til Skolen paa den Facon, at han kastede den tværs over Bordet til Rektor, der som gammel Kricketspiller greb den med Elegance. Endelig talte stud. polyt. *Weiss* for Rektor og sluttede med et nifoldigt Leve for Kongen.

— Det var en dejlig Dag, og da den var overstaaet, sagde man til sig selv: tænk om Du skulde komme til at opleve »Baldur«s 100 Aars Jubilæum. Naada!

En af dem.

SORANERAFTENEN MED DAMER

HOLBERGS FØDSELSDAG 3. DECEMBER

Soraneren, Professor ved Universitetet, Dr. phil. *C. Elling* har lovet den 3. December Kl. 20 for Samfundets Medlemmer med Damer at ville holde et Foredrag »Om Holbergs København«.

Sammenkomsten finder Sted paa Hotel d'Angleterre med Indgang fra Hovedvagtsgade. Efter Foredraget er der Fællesspisning med Smørrebrød, Øl og Kaffe, som Direktør *Hilborg* har lovet at levere for Kr. 5.,00 pr. Kuvert, incl. Betjening. (Husk Rationeringskort!)

Soransk Samfund har i Lighed med tidligere Aar indbudt Eleverne fra Sorø Akademis ældste Klasse med ledsagende Lærere til at komme til Stede ved Kaffen, efter at de har overværet Forestillingen paa Det kgl. Teater.

Man maa anmelde Deltagelse til Samfundets Sekretær, stud. jur. *Madelung*, Admiralgade 21, Telf. Palæ 1207 y (Træffetid Kl. 18—20, senest den 1. December).

DØDSFALD

Cand. pharm. *Preben Ditlev Frederik Nissen*, der var ansat paa Thisted Svaneapotek, er afgaaet ved Døden. Han var født den 18. November 1895 i Ebeltoft som Søn af Amtsraadssekretær Sander Jørgen Nissen og Hustru Mathilde Vilhelmine, f. Brøe, og gik i Sorø Akademis Skole 1908—12, da han forlod den med Realeksamen.

— Fhv. Præst i Havrebjerg—Gudum *H. G. Heiberg* afgik ved Døden den 15. Oktober paa Roskilde Amts og Bys Sygehus og begravedes Mandag den 20. fra Kapellet paa Roskilde nye Kirkegaard.

Hans Georg Heiberg var født den 9. April 1864 i Sorø som Søn af daværende Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, senere Andenpræst ved Roskilde Domkirke, Provst Gabriel Thomas Schatt Rørdam Heiberg og Hustru Johanne Christiane, f. Müller. Han gik i Sorø Akademis Skole 1877—82, da han forlod den som sit Holds Duks med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Professor *Vilhelm Andersen* var hans Klasse- og Studenterkammerat.

Heiberg blev teologisk Kandidat den 11. Juni 1888 og konstitueredes 29. Oktober s. A. som ord. Kateket og Førstelærer ved Ebeltoft Borgerskole, den 19. December 1890 blev han fast ansat, den 27. Februar 1891 ordineredes han i Aarhus, den 9. Oktober 1893 ansattes han som Kapellan pro loco til Holbæk og Merløse og udnævntes den 1. Juni 1900 til Sognepræst for Havrebjerg og Gudum ved Slagelse. I 1923 tog han sin Afsked og bosatte sig i Roskilde. Pastor Heiberg ægtede den 23. Juli 1895 i Lyngby i Framlev Herred Frk. Henriette Sophie Friis, f. 1 November 1862 paa Lillerup i Østbirk Sogn som Datter af Hofjægermester Johannes Friis til Lyngbygaard ved Brabrand og Hustru Johanne f. Søltøft. Han overleves af sin Hustru og en Søn, der er Arkitekt i Roskilde.

En Broder, Missionær *Knud Heiberg*, gik i Sorø Akademis Skole 1886—87. En anden Broder er fhv. Vicestadslæge i København, Dr. med. *Poul Heiberg*, Sorøstudent fra 1886.

— Salschef *Ludvig Bagger Faaborg* døde den 29. Oktober paa sin 66 Aars Fødselsdag. Dødsfaldet indtraf paa Brønderslev Station. Det var Snestorm og Faaborg havde for at naa Toget, skyndt sig mere, end hans Kræfter kunde taale. Ved Ankomsten til Jernbanestationen ramtes han af et Hjerteslag. — Han var født i Horsens som Søn af Musiklærer Chr. Emil Faaborg og Hustru Ludovica, f. Bagger og gik i Sorø Akademis Skole fra 1887, til han i 1892 forlod den med Realeksamen. Faaborg Bagger, der var knyttet til Continental Film A/S, efterlader sig Hustru, f. Illum, samt en Søn og en Datter. I gamle Soraneres Kredse, hvor han færdedes, naar hans Tid tillod det, var han meget afholdt. Bisættelsen fandt Sted i Stilhed.

— Læge *Chr. Bang* afgik ved Døden den 5. November og begravedes fra Kapellet paa Garnisons Kirkegaard den 10. November.

Birger Julius Christian Bang var Broder til Godsejer August Bang, hvis Dødsfald omtaltes i Soraner-Bladets Oktobernummer. Han fødtes den 17. Marts 1867 i Ringsted og gik ud af V Klasse i 1885 for Aaret efter

at tage Studentereksamen fra Roskilde Katedralskole. Et Par Aar studerede han Sprog, men begyndte saa at læse til medicinsk Embedseksamen, som han tog i 1896. Efter at have været Amanuensis et Aar hos Sygehushlæge Poulsen i Terndrup og dernæst i et halvt Aar ansat paa Kommunehospitalet i København nedsatte han sig som praktiserende Læge paa Prøvegaardens ved Ringsted. I 1909 flyttede han til Taastrup, hvor han siden praktiserede og i 1918 blev Formand for Sundhedskommissionen.

Dr. Bang var meget afholdt af sine Patienter. Det havde været hans Hensigt at trække sig tilbage til Nytaar til et velfortjent Otium, men efter kun et Par Dages Sygeleje indtraadte Døden.

Den Afdøde der var Enkemand, efterlader sig en Søn, Skuespiller Axel Bang, og en Datter, Massøse Frk. Ragna Bang.

FODBOLDKAMPEN D. 28. SEPTEMBER

Efter det hæderlige Nederlag i Foraaret paa 2—1 var det med en flov Smag i Munden, at vi forlod Grønne Plads efter at have hentet os en »Sæk« paa 5—2, et Resultat, der ikke helt svarede til Styrkeforholdet, vi havde vel nok i overvejende Grad det meste af Spillet, men havde i høj Grad Uheldet med os, mens Skoleholdet til Gengæld begunstigedes af Heldet.

Kampen, der spillede i det skønneste Efteraarsvejr med ret stærk Blæst, overværedes af det største Antal Tilskuere, vi længe har set ved vore Kampe; paa Grund af den langvarige Middag blev den udsat et Kvarter, og 15,15 begyndte vi med Adjunkt *Blehm* som Dommer.

Skoleholdet vinder Lodtrækningen og vælger Maal ved Banevejen. 1. Halvleg ender 0—0, og i denne har de gamle decideret været dominerende. Der var mange nervepirrende Situationer ved Skolens Maal, og de gamle burde have sikret sig et Forspring paa mindst 3—0, men allerede nu tilsmilede Heldet Skoleholdet. Skolen havde dog ogsaa nogle Chancer, *Madsen* klarede et Par Stykker ved dristige Fremstød udenfor Maalsparkfeltet.

Efter Pausen har de gamle stadig det meste af Spillet, men Skoleholdet er ved at komme i Gang, og efter godt 10 Min. Spil gaar der Hul paa Bylden ved et smukt Maal, scoret af *Wille Jørgensen* jun. 0—1. I Løbet af smaa 5 Min. staar det 0—3, alle oplagte Forsvarsfadæser, og alle scoret af *Wille Jørgensen*; det 3. var fikst lavet, han løftede elegant Bolden i en blød Bue over den fremstormende Maalmand. I det 20. Min. gaar *Tage Møller* alene igennem og scorer for de gamle 1—3, men allerede kort efter er *Wille Jørgensen* ualmindelig heldig med et Hovedstød, der lige naar at ramme den fjerneste Maalstolpe paa Inder siden 1—4. *Lawaetz* har et Par knaldhaarde Skud i Sammenføjningen og paa Overliggeren, *Lorentzen* et Par paa Maalstolperne, *Sund* ligeledes o. s. v. o. s. v., men ind vilde den ikke, før *Lausi* med et godt Skud rammer Overliggeren, hvorfra den springer til *Wille sen.*, der med Brystet presser den i Maal 2—4. Familien *Wille Jørgensen* lavede saaledes tilsammen 5 af Kampens 7 Maal, Skolens sidste blev scoret kort før time af v. inner wing 2—5.

Vi var meget skuffede, ikke over at tabe, for vi under Skoleholdet en Sejr af ganske Hjerte, men over Resultatet, der var misvisende, efter at vi havde ydet det bedste, vi i lange Tider har vist paa Grønne; men det er jo engang Maalene, der tæller, og ikke de »Points«, der scores ved at ramme Stængerne og ved godt Spil i Marken.

Det var vor 15. Kamp, og Stillingen er nu, at vi har vundet 4 og tabt 11 med 35 Maal mod 56.

Jørgen Larsen og *Torben Madsen* har deltaget i samtlige Kampe, *Blume* i 13, *Wille* og *Lolo* i 10, *Sund* og *Lalle* i 8, *Vistisen* 7, *Weis* 6, *Møller* 3, *Schäffer* 2.

T. G.

NY SPORTSPLADS PAA FLOMMEN

Kurator *Korsgaard* var den 16. Oktober i Sorø for at forhandle om den paatænkte ny Sportsplads for Sorø Akademis Skole. I Forhandlingen deltog bl. a. Rektor *West*, Skovrider *Lorenzen*, Akademigartner, Lektor *Georgsen* og Arkitekt *Lautrup-Larsen*.

Forhandlingen resulterede ifølge »Sorø Amtstidende« i Enighed om en Plan, som Landbrugsministeriet og Undervisningsministeriet skal godkende. Det oprindelige Forslag, der laa oppe paa omkring 200.000 Kr., blev skaaret ned til c. 100.000 Kr. Det vedtagne Projekt gaar ud paa, at den første Del af Flomstien nedlægges, og at der i Stedet for anlægges en Sti langs Vedde-Banen, som ved »Gaaseøen« svinges ind til den oprindelige Flomsti, der bevares herfra og til »Navnebøgen«, idet man ikke har villet ødelægge Promenaden over Flommen, som mange sætter stor Pris paa. De Anlæg, der var paatænkt Syd for »Gaaseøen«, er helt blevet strøget af Projektet, dog er der Forslag om at anlægge en midlertidig Fodboldbane her mellem Vedde-Banen, Skoven med »Navnebøgen«, Flomstien og »Gaaseøen«. Paa Arealet Nord for »Gaaseøen« paatænkes saa anlagt den blivende Sportsplads, og her vil der blive Kricketplads paa 100×200 m, en Fodboldbane paa 70×100 m samt paa »Gaaseøen« en Løbebane, der bliver 400 m lang og 6 m bred, tillige skal Arealet her anvendes til Atletikbaner til Spring, Kast m. v. Det vil derfor blive nødvendigt at rydde noget af Trævæksten paa »Gaaseøen«, men man mener at kunne gøre det saa skønsomt, at der alligevel vil blive et karakteristisk og smukt Anlæg tilbage.

Man havde haabet at kunne faa paabegyndt Arbejdet i Aar, men kom til det Resultat, at det ikke vil være muligt at faa det ført igennem saa hurtigt, tilmed da en Del af det Areal, der skal anvendes, har Fredskov-Forpligtelse, og denne først skal hæves. Der kan maaske blive Tale om, at den midlertidige Fodboldbane kan blive anlagt i Aar. Da man saaledes ikke kommer i Gang med Arbejdet Nord for »Gaaseøen« i Vinter, kan Ungdommen i alt Fald glæde sig over, at Flommen atter i Vinter vil blive oversvømmet, og at den saaledes endnu en Sæson kan dyrke Skøjteløbning her.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Rektor *Bohn*, Rungsted, er valgt til Formand for Gynasieforeningen.

Ved Sorø Akademis Skole skal der besættes en Stilling som Adjunkt eller Timelærer med Fagene Græsk, Latin og Oldtidskundskab. Den paagældende skal bo paa Skolen og tage Del i Kostskoleinspektionen mod et Honorar af 1200 Kr. aarlig samt fri Bospisning og Vask. Ansøgningsfristen udløb den 24. ds.

Sorø Akademis Bibliotek har paa Grund af den samlede Skoletid atter ændret Udlaanstiderne. Mandag og Fredag bliver de dog som hidtil Kl. 14—15, men Tirsdag og Torsdag Kl. 15,15—16,15.

*

Dansk-nordisk Ungdomsforbunds (Det unge Grænseværn) Afdeling paa Sorø Akademis Skole havde Tirsdag Aften den 4. November et Møde med Digteren, Pastor Kaj Munk som Foredragsholder.

*

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 6. Okt. 1941—12. Nov. 1941 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Stud. theol. *Gudmund Wærge*, St. Kannikestræde 9 (1939).

Stu. jur. *Armand le Fevre Honore*, Charlottenlundsv. 2 B.

Sv. *Lars Grüner*, Egemark pr. Føllenslev (1936).

Forretningsfører *Mogens Damkier*, Østerled 11.

Stud. theol. *Otto Vilh. Sommer*, der atter i Aar gjorde Tjeneste i H. M. Kongens Kabinetssekretariat paa Amalienborg i Anledning af Kongens Førselsdag, har modtaget Valdemar Schiøtts Mindelegat 300 Kr. samt et andet Legat paa 400 Kr.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 9425</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmlands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
		<p>Inger Norries Sølvsmiede <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/s KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Holrup 6566 Westfalske Cinders</p>		<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæft 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	

Læge *Axel Glente*, Glostrup ('91) fyldte 70 Aar den 9. Oktober og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Rungstedtsamfundet har paabegyndt Udsendelsen af et Medlemsblad »Egebladet« med Lektor *Poul Schjærff* som Redaktør.

Adjunkt *Nordahl Svendsen* holdt Onsdag Aften den 22. Oktober Foredrag i Handels- og Kontorist-Foreningen i København om Emnet: Atomer og Elektroner.

*

Det kongelige Navnetræk skal anbringes baade paa den nordlige og sydlige Ende af Aggersundbroen. Udkastet hertil er tegnet af Arkitekt *Tyge Hvass*.

Ved den af Københavns Kommunalbestyrelse foretagne Prisbelønning af gode og smukke Bygninger i København har *Tyge Hvass* i Gruppe III, Smaahuse, faaet tildelt 50 Kr. for Ejendommen paa Hjørnet af Clausholmvej og Katrinedalsvej. I Gentofte Kommune har *Hvass* faaet Præmie for et Hus til eget Brug.

I Almenskolen Forældreforening i Slagelse holdt Rektor *West* den 28. Oktober Foredrag om Emnet: Tiden 1920—40 i Sønderjylland, set med en Skolemands Øjne.

*

Eleverne fra Sorø Akademis Skoles 2. G. m. var den 14. Oktober under Ledelse af Adjunkt *Christensen* paa Udflugt til Gørlev Sukkerfabrik.

Frk. *Hanne Ussing*, Datter af Lektor, Dr. *Ussing*, Sorø, aabnede den 15. Oktober en Udstilling af sine Malerier hos *Henning Larsen*, Kompagnistræde 2, København. Udstillingen omfattede 33 Malerier, hvoraf en Del Portrætter fra Sorø.

Paa Finanslovsforslaget for 1942-43 er Opholdsafgift og Skoleafgift for Elever og Alumner ved Sorø Akademis Skole beregnet til 80.000 Kr., nemlig 19.000 Kr. som Skoleafgift og 61.000 Kr. som Opholdsafgift for 150 Alumner. Udgifterne til Lærerlønninger er anslaaet til 194.128 Kr., Bespisningsudgifter til 128.014 Kr., Vaskeudgifter 16.880 Kr., Brændselsudgifter 40.000 Kr., Belysning og Gasforbrug 4500 Kr., Vandforsyning 3000 Kr., Biblioteket og Samlinger 9000 Kr., Akademihaven, Kirkegaardene,

Sportspladserne m. m. 40.000 Kr., Sorø Kirkes Udgifter uden for Bygningernes almindelige Vedligeholdelse 5000 Kr., Skatter, Kommuneafgifter samt Bidrag til Sorø Købstads Skolevæsen 3600 Kr.

I Tidsskriftet Danmarks-Samfundets Julinumner har Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox* efter Opfordring skrevet en smuk Artikel om Rektor *Raaschou-Nielsen*.

Blandt de nye Farmaceuter, som i disse Dage har taget farmaceutisk Medhjælpereksamen fra den farmaceutiske Lærestanstalt, er *Hans-Henrik Christiansen* (R. 37), som opnaaede at faa 65%; for at bestaa kræves 45 Point, H. H. C. er Discipel fra Sorø Apotek og Søn af Repr. C. Christiansen, Ringsted Dampmølle.

*

Sorø Akademis Skole indførte fra Lørdag den 1. November — paa Grund af Mørklægningstiderne — ændrede Skoletider, saaledes at Undervisningen begynder Kl. 9. Ved at sætte Lektionerne ned fra 40 til 35 Minutter og ved at afkorte Frikvartererne kan Undervisningstiden slutte Kl. 14,05.

*

Folketingsmand, Pastor *Kr. Amby* ('14) er valgt til Formand i Den konservative Klub.

*

Roskildenser-Samfundet, der fejrede 25 Aars Jubilæum den 28. Oktober, modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Engstrøm & Sødrings Musikforlag har indbudt til Subskription paa »Gamle Danske Viser« i fem Bind. I Redaktionen sidder Dr. phil. *Arthur Arnholtz*.

Fhv. Social- og Justitsminister *Steincke* har hos Gylden-dal udsendt en ny Samling Strøtanker, betitlet »Svovlstikker« og illustreret af *Arne Ungermann*.

*

Paa Schultz' Forlag er nu udkommet den i sin Tid i Soraner-Bladet bebudede poetiske Danmarksgeografi. Den hedder »Digternes Danmark«, er redigeret af *Fredrik Nygaard* og illustreret af *Johannes Larsen*. En udførligere Omtale af denne til Julegave velegnede Bog vil fremkomme i et følgende Nummer.

SORANER-BLADET.

MEDLEMS

SORANSK

BLAD:FOR

SAMFUND

26. AARGANG

Nr. 12

December 1941

BLANDINGER FRA SORØE

AF DOMMER JOHN KNOX

Der findes et Tidsskrift under ovennævnte Titel, det udkom for Aarene 1830 til 1839 med et Hæfte — ofte ret voluminøst — om Aaret, altsaa i alt 10 Hæfter. Det blev redigeret i Sorø, først af *C. Lütken* og *J. H. Bredsdorff*, der begge var Lærere ved Akademiet, senere traadte Lütken, som var bleven en gammel Mand, ud og blev erstattet af *Carsten Hauch*, som ikke behøver nærmere Præsentation. Tidsskriftet blev trykt hos Peter Magnus i Slagelse, Abonmentkredsen var beskeden, men alligevel holdt Tidsskriftet ud gennem 10 Aar; det hører nu til Sjældenhederne og kan kun erhverves antikvarisk, det anses for saa sjældent, at det store kongelige Bibliotek ikke udlaaner det, hvorimod det selvfølgelig kan benyttes paa Læsesalen. Ved den altid tjenstvillige Direktør Charles Louws Elskværdighed er jeg kommen i midlertidig Besiddelse af et fuldstændigt Eksemplar af dette Tidsskrift i 3 Bind, som har været mig til stor Glæde.

Tidsskriftet indeholder en Mængde højst læseværdige Artikler, særlig af dets Redaktører og af Akademiets Direktør *J. H. Estrup* og Digteren *B. S. Ingemann*, men ogsaa udenfor staaende har ydet Bidrag, blandt andre en Pastor *J. H. Rothmann*, som dyrker Øen Fyns og særlig Forfatterens Fødeby, det skønne Svendborgs Historie. Ved Siden heraf giver Direktør Estrup gennem flere af Hæfterne Meddelelser fra Sorø Akademi og fra vor kære, gamle Skole. Estrup stod i Spidsen for hele Anstalten baade Akademi og Skole. I disse Meddelelser finder man Oplysning om de enkelte Aars Studenter og om de Studenter, som Akademiet senere dimitterede til Københavns Universitet som candidati philosophæ, og for begge Grupper findes Karakterlister. Karaktersystemet var enklere end nu om Dage, men kendte kun »Laudabilis præ ceteris« (ug), »Laudabilis« (mg), »haud illaudabilis« (g), og »noncontemendus« (tg) samt Uhyggeligheden »0«, som meget let, naar det optraadte flere Gange, medførte Bedrøveligheden »rejectus«. Specialkaraktererne blev nemlig lagt sammen til Hovedkarakterer, som henævnedes ganske som disse, dog at den Mand, som opnaaede saa mange »præer«, at Hovedkarakteren ogsaa fik denne Glans — Udmærkelse — henævnes »Laudabilis et publico encomio ornatus«, hvad der lyder meget fint. For Studenterne kendtes hverken »+« eller »?«, der var det ubetinget »Skidt eller Kanel«, hvorimod der paa Candidaternes Lister af og til figurerede et lille »v« foran Karakteren, det betyder »vix«, paa dansk »næppe«

og svarer vel til Nutidens »minus« — »?«. Studenterne fik ialt 13 Karakterer, nemlig i Dansk Stil, Latin, latinsk Stil, Græsk, Fransk, fransk Stil, Tysk, tysk Stil, Religion, Geografi, Historie, Aritmetik og Geometri, hvorhos der uden Værdi for Hovedkarakteren blev givet en Karakter i Engelsk. Examen artium sluttede i Juli, hvorefter de, der ønskede det, fortsatte deres Studier paa Akademiet. Undervisningen her, som havde Universitetets Præg og ydedes i Skikkelse af Forelæsninger med Demonstrationer, strakte sig over tre Semestre, nemlig September til Marts, Marts til September, og September til Marts, altsaa 2 Vintersemestre og et Sommersemester, hvert Semester afsluttede med en Eksamen, og disse tre Eksamina udgjorde »den filosofiske Prøve«, som altsaa afsluttedes i Februar-Marts, hvorefter de unge Kandidati afgik til Københavns Universitet til deres eventuelle Fagstudium. I de to af de tre Semestre var der altsaa 2 Hold Studenter paa Akademiet, hvert paa sit Trin i Undervisningen, denne blev derfor indrettet saaledes, at den dels meddeltes alle Studenter under et, dels hvert af de to Hold for sig. Ved de filosofiske Prøver blev der givet 14 Hovedkarakterer, nemlig i Dansk, Latin, Græsk, Fransk, Tysk, Engelsk, Historie, Matematik, Astronomi, Philosophi, Fysik, Naturhistorie, Moral og Statistik, og disse 14 Hovedkarakterer sammenregnedes til en fælles Hovedkarakter, hvor »vix« ikke kendtes. Hovedkaraktererne i Dansk, Fransk og Tysk var sammenregnet af 2 Specialkarakterer, henholdsvis for skriftlig og mundtlig Præstation, i Matematik af Specialkarakterer for Aritmetik, Geometri og Landmaaling, i Philosophi af Specialkarakterer for Logik og Psychologi samt Metaphysik og Philosophiens Historie, og i Naturhistorie af Specialkarakterer for Zoologi, Botanik og Mineralogi. Det var unægtelig en Eksamen med Forslag i, de unge Herrer maatte igennem, den taaler absolut ingen Sammenligning med Nutidens »Philosoficum«, som vi alle har absolveret som Regel uden synderligt Besvær. Forelæsninger og Øvelser afholdtes i Tiden Kl. 8—10 og Kl. 11—13, saaledes at Eftermiddagen var overladt Akademisterne til Studium og Recreation, men det maa dog bemærkes, at de var pligtige at deltage i alle Legemsøvelser saasom Ridning, Exercits og Skydeøvelser, kun Deltagelse i Fægning var en frivillig Sag. Endelig blev der givet dem Lejlighed til, om de ønskede det, at fortsætte den Undervisning, de havde faaet i Skolen i Musik og Tegning. Akademiet holdt Ferier samtidig med Skolen.

Jeg har haft den Fornøjelse at kunne følge min kære Faders Sorø »vita«, for saa vidt Karakterer an-

gaar, han hed John Knox ligesom jeg og kom i 1828 som trettenaarig Dreng fra sit Barndomshjem i Helsingør til Skolen i Sorø, hvor han i 1834 bestod Examen artium med et fint Laudabilis som Hovedkarakter, idet han opnaaede 9 lauder og 4 hauder, at han desuden fik »præ ceteris« i Faget Engelsk, der som anført ikke talte med i Hovedkarakteren, var ikke saa mærkeligt, begge hans Forældre var Englændere, der blev altid talt engelsk i hans Hjem i Helsingør, og Engelsk var altsaa hans Modersmaal. Efter at være bleven Student rykkede han ind paa Akademiet, hvor han gennemgik de tre reglementerede Semestre, medens han boede paa Regensen paa Sorø Torv, og i Februar—Marts 1836 fuldendte han den filosofiske Eksamen, og blev af Akademiet som candidatus philosophiæ dimitteret til Københavns Universitet, hvor han straks gav sig i Lag med Juraen. Ogsaa den filosofiske Eksamen bestod han med et fint »Laudabilis«, hans fjorten Hovedkarakterer var 11 lauder og 3 hauder. At Moral hørte til de Fag, hvori han kun opnaaede »haud illaudabilis«, er lidt smærteligt at erfare; hvori Undervisning i »Moral« har bestaaet, aner jeg ikke, jeg forstaar slet ikke »Moral« som et Eksamenfag, det kan næppe have betydet det samme, som vi kalder »Opførsel«, den har sikkert efter hans stilfærdige og elskelige Karakter været upaaklagelig, Utoskestreger laa ham sikkert meget fjernt, og hans private Morals Kvalitet tør jeg sætte mit Hoved i Pant paa. Da han 44 Aar senere i 1880 fulgte mig til sin kære, gamle Skole i Sorø, væltede Minderne ind paa den gamle, tavse Mand, men mærkeligt nok, det som øjensynligt glædede ham mest var at gense Ridehuset, der endnu stod som Ridehus ganske som da han betvang Akademiets Pegaser.

SORANSK SAMFUNDS BESØG I RADIOHUSET

Opfordringen til med Damer at aflægge Besøg i det ny Radiohus i Rosenørns Allé havde, som det var at vente, vundet meget stor Tilslutning, idet intet mindre end godt 250 Kammerater med deres Damer stævnedes til Radiohuset Søndag 23. November Kl. 14, da Besøget fandt Sted. Ikke alene Nyhedens Interesse havde virket lokkende, men ogsaa den Omstændighed, at vor udmærkede Kammerat, Arkitekt *Vilhelm Lauritzen*, som velvilligst havde paataget sig Værtens Pligter, er den Mand, som har Æren arkitektonisk set af dette storslaaede Byggeforetagende, havde sikkert været en Tiltrækningsmagnet for adskillige. Der var Trængsel i Bygningens store Vestibule, hvor Loftet som bekendt er beklædt med Oxehud, og efter at have afleveret vort Tøj i Garderoben blev vi dirigerede til Studium 5, hvor hver en Plads, baade paa de 142 Stole, paa Trappetrin og paa Gulvet, blev belagt til Trængsel. *Vilhelm Lauritzen* bød velkommen og opridsede i korte og klare, instruktive Træk Bygningens Tilblivelse og Udnyttelse. De to Grupper, Studiegruppen og Administrationsbygningen, er fuldførte, hvorimod den tredje Gruppe, den store Concertsal, der vil kunne rumme ca. 1200 Tilhørere, endnu langt fra er fuldført. Fuldendt vil Bygningsværket staa Statsradiofonien i ca. 13 Millioner Kroner, det er en stor Aa, de mange smaa 10 Kroners Bække har kunnet tilvejebringe. Til Oplysning for Tilhørerne var der opslaaet

store Kort, hvorpaa *Lauritzen* ogsaa kunde paapege Retningen for den højst interessante Vandring, vi bagefter under hans Ægide foretog os gennem hele Bygningen, hvor særlig Lydkulisserummet med Maskiner til Lydfremkaldelse af Regnvej, Haglvej, Tordenrummet m. v., de fuldstændig lydisolerede Kontrolrum ved Siden af Studierne, hvor man gennem Ruder kan se alt men absolut intet høre af hvad der foregaar i Studierne, om end der drønes for fuldt Orkester, undtagen gennem Høreapparaterne og altsaa fuldt ud kontrollere Udsendelsens Kvalitet, samt Radioraadets højst elegante og tiltalende Mødesal med Maleri af Kammerherre Lerche paa Væggen, paakaldte Interessen.

Projekteringen af dette mægtige Radiohus har for Ingeniører og Arkitekter været en meget stor og vanskelig Opgave, navnlig fordi der ingen Erfaring forelaa. Saadanne kunde absolut ikke indhøstes her hjemme, og en Rundrejse til Storstæder i Europa, hvor man allerede har bygget Radiohus, bragte navnlig Erfaring for, hvorledes man ikke skulde bære sig ad. Dette er i og for sig slet ikke saa mærkeligt, naar man tager i Betragtning Radioproblemets relativt meget unge Alder og den enorme Udvikling, hele Radiotekniken stadig er undergaaet. Om Indretningen fuldt ud vil svare til Kravene, kan kun Fremtiden afgøre, men at det er en meget smagfuld og i høj Grad praktisk Løsning, der er præsteret, hvor alle fornuftige Krav har kunne ske Fyldest uden økonomiske Hindringer, er selv for en fuldkommen læg lagttager helt iøjnefaldende. Da meget omtalte »hængende« Taghaver er paa ingen Maade udelukkende Luksus, Sand og Jord ovenpaa et Tag er et fremragende godt Middel til Lydisolering. At denne store Opgave, den største der hidtil er faldet i *Vilhelm Lauritzen*'s appelsinrige Turban, blev ham betroet, er for os Sorø Drengene et nyt Bevis paa, at vor kære gamle Skole paa alle Omraader forstaar at fostrer dygtige, maalbevidste Sønner.

Efter at Rundgangen var sluttet ude i Garderoberrummet bragte Formanden, Dommer *Knox*, under Forsamlingens Bifald vor kære Kammerat, Arkitekt *Vilhelm Lauritzen*, en hjertelig Tak for den store Glæde, han havde beredt sine mange Kammerater.

Da »Søpavillonen« ikke havde kunnet modtage os, var der truffet Aftale med Café »La Plaza« i Radiohusets umiddelbare Nærhed, hvor Kaffebordene var dækkede, og hvor vi hurtigt fyldte de ikke særlig store Lokaler, der ikke kunde rumme mere end 100 Deltagere, til sidste Plads. Traktementet, Kaffe og Kager samt Wienerbrød var særdeles tilfredsstillende, og i Betragtning af Tiderne prisbilligt. Alt i alt en Sammenkomst som Soransk Samfund havde megen Glæde af.

Malle.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ansøgninger om dette Stipendium, der kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1940 og 1941, skal indgives inden Udgangen af Januar 1942 til Soransk Samfunds Formand, Dommer *John Knox*, Soldalen 7, København Ø.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgers økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

DØDSFALD

Købmand og Bankbestyrer i Sandved, *F. Perch Nielsen*, afgik ved Døden den 9. November og bisattes fra Krematoriet i Næstved den 16. November. Perch Nielsen, som var Enkemand, efterlader sig Børn, Svi-gerbørn og Børnebørn.

Felix Perch Nielsen fødtes den 20. Juli 1871 paa Bækkeskov i Everdrup Sogn, Baarse Herred, som Søn af Forpagter Felix August Perch Nielsen og Hustru Anna Louise, f. Jespersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole den 19. August 1884 og forlod den med Realeksamen i 1888, hvorefter han lærte Handelen. Ved sin Død havde han i over 45 Aar været Købmand i Stationsbyen Sandved paa Slagelse—Næstvedbanen.

To af afdødes Brødre var Soranere, nemlig Ejeren af Klippingegaard, Proprietær *Gustav Perch Nielsen*, som døde 11. April 1934 og Stationsforstander i Nykøbing *F. Frits Perch Nielsen*, som døde 9. December 1934.

— Forstkandidat *Gustav Hoff-Hansen* døde den 16. November og bisattes i Stilhed. Han efterlader sig Hustru, den norskfødte Ellen Hoff-Hansen, Datter af Oberstløjtnant Sauerzapff.

Gustav Hoff-Hansen (8. Aug. 1901 Bevilling til Navneforandring, f. *Gustav Hansen*) var født 12. December 1871 paa Petersholm ved Vejle som Søn af fhv. Adjunkt ved Aalborg Katedralskole, cand. theol. Thorkild Hansen og Hustru Ane Marie Cathrine, f. Hansen. Han blev Student af den sproglig-historiske Retning fra Sorø Akademis Skole i 1890 og Forstkandidat i 1896. Fra 1897—1900 virkede han som Assistent ved private Regulerings- og Opmaalingsarbejder paa Langeland, Bregentved og Brahetrolleborg, var i 1901 Assistent ved Opmaalingsarbejderne vedrørende Valbys Indlemmelse i Københavns Kommune, studerede i 1902 Sukkerfabrikationen paa Odense Sukkerfabrik og udvandrede samme Aar til Java, hvor han ansattes som Kemiker og Fabrikationschef ved derværende Sukkerfabrikker. Den 11. Februar 1908 blev han Plantagekemiker ved Fabriken Kolimati paa Vestjava. I 1925 vendte *Gustav Hoff-Hansen* hjem til Danmark og var 1927—34 Kasserer i Foreningen Dansk Samvirke. Han karakteriseres som et finttænkende Menneske, meget afholdt af en stor Kreds blandt de Danskere, der i den sidste Menneskealder har haft deres Virksomhed i Hollandsk Indien.

En Broder var nu afdøde Rektor ved Nykøbing Latinskole, *Hoff-Hansen*, der i sin Tid var Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

— Grosserer i Hellerup *Paul A. Netterstrøm* blev under en Forretningsrejse, da han opholdt sig i Odense, angrebet af en Hjertelidelse og lod sig indlægge paa Amtssyehuset. Her afgik han ved Døden den 30. November. Begravelsen foregik i Stilhed.

Paul Axel Niels Götze Netterstrøm var født den 25. September 1893 i København som Søn af Grosserer *Gustav Adolf Netterstrøm* og Hustru *Ottilie Frederikke*, f. *Götze*.

Han gik i Sorø Akademis Skole 1905—10, da han forlod den med Realeksamen, hvorefter han uddannedes ved Handelen. Ved sin Død drev han Forretning i Herrekonfektion. Han efterlader sig Hustru *Annamari*, f. *Brix*, og tre Børn. En Broder er Soraneren *Sven E. Netterstrøm* (14), cand. polit. og Kontorchef i Industriraadet.

HOLBERGS FØDSELSDAGSFEST

Tirsdagen den 2. December c. Kl. 14 blev Soransk Samfunds Formand ringet op af *Professor, Dr. phil. Elling*, som meddelte den Jobspost, at han var bleven syg af Influenza og derfor til sin store Beklagelse saa sig nødsaget til at svigte baade Holberg Samfundet, hvor han skulde have talt samme Aften, og Soransk Samfund, hvor han havde lovet at holde Foredrag selve Fødselsdagen. Sygdom er hver Mands Herre, saa hvor ubehageligt det end var for ham, maatte Dommer Knox tage den triste Meddelelse til Efterretning. Situationen var alt andet end lystelig, Knox ringede til Bestyrelsens bedste Hittopaamand, som kun nævnedé ét Navn, hvorefter Knox omgaaende tog Central 400 og fik fat i vort Æresmedlem *Kontorchef H. G. Olrik*, som beredvilligt og saare elskværdigt gik ind paa at redde Situationen og næste Dags Aften holde Foredrag om et Holberg Emne. Forlegenheden var klaret, og vi havde endda *Professor Elling* i Behold til en senere Lejlighed.

Omkring 80 Soranere »af begge Køn« gav Møde Onsdag Aften den 3. December Kl. 20 i Angleterres Selskabslokaler, hvor Formanden bød velkommen og udbragte det traditionelle af tre Soranerhurraer ledsagede »Leve Sorø Akademis Skole«, hvorpaa han gjorde Rede for *Professor Ellings* Sygdomsforfald og bragte *Olrik* Kammeraternes Tak for hans resolute Optræden som Redningsmand. Han fremkom derefter med den glædelige Overraskelse, at vor Kammerat *Fru Aase Ziegler* elskværdigt havde efterkommet Bestyrelsens Opfordring til at glæde os med sin Sangkunst, hvorpaa han gav Ordet til Fruen. Af Hensyn til sit Arbejde i *Ziegler-Kabaretten* kunde *Fru Aase* kun ofre os en halv Time, men i det Tidsrum henrev hun Tilhørerne med sin eminent dygtige Kunst. *Fru Aase* er en gennemmusikalsk, vidunderlig naturlig Kunstnerinde, som med lige stor Dygtighed fortolkede en Serie skønne Fædrelandssange og en Række højst fornøjelige, moderne Viser, som vakte stormende Bifald, Prisen bar vel nok Visen om den lille svenske Pige i Cølibat, den var uimodstaelig morsom. Efter Formandens Tak til *Fru Aase*, maatte hun desværre trække sig tilbage.

Olrik kom derefter paa Talerstolen og underholdt i ca. 3 Kvarter paa det livligste Forsamlingen med et Foredrag om Ridefogder og Holbergs Forhold til denne, ikke altid lige højt vurderede Menneskeklasse. Til Holbergs Baroni hørte som bekendt adskillige Gaarde, deriblandt baade Tersløsegaard og Brorupgaard, saa Holberg, der allerede i »Jeppe paa Bjærget« havde taget Typen Ridefoged paa Kornet, fik senere rig Lejlighed til i Praksis at lære Typen at kende. Med en af sine Ridefogder førte han Proces lige op til Højesteret, hvor Holberg led et forsmædeligt Nederlag. Efter en anden af hans Ridefogder, som døde, maatte Baronen, der havde Jurisdiktion i sit Baroni (Birkeret), administrere Skifteforvaltningen, og det var mange, højst interessante Enkeltheder baade om den afdøde Ridefoged og om Holberg, som dette Skifte afslørede. *Olrik*, som er en anerkendt livliv Foredragsholder med udpræget dra-

matisk Sans og Evne, var i fremragende vigeur og høstede livligt Bifald. Han havde sikker Glæde af sin besluttsomme Redningsdaad, som vi alle skylder ham Tak for.

Det var endnu vel tidligt at gaa til Bords, og nu optraadte improviseret en ny Kammerat som Redningsmand nemlig *Receptionschef Bjerner*, der tidligere har dirigeret et »band« af Musikere, og som med stor Dygtighed og Liv underholdt os med meget smukt Klaverspil uden Noder i ca. en halv Times Tid, hvorpaa vi, efter at *Bjerner* havde høstet Selskabets Bifald og Formandens Tak, gik til Bords i Louis XVI Salen til Smørrebød og Øl og for de fleste Vedkommende en baade vel afkølet og vel smagende Snaps. Man sang »Hellig er vor Ungdoms Lyst« og *Alfred Rasmusen* hyldede formfuldendt Damerne. Da Klokken blev ca. 22½, kom Aftenens Clou, idet 46 Gymnasiaster, hvoriblandt fire søde Evadøtre, fra Sorø Akademis 3. G. som havde været det kgl. Theaters Gæster, under Musik og Haandklap marcherede ind og tog et mægtigt langt Kaffebord i Besiddelse. De unge var ledsagede af *Rektor West* og Frue samt Adjunkterne *Jørgensen*, *Nordahl Svendsen* og *Pihlkjær*, der ogsaa var Samfundets Gæster. Samtidig arriverede en Række trofaste Kammerater, deriblandt *Rektor Raaschou Nielsen*, *Rogert Møller* og *Licht* alle med Fruer, samt Kurator *Korsgaard* og Lektor *Andersen*, der alle havde overværet »Don Ranudo«, vi blev saaledes en kammeratlig Forsamling paa c. 150 med mindst 50 skønne Damer.

Formanden bød velkommen, efter at Kaffen var serveret, hyldede vore Gæster særlig de unge, som han manede til at blive trofaste gamle Soranere med ægte Soraneraand og Soranersind, og atter klang Hurraerne for vor elskede, gamle Skole. Gymnasiast *Hermansen* takkede, beseglede sin og Kammeraternes Sorø Glæde og Trofasthed og sluttede med et Leve for Soransk Samfund. Senere talte Baldurpræsidenten Gymnasiast *B. O. Lauritzen* for *Raaschou-Nielsen* den fremragende Opdrager, *Rektor Raaschou-Nielsen* takkede og opfordrede til Trofasthed mod *Holberg* og hans herlige Comedier. Forsamlingens Nestor og Soransk Samfunds Viceoldermann den 90-aarige *Ingeniør Beck* tog under lydløs Stilhed Ordet og manede de unge til Klarhed over, hvor meget de skylder Sorø Akademis Skole, Danmarks herligste Skole, som han i 1870 havde forladt som Student. Det var umiskendeligt, at det betog Selskabet og specielt de unge at se den smukke, ranke gamle Kammerat og høre ham medmandig kraftig Røst i de smukkeste Ord bevidne sin uudslukkelige Taknemlighed og Kærlighed til vor gamle Skole, og Formandens Hyldest til »gamle kære Beck« vandt stormende Tilslutning.

Efter at Formanden havde talt for *Rektor West* og Frue, ønsket dem al mulig Lykke og Lys af deres Sorø Liv og West Held og Velsignelse til at vogte den dyrebare Skat, der var ham betroet, blev Bordet, da Midjenat var naaet, hævet.

En straalende kammeratlig Sammenkomst til Fader *Holbergs* Minde og en Række ny Beviser paa det ubrødelige Sammenhold, der binder os Sorø Børn sammen.

Malle.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af fhv. Handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens* Legat for unge Mennesker, der er udgaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen, er nogle Portioner ledige, og Ansøgning stilet til *Soransk Samfund* maa for at komme i Betragtning indsendes til Prokurist, cand. jur.

Svend Clausen, Dagmarhus, København V. inden Udgangen af Januar Maaned 1942.

Legatet kan søges af unge Mennesker, der er udgaet fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen, og fortrinsvis tages der Hensyn til Ansøgere, der er Sønner af Borgere i Sorø By og det dermed forenede Landdistrikt, samt til dem, der efter at have opnaaet Realeksamen gaar Handelsvejen og trænger til Støtte til fortsat Uddannelse, herunder ogsaa Ophold i Udlandet.

København i December 1941.

Soransk Samfunds Bestyrelse.

HVAD LIGPRÆDIKENERNE OPLYSER OM SORANERE I DET 16. OG 17. AARHUNDREDE

Af *T. Glahn*, Haderslev.

(Fortsættelse)

13. *Due*, *Jørgen Scheel*, død 1701, til Søunderskov, Holmgaard og Hundsbæk. (Adelsaarb. 1891 S. 140). Ligpr. af Chr. Velejus (Manuskript i Karen Brahes Bibliotek, Odense).

Hjemme til sit 11. Aar. Derefter fem Aar i Huset hos Konrektor [Andreas Nielsen] Regels¹⁾, Aarhus. Saa »svingede ... vor Sal. Due« sig »fra skolle-iorden til dend frj Academische Luftt, til det Kongel. og Adelig Academie Sorø«, hvor han »ey alleene Pervectionerede sig i Alle Adelige exercitier Men og exercerede sig i Alle Faculteter og scientier, her opponerede hand in Ethilogicis, dend Velærværdige D:Witzleben²⁾, in Ethicis dend Velædle D:Faver³⁾, her søgte hand med Vittighed og Villighed de lærdis Lectiones og Collegia, her var hand ey alleene En flittig Maanetz Due, der holdte sine Maanellige exercitiæ og øffuelser, men var duelig god i ald Exercitz.« Derefter rejste han udenlands.

Tauber: (1645, 46?) 1655. ¹⁾ Konrektor i Aarhus fra 1647 til sin Død 1661. (Tauber: Hist. Scholæ Cathedralis Arhusiensis 1817, S. 79). ²⁾ (1616—76) 1644—65 Prof. teol. og tysk Præst i Sorø (Bricka, 1. Udg.). ³⁾ (1621—59) 1657—59 Prof. eloqv. i Sorø (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon).

14. *Dyre*, *Iver*, 1644—63, til Sundsby og Aabygaard. (Adelsaarbog 1891, S. 152). Ligpr. af Anders Hartvigsson, 1665.

Undervist hjemme til sit 12. Aar, da Moderen sendte »hannem med sin forordnede Skolemester, Hæderlig og Vellærd Karl Christen Erichszen Brun, til den Kongelige Skole Sorøe, huor hand med all Flittighed i hans Studeringer var først paa it halff Aars Tid, indtil hand formedelst Pestens skyld, som der samme Tid graserede bleff foraarsaged at begiffve sig hiem til sin kiere Moder. Siden (effter at Siugdømmen igjen haffde ophørt) haffver hun atter forskicket hannem did, med bemelte sin Præceptore, oc er da med sin kiere Moders oc gode Venners Raad oc Samtycke kommen paa det Kongelige Academie samme-steds, huor hand fra den 14 Julij 1658 oc til den 1. Februarij 1659 haffver sig opholdt, sine Studit oc Exercitia der at fortsætte. Oc effter som Krigen imellem begge Cronerne da continuerede haffuer hans kiere Moder effter Hans Høy-Greffl: Excellentz H. Peder Brahis¹⁾, Sverrigis Rigis Drostis gode Betenckende oc Raadføring, beordret hannem at komme hiem til Sundsbye, oc er saa formedelst

Hans Greffl. Naadis Befordring under frj Lejde giennem Passerne ankommen.«

Tauber: 1658. ¹⁾ (1602—80).

15. *Dyre, Thomas*, 1605—51, Lensmand. (Adelsaarb. 1891, S. 152). Ligpr. af H. Sockfleth. 1653.

Blev opdraget hjemme »indtil Anno 1623 dend 18. Octob. da hand bleff forsendt til det Adelige Academi Sorøe, der at tiltage udi Adelige Øffvelser de Boglige Konster, lod sig oc finde sin Hofmester Hæderlige og Høylærde Mand M. Hans Rasmussøn Brochmand¹⁾, til Guds Fryct oc Æractighed, med andre sømmelige Dyder at øffue, lydigt og hørom. Anno 1625 dend 1. August« rejste han udenlands.

Friis: 1616. ¹⁾ (1594—1638) 1619—21 Sorø-Rektor. (Olrik l. c. S. 41).

16. *Fasti, Jørgen*, 1588—1611, og *Niels Fasti*, 1591—1611 (Adelsaarb. 1892, S. 132). Ligpr. af Fr. Balduinus, 1611.

(Om Jørgen oplyses:) Efter Opdragelsen hjemme, blev han (1603) »in die vornehme Königlische Schul zu Sora samt seinem Bruder, verschicht. Allda er bey 6. jare verwartet, zimliche gute fundamenta seiner studien geleg, also, dass er tüchtig auff eine Universitet sich zebegeben, ist gehalten orden« ... drog de begge til Wittenberg.

Friis: 1603 (begge Brødrene).

17. *Friis, Christen*, 1581—1639, t. Kragerup, Kansler. (Ny Bricka). Ligpr. af Jesper Brochmand, 1640.

Først opdraget hjemme, »siden nogen tijd lang paa den berømte Kongelig Skole Sorøe, huor hand var meget flittig, oc gjorde god Progress i Bogen«. 1599 rejste han udenlands.

Friis: 1593.

18. *Friis, Gregers*, 1624—54, til Aalstrup (Adelsaarb. 1886, S. 137). Ligpr. af Hans E. Brochmand, 1656.

Opdraget i Biskop Jesper Brochmands¹⁾ Hus og hjemme til 1642 »da hand udaff hans kiere Moder bleff skicket til Soerø, hvor hand udi sine Exercitier oc Studeringer med Fljdt i lige maader sig øffvede, indtil det Svendske Indfald skeede her udi Landene²⁾«. Kom saa i Krigstjeneste.

Tauber: 1642. ¹⁾ (1585—1652) (Ny Bricka). ²⁾ Biskop Erik Pontoppidan (1616—78) var hans Hovmester i Sorø (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon).

19. *Friis, Niels*, 1584—1651, til Farskov (Adelsaarb. 1886, S. 143). Ligpr. af Jacob Matthiesen, 1654.

»Der mand da skreff 1596 er hand forskicket offver til den Kongelige Skole Sorøe, huor hand var i 6 Aar, efter huilcken tids forløb hand igien er hiemkommen til sine Kiere Forældre«.

Friis: 1596.

20. *Gersdorff, Joachim*, 1611—61, Rigshofmester. (Ny Bricka). Forf. til Ligpr. kendes ikke. Optrykt i Bricka og Gjellerup: Den danske Adel, 1874.

Først opdraget hjemme, senere »til dend Kongel: og Adelige Skole Sorøe for skicket, hvor hand under ... M. Niels Skelderup¹⁾ og M. Christopher Christensen²⁾ publice i Skolen og af forn. sin Skolemester M. Jens Skøtte³⁾ privatim uden Skolen flitteligen er bleven informeret« ... han »var hos alle sine med Disciple æret og afholdet, saa som et

Ret skikkeligheds Dyds og flittigheds Original, de sig kunde foresætte at efterfølge. Som hand nu sine gode fundamentar i Skolen hafde Erlanget, haver hand sine Adelige Exercit(i)a paa Academiet med figten og Riden og Dantzen flittigen øffvet, hvortil denne Sal. mand og da hafde megen Lyst og inclination, Continuerede dennem og der saa indtil Anno 1629«, da rejste han udenlands.

Tauber: 1623. ¹⁾ (1587—1640) 1622—26 Sorø-Rektor. Samme Aar Jersins Efterfølger som Tugtemester for Gyldenløverne (smlg. ovenfor Nr. 4). Derpaa Prof. og Præst i Sorø, hvor han døde. (Olrik l. c. S. 44). ²⁾ (1597—1638) 1626—30 Sorø-Rektor (sstds. S. 46). ³⁾ (1598—1673) Præst i Lønborg og Egvad (Wiberg). Nævnes paa en Liste over Privatpræceptorer i Sorø (Mallingiana I, Rigsarkivet).

21. *Giedde, Ove*, 1594—1660, Rigsadmiral. (Ny Bricka). Ligpr. af M. Henrichsen Tistorf, 1663.

Undervist hjemme til sit 13. Aar, da Forældrene »Aar 1607 udi Februarii Maaned forsende hannem til, den Kongl. og Adelig Skole Sorøe, huor hand efter sine Aar oc Alders Leylighed vel forfremmede sig, og var hand der paa fem Aars Tid. Siden Aar 1612« kaldtes han hjem og sendtes derpaa udenlands.

Friis: 1607.

22. *Gjøe, Marcus*, 1635—98, til Hvidkilde, Diplomat. (Ny Bricka). Ligpr. af P. Jespersen, 1704.

Da Faderen Falk Gjøe¹⁾ 1648 (skal være 1.5.49) blev Hofmester paa Sorø, fulgte Sønnen med. »Vor Saliges Ungdoms første Udflugt var en Udkast paa hans Manddoms Gierninger, thi hand overgik sine andre Med-Disciple i Fliid og Lærvillighed, saa ... Mag. Niels Seerup, da Skolemester paa Sorøe, siden Sogne-Præst ved Domkirken i Ribe, under hvis Opsyn hand tre Aar førte sine Studeringer, fandt nok, der intet mere i Skolen for ham var at lære, hans Himmel-tegnede Siæl greeb saa vidt om sig, i hvad der forhandledis, at ham fattedis snarere hvad at lære end hvordan at lære. Thi var det Aar 1651, i hans Alders 16. Aar, det Kongelige Academie med aabne Arme imodtog og omfavnede ham, hvor hans Videnskab fik meere Plads at yttre sig, hvor hand var sin Faders Glæde, sine Medbrødris Exempel, de Ondis Lius, de godes Lyst, alles Forundring. Imidlertid forsømte han ikke i disse sine unge Aar at bruge sig i alle Adelige, ham i sær vel anstændige Øvelser, til hvilke at begribe hand viiste sig saa bequern som til Boglige Videnskaber at forstaae og fatte, dem hand uophørligen eftertragtede, og formedelst hvilke hand, dog en ung Person, havde Herlighed iblant Folk og Ære hos de gamle; thi henbragte hand og hvad Timer af Dagen kunde spares, i opbyggelig Omgængelse med brave lærde Mænd, dem hand sit heele Liv igiennem satte overmaade Priis paa og af hvis sindrige Samtaler hand fornam sin Hierne merkeligen at skierpes. Hidintil var han det Kongelig Academies synderlig Glæde og det Kongl. Academie hans sær Fornøjelse, hans Viisdom var et Liggendefæ, som ikke fejlede det, hand brugte, og blev berømmet for de Gaver, hand fik af Underviisningen. Den lykkeligste Tiid af hans Alder var denne, da hand uden at finde, hvad Omhyggelighed Aarene fører med sig, nød ald Fornøjelse, et ære-elskende Gemyt kand vente sig, og besad hvert redelig Hierte; thi han torde kun kaste sine Øjne for at vinde alle skønsommes Kierlighed, vilde hand aabne sine Læber, var hans fyndige Ord som Lenker og Seeler at trække Folk end Hierterne af Brystet, det maa Misundelsen selv bekiende, hand vidste med en sær synderlig Artighed saa at tale, som hand tænkte,

saa at tænke, som de Ting vare værde, hand talde om. Den søde og sindrige Veltalenhed, der drøb af hans talende Tunge, har i sin Tiid fød og forfrisket mange Tilhørere, der tabte sig selv i Forundring, naar de hørte ham tale.«²⁾ Hans Skolekammerat fra Sorø: Statsmanden Jens tale.«³⁾

Hans Skolekammerat fra Sorø: Statsmanden Jens Juel (1631—1700) skrev flg. Digt i Ligprædikenen:

»Fra Soer saa brave Mænd nok fordum kunde hentis;
Men nu til Kongens Raad kand ingen derfra ventis,
Hvad Aarsag der er til, kand jeg ej ret forstaae,
Thi faar det gaee forbie og her in blanco staae.«

Tauber: 1652. ¹⁾ (1602—53) (Olrik 1. c. S. 18).
²⁾ (1621—85) 1642—52 Sorø-Rektor (sstds. S. 55).
³⁾ (Eksempler paa hans Taler og Disputatser se Glahn: Sorø-Bibliografi).

23. *Gyldenstjerne, Knud*, 1575—1627, til Tim. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af N. Paaske, 1630.

Blev »Anno 1584 forskicket til den Kongelige frj Skole paa Soer, huor hand paa sex Aars tjd forbedret sig saare vel, oc bekom et got Fundament baade i Salighedens Lærdom oc boglige Kaaenster«. Rejste 1590 udenlands.

Fris: 1586.

24. *Holek, Christian*, 1612—44, til Lundby. Ligpr. af C. M. Tausen, 1646.

Undervist hjemme »indtil Annum 1631. Da haffuer hans kiere Fader for got anseet, at lade hannem komme til det Kongelig Adelig Academie Sorøe, der videre sine begynte studia at continuere, oc haffuer hannem med forordnit en lærd Mand, som skulle være hans studiorum & morum Director oc Inspector, som den tid var Medicinæ studiosus, oc nu er Medicus i Kong: May: Armee, Hæderlig oc høy lærde mand D. Jørgen Vilhelmus¹⁾, haffuer saa paa it Aars tid udi sine studiis politicis oc historicis sig forfremmit, saa oc sine Adelige Exercitia udi Riiden og Fecten begynt. Men efterdi hans Alder udkreffuede, at hand oc sig paa andre steder videre maatte begiffue, da er hand Anno 1632 ... med ald god favor oc Vidnisshbyrd dimiterit, oc samme Aar, nogit effter Pintzedag« ... rejst udenlands med sin Præceptor.

Tauber: 1631. ¹⁾ Jørgen Willumsen (ca. 1606—ca. 1648) immatr. 1626 og ²⁾ 1632 i Leyden. Dr. med. i Udlandet. Medikus i Odense fra 1636. Feltmedikus 1644. (Carøe: Den danske Lægestand).

25. *Juel, Jens*, 1580—1634, til Keldgaard, Statholder. (Ny Bricka). Ligpr. af H. Wandel, 1634.

Fra hans 5—12 Aar gik han i Skole hjemme, »oc da bleff aff hans Kiære Forældre indskicket udi den Schole som til Adels Børn vaar stiftet oc Funderet paa Soer, bleff der udi Guds fryct oc Boglige Konster oplærd udi 6 Aars Tid, indtil hans Alders 18. Aar. Anno 1596« tog Faderen ham med til Gulland, »oc derfra forsende hannem udi Tydskland met sin Præceptore Hæderlig og Vellærd Mand Berthel Hansøn nu Forstander for Dubrød(r)e Closter i Roskild«.¹⁾ Han opholdt sig to Aar ude og kom hjem 1598. Der er en Inkonsekvens i Berægningen af Sorøopholdet. Sandsynligvis har han været der fra 1590—96.

Friis: 1590. ¹⁾ Antagelig Søn af Præsten Hans Mariager (død 1576). Optaget i Sorø Skole, men Student fra Roskilde. Antagelig Hører ved Sorø Skole 1594. Har derefter været Præceptor for Jens Juel, sandsynligvis allerede paa Sorø og fulgte ham paa Rejsen 1596. Blev 10.12.1601 immatrikuleret i Padua. Efter Hjemkomsten Hører i Roskilde. 1615

Forstander for Duebrødre Hospital sstds. Gift m. Barbara Schavenia. Antagelig død omkr. 1642. (Olrik 1. c. S. 80 og Kirkehist. Saml., 1. R. Bd. 2. 1891—93, S. 520).

26. *Juel, Niels*, 1629—97, Søofficer. (Ny Bricka). Ligpr. af Peter Jespersen, 1699.

Han var Edelknabe hos den senere Kong Fr. 3. Man »skikkede hannem derfor til det Kong: Academi paa Sorøe, som til en Stæd, hvor alle Boglige Konster og Videnskaber, saa og alle Riderlige Øvelser var i saadan Flor og Fremgang, at dend opløftede Hovedet blant de beste Stæder i Verden, og dog i heele Europa skulde neppest finde en Iefning, men ingen Overmand. Her fra gik han ud Anno 1649«. Marc. Giøe,¹⁾ der var hans samtidige i Sorø, siger i sin Ligtale over ham (1753) om Sorø: »et Sted, som jeg tør frit sige, kunde gaee lige i alle Slags saa vel Leagemets, som Sindets Exercitier, med de Grækers Athen.«

Tauber: 1647 (Broder til Nr. 28). ¹⁾ Se Nr. 22.

27. *Juel, Ove*, 1608—44, til Brusgaard (Adelsaarb. 1890, S. 264). Ligpr. af Jacob Matthiesen, u. A.

Hjemme til sit 6. Aar. Derefter hos Jørgen Kaas (g. m. hans Faster) i Kbh. indtil 1623, da han blev sendt til Sorø Skole, »huor hand sig ungefer 6 Aarstid opholdte, Oc imidlertid, effter hans stand oc Alder, aff den store Lærwillighed oc gode Ingenio, hand af Gud oc Naturen med begafuit var, hafde synderlig fremgang oc lagde en god fundament udi sine Studeringer. Anno 1629. Paa det hand paa sine Exercitier oc fremmede Sprog en begyndelse kunde bekomme, bleff hand forflytt aff Skolen paa det Kongelig Academia Sorøe, huor hand paa it Aars tid øffvede sig udi sine Sprog oc exercitier«. Derefter udenlands.

Friis: 1620.

28. *Juel, Peder*, 1623—56, til Hundsbæk, Diplomat. (Ny Bricka). Ligpr. af J. Barsker, u. A.

Dels opdraget hjemme dels hos en Morbror »til Anno 1635 da hand med fornefnte hans kiere Broder¹⁾ er forsendt til Sorøe ... hvor hand er blefven udi Skolen paa tre Aarstjd, oc siden er kommen efter hans kiere Forældres Anordning paa Academiet der sammesteds, videre sine Studeringer at continuere, oc udi de Adelige exercitier som der læres, sig at lade informere, hvor hand hafver tilbragt halfanden Aarstid.« Rejste 1640 udenlands.

Tauber: 1635 (Broder til Nr. 26). ¹⁾ Claus Juel (1621—73), 1635 paa S. A. (Adelsaarb. 1927, S. 30).

29. *Krabbe, Niels*, 1603—63, til Skellinge og Bæltebjerg, Land- og Generalkrigskommissær. (Ny Bricka). Ligpr. af T. Tuesen, 1665.

Var en Tid i Huset hos Biskop Jesper Brochmand,¹⁾ her viste hans »Ingenium ... høye Qualiteter ... huorføre hand aff privata Institutione kommen til den Adelige Skole Soer, sig der in artibus Humanioribus at informeriz; huor udi hand saaledes tiltog oc forfremmedes, at hand moxen alle sine Iefnlige ofvergick«. 1622 drog han udenlands.

Friis: 1617. ¹⁾ (1585—1652) (Ny Bricka).

30. *Krag, Olte*, 1611—66, til Voldbjerg, Rigsraad. (Ny Bricka). Ligpr. af M. Henrichsen Tistorph, 1668.

Var en Tid i Huset hos en Faster, til han 1623 paa Morbroren Just Høgs¹⁾ Begæring »af sine kiere Forældre blev forskicket til Sorøe, oc der paa 7 Aars Tid under ... M. Jørgen Pallesen,²⁾ siden Conrectore i Kiøbenhavn, hans flit-

tige Institution blev holden først i Skoele, oc siden paa Academi, hvor hand strax i sin Ungdom og Opfødsel baade i Lærdom og Skickelighed med it herligt Ingenio, oc andre synderlige donis Naturalibus merckelig begavet, gjorde en hver stoer Forhaabning, om hans tilstundende høye Qualiteter, med Aar oc Alder at betiene sin Herre oc Konge, oc sit Fæderne Land ... Anno 1630« blev han sendt udenlands sammen med Christen Ottesen Skeel²⁾ til Hammelose og deres fælles Hovmester, Jørgen From.⁴⁾

Tauber: 1623. ¹⁾ (1584—1646). 1623—40 Hofmester paa Sorø Akademi (Olrik l. c. S. 16). ²⁾ J. P. Jerne (1602—53) Præst (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon). ³⁾ (død 1670) paa Sorø Akad. 1629 (Adelsarb. 1901, S. 424 og Tauber). ⁴⁾ (1605—51) Prof., ogsaa Hovmester i Sorø for Broderen Kjeld Kragh og senere for Chr. Friis' Sønner (Ny Bricka). Nævnes som Præceptor 1623 og 1639 (Mallingiana I, Rigsarkivet).

31. *Kruse, Tyge*, 1629—49, til Stenalt. (Adelsarb. 1900, S. 256). Ligpr. af A. Ringkøbing 1650.

»Anno 1642 haffver hans kiere Forældre, anseet det for got at indskicke hannem med sin privato Præceptore ... Mester Rasmus Hammer¹⁾, paa det Kongelige oc Adelige Academie Sorø, hvor hand udi Guds fryct, Adelige Dyder, exercitijs oc Boglige fri Konster saaledis tiltog, at en hver, som den Salig Mand kiendte, sig offver hans Flittighed og profect forundrede, for bleff der paa 3 Aars Tid, med stor berømmelse«. Senere anføres: »Paa Soer til det 17. Aar«. 1646 rejste han udenlands.

Tauber: 1642. ¹⁾ Mon Rasmus Clausen Hammer (død 1658) Stud. 1638, Præst (Wiberg).

(Fortsættes)

SORANSKE PENNE

I.

Professor, *Dr. phil. Chr. Elling* har i 1. Halvbind 1941 af *Aarbogen for Nordisk Oldkyndighed og Historie*, udgivne af »Det kgl. nordiske Oldskriftsselskab« skrevet en interessant Afhandling: *Elias David Häussers Christiansborg og Wiener-Barokken*. Den redegør for det første

Christiansborgs Bygningshistorie i Tiden fra 1730—33 (o: fra det Tidspunkt da det gamle ombyggede Københavns Slots Nedbrydelse paabegyndes og det nye Christiansborgs Opførelse bestemmes).

Det er lykkedes Dr. Elling ved Velvilje fra Hans Majestæt Kongens Side at faa fremdraget af Kongens Haandbibliotek et Sæt hidtil oversete Tegninger til Christiansborg, udarbejdet af General-Bygmesteren Häusser i Foraaret 1732. Ved disse er det først udarbejdede Projekt til Slottet paa alle vigtige Punkter blevet ændret — og saavel Facade, Tagkonstruktion og Taarnets Form viser afgjort hen til den da i *Wien* herskende Arkitektur. Men Løsningen var meget tvungen og det senere Projekt i *fransk Stil* blev foretrukket.

Som Professor Elling slutter den meget læseværdige og instruktive Afhandling: »Paris sejrer hurtigt og endegyldigt over Wien«. *Lex.*

Johannes Brøndsted: »Jellings Oldtidsmonumenter« (i Tidsskriftet: Danmark Nr. 24 for 1941) og »Efter Jelling« (Kronik i »Politiken« for 12. Novbr. 1941).

I disse to Artikler har Professor Brøndsted under Medgivelse af meget instruktive Billeder dels gennemgaaet Jellinghøjenes og Jelling-Runestenenes Historie — herunder de tidligere foretagne Udgravninger paa Stedet — dels redegjort for de foreløbig opnaaede Resultater for den arkæologiske Forskning efter den foreløbige Tilendebningelse af Udgravningen af begge Højene.

I sidste Øjeblik fastslaas det, at medens *Nordhøjen* er en *Gravhøj* (muligvis med en Dobbeltgrav) — har *Sydhøjen* ved Udgravningen vist sig at være et Mindes-Mærke og foreslaas derfor i Overensstemmelse med Arkitekt *Dyggve* — som har deltaget i Udgravningerne — betegnet som »Mindehøjen« i Modsætning til den nordligere liggende *Gravhøj*.

Navnene Gorms og Tyras Høje maa nu forlades — selv om Prof. Brøndsted i Slutningen gisner paa, at Dronning Tyre skal ligge begravet i *Nordhøjen* under den iaar fundne Dobbeltgrav. Herpaa vil formentlig en projecteret yderligere Udgravning til næste Aar af *Nordhøjen* kunne give Svar. *Lex.*

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>	<p>TANDLÆGE AAGE KREBS Falkoneralle 1 Telefon Godthaab 94 25</p>	<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
		<p>Inger Norries Sølvsmiede <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 65 66 Westfalske Cinders</p>		<p>TANDLÆGE! BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskøft 30 vis Å vis Silkehuset). Palæ 68 14. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Radioens Reportagechef *Aksel Dahlerup* har paa Grafisk Forlag udgivet en Bog med Tittlen »Hvad skal jeg være«.

*

Søndag den 7. December indviedes den nyopførte Kirke i Jægersborg. Residerende Kapellan for Gentofte Menighed *Lars Emil Stubbe Teglbjærg* er udnævnt til Sognepræst for Jægersborg Menighed fra den samme Dato.

*

Departementschef *Einar Cohn* ('03) er udnævnt til Næstformand i Priskontrolraadet.

*

Godsejer, Hofjægermester *Mogens Grüner*, Sæbygaard, fyldte 50 Aar den 2. December og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Sorø Akademis Skole har Juleferie fra den 20. December til den 5. Januar.

Afdøde Herredsfoged i Sorø *Alfred Jensens* Børn har skænket det femte Værelse til Kollegium fem paa Aarhus Universitet. Værelset, der skal bære Navn efter afdøde Fru *Astrid Jensen*, Sorø, skal fortrinsvis beboes af en Soraner.

- - Da *Alfred Jensens* Enke, Fru *Astrid Jensen*, f. *Fiedler*, var død den 26. April d. A., meddelte »Soraner-Bladet« i Juni, Nr. 6, Side 54, Navnene paa *Alfred Jensens* og hendes Børn.

I Anledning af, at det i Aar er 200 Aar siden, at *Holberg* — paa Latin — udgav »*Niels Klims* underjordiske Rejse«, har *Gyldendal* udsendt dette Værk i *Jens Baggesens* danske Oversættelse, med Illustrationer af *Robert Storm Petersen* og et Forord af *Vilhelm Andersen*. »*Niels Klim*« vil blive omtalt i et følgende Nummer.

Graver ved Sorø Kirke *Niels P. Larsen* fyldte 70 Aar den 24. November og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Gymnastikassistent *Gnutzmann*, Sorø Akademis Skole, er fra 1. December d. A. ansat som Timelærer ved Randers Statsskole.

I Kirkebygningen i *Carlos Calvo* har dansk-argentinske Kunstnere i Samarbejde med Dansk Kirke i Buenos Aires

holdt en Udstilling af deres Arbejder under Protektion af Minister *Fin Lund*.

*

»Sorø Amtstidende« meddelte i en Notits den 19. November følgende:

De mange, som tager sig en Tur gennem Klosterporten for at søge ned gennem Akademihaven, har i den senere Tid bemærket, at *Molbechs-Hus* har skiftet lidt Udseende, idet den vestlige Skorsten er blevet flyttet saa langt mod Vest, at den næsten sidder ved *Gavlen*. »Det ser da tosset ud«, udbryder Folk, naar de ser det, og indrømmes skal det, at det har forrykket det rolige Skønhedsindtryk, som denne Bygning tidligere frembød. Man forstaar heller ikke, hvorledes en fredet Bygning kan behandles saaledes.

*

Danmarks Gesandt i Ankara og Athen *S. P. Duurloo* ('09) fyldte 50 Aar den 29. November og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Landsdommer *N. V. Boeg* ('00) fyldte 60 Aar den 2. December og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Ekspeditionssekretær i Justitsministeriet, cand. jur. *Hans Henrik Carl Kühl* ('01) fyldte 60 Aar den 29. November og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Ingeniør, Fabrikant *Henry Kabell*, Hillerød, ('00) fyldte 60 Aar den 21. November og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Løjtnant *Jørgen Grubbe-Gregersen* viedes den 21. November i den svenske Kirke til Frøken *Sonja Hagemann*, Datter af afdøde Fabrikant *I. O. Hagemann*.

*

Grosserer *Carl U. Buch* fyldte 60 Aar den 8. December og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Soransk Samfunds Æresmedlem, Redaktør *L. Schiøttz-Christensens* Blad, »Aalborg Stiftstidende«, fejrer den 2. Januar 175 Aars Jubilæum.

*

Kontorchef i Finansministeriet *A. M. Thorkilsen* er afskediget efter Ansøgning paa Grund af Alder med Pension fra 28. Februar 1942.

SORANER-BLADET

SYVOGTYVENDE AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A/S
KØBENHAVN 1942

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

ALSINGER, KNUD, Pastor: <i>Ved Sorø-Organisten Jacob Andrups Død</i> [Digt, fremsagt ved Begravelsen i Sorø Kirke]	Side 95
ANONYM: <i>Fædreland</i> [Digt, reciteret af Aksel Dahlerup ved Rusmodtagelsen den 4. Oktober]	79
BANG, EMIL, Apoteker: „Annettes Dreng“	49
BRINCKER, R. E.: <i>Kære Grandjean</i> [Om Cricketspillet i Sorø] ...	49
BRØNDSTED, JOHANNES, Prof., Dr. phil.: <i>Tale ved Rusmodtagelsen Søndag den 4. Ok-</i> <i>tober</i>	77
GLAHN, T., Overbibliotekar: <i>Hvad Ligprædikenerne oplyser om Soranere</i> <i>i det 16. og 17. Aarhundrede</i>	2
GRANDJEAN, LOUIS E.: <i>Baggrunden for det soranske Cricketspil</i> 40, jfr. 49 <i>Tersløse Toner I. Holbergs Gave. II. To Peber-</i> <i>svende. III. Stedets Inspiration.</i> [3 Digte]	71
JESPERSEN, JOHANNES: <i>Til Kammeraterne</i> [versificeret Hilsen til 25 Aars Studenterjubilæarerne]	72
KNOX, JOHN, fhv. Dommer: <i>Akademisternes Liv paa Sorø i Aarene 1768—</i> <i>1771</i>	12
<i>To soranske Velgørere</i> [Karen Schytte — Sø-	22
<i>strene Scavenius]</i>	
<i>Sorø Akademis Indvielse under Kong Frederik</i> <i>V den 26. Juli 1747</i>	41
<i>Realundervisningen i Sorø</i>	69
<i>To gamle Soranere fra 1830erne</i> [Familien Knox]. Med to Portrætter	88

LEX: <i>C. M. Smidt's 70 Aars Dag</i> [heri en Sang af C. M. Smidt]	Side 87
NYGAARD, FREDRIK, Forfatter: <i>Soransk Samfunds Sang.</i> Skrevet til Samfun-	58
dets 80 Aars Stiftelsesfest den 14. April 1942	
OLRIK, H. G., Kontorchef: <i>Næstformand i Soransk Samfunds Bestyrelse</i> <i>Alfred Charles Louw, 1882 — 26. Juni — 1942.</i> Med 1 Portræt	47
POULSEN, BJØRN: <i>Hexametre ved jydsk Afdelings Aarsfest</i> den 10. April 1942	64
RAASCHOU-NIELSEN, H., fhv. Rektor: <i>Knox fylder 75 Aar.</i> Med 1 Portræt	61
RASMUSEN, ALFRED V., Direktør: <i>Breve fra B. S. Ingemann til Maleren J. F. N.</i> <i>Vermehren</i>	97
SANGE fra Hørlovianeraftenen [den 11. Maj]. Af <i>-mouton og A. R. T.</i>	66
SOMMER, OTTO VILHELM: <i>Slægten Trautner og Sorø Akademi</i>	42
„SÆRPOT“: <i>Sagnet om Baldur.</i> Festsang ved „Baldur“'s 75 Aars Jubilæumsfest Søndag den 28. September 1941	7
TRUELSEN, H. L., Regnskabschef: <i>En Tale paa Vers og Prosa.</i> Ved Frokosten efter Soransk Samfunds Rusmodtagelse den 21. September 1941	1
<i>Causeri ved Aarsfesten den 4. Oktober 1942</i> ...	81
WEST, A. J., Rektor: <i>Tale til Konfirmanderne i Sorø Akademis Fest-</i> <i>sal Palmesøndag den 29.-4.-1942</i>	26

NEKROLOGER

Side

Distriktsingeniør *Carl Frederik Bech* ('70), * 6. Juli 1851, † 7. Februar 1942. Af *John Knox* ...

Dødsfald: *Sigurd Hanson Clausen* (Realeks. '13)

Fhv. Amtslæge *H. Trautner* ('86) †

In memoriam Kredslæge *Paul Nørgaard* ('13), * 20. April 1892, † 24. November 1941. Af -mmer

Niels Faurschou Hertz ('21), * 8. December 1902, † 22. Februar 1942. Af *Ove Clausen*

Dødsfald: Grosserer *F. W. Horup*. — Pens. Postkontrollør *Axel Johan Hasselbalch* (Realeks. '76). — Tandlæge *Peter Kaarsberg* ('22)

Dødsfald: Læge *E. F. v. Buchwald* ('83)

Dødsfald: Fhv. Boghandler *O. Røgind*

Dødsfald: Forpagter *D. W. Boserup* (Realeks. '88)

Dødsfald: Fotograf *J. H. G. Kaiser* (Realeks. '95). — Agent *Jens Paludan-Müller Lange*. — Korrespondent *Ingeborg Vindelbro* (Realeks. '09)

Dødsfald: Proprietær *J. A. H. Fiehn*

Dødsfald: Stud. theol. *Peter Hans Dahl*, * 8. Marts 1918, † 1. August 1942. Af -mmer

Dødsfald: Fhv. Proprietær *B. Bendtsen*

Karl Gustav Hasselbalch ('25), * 16. September 1907, † 18. Oktober 1942. Med 1 Portræt. Af *H. H. Bruun*

Organist *Jacob Andrup* in memoriam. Med 1 Portræt. Af *Louw*

Proprietær *Sven Edvard Kierkegaard* (Realeks. '15), * 3. September 1899, † 11. November 1942. Af *Louis E. Grandjean*

Dødsfald: Læge *Axel Olufsen* ('84). — Civilingeniør *Ivar Frydenlund* (Realeks. '88). — Boghandlermedhjælper *Poul Bergenholt* (Realeks. '33)

FORENINGSANLIGGENDER

Soraner-Bladet

Sibbers Legat

Soraneraften i Februar

Soraner-Bladets nye Titel

Legaterne

Filatelistklubben

Soraner-Aftenen 4. Marts. Af *Arrangementsudvalget*

Generalforsamling og 80 Aars Fødselsdag	17
„Husker Du?“ [Radioingeniør <i>Manfred Hammerichs Sorøfilm</i>]. Af <i>Svend Clausen</i>	18
Forlaget „Vort Land“	19
De 200's Stipendium	19
Regnskaber for 1941	20
Sammenkomsten Onsdag den 4. Marts d. A. Af <i>Malle</i>	21
En Opfordring til gamle Soranere. [Ang. Bidrag til Soraner-Bladets Fond]	25
Fundats for Maanedsskriftet „Soraner-Bladet“s Fond	27
Fællesaften med Herlovianere ... 30 [jfr. Referat S. 50]	
Soraner-Bladets Fond. Af <i>Th. Berthing</i>	33
Udflugt med Damer til „Fortunen“. Ekstraordinær Generalforsamling ... 33 [jfr. Referat S. 46]	
Generalforsamlingen og 80 Aars Festen	35
Soransk Samfunds Fødselsdagsfest. Af <i>Malle</i>	37
Bestyrelsen	38
Referat af jydsk Afdelings Aarsfest. Af <i>Hee</i>	39
Soraner-Bladets Fond. [Opraab om at yde Bidrag] 45, 53,	61
Generalforsamling og Skovtur. Af <i>Jus</i> .	46
Hjælp til Soranske Studenter. Af <i>Svend Clausen</i>	53
En Medlemsfortegnelse ... 62 [jfr. S. 85]	
Kære Medsoraner! [Indbydelse fra Fyns Afdelingen]	65
Aarsfesten 1942	70
Sammenkomsten Onsdag 16. September. Af <i>K.</i>	73
Soraner-Kegle-Aften 1942	74
Soraner-Aften i November. Af <i>Arrangementsudvalget</i>	78
Aarsfesten Søndag den 4. Oktober 1942. Af <i>K.</i> 79 [Gruppebilledet S.	87]
Kontingentet	82
Keglekonkurrencen Søndag den 18. Oktober. Af <i>K.</i>	82
Til Medlemmerne. [Ang. Medlemsliste]	85
Soraner-Aftenen 11. November	86
Holbergs Fødselsdag. Soraner-Sammenkomst med Damer den 3. December Kl. 20,20 i Opera-Kafeen paa Kongens Nytorv. Af <i>Arrangementsudvalget</i>	86
Til de unge „gamle“ Soranere! [Ang. Bidrag til Soraner-Bladets Fond]	93
Soraner-Bladets Trykning	93
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium	94

	Side		Side
Soransk Samfunds Holberg-Aften	94	En Tale af Rektor West	46
Valdemar Petersens Legat	95	Soraner-Værelset	46
MINDRE MEDDELELSER			
„Digternes Danmark“ [Anmeldelse af Fr. Ny- gaards Antologi]. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i> ...	1	Bestyrelsesmedlem Louw. Af <i>-frey</i>	48
Soranske Penne	2	Translocationen 1942	54
Holbergs Selvbibliografi i ny Udgave	9	Gustav Hoff-Hansen. Med 1 Portræt. Af <i>H. Raa- schou-Nielsen</i>	55
Den soranske Lektiehjælp. Af <i>Svend Clausen</i>	10	Den 75-aarige Harald Fiedler. Af <i>E. Krog-Meyer</i> ...	55
En Tak til Soraner-Kammeraterne. Fra Fru <i>Ellen Hoff-Hansen</i>	10	Realister fra 1917 paa Besøg i Sorø. Med 1 Gruppe- billede	56
Sportsplads paa Flommen og Klassebygning paa grønne Plads. Med 1 Plan ... 11 [jfr. Protest S. 17]	17	25 Aars Jubilarer [Studerterne fra 1917]. Med 1 Gruppebillede. Af <i>E. F.</i>	56
Kilderejsen [Anmeldelse af Vilh. Andersens Ope- ratekst]. Af <i>-frey</i>	11	10 Aars Jubilarer [Studerter fra 1932]. Med 1 Gruppebillede. Af <i>P. F.</i>	57
25 Aars Jubilarer [Realisterne fra 1916]. Med 1 Gruppebillede	13	Louws 60 Aars Dag. Med 1 Gruppebillede	58
Tre Soranere. Af <i>-frey</i>	13	Soranersang paa Grammofonplade. Af <i>William Glimsholt</i>	62
Protest [mod Planen om Klassebygning paa grøn- ne Plads]. Af <i>Jan Buhl</i> og <i>Helge Refn</i>	17	Skolens Aarskrift	62
„Saly“ [Direktør V. Thorlacius-Ussings Foredrag]. Af <i>Knox</i>	17	Soranere i Sydamerika. Med 2 Gruppebilleder	63
Lektor Gorm Hansens 70 Aars Dag. Af <i>-frey</i>	18	Ved Halleby Aa [Anmeldelse af Henrik Ussing: „Ved Halleby Aa“]. Af <i>-frey</i>	63
Asser Riigs Trop. Af <i>Svend Aage Nielsen</i> , Trops- fører	18	Græs paa „Store“ — hvad er Meningen? Af <i>Otto Donatzky</i>	65
Ny Niels Klim-Udgave. Af <i>-frey</i>	19	En ung soransk Billedhugger [Per Linnemann Schmidt]. Af <i>John Knox</i>	65 [jfr. Billede S. 73]
Index Soranus [Anmeldelse af A. Chr. Louw: Samlet Indholdsfortegnelse over Soraner-Blad- dets 25 første Aargange]. Af <i>H. G. Olrik</i>	28	Gl. Soraner Cricketkamp Søndag den 13. Septem- ber. Med 1. Gruppebillede. Af <i>-r-r</i>	71
Sorø Akademis Bibliotek	28	Stævnet i Herfølge Præstegaard. Med 1 Vignet. Af <i>Frater minor</i>	73
Sofus Danneskjold-Samsøe: „Fratergaarden 1893“. Gengivelse af Maleri, skænket til Soransk Sam- funds Museumsvenner	29	Proctors Tale. [Ved Rusmodtagelsen den 4. Ok- tober]	78
Konfirmationen i Sorø. Af <i>Knox</i>	29	Sorø Akademi paa Finansloven	80
Skolens Sangkor [Koncert i Ringe]	30	Louis E. Grandjeans Bog om Herman Bang. Af <i>-frey</i>	80
Fodboldkampen [Søndag den 26. April]. Af <i>T. G.</i>	34	Sibberns Legat for en Soraner. Af <i>A. J. West</i>	86
Kære Frater! [Fraternitas Sorana indbyder til Møde i Herfølge 8.—10. Juni 1942]. Med 1 Vignet. Af <i>Paul Nedergaard</i> , <i>Juul Sørensen</i> og <i>Krog-Meyer</i>	38	Fodboldkampen 8. November. Af <i>T. G.</i>	86
Hans Smidth: „Toget kører forbi“. Studie. — Jo- han Leopold Lübschitz: „Kastelsgraven 1889“. Gengivelse af to Billeder, Gaver til Soransk Samfunds Museumsvenner	40	„Husker du — ?“ paa Sorø Akademi. Af <i>N. Th.-U.</i>	97
		Holberg Kryds og tværs. Af cand. polyt. <i>Torben Madsen</i>	100
		Gamle Soranere og soranske Noter	8, 14, 22, 30, 43, 50, 58, 67, 74, 82, 90, 97

„DIGTERNES DANMARK“

I *Soraner-Bladets* 26. Aargang Nr. 2 (Februar i Fjor) meddeltes det, at der paa J. H. Schultz' Forlag vilde udkomme en Antologi »Digternes Danmark«, samlet og redigeret af Soraneren og Digteren *Fredrik Nygaard*. Dette er nu sket. »Digternes Danmark« viste sig paa Bogmarkedet i det sidst svundne Aars Slutning.

Saavel Forlag som Nygaard har Ære af denne Bog, der er fornemt udstyret og forsynet med 6 henrivende Højsidestegninger og 118 Vignetter af ingen ringere end den fynske Maler Johannes Larsen. Og det er en god Idé, Nygaard fik, da han undfangede Planen om en »poetisk Danmarks-Geografi«, hvori hver Landsdel, By, og Egn skulde karakteriseres af Digtere. Bogen rummer ialt 175 Digte, repræsenterende 160 Poeter fra det danske Parnas. De er ganske vist ikke alle lige gode; men naar der serveres 175, kan det selvfølgelig ikke undgaas, at der slumper Kling-Klang paa Tallerkenen. Til Gengæld er der heldigvis adskillige Perler, Vers, man læser atter og atter under stigende Nydelse. Og man maa nu en Gang her i Verden tage det sure med det søde. Desuden har Digteren Otto Gelsted og Ærkesoraneren *Vilhelm Andersen* gennemgaaet og godkendt Udvalget, og man bøjer sig som bekendt for van Dyck!

Hvorpaa man efter veludført Reverens straks kaster sig over Registret for at tælle de af Nygaard præsenterede soranske Poetkollegaer. Der er Digte af *Ludvig Holberg*, *Carl Bagger*, *Carsten Hauch*, *L. C. Nielsen*, *Ingemann* og *Nygaard* selv, og det er med et lille muntert Hop i Sædet, man mellem de 175 Digte finder to saa typisk soranske som Hauchs »Jeg ved et Sted« og L. C. Nielsens »Hjem til Jul«. Samtidig skriver man sig bag Øret, at det er om København og Sjælland, Soranerne digter. Man finder ingen Repræsentant for dem mellem de i Bogen samlede Digte om Danmarks øvrige Landsdele. Er det Sorønaturen eller Barndomsindtrykkene, der har gjort Danmark udenfor »Sjølunds fagre Sletter« til et terra incognita for de soranske Poeter? Hvem ved; i dette Problem er der maaske Stof til en Doktordisputats.

Nu ved Slutningen af Anmeldelsen venter Anmelderen det Spørgsmaal: Er *Vilhelm Andersen* ikke med ud over at have gennemset og godkendt? Jovist er han det. Ovenikøbet som Rosinen i Pølseenden, idet »Digternes Danmark« slutter med en Gengivelse i ny Redaktion af hans Danmarksrim — »Automobilkortet paa Vers« fra Kr. Kongstads »Den gamle Købstad«. Denne Finis er vel nok et ligesaa blaalt Stempel som et *Imprimatur* paa allerførste Side.

V. *Sorgenfrey Hansen*.

EN TALE PAA VERS OG PROSA

Ved Frokosten efter Soransk Samfunds Rusmodtagelse den 21. September 1941 holdt Regnskabschef H. L. Truelsen, der var 50 Aars Jubilar som soransk Realist, en morsom Tale, der gengives her:

Æresborger i Ringsted.

Høje Bestyrelse, Formand og Dommer, Aarets Høst som til »Samfundet« kommer: Du friske Ungdom — Studine — Student og Realister, som Sorø har sendt. Endvidere alle I gamle Dreng af Embed, Visdom og Gerning tynget, som Phønixfuglen dog altid forynget, naar mildt der røres ved Mindets Streng. Om med eller uden Alma mater kort sagt: *Kammerater*. Det gælder os alle saa sandt og nemt, at ingen bli'r glemt. —

Og saa til Sagen.

Enhver Jubilar paa selve Dagen sin Sorøtid repeterer paany og gæster i Tanken den stille By. Med glitrende Sol over Sø og Skove han ror igen paa den smilende Vove til Bøgholm og Ægir med Tykmælk hos Stine og river selv Brødet til sig og sine. Hvis søvnige Aborrer bed paa Krogen, ja, saa blev der rigtig Gilde i Skoven.

Ud over »Flommen« til Navnehøgen og videre frem for at Piberøgen fra finest duftende »Mosrose« Sort mest ugenert, uset kan drive bort.

Han atter til »Overskæring« gaar Tur med Fløjten og Syngen i Moll og Dur. Napoleon var en tapper Krieger.

»Mallebrok« han blev begravet og gravet op igen. Herlig en Sommernat — I alle de Riger, Menelaoses Helene sin Ægtestand sviger og ilede til Ilion med Paris hen. Med Alvorssange i Fratergaarden i Aftenskumring vi hilste Vaaren.

Soldaterkorpset! Der var engang.
Musikkorps — Trommer og Hornets Klang.
Nu alle ret! præsenter Gevær.
Kabell han svinger sin blanke Kaarde.
I Feldskoven ligger den »hvide« Hær.
De »rødes« Angreb er voldsomt haarde.
Skyttekæder som bugtende Orm,
Sodavandsvognen blev taget med Storm.
Med Kikkert Hr. Lauritzen fulgte Krigen,
for han var Mester i Strategien.

Det var i de flade Kasketters, de løse Manchetter, og de første Bicykletter Tid. Cricket var Hovedsport, Fodbold indført, men ikke estimeret, medens »Patøk« ved Ingemanns Hus blev respekteret. Tennisbane blev anlagt i Rektors Have og skaffed ham vistnok Svigersønner i Gave. Myndig var Rektor *P. Knudsen Blichert*, de, der bare har set hans Spanskrør, husker det sikkert. De nye Elever blev budt velkommen med alt det, de ikke maatte.

Hvert Punkt i Rektors Tale sluttede med: »Sligt er raat og bør ikke finde Sted.«

Bl. a. at handle hos Svegård blev strengt forbudt (for han var Venstremand — Riffelkanut).

Vi sinaa Elever saa op til og beundrede de store, selv om de »drøjede« sig overfor os, for det blev vel ogsaa vor Tur at komme ovenpaa en Gang.

Lektier blev læst til Husbehov, og »Snyderne« fik Kæle- navne fra Zoologien som Odderen, Gaasen o. s. v. lige til det færdige Produkt »Pølsen« personificeret i Rektor Blicherts trinde Skikkelse. Vi var tre om en And og seks om en Gaas, og vi sværmede for Kraasesuppe, ligesom vi alle — Klasse efter Klasse — forelskede os i den samme »Byens Skønhed« — haabløst men dejligt! Vi fik varmt Bad om Vinteren en Gang om Maanedens og rigeligt med amerikansk Olie hos Fru Jensen paa Sygehuset. Havde man bare prøvet den Kur een Gang, betænkte man sig 2 Gange næste Gang, der var lidt i Vejen.

Der var 23 Realister, som startede i 1887, men Vejen frem til Afgang i 4. Klasse blev som et Ridt over Randhøl Hede; nogle sadlede helt fra, og andre blev siddende i Sadlen og pustede 1 Aars Tid paa samme Sted. 2 af de 23 vandt dog frem indenfor de 4 Aar.

Jeg slutter mig til Godsejer, Dr. med. *Hasselbalchs* smukke Ordførertale paa Jubilarenes Vegne og følger her- til Realisternes specielle Tak.

Indenfor Soransk Samfund vil Realisterne vel altid blive de faa i Tal, fordi saa mange af dem straks gaar ud i det praktiske Liv eller spredes udover Kloden og ikke som de, der læser videre, kommer saa direkte i Soransk Samfunds Nærhed.

I Dag ser vi tilbage paa en lykkelig Tid. Aldrig glemmer vi Sorø. Sorø vil for os alle bestandig staa i Mindernes lyse Skær — i et Trylleri, som vi alle gaar rundt og for- elsker os i.

SORANER-BLADET

Soraner-Bladet kommer i næste Maaned med et nyt »Hoved« paa Forsiden. Hovednavnet bliver, som hidtil, *Soraner-Bladet*; men herunder vil der komme til at staa: *Maanedsskrift for Soransk Samfund*.

Arkitekt *Tyge Hvass*, som har tegnet det gamle »Hoved«, har med kammeratlig Tjenstvillighed paa- taget sig ogsaa at tegne det nye.

SIBBERNS LEGAT

Sibberns Legat vil blive uddelt i Slutningen af Januar Maaned; Ansøgninger kan indtil c. 20. Januar sendes til Rektor; de stiles som sædvanlig til Skole- raadet ved Sorø Akademis Skole. Iøvrigt henvises til Opslaget paa Københavns Universitet.

SORANSKE PENNE

Sorø Amtstidende for den 2. Januar bringer en Kro- nik af Soransk Samfunds Formand, Dommer *John Knox* om Emnet: Skoleliv i Sorø i Slutningen af det 16. Aar- hundrede.

— I Dansk-Nordisk Tidsskrift »Grænsen« Nr. 7, 3. Aar- gang, November 1941 har Soraneren, stud. mag. *Erling Nielsen* i Serien »Danske Kulturcentre« skrevet en in- struktiv Artikel om Sorø.

SORANERAFTEN I FEBRUAR

Soraneraften afholdes Onsdag d. 4. Februar 1942 Kl. 19 paa Zone-Redningskorpsets Hovedstation, Platanvej 19, hvor Soraneren, Direktør *Wibollt* vil forevise sin store interessante Virksomhed for Medlemmerne, og fortælle om vanskelige Katastrofefetilfælde og disses Afhjælpning m. m.

Efter Forevisningen indtages *det medbragte Smørrebrød* i Hovedstationens Hal, hvor Øl og Kaffe vil kunne købes til Anskaffelsespris. Bytning er tilladt. Under Spisningen vil Ingeniør *Hammerich* forevise sin smukke, nyoptagne Sorø-Film (Première) og soranske Toner vil hertil lyde fra installeret Grammofonanlæg.

Deltagelse anmeldes senest Mandag d. 2. Februar til Se- kretæren, stud. jur. *Madelung*, Admiralgade 21³, Kbhvn. K. Tlf. Palæ 1207 y, bedst fra Kl. 18,30 til 20,00.

HVAD LIGPRÆDIKENERNE OPLYSER OM SORANERE I DET 16. OG 17. AARHUNDREDE

Af *T. Glahn*, Haderslev.

(Stuttet)

32. *Laxmand, Gabriel*, 1611—42, til Frøslev, (Adelsarb. 1902, S. 231). Ligpr. af *J. Damian*, 1644.

»Anno 1622 kom den Salige Mand til Sorø, oc var der udi Skolen ved 7 Aars Tid. Siden sammesteds paa det Kongelig Adelig Academie sig icke uden stor Fruct udi 2 Aar.« Derefter udenlands.

Friis: 1622.

33. *Lindenow, Henrik*, 1614—53, til Gaunø og Oregaard. (Adelsarb. 1902, S. 280). Ligpr. af *Hans E. Broch- mand*, 1654).

»Der hand nu Hiemme . . . hafde lagt gode fundament . . . forsendte hans kiere Forældre hannem til det Kongl. Academie Sorø, hvor hand paa andet Aar sig paa sine Studeringer, Adelig Dyder oc Øfvelser med . . . Vinskibe- lighed beflittede« . . . Dernæst rejste han udenlands (1636).

Tauber: 1634.

34. *Lindenow, Laurids*, 1583—1635, til Oregaard og Hei- selt. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af *Hans Mikkelsen*, 1638.

Først undervist hjemme. »Anno 1594. Er hand aff sin kiere Forældre bleffuen forsend til den Kongelige Skole paa Soerkloster, huor hand gick udi Skole udi 4 Aar.« 1597 rejste han udenlands.

35. *Lunge, Ove*, 1613—37, til Odden. (Adelsaarb. 1891, S. 158). Ligpr. af Christen Hansen, 1638.

10 Aar gammel »forsende hans kiere Moder hanem til den Kongelig Skole Sorøe, huor hand vaar med ald flittighed i hans Bog paa 6. Aars tid, lagde synderlig Fundamenter til Guds sande Fryct, Lærdom oc alle adelige Dyder. Er saa ... kommen paa Akademiet huor hand vaar paa Tredie Aar. Huorledis hand sig paa Akademiet hafuer forholdet baade i sine studiis oc Exercitijs beretter icke allene hans Præceptores, men ocsaa mange som i hans omgengelse haffuer værret, at hand med allerstørste flittighed lagde sig effter, at Lære det som hannem vel kunde anstaa, søgte gierne alles Venskab, huor udoffuer hand oc bleff elsket aff saa mange som med hannem omgickes. Der den Salige Mand vaar nu kommet noget videre til Alder« rejste han Sept. 1632 udenlands.

Tauber: 1624.

36. *Parsberg, Frederik*, 1588—1653, til Harrested. (Adelsaarb. 1907, S. 357). Ligpr. af Søren Maj, u. A.

Blev undervist hjemme til han var »7 Aar gammel, da hans kiere Moder forsendt hannem til Sorø Skole,« ... hvor »hand icke uden synderlige fruct er forbleffen paa 7 Aars tiid, indtil 1602 in Augusto«, da rejste han udenlands.

Friis: 1597.

36. *Parsberg, Frederik*, 1588—1653, til Harrested. (Adels-Udg.). Ligpr. af M. Henrichsen Tistorf.

Opdraget hjemme »indtil hand var 18 Aar gammel, da hand d. 14. Julij 1654 er kommen til det kongel. Academie i Soer, og der continueret sine Adelige Exercitier og Studeringer indtil Anno 1656 in Decembri, da Krigen imellem Dannemarck og Sverrig begyndtes.«

Tauber: 1654.

38. *Pors, Erik*, 1618—45, til Nørgaard. (Adelsaarb. 1915, S. 496). Ligpr. af Ancher Sørensen, 1647.

Efter Undervisningen hjemme »er hand paa sit Alders 18. Aar forsendt til den Kong: Academi Sorøe ... oc forbleff paa det Kong: Academi Halffanden Aar, velforfremmit oc øffvet udi Sprog oc Adelig Exercitiis, da hoss udi Leffnitz Omgengelse skickelig, imod en huer sig forholdt«.

Tauber: 1637.

39. *Rantzau, Christian*, 1614—63, Overstatholder. (Ny Bricka). Ligpr. af J. Hudemann, 1664.

Efter Faderens Død 1627 kom han til Sorø »und daselbven in Annis 1627. 1628 und 1929 (!) nicht allein Ihrem studieren, in wahrer Furcht des Höhesten, mit fleisz obgelegten; sondern auch in andern Adelichen und Rittermässigen Exercitiis sich rühmlich geübet«.

Tauber: 1627.

40. *Rosenkrantz, Erik*, 1612—81, Gehejmeraad. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Erik Mogensen Grave, 1683.

Gik først i Skole i Odense. [1623] havde Holger R. til sine Sønners Hovmester valgt Lavrids Jacobsen (Hindsholm)¹⁾ »som och siden Anno 1624 reyste med hannem hans Sl. Broeder Otthe Rosenkrantz²⁾ och Sl. Ofve Lun-

ge³⁾ til det Kongelige Academie Sorøe der at gaae i Schole, hvor hand forbleefv indtil Anno 1626 den 20. Decembr. da hand af hans kjere Forældre bleff kaldet der fra igjen med sine andre Brødre«, der Keyserens Folck hafde indtaget Jylland«, han rejste da til Forældrene i Skaane.

Tauber: 1624. ¹⁾ (1600—63) Biskop, (Ny Bricka). ²⁾ (1610—39) 1624 paa Sorø Akademi (Adelsaarb. 1910, S. 405) og Tauber (smlg. Indledningen). ³⁾ Se Nr. 35. ⁴⁾ Foruden Otto gik ogsaa Jørgen (1607—75) paa Akademiet. Han var fra 1653 Hofmester paa Akademiet. (Olrik l. c. S. 19).

41. *Rosenkrantz, Henrik*, 1614—33, til Arreskov. (Adelsaarb. 1910, S. 396). Ligpr. af Hans Mikkelsen, u. A.

Opdraget forskellige Steder, sidst i København, »til hand Anno 1625, met sine Venners Raad, kom til Sorøe, til ... Doctor Jens Dinessøn¹⁾, nu Biscop udi Ribe, huor hand met andre flere fornemme Adels Børn, baade publice udi den Kongelige Schole paa Klosteret, under ... M. Christopher Christenssøn²⁾ oc M. Johanne Suanningio³⁾, saa vel som ocsaa privatim, ud aff velbemelte Doctoris Dionysii⁴⁾ oc hans Successoris ... M. Niels Skielderup⁵⁾, ... deris flitige institution paa 6 Aars tid, lagde synderlige fundamenter til guds sande fryct, lærdom oc alle Adelige Dyder.« Derefter er han p. Gr. af »baade hans Alder, oc den gode profect han udi sin Bog haffde giort ... kommen udi det Kongelig Academi sammesteds. Huad hans idret midlertid belanger, vidner hans Præceptor, saa vel som alle dem, som i hans Omgengelse været haffuer, vitterligt er, at hand sit Leffnet gudeligen oc Christeligen haffuer fremdraget, og er af dennem elskt oc affholden.« 1633 rejste han udenlands med sin Præceptor »Johannes Musænius«.⁶⁾

Tauber: 1628. ¹⁾ Se Nr. 4, Note 1, ²⁾ Se Nr. 20, Note 2. ³⁾ (1600—76) 1611 i Sorø Skole, 1630—35 Sorø-Rektor, senere Præst (Olrik l. c. S. 47). ⁴⁾ Altsaa I. Dinesen Jersin. ⁵⁾ Se Nr. 20, Note 1. ⁶⁾ Se Nr. 4, Note 2.

42. *Rosenkrantz, Jørgen*, 1637—60, til Krenkerup. (Adelsaarb. 1910, S. 431). Ligpr. af M. Henrichsen Tistorph, 1663.

Var til sit 12. Aar i Huset hos Rigshofmester Joakim Gersdorff¹⁾ og til sit 16. hos Prof. Rasmus Vinding²⁾. Derefter sendte Moderen ham »til Sorøe, sine velbegynte Studia videre at fortsætte, og da antog til Moderatorem og Hoffmester, hans Studeringer at dirigere, ... Christen Skiøning Juris utriusque Doctorem, og kom saa Anno 1653 in Augusto til det Kongelig og Adelig Academi Sorøe, hvor hand og med lykkelig Fremgang udi sine Studeringer, og Adelig Exercitier forblef paa it Aars Tid, blef midler Tjd daglig privatim informerit af ... Mester Albret Mejer³⁾, in lingva Hebræa et Græca, udi hvis Huus hand og var logeret og sine Studia, som hand høyst lod sig være angelen, med største Frugt excolerede. Og der nu samme Sorøe Academie formedelst den grasserende Pest her udi Landet blef til en Tid opgifven, reiste denne Sal. Mand til sine kiere Svogre i Jydland.« Nov. 1654 rejste han udenlands.

Tauber: 1653. ¹⁾ Se Nr. 20. ²⁾ (1615—84) Professor. 1640—46 Sorø-Rektor (Olrik l. c. S. 52). ³⁾ (1605—87) 1635—39 Sorø-Rektor. Fra 1639 Prof. i Græsk ved Akademiet.

43. *Rosenkrantz, Niels*, 1627—76, Officer. (Bricka, 1. Udg.) Ligpr. af M. Henrichsen Tistorf, 1680.

Først opdraget i Norge. Fra 1641 2 Aar i Viborg Skole. Derefter »forskicket til det Høy- oc vitberømte Kongl. Aca-

demie Soerøe, hvor Hand saavel i Skolen, under ... Mag. Rasmus Winding¹⁾ ... da Rectore Scholæ, oc siden paa Academiet under ... Henrich Rammel²⁾ til Beckeskou ... ikke uden merkelig Forfremmelse og deris store Behag oc Fornøjelse, forblef paa sex Aars Tid.« 3. Maj 1649 rejste han udenlands.

Tauber: 1643. ¹⁾ Se Nr. 42, Note 2. ²⁾ Se Nr. 2, Note 2.

44. *Rosenkrantz, Palle*, 1587—1642, til Krenkerup. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Hans Mikkelsen, 1642.

Der blev bl. a. holdt Skolemester til ham hjemme indtil Dronning Anna Catharinas Kroning (11.6.1598) »da kom hand med hans Broder Oluf Rosenkrantz¹⁾ ind i den Kongelige Skole, som holdes paa Soer-Kloster, huor de vaare i sex Aar, ... Oc haffde hand der sammesteds en Tid lang ... Mester Pofvel Colding²⁾, som samme Tjd oc gick der i Skole, til sin privatum Præceptorem«. Derefter rejste begge Brødrene udenlands.

Friis: 1598. ¹⁾ (død 1612) Sekretær i Kancelliet (Adelsaarb. 1910, S. 432). ²⁾ (1581—1640) Præst. April 1594—1600 i Sorø (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon).

45. *Rothsteen, Marcur*, 1619—70, til Lundsgaard. (Adelsaarb. 1911.). Ligpr. af Niels H. Bang, 1672.

Undervist hjemme til sit 11. Aar, da han kom til Herlufsholm, hvor han var i 6 Aar. »Anno 1637 kom den Sal. Mand til Sorø Skole, oc bleff strax aff Skolen til den Kongelig oc Adelig Academie, der sammesteds berømmelig dimmitterit, hvor hand ... forbleff paa 2. Aars Tjd, hvor hand i midler Tjd haade privatim oc publice aff de der paa Stedet allerberømmeligste Professoribus bleff informerit, hvor om den Sal. Mands efterlatte manuscripta bære Vidne.« 1639 rejste han udenlands.

Tauber: 1637.

46. *Rud, Corfitz*, 1573—1630, til Sandholt etc. (Adelsaarb. 1912, S. 442). Ligpr. af Hans Michelsen, 1631.

Opdraget hos en Moster paa Arreskov, »huor fra hand kom til Sorøe, der udi hoglige Konster at opdragis, Oc der hand nu sammesteds haffde været paa nogen Tjdd« rejste han 15 Aar gammel udenlands.

Friis: 1586.

47. *Rud, Otte*, 1611—30, til Sandholt. (Adelsaarb. 1912, S. 443). Ligpr. af Hans Michelsen, 1631.

Opdraget hjemme til sit 16. Aar, derpaa »i den Kongelig Skole Sorøe, huor hand vaar med ald flitighed i hans Bog paa et halfft Aars Tjdd, saa kom hand med hans kiere Forældris raad oc samtycke paa det Kong. Academie sammesteds, huor hand forholt sig med ald vindskibelighed oc skickelighed ved 3 Aars Tjdd, til det for siugdoms skyld bleff opgiffuet, hand kom saa hiem til hans kiere Forældre til Sandholt¹⁾«. Under hans sidste Sygdom derhjemme blev han tilset af »den høylærde Mand Doctor Joachim Burserus²⁾, Professor udi det Kongelige Academie Soer«, da denne vilde give ham en styrkende Medicin, udbrød han: »Min kiere Herr Doctor, jeg vil først spise min Siel, oc der effter bruge alt huis i vil forordne mig, Spiritualia enim, sagde hand, Corporalibus sunt præferenda«.

Tauber: 1626—27. ¹⁾ Hans Præceptor fra Sorø Prof. H. Ernst (1603—65) (Ny Bricka). Han har skildret hans Levned i et latinsk Skrift, som findes i kgl. Biblioteks Manuskriptsamling 2104, 4°. ²⁾ (1583—1639) Professor og Apoteker i Sorø (Ny Bricka).

48. *Sehested, Knud*, 1637—59, til Tim (Ehrencron-Müllers Forfatter-Leksikon). Ligpr. af Henrik Frick, 1662.

Efter først at have været hjemme kom han til Viborg 1648. »Aar 1655 Haffuer hans kiere Fader forskicket hannem til det Kongelige oc Adelige Academie Sorøe med sin sær Præceptore og Hofmester, den Hæderlige oc Vellærde Hendrick Frick¹⁾ nu Sogne Præst udi Engbjerg oc Harudboe Øre Sogner; Hvor den Salige Mand haffver været paa tu Aars Tjd, oc med all Skickelighed sig forholdt, haade i sine Studeringer oc andre Adelige Exercitier«, ²⁾ 1657 rejste han udenlands. Da han »publice valedicerede«, skete det med en »herlige latinsk Oration ... hvilcken hand lod titulere Facies Sorana²⁾, oc sin kiere, nu Sal. Fader dedicerede, tog der paa Afsked fra ... Hofmester ... Jørgen Rosenkrantz³⁾ ... saavelsom de Hæderlige oc høylærde Professoribus og Exercitiemestere, (som) æstimerede ham højt«.

Tauber: 1655. ¹⁾ (død 1668) stud. 1656, 1659 Præst i Harbøre og Engbjerg (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon). ²⁾ Taler, se Glahn: Sorø-Bibliografi. ³⁾ Se Nr. 40, Note 4.

49. *Skeel, Axel*, 1619—37, til Sostrup. (Adelsaarb. 1901, S. 426). Ligpr. af Jesper Brochmand, 1638.

Undervist hjemme til 1633, da han kom i Huset hos Jesper Brochmand¹⁾, her blev han syg og kom 1635 hjem. »Derefter bleff hans kiere Moder, formedelst Venners gode Raad, til Sinds, at forsende hannem til det Kongelige oc Adelige Academie Soerøe, Huort hen hand Anno 1636 den 4. Septembris, bleff forskicket, til ... Mester Niels Skielderup²⁾, Dansk Sognepræst oc Logicæ Professorem der sammesteds. Huor hand hafuer været paa fire Maaneder og ti Ugers Tjdd. Oc imidlertid gierne søgt Guds Huus, Hafft sin Herre oc Gud oc hans Ord troligen for Øyen, Der oc beflittet sig med Venlighed og god Omgjængelse, at vinde alle deris Venskab, som hand effter sin Stand omgicks med, Lagt sig med Flijd paa alle Adelige exercitier, som der haffdis, oc hans Alder oc Vilkaar kunde taale.« imidlertid »haffuer hand Nerværende Aar, den 4. Febr. befunden sig meget suag, aff it heffligt Flod, som hannem i den ene Arm er henfalden, Huorfor« Hofmester Just Høg »haffuer ladet kalde til hannem ... Doctorem Burserum³⁾, Medicum der sammesteds, saa oc Mester Salomon⁴⁾, vor Alernaadigste Herris oc Kongis Chirurgium, oc Mester Morten Radicke⁵⁾, Bartskeer i Soerøe, huilcke med huer andre om hans Suaghed konsulterede, om huis dertil kunde være tienligt«. Ogsaa andre Læger tilkaldtes »oc enddog der ingen Flijd, Umag eller Bekostning spardis, paa huis der hannem tiende til Helbred. Saa lod Siugdømmen sig dog til ingen Legemlig Bedring ansee, men tog endeligen offuerhaand.« D. 23. April døde han.

Tauber: 1636. ¹⁾ Se Nr. 18, Note 1. ²⁾ Se Nr. 20, Note 1. ³⁾ Nr. 46, Note 2. ⁴⁾ Salomon Gutfeldt fungerede som Badsker i Sorø 1.1.1624—1633. Var tillige Kromand (Sorø I, S. 418 flg.). Mon den Salomon Gutfeldt, der anføres i Tauber-Matriklen 1635 er en Søn af ham? ⁵⁾ Sidstnævntes Efterfølger haade som Barber og Kromand (Sorø I, S. 160 og 418 flg.).

50. *Skeel, Hans*, 1617—38, til Hammelose. (Adelsaarb. 1901, S. 425). Ligpr. af Christen Hansen, 1640.

Var 1631 og 32 i Aalborg, Aaret derefter hjemme og 1634—35 hos Jesper Brochmand¹⁾ i Kbh. Skønt denne gerne havde beholdt ham, »saa haffuer dog hans Velhiurdige Moder for got anseet, at hand til Sorøe kunde forskickes, paa det hand tillige, med sin kiere nu oc salige Broder, Velhiurd, Knud Skeel²⁾ kunde der effter reyse aff

Landet. Er derfor Anno 1636 forsend til den Kongelige oc Adelige Academiæ Sorøe, huor hand udi sand Guds Fryct, Adelige exercitijs sig haffuer øffuet oc merckelig forfremmet, oc der continueret indtil hand aff Landet forreyste ... Haffuer saa den 21. Februarij (1637) taget Afsked« fra Sorø sammen med Broderen.

Tauber: 1636. ¹⁾ Se Nr. 18, Note 1. ⁴⁾ Se Nr. 51.

51. *Skeel, Jørgen*, 1634—96, til Broholm og Arreskov. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Jørgen Herrested. (Manuskript i Karen Brahes Bibliotek, Odense).

Først opdraget hjemme, senere fra 1645 sammen med Brødrene Albert¹⁾ og Otto²⁾ hos Aarhus Rektoren Jacob Knudsen³⁾. »Aar 1650 da samme Rector bleff promovered till at være Professor paa det herømmelig Academie Sorøe har hans salige Forældre hannem og hans tvende Brødre did forskicket ... hvor hand ... forbleff paa 4 Aars tid, imidlertid ikke allene flitteligen søgte lectiones publicas, men endog adskillige Collegia privata summo cursu fructu indtil hand self lod see adskillige publica eruditionis speciminasom endnu efter hans Død om dend Sl. Heris berømmelig erudition nochsom bær vidne⁴⁾ ... (siden) er hand Anno 1654 d. 30. Sept. med sine tvende Brødre sampt deris Hofmester Mag. Niels Vandsted⁵⁾ udreist« af Landet.

Tauber: 1652. ¹⁾ (1635—67) til Katholm. Sorø 1652 (Ehrencron-Müllers Forfatterleksikon og Tauber). ²⁾ (1636—96) Amtmand. Sorø 1652. (Bricka, 1. Udg. og Tauber). ³⁾ (1636—60). Gik 1616—21 paa Sorø Skole. 1635—47 Rektor i Aarhus. Derefter til 1653 Sognepræst ved Aarhus Domkirke, hvorefter han blev Prof. teol. i København (altsaa ikke Sorø) (Bricka, 1. Udg.). ⁴⁾ Hans Taler (den første fra Jan. 1652) og Broderen Otto's, se Glahn: Sorø-Bibliografi. ⁵⁾ (1625—77) Præst. Bricka, 1. Udg.).

52. *Skeel, Knud*, 1616—38, til Hammelose. (Adelsaarb. 1901, S. 425). Ligpr. af Christen Hansen, 1640.

Hjemme til 1631, da han kom til Aalborg, Aaret efter til Odense. Han blev saa »Anno 1633 den 22. Maji til det Kongelige oc Adelige Academiæ Sorøe med sin Præceptore forskicket, huor hand udi sin forige Lærdoms grundeligere forfremmelse, ja alle Adelige exercitijs er opdragen, oc sammesteds fortøffuet, indtil hand med sin kiere nu S. Velb. Broder (ovennævnte Hans S.) er forreiset aff Landet«.

Tauber: 1633.

53. *Skeel, Otto*, 1633—95, Gehejmerraad. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af H. Bornemann, 1699.

Han var »under privata institutione til hans Alders 16. Aar, da hans Salige Fader eragtede det paa hans Gafn, at forsckicke hannem til det Høy- og viitberømte Kongelig Academie Soerøe, hvor hand under hans Magnificentz ... Falk Gipe¹⁾ ... Hofmester sammesteds, icke uden merckelig Forfremmelse og allis store Behag og Fornøelse, forblef paa 3 Aars Tid, Og derfor hafde den Salige Herre hos sig sin Hofmester Monsr. Michael Vibe, som og dereffter reyste med hannem ud af Landet« d. 27. April 1652.

Tauber: 1649. ¹⁾ (Nr. 22, Note 1. ²⁾ (1627—90) Vicekansler. (Bricka, 1. Udg.).

54. *Thott, Knud*, 1639—1702, Gehejmerraad. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Chr. Worm, 1713.

Fra Moderens Død 1640 opdraget hos Farfaderen, derefter »sendt til Sorø — Skole, at hans vidt om sig gribende Neme, der desmere kunde skierpes, og hand ved andres lige-

sindedes Exempel, jo meere og meere opmuntres til Lærvillighed; I samme Adelige Skole forblev hand i tvende Aar, og tiltog saaledes i Boglige Kunster og herlige Videnskaber, den ret Adelige Ungdoms anstændige Prydelse, at hand, som een der til frem for mange dygtig, kom til Academiet ... Der opholdt han sig kun et halvt Aar, som Fienden u-formodentlig faldt ind i Landet, og den nogle Aar vedholdende Feide forvoldte, at de Studerende maatte forlade Academiet og andensteds søge Sikkerhed.« 1658 drog han udenlands.

Tauber: 1657.

55. *Thott, Otte*, 1607—56, Rigsraad. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Peder Winstrup, u. A.

Efter Moderens Død opdraget hos en Slægtning. 1617 til Hoffet og 1621 udenlands, hvor han bl. a. studerede ved Universitetet i Leiden. »Men eftersom det Kongl. Adelige Academie Soer, udi de næstpaafølgende Aar, her udi Riget blef stiftet oc funderet, lod hans Velb. Fader Anno 1623 hannem efter Begiering, -- igien i Landet indfodre ... Saaledes kom hand til Soer, oc paa fire Aars tjd gjorde sig saadan nybegyndte Academie oc Sted nyttigt til sine Adelige Exercitijs oc Studeringers Fremgang oc Øvelser, til 1627.« Ved hans Død var »tilstede den hæderlig og høylærd D. Jørgen Krug¹⁾, Professor oc Medicus paa Soer«.

Tauber: 1624. ¹⁾ Nr. 9, Note 3.

56. *Ulfeldt, Bjørn*, 1615—56 til Raabeløv (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af H. E. Brochmand, 1657.

Blev først opdraget hjemme. »Anno 1629 er hand kommen til det Kongelig-Adelige Academie Sorøe, oc der beflitted sig paa hans Adelige Exercitier, udi hvilcke hand oc hafver lagt god Fundament oc Grund, baade Rjde, Ficte, Dantzen, och hvis en Adelsmand aff saadant at vjde kunde fornøden være.« 1632 rejste han udenlands. Ved hans sidste Sygdom blev der sendt »Bud til den Vellærte oc Velforfaren Esaia Burserum¹⁾, Licentiat i Medicin og velbestalter Apoteker paa Sorøe at ville hannem offver samme sin Svaghed Consulere ... Oc er bemeldte Burserus samme Dag ankommen, oc haffver brugt til hannem hvis Medicamenter i saadan Svaghed, som gaff sig tilkiende at være Smaa-Kopper, tienlig kunde eractis ... desforuden slog sig oc anden Svaghed til, nemlig Slim i Halsen som it Flod hvileken at affhielp bleff sent Bud effter Johan Carl Morvill²⁾, bestalter Balbier paa Sorøe, som oc ankom« og var tilstede ved hans Død.

Tauber: 1631. ¹⁾ (ca. 1595—1666) Apoteker i Sorø (Carøe: Den danske Lægestand, Bd. 5, S. 8) ²⁾ (ca. 1618—67) fra ca. 1654 til sin Død Barber og Kirurg i Sorø (bl. a. Olrik l. c. S. 71 og Dansk Klinik 14.8.1910).

57. *Ulfeldt, Christopher*, 1643—70, til Svenstorp og Alleslev. (Adelsaarb. 1923, S. 534). Ligpr. af M. Henriksen Tistorf, 1670.

Gik først i Skole i Landskrona. »Anno 1657 ... er hand ... forskicket til det Kongl. Academie Sorøe, hvor hand sine Studeringer og Adelige Exercitier med største Flid og synderlig dexteritet continuerede, indtil Anno 1660, hand med sin tilforordnede Hofmester Monsieur Dorfler der fra blev forskicket i fremmede Lande.«

Tauber: 1658.

58. *Ulfeldt, Ebbe*, 1616—82, dansk Generalmajor, svensk Rigsraad. (Bricka, 1. Udg.). Svensk Ligpr. af J. Winslow, 1689.

Efter at have været opdraget hjemme kom han paa Herlufsholm til 1629 »Då han med sin kiære nu hoss Gudh sahl. Broder, Herr Biörn Ulfelt¹⁾, är af sina kiære Föräldrar skicket till den Kongl. Adelige Academien Sorö, hwarest han sina Adelige Exercitier lärdt hafwer. Anno 1632« rejste han udenlands.

Ses ikke hos Tauber. ¹⁾ Ovenfor Nr. 56.

59. *Ulfeldt, Ebbe*, 1610—54, til Urup og Egeskov. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af J. Rosenberg, 1656.

Først opdraget hjemme og hos Henning Walkendorff¹⁾ t. Glorup. »Aar 1623 som var hans Alders 13. Aar bleff hand af dennem henskicket til det Kongelige Academie Sorøe, Der ... først udi Skolen at holdes til Boglige Konster, oc siden paa Academiet at læse sine Adelige oc Ridderlige Exercitier«. Der viste han baade »Courage og Mandighed ... Huorfor de ocsaa efftersom hans Lyst falt der til beuilged hannem i hans Alders 16. Aar, at Reyse ud oc sig i Krigen at forsøge.«

Tauber: 1623. ¹⁾ død 1626) (Bricka, 1. Udg.).

60. *Ulfeldt, Eiler*, 1613—14, til Urup (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Jacob Madsen, 1644.

Efter at være bleven undervist hjemme blev han »Aar 1625, der hand var 11 Aar gammel aff sin kiære Fader forskicket til det Kongelige Academie Sorøe, at hand der haade udi Boglige Konster, saa vel som andre Adelige exercitiis kunde videre forfremmis, huor hand oc in literis saa vel som udi alt andet huad unge Adels Personer vel sømmer, haffuer giort megit berømmelig profect«. I Marts 1634 rejste han udenlands.

Tauber: 1623.

61. *Urne, Axel*, 1591—1626, til Rygaard. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af T. C. Wegener, 1630.

Kom 6 Aar gammel i Huset hos Præsten Hans Jensen i Lunde, fire Aar senere hos Morbroderen, hvor han var fire andre Aar. »som hand nu paa disse tuende stæder haffde giort en temmelig Profect, er hand kommet til den Kongelig Skole Soer, oc gaat der i Skole 4 Aar, der ... M. Niels Jørgensen¹⁾ vaar Skolemester. Haffuer i samme sin Skolegang, sig med lydactighed oc flittighed saa forholdet, at baade hans Skolemester oc andre haffde der til en synderlig lyst oc velbehagelighed.« 1. Sept. 1609 rejste han udenlands.

Friis: 1605. ¹⁾ Se Nr. 22, Note 2.

62. *Urne, Christoffer*, 1594—1663, Statholder i Norge, Rigskansler. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Niels H. Bang, 1665.

Kom tre Aar gammel i Huset hos sin Onkel, Landsdommer Lauge Beck¹⁾, hvor han var i 8 Aar. »Som hand nu haffde giort en temmelig profect, er hand kommen til den Kongelig Skole Soer oc gaaet der udi 4 Aar, der ... M. Niels Jørgensen²⁾ var Skolemester. Hafver udi samme sin Skolegang sig med liudactighed oc flittighed saa forholdet, at baade hans Skolemester oc andre haffde dertil en synderlig lyst oc velbehagelighed.« 1. Sept. 1609 rejste han udenlands (Smlg. Broderens Ligpr. ovenfor).

Friis: 1605. ¹⁾ ca. 1510—1607) Landsdommer (Ny Bricka). ²⁾ Se Nr. 22, Note 2.

63. *Vind, Henrik*, 1594—1633, Søofficer. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af Mads J. Medelfar, u. A.

Opdraget hjemme og i Roskilde Domscole »indtil Anno Christi 1604, hand var 10 Aar gammel. Derefter skicket hans Salig Fader hannem til Soer Skole ... oc var saa der, indtil Anno 1607.« Derefter rejste han udenlands, dog ikke for at studere.

Friis: 1602.

64. *Wind, Jørgen*, 1593—1644, til Gundestrup. Rigsadmiral. (Adelsaarh. 1886, S. 396). Ligpr. af Jesper Brochmand, 1645.

Opdraget hjemme og i Roskilde Domscole »indtil Anno 1603. Da de hannem forsende til dend Kongl. oc Adelige Academie Soer ... Huor hand vaar paa fierde Aars tijd. Siden Anno 1607 ved Paaske tijder« rejste han udenlands.

Friis: 1602.

65. *Vind, Niels*, 1577—1615, til Grundet og Ullerup. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af A. M. Colding, 1617.

Gik først i Horsens Skole »Siden haffue hans Forældre oc gode Venner forhuerffuit hannem hoss Kong. Majest. at at hand motte komme i den Kongelig frij Schole udi Soer, huor hand vaar udi nogle Aar.« Derefter var han 6 Aar i Udlandet til 1598.

Friis: 1587.

66. *Vind, Niels*, 1615—46, til Grundet. (Bricka, 1. Udg.). Ligpr. af E. Monrad, 1648.

Opdraget flere Steder, sidst hos en Morbror i Norge indtil han rejste »til Kiøbenhaffn, oc derfra med sin Præceptore til det Kongl. Academie til Sorøe, at hand der skulle lære sin[e] Adelige Exercitia, huilcke hand der med største flid continuerede 2 gandske Aar. Derefter Anno 1633 den 21. Augusti« rejste han udenlands med sin Præceptor.

Tauber: 1630.

67. *Oertz, Georg v.*, 1627—49. (Ehrencron-Müllers Forfatter Leksikon). Ligpr. af G. Witzlebius, 1651.

Studerede 1645—47 paa Rostock Universitet. Derpaa blev han »auff diese Königliche Dännemärckische Universitet Sohr verschicket, allda er dem studio Philosophico, sonderlich auch Mathematico, Politico und juris höchstes Fleisses obgelegen, sich offtermahls nicht allein privatim, sondern auch publice disputando und perorando mit grossem Lob und Ruhm hören lassen, die andere Adelige Exercitia aber daneben also getrieben, dass er seinem Vaterlande in allerley begebenheiten einen solchen Mann promittiret davon die seinigen Ehr und Frewde, sein Vaterland aber grossen Nutz und Ruhm erlanget hätte, wo ferne ihm Gott das Leben hätte sparen wollen.« Sorø-Præsten Witzlebius¹⁾, der skrev Ligprædikenen udtaler, at han var meget gudfrygtig, han havde endnu »der 26. Maij in der Kirchen zu mir sich in den Beichtstuel begeben sein Bekänntniss seinen Gott mit vielen Seufftzen und Thränen gethan, ... hat auch darauff den Tag hernach das heilige Abendmahl in grosser devotion genossen. Worauff er sich Diengstag und Mittwochens unvermuthlich zimblich schwach und krafftloss empfunden, mich auch deswegen Donnerstags frühe Morgens umb die klokke fünffe zu sich lassen erfordern ... Nachmittag besucht ich ihn noch einmal, tröstet ihn ferner, vernahmet ihn im Glauben beständig zu verbleiben, und ein guten Kampff zu kämpffen (ogsaa Falk Giøe og hans Frue besøgte ham) Ist er darauff des Morgens frühe zwischen 3 und 4 Uhr den ersten Junij

sehlig in dem Herrn entschlaffen . . . und d. 22. ejusd. allda Adelich und ehrlich begraben worden.«

Tauber: 1647. ¹⁾ Nr. 13, Note 2. ²⁾ Nr. 22, Note 1.

Kronologisk Fortegnelse.

(Henvisningerne gælder Løbenumrene.)

1580—1590	9. 12. 23. 46. 65.
1590—1600	7. 11. 17. 19. 25. 34. 36. 44.
1600—1610	16. 21. 61. 62. 63. 64.
1610—1620	15. 29.
1620—1630	4. 20. 27. 30. 32. 35. 39. 40. 41. 47. 55. 56. 58. 59. 60.
1630—1640	3. 5. 6. 24. 28. 33. 38. 45. 49. 50. 51. 66.
1640—1650	1. 2. 8. 10. 18. 22. 26. 31. 43. 53. 67.
1650—1660	13. 14. 37. 42. 48. 51. 54. 57.

SAGNET OM „BALDUR“

Ved »Baldur«s 75 Aars Jubilæumsfest Søndag den 28. September i Fjor blev nedenstaende — af to Gymnasiaster forfattede — Festsang sunget.

I Del.

Mel.: Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre - -

Ved Sorø Sø et Skoletag sig hæver
over Parkens Løv, som sagte hæver.
Søens Vover rinde
ført af blide Vinde,
og i Himlens Blaa Smaafugle svinde.

Den lærde Skoles Professorer tale
saare dygtigt, men ak, for tomme Sale:
Drengene er borte,
jager Skovens Hjorte,
flygtel er fra Aand de Sjæle sorte.

Og naar de saa er færdig' med al jage
og til Skolens Hus er vendt tilbage,
æder de og drikker,
drikker til de hikker,
og paa langs henover Gulvet ligger!

Og de blev stedse værre til at solde,
saadan Tilstand den kan ej længe holde.
Mens en Dag de spiste,
højlydt Vinen priste,
pludselig sig Odin for dem viste.

II Del.

Mel.: Paa Sjelunds fagre Sletter - -

Der stille blev om Bordet,
da Odin viste sig;
omsider tog han Ordet,
og han tog slemt paa Vej.
Han skældte og han smældte
og ind imellem fnøs,
paa Gulv han Vinen hældte;
thi han var saare bøs.

»Fra Valhal just jeg kommer
fra Guders høje Borg;
der sad jeg mægen Sommer
nedbøjet dybt af Sorg«.
Ved Bordet sad de tavse;
hvis Høns de havde talt,
dem vilde ej forbause;
men dette var for galt.

»For mange Aar tilbage,
da havde jeg en Søn,
til ham saas aldrig Mage,
han var saa god og køn.
Hans Blidhed kendte alle,
og alle elsked' ham;
men ak, han maatte falde,
oh, det var Sorg og Skam.

Nu efter ham vi længes,
vi mindes ham hver Dag,
og til en ny der trænges,
det er en afgjort Sag.
Jeg efter denne leder
med uindskrænket Flid,
jeg søgte ham blandt Eder,
til jer jeg satte Lid.

<p>Alfred V. Rasmusen Assuranceforretning Tlf. C. 8229 Vesterport, Vær. 324</p>		<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holms- lands Klit — tilrettelagt af Lektor Henrik Ussing. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>
		<p>Inger Norries Sølvsmiede Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>H. C. BORCH & CO. A/S KUL- & KOKS-IMPORT Strandvej 183, Hellerup · Telf. Hellerup 6566 Westfalske Cinders</p>		<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30 vis à vis Silke- huset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	

*Men se nu, hvad jeg finder,
en slap, fordrukken Flok,
saa brat nu Haabet svinder,
af jer jeg har alt nok.
Saa talte han og fejede'
en stille Taare bort,
som randt fra Øjelejel
og ned mod Skægget sort.*

*Han vilde sig forføje,
han vilde gaa igen,
og med sit ene Øje
saa trist han for sig hen.
Men Synderne sad slive,
de havde ingen Ord,
da vaagned en til Live
og rejste sig fra Bord.*

III Del.

Mel.: Vift stolt paa Kodans Bølge - -

*N*ej, du ta'r fejl du gamle,
vi er ej fødte i Gaar,
endnu vi kan os samle,
det uden Frygt jeg spaar.
Lad unge Balder være
den gamles tro Kopi,
og lad os Verden lære:
Vort Løfte holder vi!

*Vi Aandens Mark vil dyrke,
men ej foragte Sold,
det samler, giver Styrke
og Jorden i Behold.
Da smiler Odin atter
og griber rask et Glas,
enhver om Glasset fatter
og springer fra sin Plads.*

*Saa skaaler de tilsammen,
og Odin Løftet faar,
at de i Sorg og Gammen
i Balders Fodspor gaar.
Og hver Gang »Baldur.« fylder,
Gud Odin Løftet faar,
og derfor og vi skylder
ham Løftet nu i Aar.*

»Særpot«.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Blandt de mange Telegrammer, som Redaktør *L. Schiøltz-Christensen* modtog den 2. Januar i Anledning af »Aalborg Stiftstidende«s 175 Aars Jubilæum, var et Telegram fra Kongen, der har holdt Bladet i alle sine Regeringsaar. — Soransk Samfund sendte en Hilsen ved sin Formand, Dommer *Knor*.

Sygehuslæge *E. Kindt*, Terndrup, fyldte 50 Aar den 5. Januar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Til Minde om Nationalmuseets Nybyggeri i Tiaaret 1928 —38 afsløredes der den 29. December i det nordre Trapperum i det gamle Palæ en af Professor Utzon Franck udført Portrætmedaillon af Museets tidligere Direktør, Dr. *M. Mackeprang*.

*

Gyldendals Julebog, der udsendes i et begrænset Oplag til Forlagets Venner og Bekendte handler denne Gang om den færøske Forfatter, Soraneren *Jørgen-Frantz Jacobsen*. Soraneren, Dr. phil. *Chr. Matras* giver en kort Skildring af *Jørgen-Frantz Jacobsens* Livsskæbne. Desuden indeholder Bogen nogle utrykte Breve og et Roman-Fragment.

*

I Tidsrummet 12. November—8. December 1941 indmeldte følgende sig som nye Medlemmer i Soransk Samfund:

Gaardejer *Bo Fenger*, Højby F.,
Carsten Faurschou, Helleruplunds Alle 20, Hellerup,
stud. polyt. *N. E. Weis*, Hermann Triers Plads 4, V.

*

Gamle Soraneres Filatelistklub er nu i fuldt Sving og har i det forløbne Aar kunnet glæde sine Medlemmer med en hel Del interessante Foredrag, gode Raad og Vejledning samt Bytteaftener. Dubletcirkulationen vokser med rivende Hast, og hver Sending ventes med Spænding hos Medlemmerne.

Nye Medlemmer kan melde sig hos Kassereren, Tandlæge *K. Hauerslev*, Axelborg, Kbhvn. V.

Fra den 1. Januar er Kaptajn af Artilleriet *E. Juel Wi-bollt*, Chef for 5. Artilleriafdeling, udnævnt til Oberstløjtnant.

»Sorø Amts Dagblad« (Slagelse-Posten) fejrede 75 Aars Jubilæum ved Aarsskiftet. Fra 1872 til 1890 redigeredes Bladet af Soraneren, cand. jur. *Carl Frederik Branner* ('59), der døde den 24. Maj 1921, 82 Aar gammel. Den for nogle Aar siden afdøde Soraner, Bankdirektør *Deichmann*, Slagelse har siddet i Bladets Bestyrelse, af hvilken nu Økonomiinspektør paa Sorø Akademis Skole *K. K. Corneliussen* er Medlem. I det Jubilæumsnummer, som Bladet udsendte, findes en Artikel »Byen, Bladet — og Borgerne« af *Louis E. Grandjean*.

Den 13. December viedes i Sorø Kirke Frk. Anna Wang Poulsen, Datter af Formand Kr. Poulsen, til Forretningsbestyrer *Svend Hjorth* (R. '22), Søn af Materialist *S. Hjorth*, Sorø.

Børnehospitalet paa Fuglebakken fejrede 25 Aars Jubilæum den 6. Januar. Sammen med Hospitalet havde dets Overlæge, Dr. med. *Valdemar Poulsen* 25 Aars Jubilæum. Soransk Samfund sendte en Hilsen.

I Kunsttidsskriftet »Samlere«s Decemhernummer har *Svend Rindholt* skrevet en Afhandling om Soraneren, Sølvsmed *Just Andersen*, Manden og Værket.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 2

FEBRUAR 1942

SORANER-BLADETS NYE TITEL

Soraner-Bladet præsenterer sig med dette Nummer for første Gang med sit »ny Hoved«, saadan som det bebudedes i Januarnumret. Det gamle Hoved, som havde været i Brug fra Bladets Start i Foraaret 1916, var tegnet af Arkitekt *Tyge Hvass*, der ogsaa med kammeratlig Tjenstvillighed og Elskværdighed har gjort Bladet den Tjeneste at tegne det nye. Bladets Ledelse, d. v. s. Bladudvalget, hvori Redaktion og Administration er repræsenteret, vedtog sidste Efteraar af Grunde, som kortelig nævnes neden for, at ændre Bladets Titel eller »Hoved«, og *Tyge Hvass*, som vi bad om at levere Tegning dertil, fandt selv i høj Grad, at der trængtes til en Forandring. Der er ingen Tvivl om, at ogsaa Læserne vil synes om Forandringen.

Den over 25 Aar gamle, hævdvundne Titel *Soraner-Bladet* er bibeholdt. Men den gamle Undertitel »Medlemsblad for Soransk Samfund« er ændret til: *Maanedsskrift for Soransk Samfund*, saaledes at Bladets fulde Titel fremtidig er:

Soraner-Bladet

Maanedsskrift for Soransk Samfund

Motiveringen for Ændringen er, at denne nye Undertitel bedre end den gamle karakteriserer Bladets Opgave og Indhold, som er, ikke blot at bringe Meddelelser om Soransk Samfunds Medlemmer og om Begivenheder indenfor Soransk Samfund, men ogsaa Artikler og Afhandlinger om Sorø Akademis Gods og Skole i Fortid og Nutid, hvad man altsaa forstaar ved *Sorana* i Ordets videste Betydning. Bladets *hele* Opgave karakteriseres derfor rettest af Navnet *Maanedsskrift*, der fremhæver, at *Soraner-Bladet* er noget andet og mere end et Skolesamfunds Medlemsblad i dette Ords gængse Betydning. Af denne Grund fremtræder *Soraner-Bladet* nu med en ny Undertitel, saaledes som Læserne vil se den første Gang paa dette Nummer.

HOLBERGS SELV BIOGRAFI I NY UDGAVE

Docent, Dr. phil. Billeskov Jansen er efter Forlydende i Gang med at udarbejde en ny Udgave af Holbergs Selvbibliografi, som i mange Aar har været udsolgt. Docenten,

som er en anerkendt Holberg-Forsker, har tilvejebragt et rigt Illustrationsmateriale, nemlig ca. 50 Billeder, til Selvbibliografien, der med sine Kommentarer m. m. sikkert vil blive et vægtigt Led i Holberg-Litteraturen. Bogen vil udkomme til Foraaret 1943.

DISTRIKTSINGENIØR

CARL FREDERIK BECH

f. 6. Juli 1851, død 7. Februar 1942.

Hædersklassen indenfor Soransk Samfund, de rigtig »gamle Dreng«, »the nonagenarians« er i Følge Sagens Natur kun faatallig. Senior blandt os alle fhv. Proprietær *Fiehn* runder til Sommer de 97 og er mig bekendt »still going strong«, Viceduxen Herredsfoged *Christian Siersted* i Herning døde i Sommer henved 94 Aar gammel, og nu har Manden med Leen ogsaa fældet Klassens Benjamin, Ingeniør *Carl Bech*, der »kun« var 90 og altsaa en Dreng i *Fiehns* Øjne.

Carl Frederik Bech fødtes 6. Juli 1851 i København som Søn af senere Birkedommer i Antvorskov Birk i Slagelse, Justitsraad, senere Konferensraad F. C. Bech, den sidste sportellønnede Underrettsdommer, og Hustru *Eline*, f. *Mathiesen*. I 1870 blev *Bech* Student fra Sorø Akademis Skole, og i 1878 cand. polyt. Han blev ansat ved Københavns Søbefæstning og arbejdede ved Byens Havnevæsen, senere kom han i Vandbygningsvæsenet og arbejdede i Frederikshavn, ved Københavns Frihavn og i Lemvig, indtil han i 1898 blev ansat i Helsingør og blev Distriktsingeniør med Havnen under sig. I 1907 blev *Bech* Formand for Helsingør Havneraad. Fra Stillingen i Helsingør søgte han for ca. 20 Aar siden Afsked og flyttede til Charlottenlund, hvor han nød sit mangeaarige, vel fortjente Otium med en kær Datter til omhyggeligt at sørge for ham. Han var gift med *Helga* f. *Friederichsen*, som døde i 1933; han var hædret med Ridderkorset og Sølvkorset.

I *Carl Bech* har vi Soranere mistet en meget kær gammel Kammerat, en trofast, en ægte Soraner, der i hele sit Liv gjorde Moder Soer Ære. Meget hyppigt saa vi ham ved vore Sammenkomster, og altid lyste hans smukke, ranke Skikkelse med det hvide Skæg op i Forsamlingen, rank var han ogsaa af Karakter, og Svig var der aldrig i hans Mund. Ved vor sidste Sammenkomst paa Holbergs Fødselsdag den 3. December 1941 gjorde det et meget stærkt Indtryk paa den store Forsamling, da vor 90aarige Ven tog Ordet og med klar Røst og i varme Ord tolkede sin Taknemlighed mod vor Skole, som han havde forladt som Student for godt

71 Aar siden. Blandt vore Gæster den Aften var bl. a. 46 Dreng og Piger fra vor Skoles 3^e Gymnasieklasse, og disse kære unge Mennesker vil sikkert aldrig glemme de manende, alvorlige Ord, som den gamle aands- og legemsfriske Mand rettede til dem om altid at huske paa, hvor meget de skyldte Sorø Akademis Skole, »den bedste Skole i Verden« føjede han til. For de unge blev det en Oplevelse, som gik dybt i Sindet, at se og høre denne gamle Skolekammerat fra en Tid, der for dem maatte være Oldtiden, og for os andre blev det det sidste smukke Minde om vor kære, trofaste gamle Ven. Fred med hans Støv og Ære være hans Minde.

Carl Bech blev begravet fra Skovshoved Kirke Onsdag d. 11. Februar, hvor Formanden repræsenterede Soransk Samfund, og hvor Blomster tolkede vor Tak.

København, 11. Februar 1942.

John Knox.

LEGATERNE

Paa Bestyrelsesmødet den 6. Februar 1942 vedtoges det at tildele *fhv. Handelsskoleejer- og -forstander Valdemar Petersens Legat* til:

Hans Jørgen Moesgaard Kjeldsen,
Erik Vagn Jensen og
Aksel Larsen.

Rektor West meddeler, at i et Skoleraadsmøde den 6. Februar behandledes de 7 indkomne Ansøgninger om *Overlærer Sibberns Legat*. Legatet blev givet til stud. theol. Johannes Rudolf Buchhave (Aargang 1941) med 68,82 Kr. Efter Sædvane blev en Ansøger af de yngste Aargange foretrukket.

DEN SORANSKE LEKTIEHJÆLP

Endnu et lille Skud paa Soransk Samfunds Stamme er brudt frem i disse Dage, idet der under Bestyrelsens Ægide er dannet en Sammenslutning af Studenter, der er organiseret saaledes, at der kan tilbydes Lektiehjælp til enhver Elev i hvilken som helst Klasse i et hvilket som helst Fag.

De soranske Lærere, der har Elever, der trænger til Lektiehjælp, opfordres samtidig hermed til at ringe til den soranske Lektiehjælp, Cenral 13773, cand. jur. Svend Clausen, der straks kan give fuld Besked om hele Ordningen.

Svend Clausen.

FILATELISTKLUBBEN

Torsdag d. 15. Januar afholdt »Gamle Soraneres Filatelistklub« sin første ordinære Generalforsamling hos Direktør Rasmusen og Frue i deres smukke og hyggelige Hjem i Charlottenlund. Her bevættedes vi først storstilet med Masser af dejlig, forloren Skildpadde, Kiks, Ost, Øl og Snaps, senere under Generalforsamlingen med Kaffe, Cigarer og diverse Forfriskninger.

90 % af Klubbens Medlemmer var fremmødt. Alle Valg var Genvalg: Nyholm, Rasmusen og Hauerlev; Torben Madsen valgtes til Sekretær i Stedet for Max Ebert, der havde bedt sig fritaget for Hvervet.

Nye Medlemmer kan stadig optages ved Henvendelse til Kassereren: Tandlæge K. Hauerlev, Axelborg, V.

EN TAK TIL SORANER-KAMMERATERNE

For nogen Tid siden afgik en trofast Soraner: Forstkandidat *Gustav Hoff-Hansen* (en Broder til den afdøde Rektor i Nykøbing og tidligere Overlærer i Sorø) ved Døden.

Soransk Samfund sendte paa hans Kammeraters Vegne en Kondolence-Skrivelse til *Gustav Hoff-Hansens* efterladte Enke: *Ellen Hoff-Hansen*, Datter af Oberstløjtnant *Sauerzapff*. Og her aftrykkes hendes smukke Tak til hendes Mands Skolekammerater:

»Hr. Næstformand Louw!

Maa jeg bede Dem bringe min mands Soranerkammerater en varm tak fra mig for de smukke tanker og ord, hvormed De mindes min kære mand.

Ja — han var Soraner — altid og allesteder. Paa Java hang paa vor væg den elskede gamle skole. Jeg hørte om det alt sammen. De glade aftener i sovesalene — spillopperne — og den varme morgenmælk med rugbrød til —. Og saa kammeraterne —!

For den lille dreng var Sorø indbegrebet af alt godt og stort. — Det prægede ham for livet.

Nu den sidste uge, min mand levede, læste han Sorø-Bogen om igen. —

Jeg følte mig ogsaa næsten som Soraner — efterhaanden — jeg har jo oplevet det alt sammen med ham.

Men nu maa jeg gaa videre alene.

Sorøbladet vil jeg dog ikke slippe. Det har saa mange minder for mig — saa det lille blad maa De blive ved med at sende mig. Der er saa mange minder derved — gode og glade — fornøjelige Minder.

En inderlig tak for den ære hans Sorø-Kammerater har vist min mands minde.

Ellen Hoff-Hansen.«

Jeg har ment, at denne smukke og varmfølte Takke-skrivelse burde komme til alle *Gustav Hoff-Hansens* Kammerater, hvilket hermed er sket Fyldest. Det tilføjes, at Bestyrelsen med Glæde har besluttet fortsat at tilsende Fru Ellen »*Soraner-Bladet*«, som hun saa gerne vil læse.

Louw.

SORANER-AFTENEN 4. MARTS

Onsdag den 4. Marts Kl. 18,30 vil Bordene i Restaurant »KARNAPPEN«, midt i det gamle København: Niels Hemmingsensgade 8—10, være dækkede for Servering af de genopstandne: *Gule Ærter, Flæsk, Pølser og Pandekager* med tilhørende Øl og Kaffe for en samlet Enhedspris (incl. Betjening) af 5 Kr. 50 Øre og efterpaa (Kl. 20) vil Soraneren og Kunsthistorikeren Professor, Dr. phil. *Christian Elling* fortælle sine Kammerater: *Om Holbergs København* — det med saa stor Forventning imødesete Foredrag, som han paa Grund af Sygdom ikke fik holdt ved Sammenkomsten paa Holbergs sidste Fødselsdag den 3. December.

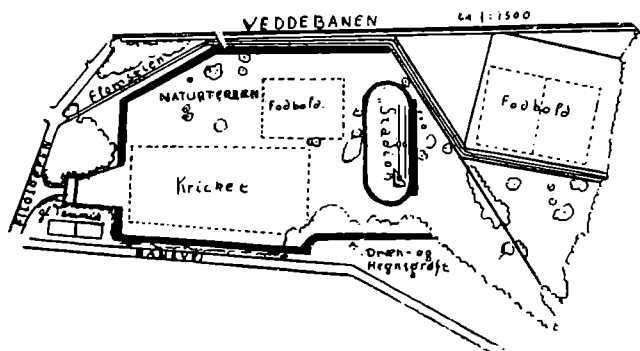
Derefter er der Lejlighed til Kortspil — men Spillekort maa da medbringes.

Af Hensyn til disse Dispositioner har Aftenens Værtinde, Direktrice Fru Anna Lauersen ønsket Anmeldelse i god Tid om Deltagelse. Dette maa da ske snarest til *Sekretæren: Johan Madelung*, Admiralgade 21, Telf. Palæ 1207 y mellem 18,30—20 og senest Mandag d. 2. Marts Kl. 20, da Tegningslisten sluttet og afgives.

Arrangementsudvalget.

SPORTSPLADS PAA FLOMMEN OG KLASSEBYGNING PAA GRØNNE PLADS

I *Soraner-Bladets* Novemberrnummer i Fjor (26. Aargang, Nr. 11 S. 95) meddeltes det, at der er Planer fremme om at anlægge en Sportsplads paa Flommen for Sorø Akademis Skole. I Skolebladet *Skyls* 3. Aargang Nr. 7, 31. Januar 1942 giver Kurator *Korsgaard* en Række detaljerede Oplysninger herom, og da Sagen sikkert interesserer gamle Soranere, bringes her et Resumé af Kurators Oplysninger.

Det foreløbige Projekt gaar ud paa at anlægge en Kriketplads, et Stadion og to Fodboldbaner. Kriketpladsen skal ligge paa selve Flommen langs Banevej og bliver 200×100 m. *Store Plads* maaler kun c. 70×70 m. For Enden af Kriketpladsen er det Meningen at indrette nogle Kastegaarde. Stadion kommer sandsynligvis til at ligge ved Gaaseøen. Syd for Gaaseøen anlægges en midlertidig Fodboldbane, medens den rigtige Fodboldbane skal ligge mellem Kriketpladsen og Banelinien, hvorfor den nuværende Flomsti skal flyttes ind langs Banelinien. Muligvis anbringes der en Løbebane om denne Fodboldbane, men muligvis foretrækkes Terrænet ved Gaaseøen ogsaa hertil. Ved Siden af de nuværende Tennisbaner ved Filo-sogangen opføres en lille Bygning til Omklædning, Brusebade og Sportsrekvisitter. Hvis Projektet godkendes, sættes Arbejdet i Gang i dette Foraar, men Anlægget kan næppe tages i Brug før i 1944. Om Vinteren kan Kriketbanen maaske ved Overrisling forvandles til Skøjtebane. Paa *Store Plads* skal der saas Græs, og den vedbliver at være Træningsbane for de mindre Elever. Hele Anlægget anslaaes til at ville koste c. 200,000 Kr.

Naar der ovenfor er Tale om en midlertidig Fodboldbane, hænger dette sammen med, at der er Forslag fremme om paa *Grønne Plads* — i ældre Tid *Lille Plads* — at opføre en Bygning, der skal rumme Undervisningslokaler for Fysik og Kemi samt Klasseværelser for de Klasser, som nu ikke har faste Lokaler. Da *Grønne* saaledes forsvinder som Fodboldbane, gaar man allerførst i Gang med at anlægge en midlertidig saadan ved Gaaseøen.

Skolens Gartner, Lektor *Georgsen*, har udarbejdet Planerne til den nye Sportsplads. Over disse Linier gengives hans Grundrids.

DØDSFALD

Den 28. April i Fjor døde i München *Sigurd Hanson Clausen*, som var født den 31. Marts 1895 i Sorø som Søn af Apoteker Harald Ulrik Victor Clausen og Hustru Anna Louise Katrine, f. Hanson. *Sigurd Clausen* gik i Sorø Akademis Skole 1906—13 og forlod den med Realeksamen. Siden har han været beskæftiget paa

en Medicinalfabrik i København og var ogsaa en Tid Indehaver af en Række Kolonialforretninger. For et Par Aar siden rejste han til Tyskland, hvor han altsaa er død.

FHV. AMTSLÆGE H. TRAUTNER DØD

Fhv. Amtslæge *Holger Trautner* er afgaaet ved Døden den 30. Januar. Bisættelsen foregik i Stilhed.

Holger Petersen Trautner var født den 4. Juli 1868 i Stiftsbjergby som Søn af senere Købmand i Sorø Julius William Trautner (døde 1914) og Hustru Ida Theodora, f. Petersen (død 1870). Han blev Student 1886 fra Sorø Akademis Skole og tog seks Aar senere medicinsk Eksamen. I Efteraaret 1892 under Koleraepidemien i Hamborg var han Skibslæge paa Korsør—Kieleruten og derpaa Reservelæge ved Odense Amtssygehus til 1893. I 1894 nedsatte han sig som praktiserende Læge i Grenaa, udnævntes i 1915 til Kredslæge for Nørre Djursland og i 1923 til Amtslæge for Skanderborg Amt, et Embede han tog Afsked med i 1936, hvorefter han flyttede til København.

Holger Trautner var en meget virksom og interesseret Læge, der gjorde en betydelig Indsats paa flere Omraader. Han var saaledes en af de første Læger herhjemme, der fik Specialistanerkendelse i Gigtsygdomme. I 1923—30 var han Formand for Skanderborg Amts Afdeling af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Formand for Plejebørnstilsynet i Grenaa 1915—22 og i Skanderborg fra 1924. Desuden sad han som Formand eller Bestyrelsesmedlem i en Række offentlige og private Institutioner og Foreninger og udnævntes i 1931 til Æresmedlem i Skanderborg Amts Jordemoderforening. Saavel i inden- som i udenlandske lægevidenskabelige Tidsskrifter har han skrevet talrige Artikler, og i 1903 paaviste han, at Colibacillen i Tarmkanalen er Aarsag til Dannelse af Urinsyre og dermed til Gigt og Rheumatisme.

I 1907 modtog han fra Carlsbergfondet Understøttelse til videnskabeligt Arbejde.

Udover Lægegerningen interesserede han sig bl. a. for Politik og var opstillet som konservativ Folketingskandidat i Grenaa og Ebeltoftkredsene ved Valgene i 1920.

Trautner blev i November 1894 gift med Marie Kirstine Louise (Maja) *Trautner*, f. 11. Februar 1871 i København som Datter af Grosserer O. J. Budtz-Jørgensen (død 1913) og Hustru Marie Kristine, f. Mikkelson (død 1917). Fru *Trautner* overlever sin Mand sammen med en Søn og to Døtre.

KILDEREJSEN

Den 13. Januar havde Operaen »Kilderejsen« Holbergs Komædie i *Vilhelm Andersens* Gendigtning og med Musik af Finn Høffding — Premiere paa Det kgl. Teater.

For 35 Aar siden havde »Maskerade«, ligeledes i *Vilhelm Andersens* Gendigtning og med Carl Nielsens Musik, Premiere paa samme Scene. Efter denne Begivenhed aftalte Komponisten med Forfatteren, at de skulde prøve endnu en Gang, og de valgte »Kilderejsen«. *Vilhelm Andersen* var færdig med Librettoen i 1921, men *Carl Nielsen* opgav Kompositionen og foreslog i 1929 at overlade Opgaven til Finn Høffding, som i 1931 havde Musiken færdig. Først 11 Aar efter fik Operaen omsider Premiere.

Vilhelm Andersens Tekst er udkommet hos Gyldendal som en lille Bog: »Kilderejsen. Komisk Opera i tre Akter. Efter Holbergs Komedie ved Villh. Andersen. Med Musik af Finn Høffding. (Pris Kr. 2,75).

Det er en Fornøjelse alene at læse Teksten. Vilhelm Andersen kan jo sin Holberg baade forfra og bagfra, og at han uden Grænser mestrer den ædle Rimkunst er en kendt Sag, burde i al Fald være det. Er De ikke paa det rene hermed, læs saa blot hans Oversættelse af Poul Møllers »Laus tabacis«. Der bliver ingen Tvivl mulig efter, og Overbevisningen fæstnes yderligere ved Konfrontationen med de lette, muntre, underfundige og ofte slyngede Rim, han præsterer i »Kilderejsen«, som slutter med Henriks Tale til Spectatores:

Paa Kongens Nytorv skal der knejse
en Ære-Støtte for vor Kilderejse.
Paa Støtten staar Hans Navn,
som først har foreskrevet København
den Sundhedskur,
der hedder Ungdom og Natur.
Og paa dens Sokkel *litteris Latinis*:
Invenit Petronella - -
for med den Pige
kan jeg ikke lignedes —
og saa: *Henricus fecit*.

Soranere, som Holberg jo ogsaa har foreskrevet adskiligt, kan kun have Glæde og Udbytte af at ofre et Par Timer paa »Kilderejsen«s Vers. *Vilhelmus fecit*.

-frey.

IN MEMORIAN

Kredslæge *Paul Nørgaard*

f. $20/4$ 1892. † $24/11$ 1941.

Kredslæge *Paul Nørgaard*, Nykøbing Mors, døde den 24. November i Fjor i en Alder af 49 Aar efter at være blevet indlagt paa Sygehuset i Nykøbing Mors lidende af en ondartet Tyfus, som han havde paadraget sig ved at tilse Tyfuspatienter indenfor sin Praksis, hvor der var flere alvorlige Tilfælde.

Kredslæge *Paul Henrik Carl Victor Nørgaard* var født den 20. April 1892 i Lem ved Skive og var Søn af Lærer Niels Nørgaard og Hustru Emilie Louise Heegaard. Han kom paa Sorø Akademi, hvorfra han dimitteredes som Student i 1913; efter Artium tog han straks fat paa det medicinske Studium, og i 1921 blev han Kandidat.

Derefter var Afdøde Kandidat paa Blegdamshospitalet i København samt havde forskellige Vikariater; var en Tid knyttet til den kirurgiske Afdeling paa St. Josephs Hospital og var fra 1924—25 Reservelæge ved Amtssygehuset i Rudkøbing; derfra kom han til Frederiksberg Hospital.

I 1928 tog Kredslæge Nørgaard Embedslægeeksamen, hvorefter han praktiserede i Køge, indtil han i 1936 udnævntes til Kredslæge i Nykøbing paa Mors.

Afdøde blev hurtigt almindelig afholdt i sin Lægekreds og vandt Anseelse som en dygtig og meget omsorgsfuld Læge samt en frisk og energisk Embedsmand.

Kredslæge Nørgaard ægtede i 1922 Sigrig Boubjerg Hansen, en Datter af Arkitekt og Muremester Niels Christian B. H. og Hustru, født Stecker; Fru Nørgaard overlever sin Mand sammen med en ung Datter.

—mmer.

AKADEMISTERENS LIV PAA SORØ I AARENE 1768—1771

Af Dommer *John Knox*.

Den vel kendte Godsejer af Sanderumgaard *Johan Bülow*, der ved sin Dygtighed, Retsindighed og Flid arbejdede sig op til de første Trin paa Statsstyrelsens Stige, var født 1751 i Nyborg og kom i en meget ung Alder ind i Hæren. Militærlivet kunde imidlertid ikke fylde hans Virkestrang, og i 1768 skaffede han sig Lejlighed til at komme ind paa Akademiet i Sorø, hvor han studerede og tilbragte tre for ham meget frugtbringende, minderige Aar. Mange Aar senere, da han uden egen Skyld havde mistet den kongelige Naade, som i saa rigt Maal var bleven ham til Del under Kong Fr. VI's lange Regeringstid som Kronprins, og sad som gammel Godsejer paa Sanderumgaard, hvor han døde 1828, skrev han et Brev til daværende Direktor ved Sorø Akademi og Skole Etatsraad *Tauber*, hvoraf det tydeligt frengaar, med hvilken Glæde Bülow ser paa sine Sorø Aar. Den dybe Ærbødighed og sønlige Kærlighed, hvormed gamle Soranere omfatter den kære gamle Skole og alt hvad Sorø hedder og Sorø er, har aabenbart ogsaa karakteriseret Datidens gamle Soranere for næsten 200 Aar siden.

Det gamle Tidsskrift »*Blandinger fra Sorø*« for Aaret 1831 meddeler p. 165 ff følgende Uddrag af Bülows omtalte Brev til *Tauber*:

»Hvorofte i mine Hviletimer arbejdede jeg mig ikke i min Baad i stærk Blæst hen til *Bøgholmen*, hvor der var smukke Lyststeder og Gange, indrettede af Professor *Schytte* og Akademisterne. Der tog jeg en stor Ellegren, som jeg satte foran i Baaden, og nu styrede jeg i fuld Fart tilbage med Vinden, for at igentage samme Sejlads. Oh det var en herlig Fornøjelse!

Paa Halvøen ligefor Akademiet havde vi anlagt en lille Skibsbro, ogsaa havde vi indrettet nogle Græs-bænke der. En gammel kroget Eg, som stod nær ved Broen, var der af Grev *Christian Rewentlov*, da han var Akademist, gjort Trappetrin i. Disse blev forbedrede af mig, og da Træet havde en tyk Top, kunde man, beskyttet for alle Vinde, sidde at læse deroppe. Der sad jeg mange Gange i Skygge og læste. I Farvandet derved lærte jeg mig at svømme. Om Vinteren var Skøjteløbet paa den dejlige Sø en behagelig og sund Tidsfordriv for os alle. Professor *Schønning* løb derimod paa Skier, naar der var dyb Sne. Vi havde og 2 à 3 Baller hver Vinter, som jeg tog lidenskabelig Del i. De begyndte Kl. 7 Slet om Aftenen og endte sjældent før Kl. henimod 9 Dagen efter. De fleste af Omegnens Damer — dansende Damer — var dertil indbudne, og alle blev vel beværtede. I de Slagelse Baller tog vi og undertiden Del. Saaledes kunde man dele Tiden imellem det *Utile* og *Dulce*. Oh hvilket Tidsrum af min Tilværelse!

Det sidste Aar jeg var paa Akademiet, indrettede vi med vor kære Overhofmesters Tilladelse, et Theater i Spisesalen. Akademisterne var de eneste Skuespillere, *Lowzow* og *Schøller*, (Privatist) maatte være Skuespillerinder, og Repetenten *Hr. Kongslev* var saa god at paatage sig at være Souffleur. Det første Stykke, der blev givet, var »*Det arabiske Pulver*« af *Holberg*, hvori jeg havde *Leanders*, *Lowzow* Oldfluxes og *Wormskjold* en Jødes Rolle. De øvrige erindrer jeg ikke mere. Det

andet Stykke var »Franskmanden i London« hvori jeg var Baronen. Det tredje skulde være »Zaires«, hvori Orosman faldt i min Lod, men just Dagen før dette skulde gives, kom der Efterretning om at *Dronning Sophia Magdalena* var død, og dermed var al Comedie endt. Liebhave udgjorde Orkestret, og jeg stod for Balletterne.

Concerter havde vi hver Lørdag Aften, hvori Overhofmester *Rejsenstejn*, som var en stor Musikelsker og opmuntrede Academisterne til at lægge sig efter Musik, blæste den første Fløjte, jeg den anden, *Dr. Buchhave* den første Violin, Dansemester *Schübler* den anden, Sprogmaster *Almer Bas* (siden ogsaa jeg) og hans Frue *Clavicembale. Urne* og Degnen *Musted* sang, *Lowzow, Wormskjold* og Informator *Ibsen* spillede siden paa Fløjte. Saaledes havde vi en ganske taalelig Concert for Tilhørerne og en behagelig Øvelse selv.«

Frasel Ballernes Længde, som i min Tid aldrig strakte sig udover Kl. 4, da »Forgangen Nat« uvægerlig lød for uigenkaldelig sidste Gang, kan jeg nikke gænkende til hele *Bülows* Beretning, baade hvad Sejlad, Svømning, Skøjtøløbning, Baller, Komedier og Concerter (dog i mere beskeden Maalestok) angaar, ogsaa jeg siger »Hvilket herligt Tidsrum af min Tilværelse!« Det forekommer mig, at man allerede paa det Tidspunkt af *Bülows* Liv ser den unge dygtige, vel udrustede og interesserede Mand, der senere gjorde sig saa fortjent af sit Fædreland og blev den store Mæcæn og Bogelsker, hvem Sorø Akademis Bibliotek, særlig hvad Manuskripter angaar, staar i saa stor Gæld til.

25 AARS JUBILARER

Realisterne fra 1916 fejrede i Fjor Sommer deres 25 Aars Jubilæum med en kammeratlig Udflugt til Sorø. Noget post festum bringes fra denne Udflugt her et Billede, paa hvilket ses i forreste Række fra venstre:

S. Schrader — S. A. Borchorst — S. Ingerslev — C. Steinmetz.

Og i bageste Række fra venstre:

B. Formark — Inger Hansen — Laura Kamphövener, f. Petersen — Asta Wiberg (f. Hansen) — O. Hechtermann-Jensen.

TRE SORANERE

I det Jubilæumsskrift, som Frederiksborg Amts Spare- og Laanekasse udgav i Anledning af sit Hundreedaarsjubilæum den 18. Januar d. A., omtales mellem de Mænd, der deltog i Sparekassens Ledelse i dens første Aar, Soraneren *Michael Frederik Gustav Smith*.

Michael Smith var født den 24. Maj 1815 i København som Søn af Justitsraad, Godsejer til Bækkeskov *Michel Leigh Smith* (død 22. Januar 1843) og Hustru, født de *Coninck*. Han kom paa Sorø Akademi 1827, tog Studentereksamen 1834 og 1836 Filosofikum ved den akademiske Læreanstalt i Sorø, blev juridisk Kandidat 1842, købte Skovsgaard ved Slagelse, i 1848 Eskemosegaard ved Birkerød og i 1857 Skönabäck i Skaane for endelig at gøre sit Livs Hovedgerning i Ordningen og Moderniseringen af Landbodriften paa Rudbjerggaard ved Rødby, som han ogsaa erhvervede. Saalænge *Smith* ejede Eskemosegaard, deltog han i det offentlige Liv, der udfoldede sig omkring Frederiksborg Slot og Hillerød. I 1856 indtraadte han saaledes i Sparekassens Direktion, men da han i 1857 flyttede fra Amtet, nedlagde han sit Hverv. Samme Aar udnævnte *Frederik* den Syvende ham til Jægermester. *Smith*, som var gift med *Emma Elisa Eleonora Henriette Tichy*, Datter af preussisk Konsul i Triest *Antonio Tichy* og Hustru *Emilie*, f. *Johannot d'Echangent*, døde i København den 9. Juli 1893. Han var meget populær i Soransk Samfund, deltog hyppigt i dets Sammenkomster og Udflugter og skal have været en morsom Taler.

Hans Søn *Antonio Gustav Gottlieb Leigh Smith* gik paa Sorø Akademi 1858—66 og blev ogsaa Student derfra. Han var født den 26. December 1848 paa Eskemosegaard og traadte efter Studentereksamen ind i Hæren. Den 24. Juli 1868 blev han Sekondløjtnant i Artilleriet og 1. November 1872 Premierløjtnant. I de følgende Aar læste han til statsvidenskabelig Eksamen og blev cand. polit. den 19. Januar 1880. Den 1. Juli 1881 traadte han udenfor Nummer i Hæren og overtog samme Aar Redaktørstillingen ved »Fædrelandet«, da *Plougs* gamle Blad var overtaget af et Interessentskab, som vilde skaffe det større Udhredelse ved at lægge mere Vægt paa Nyheder og Handelsinteresser end hidtil. *Smith* var ingenlunde uden Dygtighed, men kunde dog ikke løse den stillede Opgave, og »Fædrelandet« ophørte at udkomme den 31. Marts 1882. Den 25. Juni 1883 afskedigedes han af Hæren for atter den 1. April 1884 at blive udnævnt til Kaptajn i Artilleriets Forstærkning. I 1889 ansattes han som Ekstraassistent i Rigsarkivet og gik senere i Udenrigstjeneste. Den 29. Juni 1896 udnævntes han til udsendt Kgl. Konsul og Konsuldommer for Kina i Shanghai, traadte 1. August s. A. atter udenfor Nummer i Hæren, afskedigedes fra Konsulembedet 24. Oktober 1903 fra 1. November s. A. og døde i København den 13. April 1905. *Smith*, som var ugift, var Ridder af Dannebrog og af den svenske Nordstjerneorden samt Indehaver af en kinesisk Ordensdekoration.

Jægermester *Smiths* Broder, altsaa *Antonios Farbroder, Gottlieb Smith*, gik ligeledes paa Sorø Akademi, i Aarene 1828—36, da han blev udmeldt af øverste Klasse. Det var en meget alvorlig og pinlig Affære. *Gottlieb Smith* og hans Kammerat *Chr. Friedenreich* kom berusede hjem til Sengetid, forlod atter Sovesalen paa Hovedbygningen, sneg sig ud gennem et Kældervindue og soldede videre paa Akademiboligen, Regensen paa Sorø Torv. Lærerforsamlingen besluttede, at Justitsraad *Smith* paa Bækkeskov skulde anmodes om at udmelde sin Søn, og i den Anledning veksledes nogle interessante Breve mellem Direktør *H. F. J.*

Estrup og Justitsraaden, hvem den pludselige og bratte Afslutning paa Sønnens Skolegang bragte i Harnisk. Dr. *Olaf Carlsen* har i Soraner-Bladets 14. Aargang, Numrene 3 og 4, omtalt denne Affære og Brevvekslingen udførligt. Sagen har, skriver Carlsen, utvivlsomt kastet en mørk Skygge over de sidste Maaneder af Estrups Direktortid og givet ham et bittert Minde at rejse bort med.

— Ja, saadanne personalhistoriske Meddelelser kan der altsaa komme ud af nogle Linier i en Sparekasses Jubilæumsskrift.

—*frey.*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling afholdes Lørdag Aften den 18. April 1942.

*

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 8. Decem-ber 1941—4. Februar 1942 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Godsejer *Jørgen Bech*, Brorupgaard pr. Havrebjerg.

Forpagter *Henrik Castenschiold*, Østerhovedgaard pr. Skelskør.

Direktør *Jonas Lind*, Avenue de Mareschall Foch 20 bis St. Cloud, Paris.

Assurandør *Niels Wissing*, Mølholm, Lido, Vejle.

Stud. tech. *Bent Christensen*, Hospitalsvej 5, 1. (1940)

Kontorist *John Rudolf Hansen*, Hotel Klubben, Sorø. (1940)

Stud. jur. *Vald. Skovgaard Jensen*, Aldersrovej 9, Aarhus (1940).

Stud. med. *Bent Hallager*, Lykkesholms Alle 12 (1940).

Ferdinand *S. Olsen*, Sandvaadsgaard, Fuldbj pr. Sorø (1940).

Stud. mag. *Niels Holger Skyum-Nielsen*, Maglekildevej 17 (1940).

Savværksstuderende *Jørgen Sabroe*, Københavnsvej 27, Hillerød (1940).

Stud. med. *E. Søgaard Rasmussen*, Herluf Trollesgade 43, Aarhus (1940).

Harald Eich, Trautnersvej, Sorø (1940).

Steffen Johansen, Østbanegade 159, 5. (1940).

Rørlægger *Erik Pedersen*, Rolighed 22, Sorø (1940).

Leif Kofoed, Torvet, Nexø, Bornholm (1940).

Repræsentant *Jørgen Rasmussen*, Flakholmen 36 (1924).

Stud. polit. *Ove Sevel*, Istedgade 14, 2 (1940).

Søkadet *Arne Thuesen*, Søofficersskolen, Holmen (1940)

Stud. merc. *Ellen Jørgensen*, C. N. Petersensvej 28 (1940).

Stud. jur. *Bent Wejdling*, Rosenvængetsalle 14 (1940).

Stud. med. *Peer Pærregaard*, Berlings Bakke 4, Chl. (1940).

Skovfogedelev *Henning Nielsen*, Lundsgaardsvej 3, Sorø (1940).

Proprietær *Palle Elkiær*, Væddinggaard pr. Børkop (1906).

Boghandlermedhjælper *Ove Roy*, Slotsgade 11, Hillerød (1935).

Stud. jur. *Daniel Hansen*, Silkeborgvej 116, 2., Aarhus (1940).

Stud. mag. *N. M. Saxtorph*, Engtoftevej 6.

Timelærer ved Sorø Akademis Skole, cand. mag. *Otto Jensen*, har fint bestaaet Eksamen i praktisk Undervisnings-Færdighed. Som Vejleder har fungeret Rektor *West* i Historie, Adjunkt *Truelsen* i Geografi og Adjunkt *Nordahl Svendsen* i Kemi.

Ved Gymnasiastforeningen »Baldur«s Julefest blev Lektor *Hubert Rosen* udnævnt til Æresmedlem. Rosen har selv i sin Tid været Baldur-Præsident og har ofte holdt Foredrag i Foreningen.

Paa »Grønningen«s Udstilling paa Charlottenborg har *Victor Haagen-Müller* solgt to Malerier: Sommer, Anholt, 700 Kr., og Foraar i Tibirke Lunde, 350 Kr.

*

Sekretær, cand. polit. *Niels Elkær Hansen* ('34) har indgaet Ægteskab med Frøken Vibeke Klerk.

*

Forlovelse er indgaet mellem Bygningskonstruktør *Ib Marcussen* (R. 34) og Frøken Karen Jordan, Søster til stud. med. *Ole Jordan* ('36) og Datter af Departementchef i det kinesiske Toldvæsen K. Jordan, Shanghai.

*

Forlovelse er indgaet imellem stud. jur. *Jørgen Drechsel* og Frøken Birgitte Grandjean, Datter af Kommandør Asger Grandjean.

*

Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet, Dr. juris *Ernst Andersen* er blevet antaget som Lektor i Retsvidenskab ved Universitetet for et Tidsrum af tre Aar fra den 1. Januar.

*

Louis E. Grandjean har i Kommission hos Dambæks Boghandel i Fredericia under Titlen »Fra Dauphine til Fredericia« udsendt en lille Bog indeholdende fem personalhistoriske Essays om Hugenot-Slægten Armand, der via Schweiz og Tyskland kom til Danmark i 1722 og siden fordanskede Slægtsnavnet til Herman.

*

Forlovelse er indgaet mellem Frk. Ruth Hansen, Ringe, og exam. pharm. *Niels Ulrik Møller* (R. 35), Ringe, Søn af afdøde Telegrafbestyrer Knud Møller, Sorø.

*

I Soraner-Bladet Nr. 12 for 1941, Side 104, var i en Notits afdøde *Alfred Jensen* betegnet som Herredsfoged i Sorø. Der skulde have staaet Birkefuldmægtig.

Fhv. Lektor *Gøtzsche* paa Herlufsholm gør Soraner-Bladet opmærksom paa, at den i Bladet Nr. 12, 1941, omtalte afdøde Købmand i Søndved *Felix Perch-Nielsen* havde en Søster Ida Louise (død 17. November 1941), som var gift med Herlovianeren Alexis Michelsen, tidligere Proprietær og senere Inspektør ved Østifternes Landhypotekforening.

Aarboeg for Historisk Samfund for Sorø Amt XXIX 1941 er udkommet. Den indeholder følgende:

De tvende Kirketaarne. Af Forfatter August F. Schmidt, Brabrand. — Bidrag til Slagelse Latinskoles Historie. Af Sognepræst, Dr. theol. Niels Nøjgaard, Slagelse. — Skælskør Tøndemaal? Af stud. mag. Poul Rasmussen, Riisskov. — Ejerskikkelser fra Skjoldenæsholm. Af Pastor J. Naumann, Jystrup. — Træk fra Indre Missions Frembrud i Haslev. Af Højskolelærer N. P. Pedersen, Haslev. — Begivenheder i Sorø Amt under Krigen med Englænderne 1807—14. Af Lærer M. A. Ebbesen, Stigsnæs.

Desuden bringes nogle Foreningsmeddelelser. Aarsmødet holdtes den 24. August 1941 paa Sorø Akademis Skole, hvor Lektor, Dr. P. Helms var Fører paa en Rundtur i Hovedbygningen og i Kirken. Den 12. Oktober var Medlemmerne i Nationalmuseet, hvor Direktøren, Dr. P. Nørlund, fortalte om Museets Historie.

*

Den til Onsdag Aften den 4. Februar berammede Sammenkomst i Zoneredningskorpsets Centralstation med paafølgende Garagefest udsattes paa Grund af Kulden til et senere Tidspunkt.

*

Udenrigsministeriet meddelte Lørdag den 31. Januar:

Den danske Gesandt i Buenos Aires, *Fin Lund*, der tillige er akkrediteret i Montevideo, Santiago og La Paz, har afslaaet af efterkomme Udenrigsministeriets Instruktioner og har forsøgt at opretholde en officiel Position som dansk Gesandt i de Lande, hvor han i sin Tid blev akkrediteret.

Da Minister Lund ved denne Handlemaade har gjort sig skyldig i grov Insubordination og Til sidesættelse af sine Pligter som Tjenestemand, er han ved kgl. Resolution af 24. f. M. blevet afskediget af Statstjenesten uden Varsel i Henhold til Tjenestemandsløvens Regler. Spørgsmaalet om de strafferetslige Følger af hans Handlemaade er forelagt de vedkommende Myndigheder.

Med den argentinske Regerings Indforstaaelse er Gesandskabets Ledelse indtil videre overgivet til den ved Gesandtskabet ansatte Hr. C. Carbel som Chargé d'Affaires.

Fin Lund tog i Sommeren 1900 Realeksamen fra Sorø Akademis Skole.

Rektor *West* talte den 4. Februar om Emnet »Indtryk og Erfaringer fra Grænselandet 1920—41« paa et Fællesmøde, som Grænseforeningens Ungdomsforeninger i København holdt i Borgernes Hus.

Gamle Soranere, som for den resterende Del af Skoleaaret vil tegne Abonnement paa Skolebladet »Skyls«, kan gøre dette ved Henvendelse til Gymnasiast *Frank Damkier*, Sorø Akademis Skole. Prisen er Kr. 1,50 (Porto iberegnet).

*

Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* har afløst Stationsforstander *Helsø* som Bestyrelsesmedlem i Gentofte Kommunal- og Grundejerforening.

*

Lørdag Aften den 24. Januar afholdtes det saakaldte Vandbal paa Sorø Akademis Skole.

*

Dansk-Kanadieren *Erling Porsild* er ifølge en til New York indløbet Meddelelse ankommet til Kolonien Godhavn paa Diskøen, hvor han skal fungere som kanadisk Konsul.

*

Civilingeniør *Vilhelm Benedikt Kann Rasmussen* (27) er fra Maj 1941 fratraadt sin Stilling som Afdelingsingeniør og Salgsleder i A/S Vølund og har paabegyndt selvstændig Virksomhed i Samarbejde med Civilingeniør Cornelius Hansen.

Firmaets Speciale er Konstruktion og Udførelse af kit-fri Glastage og Specialkonstruktioner i Træ og Staal. Firmaet paatager sig endvidere Planlægning og Beregning af Dagslysbelysning.

Civilingeniør V. Kann Rasmussen var fra 1932 til 1939 Leder af Firmaet Edv. Storrs tekniske Afdeling.

Firmaet V. *Kann Rasmussen & Co.* har i den forløbne Tid faaet overdraget en Række Arbejder, bl. a. Glastagene paa Hørskætteriet i Viby, Trælamelkonstruktionen og

		BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278	
		Inger Norries Sølvsmie <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 564B	Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773
„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmlands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i> . Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø		TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814 . Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).	

Ovenlys til Sportshallen i Høng m. v. I Samarbejde med Firmaet David Unmack udfører det for Tiden Glastagene paa Udvidelsen af Dalum Papirfabrik.

*

Frederiksborg Amtsraad udnævnte den 29. Januar 1. Reservelæge paa Rigshospitalets Afdeling B, Dr. med. *Torben Andersen* ('23) til Overlæge for Hillerød nye Centralsygehus medicinske Afdeling. Den nye Overlæge, som er 37 Aar, erhvervede i Efteraaret 1937 Doktorgraden paa en Afhandling om »Faareblodlegemernes antigene Struktur«. — Hans ældre Broder er Soraneren, Overlæge paa Dronning Louises Børnehospital, Professor, Dr. med. *Oluf Andersen*.

*

Dr. *Olaf Carlsen* har i »Aarhus Stiftstidende« for 31. Januar skrevet en Kronik om den i 1911 afdøde Pædagog, Overlærer ved Aarhus Katedralskole *J. Hoffmeyer*, der ogsaa var den første Chef for Statsbiblioteket i Aarhus.

Julius Jens Emil Hoffmeyer, som var født i 1841, blev Student fra Sorø i 1860.

*

Det ny Orgel til Sorø Kirke ankom midt i December. Det er tegnet af Arkitekt Kaare Klint, en Søn af Grundtvigskirkens Arkitekt, og er betydeligt større end det gamle Orgel, idet det har 37 Stemmer mod dettes 21.

*

Regnskabet for Sorø Akademis Skole for Regnskabsaaret 1940—41 viser en Udgift paa 823,000 Kr. Der er et Overskud paa 429,000 Kr. mod budgetteret 199,000 Kr. I det forudgaaende Regnskabsaar var Overskudet 152,000 Kr.

*

Ved Valgene i December til Den danske Præsteforenings Hovedbestyrelse valgtes Pastor *Paul Nedergaard*, København, til Medlem.

*

Vesterbros Samaritan fejrede den 28. Januar 50 Aars Jubilæum. Soraner-Bladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller* har i 25 Aar været Medlem af Bestyrelsen og var indtil for nogle Aar siden i en Periode paa 10 Aar dennes Formand.

*

Lektor ved Svanholm Gymnasium *Ove Thyssen* ('00) fyldte 60 Aar den 6. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Forlovelse er indgaaet mellem Læge, Frøken Nelly B. A. Larsen, Datter af fhv. Kontorchef i Landbrugsministeriet L. P. Larsen, og Læge *Johannes Dam*, Søn af afdøde Sognepræst P. M. Dam.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Else Nielsen, Datter af Forstander, Kommunalærer I. P. M. Nielsen, Præstø,

og cand. pharm. *Andreas Lose Hee*, Søn af afdøde Grosserer L. Hee, København.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Lona Poulsen, Datter af Styrmand H. C. Poulsen, Nordby paa Fanø, og Styrmand *S. E. Koch Sørensen*, Søn af Styrmand Koch Sørensen, Aarhus.

Missionær *Johs. Rasmussen*, Hellerup, er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Paa Munksgaards Forlag er udkommet: *Ragnar Spärck* »Den danske Dyreverden dyregeografisk og indvandringshistorisk belyst«, 116 Sider. Pris: Kr. 7,50.

Hos Gyldendal udkommer en Samling færøsk Lyrik under Titlen »Røster fra Nordatlanten« og indeholdende Digte bl. a. af *Chr. Matras* og *Regin Dahl*.

*

Følgende Soranere har bestaaet den lægevidenskabelige Embedseksamen med Laudabilis: *V. J. Baark* (tidligere Arkivar i Soransk Samfund), *J. Seidelin Dam*, *Mogens Fog-Poulsen* og *Eilif Joensen*.

*

Cand. mag. *H. Haarlov* er fra 1. Februar ansat som Time lærer ved Sorø Akademis Skole.

*

Lørdag Aften den 31. Januar holdt Adjunkt *Nordahl Svendsen* i Døvtummeforeningen i København sit Foredrag om Elektroner og Atomer. En Tolk oversatte gennem Fingersproget Foredraget for Mødedeltagerne.

I »Svendborg Amtstidende«s 100 Aars Jubilæumsnummer den 3. Januar skrev Professor, Dr. phil. *Johannes Pedersen* under Titlen »Jeg husker...« om sine Barndoms minder og Dommer *Knør* om Oprindelsen til Byen Svendborgs Navn.

Kurator ved Københavns Universitet og Chef for Sorø Akademis økonomiske Forvaltning *M. Korsgaard* fyldte 60 Aar den 10. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Radiotelegrafist *Mogens Lerche* og Frk. Inger Risom.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Gerda Hansen, København, Datter af Overassistent A. C. Hansen, og Amtsfuldægtig, cand. jur. *Leo Willert*, Holbæk, Søn af Proprietær N. Chr. Petersen, Krebshus pr. Sorø.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 3

MARTS 1942

GENERALFORSAMLING

OG

80 AARS FØDSELSDAG

Tirsdag den 14. April fylder *Soransk Samfund* 80 Aar. Samfundets 74. ordentlige Generalforsamling er henlagt til denne Dag, d. v. s. den afholdes Tirsdag den 14. April Kl. 18½ i Restaurant Karnappen, Niels Hemmingsensgade 8—10 med følgende Dagsorden:

1. Aflæggelse af Beretning for 1941 (*Formanden*).
2. Regnskab for 1941 aflægges for
 - a. Soransk Samfund (*Rasmusen*).
 - b. Understøttelsesfonden (*Clausen*).
 - c. Jubilæumsfonden (*Clausen*).
 - d. Valdemar Petersens Legat (*Clausen*).
 - e. Bladfonden (*Rogert Møller*).
 - f. Soranerbladet (*Rogert Møller*).
3. Budget for 1941 (*Rasmusen*).
4. Kontrakt med Ingeniør *Manfred Hammerich* angaaende Sorø-Filmen (*Formanden*).
5. Valg af Bestyrelse (*Knox, Louw, Rogert Møller, Suhr-Henriksen* og *Tholl* afgaar efter Tur).
6. Valg af Revisorer og Revisor-Suppleanter.
7. Eventuelt.

Efter Generalforsamlingen samles man i en tilstøden- de Sal for at festligholde *Soransk Samfunds* 80 Aars Fødselsdag med følgende Souper: Canapé (forskellige Smaalækkerier). varm Ret — til begge disse serveres Pilsner-Øl. Derefter Dessert i Form af Akademi-Æble- kager, hvortil et Glas Vin, og saa Kaffe. Senere samles alle Deltagerne om flammende Puncheboller, og her vil bl. a. Radio- og Filmsingeniør *Manfred Hammerich* fremføre først den skønne *Film om Sorø Egnen* og derefter den af ham selv fremstillede personalhistoriske *Sorø Akademi-Film* »Husker du —«, hvis udmærket optagne Billeder særlig vil være af Interesse for alle Soranere.

Af Hensyn til de herskende Restriktioner maa eventuelle Deltagere i Festen melde sig inden *Lørdag den 11. April Kl. 14* til Samfundets Kasserer: Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 24, Telefon Central 8229, til hvem ogsaa Betalingen: 11 Kr. for *Seniores* og 6 Kr. for de 8 *Yngste Aargange* vil være at erlægge mod Ud- levering af Adgangs- og Deltagerkort. — Smør- og Brødkort medbringes.

Bestyrelsen.

PROTEST

I Soraner-Bladets Nr. 2 kan man læse om Sorø Aka- demis nye Byggeplaner:

»Der er Forslag fremme om paa Grønne Plads at opføre en Bygning, der skal kunne rumme Undervisningslokaler for Fysik og Kemi, samt Klasseværelser for de Klasser, som nu ikke har faste Lokaler.«

Disse Planer om Bebyggelse af Grønne Plads maa for- bave og bedrøve alle, som kender Udsigten fra den smuk- ke 200-aarige Lindealle mod Søen og Ingemanns Ø, mod Pa- villonen og Skolen; et Stykke Natur, som er enestaaende og typisk dansk, vil hermed være ødelagt for stedse. Det er en Sag, som ikke alene angaar alle Soranere, men i det hele taget alle, som sætter Pris paa en smuk Forening af Natur og Arkitektur.

Ethvert Byggeføretagende paa Sorø Skoles Grund (mel- lem Klosterporten og Banevejen) er selvsagt et voveligt Eventyr, men kan naturligvis løses med nænsom Haand, men en Bebyggelse af Grønne Plads vil forekomme os at være et Barbari, som nødigt skulde staa som et varigt Min- de om vore Tidens Styre.

Til den, sikkert nødvendige, Udvidelse af Skolens Klasselokaler maa der kunne findes andre Steder paa Aka- demiets Grund, hvor den gør mindre Skade, f. Eks. Avls- gaardens Terræn, Tennisbanerne ved »Store Plads«, ja om galt skal være i Forlængelse af Biblioteksbygningen, maaske er der ogsaa andre Muligheder.

Sorø Akademi er et afsluttet Hele, organisk vokset op gennem Aarhundrederne. Ethvert nyt Byggeføretagende *foran* den gamle Opkørselsallé til Thuras Akademi og mer eller mindre i Flugt med Hovedbygning og Pavillonen vil bryde de klare Linjer, som kan følges lige fra det gamle Kloster, over Rococoskolen til det nuværende Anlæg. Der er derfor for os al Anledning til i Tide at søge Sagen dra- get frem for Dagens Lys. Og der er al Anledning til i Tide at appellere til alle gode Magter, der vil faa med denne Sag at gøre, naturligvis først og fremmest Undervisnings- ministeriet som højeste Instans, men ogsaa de forskellige Frednings- og Naturfredningsnævne.

Ingen, der med aabne Øjne har staaet paa dette Sted, kan ønske disse Værdier ødelagt.

Jan Buhl.

Helge Refn.

„SALY“

Vor udmærkede Kammerat, Direktør for Ny Carls- berg Fonden, *V. Thorlacius Ussing*, holdt Mandag Aften den 23. Februar Foredrag for en talrig Forsamling om den berømte franske Billedhugger *Jacques François Joseph Saly*, som var født 1717 i Valenciennes, og som efter stærk

Opfordring i 1753 rejste til København, hvor han efterlod sig et uforglemmeligt Minde ved sit Mesterværk Rytterstatuen af Kong *Frederik V* paa Amalienborg Slotsplads. Dette Mesterværk, som for Resten først blev afsløret i 1771 flere Aar efter Kong *Frederik V.*s Død, er et af de fornemste og skønneste Monumenter, vor By ejer.

Foredraget var arrangeret af Foreningen »Fransk Kunst«, hvis Formand er Kunstmuseets Direktør *Leo Svane*, og blev holdt i Nationalmuseets fornemme og skønne, gamle Foredragssal. Det var i høj Grad præget af *Ussings* store kunsthistoriske Viden og hans Kunstsans og Kunstglæde og lønnes med stærkt Bifald. Foredraget var ledsaget af fortrinlige, klare Lysbilleder.

Knor.

LEKTOR GORM HANSENS 70 AARS DAG

Lektor ved Sorø Akademis Skole *Gorm Hansen*, som boer i Ingemanns Hus, fyldte 70 Aar Onsdag den 18. Februar, hvilket medfører, at han falder for Aldersgrænsen og ved dette Skoleaars Slutning maa tage Afsked med sin Gerning.

Denne Gerning har Lektoren saa røgtet i ikke mindre end 40 Aar. Den 30-aarige cand. theol. *Gorm Hansen*, som er Kandidat fra 1898, og i tre Aar havde virket som Lærer ved Kostskolen i Birkerød, konstitueredes nemlig efter Sommerferien 1902 som Adjunkt ved Sorø Akademis Skole. Den, som skriver disse Linier, paabegyndte da sit sidste Skoleaar som Elev i VI Klasse, nuværende III G., og da man forlod Skolen, havde *Gorm Hansen* akkurat virket et Skoleaar ved denne. Nu har han været der i 40 Aar. Ved en saadan Kendsgerning fornemmer man selv, at man er rykket godt op i Aarene. Gennem disse 40 Aar har *Gorm Hansen*, der i 1919 udnævntes til Lektor, viet Skolearbejdet megen Interesse og Kærlighed og vundet saavel sine Medlæres som Elevs Agtelse ved sin Retsindighed og ligevægtige, rolige Optræden under alle Forhold. Som Skolens ældste Lærer har han nogle Gange været konstitueret i Rektorembedet, sidste Gang under daværende Rektor *Raaschou-Nielsens* lange Sygdom. Gamle Soranere, som i de Dage kom til Sorø, hvad enten det nu var for at deltage i Kriket- og Fodboldkampe eller i anden Anledning, blev da altid af den konstituerede Rektor mødt med en jævn og ligefrem hjertelig Gæstfrihed og Venlighed og vil stedse bevare det smukkeste Indtryk af den gamle, hvidhaarede Lektor, der nu har tjent deres Skole trofast under tre Rektorer, først *Hoff*, saa *Raaschou-Nielsen* og sidst *West*.

Fødselsdagen blev en Festdag paa Skolen. Ved Lovsangen om Morgenen holdt Rektor *West* en smuk Tale, hvori han gav Udtryk for, hvor afholdt *Gorm Hansen* er af Medlærere, Elever og Forældre, og ønskede ham et godt og lykkeligt Otium, naar han til Sommer tager Afsked med Skolegerningen.

I Dagens Anledning havde Eleverne fri om Eftermiddagen. *Gorm Hansen* var jøvrigt Genstand for megen hjertelig Opmærksomhed og modtog mange Gaver og Fødselsdagshilsener. Mellem disse var en Hilsen fra *Soransk Samfund*. Lærerpersonalet forærede den 70-aarige en Merskumspibe med tilhørende Tobak, det sidste sikkert en i Tider som disse meget kærkommen Gave.

—*frey.*

„HUSKER DU“

I Løbet af Sommeren 1941 har Soraneren, Radioingeniør *Manfred Hammerich* optaget en Sorøfilm, der er lidt udover det almindelige og af speciel Interesse for alle gamle Soranere.

Filmen, der har være forevist Bestyrelsen, er en Arkivfilm, for for Eftertiden at bevare vore gamle Lærere.

Filmen har sit Udgangspunkt i Soransk Samfunds overordentlig vellykkede Sorøtur sidste Sommer, og vi ser os selv komme marcherende, syngende ind ad Banevejen med en Fanevagt fra Soldaterkorpset i Spidsen. Vi ser vor gennem mange Aar elskede Formand, Stabslæge *Gordon Norrie* hilse Fanen, og oplever igen ved Rektors Velkomst foran Skolen hele den uforglemmelige Dags Stemning.

Saa kommer nogle Enkeltoptagelser af forskellige andre Gammelsoranere og endelig Filmens Hovedindhold, Enkeltoptagelser af Rektor og samtlige Lektorer og Adjunkter, der har været ansat paa Skolen i 20 Aar eller derover.

Det er en herlig Oplevelse at se sine gamle Lærere igen, og de er taget lige paa Kornet, bl. a. vil vi med Vemod mindes Lektor *Holten*.

Ikke alene de Lærere, der stadig fungerer paa Skolen, har *Hammerich* naaet at faa med, ogsaa Rektor *Bohn* og Lektorerne *Erlandsen*, *Gad* og *Mikkelsen* — sidstnævnte endda med et Smil — er det lykkedes at faa med.

Til Filmen har *Hammerich* samlet speciel Soranermusik, og iøvrigt udmærker Filmen sig ved meget klare Billeder og godt ramte karakteristiske Situationer.

Det er Tanken stadig at udvide denne Flim med Optagelse af Lærerne, efterhaanden som de rykker op i Ancienniteten, saaledes at man herigennem vil faa et komplet Arkivmateriale.

Filmen er — eller bliver — erhvervet af *Soransk Samfund* efter et bestemt Afbetalingsystem, og vil kunne udlejes til for Eksempel vor jyske og fynske Afdeling, Jubilæer, Afgangshold og i det hele taget til Soranere, som maatte ønske at se den.

Nærmere Oplysninger herom vil kunne faas hos Radioingeniør *Manfred Hammerich*, Howok Lyd og Film, Studiestræde 34, København K., Telefon Palæ 5883.

Filmen vil faa Premiére paa Soransk Samfunds 80 Aars Fødselsdag.

Svend Clausen.

ASSER RIIGS TROP

Asser Riigs Trop, Akademiets Spejdertrop, har i de sidste to Aar, takket være den tidligere Gymnastikassistent cand. mag. *S. B. Gnudtzmanns* energiske Ledelse, haft en stadig Fremgang i Medlemstal og er nu oppe paa 42 Spejdere. Troppen har i mange Aar haft en Hytte i Bromme Plantage, men af flere Aarsager (svigtende Tilsyn, ingen Grundmur og deraf følgende Opløsning af de nedrammede Pæle) er Hytten nu ganske ubrugelig og nærmest værdiløs; for at faa en for Akademiets Spejdere værdig Hytte har Tropsraadet, hvis Formand er Rektor *West*, besluttet at danne en Byggefond til Opførelse af en ny Hytte samsteds. For at faa et Startbeløb afholdt Troppen en større Tropsfest Søndag d. 15. Marts Kl. 14, hvor Drengene ved Udstillinger, Opvisninger og anden Underholdning viste, hvad Troppen formaar; i Forbindelse med Festen afholdtes et Lotteri med Lodsedler à 50 Øre.

Da det Beløb, vi regnede med at faa ind herved, langtfra dækker Omkostningerne ved Opførelsen af en ny Hytte, appellerer vi herigennem til gamle Soranere om at give et

Bidrag til Fonden, enten kontant eller i Materialer, saa vi nu kan faa opført en solid og praktisk Bygning. Bidrag kan sendes til cand. mag. Sv. A. Nielsen, Søgade 9, Sorø, eller til Kassereren Adj. O. Gad; ethvert Bidrag stort eller lille vil blive modtaget med Taknemmelighed.

Paa Tropsraadets Vegne

Svend Aage Nielsen,
Tropsfører.

NY NIELS KLIM-UDGAVE

Holberg-Samfundet af 3. December 1922 udgav hos Gyldendal sidst paa Aaret 1941 et digert og stateligt udstyret Værk med følgende Titel: »Ludvig Holberg: Niels Klims underjordiske Rejse og det femte Monarkis Historie. I Jens Baggesens Oversættelse med Indledning af Vilhelm Andersen og Tegninger af Robert Storm Petersen, udgivet i To-Hundredaaret for den latinske Originals Fremkomst«.

— Udgivelsen er besørget ved Musæumsinspektør, Dr. phil. H. C. Broholm og Holberg-Samfundets Formand, Dr. phil. Eiler Nystrøm, og Carlsbergfondet og Ny Carlsbergfondet har ydet velvillig Støtte. Bogladeprisen er 14 Kr.

Der var altsaa i Fjor forløbet 200 Aar siden, at »Niels Klim« udkom i København og Leipzig paa Latin med Titlen: *Nicolai Klimii Iter subterraneum novam telluris theoriam ac Historiam quintæ monarchiæ adhuc nobis incognitæ exhibens e bibliotheca b[eati] Abelini*. Paa Dansk: »Niels Klims underjordiske Rejse, indeholdende en ny Teori om vor Jord og det hidtil os ubekendte femte Monarkis Historie fremdraget af salig Abelins Bibliotek«. Bogen var trykt i Leipzig, og de første Eksemplarer kom hertil i Vinteren 1740—41 og »satte hele Byen i Oprør,« som Holberg selv siger. Det gør »Niels Klim« ikke nu. Men den kan alligevel trods de 200 Aar, den har paa Bagen, den Dag i Dag læses med det allerstørste Udbytte og megen god Fornøjelse. Vilhelm Andersens Forord er en munter og belærende Introduktion, og selve Bogen med dens Satire og Morale er jo den kloge Holbergs Syn paa sin egen Tid, men skrevet saadan, at Niels Klims højest mærkelige Oplevelser og Ræsonnementerne for det meste stadig virker helt aktuelt. Mange Gange under Læsningen sidder man og godter sig ordentligt og sender venlige Tanker til Riger og Lande, Statsmænd og Politikere, Videnskabsmænd og Godtfolk i Almindelighed med deres Leben und Treiben og emsige Geskæftighed. Jovist har Holberg haft det rette Blink i Øjet. Det har Storm Petersen ogsaa. Baggesens Oversættelse udkom første Gang i 1789 med Illustrationer af N. Abildgaard. Der har jo i Pressen været en Del Diskussion pro et contra Abildgaard eller Storm Petersen. Udgiverne af Baggesens Oversættelse forlangte Abildgaards Tegninger alvorlige. I den nu foreliggende ny Udgave meddeler Udgiverne, at de har troet at burde give Plads for Skæmten i Efterlevelse af Holbergs egne Ord om, at »Bogen kun indeholder uskyldig Skæmt og et helt moralsk System, men krydret med Vittighed som Værkets Natur kræver.« Derfor har de valgt Storm Petersen, hvis 25 store helsides Tegninger sandelig heller ikke fordølger, at han ligesom Holberg er en god Repræsentant for det danske Smil. Det var Jens Baggesen saamænd ogsaa, og apropos hans Oversættelse saa denne Dagens Lys med Støtte af Soraneren Johan Bülow til Sanderumgaard.

Hermed være da den ny Niels Klim-Udgave anbefalet til alle, som har været Elever der, hvor Holberg hviler i sin Sarkofag under Kirkens Buer og Johan Bülow tilbragte tre rige og befrugtende Ungdomsaar. —frey.

FORLAGET „VORT LAND“

Flere gamle Soranere er i den sidste Tid gennem Sagfører blevet anmodet om at betale for et af ovennævnte Forlag (Direktør Sander) udgivet Hæfte om gamle Soranere, skønt de paagældende havde returneret Hæftet som værende mangelfuldt.

De, som har underskrevet Slutseddelen med dette Forlag, og som mener, der foreligger bristede Forudsætninger, idet f. Eks. det udkomne Hæfte ikke svarer til det lovede eller lignende, bedes snarest muligt sætte sig i Forbindelse med Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Dagmarhus, C. 13 773, eller med Overretssagfører K. Dalgas Langballe, Vimmelskaftet 47, C. 9171.

Bestyrelsen.

DE 200's STIPENDIUM

De »200 raske gamle Soraneres Stipendium« er for 1942 tildelt følgende unge Kammerater:

stud. polit. Ove Sevel Jensen.
stud. med. Jørn Stege Nielsen.
stud. jur. Robert Riis.
stud. polyt. Preben Kauffmann.
stud. mag. Niels Holger Skyum Nielsen.
stud. polyt. Stig Møller Gravesen.
stud. jur. Hans Surballe Jensen.
stud. polyt. Bent Christensen.

NIELS FAURSCHOU HERTZ

f. 8. 12.—1902 — d. 22. 2.—1942.

Niels Hertz var født i København som Søn af senere Overlæge paa Kysthospitalet paa Refsnæs Rolf Hertz og Hustru, f. Faurschou.

Han kom paa Sorø Akademi i 1917 og udgik som Student fra Nysproglig Afdeling i 1921. Han studerede i nogle Aar Medicin, som havde hans store Interesse, men maatte p. Gr. af Tuberculose i Bughinden forlade Studiet. Han kastede sig saa med stor Energi og Vilje til at klare sig selv over Studiet af Landbruget, og ved Livet i fri Luft kom han sig helt. For en halv Snes Aar siden købte han en Gaard paa 52 Tdr. Land paa Jungshoved. Her udrettede han, trods megen Sygdom og Modgang, et meget smukt Arbejde, saa den gamle Gaard laa som nypudset.

Hertz var en meget interesseret Jæger.

Det, der dog prægede Niels Hertz, var hans Ridderlighed og Troskab.

Ved hans Død kommer jeg til at tænke paa en Udtalelse af hans Far, da en meget tiltalende Dreng var død paa Kysthospitalet: Det er ligesom alle de bedste dør som unge, og kun vi andre faar Lov at leve.

Niels Hertz efterlader sig Hustru og en Søn paa 7 Aar.

Han var min Ven og jeg beder alle Soranere ære og værne hans Minde.

Ove Clausen.

— Niels Faurschou Hertz døde efter flere Maaneders Sygdom paa Finsens Lysinstitut og begravedes den 25. Februar fra Filipkirken. I 1932 købte han »Strandgaarden« i Bøget i Jungshoved Sogn. For nogle Maaneder siden havde han paa Grund af Sygdom solgt Gaarden. Den 16. September 1934 blev han gift med Erna Rosted, f. den 4. Oktober 1914 i København som Datter af Maskinkonstruktør paa Orlogsværftet Jens William Rosted og Hustru Johanne, f. Poulsen.

REGNSKABER FOR 1941

SORANSK SAMFUNDS REGNSKAB FRA 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1941.

INDTÆGTER:

Beholdning fra forrige Aar	458,45
Kontingent	7.099,00
Diverse Indtægter	941,48
	Kr. 8.498,93

Restancer pr. 31. December 1941: 1.793 Kroner.

UDGIFTER:

Sammenkomster	2.381,00
Soranerbladet	1.851,21
Understøttelsesfonden	300,00
Jysk Afdeling	283,00
Fynsk Afdeling	180,00
Papir og Tryksager	473,98
Porto	384,02
Telefon	171,14
Medhjælp	425,00
Blomster, Kranse og Lykønskninger	461,17
Andre Bestyrelsesudgifter	221,60
Diverse Udgifter (herunder Guldnaale)	661,33
	Kr. 7.793,45

Beholdning at overføre	705,48
	Kr. 8.498,93

København, den 2. Marts 1942.

sign. *Alfred V. Rasmusen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

Kassebeholdning: 705 Kr. 48 Øre forevist.

København, den 10. Marts 1942.

sign. *V. Bay.*

sign. *H. Møllerup.*

★

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSSESFOND 1941.

Overført	459,46
Tilbagebetalte Laan	2.295,00
Gaver	0,00
Renter	1.334,21
Tilskud fra Soransk Samfund	300,00
Tilskud fra Jubilæumsfonden	300,00
Laan	482,25
Udbetalte Laan	4.788,65
Udbetalte Gaver	90,04
Diverse	15,16
Bank- og Girobeholdning at overføre ...	277,07
	5.170,92
	5.170,92

FORMUE pr. 1. Jan. 1942:

Obligationsbeholdning	29.400,00
Debitorer	33.434,60
Bank- og Girobeholdning	277,07
Kreditorer	482,25
Balance	62.629,42
	63.111,67
	63.111,67

sign. *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

Beholdningerne forevist.

København, den 9. Marts 1942.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *V. Bay.*

SORANERBLADET'S DRIFTSREGNSKAB 1941.

INDTÆGTER:

Legat	800,00
Tilskud fra Soransk Samfund	966,00
Indtægt af og Tilgodehavende for Annoncer	908,00
Bankrenter	12,20
Underskud	24,10
	Kr. 2.710,30

UDGIFTER:

Avispostkontoret	478,99
Trykning af Bladet	1.828,00
Honorarer for Artikler til Bladet	224,52
Clicheer	118,16
Frimærker, Brevpapir o. a.	60,63
	Kr. 2.710,30

Kapital den 1. Januar 1941	411,37
÷ Underskud ifølge Driftsregnskab	24,10
Kapital den 31. Januar 1941	387,27

★

REGNSKAB FOR BLADFONDEN 1941.

FORMUE

Beholdning af Obligationer 1. Januar 1941 nom.	20.200,00
÷ Salg af Obligation	1.000,00
	19.200,00
+ Tilgang af Obligationer	2.000,00
	21.200,00
Tilgodehavende hos Soransk Samfund (Bidrag for 1941)	1.000,00
(Indgaaet 7. Jan. 1942.)	
Indestaaende i Privatbanken.....	773,34
	22.973,34

Regnskaberne revideret og fundet rigtige, Beholdningerne forevist.

København, den 10. Marts 1942.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *V. Bay.*

★

REGNSKAB FOR 1941 FOR FHV. HANDELS- SKOLEEJER OG FORSTANDER VALDEMAR PETERSENS LEGAT.

Overført	962,93
Renter	726,80
Uddelte Legater	900,00
Diverse	7,95
At overføre	781,78
	1.689,73
	1.689,73

FORMUE pr. 1. Jan. 1942:

Obligationsbeholdning	15.900,00
Bankbeholdning	781,78
Sparekassebeholdning	62,99
	16.744,77

sign. *Svend Clausen.*

Ovenstaaende Regnskab er revideret og fundet rigtigt. Følgende Beholdninger pr. 31. Dec. 1941 forevist:

- 781 Kr. 78 Øre paa Check Konto 13815 med Privatbankens Raadhus Afd.
- 15900 Kr. i Obligationer paa Recipissegang Nr. 165 med Privatbanken.
- 62 Kr. 99 Øre paa Sparekassebog 106318 med Sparekassen for København og Omegn.

København, den 9. Marts 1942.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *V. Bay.*

REGNSKAB FOR 1941 FOR DE GAMLE
SORANERES JUBILÆUMSFOND.

Overført	1.214,01	
Renter	654,10	
Indsamling ved Rugsildet	1.700,00	
Understøttelsesfonden	300,00	
Sorøturen Maj 1941	900,00	
Laan til Understøttelsesfonden	420,00	
Diverse	7,00	
At overføre	1.941,11	
	<u>3.568,11</u>	<u>3.568,11</u>
FORMUE pr. 1. Jan. 1942:		
Obligationsbeholdning	14.000,00	
Debitorer	420,00	
Bankbeholdning	1.941,11	
	<u>16.361,11</u>	

sign. *Svend Clausen.*

Ovenstaaende Regnskab er revideret og fundet rigtigt.

Følgende Beholdninger pr. 31. Dec. 1941 forefundet:

1. 1941 Kr. 11 Øre paa Check Konto Nr. 13816 med Privatbankens Raadhus Afd.
2. 14000 Kr. i Obligationer paa Recipisbog Nr. 164 med Privatbanken i København.

København, d. 9. Marts 1942.

sign. *H. Mollerup.*

sign. *V. Bay.*

SAMMENKOMSTEN
ONSDAG D. 4. MARTS d. A.

De gule Ærter, Flæsk, Pølse og Pandekager med tilhørende Drikkevarer, der ligesom Fugl Phønix havde genoplivet sig selv ved Sammenkomsten Onsdag den 4. ds., havde aabenbart virket lokkende, thi uanset Fimbulvinteren havde c. 75 »Brødre af alle Aldre« samt et Par »Søstre« indfundet sig i Restaurant »Karnappen«, da Middagsklokken kaldte til Bords, hvor saavel Varerne som Serveringen var særdeles tilfredstillende. Efter Kaffen begav man sig til Festsalen, der kun kan rumme 100 Deltagere og var fyldt til sidste Plads. Formanden Dommer *Knor* bød velkommen, forklarede at det var Vinterens Barskhed, som havde slaet Bom for den til 6. Februar projekterede Sammenkomst i »Zonen« Lokaler, som imidlertid kun var opsat ikke opgivet, idet man under mere normale Vejrforhold meget gerne vilde drage Nytte af Direktør *Wibolts* elskværdige Indbydelse. Dommeren ønskede godt Nytaar for alle Kammeraterne og specielt for vort Fædreland og vor kære gamle Skole og sluttede med et Leve for Danmark under Kong Christian X og for Skolen, som besvaredes med 9 fuldttonende Soranerhurraer.

Vor Kammerat Professor ved Københavns Universitet, Dr. phil. *Chr. Elling* fik derpaa Ordet og underholdt paa det fornøjeligste Selskabet med et meget instruktivt, af Kort og smukke Lysbilleder ledsaget, vittigt Causeri over København paa Holbergs Tid. Det var det for 200 Aar siden moderne København, vi færdedes i, og vi fik Syn for Sagn for, hvor smagfuldt og arkitektonisk fortræffeligt, man byggede i gamle Dage, og hvor meget ædelt og smukt, der foreligger og saavidt muligt bør skaanes, nu da store Dele af vor gamle Hovedstad er i Støbeskeen. Underhold-

ningen, der var baaret af stor Kyndighed og af Kærlighed til vor By, tog stærkt Bifald. Vor Clericus *H. G. Orlrik* rejste et Spørgsmaal om Oprindelsen til Marmoret i Tordenskjolds Sarkofag, og efter at Formanden havde bragt Professorens Kammeraternes Tak, begav man sig til Spillebordene, som var dækkede i den afskildrede Del af Restauranten.

Malle.

D Ø D S F A L D

Grosserer *F. W. Horup* døde Søndag den 8. Februar. Bisættelsen foregik i Stilhed.

Frederik Wilhelm Horup var født den 26. December 1853 som Søn af Forpagter paa den sydsjællandske Herregaard »Bækkeskov«, *Gustav Carl Vilhelm Horup* og Hustru *Lovise Rosalie Antoinette, f. Hausmann*. Han indmeldtes i Sorø Akademis Skole i Sommeren 1865 og udmeldtes i Maj 1869 af 4. Realklasse. Siden lærte han Handelen, boede i mange Aar paa Jakob Dannefærdsvej og drev Agenturforretning i Manufaktur.

Horup efterlader sig Hustru, Fru *Julie Horup, f. Rievers*, samt en Søn og en Datter.

— Faa Dage efter Grosserer *Horup*, nemlig den 10. Februar, døde en anden af de ældre gamle Soranere, pensioneret Postkontrollør *Axel Johan Hasselbalch*. Begravelsen foregik Søndag den 15. fra Eliaskirken.

Axel Johan Hasselbalch var født den 24. Juli 1860 paa Gaarden »Vibeholm« i Brøndbyøster som Søn af Forpagter *Sigurd Charles Hasselbalch* og Hustru *Johanne Frederikke Magdalene, f. Iversen*. Sammen med Broderen *Eugen Jørgen Frederik Hasselbalch*, der var født den 9. Maj 1859 paa Kjærs Mølle ved Aalborg, som Faderen ejede, kom han efter Sommerferien 1871 paa Sorø Akademis Skole. *Eugen* udmeldtes den 30. Juni 1875 af tredje Realklasse, og den følgende Sommer, 1876, forlod *Axel* Skolen med Realeksamen. Han fik Ansættelse i Postvæsenet, blev i 1879 Postfuldmægtig i Randers, var fra 1885—91 Postekspeditor i Ørsted og siden ved det sjællandske Jernbanepostkontor. I 1895 fik han kgl. Udnævnelse og avancerede senere til Postkontrollør. *Axel Hasselbalch* var i sine Sorø Aar og efter en fin Cricketpiller, der endnu omkring Aarhundredskiftet deltog i Cricketkampe i Sorø paa de gamle Soraneres Hold. I *Soraner-Bladets* 18. Aargang Nr. 3 skrev han Nekrologen over sin jævnaldrende Kammerat og Postkollega, *Ludvig Sylow*, en af de store soranske Cricketspillere, og i 19. Aargang Nr. 2 skrev han Nekrologen over en anden soransk Cricketspiller, Lærer, cand. phil. *Frederik Knudsen*.

Axel Hasselbalch var Enkemand. Hans Hustru, *Anne Johanne Marie, f. Møller*, er død for flere Aar siden. Men han efterlader sig Børn, Børnebørn og Børnebørnsbørn. En Søn af ham, *Kay Hasselbalch*, som var født den 18. September 1884 i Randers, kom paa Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1897 og udmeldtes af 4. Real den 31. Marts 1901. Han udvandrede senere til Amerika og er muligvis død. Hans Navn stod i al Fald ikke sammen med de øvrige Slægtninges under Dødsannoncen.

— Tandlæge *Peter Kaarsberg, Gørløv*, døde pludselig Søndag den 22. Februar, kun 38 Aar gammel.

Tandlæge *Peter Edvard Garchajeff Kaarsberg* fødtes den 5. Februar 1904 i Sorø som Søn af Forfatteren,

Amtslæge i Sorø, Dr. med. *Hans Kaarsberg* og dennes anden Hustru *Agnes Sidonie Overbeck Petersen*.

Den 19. August 1915 kom Afdøde ind i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1922 som Student af den nysproglige Retning; derpaa uddannede han sig til Tandlæge og praktiserede i nogle Aar efter sin Eksamen i København, indtil han i 1937 slog sig ned som Tandlæge i Gørlev; her blev han hurtigt afholdt paa Grund af sit samvittighedsfulde og flittige Arbejde.

Tandlæge Kaarsberg overlever af sin Hustru, Fru *Lisse Kaarsberg*, samt af en lille Pige og en lille Dreng.

Afdøde var Broder til Soranerne afd. Overingeniør, cand. polyt. *H. Kaarsberg*, København, Forfatteren, As-surandør *Rolf Kaarsberg*, København, Tandlæge, cand. phil. *J. Ulf Kaarsberg*, København, og Journalist *Helge Kaarsberg* ved Aalborg Stiftstidende i Aalborg.

TO SORANSKE VELGØRERE

AF DOMMER JOHN KNOX

Under 24. Marts 1791 skænkede *Karen Stæhr*, som var Enke efter Professor i Statsvidenskaberne ved Sorø Akademi Justitsraad *Andreas Schytte*, en hende tilhørende Gaard paa Algade i Sorø til Bolig for tvende Enker efter Professorer ved Akademiet samt en Kapital af 200 Rdl. til Bygningens Vedligeholdelse. Forsaavidt Akademiet skulde ophøre at eksistere, og der ingen Professorenker fandtes, skulde Enker efter kgl. Embedsmænd i Sorø By eller Amt komme i Betragtning. Gaarden blev ikke vedligeholdt, og i 1817 blev den bortsolgt for 1350 Rdlr. Sedler, og hele Kapitalen lagt til et Legat, som er kommen til at hedde »Professorinde *Karen Schyttes* Enkesædelegat«. Bestyrelsen havde *Karen Stæhr*, som Professorinden kaldte sig, betroet til Byfogden i Sorø og Academiets Director, saaledes at den i Anciennitet ældste af dem førte Forsædet; de stod under Tilsyn af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, til hvem de aflagde Regnskab. Fundatsbekræftelser er givet i 1816, 1825, 1887 og 1897, og Legatet bestyres nu af Dommeren i Sorø og Sorø Akademis Skoles Rektor og uddeles aarligt i 3 Portioner à 450 Kr., 400 Kr. og 350 Kr. til Enker efter kgl. Embedsmænd ved Sorø Akademis Skole eller i Sorø By eller Amt, det kræves, at vedkommende Enke skal være bosiddende i Sorø By eller Landsogn. Legatets Kapital er nu c. 35.000 Kr., og der vil med Tiden formentlig kunne uddeles en fjerde Portion. Legatet staar under Tilsyn af Justitsministeriet, til hvem der aflægges Regnskab.

Under 14. Aug. 1833 blev der givet kgl. Konfirmation paa Fundats for »*Scavenius's* Stiftelse for Lærer Enker ved Sorø Academi«. Den skyldes daværende Direktor ved Akademiet Dr. *Hector Frederik Janson Estrup* og hans Hustru *Anna Christine f. Scavenius*, og den altid retsindige *Estrup* begrunder Navngivelsen med, at hans Formue udelukkende hidrører fra hans 2 Ægteskaber med to Søstre *Scavenius*, Æren tilkommer derfor dem, og Navnet skal være deres Pige Slægtsnavn. Det var den af os alle kendte, nu saa smukt og pietetsfuldt af *Licht* restaurerede Gaard paa Sorø Bys Torv (No. 37 Litra A benævnes den i Fundatsen) som *Estrup* og Frue skænkede til ovennævnte Formaal tilligemed »Gaardsrum, Haveplads, Brønd saavel som Græsningsret paa den Sorøe Kjøbstad tilhørende Græsgang«. Gaarden havde været ejet af *Bernhard Severin Ingemann*, som for 2900 Rdl. Sedler overdrog den til *Estrup* og Hustru til Brug som Enkebolig. Endvidere skænkede Ægte-

parret *Estrup* 100 Rdl. Sedler til at bekoste visse fornødne Reparationer i Stuehusets øverste Stokværk samt 1000 Rdl. Sølv til Gaardens Vedligeholdelse. Der skal i Gaarden være Fribolig for to Enker efter daværende eller tilkommende Lærere i Videnskaber eller Kunster ved Sorø Academi og Skole, naar Mændene er døde i Embedet eller afskedigede formedelst Alder eller Sygdom. Legatet vedligeholder Boligerne, hvoraf den ene er i Stueetagen og den anden paa første Sal; til Gaardsplads, Udhuse, Have, Brønd og Græsningsret er de to Enker ligeberettigede og maa have dem i Fællig eller dele, som de derom kan forenes. Hvis ingen berettigede Enker findes, skal Lejlighederne eller den ene af dem udlejes og Lejen tillægges Vedligeholdelsesfondet. En bevislig anstændig Opførsel skal være Betingelse for at kunne nyde og beholde fri Bopæl i Stiftelsen. Dens Bestyrelse er tillagt samtlige gifte Lærere ved Akademiet og Skolen, som bo paa Stedet, Beslutning tages efter Stemmeferlighed og saaledes, at den i Aar ældste Lærers Stemme eventuelt gør Udslaget. Denne Lærer fører Forsædet i Styrelsen, sætter de vedtagne Beslutninger i Værk og besørger de mere daglige Forretninger; hvis den ældste af de gifte Lærere ikke ønsker at paatage sig dette Hverv, kan Styrelsen overdrage det til et andet Medlem, som er dertil duelig og villig. Karakteristisk nok frabad *Estrup* sig i Fundatsen enhver Andel i Stiftelsens Styrelse for hele sin Direktortid, og *Ingemann*, som var ældst af de gifte Lærere, ønskede ikke at fungere som Styrelsens Formand, hvorfor Hvervet blev betroet Lektor *Rothe*. Der skulde hvert Aar holdes Syn over Bygningen for at tage Beslutning om eventuelle Reparationer. Stiftelsen stod under Tilsyn af Universitetsdirectionen, til hvem der blev aflagt Regnskab. Skulde Sorø Academi og Skole ophøre at eksistere, vil Ejendommen tilfalde Sorø By.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet fra 4. Febr. 1942 til 11. Marts 1942 indmeldt sig som Medlem af Soransk Samfund:

Stud. polyt. *Ib Kuhre Larsen*, Ved Amagerport 3, 4. (1940).

Toldelev *F. D. Nielsen*, Toldkammeret, Kalundborg (1940).

Fr. *Palludan Rasmussen*, Martensens Allé 5, 2. (1940).

Elisabeth Simmenfeldt, Egevangs Allé 20, Sorø (1940).

Kontorist *Holger Harms Larsen*, Vedelsgade 22, Sorø (1940).

Boghandlerlærling *Jørgen Seistrup*, Tesdorpsvej 58, F. (1940).

Værkfører *Robert Nørgaard*, Tagensvej 243, 3., NV. (R. 1933).

Forfatteren *Fr. Nygaard*, Østergade 12, K.

Stud. pharm. *C. U. Morgills*, Absalonsgade 22, Sorø (1940).

Ove Hansen, Slagteriet, Sorø (1940).

Direktør *A. Rønnow*, A/S I. P. Nielsen, Slagelse (1913).

Civilingeniør *K. M. Heilmann*, Ole Olsens Allé 21, Hellerup.

Stud. jur. *Per Paaschburg*, Glostrup (1940).

Skuespiller *Sigurd Langberg*, Goldschmidtsvej 14, F.

De Studerendes Raad ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole fejrede sit 25 Aars Jubilæum Mandag den 9. Marts. Raadets første Formand var en Soraner, daværende Veterinærstuderende, nu den kendte Maler og Raderer *C. V. Stubbe-Teglbjærg*.

*

Forfatteren, Direktør *Louis E. Grandjean* har paa Bogforlaget Norden i Odense udsendt en Roman med Titlen »Admiral og dog —«.

*

Johannes Vedel, Svendborg, har under 12. December f. A. faaet Beskikkelse som Landsretssagfører samt ved allerhøjeste Bevilling af 13. s. M. faaet Tilladelse til at føre Navnet *Vedel* i Stedet for *Wedel*.

*

Kontorchef *A. M. Thorkilsen* fyldte 70 Aar den 28. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

En Mand, som mange gamle Soranere har haft til Lærer i Tysk og til inspektionshavende paa Hovedbygningen, fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole *Henrik Gad* fyldte 80 Aar den 23. Februar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund. Gad var Lærer i Sorø fra 1890 til 1929.

*

Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, mag. art. *H. L. Ellekilde* er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Cand. mag. *Holger Poulsen* tiltraadte den 25. Februar en Stilling som Vikar ved Sorø Akademis Skole, hvor han under Adjunkt *Truelsens* Sygdom skal undervise i Naturhistorie og Naturfag.

*

Mandag den 2. Marts begyndte Undervisningen paa Sorø Akademis Skole atter Kl. 8 om Morgenen.

Dansk-nordisk Ungdomsforbunds Landsformand *P. Marcussen* talte Fredag Aften den 6. Marts i Akademibygningens Festsal for Forbundets Medlemmer.

Sorø Akademis Skole holder i Aar Sommerferie fra Torsdag den 25. Juni til Lørdag den 15. August, begge Dage inklusive.

Sigurd Langberg fejrede Mandag den 23. Februar 25 Aars Jubilæum som Skuespiller. Om Aftenen optraadte han paa Det ny Teaters Scene som Statsminister Don Gil Perez i »Farinelli«. Bagefter hyldedes han ved en Nattefest, arrangeret af Venner og Kolleger.

*

Den 23. Marts afholdtes »Nordisk Universitets- og Studenterdag 1942«. I København sluttedes Dagen med et almindeligt Studentermøde arrangeret af Danmarks nordiske Studenterudvalg. Hovedtaleren var Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund*.

*

En Kreds af kendte Akademikere udsendte om Aftenen den 26. Februar gennem Ritzaus Bureau en Protest mod Studenterforeningens Repræsentantskabs Udtalelse om Skibsreder *A. P. Møllers* Nytaarstale i Foreningen. Medlem Protestens Underskrivere er Rektor *A. West*.

*

For ofte udøvet, udmærket Arbejde i Dyreværnesagens Tjeneste har Assistent i Zone-Redningskorpset *Jørgen Wibolt*, København, faaet Dyreværneforeningens Diplom i Guld.

*

Paa Brygger, Dr. Carl Jacobsens 100 Aars Dag den 2. Marts afsløredes i Studenterforeningen en af Carlsbergfondens skænket Buste af Carl Jacobsen. Afsløringstalen holdtes af Formanden for Fondens Direktion, Professor, Dr. phil. *Johannes Pedersen*.

		<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	
		<p>Inger Norries Sølvsmiedie <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmlands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>		<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 30, vis Å via Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	

I Soraner-Bladets Februarnummer meddeltes det, at *Victor Haagen-Müller* paa Grønningens Udstilling paa Charlottenborg havde solgt to Malerier. Det glæder os nu at kunne meddele, at han yderligere solgte tre Malerier, nemlig »Graavejr over Ørkenen, Anholt« for 1000 Kr. til Kunstmusæet, et Billede til fra Anholt for 700 Kr. til Ny Carlsbergfondet samt Billedet »Køer i Horskæret« for 1500 Kr. til en privat Køber.

*

Apoteker *Moldt Wengel*, Ringsted, fyldte 50 Aar Fredag den 6. Marts og modtog Hilsener fra Soransk Samfund og Phønixkæden.

*

Premierløjtnant af Fodfolket *E. Lorenzen* ved 14. Batalion er blevet udnævnt til Kaptajn løjtnant af Fodfolket.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Else Kjær, Datter af Fabrikant Holger Kjær, København, og Organist, cand. theol. & stud. mag. *Chr. Vestergaard Petersen* ('32), København.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Ettie Christoffersen, Datter af Automobilhandler N. P. Christoffersen, Køge, og Inspektør *Niels Ulrich Bøttger*, Hobro.

Civilingeniør *Chr. Mourier*, der nylig har bestaaet Ingeniøreksamen, har faaet Ansættelse ved Direktoratet for Vandbygningsvæsenet.

*

Vilh. Varming ('36) er blevet cand. polyt.

*

Ved De, at Komponisten til vor herlige Konfirmationskantate (og forøvrigt til »Vift stolt paa Codans Bølge«, »Du er rig, du er dejlig, oh Syd« og »Dannevang ved grønne Bred« og meget mere) Legationssekretæren *Rudolph Bay* i 1840'erne boede i Holmens Kanal No. 24 — der hvor nu Overformynderiet er placeret. Han var jo efter sin Tilbagevenden fra den diplomatiske Tjeneste i Algier blevet Kantor ved Holmens Kirke lige overfor — med Titel af Professor. —

*

Cand. juris *Knud Gemzøe*, som er udgaaet som Student fra Sorø Akademi Skole i 1911, og som nu er Fuldmægtig i Østifternes Kreditforening og Ekspeditionssekretær i Danmarks Naturfredningsforening, fyldte Torsdag den 26. Februar 50 Aar og blev stærkt hyldet indenfor Naturfredningsforeningen, hvor han er en i høj Grad bærende Kraft i det store, daglige Arbejde, ikke mindst ved sine fremragende Evner som Fotograf. Soransk Samfunds Formand, Dommer *John Knox*, som er Medlem af Naturfredningsforeningens Hovedbestyrelse og af dennes Forretningsudvalg og juridiske Udvalg, gav Møde og bragte vor trofaste Kammerat Soranernes Blomsterhilsen og Hyldest.

Dommer i Tyrsting-Vrads Herreder *S. H. Lützen* ('04) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Tidligere Skovrider paa Sorø Akademi 2. Skovdistrikt *K. H. Mundt* fyldte 75 Aar den 13. Februar.

*

Det saakaldte »Blebal« for Eleverne i Sorø Akademi Skoles 1., 2. og 3. Mellemskoleklasse afholdtes Lørdag den 21. Februar.

*

Det er alt andet end Spøg at rejse i vore Dage, og det fik Redaktør Refslund, Sønderborg, at mærke den 10. Februar, da han skulde til Sorø, meddeler »Sorø Amtstidende«. Han havde først tænkt paa at tage med Flyvemaskine fra Jylland til København for at naa til Sorø, saa han Kl. 13 kunde tale i Gymnasieforeningen »Baldur« paa Akademi — men da han kun kunde blive 3. Suppleant til Flyvemaskinen, syntes han, at Udsigterne var for smaa til at komme over den Vej. Red. Refslund entrede saa et Godstog i Fredericia og i dettes Bremsekupé, der var uden Varme, sad han saa og frøs over Fyn for derefter at komme med Færgen over det ispakkede Storebælt. Han naaede frem til Tiden, og »Baldur«-Medlemmerne var glade for det, for han skabte dem en god og indholdsrig Eftermiddag.

*

Den 5. August 1943 er det 700 Aar siden, at Tønder fik Stadsret. En Kreds af danske Historikere med fhv. Nationalmuseumsdirektør *M. Mackeprang* i Spidsen forbereder ifølge »Flensborg Avis« Udgivelsen af et historisk Værk om Tønder, der skal udkomme i Jubilæumsaaret.

*

I Anledning af, at det den 17. Februar var 25 Aarsdagen for Professor Axel Orlis Død, skrev Soraneren, mag. art. *Hans Ellekilde* i Slesvig-Ligaens Medlemsblad »Thyras Vold« en lang og smuk Artikel om Professor Orlis.

*

Den 2. Marts var det Hundredaarsdagen for Brygger, Dr. Carl Jacobsens Fødsel. Paa Carlsberg Bryggerierne holdt Carlsbergfondens Formand, Professor, Dr. phil. *Johannes Pedersen* denne Dag en Mindetale over Brygger Jacobsen.

*

Fabrikant *Kay Michaelsen* ('13) er genvalgt til Næstformand i Kredsbestyrelsen for Den konservative Vælgerforening for København og Frederiksbergs 11. Kreds samt genvalgt som Medlem af Det konservative Folkepartis Repræsentantskab og Landsraad. Michaelsen er ligeledes genvalgt til Næstformand i Sæbefabrikantforeningen.

*

Gunnar Højgaard Nielsen (S. '32) har, efter at have faaet Beskikkelse som Landsressagfører, foreløbig nedsat sig med Kontor Gl. Torv 18 hos Højesteretssagfører, Dr. jur. Hartvig Jacobsen, hos hvem han hidtil har været Fuldmægtig.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 4

APRIL 1942

EN OPFORDRING TIL GAMLE SORANERE

Omstaaende meddeles den paa Generalforsamlingen den 14. April 1942 forelagte Fundats for Soranerbladets Fond. Nedenstaaende bringer vi en Opfordring til at yde Bidrag til denne Fond.

Vi haaber, at alle Bladets Læsere i Erkendelse af Bladets Betydning for Soransk Samfund, soransk Kammeratskabsaand og vor gamle Skoles Minde vil slutte op om denne Opfordring til at støtte Soranerbladet, som Nutiden har erkendt, og som Fremtiden sikkert vil erkende er af største Værdi for Soransk Samfunds Virke.

Soransk Samfund's Maanedsskrift „SORANER-BLADET“, som har bestaaet i over 25 Aar, har — som alle gamle Soranere ved — i meget høj Grad medvirket til at styrke Soraneres Kærlighed til og Interesse for vor fælles gamle Skole og staar nu som det største danske Skolesamfunds Organ — værdsat ikke alene af os Soranere, men ogsaa paa Grund af sit lødige Indhold gennem Aarene af andre uden for Soranernes Kreds, bl. a. af Universitetet og først og fremmest af Historikere og Personalhistorikere.

Dette fra alle Sider anerkendte Maanedssorgan, der jo er Bindeleddet mellem alle gamle Soranere Landet over, bør efter vor Mening sikres paa bedst mulig Maade.

I Erkendelse heraf tillader Underskriverne sig at henvende sig til Dem for at bede om Deres Støtte til Tilvejebringelse af en saadan økonomisk Basis for Bladet, at dette i Fremtiden kan være sikret og derved opfylde sin betydningsfulde Mission.

Vi tillader os derfor at bede om et Bidrag, større eller mindre, fra Dem til nævnte Formaal — et Bidrag, som enten vil kunne ydes paa een Gang eller ogsaa (om De maatte ønske det) i af Dem fastsatte Rater, og som bedes indsendt til Soraner-Bladets Administrator, **Bagermester Rogert Møller, Vesterbrogade 30, København V.**, eventuelt ved Anvendelse af vedlagte Postgiroblanket til Postkonto Nr. 10,000.

Hele det herved tilvejebragte Beløb vil udelukkende blive anvendt til Bladets Konsolidering gennem den oprettede Bladfond.

Med venlig Soraner-Hilsen

JOHN KNOX

O. LICHT

LOUW

ROGERT MØLLER

V. SORGENFREY HANSEN

Medlemmer af Blad-Udvalget.

TALE AF REKTOR WEST TIL KONFIRMANDERNE I SORØ AKADEMIS FESTSAL

Palmesøndag d. 29.—4.—1942.

Alt det, I har oplevet i Dag i Sorø Kirke, har jeg prøvet selv.

Indtrykket af det store, smukke Rum, den herlige og for vor Skole særegne Kantate, som jeg ligesom I kender fra Indstuderingen i Sangtimerne, og som man kommer til at holde mere og mere af, jo oftere man hører den i Kirken — og det i Spænding og Ængstelse afventede Øjeblik, da ens egen Stemme skulde lyde i den store, gamle Kirke — som en Art Bekendelse eller dog et Tilsagn, af de fleste fremsagt temmelig lavmælt, men af særlig Betydning ved de mange Vidners Overværelse. — Ja, I er sluppet med at høre Jert fulde Navn blive raabt op — men det var ogsaa en Begivenhed.

Min Barndoms Sorøpræst var en lærd Mand, som vi alle havde stor Respekt for, men som paa det Alderstrin stod os fjernt, og Menigheden stod vi slet ikke i Forhold til. Vi levede i den tvungne Kirkegangs Tid, og det var ikke fremmende for et positivt Forhold til Kirken.

Og jeg kan tilføje, at vi gennemgik Konfirmationsforberedelsen og selve Konfirmationen paa et Stadium af Skolelivet, hvor vi var mere splittede og mere svingende i vore Stemninger end baade før og efter.

Mon I ligner os — jeg ved det ikke; men jeg antager det, og denne Antagelse giver mig Mod til at fortælle lidt mere om mine egne Erfaringer fra Konfirmationen.

Der er to Ting, jeg vil fremhæve.

Det ene er de ældre Kammeraters Holdning.

En af mine Medkonfirmander, en stor og stærk Dreng fra 3die Realklasse, en ivrig Sportsmand, men ingen Ven af Slid med Bøger, fik alvorlige Betæneligheder før den store Dag og røbede overfor en ældre Kammerat, at han ikke kunde *Trosbekendelsen*, og hvad skete saa: Kammeraten tog sig for at lære ham den; det lykkedes, og han kom paa Kirkegulvet i kendelig beroliget Sindstilstand.

Min egen Kammerduks og jeg kom lige før Allergangen til at tale om denne højtidelige og oprøvede Handling, og da han fandt mig meget ubefæstet, talte han indtrængende med mig derom, og rørt over hans Alvor og Venlighed overvandt jeg min Usikkerhed.

Er det ikke smukke Træk af soransk Kammeratskab!

Det andet, jeg vil nævne, virkede endnu stærkere paa mig og blev det, jeg bedst husker fra denne Dag.

Bag ved os Drengene sad vore Forældre, vore nærmeste Slægtninge, som det stadig er Skik. For mit Vedkommende var det mine Forældre — Onkler og Tanter havde jeg ikke her i Landet —. Jeg vendte Ryggen til dem; men jeg vidste, at de hele Tiden fulgte Handlingen med Tanke paa dens Betydning for mig.

Min Fader var en regelmæssig Kirkegænger, men noget sky overfor os Børn paa dette Omraade; min Moder, der hverken savnede Klogskab eller Kundskaber, var Kristen af Overbevisning og Instinkt og mærkelig *sikker* i sin Tro.

Hun har følt i hele deres Varme og Vægt Kantatens skønne Ord til os Konfirmander »Du, som han favned, før Læben fik Stemme, nu skal du aldrig Indvielsen glemme, synk til den helliges Bryst« ... o. a. m.

Da Handlingen sluttede, og vi skulde til at bryde op, kyssede min Moder sin Dreng, kort og heftigt næsten.

Hold fast ved det, der er sket i Dag; lad dette være en virkelig Indvielse — det var det, jeg lagde i det tavse Kærtegn. —

I Aarene derefter maa jeg ofte have skuffet de to Mennesker, der den Dag sad bag ved mig.

Idag forstaar jeg dem bedre end nogensinde, og idag vil jeg ønske for Jer, at I har haft en lignende kærlig og stærk Støtte bag Jer, og at det maa blive et af Dagens faste Punkter for Jer.

I en af vore Religionstimer, hvor Lærebogen omtalte Retfærdiggørelse ved Tro eller Gerninger, Begreberne Synd og Naade, spurgte jeg Klassen: har I nogensinde *til Bunds* opfyldt en eneste af de Forventninger, Jeres Hjem har Ret til at stille til Jer, *blot i et nærværdigt Tidsrum*, Forventninger i Retning af: Flid, Lydighed, Hengivenhed — ja blot Hensynsfuldhed i Ord og Væsen — eller har I ikke *idelig* haft Brug for Tilgivelse? Jeg kunde se paa Jeres Ansigter, at vi i det væsentlige var enige om Svaret.

Og naar vi Mennesker er saadan overfor vore Nærmeste, hvorledes skulde vi saa kunne tilfredsstille de Krav, som Kristusskikkelsen stiller til os, Krav, som angaar alle Livets Forhold og ikke blot de synlige og kontrollable Handlinger, men ogsaa Ord og Tanker. Hvorledes forvinde de idelige Nederlag, den idelige Kommen til kort uden at øse af en Kilde, der ikke svigter, en Kilde, som giver os baade Tilgivelse og Tilskyndelse, og hjælper os til at se Livet ikke som et Strøb med et Lotteris tilfældige Resultater, men som en Tjeneste. Uden et saadant fast Holdepunkt bliver vi netop svingende og delt.

D. G. Monrad har en Gang i en af sine Prædikener udtalt følgende, som passer i denne Sammenhæng.

»Alt oftere har jeg gjort opmærksom paa, hvorledes den menneskelige Sjæl gynger frem og tilbage fra den ene Yderlighed til den anden. . . De to Yderligheder ere: Bekymringen paa den ene, Letsindigheden paa den anden Side. Det er de to Skjær, hvorpaa Livets Glæde saa ofte strander, og hvad er al denne Verdens Herlighed, dersom du ej har Glæde i Hjertet? At undgaa disse to Skjær, er derfor Livets store Kunst. Vel synes det, som Letsindigheden skulde kunne give Glæde, men det synes ogsaa kun saa. Kortvarig er al Letsinds Glæde, og den maa betales med mange bitre, kummerfulde Timer. Hvorledes skulle vi da naa Maalet? Hvorledes skulle vi komme igennem Livet uden at blive et Rov enten for Bekymringen eller Letsindigheden, det er dette vor Mester, vor Herre og Frelser har lært os... Bekymringen selv skal du slippe, men der er noget i Bekymringen, du skal holde fast paa: Omsorgen, Arbejdet. Letsindigheden skal du slippe, men der er noget i Letsindigheden, du skal holde fast paa: Glæden. Det er saaledes Livets store Kunst, og deri bestaar Livets Lykke, at vi kunne forene den alvorlige, arbejdsomme Omsorg med Hjertets Fred og Glæde.

Lad os ønske, at vore Konfirmander gennem Konfirmationsforberedelsen og Dagen i Dag maa finde Vejen til *Enhed og Fasthed i deres Livsførelse*.

Saa bliver Dagen, hvad Ingemann i Kantaten kalder *en Indvielse*.

29.—3.—42.

A. J. West.

FUNDATS

FOR

MAANEDSSKRIFTET „SORANERBLADET“ S FOND

(Som forelagt paa den ordinære Generalforsamling den 14. April,
rettet med de stillede redaktionelle Ændringsforslag.)

§ 1.

Ved Bidrag fra gamle Soranere er der oprettet en Fond til Drift og Støtte af Soransk Samfunds Maanedsskrift »Soranerbladet«. Fonden var pr. 1. Januar 1942 i Obligationer Kr. 22.200 og i Kassebeholdning Kr. 773,34.

Fonden søges forøget ved Gaver fra gamle Soranere og andre, indtil den har naaet en saadan Størrelse, at Renterne er tilstrækkelige til at dække Bladets Drift. Fremtidige Midler skal anbringes i Kreditforeningsobligationer, der noteres som tilhørende Soranerbladets Fond. Indtil Fonden har naaet Kr. 50,000, yder denne et Tilskud paa Kr. 800,— om Aaret til Bladets Drift. Et Underskud for dette udredes af Soransk Samfund, et Overskud henlægges til Fonden. Har Fonden naaet 50,000 Kr., drives Bladet for Fondens Udbytte, dog saaledes, at et Underskud stadig dækkes af Soransk Samfund, medens et Overskud overføres til næste Aar.

§ 2.

Fondens Indtægter maa kun anvendes til Driften af Soranerbladet. Fonden bestyres af Soransk Samfunds Bladudvalg, som bestaar af: Soransk Samfunds Formand, der er Udvalgets Formand, Soranerbladets Redaktør, Soranerbladets Forretningsfører og to af Soransk Samfunds Bestyrelse valgte Medlemmer af Samfundet i eller uden for dets Bestyrelse; Hvervene er ulønnede.

Beslutning indenfor Udvalget fattes ved almindelig Stemmeftertal. Soranerbladets Forretningsfører er Fondens Kasserer, som hvert Aar inden Udgangen af Februar Maaned aflægger Regnskab for Fondens Drift og Status ved Udgangen af det forløbne Kalenderaar. Det forelægges af Bladudvalget i Soransk Samfunds Bestyrelse, revideres af Soransk Samfunds Revisorer, offentliggøres i Soranerbladet for Marts Maaned og forelægges Soransk Samfunds ordentlige Generalforsamling, der tager Bestemmelse om Decharge.

§ 3.

Bladudvalget staaer Soransk Samfunds Bestyrelse og Generalforsamling til Regnskab for sin Ledelse af Bladfonden. Soransk Samfunds Formands aarlige Beretning til den ordentlige Generalforsamling skal tillige omfatte Bladudvalgets Virksomhed med Hensyn til Bladfonden.

§ 4.

Bladfondens Kapitalformue maa kun med Soransk Samfunds Bestyrelses Samtykke angribes og kun til Formaal vedrørende Soranerbladet.

§ 5.

Fonden forpligtes ved Underskrift af Bladudvalgets Formand og Soranerbladets Forretningsfører i Forening.

§ 6.

Der føres ved et af Medlemmerne Protokol over Bladudvalgets Forhandlinger; Protokollen autoriseres af Bladudvalgets Formand og underskrives af Formanden eller den fungerende Formand paa samtlige tilstedeværende Medlemmers Vegne. For at fatte gyldig bindende Beslutning skal mindst tre af Bladudvalgets Medlemmer deltage i Mødet og tiltræde Beslutningen. Hvert Medlem af Bladudvalget kan med Angivelse af Dagsordenen af Formanden forlange Møde indkaldt.

§ 7.

Hvis Soranerbladet ophører med at udkomme, skal Bladfondens Midler tilfalde Soransk Samfunds Understøttelsesfond, og hvis Soransk Samfund skulde blive op hævet, skal Fondens Midler paa samme Maade som det i Lovene i Soransk Samfunds Understøttelsesfonds § 5 er bestemt med Hensyn til Understøttelsesfondens Midler, overdrages Rektor ved Sorø Akademis Skole til Støtte for dygtige og trængende Elever i Skolen.

§ 8.

Ændringer i denne Fundats kan kun ske ved Urafstemning blandt Soransk Samfunds her i Landet boende Medlemmer med $\frac{2}{3}$ Majoritet af de afgivne Stemmer.

INDEX SORANUS

A. Ch. Louw: *Samlet Indholdsfortegnelse over Soraner-Bladets 25 første Aargange, 1—XXV: 1. April 1916—31. Decbr. 1940, 98 S. in 4to.*

Direktør Louw, Næstformand i Soransk Samfunds Styrelse, har ved dette store og grundige Arbejde ydet en Indsats i den soranske Litteratur, der vil sikre ham selv en blivende Plads i den, og hans Fortjeneste vil vokse for hver Gang en søgende glæder sig ved her at finde fast Bund under Fødderne paa sin Jagt efter at hitte ud af, hvor den soranske Oplysning dog er at finde, som han netop staar og skal bruge. Hidtil har den, der absolut skulde finde noget i en gammel Aargang af Soraner-Bladet — men i hvilken Aargang? — ikke haft anden Vejledning at gaa efter end de aarlige Indholdsfortegnelser; var det en større Artikel, eller kendte han blot Forfatterens Navn, ja saa var det kun (!) at gennemse samtlige 25 Indholdsfortegnelser, men var det f. Eks. en af de smaa korte Notitser, hvori det efterspurgte maatte søges — ja, saa stod der ikke andet end en Henvisning til de Rubrikker: »Soranske Penne«, »Gamle Soranere«, »Indenfor Klosterporten« el. lign., hvoraf hver enkelt Aargang ofte havde en i hvert Nummer — og i hvilken af dem skulde der *saa* søges? det var tidt et Hestearbejde at finde en bestemt Nekrolog i den uhyre Dyng, og var det kun et enkelt Navn, man eftersporede, var Opgaven praktisk set uløselig.

Nu er man ude over de Vanskeligheder. Ganske vist fylder Indexen henved et Par hundrede Spalter, men den er paa en meget praktisk Maade inddelt i tre Hovedgrupper: I. et Navneregister over Forfattere af Artikler m. v. med Angivelse af, hvad hver har skrevet, II. et Emneregister og III. et Navneregister over »gamle Soranere« m. fl., der er omtalt i mindre Artikler og Notitser. I dette sidste finder man sig let tilrette og kan hurtigt finde den Person, man vil vide noget om, især hvis han kun findes et enkelt Sted i de 25 Aargange — men drejer det sig om at finde en Oplysning i disse Smaaartikler om f. Eks. den alt for tidlig afdøde kst. Politidirektør i København og en Tid Medlem af Soransk Samfunds Styrelse *Hakon Jørgensen*, ja, saa er der 15 — femten — Steder at finde noget om ham, foruden at han naturligvis maa eftersøges — og vil blive fundet — baade i Navneregistret over Forfattere og i Emneregistret, al den Stund han baade har skrevet en Artikel til Bladet og selv har været Emnet for fem Artikler. Der er altsaa ialt 21 Steder, hvor den, der vil have noget at vide om *Hakon Jørgensen*, kan finde ham nævnet under en eller anden Synsvinkel — og det er jo en Del Opslag at gøre, men de er til Gengæld sikre og for intet at regne mod den Ulejlighed at skulle gennemlæse — bogstavelig talt! — alle 25 Aargange paa gennemsnitlig 90 Dobbeltspalter for saa bestandig at løbe den Risiko i Farten at springe netop det Par Linier over, som indeholder den Oplysning, man vil have fat i!

Indenfor Emneregistret har det af praktiske Grunde været nødvendigt at samle enkelte Emner — Soransk Samfund og Sorø — i to særlige Grupper med en Række Underafdelinger og Rubrikker, som indledes med en orienterende Oversigt, der meget letter Eftersøgningen af det omspurgte Emne; det samme er Tilfældet indenfor Forfatterregistret med en enkelt Forfatters temmelig omfattende Produktion.

Man vil af det ovenstaaende begribe, at det, som Forf. i sit Forord skriver, maaske var lidt naivt »at mene, at Arbejdet ikke vilde volde større Vanskeligheder«; han har bestemt nogle Gange maattet erkende, at Vanskelighederne derved var endogsaa *meget* store. Det tjener derfor Louw til den største Ære, at han har gennemført dette Arbejde og med mere Held end gamle Sisyfus har arbejdet saalænge med Stenen, at han til sidst har faaet baksset den i Leje. Selv kalder han i Forordet sit store Arbejde »en Jubilæumsgave fra Soraner-Bladet«, der jo ifjor rundede sit første Kvart-Aarhundrede; det er i Sandhed en stor og rig og nyttig Gave. Efter den Tid er Bladet rullet rask ind i det næste fjerdedels Aarhundrede og vil forhaabentlig i god Behold runde sit nærmeste Maal. Her vil det da være af Værdi — og det skylder Bladet ikke blot Louw men alle sine Læsere — at de kommende aarlige Indholdsfortegnelser bliver trykt efter det samme System og Skema som den afsluttede Fortegnelse — naar man tager sig det paa Aar efter Aar, vil det meget lette baade en kommende Hovedregistrators Arbejde og hver dens, som indtil videre maa finde sig til rette Aargang efter Aargang.

For dem, der er Ejere af Soraner-Bladet's samtlige 25 første Aargange, er det Louwske Hovedregister naturligvis særlig værdifuldt, men ogsaa for andre, ja endog helt isoleret har Index'et sin Værdi som et Repertorium over vistnok alt, hvad der af soransk har set Lyset siden April 1916. Derfor er Registrene ikke blot et ypperligt Hjælpemiddel for gamle og unge Soranere, der vil vide Besked om Personer og Forhold, som staar i Forbindelse med Sorø, men for alle Personalhistorikere og andre, som er inde paa soranske Omraader. Man vil f. Eks. i de hidtil udkomne tyve Bind af Dansk Biografisk Leksikon meget ofte se Soraner-Bladet citeret som Kilde, men desværre tidt først i de senere tilkomne Rettelser og Tilføjelser. Dette skyldes netop, at et omfattende Hovedregister til Soraner-Bladet hidtil har manglet, og i Bibliotekerne og Arkiverne vil Registret derfor efterhaanden indgaa som en nyttig Haandbog for mange — det maa derved forudsættes, at der af Soransk Samfund skænkes Eksemplarer til Læsesalene.

Morsomst og nyttigst er dog denne Haandbog for alle dem, der holder af deres gamle Skole i Sorø — dens Sønner, som nok af og til vil kigge ind ad deres egne Vinduer. Derfor anbefales Værket i første Række til alle Skolens gamle Dreng; et Kig i dets Spalter vil føre dem tilbage til gamle Dage og give dem Lyst til at arbejde videre paa dens Fremgang, ja maaske selv engang sætte den et smukt og varigt Minde som det, hvorom der her er skrevet.

H. G. Orlík.

SORØ AKADEMIS BIBLIOTEK

Der blev i denne Omgang ikke noget af den saa ofte omtalte ny Biblioteksbygning, en tidssvarende og fuldkommen brandsikker Bolig for Sorø Akademis Biblioteks 62,000 Bind. Naa, Situationen er maaske heller ikke dertil, og i Stedet for har Finansudvalget saa bevilget 92,000 Kr. til Ombygning af den gamle Biblioteksbygning, saaledes at der skaffes mere Plads og det brandfarlige Moment fjernes fra Bygningen.

En ledig Lejlighed samt en Del af Godskontorerne, der nu er for store, efter at nogle af Forretningerne er

FÆLLESaften med Herlovianere

Herlovianersamfundet afholder Mandag den 11. Maj Kl. 19,30 præcis en Sammenkomst i Studenterforeningens Lokaler, hvor Amanuensis *Thorsten Andersson* vil fortælle om Udgravningen af Herluf Trolles Fødeborg i Skaane Lilløhus. Foredraget ledsages af Lysbilleder. Derefter vil Herlovianeren, cand. polit. *Erik Hedemann* forevise sin Farvefilm fra Lillø. Efter Foredrag og Filmsforevisning serveres der Pølser og Kartoffelsalat, Øl og Kaffe samt Punch (inclusive) Drikkepenge for 6 Kr., dog 4 Kr. for de 5 yngste Aargange.

Soransk Samfunds Medlemmer er indbudt til at deltage i denne Sammenkomst. *Billetter bestilles, betales og afhentes hos Direktør A. V. Rasmussen, Vesterport 324, Central 8229, senest Torsdag den 7. Maj. Daglig Paaklædning. Man bedes opgive Alder og Aargang.*

SKOLENS SANGKOR

Som meddelt andet Sted i Bladet var Sorø Akademis Skoles Sangkor lige efter Paaske i Sønderjylland. Paa Hjemturen gav Koret en Koncert i Ringe paa Fyn, arrangeret af Gymnastikforeningen og Dansk-Nordisk Ungdomsforbund og givende et pænt Overskud til Hjælp for finske Børn. Købmand Birger Knudsen, Ringe (Sorøstudent fra 1934) motiverede et Leve for vor Skole og har sendt Soranerbladet følgende Referat:

Det var en stor Glæde og Overraskelse for os faa gamle Soranere i Ringe pludselig at faa Besøg af Skolens Sangkor, idet dette af D.N.U.s Afdeling i Ringe var blevet opfordret til paa Hjemturen fra Sønderjylland at give en Koncert her.

Der var paa Skolen blevet undfanget den lyse Idé at tage paa Tourné med Sangkoret til Sønderjylland. Det blev egentlig ret hurtigt bestemt, men alligevel lykkedes det at samle c. 50 Sangere fra næsten alle Klasser, som under Organist *Andrups* kyndige og inspirerende Ledelse gav nogle Koncerter. Turen lededes foruden af Organist *Andrup* ogsaa af Adjunkterne *Jørgensen* og *Balslev*. Deltagerne var indkvarteret rundt om i private Hjem og mødte overalt stor Gæstfrihed. Turen var arrangeret i Samarbejde med D.N.U., og Koret havde Lærer *Marcussen*, *Tønder*, med som Taler.

Her i Ringe sang Koret d. 9. April ved en Sammenkomst paa Ringe Hotel. Indkvarteringen blev en stor Succes, idet Folk selv ringede og »bestilte« en, to ... op til fire Drengene hver, saa de 50 blev hurtigt afsat. Koncerten overværedes af 4—500 Mennesker, Programmet var velvalgt og høstede stort Bifald. Man maatte beundre det Resultat, Herr *Andrup* var kommet til; det var forbavsende, hvad han havde faaet disse Drengene trænet op til, lige fra det fine, fløjlsbløde op til det kraftige og mandige, her bemærkedes særligt de fine Basstemmer. For os gamle Soranere blev den største Oplevelse dog at høre Konfirmationskantaten igen, vi forstod den vel bedre end det øvrige Publikum.

Som gammel Soraner kan man ikke andet end være stolt af det Omdømme, Drengene har efterladt sig her i Byen, det er absolut fint og værdigt. *Alle* var begejstrede for dem, selvfølgelig mest for de »flade Unger« — men de var

nu ogsaa herlige. Først og fremmest deres Friskhed, Høflighed overfor Ældre og deres Disciplin gjorde Indtryk. Og som Indtrykket af dem har været i denne By, saaledes har det vel været overalt, hvor de er kommet frem paa Turen. Kort sagt: vor gamle Skole er blevet smukt og værdigt repræsenteret.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Mangeaarigt Bestyrelsesmedlem i Soransk Samfund og Soraner-Bladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller* er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

I Tidsrummet 11. Marts—11. April 1942 har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. theol. *Ove Jørgensen*, Amager Boulevard 132. (1938)

Revisorassistent *Erik Lüders Thomsen*, Stenogade 7. (1932)

Sagførerfuldmægtig *Leivur Lützen*, C. F. Richsvej 191 B.

Boghandler, Kaptajn *A. G. R. Oppermann*, Holbæk. (1907)

Gymnasiast *Bjarne Weng*, Oehlenslægersgade 59.

Hans Aage Nielsen, Vinkelvej 7, Sorø. (1940)

Kontorchef *Poul Petersen*, Sorgenfrivej 5, Lyngby. (1922)

Boghandlerlærling *Ernst Tangdal*, Jac. Erlandsensgade 3. (1938)

stud. mag. *Johs. Engberg*, Artilleristok 14, Kastellet. (1939)

Prokurist *Carl Brincker*, Skovvænget 11. (1924)

*

Der er meddelt Lektor ved Sorø Akademis Skole *V. Gorm Hansen* Afsked efter Ansøgning i Naade og med Pension paa Grund af Alder fra 31. Juli.

*

I Turistforeningen for Danmarks Aarvog 1942 har Kontorchef *H. G. Olrik* skrevet en Afhandling om Voldstedet i Grønholt Vang.

*

Turistforeningen for Sorø og Omegn har ladet sin Formand, Bibliotekar *O. I. Leth* udarbejde en Brochure med Beskrivelse af 8 Cykelture med Sorø som Udgangspunkt. Pjecen er forsynet med Billedstof og koster kun 25 Øre.

*

Københavns Bueskyttelaug har valgt Godsejer, Grosserer *Kaj Schøller* til Æresmedlem. *Schøller* fylder til Sommer 70 Aar og er Danmarks ældste aktive Bueskytte.

*

Frk. *Caja Wengel* fyldte den 25. Marts 90 Aar. Frk. *Wengel*, der tilbringer sit Otium i Ensomme Gamles Værns Ejendom paa Strandvejen, boede i sin Tid i mange Aar paa Frederiksvej i Sorø og havde Pension for en anselig Flok skolesøgende Disciple. Hendes Bedstefader var Indehaver af Ringsted Apotek, og hendes Fader var Økonom paa Herlufsholm. Soransk Samfund sendte den gamle Dame en Hilsen.

Efter hvad der meddeles fra Buenos Aires til Madrid, vil den argentinske Regering ikke længere anerkende den tidligere danske Gesandt *Fin Lund* som dansk Gesandt, efter at den danske Regering har frataget ham Retten til fremdeles at repræsentere Danmark.

*

C. V. Stubbe Teglbjærg havde sidst i Marts i den store Sal i Kunststøtstillingsbygningen i Odense en Udstilling af Akvareller og Malerier.

*

Forfatterinden *Elisif Fiedler*, som døde den 24. Marts, 76 Aar gammel, var Datter af Soraneren, Birkedommer *Harald Fiedler* (Student 1826), Fader til den Ingeniør *H. V. Fiedler*, der i Soraner-Bladets 24. Aargang Nr. 9 skrev om en morsom Tur til Herlufsholm.

*

Efter Kirkeministeriets Indstilling er ved kgl. Resolution af 24. Marts 1942 Sekretær i »Kristelig Forening for unge Mænd«s Centralforening i København Pastor *Erik Bennetzen* ('25) beskikket til Sognepræst for Nørre Snede Menighed i Aarhus Stift.

*

Salgschef *Otto Halling*, der i flere Aar har været Næstformand i Det danske Travelskab, valgtes paa Generalforsamlingen den 26. Marts til Formand.

*

Sorø Akademi har for et Tidsrum af 8 Aar fra 1. April paany bortforpagtet »Nordruplund« Hovedgaard til Forp. *Kaj Mørck*. Arealet er 374 Tdr. Land Ager og 11 Tdr. Land Gaardsplads, Have m. v. Afgiften er fastsat til 248 Tdr. Byg efter Kapitelstakst for gamle danske Tdr. plus 620 kg Smør efter Grosserer-Societetets Notering samt 7200 Kr. kontant foruden Skatter og Vedligeholdelse.

*

Jesper Gottschalch er engageret til Helsingør Sommer-teater, hvor han skal medvirke i Revyen.

Enken efter Soransk Samfunds afdøde Formand, Direktør *Sophus Hauberg*, Fru *Ellen Sophie Hauberg*, f. *Kastrup*, døde Søndag den 12. April og begravedes Torsdag den 16. fra Vestre Kirkegaards Krematorium i Horsens. Soransk Samfund havde sendt Krans.

*

Afdelingen paa Sorø Akademis Skole indenfor Dansk-Nordisk Ungdomsforbund (Det unge Grænseværn) holdt Fredag Aften den 27. Marts Møde i Lovsangssalen, hvor den gamle Soraner, stud. mag. *Erling Nielsen* talte om Emnet: nordiske Tanker.

*

Dansk-Nordisk Ungdomsforbund (Det unge Grænseværn) havde inviteret Sorø Akademis Skoles Sangkor, ialt 50 Elever, Dirigenten, Organist *Andrup* samt Adjunkterne *Jørgensen* og *Balslev* paa en Paasketur til Sønderjylland. Turen begyndte 2. Paaskedag, hvor der om Aftenen gaves Koncert i Graasten. Desuden gaves der Koncerter i Sønderborg, Aabenraa og Haderslev, og Adjunkt *Jørgensen* holdt Foredrag om Sorø og Akademiet. Indkvarteringen var privat, og man var hjemme i Sorø igen Fredag den 10. April.

*

Cand. polyt. *Svend Willert* ('30), Søn af Proprietær *Petersen*, Krehusgaarden, der for nogle Maaneder siden opgav en Stilling i Odense for at overtage Stadsingeniørbedet i Hassersis ved Aalborg, er atter kaldt tilbage til Odense for at være Vandværksbestyrer der.

*

Gartner *E. Chr. Møller* ('30), Søn af afdøde Telegrafbestyrer *M.* i Sorø, viedes den 12. Marts i Sirnach i Schweiz til Frøken *Hedy Egli*, Sirnach.

*

Under 1. April 1942 er fungerende Fuldmægtig i Handelsministeriet *Jørgen Buemann Worm* ('26) udnævnt til Fuldmægtig sammesteds fra 1. April 1942.

*

Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted*, som i to Sæsoner har været Studenterforeningens ledende Senior, har med-

<p>Johs. Brinck Centralvarme Gas, Vand og Sanitet Installationer Telf. Sorø 720</p>		<p>BRØDRENE MARKERS BOGTRYKKERI Central 14,278</p>	<p>EJENDOMME SØGES til Klienter med Kapitaler fra 20,000 til 400,000 Kr. Omgaaende Salg kan paaregnes. ERIK BILLESTRUP statsexm. Ejendomsmægler Nørre Søgade 37, Tlf. Palæ 69 90 & 90 69</p>
<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmlands Klit – tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiede Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskæftet 80 (vis å via Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>CYCLER Lad os gøre Deres Cykle i Stand til Foraaaret. Lakering m. Staffering meget elegant kun 15 Kr. Alle Reparationer udføres. Stort Lager af Reservedele. Husk, vi er lige saa nær ved Dem som Deres Telefon. Køb hos en Soraner.</p>
<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>			<p>„Hero“, Rantzausgade 64 v/ RICH. RØRDAL Telf. Nora 38 76</p>

delt Repræsentantskabet, at han paa Grund af sit videnskabelige Arbejde ikke længere kan bestride denne Post.

*

Sonderjydsk Forening for Ribe og Omegn kunde den 1. April fejre 50 Aars Jubilæum. Af Stifterne lever nu kun Soraneren, Lektor *C. Amorsen*, der bor i Roskilde.

*

Helge Hørby ('38) har faaet tildelt Kummunitetslegatet med frit Ophold paa Regensen i 2½ Aar. Hørby har bestaaet 1. Del af juridisk Embedseksamen med en fin første Karakter. Han var blandt de 10 bedste af de 160, der indstillede sig til Eksamen.

*

Gaardejer *Viggo Valentin Hansen*, Søn af afdøde Sagfører Carl Hansen, Slagelse og udmeldt af 3. Mellem 1926, har af Proprietær N. V. Davidsen købt Gøderupgaard ved Roskilde, 95 Tdr. Land, med Besætning og Redskaber for 210,000 Kr. Overtagelsen skele den 1. April.

*

Oberstløjtnant *E. J. Wibollt*, Chef for 5. Artilleriafdeling, fyldte 50 Aar den 1. April og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Arkivar *Hans Ellekilde* og Hustru, Holte, fejrede Sølvbryllup Langfredag, den 3. April.

*

I Løbet af Foraaret udkommer hos Gyldendal *Vilhelm Andersen* »Horats«, 3. Bind og *Chr. Elling* »Den romantiske Have«.

*

I det københavnske Klædevarerfirma C. E. Albeck & Søn Eftf.'s Lokaler aabnedes den 10. April en Kunstudstilling. Mellem Udstillerne var Soraneren, Billedhuggeren *Harald Quistgaard*.

*

Kinamissionær *Johs. O. Rasmussen* har faaet Tilladelse til at anlægge og bære Den kinesiske gyldne Høst Ordens 4. Klasse.

*

I Stenhussamfundets Medlemsblad »Prosit« findes følgende Linier:

Soranerbladet ser meget højtideligt og officielt ud, men det er ogsaa 26 Aar gammelt og dermed de samarbejdende Kostskolesamfunds Nestor blandt Medlemsbladene. Sorø er ogsaa mere end en Kostskole — Sorø er Historie og Bladet er fuldt af Historie og historiske Meddelelser om *meget* gamle Soranere, det faar en til at tænke paa, at det vilde være opportunt om de gamle Stenhusdrenge, der endnu ikke har udfyldt Oplysningskemaet, vilde gøre dette. Tænk, hvor interessant for vore Descendenter, naar de som gamle Drenge sidder og studerer de historiske Med-

delelser i Prosits Aargang Nummer 115 og med Fryd finder deres Forfædre frem af Glemselen disse Forfædre, det er os.

*

Under Overskriften »Gamle Drenge hjælper nye« bragte »Ekstrabladet« den 25. Marts følgende Notits:

Indenfor Soransk Samfund har man en lille Institution, hvis Idé, dersom den blev sat i System Landet over, vilde kunne afhjælpe al Nød blandt fattige Studenter.

»200 raske gamle Soranere« giver hvert Aar en bestemt Sum, hvis Totalbeløb fordeles til et Antal unge Kammerater, som det kniber for. Det er ikke svært at se, hvad det kunde blive til, hvis alle gamle Drenge i alle Skoler Livet igennem paatog sig at betale et lille frivilligt Beløb hvert Aar, dels i Taknemmelighed mod deres gamle Skole og dels for at hjælpe deres unge Kammerater paa Gled.

Lad os tage en Skole med 300 Elever, som aarlig dimitterer omkring 40. Selv om de først begyndte at betale deres Aarsbidrag ti Aar efter, at de havde forladt Skolen, vilde der formodentlig være 25 af hver Aargang tilbage som Bidragydere. Og bare 25 saadanne Aargange vilde give 625 aarlige Bidragydere. Hvis de hver gav 10 Kr. om Aaret — hvad jo ikke skulde være uoverkommeligt — blev det til en Sum paa over 6000 Kr. hvert Aar eller nok til, at den Portion af virkeligt daarligt stillede, der findes i enhver Skole, kunde blive hjulpet.

Jeg udkaster bare Tanken, hvem vil sætte den i System?

*

Sekretær u. Nr. i Direktoratet for Fængselsvæsenet *Leivur Lützen* er under 9. Januar 1942 afskediget fra 31. December 1941.

*

Cand. jur. *Gunnar Højgaard Nielsen*, Charlottenlund, har under 8. Januar 1942 faaet Beskikkelse som Landsrets-sagfører.

*

Politifuldmægtig *S. Thorkild Waarst*, Sæby, er under 7. August 1941 forflyttet til Skælskør Politikreds' Kontorafdeling i Korsør fra 1. September 1941.

*

Grosserer *A. Madvig* og Frue, N. J. Fjordsallé 1, har Sølvbryllup den 13. Maj.

*

Den aarlige Annonce ang. Indmeldelse til Optagelsesprøven, Ansøgning om Alumneplads m. m. paa Sorø Akademi Skole vil fremkomme i de ledende Hovedstadsblade Mandagen d. 27. April og i det førstkommende Nummer af »Folkeskolen«.

Tidspunktet for Optagelsesprøven (2 Dage) omkring St. Hans Dag) vil blive bekendtgjort senere og meddelt alle de Hjem, hvorfra Indmeldelser m. m. er sendt til Skolen.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 5

M A J 1942

SORANERBLADETS FOND

Indsamlingen til Soranerbladets Fond havde pr. 8. Maj givet Kr. 3.740,00. Fonden er derved kommet op paa Kr. 29.486,24. Indsamlingen fortsættes. Soranerbladet har fra kendte Soranere modtaget Opfordringer til Kammeraterne om at yde Bidrag til Fonden. Disse Opfordringer gengives i den Rækkefølge, hvori de er indløbet. I dette Nummer begyndes med følgende to fra Godsejer, Dr. med. Hasselbalch og Højesteretssagfører Berthing:

Soranersind.

Der er en gammel Soldatervits, der lægger Generalen i Slaget den Opmuntring i Munden: »Fremad Soldater, jeg bliver her!«

Er det ikke en tilsvarende Mistillid, der tit og mange Gange vågner hos os, når vi gennemgår Rækken af de ansete Navne, som støtter en Indsamling? Nøjes disse Hædersmænd mon med at ægge andres Offervilje, medens de selv holder sig hjemme? Det er som bekendt ikke ethvert Ord, som er Dåd.

Jeg skynder mig at bemærke, at jeg i ingen Henseende er General, men en Menig, som for min Part i den foreliggende Sag, Soranerblad-Fonden, har gjort min Indsats. Disse Linier henvendes til de mange andre Menige, som endnu holder sig hjemme.

Soranerbladet er om ikke det eneste, så dog det kraftigste Bindemiddel mellem gamle, vidt spredte tidligere Kammerater. Jeg tør af egen Erfaring forsikre mine yngre Skolefæller, som efter Ungdoms Art seer frem og ej tilbage, at Bladet eftersom Aarene går, bliver en gammel Soraner en stadig kærere Budbringer fra Sorø og Skoletiden. Nu er jeg glad over, at Enkeltes Offervilje før holdt Bladet oven Vande.

Men hvis det er sandt, hvad vi fortæller hinanden ved festlige Lejligheder, at »aldrig glemmer vi, hvorfra vi kom«, så skal vi Alle, ikke nogle få af os, sikre Bladets Fremtid. Ved denne Indsamling er det virkelig sandt, at de mange små Bidrag er mere værdifulde end de få store, fordi de mange giver det følelsesmæssige Udtryk for Bladets Mission.

Vi skal Alle samles om denne Opgave, »fordi vi husker, Du var god ved os« — Mor Sorø.

Borupgaard 6. Maj 1942. K. A. Hasselbalch.

Efter mit Skøn har »Soraner-Bladet« i de forløbne Aar paa en udmærket Maade udfyldt sin Mission: at bringe gammelt og nyt Stof frem om vor kære gamle Skole og de Mænd, der er udgaaet fra eller har været knyttet til den, og at være et Bindeled mellem de over hele Landet spredte Soranere. — Ikke mindst i de mange Aar, da jeg havde Domicil i forskellige Provinsbyer, hvor der kun var ganske faa eller ingen Soranere, bidrog Bladet væsentlig til Vedligeholdelse af Sorøinteressen og Opfriskning af Skoleminderne; men jeg glæder mig stadig — og irriteres kun sjældent — over Bladets Indhold, og denne Glæde og Interesse har efterhaanden forplantet sig til Familiens øvrige Medlemmer. Jeg kan derfor kun paa det bedste anbefale den Indsamling, der skal danne Basis for »Soraner-Bladet«s sikre Eksistens ud i Fremtiden.

Hellerup 7. Maj 1942.

Th. Berthing.

— Bidrag sendes til Soranerbladets Administrator, Bagermester Rogert Møller, Vesterbrogade 30, København V., eventuelt til Postkonto Nr. 10.000.

UDFLUGT MED DAMER TIL „FORTUNEN“

EXTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING

Lørdag den 30. Maj foretages selskabelig Udflugt med Damer til Restaurant »Fortunen« i Dyrehaven, som for Anledningen vil blive smykket med Soraner-Farverne: Gult og Rødt.

Turen foregaar i særlige Sporvognstog, som Kl. 17,20 findes oprangerede paa Jarmers Plads (ud for Ny Rosenborg) og Samfundet afholder Transport-Omkostningerne for Medlemmer med Damer, naar de benytter disse Tog, der kører helt op til Rotunden ved Posemandens Hus. Derfra spadseres det korte Stykke Vej gennem Skoven til Fortunen, som er reserveret Selskabet.

Medens Damerne pakker det medbragte Smørrebrød ud afholdes en *extraordinær Generalforsamling* i en Sidesal med følgende Dagsorden:

Fundats for Maanedsskriftet »Soranerbladet«s Fond.

Deretfer spiser men ved smaa Borde (Madhytning til-ladt) og Direktør Bjørn Hansen leverer Øl og Snaps (kan

erhverves i hele Flasker til Deling). Kaffeprisen er reduceret.

Efterpaa er der Dans til Restaurantens Orkester i Peise-stuen, hvor Baalet flammer i den aabne Kamin, og hvor der serveres en særlig »Soraner-Punch« (1 Kr. pr. Bæger).

Uden for er det Fuldmaane.

Af Hensyn til Dispositionerne for Sporvognstogets Størrelse samt Værtens Indkøb inaa man melde sig inden *Torsdag den 28. Maj Kl. 15* til Kassereren: Direktør *Alfr. V. Rasmusen*, Vesterport 324, Central 8229.

Bestyrelsen.

FODBOLDKAMPEN

Søndag d. 26. April var vi i Sorø til vor traditionelle halvaarlige Fodboldkamp. Optakten til Dagen var ikke saa god, allerede Lørdag Aften var der et Par Afbud og tidlig Søndag Morgen endnu et, men Haabet steg i Toget paa Vejen derned, de Par Mand kunde man nok finde i Sorø. Det lykkedes ogsaa efter 1 Times ihærdigt Arbejde at faa een Mand, der kunde spille 1. Halvleg, en anden, der kunde spille 2. Halvleg, og endelig en tredje, der var i Stand til at spille begge.

Paa Stationen blev vi hilst hjertelig Velkommen af Adjunkt *Jørgensen* og nogle af Eleverne, og 12¹⁰ samledes vi ved Middagsbordet, der denne Gang bød paa Hyldebær-suppe og nogle dejlige, velvoksne Bøffer. De blev alle nedlagt. Rektor *West* bød os Velkommen, ønskede os en god Dag og udtalte Haabet om, at vi stadig maatte være i Stand til at komme og hente os det snart traditionelle Nederlag.

Kampen var ansat til Kl. 14³⁰, saa der var rigelig Tid til at fordøje Maden og nyde Kaffen og Cigarerne i Fred og Ro i grønne Sal. Endnu en ubehagelig Overraskelse blev os til Del, da vi skulde stille op til Kampen: *Mogens Schæffer*, der havde lovet at komme, og endda meget gerne, udeblev ganske. Det lykkedes at presse en Tilskuer, *Henry Willert*, til at laane Tøj og Støvler, og med nogen Forsinkelse kunde vi stille med fuldt Hold, som flg.:

Werner Madsen.

Damkilde.

Mosgaard Kjeldsen.

Henry Willert. Torben Madsen. Glenthøj.

Ove Roy. Wille Jørgensen. Lorentzen. Blume. Tage Møller.

Dommer: Adjunkt *Blehm.*

Skolen vinder Lodtrækningen og vælger Maalet ved Gims Ende med Solen i Ryggen, og efter et Kvarters Spil fører de allerede med 2—0. *Lorentzen* og *Torben Madsen* bytter Plads, og kort efter har vi et godt Opløb; *Roy* fører Bolden frem, lægger ind over, hvor *Wille* med Hovedet løfter Bolden til *Madsen*, der har Held til at score 1—2, og det blev Resultatet af 1. Halvleg.

Efter 10 Min. Pavse, det var meget varmt, tager vi fat igen; *Roy* er gaaet ud, han erstattes kort efter af *Børge Laursen* (22'), der kommer omklædt lige fra en anden Kamp paa Byens Bane; han er os til meget stor Støtte, men alligevel lykkes det Skolen at faa 2 Maal til, det sidste var Maalmandens Skyld, men han spillede ellers hele Kampen saa fortræffeligt, at han ikke skal lastes for dette. Nederlaget blev saaledes denne Gang paa 4—1.

Ved Kaffebordet efter Kampen takkede *Torben Madsen* for de gamle og gav nogle Oplysninger om Stillingen efter disse 16 Kampe. De gamle har vundet 4 mod 12 tabte Kampe og 36 Maal mod 60. Endvidere kom han ind paa noget, der nærmest var møntet paa de fraværende eller udeblevne, og det skal derfor gentages her, hvor de har en Chance for at se det. Vi har i disse Kampe en Tradition, der skal værnes om, vi kan derfor ikke være bekendt at sjuske med det og stille med for faa Spillere, og den Lige-gladhed en Del af de yngste lægger for Dagen ved at blive væk uden Afbud eller sende Afbud i sidste Øjeblik, fordi noget andet »bedre« melder sig, (som om der findes ret meget bedre) kan ikke tolereres, Sygdom er dog en tvin-

gende Nødvendighed. Vi er de 4 gamle Soranere Tak skyldige, som indvilligede i at træde hjælpende til, da det kneb for os, *Børge Laursen, Henry Willert, Ove Roy* og *Moegaard Kjeldsen.*

Man var blevet enige om at spille Haandbold efter Kaffe-bordet og havde saa stor Succes med denne Kamp, at det blev vedtaget for Fremtiden at lade den indgaa som fast Led i Dagen. Følgende »gamle« trak for anden Gang i Spilletøjet til en 2 × 10 Minutters Holmgang:

Torben Madsen.

Mosgaard Kjeldsen. Glenthøj.

Werner Madsen. Lorentzen. Damkilde.

Resultatet 13—24 (7—8, 6—16) var paa ingen Maade beskæmmende for de gamle. Ved Kaffebordet var vi blevet sat ind i Reglerne, Træning havde ingen af os i Mod-sætning til Skolens veltrænede Hold, og dog førte vi et Par Gange i 1. Halvleg.

Kampen var ogsaa en Publikumssucces, især var der 2 Min. i 2. Halvleg, hvor det gik ualmindeligt »hidsigt« til, mens Bifaldet og Jubelen væltede ned over Spillerne fra de tæt besatte Tilskuerpladser oven paa Ribberne. Bolden var ikke ét Øjeblik ude af Spil, men fløj fra Spiller til Spiller i uafsladelig Skiften fra Maal til Maal med Masser af Skud paa Maalmændene, der var Tempo over det, og endelig udløstes Spændingen med et Maal til Skolen. Da mærkede vi, hvor de udmærkede loyale Tilskuere alligevel havde deres Hjerter — sikken et Bifald — men det havde nu ogsaa været et Par meget spændende Minutter.

Vi tog derefter Afsked med Lærere og Elever og rejste noget senere hjem med Toget enige om, at Dagen havde været den bedste i lange Tider. Vi takker alle dernede og glæder os over at have endnu et godt Minde at føje til Rækken af glade Minder fra vor gamle Skole.

T. G.

DØDSFALD

En af de meget gamle Soranere forlod denne Tilværelse, da forhenværende Boghandler i Fredericia *O. Røgind* afgik ved Døden paa Frederiksberg Store Bededag Fredag den 1. Maj. Han var nær ved de 92 Aar.

Olaf Henrik William Røgind var født den 15. December 1850 i Mygind som Søn af senere Sognepræst i Rørby ved Kalundborg Peter Christian Røgind og Hustru Elise Kirstine, f. Langballe. Han indkom i Sorø Akademis Skole den 23. August 1862 og udmeldtes den 24. December 1864 for at blive sat i Boghandlerlære i Holbæk. Senere fik han Plads paa et københavnsk Forlag og havde suppleret sin faglige Viden under et Ophold i Udlandet, inden han ned-satte sig som Boghandler i Randers. Faa Aar efter over-tog han sin Svigerfader Fr. Karps Boghandel i Fredericia og drev denne i 40 Aar, til han i 1918 rejste til København for at nyde sit Otium der. Den gamle Herre var rask og aandsfrisk til det sidste og dyrkede med levende Interesse sine Passioner: Friluftsliv, Musik og L'hombre. Han efterlader sig en Datter Margrethe, gift med Postmester Niels Brøndstad. Begravelsen fore-gik Onsdag d. 6. Maj paa Solbjerg Kirkegaard.

En ældre Broder var Soraneren *Carl Theodor Rø-gind*, der var født den 25. Juni 1846 og blev Sorøstu-dent i 1866. Han tog theologisk Embedseksamen og var sidst Sognepræst til Lundforlund og Gjerlev mellem Slagelse og Skelskør. Den 14. Juli 1907 døde han paa Frederiksberg.

GENERALFORSAMLINGEN OG 80 AARS FESTEN

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling og Festen i Anledning af Samfundets 80 Aars Fødselsdag, der afholdtes Tirsdag Aften den 14. April i Hotel Cecil (Karnappen) i Niels Hemmingsensgade, var talrigt besøgt og blev sikkert for alle Deltagere et hyggeligt kammeratligt Samvær.

Paa Generalforsamlingen, hvor der var mødt c. 150 Medlemmer, hød Formanden, Dommer *Knox*, hjertelig Velkommen og udbragte Traditionen tro et med tre kraftige Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole, hvorefter Overretssagfører, Baron *v. Eggert* valgtes til Dirigent. Han takkede for Hvervet og konstaterede, at Generalforsamlingen var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

Mindetale over Gordon Norrie.

Formanden, Dommer *Knox*, som derpaa fik Ordet, udtalte:

Ja, som Kammeraterne vil vide, har det sidste Kalenderaar, der er forløbet, berøvet os to af vore værdige Æresmedlemmer *Palslev* og *Gordon Norrie*.

Palslev døde allerede i April, saaledes at der var Lejlighed til ved Generalforsamlingen ifjor at udtale nogle Mindeord om ham.

Vor kære gamle Formand døde først i Oktober, og jeg vil begynde med at minde om denne Mand, hvis Betydning var meget stor.

Gordon Norrie var født 6. Maj 1855 i Helsingør. Han var af skotsk Æt. Da han var en lille Dreng døde hans Far, og nogle faa Aar efter gjorde hans Mor Forsøg paa at faa ham ind paa Herlufsholm, men dette mislykkedes, hvad vel kan siges at være til Gavn for os, idet det blev Sorø Akademi, der kom til at rumme ham som Elev. Han var ikke særlig fremragende, nogle af Karaktererne ligefrem koketterede han med senere. Han tog en pæn Embedseksamen, slog sig senere paa Oftalmologien og fik en anset Stilling indenfor det Fag. Han skrev nogle ypperlige Bøger, bl. a. en højst fornøjelig lille Bog om Lægerne paa Sorø Akademi. Hans soranske Interesser hvilede i Fred, som de gør for saa mange af os, hele Middelalderen, og han var op i Aarene, inden de vaagnede rigtigt. I 1925 spurgte man ham, om han kunde tænke sig at træde ind i Bestyrelsen, hvor han straks blev Formand. Dette Hverv havde han i 12½ Aar, den længste Tid nogen Formand har fungeret i vort Samfund. *Gordon Norrie* var højt agtet og elsket, som ingen anden Formand har været det. Han var en retlinjet og retsindig, rank og ridderlig Skikkelse. Man vidste altid, hvor man havde ham. Han nød stor Anseelse indenfor sin Stand, og det gav sig Udtryk derved, at han fik flere og flere Æreshverv og blev Æresmedlem af mange forskellige Foreninger.

Der er meget, man har at takke *Gordon Norrie* for, ogsaa udenfor det soranske Samfund. Han satte System i Bekæmpelsen af de nyfødtes Øjensygdom, satte Sving i Blindesagen, og det rørte mig, at da det blev overdraget mig at sige et Par Mindeord ved *Gordon Norries* Baare, ringede en Mand, en blind Organist, mig op, og bad mig i de Ord, jeg vilde sige, om jeg da vilde indflette en hjertelig Tak fra de blinde Musikere. Han havde sat Sving i dem, og de følte sig uendelig taknemmelige for, hvad han havde gjort for dem. *Norrie* var en livsglad, en munter og elskværdig Personlighed, han var en ubønhørlig trofast Ven, han havde den Lykke at strække til i alle de Forhold, hvor Livet satte ham. Han havde et lykkeligt Ægteskab med sin Hustru, havde flinke Børn, som han elskede. Han var en meget lykkelig Mand. I de sidste 14-15 Aar var han meget optaget af alt, hvad der havde med Sorø at gøre. Han var altid parat, naar vi kaldte paa ham, han var en meget flittig Mand, han arbejdede baade tidlig og silde. I de senere Aar, da det begyndte at svigte lidt med Helbredet, gik jeg ret hyppigt op til ham. Vi havde det fælles, at vore Forældre stammede fra samme Land, vi var ikke i

Familie, men vore Forældre havde i mange Aar i Helsingør dyrket et meget intimt Venskab. Jeg havde ikke kendt ham, da han var Barn eller fra hans Ungdom, men vi blev gode trofaste Venner. Den sidste Gang jeg havde den Oplevelse at se *Gordon* var om Onsdagen, som han døde om Lørdagen. Jeg kom derop. Inger kom ud og lukkede op. *Norrie* sov, og jeg vilde saa komme igen en anden Dag, men det maatte jeg ikke, for saa vilde hendes Fader blive forfærdelig ked af det. Jeg kom ind. Jeg havde aldrig set ham i Sengen før, og det underlige forekom, at han var endnu længere, da han laa i Sengen. Han spøjte og lo. Han sagde til mig: Hør du, min gamle Ven *Schmiegelow* bliver 85 paa Lørdag, og han har indbudt 85 Gæster, tror du, jeg kan komme med til det. Det vilde vist ikke være rigtigt heldigt. Om Fredagen havde han Evne og Villie til at skrive det kærligste Brev til *Schmiegelow*, og det blev *Schmiegelow* meget rørt og glad over. Han blev saa rørt, at han sagde, at han ikke turde paatage sig ved *Gordon Norries* Baare at bringe den Tak, som han mente burde udtales, og han spurgte om jeg ikke kunde gøre det, og jeg havde saa den Ære at sige de sidste Ord inden *Gordon Norries* Baare blev sænket.

Det var en helstøbt, en dygtig, retsindig og ærlig Mand og meget trofast, og jeg gaar ud fra, at I alle er enig med mig om, at vi skylder ham meget, og jeg føler mig overbevist om, at saalænge der i Soransk Samfund er nogen, som har kendt *Gordon Norrie*, vil hans Navn nyde Agtelse og Ære blandt os; i vort gamle Samfund vil Navnet *Gordon Norrie* i lange Tider staa.

Ære være dit Minde, Kære *Gordon*, Fred med din Sjæl, Fred med dit Støv.

Medlemmerne rejste sig.

Videre omtalte Formanden de øvrige i det svundne Aar afdøde Soranere, der alle har faaet deres Nekrologer i Soranerbladet. Ialt døde der i 1941 31 gamle Soranere mod 18 i 1940. Han sluttede med et Ære være disse hedengangne Kammeraters Minde, og Forsamlingen rejste sig.

Aarsberetningen.

Formanden aflagde nu den egentlige Aarsberetning, idet han først gav en Oversigt over de i Samfundet samt i dets jydsk og fynske Afdelinger afholdte Generalforsamlinger, Rusmodtagelser og Møder samt Sorøudflugter, som alle har været udførligt refereret i Soranerbladet. Dernæst udtalte han følgende:

Medlemsantallet var ved Udgangen af 1940 962, ved Udgangen af 1941 1038, altsaa en Tilvækst paa 76. Dertil kommer i 1941, at 22 Medlemmer er afgaaet ved Døden, 14 har meldt sig ud, og 6 er slettet som forsvundne, ialt 42, hvilket vil sige, at der i 1941 er 118 ny gamle Soranere, der har sluttet op under Soransk Samfunds Faner. De 1038 Medlemmer fordeler sig saaledes: Moderforeningen 930 + 74, jydsk Afdeling 67 + 0, fynsk Afdeling 41 + 2. Af Medlemmer er 4 Æresmedlemmer, 16 livsvarige, 688 seniories, 237 juniories og 93 kontingentfrie unge. Soransk Samfund har aldrig haft tilnærmelsesvis saa mange Medlemmer, og Takken herfor maa rettes til *Rasmusen*, der har ganske fortrinlige Evner til at faa Folk værfet ind. Selv om vi er mange, hvad der er overordentlig glædeligt, er der stadig Maal at stræbe efter, — der er stadig mange udenfor. I Løbet af de sidste 4 Aar, 1938—41 har ialt 414 nye gamle Soranere sluttet op under Fanerne.

Bladudvalget har med Bestyrelsens Samtykke rettet Anmodning til *Licht* om at indtræde i Udvalget, hvad han elskværdigt har indvilget i. Vi har faaet nyt Hoved paa vort Maanedssblad, nu svarer det bedre til, hvad det er. Det har ved flere Lejligheder vist sig, at man forstod, at det var et Blad for Drengene. Den nye Titel dækker bedre Realiteten.

Som det vil være en Del af Medlemmerne bekendt, har vi startet en Indsamling til Bladfonden, idet det er vort Ønske og Maal at naa dertil, at Bladfonden bliver saa stor, at Bladet kan leve af den. Bladfonden er nu paa imellem 26 og 27.000 Kroner, og for at skabe mere faste Rammer om denne Kapital, har Bladudvalget udarbejdet en Fundats, som Bestyrelsen har tiltraadt, og forudsat, at Generalforsamlingen ikke har noget imod det, vil jeg gerne forelægge denne Fundats og prøve paa at erhverve Generalforsamlingens Tilslutning.

Laaneudvalget bestaar af min *Ringhed*, *Clausen* og *Rasmusen*, og det har være muligt at tilfredsstille alle nogen-

lunde rimelige Krav. Der er rettet Henvendelse til Kurator *Korsgaard* om Akademiets Tilladelse til at være med i Understøttelsesvirksomheden, og det var et belejligt Øjeblik, idet Sorø Akademis Regnskab har vist et betydeligt Overskud, og Kurator har meddelt, at Ønsket er efterkommet, saavidt vi ved, vil det blive med 3000 Kr. aarlig, dog saaledes, at Ministeriet vel vil have nogen Inseende med, hvorledes de bliver anvendt. Jeg maa endvidere nævne i denne Forbindelse, at Jubilæumsfonden havde en god Dag, da vi holdt Aarfest. *Clausen* og Dr. *Hasselbalch* talte meget ildnende om at støtte al Laane- og Understøttelsesvirksomhed, og ved Aarfesten kom der ca. 1800 Kr. ind, og endvidere har *Hasselbalch* bevirket, at 20 gamle Soranere har sluttet op under de »200 raske gamle Soraneres Stipendium«. Vi har aldrig naaet Tallet 200, for 4 Aar siden var vi 90, nu er vi 150, og det er maaske ikke umuligt at blive 50 mere. *Poul Hennings* Legat havde vi ikke Raadighed over ifjor.

Handelsskolebestyrer *Vald. Petersens* Legat og de »200 raske, gamle Soraneres Stipendium« er tildelt de i Soranerbladet allerede meddelte Kammerater.

Phønixfondens Konfirmationshjælp er i 1941 uddelt til 6 unge Soranere. Samfundets Værelse paa Studentergaarden har været beboet af stud. med. *Poort*.

Soraneren, Herredsfuldmægtig *Axel Jensen* har i sit Testament bestemt, at der oprettes et Værelse paa Aarhus Kollegiet. Han er død, og hans Arvinger har oprettet dette Værelse, som fortrinsvis skal bebos af en Sorø-Student. Vi har nu gjort Skridt til at opnaa Indflydelse paa, hvem der faar Lov til at bebo Værelset.

Soransk Samfunds Museumsvenner har anskaffet forskellige smukke Ting, og den Komite, der blev nedsat for Museet, virker fremdeles. Filatelistklubben er i fuldt Sving.

Clausen har taget sig paa at oprette »Soransk Lektie-hjælp«. Samfundet hjælper de unge med de fornødne Startomkostninger. Vedrørende Sorana er der ikke noget synderligt at bemærke.

Tholl og *Sommer* arbejder paa at supplere og fuldstændiggøre Matriklen. Sangbogen findes nu i Manuskript.

Med Hensyn til de to Afdelinger, fremgaar det af Indberetningerne, at den fynske Afdeling ikke har haft nogen Sammenkomst i 1941. Deres Regnskab udviste, at det havde lagt 500 Kr. op. Vi har tilkendegivet Afdelingen, at det ikke var Meningen, at de skulde spare Penge op, de skulde bruge dem.

Tidernes Ugunst har bevirket, at det ikke har været muligt at afholde Kongebal paa Sorø.

Hermed var Formandens Beretning færdig, og Medlemmerne havde intet at bemærke dertil.

Bladfonden.

Dirigenten forespørger, om Formanden maa forelægge Forslag til Fundats for Bladfonden, hvilket Forslag var mangfoldiggjort og omdelt blandt Medlemmerne. Det er selvfølgelig ikke saadant at sætte sig ind i det i en Fart, men jeg har ikke noget imod, at det kommer under Debat.

Et Medlem: Hvorfor ikke lave en ekstraordinær Generalforsamling.

Formanden: Det kan godt lade sig gøre med en ekstraordinær Generalforsamling.

Dirigenten: Hvis Generalforsamlingen ikke har noget imod det, vil vi forelægge Fundatsen, og saa kan det blive sat til Afstemning, hvorvidt vi skal vedtage den eller ikke.

Formanden: Naar vi har ønsket nu at faa en Fundats, er det fordi, at Fonden er blevet saa stor, at den ikke bør svæve i Luften, men have faste Rammer. Han oplæste det af Bladudvalget og af Bestyrelsen udarbejdede Fundatsudkast.

Dr. phil. *M. Mackeprang*: Jeg foreslaar, at vi vedtager dette Udkast under eet.

Dr. *Skovgaard*: Jeg er ikke helt enig med Udkastet. En Bestyrelse kan ikke være tilfreds med, at man ikke ordentlig har gennemlæst et Forslag, og jeg har derfor læst det ordentlig igennem, og har et Par smaa Bemærkninger at gøre.

§ 1 Stk. 2 sidste Punktum: »Indtil Fonden har naaet Kr. 50.000,— yder denne et Tilskud paa Kr. 800,— om Aaret til til Bladets Drift, hvorefter Bladet drives for Fondens

Renter; det eventuelle Underskud betales af Soransk Samfund, Overskuddet henlægges til Fonden som tidligere.« Saaledes som det er sat op, kan man ikke se, om det kun gælder indtil de 50.000 Kr. er naaet, eller om det ogsaa skal gælde efter, at de 50.000 Kr. er tilstede. Jeg vil tillade mig at foreslaa en anden Affattelse.

»Indtil Fonden har naaet en Kapital af 50.000 Kr. yder Soransk Samfund et Tilskud paa 800 Kr. til Bladets Drift. Et Underskud udredes af Soransk Samfund, et Overskud henlægges til Fonden«. Naar Fonden er 50.000 Kr. drives Bladet for Fondens Renter, dog saaledes at Underskud stadig dækkes af Soransk Samfund, medens Overskuddet overføres til næste Aar. Viser det næste Aar saa ogsaa et Overskud, bør det foregaaende Aars Overskud tilfalde Fonden, og herefter skal det ikke være Tilfældet, at Samfundet igen skal betale et Underskud.

Med Hensyn til § 3: Kan man staa to Autoriteter til Regnskab. Bestyrelsen staa Generalforsamlingen til Regnskab, Bladudvalget skal staa Bestyrelsen til Regnskab.

Formanden: Bladudvalget skal have sin Decharge hos Generalforsamlingen.

Med Hensyn til § 6: »Hvert Medlem af Bladudvalget kan med Angivelse af Dagsordenen indkalde til Møde«. Er der ikke noget ganske exceptionelt, at et enkelt Medlem kan indkalde til et Møde. Jeg vil foreslaa, »kan af Formanden forlange Møde«.

§ 8: »Ændringer i denne Fundats, som søges godkendt af Soransk Samfunds Generalforsamling, kan kun ske ved Urafstemning blandt Soransk Samfunds Medlemmer med $\frac{2}{3}$ Majoritet af Medlemsantallet«. Er det ikke meget upraktisk at tage samtlige Medlemmer, $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer, vilde dog være mere rimeligt.

Formanden: Det er vor Agt i Slutningen af Maj at indbyde Medlemmerne til en Skovtur, som vi havde det for to Aar siden, og efter hvad Dr. *Skovgaard* har udtalt her, vil Drøftelsen af Fundatsen tage noget længere Tid, end Bestyrelsen havde beregnet; jeg vil derfor foreslaa, at vi udsætter den til en ekstraordinær Generalforsamling, som Bestyrelsen vil indkalde til i Forbindelse med denne Skovtur.

Ingeniør *Gjellerup*: Med Hensyn til § 4: »Bladfondens Kapitalformue maa kun med Soransk Samfunds Bestyrelses Samtykke angribes og kun til Formaal vedrørende Soranerbladet«. Det sidste er rigtigt nok, men selv om vi stoler fuldt ud paa vor Bestyrelse, synes jeg Samfundets Bestyrelses Samtykke skulde være Generalforsamlingens Samtykke. Det er jo en stor Formue.

Formanden: Vi kan ikke fortsætte denne Diskussion, der er ingen Tid dertil i Aften.

Kontorchef Wagner: Der staa »fremtidige Midler skal anbringes i Kreditforeningsobligationer«, hvorfor ikke i Obligationer, i hvilke umyndiges Midler kan anbringes.

Herefter afbrød man Diskussionen om dette Spørgsmaal, der derefter var udsat til Behandling paa en ekstraordinær Generalforsamling.

Regnskaber og Budget.

Rasmussen, Clausen og *Rogert Møller*, der skulde aflægge de respektive Regnskaber, henviste under Hensyn til den fremrykkede Tid til de i Soranerbladets Martsnummer offentliggjorte Regnskaber, og der blev givet Decharge for disse.

Formanden fandt Anledning til at rette en varm Tak til *Louw* for det af ham udarbejdede meget nyttige Index til Soranerbladet.

Rasmussen forelagde Budgettet for 1942. Beholdningen fra ifjor er 705 Kr. Kontingenter anslaaes til 7.800 Kr. Udgifterne er anslaaet til: Generalforsamlingen 500 Kr., andre Fester 500 Kr., Rusfesten 1942 900 Kr., ialt 1900 Kr. Soranerbladet 960 Kr., Bladfonden 1941.—42 de 1000 Kr., som allerede er afholdt, Understøttelsesfonden 300 Kr., Cricket og Festudvalget 475 Kr., Papir og Tryksager er ansat til 350 Kr., Porto til 200 Kr., Telefon 170, Medhjælp 425 Kr., Blomster, Kranse og Lykønskninger 400 Kr., diverse Bestyrelsesudgifter 200 Kr., diverse Udgifter 650 Kr. Vi skulde herefter gaa ud af 1942 med en Beholdning paa 500 Kr. 48 Øre. Nærmere kan man vist ikke komme det, med Forbehold af, at der ikke sker for megen Ændring.

Budgettet godkendtes.

Sorø-Filmen.

Formanden forelagde Forslag til Kontrakt med Ingeniør *Manfred Hammerich* om Sorø-Filmen.

Bestyrelsen har gerne villet erhverve den Film, som ifjor blev optaget af *Manfred Hammerich*, og som hedder: »Husker du —«, og vi har derfor afsluttet følgende Kontrakt med *Hammerich*.

Undertegnede, Civilingeniør *Manfred Hammerich* overdrager herved den af mig optagne Sorø Arkivfilm »Husker du« til Soransk Samfund paa følgende Vilkaar:

1.

Soransk Samfund faar den fulde Ejendomsret til Filmen ved kontant at udbetale mig Kr. 1000,— eller

2.

ved at købe Filmen paa Afbetaling, saaledes at Prisen ansættes til Kr. 1.000,— plus 6 % p. a., og saaledes at der betales Herr Ingeniør *Hammerich* Kr. 100,— som Afdrag inclusive Renter for hver Gang Filmen forevises. Forevisning kan kun finde Sted efter Aftale med Soransk Samfunds Bestyrelse. Soransk Samfund har dog Ret til naar som helst at udbetale Ingeniør *Hammerich* Restbeløbet med Tillæg af Renter og erhverver da den fulde Ejendomsret over Filmen. Restbeløbet betales senest den 1. Februar 1947.

3.

Ingeniør *Hammerich* forbeholder sig Ret til selv at forevise Filmen, indtil denne er fuldt indbetalt og erholder derfor, udover sit sædvanlige Afdrag, Forevisningshonorar, ligesom Herr Ingeniør *Hammerich* opbevarer Filmen for Soransk Samfund, indtil hele Købesummen er erlagt, og har derved samtidig paataget sig Ansvar for Filmes Opbevarelse.

4.

I Tilfælde af Herr Ingeniør *Hammerichs* Død, er Soransk Samfund forpligtet til, inden 30 Dage efter, at Samfundet har faaet Opfordring dertil, at indbetale det eventuelle skyldige Restbeløb til Boet.

København, den 6. Februar 1942.

Under Forbehold af Generalforsamlingens Sanktion paa Soransk Samfunds Vegne:

sign. *John Knox*,
Formand.

Jeg tror roligt, De kan stemme for denne Ordning. Filmen er overordentlig fornøjelig, og De vil senere faa den at se.

Dirigenten: Vi maa vel stole paa Formanden, og saa sige, at det er vel gjort saa godt, som det kunde gøres. Generalforsamlingens Sanktion blev stiltiende givet.

Valg og Eventuelt.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, *Knox*, *Louw*, *Rogert Møller*, *Suhr Henriksen* og *Tholl*, genvalgtes enstemmigt; ligeledes Revisorer og Revisorsuppleanter.

Dirigenten: Vil nogen have Ordet under Eventuelt?

Rørdahl: Soraner-Bladet fremkom for nogen Tid siden med et nyt Hoved, men der var en Ting, som jeg med Beklagelse savnede, det var det dejlige Billede af vor gamle Skole, jeg er ked af, at det ikke er kommet med.

Engang havde man ligeledes et Annonceomslag paa Bladet, og det var disse Annoncer, der bar dette Blad. Jeg har tit tænkt, hvorfor forsvandt dette Annonceomslag, og jeg har hør Annoncørerne sige, at det ikke kunde betale sig at avertere i Bladet. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor man ikke, naar man er ude omkring og skal søge et og andet, da straks siger: lad os se i Soraner-Bladet, thi hvad var mere rimeligt end, at Soranere støttede Soranere, der jo i alle Tilfælde er ordentlige Folk helt igennem. Det er sjældent, at en Soraner skejer ud. De Folk, der er Handelsfolk, indenfor Soransk Samfunds Medlemmer, er ordentlige Folk, og man burde støtte Annoncørerne ved at handle hos dem.

Saa er der et andet Spørgsmaal, kan Soransk Samfund ikke starte et Engageringskontor, thi hvad vil være mere rimeligt end, at man antog yngre Soranere til at hjælpe de gamle Soranere. Jeg har ikke noget imod Understøttelser, thi er der een, der trænger, saa skal han naturligvis hjælpes, men det var bedre, om man kunde give dem Arbejde i

Stedet for. Var det ikke en Ide, om man havde en Mand, der tog sig specielt af Annoncevæsenet, og at man forsøgte med et Engageringsvæsen?

Jeg ved nok, at *Clausen* har hjulpet mange unge Mennesker, men hvis man havde et Sted, hvortil man kunde sige, jeg har Brug for en Mand i den og den Alder, og der paa dette Sted laa Ansøgninger, saa var der dog en Mulighed for, at der var een, som kunde bruges, og paa denne Maade kom man i Forbindelse med hinanden, og ved at skaffe Annoncer, kunde man maaske faa Billedet af vor kære gamle Skole tilbage.

Prokurist *Clausen*: Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Annoncer. Med Hensyn til Engageringskontoret vil jeg gøre opmærksom paa, at det er en meget omfattende Historie at tilrettelægge noget saadant, saa det kan blive virkeligt effektivt.

Der er heldigvis ikke saa faa af de gamle Soranere, der ringer til mig, at de gerne vil have en Arbejdskraft, og det er efterhaanden gaaet op for de fleste af de unge, at de kan henvende sig til mig. Det er i og for sig, hvad der sker idag, under en mere rolig Form end et Engageringskontor. Det vil koste et ret stort Arbejde og en Del Penge at etablere et særligt Kontor, og det findes der ikke Midler til i Øjeblikket i hvert Fald.

Lindemann Schmidt: Sidste Nummer af Soraner-Bladet indeholdt en Protest af *Jan Buhl* angaaende Bebyggelse af Grønne Plads. Jeg vil gerne rette en Forespørgsel til Bestyrelsen, om den har hørt noget om disse Planer, og jeg synes, at Soransk Samfund skulde tage Stilling til det.

Gunnar Knudsen: Jeg vil gerne lyse efter en Medlemsliste. Den sidste Medlemsfortegnelse er saa gammel som fra 1928. Jeg vil henstille til Bestyrelsen at se at faa lavet en saadan Fortegnelse, der vilde være meget nyttig for mange af Soranerne.

Madvig: Jeg har lovet en Familie af et i 1941 afdød Medlem at forespørge den højtærede Bestyrelse, om ikke det var muligt for denne Familie at faa en Understøttelse af Soransk Samfund.

Formanden: Skriv ind til Bestyrelsen om det, men jeg finder ikke, at det vil kunne lade sig gøre.

Til *Lindemann Schmidt* vil jeg sige, at vi er blevet gjort opmærksom paa, hvad der er planlagt, og jeg vilde ogsaa anse det for uheldigt, hvis der blev bygget paa dette Sted.

Derefter blev Generalforsamlingen hævet Kl. 19,50, hvorefter Medlemmerne deltog i en festlig Sammenkomst med Soupe m. m.

*

SORANSK SAMFUNDS FØDSELSDAGSFEST

Samfundets fyldte 80 Aar blev fejret *Tirsdag den 14. April* d. A. Kl. 20 ved en Festsoupè i Hotel Cecils store, smukke Selskabssal, som havde samlet godt 150 Deltagere. Det meget store Bord med levende Lys smukt afskærmede og den store Phønix Fugl paa Væggen tog sig pragtfuldt ud, og Forplejningen var uanset Dagens Kødloshed udmærket.

Man indledede med at synge *H. L. Truelsens* meget smukke Sang til Fædrelandet, hvorpaa Formanden, Dommer *John Knox*, holdt en kort Tale for Landet, Folket og Kongen, hvorunder han fik Lejlighed til at meddele, at Hans Majestæt i Anledning af Fødselsdagen havde paa Bestyrelsens Indstilling benaadet »os alle elskelige« Bagermester *Rogert Witt Møller* med Ridderkorset, en Meddelelse, som vakte stormende Jubel. Efter de 9 rungende Hurraraab fulgte »Der er et yndigt Land« og vor herlige Kongesang. Ved Desserten blev den af *Frederik Nygaard* i Dagens Anledning skrevne, meget smukke Sang, som vil blive gengivet i Soranerbladet, afsunget, hvorpaa *Rektor Raaschou-Nielsen* holdt Festtalen. Han omtalte Soransk Samfunds vekslende Skæbne og udtalte, at Samfundet al-

drig havde staaet saa stærkt som nu med et stadigt voksende Medlemstal saa stort som ingensinde før, med Afdelinger i Odense og Aarhus og med en hel Række ny nyttige og gavnlige Foranstaltninger. Han førte Forsamlingen paa en Vandring gennem Akademiet og Parken, hvor han overalt kunde paa vise skønne Resultater af gamle Soraneres Kærlighed til og Interesse for den gamle Skole og af deres Gavmildhed. Efter at Soransk Samfund havde faaet sine velmente tre rungende Hurraer, talte Direktør Louw til Minde om de fem udmærkede Stiflere af Samfundet og om andre fremtrædende Soranere, derunder Æresmedlemmer, hvoraf Professor *Vilhelm Andersen* og Murmester *Licht* var tilstede som Gæster. Senere sang vi *H. G. Orlriks* »Til vor gamle Skole«, hvorpaa Formanden talte for Sorø Akademis Skole, Rektor *West* takkede i meget smukke Vendinger, Direktør *Rasmusen* talte for Gæsterne, Departmentschef *Fr. Graae*, Kontorchef *Paludan Müller*, Kurator *Korsgaard*, de to Rektorer og Helovianersamfundets Formand, Overretssagfører *Loft*. Sidstnævnte takkede og mindedes den venskabelige Forbindelse gennem mange Aar mellem Fættrene Soranere og Herlovianere.

Efter at Formanden havde oplæst en Række Telegrammer fra trofaste fraværende Venner og fra en Række Skolesamfund blev Bordet hævet. Kaffen indtoges i Restauranten, hvorpaa der i Festsalen foreførtes *Poul Nørlunds* Sorø Amts Film og *Manfred Hammerichs* saare fornøjelige Film »Husker du«, som fremkaldte voksende Latterkaskader. Aftenen sluttede med Punchesold, og Deltagerne kom sent hjem.

Malle.

BESTYRELSEN

Soransk Samfunds Bestyrelse har efter den ordinære Generalforsamling konstitueret sig saaledes:

Formand: Dommer *John Knox*, K. D. M., Soldalen 7, Ø., Ryvang 3919.

Næstformand: Direktør *A. Chr. Louw*, R. D. M., Laksegade 2-4, K., C. 1290, 1823, 1839, og Vasevej 3, Rudersdal, Holte 611.

Kasserer: Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 324, V., C. 8229 og Skovvej 35, Ordrup, Ordrup 1362.

Soraner-Bladets Redaktør: Cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, NV, Taga 6515.

Soraner-Bladets Administration: Bagermester *Rogert Møller*, R., Vesterbrogade 30, V., C. 2740.

Understøttelsesfonden: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, V., C. 13,773 og Ved Volden 9, K., Amager 1948 y.

Formand for Jydsk Afdeling: Landsretssagfører *Kall*, Østergade 3, Aarhus.

Formand for Fynsk Afdeling: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Nyborgvej 18, Odense.

Matriklen og Medlemsakvisition: Assistent *Jørgen Tholl*, Mathildevej 10, F., Godthaab 1691 v.

Sekretær: Stud. jur. *J. G. Madelung*, Admiralgade 21, K., Palæ 1207 y.

Laaneudvalget: Formanden, Prokurist *Svend Clausen* og Direktør *A. V. Rasmusen*.

Bladudvalget: Formanden, Murmester *O. Licht*, Direktør *A. Ch. Louw*, Bagermester *Rogert Møller* og Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*.

Udvalget for Fester og Sammenkomster: Direktør *A. Ch. Louw*, Direktør *A. V. Rasmusen* og stud. jur. *J. G. Madelung*.

Minde- og Opmærksomhedsudvalget: Direktør *A. Ch. Louw* og Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*.

Soransk Samfunds Arkiv: Assistent *Jørgen Tholl*.

KÆRE FRATER!

Netop i disse lunge Tider er Trangen og Længslen efter at samles i trofaste Venners Lag større end nogen Sinde før, men det er vanskeligere end ellers baade for Deltagerne og for os at faa det ordnet, saa vi kan mødes. Nu er lange og trange Forhandlinger ført til Ende, og vi udsender da Indbydelse i Haab om, at saa mange fratres og fratres' Hustruer trods Vanskelighederne vil kunne samles til

FRATERNITAS SORANA'S OTTENDE STÆVNE

i Herfølge Præstegaard ved Køge
i Dagene 8.—10. Juni 1942.

PROGRAM:

Mandag den 8. Juni.

Kl. 15: Kaffe.
Velkomst ved *EBBE CHRISTIANSEN*.
Samme fortæller og orienterer med Hensyn til Herfølge og Omegn. Derefter frit Samvær.

Kl. 18: Middag.

Kl. 20: *PAUL NEDERGAARD* fortæller aktuel Kirkehistorie.
Tirsdag den 9. Juni.

Kl. 9: Morgenbord.

Kl. 10: Morgenandagt ved *Jens JUUL SØRENSEN*.
Derefter Foredrag af Soraneren, Redaktør *HENRY HELLSSEN*: Hvad en Krigskorrespondent ser og oplever.

Kl. 12.30: Frokost.

Kl. 14: Udflugt til Vallø. Sagkyndig botanisk Vejledning ved *ERNST GRAM*.

Kl. 18: Middag.

- Kl. 20: Gudstjeneste i Herfølge Kirke ved Provst C. WINTHER. Konfirmationskantaten synges.

Onsdag den 10. Juni.

- Kl. 9: Morgenbord.
 Kl. 10: Morgenandagt ved E. BENNETZEN. Generalforsamling. HELGE DAHN: Foredrag om et teologisk Emne.
 Kl. 12.30: Frokost. Afslutning — Afrejse efter Behag. Ret til smaa Ændringer i Programmet forbeholdes.

Herfølge Præstegaard ligger i en naturskøn Egn tæt ved Herfølge Station, gode Togforbindelser. Se Køreplanen. — Prisen for Deltagelse i Stævnet med Overnatning bliver 16 Kr. pro persona alt indbefattet.

Foruden Ting, der medbringes efter personligt Skøn, bør medtages Rationeringsmærker, Salmebog og Soraner-Sangbog. Desuden Lagener, Pudevaar, Haandklæder, Sæbe og Tobak.

Det er nødvendigt i god Tid at vide, hvor mange der kommer. Derfor beder vi alle Deltagere om snarest muligt efter Modtagelsen af dette at sende Meddelelse om Deltagelse i Stævnet til Kassereren: *Jens Juul Sørensen, Postkonto Nr. 8321, Bregninge pr. Svendborg*, og vi opfordrer saa mange, som kan, til at deltage i *hele* Stævnet!

Vel mødt i Herfølge i Sommeren 1942.

PAUL NEDERGAARD. JUUL SØRENSEN. KROG-MEYER.

REFERAT AF JYDSKE AFDELINGS AARSFEST

Festklædte og veloplagte samledes jyske Soranere (med Damer) Fredag den 10. April paa Hotel Regina i Aarhus. For første Gang havde vi den Fornøjelse at se Soranerpiger som Deltagere i vore Fester, — nemlig Fru Dr. *Holm-Nielsen* ('37), Aarhus, og *Aase Ziegler*, som ved en heldig Skæbnens Tilskikkelse opholdt sig herovre. Og navnlig var det os en Glæde, at adskillige gamle Herlovianere havde fulgt Soransk Samfunds Indbydelse til at deltage i Festen. Det være sagt paa Forhaand, at Festen blev i alle Maader vellykket. Tidligere Tidens Festmiddag var ganske vist blevet afløst af Gule Ærter med Flæsk og efterfølgende Pandekager, og som Følge heraf var ogsaa Vinene veget for Øl og Snaps; men dette gjorde ikke noget Skaar i Stemningen hos de ca. 40 Deltagere.

Desværre havde Dommer *Knox* meldt Forfald, og vi maatte saaledes undvære den traditionelle Uddeling af Soranernaalene til Russerne. I Stedet for holdt Politimester *Rudkjøbing*, Odder, Velkomsttalen til Gæsterne og Talen for Aarets tre Russer. I jævne og hjertelige Ord tolkede han Skolens og Kammeratskabets Betydning, mindede om Soraneres Evne til at forstaa hinanden og bære over med de Fejl og Svagheder, som Mennesker nu engang har, og opfordrede tilsidst Russerne til at lade deres Bestræbelser gaa ud paa at udfylde den Plads i Samfundet, som blev dem givet. Den store Gerning og det tungeste Ansvar naaedes ikke af alle dem, der i deres Ungdom havde stilet saa højt; men selvom Ungdommens store Forventninger ikke gik i

Opfyldelse, maatte det ikke føles som en Skuffelse, Samfundet har mange Led, der alle er en Betingelse for dets Eksistens, og den, der varetager sin Gerning ærligt og redeligt paa sin Plads, opfylder sin Mission. Til Slut udtalte *Rudkjøbing* Haabet om, at Russerne maatte befinde sig godt i Foreningen og maatte føle Glæde ved Samværet med gamle Kammerater. — Efter *Rudkjøbing* havde Dr. phil. *Olaf Carlsen*, Skanderborg, Ordet og forsøgte at udrede, hvorfor Soranere staar i en saa dyb Gæld til Sorø. Han skildrede Sorø som et dansk Kulturcentrum, hvor mange Mænd, — Lærere og Elever —, havde fundet deres Livs Indhold gennem den midtsjællandske Natur og Egnens mange historiske Minder, og sluttede i denne Forbindelse med at henvise til Sorøs Betydning for to store danske Skikkelser, nemlig *Molbech*, til hvis Sorøliv han gennem egne Studier havde et indgaaende Kendskab, og *Vilhelm Andersen*, hvis Ord »Jeg havde aldrig fundet mig selv, hvis jeg ikke var kommet til Sorø« staar som et Symbol for, hvad Sorø har betydet for dansk Kultur. — Stud. jur. *Hans Suurballe Jensen* takkede paa Russernes Vegne og hyldede i sin Tale Rektor *Raaschou-Nielsen* som den Mand, der havde gjort Sorø til det, den var for de yngre Aargange.

Herefter var det Herlovianernes Tur, og i en kammeratlig og morsom Tale mindedes Overretssagfører *Wilde* Skoletidens drabelige Sportdyster med Soranerne. Ud fra sin Skoletids Erfaringer maatte han indrømme, at Soranerne paa Sportspladsen var Herlovianerne absolut overlegne; men ellers kunde de »selvfølgelig« ingenlunde maale sig med de sidstnævnte. Han glædede sig over det gode Forhold mellem Landets største Kostkoler og udtalte navnlig sin Glæde over, at vi nu her i Aarhus kunde mødes i et saa fornøjeligt og broderligt Samvær. Med Beklagelse noterede han, at Herlovianersamfundet ikke kunde opvise en jydsk Organisation som den soranske; men han haabede, at det maatte lykkes at skabe en saadan, saa at Herlovianerne kunde gengælde Soranernes Indbydelse. — Medens Forsamlingen ventede paa Pandekagerne, rejste stud. mag. *Bjørn Poulsen* ('37) sig og erklærede, at han ikke var nogen Taler og derfor »for Nemheds Skyld« havde valgt at udtrykke sig paa Hexametre. Saavel Digtet som hans egen Oplæsning af det blev modtaget med stærkt — og berettiget — Bifald. (Digtet vil blive aftrykt i et senere Nummer). — Endnu en Herlovianer, Landsretssagfører *Thale*, talte lunt og inspireret for Damerne. Og om Inspirationens Kilde var der ingen Tvivl, thi han sad mellem de to tilstedeværende Soranerpiger, og trods den dybe Respekt, med hvilken han omtalte *Birgitte Gøye*, og den mindre dybe Respekt han viste *Herlufsholms* øvrige »Kvindelighed«, — fx. Skolekomediernes forklædte Elskerinder —, skinnede en vis resigneret Misundelse overfor Sorø Akademi og »dets smaa yndige trippende Piger« igennem. — Plantageejer *Friis*, Tommerup, fortsatte med et Causeri over muntre Skoleminder, og Lrsf. *Kall* erklærede, at han var brændt inde med en fortrinlig Tale for Herlovianerne, da Overretssagfører *Wilde* havde sagt alt det, *Kall* selv havde paa Hjertet, og at han derfor vilde nøjes med at læse de indløbne Telegrammer op. Saavel *Soransk Samfunds* Hovedafdeling som *Herlovianersamfundet* havde sendt Hilsener ved deres Formænd, og fra Dommerfuldmægtig *Waarst*, Sæby, var der ligeledes indløbet telegrafisk Hilsen. — Alle Taler blev fulgt af de obligatoriske Leveraab, og ind imellem sang

vi forskellige Sorøsange. — Inden Bordet hævedes forløste Lrsf. Thale endnu en Gang Stemningen ved en blændende Karakteristik af en af Herlufsholms Koryfæer.

Efter Bordet var der Kaffe i de tilstødende Lokaler, og her underholdt Aase Ziegler Selskabet med sine udmærkede Viser. Bifaldet og den Buket, som Kall paa Foreningens Vegne overrakte hende, var velanbragt. Herlovianerne var enige om, at de havde al mulig Grund til at være misundelige paa Sorø, der i Aase Ziegler havde en saa charmerende Visesangerinde blandt sine gamle Elever. De trøstede sig med, at til Gengæld kunde ingen af de tilstedeværende Soranere hamle op med Thale som Fortæller af »de mest løgnagtige Sandheder«. — Inden længe begyndte Dansen, og lige til den lovbeftalede Lukketid fortsattes Samværet under de fornøjeligste Former.

Hee.

Soransk Samfunds Museumsvenner har fra Direktør for Ny Carlsbergfonden, V. Thorlacius Ussing, som Gave modtaget Hans Smidth: Studie til »Toget kører forbi«. Originalbilledet findes i Ribe Museum.

Endvidere har Soransk Samfunds Museumsvenner købt Johan Leopold Lübschitz: »Kastelsgraven 1889«. Lübschitz var Student fra Sorø Akademi 1876, og findes omtalt i Soranerbladets 23. Aargang Side 43.

BAGGRUNDEN FOR DET SORANSKE CRICKETSPIL

Af forfatteren Louis E. Grandjean.

Cricketspillets indførelse fra England har sin egen betydningsfulde historie, som der kan være god grund til at dvæle lidt ved i de tider, vi nu oplever. Det var nemlig en kreds af unge, danske patrioter, der umiddelbart efter 1864 indførte spillet herhjemme sammen med anden engelsk sport i den særlige hensigt at genrejse ungdommen og give den træning og holdning efter den ulykke, der var overgået vort fædreland.

En artikel i Ill. Tid 1866 (nr. 350) slog til lyd for spillets indførelse herhjemme og ingeniørkaptajn (senere oberst) V. Hoskjær foranledigede, at denne artikel gennem ministeriet blev rundsendt til alle højere skoler i landet. Nærmere omtale heraf findes i Sorø-Bogen (II bind pag. 598.) At Sorø Akademi strax tog imod opfordringen havde sin særlige grund, idet fysiklæreren, overlærer *Johnstrup* netop var blevet udnævnt til professor i mineralogi (10.—2.—1866) og efterfulgtes af overlærer *Eugen Ibsen*, (konst. 21.—4.—1866), som fra et ophold i England var kendt med cricketspillet. Det var overlærer Ibsen, der i foråret 1866, påvirket af københavnske sportskredse, indførte cricketspillet til Sorø Akademi, hvor det kom til at afløse langboldspillet, som aldrig havde interesseret drengene. Det var ikke 14 dage efter sin ansættelse, at Ibsen fremkom med sit forslag til drengene om at optage dette engelske spil. Soransk Samfunds hæderkronede formand *Sophus Hauberg* har i dette blads majhæfte 1919 fortalt om enkelthederne og hvorledes indbydelsen blev sendt ud forsynet med tegninger af en af eleverne i øverste klasse. Videre beretter Hauberg, hvorledes drengene var ved at opgive tanken, fordi spillet i virkeligheden kedede dem, og hvordan Ibsen klarede de nok så kendte begyndervanskeligheder ved alt ved at indkalde nogle dygtige københavnske spillere, der i praxis kunde overbevise drengene om, at spillet rigtig drevet ejede både flugt, elegance og spænding!

I juni 1866 kom en af »engelske Hansen-er« (sønner af statsrådene Emma Eliza Hansen født Grut fra Guernsey), den senere etatsråd Harald Hansen og den senere embedsmand i krigsministeriet Schumacher til Sorø på Ibsens invitation for at sætte det rette sving på spillet. I København havde disse eksperter sammen med Harald Hansens broder, den senere professor Edmund Hansen Grut og nogle engelske ingeniører, der dengang arbejdede her i landet (jernbaner og gasinstallation) draget omsorg for at spillet der strax kom i sin korrekte form.

Besøget i Sorø var faktisk afgørende for cricketspillets nære tilknytning til Sorø op til nutiden, thi vejledningen gjorde underværker, drengenes ærgerrighed blev vakt og spillets rigtige teknik fængede som det skulde. Utvivlsomt var foregangsmændene tilfredse, og for nu at underbygge den alvorlig vakte interesse hos drengene udfordrede det københavnske hold Soranerne til en cricketkamp den 7.—10.—1866 — ifjor for 75 år siden! Alt om denne kamp og det soranske holds sammensætning er fortalt af Hauberg og naturligvis var kaptajn Hoskjær, sagens første forkæmper, dommer ved kampen.

Københavns Boldklub, der især har gjort sig fortjent af cricketspillet, rekruteredes i den nærmest følgende tid næsten udelukkende af gamle Soranere, men talte også fortalt Englændere indenfor holdet. Således fortæller *Victor Bruun* i »Med stækkede Vinger (pag. 53) om en Mr. Green, der som Medlem af K. B.s crickethold var med i Sorø til

en kamp, og som i en begejstret tale efter kampen over drengenes dygtighed forærede Soranerne sit kostbare holdtræ. Denne lille tildragelse bringer *Otriks* efterlysning af en Mr. Green i erindring. Når Olrik i dette blads 18de årgang (pag. 12) efterlyser den Mr. Green, som *Herman Bang* omtaler i det sammesteds offentliggjorte brev af 25.—7.—78 til frøken *Julie Dankier* i Sorø, fordi »Herman Bang, Realisten, yndede at operere med Virkeligheder«, så var det dog ikke helt utænkeligt, at denne Mr. Green netop var den cricketspillende Englænder, som Bang måske kendte fra Sorø.

Det er selvfølgelig cricketspillet i Sorø og baggrunden derfor, der idag har *aktuel* interesse. Mærkelig nok passerede jubilæet i efteråret så godt som ubemærket; den der skriver dette, offentliggjorde dog en artikel i Sorø Amts Dagblad for 27.—9.—1841 betitlet »Cricketspillet var med til at genrejse ungdommen efter 1864.« Men de dygtige soranske cricketspillere var lavse. Det er glædeligt, at cricketspillet i Sorø under rektor *West's* særlige beivgenhed atter er gået ind i en renaissance. Adjunkt *Thomson* har da heller ikke svigtet denne, man tør næsten sige nationale sportsgren, og da jeg sidste sommer, for første gang i mange år, så drengene fra skoleholdet bære den soranske cricketkasket (en smule afvigende i typen fra den gamle) oplevede jeg noget hjærtevarmt, som bragte mig mine drengear usigeligt nær, skønt jeg personlig var en meget mådelig cricketspiller. En af mine største fornøjelser, naar jeg tidligere kom til London, var at købe originale cricketrekvisiter og bringe dem med hjem til min søn, som dengang gik på Akademiet. Men nu er det netop en af vanskelighederne for denne sports udøvelse, at de originale grejer på grund af forholdene ikke kan fremskaffes.

På denne baggrund måtte det måske være tilladt at rette en henvendelse til de gamle Soranere, som tilfældigvis skulde være i besiddelse af cricketrekvisiter og bede dem overlade disse til vore unge kammerater i Sorø. Er de »*Soraner Cricketspillets Venner*« i virkelig forstand, så fandt de måske på at slå sig sammen; her er en lille, stærkt begrænset opgave, som en lille sluttet kreds kunde samle sig om uden store økonomiske ofre, da rektor har sørget for rigelige midler til spillets fortsættelse. Kejserinde Dagnars livlæge, professor P. Plum udsatte for 75 år siden et *æresboldtræ*, som Hauberg vandt — og aldrig glemte! og denne gestus er jo blevet efterfulgt af tilsvarende fra andre gamle Soranere næsten igennem alle de forløbne år uden at der har været noget egentlig fast system.

Hvad der driver mig til at skrive om cricketspillet i Sorø er blot den omstændighed, at jeg som dreng var en begejstret *tilsku*er med notesbog og blyant i hånden i udkanten af grønne plads, hvorfra jeg omhyggeligt opnoterede alt om spillets gang, tryllebundet til stedet af den spænding, som spillet satte mig i. Mon jeg forøvrigt nogensinde senere i livet har fulgt nogen foreteelse med tilnærmelsesvist den samme hjærtebanken, den samme ildhu og den samme akkuratesse i optegnelserne?

Mon ikke en ledetraad i cricket med gode illustrationer var en opgave, som venter på at blive løst, og som kunde anspre til ny og ihærdig dåd indenfor det soranske sportsliv. En ny genjænsning af dansk ungdom er i hvert fald den *allernærmeste* opgave, af dem, der alvorligt ligger os på sinde.

Af alt hvad der flyver i luften — er intet så forjættende som en soransk crickethold, der tegner sig mod himlens fremtidslovede blå på vej mod ridehustaget, og selv balustikkens love kan man studere i en ridehustaver!

Louis E. Grandjean.

SORØ AKADEMIS INDVIELSE UNDER KONG FREDERIK V

DEN 26. JULI 1747

Af Dommer *John Knox.*

Institutet Sorø Akademi har som Læreanstalt haft en ret omtumlet Tilværelse. Ogsaa i Klostertiden blev der øvet Undervisning i Sorø, men sin Oprindelse som Læreanstalt fik Sorø Institutet som bekendt i 1586, da Kong Frederik II oprettede dersteds en »ny og bedre« Skole for 30 adelige Børn og 30 af borgerlig Fødsel. I 1623 oprettede Kong Chr. IV det første ridderlige Akademi i Sorø, og dette fungerede sammen med Skolen indtil 1665, da begge Dele sygnede hen. Efter en godt 80aarig Pause oprettede Kong Frederik V i 1747 paany det ridderlige Akademi men uden Skole; og saaledes blev Ordningen ogsaa under Kong Christian VII, indtil Akademiet i 1796 igen gik Kødets Gang. Det hele stagnerede saa, i 1813 brændte den skønne gamle Akademibygning, og først i 1822 genoprettede Kong Frederik VI saavel Skolen som Akademiet, og endelig i 1849 vendte man saa tilbage til den oprindelige Ordning, nedlagde Akademiet men opretholdt Skolen, som vi gamle Soranere vil karakterisere som en i høj Grad »bedre Skole«. Saavidt vi Mennesker kan raade Fremtidens Runer, er der ingen som helst Udsigt til at man igen vil forsøge sig med noget nyt Akademiexperiment, hvorimod vi alle haaber og stoler paa, at Sorø Akademis Skole vil leve, vokse og blomstre.

Da Akademiets Genoprettelse under Kong Frederik V var under Ventilation, følte Ludvig Holberg sig saa tiltalt af denne Plan, at han skænkede det genoprettede Akademi sit Gods og en betydelig Sum Penge. Han blev til Gengæld adlet som Baron, og hans Gods blev et Baroni, og til de mange Stiklerier, som den gamle Satyricus i den Anledning maatte døje, svarede han blandt andet, at hans Baroni var reelt nok og laa paa den Ø Sjælland og ikke som saa mange andre Baroners i Maanen.

Indvielsen af det genoprettede Akademi i 1747 var selvfølgelig en meget solen Begivenhed, som selveste Majestæten Frederik V bærede med sin Nærværelse. Den foregik Onsdag den 26. Juli og beskrives i et Datidens Tidsskrift »Københavns maanedlige Postrytter« i følgende ret pompøse Vendinger:

»Den 26. Juli blev det ridderlige Academi paa Sorø udi Hans kongelige Majestæts højeste Nærværelse højtideligen indviet, og forefaldt derved følgende Soleniteter:

Deres kongelige Majestæt ankom til Sorø Tirsdag Aften Kl. 6, efter at Deres højgrevelige Excellence Heinrich IV Reuss havde paa Grændserne modtaget ham med et Jægerkorps og Amtets Forstbetjente. Ved Deres Kongelige Majestæts Ankomst blev kanoneret med 27 Skud, og en Kommando Ryttere af General Kaas's Regiment med samtlige Pauker og Trompeter paraderede.

Kl. 8½ om Onsdagen begyndtes at ringe til Gudstjeneste, og Kl. 9½ begyndte Gudstjenesten i Kirken, da først blev sungen den Psalme »I Jesu Navn«. Professor Theologiæ *H. von Haven* holdt Intimationsprædiken over Ordsprogenes 16. Kapitel 16. Vers: »at købe Viisdom, hvor meget bedre er det end at opgrave Guld« o. s. v. Saavel før som efter Prædiken blev hørt Pauker og Trompeter tiligemed Orgelværket, samt kanoneret med 3 Gange 9 Skud, hvorpaa Alting i Kirken med »Te Deum laudamus« blev endet. Strax derpaa forføjede Hans Majestæt sig med samtlige Ministris ind paa Akademiet op paa den Sal, hvor den Kongelige Throne var opsat, for at anhøre Grevens Ora-

tion. Ministrene, som vare 16 Riddere, rangerede sig omkring Tronen, hvor Kongen satte sig, og anhørte saavel den danske siirlige Oration, som af Greven blev holden, som Academiets Foundation, der af Inspector *Kraft* blev oplæst. Efter at Orationerne var tilende, blev Grev Reuss af Deres kongelige Majestæt selv gratuleret til Gehejmeraad. Derpaa gik Deres kongelige Majestæt med tilstedeværende Ministre til Taffels, og de øvrige characteriserede Personer blev af Greven magnifique tracterede.

Efter Taffelet behagede det Deres kongelige Majestæt at tage Academisternes Værelser, Professorernes Residentzer og Biblioteket i høj og naadig Øjesyn, og var Allerhøjst-samme med Alting meget fornøjet. Baade Middag og Aften blev blæst til Taffels. Paa Sorø Sø laa 5 Baade, som var bragte fra Corsør og Skelskør og vajede med deres Flagger, hvori var Hs. Kongelige Majestæts Navn og Vaaben. Torsdag Morgen Kl. 9 fortsatte Hs. Majestæt Rejsen til Bregentved, og blev der ligesom tilforn musiceret og kanoneret.◀

SLÆGTEN TRAUTNER OG SORØ AKADEMI

Navnet *Trautner* vil sikkert være kendt af de fleste Soranere, som Navnet paa en af de Slægter, der har spillet en betydningsfuld Rolle i Sorø Bys Historie i de sidste 100 Aar; ganske vist er den trautnerske Epoke i Byens Historie allerede afsluttet for adskillige Aar siden, men Mindelser om den haves endnu i Navnene paa soranske Lokaliteter som Trautnersvej og Trautnersgaard, i hvilken sidste Slægtens Nestor, Frk. *Henriette Trautner*, endnu lever mere end 94 Aar gammel.

Det var i Aaret 1829, at *Mogens Johansen Trautner*, en Skrædersøn fra Korsør, erholdt Borgerskab som Sadelmagermester i Sorø; det var under yderst beskedne Forhold, at han etablerede sig, men ved ihærdig Flid og ubestridelig Dygtighed arbejdede han sig med glimrende Støtte i sin Hustru, meget hurtigt frem, saa han fra 1834 kunde begynde at købe og bygge Ejendomme, bl. hvilke Trautnersgaard.

Det varede heller ikke længe før Trautner, som den virksomme Mand han var, blev taget i Brug i Byens Tjeneste, hvor han blev indvalgt i Kommunalbestyrelsen, for hvilken han i en lang Aarrække var Formand. Da han efter 30 Aars Virksomhed i Byraadet endelig trak sig tilbage i 1889 paaskønnedes hans Indsats ved et af Borgerne foranstaltet Festmaaltid til hans Ære.

I Sorø gik gamle Trautner — meget betegnende — under Navnet »General Visdom«; en af hans Hovedfortjenester af Byen er den, at det var ham, der bidrog til, at der blev Station i Sorø, da den vestsjællandske Bane blev ført igennem til Korsør.

Trautners offentlige Virksomhed paaskønnedes med hans Udnævnelse til kgl. Agent; efter i 1890 at have fejret Diamantbryllup med sin Hustru (f. *Fobian* fra Slagelse) døde han i Sorø den 26. Febr. 1891, 87 Aar gl.

Af Trautners Børn og Efterkommere paa Sværdsiden har flere frekventeret Sorø Akademis Skole, saaledes hans fire nedennævnte Sønner samt tre Børnebørn og to Oldebørn; ialt 9 af Slægten Trautners Medlemmer har saaledes gaaet i Sorø Skole.

I det følgende skal der gives korte personalhistoriske Oplysninger om disse:

1. *Peter Frederik Trautner*, f. 28. Jan. 1834 i Sorø; ind-

kom i Skolen 1. Sept. 1843 og udgik uden Eksamen af IV. R. 1. April 1849; han blev uddannet som Garver og søgte supplerende Uddannelse ved Rejser i Udlandet; paa en af disse døde han — endnu ganske ung — i Italien; han var ugift.

2. *Theodor Martinus Trautner*, f. 27. Juli 1838 i Sorø; indkom i Skolen 1. Sept. 1847 og udgik med Studentereksamen i Juli 1858; derefter studerede han Medicin, men maatte i 1864 afbryde Studierne for at deltage i Krigen som Underlæge i Hæren; i Sommeren 1865 blev han Kandidat, hvorefter han uddannedes paa forskellige Hospitaler, førend han i 1866 slog sig ned som prakt. Læge i Bogense; i 1881 blev han Stiftsfysikus i Odense. T. var meget interesseret i Husflidssagen og modtog i 1878 Husflidsselskabets Sølvmedaille; iøvrigt arbejdede han ihærdigt for at højne Sundhedsvæsenet i Provinsen; han var fra 1883—89 Formand for den alm. danske Lægforening.

Stiftsfysikus T. modtog 1864 Ridderkorset, 1876 Krigserindringsmedaillen og 1890 Sølvkorset. Han var saaledes kun en 25-aarig Student, da han blev R. af Dbg.; lignende Kuriosa træffes der flere af fra Krigstiden; (her kan saaledes nævnes at Forfatteren og Skolemanden, Professor *Johs. Helms* (frivillig i 1850) og Kultusminister, Kammerherre *J. F. Scavenius* til Gjorslev (frivillig i 1864) begge blev Dannebrogsmænd for deres Deltagelse i Krigene; senere naaede de højere Grader, ja Scavenius blev endog Storkors af Dbg.).

Stiftsfysikus *Th. Trautner* døde 17. Marts 1903 i Odense og efterlod sig bl. a. Sønnerne afd. Kredslæge, Borgmester *Peter Trautner*, afd. Sognepræst, mag. art. *Holger Trautner* (se Nr. 9) samt Ingeniør *Viggo Trautner*, der alle ikke er Soranere.

3. *William Julius Trautner*, f. 14. Maj 1839 i Sorø; indkom i Skolen 1. Sept. 1849 og udgik uden Eksamen fra IV. R. 15. Dec. 1854; han lærte Handel forskellige Steder og deltog senere i Krigen i 1864 ved 3. Regiment; hjemkommen fra Felten etablerede han sig som Købmand, først i Tvède Kro ved Holbæk, senere i Stiftsbjergby, hvorfra han flyttede til sin Fødeby, Sorø, og aabnede den Forretning »Kaffehuset«, som han drev til sin Død; en kort Tid var han Meddirektør i Haandværkerbanken i Sorø. T. skildres som en stærkt fædrelandssindet og kongetro Mand, der nærrede stor Interesse for nationale og politiske Spørgsmaal. Gennem flere Aar var han Kasserer for Vaaben- og Forsvarsbrødrene i Sorø og Omegn; han modtog i 1876 Krigserindringsmedaillen og døde 5. April 1914 i Sorø efter gennem mange Aar at have været Enkemand. Han efterlod sig nedennævnte tre Sønner, der alle var Soranere (Nr. 5, 6 og 7).

4. *Nicolai Trautner*, f. 9. Aug. 1843 i Sorø; indkom i Skolen 23. Aug. 1852 og udgik 1858 med Realeksamen; han lærte Garverhaandværket og uddannedes videre ved flere Studierejser i Udlandet, ogsaa senere foretog han Rejser i Udlandet paa Legater og Statsunderstøttelse; ellers kom han til at leve hele sit Liv i Sorø, hvor han 1871 slog sig ned som Garvermester og senere indtraadte som Deltager i Faderens Firma, der ogsaa omfattede Garveri.

T. kom til at spille en betydelig Rolle indenfor det danske Haandværks Organisationer og vandt hurtigt et landskendt Navn; han virkede ivrigt for Haandværkets Trivsel, stiftede saaledes Sorø Haandværkerforening og Sorø Haandværkerbank; gennem flere Aar var han Formand for Danmarks Garverforening og havde desuden en lang Række andre Tillidshverv, bl. a. var han Medlem af Sorø Byraad 1882—94; ved sin Død var han bl. a. Æresmed-

lem af Sorø Haandværkerforening og Danmarks Garverforening.

Ved Christian IX.s Guldbryllup i 1892 blev T. R. af Dbg.; han døde i Sorø 28. Febr. 1919.

5. *Mogens Johannes Trautner*, f. 14. Aug. 1866 i Tvede Kro — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1877 og udgik uden Eksamen 1881; han lærte Garverhaandværket i Sorø og andetsteds og rejste i Halvfemserne til Amerika, hvor han slog sig ned som Garver i Patagonien i Sydamerika; her døde han ugift for nogle Aar siden.

6. *Holger Petersen Trautner*, f. 4. Juli 1868 i Stiftsbjergby — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1879 og udgik med Studentereksamen Juli 1886; døde 30. Jan. 1942, som fhv. Amtslæge i Skanderborg (se: Soraner-Bladet 1942, Nr. 2 p. 11).

7. *Theodor Trautner*, f. 30. Jan. 1870 i Stiftsbjergby — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1881 og udgik med 4. Klasses Hovedeksamen Juli 1886; derefter var han Discipel paa Rudkøbing Apotek og blev cand. pharm. 1891, hvorefter han rejste til Mexico; han ægtede her en Amerikanerinde, og levede som Farmaceut til han — endnu i Halvfemserne — døde i en ung Alder.

8. *Vagn Trautner*, f. 23. Marts 1899 i Grenaa — Søn af Nr. 6; indkom i Skolen 19. Aug. 1915 og udgik uden Eksamen 26. April 1916 paa Grund af Sygdom; han uddannedes som Ingeniør herhjemme og i Amerika; lever nu som Ingeniør i Hamilton i Ohio, U. S. A., hvor han er gift med en Amerikanerinde.

9. *John Trautner*, f. 21. Nov. 1902 i Kbhvn.; Søn af Sognepræst, mag. art. Holger Trautner (Søn af Nr. 2) og Hustru Tandlæge Dagmar Sørensen; indkom i Skolen 20. Aug. 1917 og udgik uden Eksamen 30. Juni 1920; han uddannedes ved Landvæsnet og havde senere i nogle Aar en sønderjysk Gaard i Forpagtning; har senere taget Dyr-lægeeksamen og er fra 1939 prakt. Dyrlæge i Dybvad ved Hjørring.

Medlemmer af Slægten Trautner har saaledes besøgt Sorø Akademis Skole fra 1843—58, fra 1877—86 og fra 1915—20, ialt i 29 Skoleaar.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 13. April 1942—6. Maj 1942 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Bankbestyrer *S. M. Døcker*, Østerbrogade 29.

Landsretssagf. *Lennard Bech*, Højtofte pr. Gl. Holte, (1929).

Læge *Tage Wadum*, Esrom, (1929).

Assurandør *Hans Beck*, Bolbrovej 9, Rungsted, (1911).

Prokurist *Gert Knøvl*, Gyldenløvesgade 21, (1929).

Direktør, cand. polyt. *Thorkild Obel-Jørgensen*, Krathusvej 6, Chl., (1914).

Grosserer *Paul Jørgensen*, Ordruphøjvej 11, Chl.

Landbrugslærer *Oswald Due*, Vestsjællands Landbrugsskole, Høng, (M. 1914).

Anlægsgartner *E. Bergstrøm*, Nansensgade 13, K. (R. 1930).

Maskinfabrikant, cand. polyt. *Gudfred Eickhoff* (R. '89) fyldte 70 Aar den 16. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Under 10. Maj har Handelsministeriet meddelt Inspektør af 2. Grad ved Banktilsynet *Karl Gustav Hagemann Hasselbalch* (S. '25) Tilladelse til at træde udenfor Nummer et Aar fra 1. Maj.

*

Sognepræst ved den nye Jægersborg Kirke *L. E. Stubbe Teglbjærg* (S. '10) fyldte 50 Aar den 21. April og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Stud. med. *Poort*, der behoer *Soransk Samfunds Værelse* paa Studentergaarden, bliver nu Kandidat, og Værelset opslaaes derfor ledigt i Slutningen af denne Maaned.

	<p>Inger Norries Sølvsmiedie</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolaj Plads 32 - Palæ 664B</p>	<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>.</p> <p>Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT</p> <p>Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskæftet 30 vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	
<p>Husbukke Assurance-Compagniet</p> <p>Dagmarhus, København V.</p> <p>Telefon 13,773</p>		<p>Cycler og Radio</p> <p>„Hero“, Rantzausgade 64</p> <p>v/ RICH. RØRDAL</p> <p>Telf. Nora 3876</p>

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) har paa en Udstilling hos Fischer & Krarup i København solgt 11 Oliebilleder og 25 Tegninger. Ny Carlsbergfondet købte »Forstad til Porte Vanves« for 250 Kr., og Kunstforeningen erhvervede »Pige i blaa Kjole« til 250 Kr.

I denne Maaned foretager Konservator N. J. Termansen paa Nationalmuseets Vegne en mindre Restaurering af Altertavlen i Sorø Kirke. Den drejer sig om Istandsættelsen af et Indskriftsfelt, der skaller.

Soransk Samfunds Næstformand, Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) fylder 60 Aar den 26. Juni.

*

Ved kgl. Resolution af 12. Maj er der meddelt Lektor, Dr. phil. *Chr. Matras* (S. '20) Udnævnelse til ekstraordinær Docent i Færøsk ved Københavns Universitet fra den 1. April 1942.

*

Cyklehandler *Richard Rørdal* (R '29) vies den 24. Juni i Sct. Jacobs Kirken, København, til Frk. Grethe Mogensen.

Indehaveren af Rubows Eftf., Grosserer *Emil O. Bentzien* (udm. af III Real '98) og Hustru, f. Herforth, fejrede Sølvbryllup den 25. April.

*

Pastor *Erik Bennetzen* (S. '25) indsattes den 26. April i sit Embede som Sognepræst i Nr. Snede i Horsens Vesteregn.

*

Under Ledelse af Organist *Andrup* gav Sorø Akademis Skoles Sangkor en Koncert i Skolens Festsal den 27. April til Fordel for D. N. U. i Graasten, der hovedsagelig havde betalt Sangkorets Sønderjyllandsrejse efter Paaske.

*

Under 21. April er Ekspeditionssekretær i Overformynderiet *Andreas Frederik Ohrt* (S. '10) udnævnt til Kontorchef i Overformynderiets 3. Lønningsklasse.

*

Sorø Akademis Skoles Swing-Kvartet optraadte med en Amatørudsendelse i Radioen om Aftenen den 16. Maj.

Gamle Soranere gøres herved opmærksom paa, at et nydannet Aktieselskab, A/S »Gaarden« har købt Hotel Postgaarden i Sorø og bortforpagtet den til Direktør Lerche Madsen, »Parnas«.

Cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersen* (S. '92) kunden den 1. Maj fejre 40 Aars Jubilæum som Kommuneskolelærer i Københavns Kommune.

*

Af Hensyn til Store Bededags Ferien holdtes »Overskæringen« allerede om Aftenen den 29. April. Nu foregaar den jo med Baal ved »Rævebakkerne«. Gymnasiast *Hans Lauridsen* ledede Sangene paa Akademitrappen, og Gymnasiast *Niels Lisborg* taler under Træet for Traditionen.

*

Paa Folkung Forlaget er paabegyndt Udsendelsen af en Serie »Nordiske Kroniker« under Redaktion af stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '38). Første Hæfte indeholder Bidrag fra Professorerne Curt Weibull og Dr. jur. Carl Rasting samt fra den svenske Rigsdagsmand Frederik Ström.

Som alt meddelt har Turistforeningen for Sorø og Omegn udsendt en illustreret, af Bibliotekar O. J. Leth udarbejdet Pjece med Titlen »8 Cykleture« (altsaa i Sorøegnen). Den koster 25 Øre og kan i København købes i Turistforeningen for Danmark, Bernstorffsgade 8, og i Sorø hos Boghandlerne og i Foreningens Bureau ved Klosterporten.

*

Maler og Tegnerlærer *Sigfred Neuhaus* har paa Charlottenborgudstillingen solgt et stort Maleri med Motiv fra Rektorgaarden ved Efteraarstid til Undervisningsministeriet.

Godsejer, Kammerherre, cand. polit. *Carl Sophus Scavenius*, Ejer af Klintholm paa Møn (S. '91) fyldte 70 Aar den 7. Maj og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Husk saa

SKOVTUREN

den 30. Maj

Se Bladets Forside!

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 6

JUNI 1942

SORANERBLADETS FOND

I dette Nummer bringes de nedenstaaende Opraab om at yde Bidrag til Soranerbladets Fond.

Fredensborg, 8. Maj 1942.

Med Glæde giver jeg mit Bidrag til Soranerbladets Fond og stoler paa, at mange andre gør det samme.

For den Kærlighed til Fædrelandet, som vi har og vil faa Brug for, er det godt, at have en Bund i en »Plet af Jord«, som man ikke vokser fra, men mere og mere sammen med. Barndoms minder og Indtryk af smukke Landskaber kan ikke ene gøre det, men en Følelse af at høre nær sammen med en ligesindet Kreds af Mennesker.

Paa den Maade holder *Soranerbladet* sammen.

Ikke mindst takker jeg det for, at det holder Øje med de bortfløjne »Realister«, hvis Kærlighed til det fælles Hjem kan varme os hjemmefede Embeds- og Bestillings-Travere om Hjertet. For det Arbejde, der her gøres, kammeratligt — altsaa uselvsk, — er *ethvert Bidrag* til Fondet en Tak.

Vilh. Andersen.

Enhver gammel Soraner, der kan afse et Beløb — stort eller lille — bør yde sin Støtte til Indsamlingen til »Soraner-Bladet«.

Vi er alle klare over, at Bladet er det bedste Bindeled mellem os.

De personlige Sammenkomster har selvfølgelig den største Betydning for os alle, gør Kammeratskabsfølelsen levende, det er ved de Lejligheder, at Drengen fra Sorø kan vaagne op. Men dels kan langt fra alle gamle Soranere give Møde, dels samles vi ret sjældent, og Samværret har ofte et for officielt Præg.

Bladet derimod kommer til alle og holder os underrettet om, hvad der hænder vore Kammerater fra Sorø, unge som gamle. Det er Grobunden for Aanden fra Sorø.

Men Bladet koster Penge, navnlig naar det skal fremtræde i en værdig og fyldig Skikkelse, og da vi fra tidligere Tid husker, med hvilke økonomiske Van-

skeligheder Bladet har maattet kæmpe, har det stor Betydning at sikre dets fremtidige Økonomi.

Der er allerede bragt store Ofre, navnlig fra enkelt Side, men vi bør alle yde vor Støtte. Derfor opfordrer jeg hver Læser, der med Glæde griber vort Medlemsblad — og det er os alle — til at yde sit Bidrag til den Indsamling, som Bestyrelsen for Tiden har iværksat.

Carl Ballhausen.

Sortedams Dossering 75.

Jeg har gemt alle Numre af Soranerbladet, fra det begyndte at udkomme, og de udgør nu en Række anselige Bind, som jeg jævnlig tyr til for at genopfriske en eller anden soransk Begivenhed eller faa et soransk Forhold oplyst.

Desuden er det en overordentlig Mængde Personalialia, som findes deri.

Bladet er et værdifuldt Bindeled mellem os Soranere, og det bringer os Bud og Hilsen fra Skolen og Soransk Samfund. Der er mange Vidnesbyrd om, med hvor stor Interesse det modtages, ikke mindst af fjært eller ensomt boende Kammerater.

Jeg vil finde det meget beklageligt, om det skulde reduceres eller helt ophøre at udkomme.

D. 8. Maj 1942.

H. Raaschou-Nielsen.

*

Soranerbladet, det Blad, som vi gamle Dreng — fra den *bedste* Skole i Danmark — slutter Kreds om, beder i disse Dage om en hjælpende Haand.

Vi skylder alle Bladet en Tak for gode Artikler og lædigt Stof.

Derfor er det mig en Glæde at anbefale denne Indsamling.

Slut op om Bladet, giv en Skærv, stor eller lille; mange Bække smaa gør en stor Aa.

Fremad, løft i Flok, saa gavner du Soranerbladet.

Ringsted i Maj.

Johan Wengel.

— Bidrag sendes til Soranerbladets Administrator, Bagermester *Røjert Møller*, Vesterbrogade 30, København V., eventuelt til Postkonto Nr. 10,000.

GENERALFORSAMLING OG SKOVTUR

Den ekstraordinære Generalforsamling afholdtes som indvarslet *Lørdag 30. Maj Kl. 18½* paa Restaurant »Fortunen« ved Dyrehaven med Dagsorden:

Fundats for Maanedsskriftet »Soronerbladet«s Bladfond.

Der var mødt godt 80 Medlemmer mest af de yngre Aldersklasser, Formanden Dommer *Knox* bød velkommen og paa hans Forslag blev Overretssagfører, Baron *v. Eggers* valgt til Dirigent. *Eggers* takkede for Valget, konstaterede at Generalforsamlingen var vedtægtsmæssig indkaldt og gav Ordet til Formanden til Behandling af Dagsordenen.

Formanden udviklede hvorfor Bestyrelsen havde fundet det fornødent, at der blev tilvejebragt noget fastere Rammer for Soronerbladets Bladfond, hvis Formue nu stærkt nærmede sig 30,000 Kr. og forhaabentlig stadig vilde vokse. Det Forslag, som nu vilde blive forelagt Generalforsamlingen, havde i sin Helhed været aftrykt i Soronerbladet for April d. A. og altsaa i sin Helhed tilgængeligt for alle Samfundets Medlemmer. Det bestod af 8 Paragrafer og var overensstemmende med det Forslag, som Bestyrelsen havde forelagt paa den ordinære Generalforsamling den 14. April d. A., hvor Behandlingen var bleven udsat til en ekstraordinær Generalforsamling, som nu afholdtes. Som det vil ses, er der i det nu udarbejdede Forslag næsten paa alle Punkter taget Hensyn til den Kritik, som fremkom paa den ordinære Generalforsamling.

Dirigenten bestemte, at Behandling og Beslutning skulde foretages af hver Paragraf for sig.

Formanden oplæste og kommenterede derpaa Forslagets Titel og 8 Paragrafer hver for sig, og Generalforsamlingen vedtog dem enstemmigt, kun i § 1 blev Ordet »Kreditforeningsobligationer« i 2. Stykke Linie 2 til 3 ændret til »Værdipapirer, hvori Umyndiges Midler kan anbringes«, ligesom Generalforsamlingens Fortolkning af Bestemmelsen i § 1 2. Stykke sidste Punktum blev protokolleret. Fundatsen blev derpaa erklæret lovlige vedtaget.

Formanden gav derpaa Meddelelse om, at det af stud. med. *Poort* hidtil benyttede, Soransk Samfund tilhørende Værelse paa Studentergaarden blev ledigt pr. 1. September d. A. Han haabede, at Ansøgningsfristen blev forlænget til 1. Juli.

Kassereren, Direktør *Rasmusen* meddelte, at en Velgører, der ønskede at være anonym, havde tilbudt at betale de 1000 Kr., som Købet af *Manfred Hammerichs* Sorø Film »Husker du?« havde kostet Soransk Samfund.

Meddelelsen blev modtaget med stærkt Bifald, hvorpaa Generalforsamlingen efter Formandens Tak til Dirigenten blev hævet Kl. 18,50.

Jus.

Sammenkomsten med Damer Lørdag 30. Maj 1942.

Vejrguderne smilede ikke til den c. 100 Mand store Forsamling med sommerklædte Damer, som stævnede sammen ved Jarmers Taarnet *Lørdag 30. Maj Kl. 17½* for i særlig rekvireret Sporvognstog at blive kørt til Posemandens Hus. Humøret var imidlertid højt lige fra Starten, vi var jo bleven belært om, at det var Guld der regnedes ned. Paa »Fortunen« mødtes vi med c. 30 Medlemmer med Damer, som havde benyttet egen Befordring navnlig Cyklen eller Apostlenes. Efter Generalforsamlingen gik man løs paa den medbragte Nadverkost med Øl og den skønne Aalborg Drik og Kaffe. Baade »helan« og »halvan« gik

med Klang rundt ved Bordene, og Humøret blandt Ungdommen var saa højt, at det kun med Vanskelighed lykkedes Formanden Dommer *Knox* at faa afleveret den traditionelle med rungende Soranerhurraer besvarede Skaal for vor kære gamle Skole, hvis Stiftelsesdag var lige paa Tærskelen. *Clausen* gav Meddelelse om, at der af Sorø Akademis Midler var bevilget for Finansaaret 3000 Kr. til Støtte for Soransk Samfunds Understøttelsesvirksomhed (mægtig Jubel), hvorpaa *Rasmusen* fremkom med den ligeledes velkomne Meddelelse om, at den »Drink«, som senere paa Aftenen vilde blive serveret, var en Gave fra den paa Generalforsamlingen omtalte anonyme Velgører (vanvittig Applaus).

Efter Bordet blev der danset i tætte Stimer i den store Sal; under »Drinkens« Indtagelse lykkedes det med Besvær og Anstrengelse af Stemmeholder *Rasmusen* at faa udbragt Damernes Skaal, ligesom man fik de c. 135 Damer og Herrer til under Musikkens Ledsagelse at synge en til Anledningen skreven, meget kort, smuk Sang samt vor kære gamle, men evigt unge Hymne »Hellig er vor Ungdoms Lyst«. Kl. 23 var der Lejlighed til Hjemfart pr. Sporvogn.

Det var en Vaarfest særlig i Ungdommens Tegn og maa som saadan noteres som en straalende Succes i Soransk Samfunds Annaler. Kun Skade at Festens Arrangør, vor uforlignelige maitre de plaisir *Louw* var bleven syg.

Malle.

EN TALE AF REKTOR WEST

Ved Lovsangen om Morgenen den 30. Maj udtalte Rektor *West*, efter at man havde sunget Salmen »Udrundne er de gamle Dage«, ifølge »Sorø Amtstidende«:

Skolens Antal Dimittender, Realister og Studenter er i Aar 75. Det vil sige, at en Femtedel af Eleverne i Dag for sidste Gang er til Lovsang. Naar man som jeg har levet mange Aar et andet Sted, der har sit stærke Særpræg og saa kommer tilbage til Sorø, ser man tydeligt, at Sorø ogsaa har sit Særpræg. Hvad er det og hvad giver det? Da jeg stod i en af Landets smukkeste Kirker og hørte jer synge bag Alteret tænkte jeg: Hvilke andre danske Elever har Mulighed for at opleve en saadan Time? Jeg stod der ved Siden af Absalon og Valdemar Atterdag, og I vidste alle, at ude ved Siden stod Holbergs Sarkofag. Kun ganske faa af os bliver andet end almindelige Borgere i dette Land, men hvad havde det nyttet, at der havde været en Absalon og en Atterdag, hvis ikke den almindelige Borger havde fulgt efter dem, og hvad havde Holbergs Skrifter betydet, hvis ikke den almindelige, danske Borger havde læst og forstaaet dem. Som Soranere har I haft de store Muligheder til at vælge mellem godt og ondt, til at skelne mellem væsentligt og uvæsentligt, og det gælder, hvad enten I er til g eller ug. I Morgen er det Skolens Fødselsdag. Jeg ønsker for den og for jer, at I maa blive almindelige, gode, danske Borgere.

Rektor udbragte derefter et Leve for »vor gamle Skole, Sorø Akademi«.

SORANER-VÆRELSET

Frøsten for soranske Studenter om at ansøge om Soraner-Værelset paa Studentergaarden er forlænget og udløber den 27. Juni. Ansøgning indgives til Studentergaardens Bestyrelse, København N.

NÆSTFORMAND I SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

ALFRED CHARLES LOUW

1882 — 26. Juni — 1942.

Den Soraner, hvis Navn staar over disse Linier, og som om nogle Dage, fordi han runder de treds, vil være ude i Offentlighedens Søgelys, vil maaske af den Grund foretrække at fjæle sig et eller andet Sted, til Faren er overstaaet. Thi fra saa mange Sider skyldes der Louw Tak for hans Indsats i god og nyttig Gerning i Samfundets Tjeneste, at det vist vilde fylde for meget op i dette Blad, om vi vilde gøre Rede for det hele — og om hans Livs Data, fra han saa Dagens Lys i Slagelse og i 1902 forlod Sorø Skole med Artium,

kan iøvrigt enhver læse i den blaa Bog og i Dansk Biografisk Leksikon (Bind XIV) og se, fra hvor mange Steder der har været Bud efter ham og hans ypperlige organisatoriske Evner. Men Detaillerne finder man ikke i de trykte Kilder, og derfor kan der vel være Grund til f. Eks. her at fortælle lidt om, hvorledes det gik til, at han netop i disse Dage for 25 Aar siden, da han var Assistent i Skattedepartementet og Sekretær ved Landsoverskatteraadet, fik det Kald og kom ind i den Virksomhed med sønderjydske Sager, som skulde aabne og gennem de følgende Aar udvikle hans uhyre Fond af Energi og Virkelyst og, mærkelig nok, ved at fortsætte i en højt anset gammel Soraners Virksomhed.

Soransk Samfunds Formand i Aarene 1889—95, Chefredaktør, senere Stiftsskriver i Roskilde, Etatsraad *H. R. Hiort-Lorenzen* døde d. 14. Juni 1917. Han havde kort efter den forrige Verdenskrigs Udbrud i 1914 taget Initiativet til og ledede med den største Iver den Indsamling til Hjælp for faldne Nordslesvigeres Efterladte, som atter engang knyttede denne trofaste Sønderjyde til sit Hjemlands Tarv og Trøst. Da Louw den 20. Juni 1917 om Eftermiddagen forlod Landsoverskatteraadets Kontor i Ny Vestergade 13, mødte han udenfor Porten sin Chef, Landsoverskatteraadets Formand, Departementschef *Frederik P. Hiort-Lorenzen*, der netop kom tilbage fra sin Faders Begravelse paa Graabrødre Kirkegaard i Roskilde: han havde ved

Faderens Dødsleje lovet ham at føre denne Indsamling, hans Hjertebarn, videre, og da han mødte sin unge Sekretær, hvis Dygtighed han kendte, spurgte han ham, om han kunde tænke sig at være med i dette Arbejde. Hvad svarer man i et saadant Tilfælde sin venligtsindede Chef? naturligvis: Ja, med Glæde! det gjorde i hvert Fald hin Dag Louw.

Og dermed var han indviet til en Gerning, som skulde føre meget andet med sig og rigtig vise, hvad han duede til: Arbejdet for det krigsramte Sønderjylland med alle dets uhyre Vanskeligheder, men ogsaa med dets Glæder, da Landet ned til Skelbækken nogle Aar efter var blevet forenet med Moderlandet og nu krævede en Ophjælpning i stor Stil, som gav sig Udtryk i Dannelse af Den sønderjydske Fond, der stiftedes paa Carlsberg d. 7. December 1918, og for hvis Forretningsudvalg Louw i Januar 1919 først blev Sekretær og kort derefter Fondens Kontorchef og Leder af det daglige Arbejde. Disse Stillinger affødte atter en Række Kald som Deltager i mere eller mindre selvstændige Komiteer og Udvalg, der havde Brug for hans lykkelige Haand blode til at organisere og administrere — vi nævner blot nogle enkelte: Nationalfondet for Anskaffelse af Kirkeklokker (det blev til ikke mindre end 44!) til Sønderjylland i Erstatning for de af det tyske Militær rekvirerede og omsmeltede, Direktionen for Krigsinvalideskolen i Sønderborg, Foreningen Sønderjydske Krigergrave og Komiteen til Erhvervelse af Dybbøl Skanser.

Samtidig var Louw blevet Sekretær i det midlertidige Ministerium for sønderjydske Anliggender 1919—20 og i 1921 i Statsministeriets sønderjydske Afdeling, var en af Arrangørerne ved Modtagelsen af de allieredes Besættelsestropper i Sønderjylland og tiltraadte Komiteerne for Erhvervelse og Fredning m. v. af de fremmede Soldatergrave i Sønderjylland, hvorom der fra hans Haand foreligger trykte Beretninger paa fransk og engelsk.

Først med Udgangen af 1937 var den sønderjydske Fonds Virksomhed i det væsentlige sluttet, men endnu er Afviklingen ikke helt tilendebragt; naar dette sker, vil denne den hidtil største ved privat Initiativ skabte danske Indsamlingsvirksomhed have raadet over mellem 14 og 15 Mill. Kroner.

Det kunde være fristende, men Pladsen tillader det ikke, ogsaa at komme nærmere ind paa nogle andre af de Felter, hvor der har været Bud efter Louws lykkelige Evner til at faa sat noget i Gang af samfundsnyttig Art. Et Par af disse Opgaver maa dog nævnes: hans Arbejde for Blindesagen, der ogsaa begyndte som en særlig sønderjyds Sag og førte til, at han i 1926 blev Medlem af Bestyrelsen for »Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed«, hvis Kasserer og Regnskabsfører han siden har været, og hans Virksomhed i Aarene 1925—28 for Indsamlingen til Nationalmuseet, hvis Sekretær han var, og som indbragte noget over 2½ Mill. Kroner, hvorefter han fra 1928 var Kasserer og Regnskabsfører for Nationalmuseets Byggeudvalg. I Sammenligning med disse store Opgaver var det ham vist let i 1935 at organisere Landsindsamlingen til den Folkegave til Kronprinsparret, som endte med Indkøb af et nørrejydske Jagtterræn (»Trend«), og i 1938 at organisere Arbejdet for det Monument for Kong Frederik VIII og Dronning Louise, der ønskedes rejst udenfor Charlottenlund Slot; dette Foretagende skal nævnes, fordi Louws Evne til at faa saadan noget sat i

Skik førte til, at der kom flere Penge ind, end der var Brug for, saa at der ogsaa blev Raad til en smuk Indgangsport fra Jægersborg Allé til Slotsparken. Hvor var det trist, at vi endnu ikke havde haft Bud efter *Louw*, da der engang i Soransk Samfunds Bestyrelse arbejdedes for at faa rejst den Mindesten for Skolens Grundlægger, Kong Frederik II, som fremdeles savnes! saa havde den smukke, af Arkitekt *Fr. Kiørboe* tegnede Obelisk forlængst staaet paa sin Plads med Aarens Patina over sig.

Den 1. August 1935 blev *Louw* ansat som administrerende Direktør for Institutionen: Alm. dansk Vare- og Industrilotteri, hvor der krævedes baade Oprydning og Nyorganisation, frisk Initiativ, Udrensning af gammel Uskik og Slendrian og Anvisning af nye Veje til at skaffe ny Interesse vakt og nye Midler frem til Gavn for Formaalet, som er at tjene en Række almenyttige og velgørende Institutioner — kort sagt netop det, som *Louw* har til Speciale. I de syv Aar han har virket her, er Merindtægten for Lotteriet og dermed for dem, til hvis Gavn det virker, klækkelig forøget — og dermed vil det sikkert vedblive, saalænge den adm. Direktør faar Lov at raade.

Og hvorfor skulde han ikke faa Lov til det? der vil for en Mand med hans Energi let blive stillet ham nye Opgaver — vi har her set helt bort fra de særlige soranske, som længst har meldt sig, og som en anden Pen vil gøre Rede for — men det vil hos *Louw*, om ellers han Helbred strækker til, kun virke som Signalthornets Klang paa de gamle Rytterheste: han vil svare paa Kaldet med den Lyst til at gaa paa igen, som aldrig forlader den fødte Organisator og den, hvis muntre Sind faar sin Fornyelse netop gennem de Vanskeligheder, som det er hans Lyst at overvinde.

Det muntre Sind — ja, at maatte bevare *det* er vort Ønske til Soransk Samfunds Næstformand paa den Dag, han passerer det første af de runde Aar, hvor man saa smaat gør Regnskabet op. »Naar man er 60, saa er Potten ude!« sa'e engang en Mand, der ved Tidens Ugunst var kommen alt for højt til Vejrs, til en ældre, lidt underordnet Kollega, som nylig havde rundet den tredje Snes. Det var en Ytring ligesaa uforkammet som dum, thi hvad er 60 Aar for den, hvis Energi er ubrudt og hvis Arbejdshumor intel fejler? kun det første Praj om, at nu har man Lov, hvis man ellers vil, til at bakke saa smaat ud af dette og hint og huske, at til et otium cum dignitate hører, at man selv er opmærksom paa den Afslutning, der ligger og venter — 10 Aar fremme i Tiden. Saa er maaske Potten ude, men de 60 Aar er kun en smuk, blomstersmykket Milepæl paa Vejen gennem den fulde Manddoms frodige Marker.

Paa *Louws* Festsdag vil der ogsaa blandt Blomsterne være en Buket, ombundet med Takkens og Venskabets Baand, fra hans soranske Venner og Skolefæller.

H. G. Otrik.

*

Bestyrelsesmedlem Louw.

Louw har siddet i Soransk Samfunds Bestyrelse en halv Snes Aar og været Næstformand i Halvdelen. For ti Aar siden kom han ind i Phønix Fondens Direktion, hvis Formand han er paa niende Aar. Nærmere Præsentation er næppe nødvendig. De allerfleste kender ham. I hvert

Fald kender de Resultaterne af hans uselviske, aldrig trættede Arbejde for Soransk Samfund. Han er et meget levende Menneske, fuld af Idéer og altid vagtsom for, om der skulde vise sig et eller andet, som kan blive til Gavn for gamle Soranere. De, som deltager i vore Sammenkomster, ved, at de har ham at takke for fornøjelige Timer i stilfuld Ramme. Og hvad har han ikke hittet paa og gennemført ved at gaa til de rette Folk, tale med dem, telefonere og skrive til dem? For her at nævne enkelte Resultater af hans flair for det gennemførlige: Louw arrangerede det saadan, at vi under de nuherskende Forhold holder vor Rusmodtagelse paa Universitetet. Han lavede en saare nyttig og meget paaskønnet Index til Soranerbladet. Og det var, hvad ikke noksom bør fremhæves, ham, der kom paa Tanker om, at Soransk Samfund til et af sine smukkeste Formaal burde have Raadighed over en Sum af Sorø Akademis Midler, hvad jo ogsaa er sket takket være hans praktiske Greb paa at realisere sine Tanker.

Det kan være ganske pudsigt og er altid højst belærende at følge ham paa denne hans Vej, saadan som undertegnete nu har gjort det i en Aarrække. Ofte tænker man i sit stille Sind, at Gud ved, om der nogensinde kommer noget ud af det, han sidder og sysler med, for det er som en Slibesten for en anden Ens Øjne. Men — om han saa ikke en skønne Dag overrasker med at præsentere et ikke blot fikst og færdigt, men ogsaa fortræffeligt Resultat. Saadan er Louw. Vi har alle meget at takke ham for og føjer hertil Ønsket om at maatte beholde ham i Soransk Samfunds Bestyrelse en lang Aarrække endnu.

—fry.

D Ø D S F A L D

Et af de mange Medlemmer af den store Boserupslægt, som har frekventeret Sorø Akademis Skole, Forpagter *D. W. Boserup*, afgik ved Døden den 23. Maj og begravedes den 28. fra Thureby Kirke. ...

Daniel Winther Boserup var født i Landsbyen Frerslev i Sorø Amt den 8. Juni 1870 som Søn af Soraneren, Læge *Otto Christian Haaber Boserup* (S. '60), der døde 9. September 1923 i København, 82 Aar gammel, og Hustru Anna Thomine, f. Faaborg, død 20. Januar 1930, Daniel Winther Boserup, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1885 og forlod den i 1888 med Realeksamen. Han fik derefter en grundig Uddannelse ved Landvæsenet og havde ved sin Død været Forpagter under Grevskabet Bregentved i over 40 Aar, først paa Ulsegaard og i de sidste 30 Aar paa Thurebyholm. Han skildres som en dygtig Landmand, respekteret i alle Landbrugskredse. Sine Kræfter samlede han om sit Arbejde, og han paatog sig derfor ikke offentlige Hverv. Han efterlader sig Hustru Ellen Boserup, f. Prytz, samt Børn og Svigerbørn.

— Den afdøde Forpagters to Brødre var ogsaa Soranere: Overlæge i Haslev *Johan Josef Boserup* (S. '94) og Grosserer *Viggo Christian Faaborg Boserup* (S. '96), død paa Frederiksberg Hospital den 4. December 1930, 51 Aar gammel. Sidstnævntes Søn er den 23-aarige Soraner *Adam Frederik Faaborg Boserup*.

Endvidere var Daniel Winther Boserups Farbrødre Soranere, nemlig: Læge i Borup, Justitsraad *Johan Joseph Boserup* (S. '56), død 1. December 1907, 71 Aar gl. Afdøde Forpagter paa Kappeløvsgaarde i Kildebrønde Sogn *Peter Joakim Boserup*, udgaaet af II. Kl. 1850. Fhv. Forpagter paa Vallø Hovedgaard *Peter Da-*

niel Boserup, udgaaet af 6. Klasse 1861, død for c. 3 Aar siden i København, 97 Aar gammel. *Holger Andreas Alexis Boserup*, udmeldt af 4. Real. 1860, død 23. Januar 1931, 87 Aar gammel og Købmand i Køge *Herman Valdemar Boserup*, udmeldt af 4. Real. 1860, død 23. Maj 1878, 33 Aar gammel. Sidstnævntes Søn er Soraneren, Direktør *Holger Valdemar Boserup* (S. '94).

„ANNETTES DRENGE“

Vi danner en Klan indenfor Soranerne — Annettes Dreng — men Klanen er for længst dømt til at uddø, selv om ogsaa vi bærer Fønixflugens Mærke.

Den 23. Juni i Aar — St. Hansaften — vilde *Annette Kaysen* være fyldt 80 Aar, og endnu en Gang vil jeg gerne have Lov i Soranerbladet at mindes hendes Livsgerning, der fik Betydning for saa mange Soranere.

I 47 Aar holdt Annette Skole. Hun var en ungdommelig Skoleleder, da hun begyndte i 1878 — 16 Aar — og Skolen kun paa 3 Elever. Da jeg i 1884 kom i Skolen var vi 12 og Undervisningen foregik i et Lokale paa Borgerskolen med Annette som eneste Lærer, saa vi følte os stolte, da der blev ansat en Hjælpe lærerinde for de mindste — Frk. *Anna Poulsen* — men endnu stoltere, da der i 1887 ved min sidste Examen fungerede en rigtig Censor — Frk. *Laura Jensen*, senere Rektor ved Kruses Skole, og allerede den Gang Annettes Veninde — Efter Flytning af Skolen til Villaen paa Frederiksvej voxede Elevantallet jævnt, og yderligere Tilgang blev der, da den gamle Forberedelseskole blev nedlagt og Annette, efter den nye Skoleordning, forberedt direkte til Optagelse paa Akademiet. — Besøgte man i de sidste Aar Annettes Skole og saa et halvhundrede Dreng vrimle om hende i et Frikvarter tænkte man uvilkaarligt, at nu kunde hun da ikke længere have samme Kontakt med den enkelte, som i gamle Dage, men, naar saa en Dreng pludselig kom farende hen til hende for at betro hende noget spændende eller spørge om et og andet, og man hørte hans frejdige og frimodige »Du« og »Annette«, saa forstod man, at hendes varme Forstaaelse af og Kærlighed til Drengene ogsaa slog til nu, selvom Elevantallet var femdoblet. —

Da Annette paa Grund af Sygdom følte Kræfterne svigte lukkede hun Skolen, og »En gammel Moder« skrev i den Anledning i »Dagens Nyheder« for 23. 6 1925 en varmfølt Tak, som er gengivet i *Soranerbladet* 10. Aug. Side 63. I Artiklen citeres et Vers, der illustrerer Annettes Ideal af en Dreng:

*Raske Gutter, aabne Blik
ej med Næbbet hæng,
det har altid været Skik
blandt Annettes Dreng.*

Pibevarne, sladderagtige Dreng foragtede hun lige saa meget som høllede Dreng, og hun havde Villie som Evne til at faa dem alle under Disciplin, hvad enten det blev gjort med Overtalelse eller med en Lussing. De fleste forstod, at det, der overgik dem, var retfærdigt og gjort af Kærlighed — Resten forstod det først Aar efter. — Vi var en Del af de gamle Dreng i Sorø den St. Hansaftensdag 1925, da Skolen lukkede, og naar det var en svær Dag for os at være med til, hvor meget tungere saa ikke for Annette, men hun var tapper som altid og vilde ikke beklages — nu skulde hun jo kun drive og have det godt.

I Aarene der fulgte har mange af os haft den Glæde at besøge hende og faaet en hyggelig og fornøjelig Passiar,

krydret med morsomme Drengestories, der blev fortalt med hendes rige Lune og sluttede med den morsomme korte Latter, vi altid vil huske. Naar man saa gik derfra og bagefter tænkte over hvad Samtalen ellers havde drejet sig om, opdagede man, at det jo var en selv, ens egne Sorger eller Glæder, der havde været Hovedemne. Annette blev ved at omfatte sine »Dreng« med rørende Interesse og Trofasthed, der bredte sig til Kone, Børn, ja Børnebørn med, da de kom, og hun pumpede os ikke af Nysgerrighed, for selv om der var Aar mellem Besøgene, huskede hun og vilde vide Besked, om glade Forventninger var indfrie, eller Sorger og Bekymringer overstaaet, som havde været omtalt ved tidligere Besøg, men skete der noget af sørgelig eller glædelig Art med os, som Annette fik Nys om, var man sikker paa et trøstende Brev eller Lykønskning skrevet med hendes smukke faste Haandskrift, den vi har beundret fra vor første Skoledag, og som stadig syntes os uforandret som hun selv. —

70 Aars Fødselsdagen i 1932 fejrede Annette i Hjemmet med Slægten og hendes bedste Venner, og vi var nogle af hendes Dreng i forskellige Alderstrin, der var saa heldige at være med. Det blev en uforglemmelig Dag, Annette var straalende glad, saa vi syntes, at der nu var Grund til at tro, hun kunde naa at faa sit store Ønske opfyldt — nogle gode Aar i Sorø sammen med hendes bedste Ven Rektor Frk. *Laura Jensen*, naar denne forlod Kruses Skole. Som Aarene gik blev Annette dog stadig svagere og selv om Rektor flyttede til Sorø, blev den sidste Tid kun Sygdom og stadig Ængstelse for det uundgaelige. — Annette døde 8de Juni 1939 kort før hendes 77aarige Fødselsdag. — Nu er der gaaet 3 Aar siden, og hun blev skaanet for den Smerte, det vilde have været for hende at opleve en ny Verdenskrig og Sorgen over 9de April for 2 Aar siden, men rundt i Landet sidder vi — hendes gamle Dreng — nogle ogsaa ude i den lukkede Verden, for os alle gælder det, at Annettes Fødselsdag blev brændt ind i vore Drengesjæle med St. Hansblussene over Sorø Sø, og paa 80 Aars Dagen i Aar siger vi endnu en Gang i vort stille Sind et: Tak Annette!

Brande, i Maj 1942.

Emil Bang.

KÆRE GRANDJEAN

Det er saa sjældent, at nogen udenfor Cricketspillernes snævre Kredsløse synger Cricketspillet's Pris, og det har derfor sikkert glædet mange at læse Deres Artikler om Cricketspillet i Sorø, baade i *Soranerbladet* og i Sorø Amts Dagblad i September sidste Aar.

Naar De skriver, at der med Hensyn til at skænke Æresboldtræer til Drengene paa Skolen ikke har været noget egentlig fast System, da vil jeg gerne have Lov til at gøre opmærksom paa, at de gamle Soraner-Cricketpillere, der i alle de Aar — siden 1919 — hvor jeg har ledet den aarlige Crickettur til Sorø, hvert Aar har skænket Præmieboldtræer til de bedste af Skoleholdet. I mange Aar har vi medbragt to Boldtræer, hvoraf det ene var skænket af Soransk Samfund. Træerne, forsynet med en Sølvplade med Indskrift, blev overrakt Vinderne ved Aftensbordet som Regel ledsaget af et Par smukke Ord, og en og anden Modtager har maaske været lige saa betaget deraf som i sin Tid *Haugberg*.

Det vilde være rart, hvis de af Præmietagerne, der endnu har Boldtræet, og som ikke bruger det, vilde skænke det til Skolen; Sølvpladen kan jo tages af og beholdes som Koryfæ.

Denne aarlige Cricketkamp mellem Skolens Hold og et Hold gl. Soranere er en meget gammel Tradition, der har fundet sin ganske bestemte Form. I sin Tid Rektor *Hoff*, men især Rektor *Raaschou-Nielsen* viste disse Kampe den mest levende Interesse. Hvad enten det var Solskin og Varme, eller Kulde, Regn og Blæst, var han med fra Morgenstunden ved den højtidelige Modtagelse af de gamle Drengene til Afslutningen om Aftenen, Dagen igennem som Tilskuer og ved Maaltiderne som Vært. Dette hævede Turen op i et særligt Plan og kastede Glans over Besøget.

Disse Ture manglede aldrig Tilslutning hverken af Spillere eller af Officials. I mange Aar har Soransk Samfunds Bestyrelse været repræsenteret af et eller flere Medlemmer. *Gordon Norrie* deltog som Formand hvert Aar indtil Helbredet tvang ham til at være forsigtig, og siden har Dommer *Knox* Aar efter Aar gjort os den Glæde og Ære at deltage som øverste Anfører for Holdet.

Disse Kampe hviler saaledes i en solid Tradition, og ved den sidste Kamp i September 1941 viste Rektor *West* os, at han i ikke mindre Grad end sin Forgænger, men tværtimod i højeste Grad satte Pris paa vort Besøg og ønskede Traditionen opretholdt. Jeg ved ikke, om en saa rodfæstet Tradition i Grunden ikke er lige saa god og betryggende som et »egentlig fast System«. En Mangel ved Traditionen er det naturligvis, at den til en vis Grad beror paa en enkelt, tilfældig Mands Initiativ; men jeg gaar ud fra, at den Dag, jeg ikke længere kan paatage mig at samle Holdet, vil der være en yngre rede til at fortsætte.

Om alt gaar vel, haaber jeg at faa Lov til igen til September at arrangere Turen, og jeg synes det vilde være morsomt om De vilde deltage. Ganske vist ser jeg nok, at De beskedent betegner Dem selv som en maadelig Cricket-spiller, men det bør ikke afskrække Dem. Mange af os gamle er saamænd ikke mere end maadelige Spillere, men jeg tror alligevel, at vi i Aarens Løb har bidraget lidt til at vedligeholde Interessen for Spillet paa Skolen.

Sluttelig vil jeg give Dem Ret i, at der tiltrænges en ny Vejledning i Cricket med gode Illustrationer. Da jeg i sin Tid ledede den jyske Cricketturnering, udgav jeg i 1921 en Vejledning i Cricket, fordi der dengang overhovedet ingen saadan fandtes. Da jeg ikke kunde finde noget Forlag, der vilde paatage sig Risikoen, maatte jeg udgive den paa eget Forlag, hvilket bragte mig et smukt Underskud. Jeg sender Dem et Eksemplar af Bogen. Det bliver ikke let at finde nogen, som vil paatage sig den Opgave baade at skrive Bogen og financiere Udgivelsen. — Der er jo desværre ingen »Penge« i Cricket, og alligevel trives Spillet rundt om i Landet, mange Steder vegeterer det dog kun, ofte takket være Tilskud fra Entusiaster, men desværre trues det i stigende Grad af Fodbold, der nyder den store Publikumsgunst og derfor giver de store Entréindtægter.

Venlig Hilsen,
Deres hengivne *R. E. Brincker*.

FÆLLESAFTEN MED HERLOVIANERNE

Herlovianersamfundets Sammenkomst i Studentereffeningen Mandag den 11. Maj, hvortil Soransk Samfunds Medlemmer var indbudt, blev en meget fornøjelig og hyggelig Aften. Alt i alt havde der indfundet sig ca. 50 gamle Herlovianere og Soranere, som blev budt velkommen af Herlovianersamfundets Formand, Overretssagfører *Loft*. Amanuensis *Thorsten Andersson* holdt et instruktivt Foredrag om Udgravningen af Lilløhus, Herluf Trolles Fø-

deborg i Skaane; Foredraget ledsagedes af Lysbilleder. Herlovianeren, cand. polit. *Erik Hedemann*, som fremviste sin Farvefilm fra Lillø, meddelte, at han skænkede Filmen til Herlovianersamfundets Arkiv.

Saa lod man de varme Pølser og Kaffen vederfares Retfærdighed. Ved det følgende Punchesold blev der afsunget to af Herlovianere skrevne Sange, der ved Lejlighed vil blive offentliggjort i Soranerbladet, og der blev holdt mange Taler, bl. a. af Dommer *Knox*, Amanuensis *Thorsten Andersson*, Herlufsholms Skoles Forstander, Sparekassens inspektør, Greve *Ernst Moltke*, Forfatteren *Josias Bille*, Overretssagfører, Baron *v. Eggers* og Rektor *Raaschou-Nielsen*, der under megen Munterhed opfriskede Minder fra de 15 Aar, han var Lærer paa Herlufsholm.

Alt i alt en Aften, som de soranske Gæster kun har Grund til at sige Herlovianersamfundet Tak for.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tiden 6. Maj—10. Juni 1942 indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. jur. *Thorkild Kæmsgaard*, Frb. Alle 6, 3. (1939).
Sekretær *Vagn Erik Jens Mortensen*, Worsaaesv. 8 (1938).
Civilingeniør *E. W. Lauridsen*, Guldagervej 26 (1925).
stud. polyt. *Erling Højgaard*, Grøndalsparkvej 6 A (1940).
stud. jur. *C. H. Henningsen*, Studentergaarden, N. (1936).
Sognepr. *Ebbe Christiansen*, Herfølge Præstegd. (1920).

Berlingske Aftenavis 11. Juni bringer en Artikel af Redaktør *Henry Hellssen* (udm. af V Kl. '05) om Konfirmationskantatens Afsyngelse i Herfølge Kirke ved *Fraternitas Sorana's* Stævne i Herfølge Præstegaard 8.—10. Juni. *Hellssen* meddeler, at *Ingemann* skrev Konfirmationskantaten for Konfirmationen i Sorø Kirke. Dette er urigtigt. *Ingemann* skrev Kantaten og *R. Bay* komponerede Melodien i 1815 paa Opfordring af daværende Præst ved Garnisonskirke i København, Professor *Chr. Fr. Brorson*, og Kantaten blev afsunget første Gang ved Konfirmationen i Garnisonskirke den 4. Oktober 1815. Da *Ingemann* udnævntes til Lektor ved den genoprettede Skole med tilhørende Akademi i Sorø, tog han Kantaten med dertil, og i Sorø Kirke lød den første Gang ved Konfirmationen den 6. April 1823. — Forøvrigt henvises til udførlig Artikel herom af *H. G. Olrik* i Soranerbladet 12. Aargang Nr. 7 Side 50 o. fl.

*

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse *Johan Georg Madelung* (S. '34) har taget juridisk Embedseksamen med 1. Karakter.

Den 1. Juli er det 100 Aar siden, at Købmand *Elias B. Muus*, Kerteminde, grundlagde Købmændsfirmat *Elias B. Muus* i Odense. Firmaet har i den Anledning udgivet et af Redaktør *Tage Heft* udarbejdet Jubilæumsskrift. Begge *Elias B. Muus'* Sønner var Soranere. Den ældste *Laurits Christian August Bruun Muus*, f. 9. November 1837, gik paa Skolen fra 1852 til 1857 og udmeldtes af 5. Realklasse. Han døde 90 Aar gammel. Den yngste *Oscar Hakon Valdemar Bruun Muus*, f. 24. November 1847, gik paa Skolen 1857—65, da han forlod den med Realeksamen.

Han blev siden Handelsminister og døde 12. December 1918 i København. Om ham skrives der i Jubilæums-skriftet bl. a.:

»Han synes, at han er i den Grad rent forvænt og pylret om, at han er vis paa, at han aldrig vilde være blevet andet end en Mors-Dreng, hvis han ikke i Tide var kommet bort fra Sukkergaarden — til Sorø Akademi. Men han har aldrig dvælet ved den Forbandelse, det maa have været for en rask Dreng som han — der aldrig var bange for at springe paa Hovedet i Odense Aa eller slaa Vejrmøller (en Færdighed, han bevarede langt op i Aarene) eller prøve Kræfter med ældre Kammerater — at en saa udpræget mandig lille Mand ikke havde et eneste Haar paa Hovedet. Der blev gjort alt for at raade Bod derpaa. Forældrene greb i deres Fortvivlelse til sidst til saa yderlig-gaaende Midler som at tage ham til tvivlsomme Læger i Sydeuropa, hvoraf en anvendte en Kur, der bestod i at piske den stakkels Drengs Isse med Brændenælder. Men intet hjalp. Oscar maatte med et bittert Suk indstille sig paa at bære Paryk hele Livet. Da han 9 Aar gammel gør sin Entré paa Sorø Akademi, bliver han overfaldet af en større Dreng fra Østen. Det kommer til en voldsom Kamp, som ender med, at den store Dreng griber Oscar i Haaret og pludselig staar med hele Skalpen i Haanden. Det er den eneste Gang, Oscar har Fordel af at bære Paryk. Hans Mostander bliver saa forfærdet, at han styrter besvimet om. Oscar Muus er en flittig Elev. Hans Karakterbog opbevares den Dag i Dag i Familien, og Faderens faste Haandskrift under de gode Karakterer »Forevist E. B. B.« synes at udstraale Tilfredshed.

Bankfuldmægtig *Knud Jølver* (S. '03), der for et Par Aar siden bekostede de smukke Glasmalerier i Sct. Nikolaj Kirken i Svendborg, har igen givet Udtryk for sin Interesse for Kirken, ved at udsende et lille Skrift om dens Historie.

I Sportsrideklubbens Sommerstævne Søndag den 7. Juni blev Konkurrencen i Holdspringning om Prinsesse Viggos Vandrepokal vundet af Holdet fra Rideskolen og Rytteriets Befalingsmandsskoler. Den ene af dette Holds tre Officerer var Kaptajnlojtnant, Greve *Ove Moltke* (S. '27), hvis afsluttende Præstation var et pragtfuldt Spring over Vandgraven.

Paa Ejnar Munksgaards Forlag er udkommet anden ændrede Udgave af »Ved Halleby Aa. Optegnelser af Karoline

Graves«, bearbejde, ordnede og udgivne af Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing*.

*

Lektor *Gorm-Hansen*, som efter sit fyldte 70. Aar trækker sig tilbage fra Lærergerningen paa Sorø Akademis Skole med dette Skoleaars Udgang, bliver boende i Sorø, hvor han har købt en Villa paa Wilstersvej.

Sorø Akademis Skoles Stiftelsesdag den 31. Maj sendte Soransk Samfund følgende Telegram til Rektor West:

Hilsen og Hyldest til Fr. II's besynderlige og bedre Skole i Kærlighed og dyb Taknemlighed over for den og den høje Stifter.

For gamle Soranere.

Knox. *Louw.*

*

Ingeniør *Harald V. Fiedler* (S. '86), Buenos Aires, som i en Aarrække var ansat ved Entre Rios Banen, fyldte 75 Aar den 6. Juni.

*

Konsul, Direktør *F. Carl Bendixsen* (R. '99) fyldte 60 Aar den 9. Juni.

Følgende Lærere ved Sorø Akademis Skole har i Sommer fungeret som Censorer ved Studentereksamen ved andre Skoler: Lektor *Pedersen*, Adjunkt *Jørgensen*, Adjunkt *Damgaard Sørensen*, Adjunkt *Nordahl Svendsen* og Adjunkt *Truelsen*. Som Censorer ved Adgangseksamen til Polyteknisk Læreanstalt var beskikket Adjunkt *Christensen* og Adjunkt *Nordahl Svendsen*.

*

Den gamle Soraner, Professor, Dr. phil. *R. Spærck* (S. '14) fungerede i Sommer som Censor ved den mundtlige Studentereksamen paa Sorø Akademis Skole.

*

Redaktør *Hans A. B. Schøning* (S. '11) er traadt tilbage som Formand for Foreningen af danske Ugeblade, Fagblade og Tidsskrifter.

*

I Soraner-Bladets Majnummer manglede Signaturen under Artiklen Side 42 »Slægten Trautner og Sorø Akademi«. Artiklen er skrevet af *Otto Vilhelm Sommer*.

<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiede <i>Leverandør til Varelotteriet</i> Nikolaj Plads 32 · Palæ 5648</p>	<p>Johs. Brinck <i>Centralvarme Gas, Vand og Sanitet Installationer</i> Telf. Sorø 720</p>	
<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelakalltet 30 vis à vis Silkehuset), Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Cycler og Radio „Hero“, Rantzausgade 64 <i>v/ RICH. RØRDAL</i> Telf. Nora 3876</p>	

Lederen af Sorø Akademis Skoles Sygehus, Sygeplejerske, Frøken *Astrid Glahn Clausen* fyldte 60 Aar den 19. Maj og modtog en Blomsterhilsen fra Soransk Samfund.

Frøken Clausen er født i Tjørnelunde, hvor hendes Fader var Lærer. Sin Uddannelse fik hun paa Frederiksberg Hospital, og hun havde været Sygeplejerske i fire Aar paa »Arreskov« for Lensgrevinde Schaffalitzky de Muckadell, inden hun for en Aarrække siden kom til Sorø.

»Venstres Folkeblad« skrev den 19. Maj følgende:

Akademiets Sygeplejerske, Frk. *Astrid Glahn Clausen*, fylder i Dag 60 Aar. Alt for sent er denne Begivenhed rygtedes, for der skal mange Linjer til for at give en sandfærdig Omtale af Frk. Clausens Liv og Arbejde, af denne af alle Akademi elever saa elskede Sygeplejerske.

Frk. C. er af dem, der sætter Livet ind for sin Gerning. aldrig sparer hun sig selv.

Sker det paa Akademiets Sygehus, at der en eller anden Gang er en Dreng, hvis Traade med Livet er ved at briste, hvilken Mor vilde kunne kæmpe bedre for sin Drengs Liv end Frk. Clausen. Frihed, Ferie, ofrer hun for sin Gerning. Hvilken Betryggelse for Mødre Landet over at vide Frk. Clausen ved deres Drenges Sygeseng.

Hvis gamle Elever kendte denne Fødselsdag, og Fred var paa Jorden, vilde der i Dag fra gamle Drenges Verden over strømme ind med glade, taknemlige og kærlige Hilsener til dette lyse Menneske, Frk. Clausen! Og alle vi andre udenfor Skolen, som kender Frk. Clausen, vi holder lige saa meget af hende, som vi beundrer hende.

Frk. Clausen er i første Række blandt dem, der gør deres Stand Ære.

Politimester *Axel Bjerre* (S. '13) havde den 1. Juni været Politimester i Graasten i 10 Aar.

Arkitekt *Tyge Hvass* (udg. '01) har udarbejdet Tegningen til en Udstillingsbygning for Beskæftigelsesarbejder paa Bellahøj.

Vinfirmaet en gros Joh. Fr. Schalburg i København kunde den 7. Juni fejre 125 Aars Jubilæum. Firmaet grundlagdes i Nyborg af Johan Heinrich Schalburg. Hans Sønnesønner gik begge i Sorø Akademis Skole, den ældste *Jean Heinrich Schalburg* fra 1850 til 1856, da han udmeldtes af V. Realklasse, og den yngste *Christian Frederik Schalburg* fra 1852 til 1858, da han udmeldtes af V. Klasse. Jean Heinrich overdrog Firmaet i Nyborg til sin Broder og rejste til København, hvor han købte Vinhandler Lorentzen's Forretning, som han videreførte under det gamle Nyborg Firmanavn Joh. Fr. Schalburg. Han døde den 17. Januar 1905.

Følgende gamle Soranere har af Carlsbergfondten faaet Understøttelse til videnskabelige Formaal:

Cand. mag. *Gunnar Knudsen* (S. '05), Professor, Dr. phil. *R. Spærck* (S. '14), Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* (S. '82), Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) og Universitetsdocent, Dr. phil. *Chr. Matras* (S. '20).

Maleren, Tegnelærer ved Sorø Akademis Skole *Siegfred Neuhaus* har igennem Vinteren og Foraaret for en større Kreds af Gymnasiaster i 3. G. holdt ialt 8 Foredrag om dansk Malerkunst i Tidsrummet fra 1520 til 1870.

Endvidere har Neuhaus den 26. Maj holdt et særligt Foredrag om sin nære Ungdomsven Harald Giersing, og trods Eksamenslæsning var der ogsaa til dette sidste Foredrag stor Tilslutning.

Rektor *West* har overværet alle disse Foredrag.

*

Fhv. Direktør for Antvorskov Teglværk ved Slagelse, Civilingeniør *Niels Spandet* (S. '91) fyldte 70 Aar den 12. Juni.

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* har skiftet privat Telefonnummer. Hans Telefon er nu: *Sundby 1299 vega*.

Justitsministeriet har under 21. Maj 1942 efter Ansøgning fra den 1. Juni 1942 at regne tilbagekaldt den Redaktør *H. Schøning* (S. '11) af Ministeriet i Skrivelse af 22. Juli 1938 meddelte Udnævnelse til Medlem af det i Henhold til § 10 i Lov Nr. 147 af 13. April 1938 om Pressens Brug oprettede Berigtigelsesnævns.

I en af Københavns Kommune udskrevet Konkurrence angaaende Forslag om Raadhuspladsens Ordning har Arkitekt *Tyge Hvass* (udg. '01) sammen med Arkitekt *Eigil Fischer* og Direktør *Bøgelund-Jensen* faaet 3. Præmie paa 2000 Kr.

Efter Justitsministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 19. Maj 1942 Politifuldmægtig af 2. Grad *Oluf Emborg* (S. '21), Frederiksberg Birk, ansat som Politifuldmægtig af 1. Grad fra 1. April 1942 at regne.

Forfatteren *Fredrik Nygaards* (udm. af 1. Gn. '15) Bog »Athens Nar«, der i Forvejen var oversat til Hollandsk, er nu ogsaa solgt til Oversættelse til Czekisk.

Godsejer, Dr. med. *Karl Hasselbach* (S. '91) er efter eget Ønske udtraadt af Foreningen »Norden«s Bestyrelse.

Læge *Svend Aage Christensen* (S. '25) har ved Københavns Universitet den 4. Juni erhvervet den medicinske Doktorgrad paa en Afhandling om Salt- og Vandstofskiftet hos Patienter med Mb. Menieri (Thaning og Appens Forlag).

*

Udsendelsen af Sorø Akademis Skoles Aarskrift er blevet forsinket i c. 3 Ugers Tid, saaledes at Aarskriftet først vil være Medlemmerne i Hænde i Løbet af Juli.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 7

JULI 1942

SORANERBLADETS FOND

Nedenstaaende bringes et Par Opfordringer til at yde Bidrag til Soranerbladets Fond.

Den af Soransk Samfunds Bladudvalg udsendte Opfordring til alle »Soraner-Bladet«s Læsere om at støtte Bladet ved at yde et Bidrag, gør Soransk Samfunds jydsk Afdeling til sin.

Det er ikke for meget sagt, at »Soraner-Bladet« er Foreningens Rygrad. — For os, der paa Grund af Afstanden og »de herskende Forhold« er forhindrede i at deltage i Møder og lign. i Hovedforeningen, er det af stor Betydning, at vi gennem »Soraner-Bladet« bliver holdt a jour med, hvad der foregaar i Soransk Samfund og, ikke mindst, gennem de soranske Noter bliver i Stand til at følge de ældre og yngre Kammeraters Vej.

Lad os sørge for, at denne personalhistoriske Kilde ikke standses.

Odder, den 13. Maj 1942.

Paa den jydsk Afdelings Vegne

Rudkøbing.

*

Støt Soranerbladet!

Soranerbladet husker jeg bedst fra min Tønder-tid. Dengang laa Sorø langt borte, og da var man Nybygger og Kolonist. Men naar Bladet kom, faldt det med sit smukke, stilfulde Udstyr naturligt i Haanden og blev læst fra Ende til anden, — som man blader sit Familiealbum igennem, dvæler ved de kendte Ansigter og »de gamle Steder« og lægger det hen.

Enhver Soraner, der er lidt Krummer i, starter paa sin Viis som Nybygger og Kolonist. En Tid viser han maaske Fortiden Ryggen; men før eller senere vender han tilbage, — og lad ham da stadig forefinde et godt »Soranerblad«, der smukt og dæmpet opfrisker de gamle Minder og bidrager til at gøre Kredsen af »gamle Dreng« til *een stor Familie*, — en af Danmarks gamle, ansete Familier.

Den 15. Maj 1942.

A. J. West.

— Bidrag sendes til Soranerbladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, København V., eventuelt til Postkonto Nr. 10,000.

HJÆLP TIL SORANSKE STUDENTER

Da Sorø Akademis Skole er den eneste Statsskole i Landet, der — udover et enkelt Legat — ikke raader over større Legatmidler til de fra Skolen udgaaede trængende Studenter, har Soransk Samfunds Bestyrelse paa Foranledning af *Louw* taget Spørgsmaalet op til Behandling.

Rektor *H. Raaschou-Nielsen* har for nogle Aar siden forsøgt at faa oprettet en Ordning, men af forskellige Aarsager lykkedes det ikke at faa en Legatordning bragt til Afslutning dengang.

Da Udviklingen har medført, at man ikke længere kan tale om, at det fortrinsvis er Sønner af velhavende Forældre, der frekventerer Sorø Akademis Skole — tværtimod, kan man næsten sige; og da de sidste Tider har bevirket dels, at Studenternes Leveudgifter er blevet stærkt forøgede og dels, at Sorø Akademis Skovdistrikter har tjent flere Penge end normalt, har Bestyrelsen nu fundet Tidspunktet belejligt til at prøve paa at faa Støtte til de fra Skolen udgaaede Studenter.

Vi har derfor den 18. Februar i Aar henvendt os til vor altid gode Ven, Hr. Kurator *Korsgaard*, med et Andragende, og Kurator afgav Indstilling til Ministeriet, hvilket bevirkede, at der paa Tillægsbevillingsloven i Aar af Sorø Akademis Midler blev optaget et Beløb paa Kr. 3000.— som Legatmidler til de ved Universitetet eller de højere Lærestalter studerende soranske Studenter, at uddele i Forbindelse med Foreningen Studenternes Venner.

Paa Universitetets og de højere Lærestalters Opslagstavler vil der i Slutningen af August fremkomme Opslag om de nærmere Regler for Ansøgning om Tilddeling af Understøttelse.

Bestyrelsen er overordentlig glad for, at det saaledes er lykkedes at skaffe vore trængende unge Kammerater en hjælpende Haand og vi nærer det Haab, at denne Begyndelse maa blive Indledningen til saadanne aarlige Bevillinger af Sorø Akademis rige Midler.

Svend Clausen.

TRANSLOCATIONEN 1942

Sorø Akademis Skole holdt Dimission og Translocation for de ældste Klasser den 23. Juni. Højtideligheden havde som sædvanlig stor Tilslutning, bl. a. var følgende 50 Aars Jubilarer til Stede: Lektor *O. B. Müller*, Politimester *Leopold Rosen*, Holbæk, Læge *Peter Kabell*, Glumsø, Pastor emer. *Niels Juel Wamberg*, København, og Kommunelærer, cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersen*, København. Højesteretsdommer *Poul Chr. Poulsen*, der først kunde komme senere, deltog om Aftenen i Jubilarenes Fest hos Lektor *O. B. Müller*, hvor ogsaa Lektor *Gorm Hansen* var nærværende. Desuden var mødt Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox*, Direktorerne *A. Chr. Louw* og *A. V. Rasmusen* samt Murmester *O. Licht*. Rektor *West* bød velkommen, man sang »Hellig er vor Ungdoms Lyst«, hvorefter Rektor oplæste Eksamensresultaterne og uddelte Beviserne. Henvendt til Dimittenderne udtalte Rektor ifølge »Sorø Amtstidende«s Referat:

— Tak for Aaret, der er gaaet. Jeg har kun undervist i 3. G. n. s. og har kun gode Minder fra disse Timer, men de andre Studenter har jeg lært at kende fra Besøg eller som Alumner, og jeg kan kun slutte mig til, hvad Skolens Lærere har sagt om jer. Realklassen er den største, der nogensinde har været paa Skolen. Det har været en uensartet Klasse, men Realisterne har deres egen Charme, det er unge Mennesker, der skal ud at staa paa egne Ben — jeg har altid gaaet med Glæde ind til denne brogede Flok.

Rektor mindede om, hvorledes der en Dag, da han stod og talte i Sønderjylland, pludselig havde staaet et Billede for ham fra Sorø Kirke: Til venstre Kristoffer II's pragtfulde Sarkofag, men derefter Valdemar Atterdags mørke Sarkofag af sort Marmor, dyster, navnløs og prunkløs. Man restaurerede i sin Tid Kristoffer II's Sarkofag, men lod Valdemar Atterdags staa, og det synes at understrege, at sand Storhed er uafhængig af enhver Prunk og Pragt. Man kender Træk, som er frastødende, men klarere og klarere bliver Valdemars grundlæggende Betydning i Danmarks Historie. For mig er det det stolteste Minde i Sorø om den Tids Storhed. Man kan godt drage Sammenligning fra Valdemar Atterdags Tid til vor. Forud for Valdemar Atterdag var der gaaet et ødselt og uklogt Styre, der skabte Tilstande, saa Udlandet lagde sin Haand over det meste af Danmarks Rige, Selvstændigheden og Friheden var gaaet tabt. I 20 Aar arbejdede han konsekvent paa at genrejse Danmark. Nogle kaldte ham paa de Tider »Valdemar den Onde«, ingen Venner havde han — men Eftertiden har givet ham den fornemste Plads. Valdemar Atterdag vil jeg gerne lægge jer paa Sinde som Erindring om Nedgangstid og derefter et glimrende, systematisk Arbejde for at genrejse.

Rektor citerede de to sidste Vers af Michael Rossings Sang om Skolen, »Kong Fred'rik glæd dig i din Grav«, og fremhævede herunder navnlig Ordene: Betal i Daad din Gæld til Danmarks Drot.

Fra Sangen »Som dybest Brønd giver altid klarest Vand« fremhævede Rektor Ordene: Din egen Dag er kort, men Slægtens lang. Dette vil jeg lægge Dimittenderne paa Sinde: Jeres Liv er kort, men vi stoler paa, at Nationens er evigt. Husk hver af jer at prøve paa at fylde jeres Plads med fuld Evne og fuld af Energi og Uselviskhed, det betyder en Fæstnelse af Danmarks Styrke og bidrager til at bevare Danmarks Selvstændighed. Jeg minder jer om jeres Samhørighed med det danske Folk.

Efter at Rektor havde meddelt Resultaterne fra de ældste Klasser, hvoraf det bl. a. fremgik, at der var faldet 3

Udmærkelser til Studentereksamen, udtalte han, henvendt til Lektor *Gorm-Hansen*:

— Paa Skolens Vegne vil jeg gerne tage Afsked med Lektor *Gorm-Hansen*. Jeg vil med et bibelsk Ord sige: Du tro Tjener! De har været dygtig, nidkær og elskelig i Deres Gerning. Jeg kender Dem nu fra 2 Omgange. Jeg mindes Dem gerne som Kollega, mens jeg var Adjunkt her, og jeg har ogsaa nu faaet et stærkt Indtryk af Dem som Religionslærer. De forstod det, Religionslærerne vil fremme, og ikke mindst Deres egen Person viste det. Jeg takker Dem og ønsker Dem et godt Otilum.

Henvendt til 50 Aars Jubilarerne, som alle 5 rejste sig, udtalte Rektor:

— Noget af det, der slaar Dem, er sikkert Vemoden over dem, der ikke længere er i Deres Kreds. (Der var 15 Studenter paa Holdet, deraf lever kun 6.) Jeg tænker, at De er ikke blot glade, men ogsaa taknemlige over at kunne fejre Dagen paa den gamle Skole. Jeg ønsker Dem til Lykke med Jubilæet og takker Dem, fordi De stadig er trofast mod den gamle Skole.

Politimester *Rosen* takkede paa Kammeraters og egne Vegne. Jeg har ikke staaet her i 50 Aar ved denne højtidelige Lejlighed, men det glæder mig at se, at Formen i det væsentligste er bibeholdt. Vi føler os knyttede til Sorø, ikke alene gennem Stedets Skønhed, men ogsaa gennem de historiske Minder, som vi her blev indviet i, og vi altid har dykket ned i for at mærke mere til Storheden. Vi er glade for det dyrebare Kammeratskab, der gælder ogsaa de unge, som vi er sammen med i Dag, og vi skal bestræbe os paa overfor dem at være gode gamle Soranere. Jeg siger paa alle Jubilarenes Vegne Tak til Sorø Akademi. Det leve! (Hurra. — Stærkt Bifald.)

Rektor udbragte et Leve for 50 Aars Jubilarerne og for *Gorm-Hansen*, og saa sang man »Concinamus, o sodales«, og Rektor sluttede: Lev vel, og kom snart igen! Lad de Blomster, som i her har fundet, til Frugter modnes.

Saa fik Eleverne Ferie til 17. August med Ønsket om en god Ferie, og det lod tilbage: Tak, i lige Maade!

*

Traditionerne tro, havde Skolen den forudgaaende Aften fejret de nybagte Studenter og Realister med et Festmaaltid, hvori Rektor og Lærerne deltog.

Rektor *West* bød velkommen og ønskede til Lykke. Student med største Udmærkelse, *Niels Hermansen*, talte paa Studenternes og *Fr. Vermehren* paa Realisternes Vegne. Rektor talte for Kurator *Korsgaard*, der svarede med en Tale for Skolen. Endelig blev der talt af Lektor, Dr. *Helms* og Adjunkterne *Molde* og *Nordahl Svendsen*.

Sammenkomsten foregik traditionsmæssigt med de forskellige Afbrydelser, hvorunder man tog sig en Tur i Akademihaven og fik iøvrigt et fornøjeligt og vellykket Forløb.

Om Eftermiddagen sendte Studenterne et Telegram til fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen*, under hvis Ledelse de jo er ført frem indtil deres sidste Skoleaar.

*

Den 24. og 25. Juni foregik Optagelsesprøven. Der havde meldt sig 27 Aspiranter til Optagelse i 1. G. Heraf optoges 15, nemlig 3 i klassisk, 2 i nysproglig og 10 i matematisk Afdeling. Af de 79, der havde indstillet sig til 1. Mellem, blev 46 optaget heraf 9 Drengene fra Sorø Borger-skole. I 2. Mellem blev optaget 3 af de 6, der havde meldt sig, i 3. Mellem 1 af de 9, og i 4. Mellem 3 af de 8 Aspiranter.

GUSTAV HOFF-HANSEN

I Tilslutning til Nekrologen i Soranerbladet 1941 S. 99 beder jeg om Plads for følgende:

I Aarenes Løb ude i Østen havde han erhvervet sig en fin Samling gamle ostindiske Vaaben, som han samlede med den Tanke, at den skulde tilfalde hans gamle Skole, og i Sommeren 1940 sendte han den til Sorø. Den bestaar af 23 Stykker, som er nævnt i Aarsskriftet for 1941 som Tilvækst til den etnografiske Samling.

En af hans ældste Venner ude fra Troperne, Forfatteren Dr. Johan Wöller talte ved Bisættelsen. Han sagde blandt andet: »Jeg lærte ham at kende som en Elsker og Dyrker af Planter og Blomster og af alt det, som gror stille og frodigt, — som en, der holdt af Stilheden og alt, som ikke trænger sig frem, ikke stiller sig til Skue, ikke stiller Krav, af alt det, som er ægte til Bunds. Derfor holdt han ogsaa af de stiltfærdige brune Mennesker, som arbejdede under ham. De troede ham, og de forstod med sikkert Instinkt hans Karakters Finhed og Redelighed, at paa ham kunde de lide.

Og i vor, hans Venners, Erindring vil han ogsaa først og fremmest staa med dette Præg og med langt klarere og skarpere Træk end mangan anden, som var mere fremtrædende udadtil.

Hans Væsens Profil staar ridset for os som en smuk og fast ciseleret Medalje, der undertiden gør et varigere og dybere Indtryk end mangan stor Buste eller Statue.

Men netop de Egenskaber, som var hans Væsens inderste, er jo ægte dansk, maaske nogle af Danskhedens mest typiske. Derfor bevarede han saa selvfølgelig sin Danskhed saa ren og ubesmittet trods de

lange Udlændighedsaar, og derfor gik han let og naturligt igen ind i den danske Tilværelse. Danmarks Natur og det danske Sind modtog ham som deres ægte Elsker og hjemvendte Søn.

H. Raaschou-Nielsen.

DEN 75-AARIGE HARALD FIEDLER

Som meddelt i Juninumret fyldte Trafikchef Harald Valdemar Fiedler (S. '86) 75 Aar den 6. Juni. I Tidsskriftet »Danmarksposten«s Juninummer fandtes følgende Artikel om ham:

Forhenværende Trafikchef Harald Valdemar Fiedler fyldte 75 Aar den 6. Juni.

Han, der er Søn af forlængst afdøde Birkedommer F. i Sterrede ved Holsteinborg, tog Studentereksamen fra Sorø Akademi, aftjente sin Værnepligt og blev Løjtnant, men fandt Forholdene i Danmark for smaa, hvorfor han 1890 udvandrede til Argentina. Her blev han ansat i den engelskejede Argentine North Eastern Railway, Ferrocarril Nord Este Argentino (senere sammensluttet med Entre Rios-Jernbanen), hvor han snart gjorde sig bemærket saavel i den praktiske som i den administrative Tjeneste ved fremragende Dygtighed, Energi, Sproggenme og Talent for at omgaas baade Englændere og Indfødte. Han avancerede da ogsaa hurtigt i Graderne og naaede gennem Stillinger som Stationsforstander og Trafikinspektør frem til Departementschefsrang, da han udnævntes til Trafikchef, paa hvilken fremskudt Post han forblev, indtil han for en Del Aar siden trak sig tilbage med Pension. Talrige Danske har i Aarenes Løb virket ved de argentinske Jernbaner, men saa vidt vides har ingen anden naaet en saa høj Position som H. V. Fiedler.

Da Trafikchef Fiedler, som den gode og tro Tjener, var blevet sat over meget, glemte han, der omgikkes de ledende Englændere paa lige Fod, ingensinde sin Nationalitet, men blev en uvurderlig Støtte for mangan ung Landsmand, der søgte Lykken i den store argentinske Republik. Ikke alene skaffede han dem ind ved Jernbanen, men han vedblev at interessere sig for deres Ve og Vel. En ung Dansker, der laa syg og hjælpeløs under primitive Forhold, Offer for en af de i det halvtropiske Argentina ret udbredte Febersygdomme, tog han sig af med en saa vedholdende faderlig Omhu, at dette rimeligvis reddede den Syges Liv.

Det gæstfri Fiedler'ske Hjem stod altid aabent for Landsmænd, og disse nød her megen Godhed, hvad der ikke mindst blev af Betydning for de Nyankomne, der her i den første svære Tid under de helt nye Forhold kraftigt støttedes med Raad og Daad. Her skal ogsaa rettes en Tak til Fiedlers Frue, den argentinske Donna Estela, der altid trofast stod ved sin Mands Side og viste hans Landsmænd den største Gæstfrihed.

Trafikchef Fiedler nyder nu et velfortjent Otium i Rosario de Santa Fe, hvor han og hans Frue bor det meste af Aaret. I den varme Tid opholder de sig dog i Sierra de Córdoba's Bjerge, en af Argentinas skønneste Egne. Her dyrker han, der er en stor Elsker og Kender af Friluftslivet, Jagt, Fiskeri og Fodture trods sin respektable Alder, thi han er, for at bruge hans egne Ord, »a strong old man«.

Paa hans Højtidsdag vil hans mange Venner, baade

her hjemme, hvor han i Aarenes Løb har aflagt adskillige Besøg, og derude i Argentina, der er blevet hans andet Fædreland, udtale de oprigtigste Ønsker om, at han og hans Hustru endnu i mange Aar maa kunne glæde sig ved Livet og være til Glæde for andre.
E. Krog-Meyer.

REALISTER FRA 1917 PAA BESØG I SORØ

Søndag den 14. Juni samledes Realister af Aargang 1917 i Sorø for at fejre 25 Aars Soraner-Jubilæum.

Af Holdet, der oprindeligt var paa 18, havde 10 givet Møde, nemlig: Tandslæge *Børge Assing*, Landbrugskandidat *Erik Briand Clausen*, Tømrermester *Axel Erting*, Snedkermester *Ejnar Hansen*, Fuldmægtig *C. C. E. Hoffgaard*, Tricolagehandler *Knud Ingerslev*, Bogholder *Johan Jensen*, Installatør *Quirinus Jensen*, Forpagter, Sognefoged *Ejnar Larsen* og Bankkasserer *Henry Ejnar Nielsen*.

De fleste af Deltagerne havde ikke set hinanden i de forløbne 25 Aar, men Gensynsglæden var stor, og da man havde været sammen en Timestid, var de mellemliggende 25 Aar som blæst bort. En glimrende, kammeratlig Stemning herskede hele Dagen.

Fra venstre ses: *Ejnar Hansen*, *Quirinus Jensen*, *Axel Erting*, *Knud Ingerslev*, *Briand Clausen*, *Ejnar Larsen*, *Johan Jensen* og *Børge Assing*.

Efter at Akademiet grundigt var beset og mange glade Minder genopfrisket, blev Deltagerne roet over til Parnas af raske Akademister. Inden Frokosten blev der her Løjlighed til at prøve Kræfter i Keglespil.

Under Frokosten enedes man om, at hver Deltager ganske kort skulde fortælle lidt om, hvordan det var gaaet ham i de forløbne 25 Aar. Da flere havde opholdt sig mange Aar i Udlandet, blev det for en stor Del yderst fængslende Beretninger. Ogsaa om de ikke tilstedeværende af Aargangen blev der givet Oplysninger af Kammerater, som enten havde haft Forbindelse med dem eller hørt om dem. Der sendtes en Hilsen, underskrevet af alle Deltagerne, til hver af de ikke tilstedeværende, som har Bopæl her i Landet, hvorimod det desværre ikke lod sig gøre at skrive til de Kammerater, som opholder sig i Udlandet.

Fra Parnas spadserede Selskabet den herlige Tur langs Søen ind til Sorø, hvor Dagen sluttede med Middag paa Postgaarden og Aftale om at mødes fuldtalligt i Soransk Samfund til Efteråret.

25 AARS JUBILARER

Sorøstudenterne fra 1917 fejrede deres 25 Aars Studenterjubilæum ved en Sammenkomst i Sorø den 20.—21. Juni. Af Holdets 23 Medlemmer samledes 13, 3 er døde — *J. R. Liisberg*, *Johs. Jørgensen* og *K. B. Kirk* —, 1 er paa

Bageste Række fra venstre: *Kordegne, cand. theol. Janus Øssursen (Jens Frits Jensen)*, *Landsretssagfører Chr. Holberg*, *Ingeniør, Bagermester Per Høyer* og *Overkultfoged Axel Heidemann Rasmussen*. I forreste Række fra venstre: *Sagfører Volmar Veih (Petersen)*, *Skovrider Thorvald Kaspersen*, *Kaptajn Erik Frigast*, *Læge Hans Brohm*, *Fru Rektor West*, *Rektor West*, *Dommerfuldmægtig Sigurd Kaspersen*, *Astrid Henriksen*, *Læge Inger Jensen* og *Dr. techn. S. A. Berg*.

Færøerne, 2 i Udlandet og 4 var forhindret i at møde.

Naturligvis maa Fratergaarden være Mødestedet, og der samledes vi Lørdag Kl. 17, hilste paa Studenterne fra 1937, der i et Antal af 20 ogsaa var mødt op, og tog saa med Motorbaaden til Parnas, hvor et efter Forholdene virkelig Festmaaltid ventede. Herovre fik vi Lejlighed til at hilse paa »Ridderen«, som tilfældigvis kom forbi paa en af sine Cykelture.

Aftenen igennem herskede den fortræffeligste Soranerstemning, for hvilken adskillige gav Udtryk i Taler og Anekdoter. Man fandt straks Tonen fra gamle Dage, trods det at flere ikke havde set hinanden i de forløbne 25 Aar, og utallige var de Minder og Historier, som blev opfrisket. Sammen med de »5-aarige« afsluttedes Aftenen med Sang og Taler, og uden Overdrivelse kan det siges, at vi alle — yngre og ældre — trods Aldersforskel straks følte os knyttet til hinanden.

Hjemturen foregik pr. Motorbaad i det skønneste Vejr, hvor Søen og de smukke Omgivelser viste sig netop saadan, som vi kender og husker den fra de lyse Sommeraftener fra dengang.

Søndag var vi indbudt til Middagen paa Skolen, ved hvilken Rektor hilste Holdet i smukke Ord, for hvilke Civilingeniør, *Dr. techn. S. Berg* kvitterede med et Leve Sorø Skole. Endnu engang takker vi Rektor og Skolen for den Beredvillighed og Gæstfrihed, hvormed vi gamle Drengene altid bliver modtaget.

Eftermiddagen var alt for kort til det, der skulde genses, men en Tur ud til Navnebøgen blev der dog Tid til, inden vi om Aftenen samledes hos *Dr. Inger Jensen* og hendes gæstfrie Forældre i Priorgade til en sidste hyggelig Sammenkomst, inden Togene atter førte os bort til vore Hjemstavne.

Og hvad blev saa Indtrykket af vor Tur?

Jeg ved mine Kammerater er enige med mig, naar jeg siger, at den Fællesskabs- og Samfølelse, som altid har været Soraneres Særkende, og som nu ogsaa breder sig til andre Dele af Befolkningen, blev endnu stærkere ved deres 2 Dages Samvær, som var præget af Soraneraand og dansk Sindelag.

E. F.

10 AARS JUBILARER

Søndag den 14. Juni samledes 28 gamle Soranere af Aargang 1932 i Sorø for ved kammeratligt Samvær at fejre deres Studenterjubilæum. Det blev en Dag, som sikkert vil blive husket af alle os Deltagere med Glæde, og som vil gaa ind som et naturligt Led i den Kæde af gode Minder, som for os knytter sig til Sorø og vor Soranertid.

Om Morgenen Kl. 11 mødtes de 28 Kammerater paa Jernbanestationen, hvorefter vi i sluttet Trop begav os paa Vej mod Sorø. Vort første Ærinde her gjaldt Kirkegaarden, hvor vi dvælede en kort Stund ved vor gamle Lærer, Lektor *Glahn's* Grav, hvorefter *Højgaard* nedlagde en Kranse paa Graven, idet han ihukommende Lektor *Glahn's* Betydning for os i vor Skoletid og i Særdeleshed fremhævede hans Betydning for os efter vor Skoletid, idet mange Ting, Lektor *Glahn* lærte os, og indprentede os, gik over Hovedet paa Gymnasieeleven for senere at nedfælde sig med en noget større Modenhed.

Derefter samledes vi paa den nye Kirkegaard, hvor vi nedlagde Kranse paa Lektor *Holtens* og Lektor *Simonsens* Grave. Ved Lektor *Holtens* Grav mindedes vi den nationale danske Aand, som han formaaede at indprente gennem sin Undervisning og den Fædrelandskærlighed, som han selv var en saa ildnende Bannerfører for. Ved Lektor *Simonsens* Grav talte *Morten Ludvigsen* i dybtfulte personligt prægede Ord og fremmanede Billedet af denne betydelige Personlighed, som med sin Ildhu og Kærlighed til Naturen og dens Gaader og med sin vidunderlige Retfærdighedssans har præget os langt mer, end vi kunde fatte i Skoletiden.

Kl. 12,13 samledes vi paa Skolen, hvor Rektor *West* paa Skolens Vegne havde inviteret os til Middag. Efter at Rektor havde budt os velkommen, bænkedes vi rundt om Skolens minderige og bugnende Borde og indtog vort Maaltid (Oksesteg, Æblekage) med en saadan Appetit, at selv Skolens nuværende Elever fulgte vort Indhug paa de fyldte Fade med dyb og misundelig Beundring. Da den værste Sult var tilfredsstillet, rejste *Frands Thygesen* sig og takkede paa Jubilarernes Vegne Rektor in infigie for hans Imødekommenhed, som havde gjort det muligt for os at samles paa Skolen og for denne Gæstfrihed mod os. Dernæst mindedes han vor gamle afdøde Kammerat *Frank Hansen* og de af vore Kammerater, som det ikke havde været muligt at komme til Stede.

Efter at Middagen var afsluttet ventede en Fotograf os paa Stentrappen, og under megen Spøg og Pjank, som naaede sit Højdepunkt, da yngre Kammerater fra Alumnatet reverenter talt tømte deres Vandkaraffer i Hovedet paa os, lykkedes det os omsider at blive foreviget med den gamle Skole som Baggrund.

Nu fulgte et Par Timers Tid, som ikke var omfattet af noget specielt Program, og enhver kunde hengive sig til sine Yndlingssysler, men jeg tror, at samtlige Jubilarer benyttede Tiden til at aflægge vore gamle Lærere en Visit, i hvert Fald ved jeg, at Tilstrømningen til *Ingemanns* og *Molbechs* Huse var stor, og den Venlighed og den Hjertelighed, vi blev modtaget med af Lektor *Gorm Hansen* og

Lektor *M. Pedersen* og Frue gjorde sit til, at Baandet mellem vor gamle Skole og os blev knyttet endnu fastere.

Gymnasiet blev ogsaa besøgt af mange, Kamrene gaaet efter i Sømmene, Sovesalen beset, Baldursalen og alle de kære Steder med de mange Minder besøgt; kort sagt alt blev undersøgt for at konstatere, om det var som det skulde være, nemlig ved det godt gennemprøvede gamle — og det var det, selv om maaske nogen af os stejlede i Rædsel, da vi horte om disse nymodens Ting som samlet Skoletid og andet.

Øverste Række fra venstre: *Ludvigsen, Fabricius, Krebs, Fredtoft, Thygesen* og *Porsild*.

Mellemste Række: *Rob. Andersen, Møller Frederiksen, Fru Vierø, Fog Petersen, Lawaetz, Lauridsen, Reinhardt, Højgaard Nielsen, Finn Thorsen* og *S. N. Andersen*.

Forreste Række: *Kock, Donatzky, Magnussen, Sten Thorsen* og *Krog*.

Naar Fritiden varede kort, Programmet skulde gennemføres til Punkt og Prikke, og allerede Kl. 5 roede raske Alumner os over til Parnas, hvor der var beredt Aftensmad til os. Og her i disse herlige Omgivelser tilbragte vi et Par hyggelige Timer i kammeratligt Samvær, inden det var nødvendigt for os at ile rundt om Søen for at naa de Tog, som skulde føre os tilbage til vore respektive Hjem, atter et Soranerminde rigere.

P. F.

DØDSFALD

Den 16. Juni døde *Johan Harald Georg Kaiser* og begravedes den 21. Juni fra Bispebjerg Krematorium. Han var født den 22. September 1876 i Lyngby Sogn i Sorø Amt som Søn af Banemester *Johan Gottlieb Kaiser* og Hustru *Sophie Christine Davinde Mathilde, f. Sørensen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1890 og forlod den med Realeksamen i 1895. I nogle Aar var *Kaiser* Fotograf i Køge, siden i København. — Hans to Brødre *Johan Ernst Kaiser* og *Johan Gottlieb Kaiser* forlod Skolen med Realeksamen i 1885 og 1886.

— Agent *Jens Paludan-Müller Lange* er afgaaet ved Døden. Han var Søn af Professor, Dr. phil. *Julius Lange* og Hustru *Louise, f. Aagaard*, indkom i Sorø

Akademis Skole efter Sommerferien 1893 og udmeldtes den 8. Marts af tredje Klasse. Dødsfaldet indtraf den 22. Juni.

— Korrespondent *Ingeborg Vindelbro* er i Maj afgaaet ved Døden og bisattes Kr. Himmelfartsdag fra Kapellet paa Assistens Kirkegaard i København. Hendes oprindelige Navn var *Ingeborg Nielsen Sørensen*, men hun havde faaet Navneskifte, var født 4. September 1892 i Slaglille i Sorø Amt som Datter af Gartner Søren Nielsen Sørensen og Hustru Agnes Elisabeth, f. Olsen. Hun indkom i Skolen efter Sommerferien 1908 og gik ud i 1909 med Realeksamen. Søsteren *Gerda Nielsen Vindelbro* indkom i Skolen i 1910 og forlod den i 1911 med Realeksamen.

SORANSK SAMFUNDS SANG

Skrevet til Samfundets 80 Aars Stiftelsesfest den 14. April 1942.

Mel.: Den danske Sang er en ung blond Pige —

Naar over Flommen ved Vintertide
vi stred os fremad trods Stormens Brus,
naar tæt vi gik ved hinandens Side
og Sorø Skole var Hjem og Hus —
naar frostklart klingred fra Bøgholms-Øen
ved Aftentide vort Skøjtejern,
mens Natekspresen hist syd for Søen
jog bort mod Verden saa sælsomt fjern —

Naar Vaarbrud sønderslog Isens Flade,
og Blæsten suste i Lindetrær,
naar Bøgen bruste med grønne Blade
paa ny da kom vi hinanden nær.
Naar Larmen tystned paa Sovesale,
og endt var Hverdagens Kamp og Spil,
naar Ungdoms Aand laa i frodig Dvale:
i Stilhed blev da vort *Samfund* til!

Dog *stiftet* blev det, som Syn for Sagen
— men Kimen lagdes i unge Aar.
Soranerlivet var Kamp om Dagen,
men Natten læged de slagne Saar . . .
Soranerlivet det er der Væld i
— som Kilden pibler i Skovens Bund.
Vor Færd i Sorø var Færd i *Fællig*
— og det er stadig vort *Samfunds* Grund!

Naar »Navnebøgen« ved Solens Gave
saa lifligt duver sit unge Løv,
da mindes vi de Soranergrave,
som stille værner om Slægtens Støv.
Vi kender alle en Grav med Minder,
hvor Duen kurrer i grønne Bø,
med Vemod ser vi en Aa, der rinder
— som Susaas Vande — mod Solfalds-Ro.

— — —
En rask Soraner har mange Sange,
som binder sammen ved Mindets Magt.
Og der er Ingemanns Aftenklange,
Naturens Morgen- og Middagspragt!
Men *denne* skal for vort *Samfund* lyde,
og gid den ingen maa lade kold:
Soranersamfund skal eet betyde
— og det er *Danskhed* og *Sammenhold!*

Fredrik Nygaard.

LOUWS 60 AARS DAG

Soransk Samfunds Næstformand, Direktør *A. Ch. Louws* 60 Aars Fødselsdag den 26. Juni blev en stor Festdag for ham. Han modtog en Mængde Gaver, Blomster, Breve, Telegrammer og personlige Lykønskninger. Om Formiddagen mødte Soransk Samfunds Bestyrelse med Formanden, Dommer *Knox* i Spidsen og overrakte Louw en farvelagt Radering af vor gamle Skole. Phønix-Kæden og »Fon-

Fra Frokosten paa Angleterre.

den« overrakte et Billede af Sorø Kirkes Indre og et Medlem af Phønix-Kæden, Ingeniør *Edw. Suhr*, forærede et Askebæger af kongeligt Porcelæn med Phønix-Kædens Vaabenmærke. Senere paa Dagen var Louw indbudt til en stilfuld Frokost paa Angleterre, arrangeret af en Komité. Her blev der holdt Taler for ham af Repræsentanter for de Institutioner og Organisationer, til hvilke han er eller har været knyttet. Dommer *Knox* talte paa Soransk Samfunds Vegne. Han bragte en hjertelig Hilsen fra Soransk Samfund og Soraner-Kammeraterne og udbragte et Leve for »Vennen og Kammeraten Louw«.

Vilhelm Andersen, som af Helbredshensyn ikke kunde deltage i Frokosten, sendte følgende Hilsen:

»Til at være med fik jeg ikke Lov,
men hvor LOUW er med, er jeg det dog.«

Vilhelm Andersen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tiden 16. Juni—3. Juli 1942 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Stud. theol. *Ove Berg*, Borups Allé 148, 1. (1940).

Stud. merc. *Bent Henningsen*, Strandboulevard 60, 4. (1939).

Direktør *Axel V. E. Hansen*, Østerbrogade 19, St. (1900):

Boghandlermedhj. *Kaj Henningsen*, Dosseringen 22, Ø. (1931).

Elektroinstallatør *Quirinus-Jensen*, Sorø. (1917).
Bankkasserer *Henry Ejnar Nielsen*, Storegade 24, Sorø. (1917).

Proprietær *E. Briand Clausen*, Vernersminde pr. Hvalsø. (1917).

Sognefoged *Ejnar Larsen*, Lyngø pr. Sorø. (1917).
Kontreadmiral *Axel Scheel*, K. & DM. p. p., Kastelsvej 23, Ø.

Lærer *Svend Skyum Nielsen*, Bagsværd Kostskole, Bagsværd. (1937).

Spilleværket til Sorø Kirkes nye Orgel er nu installeret i Kirken, og vor fineste Orgelspiller, Magister *Finn Videre* (S. '23), har prøvet det. Værket har 42 Register og spiller med 37 Stemmer. Endvidere er der 13 Hjælpetrin for Registrering, saaledes at man kan benytte Fødderne hertil i Stedet for Fingrene.

Selve Orglet bliver først færdigt hen imod Jul, idet Nationalmuseet endnu ikke har godkendt Tegningerne til Facaden med Billedskærerarbejde.

*

Professor *Thor Jensen Bech* (S. '01), hvis Speciale er romansk Litteratur, fyldte 60 Aar den 11. Juli. Han har haft Ansættelse ved flere amerikanske Universiteter. For Tiden er han knyttet til Henry College, Emory, Virginia.

Fru *Valgerda Ammitzbøll*, Enke efter den i 1933 afdøde Skovrider paa Sorø Akademi *Johannes Frederik Ammitzbøll*, døde den 19. Juni efter nogen Tids Sygdom, c. 66 Aar gammel. Fru Ammitzbøll, der er Moder til Brandinspektør *Jan Hakon Ammitzbøll* (S. '21), var født Bojesen og Søster til Soranerne *Hilmar Bojesen* (S. '90), Kommandør *Magnus Bojesen* (4. Kl. Hovedeks. 85) og *Viggo Bojesen* (R. '97) samt Fæster til sidstnævntes Søn *Palle Peter Magnus Bo Bojesen*.

*

I *Vilhelm Andersens* Opfordring i Juninumret om at yde Bidrag til Soranerbladets Fond stod der »os hjemmefede

Embedsmænd og Bestillings-Travere«. Der skulde have staaet *hjemmefødte*.

Johannes Poort (S. '34) har taget medicinsk Embedseksamen og har faaet Ansættelse ved Amtssygehuset i Herning.

*

Læge *Poul Evers* (S. '17), hidtil Bjerringbro, har overtaget Læge Bissings Praksis i Viborg.

*

Kaptajn *Erik Frigast* (S. '17) er blevet forflyttet fra Garnisonen i Næstved til Sønderborg.

Sorø Akademis Bibliotek er lukket indtil den 17. August.

*

Ved den Festgudstjeneste, som den 28. Juni afholdtes i Vor Frelzers Kirke i Horsens i Anledning af Byens 500 Aars Købstadjuubilæum, blev der sunget en Kantate, hvis Tekst er forfattet af Sognepræst *Cort Ejnar Trap Engsig-Krarup* (S. '05).

*

Forlovelse er deklareret mellem følgende:

Frk. Inger Nebbe, Datter af afdøde Købmand A. Nebbe, Nykøbing F., og Trælastforvalter *Orla Rütt* (R. '33).

Frk. Karen Esja Sørensen, Datter af Bogholder K. Sørensen og stud. polyt. *Ove Lindum Frederiksen* (S. '35).

Frk. Anne-Lise Kjølbye, Datter af Direktør E. Th. Kjølbye, og stud. jur. *Flemming Lerche* (S. '37).

Sygeplejerske, Frøken Tonny Stengade, Datter af Skibsfører Stengade, og cand. pharm. *Børge Ishøj* (S. '34).

Frøken Bodil Bøgh, Datter af afdøde Ingeniør Bøgh, Brasilien, og Journalist *Carl-Otto Johansen*, Haslev.

Frk. Buntz Fischer Sloht og Greve *Werner D. Schack* (S. '41).

<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>		<p>Til Komplettering af en Samling Indbydelsesskrifter (Aarskrifter) mangler jeg følgende Aargange:</p> <p>1843 - 1844 - 1845 - 1846 - 1848 - 1849 - 1850 - 1851 - 1852 - 1853 - 1854 1855 - 1856 - 1857 - 1858 - 1859 - 1860 - 1865 - 1866 - 1868 - 1872 - 1873 1874 - 1875 - 1876 - 1877 - 1878 - 1879 - 1880 - 1881 - 1882 - 1883 - 1884 1885 - 1886 - 1887 - 1888 - 1889 - 1890 - 1932 - 1933</p> <p>og vil gerne i Forbindelse med gamle Soranere, der har nogle af de nævnte Aargange.</p> <p>Aifred V. Rasmusen, Kass. i Soransk Samfund, Vesterport 324, Telf. C. 8229</p>
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>.</p> <p>Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvmedie</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>
<p>Husbukke Assurance-Compagniet</p> <p>Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskiftet 30 vis à vis Silkehuset. Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bædes forudbestilt).</p>	<p>Cyler og Radio</p> <p>„Hero“, Rantzaugade 64 v/ RICH. RØRDAL Telf. Nora 38 76</p>

Brylluper: Frøken Gudrun Broch, Datter af Fabrikant, Fru K. Broch og Sekretær, cand. jur. Henning Blume (S. '33).

Frk. Marguerite Kornerup-Koch, Datter af Entreprenør Kornerup-Koch, og Søløjtnant af 1. Grad H. Worm-Leonhard (S. '36).

Frøken Eva Brøndberg-Jørgensen, Datter af afdøde Sagfører Brøndberg-Jørgensen, Grindsted, og Sekretær i Finansministeriet, Sagførerfuldmægtig, cand. jur. Erik Lund (S. '29).

*

Branddirektør ved Københavns Brandvæsen, cand. polyt., Kaptajn af Reserven Hakon Einar Lindhard (R. '07) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Mag. art. Erik Iversen har af Konsistorium faaet Carlsbergfondets Universitetslegat paa 3000 Kr. for to Aar fra 1. April d. A. at regne.

*

Juridisk Embedseksamen er bestaaet af N. O. Mitens (S. '35) og Johannes Nicolai Klöcker Wilhjelm (S. '34), begge med 1. Karakter.

*

Den lægevidenskabelige Embedseksamen er i Eksamensterminen Sommeren 1942 bestaaet af følgende Soranere: Jens Rasmus Povl Larsen (S. '35), Johannes Nørgaard Poort (S. '34), Jacob Hendrik Højgaard (S. '33), Ove Juul-Møller (S. '33) og Peter Hans Dahl Waagstein (S. '31).

*

Stud. jur. H. Schäffer er blevet Medlem af Studenterforeningens Seniorat.

Kjeld Thorseth (S. 41) har bestaaet 1. Del af Dyr lægeeksamen med 1. Karakter.

Civilingeniør Hagen Hasselbalch (S. '33) har været med til at tilrettelægge Beskæftigelsesfilmen »Markernes Grøde«.

*

Overlæge, Dr. med. Hans Peter Stubbe Teglbjærg (S. '14) talte Tirsdag Aften den 14. ds. i Radioen om Epilepsi.

Mogens Fog-Poulsen (S. 34), som i Vinter bestod den lægevidenskabelige Embedseksamen, har faaet Stilling ved Aalborg Amts Sygehus.

Læge i København Alfred Gleerup (S. '11) fyldte 50 Aar den 1. Juli.

Paa Forslag fra Rektorerne ved de højere Almenskoler og Sorø Akademis Skole har Finansudvalget tiltraadt, at

disses Elever faar Adgang til Tuberkuloseundersøgelse. Den aarlige Udgift hertil vil andrage 25.000 Kr.

*

Professor, Dr. phil. R. Spärck (S. '14) har paa Ejnar Munksgaards Forlag udgivet »Den danske Dyreverden, dyregeografisk og indvandringshistorisk belyst«. Værket kom oprindeligt som Universitetets Festskrift i Anledning af Kongens Fødselsdag 1941.

Professor, Dr. phil. Chr. Elling (S. '20) har hos Gyldendal i Serien af Selskabet for Dansk Kulturhistories Skrifter udsendt Værket »Den romantiske Have«. Bogens Grundlag er en Række Gæsteforelæsnings, som Elling i Foraaret 1941 holdt paa Aarhus Universitet.

Man har i Sorø asfalteret Søgade. Den eneste Gade, som derefter er brolagt, er Vestergade, og den skal asfalteres næste Sommer. Saa er der i vor Barndoms By ikke flere Gader, hvor der kan gro Græs mellem Brostenene.

*

Gudmund Amdi Ullerup (S. '39) har bestaaet 1. Del af Skoleembedseksamen med mg. i Gennemsnit.

*

Stud. med. Niels Harboe (S. '36) har faaet Accessit for en Afhandling om Svangerskabskræft i det normale Svangerskab.

*

Fungerende Fuldmægtig i Ministeriet for Handel, Industri og Søfart Jørgen Bueemann Worm (S. '26) er under 1. April 1942 udnævnt til Fuldmægtig sst. fra 1. April 1942.

*

Kriminaldommerfuldmægtig III Claes Preben Schierbeck (S. '26), Aarhus, er under 8. Maj 1942 udnævnt til Kriminaldommerfuldmægtig II sst. fra 1. April 1942.

*

Sekretæraspirant i Ministeriet for offentlige Arbejder Gunnar Højgaard Nielsen (S. '32) er under 16. April 1942 ansat som Sekretær sst. fra 1. April 1942.

*

Dommerfuldmægtig II Poul Max Richard Hallenberg (S. '27) er under 11. April 1942 forflyttet fra Horsens til Rudkøbing fra 1. Maj 1942.

*

Fhv. Kasserer ved Sorø Akademi, cand. mag. L. F. la Cour fyldte 75 Aar den 15. Juni.

*

Professor, Dr. Joh.s Brøndsted (S. '09) er Medlem af en Bedømmelseskomité, der skal gøre Indstilling til Bergens Museums Bestyrelse om Besættelsen af et Professorat i Arkæologi.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 8

AUGUST 1942

SORANERBLADETS FOND

Vi modtager alle en stor Mængde Tryksager i Form af Uge- og Maanedsskrifter og andre Publikationer af periodisk Art. Af disse er »Soraner-Bladet« for mig det mest kærkomne eller vel rettere — det næst-kærkomne, idet DANMARKSPOSTEN, som er Maanedsskrift for Foreningen DANSK SAMVIRKE, hvis Formand jeg er, naturligt staar mit Hjærte nærmest — jeg har tilmed den Glæde at faa dette i Korrektur.

»Soraner-Bladet«, hvis 25 Aargange jeg alle har opbevaret, har fulgt mig gennem 4 Verdensdele, og naar Bladet er kommet til at indtage en saadan Plads i min Bevidsthed, skyldes det, at det giver Udtryk for noget meget værdifuldt.

I den ægyptiske Nat, hvor Luften genlyder af Frøernes Kvækken og sitrer af Cikadernes Sang, gik Tanken ofte tilbage til Danmark og da i særlige Grad til Sorø — dansk Natur og dansk Kultur — ens Barndomsaars gamle Hjem, og til at danne Bindeledet mellem ens Fortid og ens Nutid indeholder »Soraner-Bladet« meget af Værdi. Derfor maa de ogsaa alle — hver efter sin Evne — være med til at støtte Indsamlingen til Bladet, thi dette har netop Bud til alle.

N. V. Boeg.

*

Soranerbladet er det bedste Bindeled mellem gamle Soranere.

De Mænd, Hertz, Rogert Møller, m. fl., som gjorde det store Arbejde og bragte Ofre for at føre det frelst igennem svære Tider, fortjener, at det ogsaa i Fremtiden kan bestaa paa en god og sund økonomisk Basis.

Jeg opfordrer derfor gamle Soranere — unge som ældre — at give et Bidrag til Bladfonden — stort eller lille — hver efter sin Evne.

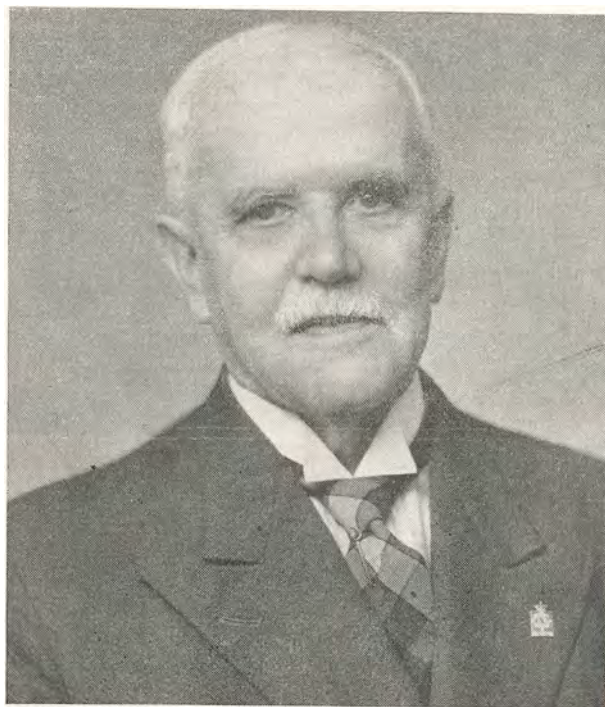
P. Suhr-Henriksen.

— Bidrag sendes til Soranerbladets Administrator, Bagermester Rogert Møller, Vesterbrogade 30, København V., eventuelt til Postkonto Nr. 10,000.

KNOX FYLDER 75 AAR

Naar Dommer John Knox d. 9. September fylder 75 Aar, vil der blive sendt ham mange venlige Tanker og da ikke mindst fra os Soranere.

Som en af dem, der har kendt ham længst som Soranere, vil jeg have Lov at sende ham en Lykønsning og Hyldest.

I mine første Sorø Aar i Firserne i forrige Aarhundrede hørte han til Guderne af højeste Orden. Han var en meget smuk Gymnasiast og førte sig med en usædvanlig Elegance og der gik Ry af hans Dygtighed.

Over for os yngre — som han nu kalder »Møgunger«, et Navn, som jeg ikke mindes at have hørt før i de senere Aar og i hans Mund — var han venlig og faderlig beskyttende. Intet Under, at vi saa op til ham og beundrede ham! Jeg boede det første Aar, inden jeg blev Elev (Alumne), hos Kantor S. P. Hansen (Støk), hvor han imellem kom som Ven med Sønnen. Af den Grund, og fordi ogsaa jeg var fra »Sydhavsørerne«, talte han imellem til mig, hvad jeg var stolt af.

Da han blev Student, kunde ikke mindre gøre det, end at en særlig Damper afhentede ham i Korsør Eftermiddagen efter Translocationen, for at han kunde naa at fejres i Svendborg samme Aften. Vi yngre Kammerater fra de sydlige Farvande blev indbudt til at deltage i Festsejladsen, for at vi derved kunde naa tidligere hjem.

Det satte Kronen paa Skolekammeratskabet, og han har altid siden for mig haft noget af Glansen over sig.

Saa skred han frem ad sin ærefulde Bane, blev Auditor og højt anset Dommer. Og Sorø bar han altid med sig i sit Hjerte. Jeg husker hans fornøjelige Besøg, da han skulde indivi sin lige voksne Søn i Stedets Mysterier.

Til sidst blev han Dommer paa Frederiksberg og flyttede fra Aarhus til København.

Det varede ikke længe, før han blev valgt ind i Soransk Samfunds Bestyrelse, og siden November 1937 har han været vor Formand.

Der er Grund til at bringe ham den varmeste Tak for disse 5 Aar. Han er ikke en uvirksom Topfigur, men en virkelig Fører, paa Færde tidlig og silde i København, Sorø, Aarhus, Odense og andre Steder for med Klogskab og Takt at fremme de soranske Sager og Interesser.

Den nuværende Bestyrelse udfolder med ham som Leder og veltalende og hjertevarm Ordfører et Initiativ, og en Virksomhed, som vi har Grund til at paa-skønne i aller højeste Grad.

Vi lykønsker ham til Fødselsdagen og haaber, at vi maa beholde ham i mange Aar som vor højt skattede Formand.

H. Raaschou-Nielsen.

SORANERSANG PAA GRAMMOFONPLADE

Gennem Soranerbladet tillader jeg mig herved at henlede Opmærksomheden paa et, saa vidt jeg kan skønne, meget udbredt Ønske, i hvert Fald blandt de yngste af os »gamle«.

Jeg har ofte tænkt paa, hvor morsomt det kunde være, om alle Sangere af min Aargang blev samlet for under Herr *Andrups* Vejledning at faa genopfrisket og indspillet paa Grammfonplade nogle af vore bedste Præstationer. Dette lader sig imidlertid ikke gøre uden store Vanskeligheder; men dersom Skolens Elever synger lige saa godt, som vi gjorde (ja, vi fik vist næsten allesammen ug i Sang — det var altsaa et af vore bedste Fag!), maa det da være en værdig Opgave for jer.

Lad en Liste gaa rundt paa Skolen og se, hvor mange, der er interesserede i en Optagelse, og det vil sikkert vise sig, at Prisen for en saadan Plade vil være overkommelig.

Hermed fremlægger jeg Forslaget i Haab om et positivt Resultat.

William Glimsholt.

SKOLENS AARSSKRIFT

Aaarsskrift for Sorø Akademis Skole for Skoleaaret 1941—42 indeholder Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor *A. J. West*. Der indledes, efter Soranerbladets Referat, med den Afskedstale, som Rektor *Raaschou-Nielsen* holdt ved Translokationen i 1941, Lektor *Holten-Bechtolsheims* Tak til Raaschou-Nielsen og dennes Afskedsord til Lektor *Rosen*. Endvidere gengives den Nekrolog over *Holten-Bechtolsheim*, som Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing* skrev i »Gymnasieskolen«.

Derefter bringes de almindelige Oplysninger om Skoleaaret, der begyndte med 361 Elever, nemlig i Gymnasiet 134, hvoraf 9 Piger, 29 i Realklassen og 198 i Mellemskolen. Skoleaaret sluttede med det samme Antal Elever. I det forudgaaende Skoleaar var Elevtallet 351. Alumnernes Antal var 150, hvoraf 42 boede paa Gymnasiet, 66 paa Hovedbygningen og 42 paa Vænget. Studentereksamen blev i 1941 bestaaet af 50 Elever, Realeksamen af 11 og Mellem-skoleeksamen af 53. Da Ulemperne ved samlet Skoletid har været faa og Glæden derover stærk og almindelig baade hos Lærere og Elever, har Skolen for det ny Skoleaar søgt Bemyndigelse til at fortsætte med denne Ordning. Skolebibliotekets Seddelkatalog talte den 31. Marts d. A. 39,230 Sedler (Tilvækst 353) svarende til 65,688 Bind (Tilvækst 414). Hertil kommer 13,220 Skoleprogrammer. I Finansaaet 1941—42 har Biblioteket haft 267 Laanere, deraf 173 Elever. Der er fra Biblioteket udlaant 2754 Bind (deraf 1587 til Elever), fra Læsesalen har der været hjemlaant 404 Bind — ialt 3158 Bind. Adjunkt *Balslev* er Bibliotekar. Elevbiblioteket har været bestyret af Adjunkt *Gad* og har udlaant 1355 Bind til 67 Laanere. Begge Biblioteker samt Museet, der bestyres af Adjunkt *Nordahl Svendsen*, har modtaget en Række Gaver. Under Rubriken »Af Skolens Dagbog« findes en Fortegnelse over forskellige Begivenheder i Skoleaarets Løb, og her maa vi med en lille Smule Fortrydelse konstatere, at man har glemt Cricketkampen med de gamle Soranere Søndag den 14. September. Den druknede ganske vist i Regn, men alligevel.....

Sluttelig oplyses det, at der er bevilget 92,000 Kr. til Bibliotekets Ombygning, og at Arbejdet er i fuld Gang efter den vedtagne Plan. Med Hensyn til de øvrige Bygge- og Udvidelsesplaner har der været ført fortsatte Drøftelser. Grundlaget herfor har været Ønsket om en ny Sportsplads med Cricket-, Fodbold- og Idætsbaner, paa hvilket Omraade Skolen staar meget langt tilbage. Dernæst Ønsket om nye Lokaler til Fysik- og Kemiundervisning og 4 Klasseværelser til Afløsning af Skolens »Vandreklasser« samt om en stor Sal, der paa een Gang kunde benyttes som Gymnastik-, Forsamlings- og Teatersal. Fra Skolens Side er der givet udførlig Begrundelse for disse Ønsker.

EN MEDLEMSFORTEGNELSE

I Løbet af dette Efteraar vil Soranerbladet udgive en trykt Fortegnelse over alle Soransk Samfunds Medlemmer. Denne Medlemsfortegnelse vil blive tilsendt hvert enkelt Medlem.

Da Medlemsfortegnelsen gerne skulde være helt nøjagtig, anmodes de Medlemmer, som af deres Medlemskort eller det maanedligt tilsendte Soranerblad kan se, at deres Navn ikke er stavet rigtigt eller deres Stilling ikke gengivet rigtigt, om hurtigst mulig at indsende en Berigtigelse til Soranerbladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, København V. Ligeledes beder nylig stedfundne Bopælsforandringer meddelt snarest til samme.

SORANERE I SYDAMERIKA

Fra en gammel fhv. La Plata-Soraner, Grosserer Aage Waarst, Randers (R. '14) har Soranerbladet modtaget disse Billeder, i sin Tid fotograferet i Buenos Aires.

Paa det øverste ses staaende fra venstre: Fru Heidenheim, Aage Waarst (R. '14), Fru Knudsen, Fru Tolderlund, Frk. Jensen, Vilh. Ortved (S. '96), O. Schjødt-Hansen (R. '18), Carl Schjødt-Hansen (R. '16) og bagved ham N. S. Ahnfeldt Clausen (R. '99).

Siddende fra venstre: F. S. A. J. Tolderlund (R. '96), Fru Fiedler, Alfred Heidenheim (S. '06), C. V. Knudsen (R. '05), Fru Ahnfeldt Clausen og Harald V. Fiedler (S. '86).

Paa det nederste ses staaende fra venstre: Axel Theilmann (S. '15), Carl Schjødt-Hansen (R. '16), N. S. Ahnfeldt Clausen (R. '99), Otto Nielsen (udm. '08).

Siddende fra venstre: Vilhelm Ortved (S. '96), F. S. A. J. Tolderlund (R. '96), Theodor Emil Hilarius Kalko (S. '67) som Hædersgæst og Alfred Heidenheim (S. '06).

VED HALLEBY AA

Paa Ejnar Munksgaards Forlag er udkommet en Bog, der giver en troværdig og interessant Skildring af sjællandsk Landalmues daglige Liv, som dette formede sig sidst i det 18. og en stor Part af det 19. Aarhundrede. Bo-

gens Titel er »Ved Halleby Aa«, og dens Indhold er Optegnelser af den i 1858 fødte Husmandskone Karoline Graves, der døde i 1932. Disse Optegnelser er bearbejdede, ordnede og udgivne af Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. Henrik Ussing, der ogsaa har forsynet Bogen med en Fortale, som indeholder en kort Skildring af Karoline Graves' Liv samt Oplysning om, at den foreliggende Bog er anden, ændrede Udgave af den i 1921 udkomne »Ved Halleby Aa«. Bogladeprisen er 10 Kr.

I vore Dage, hvor mange søger at forstaa Nutiden og saa vidt muligt danne sig et Billede af Fremtiden paa Baggrund af Fortiden og dens Slægters Liv og Virke, er »Ved Halleby Aa« en Bog, som det nok er Umagen værd at læse grundigt, hvad man forøvrigt gør med Udbytte og Fornøjelse. Den skildrer, som nævnt, et Tidehverv, da der endnu paa Landet fandtes en Almue med sin egen aarhundredgamle, nedarvede Kultur, der vel kan synes begrænset, men, hvad ikke kan vurderes højt nok, gav denne Almue en fast og sikker Staaplads i dens Tilværelse med de materielle og aandelige Problemer, der mødte hine nu saa fjerne Tiders Slægter; altsammen stilfærdigt og tilforladeligt berettet af en af deres egne, en ganske jævn Kvinde med et fint og redeligt Sindelag og Forstand paa det, hun oplevede eller hørte andre fortælle. Dr. Ussing har med nænsom og kærlig Haand ordnet dem, Karoline Graves' Sind har forlenet dem med Charme.

—frey.

DØDSFALD

Proprietær Fiehn, der sikkert var den ældste blandt gamle Soranere, døde den 6. August. Begravelsen foregik i Stilhed.

Johan Adolph Hermann Fiehn var født den 16. Maj 1845 paa »Juellund« i Vollerslev Sogn i Præstø Amt som Søn af Forpagter Johan Herman Fiehn og Hustru Theresia, f. Cordua. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1855 og gik sidst i Marts 1861 ud af daværende V Realklasse uden at have taget afsluttende Eksamen. Derefter lærte han Landvæsen paa Herregaarden »Bonderup« mellem Skelshør og Korsør, og han blev med Aarene en dygtig og anset Landmand. Efter i en Aarrække at have været Forvalter paa »Lindersvold« var han fra 1868 til 1898 Forpagter paa »Fedgaarden« og havde i en stor Del af denne Tid — 1888—96 — tillige »Juellund« i Forpagtning. Da han afstod disse Forpagtninger, overtog han i Januar 1898 »Brogaard« i Gentofte, hvor han døde stille som Følge af høj Alder. Han blev jo 97 Aar.

Proprietær Fiehn havde saaledes været bosiddende i Gentofte fra de gode, gamle Dage, da den nuværende store Villakommune kun var en hyggelig Landsby omkring den smukke Kirke. I Tidens Løb blev den gamle stovte Proprietær stærkt indlevet med sin By, hvor han erhvervede sig mange Venner, og hvor en Vej er opkaldt efter ham. I mange Aar var han Medlem af Gentofte Sundhedskommission.

Hermann Fiehn, hvis Hustru døde i 1931, efterlader sig fem Børn, nemlig to Sønner, hvoraf den ene opholder sig paa Ny Zealand og den anden boer paa »Brogaard«, og tre Døtre: en gift med Baron Rosenkrantz paa »Liselund«, en, som er Ingeniør, og Frøken Fanny Fiehn, der leder det kendte Fødehjem »Tagesminde« i Gentofte.

HEXAMETRE VED JYDSKE AFDELINGS AARSFEST D. 10. APRIL 1942

Den, som medaarvaagne Sanser i Aften har vandret
i Byen,
kan for en højere Myndighed muligvis nu rapportere:

Henimod syv kom fra fjorten forskellige Gader Personer
klædte til Fest — baade Kvinder og Mænd —
i fortræffeligt Lune;
og alle disse forsvandt i en Bygning, der efter sit Ydre
nærmest maa skønnes at rumme et offentligt
Samlingslokale.

Udover ovennævnt faktisk urimeligt opstemte Lune,
kan -- trods betydelig Umage — intet mistænkeligt
meldes.

Dog skal man her ikke undlade, som sin private
Formening,
at lade følgende Tanker komme til Bystyrets Kundskab.

Det kan i Tider som disse vist ikke for kraftigt betones,
at man bør holde et Øje med Folk med fordægtige Vaner.
Ingen kan vide paa Forhaand, hvad saadan et Oplob
betyder,
om de vil handle med Mærker og udbytte hamstrede
Varer.,
eller opbygges ved Taler og styrkes ved flerstemmig
Korsang.

Er det en Samling af Folk, som vil redde det vaklende
Samfund,
højne Moralen i Landet og genskabe Tillid til Kronen,
ved at formaa alle tænkende Mænd til at avle Kaniner, —
eller er alle ved Himlenes Styrelse fødte i Salling,
hvilket de rimeligt nok i Fællesskab agter at fejre,
for — som det bør sig — at vise, — at Søndringens Tid
har forladt os.

Er det — kort sagt en fornuftig Forening til Sagernes
Fremme,
eller en statsfarlig Klub som vil omskabe Verden til Pinse.

Disse betydende Spørgsmaal bør grundigen vendes og
drejes
inden man trygt tør formode, at Ordnen i Staden er sikret.

Den, som i Selskabets Midte, er pint af et lignende
Tvivlsmaal,
skal jeg — i Korthed — forsøge, at hjælpe og udfri af
Pinen.

Dette er ingen Forening til Fremme af borgerlig Sysse
eller en Klub, som vil omskabe nogetsomhelst inden Pinse.
Skønt vi for Resten besidder det stærkeste Sprængstof
i Verden
er vi et fredeligt Broderskab, spændt over talrige Aldre —

samlet for endnu engang at bevidne et Tilskud
til Stammen.

Ingen tør rose sig af at besidde et stærkere Sprængstof,
thi som vort Broderskabstegn har vi Del i den evige
Ungdom.

Kender vi ikke hinanden, saa er vi dog fælles om dette:
Foraarets fløjtede Pan har vi mødt i de sjællandske
Skove, —
Ungdommens Uro har aabnet vort Sind for de selvsamme
Syner, —
Tingraa stod Bøgens Søjler i Maj og det skæreste grønne
kupled sig Søerne rundt under snehvide, drivende Skyer.

Den, som er aaben, er svag — men faar Del
i Naturgudens Styrke.
Hvor længes Ungdommen hen — den begriber det ikke
— men længes —
længes til Aarene gaar — og en Dag skal vi længes tilbage.
Da er det Længselen selv vi har tabt og med Smærte
begærer.

Dette er Foraarets Væsen — et Kaos af Lykke og
Smærte —
dunkelt maaske for Forstanden, — men sandt som en
Skabelsesmyte.

Blottet for Veje og Maal stod hvert Sind som en
dirrende Sangbund,
Skovgudens farlige Leg med sin Fløjte har fyldt os
med Toner.
Var han en Frister maaske, og svandt Hverdagen ind
til et Blændværk?
— den, som han aldrig har fristet, gaar fattig sin Hverdag
i Møde.

Tiden vil kræve sin Ret, vi skal lukkes og styrkes
og hærdes,
Arbejdet venter sin Mand — og Pan lusker bort med sin
Fløjte.

Lad det da være vor Trøst, at han aldrig har spillet
forgæves.

Den som fortunlet var ung — vil i Manddommen eje
et Sprængstof
stærkt til at styrte de gamles og skabe de ny Tidens
Former.

Det er vor fornemste Pligt at bevare den levende Ungdom
dybt i os selv og omkring os — for den er alt Skaberværks
Kilde.

Husk da, I Russer, blot dette, naar meget er glemt,
som I lærte,
den har et Kald og en Pligt, som har
levet sin Ungdom i Sorø.

Bjørn Poulsen.

GRÆS PAA „STORE“ — HVAD ER MENINGEN?

Fra en af Deltagerne i 10 Aars Studenternes Tur til Sorø den 14. Juni har Soranerbladet modtaget følgende:

Selvfølgelig havde vi alle glædet os til at komme til Sorø for at holde 10-Aars Jubilæum, men vi var et Par Stykker — *Krebs, Bertelsen, Lawaetz*, Undertegnede m. fl., der især havde glædet sig til at komme over paa »Store« for at faa »howlet« og slaet med »Skeerne«.

Paa Vej over Fratergaarden lyttede vi efter Slagene og de kendte Raab »Hug den« — »Dæk« osv., men alt var stille som Graven. Ja, saa maatte det naturligvis være Spisetid.

Hvem kan nu fortænke os i, at vi greb os til Hovedet ved Synet af »Store«, »Store Plads« med Græs paa!

I Lobet af Dagen fik vi oplyst, at der fortrinsvis blev spillet Cricket om *Efteraaret* — jeg var en Besvimelse nær — og *vistnok* kun i Timerne, da Materialet ikke kunde fremskaffes.

Soranere! Det kan I slet ikke være bekendt! I vore Dage, det er altsaa kun 10 Aar siden, var det saadan, at hvert eneste Træ paa »Store« var Gærde, — vi tog undertiden »Grønne« til Hjælp — og vi spillede ikke om *Efteraaret* alene, men hele Aaret — ogsaa om Vinteren.

Man lærer ikke at spille Cricket ved at spille i Timerne; Øvelsen opnaas gennem Træning og gennem *haard* Træning. Tror I, at *Høyer, Krebs, Bronée, Bertelsen, Martens, Oswald Christensen* og hvad de nu hedder allesammen, — lærte det hele i Timerne? Nej, hele Samlingen, der var vore samtidige, trænede i Fritiden for Alvor!

Er der ingen »Skeer« at faa, ja saa kan I henvende jer til Hr. *Thomsen* og faa Lov til at lave dem som Sløjd — en gammel Fjeder kan I vel faa fat i, vil jeg tro. I vor Tid lavede vi Boldtræerne selv, og de holdt i hvert Fald lige saa længe som dem, vi fik forærende.

Men I maa tage fat og — gør det med det samme! Cricket og Sorø hører sammen! I værner om saa mange Traditioner, værns ogsaa om denne! I maa ikke svingte, lad os faa det Græs paa »Store« slidt af!

Otto Donatzky.

EN UNG SORANSK BILLEDHUGGER

For godt en Maaned siden modtog min Hustru og jeg Indbydelse til at besigtige Børnehjemmet »Lillegaarden« paa Ole Nielsens Vej i Ryparken og overvære Afsløringen af en Figurgruppe, som var bleven opstillet i Børnehjemmets Have, og som den unge Soraner, Billedhuggeren *Per Linnemann Schmidt*, var Mester for. Børnehjemmet er tilvejebragt af Fabrikant *Jul. Nielsen*, som ejer og driver en meget stor Virksomhed, en Tekstilfabrik, som under normale Forhold beskæftiger ca. 800 Arbejdere mest Kvinder, og som er beliggende i Nærheden af Børnehjemmet, der væsentlig er beregnet paa Arbejdernes Børn. Hjemmet blev indviet for godt et Aar siden, og det var en stor Glæde at se, hvor overmaade praktisk og smukt det var indrettet, det kan modtage indtil 70 Børn lige fra den spædste Alder og er i Stand til at afhjælpe et dybt følt Savn

blandt de talrige unge Mødre blandt Fabrikarbejderne. Hr. *Jul. Nielsen* er en self made Mand, der med stor Dygtighed har drevet sin Virksomhed op til dens nuværende store Omfang, han er en socialt interesseret, alvorlig og menneskekærlig Mand, der i Ord som Gerning har vist, at han véd, at Penge forpligter, en Mand som Samfundet har Grund til at sige varm Tak. I vor gamle Frue Kirke traf *Jul. Nielsen* og *Per Linnemann Schmidt* i sin Tid hinanden i fælles Glæde over et Relief, og der udviklede sig Sympati og Venskab mellem dem, som førte til, at »Per«, som han populært hedder, fik den interessante og store Opgave at pryde »Lillegaarden«s Have med en Figurgruppe, som *Nielsen* lod støbe i Bronze.

Afsløringen blev foretaget af Overinspektør *Oluf Skjerbæk* og overværedes af ca. 50 Gæster, hvoriblandt Soranerne Rektor *Raaschou-Nielsen* og *Frue*, Direktør *Alfred V. Rasmusen* og »Mesteren« *Per* og hans tiltalende unge Hustru, Barnebarn af vort kære Æresmedlem »*lange Per*« samt min Ringhed og min Kone. Fabrikant *Nielsen* talte varmt og indtrængende, *Raaschou-Nielsen* hyldede sin gamle Elev *Per Linnemann*, som beskedent og ærligt gav sin kortfattede Tak, en »Moder« og en Bestyrerinde fra et andet Børnehjem ydede *Nielsen* i høj Grad fortjent Anerkendelse, og flere andre Talere havde Ordet. Kgl. Operasanger *Einar Nørbye* lod sin skønne, mandige Røst høre, Børnene sang, og hele Forsamlingen sang, og det blev en saare tiltalende Fest, som sluttede med stor Jordbærfest og Kaffe bord med rigtige Mandecigarer og Cigaretter i Fabrikens store Kantine.

Figurgruppen, en Moder med et Barn paa Armen og et ved Haanden, er en overordentlig smuk og smagfuldt konstrueret Gruppe, som lover godt for vor unge Kammerats Fremtid. De Forhaabninger, som *Per Linnemann Schmidts* tidligere, ypperlige Arbejder, specielt hans meget levende og vel trufne Buste af vor kære, uforglemmelige Formand *Gordon Norrie* gav, er bleven fuldt ud honorerede i dette hans første større Arbejde. Vi ønsker vor unge Ven al Held og Lykke paa hans Kunstnerbane.

København, August 1942.

John Knox.

KÆRE MEDSORANER!

Soransk Samfunds Bestyrelse har paa en pæn og hofflig Maade henledt Fyns Afdelingens Opmærksomhed paa, at der var Penge i Kassen, samt at Renten paa Indskud var faldende.

De vanskelige Trafikforhold og andre uheldige Omstændigheder forhindrede Sammenkomster sidste Aar, men nu kaldes der atter til Samling paa fynske Soranere og denne Gang med deres Damer.

Søndag den 20. Sept. 1942
Kl. 18 paa Grand Hotel i Odense

indkaldes alle Aargange af fynske Soranere til en liden Festlighed med følgende Program:

Middag, bestaaende af

Suppe
Oxefilet Espagnole
Rombudding
Kaffe.

Hertil serveres 1 Øl og 1 Glas Madeira i Kuvertens Pris, som er sat til *Kr. 5,00 incl. Betjening.*

Efter Middagen fremviser vor Kammerat, Ingeniør *Hammerich* sin fornøjelige Sorøfilm, og derefter bliver der Lejlighed til en lille Svingom.

Bindende Anmeldelse om Deltagelse bedes sendt til *L.R.S. Mogens Møller*, Kongensgade 64, Tlf. 1461 — *senest Onsdag den 16. Sept.*

Husk nu at reservere Dagen og ring hellere strax til *Mogens Møller*, — vi haaber paa stor Tilslutning og husk, Damerne skal med denne Gang.

P. A. V.

Mogens Møller — Niels Dahl — P. Suhr-Henriksen.

P.S. Daglig Paaklædning.

SANGE FRA HERLOVIANERAFTENEN

Ved Fællesaftenen med Herlovianersamfundet den 11. Maj i Studenterforeningen blev nedenstaaende, af Herlovianere skrevne Sange, afsunget.

Herlovianerhilsen til gamle Soranere.

Melodi: Den evigglade Kobbersmed.

To Arvefjender mødes her og rækker Haanden frem, fra Holbergs Gods ved Sorø, fra Herluf Trolles Hjem, med Dun paa Læben, »Fip« og »Fuld«, med (nogle uden)

Haar,

i Punchebollens Purpur skal vi alle ha' en Taar.
Dybt i Mulden Stridsøksen ligger sikkert gemt,
fra i Aften Ungdommens Strid og Kiv bli'r glemmt,
Knubs og Spark fra Fodbold og Krichetnederlag
skal kun mindes med Glæde paa denne Festens Dag.

Dér gaar jo centreforward, ja, dér centrehalf fra '60,
han tygger paa Protesen, men er ellers veltilfreds,
ved Siden af ham Sorø's Pryd, den kendte Dommer Knox,
dér ser man N. B. Sommerfeldt, vort Samfunds brandfri

Box.

De er graa ved Øret, dog hører de endnu,
husker klart og tydeligt Skoletiden. — Puh,
blot ved Tanken om, hvad Examen kræver nu —
Gudsketak, at vi slap for den Dommedagens Gru.

Men naar vi havde fri, saa sported' vi paa Livet løs,
og mødtes vi i Kampe, saa skulde Tæv der strø's.
Med Ildhu kæmped vi for vor og I for jeres Sag,
men lige gode Venner var vi som den Dag i Dag.

Arvefjender var vi, mens Kampene stod paa,
men vi kunde som Venner fra alle Kampe gaa.
Vore Sejre skulde saavel som Nederlag
ta's med Kostskolesportsaand, det var en given Sag.

Ja, bortset fra Eksamen, Terperi og anden Tvang,
saa havde vi det herligt, ak ja, der var en Gang.
De gamle Skoledrenge er ej Arvefjender mer'
og meget ofte man dem nu som gode Venner ser.
Tiden løber hurtigt, dog lever vi endnu,
møder op til Fester med Frøken eller Fru.
Vi vil aldrig glemme de tvende gamle Hjem
— de skal fejres i Punchen, hold trøstigt Glasset frem.

— *mouton.*

*

En Skaalsang.

Mel.: Nu er det stille, han har os forladt.

Saa gamle drenge, nu vi mindes skal
skolen og tiden, da vi gik dernede.
Dejlige tid, vor barndoms lune dal,
hvor i skønhed vor aand vi lod den lede.
;: Satte os da det skønne maal,
at tømme hele livets skaal. ;:

Sorø og Herlufsholm er mødtes tit,
og naar vi kæmped', kæmped' vi paa livet,
haabede stærkt, det gik de andre skidt;
saadan er vi jo — det er ganske givet.
;: Og saa vi satte os det maal,
at drikke hver sin skoles skaal. ;:

Men saa til slut naar kampen var forbi,
og vi stod samlet alle midt paa banen,
ønsked' vi kun at maatte stemme i
først et dundrende leve for den a'nen.
;: Det var i gammel tid vort maal:
at drikke først en tabers skaal. ;:

Dog er det givet, at vi sidenhen
straks vil forlade vin og skønne kvinder,
hvis vi faar øje paa en gammel ven,
for at snakke skole-fodbold-minder.
;: Her har vi ogsaa samme maal:
at drikke gamle minders skaal. ;:

Her i vor midte punchebollen staar,
den er for os, hvad brillen er for øjet;
barndommens indtryk skarpere os naar,
og ved punch huskes alt saa lyst — fornøjet.
;: Lad det da være næste maal:
i punch at drikke punchens skaal. ;:

Her er vi samlet, ældre, satte mænd,
 hvad er saa det, der gør os alle unge
 andet end snakke skoletid igen
 og ved punchen en skaalsang den at sjunge.

∴ Det er til evig tid vort maal:

De gamle, glade Skolers skaal. ∴

Se jer til slut omkring ved dette bord,
 lyt til den muntre klang i hver en stemme,
 læs paa det ydre, hvad i indret bor,
 lad os aabne vort eget hjertes gemme.

∴ Saa har vi *naaet* vort fælles maal:

et ærligt kammeratskabs skaal. ∴

A. R. T.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har i Tidsrummet 3. Juli—6. August 1942 indmeldt sig i Soransk Samfund:

Fuldmægtig *Børge J. Baggesen*, Alléen 70, Kastrup (R. '24).

Dommerfuldmægtig *Poul M. R. Hallenberg*, Rudkøbing (S. '27).

*

København, 2. August 1942.

I Soranerbladet for Juli d. A. gør man mig den Ære at tilmaale mig en langt mere glansfuld Karrière paa Sorø Akademi, end der tilkommer mig, idet man endog lader mig have taget 4. Kl. Hovedeks. i 85. — Dette bringer mig i den pinligste Situation, idet jeg herved tvinges til at røbe den for mig beskæmmende Kendsgerning, at det ingen-sinde er lykkedes mig at bringe det saa vidt, som den

højtærede Redaktion antager, eftersom jeg (for visse Aarsagers Skyld) maatte forlade Skolen uden at have taget Eksamen, og saaledes for al Eftertid hører til de Beklagelsesværdige, som Soranerbladet tidligere regnede til de »ikke rigtige« Soranere.

Den udmærkede Redaktion vil sikkert give mig Ret i, at det ikke er morsomt saaledes at se en plettet Fortid manet op.

Deres ærbødige

M. Bojesen.

*

Under 28. Juli er Tandlæge *N. P. P. Overdrup Pedersen* (S. '28) ansat som fast videnskabelig Assistent ved Danmarks Tandlægehøjskole fra 1. April.

*

I Dansk zoologisk Museums Aarbog, der er udsendt paa Ejnar Munksgaards Forlag, findes nogle interessante Oplysninger om Maagerne, skrevet af Museets Direktor, Professor, Dr. phil. *Ragnar Spärck* (S. '14).

*

Paa det sidst i Juli og først i August i Fredericia afholdte Købestævnes Kunstindustriafdeling var *Victor Haugen Müller* (S. '13) repræsenteret med Olieskitser til Gymnastiksalen paa Godhavn, til »Vænget« og til Centralsygehuset i Hillerød.

*

Paa H. Hirschsprungs Forlag udkommer der et Hæfte Tegninger af *Axel Nygaard* med Tekst af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) samt »Danske Herregaarde« med 150 Fotografier, ligeledes af *Elling*.

*

I Københavns Universitets Efteraarsemester skal Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) holde Forelæsninger over oldkristelig, byzantinsk og tidlig middelalderlig Arki-

<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>	<p>Siden 12. Juni 1942</p> <p>Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>	<p>Til Komplettering af en Samling Indbydelsesskrifter (Aarskrifter) mangler jeg følgende Aargange: 1843-1844-1845-1846-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854 1855-1856-1857-1858-1859-1860-1865-1866-1868-1872-1873 1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884 1885-1886-1887-1888-1889-1890-1902-1903 og vil gerne i Forbindelse med gamle Soranere, der har nogle af de nævnte Aargange. Alfred V. Rasmussen, Kass. i Soransk Samfund, Vesterport 324, Telf. C. 8229</p>	
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af <i>Lektor Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiedie</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolej Plads 32 - Palæ 5648</p>	<p>Johs. Brinck</p> <p>Centralvarme Gas, Vand og Sanitet Installationer</p> <p>Telf. Sorø 720</p>	<p>Student søger Værelse stud. jur. (med 1. Del) søger til 1. September roligt og hyggelig Værelse med Kost til rimelig Pris. Bill. m.rk. (Soransk Student) modtager Soranerbladets Administration Vesterbrogade 30, København V.</p>
<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskølet 30 (vis Å via Silkehøst). Palæ 68 14. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>For Supplering af en Samling af Sorø Akademi's Skoleprogrammer (som det er Meningen at dotere Soransk Samfund) købes gerne Indbydelsesskrifter for Aarene 1853—61 inkl. samt 1863 og 64. <i>A. CH. LOUW</i>, Laxegade 2, Telf. Centr. 1290.</p>	

tektur, og Professor *Johannes Brøndsted* (S. '09) holdt Øvelser over udvalgte Emner indenfor Nordens Historie.

*

Haandværkerforeningen i København skal have indrettet et Museum i sin Ejendom, det tidligere Grev Moltkes Palæ. Dette kræver en betydelig Ombygning, som forestaas af Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. '01). Hvass har ogsaa foretaget en Række Beregninger med Henblik paa Indrettelsen af et Bymuseum i Vartov.

*

Lektor *C. Hjorth*, der hidtil har boet i Museumsbygningen paa Storegade, flytter nu ind i Ingemanns Hus, efter at pensioneret Lektor *Gorm Hansen* er flyttet til sin Villa paa Wilstersvej.

*

Direktør *H. Chr. Nielsen* (S. '91) fyldte 70 Aar den 24. Juli. Direktør Nielsen, som er cand. mag., indtraadte i 1901 i Livsforsikringsselskabet »Fædrelandet« i Aarhus som Beregner. Tre Aar efter blev han Aktuar, og da »Fædrelandet« gik op i »Hafnia«, blev han Fuldmægtig i dette Selskab. Senere kom han til Andels-Anstalten Tryg som Aktuar, blev i 1919 Aktuar i Genforsikringsselskabet »Nerva« og Andels-Pensionsforeningen. I 1924 valgtes han til Direktør for denne Forening, en Stilling, hvorfra han nu paa Grund af Alder har taget sin Afsked.

*

I Meddelelsen i Julinumret om *Jens Paludan-Müller Langes* Død stod der, at han var indkommet i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1893 og udmeldt 8. Marts. Udmeldelsesaaaret var glemt. Det er 1896.

*

Sorø Akademis Skoles nye Skoleaar begyndte Mandag den 17. August Kl. 8. De nye Alumner mødte i Løbet af Eftermiddagen Søndag den 16. August.

*

Paa Rasmus Navers Forlag udkommer til Efteraaaret en stor Kunstbog om Maleren *Kristian Zahrtmann* (S. '62) af Maleren *Sophus Adam Greve Danneskjold-Samsøe* (udm. af V Klasse '94), der har arbejdet paa Bogen i flere Aar.

Paa samme Forlag udkommer Knud Rasmussens Børnebog »Humle Bumlebog« med Litografier af Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33).

*

Murerarbejdet ved den fornylig afsluttede Ombygning af Københavns Børs Indre er foretaget af Murmester *O. Licht* (R. '97).

*

Kricketkampen i Sorø mellem gamle Soranere og Skolens Hold skal finde Sted Søndag den 13. September. Grosserer *R. E. Brincker* (S. '09) skrev til Rektor *West* des-

angaende straks ved det nye Skoleaars Begyndelse, og Rektor har fastsat nævnte Søndag til Kampens Afholdelse.

*

Paa Reersø afsløredes Søndag den 16. August en Mindesten for den afdøde Digter Thorkild Gravlund. *Vilhelm Andersen* holdt Hovedtalen og har formet Inskriptionen paa Stenen. Der staar:

*I Sognet var han
Fædrenes Søn,
I Digt og Daad Danmarks Dreng.*

»Danmarks Dreng« er Titlen paa en af Gravlunds Boger om Saxo Grammaticus, der om sig selv siger, at han altid »Lob Danernes Ærinde«.

*

Stud. med. *Jørgen Rygaard* (S. '39) er fra 1. September d. A. blevet Alumne paa Studentergaarden med Bolig i Sorø-ransk Samfunds Værelse.

*

Fhv. Kontorchef i Københavns Skattedirektorat, cand. jur. *Theodor Glwiser Hee* (S. '89) fyldte 70 Aar den 21. Juli.

*

Grosserer *Johan Hylling Winther* (udm. '05) fyldte 50 Aar den 31. Juli.

*

Adjunkt *Kristen Just Rahbek* (S. '10) fyldte 50 Aar den 2. August. Adjunkt Rahbek er i Øjeblikket sammen med Fru Elisabeth Hude og Robert Neiiendam i Færd med at forberede den nye videnskabelige Udgave af Fru Heibergs Erindringer, der udkommer til næste Aar under Ledelse af Professor Aage Friis. Rahbek har tidligere medvirket ved Udgivelsen af Ægteparret Heibergs Brevveksling.

*

1. Reservelæge ved Frederiksberg Hospitals neurologiske Afdeling *Gudmund Magnussen* (S. '26) har af Sundhedsstyrelsen pr. 1. Juli d. A. faaet Anerkendelse som Speciallæge i Nervesygdomme med Konsultation, H. C. Ørstedesvej 22 B.

*

Ekspeditionssekretær i 3. Hovedrevisorat *Hans Henrik Carl Kühn* (S. '01) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Tage Perch-Nielsen (R. '21), Holtegaard Fabrikker, Vedbæk, vies den 19. September i Reformert Kirke til Fru Ane Lise Cloëtta, Datter af Generalkonsul Cloëtta.

*

Cand. mag. *Blagsted* er ansat som Timelærer ved Sorø Akademis Skole som Afløsning for Lektor *Gorm Hansen*, der som bekendt tog sin Afsked ved Skoleaarets Slutning.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 9

SEPTEMBER 1942

REALUNDERVISNINGEN I SORØ

Af Dommer *John Knox*.

Allerede i Begyndelsen af forrige Aarhundrede blev man klar over, at Skoleundervisningen her i Landet tiltrængte en supplerende Udbygning. Den forelaa den Gang fra det offentlige Side kun i to Former, paa den ene Side Folkeskolen, der i Byerne var Borgerskoler og Friskoler og paa Landet Almueskolerne, og paa den anden Side de saakaldte »lærde« Skoler rundt i Købstæderne, hvor navnlig Latin og — dog i mindre Omfang — Græsk var de alt dominerende blandt Undervisningsfagene. Man erkendte, at der var Brug for en Mellembbygning en saakaldet Realskole for de grumme mange Børn, som vel ønskede en højere Undervisning end den, Folkeskolen den Gang kunde yde, men paa den anden Side ikke ønskede at uddanne sig til Universitetsstudier og derfor ansaa »Examen artium« — den eneste da eksisterende Skoleeksamen af Betydning — for overflødig og nærmest tidsspildende. I en Skoleforordning af 1809 bestemte man, at ogsaa Elever, der ikke vilde forberede sig til Artium, kunde optages i de lærde Skoler, man optog i disse Skoler efterhaanden flere af de saakaldte reale Fag, særlig levende Sprog, men nogen virkelig Realundervisning etablerede man ikke, og en Realeksamen blev først indført i 1855. I Sorø skete der som bekendt i 1813 paa et Tidspunkt, da Akademiet ikke fungerede, den Ulykke, at den store skønne, gamle Akademibygning totalt nedbrændte, Skoleundervisningen dersteds stagnerede i de følgende Aar, og først i 1822 besluttede man Institutionens Genoprettelse baade som Akademi og som Skole og saaledes, at Akademiet i Universitetsform ydede Undervisning til de unge Mænd, der bestod Examen artium ved Skolen og ønskede at studere videre og aflægge den filosofiske Prøve. Samtidig begyndte man Opførelsen af den nu værende pompøse, af *Malling* projekterede og opførte Akademibygning, der dog først blev fuldført og indviet i 1827. I Institutionens Fundats fra samme Aar hedder det i § 1: »Det paany oprettede Sorø Akademi skal være et Opdragelses- og Undervisningsinstitut for et vist Antal af Statens Ungdom, hvor de kunne dannes ikke alene ved fundamentale Skolestudier, men ogsaa ved forberedende akademiske Studier, til at vorde oplyste og duelige Mænd for Staten, være sig i Embeder, naar noget saadant i Fremtiden maatte dem anbetoes, eller for det private Liv, i hvilket velordnede Kundskaber mærkeligen kunne samvirke til det Offentlige Vel«. Her var altsaa ganske tydeligt slaaet til Lyd for en højere Undervisning ved Siden af Studenteruddannelsen, og det viste sig snart,

at man uden at ændre Fundatsen specielt ved Sorø Akademi kunde anordne en saakaldet Realundervisning indført. I 1835 blev det ved kgl. Reskript af 11. Juli paalagt Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler » at nedlægge allerunderdanigst Betænkning om, hvorvidt det maatte være tilraadeligt og gørligt at organisere en Realskoleundervisning ved Institutet i Sorø enten i Forbindelse med den nuværende Skole og Akademiet, eller særskilt fra disse Undervisningsanstalter«. Direktionen sendte selvfølgelig straks Sagen til Høring til Academiets daværende Direktor *H. F. J. Estrup*, som ogsaa afgav en meget fyldig og orienterende Betænkning, som findes aftrykt i Tidsskriftet »Blandinger fra Sorø« 10. Hæfte 1839 pag. 3, f.f. Det fremgaar af denne Betænkning, at Estrup ikke alene var en klog og meget erfaren Mand, men ogsaa at han var besjælet af en forbavsende fremsynet og demokratisk Tankegang. Estrup anbefaler paa det varmeste at etablere Realundervisning paa Sorø Skolen jævnsides med Studenterundervisningen, kun derved vil Skolen kunne udfylde sit Formaal, og kun derved vil Sorø Akademis rige Midler og hele store Indretning fuldt ud kunne udnyttes. Den daværende Realundervisning efter Estrups Mening hverken Fugl eller Fisk, Forældrene er misfornøjede med den, da den haade havde givet for meget, nemlig klassiske Sprog, som Realskolen ingen Brug har for, og for lidt, nemlig i Retning af de saakaldte reale Fag, specielt de levende Hovedsprog, som er af yderste Vigtighed for dem, der ønsker Uddannelse til det praktiske Livs Gerning. Adskillige Elever endog af de mest lovende er i Aarenes Løb af Forældrene taget ud af Skolen og sendt til Lübeck eller Hamburg eller andre Steder, hvor anerkendte Institute byder den særlig for vordende Handelsmænd højst tjenlige Undervisning, som Sorø Skolen ikke yder. Estrup fraraader — ogsaa af økonomiske Grunde — at oprette et særligt Realinstitut uafhængigt af Skolen, men tilraader, at man successive i Løbet af 6 Aar indretter Sorø Skolen med 4 toaarige Klasser, som Drengene gennemgaar fra deres 10. til deres 18. Aar; i de to laveste Klasser skal Undervisningen være fælles for alle Eleverne; der undervises i første Klasse i Tysk og i anden tillige i Engelsk og Fransk og iøvrigt i almindelige Skolefag, men ikke i de døde Sprog. Ved Drengenes 14. Aars Alder maa de selv eller deres Forældre kunne afgøre, om de ønsker at uddannes til Studenter, eller de foretrækker en højere real Undervisning, nu skilles de to Grupper ud fra hinanden og faar hver sin Undervisning, de studerende gaar med Kraft løs paa de klassiske Studier, særlig Latin og Græsk, medens Realisterne foruden de levende Sprog særlig dyrker

Matematik, Naturfag samt Teknisk Historie og Handelsgeografi. Skolegangen afsluttes for de studerende som hidtil med Examen artium, men det anbefales, at der for Realskolen indføres en særlig Afgangsexamen, saaledes at der kan meddeles dem Testimonium for deres Duelighed. Det mest interessante ved Estrups Betænkning er imidlertid, at han meget indtrængende anbefaler ogsaa at aabne Akademiet for Realisterne til fortsat højere real Undervisning, der afsluttes med en Prøve svarende til den for Studenterne anordnede filosofiske Prøve. De skal selvfølgelig alle have samme Rettigheder baade i Skolen og paa Akademiet, hvor de, uden Hensyn til om de er Studenter eller ej, alle skal benævnes Akademister. I Fællesskab med Studenterne skal Realisterne overvære Forelæsninger og Øvelser i de levende Sprog og Litteratur, i theoretisk Filosofi, Astronomi, Geometri, Fysik, Kemi, Botanik, Zoologi, Mineralogi og Statistik. Specielt for de realdimmiterede Akademister skal der forelæses i Statsøkonomi, Forstvidenskab, Handelsvidenskab og Teknologi. Øvelser i »Konster og Færdigheder« som Musik, Tegning, Ridning, Fægtning og Skydning skal selvfølgelig være fælles for alle Akademister.

Inden Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler fik afgivet sin Betænkning til Majestæten, havde Estrup trukket sig tilbage fra Direktoratet for Sorø Akademi, var bleven udnævnt til Etatsraad og havde overtaget Driften af Godset Kongsdal, som han havde købt. Hans berømte Søn den mangeaarige Konsejlspræsident *Jacob Brønnum Scavenius Estrup* gik den Gang i sit 12. Aar, men havde, efter hvad han fortalte mig i sin Alderdom, mange skønne Minder fra sin Sorø Barndom. Direktionen afsæskede Estrups Efterfølger Dr. *Waage* hans Erklæring, og endelig i 1837 kom Betænkningen, som ikke helt følger Estrup. Man indstiller at gaa bort fra de toaarige Klasser og i Stedet indføre 5 etaarige og en 6te toaarig Klasse, saaledes at Drengene frekventerer Skolen fra deres 11. eller 12. Aar til deres 18. eller 19de. I de tre nederste Klasser skulde Undervisningen være fuldstændig fælles for studerende og Realister, og man mente, at ogsaa disse kun kunde have godt af at læse Begyndelsesgrundene til Latin; fra 4. Klasse og opefter skulde Undervisningen dels være fælles og dels særskilt for studerende og Realister. Disse sidste skulde i beskedent Omfang fortsætte med Latin, men selvfølgelig ikke have noget med Græsk at gøre, hvorhos de skulde dyrke levende Sprog i større Omfang end de studerende samt øvrige Skolefag fælles med disse. Der skulde anordnes en Afgangsexamen for Realister svarende til Studenternes »Examen artium«, hvorhos der skulde aabnes dem Adgang til ligesom Studenterne at fortsætte deres Uddannelse paa Akademiet i Sorø. Paa denne Ordning gav Kong Frederik VI under 19. September 1837 approberende Resolution.

En Realeksamen indførtes som alt bemærket først i 1855, i 1859 deltes den i en større, mere udvidet og en mindre Eksamen, der dog spillede en ret beskedent Rolle og kun indførtes ved de Skoler, hvor den større Realeksamen med dertil hørende Undervisning ikke lod sig gennemføre, paa Skolen i Sorø har den mig bekendt aldrig været absolvert. Paa denne Ordning hvilede Undervisningen i min Sorøtid 1880 til 1885, nærmere saaledes, at der var 4 etaarige Klasser parallelt med dem for de studerende, men helt adskilt fra disse. Undervisningen afsluttedes ved Drengenes 16. Aar med

Realeksamen, der nu hed Præliminærekamen,, samtidig maatte de studerende underkaste sig den saakaldte »Fjerde Klasses Hovedeksamen«, der medførte samme Rettigheder som Præliminærekamen. De studerende, der ønskede at fortsætte Skoleuddannelsen, gik saa over i Gymnasiet, hvorfra de gennem 2 etaarige Klasser naaede deres Maal »Examen artium«.

I 1903 ophævede man Realskolerne og indførte den saakaldte Mellemskole som et supplerende Led i Almenskolen. Børnene gennemgaar nu fra deres 11te til deres 15de Aar Mellemskolens 4 Klasser og afslutter denne Undervisning med en offentlig Eksamen. De kan derefter, hvis det ønskes, fortsætte i Realklassen, hvor de efter 1 Aars Undervisning absolverer Realeksamen, eller de kan gaa over i det treaarige Gymnasium, hvor Undervisningen afsluttes med Examen artium.

Realundervisningen har bevæget sig i Bølgegang og er nu naaet til en Ordning, der nærmer sig den af Etatsraad Estrup foreslaede, fælles Undervisning for alle i Barneaarene og Sondring mellem Realist og studerende, naar de er naaet til Skels Aar og Alder og selv med Forældres og Læreres Raad kan skønne over deres Ønsker og Anlæg.

AARSFESTEN 1942

Ogsaa i Aar vil Aarsfesten ved Velvilje fra Universitetets Rektor, *Professor Bloch* og Universitetssekretær *Povel Fønss* Side blive afholdt i Universitetets nye Festsal Frue Plads Nr. 4—6 (den tidl. Metropolitan-skole) *Søndagen den 4. Oktober Kl. 11,30.*

Soraneren Professor. Dr. phil. *Johannes Brøndsted* har lovet at holde Rustalen til Aarets Dimittender, hvorefter den smukke Ruskantate vil blive fremført.

Efter Højtideligheden paa Universitetet er der som sædvanlig arrangeret en beskedent Fælles-Frokost i Handels- og Kontorist-Foreningens Lokaler paa den anden Side af Frue Plads. Hertil vil blive indbudt — foruden Sorø Akademis Skoles Rektor — vore soranske 25- og 50-Aars Jubilarer samt alle Aarets Dimittender.

Betalingen for Deltagelse i Frokostén udgør, inkluderet alt, for de yngste 8 Soraner-Aargange 6 Kr. og for Seniorer 8 Kr.

Af Hensyn til de gældende Restriktioner maa naturligtvis Brød- og Smørmærker medbringes, og af Hensyn til Pladsforholdene maa Deltagerne melde sig inden *Torsdag den 1. Oktober Kl. 16* til Samfundets Kasserer (*Alfr. V. Rasmusen*) Vesterport 324, Telefon Central 8229, til hvem samtidig Betalingen for Deltagelsen i Frokosten vil være at erlægge mod Udlevering af Adgangskort.

Det tilføjes, at Tilmeldelser *ikke* kan modtages efter den nævnte Frist.

Bestyrelsen.

TERSLØSE TONER

I. HOLBERGS GAVE.

Urørlig som gave fik Sorø hans jord,
man lod ham begrave — og glemte hans ord!
Man solgte hans marker, man falbød hans gods,
men det, som man sparker, er væbnet med trods,

thi leve det vil! Epistler står skrevet,
komedier er til, hans landbrug er drevet
ved bøndernes hånd. De lærte at spare,
og sådan hans ånd fremdeles vil vare.

Han skænkede goder til skolen i Sor'
for adelens pøder — fik bønder et spor?
Vel pløjet og harvet, hvert udlod af jord
fra *Holberg* er arvet, iblandt dem han bor.

Og visdommens ugle er set i hans park,
og mindernes fugle beflyver hans mark....

II. TO PEBERSVENDE.

En jorddrot led af trætter og ridefogeds rænker
et trygt asyl opretter for skikkelige enker.
Bag hæg og blomsterrænker står *Holbergs* gård og linde,
her visner kun de tanker, som ære, gods vil vinde.

Ej enker mammon ænser så lidt som glansen, skinnet,
for stille existenser, de lever jo i mindet.
I vemods bog »Ved Vejen« et holbergsk lune taler,
hvor *Herman Bang* lidt egen hint stilleliv udmaler.

Da ensomhed har smærte, lidt bidsk de tvende håner,
men begge ret af hjærte forladte enker skåner.
Hvad svage tavse tåler, hvad handlekraft kan nænne,
i kunst og gaver måler — to sære pebersvende!

III. STEDETS INSPIRATION.

En digter tit sig vigler med farvepragt og pris,
så tankens dybde svigter. Al form er tynd som is.
Bag formens pletfri panser er ingen ordets dyst
med fødder, rim og stanzes — men hjærtets slag er tyst!

Et pulsslæg varmt må banke, og det må banke højt!
som vårens varme tanke i størens første fløjt.
Det indre frem må bryde som isgang i en elv
og tunge ord vil flyde som strofer af sig selv.

Bliv tavs mit hjærte, stille! og lyt til egnens ro,
hver den, der gør sig lille, har håbet om at gro.
Mod stedet *Holberg* dragen her mejsled tanken fin,
thi dybde ejer dagen og nattens baldakin.

Louis E. Grandjean.

GL. SORANER CRICKETKAMP
SØNDAG D. 13. SEPT.

Gruppe af gamle Soranere foran Gymnastiksalens Omklædningssal. Bl. a. ses: Overretssagfører Langballe, Grosserer Lave Nørgaard og Læge Panduro.

I straalende Sol og Sommervarme stævnedes 15 gl. Soranere med Dommer *Knox* i Spidsen d. 13. ds. til Sorø for at spille den traditionelle aarlige Cricketkamp med Skolens Hold. Blandt de Gamle var der adskillige prominente Spillere, saaledes Halvdelen af A. B.'s Mesterskabshold, nemlig *Aage Krebs*, *Louis Bronée*, *Per Martens*, *H. C. Jensen*, *Stenersen* og *Sv. O. Petersen*, men ogsaa flere forhenværende Berømtheder som *Lave Nørgaard*, *K. Dalgas Langballe* og *H. Krog-Meyer*.

Brincker havde som sædvanlig arrangeret Turen, og *Læge Panduro*, *Ringsted*, var Holdets Anfører. Det sjældne Tilfælde var at notere, at Fader og Søn var Anførere for de to Hold, idet *Rud. Panduro* i Aar anførte Skolens Hold. Efter den traditionelle Rotur over til Akademiet fra Andebugten blev vi modtaget af Rektor *West*, der stillede en dejlig Middagsmad i Udsigt Kl. 12, hvorefter man spredtes til forskellig Tidsfordriv i de 1½ Time, der var til Raadighed, nogle smed Flippen og gav sig til at opfriske Ungdoms Færdigheder i at slaa »Ridehustavere«, en Form for Cricket, som Hr. *Thomsen* heldigvis har faaet udryddet; andre af mere lyrisk Temperament gik en Tur i Akademihaven og nød den herlige Blomsterpragt i den altid saa velholdte Park i den vidunderlige Septembormorgen.

Ved Middagsbordet var Holdet blevet suppleret med 5 ekstra »Reserver«, som pludselig dukkede op og indtog Pladser, som egentlig var bestemt for Dagens Gæster. Heldigvis er Skolen saa rummelig, at der ogsaa blev Mad til disse selvindbudne, men vi kan lige saa godt straks gøre os klart, at den Gæstfrihed Skolen viser os gamle, bør mødes fra vor Side med en vis Beskedenhed.

Efter Middagen og Kaffen, hvortil der end ikke manglede den traditionelle Cigar, begyndte Kampen. *Panduro jr.* vandt Lodtrækningen og valgte at gaa først til Gærde. Dette er karakteristisk for den Standard, Skoleholdet under *Thomsens* Instruktion har naaet. Tidligere valgte de altid at gaa i Marken først, et sikkert Tegn paa Ængstelse og manglende Selvtillid med Hensyn til Gærdespillet.

I en nydelig Stil scorede Holdet 141 Points. Desværre lod de sig overrumple af *Bronées* og *Krebs'* Kastning. Det er ogsaa meget vanskelige Bolde at spille, selv gamle trænedes Førsteholdspillere i Københavnsturneringen har i Sommerens Løb Gang paa Gang maattet give op overfor

Bronées Skruebolde, saa Skolens Score er al Ære værd. Topscorer var *Sidney Nørgaard*, der i en korrekt og livlig Stil skaffede 44 Points, før han blev grebet af *S. O. Petersen* paa *Krog-Meyers* Bold. De Gamle svarede med en Halvleg paa 172 Points og vandt saaledes Kampen med 31 Points. Topscorer var *Krebs* med 48 Points. Mest effektiv af Skolens Kastere var *Manbjørn Mortensen*, der tog 5 Gærder for 38 Points.

Efter Kampen samledes man ved Aftensbordet. Læge *Panduro* takkede i smukke Ord Skolen paa de gamle Soraneres Vegne, Dommer *Knox* overrakte Soransk Samfunds Præmieholdtræ til *Sidney Nørgaard*, *Krog-Meyer* de gamle Soraneres Præmietræ til *O. D. Hansen*. *Aage Krebs* overgav Hr. *Thomsen* et Boldtræ, som *Jørgen Foght* i 1935 havde vundet, men ikke senere brugt. I disse Tider, hvor nye Boldtræer ikke er til at købe, er det en kærkommen Forøgelse af Skolens sparsomme Beholdning, thi der slides jo kolossalt paa Træer og Bolde under Træningen paa store Plads' Grusbane. Der er Grund til at takke *Foght* for denne Gestus. Gid andre, der er i samme Situation som *Foght*, at besidde et Boldtræ, der ikke bruges, vil følge hans Eksempel. — Adjunkt *Thomsen* takede for Gaven og rettede en særlig Tak til *Lave Nørgaard*, som i al Stilhed flere Aar i Træk har skænket Skolen et betydeligt Antal Bolde og Boldtræer.

Et Hurra for Rektor *West* for den enestaaende hjærte lige Modtagelse satte Punktum for denne straalende Dag, og da der nu atter blev budt Cigarer (tænk »Eclispos«!) rundt og Rektor røbede, at det skyldtes Adjunkt *Christensen*'s geniale Administration af Skolens Tobaksdepartement, at man kunde tillade sig en saadan Flothed, hylledes Adjunkt *Christensen* med bragende Klapsalver. En dejlig Dag og en skøn Oplevelse rigere drog de gamle Drengene hver til sit i det Haab, at det nu endelig maa lykkes at faa vedtaget Anlægget af den nye Cricketplads, som Skolen har savnet saa bittert i mangfoldige Aar; thi trods al dygtig og energisk Undervisning og Træning vil Spillet ikke kunne udvikles yderligere paa den nuværende store Plads' Grusbane, hvis cylindriske Overflade bibringer Bøddene forkert Opspring. —r—r

DØDSFALD

Stud. theol. Peter Hans Dahl, f. 8. Marts 1918 — d. 1. Aug. 1942

Stud. theol. Peter Hans Dahl afgik den 1. August ved Døden efter 3 Maaneders haabløst Sygeleje paa Rigshospitalet.

Afdøde, der var en af de mange Færingere af Navnet *Dahl*, som har frekventeret Sorø Akademis Skole, var født den 8. Marts 1918 i Vaag paa Færøerne, hvor hans Fader var Købmand. Den 15. August 1934 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han imidlertid atter forlod allerede Aaret efter i Juni 1935. Derpaa gik han paa Akademisk Kursus, hvorfra han i 1938 dimitteredes som klassisk-sproglig Student, hvorefter han tog fat paa det theologiske Studium, som han saaledes ikke skulde faa Lov til at fuldføre.

Han begravedes den 5. August i Færingernes Gravsted paa Vestre Kirkegaard i København. Forfatteren, Provst C. Hermansen fra Hjørring, der tidligere har været Præst paa Færøerne, talte over ham og forrettede Jordpaakastelsen, mens den færøske kristelige Ungdomsforenings og den færøske Studenterforenings Faner sænkedes over Graven.

Provst Hermansen udtalte Søndag den 16. August følgende Mindeord over Afdøde til Pressens Radioavis' færøske Meddelelser:

»Peter Hans Dahl, eller Budda, som hans Navn var blandt dem, der kendte ham, var i sjælden Grad afholdt af sine mange Venner, hvilket ogsaa gav sig Udtryk i den store Deltagelse ved hans Begravelse, hvor hans Venner havde fyldt Kapellet til sidste Plads. Han var en lovende ung Student, der ikke manglede meget i at fuldføre sit Studium. Hans Død er ikke blot et stort Savn for os, der stod ham nær, som for hans Forældre paa Færøerne, men det er et smerteligt Tab for Færøerne. Der er endnu ikke tilstrækkelig mange færøske Teologer til at kunne besætte de færøske Præseembeder, og Peter Hans Dahl vilde ikke blot have kunne føre en værdifuld Familietradition videre, men han havde i Kraft af sine gode Evner, sit lyse Sind og sin Evne til at vinde Menneskers Tillid, saa mange Muligheder for at kunne tjene sit Folk. Vi, der stod ham nær, vil i Taknemmelighed bevare hans Minde.«

—mmer.

TIL KAMMERATERNE

Nedenstaaende versificerede Hilsen er sendt til 25 Aars Studenterjubilarenes Sammenkomst i Sorø, refereret i Julinumret.

Sorø, dit Navn er fuldt af stærke Minder,
i Fortid har dit Ry Aarhundreds Rod,
af dybe Kilder Sagas Runer rinder
og tænder Ild i vore Hjerters Blod.

Vi gik vor Gang blandt vore stolte Fædre,
vi hented Kraft og Haab af deres Værk,
vi længtes har engang dit Navn at hædre,
du gjorde Fremtidsdrømmen i os stærk.

Og naaed ej i Livets haarde Kampe
vi frem til hvad enhver af os har drømt,
end brænder dog i Hjertet Mindets Lampe,
du blev vor Ungdoms Skaal, som vi har tømt.

Af Mindet frem vi henter glade Dage,
og som en Drøm er os den svundne Tid,
dog Tanken gerne gaar den Vej tilbage
og finder Kraft og Ro i Livets Strid.

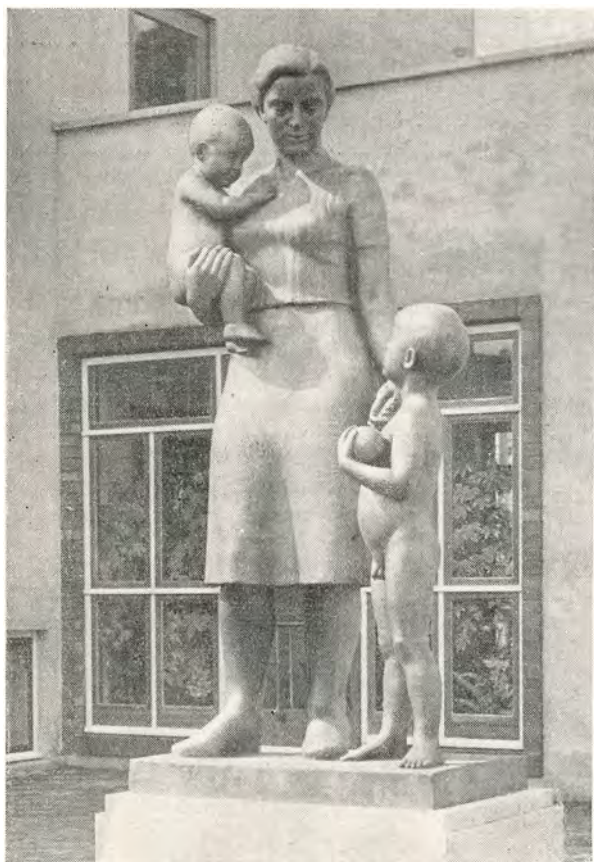
End over Søen ruller blide Bølger
omkranset ømt af dybe Skoves Fred,
sig i vort Hjerter skære Minder dølger,
som fødtes os ved stille Vovers Bred.

Vær hilset da, I gamle Kammerater,
vi knyttet sammen er med stærke Baand,
ja selv i Aanden mangan gammel Frater,
fra Kirkens Mulde rækker os sin Haand.

Og maa end vore Veje atter skilles
og hver sin Vej i Livet vandre frem,
her Drømme tydes og her Længsler stilles
en Mindets Skat, som aldrig gaar i Glem.

Meersburg am Bodensee, 19. Juni 1942.

Johannes Jespersen.

Billedhuggeren *Per Linnemann Schmidt* (R. '29) har, som meddelt i *Soranerbladets* Augustnummer, til *Trikotagefabrikant Julius Hansens Børnehjem »Lillegården«* paa *Ole Niensensvej* udført en Gruppe, som afsløres ved en Højtidelighed den 30. Juni. — Her bringes et Billede af Kunstværket.

SAMMENKOMSTEN ONSDAG 16. SEPT.

Godt 50 Kammerater af alle Aldersklasser havde fundet Vej ind til Platanvej 19, hvor vor Kammerat Direktør *Ejgil Wiboltt* gæstfrit havde aabnet »Zonen«s Porte Onsdag d. 16. ds. Kl. 18,30. Det formede sig som en baade fornøjelig og meget instruktiv Sammenkomst, hvor vi under Vejledning gennemvandrede »Zonen«s meget store Vognpark med dens kostbare, forskelligartede Inventar til Brug i den store, landsomfattende Redningsvirksomhed. Efter Besøg i Gaskælderens, hvor Afgasningens Teknik blev forklaret, gik vi til Bords i et Hjørne af Vognhallen festlig oplyst af levende Lys og stærkt oplivede af vor Kammerat *Erik Kleins* højst fornøjelige Sorø Frise langs Væggene. Klemmerne medbragte vi selv, men *Wiboltt* havde for en saare billig Penge sørget for Øl, Snaps, Kaffe med Basser og Cloc og velsmagende varm Punsch. *Wiboltt* og hans meget flinke Assisterter underholdt os med Foredrag om Zonens Virksomhed gennem Tiderne og dens samfundsnyttige Virken til Lands, til Vands og i Luften, og ind imellem Foredragene saa vi en hel Række fortræffelige Film, ligesom der blev demonstreret Udrykning og Katastrofebelysning. Musik var der sørget rigeligt og godt for, og da vi havde sunget vor dejlige gamle Sang »Hellig er vor Ungdoms Lyst«, blev faa Minutter senere Sangen gengivet paa Grammofon. Ved Punchen gav Flyveren Kap-

tajn *Foltmann* Møde og glædede os med et sprudlende interessant og belærende Foredrag om Flyvning før i Tiden, nu og i Fremtiden. Formanden *Dommer Knox* udbragte Skaalen for vor kære gamle Skole, Direktør *Louw* talte smukt for Institutionen »Zonen«, *Knox* takkede varmt *Wiboltt* for den udmærkede Aften og takkede ogsaa hans dygtige Medhjælpere. *Rasmusen* bragte Musikyderne og *Klein* en Tak for deres Andel i Festen og senere takkede han Kaptajn *Foltmann*, hvis Foredrag han betegnede som Prikken over I'et i Festen. Endelig mindedes v. *Eggers* i smukke Ord *Knox's* 75 Aars Fødselsdag. Stemning og Hurra var der ingen Mangel paa, og Sammenkomsten blev en løfterig Indledning til Sæsonen 1942—1943.

K.

STÆVNET I HERFØLGE PRÆSTEGAARD

Følgende Medlemmer af FRATERNITAS SORANA samledes i *Herfølge* gæstfri Præstegaard i Dagene 8.—10. Juni d. A.: *Paul Nedergaard* og Frue, *Ernst Gram* og Frue, *Helge Dahn* og Frue, *Krog-Meyer* og Frue, samt *Jens Juul Sørensen*, *Gabriel Lind* og *Tage Severinsen*. De udmærkede

Værtsfolk var: *Ebbe Christiansen* og Frue, der for et Par Aar siden var rykket ind i denne store Præstegaard fra *Simmerbølle* paa *Langeland*, hvor Broderkredsen iøvrigt var samlet i 1936. Paa Grund af hint Stævnes Vellykethed var det med store Forventninger, vi nu mødte op i *Herfølge*, og — det skal siges strax — vi blev ikke skuffet, tværtimod!

Om Mandagen kom vi klatvis pr. Cykle eller pr. Bane. *G. Lind* havde »lynet« af Sted over *Sjølunds* fagre Sletter pr. Cykle og ganske distanceret D.S.B. Det viste sig hurtigt, at vi alle som Alumner kunde bo i denne imponerende Præstegaard, der syntes opført netop med saadan-

ne Stævner for Øje. Hele Familien, inclusive tre prægtige Døtre, Sønnen *Niels Ebbe* og *Finnen Matti* tog os med Storm og gjorde alt, for at vi kunde føle os som hjemme.

Tirsdag Formiddag udspyede *København*-Toget prominente Gæster en masse: velkomne Repræsentanter for SORANSK SAMFUND med dets hæderværdige Formand i Spidsen; vi nævner nogle Navne: *Dommer Knox* med Frue og *Alfred Rasmusen* med Frue, *Provst Winther*, *Henry Hellssen* og *Tage Christiansen*, den sidste med Frue. Vi fik da den store Oplevelse at høre *Henry Hellssen* fortælle om sine bevægede Oplevelser fra Balkankrigen 1913, den første Verdenskrig, i den græske Hær mod *Mustafa Kemal*, hos *Al Capone* paa *Lexington Hotel* i *Chicago*, i *Addis Abeba* under Krigen og paa *Nanking Road* i *Shanghai*, da Bomberne pludselig faldt midt i Menneskemassen.

Vi fik her et levende Indtryk af et Menneske, der ikke havde sat sin Menneskelighed til for sit Jobs Skyld og

hverken var imponeret af sig selv eller af det store Spektakel, han havde været inde i. En ægte Dansker, medbringende sit Lune i suitcase'n rundt i alle Jordens Egne.

Henry Hellssen er et godt Eksempel for alle Nutidens soranske Dreng, ogsaa fordi han, i sin Tid haanet af sine Skolekammerater, fordi han ikke var ligesom de, netop trodsigt tog sig sammen og viste, at han kunde noget, som de ikke kunde!

Vore Værtsfolk havde faaet den gode Idé at bede nogle Køretøjsejere om at føre os til Vallø. Vi saa ikke alene Parken, men nød det sjældne Privilegium at komme indenfor. Dekanessen, Grevinde Danneskiold-Samsøe, modtog os elskværdigt og viste os beredviligt om i hele det prægtige Slot. Et tiltalede Samvær, enestaaende Oplevelse.

Da vi udmattede af den megen Vandring trængt til Kaffe, stod virkelig et veldækket Kaffe bord hos den Valløby Præst og hans gæstfri Hustru, der beværtede os alle, mindst en Snes. Fru Jørgensen fik sin Tak i Form af et Par Soraner-Sange, afsungne saa godt, vi evnede. At vi ogsaa saa den gamle hyggelige Landsbykirke med sin Renaissance-Gavl, nævnes for en Fuldstændigheds Skyld.

Ved Middagsbordet i Herfølge takkede vi de gæve Værtsfolk, og der lød Leveraab og gode Ønsker for *Fraternitas*, for *Soransk Samfund*, for vor kære, gamle Skole og for vort elskede Fædreland.

Den største Oplevelse under hele Stævnet var Samværet i Herfølge lyse, venlige Kirke, hvor Provst *Winther* kærligt og smukt holdt Aftenandagt med os, og vi sang Confirmationscantaten under lydher Opmærksomhed.

Saa kunde vi om Onsdagen glade drage hver til sit, styrkede og berigede, som hver især trængte til det, taknemlige for, hvad der var ydet os, tilskyndede til at omsætte det modtagne i Daad.

Frater minor.

SORANER-KEGLE-AFTEN 1942

Som det erindres, blev Fabrikant *Palle Wodschow* SORANER-KEGLEMESTER ved Kegleturneringen i Frederiksberg Restauranten, Allégade 10, i Fjor og tilkæmpede sig den soranske Kegel-Vandrepokal.

Forskellige Soraner-Hold er allerede gaae i Træning for at fravriste Kegelkongen hans Mestertitel og Pokalen, og Kegel-Turneringen er nu fastlagt at skulle finde Sted *Søndag den 18. Oktober Kl. 19* (alle Hverdage optaget) paa Byens nyeste og bedste Baner i *Forsvarsbrødrenes Hus i Gothersgade 137*.

Deltagelsen i Konkurrencen er gratis for Soransk Samfunds Medlemmer — men man bedes venligst melde sig senest Dagen før til Sekretæren: *Johan G. Madelung, Admiralgade 21, 3. Telefon Palæ 1207 y*.

Umiddelbart efter Kegel-Konkurrencen vil Soranermesteren blive promoveret under en paafølgende beskedens selskabelig Sammenkomst.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Følgende gamle Soranere har indmeldt sig som Medlemmer af Soransk Samfund i Tiden fra den 6. August til den 31. August 1942:

stud. jur. *Mogens Schäffer*, Jacobys Allé 13 (S. 1940).
stud. med. *Ernst Joachim Hansen*, Østbanegade 155 (S. 1937).

Snedkermester *Einar Hansen*, Storeg. 38, Sorø (R. 1917).
Departementschef *Einar Cohn*, Sommervej 2, Chl. (S. 1903).

*

Firmaet C. Licht (Murmester *O. Licht* (R. '97)), der nu har tilendebragt Arbejdet ved det store Kaserneetablisement i Høvelte, har faaet overdraget Opførelsen af Kaserneetablisementet i Jægerspris. O. Licht kan forøvrigt den 1. Oktober fejre 40 Aars Jubilæum for sin Indtrædelse i Firmaet C. Licht.

*

Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox* blev hyldet meget hjerteligt paa sin 75 Aars Fødselsdag. Soransk Samfund sendte Dommeren en Kurv med Blomster og Vin samt en Platte. Fra Samfundets Afdelinger og mange gamle Soranere indløb der hjertelige Lykønskninger. Gymnasiastklubben *Baldur* sendte ogsaa en Lykønskning, og — ufortalt alle de andre — var det maaske denne, der glædede Formanden mest.

*

Fjerde Bind af den store Danmarkshistorie, som udkommer paa Schultz' Forlag, udsendes i Løbet af Efteraaret. Dette Bind omfatter Tiden 1788—1864. Professor *Vilhelm Andersens* Bidrag er en Skildring af Tidens aandelige Rørelser under de politisk afgørende Forhold.

Paa samme Forlag udsendes *Ingemanns* Morgen- og Aftensange, illustreres af Tegneren Ib Andersen.

*

Arne Stenbæk (S. '37) tog i 1941 Lærereksamen ved Vordingborg Seminarium og er fra dette Skoleaars Begyndelse ansat ved M. Mørks Skole i Hillerød.

*

Af Dansk Tidsskrift-Index, der udgives af Statens Biblioteksvæsen, er udkommet 27. Aargang 1941. Index indeholder — saavidt konstateret — 16 Henvisninger til Soranerbladets Aargang 1941.

*

Operetten »Madame Sherry«, som ved Sæsonens Begyndelse havde Premiere paa Det ny Teater, er iscenesat af Redaktør *Henry Helsen* (udm. V Kl. '05). *Helge Refn* (S. '27) har leveret Dekorationerne.

*

Den store Salatfabrik »Ipse« paa Vodrofsvej, som af afdøde Fabrikant Steffensen og Hustru var testamenteret Fabrikens Funktionærer og Arbejdere, er af disse omdannet til et Aktieselskab, i hvis Bestyrelse Landsretssagfører *Alexis Green-Andersen* (S. '22) har Sæde.

*

Sognepræst i Horsens *Cort Ejnar Trap Engsig-Karup* (S. '05) arbejder sammen med Komponisten Vagn Holmboe paa en Kantate til Sømandsmissionens 75 Aars Jubilæum, der indtræffer sidst paa Aaret.

*

Grosserer *Christian Vilhelm Alfred Hansen* (udm. af III R. '97) fyldte 60 Aar den 26. August. Han har i en Aarrække som Bestyrelsesmedlem i Foreningen af Importø-

rer af Skrivemaskiner i Danmark varetaget Posten som Kasserer.

*

I Søllerød Kirke viedes Fredag den 28. August Frøken Lisbeth Selmer, Datter af Direktør for Skandinavisk Motorkompagni Axel Selmer, Holte, til Civilingeniør *Christian Mourier*, Thisted (S. '36).

*

Niels Kristian Hermansen, som i Sommer tog matematisk-naturvidenskabelig Studentereksamen fra Sorø Akademis Skole, fik ved Translocationen fra Sorøansk Samfund overrakt Sorø-Bogen.

*

Lørdag den 29. August viedes i Herning Kirke Frøken Ellen Jespersen, Datter af Fabrikant Johs. Jespersen, Herning Klædefabrik, til Sekretær i Gutenberghus *Bjørn Ludvig Bjørnstad* (S. '30).

*

Redaktør *Henry Hellssen* (udm. af V Kl. '05) har fra 29. August overtaget Redaktionen af det af »Berlingste Tidende« udgivne »Billedbladet«.

*

Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) udsender paa Ejnar Munksgaards Forlag en Samling Essays med Tilen »Rast undervejs« og et Værk om Kimbrene, de gamle Jyders Historie.

*

Professor, Dr. phil. *Niels Erik Nørlund* (S. '03) udgiver paa Ejnar Munksgaards Forlag et Kortværk i tre Folio-bind efter Johannes Mejers Kort over det danske Rige, udført i det 17. Aarhundrede i Farver, men aldrig trykt.

*

Direktør *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09) udsender paa Ejnar Munksgaards Forlag en Bog om Billedhuggeren Saly.

Paa Redaktør *Viggo Laustens* (R. '22) Grav paa Tønder Kirkegaard afsløredes der paa hans Fødselsdag den 31. Juli en Mindesten, rejst af hans Venner ved Bidrag fra alle Egne af Landet.

*

Ekspeditionssekretær i Trafikministeriet *P. V. A. Feilberg* (IV Kl. H. '00) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Civilingeniør *Orla Gerdil* (S. '27), der driver selvstændig Entreprenørvirksomhed, har af Hvidovre Kommune faaet overdraget Arbejdet med at regulere Hvidovregroften.

*

Den 18. August var den første egentlige Skoledag paa Sorø Akademis Skole efter Sommerferien. Ved Lovsangen om Morgenen sang man Grundtvigs Morgensalme »Morgenhanen atter gol«. Rektor *West* bød velkommen, navnlig til de nye Elever, og udtalte bl. a.:

Kammeratskabet bør stadig være Kendetegnet for Skolen, det giver den Styrke og er til stor Værdi for os alle. Men hvis I vil have Udbytte af Jeres Ophold her, maa I selv gøre meget. Slid giver Ro og Selvfølelse, saa vi der ved gavner den Pligtfølelse, der bør præge os alle i Arbejdet. Mottoet for Aaret bør være godt Kammeratskab og godt Arbejde for hver enkelt af Jer, saa er I med til at kaste Glans over Jeres gamle Skole.

Man sang »Kong Fredrik, glæd dig i din Grav«, Rektor udbragte et trefoldigt besvaret Leve for Skolen, og man tog derefter fat paa Dagens og Aarets Arbejde.

*

Komponisten *Vilhelm Rosenberg* (S. '81) fyldte 80 Aar den 20. August og modtog en Hilsen fra Sorøansk Samfund. Radioen fejrede ham med en 50 Minutters Udsendelse, hvor man bl. a. hørte hans Hustru, Skuespillerinden Clara Rosenberg recitere hans Tonedigt »Palmerne« med Sophus Michaelis' Tekst, og Tivolis Orkester spillede hans »Gammel fransk Suite« i Koncertsalen.

<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>	<p>Siden 12. Juni 1942</p> <p>Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>	
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiedie</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolej Plads 32 - Palæ 5648</p>	
	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskiftet 30 (vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>

Louis E. Grandjean (udm. af II G. '14) har skrevet et Værk om Herman Bangs Digtning; Bogen udkommer hos Gyldendal.

*

Dansk Forening til nordisk Sprogøgt, hvis Formand er Lektor *Mogens Nissen* (S. '07), har udsendt første Hæfte af »Vort nordiske Modersmaal«. I dette redegør Mogens Nissen for Foreningens Opgaver.

*

Professor, Dr. phil. *R. Spärck* (S. '14) har i en Afhandling i Værket »Dyr i Natur og Museum« udregnet, at der her i Landet er c. 800,000 rugende Maager og henved et Par Millioner Maager ialt.

*

Premierløjtnant ved 15. Bataillon *Robert Svend Andersen* (S. '32) er fra 1. September d. A. udnævnt til Kaptajløjtnant.

*

Paa Hagerups Forlag udkommer af Memoirer en ny Serie »Svundne Tider, Erindringer og Breve«, som Kontorchef *H. G. Olrik* (S. '95) har redigeret sammen med Bibliotekar *Dumreicher* og Dr. phil. *Topsoe-Jensen*.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. '01) er Mester for Arrangementet ved Snedkerlaugets sekstende Møbeludstilling i Kunstindustrimuseet.

*

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) følte sig under et Ophold hos Familie i Næstved i Begyndelsen af September mindre vel tilpas og blev indlagt hos Overkirurg *Hans Tønnesen* paa Præstø Amts Sygehus. Efter et Par Dages Forlob var han dog atter saa rask, at han kunde udskrives. *Vilhelm Andersen* fylder den 16. Oktober 78 Aar.

*

Efter Sædvane faar *Hans Majestæt Kongen* paa sin Fødselsdag den 26. September overrakt et Festskrift fra Københavns Universitet. Dette Aars Festskrift er forfattet af Soraneren, Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) og hedder »Operahus og Casino« med Undertitlen »Studier i det italienske Logeteater 1670—1830«.

*

Deu kgl. danske Gesandt i Athen *S. P. Duurloo* (S. '09) er i denne Eftersommer hjemme paa Orlov.

*

Cand. pharm. *Børge Ishøj* (S. '34) har indgaaet Ægteskab med *Tony Stengade*, Datter af *Skibsfører, Stengade, Hellerup*.

Ved kgl. Resolution af 27. Juli er Rejsesekretær under Udvalget for Indre Missions Børnegudstjeneste, Pastor *D. V. Christensen* (S. '29) beskikket til Sognepræst for Sønderhaa og Hørsted Menigheder i Aalborg Stift.

Forlovelse er indgaaet mellem Frk. *Birte Christoffersen*, Datter af Sekretær i Ø. K., Dr. polit. *M. Christoffersen*, og Journalist ved Politiken, *Adam Wiehe* (R. '35).

*

Overretssagfører *Knud Scott Deichmann* (S. '01) fyldte 60 Aar den 31. August.

*

Mag. art. *Erik Iversen* (udm. af IV M. '23) har faaet Tilladelse til at anlægge og bære det finske Frihedskors med rødt Kors af 4. Klasse.

*

Stud. theol. *Christian Bakmann Christensen* (S. '36), der hidtil har boet paa Regensen, er blevet udnævnt til Alumne paa Borchs Kollegium.

*

Stud. theol. *Jakob Krarup* (S. '37) er blevet Alumne paa Studentergaarden.

*

Genealogen, stud. theol. *Otto Vilh. Sommer* (S. '37) er blevet Kontorassistent ved Københavns Politi.

Undervisningsministeriet har ansat cand. mag. *B. Blangsted* som midlertidig Timelærer ved Sorø Akademis Skole fra 1. Oktober.

Grosserer *Oscar Emil Benthien* (udm. af 3. R. '98) fyldte 60 Aar den 24. September.

Tidligere Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Kontorchef *Ludvig Wagner* (S. '91) fylder 70 Aar den 30. September.

Trælæstforvalter *Orla Rütt* (R. '33) er blevet gift med *Inger Neble*, Datter af afdøde Købmand *Alfred Neble*, Nykøbing F.

*

Forlovelse er indgaaet mellem *Ove Mourier* (R. '29) og Frøken *Kirsten Gram*, Hørsholm Skovridergaard.

*

Civilingeniør *Anton Kjølby* (S. '33) er blevet gift med Husholdningslærerinde *Karen Wolffsen*.

Repræsentant *John E. Hemmingsen* (R. '31) er blevet gift med *Lydia Folbusch Nierenz*, Datter af Kammermusiker *Nierenz*, Berlins Statsopera.

Politikommisær, cand. jur. *Holger Frandsen*, Roskilde (S. '27) er blevet gift med *Astrid Skødt*, Datter af afdøde Proprietær *Skødt*, Bramminge.

*

Tidligere Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole cand. mag. *C. R. Kilsgaard* er fra 1. August ansat som Timelærer ved Esbjerg Statsskole.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 10

OKTOBER 1942

PROFESSOR, DR. JOHANNES BRØNSTEDS TALE VED RUSMODTAGELSEN SØNDAG DEN 4. OKTOBER

Unge Medsoranere, Realister og Studenter!

At gaa fra Sorø Akademis Skole, hvor I har været i Topklasserne og har betydet noget, mente I da, over til Storbyen København, hvor I skal begynde for jer selv — det er en ejendommelig Fornemmelse. Jeg husker den selv meget godt. En Følelse af, at et Fodfæste glider bort, og at man ikke lige straks har fundet et nyt og sikkert. Det er som at skifte fra det større til det mindre. For ganske vist tager Rustalerner nok skyldigt Hensyn til de nybakte Studenter, men det bliver paa den anden Side maaske det eneste Hensyn, der i længere Tid tages til jer! I Studenterverdenen er Russerne de smaa, og der vil blive nok at lære paa alle Leder og Kanter. For Realisterne gælder noget lignende; det kan være, at Tilværelsen vil te sig noget haardhændet. Livet skal nu begyndes, og Erfaringerne kan ikke gives jer af andre. Hvad en ældre siger, glemmes snart, men hvad man selv oplever huskes, fordi Modgang svider, og fordi Medgang kan faa det til at blusse i Sindet. I har nu Kræfterne i Behold og skal til at bruge dem.

Til Realisterne vil jeg sige: vær nøjsomme og udholdende, tilpas jer til Kaarene og arbejd jer støt op gennem Graderne; kend jeres Fag og Bestilling tilbunds; det vil blive en Styrke senere hen, naar de større Stillinger naas. Og til Russerne, I som nu har flere Aars frit Studium for jer: gaa til Kilderne, lad være med at nøjes med den sekundære Viden. Det er sandt, at ikke alle kan eller skal blive Videnskabsmænd, men det er dog rigtigt, at den akademiske Kvalitet beror paa, at man bruger sin Tanke og efterser Fænomenernes Bund og Rødder. I vil faa at mærke, hvor dejligt det er at udvide sine Kundskaber, at lægge Omraade efter Omraade ind under sin Viden. Tag fat paa Studiet med Friskhed og sky ikke Anstrengelser, heller ikke dem man plejer at kalde Studiets Ørkenvandring. De faar en Ende, naar I sætter Energi ind.

Sorø er fælles for alle os, der her er samlet. Stol paa, at det er et godt Udgangspunkt, I her har faaet. Soransk Samfund værner om vor stolte Skoles Traditioner. I vil her træffe Kammerater, og I vil frem gennem Aarene kunne mindes de Sorødage, der endnu er nye, men som, før I ved af det, bliver gamle. Men Ungdom er ikke skabt til Fortaben i Erindringer. Lad Sorø være et stort stærkt Minde, men lad det ikke sinke Jer eller blødgøre. Det er Styrke vi har Brug for i Nutidens Danmark, ikke Idyl. Husk, at

Sorø er ikke først og fremmest den stille blanke Sø med blidt spejlende Skove, nej Sorø er et Kraftcenter, der Aar efter Aar trofast giver sit Tilskud af ny dygtig Ungdom til Danmarks Samfund. Det er derfor vi er stolte af Skolen. Den gør sin Pligt, og vi, der er gaaet ud fra den, skal gøre vor.

Danmark er et gammelt sundt Kultursamfund, hvor alle Kræfter staar i indbyrdes Samspil, og hvor nyt naturligt vokser frem af gammelt. Derfor staar der i Soranerkantaten, at kun paa Fortids Skuldre kan Foden faa Fæste, og derfor spørger den, hvad selv Sorøs aarhundredlange Liv vel var værd, om ikke Danmarks mange Tusindaar gav det Perspektiv. I denne meget alvorlige Tid er det ikke Skade at tænke tilbage paa de svære Kriser, vor Nation har gennemgaaet, uden at Livskraften svandt. Jeg kunde have Lyst at pege paa to bestemte Situationer, den ene meget fjern i Tid, den anden noget nærmere, men begge præget af den Alvor og Strenghed, der opstaar, naar et Folk gribes om Hjerterødderne.

Den første af disse Tilstande staar nu bleg i sin Fjernhed, og jeg skal kun ganske kort berøre den. Det er Danmarks Overgang fra en mild, rig og solbeskinnet Tilværelse i Bronzealderen til en haard Skæbne i den tidligste Jernalder. Da ændredes Klimaet fra varmt og tørt til koldt og regnfuldt, da ødelægtes det primitive Landbrug, da stoppedes Handelsvejene mod Syd og Vest, da standsede Metalimporten, da opstod Armod, Misvækst og Nød. Dette skete samtidig med den klassisk-græske Kulturs Blomstring ved det gyldne Middelhav i Syd. Men Jordfundene i Danmark viser os, at Landet kæmpede sig igennem, og at Modgangen ansporede til Opfindsomhed og Haardførhed. Forbedringer og Fremskridt opstod som Modvægt, Fremskridt i den materielle Kultur, Forbedringer i Husbygning, Dragt, Haandværk og Redskabsteknik. Et nyt og stærkere Danmark fremstod, da Snævringen var passeret.

Den anden store Begivenhed i Landets Historie, som jeg her tænker paa, er Stormen paa København 1659. Da man herhjemme i Aaret 1909 fejrede 250 Aars Mindet for denne Kamp, holdt en af mine nu afdøde Lærere paa Sorø Akademi en Tale for Skolens Elever. Jeg gik dengang i øverste Klasse, og jeg har længe husket denne Tale som en mærkelig dystert Tilkendegivelse. Jeg slog nu efter i Skoleprogrammet for 1909, Indbydelsesskriftet som det hedder, og her fandt jeg Talen aftrykt. Den Mand, der holdt den, var en fin

og ædel Personlighed, og det greb mig, da jeg læste hans strenge Ord. Jeg skal her citere nogle af dem, og I vil da se, at Tanken paa det, som nu er overgaaet Danmark, allerede dengang beskæftigede Sindet hos kloge og fremskuende Mænd. Han spørger: »Har Danmark Udsigt til, i Fremtiden at kunne hævde sig i Rigernes Tal?» og han tilføjer: »Hvor stor eller hvor ringe Faren over os er, hvor nær den truer, derom veed ingen af os her noget sikkert; men at Faren er der, og at vi for Alvor maa regne med den, det kan vi ikke afvise.« Og saa fortsætter han med disse tunge Ord:

»Hvor stort et Gode det er for os, at Danmark endnu bestaar som selvstændig Stat, det kan vi ikke — vi maa sige: til al Lykke ikke — udmaale tilbunds: for vi har ikke gjort Modprøven. Til al Lykke kan vi kun ane det Liv som et ufrigt Danmark, ufrigt selv i lempeligere Form, maatte byde os. Et Liv, maaske i Beskæmmelse, i al Fald i dyb Haabløshed overfor det der eengang var tabt og aldrig kunde ventes genoprettet — for gennem den Port vi saa var jaget — eller gledet — ind igennem, gik der næppe nogen Vej tilbage: — og saa velsagtens et Liv under ydre Byrder, maaske nok saa tunge som hvad vi nu vilde kalde lovlige tungt: med Skatter og Værnepligt — en Pligt til at værne, nu ikke længere saa meget os selv som den Fremmedes sikre Besiddelse af os; et Liv alt i alt som den Ynglings i Visen, af hvem den vilde Ravn havde suget Hælften af hans Kraft og Hjerteblod. Men var det dog ikke muligt — kunde man sige — at vi selv under de Forhold vilde vedblive at hævde os som et Folk, bevare vort Sprog og vor egenartede Kultur? Ja, ingen veed det; der er ingen der veed, om netop det danske Folk, naar det først var blevet ufrigt, vilde eje Kraft og Sejghed nok til at leve videre som Folk endda. At andre Folkeslag har mægtet det, er ikke noget Bevis for os. Der er ganske vist en Del af vor Nation, der har bestaaet den Prøve hidtil, under Fremmedherredømme; men heller ikke det kan være noget fuldgyldigt Bevis for os; for de dernede har jo netop Danmarks Rige ved Siden af sig, til Opmuntring og til at nære deres Haab. Der er da den Mulighed, at naar vi først ikke længere har noget Rige, kunde den Tid komme, da vi ikke heller var noget Folk.«

Saa indgaaende har Tanken om, hvad der kunde ske, beskæftiget denne Lærer for Soranere. Vi er et Rige, men vi lever i Slagskygge. Jeg har nu den Tro, at hvad der end sker i Fremtiden, vil dansk Folkeand, hvis sejge Rødder gaar Tusinder af Aar tilbage i Tiden, kunne hævde sig. I, der er udgaaet fra vor gamle Skole i Sorø, I skal yde jeres Skærv til den uforgængelige Sum, der hedder Dansk Folkefællesskab.

Johannes Brøndsted.

PRORECTORS TALE

Ved Rusmodtagelsen den 4. Oktober holdt Københavns Universitets Prorektor, Professor, Dr. phil. O. E. Ravn ved Frokosten i Handels- og Kontorist-Foreningen denne Tale:

Paa Københavns Universitets Vegne vil jeg gerne takke Dem, Hr. Formand, for de Ord, De rettede til vort Universitet, og idet jeg bringer Universitetets Hilsen til

Soransk Samfund, adresserer jeg den især til dette Aars Russer fra Sorø.

De har faaet Deres Uddannelse — den højeste vort Samfund byder de ganske unge — i hvad der fra een Side set kun er een blandt dette Lands — er det ikke 62 fuldstændige højere Almenskoler. Universitetet tager med Glæde imod sine yngste Studenter, hvorfra de end kommer herind. Men vi vil have Lov til at modtage Studenterne fra Sorø Akademi med en særlig varm Hilsen.

Da De den 2. September, i Stimlen af hele Landets glade Studenter-Ungdom stod foran vort Universitets Hovedbygning, stod De foran et Værk fra den samme Bygmesters Haand, der i Forvejen havde fuldført Akademiet. De havde da lagt bag Dem en Institution, hvis Trivsel gennem Aarene for en stor Del skyldes den store Indsats af en Professor — og Kurator — ved dette Universitet.

Men som denne Mand var noget mere og noget meget større end en Professor, — som Universitetet er noget mere end Bygningen paa Frue Plads — det er jo, som dets Navn lyder, til Forskel fra alle andre højere Læresteder Centralstedet for dansk Aandsarbejde (til Tider for Nybrud i dette, og altid for Studiet deraf og Arbejdet dermed) — saaledes er Akademiet mere end det Hus, hvor De sad paa Skolebænk. Vi andre har hørt og læst om de Strømninger, der har gaaet i de aandelige Luftlag over Sorø — De har Aar igennem indaandet denne Luft. Vi tror, at De i særlig Grad maa føle Fællesskabet, naar De herinde samles under Devisen paa Universitetets Talerstol: i Aand og Sandhed.

Universitetet venter af alle sine Studenter, at de vil tjene deres Land. Vi venter det ikke mindst af Dem. Denne Tjeneste er Deres Arbejde med Deres Studium hjemme, i Auditoriet, i Laboratoriet. Og vor Rektor har i Aar, som hvergang han byder unge Velkommen, rettel denne Appel til Dem: brug Deres Fritid godt. Blandt det meget og udmærkede, som her byder sig til, maa Deres Samliv med Kammeratter i Soransk Samfund være et stort Privilegium. De er blevet Studenter i en Tid, der stiller store Krav til Hjerne og Nerver, Hjerter og Karakterer.

Samling om Deres Studium, god Udnyttelse af Deres Fritid — begge i det smaa følgende Sorø-Linien i vor gamle Historie — vil gøre det lettere for Dem i en haard Tid ogsaa udadtil at finde den rette Form — at efterleve vor Konges Bud om en Optræden, den danske Student værdig.

Et Leve for Sorø-Studenten af 1942: Han leve!

SORANER-AFTEN I NOVEMBER

Onsdag den 11. November Kl. 20 afholdes i Malerisalen i Hotel Cecil (Karnappen) Soraner-Aften, hvor en af Sorø's mest produktive Forfattere, Historikeren, Doktor phil. *Olaf Carlsen* vil tale om en af forrige Aarhundredes fremragende Danske: *August Regenburg* (Soraneren — den høje slesvigske Embedsmand — Sprogreskripterens Fader — Departementschefen — Æresdoktoren — Etatsraaden — Storkorsridderen. 1818—95).

Efter Foredraget samles Deltagerne ved Smørrebød — Øl — Kaffe — som (incl. Betjening) leveres for en Enhedspris af 5 Kr. pr. Kuvert. Smør- og Brødkort medbringes.

Af Hensyn til de gældende Restriktioner anmodes man om at melde sig til Sekretæren, cand. jur. *Madelung*, Admiralgade 21, Telefon *Palæ 1207 y* mellem Kl. 12—13 og efter Kl. 19, senest Mandag den 9. November Kl. 20.

Arrangementsudvalget.

FÆDRELAND

Her bringes det Digt — forfattet af en anonym gammel Soraner — som Aksel Dahlerup reciterede ved Begyndelsen af Rusmodtagelses-Frokosten i Handels- og Kontorist-Foreningen den 4. Oktober.

I Tusinde af Aar
blev Danmarks Rige heget,
og Danskhed værnnet gennem Sprog og Slægt.
Med Dannebrog i rødt og hvidt staa Saga tegnet,
og under Kors blev slagne Vunder lægt. —
Med Folkestyre, som til Ansvar maner,
vi Hjemsted fandt blandt Nordens frie Svaner
med Ret og Fred som Livets Maal og Værd.

Da mørknede det. Som Sky
hen under Himlens Buer
fløj Fugle frem med Sus af vinget Staal.
Der blev saa stille — ganske tyst i Danmarks Stuer,
da Land — som Konge — søgte Fredens Maal.
Vel højedes mod Jord da Fjederhammen;
dog, Folket tættere nu rykkede sammen,
og Ærens Krans staa ved de faldnes Grav.

Til Konge og til Folk
det Løfte klart er givet,
at efter Krig staa Danmarks Frihed fast.
Vi ønsker Fred paa Jord og Aandens Kraft i Livet;
Gid Fredens Engel komme vil i Hast.
Hver paa sin Plads maa yde nu det bedste,
og mer' end hidtil skærme om sin Næste
med fælles Sind mod Fare, Nød og Savn.

Om knugende og mørkt,
om hvad vi end vil møde,
husk — Gøgen kikkede som altid før.
Som altid før, staa Danmarks Roser yppig røde,
og Hylden blomstrer foran Hjemmets Dør.
Vi priser Sol og gylden Høst paa Sletter,
og mødes vi i Danmarks lyse Nætter,
da toner det: Her er et yndigt Land.

AARSFESTEN

SØNDAG DEN 4. OKTOBER 1942

Med c. 150 Deltagere formede Soransk Samfunds Aarsfest sig som en livlig, meget smuk, af en varm og inderlig Fædrelandskærlighed baaren Sammenkomst. Festen fandt igen i Aar Sted i Universitetets mindre Festsal i den gamle Metropolitanskole, som med vanlig Beredvillighed var stillet til vor Raadighed af rector magnificus. Da Festen tog sin Begyndelse Kl. 11,30, var Salen fyldt til sidste Plads, og Kammerater, der ikke havde løst Adgangskort, gik forgæves, der kunde ikke sidde flere i Salen, endda man havde anbragt Musikken i det tilstødende gamle Klasselokale. Som Repræsentanter for Universitetet havde Prorektor Professor *O. E. Ravn* og Kurator *Korsgaard* efter vor Indbydelse indfundet sig, endvidere Professor *Brøndsted*, Rektor *A. J. West*, Kontorchef i Undervisningsministeriet *Paludan-Müller* og Æresmedlemmerne Professor *Vilhelm Andersen* og Murmester *O. Licht*.

Af den store Skare Dimittender havde c. 50 efterkom-

met vor Indbydelse, og Frygten for at Studenterforeningens Rusgilde, som var afholdt Aftenen før, skulde virke slappende paa de unge soranske Studenter Fremmøde, viste sig grundet.

Af Jubilarer var der mødt en glædelig stor Flok. Som 60 Aars Jubilarer mødte *Vilhelm Andersen* og Arkitekt *E. Mandrup Poulsen*, som 50 Aars Politimester *Leopold Rosen*, Læge *Peter Kabel*, Lærer, cand. theol. *Hans P. H. Andersen* og Pastor *Niels Juel Wamberg* samt Realisterne Ingeniør *Carl Schon*, Baron *Carl Henrik v. Eggers*, Kaptejn *Valdemar Egenfeldt-Nielsen*, Ingeniør *Chr. Brandt Holst*, Elektroingeniør *Hartvig Fabricius* og Prokurist *V. E. Smidt*, som 40 Aars Direktør *A. Ch. Louw*, Ekspeditionssekretær *H. Møllerup* og Professor Dr. phil. & theol. *Johs. Pedersen* og som 25 Aars Kordegn *Janus Øssersen*, Kaptajn *Erik Frigast*, Frøken *Astrid Henriksen* og Dr. tehn. *Søren Berg* samt Realisterne Elektroinstallatør *O. Jensen*, Fuldmægtig *C. C. E. Hoffgaard*, Bogholder *Johan Jensen*, Proprietær *Erik Briand Clausen*, Snedkermester *Einar V. Hansen*, Tømremester *Axel Erting*, Sognefoged Forpagter *Einar Larsen*, Bankkasserer *Henry Einar Nielsen* og Trikotagehandler *Knud Ingerslev*.

Formanden, Dommer *John Knox* bød velkommen til den store Forsamling, hilste særlig de unge Dimittender og Jubilarerne og takkede specielt Københavns Universitet for dets store Velvilje ved nu for tredje Gang at give os saa skønt et Husly, han sluttede med at udbringe et af 3 Hurraer besvaret Leve for vor gamle Skole. Efter at Musikken havde spillet den altid ildnende Soranermarch, fik Professor *Johs. Brøndsted* Ordet og holdt den andet Steds i Bladet gengivne, alvorlige og indtrængende men dog stærkt fortrosthingsfulde Indtrædelsestale til de unge Dimittender, Realister samt Studenter. Derefter opførtes den evigt unge og evigt skønne Kantate, mønstergyldigt sunget og spillet samt reciteret. Formanden takkede først Professor *Brøndsted* for hans Tale til de unge og derefter Recitatoren, Reportagechef *Axel Dahlerup* og de Herrer, der havde glædet os med deres smukke Sang og Spil, specielt Kammeraterne, Ekspeditionssekretær *Otto Mackeprang*, Læge *Gudmund Magnussen* og *Steen Secher*.

Derefter fandt Immatrikuleringen Sted. Enkeltvis blev de mange unge unge, hvoriblandt kun én ung Pige, Rektors Datter, kaldt op til Kathederet, hvor de fik overrakt Phoenixemblemet og Medlemsbrevet og gav Formanden deres Haandslag paa altid at ville stræbe efter at gøre Moder Soer og Skolen Ære, altid at være trofaste gamle Soranere. Formanden betonede derefter de unge nu »gamle Soranere«s Rettigheder og indprentede dem varmt deres Pligter, ikke mindst overfor deres Fædreland. Efter de unges Indvielse blev de kære Jubilarer en for en kaldt op til Kathederet, hvor de under Forsamlingens kraftigste Bifald modtog den eftertragtede Phønixnaal og maatte trykke den lykønskende Formand i Haanden.

Med en fejende flot Marche sluttede Festens mere højtidelige Del, hvorpaa man begav sig over Frue Plads til Handels- og Kontorist-Foreningen, hvor den store Forsamling snart sad bænkedes saa vidt muligt klassevis ved de lange Borde. *Dahlerup* reciterede et til Fædrelandet af en Kammerat forfattet, smukt Digt, hvorpaa Formanden udbragte et af ni Hurraer besvaret Leve for Konge og Fædreland. Der var derefter Madro til Snitterne og Oxefiléten, og først ved Osten tog Formanden Ordet og talte for Københavns Universitet, Prorektor, Professor *Ravn* takkede og henvendte sig specielt til de unge soranske Studenter. Efter Afsyngelse af *H. G. Ollriks* smukke Sang »Du Skole, som har værnnet os« talte *Vilhelm Andersen*

for vor gamle Skole, Rektor *West* takkede og udbragte en Skaal for Soransk Samfund. Kort efter bragte en af Russerne, Student *Niels Lisborg* de gamle Soranere en meget smuk Tak, hvorpaa Pastor *Wamberg* paa 50 Aars Jubilarenes og Proprietær *Erik Briand Clausen* paa 25 Aars Jubilarenes Vegne frembar deres meget anerkennende Tak. Efter at Formanden havde rettet en Tak til Rektor *West* og til Jubilarer og Æresmedlemmerne blev Bordet hævet, og man begav sig til Kaffeboardene i den tilstødende Sal. Her talte blandt andre Politimester *Rosen* meget smukt og varmt for Norden og dens Enhed, og Klokker blev næsten 15½, inden Kammeraterne brød op fra det udmærkede Samvær. Inden dette skete, sang vi *Aage Lunds* prægtige Sang »I Øst — i Vest — i Syd og i Nord« og sendte ham en Hilsen, ligesom vi mindedes *Ebbe Hamerik*.

Direktør *Rasmusen* var under hele Festen den scenevante, fortræffelige Toastmaster. Der indløb Telegrammer fra to meget trofaste Kammerater, vort Æresmedlem Redaktør *E. Schiøtt-Christensen*, Aalborg og Kontorchef *Aage Muus Thorkilsen*.

Denne Fest vil — ikke mindst under Hensyn til Tidens dybe Alvor — staar særpræget i Soransk Samfunds Annaler.

*

K.

Thorkilsens Telegram lød: Soranerhilsen til samtlige Deltagere. Speciel Hilsen til 50 Aars Jubilarerne.

Schiøtt-Christensen telegraferede: Gid Frokost og Humør ikke smager af Rationering. Tak fordi Kammeraterne ogsaa vilde se mig ved Aarsfesten.

SORØ AKADEMI

PAA FINANSLOVEN

Paa det i indeværende Rigsdagssamling fremsatte Forslag til Finanslov for Finansaaret 1943—44 er Sorø Akademis Skovvæsens Indtægter af Træmaterialer med Fradrag af Deputater opført med 824.010 Kr. mod 783.535 Kr. i indeværende Aar. Af Forslagets Beløb hidrører 532.934 Kr. fra 1. Distrikt og 291.076 Kr. fra 2. Distrikt.

Hugsten er ansat i nær Overensstemmelse med Distrikternes Driftsplaner, og som Grundlag for Salgsværdien er benyttet de omkring Slutningen af Finansaaret 1941—42 gældende Salgspriser.

Af Indtægter kan nævnes: Refunderet Opskovnings- og Tilkørselspenge 105.700 Kr., Høslet og Græsning 1000 Kr., Jagtindtægter 3300 Kr., Leje- og Forpagtningsindtægter 16.400 Kr., tilfældige Indtægter 6500 Kr., Værdi af Deputater 8526 Kr., Salg af Lagerpladser og Tømmerskure 379.000 Kr.

Af Udgifterne andrager Lønninger, Kontorhold m. v. 98.900 Kr., Understøttelser m. v. 26.462 Kr., Bygningsudgifter 38.700 Kr., Opskovning, Tildannelse, Transport m. v. 665 Kr., Salgsudgifter 8800 Kr., Kultur- og Skovforbedringsarbejder 114.100 Kr., Skatter og Afgifter 80.000 Kr., Jagtudgifter 2505 Kr., Kontorudgifter 7350 Kr., forskellige og overordentlige Udgifter 5350 Kr., Deputater 8526 Kr.

Opholdsafgift og Skoleafgift for Elever og Alumner ved Sorø Akademis Skole er beregnet til 79.000 Kr., nemlig 19.000 Kr. som Skoleafgift og 60.000 Kr. som Opholdsafgift

for 150 Alumner. Udgifterne til Lærerlønninger er anslaaet til 206.460 Kr.

Paa Finanslovsforslaget er bl. a. opført følgende Bevillinger: 10.000 Kr. til Tilbygning til Stuehuset ved Skovfogedstedet i Lille Bøgeskov, 8700 Kr. til Akademihaven og Kirkegaardene, 10.800 Kr. til Køkkeninventar, 4000 Kr. til Sømmenslutning af Skolens og Sygehusets Varmeanlæg og 4500 Kr. til Haandvaske i Personalesoveværelser.

LOUIS E. GRANDJEANS BOG

OM HERMAN BANG

Herman Bang indkom, 15 Aar gammel, i Sorø Akademis Skole den 1. Maj 1872 og forlod den i Sommeren 1875 med Studentereksamen. Han døde under en Amerikarejse i Vinteren 1912 og ligger begravet paa Vestre Kirkegaard i København. Graven, som efter Bangs eget Ønske kun er dækket af et Græstæppe, hjemfaldt den 31. December 1932, men fornyedes — væsentlig ved Indsats fra gamle Soranere og Soransk Samfund — i 20 Aar fra 1. Januar 1937 at regne; i den Anledning afholdtes den 29. Januar samme Aar en lille Højtidelighed ved hans Grav, refereret i Soranerbladets 22. Aargang Nr. 2 Side 11.

Bang vilde ikke have Monument af nogen Art paa sin Grav; han ønskede, at kun hans litterære Værker skulde være hans Eftermæle. Men saa let gaar det nu ikke. Han har faaet adskillige Eftermæler. I Soranerbladet er der saaledes i Tidens Løb skrevet ikke saa lidt om denne, man tør nok mene, aparte Soraner. Bl. a. har *Louis E. Grandjean* i 9. Aargang Side 25 og 11. Aargang Side 75 skrevet et Par Artikler henholdsvis om »Herman Bang og Sorø Akademi« og »To Breve fra Herman Bang«. Til disse to smaa Artikler føjer Grandjean nu en hel Bog »Herman Bang. Et Essay om Mennesket og Digteren«. Den er udkommet hos Gyldendal i dette Efteraar, er uden Tvivl skrevet af Forfatteren con amore og røber, at han har læst mangt og meget af og om Herman Bang, der i levende Live — ikke uden egen Skyld — var saa omtalt og om-diskuteret. Grandjeans Bog har jo, hvad næppe kan skjules, ikke faaet den allerblideste Medfart af de Herrer, som besørger den litterære Kritik og Vurdering i Dagspressen; men en almindelig Læser kan saamænd alligevel godt have Udbytte og Fornøjelse af at give sig i Lag med denne Bog, der beretter adskilligt om Bang, bl. a. om hans Forhold til Sorø og vor gamle Skole, et Emne, der dog vist altid vil interessere gamle Soranere. Til deres Velvilje være *Louis E. Grandjeans* Essay om Mennesket og Digteren *Herman Bang* da hermed anbefalet.

—frey.

DØDSFALD

Fhv. Proprietær *B. Bendtsen* døde den 19. September i sit Hjem i København og bisattes den 24. fra Frederiksberg Kirke.

Bendt Bendtsen var født den 7. Maj 1875 paa Svebøllegaard i Agnsø Sogn i Holbæk Amt som Søn af Forpagter *Bendt Cornelius Bendtsen* (død 5. Juli 1916, 89 Aar gl. paa Daurup pr. Jyderup) og Hustru *Marie, f. Sørensen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1886 og udmeldtes i Juli 1888 af 1. Realklasse.

Hans to Aar ældre Broder *Karl Christian Bendtsen* indkom ligeledes efter Sommerferien 1886, men udmeldtes allerede i Juli 1887 af 1. Realklasse.

CAUSERI

AF H. L. TRUELSEN, VEDAARSFESTEN D. 4. OKTOBER 1942

Æresborger — Æresmedlemmer og Jubilarer,
hvem Efteraarsløvet om Benene farer.
Se alle vi mange som bare er menige
har slet ikke svært ved at være enige.
Først hædrer vi *dem*, der længst ser tilbage
gennem Tider som gik. —
I mindes nu Ungdommens Sorødage
med varmere Blik,
end dengang I selv var smaa Læseheste
og Læsetiden just ikke det bedste.
I daarligt Humør hed det »Slaveanstalt«
dog oftest pænere Ordene faldt
og hævdet blev Skolens ærværdige Ry
i Saxos, Holbergs og Ingemanns By.
Om hjemmefødt eller »hjemmefede«
I hørte til i Fugl Phønix' Rede.

— — — —
I Klosterporten sad Kloster-Sidse,
og Eugène Ibsen ad Gaden trissed,
mens Jähnigen saadan nærmest svansede,
og gamle *Chrise* gymnastisk dansede.
Naar Gaden var fri — hvad gjorde saa I??
Jo — Jacobsens Hjørne, der var Tobakken,
hos Grølsted den svenske Banco,
det gjaldt at ha' Øjne i Nakken,
I spilled vel nok Fandango!
Mer aabenlyst sad I hos Konditor Due
og »glaned« den skønne med Hat og Lin.
Ja havde I Penge saa ret jer hued
Napoleonskage med Gaasevin.

— — — —
Soldaterkorpset! Et festligt Minde
naar Spillet rørtes — og Fanen førtes
og Fjenden ikke var nem at finde.
Hvor ofte Fuksen var over Duksen.
Hvor Wienerbrød var en Søndags Slik
og Sodavandef en Gudedrik.
Men Alvor var der i Strategien
i Drengeligen — Soldaterkrigen,
Krigsraad holdtes, og Fanger toges
paa Natmanøvve — ih vor I sloges.
Om dette Liv — ret for Drengesind —
staar skrevet hos Digteren *Aage Lind*:

»Hver Søndag erobrer vi Himmel og Jord,
hvad ikke hver Bede kan gøre,
vi traver en Mil i et Landevejsspor
og syv Kilometre i Pløre;
vi bages af Solskin, vi vaskes af Regn,
vi kæmper og dør mellem Grøfter og Hegn.«

— — — —
Og naar *Victur Bruun* jeg nu citerer,
straks Dagliglivet i Glimt passerer:

»Højt troner Kammerduksen ved sin Pult,
streng og myndig,
og Fuxen skælver, thi han ved saa fuldt,
han er syndig;

og han bli'r truet med Baal og Brand,
med Krukkenødder og med Buxevand,
hvis han sover.

Her gaar de Store i deres Magt,
flotte Karle,
lad Lærerne tage sig iagt,
de er gale.

»Den »Odde« bliver s'gu snart for stram,
man maa nok tage sig lidt af ham
med det første.«

Ved Bordet har man en Mine paa
som en Greve,
imellem lidt man jo spise maa
for at leve.

»Det er Kanonvælling, tror jeg s'gu!«

»Maa jeg ha' dine Svedsker, saa maa Du
ha' min Femmad.«

»Paa Sovesalen er der stor Allarm,
man slaas og baskes.

En Pudekamp raser hist saa varm,
her der kladskes.

»Du har ej stoppet min Seng, dit Frø!
Imorgen tidligt stiller Du til Klø
paa mit Kammer.«

— — — —
Og Fremtiden tegned sig vældig fix,
hør blot et Par Vers af *Gustav Brix*.

»Hvis Stilling du søger som Lade-
gaardslem eller Millionær:
en Plads med mangfoldige glade
Minutter og ringe Besvær,
da kan du den faa, før du aner,
naar du i din Ansøgning skriver:
»Desuden bemærkes, jeg er
en gammel Soraner.«

Vil Hoserne grønne du gøre
hos en af det yndige Køn,
og kan ej den skønne du røre
ved Klage, ved Suk eller Bøn, —
da flux et »Ja« frem du maner
fra »Sagens« fortryllende Læber,
naar bare du si'er, at du er
en gammel Soraner.«

Men *Olrik* har slaaet en Stemning fast
om Baand, der binder og aldrig brast.

»Du Natvind, der suser vor Rude forbi,
flyv ud til de sjællandske Skove
og bring, som Du kan det, paa Din Melodi
til Skolen ved den isbundne Vove
et Budskab, en Hilsen med Toner og Klang
af vor, af de gamle Soraneres Sang!«

Og videre frem fra Digterposen,
hvor følsomt skriver saa *Hubert Rosen*:

»Hør Sorø-Minders Løkkelyd,
om svundne Dages Drengefryd.
Der var engang, der var engang,
det lyder her med liflig Klang.
Kukuk.

I Øst, i Vest, i Syd og Nord
fløj Drengene bort fra Moder Sor.
Men mange finder atter hjem,
naar Mindet sagte kalder dem.
Kukuk.

I Skovens Dyb et fredlyst Sted,
hvor Lyset blaaner stille ned.
Her kukker Gøg: Vel mødt igen,
hvor Tiden farer spørløst hen.
Kukuk.«

Men dybest dog toner paa Mindets Streng
den Sang, søm er elsket blandt gamle Dreng:
»Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe,
dets Navn skal aldrig i mit Hjerte dø« —
MOR SORØ — nemlig!
Og nu tror jeg, at Formanden synes, det kan være
for Russerne skal ind til Kaffen.

»Knox«.

KONTINGENTET

De Medlemmer, som endnu ikke har betalt Kontingent for 1942, anmodes indtrængende om at sende Beløbet til Kassereren, Direktør *Alfred V. Rasmussen*, Vesterport 324, København V.

KEGLEKONKURRENCEN

SØNDAG D. 18. OKTOBER

Iberegnet nogle Efternølere, der ikke »trillede« med, havde Keglekampen samlet c. 40 Kammerater af alle Aldersklasser, navnlig unge. Festen afholdtes i Forsvarsbrødrenes ny Forsamlingsbygning Gothersgade 137, hvor der er indrettet rummelig Restaurant og i Kælderen to aldeles udmærkede Keglebaner, som ganske nylig er taget i Brug, og som det var en sand Fornøjelse at spille paa. Vi delte os i 2 Hold og trillede til 250, hvad der tog c. 3 Timer at gennemføre. Det var Juraen, som sejrede denne Gang, uagtet Fortidens to Keglekonger *Effersøe* og *Wodschou* begge deltog, Sejren faldt i omvendt Aldersorden, Keglekonge blev stud. juris *Max Eberth*, og tæt efter ham fulgte som Nr. 2 *Carl Ballhausen* og som Nr. 3 Samfundets Formand *John Knox*. Ved Aftensbordet udbragte Formanden den traditionelle Skaal for vor kære gamle Skole, som hyldedes med 3 kraftige Soranerhurra. Senere kreerede Formanden Stud. juris *Eberth* som Aarets Keglekonge og overantvordede ham den kostelige Pokal med tidligere Kongers indgraverede Navne til i hvert Fald ét Aars Eje og bad ham vare den vel. *Eberth* takkede, og senere talte *Ballhausen* for Formanden.

Stemningen var fortræffelig, og der var almindelig Tilfredshed med saavel Lokaliteter som Forplejning.

K.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Tiden 31. August 1942—8. Oktober 1942 har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Farvehandler *Svend O. Nielsen*, Nørregade 29, Ringsted (R. 1927).

Toldelev *Aksel Larsen*, Toldkamret, Slagelse (R. 1941).

Dyrlæge *P. Madelung*, Reberbanegade 45, S. (S. 1932).

Læge *I. P. Leth Sørensen*, Gigtsanatoriet, Skelskør (1931).

Kontorassistent *Chr. Dethlefsen*, Nørrebrog. 8, 4. (1931).

Civilingeniør *Orla Gerdil*, Gentoftegade 55 A, Gentofte (S. 1927).

Grosserer *Ebbe Nybroe*, Vester Voldgade 131, V. (S. 1931).

Underbestyrer *Erik Reitzel*, Vesterbrogade 140, 2. (II G. 1929).

Bibliotekskass. Frk. *Karen Juul Mortensen*, Torvegade 21, K. (1938).

Elektroinstallatør *Hartvig Fabricius*, Lindegaardsvej 45 C (R. 1892).

Viceinspektør, cand. polyt. *V. Holst*, Madvigs Allé 12 (R. 1892).

*

Paa Alfred G. Hassings Forlag vil der udkomme et stort Værk »Danmarks Slotte og Herregaarde«. Blandt Medarbejderne er Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) og Nationalmuseumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06).

*

Cand. jur. *Jonas Bruun* (S. '29), Kbh., har under 25. Juni 1942 faaet Beskikkelse som Landsretssagfører.

*

Den 19. Juli døde i Sæby Fru *Caroline Waarst*, Enke efter Købmand *Chr. Waarst*. Hun var Moder til ikke mindre end seks Soranere, nemlig: *Aage Waarst* (R. '14), *Carl Robert Waarst* (R. '11), *Harald Waarst* (R. '15), *Oskar Waarst* (R. '12), *Poul Christian Waarst* (R. '31) og *Thorkild Waarst* (S. '19).

*

Ved Idrætsstævnet paa Herlufsholm i dette Efteraar blev ved den endelige Pointstilling for I (ældste) Gruppe Sorø Nr. 1 med 365,5 Points.

*

Lærer *Hans Lambert*, Ørslevvester (udm. III Kl. '97) kunde den 1. Oktober fejre 40 Aars Jubilæum som Lærer i Ørslevvester. *Lambert*, der er 62 Aar og født i Tyvelse, har levet sig godt sammen med Befolkningen. 1917—21 og 1925—33 var han Sogneraadsformand.

Provst *Johannes Engel* (S. '94) forrettede Gudstjenesten i Slotskirken ved Rigsdagssamlingens Aabning Tirsdag den 6. Oktober.

*

Fhv. Nationalmuseumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (S. '88) holdt den 23. September i Stokholm et Foredrag om Emnet: Jydske Granitportaler og Portalskulpturer. Under Opholdet i Stokholm udtalte Mackeprang til den svenske Presse, at hans Ønskedrøm er at faa oprettet et stort nordisk Museum i Göteborg, men han saa ingen Ud-sigter til, at hans Drøm skulde gaa i Opfyldelse.

Cand. mag. *Torben Refn*, Sognefogedgaarden, Vallerød (S. '31) vies den 7. November til Frøken Kirsten Gram, Datter af kgl. Skovrider *Alfred Gram*, Hørsholm (S. '15). Notitsen i forrige Nummer om Frk. Grams Forlovelse berøede paa en Sammenblanding af to Notitser. — Det er med Frk. Kirsten Middelboe, Datter af Fabrikant Einar Middelboe, at Ekspeditionschef *Ove Mourier* (R. '29) er blevet forlovet. Hans Broder, Grosserer *Christian Mourier* (R. '34) er blevet forlovet med Frk. Ebba Ahlmann-Ohl-sen, Datter af Kaptajn S. K. Ahlmann-Ohl-sen.

Læge *Gunni Dalmark* (S. '29) er blevet Kandidat ved Rigshospitalets Afdeling for Øre-, Næse- og Hals-syg-domme.

*

Ingeniør hos Ingeniør- og Entreprenørfirmaet Arup & Arup, London — tidligere hos Christiani & Nielsen — Civilingeniør *Henry Krog-Meyer* (S. '11) fylder 50 Aar den 31. Oktober.

*

Studenterne fra 1902 fejrede den 16. Oktober deres 40 Aars Jubilæum med et Møde i Universitetets Festsal og en Middag i Haandværkerforeningens Lokaler. I Arrangementskomitéen sad de to Soranere, Højesteretssagfører *H. H. Bruun*, der var Komitéens Kasserer, og Soransk Samfunds Næstformand, Direktør *A. Ch. Louw*.

*

Lektor *Marcus Pedersen*, Sorø Akademis Skole, fyldte 50 Aar Søndag den 4. Oktober.

Forpagter af Hovedgaardene Sophienberg og Folehave-gaard ved Rungsted *Svend Egede Glahn* (R. '09) fyldte 50 Aar den 6. Oktober.

*

3. Dragonregiments Forening har i Anledning af sin 10 Aars Bestaaen tilstillet Medlemmerne et smukt Festskrift, hvori Ritmester Zeemann har skrevet en Mindeartikel om Foreningens afdøde Stifter, Bogtrykker *Poul Hertz* (udm. III R. '87).

<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>	<p>Johs. Brinck Centralvarme Gas, Vand og Sanitet Installationer Telf. Sorø 720</p>	<p>VELOURISERING Stofovertræk i Stedet for: VELOUR . FILT . RUSKIND . FLØJL Københavns Velouriseringsindustri Linnésgade 24 . v/ Houlberg . Palæ 5661</p>
<p>„Klittens Folk“ Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holms-lands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00 Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Siden 12. Juni 1942 Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>	<p>For Supplering af en Samling af Sorø Akademi's Skoleprogrammer (som det er Meningen at dotere Soransk Samfund) købes gerne Indbydelsesskrifter for Aarene 1853—61 inkl. samt 1863 og 64. <i>A. CH. LOUW, Laxegade 2, Telf. Centr. 1290.</i></p>
	<p>Inger Norries Sølvsmiedie Leverandør til Varelotteriet Nikolaj Plads 32 - Palæ 5648</p>	
	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent. Vimmelskøft 30 (vis å vis Silke- huset). Palæ 68 14. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>

Paa Kirkeskovs Forlag er under Redaktion af Statskonsulenterne Aug. Kjær, Aarhus, og Alf. L. Søndergaard, Storehedinge, udkommet første Hæfte af »Hesten«, en Haandbog for Hestevenner. I denne vil Journalist *Otto Donatzky* (S. '32) skrive Afsnittet om Travere.

Paa Charlottenborgs Efteraarsudstilling møder Tegnelærer ved Sorø Akademis Skole *Sigfred Neuhaus* med nogle Landskabsmalerier.

Oberstløjtnant af Rytteriet *H. M. A. Fog* (R. '09), R. af Db., er benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

*

Lektor ved Sorø Akademis Skole *M. Juul-Mortensen* og Hustru fejrede Sølvbryllup Tirsdag den 13. Oktober.

*

Fhv. Justitsminister, Direktør *K. K. Steincke* (S. '99) vendte først i Oktober hjem fra et langvarigt Sanatorieophold paa Gigtsanatoriet ved Skelskør.

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) holdt Rustalen ved Studenterforeningens Rusgilde Lørdag den 3. Oktober.

Dansk-nordisk Studenterforbund har under Ledelse af stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '38) paabegyndt en nordisk Brevskole i Graasten.

*

I sidste Nummer af Dansk Skovforenings Tidsskrift offentliggør Skovrider *Aage Wielandt* (S. '23), Saltø Skovdistrikt ved Næstved, en interessant, illustreret Artikel, hvori han slaar til Lyd for øget Anvendelse af »Mølleharven« i vore Skove. Denne Harve er konstrueret af afdøde Skovrider paa Svenstrup *Frants Muus* (S. '09) og forbedret af Skovrider *Aage Wielandts* Fader, Skovrider *Th. S. Wielandt*.

Søndag den 4. Oktober spillede Sorø Akademis Skoles Krickethold en Match med Sorø Kricketklub. Denne vandt Kampen med 6 Points og 8 staaende Gærder. Topscorer

paa Skolens Hold var *Jørgen Arnsbjerg* med 33 Points. Bedste Kaster var *Jake Mannbjørn Mortensen* med 2 Gærder for 10 Points.

Undervisningsministeriet har under 6. Oktober beskikket Overlæge, Dr. med. *Vald. Poulsen* (S. '38) til Medlem af Komitéerne til Valg af Censorer ved den lægevidenskabelige Embedseksamen ved Københavns og Aarhus Universiteter.

Ved en Fodboldkamp Søndag den 4. Oktober i Haslev, hvor et Hold fra Sorø Akademis Skole spillede mod Haslev, paadrog en af Akademiets Elever *Mogens Kleven* sig et mindre Brud paa Bækkenpartiet og maatte føres til Haslev Sygehus.

Sekretær i Hedeselskabet *Harald Skodshøj* (S. '21) er blevet Medlem af Bestyrelsen for den nyoprettede Institution Kongenshus' Mindepark for Hededyrkere og fungerer som Bestyrelsens Sekretær.

Paa den danske Kunstindustri-Udstilling i Stockholm fik det svenske Kronprinspar af Den kgl. Porcelainsfabrik overrakt som Gave hver et Kakkeltbord med Motiver fra Københavns Havn henholdsvis 1642 og 1942. Bordene er tegnet af Arkitekt *Tyge Hvas* (udm. af III R. '01).

*

Arkitekt *Carl Martin Smidt* (udm. V Kl. '90) fyldte 70 Aar den 15. Oktober. Lørdag Aften den 17. fejredes han med en vellykket Festmiddag i Kafe »Grønningen«, hvori bl. a. følgende Soranere deltog: hans to Brødre, Dr. phil. *M. Mackeprang*, Dr. phil. *Poul Nørlund*, Dommer *Knøx* og Direktør *Louw*.

Ny Carlsbergfondet har i Aar indkøbt 29 Malerier til Fordeling mellem Provinsmuseerne. Mellem de 29 er Arbejder af Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13).

*

Billedhuggeren *Per Linnemann Schmidt* har nylig fuldført en overordentlig vellykket Buste af Rektor *Raaschou-Nielsen*, som meget passende kunde erhverves af Sorø Akademis Skole til Opstilling i Lovsangssalen, hvor der som bekendt hænger Malerier af tidligere Rektorer.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 11

NOVEMBER 1942

TIL MEDLEMMERNE!

Soransk Samfund udsender i Løbet af et Par Maaneder en Fortegnelse over alle Medlemmer, og da det er ca. 15 Aar siden, vi har haft en saadan Fortegnelse, vil den sikkert have stor Betydning for Foreningens Arbejde i Fremtiden, lige som det kan lette Kammeraterne i at komme i Forbindelse med hinanden.

En saadan stor Tryksag er forbunden med store Udgifter, og vi retter en Appel til Medlemmerne om at tegne sig for en Annonce stor eller lille, som sikkert ogsaa kan faa Betydning i forretningsmæssig Henseende og samtidig vil bringe Udgifterne ned.

Til at udføre det praktiske Arbejde med Hensyn til Annoncetegningen, har Soranerbladets Administration truffet Arrangement med Herr Forretningsfører *O. V. Andersen*, og vi haaber, at Medlemmerne vil stille sig forstaaende, naar de faar Henvendelse angaaende dette Spørgsmaal.

Medlemsfortegnelsen vil fra 1. Januar foreligge i Korrektur paa Soranerbladets Kontor Vesterbrogade 30, Værelse Nr. 412, og hos Kassereren Dir. *Alfr. V. Rasmusen*, Vesterport 324, Telf. 8229, saaledes at enhver har Lejlighed til at forvise sig om at være optaget under rette Former.

Eventuelle Henvendelser i saa Henseende kan ogsaa ske ved Telefonopringing til *Central 2740 Kl. 10—15* eller *Ordrup 4418*.

Enhver gammel Soraner, der indmelder sig i Soransk Samfund inden den 1. Januar 1943, optages i Medlemsfortegnelsen.

N.B. Som det vil være en Del af vore Medlemmer bekendt er der nogle i Gang med et biografisk Værk om gamle Soranere. Dette Værk har ingen Forbindelse med Soransk Samfund, og vi beder Medlemmerne om ikke at forveksle dette Værk med Medlemsfortegnelsen, som udsendes og redigeres af Soransk Samfund.

KARL GUSTAV HASSELBALCH

* 16. SEPTEMBER 1907 — † 18. OKTOBER 1942

Den 18. Oktober afgik Direktionssekretær *Karl Gustav Hasselbalch* ved Døden, kun 35 Aar gammel.

Han blev syg om Onsdagen, to Dage efter konstateredes, at Sygdommen var Børnelammelse, og om Søndagen døde han.

Karl Gustav Hasselbalch var født den 16. September 1907, han blev Student fra Sorø Akademi i 1925, tog i 1933 statsvidenskabelig Eksamen, blev kort efter ansat i Banktilsynet, hvor han avancerede til Inspektør; den 1. Maj 1942 forlod han Banktilsynet og overtog Stillingen som Sekretær hos Direktionen i A/S De danske Sukkerfabrikker. Han var Medlem af Bestyrelsen for Hagemanns Kollegium, og enkelte yngre Soranere har sikkert haft Forbindelse med ham paa denne Konto.

Dette er de ydre Data i dette Liv, der alt for tidligt mødte sin Afslutning.

Indenfor Banktilsynet og i de mange Banker, Karl Gustav Hasselbalch ved sin Embedsvirksomhed kom i Forbindelse med, vil man bevare Mindet om ham som den dygtige og elskværdige Kollega og Embedsmand, og med dyb Vemod tænker man paa, at det kun skulde times ham at arbejde i Sukkerfabrikkerne

i saa faa Maaneder. Han var lykkelig for dette nye Arbejde, som han kastede sig ind i med fuld Energi, og som han havde ventet sig saa megen Glæde af.

Men langt dybere er Sorgen og Savnet hos hans Nærmeste og hos hans mange Venner.

Vi vil mindes Karl Gustav Hasselbalch ikke mindst for hans indre menneskelige Egenskabers Skyld.

Han var en fornem Mand. Fornem at skue: Høj, elegant, med et fintformet Ansigt, der spillede af Lune og Intelligens. Fornem i sin Tankegang: Hensynsfuld og varsom i sin Dom over andre, angst for at gøre Uret eller træde nogen for nær, men usvigelig sikker i de Krav, han stillede til sig selv og sin egen Handlemaade.

Ubegribeligt er det for os alle, at han ikke er mere, at vi aldrig mere skal se hans glade Smil, aldrig mere høre hans vittige, men aldrig saarende Sarkasme, og aldrig mere føle den Glæde det var at være i hans Hjem, hvor han frydede sig over at dele sin Glæde over de skønne Ting, han havde samlet der, med sine gode Venner.

Med inderlig Sorg tænker vi paa det, der er forbi for stedse, men med dyb Glæde vil vi altid tænke paa de lykkelige Timer, vi har haft sammen med ham, og med Vemod mindes de mange Muligheder, der ved hans tidlige Død hindredes i at komme til fuld Udførelse.

H. H. Bruun.

*

Karl Gustav Hagemann Hasselbalch var Søn af Soraneren, Godsejer, Dr. med. Karl Albert Hasselbalch (S. '91) og Hustru Antonie Sophie, f. Hagemann. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1920 og forlod den i 1925 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Hans Brødre er: cand. polyt. Steen Hagemann Hasselbalch (S. '27), Anders Spærck Hasselbalch (død 25. August 1929 i sit Hjem af Leukæmi), Hagen Hasselbalch (S. '33) og Iver Hagemann Hasselbalch (S. '38).

SORANER-AFTENEN 11. NOVEMBER

Soraner-Aftenen Onsdag den 11. November i Hotel Cecil burde have samlet mange flere Medlemmer, end Tilfældet var. For det var et meget levende og interessant Foredrag, som Dr. Olav Carlsen (S. '17) holdt om Soraneren, Departementschef i det slesvigske Ministerium og Stiftamtmand i Aarhus Stift *Regenburg*. Man mærkede, at Foredraget fra først til sidst paahørtes med intens Interesse. Formanden, Dommer Knor indledede forøvrigt Aftenen med at byde velkommen og udbringe et af det soranske Hurra besvaret Leve for Sorø Akademis Skole. Efter Foredraget takkede han Dr. Carlsen i varme og hjertelige Ord, hvorefter man samlede til et Par hyggelige Timer om Smørrebrødsbordet.

Dr. Olav Carlsens Foredrag offentliggøres i Soranerbladets kommende Numre.

SIBBERNS LEGAT FOR EN SORANER

Ansøgning om dette Legat indsendes inden 1. December til undertegnede.

Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger, derunder om Ansøgerens økonomiske Stilling.

Ansøgeren skal have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved denne og fortsætte sine Studier. A. J. West.

HOLBERGS FØDSELSDAG

Soraner-Sammenkomst med Damer den 3. December Kl. 20³⁰ i Opera-Kafeen paa Kongens Nytorv.

Soransk Samfund agter at højtidelig holde Holbergs Fødselsdag den 3. December ved en Sammenkomst med Damer i Opera-Kafeen, som denne Aften bliver reserveret Samfundet. Sammenkomstens Placering paa Kongens Nytorv skyldes Hensynet til vore unge Kammerater — Gymnasiasterne fra Sorø — som denne Aften efter Indbydelse fra Det kgl. Teater overværer Teatrets Holberg-Forestilling, og som efterpaa i Henhold til Traditionen er indbudt til sammen med de ledsagende Lærere at komme tilstede ved Festen, hvor de skal have Kaffe og »Basser«.

Holberg-Aftenen indledes med et causerende Foredrag om den gamle Baron af Holbergforskeren, Lektor Th. A. Müller. Derefter spises der Smørrebrød og ved Kaffen vil — efter Sorø-Drengenes Ankomst — Soraner-Skuespilleren Sigurd Langberg fremføre Scener fra Komedierne (samt en ikke kedelig Overraskelse, som han først vil afsløre selve Aftenen).

Man maa anmelde Deltagelse til Sekretær, cand. juris Joh. Madelung, Admiralgade 21, Telefon Palæ 1207 y (mellem Kl. 18 og 20) senest den 1. December.

Arrangementsudvalget.

FODBOLDKAMPEN 8. NOVEMBER

Søndag den 8. November spillede gamle Soranere deres halvaarlige Fodboldkamp med Skoleholdet. I det smukkeste Efteraarsvejr blev vi paa Sorø Station modtaget af adskillige Lærere og Elever, og efter en dejlig Middag paa Skolen (Oksesteg og Æblegrød) stillede vi til Kamp paa »Grønne« med følgende Hold: Torben Madsen ('34), Børge Laursen ('22), J. Gengel ('41), Moesgaard-Kjeldsen ('41), G. Geertsen ('39), Poul Petersen ('42), Jørgen Larsen ('31), Hans Wille Jørgensen ('42), H. Blume ('33), J. Wilh. Jørgensen ('36), A. Lawaetz ('31) og som Reserve Henry Willert ('30). Fra Kampens Begyndelse var de Gamle toneangivende, og de vandt 3—2.

Efter Kampen udtalte Laursen sin Glæde over, at vi endnu en Gang havde kunnet vinde og udbragte et Leve for Skoleholdet. Skolens Anfører takkede for den smukke Kamp og sagde, at vi maaske til Foraaret atter stillede hernelde med store Forventninger, men vi fik se —.

For de gamles Hold var det en stor Dag, det spillede en god Kamp i stærkt Tempo, alle ydede deres bedste og fik et smukt Resultat ud af det; decideret svageste Mand paa Holdet var Maalmanden.

Ved det efterfølgende Kaffe bord (med Cigarer) takkede Torben Madsen paa de gamles Vegne, fordi vi stadig bliver saa godt modtaget af vor gamle Skole; han udtrykte sin meget store Glæde ved endnu een Gang at have været paa det sejrende Hold, takkede specielt de 4: Børge Laursen, Moesgaard-Kjeldsen, Poul Petersen og Hans Wille Jørgensen, der saa villigt var traadt til og havde reddet Kampen for os, de 2 sidstnævnte havde enda umiddelbart forinden spillet en Kamp paa Byens Bane. Torben Madsen takkede endvidere Adjunkt Blem, der havde været Kampens udmærkede Dommer, og bad ham hilse Rektor, der desværre paa Grund af Sygdom var forhindret i at være til Stede. Endelig gav han en kort Oversigt over de hidtidige Resultater ved disse Kampe og motiverede derpaa endnu et Leve for Skoleholdet. Adjunkt Blem talte paa Skolens Vegne og takkede for den dejlige Bold fra Soransk Samfund, den var blevet benyttet under Kampen og allerede bragt i sikker Forvaring.

Efter Kaffe bordet var der Film og Foredrag i Festsalen ved Tandlæge Krøyer: »Under Afrikas Sol«, en interessant Beretning om en 4—5 Maaneders Rejse i Sydøstafrika, og en smuk Oplevelse, da Filmen var i Farver. Da man havde tilbragt 5 Kvarter med at følge Tandlægen paa hans interessante Færd, var der endda Lejlighed til private Ople-

Fra Soransk Samfunds Aarsfest og Rusmodtagelse Søndag den 4. Oktober i den gamle Metropolitanskole bringer vi dette Billede. I Forgrunden sidder Jubilarerne og bag dem de soranske Russer af Aargang 1942.

velser i Sorøs mørklagte Gader (de fleste fordrev vist Tiden med Billard), inden man sluttede af med Aftensmad paa Skolen, og efter dette vendte vi Næsen hjemad — atter et dejligt Minde rigere fra vor gamle Skole, som herved bringes vor hjerteligste Tak for en dejlig Dag.

T. G.

C. M. SMIDT'S 70 AARS DAG

Den 15. Oktober passerede en af vore Soraner-Kammerater, Arkitekt *Carl Martin Smidt* 70-Aars »Milepælen«. Han er en Søn af Sognepræsten til Tjustrup og Haldagerlille, som havde ikke mindre end 4 Sønner i Sorø Akademis Skole, hvor Carl Martin blev optaget den 19. August 1884 og som han — efter at have taget IV. Klasses Hovedeksamen i Sommeren 1889 — forlod Aaret efter, da han blev udmeldt af 5. Kl., for saa i Sommeren 1891 som privat dimit. at tage Studentereksamen.

Efter Uddannelse paa Kunstakademiet og Zahrtmanns Malerskole udstillede han paa Charlottenborg i Aarene 1897—1900, men søgte saa Uddannelse paa Kunstakademiets Arkitekturskole for derefter at hellige sig Restaureringen af gamle Bindingsværksbygninger og Herregaarde og Slotte, ligesom han udførte Tegninger til en Række nye Kirkebygninger, delvis i Samarbejde med Arkitekten Harald Lønborg Jensen.

Han kom dog først paa sin rette Hylde, da han i 1902 blev knyttet til Nationalmuseet som Medarbejder ved vore nationale Mindesmærkers Bevarelse, hvor han fik Lejlighed til med fremragende Dygtighed at lede en lang Række af Museets Undersøgelser og Udgravninger. Eksempelvis kan nævnes de gamle Borge paa Kalø, i Vordingborg og Kalundborg, Søborg i Nordsjælland, Ravensborg, Gurre og Dronningholm. Endvidere Udgravninger ved Øm (ved Silkeborg), Esrom og Maribo Klostre.

Som Soraner var C. M. Smidt (sammen med Maleren Erick Struckmann), den der i Skrift og Tale tog Initiativet til Dannelsen af Tersløsegaard-Komiteen i 1904, som reddede den gamle Holbergske Gaard fra Forfald og Undergang.

C. M. Smidt har en stor Forfattervirksomhed bag sig, hvoraf blot her skal nævnes hans udmærkede Medarbejderskab ved »Sorø Bogen«, Indledningen til 1. Del samt hans instruktive og kyndige Afhandling om Sorø Kirkes Bygningshistorie. Et lignende Emne har han behandlet i Bogen: »Sorøegnen og Sorø Kirke«, som kom i 1923.

Paa 70-Aars Dagen hædrede Soransk Samfund ham ved at tildele ham det smukke »Sorø-Akademi-Askebæger« fra Den kgl. Porcellainsfabrik. Det blev ham overrakt med Hilsen og Hyldest fra Soraner-Kammerater af Samfundets Næstformand, Direktør *A. Chr. Louw*, i hans smukke Bolig i Lyngby.

Lørdag den 17. Oktober havde en Kreds af C. M. Smidts Venner og Medarbejdere arrangeret en Festbanket for ham paa »Grønningen«. I Indbydelses-Komiteen sad to Soranere: Nationalmuseums-Direktørerne, Doktorerne *M. Mackeprang* og *Poul Nørlund*. I Banketten deltog ca. 70 Personer — deriblandt Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knox* og Næstformanden, ligesom flere andre Soranere var tilstede for at hylde Smidt. Festtalen blev holdt af Direktør *Dr. Mackeprang*, og baade hans og den 70-aariges Taler var spækket med Soraner-Udtryk — fornøjelige for de indviede Skolekammerater — undrende de øvrige Tilhørere.

I Tilslutning til Hædersgæstens Svartale sang kgl. Operasanger Marius Jacobsen følgende smukke Sang af C. M. Smidt, udtrykkende hans Tak til hans Fædreland, indenfor hvilket han har gjort en saa betydningsfuld Indsats:

Mel.: Som en rejselysten Flaade.

Du mit Land med gyldne Agre,
grønne Enge, blide Søer,
Dine Kysters Vige fagre,
Fastlandsheder, Belter, Øer.
Fra Bornholm til Klit i Vest
møder vi Din stride Blæst,
hører Havets Brusen.
Rytmask skifter Høj med Vang,
Storm med Sol og Fuglesang,
Skovens stille Susen.

Slægt paa Slægt har slidt og døjet
for at dyrke op Din Jord,
Dine Haves Bølger pløjet,
faret vidt i Syd og Nord.
— Under Dyssens lavgraa Sten
hviler Oldtidsmandens Ben;
men hans Værk vi kender.
Kæmpehøjens mørke Top,
lyngklædt, højt sig løfter op,
gjort af stærke Hænder.

Sejl paa Sejl de Vikingsnækker
stævner ud fra Danmarks Strand.
Nye Lande underlægger
modigt sig den danske Mand,
møder dér i fremmed Bo
ny Kultur og nye Tro,
som hans Sind betvinger.
— Større Vidder for Dit Blik,
ny Impuls for Sæd og Skik,
Danmark, han Dig bringer.

Sekler, Slægter er forsvundet,
nye Slægter skrider frem,
Kirken, som har Sejr vundet,
rejser sig paa Viets Hjem.
Nonnebo og Klostergaard
fast med røde Mure staar.
Lifligt Sangen klinger.
Og den gamle lærde Klerk
skriver sit Historieværk.
Danmarks Ry faar Vinger.

By og Landsby, Borg og Kirke
— hvor i Danmark end vi gaar —
minder os om Daad og Virke
gennem Hundreder af Aar.
Mangt et Billed, djærv Skulptur,
Vidnesbyrd om dansk Kultur,
os med Skønhed fylder.
Hvert et Værk af snildrig Haand
og med Præg af adlet Aand.
vi med Stolthed hylder.

Vi gi'r Haandslag, vi vil knytte
med hinanden denne Pagt:
Vi vil værne, vil beskytte,
fast og tro af al vor Magt,
hvert et Spor af Fædres Aand,
som med stærkt og helligt Baand
os til Slægten binder.
— Fremtid skal af Fortid gro,
hvis et daadrigt Folk vil, tro,
værne sine Minder.

Sangen gjorde et stærkt Indtryk paa alle Deltagerne,
og man hyldede atter Hædersgæsten — i en helt ny
Egenskab — som Digter.

Lex.

TO GAMLE SORANERE FRA 1830RNE

(Af Dommer John Knox).

I 1931 holdt jeg efter Opfordring af Samfundets da-
værende Formand, min gamle Ven og Bysfælle *Gordon
Norrie*, ved Aarsfesten og Rusmodtagelsen paa Hotel »Phø-
nix« Festtalen til Aarets unge Dimittender. Talen blev ef-
ter hævdunden Sæd og Skik optaget i »Soraner-
bladet« og kom derved vort ansete og trofaste Medlem, Di-
rektør *C. V. H. Helms* i Hænde. Helms, om hvem der kan
læses i Soranerbladet, Aargang VI, Nr. 10, er formentlig
nu død, han var den Gang 76 Aar gammel og nød sit

Dommer Knox' Fader, By og Herredsskriver John Knox.

Otium her hjemme, men sit Livsvirke havde han haft i
Australien, hvor han i en Aarrække havde indtaget en le-
dende Stilling i det meget store »Colonial Sugar Refining
Co.«, hvis administrerende Direktør var min Fætter, Mr.
Ned Knox, som var en Snes Aar ældre end jeg. Jeg havde
den Gang intet personligt Kendskab til *Helms*, men han
havde under Feriebesøg i Danmark hilst paa Familien for at
bringe Hilsen fra Slægten og formentlig ogsaa besøgt mine
Forældre i Svendborg, han kendte derfor til Slægtskabs-
forholdet med de australske Knox'er og sendte af den
Grund et Eksemplar af »Soranerbladet« til sin gamle Chef
Ned Knox i Sidney. Bemeldte *Ned Knox*, som var født og
havde levet hele sit Liv i Australien, forstod intel som
helst Dansk, men han havde vedblivende Danske i Com-
pagniets Tjeneste og fik ved en af dem Bladet oversat til
Engelsk. I Sommeren 1932 modtog jeg under Ferieophold
paa Refsnæs Brev fra Fætteren, som udtrykte sin Glæde
over at være bleven bekendt med min »Address« til de
unge Soranere, hvad der havde interesseret ham saa me-
get mere, som han mente at vide, at den Skole, som jeg
omtalte med saa stor Glæde og Begejstring, ogsaa i sin
Tid havde rummet hans forlængst afdøde Fader, Sir *Ed-
ward Knox*, som Elev, hvorfor »Sorø Academy« altid hav-
de været omtalt med stor Veneration i Familien. Han vil-

de gerne vide lidt nærmere om disse Forhold og om hans Faders Fødeby »Elsenore«, og jeg svarede ham selvfølgelig straks og kunde oplyse ham om, at saavel min Fader, *John Knox* som hans Fader, *Edward Knox*, der begge var født i Helsingør, ogsaa begge havde været Elever paa Sorø Akademi i Tiden omkring 1830. Jeg havde kun en Gang set min Fætter Ned, nemlig da jeg i 1885 som nybagt Sorø Student kom til mit Hjem i Svendborg, hvor han med sin Hustru var paa Besøg under et Ferieophold i Danmark, hans Faders elskede, aldrig glemte Fødeland. Der udviklede sig nu mellem ham og mig en Korrespondance, som glædede baade ham og mig meget og vedvarede indtil han døde i 1934 og fik sin meget anerkendende »Obituary« i australske Aviser, som blev tilsendt mig af en anden Slægtning dersteds.

Af de to Brødre *John* og *Edward* var min Fader *John Knox* den ældste, han blev født 4. Juli 1815 i Helsingør som Nr. 2 af en Flok paa 7 Børn; da han var 14 Aar gammel døde hans Fader, som var en fra Edinburgh til Helsingør indvandret Skotte, og hans Moder *Elisabeth Frances Knox*, f. *Mullens*, sad som Enke med 7 Børn, hvoraf den ældste var knap 16 Aar gammel og den yngste ikke 1 Maaned, i ret vanskelige Kaar. *John* var allerede i 1826 kommen paa Sorø Akademi, hvor han i 1834 blev Student, flyttede paa Regensen paa Sorø Torv og 1½ Aar senere bestod sin saakaldte 2. Eksamen. Han studerede derpaa Jura ved Københavns Universitet, blev efter endt Eksamen, hvortil der den Gang ogsaa hørte en saakaldet praktisk Prøve, først Fuldmægtig hos en Procurator i Helsingør, derefter Prøveprocurator og omsider Procurator sammesteds. Efter Øresundstoldens Ophævelse i 1857 og navnlig efter Sagførerloven af 1868, der gjorde Næringen ret fri, sygnede hans Forretning, der oprindeligt havde været blomstrende, stærkt hen, og i 1876 opnaaede han som Redningsplanke Embedet som By- og Herredsskriver i Svendborg og Sundsgudme Herreder, og i Svendborg døde han Nytaarsaften 1894. Han var en stille og indesluttet Mand, men hans Kærlighed til Sorø var varm og brændende til det sidste, han var Medlem af Soransk Samfund fra dets Stiftelse i 1862, og indtil han døde, og hans Beretninger om Skolelivet og Regenslivet i Sorø var altid prægede af varm Glæde og trofast Vedhængen ved Minderne. Det var ham en sand Svir i 1880 at følge mig over til Skolen til Optagelse efter Sommerferien. Vi travede rundt til alle de kendte, men nu saa forandrede Steder fra hans Tid, og navnlig i Ridehuset, der endnu stod som saadant, dvælede han i glade Barndomsminder. Han berettede ogsaa om sine Ferier, kun i Sommerferie og Juleferie kunde der være Tale om at komme til Hjemmet i Helsingør, og navnlig Julerejsen kunde være en meget drøj Tørn for smaa Drengene. Bønderne fra Akademiets Gods blev tilsagt til Ægtkørsel, den første Dag naaede man til Roskilde, her maatte man overnatte, og først langt ud paa anden Dagen naaede man Rejsens Maal, og navnlig var naturligvis Tilbagereisen vederstyggelig.

Medens min Faders Livsbane saaledes var ganske ud ad Landevejen uden Eventyr af nogen Art, var min Onkel *Edwards* Livsbane i høj Grad eventyrlig og straalende. Han fødtes 6. Juni 1819 i Helsingør som Nr. 4 i Søskendeflokken, allerede i 1828 kom han i Sorø Akademis Skole til store Broder *John*, men i 1834 blev han taget ud, da han ganske manglede Lyst til Studeringer. Han kom saa til Handelsuddannelse paa det dengang meget ansete Handelsakademi i Lübeck, fik derefter Ansættelse i et Handelshus i London og kom saa tilbage til Helsingør, hvor hans Moder sad som Enke og havde Part i Handelshuset

»*Mullens, Knox & Howden*«, der særlig drev Skibsklærer virksomhed som mange andre af Helsingørs talrige Britter. Det var Meningen, at *Edward* skulde være indtraadt i Ledelsen af Handelshuset sammen med en ældre Broder, men det huede ikke den unge Mand, Udlængslen var i ham, han brød overtværs og med en saare nødtørftig Rejseskilling, 100 Pd. paa Lommen, drog han som 20-aarig med en Sejlskonnert til Australien syd om Afrika. Australien havde den Gang i en Aarrække været Deportationssted for Fanger fra England, og Sidney, hvor den

Dommer Knox' Farbror, Sir Edward Knox.

unge Mand slog sig ned, og som nu er Australiens straalende Hovedstad med ca. 1½ Million Indbyggere, var oprindeligt en Forbryderkoloni og i 1839 vistnok en slem Røverrede. Der var imidlertid Tømmer i den unge *Mr. Knox*, han fik Arbejde paa Landet, giftede sig i en meget ung Alder med en dygtig ung Pige fra Irland, som flere Gange har besøgt Familien i Danmark med Mand og Børn, hvoraf de efterhaanden fik 8, men om hvem jeg kun ved, at hun hed *Martha* og stammede fra Nordirland fra *Ulster*, der den Gang som nu var protestantisk og som Følge deraf den Gang som nu i stærk Modsætning til det øvrige udpræget katolske Irland. Det unge Par fik Raadighed over lidt Jord i Nærheden af Sidney og dyrkede Grøntsager, som de personlig kørte til Staden og med Fordel afsatte paa Torvet. Snart flyttede de til Sidney, og *Knox* kom ind i Bankvæsenet, hvortil han viste saa udmærkede Anlæg og Evner, at han hurtigt avancerede til Tops og blev Direktør for en stor lokal Bank, i hvis Bestyrelse han paa sine gamle Dage og indtil sin Død i 1901 var Formand (chairman). Fra Banken slog han snart større Brød op, idet han grundlagde »*Colonial Sugar Refining Co.*«, et af Australiens største og mest betydningsfulde Industriforetagender med Hovedsæde i Sidney, men efterhaanden med sine Sukkerplantager bredende sig rundt i Verdensdelen særlig i Queensland, Victoria og Fijiøerne. Stadig større Betydning i kommerciel Henseende fik Sukkerdyrkingen, og i Australiens Historie omtales *Knox* i de mest smigrende Udtryk og benævnes stadig Australiens Sukkerkonge. Alt blomstrede for ham, baade hans Hjem og hans Forretning, og saa grundfæstet var hans Anseelse, at da nogle få Mænd i Sidney skulde hædres i Anledning af Dronning

Victorias 60 Aars Regeringsjubilæum i 1898, blev Knox straks udpeget som en af de til Udmærkelse mest værdige, han blev adlet »Knighed Bachelor«, og fra da af levede de to gamle Ægtefæller, som havde fejret Guldbryllup omgivet af en anselig Flok Efterkommere, som Lord Edward og Lady Martha de faa Aar, der endnu blev forundt dem. Den 7. Januar 1901 døde Sir Edward og efterlod sig en endog efter engelske Forhold meget betydelig Formue og 8 Børn. Af 4 Sønner var den ældste foromtalt Ned Knox, som havde efterfulgt Faderen som Direktør i »Colonial Sugar Refining Co.«, og 2 var Jurister, hvoraf den yngste kvitterede en meget indbringende Sagførerforretning som »Barrister« i Sidney for efter Opfordring at overtage Stillingen som Præsident i Højesteret for »United States of Australia«, ogsaa han fik Sir-Titlen i Kraft af sit høje Embede.

Sir Edwards Kærlighed til Danmark var rørende, adskillige Gange foretog han den lange Rejse og kom paa Besøg, og han sørgede omhyggeligt for, at baade hans Hustru og alle de 8 Børn og senere flere Svigerbørn kom paa Besøg i det dejlige Danmark, de fleste af dem var her flere Gange, og Sønnerne tilbragte under deres Universitetsstudier i England adskillige Ferier her i Danmark. Uagtet begge Sir Edwards Forældre var engelske og hans Hjem udpræget engelsk med engelsk Tale ogsaa mellem Forældre og Børn, beherskede han indtil sin Død til Fuldkommenhed Dansk, brugte det i Breve til Familien og talte det altid med os, naar han var i Danmark, og denne Trofasthed mod Dansk og Danmark tilskrev han i første Række sine Skoleaar i Sorø, han var jo kun 9 Aar, da han kom ind paa Skolen og blev der i 6 Aar. Uagtet baade han og min Fader som Skibsklarersønner formentlig i nogen Grad var Spurve i Tranedans paa Datidens Sorø Akademi, var de begge trofaste og begejstrede Soranere. Ogsaa Sir Edward elskede Sorø, besøgte Skolen under sine Danmarksbesøg og omtalte den altid med den største Veneration. Ogsaa han bevarede Minder om et herligt Kammeratskab, om Gymnastikken, særlig Hugning, om Skolens Ridhus, om god Mad og »Øretæver« og Drøjeri, og ogsaa i hans Sind boede særlig Erindringen om Ferieture fra Sorø til Helsingør paa stive Bøndervogne i Vinterens Hjerte. Kusken havde Ordre fra Skolen om at sørge for, at Drengene ret jævnlig kom af Vognene og løb ved Siden af, for at de ikke skulde fryse helt fast, og den gamle Mand kunde endnu i Tankerne se den lille 9 Aars Gut bene af ved Siden af Vognen med kolde Tæer og stive Fingre og følesløse Øren, men tilføjede han, »de stive Vogne rystede jo gevaldig, og det hjalp paa Kuldegraderne«.

Sin Trofasthed mod Danmark viste han ogsaa derved, at han stadig lod Danske faa Ansættelse i Sukkerkompagniet, og naar de duede til noget, avancerede de hurtigt, ogsaa andre Soranere end Helms, der forøvrigt først kom i Kompagniets Tjeneste efter at Sir Edward havde veget Direktørstolen, opnaede udmærkede lønnende Stillinger i »Colonial Sugar Refining Co.«, Sir Edwards Hjertebarn. Mod Familien i Danmark var Sir Edward den mest generøse Onkel, og særlig Familiens Damer, hvortil efter min Forlovelse i 1894 ogsaa min Hustru henregnedes, nød godt af lige saa velkomne som fyldige Gaver, specielt Julegaver.

En morsom lille Oplysning ydede Skolens gamle Matrikul mig, nemlig at Sir Edward som lille Pog før de 9 Aar, der førte ham til Sorø, havde nydt Undervisning i min Morfader, daværende Løjtnant, senere General v. Lemmichs »Institut« i Helsingør, om denne Forbindelse havde jeg ingen Anelse.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Tiden 8. Oktober 1942—7. November 1942 har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Løjtnant *Sv. Egede Glahn*, Folehavegaard pr. Hørsholm (1909).

Redaktør *Leif B. Hendil*, Thorvaldsensvej 9, V. (1918).

Tandlæge *Børge Lund*, Torvegade 23, K. (1927).

Maler *Erik Klein*, Schubertsvej 9, V. (1906).

Boghandler *Mogens Glud*, Gl. Kongevej 41 A, V. (1928).

*

Overlæge, Dr. med. *Vald. Poulsen*, der i forrige Nummer nævntes i denne Rubrik, er Student fra 1898 og ikke, som ved en Trykfejl meddelt, fra 1938.

*

Med Henblik paa »Sommertiden«s Ophør har Undervisningsministeriet udsendt en Meddelelse til Rektorerne for Statens højere Almenskoler og Sorø Akademis Skole og heri erklæret, at Ministeriet anser det for det naturligste, at »den i afvigte Sommerhalvaar gældende uafkortede Skoletid (normalt Kl. 8—14) opretholdes uforandret ogsaa for Tiden efter 2. November d. A.«.

I Tilfælde, hvor en Afvigelse fra den normale Skoletid findes nødvendig, kan der ske Indstilling til Ministeriet herom.

*

I Forbindelse med Notitsen i forrige Nummer af Soranerbladet om, at Civilingeniør *Henry Krogh Meyer* fyldte 50 den 31. Oktober, gøres opmærksom paa, at Soraneren, Civilingeniør *Ove Arup*, Student fra 1913, er Indehaver af Firmaet Arup & Arup i London sammen med en engelsk Fætter, Arne Arup, der ikke er Soraner.

*

Københavns Universitets akademiske Lærerforsamling har valgt Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) til Medlem af Konsistorium.

*

Statsradiofoniens Reportagechef, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) holdt den 30. Oktober Foredrag i Dansk Reklameforening om Emnet: Radio og Reklame.

*

Stabschefen hos Generalinspektøren for Rytteriet, Ritmester *Chr. A. Friis* (S. '15) er udnævnt til Oberstløjtnant. Friis gennemgik Generalstabsklassen for ca. en halv Snes Aar siden og gjorde derefter Tjeneste i Krigsministeriet, bl. a. som Adjutant hos Forsvarsministeren. I 1932 blev han Kaptajnlojtnant og to Aar efter Ritmester. Oberstløjtnant *Friis*, som har gjort Tjeneste baade ved Dragonerne og Gardehusarerne, var i sin Tid Sekretær i Soransk Samfund.

*

Sorø Spare- og Laanekasse fejrede Lørdag den 31. Oktober 75 Aars Jubilæum. I sine første Aar havde Sparekassen meget nær Tilknytning til Sorø Akademis Skoles Lærerkreds. I dens første Bestyrelse fik Adjunkterne *Gabriel*

Heiberg og Lorenzen samt Professor *A. Rothe* Sæde, og i det første Bestyrelsemøde valgtes *Rothe* til Formand. Dagen efter nedlagde han sit Mandat og tilbød uden Vederlag at være Sparekassens Kasserer og Regnskabsfører. Dette Tilbud modtoges, og til ny Formand valgtes *Heiberg*. Sparekassen havde indtil 1874 Kontor i Molbechs Hus, hvor *Rothe* boede. Derefter havde den i nogle Aar Kontor i Akademiets Ejendom, den nu nedrevne »Trykgergaard« ved Klosterporten. I 1886 fik Sparekassen et Repræsentantskab, af hvilket daværende Adjunkt, senere Overlærer *Wormer* blev Medlem. Da der efter Sparekasseloven af 1919 oprettedes et Tilsynsraad, fik Overlærer *J. Mikkelsen* Sæde i dette.

*

1. Reservelæge ved Frederiksberg Hospital *Gudmund Magnussen* (S. '26) giver fra 1. ds. Konsultation i Nervesygdomme i Ejendommen Østergade 18.

*

Frk. *I. M. Strarup* (S. '36) har bestaaet Pharmaceutisk Medhjælpereksamen med 1. Karakter.

*

Driftsbestyrer ved Det lolland-falsterske Jernbaneselskab, Civilingeniør *Frederik Agerskov*, Maribo (R. '88) fyldte 70 Aar den 17. November.

*

Akademisk Arkitektforenings Byggeudstilling har udskrevet en Konkurrence om Udformning af Reklame for Bygningsindustrien. Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) er Medlem af Dommerkomitéen.

*

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) har genoptaget sine for en Del Aar siden foretagne Undersøgelser af Halvkredsvolden i Pedersborg.

*

Ruskantatens Komponist *Ebbe Hamerik* (S. '16) og Ingeniør *Manfred Hamerik* (R. '26) har mistet deres Moder, Enke efter Komponisten, Professor *Asger Hamerik*, Fru *Margaret Hamerik*, f. *Williams*, som døde den 30. Oktober.

*

Kontorchef i Nationalbanken *Martin Hammerich* (S. '99) kunde den 1. November fejre 40 Aarsdagen for sin Ansættelse i Nationalbanken.

*

Sognepræsten i Sorø *Knud Alsøe Alsinger* fyldte 50 Aar den 5. November.

I Begyndelsen af denne Maaned foretoges der ved Boringer Jordbundsundersøgelser paa Flommen. Jorden skal nu laboratorieuundersøges for at konstatere, om Flommen egner sig til Sportsplads.

*

Blandt de Læger, som fra P. Carl Petersens Fond har modtaget Støtte til lægevidenskabelige Formaal, er Overlæge, Dr. med. *H. Stubbe Teglbjærg* (S. '14).

*

Statsradiofonien arrangerede den 4. November en Udsendelse fra Sorø Akademis Skole for Drengene og Piger. Man fulgte, skrev »Sorø Amtstidende«, Livet, som det former sig paa Skolen fra Morgen til Aften. Man kom ogsaa paa et Besøg paa Samlingerne, hørte Drengene synge, fik fortalt om »Baldur« og om »Overskæringerne«, saaledes at ogsaa Traditionerne blev holdt frem ved denne Lejlighed, hvad der jo var ganske naturligt. De agerende »indenfor Murene« klarede deres Opgaver godt, saa man med Interesse fulgte Udsendelsen.

*

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82), der har holdt utallige Foredrag Landet over, vil nu ikke mere. Professoren fyldte den 16. Oktober 78 Aar. Kort Tid efter talte han om

<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>	<p>Siden 12. Juni 1942</p> <p>Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>	
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelevet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>. Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmiede</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolaj Plads 32 - Palæ 6648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>
	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmelskæft 30 (vis à vis Silkehuset). Palæ 6814. Konsultation fra Kl. 10—4 (bædes forudbestilt).</p>	

Johan Herman Wessel i Næstved Industriforening. Men først i sit Foredrag bebudede han, at han fra nu af vilde trække sig tilbage fra al Foredragsvirksomhed.

-- Jeg begyndte, sagde han, for over 50 Aar siden min Virksomhed som Foredragsholder her i Næstved, og saa er det jo kun naturligt, at jeg holder et af mine sidste Foredrag her.

*

Dansk Sømandsmission i fremmede Havne fejrede den 12. November 75 Aars Jubilæum. I den Anledning afholdtes der Søndag den 8. November en Festgudstjeneste i Holmens Kirke i København, hvor Sømandsmissionens Formand, Sognepræst i Horsens *C. E. T. Engsig-Karup* (S. '05) prædikede.

*

Teknologisk Institut fortsætter i Vinter sin Foredragsserie »Haandværkere paa Museum« med en Foredragsrække »De Danskes Vej«. Mellem Foredragsholderne er Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) og Professor, Dr. phil. *Ragnar Spærck* (S. '14).

*

Den Vandre-Kunstudstilling til Gymnasieskolerne, der støttes af Carlsbergfonden, er nu paa Sorø Akademis Skole, hvor Malerierne var ophængt i Klasseværelserne den 9. November for at blive der et Par Uger. I 1936 var der en lignende Udstilling paa Skolen.

*

Soransk Samfunds Formand, Dommer *Knor* talte efter Indbydelse fra Præstø Amts Jurister Fredag Aften den 7. November paa Hotel Vinhuset i Næstved om Emnet: 50 Aar i Fru Justitas Tjeneste.

*

Stud. mag. *Gudmund Amdi Ullerup* ('39), der i Sommer har bestaaet Forprøven i Historie med 1. Karakter, har faaet Kommunitetets Stipendium paa 600 Kr. aarlig i tre Aar.

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (udm. I G '15) har af Statsradiofonien faaet antaget et Hørespil »Kongen og Kokkepigen«. Hørespillet foregaar i Christian den Sjettes København paa det gamle Christiansborg Slot.

Landsretssagfører *Einar Krarup, Maribo*, (R. '89) fyldte 70 Aar den 25. Oktober.

*

Direktør *Holger Smith Dahl* (S. '00) fyldte 60 Aar den 3. November.

*

Overingeniør *Hans Henrik Stevenius Nielsen* (S. '20) er valgt til Formand for Gruppe 2 (kemiske Ingeniører) i Akademiet for de tekniske Videnskaber og er dermed Medlem af Akademiraadet.

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Hjørnøe Petersen* viedes Tirsdag den 20. Oktober i København til Frøken *Berthe Nielsen*, Datter af Afdelingschef Nielsen.

*

Ingeniør *Gustav Kähler*, Korsør (udm. V Kl. '06) er blevet Medlem af Industrifagenes Hovedbestyrelse.

*

Justitsministeriet har meddelt cand. jur. *Carsten Jepsen* (S. '30), der har anmeldt at ville have Kontor i Østre Landsretskreds, Beskikkelse som Landsretssagfører.

*

Stud. polyt. *Gerhard Crone* (S. '37) er blevet forlovet med stud. olont., Frøken *Edith Rannje*, Datter af Arkitekt *Rannje*, København.

Else Eliasson (S. '34) er blevet viet til Hr. *Preben Svend Lund*.

*

Tandlægerne *Aage Krebs* (S. '32) og *Finn Thorsen* (S. '32) er blevet Bestyrelsesmedlemmer i Foreningen af yngre Tandlæger.

Skovfoged af 1. Grad ved Bromme Skov under Sorø Akademis 1. Skovdistrikt *C. C. Rønhof* er udnævnt til Dannebrogsmænd.

*

Louis Schat-Petersen (R. '31) er blevet gift med Frøken *Lise Roested*, Datter af afdøde Direktør *Aage Roested*, Aalborg.

Stud. pharm. *Niels Frederik Bundgaard* (R. '39) er blevet forlovet med Frøken *Jytte Krautwald*, Datter af Overretssagfører *Arvid Krautwald*.

Læge *Per From Hansen* (S. '33) har af Kong Christian den Tiendes Fond faaet en Understøttelse til lægevidenskabeligt Arbejde.

Stud. polyt. *Jens Rahbek Rørth* (Navneforandring fra *Pedersen*, S. '37) er blevet viet til Frøken *Birte Winther*, Datter af Kontorchef i Kongeriget Danmarks Hypotekbank, cand. jur. *P. O. Winther*, Birkerød.

Den 28. Oktober var det 300 Aar siden, at Rigsraad *Holger Rosenkrantz* »den Lærde«, Herre til »Rosenholm«, døde, 68 Aar gammel. *Holger Rosenkrantz* var den egentlige Ophavsmand til Planen om Christian den Fjerdes adelige Akademi i Sorø og arbejdede ihærdigt for dens Gennemførelse.

*

Læge *Tage Wadum* (S. '29), hidtil Esrom, har bosat sig som praktiserende Læge i Boeslunde ved Skelskør.

SORANERBLADET

MAANEDSSKRIFT FOR

SORANSK - SAMFUND

27. Aargang - Nr. 12

DECEMBER 1942

TIL DE UNGE „GAMLE“ SORANERE!

„SORANERBLADET« for April d. A. indeholdt en indtrængende Anmodning til Soransk Samfunds Medlemmer om at ville bidrage med et Beløb der skulde hjælpe til *at sikre Bladets Fremtid*. Denne Opfordring blev fulgt af mange ældre Soranere, der tegnede sig for betydelige Tilskud.

Det er imidlertid blevet os bekendt, at der blandt Bidragerne kun har været meget faa *ynge* Soranere.

»Soranerbladet« løser — ikke mindst i disse Tider, hvor vanskelige Trafikforhold hindrer mange i at komme til Møderne — en meget betydelig Opgave, og de gamle Soranere, som gennem de senere Aar dygtigt og uegennyttigt har arbejdet paa at konsolidere Bladets Økonomi, fortjener en Tak og en Opmuntring ogsaa fra Soranere af de yngre Aargange, saa denne Konsolidering kan naas.

Derfor opfordrer vi vore Kammerater af *de yngre Aargange* til ogsaa at yde Indsamlingen til »Soranerbladet« deres Støtte.

Det er slet ikke afgørende, om Beløbet er stort eller lille. Indbetal derfor *snarest* Deres Bidrag — selv 1 Kr. eller 2 er udmærket — paa Postkonto No: 10.000.

København, den 18. November 1942.

Steen Gregers,
stud. med.
(S. 1942)

Gert Knøvl,
Grosserer.
(S. 1929)

Bent Lauridsen,
stud. odont.
(S. 1942)

Otto Schousboe,
(R. 1928)

Niels Erik Weiss,
stud. polyt.
(S. 1934)

SORANERBLADETS TRYKNING

Det meddeles herved, at Trykningen af *Soranerbladet* fra den 1. Januar 1943 overgaar til A/S *Selandia*, hvis Bestyrelsesmedlemmer er Landsretssagfører *Karl Emil Brückner* samt de to Soranere, Direktør *Dan Gunnar Diemer* (R. '25) og Fuldmægtig *Gunnar Knudsen* (R. '26).

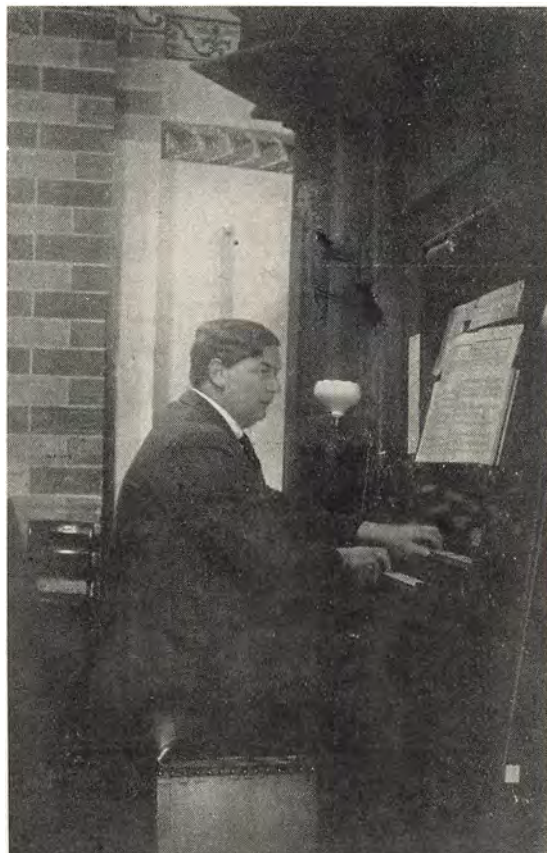
A/S *Selandia* trykker *Soranerbladet* gratis mod at faa overdraget Annoncerettighederne til et Omslag, som Bladet fremtidig vil blive udsendt i. Annonceakkvisitør

er Soraneren *Carl Nicolaj Olav Lichtenberg* (S. '34), og Annonceekspeditionen er hos: *Gunnar Knudsen*, Telefon Gentofte 3104 og *C. N. O. Lichtenberg*, Telefon Gentofte 1420.

Trykkeriets Adresse er: Fælledvej 19, København N. Soransk Samfund haaber og forventer, at gamle Soranere vil støtte Bladet med Annoncer og stille sig villige og imødekommende overfor Henvendelser fra Annonceakkvisitøren.

ORGANIST JACOB ANDRUP IN MEMORIAM

Lørdag den 7. November var Organist *Jacob Andrup* inviteret ud i et privat Selskab i Sorø, og her

Andrup ved Orglet i Sorø Kirke.

ramtes han af en Hjerneblødning, der umiddelbart medførte hans Indlæggelse paa Sorø Amtssygehus. Trods al god Pleje sov han stille hen Torsdagen den 12. November Kl. ca. 17.

Andrup blev kun 53 Aar gammel, idet han fødtes 13. Marts 1889. I 1912 fik han — efter udmærket Uddannelse — sin første Ansættelse som Organist ved St. Lucasstiftelsens Kirke i København. Her virkede han i 4 Aar, til han blev Organist ved Petri Kirke i København — et Embede han beklædte i 12 Aar. Men allerede i 1920 var han samtidig blevet ansat som Sang- og Musiklærer ved Birkerød Statsskole, for saa i 1928 — d. 18. August efter Sommerferien — at tiltræde Dobbelt-Embedet som Sang- og Musiklærer ved Sorø Akademis Skole og Organist ved Kirken, hvor han afløste afdøde *Tscherning*.

I de 14 Aar, Jacob Andrup virkede i Sorø, skabte han sig det allersmukkeste Omdømme. Med sin musikalske Begavelse og med sit lyse, friske Sind blev han snart værdsat og æret, elsket og afholdt. Som Sang- og Musiklærer af Akademiets Elever, hvis sanglige Præstationer han hævdede op i et ikke hidtil naaet Plan. For Drengene kan først og fremmest lide den Dygtighed, i hvem »Drengen« aldrig dødes helt af Pædagogen. Og — som Pastor Alsinger bevæget sagde om sin Ven ved hans Baare den 16. November: »Drengen i Jacob Andrup forlod ham aldrig.«

Værdsat og elsket var Andrup ogsaa som den udmærkede *Organist* han var. Ingen mestrede et Orgel som han. Stor var derfor hans Glæde, da Sorø Kirke fik sit nye, smukke og herligt klingende Orgel, hvis brusende Toner Andrup lod vælde ned over Menigheden i den skønne Kirke.

Sent vil gamle Soranere glemme det Indtryk, de modtog Palmesøndage, naar Andrup fremførte den dejlige gamle Bay-Ingemannske *Konfirmationskantate* mønstergyldigt under Højtideligheden i Sorø Kirke — mønstergyldigt saavel *sangligt* (Elevkoret havde han — i Modsætning til tidligere — anbragt i Korrundingen bag Alteret, hvad der fra Rummets Side gav den allerbedste Resonnans for Sangen) — som *musikalisk* paa det nye Orgel.

At Andrup som *Menneske* ogsaa havde forstaaet at skaffe sig en meget stor Vennekreds i Sorø, det fik man et levende Indtryk af gennem de Mindeord, som ved hans Død udtaltes af Rektor *West* ved Lovsangen den 13. November og som bragtes af den lokale Presse — et Indtryk, som befæstedes ved den overordentlige Tilslutning fra alle Sider, som blev vist hans Minde ved hans Begravelse — saa stor, at man i Sorø mindedes Ingemanns Begravelse i 1862.

Æret, agtet og elsket være Jacob Andrups Minde. —

Louw.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ansøgninger om dette Stipendium, der kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1941 og 1942, skal indgives inden Udgangen af Januar 1943 til Soransk Samfunds Næstformand, Direktør A. Ch. Louw, Laxegade 2, København K.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgers økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

SORANSK SAMFUNDS HOLBERG-AFTEN

Soransk Samfund fejrede 258 Aars Dagen for Ludvig Holbergs Fødsel Torsdag den 3. December med en Aftensammenkomst i Operakafeen, hvis Lokale var om trent fyldt med gamle Soranere af alle Aargange, mange med Damer. Indbudt som Gæster var Aftenens Foredragsholder, Holbergforskeren, Lektor Th. A. Müller, der ledsagedes af Frøken Adler, Holberg-Samfundets Formand, Dr. phil. Eiler Nystrom og dets Kasserer, Antikvarboghandler Hjalmar Grandsgaard-Christensen (Indehaver af Akademisk Antikvariat), Maleren Erick Struckmann og Soranerne, Arkitekt C. M. Smidt, Skuespilleren *Sigurd Langberg* og Ingeniør, cand. polyt. *Torben Madsen*, alle med Fruer. Mellem de øvrige tilstedeværende saas vort Æresmedlem, Professor *Vilhelm Andersen* og Rektor *Raaschou-Nielsen*. Bordene var smukt pyntet med Baand i de oldenborgske Farver, rødt og gult.

I den fraværende Formands Sted bør Næstformanden, Direktør *Louw* velkommen og motiverede det med soranske Hurraraab besvarede Leve for Sorø Akademis Skole, hvorefter Lektor Th. A. Müller holdt et causerende Foredrag om Holberg, hvem han ud fra Epistlerne belyste som Forretningsmand, Jorddrot, Skribent og Menneske, idet han navnlig fremdrog de Træk, som vidner om den Humor, der besjælede Holberg. — Foredraget hilstes med stærkt Bifald, en hjertelig Tak til Foredragsholderen.

Derefter omdeltes som en Overraskelse, inden man tog fat paa det gode Smørrebrød, en Holbergsk Kryds- og Tværsords-Opgave, kombineret af den eminente Maalmand paa de gamle Soraneres Fodboldhold, Ingeniør *Torben Madsen*. For de første tre rigtige Løsninger var udsat tre Bogpræmier, Førstepremien var Holberg-Samfundets nye Niels Klim-Udgave med Robert Storm Petersens Illustrationer. Næppe havde man sat det gode Smørrebrød til Livs, før Løsningerne blev præsenteret. Stud. jur. *Mogens Schæffer* (S. '40) fik Førstepremien, Assurandør *Ib Gunnar David* (S. '40) Andenpræmie og Fru *Reitzel*, gift med Underbestyrer *Erik Reitzel* (udm. af II G. 29), Trediepræmie. Saa sang man *Chr. Wilsters* »Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog«, og saa stød *Vilhelm Andersen* paa Talerstolen og causerede i spirituelle Vendinger om Holberg og Aftenens Foredragsholder. Hans Tale mandede ud i en Hyldest til de unge Soranere (Eleverne i III G.), der nu, ledsaget af Rektor *West* og Frue samt Lektor *Marcus Pedersen* og Adjunkt *Nordahl Svendsen* kom fra Det kgl. Teaters Holbergforestilling for at blive trakteret med Kaffe og »Basser«. *Sigurd Langberg* forlystede dem og os andre med under lydhor Opmærksomhed at læse Scenen, hvor Jeppe vaagner op i Baronens Seng, og en moderne Pendant, skrevet af Forfatteren Poul Henningsen. Bifaldet var hjerteligt, men Tiden desværre saa langt fremrykket, at Louw straks efter maatte slutte den hyggelige og kammeratlige Sammenkomst, fra hvilken der i Aftenens Løb afsendtes telegrafisk Hilsen til Formand, og modtoges en telegrafisk Hilsen fra gamle Soranere i Nykøbing F.

Den forudgaaende Aften havde nogle af Soransk Samfunds Medlemmer med Kassereren, Direktør *Alfred V. Rasmusen* i Spidsen efter Indbydelse deltaget i Holberg-Samfundets Sammenkomst i Palæ-Lokalerne i Klerkegade, hvor Skuespillere fra Folkescenen gav en moderniseret Opførelse af »Den politiske Kandestøber« og Sceneinstruktør *Nicolai Neiiendam* læste Holbergske Epistler. Rasmusen takkede paa de tilstedeværende Soraneres Vegne.

PROPRIETÆR
SVEN EDVARD KIERKEGAARD

* 3. SEPTEMBER 1899 † 11 NOVEMBER 1942

Mortensaften var *Kierkegaard* og hans frue fra Hellestrup hovedgaard hos forpagter *H. Kipp* på Alindemagle, hvor aftenen vel fejredes på god gammel soransk manér. Hjemturen til Hellestrup mortensnat blev *Kierkegaards* sidste, efter få timers søvn fik han et hjertetilfælde og udåndede. Han havde i nogen tid følt sig træt og sløj og været tilset af sin klassekammerat frøken *Inger Jensen*, læge i Sorø, som henviste ham til professor Warburg, der tilraadede ham forsigtighed og to timers daglig hvile.

Jeg husker *Kierkegaard* bedst fra Sorøtiden. Da var han en lille, fintbygget dreng, som boede på *Aksel Dahlerups* kammer skrås overfor mit. For 5—6 år siden stod han en dag — nu som ejer av *Tangegaard* i Munkebjergby — sammen med proprietær *Høyer*, *Bromme Mølle*, i min fårefold og sagde *Dav*, *Grandjean*! Jeg kendte ham ikke. Forklaringen var den, at han var blevet en stor, kraftig landjunker, bred og favnende i væsen og skikkelse. At det var den lille spinkle *Kierkegaard*, der stod foran mig, faldt mig slet ikke ind. For 3 år siden besøgte jeg hans nye besiddelse, Hellestrup, hvor min stamfader i 1685 var hofmester for ejerens franske børn, og på markvejen, hvor vi kom cyclende, mødte vi en rytter, som havde en lille dreng foran på sadlen Trods det, at jeg havde solbriller på og var klædt i sommerligt hvidt, lød det strax, da vi kom på siden av hesten *Dav*, *Grandjean*! Jo *Kierkegaard* havde alt det soranske i udpræget grad præsent! Siden har vi ofte set hinanden ved egnens gæstebud.

For 3—4 år siden købte *Kierkegaard* Hellestrup, som tidligere ejedes av *Sorø Akademi*, og nu havde han netop avhændel den, men bibeholdt forpagtningen for 3 år. Han havde været meget optaget av denne handel og havde vist tænkt sig, at de mange hårde arbejdsår netop nu skulde avløses av nogle rolige, men det undtes ham altså ikke Ligesom den lille dreng var blevet en legemlig kraftkarl, således var hans opgaver og hans indsats i livet blevet av et forstørret format: dygtig, energisk og med sund appetit paa livet havde han arbejdet sig frem, avholdt av alle ved sin charme — men hjertet havde måske ikke fulgt med, det hjerte, som var blevet overbelastet og som hængte ved *Sorøtiden* med en rørende trofasthed. . . .

En novembersøndag bisatte vi ham fra Hellestrup lade. Det modne, indbjærgede korn rejste sig på begge sider av kisten mod ladens tagbjælker som symbolum på hans virke og bag kisten var der draperet med *Dannebrog*sflag, logulvet var dækket med gran fra hans skov, men præsten, som holdt tale, han sagde ingenting, som vi sang som små drenge på overskæringsaftenen, han sagde ingenting — om *Sorø*! Det var det, den der skriver dette, gerne vilde tilføje med disse linjer. Thi vel var jord, brug og drift *Kierkegaards* ydre indhold, men i sit indre var han opfyldt av minderne fra *Sorø* og mødte alle kammerater fra dengang med et særligt vindende smil.

Nu er en lille, træt dreng gået hjem til sin fader, og for sidste gang siger jeg: farvel, *Kierkegaard*! Og hans

enke og to små børn vil tænke over franskmandens påstand: dire adieu c'est tout la vie.

Louis E. Grandjean.

Svend Edvard Kierkegaard var født den 3. September 1899 paa *Karlslundgaard* i Taastrup Sogn som Søn af Proprietær *Poul Theodor Kierkegaard* og Hustru *Ingeborg Johanne*, f. *Repholtz*. Han indkom i *Sorø Akademis Skole* efter Sommerferien 1910 og forlod den med Realeksamen i 1915. Hellestrup Hovedgaard, som han købte i 1938, solgte han i Sommer til *Gosch Tændstikfabrikker*, men han fortsatte som Forpagter.

VED SORØ-ORGANISTEN

JACOB ANDRUPS DØD

(Fremsagt af Pastor *Alsinger* ved *Andrups Begravelse* i *Sorø Kirke* den 16. November 1942).

Midt i Manddommens Kraft, som en stormslagen Eg,
sank du sammen og styrted' til Jord.
Og vi fulgte din Strid, medens Kræfterne veg,
til din Sjæl over Stjernerne fo'r.....

Dog, vi fatter det ej, at din Livsdag er endt
og forstummet din skønne Musik.....
Den har ofte vort Sind mod det Evige vendt,
kastet Lys over Vejen, vi gik.

Du var Mand, men der boede en Dreng i dit Sind
med et straalende, festligt Humør.
Der blev lyst i det Hjem, hvor man lukked' dig ind,
naar du banked' paa Husets Dør.

Midt i Ungdommens Flok paa vort Akademi
blev du Drengenes kaarede Ven —
thi de mødte som Børn i din Livsmelodi
just den Klang, de vil huske som Mænd.

Og i *Absalons Kirke* med *Højkorets Hal*,
som du fyldte med *Tonernes Brus*,
har vi følt, at din Kunstnersjæls helligste Kald
var: at tjene i *Herrens Hus*.

Du var Kunstner af Sind, og dit Liv var en Sang —
her blev tyst, da du segned' til Jord.....
Vi vil mindes dig til under *Tidernes Gang*
og velsigne dit lysende Spor.

Ved din Baare vi staar nu i *Afskedens Stund*
for at sige dig TAK og Farvel.
Du var tro i dit Kald, og du brugte dit Pund —
Gud bevare din flygtende Sjæl.

Knud Alsinger.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

At fhv. Handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens Legat* for unge Mennesker, der er udgaaede fra *Sorø Akademis Skole* med Realeksamen, er nogle Portioner ledige, og Ansøgning stilet til *Soransk Samfund* maa for at komme i Betragtning indsendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, *Dagmarhus*, *København V.*, inden Udgangen af *Januar Maaned* 1943.

Legatet kan søges af unge Mennesker, der er udgaet fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen, og fortrinsvis tages der Hensyn til Ansøgere, der er Sønner af Borgere i Sorø By og det dermed forenede Landdistrikt, samt til dem, der efter at have opnaaet Realeksamen, gaar Handelsvejen og trænger til Støtte til fortsat Uddannelse, herunder ogsaa til Ophold i Udlandet.

København i December 1942.

Soransk Samfunds Bestyrelse.

DØDSFALD

Læge Axel Olufsen afgik ved Døden den 29. August og begravedes den 3. September.

Axel Jørgen Julius Olufsen var født den 7. Maj 1855 i Slagelse som Søn af Købmand Hans Olufsen og Hustru Oline, f. Hansen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1882 og forlod den 1884 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. I Januar 1892 tog han Lægeeksamen, var fra Juli 1892 til August 1893 Amanuensis i Rude, Oktober 1893—Januar 1895 i Randers, Kandidat ved Kgl. Frederiks Hospital Februar—Oktober 1895, da han nedsatte sig som praktiserende Læge paa Frederiksberg. Den 3. December 1895 blev han gift i København med Thyra Pauline Jacoby, f. 25. November 1864 i Randers, Datter af Prokurator, Direktør for Randers og Omegns Sparerkasse Emil Jacoby og Hustru Louise, f. Jacoby. Fru Olufsen overlever sin Mand sammen med Ægteparrets Datter. I sine Skoleaar paa Gymnasiet var han en meget interesseret Elev, der skrev en endnu eksisterende Dagbog om Gymnasiasternes Liv under Rektor *Blicherts* Regimente.

I »Ugeskrift for Læger« for 1. Oktober findes følgende smukke Mindeord om vor afdøde Skolekammerat:

Den 29. August døde Dr. Axel Olufsen efter ca. 45 Aars Gerning som praktiserende Læge paa Frederiksberg. Med ham er Lægestanden blevet en fin og nobel Kollega fattigere.

Dr. Olufsen havde indtil for faa Aar siden en stor Praksis og var en meget dygtig og anset Læge.

Den praktiserende Læges Gerning vil jo altid være den i diagnostisk Henseende vanskeligste; men paa dette Omraade var Dr. Olufsen fremragende. Vi unge Kandidater paa Frederiksberg Hospital beundrede hans Indlæggelsesdiagnoser. Større Sikkerhed end hans kunde vistnok ikke opnaaes: thi han havde en lykkelig Evne til at forstaa sjældne og komplicerede Sygdomsbilleder.

Samvittighedsfuld og omsorgsfuld var Dr. Olufsen i Behandlingen af sine Syge og menneskeligt forstaaende, som han var, kom han gennem de mange Aar til at staa sine Patienter meget nær ogsaa som Ven og Raadgiver, og Patienterne holdt inderligt af ham, ikke mindst de smaa i Samfundet.

Var saa den lange Arbejdsdag til Ende, de mange Sygebesøg og den lange Konsultation overstaaet, saa udfyldtes Aftentimerne af Familielivet, Vennekredsen eller Studiet af Humaniora — thi Dr. Olufsen havde en bred Horisont af Interesser og Kundskaber ogsaa udenfor Medicinens Omraade.

Dr. Olufsen havde et lykkeligt Hjem, hvor hans Hustru og Datter nærrede den samme varme Interesse for hans Lægegerning som han selv.

I dette gæstfri Hjem er mange baade ældre og yngre Kolleger kommet Aar efter Aar som Husets Venner — og altid blev vi mødt med en Trofasthed og Forstaaelse, som man ellers kun møder hos sine Nærmeste.

Derfor vil alle, der hørte til Dr. Olufsens store Vennekreds, mindes ham med dyb Taknemmelighed som den gode, kloge og trofaste Læge og Ven. — Disse smukke Mindeord er underskrevet Hans Kjærgaard.

*

Den 2. September døde Civilingeniør Ivar Frydenlund.

Ivar Niels Sigfrid Frydenlund fødtes den 2. April 1872 i Hvidovre som Søn af Mælkeforpagter Wilhelm Sigfred Frydenlund og Hustru Hanne, f. Nielsen. Han indkom i Sorø Akademis Skole 1884 og forlod den med Realeksamen i 1888, tog Maskinisteksamens 2. Del i 1893 og blev polyteknisk Kandidat i 1898. Marts—April 1898 var han Ingeniør i Grosserer V. Løweners Forretning, Maj—Juni 1898 Konstruktor ved Frederiksberg Jernstøberi, 1898—1900 Inspektør ved Lervarefabriken »Grøndal« paa Frederiksberg, 1901—04 assisterende Ingeniør ved Københavns Elektricitetsværker. 15. Februar 1904 Medindehaver og fra 29. Juni 1904—1. September 1930 Eneindehaver af Firmaet »Skandinavisk tekn. Agentur«, hvis Navn 1907 ændredes til I. N. S. Frydenlund (Skandinavisk tekn. Agentur). 1933—40 var han ansat i Korkvarefabriken Sano A/S. 1920—33 var Frydenlund Formand for Isoleringfabrikantforeningen og 1926—36 Medlem af Industrifagenes Hovedbestyrelse. I Tidens Løb udtog han en lang Række Patenter, i 1901 paa en Automat til Salg af Smørrebrød og paa en hydraulisk Drivmekanisme til Salgsautomater, i 1918 paa en Fremgangsmaade til Fremstilling af porøse Bygnings- og Isolationslegemer af Mo-Ler o. l., i 1919 paa Varmeisolationsmateriale, i 1921 paa en Fremgangsmaade til at gøre porøse, navnlig til Isolationsbrug bestemte Genstande af Diatomejord o. l. fugtighedsskyende og i 1928 paa en Anordning til Afblanding af Automobilprojektorer.

Ivar Frydenlund blev den 31. Maj 1899 i St. Johannes Kirke i København gift med Nathalia Elisabeth Hansen f. 1. September 1875 i København, Datter af Materialist Jens Carl Casper Hansen og Hustru Agnes Elisabeth, f. Frydenlund.

— Den unge Soraner, Boghandlermedhjælper Poul Bergenholt faldt den 26. September paa Østfronten i Rusland. Poul Ove Frederik Thanning Berenholt var født den 6. Juni 1916 i Jyderup som Søn af Trafikassistent Valdemar Bergenholt og Hustru Asta Kirstine, f. Folkmann. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1927 og forlod den i 1933 med Realeksamen. Poul Bergenholt var en idealistisk indstillet ung Mand. Da der under den finske Vinterkrig 1939—40 taltes mange fagre Ord om Nordens Samhørighed og Finland som Nordens Grønsevagt mod Øst, tog Poul Bergenholt disse Ord som personligt Alvor og gik med i den Krig som Frivillig. Da han vendte hjem efter Freden, var hans Idealisme ikke kølet. Han traadte ind i Regiment »Nordland« og har altsaa nu betalt for den Sag, som han troede paa og som var blevet hans, med Livet, det største, vi Mennesker kan sætte ind for noget i denne Verden.

BREVE FRA B. S. INGEMANN TIL MALEREN J. F. N. VERMEHREN

Blandt Afgangsholdet i 1843 fra Sorø Akademi var *Johan Frederik Nicolaj Vermehren* sikkert den, der følte sig mest knyttet til Stedet og de Mennesker, som i Aarene fra 1838—43 blev ikke alene hans Lærere men Venner for Livet.

Morsomt er det at se den Interesse, som den gamle Soraner blev fulgt med, bl. a. af sin Lærer *B. S. Ingemann*. Allerede faa Aar efter at Vermehren har forladt Skolen, var Ingemann klar over den Betydning, som Vermehren skulde faa i dansk Malerkunst.

I nogle Breve, som er i min Besiddelse, fremgaar det klart, at Vermehren hørte til den Kreds af gamle Elever, som specielt stod Ingemann og hans Hustru nær, og da disse Breve i sig selv siger alt, skal jeg her gengive et Par af dem.

Det første er fra 1845 og lyder saaledes:

Kjære Herr Vermehren!

Jeg havde tænkt maaske at see Dem i Kjøbenhavn i denne Ferie og glæder mig ved at see og høre bekræftet hvad jeg af og til har spurgt ved Besøg af fælles Venner og gamle troe Soranere at De gaar frisk og freidig frem i Konsten med det Med og den Udholdenhed, som udspringer af Kjærligheden til Konstens Aand og Væsen og som derfor ogsaa har Betingelsen for en sand og lykkelig Stræben i sig.

Da jeg nu dog har opgivet Reisen, sender jeg Dem her med Indlagte en venlig Hilsen og mange gode Ønsker for Dem og Deres Konst. Ogsaa fra min Kone skal jeg bringe Dem en venlig Hilsen. Hendes Helbred er ret brav, og hun maler flittig i Vinter. Hendes 2 nyeste Stykker er Christus der fremstiller et Barn for Disciplene, da de spørge ham om hvem der skal være størst i Himlens Rige — og Christus, som lærer i Templet og opsøges af Marie og Joseph — et 3d. Alterbillede, (Christus, der slummer paa Skibet og vækkes i Uveiret af de forskrækkede Dicipel), har hun anlagt.

Jeg er nu først bleven færdig med Udgaven af mine »samlede Skrifter« og glæder mig nu til at kunne tænke paa noget Nyt.

At Steenstrup skal herfra ved De vel og formentlig kommer Hauch til Kiel — det vil for mig blive et stort Savn, Academiets Fremtid ligger endnu helt omtaaget; dog den Taage vil jeg holde ude af min inderligste Livssphære, medens jeg naturligvis vil gjøre hvad jeg kan for at holde Livet i Academiet.

Det vil glæde os ved Lejlighed at høre fra Dem. Hilsen til *Roeds* saavel som til vore kjære gamle Soranere!

Bevar fremdeles i venlig Erindring
Deres hengivne

B. S. Ingemann.

Sorø d. 27. Dec. 1845.

S.T. Herr Student Vermehren.

Det andet er skrevet umiddelbart efter Ingemanns 70 Aars Fødselsdag i 1859 og har følgende Ordlyd:

Sorø d. 15. Juni 1859.

Kjære J. Vermehren!

Lad mig endnu engang særligt og kjærligt takke Dem for Deres fortrinlige Medvirkning til Glæden paa min Gammelmands Jubeldag og for Deres kjærlige Deltagelse deri.

Først nu, naar jeg seer tilbage paa hin herlige Dag og paa hvert enkelt Billede, den har givet mig til Led-sagelse paa de gamle Dage fremkaldes hver kjær Personlighed ret klart og med al sin Eiendommelighed for mig, ligesom hvert enkelt Billede paa det skønne saa mesterlig componerte og herlig udførte Guldhorn.

Jeg ved, det vil ikke besvære Dem at besørge vedlagte Taksigelsesbrev fra mig til Frk. *Roed*.

De kjærligste Hilsener til Dem og Deres kjære Frue fra os begge her.

Deres inderlig hengivne

B. S. Ingemann.

Som enhver kan forstaa, vil jeg gerne gøre mit til at Vermehren, som den betydningsfulde Soraner og Kunstner han var, bliver repræsenteret paa bedste Maade i Kunstmuseet i Sorø, og saafremt en eller anden skulde have Arbejder af ham fra hans yngre Aar, som de vilde betænke Museet med enten som Gave nu eller ved testamentarisk Disposition, skal jeg paa Museets Vegne med Glæde tage imod Besked.

København, November 1942.

Alfred V. Rasmusen.

„HUSKER DU — ?“ PAA SORØ AKADEMI

Tirsdag d. 17. Nov. besøgte Filmsingeniør *Manfred Hammerich* Sorø for at give en Filmsforestilling. Festsalen, der var lavet om til Biograf, var stuvende fuld, da Mellem-skolen for en Gangs Skyld allernaadigst havde faaet Tilladelse til at overvære en af Skolens Underholdningsaftener. Gennem Skolens nyerhvervede Filmsapparat vistes en pragtfuld Farvefilm fra Roskilde Amt, den ualmindelig gode Optagelse i Forbindelse med den valgte Musik gav Publikum en Række Skønhedsindtryk, der beviste, hvor nær den moderne Filmsteknik kan komme Virkeligheden. Derpaa vistes 2 Film fra Nykøbing Falster, en Film fra Randers, hvori de danske Randersdragoner fik et varmt Bifald; som sidste Turistfilm vistes Sorø Amtsfilm, der paa en fiks Maade kædede alle de skønne Indtryk fra Amtet sammen. Saa kom Aftenens Sensation Soranerfilmen: »Husker Du — ?«, Begyndelsen til en personalhistorisk Film, som Hammerich er ved at optage. Medens gamle velkendte Ansigter dukkede frem, tonede Sorø Musikken og Ebbe Hammerichs Ruskantate, og saavel forhenværende som nuværende »Snydere« fik deres Bifald, naar de viste sig paa Lærredet; men det stærkeste Bifald høstede Hammerich selv, da Filmen sluttede. En ypperlig Aften, som vi er Hammerich taknemmelige for. Vi haaber, at andre gamle Soranere vil følge Hammerichs Eksempel!

N. Th.-U.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 7. November har følgende gamle Soranere indmeldt sig som Medlemmer af Soransk Samfund:

Assurandør *Axel Hofter*, Torvegade 47, (R. 1912).

Vald. *Antoni-Jensen*, Jordbovej 8, Aarhus. (1914).

Assurandør *Ib Gunnar David*, N. Jespersensvej 4, F. (S. 1940).

Bankinspektør *Niels Baumann Kamper*, Aalandsgade 20, (1930).

Bankfuldmægtig *K. Jølver*, Grønningen 3, K. (1903).

Forlovelse er deklareret mellem Frøken *Tove Balslev*, Kalundborg, og *Otto Holger Mæhl*, Kalundborg (S. '39).

*

I Videnskabernes Selskabs Møde Fredag Aften den 27. November gav Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) en Meddelelse: Nationalmuseets Udgravninger i Borremose, Himnerland.

Forfatteren *Andreas Vinding* (udm. V Kl. '98) har paa Westermanns Forlag udsendt »Sorgløse Tider«, en Skildring af hans første ti Journalistaar ved »Politiken«.

*

Paa Westermanns Forlag er udkommet »Alfred Schmidt, hans Tid og hans Tegninger«, Tekst: *Henry Hellssen* (udm. V Kl. '05). Billedredaktør Herluf Jensenius.

*

Som københavnsk Bogtrykkeri-Aktieselskab med 30,000 Kr. i Aktiekapital er anmeldt til Aktieselskabsregistret »Selandia«, hvis Stiftere er Landsretssagfører Karl Emil Brückner, Direktør *Dan Gunnar Diemer* (R. '25) og Fuldmægtig *Gunnar Knudsen* (R. '26).

*

Som meddelt har Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) paa Ejnar Munksgaards Forlag udsendt et Kortværk i tre Foliobind efter Johannes Mejers Kort over det danske Rige, udført i det 17. Aarhundrede i Farver, men aldrig trykt. Den 1. December om Aftenen holdt Professorens Foredrag i Det kgl. danske geografiske Selskab om gamle Kort over Danmark.

*

Gymnasiasterne i III G., som Torsdag den 3. December overværede Det kgl. Teaters Holbergforestilling og var Soransk Samfunds Gæster, aflagde den næste Dag Besøg i De Hirschsprungske Samlinger og det nye Radiohus, hvor Reportagechef *Aksel Dahlerup* (S. '15) viste rundt.

*

I Sorø Akademis Skoles Lovsangssal var der Lørdag Aften den 14. November arrangeret et Møde, hvor Lektor *Mogens Nissen* (S. '07) talte om det danske Sprog nu og i Fremtiden. Gymnasiast *Preben Frandsen* takkede for Foredraget og opfordrede til Indmeldelse i Dansk Forening til nordisk Sprogrog, som Lektor Nissen er Formand for.

*

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* (S. '92) er genvalgt til Formand for den faste Voldgiftsret for Kalenderaaret 1943.

*

Konstitueret Inspektør ved Banktilsynet *Niels Baumann Kamper* (S. '30) er udnævnt til Inspektør af 2. Grad ved Banktilsynet fra den 1. November.

*

Undervisningsministeriet har ansat Skovfoged aspirant Ejnar Hother Koch som Skovfoged paa Prøve ved Nordruplund Skovpart under Sorø Akademis 2. Skovdistrikt fra 1. November 1942.

*

Carl Stubbe Teglbjærg (R. '10) havde sidst i November i Foreningen »Nutidskunst« i Aarhus en Udstilling af Malerier, Akvareller, Raderinger og Tegninger.

*

Professor, Dr. phil. et theol. *Johannes Pedersen* (S. '02), R. af Db. og Dbm., er udnævnt til Kommandør af Dannebrog.

*

Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Paa I. H. Schultz' Forlag er udsendt »En Oversætters poetiske Efterskrift til hans Forskning af et oldgræsk Værk: Hesiodi Dage eller Rijmstock af Henrik Thomæson Gerner«. Bogen indledes med en Afhandling af Magister *Hans Ellekilde* (S. '08).

Paa Ejnar Munksgaards Forlag har Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) udsendt »Rast undervejs«, en Samling Kroniker, som har staaet i »Politiken«.

*

Søndag Morgen den 22. November opstod der Ild i Bygningen, som rummer Sorø Akademis Skoles Kedelhus, Brændeoplagsrum og Toiletrum. Gnister fra Kedelfyret trængte gennem en Utæthed frem til Tagkonstruktionen, og foruden Skolens eget Slukningsmateriel deltog Sorø Brandvæsen i Slukningsarbejdet.

De 4 Kedler tog ingen Skade ved Branden, men kunde fortsat levere Varme til Akademiet, selv om det svømmede med Vand nede i Bunden af Fyrrummet. Derimod brændte Isoleringen af nogle af de store Rør til Varmeledningen, og Kablerne til Vandtilførsels-Reguleringspumperne brændte over. Desuden brændte Bygningens Tag fuldstændigt, foruden at der ogsaa havde været Ild i noget af Træet i Brændselsrummene.

*

Den 22. Juni var det 25 Aar siden, at Maleren *Christian Zahrtmann* (S. '62) døde, og den 31. Marts 1943 bliver det 100 Aar siden, at han fødtes. Mellem disse to Mærkedage i hans Liv har Maleren og Kunsthistorikeren *Sophus Daneskjold-Samsøe* (udm. V Kl. '94) paa Rasmus Navers Forlag udsendt et Værk om Zahrtmann som Kunstner og Menneske. Bogen er i stort Kvartformat paa 604 Sider og med 176 Helsidesbilleder.

*

I Værket »Dyr i Natur og Museum« har foruden Professor Spärck yderligere en Soraner skrevet en Afhandling, nemlig Dr. phil. *Anton Frederik Bruun* (S. '20), hvis Afhandling »En Dybhavsgaade mindre« handler om Posthornsbælksprutten.

*

Berlingske Tidendes Morgenudgave for 12. November d. A. bragte en Kronik »Haarde Straffedomme i Guldalder-tiden« af Overretssagfører *Knuud Scott Deichmann* (S. '01). I denne Kronik omtales en ung Kvinde fra Nyerup Mark ved Sorø, som blev dømt til Døden for Brandstiftelse og henrettet den 6. September 1815 paa Galgebakken ved Sorø.

— Ved Lejlighed vil dette Afsnit af Deichmanns Kronik blive offentliggjort i Soranerbladet.

*

I Nationalmuseet paabegyndtes Onsdag Aften den 4. November en Foredragsserie »Fra Dronning Margrethes Tid«. Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) indledede med et Foredrag om »Tidsalderen«. Arkitek ved Nationalmuseet *C. M. Smidt* (udm. V Kl. '90) taler om »Danske Birgittinerklostre«, og den 9. December slutter Serien med et Foredrag af *Poul Nørlund* om »Dronning Margrethe som Nordens Herskerinde«.

*

Skovløber *Chr. Hansen, Ægir*, fejrede den 1. November 35 Aars Jubilæum som Skovløber under Sorø Akademis 1. Skovdistrikt. Først var Hansen ved Hjortenæs, indtil han for nogle Aar siden forflyttedes til Ægir, hvor han sammen med sin Hustru tillige har vist sig som en fortrinlig Vært ved Skovløberstedets Traktørsted, akkurat som »Stine Ægir« og hendes Mand i sin Tid var det. Skovrider *Fritz Lorenzen* (R. '07) overrakte Skovløber Hansen et stort og smukt Sølvbæger med Inskription »Til Skovløber Chr. Hansen som Anerkendelse for 35 Aars fortrinlig Tjeneste i Sorø Akademis Skove fra Undervisningsministeriet«.

Ved Julekomedien i Sorø Lørdag den 5. og Søndag den 6. December til Fordel for Trængendes Jul fremsagde Lektor *Hubert Rosen* (S. '94) en af ham selv skreven Prolog, der modtoges med Bifald.

*

Magister *Eigil Nielsen* (S. '29) har ved Københavns Universitet faaet antaget en Doktorafhandling »Studies on triassic fishes from East Greenland«. Den udgør første Del af Værket »Polaezoologica Groenlandica«, og er en stor og kostbar Bog — udsendt paa C. A. Reitzels Forlag — med mange smukt udførte Helseillustrationer, der viser Forsteninger af Fortidens Fisk. Den offentlige Disputats fandt Sted Tirsdag den 8. December.

I Kunstakademiets Sommerpræmiekonkurrence for Malere og Billedhuggere fik Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) tildelt 200 Kr.

*

Adjunkt ved Sct. Jørgens Gymnasium *K. J. Rahbek* (S. '10) er ved kgl. Resolution af 3. November udnævnt til Lektor fra den 1. November d. A.

*

Frøken *Birgit Proschowsky*, Datter af Civilingeniør P. M. Proschowsky, Hellerup, er blevet forlovet med stud. polyt. *Palle Grandjean-Thomsen* (M. '34).

*

Frøken *Britta Hammer*, Datter af Papirhandler E. Hammer, København, er blevet forlovet med stud. polyt. *Borge Jørgensen* (S. '38).

*

Frøken *Karen Johansen*, Datter af Guldsmed Johansen, Silkeborg, er blevet forlovet med Forstaspirant *Mogens Wittusen* (R. '37).

*

Frk. *Birgit Friis Alsinger*, Datter af afdøde Redaktør, Sognepræst Svend Alsinger, er blevet forlovet med *Preben Rothe Hansen* (R. '29), Søn af Redaktør *Rothe Hansen*, Sorø (R. '90).

*

Frøken *Judith Jensen*, Datter af Kirkegaardsbetjent A.

Jensen, Glostrup, er blevet forlovet med Korrespondent *Poul Nielsen* (S. '34).

*

Lærerinde *Bodil Hougaard Andreassen* (S. '37) er ansat som Timelærerinde ved Kalundborg kommunale Skolevæsen fra den 1. Oktober d. A.

*

Frøken *Kirsten Gram*, Datter af kgl. Skovrider A. Gram, Horsholm (S. '15), er blevet viet til Adjunkt ved Rungsted Statsskole, cand. mag. *Torben Refn* (S. '31).

*

Frøken *Aase Nyboe*, Datter af Groserer Thomas L. Nyboe, Munkemølle, Aarhus, er blevet viet til Reklamechef *Mogens Hjelm Dankier* (R. '36) Søn af afdøde Kontorchef *Kaj Hjelm Dankier* (udm. III Kl. '01).

*

Frøken *Jonni Sund*, Datter af Postmester Sund, Stege, er blevet viet til Tilsynsførende ved Østifternes Aandsvageanstalters private Pleje *Erik Thisted-Jensen* (S. '36). *Jonni Sund* er Søster til Politibetjent i Middelfart *Aage Haste Sund* (S. '36).

*

Frøken *Leis Gorm Hansen* (S. '28), Datter af Lektor Gorm Hansen, Sorø, er blevet viet til Læge Ernst Østergaard Madsen.

*

Frøken *Lissy Matzen*, Datter af Hovmester Matzen, er blevet viet til Politibetjent *Hans Jørgen Stage* (R. '35).

*

Stud. med. *Christian Kruuse* (S. '38) er blevet Alumne paa Regensen.

*

Cand. jur. *Jakob Jakobsen* (S. '34) har taget sin Afsked som Sekretær ved Konsistorialkontoret.

*

Bengt Johns (S. '41), der efter forskellige Vanskeligheder paa Grund af Krigen for godt et halvt Aar siden forlod Landet for at rejse til sit Hjem i Rio de Janeiro, blev ved sin Ankomst dertil sammen med flere andre nægtet Indrejsetilladelse, hvorfor han efter et Par Timers Samtale med sin Fader maatte returnere til Europa. Han er nu kommet tilbage til København.

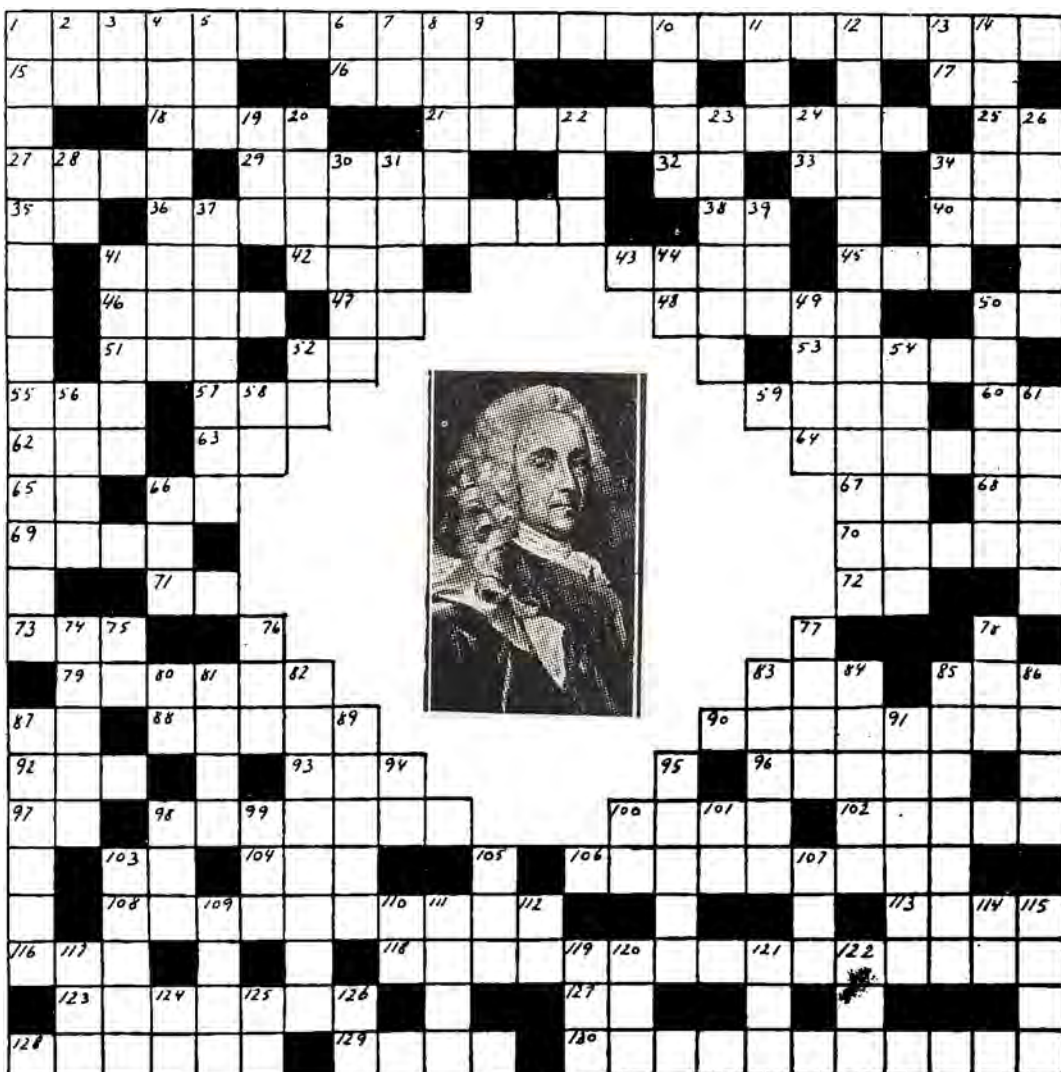
<p>Det er — Central</p> <p>14,278</p> <p>naar De skal bruge Tryksager!</p> <p>BRØDR. MARKERS BOGTRYKKERI Knippelsbrogade 8, København K.</p>	<p>Siden 12. Juni 1942</p> <p>Johannes Vedel Landsretssagfører Nykøbing F. Østergade 12 - Telf. 16 16</p>		
<p>„Klittens Folk“</p> <p>Optegnelser vedrørende Almuelivet paa Holmslands Klit — tilrettelagt af Lektor <i>Henrik Ussing</i>.</p> <p>Pris Kr. 6.00</p> <p>Svegårds Boghandel, Sorø</p>	<p>Inger Norries Sølvsmedie</p> <p>Leverandør til Varelotteriet</p> <p>Nikolaj Plads 32 · Palæ 5648</p>	<p>Husbukke Assurance-Compagniet</p> <p>Dagmarhus, København V. Telefon 13,773</p>	
	<p>TANDLÆGE BØRGE HØFT Dr. med. dent.</p> <p>Vimmeløstet 30 (vis à vis Silkehuset). Palæ 68 14. Konsultation fra Kl. 10—4 (bedes forudbestilt).</p>	<p>Johs. Brinck</p> <p>Centralvarme Gas, Vand og Sanitet Installationer</p> <p>Telf. Sorø 720</p>	

HOLBERG KRYDS OG TVÆRS

Her gengives den af cand. polyt. Torben Madsen til Holbergaften den 3. December lavede Kryds- og Tværs opgave.

Vandret

- 1 Komædie af Holberg
15 Brugbar
16 Ø
17 Forstavelse
18 Krig
21 Komædie af Holberg
25 Forkortelse
27 Skær
29 Sidevaaben
32 Ens Bogstaver
33 Røg
34 Bibelsk Navn
35 Tal
36 Fandtes bagest i alle Tryksager paa Holbergs Tid
38 Jordart
40 Fisk
41 Fuglefod
42 Let
43 Hvile
45 Fugl
46 Vej
47 Gud
48 Kendt Navn fra Holberg
50 Bo
51 Nægtelse
52 Karakter
53 Kendt Holberg Person
55 Slut
57 Bibelsk Navn
59 Stjerne
60 Tal
62 Stedord (Tysk)
63 Stillehed
64 Fremtrædende Egenskab hos Holberg
65 Redskab
66 Smerte
67 Mærke
68 Rust
69 Fugle
70 Rovfisk
71 Ubrugt
72 Dagblad
73 Holbergudtryk
79 Fornavn
83 3 Bogstaver
85 Ved
87 Tøv
88 Var Holberg
90 Skaal
92 Forlænge
93 Stedord
96 Fandtes altid i Holbergs Komædier
97 Endelse
98 Holbergsk Fornavn
100 Drive
102 Uafklaaset
103 Udbrud
104 Stedord
106 Holbergkomædie efter ital. Forbillede.
108 Kendt Holbergfortolker
113 Nemlig
116 Styr
118 Holbergkomædie
123 Kgl. Holbergskuespiller
127 Forkortelse
128 Bevis
129 Holbergperson
130 Skænkede Holberg sin Formue til

Lodret

- 1 Holbergkomædie
2 Træ
3 Ubekendt
4 Holbergperson
5 Varemærke
6 Forkortelse
7 Forfriskning
8 Tarif
9 Handel
10 Indhenter
11 Kvinde
12 Holbergs Bopæl ved Sorø
13 Insekt
14 Kerub
19 Træ
20 Unge
22 Tidsrum
23 Skylle
24 Hjem
26 Tjener
28 Dyr
30 Montanus
31 Pigenavn
34 Morsom
37 Holbergsk Forbillede
39 Bibelsk Navn
41 Beholder
44 Retning
49 Næstes
50 Person hos Holberg
52 Tal
54 Beskytter
56 Kort
58 Udhus
61 Stedord
66 Kammerat
74 Saadanne
75 Forkortelse
76 Giv los
77 Aar
78 Kurage
80 Forkortelse
81 Foraar
82 Var Holberg
83 Elskede (Fransk)
84 Skæv
85 Efternavn
86 Agat
87 Optræder ofte hos Holberg
89 Lette
91 Rebusser
94 Tidspunkt
95 Færdig
98 Pigenavn
99 Forkortelse
100 Dengang
101 Forkortelse
103 Æret
105 Tilraab
107 Konge (Fransk)
109 Stød
110 Skraaning
111 Hvilested
112 Forkortelse
114 Forstavelse
115 Firs
117 Te
119 Tvillinger
120 For
121 Slange
122 Som 11 lodret
124 2 Bogstaver
125 Tal
126 Maalforkortelse

SORANER-BLADET

OTTEOGTYVENDE AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1943

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

	Side		Side
BOSERUP, ELLEN ROESZLER, cand.mag., Frue: <i>Valfart til Hauch's Grav i Rom. Med 3 Billeder</i>	29	WEST, A. J., Rektor: <i>Tale til Konfirmanderne ved Festen d. 18. April 1943</i>	34
<i>Hauchs Forhold til Døden. Med 1 Billede</i>	67	<i>Fra Translocationen den 23. Juni 1943. Tale til Dimittenderne</i>	65
CARLSEN, OLAF, Dr. phil.: <i>Soraneren Theodor August Jes Regenburg. Forredrag holdt i Soransk Samfund den 11. November 1942</i>	1, 9, 17	WINTHER, CHR.: fhv. Provst: <i>Ved John Knox' Baare den 19. April 1943</i>	41
GLAHN, T., Overbibliotekar: <i>Et Par soranske Præceptorer. Nogle Oplysninger fra samtidige Kilder</i>	5	NEKROLOGER	
<i>Soranere af dansk Adel paa udenlandske Universiteter 1580—1670</i>	84, 94	Dødsfald: Forpagter <i>Gustav Trappaud Levinsen</i> (Realeks. '09)	3
GRANDJEAN, LOUIS E., fhv. Underdirektør, Forfatter: <i>En fornem soransk Dobbeltstilling. Sanglærer og Organist forenet</i>	4	<i>Axel Kofod</i> ('95), * 14. November 1866 — † 13. December 1942	4
<i>En Samtale med Rektor West</i>	27	Dødsfald: Skovrider <i>Valdemar Clausen</i> ('89). — Fabrikant <i>Svend Sebbelov</i> (Realeks. '10). — cand. pharm. <i>Christian Malling</i> ('33) — Fhv. Universitetssekretær og Administrator ved Sorø Akademi <i>Karl A. Goos</i>	21
HEMMINGSSEN, FREDE, Kommuneassistent: <i>Sorø Roklub [Digt ved Klubbens 25 Aars Jubilæum]</i>	70	Soransk Samfunds Formand Dommer <i>John Knox</i> , * 9. September 1867, † 12. April 1943. Med 1 Portræt. Af V. Sorgenfrey Hansen	25
hgo [g: Kontorchef H. G. OLRIK]: <i>Rogert Witt Møller. 1883 — 15. Juni — 1943. Med 1 Portræt</i>	33	Dødsfald: Politimester <i>Aksel Rudkjøbing</i> ('06). — Tandlæge <i>Jørgen Perch-Nielsen</i> ('27)	38
<i>Om et gammelt Sorø-Billede. Med 1 Gruppebillede</i>	89	Dødsfald: Provst <i>V. E. L. Haagen-Müller</i> ('82). — Fhv. Civildommer <i>J. C. Tolderlund</i> ('74). — Kaptajn <i>Kay Harald Holck</i>	42
RAASCHOU-NIELSEN, H., fhv. Rektor: <i>Kunstmuseet i Sorø. Med 3 Billeder</i>	53	Fru <i>Beatrice Matthiessen</i> , * 15. Marts 1861, † 27. Juni 1943. Med 1 Portræt. Af A. G. Lauritzen	49
RASMUSEN, ALFRED V., Direktør: <i>Et Brev fra C. F. Wegener til I. N. F. Vermehren</i>	14	Dødsfald: <i>Einar Kiellerup</i> (Realeks. '77). — Læge <i>Aage Braae</i> ('08)	52
SORGENFREY HANSEN, V., Redaktør: <i>Den 85-aarige Vilh. Carstens</i>	46	Dødsfald: Sagfører, cand. jur. <i>Helge Boesen</i> ('15), * 30. Marts 1897, † 24. Juli 1943. Af Otto Vilh. Sommer	62
<i>Tre gamle Julekomedie-Plakater. Med 3 Billeder</i>	83	<i>Paul Maurice Budtz</i> (Præliminæreks. '08) in memoriam. Af regsa	66
THORSEN, H. B., Grosserer: <i>Lidt fra min Skoletid i Sorø. Med 5 Portrætter</i>	85, 91		

	Side		Side
Dødsfald: Godsforvalter, Justitsraad <i>G. F. C. Oppermann</i> ('73). — Kaptajn <i>Chr. Wesenberg</i> (Realeks. '12). — Godsejer <i>Valdemar Nygaard</i> 2. Real. '90). — Ingeniør <i>Niels Spandet</i> (S. '91)	69	Møde med Foraaret i Sorø. 2 Dages-Storturen den 29.—30. Maj. Med 3 Billeder. Af <i>En anden af dem</i>	57
Rektor <i>A. J. West</i> , * 28. April 1880, † 23. September 1943. Med 1 Portræt. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i> . — Begravelsen. — Mindeord om Rektor <i>West</i> , af <i>Poul Helms</i> , <i>A. Ch. Louw</i> , <i>Ernst A. Kiørboe</i> og <i>Viggo Bojesen</i>	73	Aarsfesten 1943. Af <i>Bestyrelsen</i>	61
Dødsfald: Købmand <i>Anton Hviid</i> (3. Realkl. '89)	76	Medlemslisten	61
Direktør <i>Georg Frandsen</i> (3. Realkl. '92), * 16. September 1874, † 25. September 1943	76	Kricketkampen	62
Fhv. Proprietær <i>Valdemar Nygaard</i> (2. Realkl., '90), * 18. Maj 1874, † 5. August 1943	76	Meddelelse fra Bestyrelsen	82
<i>Chr. Wesenberg</i> in memoriam. Af <i>E. F.</i>	77	Aarsfesten	87
Ingeniør <i>Niels Spandet</i> ('91) in memoriam. Med 1 Portræt. Af <i>H. Raaschou-Nielsen</i>	77	MINDRE MEDDELELSER	
Dødsfald: Kommunalærer, cand. teol. <i>Hans Peter Henrik Andersen</i> ('92)	82	70 Aar [Kommunalærer, cand. teol. <i>Hans Andersen</i>]. Af <i>Louw</i>	3
Dødsfald: Overretssagfører <i>Valdemar Frandsen</i> ('96)	93	En gammel Soraner efterlyses. Af <i>Alfred Wiboltt</i>	12
FORENINGSANLIGGENDER		En fornem soransk Dobbeltstilling. Sanglærer og Organist Embedet. Af <i>A. J. West</i>	12
Soraner-Aften i Februar. Af <i>Arrangementsudvalget</i>	4	En Søn af Sorø [Chefredaktør <i>L. Schiøttz-Christensen</i>]. Med 1 Portræt. Af <i>En gammel Soraner</i>	13
Soransk Samfunds Kasserer, Direktør <i>A. V. Rasmussen</i> [forandret Adresse]	7	Sorø Akademis Regnskab	15
Soransk »Hvem ved hvad?« Af <i>Arrangementsudv.</i>	12	Kunstmuseet i Sorø. Af <i>H. Raaschou-Nielsen</i> og <i>Alfred V. Rasmusen</i>	22
Soraner-Aftenen 5. Februar	13	Hærværk [Sorø Akademis gl. Kirkegaard]. Af <i>Forskellige</i>	29
Generalforsamlingens Dagsorden	19	Den ny Sanglærer [Henrik Schiøtz]	31
Hvem ved hvad-Aftenen	19	En soransk Lystfisker. [Anmeldelse af <i>Rolf Kaarsberg</i> : Med Stang og Snøre. En Bog for alle Lystfiskere]. Af <i>—frey</i>	31
Regnskaber for 1942	20	Palmesøndag 18. April i Sorø. Af <i>Lex</i>	31
Forslag til Vedtægtsændringer for Soransk Samfund	22	Fraternitas Sorana's Sommerstævne	39
En ny Medlemsliste	27	Finansudvalget i Sorø	42
Møde med Foraaret i Sorø. 2 Dages Stortur. — Den 29.—30. Maj. Af <i>Bestyrelsen</i>	27	Fodboldkampen 30. Maj. Af <i>T. G.</i>	43
Den ordinære Generalforsamling Lørdag den 10. April	35, 44	Den mærkelige Sommer 1867. Af <i>Andreas Bang</i> ..	47
Bestyrelsen	42	Ved Aabningen af Kunstmuseet i Sorø. Tale af Rektor <i>H. Raaschou-Nielsen</i>	51
		Sorø gl. Kirkegaard. Af <i>Andreas Bang</i>	51
		Translocationen	52

	Side		Side
Fraternitas Sorana i Mern Præstegaard den 15.— 17. Juni 1943. Af <i>Deltager</i>	60	En Soraner som fynsk Historiker og Topograf. [Anmeldelse af Chr. Behrendt: Fra det gamle Middelfart I-II]. Af <i>hgo</i>	79
Værelser til Studenter. Af <i>Svend Clausen</i>	61	Sorø Akademis nye Rektor. Med 1 Portræt	81
Morgen- og Aftensange af B. S. Ingemann. [Anmel- delse af Kjeld Eifelts Udg., ill. af Ib Andersen]. Af <i>hgo</i>	61	Tak! Af <i>P. H. Bohn</i>	81
Reventlow-Museet paa Pederstrup. Af <i>V. Sorgen- frey Hansen</i>	66	Udvidelsesplaner for Sorø Akademis Skole	82
25 Aars Studenterholdet	70	Lektor Glahn og Fraterbrønden	93
Fodboldkampen, der blev til Haandboldkamp. Af <i>T. G.</i>	71	»Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1943«. [An- meldelse]. Af <i>hgo</i>	93
Gl. Soraner Cricketkamp Søndag d. 19. Septem- ber. Med 2 Billeder. Af <i>R. E. Brincker</i>	78	Apropos Julekomedie. Af <i>Kj.</i>	94
		Gamle Soranere og soranske Noter	7, 15, 23, 31, 39, 47, 54, 63, 71, 79, 87, 95

SORANEREN THEODOR AUGUST JES REGENBURG

FOREDRAG HOLDT I SORANSK SAMFUND DEN 11. NOVEMBER 1942

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

NOGEN Tid efter, at jeg var flyttet til Skanderborg, skrev min gamle Rektor i Sorø til mig og udtalte Haabet om, at jeg snart maatte føle mig hjemme i Soraneren *Regenburgs* gamle Residensstad.

Th. A. J. Regenburg er ikke blot det store Navn i Skanderborg, men ogsaa et af dem, der i soranske Kredse nævnes med særlig Ærbødighed og Stolthed. *Regenburg* var baade i Ord og Gerning en trofast Søn af Moder Sorø. Ved soransk Trofasthed forstaa vi, at en Soraner erkender de Værdier, som Sorø's nationalhistoriske Minder og dette Steds rige aandelige Traditioner skænker den Ungdom, der faar den Lykke at vokse op her, og at han føler sig forpligtet overfor den Arv, Sorø skænker sine Sønner.

Sorø, der er ombølget af Historiens Vingesus, har været et yndet Hjemsted for Muserne, og blandt disse har Historiens i særlig Grad følt sig hjemme paa Absalons gamle Klostergrund.

Da *Regenburg* i 1829 i en Alder af 14 Aar blev optaget i Sorø Akademis Skole, talte Lærerkorpset foruden Mænd som *Ingemann* og *Hauch* ogsaa to, der med Ære har indskrevet deres Navne i dansk Historieforsknings Historie. Dr. *H. F. J. Estrup* beklædte det historiske Lektorat og underviste foruden Studenterne, de saakaldte Akademister, Eleverne i Skolens øverste Klasse. I de andre Klasser besørgedes den historiske Undervisning af Adjunkt *C. F. Wegener*. Aaret efter udnævntes *Estrup* til Akademiets Direktor, og *Wegener* overtog da ogsaa Historien i øverste Klasse. Ved *Estrups* Afgang i 1837 udnævntes *Wegener*, der Aaret før havde erhvervet den filosofiske Doktorgrad paa et solidt historisk Arbejde med Emne fra Antikkens Historie, til Lektor i dette Fag.

Det blev saaledes disse to Historikere, der bibragte *Regenburg* hans historiske Viden, vakte hans historiske Interesse eller i hvert Fald gav den Næring og prægede hans historiske Opfattelse af det slesvigske Spørgsmaal paa en saadan Maade, at det, der skulde blive *Regenburgs* store Indsats i vor nationalpolitiske Historie og gøre hans Navn og Gerning omstridt, har sin Rod i hans soranske Ungdomstids Oplevelser og Indtryk.

Baade *Estrup* og *Wegener* omfattede den unge *Regenburg* med den varmeste Interesse og knyttede store Forhaabninger til hans Fremtid. Blandt hans Klassekammerater var Stamherren til *Frijsenborg*, den senere Politiker; *Rosenørn-Teilmann*, der ogsaa er kendt fra det politiske Liv som Minister, *Aleth Hansen*, der efter gejstlig Virk-

somhed i Sønderjylland en kort Tid var Minister, og *C. F. Monrad*, der som Skolemand i Flensborg blev *A. D. Jørgensens* Lærer og den Mand, der bragte den unge Sønderjyde i Forbindelse med *Regenburg* og baade herved og ved sit personlige Venskab til sin tidligere Elev hjalp den vordende Historiker ind paa hans rette Bane. De soranske Traade lader sig spore vidt omkring, og naar *A. D. Jørgensen* fortæller om *Monrad*, at gennem ham traadte det danske og nordiske Aandsliv Eleverne i Møde i sin bedste Skikkelse, saa maa det være tilladt igen her at se en Virkning af den Aand, *Monrad* havde været under Indflydelse af i Sorø.

I 2. Bind af mine „Soranske Studier“ har jeg meddelt nogle Vidnesbyrd, *Wegener* i 1833 afgav for Eleverne i 4. og 3. Klasse. *Regenburg* stod for Oprykning i 4. — den øverste Klasse. *Wegener* karakteriserede ham som et særdeles godt Hoved og kalder ham overmaade flittig, ja mener endog at kunne betegne ham som den flittigste Elev paa hele Akademiet, — og det ved vi gamle Soranere nok, at det maa betyde højeste Anerkendelse. Det hedder endvidere i *Wegeners* Karakteristik, at *Regenburg* besidder en Sindighed, der er over hans Alder. Han har været tidlig moden og i Udvikling forud for sine jævnaldrende. Om hans Opførsel skriver *Wegener*, at den i alle Henseender er exemplarisk. — Hvor vilde mange Fædre ikke være glade for at kunne lægge et saadant Vidnesbyrd frem for deres Sønner og saa at kunne sammenligne det med andre Vota fra den samme Lærer; thi disse viser, at *Wegener* langt fra var nogen Rosiflengius, men en endog skarp Iagttagere af sine Dreng. Som Exempel skal det anføres, hvad *Wegener* udtalte om en anden Elev, der ogsaa siden fik sig et Navn i vor Historie, nemlig *Grev Frijs*. Ogsaa han er efter *Wegeners* Opfattelse et særdeles godt Hoved og kunde lære, hvad han vilde; men til Forskel fra *Regenburg* var Lærelysten her ikke stor. *Wegener* kalder ham doven og ligegyldig og siger, at han i sin Opførsel og Tænkemaade er en lille Greve, der let bliver stødt, naar han vises tilrette, uden at han dog vogter sig for en ny Tilrettevisning. *Wegener* tvivlede heller ikke om, at han turde være uforskammet, skønt *Wegener* ganske vist ikke selv havde gjort Erfaringer i den Henseende.

Efter i 1835 at være blevet Student tilbragte *Regenburg* de tre Semestre ved Akademiet, som de soranske Studenter skulde bruge for her at tage den filosofiske Examen. *Regenburg* bestod denne med Udmærkelse. Det var i hans

Akademietid, at Wegener blev Doktor, og Regenburg fik et Exemplar af Disputatsen, hvormed fulgte et Brev. Wegener skriver heri, at maaske kunde et Par af Studenterne have Lyst til at se, læse eller eje Bogen, skønt den hører til den Slags Skrifter, som begribeligvis ikke mange bryder sig om. Wegener trøstede sig imidlertid som Forfatter med, at han ligesom Dr. Primrose hos Dickens kunde „have the consolation of thinking is only read by the happy few“. Til disse lykkelige faa regnede han sin kære Elev Regenburg.

Ogsaa fra Estrup har vi et Par Udtalelser om Regenburg. I December 1834 skriver han til Regenburgs Mor, der efter sin Mands Død i 1821 sad som fattig Præsteenke i Aabenraa med 6 Børn i Alderen fra 3 Maaneder til 13 Aar, men siden var blevet Kammerfrue hos Prinsesse *Wilhelmine Maria*, da denne i 1828 blev gift med Prins *Frederik*, og hun forblev i denne Stilling ogsaa efter Op-løsningen af dette *Frederik VII's* første Ægteskab, der jo har faaet sit blivende Minde i det nationale Skuespil „Elverhøj“, hvormed Det kgl. Teater fejrede de to oldenborgske Liniers Forening.

Estrup fortæller Regenburgs Mor, at hun har en Søn, der i alle Henseender er en udmærket Discipel, hvem han — hvis ikke Lykken raadede for Examensudfaldet — turde love en fortjent Udmærkelse; Regenburg fik til Examen artium ogsaa, hvad han fortjente. Estrup kunde endvidere glæde Moderen med, at han i hendes Søn havde en af sine kæreste, bedste og mest udmærkede Dimittender.

Da Regenburg i Foraaret 1837 forlod Sorø efter 7½ Aars Forløb, udstedte Estrup ham et Vidnesbyrd, der vel er et af de smukkeste, hvormed en Soraner har forladt sin gamle Skole. Udfaldet af hans Examen, siger Estrup, har retfærdiggjort det mere end almindelige Haab, alle hans Lærere havde næret om ham i alle hans Sorøaar. „Han pryder sine for en ung Mand i hans Alder usædvanlige Kundskaber og aandelige Dannelse med en elskværdig Karakter og pletfri Sæder. Jeg tør derfor,“ skriver Estrup, „love Universitetet og Fædrelandet en udmærket Borger i ham.“

Det var maaske nok de soranske Læreres Mening og Haab, at Regenburg vilde vinde sig et Navn som Videnskabsmand. Det venter man sig jo gerne af den stærke Læsehest og den udprægede Duksetype. Regenburgs Intelligens var imidlertid mere af receptiv end produktiv Beskaffenhed, hvilket ofte er Tilfældet med Jurisprudensens store Begavelser. Som Aandstype minder Regenburg en Del om Krieger.

I København fik Regenburg snart et andet Hjem hos Gehejmestatsminister *Paul Christian Stemann*, der blev ham en faderlig Ven. I sin Afhandling i „Sønderjydske Aarbøger“ 1936 om Regenburg og Sønderjylland beretter Pastor *H. F. Peterseu*, at Regenburg allerede i Sorø kom i Forbindelse med Gehejneraad *Stemann*, der som Amtmand aabnede sit Hjem for Akademiets Disciple. Af dette er kun det sidste rigtigt. *Stemann* var ikke blot Amtmand, men havde tillige Styrelsen af Akademiets Gods under sig og stod i det venskabeligste Forhold til den Kreds af Mænd, der skulde føre det nye Akademi frem. I sine Erindringer fortæller *Malling*, at hvis *Stemann* fik at vide, at der fandtes en Elev, som ikke havde Adgang til nogen Familie, „saa blev en saadan isoleret Yngling strax indbudt af den højstaaende Mand. „Det var et smukt Træk,“ følger *Malling* til, „som levende erkjendtes af os alle.“ Ja, der var saa sandelig heller ikke Grund til andet, og endnu mindre, naar man betænker, at *Stemann* havde Døtre, der af *Malling* betegnes som elskværdige og meget musikalske,

og at man gerne endte disse Søndagsselskaber med Sang eller en munter Svingom. *Paul Chr. Stemann* var imidlertid i Begyndelsen af 1827 rejst fra Sorø, og Regenburg blev først Soraner et Par Aar senere. Derfor kan Pastor Petersen nu alligevel godt have Ret i, at Regenburg i sin Sorøtid kom i Amtmandsboligen. *Stemann* havde nemlig en Broder, *Otto Johann Stemann*, der var Amtmand i Aabenraa, og da Fru Regenburg som Enke flyttede ned i Slotsgade, kom hun til at bo i Nærheden af Amtmanden paa Brøndlund Slot. Amtmanden var Fadder til Regenburg, hvilket vel oprindeligt kun betød en Æresbevisning mod Præstefamilien; men nu udvidedes Bekendtskabet nærmere, og Amtmanden blev Fru Regenburgs hjælpssomme Ven. Det er uden Tvivl ham, der hjalp hende til Stillingen som Prinsessens Kammerfrue, og det er ogsaa rimeligt at antage, at det skyldes hans Interesse for den begavede August, at denne blev sendt til Sorø, som Familien *Stemann* ikke havde tabt Forbindelsen med, efter at Slægtens store Mand paa dette Sted havde ombyttet det soranske Virkefelt med et landsomfattende. *Paul Chr. Stemanns* Efterfølger i Sorø blev hans Søn *Christian Ludvig Stemann*, der dog ikke fik noget med Akademiets Styrelse at gøre; hans Forhold til det akademiske Milieu blev ogsaa et andet end Faderens, hvorom man kan læse i en Artikel af mig i „Soraner-Bladet“ om *Peder Hjort* og *Chr. Ludv. Stemann*. Dette har dog naturligvis ikke hindret den unge Regenburg i at fortsætte Familiens Forbindelse med *Stemanns* slægten, selv om dens daværende Repræsentant i Sorø næppe har betydet noget for ham.

Anderledes stærkt knyttedes Regenburg til den gamle *Stemann*. Da Regenburg efter at have taget sin juridiske Examen begyndte sin Tjeneste i Danske Kancelli, ansattes han tillige som Præsidentens Sekretær. Foruden de personlige Egenskaber hos Regenburg og hans fine faglige Kvalifikationer har det utvivlsomt forøget *Stemanns* Interesse for ham, at han var Soraner. Man maa betænke, at *Stemann* havde tilbragt henvend 30 Aar i Sorø; i 25 Aar havde han været Inspektør over Akademiets Gods og i den Tid lagt den økonomiske Grund til Skolens og Akademiets Genoprettelse, og i sine sidste Aar i Sorø havde han været det selvfølgeligste og naturlige Midtpunkt i Soranernes Kreds. Regenburgs Sorøophold faldt jo i Tid saa kort efter *Stemanns* Opbrud, at det næsten har været det samme Sorø, de har kendt, og det skulde være mærkeligt, om de to ikke engang imellem har snakket Sorø med hinanden.

Forholdet mellem Kancellipræsidenten og Kancellisten var i dette Tilfælde af en særegen Beskaffenhed. Regenburg stod ikke blot højt i *Stemanns* Agtelse; han havde vundet en Plads i hans Hjerte. Derfor følte *Stemann* det som et smerteligt Tab, da Regenburg kaldtes til Tjeneste i Sønderjylland.

Det var *Stemanns* Søstersøn, Kabinetssekretær *Tillisch*, der i 1849 som Medlem af Regeringskommissionen for Slesvig og Aaret efter som overordentlig Regeringskommissær havde ønsket at faa Regenburg stillet til sin Disposition og senere fastholdt ham i det slesvigske Regeringsarbejde. I et Brev til sin Onkel forklarede *Tillisch* denne, hvorfor han tog Regenburg fra ham. *Stemann* havde selv engang overfor *Tillisch* udtalt, at alle personlige Hensyn burde vige, naar det gælder Fædrelandet. Dette anførte *Nevøen* nu som fyldestgørende Grund for, at *Stemann* maatte give Afkald paa Regenburg. Selvfølgelig kunde *Tillisch* forsikre Onkelen om, at det var med smertelig Følelse, han havde anmodet Justitsministeren om at faa Regenburg overført til den slesvigske Tjeneste; men han havde forgæves forsøgt alle andre Udveje, og kun Nød-

vendigheden havde fremkaldt dette Skridt. Til sidst søgte han at trøste den gamle med Løftet om straks at lade Regenburg vende tilbage, hvis han kunde undvære ham eller skaffe sig nogen, der kunde erstatte ham. Stemann vidste kun alt for godt, hvad Tillisch fik for en Hjælper i Regenburg, og han var derfor klar over, at hans unge Ven ikke saa snart vilde vende tilbage til Justitsministeriet. Paa Nevøens Brev nedskrev Stemann, hvad han tænkte og følte ved det, der her var sket. Stank für Dank! — det var den Erfaring, han havde gjort; og han tilføjer: Tro ingen for vel! Trau, schau, wem! — Altsaa tro ikke den første den bedste.

Stemann havde jo Aaret før, i 1848, faaet sin Afsked. Man havde taget Magten og Arbejdet fra ham, og nu trængte han vel især til at have Regenburg om sig, som han trods den store Aldersforskel paa 51 Aar regnede for den ene af sine tre bedste Venner. Datteren *Augusta* meddelte siden Regenburg, hvor slemt det havde været for hendes Far saa brat og paa en for ham højst krænkende Maade — han var endnu ikke indstillet paa at være sat ud af Spillet — at berøves en tro og oprigtig Ven, hos hvem han trygt og roligt, som hun skriver, kunde nedlægge alle sine Bekymringer og Anskuelser, af hvad Natur det vilde være.

Sommeren 1850 mistede Stemann sin Hustru. Regenburg følte dybt med sin faderlige Ven i hans Ensomhed. Han kunde dog vanskelig paa det Tidspunkt rive sig løs fra sine Embedsforretninger; men han havde alligevel sikret sig Tillischs Løfte om at maatte rejse, hvis Stemann skulde ønske det; „dersom Deres Excellence begærer det,“ hedder det i hans Brev, „kommer jeg straks.“ Personligt vilde det være ham en Glæde at opfylde ethvert Ønske fra Stemann. *Augusta* Stemann, der forstod, hvad Regenburg ikke mindst nu kunde betyde for hendes Far, opfordrede ham meget indtrængende til at komme. „Kom! Kom!“ skriver hun til Regenburg, „før det er for sildig, hvis det er muligt, hvis det uden alt for store Opofrelser kan ske! Ikke blot i Besøg, men stadig. — De er det eneste Menneske, der kan læge den dybt nedbøjede, ellers saa stærke Mands dybe Saar og Savn.“

Den gamle Stemann fik da heldigvis ogsaa den Glæde og Trøst det sidste Par Aar af sit Liv at have Regenburg om sig, selv om det ikke skete saa snart, som han kunde have ønsket det; thi først i 1852 vendte Regenburg tilbage til Hovedstaden, da det Departement i Ministeriet for Slesvig, som han forestod, flyttedes fra Flensborg til København. I et Udkast til Selvbibliografi fra samme Aar skriver Stemann, at Regenburg „saa at sige har indlevet sig i min Families fortrolige Kreds og daglig medvirker til min Tilfredshed.“

Der er noget baade smukt og rørende ved dette Ven-skab mellem den gamle Stemann og den unge Regenburg. Da denne tiltraadte sin Tjeneste, sagde Stemann til ham: „Det er en Selvfølge, at De beholder for Dem selv, hvad De her faar at vide.“ Regenburg følte sig saa forpligtet overfor den Tillid, Stemann viste ham, at han end ikke — til Skade for Historieforskningen — har gjort Optegnelser af nogen Art. For os Soranere maa det være en særlig Glæde at tænke paa, at Stemann, som Sorø skylder saa meget, i Soraneren Regenburg mødte en af Moder Soras bedste Sønner og fik sit eget Liv beriget gennem Venskabet med en Soraner, der kunde vise ham, at hans Gerning i Sorø bar god Frugt, at den dannede Grundlaget for og gjorde det muligt, at Sorø atter ydede sit af Stedets Genius prægede Tilskud til dansk Aand og Virke.

(Fortsættes.)

DØDSFALD

Den yngste og sidstlevende af den i Maj 1902 afdøde Sorøkæmner, Kancelliraad Carl Sophus Sundt Levinsens og Hustru, Julie Augusta, f. Fæster, tre Sønner, Forpagter *Gustav Trappaud Levinsen*, Birkholm, døde den 19. December f. A. Han var født den 14. August 1892 i Sorø, indkom efter Sommerferien 1903 i Sorø Akademis Skole, som han i 1909 forlod med Realeksamen, hvorefter han uddannedes ved Landvæsen. Han efterlader sig Hustru og Datter.

Gustav Levinsens Brødre var Veksellerer *Julius Trappaud Levinsen* (R. '96), der var Kasserer i Soransk Samfund 1908—22 og døde, 47 Aar gammel, i Juni 1925 i Odense, og Prokurist *Georg Trappaud Levinsen* (R. 02), der døde, 35 Aar gammel, i September 1921 paa Bispebjerg Hospital.

70 AAR

Den 23. December 1942 passerede Kommunelærer, cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersen* 70-Aars-„Milepælen“. Som Søn af Skomagermester Peder Andersen i Hyllinge ved Næstved og Hustru Line Christiane, f. Hansen, kom han efter Sommerferien i 1888 paa Sorø, som han forlod med sproglig-historisk Studentereksamen Sommeren 1892. Han hørte til det gæve Studenterhold fra Sorø — 50 Aars Jubilarene i Fjor: *Leopold Rosen* (Politimesteren i Holbæk), *P. Chr. Poulsen* (Højesteretsdommeren), *Peter Kabell* (Glumsø-Lægen), *Niels Wamberg* (Pastor emer.), *O. B. Müller* (Sorø-Lektoren), *A. V. Bech* (Hofjægermesteren til Valdbygaard og Brorupgaard), *Niels Bransager* (Redaktør af „Venstres Folkeblad“), *Erik Schou* (Professor, Dr. phil. og vort Samfunds elskede Formand), den muntre *Daniel Howitz* (Tandlægen) og Dr. phil. *Ferd. Ohrt* (Adjunkten og Sprogmanden). — En fornem Buket Soranere, hvoraf desværre en Del er afaaet ved Døden.

Den 22. Juni 1898 blev *Hans Andersen* theologisk Kandidat og samme Aar ansat som Lærer ved Bredegades højere Borger- og Realskole paa Frederiksberg. 1. November 1899 drog han som Lærer til Brøderup Højskole ved Præstø, men vendte i Marts 1901 tilbage og blev Lærer ved Københavns kommunale Skolevæsen, hvor han 1. Januar 1907 fik fast Ansættelse og har virket siden.

Sin mest betydningsfulde Indsats gjorde *Hans Andersen* dog, da han gennemførte den indenfor Skolevæsenet revolutionerende Idé at udnytte Lysbilleder og Film for at interessere danske Skolebørn for det Samfund — og ikke mindst dettes Erhvervsliv, indenfor hvilket de senere skulde have deres Virke.

Han stiftede da sammen med nogle Kolleger og andre, — som han fik interesseret for Sagen, — „Lands-Lysbilledforeningen af 1913“, hvis Formand han blev — og han har senere været Foregangsmanden paa Lysbilled- og Filmundervisningens Omraade i Skolerne Landet over — et Arbejde udført i Samarbejde bl. a. med Foreningen „Dansk Arbejde“. I 1921 blev *Andersen* Københavns Kommunes Konsulent i Film- og Lysbilledsager.

*Hans Andersen*s Virksomhed vakte stor, anerkendende Opsigt Landet over, og i 1920 stillede Etatsraad *H. N. Andersen* de fornødne Midler til hans Disposition for en Rejse til Østen, hvor han skulde optage Skolefilm af Ø. K.s omfattende Virksomheder.

I 1925 skrev Jubilaren Bogen „*Filmen i social og økonomisk Betydning*“ og høstede herfor megen Anerkendelse. Han var herefter i flere Aar Redaktør af Biografejernes Blad.

At han i mange Aar har været Revisor i Foreningen „Dansk Arbejde“ skal blot lige nævnes.

Trofast Soraner har Hans Andersen altid været — og hans lille, faste Skikkelse med det smilende Ansigt og den sølvergraa Manke ses næsten altid ved Soransk Samfunds Sammenkomster.

Samfundet sendte ham da ogsaa den 23. December paa Soraner-Kammeraternes Vegne en Hilsen og Hyldest, nu han gaar ind i sit *otium*

Quod felix faustumque sit. —

Louw.

SORANER-AFTEN I FEBRUAR

Fredag den 5. Februar afholdes den første Soraner-Aften i 1943 i *Forsvarsbrødrenes Hus i Gothersgade 137.*

Vi indleder som i gamle Dage med Gule Ærter, Sprængt Oksebryst, Pølser m. v., Pandekager, Øl og Kaffe. *Prisen inkl. Betjening Kr. 6,75.* Der bortloddes ligesom i gamle Dage *10 Portioner* blandt de *8 yngste Aargange.* Vi gaar til Bords præcis Kl. 18,45. (Husk Rationeringsmærker!)

Kl. 20 vil Stationsforstander *Andreas Bang* (1881—86) fortælle om: „*Minder fra min Sorøtid*“.

Efter Foredraget vil der blive Lejlighed til Kortspil og andet selskabeligt Samvær.

Af Hensyn til de gældende Restriktioner anmodes man om at melde sig til den fg. Sekretær: Landsretssagfører *Jonas Bruun, Bredgade 38, Telefon: Central 7214, mellem Kl. 13—16, senest Torsdag den 4. Februar Kl. 16.*

Arrangementsudvalget.

AXEL KOFOD

* 14. NOVEMBER 1866 — † 13. DECEMBER 1942

Den i Forsikringskredse højt ansete fhv. Raadsformand *Axel Kofod* døde Søndag den 13. December f. A. og bisattes fra Bispebjerg Krematorium Torsdag den 17. December.

Axel Braag Kofod kom til Verden den 14. November 1866 i Klemensker paa Bornholm som Søn af Skolelærer og Klokker *Jokum Peter Kofod* og Hustru *Maria Martha, f. Winther.* Efter Sommerferien 1883 optoges han paa Sorø Akademis Skoles Gymnasium og blev Student i 1885. Han begyndte nu matematiske Studier ved Københavns Universitet; men da han i 1889 ansattes paa Beregnerkontoret i Statsanstalten for Livsforsikring, indfangedes han for Resten af sit Liv af Forsikringsvæsenet, indenfor hvilket han i Kraft af sin Dygtighed med Aarene kom til at beklæde betydnings- og ansvarsfulde Stillinger. I Statsanstalten avancerede han til Fuldmægtig og Beregner og var derhos i Aarene 1904—17 Aktuar i Nordisk Gjenforsikrings Selskab. Sidstnævnte Aar udnævntes han til Formand for Forsikringsraadet, en Stilling, han varetog, til han i 1931 trak sig tilbage, hvorefter han blev Medlem af Kontrolkomitéerne for Dansk Folkeforsikringsanstalt og Livsforsikringsselskabet „Hafnia“. Efter Etatsraad *Wilhelm Hansens Død* var han tillige i en Periode konstitueret som Medlem af „Hafnia“s Direktion.

Af andre Hvery, som betroedes *Axel Kofod*, kan nævnes, at han havde været Formand i Direktionen for Invalideforsikringsfonden, Medlem af Socialraadet og af Jernbanerstatningskommissionen samt af Carnegiefondets Bestyrelse, Formand i Bestyrelsen for De danske Livsforsikringsselskabers Garanti- og Hjælpekasse, Formand i Foreningen af Alderdomsfriboliger,

Medlem af den gamle Forening „Borgervennen“s Repræsentantskab, Bestyrelsesmedlem i Alderdomskassen for Sygeplejersker og i Dansk Koloniallotteri samt Medlem af Bestyrelsen for Centralkomitéen i København. Som det fremgaar heraf var han en Mand med udpræget sociale Interesser. I sin Fritid syslede han med historisk og personalhistorisk Arbejde; en Frugt heraf var Udgivelsen af „Den Wintherske Slægtbog fra 1755“. Personlig havde han paa Grund af sit jævne og venlige Væsen mange Venner. Han var Kommandør af Dannebrog af 2. Grad og Dannebrogsmænd.

Axel Kofods Hustru Johanne Magdalene Lucia Kofod, der var født i København den 30. Juli 1868 som Datter af Forretningsbestyrer *J. B. Bruhn* og Hustru, f. *Benzon*, døde i 1939. Han efterlader sig to Sønner.

EN FORNEM SORANSK DOBBELTSTILLING SANGLÆRER OG ORGANIST FORENET

Af *Louis E. Grandjean.*

I 1943 synes man at ville ophæve dobbeltstillingen ganske som man for nøjagtig 100 år siden, i 1843, gjorde det for en periode av 14 år, uden at det ses, at der derved var vundet det bitterste.

*

Det er en stilling, der har sine rødder langt tilbage i historien, thi det var fra de gamle akademier, at det nyrejste 1822 arvede en fast musik og sanglærer. Den første under det nu hæderværdigt arbejdende akademi var den i 1822 ansatte 44årige *Wolf Pedersen*, som var en fremragende musiker, der foruden klaver og strygeinstrumenter ogsaa beherskede orgel! Han havde fungeret som bratschist i det kgl. Kapel, komponerede, deriblandt enkelte sangmelodier til brug for skolens elever.

Ved *Wolf Pedersens* afsked 1843 blev man pludselig usikker og lod hånt om traditionen, man vilde forsøge med en ren sang- og musikk lærer. Man ansatte cand. theol. *Julius Theodor Borup*, som ogsaa skulde undervise i andre discipliner. Han skal have været en udmærket sanglærer, men besynderligt nok lagde han særlig vægt på den katolske kirkemusik! Som theolog har han vel følt savnet av organist-stillingen.

Da *Borup* skulde afløses 1857 vendte man imidlertid tilbage til den gamle ordning og ansatte *Peter Heise*, og nu blev det de muntre studentsange, som kom til ære og værdighed. Overfor morgenlovsangen var *Heise* dog meget krævende, så at den i hans tid udførtes som man aldrig før havde oplevet det. *Heise*, der var svoger til *Ploug* og *Bissen*, tog stillingen som „lærer i musik ved Sorø lærde skole og opdragelsesanstalt samt organist ved Sorø Akademis hovedkirke“ for at skaffe sig et levebrød, men det blev helt anderledes, thi *Heise* opdagede at Sorø var gavnlig for hans musikalske produktion. I „Villereden“ (den senere ministerbolig), som *Alfred Hage* lod bygge til ham og hans hustru *Ville Hage* blev Sorø's musikalske centrum, hvor *Heise* udfoldede al den charme og livfuldhed, som var ham egen. Og især som organist blev han rost for sine åndfulde præludeer! Med henblik på skolens elever skrev han flere kompositioner deriblandt 6 sange for firstemmigt kor (heri 3 av *Ingemanns* morgensalmer). Det var ogsaa i Sorø, at han skrev sin mest kendte melodi: „Jylland mellem tvende have“.

Heise avløstes 1865 av *Erik Siboni*, som blandt sine tidligere elever havde haft ingen ringere end dronning *Alex-*

andra og kejserinde Dagmar. Siboni var også en fremragende komponist, især hvad det tekniske angik, mens man fandt, at det mankerede på originalitet og dybde. Rent pædagogisk kneb det for den fint kultiverede mand at efterfølge den studentikose Heise, der havde et glimrende tag på drengene, mens Siboni ikke kunde opretholde disciplinen alt for godt.

Sibonis efterfølger blev 1883 *Emil Jähnigen*. Mens Heise og Siboni var komponister, komponerede Jähnigen ikke, men han elskede sin musik og hvad der i denne forbindelse talte dobbelt i dobbeltstillingen han elskede drengene, hvem han havde et fortrinligt pædagogisk greb at omgås på.

Jähnigen avløstes 1910 af *Valdemar Tscherning*, der hvad det pædagogiske angik var en værdig arvtager efter Jähnigen. Tscherning komponerede ikke meget, men han skrev f. ex. den smukke kantate til skolens jubilæumsfest i 1922. Som organist havde han særlig uddannelse, var således elev i orgelspil af professor Povl Howeyr i Leipzig. Før han kom til Sorø havde han været organistvikar ved domkirken i København (1901—05) samt i 1907 ved domkirken i Roskilde.

Tschernings efterfølger i 1928 blev *Jacob Andrup*. Også han havde som Tscherning en særlig uddannelse som organist, virkede som sådan i 4 år ved Sct. Lucasstiftelsen og i 12 år ved Sct. Petri kirke, inden han kom til Sorø. Aldrig har vel orgelmusik i Sorø Kirke lydt smukkere end under Andrups beklædelse af embedet som organist, og sikkert har konfirmationskantaten aldrig lydt skønnere og renere end under hans indøvelse. Under den elskelige Jähnigen brølede vi lidt rigeligt, Andrup lagde vægten på det avdæmpede og tog de akustiske forhold ved højcoret i betragtning, så der virkelig var noget, der mindede ikke lidt om Wiener Sängerknäbschen! når Sorøndrengene istemte sangen.

*

Det er ganske indlysende, at det er dobbeltstillingen, som har virket attraktiv på de fremragende komponister og organister, som i over 125 år har søgt til Sorø for at tjene kirke og skole. For 1500 kroner om året plus nogle ubetydelige sportler får man ikke kapaciteter til Sorø som organister. En udenforstående, som ikke kender til de egentlige årsager til at organistembedet ved Sorø Kirke nu opslåes ledigt, mens embedet som sanglærer ifl. dagspressen ikke foreløbig besættes, eftersom man vil have en lærer, en cand. mag., der også kan undervise i andre discipliner, må nok have lov til at fremdrage den historiske linje og udtale en stiltfærdig beklagelse, om der skulde blive gjort brud på den traditionelle ordning.

I 1857 hed det, at Heise var kaldet til organist ved Sorø Akademiets hovedkirke! Skole og kirke og voxet op på den samme tomt, klostrets, økonomisk er de endnu samhørende, men kulturelt har de kun den tilknytning til hinanden som avfodes af præstens dobbeltstilling som præst ved kirken og en slags religionslærer ved konfirmationsforberedelsen på selve Akademiet og av organistens samtidige stilling som sanglærer. Palmesøndag i Sorø kirke er et udtryk for den nære forbindelse — hvordan vil det nu gå, hvis sanglærerembedet og organistembedet skilles?

Dersom skolen mangler lærekraft til visse timer i sin skoleplan, hvor vilde det da være en tiltalende tanke at gå den helt modsatte vej og bede sognepræsten overtage religionstimerne, hvis hans embede tillader ham det, thi vi har kun oplevet tider, hvor skole og kirke mere og mere gled fra hinanden trods den fælles oprindelse. Alt

hvad der kan skille mere må på det alvorligste beklages set fra et soransk synspunkt. Disse synspunkter ser jeg vel kræver ikke liden resignation fra menighedsrådets side — men det vilde alligevel være eensidige mennesker, som ikke kunde se de kulturelle og traditionelle værdier.

Sorø havde engang en guldalder, da regeringen støttede kunst og videnskab ved at tildele disses udøvere professorater i Sorø (nuomstunder kommer de bare på finansloven), hvorved ikke alene videnskabsmændene lukkede man også skolen og drengene. Det bedste er stadig ikke for godt til Sorø, og det får man jo kun, når de betingelser, man byder, også er de bedste.

*

Jeg har i den bedste hensigt fremdraget av glemsel, hvad man *har haft* i Sorø av betydelige musikkræfter til gode for både skolen og byen, og ingen vil så vist have anledning til glæde over, at det i fremtiden skulde blive ringere. Jeg vilde tro, at ikke få gamle soranere nærer visse av de bekymringer, som her er kommet til orde overfor en deling av det historiske musikembede.

Louis E. Grandjean.

ET PAR SORANSKE PRÆCEPTORER

NOGLE OPLYSNINGER FRA
SAMTIDIGE KILDER

Ved T. Glahn.

I Soraner-Bladets 26.—27. Aargang bragtes nogle Oplysninger om adelige Soranere fra det 16. og 17. Aarhundrede. Ved Indsamlingen af et saadant Stof støder man naturligvis paa Ligprædikener over andre, der har haft Tilknytning til Sorø. Nedenfor bringes Oplysninger om nogle Præceptorer*) fra det 17. Aarhundrede. Materialet er hentet fra Ligprædikener med Undtagelse af Optegnelserne om Wandal, for hvilke der redegøres i Noterne. Uden yderligere Indledning lader vi derfor Uddragene tale for sig selv.

*) Der vilde her have været Grund til at undersøge Engelbr. Jørgensens Ligprædiken over Biskop Ludvig Munthe 1593—1649). Bogen er imidlertid evacueret p. Gr. af Tiderne. Munthe var ellers Hovmester for Lindenoverne omkr. 1620erne.

1. *Jacob Jensen Bircherod* (1624—88), Professor. (Se Ny Bricka.) Ligprædiken af Th. Kingo, 1691.

Student fra Herlufsholm 1642. Efter et Par Studieaar Hører i Kbh. og 1649 Magister. Kort efter blev han af „Erich Juul til Hunsbeck . . . kaldet til at forestaa hans 2. Sønners Velbaarne Jens Juul, og Melchior Juul¹⁾, deres Studeringer, paa det Kongl. og Adelige Academie Sorøe, hvilket hand og med største Fliid paa halfandet Aars Tiid forretted, og imidlertid holdt publice Collegium Oratorium, indtil Anno 1651. da hand blev betroed og forordneet med Velbem. Her Jens Juul . . . alleene at begive sig paa fremmede Steder“. Efter sin Hjenkomst Professor i Odense.

¹⁾ Jens Juul (1631—1700), Statsmand, Melchior Juel (1634—78) (Brødre til Søhelten Niels Juel).

2. *Laurids Jacobsen Hindsholm* (ca. 1600—63), Biskop. (Se Ny Bricka.) Ligprædiken af L. C. Wellejus, 1664.

1621 Student. 17. Marts 1623 Hovmester hos Holger Rosenkrantz, hvor han var „paa det siufvende Aar. Dog vaar hand imiller Tjd med tre den gode Herris velb. Sønnen¹⁾ paa det Kongl. Adelige Academie til Sorøe i 3 Aar“. 1630 blev han Præst i Rudkøbing, 1651 Biskop i Odense.

¹⁾ Jørgen R. (1607—75), Otto R. (1610—39), Erik R. (1612—81). (Smlg. Ligprædikenen over E. Rosenkrantz, Soraner-Bl. 27. Aarg. S. 3.)

I Kirkehistoriske Samlinger 3. R. 6. Bd. S. 313 flg. findes Breve, han har skrevet fra Sorø i Tiden 8. 11. 1625—18. 6. 1626 (et Brev fra 9. 7. 1626 er derimod dateret Odense). Sstds. (3. R. 5. Bd. S. 256) gengives et Brev fra Dr. Th. Bang til Hindsholm i Sorø, dat. 7. 7. 1625. — Smlg. ligeledes J. O. Andersen: Holger Rosenkrantz 1896 S. 274 flg.

3. *Henrik Müller* (1609—92), Rentemester. (Se Ny Bricka.) Ligprædiken af M. Henrichsøn Tistorph. (Ligpr. IV, 1705.)

Statsholder Gert Rantzau havde fattet Interesse for ham, og han kom i 15-Aarsalderen til Breitenburg, hvor han opdroges sammen med den 5 Aar yngre Chr. Rantzau.¹⁾ „Efter velbemeldte Herr Stadtholders, Geerd Rantzovs Død og Begravelse den 13. Januar. 1627. kom hand med for- og velbemeldte Greve Christian Rantzov til det kongl: Academie paa Soer, for at continuere deris Studia i den vittberømte Historiographi Cluveri²⁾ Huus“. 20. Febr. 1628 tog han derfra til København. Han avancerede hurtigt og tjente Formuer, inen endte dog sine Dage som en fattig Mand.

H. Müller kan maaske snarere kaldes Famulus end Præceptor. ¹⁾ Iflg. Ligprædikenen over Christian R. (1614—63) var han i Sorø fra 1627—29. (Smlg. Soraner-Bl. 27. Aarg. S. 3.) ²⁾ Johan Cluver (1593—1633). Fra 1624—30 teologisk Prof. og tysk Præst i Sorø.

Smlg. iøvrigt nedenstaaende Oplysninger om Simon Paulli.

4. *Simon Paulli* (1603—80), Læge og Botaniker. (Se Ny Bricka.) Ligprædiken af Chr. Brämer, 1680.

Student 1617. Studerede derefter flere Steder i Udlandet „als sich aber zu Sora so fort keine Occasion eräugerte, wodurch er nach seinen Vorhaben könte befördert werden, hat er auff ein interim des Johannis Meursii, Historiograph Regii Sogn, Johannem Meursium instituiret,¹⁾ biss er etzliche Wochen hernach, durch favour oftgemeldten Herrn Justi Högen,²⁾ Juncker Gundel Langen dreyen Söhnen, nahmentlich, Hans, Niels und Peter Langen,³⁾ als Præceptor vorgestellt worden. Und weiln der Eyd, so die Præceptores zu der Zeit ablegen müssten, fast nicht zulassen könte, seine Studia nebst der Institution obgedachter dreyer von Adel wohl-abzuwarten, hat er bald hernach eine Orationem de Literarum Studio gehalten, ⁴⁾ in der Meynung, so auch geschehen, folgendts zu resigniren. Hierob hat er lieber seine Charge quitiren, als obgedachte adeliche Gebrüdere versäumen wollen, dannen hero er ihm auch den Freyen Tisch und Logement auff Sora, biss eine bequemiclere Gelegenheit vorfiele, vergönnen lassen. Bald hernach resignierte einer von dessen sehr guten Freunden, Namens Simon Erdmann, als Præceptor von Junckern Canut Guldernstern, auff Hal Erbgessen, zween auff Sora studierenden Söhnen, bey welchen beeden, nahmentlich, Peter und Arnold Guldernstern⁵⁾ er mit Belieben ihres Vaters, als Præceptor wiedrum angenommen worden. Wie aber durch den Kaiserl. Krieg auch das Land Holstein gefähret worden, ist es geschehen, das nach des Hochedlen Gerhard Rantzau seligen Hintritt, eintziger Sohn, Juncker Christian Rantzau⁶⁾ um auff Sora zu studiren, gesandt worden, weswegen der Herr Stadthalter oft wohlgedachten Herrn Justum Höge schrift.ersucht, dass, da an vorbesagten Juncker Christian Rantzauen guten Erziehung nicht wenig gelegen, er ihrer gantzen Familia zu Ehren, nicht allein gute Aufsicht auf ihn

haben, sondern ihm einen ehrlichen und getreuen Præceptorem, dem man trauen könte, zu verschaffen. Wohrauff unser seliger Doctor vor allen andern, auff Sora damahls studierenden Præceptoribus erwehlet ward, dass er denselben in Humanioribus Studiis unterweisen, und zu allen adelichen Exercitiis halten solte. Und nachdem er auff Einrathen seines nimmer gnug zuruhmenden Patroni, Herrn Justi Hög, die Gebrüder Guldernstern quitirt, hat er init genannten Juncker Rantzow angenommen, und biss Anno 1629 seinen Beruff bey inhme also abgewartes, das ers vor Gott und seinem Gewissen allemahl getraute zuverantworten.“ Sorø-Tiden strakte sig fra 1626—29. I denne Tid studerede han bl. a. Botanik hos Joachim Burser.⁷⁾ Senere blev han Professor og Hofmedicus hos Frederik d. 3. og Christian d. 5.

¹⁾ Johs. Meursius (1579—1639) Prof. i Hist. og Statsvidenskab i Sorø fra 1625. Sønnen Johs. M. d. Y. (1613—48) ²⁾ (1584—1646) var 1623—40 Hofmester i Sorø. ³⁾ Hans L. † 1648, Niels L. 1623—97. Med Peter L. menes antagelig: Kjeld L., der kom til Sorø 1629. Han døde 1658 (Danmarks Adels Aarvog 1901 S. 262). ⁴⁾ „Oratio de litterarum studio publice resitata“, 1629 eksisterer ikke mere. (Se Glahn: Sorø-Bibliografi.) ⁵⁾ Peder G. († 1637) og Arild, der 1624 kom i Sorø Skole (Danmarks Adels Aarvog 1926, S. 31). ⁶⁾ Se Note ¹⁾ under H. Müller. ⁷⁾ (1583—1639.) Fra 1625 i Sorø. Prof. med og Apoteker.

5. *Hans Rhumann* (1622—76), Præst. (Se Ældre Bricka.) Ligprædiken af Erich Mogensen Grave, 1703.

Faderen var Prof. Wolfgang A. (1572—1637), der selv før 1590 havde gaaet i Sorø Skole og var gift 2. 1614 m. Bodil Hansdatter (død 1627) der var en Datter af Forstanderen for Sorø Skole Hans Mikkelsen (1538—1601). Hans R. blev sendt „til den kongelig Fri-Schole Sorø Anno 1636 den 1. Aprilis, huor hand ogsaa med ald Guds Frygt og Skickelighed i Kircken og Scholen, med Flittighed og Fyrighed i sine Studeringer hieme, saavel som i Scholen med Lydighed og Ærbødighed imod sine Præceptores, med venlig finlig Omgiængelse med sine Med-Disciple, gaf dennem og ald anden Ungdom et synderligt got Exempel, saa at det da fornemlig tegnede sig, huad i sin Tid vilde blifve af ham, som baade hans Skolemestere, som da vare, og hans Med-Disciple, som endnu lefve, vide til hans Berømmelse at ihukomme Continuerede saa i bemeldte Sorø Schole i sex samfulde Aar Som den Sal. Mand hafde nu lagt sine fulde Fundamenter og naaet den Kundskab baade i boglige Konster og adskillige Tungemaal som udi Scholerne øfves og udkræves, blef hand i sit Alders første og tyfvende Aar af sin Høytærede, vidtberømte sidste Scholemester Mag. Rasmus Winding,¹⁾ med et herommeligt Testimonio forloftet til Academiet, og anammet i de Hæderlige Studiosorum Tal Anno 1642 den 14. Decembris.“ (2. Juni 1649 blev han Hofmester for:) „Erich Seesteds til Lyckesholm i Fyn, nu Land Commissarius der samstedts. Søn af Hr. (Kansler) Christian Thomesøn Seested, og blef hos hannem udi hans Høyædle Her Faders Huus halfandet Aars Tid. Forreyste saa med hannem efter hans Høyædle Her Faders Villie til Sorø, medens hand laa der paa Sorø Academie iblandt mange Adelige og Velbaarne unge Mænd og Herrer, og continuerede sine Studeringer og Adelige Exercitier, og har den Sal. Mand med synderlig Prudents og sær Inventioner til alle Adelige Dyder og Skickeligheder manuoceret det velbaarne og ret Adelig Gemyt, med denne Høy-

ædle og velbaarne Herres Velb. Falck Giøes,³⁾ som den Tid var Hofmester paa Stedet, hans synderlig Lyst og Forundring; Og samme Tid var Decanus paa Academi et den Sal. Mands gammel og elskelige tilforne bemelte Scholemestere, den Ædle og Høylærde Mand Mag. Albert Mejer,⁴⁾ Professor Græcæ Lingvæ sammesteds, hvilken igien Sammenkomst var dem begge baade den gammel Scholemester og hans gammel Discipel som dog nu var betroed saa høy en Herres Søn at informere til største Behag og stædse god Omgængelse, og tiende den Sal. Mand den Høyædle og Strenge Herre udi hans Høyædle Søns Optugtelse Tre Aar. De halfanden Aar hiemme udi hans eget Hus, de halfanden paa Sorøe Academie. Efter huilcke Tre Aars Forløb den Sal. Mand Anno 1652 med den Høy-ædle Herrers Gunst og gode Villie blef forlovet.

¹⁾ (1615—84.) Fra 1641—46 Rektor i Sorø. ²⁾ (1633 89.) ³⁾ (1602—53.) Fra 1649 Hovmester paa Sorø Akademi. ⁴⁾ (1605—87.) 1635 Rektor ved Sorø Skole, fra 1639 Prof. ved Akademiet.

6. *Peder Wandal* (1602—59), Præst. (Se Ældre Bricka.)

1620 Student fra Haderslev. Derefter studerede han i en Aarrække, (mest udenlands bl. a. som Rejseselsager for Gunde Rosenkrantz).¹⁾ I 1627 var han hjemme p. Gr. af Sygdom. „Kort Tid derefter fik jeg H. Hofmesters Skrivelse S. H. Just Høg Reegenscantzler²⁾ at dersom jeg haffte Lyst til at tilnænne et Pædagogie paa Sorøe, da skulle jeg forföye mig tid, saa vilde hand handle saaledes med mig, saa jeg skulde take hannem. Saa haver jeg fordi draget fra Kiøbenhavn til dette Kongelige Academie Sorøe, og giord forening med hannem for et Aars Tid for det förste, og deri ari jeg blevens. Velb. Ove Lunges³⁾ til oden og S. Velb. Heinr. Rosenkrantzes til Arreskov⁴⁾ i fyen forordnete Skolmester an. 1627 den 24. Mai og der nu Aaret var omme, som jeg haffte lovet Hands. Velb. min tjeneste, saa haffte ieg ikke langere Lyst at blive paa Sorøe, effter di ieg kunde der ikke ret continuere mine Studia, saa haver ieg tagen min rigtig Afsked fra bemeldte S. H. Hofmester H. Just Høg og dragen til Kiøbenhavn igien, og der er ieg straks bleven andragen til . . . Admiral Jørgen Vinds⁵⁾ adelige Børns Skolemester.“ Aaret efter blev han (ved Faderens Død) Sognepræst i Maugstrup. Han døde efter mange Trængsler under Svenskekrigen 1659.

Ovenstaaende Citat om Wandals Sorø-Ophold stammer fra en Kopi (fra det 18. Aarh.?) af Peder Wandals „foryldte Regnskabsbog“, i hvilken Præsten selv havde skildret sit Liv. Denne Kopi er i forkortet Skikkelse gengivet i Carsten Pedersen: Peder J. Wandal, 1924, S. 117—121. Afsnittet vedrørende Sorø-Tiden er dog ikke gengivet der, men velvilligst meddelt mig af Dr. Th. O. Achelius, Rendsburg, der er Haandskriftets nuværende Ejer.

¹⁾ (1604—75) senere Rigsraad. Søn af Holger R. ²⁾ (1584—1646) Hovmester paa Sorø. ³⁾ (1613—37) til Odden. Uddrag af Ligprædiken over ham se Soraner-Bl. 27. Aarg. S. 3. I Peder Wandals Stambog (i Det Kgl. Biblioteks Haandskriftsamling) findes et Stambogsblad fra hans Haand. ⁴⁾ (1614—33) til Arreskov. Uddrag af Ligprædiken over ham se l. c. S. 3. ⁵⁾ Jørgen V. (1593—1644) Rigsadmiral, gik paa Sorø Skole 1603—07. Af hans Sønner gik i alle Tilfælde Holger V. (1623—83) ogsaa i Sorø.

*

Soransk Samfunds Kasserer, Direktør A. V. Rasmussen har forandret Adresse fra Vesterport 326 til Vesterport 301, 1. Sal, Meldahlsvej 2, København V. Telefonen er uforandret: Central 8229.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 2. December f. A. har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Forvalter *Erich Steenberg*, Sorø St. Ladegaard, Sorø (1930).
Poul Pedersen, Rolighedsvej 22, Sorø (Realist 1941).

Seminarieelev *Palle Christensen*, Johnstrup Seminarium (1938).

Grosserer *Chr. Wendt Lønholt*, Kultorvet 2, K. (1907).

Cand. pharm. *Andreas Lose Hee*, Ringsted Apotek, Ringsted (R. 1934).

Assistent, stud. jur. *Jørgen Sidenius*, Jensløvsvej 6 (R. 1931).

Stud. jur. *Erik Sanders*, Thorvaldsensvej 18, V. (1941).

*

Driftsingeniør ved Odense Staalskibsværft *Thøger Binne-*
balle (R. '01) fylder 60 Aar den 29. Januar.

*

Soransk Samfunds Æresmedlem, Redaktør *L. Schiøtz-*
Christensen (R. '79) fylder 80 Aar den 17. Februar. Schiøtz-
Christensen udnævntes til Æresmedlem paa Generalforsam-
lingen den 14. April 1937. I Soranerbladets 22. Aargang,
Nr. 5, Side 36, findes udførlig Biografi.

*

Grosserer *Hugo Lehrmann* (S. '33) er blevet gift med
Frk. Sonja Gudrun Blommer.

*

Forstuderende *George Löwe* (S. '36) er blevet for-
lovet med Frk. Inger-Tove Petersen, Datter af Fru Ebba
Petersen, og Skovfogedassistent *Jørgen Fugl Svendsen*
(R. '37) er blevet forlovet med Frk. Karen-Ingrid Lauritzen,
Aabenraa, Datter af afdøde Direktør Lauritzen.

*

Vi kan meddele, at *Aktieselskabet Selandia*, der frem-
tidig trykker „Soranerbladet“, har truffet en Overens-
komst med Hr. *Grosserer John H. Winther* (udm. '05) —
bedre kendt som „*Badse-Winther*“ — om at overtage An-
noncetegningen til vort Blad.

„*Badse-Winther*“ bor Jens Munksgade 3 og har Telefon
Øbro 4091.

*

Kontorchef i Stednavneudvalget, cand. mag. *Gunnar*
Knudsen (S. '05) er blevet Medredaktør af det svenske
Tidsskrift „*Namn och Bygd*“, der udgives af Det kgl. Gustaf
Adolfs Akademi.

*

Fhv. Lektor, cand. mag. *Carl Lakjer*, *Rungsted* (S. '91),
fyldte 70 Aar den 20. December f. A.

*

Cand. mag. Frøken *Elsa Eliasson* (S. '34) er blevet gift
med Torveinspektør *Werner Nielsen*, Københavns Grønt-
torv.

*

Foreningerne „*Dansk Kunsthaandværk*“ og „*Industri-*
ens Sammenslutning af 1941“ er blevet sammensluttede i
en ny Forening „*Landsforeningen Dansk Kunsthaandværk*
og *Kunstindustri*“, i hvis Bestyrelse Direktør *Poul Simon-*
sen (S. '99) har Sæde.

I Det kgl. nordiske Oldskriftsselskabs Møde den 15. December f. A. aflagde Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) Beretning om Fundene i Borremose i Himmerland.

*

Efter Indstilling af Hovedbestyrelsen for Dansk Røde Kors og med Hans Majestæt Kongens Bifald er Røde Kors' Hæderstegn tildelt praktiserende Læge, Fru Charlotte Dalmark, gift med Læge ved Sorø Akademis Skole *Chr. Dalmark*.

*

I den af Historisk Samfund for Sorø Amt udsendte Aarbog for 1942 har Soransk Samfunds Formand, Dommer *John Knox* skrevet en Afhandling om Agerdyrknings- og Forstintitutet paa Mørup.

*

Sygeplejerske, Frøken *Esther Andersen*, Datter af M. Andersen, Vestervig, viedes Søndag den 6. December i Vestervig Kirke til Typograf ved „Sorø Amtstidende“ *Knud Stephan Nielsen* (R. '32), Søn af afdøde Malermester H. Nielsen, Korsør.

*

Skovrider for Hørsholm Distrikt *Alfred Gram* (S. '15) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Tegnelærer ved Sorø Akademis Skole, Maleren *Sigfred Neuhaus*, har faaet Det Ankerske Legat (2250 Kr.).

*

Spejderhytten paa Bøgholmen i Bromme Skov, tilhørende Sorø Akademis Skoles Spejdere, nedbrændte den 27. December. Der havde været nogle Spejdere i Hytten de første Juledage, og det menes, at Ilden er opstaaet fra Skorstenen.

*

Frøken *Lizzie Dircks* har i Gedved Kirke holdt Bryllup med stud. polyt. *Bent Møllerhøj* (S. '36).

*

Firmaet Brødrene Dahl A/S holdt 75 Aars Jubilæum den 23. December. Bestyrelsens Formand er Godsejer *Chr. S. Dahl* (S. '93). Hans Broder, Civilingeniør *Richard S. Dahl* (udm. V Kl. '96) er Medlem af Bestyrelsen. Yderligere er tre Brødre Soranere, nemlig Ingeniør *Niels S. Dahl* (udm. V Kl. '96), *Otto S. Dahl* (udm. V Kl. '96) og Direktør *Holger S. Dahl* (S. '00). Endvidere er Godsejer *Chr. S. Dahls Søn Thorkild Fléron Dahl* (R. '20) og Ingeniør *Niels S. Dahls Søn Niels S. Dahl* (R. '20) Soranere.

*

Torsdag den 7. Januar var det 100 Aar siden, at en af dansk Landbrugs store Foregangsmænd *Christian Erhard Frederiksen* fødtes paa „Nøbøllegaard“ i Fuglsang i Maribo Amt paa Lolland som Søn af Forpagter *Johan Ditlev Friderichsen*. *Christian Erhard Frederiksen*, der tog Real-eksamen fra Sorø Akademis Skole i 1858, var Pioner paa Lolland for Sukkerroedyrkingen og oprettede i Aarene 1872—73 Sukkerfabrikken „Lolland“ sammen med sin Broder *Johan Ditlev Frederiksen*, soransk Realist fra 1861. En tredje Broder, den berømte Nationaløkonom, Professor *Niels Christian Frederiksen* tog i 1857 Studentereksamen i

Sorø. Brødrene forandrede deres Daabsnavn *Friderichsen* til det mere dansklydende *Frederiksen*.

Ved Maribo rejste lollandske Landmænd i 1917 et Mindesmærke for *Christian Erhard Frederiksen*. Paa 100 Aars Dagen nedlagde Soransk Samfund en Krans med signerede Baand ved Mindestenen.

*

Tandlæge, Dr. dent. *Otto Schmedes* (S. '01), København, fyldte 60 Aar den 8. Januar.

*

Landsretssagfører *Jonas Bruun* (S. '29) er paa Opfordring fra Soransk Samfunds Bestyrelse indtraadt i denne som fungerende Sekretær.

*

I Sorø Akademihave har Haveformand *Johansen* i 1942 maalt Nedbøren saaledes: Januar 20,7 mm, Februar 29,4, Marts 23,9, April 35,4, Maj 43,7, Juni 45,9, Juli 58,2, August 85,3, September 88,4, Oktober 79,1, November 51 og December 71,6.

*

C. C. L. Borch (S. '37) har bestaaet juridisk Embeds-eksamen med 1. Karakter og tiltræder i den nærmeste Tid en Stilling som Fuldmægtig hos Landstingsmand og Borgerrepræsentant, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14).

*

I „Statstidende“ for den 7. Januar fandtes følgende:

Embedet som *Organist ved Sorø Klosterkirke* opslaaes herved ledigt. Grundløn 1500 Kr. Honorar for kirkelige Handlinger udenfor Gudstjenesten 765 Kr. Hertil kommer Dyrtidstillæg, for Tiden 15 pCt. Ingen Tjenestebolig. Embedet har hidtil være forbundet med Embedet som Musik- og Sanglærer ved Sorø Akademis Skole. Herligt Orgel, 37 St. (Marcussen). Velkvalificerede Ansøgere med Organistud- dannelselse bedes indsende Ansøgning til Formanden for Sorø Menighedsraad inden 1. Februar 1943.

P. M. V.

Knud Alsinger,
Sognepræst.

*

Sorø Akademis Skoles Skoleraad har tildelt Forst- studerende *Niels Hermansen* (S. '42) Overlærer *Sibberns* Legat.

*

Skolekomedien paa Sorø Akademis Skole var i dette Skoleaar Farcen „Svend, Knud og Valdemar“, som havde Generalprøve den 11. December f. A., den 12. var der Bal- durbal med Skolekomedie og den 13. om Aftenen var der Gallaforestilling for Honoratiores. Den 20. havde „Baldur“ Julegilde, den 21. var der Juletræsfest for Alumnerne, og den 22. rejste man hjem til Juleferie.

*

Højesteretssagfører *H. H. Bruun* ('02) fejrede den 11. Januar 25-Aars Jubilæum som Højesteretssagfører.

*

Boghandlermedhjælper *Ove le Fevre Roy*, Hillerød (S. '35), har bestaaet Dansk Musikerforbunds Optagelsesprøve med Fremførelsen af Beethovens Opus 13: Sonate pathéti- que.

*

Paa „Grønningen“s Udstilling, der aabnedes paa Char- lottenborg først i Januar, er Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13) repræsenteret. Han har solgt „Vinterbillede, Tisvil- deleje“ for 1000 Kr.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 2

FEBRUAR 1943

SORANEREN THEODOR AUGUST JES REGENBURG

FOREDRAG HOLDT I SORANSK SAMFUND DEN 11. NOVEMBER 1942

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

(Fortsættelse.)

DET Arbejde i Sønderjylland, der stedse vil bevare Regenburgs Navn i Forbindelse med et betydningsfuldt Afsnit i dansk Historie, har i høj Grad hans soranske Opdragelse til Forudsætning. Hans Historielærer C. F. Wegener var baade hans Inspirations- og Kraftkilde.

Da jeg i 1929 havde udsendt 2. Del af mine „Soranske Studier“, fik jeg Brev fra en 77-aarig gammel Herre, cand. polyt. *Holger Hansen*, der undskyldte, at en mig fuldstændig ukendt Mand skrev til mig; men han vilde gerne have Lov til at takke mig for de Oplysninger, jeg i min Bog havde givet om hans Far, Adjunkt i Sorø, siden Sognepræst *C. A. Hansen*. *Holger Hansen* var født i Sorø, men var Student fra Roskilde Katedralskole. Han var kun 10 Aar, da hans Far døde i 1863; men han vidste, at hans Far og Wegener var Venner fra deres Sorøtid, og han huskede, at han i 1861 med sin Far havde besøgt Wegener i Geheimarkivet. Det havde glædet ham at læse om Faderens Samarbejde med Wegener som Historielærer i Sorø, og han drog heraf den Slutning, at hans Fars Historieundervisning havde haft en god dansk Farve; og han tilføjede: „Ak ja! Mon ikke Mangler i den Henseende hos senere Lærere har sin Del i vor nuværende Elendighed.“

— Det var altsaa i 1929.

Jeg skal her ikke komme ind paa, hvor megen Gyldighed denne sidste Udtalelse maaske har; der er jo i denne Tid rettet adskillig Kritik mod Skolen paa dette Punkt; men jeg vil her aflægge den Bekendelse, at jeg i hvert Fald i min Skoletid i Sorø baade i Historie- og Danskundervisningen mærkede det varme Pulsslag i mine Læreres Undervisning, og Rektor *Raaschou-Nielsen* og Dr. *Ussing* forstod at faa Stedets danske Toner, som de lyder i det soranske Aandslivs Historie og i Sorøs nationalhisto-

riske Minder, til at klinge i vore Hjerter. — Og saadan var det ogsaa, da Wegener stod paa Katedret i Sorø.

Naar Wegener under sin Gennemgang af Frederik IV's Historie omtalte Inkorporationen af den gottorpske Del af Hertugdømmet Slesvig i 1721, citerede han med hævet Stemme Edsformularen, og han raabte det ind i Elevernes Øren: „Kongen lod sig hylde secundum tenorem legis regiae“, altsaa efter den i Kongeloven fastsatte Arvefølge; og han tilføjede: „Hører I det, glem det aldrig.“ Hans Øjne funkede, og han smeldede Tobaksdaasen mod Katedret. Kirkehistorikeren *Frederik Hammerich*, der fortæller dette, gør dertil den Bemærkning: „Saadanne Indtryk skyldes det, at mangen Soraner hører til vore nidkæreste Embedsmænd i Sønderjylland.“ En af Wegeners Elever, *August Jørgensen*, har i nogle Erindringer fra sin Virksomhed som Borgmester i Byen Slesvig afgivet den Erklæring, at han gennem Wegeners Undervisning i Historie modtog „en energisk Tro“ paa Danmarks Ret og Pligt til at væрге sin Nationalitet og sin statsretslige Stilling til Hertugdømmet Slesvig.

Selv om det naturligtvis ikke maa lades ude af Betragtning, at Regenburg som Sønderjyde har været særlig lydhør, naar Wegener omtalte sønderjydske Forhold, er det dog ganske sikkert, at Wegeners historiske Opfattelse og hans nationale Syn og Følelser her har mere end paa-virket Regenburg; de har præget og bestemt hans hele Holdning og hans Gerning. I et Brev til Wegener fra 1851 udtaler Regenburg, at han allerede fra sit 15. Aar, altsaa medens han var Elev i Sorø, har vidst, hvad han i den dansk-slesvigske Sprogsag vilde.

Dr. *Hjelholt* siger i sin Bog om „Den danske Sprogordning og det danske Sprogstyre i Slesvig mellem Kri-

gene“, at der mellem Wegener og Regenburg udviklede sig en livlig Korrespondance, efter at Regenburg var sat i Spidsen for Kirke- og Skolesagerne i Slesvig. Denne Brevveksling var forøvrigt godt i Gang forinden, hvad de af Dr. *Kornerup* i „Danske Magazin“ offentliggjorte Breve fra Regenburg til Wegener vidner om. De blev i sin Tid anmeldt af *Olrik* i „Soraner-Bladet“.

Brevene stammer fra Wegeners sidste Sorøaar, da han under Trykket af de usikre Forhold i Sorø som Følge af de forestaaende Planer om Akademiets Omdannelse til en Realhøjskole søgte at slippe bort fra Sorø og blive Professor ved Universitetet. De københavnske Professorer havde jo aldrig set venligt til deres soranske Kolleger, og der var blandt dem nu heller ingen Interesse for at overtage Wegener. Kongen, Christian VIII, ønskede, at Wegener skulde blive i Sorø, og det samme var Stemmanns Ønske, fordi han betragtede Wegener som en af Akademiets „lærde Prydelser“. Denne Funktion tiltalte imidlertid ikke Wegener, og han arbejdede derfor videre paa en anden Fremtid. Fra gammel Tid stod han sig godt med Stemmann, og naar han kom til Hovedstaden, aflagde han gerne Excellencen et Besøg. I *Olriks* nævnte Anmeldelse hedder det, at Regenburg „som Volontør i Danske Kancelli vel stod i en særdeles ærbødig Afstand fra Præsidenten, men dog ikke fjernere, end at Stemmann nok lige saa vel som Wegener kendte den unge Mand og vidste, hvad han var værd“. Til Forskel fra *Olrik* vidste Wegener ogsaa, at Regenburg trods den store Afstand i Tjenesteforholdet personligt stod Stemmann meget nær, og det var i denne sidste Henseende, at Wegener i Øjeblikket regnede med hans Værd.

I et af sine Breve bad han nu Regenburg gøre Stemmann opmærksom paa, at han som kgl. Historiograf ikke sorterede under Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, men var udnævnt under Kancelliet, og han ønskede, at Stemmann vilde vise Direktionen, hvem der var Historiografens rette Foresatte. Det irriterede ogsaa Wegener, at Direktionen negligerede hans Titel af kgl. Historiograf, idet man undlod at bruge den, naar Direktionen tilskrev den historiske Lektor i Sorø. Wegener bad tillige Regenburg om underhaanden at sørge for, at Historiografen fik sin særlige Plads i den nye Statskalender.

Wegener var en klog General; han vidste fuldt ud, hvad Regenburg var værd, og han forstod at gaa rigtigt til Værks. I Hof- og Statskalenderen for det næste Aar, 1848, stod Historiografen opført under Danske Kancelli mellem dets Arkivkontorer og Gehejmearkivet. Stemmann satte uden Tvivl Pris paa, at Wegener saaledes tilkendegav sit Tjenesteforhold under Kancelliet og følte sig brøstholden over, at Direktionen, der kun havde faaet hans Bestalling som Historiograf oversendt som Bevislighed for Meddelelsen om Udnævnelsen, af egen Magtfuldkommenhed havde sendt den videre til Sorø. Kort efter fik Wegener Hilsener fra Stemmann, der kaldte ham sin ærlige Anders Vedel, og Wegener kvitterede med overfor Regenburg at benævne Stemmann som sin gamle Kansler. Samtidig med, at Wegener gennem Regenburg holdt Stemmann underrettet om Forhandlinger og Brydninger angaaende Sorøplanerne, arbejdede han paa sin egen Plan. Saaledes hedder det i et af Brevene: „Naar jeg har gjort mit til, at Akademiet er sat paa fast Fod, saa bliver jeg nødt til at komme igen til min gamle Kansler og bede ham give mig en Plads i København, hvis det ikke skal gaa mig som alle mine Forgængere, — at jeg intet kan gøre uden at kvittere for min Gage“. Fra *Engelstoft* havde han netop faaet Meddelelse om, at Gehejmearkivaren *Finn Magnussen* var yderst svagelig, og *Engelstoft* havde opfordret ham til at tænke paa denne

Post. „Men — føjer Wegener til — naar jeg kommer med saadant, hvad vil saa min gamle Kansler sige.“ Ja, det kunde Wegener nok have Interesse af at vide. Regenburgs Oplysninger herom synes at have været opmuntrende for Wegener; han tilstod, at det gjaldt at benytte en af de yderst sjældne og aldrig tilbagevendende Lejligheder til en saadan Forflyttelse. Fra Stemmann lød Parolen til Wegener, at han blot skulde forholde sig rolig, til han hørte nærmere fra ham. Da Wegener saa i Begyndelsen af det nye Aar, 1848, indsendte sin Ansøgning til Kongen ledsaget af et Privathæv til denne, gjorde han i et Brev til Regenburg Rede for Indholdet og Gangen i disse Skrivelser, hvad der selvfølgelig var beregnet paa Stemmann; for en Sikkerheds Skyld betydede han Regenburg, at denne kunde benytte det, hvis Stemmann skulde tale med ham om Sagen. Wegener havde nemlig ment det rigtigst ikke at skrive privat til Stemmann, — „min Ungdoms og Manddoms Velynder“, som han kalder ham, „paa hvem Sagen i det væsentlige alene beror“. Kort efter indtraf Tronskiftet, og Afgørelsen forsinkedes; men heldigvis for Wegener kom Martsomvæltningen med Stemmanns Afgang først en halv Snes Dage efter, at han var udnævnt til Gehejmearkivar. Med Rette kunde Wegener prise sin Lykke, der i Sorø havde skaffet ham et Par saa gode Støtter som Stemmann og Regenburg, og at han fik udnyttet dem, inden det blev for sent. Det er jo ganske morsomt at se en Lærer betjene sig saadan af en gammel Elev.

Hadde Regenburg i denne Sag ikke skuffet Wegener, men i Sandhed været ham, som Wegener ogsaa skrev, en tro Mand, saa stod Wegener til Gengæld Regenburg trofast bi, da denne gik ind til sit vanskelige Arbejde i Slesvig.

Senere i sit Liv skal Regenburg have udtalt, at i Tiden mellem Krigene skete der fra Regeringens Side intet i Slesvig, uden hvad *han* vilde. Det var højst nødigt, skriver han i 1860 til sin Skolekammerat *Frederik Meyer*, dengang Appellationsraad i Flensborg, at han gik ind i denne Virksomhed. „Enhver, der kender mig,“ hedder det i samme Brev, „ved, at stille Studier og Forretninger er min Lyst, at jeg hader Strid og Larin, og at jeg hellere beskæftiger mig med Bøger end med genstridige Mennesker, men at jeg paa den anden Side, naar jeg endelig har paataget mig et Hverv, udfører det med Kraft, Iver og Konsekvens.“ Een Ting stillede Regenburg stadig som Betingelse for sin Forbliven i det slesvigske Arbejde, at der ikke blev paa tvunget ham noget, der stred mod hans Overbevisning eller mod hans Ære. Da han ikke traadte ud af dette Arbejde, før Landet var tabt, maa det Arbejde, han her udførte, altsaa staa som Udtryk for, hvad hans Overbevisning dikterede ham.

Afgjort er det, at han i denne Overbevisning styrkedes kraftigt af Wegener. „Dage som disse kommer aldrig igen,“ lyder Wegeners indtrængende Opfordring efter Istedslaget til Regenburg om at udnytte Øjeblikket; „brug dem!“ skriver han. „Lad os nægle os Hvile og Føde og Søvn og Sundhed — men lad os bruge dem!!! og høste af det i Jorden nedlagte gode danske Blod!“ „Skynd Dem med at faa gjort saa meget som muligt; thi man ved ikke, hvad Fremtiden bringer, og gør dertil alt saa fast og uomgørligt som muligt.“ Og lokkende med Udsigten til historisk Berømmelse skriver han i et andet Brev: „O — kunde vi vinde Folket for Danskheden! Tænk Dem, at Historien skulde sige engang: at Dansk atter høres til Slien, det skyldes een Mands Mod, Udholdenhed og Klogskab, og denne ene Mand var — *De* havde dog Lyst til denne Krans!“

Wegeners Synspunkter deltes ganske af Regenburg.

Saaledes hedder det i et Brev til hans fordums Historielærer: „Deres Breve er mig altid kære. De er gennemtrængte af Patriotisme og Kærlighed for den slesvigske Sag. Vi mødes derfor ofte i vore Idéer,“ og han fortsætter: „Vil man give mig frie Hænder, Magt og Penge, vil jeg forpligte mig til at danisere hele Angel til Slien og Landet til Treja maaske Haddeby med.“ Triumferende meddelte han Wegener, at den danske Sag gik frem i Kirke og Skole — og det langt over Forventning. Med Sejrsvisshed saa han Fremtiden i Møde. „Jeg kan se Frugten af mit Arbejde og er vis paa at kunne naa Maalet.“

Det interessante er nu, at Regensburg ikke stod som eneste Soraner i dette Arbejde. Jeg har i sin Tid i „Soraner-Bladet“ skrevet om Regensburg og Soranerne i Slesvig og der nærmere paavist den soranske Forbindelse mellem Regensburg og en stor Del af de Embedsmænd, der ikke blot bistod ham i det slesvigske Arbejde, men tillige var bundet til ham ved Venskabsbaand, der var knyttet i Skoletiden i Sorø. Det var et Forhold, som Dr. Hjelholt ikke ret havde været opmærksom paa. I et Brev mindes Frederik Meyer hin Efteraarsdag i 1829, da han første Gang saa Regensburg, der stod paa Akademiets Trappe sammen med *Aleth Hansén*, og hvorledes Kammeraterne allerede dengang havde hængt ved ham paa Grund af hans Karakters sjældne Renhed. Det Indtryk, han den Dag modtog, glente han aldrig — „og denne høje Grad af Agtelse og Hengivenhed for dig, hvormed jeg er opfostret, den har i Aarenes Løb kun kunnet i højeste Maade befæstes og modnes.“ I min Artikel udtalte jeg samtidig Troen paa, at man i Regensburgs Brevsamling uden Tvivl vilde kunne finde endnu flere Vidnesbyrd om det soranske Elements Betydning for Samvirket mellem Regensburg og hans Medarbejdere. Kort efter gav Dr. Hjelholt da ogsaa paa Grundlag af utrykt Materiale et Par supplerende Meddelelser til min Artikel.

I Referatet i „Soransk Tidsskrift“ 1. Bind af Soranerturen til Sorø i 1862 hedder det, at cand. polit. *Friderichsen*, det er den senere kendte Nationaløkonom, Professor *N. C. Frederiksen* med den ejendommelige Livsskæbne, hilste de fra Sorø udgaaende Mænd, der virkede i og for Slesvig, og blandt de Navne, han anførte, hilstes navnlig Regensburgs med ustandselig Jubel. I sin Svartale mindede Regensburg om Sorø Akademis Betydning for Nationalitetens Udvikling i Slesvig, og han fremhævede det forholdsvis store Antal Soranere, der som Embedsmænd var ansatte i Slesvig og her havde vist, at de i Sorø havde lært Selvstændighed og Kærlighed til Fædrelandet. Dr. Hjelholt fremdrog et Brev fra Kaptajn *Lorenzen*, en Søn af *Peter Hjort Lorenzen*, til *Laurids Skau*, hvori denne Fest omtales; *Lorenzen* fortæller, at Regensburg anførte som Forklaring paa Soranernes fortrinlige Skikkethed til Embedsvirksomhed i Slesvig, at den soranske Opdragelse udviklede Elevernes Energi. Det var ikke alle, der saa paa dette Forhold paa samme Maade som Regensburg. Dette gjaldt saaledes *Laurids Skau*, hvis Søn ganske vist ogsaa var Soraner, men havde forladt Sorø uden Afgangseksamen; og maaske var dette Grunden til, at *Laurids Skau* ikke var saa glad for Soranerne. Sønnen *Peter Skau* var dog alligevel blevet cand. jur.; men det havde ikke stemt den gamle *Skau* mildere mod Soranervæsenet; det havde nok ikke bidt rigtigt paa *Peter*. Naar *Laurids Skau* trods det ønskede, at Sønnen skulde deltage i en forestaaende Soranerfest paa Hotel Phønix i December 1862, var det ogsaa kun, fordi — som han skriver til Sønnen — allerede den pure Egoisme kunde opfordre til at være med. Iøvrigt fandt han, der var mange Grunde — men blot ingen soran-

ske — som talte for „ikke at opgive de Fordele, som muligvis kan flyde af at være Medlem af denne Clique, der synes ligesom at antage Præg af en Frimurerklub. Regensburg er for Tiden Centralsol blandt Soranerne, og det er en af denne dygtige Mands svage Sider, at han ser i Soranerne et bedre Stof end i andre dødelige, hvorfor disse ogsaa ved mangfoldige Embedsbesættelser har erholdt Fortrinnet herovre i Slesvig, fremfor andre, i al Fald er det ikke inuligt at øjne nogen anden Grund.“

Historien om Sorøs Betydning for Regensburg og hans soranske Venners Deltagelse i hans slesvigske Politik er saaledes godt afhjælet, og det er glædeligt at konstatere, at Resultatet af disse Undersøgelser er indgaaet i Professor *Fabricius'* Artikel om Regensburg i den nye Udgave af Dansk biografisk Leksikon.

Nævnes maa det endnu, at ogsaa en anden af Regensburgs gamle Lærere fra Sorø, nemlig *Peder Hjort*, gik stærkt i Brechen for Regensburgs Sprogpolitik; med indgaaende Kendskab til de slesvigske Sprogforhold baade dengang og før, tog han sig kraftigt af den Kritik, Sprogreskripterne naturligvis mødte. Et af *Peder Hjorts* Skrifter om denne Sag, „Fredningen om Det Danske Modersmaal i Mellem-Slesvig“, er decideret Regensburg „med udmærket Højagtelse og takskyldigst Hengivenhed“ fra Forfatteren. *Hjorth* glædede sig over, at Regensburg med Kækhed havde udrevet Modersmaalet af en uværdig Forkuelse og nu med Mandighed opretholdt det i dets Befrielse.

Blandt Regensburgs Beundrere var der dog ogsaa Skepsis over for Muligheden af at føre denne Politik igennem. Saaledes skriver *Sofus Høgsbro* i 1860 i et Brev til *Johan Grundtvig*: „Er det sandt, at Rusland og Frankrig forlanger Regensburgs Afsked. Det vilde gøre mig ondt, om Danmark gav efter, ikke blot fordi det er slemt at lade sig sige af andre, men ogsaa fordi Regensburg er en af de faa Mænd her i Landet, der lever for en bestemt Sag og ikke har opgivet Troen paa, at den Tanke, han finder sand og ret, engang maa sejre, og fordi der næppe nu længere er andet at gøre end at forfølge det engang indslaaede Spor, indtil man har naaet Enden paa det og set, at det fører i „Synke“, som vi Jyder siger.“

Saa kom 1864, og Regensburg maatte vel føle Danmarks Nederlag haardere end nogen anden Dansker, fordi det tilintetgjorde hans Tro paa Fuldførelsen af det nationale Livsværk, han havde sat alle sine Evner og Kræfter, ja hele sin Hu ind paa. Hertil kom, at Smerten uddybedes gennem de fem Aar efter Krigen, da hele hans Tid optoges af Arbejdet med at aflevere de slesvigske og hollandske Arkiver til Preussen. De slesvigske Arkivsager var for ham ikke dødt Arkivstof; de indeholdt et Stykke af hans eget Liv, der saa saa brat var blevet afbrudt, før Maalet naaedes. I disse Aar genoplevede han de arbejdsglade Aar, da Tro og Haab fyldte han Sind. Det gjorde heller ikke Afleveringsforretningerne lettere, at der i Arkivsagerne fandtes adskillige Papirer, der i fremmed Haand kunde udnyttes mod Personer, hvis Liv og Gerning Regensburg følte sig ansvarlige for.

Soranervennen *Aleth Hansen* forstod ham, og i et Julebrev fra 1867 søgte han at trøste og raade Regensburg. „Vistnok er det slemt“, skriver han, „at udlevere Ting, hvor Faren for Misbrug ligger saa overmaade nær. . . Men Ansvar for Tilbageholdelse er ogsaa saa overmaade stort, og om du nu i den omspurgte Henseende stryger Flaget, da har du dog den Bevidsthed, som ingen vil kunne gøre dig stridig, at du med mageløs Sejghed og Udholdenhed har kæmpet og stridt i Aaringer. Jeg taler ogsaa, kære Regensburg, for din egen Skyld. Det maa bestandig være

for dig som at være lagt paa Pinebænken. Det ødelægger og opriver dig, uden at du selv ved det, for Tiden." Vi forstaa derfor ogsaa, at Rebenburg siden hen saa godt som aldrig talte om sin Deltagelse i det slesvigske Arbejde. Da det engang kom paa Tale, sagde han: „Jeg tænker ikke paa det, fordi jeg ikke kan taale det.“

Alligevel kunde Rebenburg ikke undgaa, at der blev revet op i Saaret. Dette skete, da *Martensen* i 1883 udgav sine Erindringer, „Af mit Levned“. Han rettede heri et voldsomt Angreb paa Sprogstyret og paa de danske Præsters Virksomhed. Rebenburg skrev i denne Anledning en Redegørelse til Henlæggelse blandt sine Papirer. *Martensens* Bog fremkaldte flere Indlæg, og det manglede ikke paa Opfordringer til Rebenburg om i Sandhedens Navn at give en saglig Fremstilling og Forklaring af Sprogpolitikken. Blandt dem, der bad ham herom, var ogsaa Soraneren, Redaktør *Hjort-Lorenzen*. I sit Svar til *Hjort-Lorenzen* erklærede Rebenburg, at man for at imødegaa Angrebene maatte have saavel det slesvigske Arkiv som Tid og Lyst; ingen af Delene havde han. Han gav dog *Hjort-Lorenzen* en Del værdifulde Oplysninger. Angribernes Kendskab til de omtalte Forhold og til disses Forudsætninger eller til Baggrunden for Sprogstyret vurderede han ikke højt. De var i Grunden at regne for Løver — han siger dog ikke brølende — med *Martensen*, den mest lidenskabelige og anselige, i Spidsen. Med Rette gør han opmærksom paa, at 12 Aars Arbejde, udført under de største Vanskeligheder og Hindringer, ikke var tilstrækkeligt til at fuldføre det Værk, han havde paabegyndt i Slesvig; det maatte enhver kunne være klar over; og dog -- siger han -- „var vi i Virkeligheden i 1863 kommet forbavsende vidt og havde derfor dannet en Skare af dygtige, nidkære Mænd, som gav god Borgen for dets Fuldførelse.“ — Men netop dette, at Værket blev standset under Vejs, at det kun blev et Brudstykke, vi har til Bedømmelse, gør det uhyre vanskeligt at fælde en retfærdig Dom. At Rebenburg aldrig tvivlede om at have handlet rigtigt, og at han aldrig fraveg sit Ansvar for Sprogpolitikken, det vil dog altid bevirke, at hvad enten man i Sprogstyret ser et Fejlgreb eller et berettiget og klogt Fremstød, saa kan der kun være een Mening, naar det gælder Rebenburgs Person; han vilde kun det bedste for Land og Folk. (Fortsættes.)

EN GAMMEL SORANER EFTERLYSES.

Mon jeg ikke som Realist fra 1875—1880 igennem Soranerbladet kunde komme i Tilknytning til en samtidig Soranerelev, *Kastrup* var hans Navn og vist nok svensk af Fødsel.

Vi foretog i sin Tid sammen en lille Ekspedition rundt om Sorø, i den Gang Adjunkt *Hoffs* lille Hækjolle (Grisen) — op ad Flomgrøften over Ringsted Landevej til Tulsø, derfra igennem Pedersborgsø over Kongebroen ind i Sorø Sø i Nærheden af Skjoldet og Ægir til Styrbord.

Hvis *Kastrup* endnu lever, vil jeg gerne i Forbindelse med ham.

Besked vil man maaske give til min Søn, Zone-Direktør *Eigil Juel Wiboltt*, ogsaa gammel Soraner.

Med venlig Hilsen.

Nakskov, den 26. Januar 1943. *Alfred Wiboltt*.

— Den *Kastrup*, som Direktør *Alfred Wiboltt* (R. '80) efterlyser, er *Louis William Kastrup*, der indkom fra Herlufsholm i Sorø Akademis Skole den 4. April 1877 og udgik efter Eksamen 1879 af 3. Realklasse. Han er født i Lyn-

ger i Halland i Sverige som Søn af Forpagter Axel William Kastrup og Hustru Charlotte Marie Lovise, f. Buchwald. I en Artikel af *hgo* i Soranerbladets 18. Aargang, Nr. 4, Side 28 „Om Sorø-Uniformer i ældre Tid“ omtales han ganske kort med et Fotografi, laant Bladet af Soransk Samfunds nu afdøde Æresmedlem, Kaptajn *Palslev*. Oplysninger om *Kastrup* bedes altsaa sendt til Direktør i Zonehædningskorpset *Eigil Juel Wiboltt* (R. '13).

EN FORNEM SORANSK DOBBELTSTILLING SANGLÆRER OG ORGANIST EMBEDET

I Anledning af Kontorchef *Louis Grandjeans* Artikel om dette Emne i Soraner-Bladets Januar-Nummer oplyses hermed følgende:

I Skoleraadsmøde af 23. November 1942 forelagdes Sagen „Efter at Rektor havde oplæst Opslaget fra 1928 til Besættelse af Sang- og Musiklærerembedet, vedtoges det efter nogen Forhandling at gentage Opslaget med de fornødne Rettelser ang. Lønnen, der senere er forandret, og Udeladelse af den Passus, der omtaler Bolig. Endvidere vedføjedes en Bemærkning om Organiststillingen, svarende til en lignende i det fra Menighedsraadet Side forberedte Opslag ang. Organistpladsen om Sang- og Musiklærerpladsen“.

Da det efter en Forhandling i København blev klart, at Undervisningsinspektøren var stemt for at opslaa Embedet som Adjunktembede med en cand. mag. med Musik som Universitetsfag, forelagde Rektor Sagen paany i et Møde d. 14. 12. 1942, og eenstemmigt udtaltes derpaa „Indstillingen ang. Musik- og Sanglærerembedet fastholdes“.

Fra Skolens Side foreligger altsaa aldeles ingen „Glemsel“, tværtimod!

Det af Ministeriet i Statstiden indrykkede Avertissement var, som enhver opmærksom Læser kan se, et Kompromis, der lader begge Muligheder staa aabne.

Idag udløber Fristen for Ansøgning om Sang- og Musiklærerembedet, om nogle faa Dage Fristen for Ansøgning om Organistembedet.

Hvad Skolen ønsker, fremgaar af ovenstaaende; Afgørelsen, som staar i nøje Sammenhæng med Ansøgernes Kvalifikationer, ligger som bekendt i Ministeriets Haand; men *der er intet foregrebet*.

Sorø, den 25. Januar 1943.

A. J. West.

SORANSK »HVEM VED HVAD?«

Tirsdag den 2. Marts afholdes under Ledelse af Reportagechef ved Statsradiofonien *Aksel Dahlerup* en soransk „*Hvem ved hvad-Konkurrence*“ i Forsvarsbrødrenes Hus i *Gothersgade 137*.

Aftenen indledes med Fællesspisning præcis Kl. 18,45: Forloren Skildpadde og Osteinretning, Øl og Kaffe. Prisen bliver inkl. Betjening 5 Kr. 75 Øre pr. Kuvert.

Der bortloddes ligesom sidst 10 Portioner blandt de yngste 8 Soraner-Aargange.

Kl. 20 vil *Konkurrencen* tage sin Begyndelse.

Muligt bliver der derefter Lejlighed til selskabeligt Samvær.

Af Hensyn til de gældende Restriktioner anmodes man om at melde sig til den fung. Sekretær, *Landsretssagfører Jonas Bruun, Bredgade 38, Telefon Central 7214, mellem Kl. 13--16, senest Lørdag den 27. Februar.*

Arrangementsudvalget.

EN SØN AF SOR.

Chefredaktør L. Schiøttz-Christensen.

En god gammel Soraner, en rigtig Søn af det ældgamle Soranske Samfund, Æresmedlem, Chefredaktør L. Schiøttz-Christensen, Indehaveren af det ærverdige gamle Dagblad „Aalborg Stiftstidende“, fyldte den 17. Februar 80 Aar. Hvis det ikke stod klart og tydeligt paa de Dokumenter, der følger en Borger hele Livet, skulde ingen tro, at den ranke, livskraftige Mand, som daglig iler gennem Redaktionens Kontorer og nu og da griber Pennen for med Bravour at sige sin Mening i Bladets Spalter, er over Støvets Aar.

Lauritz Alexander Schiøttz-Christensen kom til Verden i en lille Stuelejlighed, som laa i den daværende Realgade — nu Storgade — Nr. 14, hvor hans Fader, Guldsmedemester P. C. Christensen, havde Forretning. Der herskede i dette Hjem en Duft af noget forbigangent, der talte sit stille Sprog, som stumt og indtrængende pegede paa Pligtens og Samvittighedens Bud. Huset, som blev tre Sønners og tre Døtres Barndomshjem, havde tidligere tilhørt Julius Th. Borup*), som var Adjunkt ved Akademiet, inden han blev kaldet til Sognepræst i Skamstrup.

I de halvt alkymistiske Omgivelser i Faderens Guldsmedeværksted, hvor Sølvet randt i ildfaste Bækkener og Guld i Draabeform fra Smeltediglerne, færdedes L. Schiøttz-Christensen husvant i sin Drengetid. Egentlig ikke underligt, at han senere blev Farmaceut, kemisk Eksperimentator, Opfinder af en fosforagtig Tændstik-Strygeflade, en Acetylenlygte og en Blodfodermelasse. Han vilde være Gartner, Mekaniker eller Ingeniør og blev Farmaceut til Held for Standen. Han bestod første Del af farmaceutisk Eksamen i Køge og blev Kandidat i 1885. Han blev Formand for Farmaceutisk Medhjælperforening og Redaktør af Farmaceutisk Tidende, som han selv stiftede, ledede og skrev i otte Aar med det Formaal at skabe „en duelig, bevidst og økonomisk vel ophjulpen farmaceutisk Med-

hjælperstand under en fasttømret Korporation som en paakrævet nødvendig Modvægt mod et reaktionært Apotekervælde, en hovmodig og arrogant Apotekerstand, der ved samvittighedsløs Udbytning af sine Medhjælpere og paa Basis af den spækkede Pengesæk vedvarende terroriserede Faget“. Den 23. Maj 1906 blev han udnævnt til Æresmedlem af Organisationen, og den 11. Oktober 1923 skænkede han 50,000 Kr. til Erhvervelse af et Domus pharmaceutica.

Ved sin Ankomst til Aalborg i 1900 blev L. Schiøttz-Christensen Redaktør af Aalborg Stiftstidende, som da ejedes af Fru Marie Rée. Han overtog Redaktionen kort før Marie Rées Død. Bladets Privilegium var personligt og bortfaldt kort førend Schiøttz-Christensen overtog Redaktionen. Hans Personlighed, Karakter og Temperament og ikke mindst hans aldrig usvækkede Energi og Retfærdssans gjorde ham til den rette Leder af Danmarks ældste Provinsdagblad. Han gjorde det gamle, lidt vanrøgtede Organ til en grundfæstet Institution, der udviklede sig i Selvtændighed og Frihed. Han indførte moderne Maskiner og tekniske Hjælpebidler. Han saa sit Blad vokse i Omfang, Oplag og Værd til Gavn for Samfundet, og har siden den 1. Januar 1911 været Bladets Ejer og Udgiver.

Han glemte aldrig sit gamle Fag. Siden 1903 har han været Æresmedlem af Farmaceutisk Medhjælperforenings Aalborg-Hjørring Kreds. Plantningssagen i det barske Nordjylland har været ham en Hjertesag, og siden 1906 har han været Bestyrelsesmedlem i Aktie-Plantageselskabet for Aalborg Amt. Indtil 1916 var han Medlem af Repræsentantskabet for Det pharmaceutiske Understøttelsesselskab og fra 1918 livsvarigt Medlem af Hjælpeforeningen for pharmaceutiske Studerende.

Cand. pharm., Chefredaktør L. Schiøttz-Christensen, som gik ud fra Sorø Akademi med Realeksamen i 1879, blev Sekondløjtnant i 1888, og selv nu, en lille Menneskealder efter, fører han sig med en Officers Spænsthed. Han er stadig Ridderen uden Frygt og Dadel, en højagtet Personlighed, en Mand, som kan se tilbage paa mange haarde Kampe og store Sejre, en Skabernatur og frem for alt et rigtigt Mandfolk af den gamle Skole med Respekt for det store i det smaa, og som gammel Soraner en Mand, der har gjort sin Barndomsby og sin Skole Ære.

Indtil den ny Verdenskrigs Bølger skvulpede ind over vort Fædreland, var det en Tradition i Redaktørhjemmet at samle alle Byens og Omegnens gamle Soranere til en Festmiddag, hvor man genopfriskede gamle Minder fra Skoletiden. Ingen har hæget saa smukt om Minderne fra Skoledagene som Chefredaktør L. Schiøttz-Christensen.

En gammel Soraner.

*) Julius Theodor Borup var Sang- og Musiklærer 1843—1857 (Se Grandjeans Artikel i forrige Nummer „En fornem soransk Dobbeltstilling“).

SORANER-AFTENEN 5. FEBRUAR

Soraner-Aftenen Fredag den 5. Februar i Forsvarsbrødrenes Lokaler i Gothersgade havde samlet af Medlemmer, hvad Spisesalen kunde rumme, og Stemningen var god og hyggelig. Først fortæredes de gule Ærter og Pandekagerne. Næstformanden, Direktør Louw, der fungerede i den fraværende Formands Sted, foreslog at afsende en tele-

grafisk Hilsen til denne, hvilket hilstes med Akklamation. Louw mindede desuden om Soraneraftenernes Indstiftelse for 15 Aar siden. Som Hædersgæster var nu inviteret Ideens Fædre, Læge *Gudmund Magnussen* samt Grossererne *Ebbe Friis*, *John H. Winther* og *A. Madwig*; Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* var forhindret i at komme. Næstformanden udtalte Haabet om, at disse Aftener fortsat vilde eksistere, og hertil sluttede *Ebbe Friis* sig med en lille Tale, i hvilken han kort opridsede Soraner-Aftenernes Forhistorie og første Tid.

Da Kaffen var drukket og Salen ryddet for Spisebordene, samledes man atter for at høre Stationsforstander *Andreas Bang* fortælle sine Sorøininder. Før Bang fik Ordet, motiverede *Louw* et Leve for Sorø Akademis Skole. Det var et meget morsomt Foredrag eller rettere Causeri; Bang fortalte muntert og levende om Lærere og Drengene i Rektorerne *Tregders* og *Blicherts* Tid, om Elevernes Liv i og udenfor Skolen m. m., Tilhørerne lønnede ham med et hjerteligt, kammeratligt Bifald, og Næstformanden bragte ham en Tak for hans Bidrag til, at Aftenen var blevet saa vellykket.

ET BREV FRA C. F. WEGENER TIL J. N. F. VERMEHREN

I Fortsættelse af den Brevveksling mellem *B. S. Ingemann* og *J. N. F. Vermehren*, som jeg gengav i Soraner-Bladets December-Nummer, 1942 følger her en Brevveksling mellem *C. F. Wegener* og *J. N. F. Vermehren*, som paany understreger, at Vermehren følte sig nær knyttet til sine Lærere i Sorø, og omvendt, idet disse satte stor Pris paa ham og den Tid, de havde sammen dernede.

Det her gengivne Brev fra 1850 refererer til et Værk, som *Em. Bærentzen & Comp.* udgav i Aarene 1842—1851 under Navnet af „Dansk Pantheon“. Et Portræt-galleri fra Samtiden.

Løvedag Aften (Nat) 16—17.

Februar 1850.

Min kjære Ven!

Allerede mit Svar? Ja, thi Pantheon er hidsig paa sit Project. Da jeg i Middags Kl. 3—4 kom fra Archivet, fandt jeg Deres Brev, og en Timestid efter kom Hr. Olsen for at høre Besked.

Jeg vilde nu ønske, at jeg maatte have truffet Deres Mening, som De just ikke syntes mig ganske bestemt at have udtalt. Jeg svarede: 1. at jeg ikke nu vilde sidde eller have Tid til at sidde for mer end een Maler, at De fremdeles blev ved Deres Forsæt og at jeg følgelig blev ved mit Ord til Dem; 2. at Pantheon altsaa blev nødt til at opgive sin Ide for det (Trophæ); 3. men at jeg heller ikke vilde skuffe Pantheon i den Forventning, hvori Hr. Olsen sidste Gang havde forladt mig, og altsaa vilde love ham engang i Sommeren, naar min Tid tillod det, at sidde for Pantheons Maler eller Tegner.

Hr. Olsen synes just ikke tilfreds dermed, da det netop var ham om at gøre at faa dette Contrafai ud jo før jo hellere i den nye Serie, hvormed Pantheon vil begynde; men — han fandt sig deri og tog mod mit Løfte. Jeg sagde ham derhos udtrykkelig, at han dog ikke maatte vente, at jeg kunde faa Tid til at sidde for en anden Tegner før flere Maaneder, efter at jeg var færdig med Dem. Naar De blev færdig, derom kunde jeg naturligvis intet sige; jeg tænkte mig saa vel mellem Paaske og Pindse, hvis Maleriet skulde til Udstillingen. Deres Ide, at Pantheon kunde bruge Deres Maleri, berørte jeg kun løst, fordi den synes

mig ufordelagtig for Dem og Deres Arbejde; Hr. Olsen svarede ogsaa kun løst derpaa. Han forbeholdt sig endelig nærmere at forhøre sig hos mig. Og dermed var vor Conference forbi.

Jeg haaber nu, at De vil være tilfreds dermed. Skal jeg sidde ene med en Maler, vil jeg naturligvis fortrække mine gamle Soranere for alle andre: i Sandhed jeg savner intet saa levende som Samlivet med mine kære Soranere paa Regensen —. Skal jeg males, saa vilde jeg dog nok have en ordentlig Maler, der fatter Naturens Hensigt eller Ideer, og ikke er Slave af Materiens Ubequemhed — der er Cunstner og ikke Copiist. Og males — skal jeg, saavidt jeg mærker: det er nu min Tour.

Forresten skal jeg ikke blande mig i Deres Plan, men overlade Alt til Dem. Hvad Deres Risiko angaar, da vil den udentvilt nok lade sig ordne, om end Hr. Olsens sangvinske Beregninger ikke skulde holde Stik. Og Pantheon vil jo blive nødt til at bie, indtil jeg selv „faar Tid“, hvilket jeg med fuld Sandhed kan sige, at jeg ikke saa tit faar. Iøvrigt tror jeg ikke, at det skulde blive saa vanskeligt at faa en Konst- eller Boghandler til at være Forlægger — NB dersom vi snart havde Deres Arbejde; og for nogle Maaneder siden vilde det uden Tvivl have været meget let. Dengang gloede alle Folk paa mig baade med Mund og Øjne, og da jeg endnu er et udenlandsk Dyr, hvor jeg kommer her i Byen, saa er jeg endnu ikke ganske fri for at blive hegloet i det mindste med Øjnene.

Det maa være nok derom. Hovedsagen er i Korthed den: at jeg har sagt Pantheon nej, og for ikke at paadrage mig Skin af noget Slags Koketteri eller Kostbarhed eller Affectation — dertil knyttet et Løfte, hvis Indløsningstid beror paa mig selv.

Dermed — Lev vel, min kjære gamle Ven! og behold mig — som jeg Dem — i kjerlig Erindring

Deres hengivne

C. F. Wegener.

Som man vil se, har *C. F. Wegener* allerede paa dette Tidspunkt været en meget kendt og betydningsfuld Person, og Pantheon har derfor gerne villet have hans Billede med i ovennævnte Portræt-galleri. Som det fremgaar af Brevet, har Wegener ogsaa givet Tilsagn herom. Imidlertid kom han ikke med, og om det nu skyldes, at han ikke har haft Tid til at sidde for den Kunstner, som omtales i Brevet, eller om det skyldes hans Ønske om, at Vermehrens Maleri skulde benyttes, er uvist. Noget kunde jo tyde paa, at den Pris, som Pantheon betalte, ikke var saaledes, at Wegener mente den fordelagtig for Vermehren.

Givet er det, at Vermehren har leveret forskellige Bidrag til Værket, bl. a. en Tegning af *B. S. Ingemann* fra 1864, ligesom et Lithografi er taget efter hans Maleri af *Eggert Christoffer Ernst Fr. Tryde*.

Det i Brevet omtalte Maleri findes gengivet i *Oluje Carlsens* Bog Side 89, „Soranske Studier“, 11. Del, og befinder sig i Familien Wegeners Eje. Da dette Billede i dobbelt Forstand har stor Interesse for Sorø — dels paa Grund af Wegeners Arbejde her, og dels paa Grund af at det anses for et af Vermehrens bedste Portrætter — var det ønskeligt om dette Billede kunde finde sin Plads i Kunstsamlingen i Sorø.

Iøvrigt er Wegener protrætteret af forskellige Kunstnere. *Constantin Hansen* har saaledes malt hans Fortræt 1851 ligesom Wegener er fremstillet paa samme Kunstners Billede „Den grundlovgivende Rigsforsamling“ (1860—64). Endvidere findes der en Blyants-

tegning af J. Kayser fra 1852 samt en Tegning af C. Bayer fra 1877, der alle findes paa Frederiksborg.

Yderligere findes der I. W. Tegnens Lithografi efter Vermehrens Portræt og 2 Træsnit derefter samt et Træsnit af W. Oberman fra 1862 og et af H. P. Hansen fra 1866.

København, den 26. Januar 1943.

Alfred V. Rasmussen.

SORØ AKADEMIS REGNSKAB

Kurator M. Korsgaard har udsendt Regnskabsberetning over de under Kvæsturen sorterende Institutioner, hvortil jo ogsaa Sorø Akademi hører. Efter „Vestsjællands Social-Demokrat“s Uddrag citeres her:

Gennem den stærke Skovning kommer Akademiets Regnskab atter i Aar til at vise et overmaade stort Overskud. Der er saaledes solgt ca. 49,000 Kbm. Træ, mens man kun havde regnet med at sælge ca. 35,600 Kbm., og den samlede Indtægt af Træeffekterne er blevet 1,203,132 Kr., og dette paavirker naturligvis hele Regnskabet. Skovvæsenets Indtægt har ialt været 1,722,696 Kr., men i Anledning af Merhugsten er der oprettet en Henlæggelsesfond, og af Indtægten er der henlagt 205,000 Kr. til denne Fond. Bortset fra denne Henlæggelse slutter Akademiets Regnskab med et Overskud paa 217,146 Kr. Den forøgede Formue, som Akademiet har faaet i disse Aar, har bragt Renteindtægten op til 528,791 Kr. eller 37,168 Kr. mere end budgetteret. Skovvæsenet møder med en Indtægt, der er ca. 75,000 Kr. større end budgetteret, og en Udgift, der ca. 145,000 Kr. mindre end budgetteret, og dette sidste skyldes væsentligst Beparelser paa Kontoen: Opskovning, Tildannelse og Transport. Den gennemsnitlige Salgspris paa Træ har været 24,55 Kr., hvilket er 1,19 Kr. større end i Fjor.

Skolens Regnskab viser en Udgift paa 915,103 Kr., heri indbefattet 100,000 Kr. i Tilskud til Realskolen. Det er ialt 23,488 Kr. mere end budgetteret, saaledes er bl. a. Økonomiudgifterne blevet 5660 Kr. og Brændselsudgifterne 1820 Kr. større end beregnet, mens Plantagehaven, Kirkegaarden, Sportspladsen m. v. har kostet 6041 Kr. mindre end beregnet. Skolens Indtægter har været 99,889 Kr., hvilket er 800 Kr. mere end budgetteret. Alene til Kost til Alumner m. fl. (med Fradrag af Betaling for Kostportioner og Indtægt ved Salg af Affald) er anvendt 102,620 Kr.

Status balancerer med 19,589,0010 Kr. mod 19,210,270 Kr. i Fjor, og Nettoformuen er 18,944,360 Kr. Værdipapirer er opført med 10,085,448 Kr., faste Ejendomme til 2,981,084 Kr. og Skovene med Tjenesteholiger til 3,916,544 Kr.

Akademiet raader over en Legatkapital paa 340,279 Kr.

★

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 8. Januar d. A. har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soranske Samfund:

Stud. jur. S. C. Geleff, Nørrebrogade 124, 3., N.	(1941)
Stud. mag. Arne Wessmann, Hellerupvej 51 D, Hellerup	(1941)
Chr. Fugl Svendsen, Bredgade 19, 2., K.	(1941)
Stud. theol. Henning Rørvig Mortensen, Reventlowsgade 14, V.	1941)
Tømrerlærling Jørgen E. Jensen, Absalonsgade 3, Sorø	(1941)

Jens Langkjær, c/o Lektor Clausen, Løvegade 14, 2., Slagelse	(1941)
Stud. jur. Hans Suurballe Jensen, Kollegium 4, Aarhus	(1941)
Ekstrakontorist v. D. S. B. Frk. Inge Bruun Hansen, Bredahlsvej 5, Sorø	(1941)
Knud A. Jørgensen, Nr. Nissum Seminarium, Lemvig	(1941)
Stud. med. O. Skensved, Kløvermarksvej 4, Aarhus	(1941)
Forststuderende Frederik Fogh, Svenstrup Skovridergaard	(1941)
Stud. polyt. Stig Grausen, Stockfletsvej 38, 2., F. Oluf Emil Paaske, stud. theol., Reventlowsgade 14, 4., V.	(1941)
Stud. jur. Robert Riis, Bredgade 20, 3., K.	(1941)
Lærer Ejvind Fausö, Bredgade 74, Løgstør	(1939)
Stud. jur. Troels Larsen, Schimmelmansvej 4, Klampenborg	(1941)
Stud. polyt. Henning Mac, Rosenborggade 4, 3., K. H. J. Moesgaard Kjeldsen, Ordrupvej 67, Charlottenlund	(1941)
Stud. theol. Ove C. R. Jonssen, Maglekildevej 15, 1., V.	(1941)
Stud. mag. Arne Blume-Jensen, Vesterbrogade 94, 4., V.	(1941)
Stud. theol. Johannes Buchhave, Øresundsvej 92, 4., S.	(1941)
Stud. jur. Bengt Johns, Pension Berg, Kleinsgade 6, Ø.	(1941)
Stud. polyt. P. Kauffmann, Østersøg. 102, Mezz. Ø. Brygmester Gunner Gunnarsen Harboe, Skelskør	(1931)
Stud. jur. Børge Hansen, Vesterbrogade 53, 2., V. Jens Dahlerup, Normasvej 8, Valby	(1941)
Stud. geom. Jens H. Nielsen, Ordrupvej 128, Chl. Jørgen Heller, Baadsmannsstræde 25, 4, K.	(1941)
Stud. merc. H. Birger Mitens, Classensgade 7, 2., Ø. Civilingeniør Ernst Jessen, Johan Kellersvej 59, V. Stud. mag. Henning Fenger, Vesterbrogade 63, V. Journalist Gert Jensen, „Bornholms Tid.“, Rønne	(1941)

*

Paa Arthur Jensens Forlag udsendes der et ca. 700-sidet illustreret Værk om det nordiske Samarbejde. Værket bærer Titlen „Det forenede Norden“ og Undertitlen „Fra Flensborg Fjord til Ishavet“. Formanden for Foreningen for nordisk Sprogøst, Lektor Mogens Nissen (S. '07) er Forfatter til Afsnittet om de nordiske Sprog.

*

Redaktør A. Rothe Hansen, Sorø, (R. '90) fyldte 70 Aar den 22. Januar.

*

I Sorø Akademis Skoles Festsal holdt en Repræsentant for Færdselspolitiet Foredrag og fremviste en Færdselsfilm Torsdag den 21. Januar.

*

Sekretær, cand. polit. Per Lorenzen (S. '34) er blevet forlovet med stud. polit. Jytte Bréum Larsen.

*

Emil Castenschiold (udm. I G. '28), Søn af Hofjægermester Castenschiold, Borreby, er blevet gift med Frk. Mette Jensen, Datter af Direktør Albert Jensen.

*

Civilingeniør George E. H. Sylwander (udm. I G. '27) er i Mexico City blevet viet til Frøken Adda Vibeke Folke, Datter af Fru Jenny V. Folke, p. T. København.

Cand. mag. *Sejer David* er antaget som Vikar ved Sorø Akademis Skole for Lektor, Dr. *Ussing*, der har været alvorlig syg af en Hjertelidelse.

*

Læge *Erik Peytz*, Charlottenlund (S. '23) har skænket Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg en Djunk fra fransk Indokina.

*

„Sorø Amtstidende“ paabegyndte den 28. Januar i sin Føljeton Optryk af den eneste, nu udsolgte, Roman, som Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. *Henrik Ussing* har skrevet. Romanen — en Slægtsroman — hedder „Ingvor Holt“ og omhandler Tilstande og Folkeliv paa Fredericiaegnen i 40'erne i forrige Aarhundrede.

*

Fhv. Underdirektør, Forfatteren *Louis E. Grandjean* (udm. II G. '14) holder den 25. Februar Foredrag i Forsikringsklubben om Emnet „Fagidioti kontra almen Danelse“.

*

Foreningen „Niels Brock“, som tæller gamle Elever fra Niels Brocks Handelsskole, havde Premiere paa Niels Brock-Revyen 1943 den 30. Januar. Revyen er iscenesat af *Jesper Gottschalck* (R '33).

*

Købmand i Korsør *Thorvald Fischers* (S. '01) Hustru, Fru Ingeborg Fischer, f. Seydel, døde den 26. Januar. Fru Fischer var Moder til *Helge Fischer* (R. '30).

*

Paa Thaning og Appels Forlag er udkommet Axel Nygaards „Danske Arkitekturtegninger“ med Indledning af Professor Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20).

*

Til Apollo-Revyen, som havde Premiere i Apolloteatret den 30. Januar, har *Helge Refn* (S. '27) malet Dekoratio-nerne og tegnet Kostymerne.

*

Ved Ansøgningsfristens Udløb havde der meldt sig ca. 40 Ansøgere til den ledige Stilling som Organist ved Sorø Kirke.

*

Lørdag Aften den 30. Januar afholdtes det saakaldte „Blebal“ paa Sorø Akademis Skole.

*

Hans Jørgen Langkjær (S. '37) har bestaaet juridisk Embedseksamen med 1. Karakter.

*

Svend Aage Larsen (S. '38) har bestaaet Civilingeniør-eksamen med 1. Karakter.

*

Tegnelærer, Maleren *Siegfred Neuhaus'* Hustru Fru *Kristine Louise Neuhaus*, f. Reckmann, Sorø, der tidligere har udsendt en smuk Digtsamling „Stilheden“, har paa Ejnar Munksgaards Forlag udsendt en ny Samling med Titlen „En Flygtnings Spor“.

*

Ved Østre Landsret er der oprettet en ny Afdeling med Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00) som Formand.

*

Paa Carl Allers Forlag udkommer en ny 6 Binds Folke-udgave af St. St. Blichers mest karakteristiske Noveller i Udvalgt ved Professor *Vilhelm Andersen*.

Først paa Sommeren udsender Carl Allers Forlag et stort illustreret Værk „Tivoli-Minder“ i Anledning af Tivolis 100 Aars Jubilæum. *Ernst Mentze* (udm. 4. M. '14) er Medlem af Værkets Redaktion.

*

Ib Lund Refn (S. '37) har ved Polyteknisk Læreanstalt bestaaet Eksamen som Fabriksingeniør med 1. Karakter.

*

Civilingeniør *Børge Jørgensen* (S. '38) viedes Lørdag den 6. Februar i Sct. Markuskirken i København til Frøken Britta Hammer, Datter af Papirhandler Hammer, København.

*

Teaterdirektør *Jacob Nielsen* (S. '20) startede den 7. Februar med sit Selskab en to Maaneders Tourné Landet rundt med Helge Rodes Skuespil: „Alt er godt“ og Vilhelm Mobergs „En Landstryger“, som hermed har haft dansk Urpremiere. Der lagdes ud i Sorø om Aftenen, men i sidste Øjeblik meldte der sig en Vanskelighed for Opførelsen af Mobergs Skuespil. Birthe Forchhammer, der spiller den gamle Kvinde i Stykket, sidder i 1. Akt og kærner Smør i en gammeldags Smørkærne. Det har imidlertid vist sig overordentlig vanskeligt for Selskabet at faa fat i et saadant Redskab. I Sorø har man klaret det ved at laane en Kærne fra Museet, men den maa kun bruges paa Sjælland, og Selskabets fleste Forestillinger skal foregaa i Jylland og paa Fyn. Saafremt der maatte findes en Ejer af en gammel Smørkærne, som vil laane den ud til Selskabet, vil den blive modtaget med stor Taknemlighed.

*

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling afholdes Lørdag den 10. April. Dagsorden og Regnskaber vil fremkomme i Soranerbladets Martsnummer.

*

Birkerød Kostskoles Samfunds Medlemsblad „Birkebladet“ kunde med sit Januarnummer fejre 25 Aars Jubilæum, i hvilken Anledning det paagældende Nummer udsendtes med 48 Sider. Soransk Samfund sendte Birkerød Kostskoles Samfunds Formand, Skibsreder Willie C. K. Hansen en Lykønskning.

*

Lektor *Ernst Kiørboe*, Tønder (S. '00) fyldte 60 Aar den 11. Februar.

*

Genealogen *Otto Vilh. Sommer* (S. '37) er blevet ansat som Antikvar i A/S Herin, H. J. Lyng & Søn. — Samtidig har han sammenfattet sin spredte genealogiske og journalistiske Virksomhed under Firmanavnet *Dansk slægtshistorisk Bureau*, som han sammen med et Par Medarbejdere vil lede jævnsides sin ovennævnte Virksomhed. Bureauet er grundlagt den 1. April 1938, men har hidtil kun uofficielt anvendt det fremtidige Firmanavn. Dets Formaal er: Bistand ved Navneskifte, Arkiv- og Biblioteksundersøgelser, Udarbejdelse af Stam- og Anetavler, Nekrologer og Jubilæumsskrifter samt Eftersøgning af Personer og Bistand ved Arvesager.

Bureauets Adresse er foreløbig: Birkholmvej 33. Telf. Damsø 4393 (19—20).

*

I Soranerbladets 16. Aargang Nr. 8 Side 76 fandtes der en Advarsel mod en tidligere straffet Person *Sigurd Nathan Cohen*, der havde øvet et større Bedrageri mod Forfatteren, fhv. Censor *P. A. Rosenberg*. Da Sigurd Cohen atter er begyndt at hemsøge gamle Soranere, gentages Advarslen mod ham herved.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 3

MARTS 1943

SORANEREN THEODOR AUGUST JES REGENBURG

FOREDRAG HOLDT I SORANSK SAMFUND DEN 11. NOVEMBER 1942

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

(Sluttet.)

I 1870 flyttede *Regenburg* til Skanderborg efter at være blevet udnævnt til Stiftamtmand over Aarhus Stift og Amtmand over Aarhus og Skanderborg Amter. I Skanderborg følte han sig snart hjemme og følte sig stedse siden stærkt knyttet til denne By. Her tilbragte han 24 Aar af sit Liv, indtil han i 1894 — lige ved 80 Aar gammel — tog sin Afsked og vendte tilbage til København. Aaret efter døde han og stedtes til Hvile paa Kirkegaarden ved Skanderborg Slotskirke.

Jeg vil tro, at *Regenburgs* Hjemfølelse i Skanderborg skyldtes, at dette Sted paa saa mange Maader minder om Sorø. Her er ogsaa Skov og Sø, der kan give en ligefrem soransk Stemning; men Naturen er betydelig mere storlaaet end i det lave og indelukkede Sorø. De store Bakke- drag gør Landskabet afvekslende og giver Udsyn mod fjerne Horisonter.

Regenburg elskede at færdes i denne Natur. Tidlig hver Morgen foretog han en ofte milelang Spadseretur i Byens Omegn, hvor han kendte baade Veje og Stier over Mark og Eng og gennem Skove og Kløfter. Han var saa fortrolig med Egnens Flora, at hvis nogen viste ham en sjælden Plante, fundet i Skanderborgs Omegn, kunde han i Regelen sige, hvor den voksede. Ivrigt førte han sine Gæster og Venner omkring for at vise dem de smukkeste Steder. Provst *Th. Sørensen* fortæller i de Erindringer om *Regenburg*, der blev udsendt i 1915 i Anledning af Hundredaaret for *Regenburgs* Fødsel, at Stiftamtmanden vandrede lange Ture med ham og hans Kone, da han som ny Præst var kommet til Skanderborg. *Regenburg* vilde være den første til at vise dem omkring i den smukke Natur.

En anden og ikke mindre Glæde, *Regenburg* nød i Skanderborg, det var hjemme i Amtsgaarden i Selskab med

sine mange Bøger. Som Bogsamler kom *Regenburg* pænt op paa Siden af sin gamle Lærer, Gehejmearkivar *Wegener*. Begge efterlod sig en Bogsamling paa ca. 22,000 Bd. *Regenburg* testamenterede sine Bøger til Aarhus Katedralskoles Bibliotek, hvorfra de er overgaaet til Statsbiblioteket i Aarhus, der jo ogsaa rummer *Bibliotheca Wegeneriana*. *Regenburgs* store Specialsamling vedrørende Hertugdømmernes Historie, der ved hans Død talte 6000 Bd., og til hvis Forøgelse han ved sit Testamente skænkede 6000 Kr., holdes adskilt under Navnet „Den *Regenburgske* Samling“. En Bibliografi over denne Samling blev straks efter Modtagelsen udarbejdet af Soraneren *Julius Hoffmeyer*, dengang Overlærer ved Aarhus Katedralskole, siden den første Overbibliotekar ved Statsbiblioteket.

Regenburgs Læsning var meget omfattende, og da han tillige havde en glimrende Hukommelse, der kunde fastholde alle Enkeltheder, besad han en næsten utrolig Mængde Kundskaber paa vidt forskellige Omraader.

Historien havde dog *Regenburgs* særlige Interesse, og selv om han kun har udgivet et enkelt Skrift, det i 1865 anonymt udkomne „Meddelelser om Begivenhederne i Slesvig siden den preussisk-østrigske Invasion“, var han dog ved den Bistand, han ydede — især med Hensyn til Stofindsamlingen — til andre Forfatters historiske og politiske Afhandlinger saa anerkendt som Historiker, at han i 1862 blev Medlem af „Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog“, og ved Universitetets Jubilæum i 1879 udnævntes han til Æresdoktor.

Som Bevis paa, i hvilken Grad *Regenburg* fulgte med i den historiske Forskning, kan anføres en lille Oplevelse, som Provst *Sørensen*s Forgænger i Embedet, Provst *Skov*, fortalte sin Eftermand. Provst *Skov* havde en Vinter med

Flid gennempløjet et større historisk Værk, der var udkommet for et Par Aar siden; det var vist om den franske Revolutions Forhistorie. Da han var færdig med Gennemlæsningen, gik han ind til Stiftamtmanden for at tale med ham om Bogen og vel ogsaa for at vigtig sig lidt. Det viste sig saa, at *Regenburg* havde læst Bogen straks ved dens Fremkomst, og at han huskede Enkeltheder meget bedre end Provsten. Han kunde endvidere fra „Revue des deux Mondes“ og fra andre særskilt udkomne Afhandlinger anføre Rettelser og forskellige Tilføjelser til Værket, saa Provsten i høj Grad blev imponeret og — som han sagde — betaget tog Afsked og listede hjem.

Skanderborg er ligesom Sorø ogsaa rig paa historiske Minder, og for *Regenburg* betød dette meget. Han havde nøje sat sig ind i Stedets Historie, og han gjorde, hvad han kunde, for at de historiske Minder blev værnet og holdt i Agt og Ære. En Efteraarsdag i 1890 sagde *Regenburg* til Provst *Sørensen*: „Om et Par Dage er det 550 Aar siden, at *Niels Ebbesen* faldt ved Skanderborg. Der burde skrives en Artikel i „Skanderborg Aints Avis“ derom.“ Da Provsten svarede, at det skulde Stiflammmanden gøre, erklærede *Regenburg*: „Nej, det skal De. Jeg kan ikke, men jeg skal give Dem en Optegnelse om alt, hvad man sikkert véd om *Niels Ebbesen*.“ Provsten fik da ogsaa alt det Stof, han behøvede for at kunne skrive Artiklen. *Regenburg* har hertil sikkert gjort Brug af sin lidt ældre Soranerven *Mathias Hans Rosenørns* Arbejde om *Niels Ebbesen*, hvoraf 1. Bind var udkommet 1871; 2. Del forelaa først i 1903.

Trods alt det, der allerede nu er fortalt om *Regenburg*, kender vi ham dog ikke rigtigt endnu, hvis hans Forhold til Kristendommen ikke omtales. *Regenburg* var ikke en blot religiøs Natur, han var en overbevist Kristen og en from Mand. Daglig læste han i det nye Testamente paa Græsk; da han engang var døds syg, og man derfor ryddede op paa hans Skrivebord, fandt man der to meget slidte Udgaver af det nye Testamente paa Græsk; han fortalte da, at han ofte Gange havde gennemlæst hele Testamentet paa Grundsproget og de to Gange med de bedste Kommentarer. Hver Dag bad han Fadervor paa Græsk og fremsagde Trosbekendelsen paa Latin, fordi han vilde benytte den Form, der efter hans Mening gengav dem i deres oprindeligste Skikkelse. *Regenburgs* Tro afskrækkede ham dog ikke fra at følge med i Bibelkritikken; han fandt det nepot forkasteligt, om Kristne her lukkede Øjnene i eller stoppede Ørerne til. Selv om nogle Forestillinger maatte ændres, fandt han, Aabenbaringens Kærne kunde ikke blive berørt deraf. Han yndede ikke en Modkritik, der kun mødte med Paastande og Forsikringer. Havde Kritikken taget fejl, maatte det bevises med Modargumenter. En paa visse Omraader lærd Mand, som Provst *Sørensen* siger, spurgte engang under en Middag i Amtsgaarden *Regenburg*, om han havde læst et nylig udkommet negativt kritisk Værk; da Svaret lød bekræftende, fortsatte Spørgeren: „Finder De ikke, at det, han der har skrevet, har megen Vægt?“ „Nej,“ svarede *Regenburg*, „jeg har selv for over 20 Aar siden gennemtænkt de Indvendinger, som Forfatteren nu har fremført, og fundet dem enten uholdbare eller betydningsløse.“ Saa blev der ikke talt mere om det.

Nævnes skal det ogsaa, at *Regenburg* var meget godgørende; men han ønskede altid, at hans Navn ikke blev nævnt, naar han ydede Hjælp.

Regenburg var hele sit Liv ugift, og hans et Par Aar ældre ugifte Søster *Theodora* styrede Hus for ham. En Søsterdatter, *Corinna Lassen*, voksede op i *Regenburgs* Hjem. Hendes Moder var *Regenburgs* yngre Søster *Helene*, der i 1854 var blevet Enke efter Overpræsident *Gustav*

Lassen i Flensborg. Hendes Mand havde været gift før og havde flere Børn i sit første Ægteskab, og for helt at kunne tage sig af disses Opdragelse, overlod hun Broderen sit eget, eneste Barn, der kun var to Aar, da Faderen døde. Moderen kom ofte paa meget langvarige Besøg i Amtsgaarden, og da *Corinna* voksede til, tog hun med Moderen ivrigt Del i Drøftelserne af de lærde Spørgsmaal, der optog *Regenburg*. En Søster, *Conradine*, der var 8 Aar ældre end *Regenburg*, havde arvet Moderens Stilling hos Prinsesse *Vilhelmine*, der efter sit mislykkede Ægteskab med Frederik VII var blevet gift med Christian IX's Broder, Prins *Carl* af Glücksborg. Da Prinsessen døde i 1891, slog *Conradine* sig ned i Amtsgaarden i Skanderborg. Her døde hun Aaret før, *Regenburg* opgav sit Embede. Søsteren *Theodora* overlevede *Regenburg* i 3 Aar. Fru *Lassen* døde det Aar, *Regenburg* forlod Skanderborg. Datteren *Corinna* døde i 1904, og i Løbet af en halv Snes Aar var saaledes hele den *Regenburgs* Familiekreds, der havde været samlet i Amtsgaarden i Skanderborg, indgaaet til den store Hvile.

Det var en Junidag i 1895, *Regenburg* blev begravet. I det store Følge var *A. D. Jørgensen*, der som ingen anden dansk Historiker havde staaet *Regenburg* nær. Ved sin varme anbefaling havde *Regenburg* udvirket, at *A. D. Jørgensen* tidligt opnaaede Støtte paa Finansloven til sit Arbejde. I de sidste Aar, inden *Regenburgs* Død, var *A. D. Jørgensen* i sine Studier over Danmarks Historie, der havde taget deres Udgangspunkt i den ældre Middelalder, nu naaet frem til det 19. Aarhundrede, og han stod over for den for ham saa tunge Opgave at skulle fælde den historiske Dom over *Regenburgs* Sprogpolitik. I et Brev fra 1889 udtaler *A. D. Jørgensen*, „at Sprogskriptet var et politisk Misgreb, ligesom det for enkelte Sognes Vedkommende var uretfærdigt.“ Han turde sige dette, fordi han forlængst havde gjort sig fortrolig med det Materiale, som forelaa for *Regenburg*, „og — fortsætter han — jeg ved jo alt for godt, at denne brave Mand i sin Iver for Danskheden vilde have ført vort Sprog lige ned til Slien; det var *Tillisch*, som ved sit bestemte veto forhindrede dette.“

A. D. Jørgensen havde i 1894 fremsat sit Syn paa Christian VIII og hans Stilling til den danske Sag i Nordslesvig; han var her gaaet imod den af de Nationalliberale knæsatte Opfattelse og havde leveret et Forsvar for Kongen og hans Politik. Han forstod og sympatiserede med Kongens Forsoningsbestræbelser.

Regenburg kunde efter dette nok forstaa, i hvilken Retning *A. D. Jørgensen* vilde dømme, naar han i „Danmarks Riges Historie“ skulde skrive om Tiden fra 1814—1864. *A. D. Jørgensen* forhandlede med *Regenburg* kort før hans Død; det angik hans Breve og Papirer. *A. D. Jørgensen* gjorde, hvad han kunde, for at Samtalen ikke skulde komme ind paa hans nyeste historiske Studier. *Regenburgs* Søsterdatter fortalte ham siden, at *Regenburg* havde følt stærk Bevægelse ved at læse Afhandlingen om Christian VIII. Han havde under de sidste Samtaler med *A. D. Jørgensen* ikke haft Kræfter til at fremdrage denne Sag og tage en Drøftelse af den.

Der var derfor ingen af dem, der fulgte *Regenburg* til Graven, der herved kunde tænke og føle paa samme Maade som *A. D. Jørgensen*. „Med dybt Vemod,“ skriver han, „deltog jeg i *Regenburgs* Begravelse i Skanderborg. Det var i sig selv en stemningsrig Jordefærd, da saa mange bar Vidne om den Højagtelse og Taknemmelighed for ham og hans Gerning, der levede i vide Kredse; men vi var faa, som var knyttede til ham fra de Dage, da han indtog en historisk Plads . . .

Da jeg den lange stille Sommeraften vandrede ene i Skoven ved den dejlige Sø, faldt alt dette mig stærkt paa Sinde. Hvor forunderligt staar dog de skiftende Slægter over for hinanden! *Regenburg* og alt, hvad der grupperede sig omkring ham, hans Ungdomsven *Kristian Monrad* i Flensborg med sin udholdende Kamp — hvor nær har jeg ikke staaet dem — og hvor dybt et Svælg har ikke skilt mig fra dem. . . . Og nu skal jeg dømme denne Slægt, skrive dens Historie, veje dens Livsgerning og vise, i hvor høj Grad disse Mænd med den rene Vilje, det varme Hjerte, for vild og bar Sten til Fædrelandets Ulykke. . . . Hvor lykkeligt, at de nu er døde, at de ikke skal se det og føle Smerten over det; at de ikke skal oprøres ved en Tale, som de ikke forstaar, en Tale, som søger at gøre Ret og Skel ogsaa mod dem, som de fordømte eller dog ikke forstod i deres Gerning, saaledes Kong *Kristian* . . .

Vel derfor, at han nu gik bort, efter at jeg havde faaet Lejlighed til at sige ham det i manges Navn, hvor megen Tak vi skyldte ham — før jeg maatte gaa til den umilde Dom over hans store Fejlsyn.“

Denne Dom blev *A. D. Jørgensen* forskaanet for at fælde. Han var i sin Fremstilling kun naaet til 1852, da Døden slog ham Pennen ud af Haanden.

Den 15. Juni 1895 fandt *Regenburgs* Jordefærd Sted fra Skanderup Kirke, hvorfra han førtes gennem Byen til Skanderborg Kirkegaard. Efter *Regenburgs* Ønske blev der ikke holdt Tale ved hans Baare; men Provst *Sørensen*, Skanderborg, bad en Bøn og takkede Gud for alt, hvad han i *Regenburg* havde givet Danmark og det danske Folk. Provsten takkede Gud, fordi han havde givet *Regenburg* „Styrelsens vidunderlige Naadegave, at fornaa at knytte alle de Mennesker til sig, han var sat til at lede, saa hans Navn nu bevares i en trofast Hukommelse“. Han takkede for hans Retsind, rene Tanke og milde Øjne. „Aldrig,“ sagde Provst *Sørensen*, „kan jeg glemme Klangens i hans Stemme, da han bad og blev ved at gentage den Bøn: Herre, lad nu din Tjener fare herfra i Fred.“

En gammel Landsbylærer, *Severin Weitersøe*, der var paa Alder med *Regenburg*, har i sine Optegnelser givet ham dette Vidnesbyrd: „Ved sin Klogskab og Elskværdighed var han ualmindelig afholdt af alle politiske Partier, som alle gerne rettede sig efter ham. Han var ualmindelig jævn og ligefrem i sin hele Opførelse.“

Det *Regenburgs*ke Gravsted, hvor *Regenburg* er stedt til Hvile mellem sine to ugifte Søstre, ligger ret nær op til Slotskirken, den sidste Rest af det berømte Skanderborg Slot. — Jeg stod første Gang ved *Regenburgs* Grav en regntung Efteraarsdag, da Skumringen var ved at sænke sig fra den blygraa Himmel over Kirkegaarden med de gamle Træer, der sammen med Kirkens massive røde Borgmur lukker for Udsynet til Søerne og Bakkedragene omkring disse. Men hindres Blikket saaledes i at søge udad, saa indbyder Stedet saa meget stærkere til at søge tilbage i Tiden mod de Begivenheder og de Mennesker, der har gjort Skanderborg kendt i Danmarks Historie. Kun faa af dem, der kommer paa denne Kirkegaard, tænker dog vist paa *Regenburg*; de læser maaske hans Navn og ser, at han var Stiftamtmand; naa, saadan hed altsaa en af de tidligere i denne Stilling. At der paa Stenen staar, at han ogsaa var Dr. phil., gør visselig ikke de fleste klogere, selv om det er en usædvanlig Titel i Forbindelse med en Amtmandsbestilling. Saa er der paa Stenen indhugget de to Ord: *semper tiro*. Det siger jo ogsaa kun noget til den, der kan lidt Latin. Det er *Regenburgs* Valgsprog, som han satte i sit Skjold som Storkorsridder. Altid Rekrut, betyder det. *Regenburg* vilde med disse Ord vel ikke blot betegne sig selv som een,

der stadig var Begynder og altid skulde lære; men han har ved Rekrutten ogsaa maattet tænke paa den, der lærer for at tjene sit Land. Og forstaaet paa begge Maader passer Mottoet udmærket. Det udtrykker ikke blot *Regenburgs* Ydmyghed, saaledes som Provst *Sørensen* har udlagt det, men tillige hans Lærelyst, Tjenersind og Danskhed. Derfor kan vi til hans eget *semper tiro* føje et *semper Danus*, og saa var *Regenburg* — ikke at forglemme — tillige *semper Soranus*.

GENERALFORSAMLINGENS DAGSORDEN

SORANSK SAMFUNDS 74. ordinære Generalforsamling afholdes *Lørdag den 10. April Kl. 18.30* paa *Hotel d'Angleterre*, Kongens Nytorv, med følgende:

DAGSORDEN:

- 1) Aflæggelse af Beretning for 1942.
- 2) Regnskab for 1942 aflægges for:
 - a) Soransk Samfund,
 - b) Understøttelsesfonden,
 - c) Jubilæumsfonden,
 - d) Valdemar Petersens Legat,
 - e) Soranerbladet og
 - f) Soranerbladets Fond.
- 3) Budget for 1943.
- 4) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen, (*Rasmusen, Sorgenfrey Hansen, Clausen, Madlung* og *Kall* afgaar efter Tur. I Stedet for *Tholl*, der har trukket sig tilbage, foreslaas *Jonas Bruun*, med hvem Bestyrelsen har suppleret sig.)
- 5) Valg af Revisorer og Revisorsuppleanter.
- 6) Behandling af et af Læge *A. Skovgaard* og 12 andre Medlemmer indsendt Forslag til Ændring af Soransk Samfunds Vedtægter. (Forslaget findes aftrykt omstaaende.)
- 7) Eventuelt.

HVEM-VED-HVAD AFTENEN

Soraneraftenen Tirsdag den 2. Marts i Forsvarsbrødrenes Hus indlededes med, at Næstformanden, Direktør *Louw* fremsatte nogle Mindeord om den forulykkede Soraner, cand. pharm. *Chr. Malling*. Desuden udbragte han et med Hurraraab besvaret Leve for Soransk Samfunds ene Revisor, Ekspeditionssekretær *Herman Møllerup*, der den 14. Februar var fyldt 60 Aar. For Skolen udbragtes det traditionelle Leve, og der sendtes en Hilsen med Blomster til Formanden, Dommer *Knox*.

Saasnaart den forlorne Skildpadde var vederfaredes Retfærdighed, samlede man til Hvem ved hvad? Reportagechef *Aksel Dahlerup*, der var blevet syg, replaceredes som Spørgsmaalsstiller af sin Sekretær, H. Petersen, der med Elskværdighed og Munterhed ledede Handlingen. Juniorholdet bestod af Frk. *Juul Mortensen, Bent Wejding, Jørgen Howitz, Ole Jensen* og *H. C. Thomsen*. Paa Seniorholdet var *v. Eggers, Wagner, Basse Winther, Hammerich* og *Gjellerup*. Der stilledes saavel soranske som Spørgsmaal af anden Art. De unge kunde ikke knække de soranske Spørgsmaal, vel nok fordi de knyttede sig til Personer og Traditioner, der forlængst er gaaet ud af Sagaen; men forøvrigt vandt Juniorholdet med 71 Points mod Seniorholdets 69. Der uddeltes Præmier (Askebægere, Index og gratis Medlemskab 1 Aar) til de tre bedste paa hvert Hold. Paa Juniorholdet var Præmietagerne *Jørgen Howitz, Frk. Juul Mortensen* og *Bent Wejding* og paa Seniorholdet *v. Eggers, Wagner* og *Hammerich*. Baade de aktive og passive Deltagere i Spøgen syntes at more sig storartet.

REGNSKABER FOR 1942

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUND 1942

INDTÆGTER:

Beholdning fra forrige Aar	705,48
Kontingent	7.770,00
Diverse Indtægter	1.063,74
	<u>Kr. 9.539,22</u>

Restance pr. 31. December 1942: Kr. 2.353,00.

UDGIFTER:

Sammenkomster	2.379,92
Soranerbladet	1.917,00
Understøttelsesfonden	300,00
Jysk Afdeling	261,00
Fyns Afdeling	160,00
Papir og Tryksager	544,19
Porto	377,38
Telefon	193,65
Medhjælp	320,00
Blomster, Kranse og Lykønskninger	418,09
Andre Bestyrelsesudgifter	154,33
Diverse Udgifter (herunder Filmen „Husker du?“) ..	1.757,65
	<u>Kr. 8.783,21</u>
Beholdning at overføre	756,01
	<u>Kr. 9.539,22</u>

Alfred V. Rasmusen.

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

Kassebeholdning Kr. 756,01 forevist.

København, den 10. Marts 1943.

sign. V. Bay.

sign. H. Møllerup.

★

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSSEFOND 1942.

Beholdning fra forrige Aar	277,07
Tilbagebetalte Laan	2.630,00
Gaver	1.000,00
Renter	1.281,22
Tilskud fra Soransk Samfund	300,00
Tilskud fra Jubilæumsfonden	300,00
Laan	40,53
Udtrukne Obligationer	5.400,00
Udbetalte Laan	5.180,00
Udbetalte Gaver	280,00
Tilbagebetalt Laan	62,25
Køb af Obligationer 4.400,00	4.402,91
Porto, Gebyrer m. v.	64,59
At overføre	1.239,07
	<u>11.228,82</u> <u>11.228,82</u>

FORMUE pr. 31. Dec. 1942:

Obligationsbeholdning	28.400,00
Debitorer	35.984,60
Bank- og Girobeholdning	1.239,07
Kreditorer	460,53
Balance	65.163,14
	<u>65.623,67</u> <u>65.623,67</u>

sign. Svend Clausen.

Regnskabet revideret og fundet rigtigt. Beholdningerne forevist.

København, den 9. Marts 1943.

sign. H. Møllerup.

sign. V. Bay.

★

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB FRA 1. JANUAR 1942 TIL 31. DECEMBER 1942.

INDTÆGTER:

Saldo fra forrige Aar	387,27
Legatindtægt	800,00
Tilskud fra Soransk Samfund	888,00
Indtægt af Annoncer	474,00
Tilgodehavende for Annoncer 1942	305,00
	<u>Kr. 2.854,27</u>

UDGIFTER:

Avispostkontoret	526,30
Trykning af Bladet	1.726,00
Honorar for Artikler til Bladet	76,99
Clichéer	94,42
Rentmærker, Blanketter, herunder Fonden	107,73
Renter og Provision Kasse Kredit	13,94
Saldo	308,89
	<u>Kr. 2.854,27</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1942.

	Aktiver	Passiver
Kassebeholdning	4,56	
Tilgodehavende for Annoncer 1941-42	350,00	
Privatbanken		45,67
Saldo		308,89
	<u>354,56</u>	<u>354,56</u>

★

SORANERBLADETS BLADFOND 1942.

DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1942.

	Indtægter	Udgifter
Overført Beholdning (Indestaaende i Privatbanken)	773,34	
Indgaaet Bidrag ved Indsamling	3.900,00	
Bidrag fra Soransk Samfund 1942	1.000,00	
Modtaget i Form af 1000 Kr. Østifternes Kreditforening		1.000,00
Udtrukne Obligationer: 2.000 Kr. Vest og Sønderjysk Kreditforening	2.000,00	
Køb af 7.000 Kr. 4 % Østifternes Kreditforening		7.000,00
Kursfortjeneste ved Køb, Salg og Ombytning af Obligationer	645,76	
Køb af 400 4 % Østifternes Kreditforening		400,00
Renteindtægt	370,12	
Deposito-Gebyrer		25,02
Beholdning pr. 1. Januar 1943		354,20
	<u>8.779,22</u>	<u>8.779,22</u>

★

SORANERBLADETS BLADFOND 1942.

FORMUE PR. 1. JANUAR 1943.

Beholdning af Obligationer 1. Januar 1942 nom.	21.200,00
÷ Indløst Obligation i Ejendommen Vesterbrogade 30	16.000,00
Udtrukket Obligation i Vest og Sønderjysk Kreditforening	2.000,00
	<u>3.200,00</u>
Modtaget Obligation fra Soransk Samfund for 1941 Bidrag	1.000,00
Modtaget Obligation fra Soransk Samfund for 1942 Bidrag	1.000,00
Køb af Obligationer 23.400 Østifternes Kreditf. 4 % ..	23.400,00
Beholdning af Obligationer pr. 1. Januar 1943	28.600,00
(efter Modtagelse af Oblg. for 1942 (Bidrag fra Soransk Samfund)).	
÷ Beholdning (Indestaaende i Bank og paa Postgiro) ..	354,20
	<u>28.954,20</u>

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende Effekter: nom.

25.400,00 Østifternes Kreditforening	14. Serie 4 %	25.400,00
1.200,00 " "	13. " 4 %	1.200,00
1.000,00 " "	13. " 4½ %	1.000,00
1.000,00 " "	11. " 4 %	1.000,00
		28.600,00

Regnskabet revideret og befundet rigtigt, Beholdningerne forevist.

København, den 10. Marts 1943.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *Vilhelm Bay.*

★

REGNSKAB FOR 1942 FOR FHV. HANDELSKOLEEJER
OG -BESTYRER VALDEMAR PETERSENS LEGAT.

Overført fra 1941	781,78	
Renter	721,96	
Hævet Sparekassebog	71,94	
Udtrukne Obligationer	4.382,77	
Udbetalte Legater		700,00
Købt Obligationer	4.496,85	
Gebyrer	8,95	
Beholdning at overføre	752,65	
	5.958,45	5.958,45

FORMUE pr. 31. Dec. 1942:

Obligationsbeholdning	15.900,00
Bankbeholdning	752,65
	16.652,65

sign. *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt. Beholdningerne forevist.

København, den 9. Marts 1943.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *V. Bay.*

★

REGNSKAB FOR 1942 FOR DE GAMLE
SORANERES JUBILÆUMSSAMFUND

Overført fra 1941	1.941,11	
Renter af Formue	670,00	
Renter af Bankbeholdning	29,80	
Udtrukne Obligationer	7.125,10	
Understøttelsesfonden		300,00
Købt Obligationer 9.000,00	8.941,43	
Beholdning at overføre	517,58	
Gebyr	7,00	
	9.766,01	9.766,01

FORMUE pr. 31. Dec. 1942.

Obligationsbeholdning	16.000,00
Bankbeholdning	517,58
Debitorer	420,00
	16.937,58

sign. *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt. Beholdningerne forevist.

København, den 9. Marts 1943.

sign. *H. Møllerup.*

sign. *V. Bay.*

DØDSFALD

Skovrider *Valdemar Clausen*, Korinth, døde Onsdag den 17. Februar og begravedes Søndag den 21. fra Brahe Trolleborg Kirke.

Valdemar Clausen fødtes den 6. April 1870 i Ryslinge i Svendborg Amt som Søn af den kendte Præst *Carl Emil Clausen* og Hustru *Birgitte Sophie Magdalene*, f. *Petersen*. Faderen, som oprettede Ryslinge Højskole, var 1866 blevet Sognepræst i Ryslinge, senere forflyttedes han til Nr. Lyndelse og Højby og derfra til Vonsild og Dalby. *Valdemar Clausen* indkom efter Sommer-

ferien 1885 fra Odense Kathedralskole i Sorø Akademis Skoles III studerende Klasse og blev i 1889 Student af den sproglig-historiske Retning. I 1895 blev han Forstkandidat ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, var 1896 Lærer ved Brahe Trolleborg Højskole, 1896—97 Bestyrer af Skovene under Gl. Kristineberg paa Lolland, blev 1899 Leder af Forstplanteskolen ved Korinth paa Fyn og i 1906 desuden Skovrider ved Stamhuset Sandholdt. Sin Planteskole ved Korinth drev han med stor Dygtighed, og den havde Kunder over hele Landet. Han skildres som en tiltalende Mand, der omfattede Sognets Skole- og Kirkeliv med stor Interesse.

Den 30. August 1904 viedes *Valdemar Clausen* i Roskilde Domkirke til *Ida Marie Petersen*, født 7. Juni 1879 i København som Datter af senere Købmand i Roskilde *Jens Peter Petersen* og Hustru *Ida Marie*, f. *Holst*. Fru *Clausen* overlever sin Mand. Hans Broder, Kaptajn i Flaaden *Viggo Clausen* (S. '90) døde den 13. April 1920. (Nekrolog i Soraner Bladets V. Aargang Nr. 1, Side 7.)

*

— Den 12. Februar døde i San Francisco Fabrikant *Svend Sebbelov*, ramt af et Hjerteslag, kun 48 Aar gammel.

Svend Sebbelov var født den 13. August 1894 paa Saltø i Karrebæk Sogn i Sorø Amt som Søn af Godsforvalter *Ferdinand Nikolaj Sebbelov* og Hustru *Julie Augusta*, f. *Nielsen*. Han indkom efter Sommerferien 1905 i Sorø Akademis Skole og forlod den i 1910 med Realeksamen. Som ganske ung Mand udvandrede han til De forenede Stater, hvor det var hans Hensigt at blive Farmer. Han blev tidligt angrebet af Malaria; men en Søsters omhyggelige Pleje gjorde, at han alligevel kunde dyrke Landvæsen en Tid og ogsaa naaede at blive en velhavende Gaardejer. Da han i 1926 var paa et langt Besøg i Danmark, besluttede han at indføre dansk Marcipan og andre Sukkervarer i Staterne. Sammen med sin engelskfødte, meget dygtige Hustru startede han en Fabrik i San Francisco, hvor han efter dansk Recept fremstillede Marcipanvarer, Konfekt og lignende. Det blev en stor Sukces. Da *Svend Sebbelov* i 1938 besøgte Danmark sammen med sin Kone og sin halv voksne Datter, var han blevet en rig Mand. Han havde Kunder over hele Amerika, og hans Forretning beskæftigede tredive Specialarbejdere.

Den Afdødes ældre Brødre er Fabrikant *Eigil Sebbelov* (udm. I R. '01) og Godsforvalter *Viggo Sebbelov*, Oreby (R. '07).

*

— Da Ruinen af et af de bomberamte Huse i Knipelsbrogade pludselig styrtede sammen d. 23. Februar, dræbtes to Mænd, der opholdt sig i Ruinen. Den ene var Soraneren, cand. pharm. *Christian Malling*, der indtog Stillingen som Driftsleder i Aktieselskabet *Pharmacia*, som havde haft Lokaler i den bomberamte Bygning. *Malling* opholdt sig netop i denne, da Ulykken skete, for at undersøge, om der ikke var et eller andet at redde. Han begravedes under meget stor Deltagelse fra Kapellet paa Holmens Kirkegaard Lørdag den 27. Februar. Soransk Samfund havde sendt Krans til hans Baare.

Jacob Christian Malling var født den 29. Juni 1914 paa Havgaard i Longelse Sogn som Søn af Proprietær, Jægermester *Oskar Malling* og Hustru *Ragnhild Henriette Augusta*, f. *Dons* adopteret *Mægaard*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1926

og forlod den i 1933 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Malling, der skildres som en i sit Arbejde og sin Virksomhed meget dygtig og interesseret Mand, efterlader sig Hustru Else Malling, f. Faber, Datter af Kredslæge Faber, og en lille Datter. Hans ældre Broder *William Theodor Malling* er soransk Realist fra 1928.

Af Studenteraargangen 1933 er tidligere døde Revisorassistent *Anton Wille Jørgensen*, stud. mag. art. *Torben Juel* og stud. med. *Karl Heinrich Smidt*.

*

— Fhv. Universitetssekretær og Administrator ved Sorø Akademi *Karl A. Goos* døde den 10. Marts, 78 Aar gammel. Han var Søn af den højtansete Retslærde og Politiker, Gehejmekonferensraad Carl Goos, og han var selv Jurist. I 1909 udnævntes han til Kvæstor ved Universitetet og Administrator ved Sorø Akademi, og i 1936 tog han sin Afsked. Karl A. Goos var Kommandør af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

KUNSTMUSEET I SORØ

Bladets Læsere har gennem de sidste Aar fra Tid til anden set Afbildninger af de Malerier, „Soransk Samfunds Museumsvenner“ har indkøbt til det kommende Kunstmuseum i Sorø. De har sikkert, som Tiden gik, spurgt sig selv: „Hvad bliver det egentlig til med det Museum?“, selvom de ved nærmere Eftertanke nok kunde forstaa, at efter Krigens Udbrud med de deraf følgende Begivenheder maatte Arbejdet for at skabe de ydre Rammer om kulturelle Værdier møde store Hindringer.

Endnu stærkere følte selvfølgelig den Komité, der arbejdede for Sagen, disse Vanskeligheder; men den gjorde det, som alle positivt indstillede Mennesker gør i disse Aar: Den arbejdede videre i Stilhed. Men jo bedre Arbejdet gik, des kraftigere følte man naturligvis, at det vilde være godt, om man snart udefra set kunde faa Syn for Sagen, at Museets Oprettelse er en Realitet.

Komitéen har derfor besluttet at aabne en Del af Museet i midlertidige Lokaler, som man har lejet i Priorgade 3: den store hvide Bygning overfor Danne-skjolds Allé og Kirkegaardens nordøstre Hjørne. Man har til Hensigt i denne Forsommer at aabne den nyere Afdeling, d. v. s. for Kunsten fra det 18de Aarhundredes Slutning og op til Nutiden. Det er selvfølgelig med stor Beklagelse, man ikke samtidig kan aabne ogsaa den ældre Afdeling, d. v. s. for Kunsten fra Middelalderen og det 16de og 17de Aarhundrede, men den kræver de særlige Lokaler, som kun kan skaffes i en Nybygning. Det er saa meget mere beklageligt, som de værdifulde middelalderlige Træskulpturer, der er i Akademiets Eje, for de flestes Vedkommende ikke opbevares under helt gode Forhold eller tilbørlig Opsigt; disse Kunstværker vil i Fremtiden give Sorø-Museet dets særlige Præg.

Naar til Sommer den første og eneste offentlige Kunstsamling paa Sjælland udenfor Hovedstaden og dens nærmeste Omgivelser aabnes, saa er det ogsaa for at vise alle, der ved testamentariske eller direkte Gaver og paa anden Maade støttede Sagen, at deres smukke Tanker ikke har være forgæves. Men først og fremmest glæder vi os over, at der skabes en kulturel Institution til Gavn for den midtsjællandske Befolkning og ikke mindst for nuværende og kommende Ge-

nerationer af unge Kammerater paa Sorø Akademi. Lad os tage det som et beskedent lykkeligt Varsel for Fremtiden, for Fredens og for menneskeværdige Tilstandes Genkomst.

Komitéen anmoder gamle Soranere og Venner af Tanken, som maatte have et eller andet Kunstværk, som de kunde tænke sig enten nu eller ved testamentarisk Disposition at skænke Museet, om at henvende sig til medunderskrevne Medlem af Komitéen, Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 103, der med Glæde tager imod egnede Gaver og Tilsagn.

København, den 25. Februar 1943.

H. Raaschou-Nielsen. *Alfred V. Rasmusen.*

FORSLAG TIL VEDTÆGTSÆNDRINGER FOR SORANSK SAMFUND

Fra nogle Medlemmer har Soransk Samfunds Bestyrelse modtaget nedenstaaende med Anmodning om Optagelse i „Soranerbladet“:

ad § 1: Nyt Stk. 3: Bestyrelsen kan med Godkendelse af en Generalforsamling nægte en Person Optagelse eller udelukke et Medlem fra Medlemsskab. Bestyrelsen kan dog uden Generalforsamlingsbeslutning udelukke Medlemmer, der er i Kontingentrestance for mere end et Aar. Derudover kan Forslag om Eksklusion gennem Bestyrelsens fremsættes af 20 Medlemmer; det skal da fremsættes for næste Generalforsamling. Bestyrelsen kan foreslaa og Generalforsamlingen vedtage Udnævnelse af Æresmedlemmer.

ad § 2 a: „hvortil alle har Adgang“ udgaar, og i Stedet sættes: „hvortil Bestyrelsen kan indbyde Ikke-Medlemmer“.

ad § 6: Der indsættes som nyt Punkt c): „Valg af Formand for 2 Aar“, og nuværende Punkter c) og d) ændres til d) og e).

ad § 7: „50“ ændres til „20“.

ad § 9: Ordene: „eller dets Opløsning“ udgaar.

ad § 10: Denne § affattes saaledes: Bestyrelsen bestaar af en Formand og 7 Medlemmer, hvoraf 2 som Regel skal være udgaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og 2 skal være Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger, henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør hver Afdeling for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingen til Generalforsamlingens Afgørelse. Hver andet Aar afaar Formanden og 3 af Bestyrelsens Medlemmer, hvert andet Aar 4 af Bestyrelsens Medlemmer. Første Gang bestemmes Afgangen ved Lodtrækning. Genvælg kan finde Sted. Afaar Formanden eller Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, vælges ved næste Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af vedkommendes Valgperiode. Bestyrelsen har Pligt til at stille Forslag til Valg af Formand og Bestyrelsesmedlemmer. Medlemmerne kan paa Generalforsamlingen stille Forslag til Valg af Bestyrelsesmedlemmer (dog ikke for de 2 Afdelingsrepræsentanter); men Forslag til Valg af Formand skal indgives til Bestyrelsen inden 15. Marts eller inden 3 Uger før ekstraordinær Generalforsamling underskrevet af 10 Medlemmer, som skal have sikret sig, at den foreslaaede er villig til at modtage Valg. Alle Forslag til Valg af Formand skal meddeles i Dagsordenen.

ad § 11: Som nyt Begyndelsespunktum i denne § indsættes: „Bestyrelsen vælger en Næstformand, der i Formandens Forfald træder i hans Sted.“

Som nyt Stykke indsættes til Slut: „Samfundet forpligtes økonomisk ved Underskrift af Formanden i Forening med 1 af Bestyrelsens Medlemmer. Kassereren er bemyndiget til at modtage og kvittere for alle Indbetalinger“.

ad § 12: Efter „Medhjælp“ sættes som nyt Punktum: „Samfundet dækker Formandens Udgifter ved hans Rejser som Repræsentant for Samfundet.“

Ny § 16: Beslutning om Samfundets Opløsning kan kun vedtages, naar $\frac{3}{4}$ af Samfundets her i Landet boende Medlemmer stemmer derfor. Vedtages et Forslag herom paa en Generalforsamling, uden at denne Majoritet er opnaet, lader Bestyrelsen inden 1 Maaned foretage skriftlig Af-

stemning ved Udsendelse af Stemmesedler til samtlige her i Landet boende Medlemmer.

De i denne § omhandlede Forslag skal tillige indeholde Forslag om Afvikling af Samfundets økonomiske Forhold og Anvendelse af dets Formue.

Til Soransk Samfunds Bestyrelse!

Undertegnede Medlemmer føler sig ikke tilfredsstillede ved nuværende Affattelse af vore Vedtægters § 10 og § 11 og har derfor besluttet at stille Forslag til Ændringer; det er navnlig det Forhold, at Bestyrelsen vælger vor Formand, der forekommer os forkert, hvorfor vi ønsker det ændret. Samtidig finder vi det rimeligt at stille nogle andre mindre betydningsfulde Ændringsforslag. Vi anmoder om, at ovenstaaende Forslag maa blive behandlet paa næste Generalforsamling.

(sign.) <i>Schrader</i> ,
Nørregade 30.	(sign.) <i>A. Skovgaard</i> ,
Kameliavej 11,
Hellerup.
(sign.) <i>Sv. Aa. Borchhorst</i> ,
Fr.berg Allé 50.	(sign.) <i>Børge Høft</i> .
(sign.) <i>Gunnar Knudsen</i> .	(sign.) <i>F. Lovmand Hvid</i> .
(sign.) <i>E. Steinmetz</i> ,
V. Voldgade 12.	(sign.) <i>Børge Lund</i> ,
Torvegade 23.
(sign.) <i>Torben Madsen</i> ,
Civiling.	(sign.) <i>D. G. Diemer</i> ,
Rolighedsvej 1,
Skodsborg.
(sign.) <i>Tage Perch Nielsen</i> ,
Holtegaards Fabr.
Vedbæk.	(sign.) <i>A. Madvig</i> ,
N. J. Fjords Allé 1,
København V.
(sign.) <i>K. Skjerbæk</i> .	

For saa vidt Bestyrelsen vedtager at lade ovenstaaende Forslag behandle paa en ekstra Generalforsamling i Marts og lade dem komme til endelig Afgørelse paa ord. Generalforsamling i April, fremsætter jeg paa egne Vegne nedenstaaende Tillæggsforslag.

Ny § 17: Ovennævnte Lovændringer træder i Kraft straks efter Vedtagelsen og Valgene for 1943 foretages i Overensstemmelse med dem.

*

Til de ovenfor gengivne Ændringsforslag har — saafremt de kommer til Debat og Afstemning paa en Generalforsamling — Direktør *A. V. Rasmusen* udarbejdet følgende Underændringsforslag, der tiltrædes af *Svend Clausen*, *Rogert Møller* og *V. Sorgenfrey Hansen*.

ad § 10: Bestyrelsen bestaar af en Formand og 9 Medlemmer, hvoraf 2 som Regel skal være udgaaet fra Skolen for højest 15 Aar siden (Junior Repræsentanter), og 2 skal være Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger, henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør hver Afdeling for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingen til Generalforsamlingens Afgørelse. Hvert 2. Aar afgaar Formanden og 4 af Bestyrelsens Medlemmer, og hvert 2. Aar 5 af Bestyrelsens Medlemmer. Repræsentanterne for Afdelingerne maa ikke være paa Genvalg samme Aar. Første Gang bestemmes Afgangen ved Lodtrækning. Genvalg kan finde Sted. Afgaar Formanden eller Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, kan Bestyrelsen supplere sig indtil den kommende Generalforsamling, hvor de paagældendes Valg skal bekræftes af Generalforsamlingen for Resten af den Valgperiode, som det afgaaende Bestyrelsesmedlem skulde have fungeret i. Bestyrelsen har Pligt til at stille Forslag om Valg af Formand og Bestyrelsesmedlemmer. Valg af Formand sker ved Urafstemning blandt Soransk Samfunds Medlemmer, saaledes at Forslag til Valg af Formand skal indgives til Bestyrelsen inden den 15. Marts eller inden 3 Uger før ekstraordinær Generalforsamling underskrevet af 20 Medlemmer, som skal sikre sig, at den foreslaede er villig til at modtage Valg. Alle Forslag til Valg af Formand skal meddeles i Dagsordenen for Generalforsamlingen. Bestyrelsen udsender den 20. Marts til samtlige her i Landet boende Medlemmer, hvis Adresse er Bestyrelsen bekendt, et Svarpostkort, og Svarkortet skal da være returneret i udfyldt Stand senest den 1. April for at være gyldigt med Hensyn til Afstemningens Resultat. Postvæsenets Stempeling af Brevet beviser Rigtigheden af rettidig Indsendelse. Umiddelbart efter den 1. April samles Bestyrelsen og de indsendte Stemmesedler optælles, og den Kandidat, som faar de fleste Stemmer, vil paa den paafølgende Generalforsamling blive erklæret for valgt til Formand for Soransk Samfund.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden d. 3. Februar d. A. har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Tandtekniker *Ketil Motzfeldt*, Ndr. Fasanvej 239, (u. E. 1919).

Speditør *Jørgen Fr. Heuer Trolle*, Amaliegade 33, K. (4. M. 1910).

Murerlærling *Rasmus Gulstad Rasmussen*, Egevangs Allé 17, Sorø (41).

Ole Gerling Jensen, Lindenowsgade 17, St., Ø. (1940).

Sygeplejeelev Frk. *Jytte Klynsner*, Rigshospitalet, Ø. (1941).

Stud. med. *Ole Iversen*, Østbanegade 47, 5., Ø. (1941).

Stud. polyt. *J. Hasselbalch-Larsen*, Jagtvej 70, N. (1941).

*

Lektor *O. B. Müller* (S. '92) og Prokurist *F. Aa. Hansen* (R. '21) er ved at lægge sidste Haand paa et ca. 100 Sider stort Jubilæumsskrift om Sorø Roklub gennem 25 Aar.

*

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) er blevet Medlem af Akademiraadet. Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. Real '01) er blevet Medlem af Juryen.

*

Fhv. Arkivar i Rigsarkivet, cand. mag. *Carl Sehested Christiansen* (S. '87) fyldte 75 Aar den 8. Marts.

*

Terkild Winding (S. '33) har bestaaet lægevidenskabelig Embedseksamen med laudabilis.

*

Folketingsmand, Fængselspræst *Kristen Amby* (S. '14), der siden 1932 har været valgt i Københavns Amt, opstillet i Roskilde- og Lejrekredsene, modtog en Opfordring fra den konservative Vælgerforening i Odense om at lade sig opstille i Odense 1. og 2. Kreds.

*

Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) er indtraadt i Tjenestemandskommissionen som Repræsentant for Den danske Præsteforening.

*

Undervisningsministeriet har under 13. Februar ansat Timelærer ved Rungsted Statsskole, cand. mag. *T. Refn* (S. '31) som Adjunkt fra 1. Februar.

*

Stud. med. *Erik Sebber* (S. '36) er blevet gift med stud. jur. Frøken *Aase Ohrt Christensen*, Datter af afdøde Sognepræst *C.* ved Trinitatis Kirke.

*

Billedhugger *Jan Buhl* (S. '37) har faaet den Neuhausenske Præmie (400 Kr.) for „En liggende Mand“ i Ler.

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er blevet dekoreret med Vasaordenens Ridderkors.

*

Skuespiller *Sigurd Langberg* (udm. '15) er engageret til Det ny Teater for næste Sæson.

*

Sekretæraspirant, cand. jur. *S. M. Secher* (S. '34) er ansat som Sekretær i Finansministeriets Departement for Finansvæsen fra 1. Marts.

*

Den 26. Februar udsendtes i Radioen ved Reportagechef *Aksel Dahlerup* (S. '15) en Reportage fra en Fysiktime i Sorø Akademis Skoles III G. med Adjunkt *E. Nordahl Svendsen* som Lærer.

Læge O. Chr. Jensen, Sorø, som døde 76 Aar gammel d. 6. Marts, er Fader til Læge *Inger Jensen*, Sorø (S. '17).

*

Knud Green-Andersen, HA (S. '30), der har været Direktionssekretær i Aktieselskabet Schønning & Arvé, er udnævnt til Underdirektør i dette Selskab.

*

Manufakturhandler *Vagn Hagbarth Techt Hansen* (M. '10) fyldte 50 Aar den 27. Februar.

*

Afdelingschef i Udenrigsministeriet *Matthias Wassard* (S. '10) fyldte 50 Aar den 19. Februar.

*

Lektor *Ernst Kiørboe* (S. '00), Tønder, fyldte 60 Aar den 11. Februar.

*

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* ('06) holdt Tirsdag den 16. Februar Foredrag i Det kgl. nordiske Oldskriftselskab om „Vore ældste Kalkmalerier“.

*

Frøken *Kirsten Middelboe*, Datter af Fabrikant *Einar Middelboe*, viedes den 13. Februar i Frederiksberg Kirke til *Ove Mourier* (R. '29).

*

Undervisningsministeriet har ansat Skovfoged af 2. Grad under Sorø Akademi, *Jak. Jørgensen*, St. Bøgeskov, som Skovfoged af 1. Grad fra 1. Juli.

*

G. Højgaard Nielsen (S. '32) — hidtil Medarbejder hos Højesteretssagfører, Dr. jur. *J. Hartvig Jacobsen* og Højesteretssagfører *Kjeld Rørdam* — har nedsat sig som praktiserende Landsretssagfører i København med Kontor Badstuestræde 18.

*

Paa Sorø Akademis Skoles Gymnasium er stiftet „Naturvidenskabelig Foredragsforening“, som udgiver Medlemsbladet „Atomet“, redigeret af *Bjarne Weng*.

*

Eksaminer: *Erik Severinsen* ('37) cand. jur.

Chr. Bakmann Christensen ('36) cand. theol.

Ole Fog-Poulsen ('36) cand. jur.

Hans Jørgen Langkjær ('37), Søn af Sagfører *H. C. Langkjær*, Sorø, cand. jur.

Carl Henning Henningsen ('36) cand. jur., alle med 1. Karakter.

*

Civilingeniør *Viggo Ulf Jensen* ('37) har indgaaet Ægteskab med Frøken *Inger Bjerregaard Hansen*, Datter af Proprietær *Bjerregaard Hansen*, Bjerregaard.

*

Politibetjent *Leif Jochimsen* (R. '26), M. f. D. R., er blevet ansat som Kriminalbetjent fra den 1. Februar d. A.

*

Chefen for Gardehusarregimentet, Oberstløjtnant *Magnus Fog* (R. '09) og Frue, f. Maaløe, har for nylig fejret Sølvbryllup. *Magnus Fog* fyldte 50 Aar den 1. Marts.

*

Overlæge *Torben Andersen* (S. '23) har taget sin Lejlighed paa det nye Centralsygehus i Hillerød i Brug. Samtidig er Maleren *Victor Haagen Müller* (S. '13) sammesteds blevet færdig med to store Vægmalier af Kronborg og Frederiksborg, som er skænkede af Ny Carlsbergfondet, hvis Direktør som bekendt er *Viggo Thortlacius-Ussing* (S. '09).

Formanden for Dansk-Nordisk Studenterforbund, stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '38) er valgt til Formand for Alumnerne paa Nordisk Kollegium.

*

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* (S. '92) blev i Februar opereret hos Professor, Dr. H. Abrahamsen paa Bispebjerg Hospital. Operationen forløb godt, og Højesteretsdommeren er forlængst udkrevet.

*

Ingeniør *Jørgen Rasmusen* (S. '05) er blevet Formand for Korsør konservative Vælgerforening.

*

Pastor *N. J. Wamberg* (S. '92) fyldte 70 Aar den 28. Februar.

*

Fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole *J. C. Michelsen* fyldte 70 Aar den 25. Februar.

*

I Februar døde Kammerherreinde *Augusta v. Buchwald*, Enke efter Statsskovbrugsdirektør og Overinspektør for Sorø Akademis Skove *Henrik Joachim v. Buchwald* (S. '76), som døde den 11. April 1936. En Søn er Statskovrider *E. Buchwald*, Hareskov (udm. IV Kl. '07).

*

Kaptajn *Malthe Valdemar Kofod*, fhv. Souchef for Grænsendarmeriet (udm. 2. Kl. '78) fyldte 80 Aar den 7. Marts.

*

Ekspeditionssekretær *Herman Møllerup* (S. '02) fyldte 60 Aar den 14. Februar.

*

Billedhuggeren *Per Linnemann Schmidt* (R. '29) har faaet antaget tre Arbejder til Charlottenborgs Foraarsudstilling, deriblandt en Buste af Landbohøjskolens Direktør, Professor, Dr. phil. *Niels Bjerrum*.

*

Om Soraneren *Louis William Kastrup*, som Direktør *Alfred Wibollt* efterlyste i forrige Nummer, kan yderligere meddeles, at han i 1879 kom i Handelslære i Sakskebøing, at han den 16. April 1884 udvandrede til Amerika, i 1890 var Købmand i Lakeside v. Clyde, Ohio, den 27. September 1894 blev „Notary Public“ for Ottawa, Ohio. Den 2. Maj 1891 ægtede han i Lakeside, Ohio, Lena Martha Ermisch, f. 11. December 1870 i Marblehead, Ohio, Datter af Farmer *Frederik Ermisch* og Hustru *Frederikke*, f. Fischer.

*

Sparekassedirektør, Sagfører *Svend Hansen*, Sorø (R. '09) fyldte 50 Aar den 17. Marts.

*

Kontorchef i Landmandsbanken *Niels Helms* (R. '09) fyldte 50 Aar den 18. Marts.

*

Politimestrene *Aksel Rudkøbing*, Hads—Ning Herreder (S. '06), og *Axel Hebo*, Esbjerg (S. '07), er blevet Riddere af Dannebrog.

*

„Sorø Amtstidende“ meddeler, at Organist *Henrik Schiøtz*, der i tre Aar har været Sanglærer ved Stenhus Kostskole og samtidig Organist ved en københavnsk Kirke, vil blive udnævnt til Sanglærer ved Sorø Akademis Skole og Organist ved Sorø Kirke. *Schiøtz* er af Rektor *West* indstillet som Nr. 2 og af Menighedsraadet som Nr. 1 sideordnet med en anden.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 4

APRIL 1943

SORANSK SAMFUNDS FORMAND DOMMER JOHN KNOX

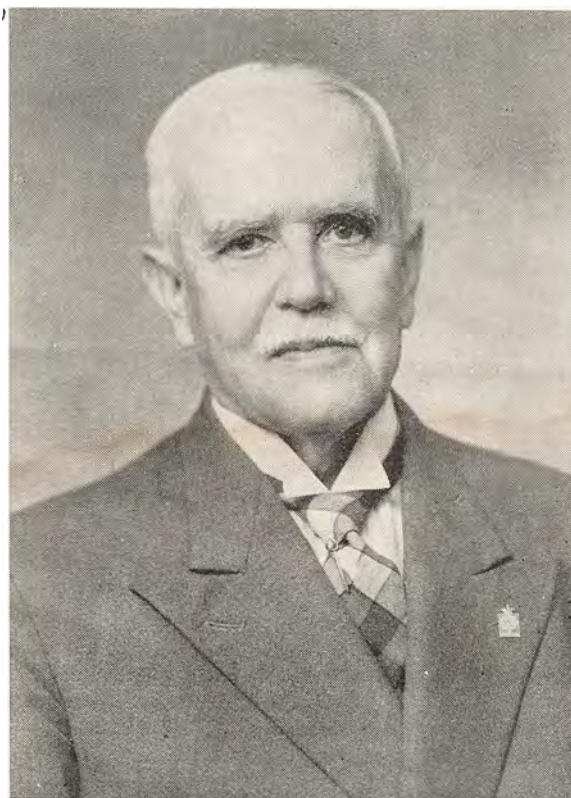
* 9. September 1867. † 12. April 1943.

Soransk Samfunds Formand, Dommer *John Knox* døde i sit Hjem efter nogle Maaneders Sygdom Natten til den 12. April. Knox blev syg sidste Efteraar og laa først nogen Tid til Sengs hjemme; i December indlagdes han paa Bispebjerg Hospital, hvor han opereredes i Begyndelsen af dette Aar. Operationen forløb godt, han kom oven Senge og vendte tilbage til sit Hjem; det saa tilsyneladende ud til, at han atter vilde blive rask, men en af de første Aprildage fik han et alvorligt Tilbagefald. Kræfterne slog ikke til mere, og efter nogle Dages Bevidstløshed sov vor gamle Formand hen ved 1-Tiden om Natten. Han var Kommandør af 2. Grad af Dannebrog og Dannebrogsmænd, og ægtede den 30. Maj 1895 sin Hustru, Fru Johanne Knox, f. Thiele, Datter af den i 1871 afdøde Instrumentmager J. C. Thiele og Hustru Emma, f. Muus. Fru Knox overlever sin Mand tillige med to Sønner, hvoraf den ene er Legationssekretær i Vichy, den anden Forretningsmand i København, samt en Datter.

*

John Edward Lemmich Knox, som blev lidt over 75½ Aar, var født i Helsingør i en skotsk Familie, der indvandrede med Farfaderen George Knox og dennes Hustru Elisabeth Frances, f. Mullens. George Knox blev Købmand og Toldklarere og havde to Sønner, begge Soranere; den ældste, den i 1815 fødte *John Knox*, tog i 1834 Studentereksamen og siden den saakaldte anden Eksamen i Sorø, medens den yngre, *Edward Knox*, f. 1819, efter seks Aars Skolegang gik ud i 1834 uden Eksamen. Han udvandrede senere til Australien, hvor han blev en højt anset Foregangsmand paa Sukkerindustriens Omraade og i 1898 adledes af Dronning Victoria. John Knox blev i sit Ægteskab med Anna von Lemmich Fader til den nu afdøde Dommer,

som kom til Verden den 9. September 1867. Faderen havde nedsat sig som Underrettsprokurator i den gamle Øresundsby, men da Øresundstoldens Ophævelse i 1857 og Sagførerlovens Vedtagelse i 1868 ændrede de økonomiske Forhold saavel for Helsingør som saadan og for Underrettsprokuratorerne som Stand, ophævede han

sin Forretning og overtog Embedet som By- og Herredsskriver i Svendborg og Sunds-Gudme Herreder. Dommer Knox havde Slægtsfølelse. I Soraner Bladets Novemberrnummer i Fjor skrev han en af Pietet præget Artikel om sin Fader og Farbroder. Det var hans sidste Bidrag til Bladet, ved hvilket han i mange Aar var en flittig og interesseret Medarbejder.

John Knox tilbragte altsaa sine første otte Barndomsaar i Helsingør og de følgende 4—5 i Svendborg, til han 13 Aar gammel efter Sommerferien 1880 blev Elev i Sorø Akademis Skoles 2. studerende Klasse. I 1885 forlod han Skolen med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Knox var i Sorøaarene en flink og velbegavet Elev, afholdt af Kammerater og Lærere. At han allerede som Tredieklasse blev Kammerduks vidner om hans Modenhed og den Tillid, man havde til ham. Hele Resten af sit Liv bevarede han trofast Minderne om sin kære Skoletid, og i en lang Række Artikler i Soranerbladet delagtiggjorde han for nogle Aar siden andre i disse Minder, hvad han høstede adskillig hjertelig Tak for, navnlig fra ældre Kammerater.

Da Knox i 1890 havde taget juridisk Embedseksamen, arbejdede han først en Tid som Sagførerfuldmægtig i København, blev i 1894 Amtsfuldmægtig i Ringkøbing og i 1896 Auditor i Hæren, udnævntes i 1911 til Herredsfoged i Øster Lisbjerg m. fl. Herreder, i 1919 til Dommer i Ning, Hasle, Vester Lisbjerg, Framlev og Sabro Herreder og endelig i 1930 til sit sidste Embede som Dommer ved Frederiksberg Birks 3. Afdeling, hvorfra han i 1937 paa Grund af Alder afskedigedes i Naade og med Pension.

Dommer Knox var en livsglad og ligevægtig Mand, der jævn og elskværdig i sin daglige Færd ikke havde vanskeligt ved at komme paa Talefod med Mennesker af mange Slags. Han var ikke af dem, der ynder at ride de skarpe Meningers og udprægede Standpunktets Kæphest. Det formidlende laa mere for hans Sind, og saavel i Dommersædet som paa andre Omraader, hvor han fik Lov til at gøre en Indsats, har det sikkert været ham kære og i inderlig Harmoni med hans Natur at afgøre Sagerne med Forlig eller Ordninger acceptable for Parterne, og han har sikkert ogsaa ofte haft Held til at gøre dette. Dertil skrev og talte han let for sig, idet han forstod at finde naturlige Ord for det, som de fleste almindelige Mennesker mener og føler, og med disse Evner og hans samtidige fornemme og elskværdige ydre Apparition, der virkede meget repræsentativt, var det kun naturligt, at Knox kom ind paa ledende Pladser i Organisationer og Foretagender, der netop har Brug for en Mand af hans Art. I juridiske Kredse var han desuden velanset for sin saglige Viden og sit velafbalancerede Jugement. Knox fik derfor mange Tillidshverv.

For at nævne dem, saa har han været Forsikringsraadets Tillidsmand, Formand for Hornslet Sogneraad og for Randers Amts Fredningsnævn, Medlem af Retsraadet og af Retsplejeudvalget, Formand for Aarhus juridiske Forening, Bestyrelsesmedlem i den danske Dommerforening, Medlem af Aarhus Kathedralskoles Forældrenævn, Bestyrelsesmedlem i Aarhus Pleje- og Børnehjemsforening, Formand for Fredningsnævnene for Aarhus Amtsrads-kreds og for Københavns Amtsrads-kreds, Medlem af Hvidøreudvalget og af Hovedbestyrelsen for Danmarks Naturfredningsforening samt af Repræsentantskabet for Nordisk Livsforsikrings-

Aktieselskab og Akts. Nordisk Ulykkesforsikring. I alle disse Stillinger gjorde han en meget paaskønnet Indsats.

*

Men hvad der for os Soranere selvfølgelig er langt mere betydningsfuldere er Knox's Forhold til Soransk Samfund. I sine Jyllandsaar fulgte han dette gennem Soraner-Bladet, hvortil han, som nævnt, var en flittig Bidragyder med Artikler, enten signerede med hans Navn eller Mærket »Malle«. Og et Aars Tid efter at han var blevet Dommer paa Frederiksberg, valgtes han i 1931 ind i Bestyrelsen, hvis Formand han ganske naturligt blev ved *Norries* Fratræden i 1937. Nu ved vor gamle Formands Død skal det siges, at han var Soransk Samfund en god Formand, der altid veloplagt og fuld af Interesse gik i Gang med Opgaverne. Samtidig med at være den kloge og myndige Leder var han, naar han færdedes blandt os, den venlige og hjertevindende Kammerat saavel mod ældre som yngre Medlemmer, og ved de Lejligheder, hvor det faldt i hans Lod at repræsentere Soransk Samfund, gjorde han udmærket Fyldest, repræsentativ af Skikkelse, som han selv var med sit smukke Ydre, det hvide Haar og den velskolede Stemme. Vi, som sad i Bestyrelse sammen med ham, ved, at han lagde Sagerne tilrette med den største Akkuratesse, var den trænede Forhandlingsleder, traf velovervejede Afgørelser, og at han i sit Hjem ved hyggelige Sammenkomster var den muntre og omsorgsfulde Vært og Kammerat. Budskabet om hans Død vil blive modtaget med Sorg af mange Soranere, og jeg tror, at adskillige, selv om de af og til kunde være uenige med ham, ofte vil komme til at savne *John Knox* paa Formandspladsen i Soransk Samfund.

V. Sorgenfrey Hansen.

*

Næstformanden, Direktør Louw har modtaget følgende Telegram den 12. April:

Birkerød Kostskolesamfunds Bestyrelse forsamlet til Møde i aften beder Dem modtage og overbringe til Soransk Samfunds Bestyrelse og Medlemmer vor dybeste Deltagelse ved Deres Formand Dommer Knox's Dødsfald.

Willie C. K. Hansen.

*

Bisættelsen fandt Sted Mandag den 19. April i Bispebjerg Krematoriums store Sal. Blandt Følget var Rektor *West*, fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen*, Herloviaersamfundets Formand, Overretssagfører *Viggo Loft*, Formanden for Birkerød Kostskoles Samfund, Skibsreder *Willie C. K. Hansen* og dettes Næstformand, Fuldmægtig *G. Bruun de Neergaard*, Soransk Samfunds Bestyrelse, mange gamle Soranere samt en talrig Repræsentation for de Organisationer og Formaal, hvortil *John Knox'* Arbejde og Navn har været knyttet. Der var signerede Kranse fra Statsministeriet, Sorø Akademis Skole, Soransk Samfund og dettes Provinsafdelinger, Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus Privatbank, Nordisk Livsforsikrings Aktieselskab og Nordisk Ulykkesforsikrings Aktieselskab, Herloviaersamfundet, Birkerød Kostskoles Samfund, Roskildensersamfundet og De beneficerede Sagførere ved Frederiksberg Birk.

Knox's Klassekammerat fra Skoleaarene i Sorø, fhv. Provst ved Marmorkirken *Chr. Winther* talte og bragte vor afdøde Formand en Tak for hans Trofasthed mod Sorø Akademis Skole og hans Virke for Soransk Samfund, og paa Dansk Naturfredningsforenings Vegne takkede dennes Formand, Maleren *Erick Struckmann* for, hvad Knox har været for For-

eningen og Naturfredningen, idet han udtalte, at de største og vanskeligste Naturfredningssager i dette Land kun var blevet ordnet ved John Knox' Indsats.

Højtideligheden sluttede med Afsyngelsen af Verset »Englene sang den først for Markens Hyrder« fra Ingemanns Salme »Glade Jul«.

EN NY MEDLEMSLISTE

Med Soranerbladet i Maj 1928, 13. Aargang Nr. 5, fulgte der en Medlemsliste »Soransk Samfunds Medlemsfortegnelse April 1928«, udarbejdet ved Soransk Samfunds daværende Sekretær, stud. polyt. *Jan Ammitzbøll* (S. '21), nu Brandinspektør og Civilingeniør. Denne Medlemsliste angav kun for ganske enkeltes Vedkommende Dimissionsaaret.

Nu, 15 Aar efter, er der atter udarbejdet en Medlemsliste med Dimissions- eller Udgangsaar for alle Medlemmer. Inden denne Liste udsendes til Medlemmerne, vil den være fremlagt i to Maaneder hos de nedenfor nævnte, saa det enkelte Medlem ved Henvendelse et af disse Steder kan faa Lejlighed til at skaffe sig Underretning, om vedkommende er optaget paa rette Maade i Medlemslisten.

Medlemslisten fremlægges til Korrektur hos:

Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København, Telfon: Central 1823 og 1290.

Direktør *A. V. Rasmusen*, Vesterport 103, København, Tlf.: Central 8229.

Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, København, Tlf.: Taga 6515 (til Kl. 12 Middag).

Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, Værelse 412, København. Tlf.: Central 2740.

Murmester *O. Licht*, Filippavej 5, København, Tlf.: Central 591.

Købmand *Ove Hee*, Sorø.

Direktør *Suhr-Henriksen*, Vestergade 6, Odense.

Landsretssagfører *Chr. Rich. Kall*, Østergade 3 b, Aarhus, Tlf.: Central 130—160.

Landsretssagfører *Johs. Vedel*, Østergade 101, Nykøbing Falster, Tlf.: 1616.

Journalist *Gert Jensen*, Bornholms Tidende, Rønne, Tlf.: 355.

MØDE MED FORAARET I SORØ

2 DAGES STORTUR — DEN 29.—30. MAJ

Som meddelt den 10. ds. efter Generalforsamlingen er der efter forudgaaende Samraad med Rektor *A. J. West* planlagt en 2 Dages Stortur til Sorø Lørdag den 29. og Søndag den 30. Maj d. A.

Afgangen fra København sker med Toget fra Hovedbanegaarden Kl. 15,45, som ankommer til Sorø Banegaard Kl. 18,04.

Herefter skulde vi saa spadserere langs Søen til »Parнас«, hvor vi skulde fortære vort medbragte Smørrebrød — formentlig i det fri. Efter Kaffen var det Meningen at samles om en Bolle Punch. Rektor og Skolens Lærere indbydes.

I Sommeraftenen skulde vi saa sejle til Akademihaven for derefter at søge det forud reserverede Natteophold (som hver især maa betale) enten paa Hotel, Højskolehjem eller — for de unge — eventuelt Vandrehjemmet.

Søndag Morgen Kl. 8 var det Meningen at spise Morgenmad paa Akademiet (Rationeringsmærker).

Kl. 9 bliver der sammesteds Morgensang i Forbin-

delse med en enkel Højtidelighed, hvor Skolens Stifter: Kong Frederik II mindes.

Formiddagen er derefter fri til Spadseretur i Skovene eller Kirkegang.

Kl. 12 spises Fælles-Frokost paa Postgaarden i Sorø, hvorpaa Eftermiddagen igen er fri.

Kl. 18 skulde vi saa spise Middag (Dejeuner dinatoire) paa Akademiet, for ved 20,30 Tiden at spadserere til Stationen, hvorfra Toget afgaar mod København Kl. 21,13 med Ankomst til Københavns Hovedbanegaard Kl. 23,18.

Antallet af Deltagere i Turen er efter Konference med Rektor højst 100, og Prisen bliver 16 Kr. for Seniores og 12 Kr. for de 8 yngste Aargange (exclusive Jernbanebillet og Natophold).

Af Hensyn til Vanskelighederne med Arrangementet maa man melde sig senest Lørdag den 22. Maj til Sekretæren: Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Bredgade 38, Central 7214 mellem Kl. 13—16 og samtidig erlægge Betalingen for Deltagelse i Turen — eksklusive Jernbanebillet og Natophold — samt opgive, om man ønsker Hotelophold (3—5 Kr.) eller Natophold paa Vandrehjemmet (60 Øre — Lagenpose medbringes).

Naar det ovennævnte Antal Deltagere er anmeldt, vil Listen over disse blive sluttet og Meddelelse om Antallet blive tilstillet Rektor.

Bestyrelsen.

EN SAMTALE MED REKTOR WEST

Rektor Wests livsbane har 3 gange trængt sig ind i den soranske circe, første gang da han gik som elev på akademiet fra 1892—98 til bestået artium, anden gang da han virkede ved skolen som adjunkt fra 1914—18 og tredje gang da han blev udnævnt til rektor i 1941. Rektor West kender således institutionen fra alle 3 synsvinkler: skoledrengens, lærerens og chefens. Jeg har bedt rektor om en samtale og mødet finder sted på rektors kontor ovre på hovedbygningen, hvor jeg som dreng en enkelt gang har været kaldt ind — i anden anledning! Det er midt på dagen, et vindue står åbent, udenfor ligger foråret i luften og martssolen blinker gammelkendt i søen. En tindrende dag med klar luft av Sorø skønneste....

*

— Jeg har ladet mig fortælle, at De blev opfordret til at søge rektorstillingen her på Deres gamle Skole.

— Ja, det kan man på en måde nok sige. Jeg sad i 21 år som rektor i Sønderjylland og tænkte såmænd slet ikke på at ville søge derfra, sådan følte jeg mig knyttet dertil... men så fik private grunde alligevel for et par år siden mig til at kaste blikket på noget andet nærmere København... og så blev det i den anledning fra højere sted betydet mig... nå ja, at hvis jeg søgte Sorø...

— sådan! sådan! som dr. Ohrt altid sagde!

— og det var i grunden ikke noget, jeg hellere vilde, da det gik op for mig, at store udvidelser stod for døren. Det var egentlig dem, der fik mig til at tage standpunkt. Der skulde skaffes ny fysikklasse og 4 nye vandreklasser, der intet blivende sted har, ny gymnastiksal, som kunde tjene sit formaal bedre og tillige virke som mødesal, teatersal o. lign. med siddepladser til mange og ikke alle disse gennem lange tider kendte ståpladser! Og sport og idræt skulde have tilsvarende og tidssvarende udvidelser at udøves under.

— og det er ikke blevet til et fata morgana?

— n-c-j! Gymnastikpladsen ved Store plads skal udvides ud mod gården bagved, så at rummets nuværende længde bliver dets fremtidige bredde, og så får vi 400 siddepladser.

Men tro nu ikke, at den gamle pompøse festsal derfor skal ud af brug, der skal ballerne fremdeles holdes, vi deler dem i mindre, så der bliver ordentlig plads og de kan blive som de altid var det før: *stilfulde*. Det lægger jeg megen vægt på, det betyder noget, at skolen indprenter sine unge *form*.

— og hvad med nybyggeriet til klasserne.

— kommer også! Der bliver tale om en helt ny bygning vis-a-vis gymnastiksalen på sydsiden av Store Plads. Planerne er udarbejdede og godkendt. Kun mangler vi vedtagelsen av de midler, der skal bruges. Sportspladserne, hvor der i årtier har hersket ganske uholdbare tilstande, skal flyttes til den nærmere Flom, op mod Filosofgangen en lille cricketbane, derpå en fodboldbane og på Gaaseøen en løbebane.

— Glimrende! men pengene?

— Ja, ved De hvad, nu er det minsandten Akademiets tur til at nyde godt av sine egne midler, der tilmed flyder rigeligt under disse krigsforhold, hvor skovene kaster store, ekstraordinære indtægter av sig. Men jeg vil også gerne fremhæve, at under planlæggelsen og udformningen av alle disse meget påkrævede udvidelser har skolen mødt en virkelig forståelse og fortrinlig støtte hos kurator *Korsgaard*, der har vist Akademiet den allerstørste interesse og avsløret en hurtig erhvervet indgående forståelse og kendskab til dets sande tarv. Kurator har, tør jeg sige, frygtløst fremsat de krav, som han har fundet berettiget.

— Er der ikke planer om at udvide alumnatet?

— Jo, men det er nu ikke nogen større udvidelse, vi i denne omgang stiler mod, så den må vel også blive gennemført. Vi skulde overordentlig gerne væk fra en midlertidig ordning, hvor 6—8 fra ældste afdeling bor på hovedbygningen og som med gymnasiasternes særlige, privilegerede stilling bringer nogen uro med sig. Men forøvrigt er jeg i høj grad tilhænger av en større alumnatudvidelse på længere sigt, så at flere drenge kan bo på skolen, hvorved selve skolens korpsånd undgår den påvirkning, som nødvendigvis må kendes fra alle de mange skolesøgende, hvis tal nu når over 200! mens det samlede antal alumner kun er 150. Et moderat mål må vel gå ud på, at *mindst* halvdelen av skolens elever bor på skolen.

— mange vil vel finde, at *alle* drengene burde bo der.

— svaviter in modo...

— er de hygiejniske forhold på denne skole nu på højde med tiden?

— Det synes jeg, her er sket betydelige og påkrævede forbedringer i de senere år, der er jo nu w.c'er, håndvaske, fodbade og varmtvandsordningen fra gammel tid er bibeholdt. Om sommeren dyrkes badningen i søen i udstrakt grad og svømmeundervisningen er meget rationel. Men jeg må indrømme eet, at der stadig finder en ganske utidssvarende forurening av søens vand sted. Her vilde jeg rigtig nok inderlig ønske en nyorientering.

— og nu lærdommen — hvad er rektors program?

— mit program — åh, lad mig forresten sammenfatte det i dette motto, som Winston Churchill har givet sin bog »de unge år«: uden slid ingen glæde ved legen!

men foruden sliddet lægger jeg stor vægt på, at de unge bliver vågens interesseret i alt, hvad der vedrører fædrelandet — og verden, den store udenfor Sorø!

— Døde i det var soranerne dog vist aldrig — men flittige? Ikke altid. Men nutidens ungdom er nok flittigere.

— Nej, nutidens unge er flittigere, de er meget præget av tiden, og de er *positivt* indstillede og meget vågne! Selvfølgelig er det ikke »beder«, vi vil udklække, vi vil især gerne vække de unges eget åndelige liv, sådan som det former sig i

»Balder« og i småforeningerne, f. ex. den afdeling av dansk nordisk ungdomsforbund, som drengene har oprettet og i studiekredsene...

— Studiekredse?

— Ja, studiekredsene. En beskæftiger sig med nordiske spørgsmål og en anden med kunst. f. Eks. har Kunstmaler *Neuhaus* ifjor og i år ledet en studiekreds med dansk kunst som emne, og som et bevis for den åndelige væxt, der er tilstede kan jeg fortælle Dem om en gruppe, der er tilknyttet den kristelige gymnasiastbevægelse. Vist kan drengene selv, for hør nu: en lille flok indenfor den nævnte gruppe stiller hver dag og låner nøglen til kirken, hvor de rent spontant har følt trang til hver morgen mellem 7¼ og 7¾ at holde en stiltfærdig morgenandagt, bare drengene alene!

— det må jeg sige!

— og hængehoveder er de skam ikke! Det er sunde sjæle i sunde legemer. Den nye sportsplads må da også ses som en anerkendelse av det målbevidste arbejde, som disse drenge i årtier har udøvet under yderst beskedne forhold i smuk kappestrid med andre skolers hold både i tennis, cricket og fodbold. Det er skolens ærgærrighed at bevare sin særstilling som cricketspillets højborg for de unge. Og kammeratskabet udbygges fortrinlig ved al holdsport. Forøvrigt tilrettelægges vore dygtige gymnastiklærere nu også den frie idræt efter samme princip, så at det individuelle trækkes i baggrunden til fordel for den serievise bedømmelse. Der er skam gode tanker heri! Ski- og skøjtesporten har haft nogle blomstrende sæsoner i de sidste tre vintre under instruktion av gymnastiklærere og andre lærere med færdigheder i disse sportsgrene.

— Jeg har bemærket, at rektor har holdt adskillige foredrag i Sorø og i oplandet om forskellige emner, nationale, om kongehuset, om sønderjylland og var der ikke et om Chan-Kaj-Chek?

— Jo-oh, jeg har set en opgave her, at knytte skolen til by og opland og finder, at der bør finde en vevselvirkning sted, og jeg sporer allerede begyndelsen dertil. Jeg står slet ikke ene om dette syn. Dr. *Helms* og Dr. *Ussing* og adjunkterne *Jørgensen*, *Nordahl-Svendsen* og *Truelsen* har jævnlig holdt foredrag i by og på land og avdøde organist *Andrup* støttede alsangsbevægelsen. Jeg vilde gerne, at befolkningen her omkring forstod, at Sorø Akademi er en skole, som kulturelt også nærer et ønske om at gøre en indsats *udadtil*.

— Her er skam basis for en ny og smuk tradition!

— Traditionerne betyder meget her. Av yderste evne holder vi hævd over dem, omend de undergår visse ændringer, som tiden og forholdene kræver det, vi er ikke forstokkede, se nu til overskæringen! Det nye er vi derfor ikke bange for. Den 5. oktober ifjor, da Tønder Statsskole var her, arrangerede vi et rigtig sønderjydsk kaffebord oppe på skolen, hvortil vi inviterede repræsentanter fra byen... og det blev til min udelte glæde et virkeligt sønderjydsk møde, hvor taler og sang vevlede, en av skolens elever holdt en nydelig tale... her var realiseret vevselvirkning. Nu skal De ikke tro, at det sønderjydske er min særlige kæphest, jeg ser helst, at skolen får elever fra *hele* landet, men det er vist sandt, at jyderne står mit hjerte nær.

— Nu skal jeg ikke holde rektor op længere!

— Jo, et øjeblik endnu! Rektor smiler og slutter: Der er noget, der hedder gamle soranere, lad mig lige slutte med dem. Den indsats disse gamle drenge udøver overfor deres gamle hjem, ved De hvad, det er i sine økonomiske og moralske virkninger noget av det, vi værdsætter højt! — selv når en av dem skriver om musiklærerembedet og laver uro i andedammen. Forresten er embedet nu blevet besat, som vi *alle* ønsker det. Tak for besøget! *Louis E. Grandjean*.

HÆRVÆRK

Med en Blanding af Forundring og Harme læser vi i Politiken om den Skæbne, der er overgaaet Sorø Akademis gamle Kirkegaard. Hidtil har Kontorchef *Olrik* og *Jan Buhl* protesteret mod det, der er sket; men deres Protest skal ikke være den eneste, saa meget mere som det maaske endnu ikke er for sent at redde i hvert Fald de gamle Alléer. Og Soranerbladet maa være det rette Forum herfor. De Billeder, som Politiken bragte, er fuldt ud tilstrækkelige til at motivere denne Protest. Hvad der er sket er intet mindre end et Attentat paa den ærværdige, traditionsrige Stemning, som er Sorø egen. Vi tvivler ikke om, at visse strengt saglige Grunde har talt for den radikale Modernisering, men det undrer os i højeste Grad, at ikke andre Hensyn har faaet Lov til at blive taget i Betragtning. En Forbedring af Forholdene paa Kirkegaarden var maaske paakrævet, men var det umuligt at gennemføre den med en mere nænsom Haand? Det Resultat, der nu er fremkommet, maa forekomme alle gamle Soranere stødende, — ja mere end det, det maa forekomme os som Hærværk mod et af de skønneste Partier inden for Akademiets Mure. Det er os uforstaaeligt, at Kirketilsynet og Naturfredningsnævnet har kunnet lade dette passere. Vi kan ikke billige, at en saa utæmmelig Moderniseringstrang faar Lov til at øve Vold mod de minderige Omgivelser, vi er vokset op i og som vi har Ret og Pligt til at forsvare. Er det for sent at protestere i dette Tilfælde, haaber vi i hvert Fald, at vor Protest maa bevirke, at ikke andre tilsvarende Overgreb kan finde Sted uden at der rejses en Debat om Sagen. Og kan de gamle Alléer endnu reddes, er vor inderste Hensigt med Protesten naet.

Det er vor Overbevisning, at det langt overvejende Flertal af gamle Soranere staar bagved disse Underskrifter.

Edward Hee. J. Strømberg. S. Hasselbalch-Larsen.
O. Bjørn Andersen. Ove Berg. Vald Skougaard Jensen.
Erling Nielsen. Jørgen Borch-Jacobsen.
Helge Otto Damgilde. Sven-Ove Petersen
Hans Mogens Jensen. G. Rosendahl.

VALFART TIL HAUCH'S GRAV
I ROM

Den gang, der ikke var Krig, og man kunde rejse, hvorhen man vilde, blot man havde Tid og lidt Raad, inviterede mine Forældre mig en Tur til Rom. Og vi oplevede den fremmede Stad med alle dens rige Kulturminde og levede os tilbunds i dette historiske Centrum, hvor saa mange store Begivenheder havde fundet Sted. Men naar man har gaaet saadan i lang Tid mellem fremmede Tider og Steder, kommer man pludselig til at længes efter noget af ens eget, blot et eneste lille Glimt rigtig ægte dansk. Der er saa mange Danskere, baade kendte og ukendte, der har besøgt Rom, men de var jo saa godt som alle rejst tilbage uden at have efterladt sig noget synligt dansk Spor dernede.

Men én vidste vi, som var blevet dernede. Det var *Carsten Hauch*. Vi vilde finde hans Grav. Vi vilde se hans danske Navn staa prentet nede i den hellige Stad. *Carsten Hauch* ligger begravet paa den protestantiske (derne kaldet evangeliske) Kirkegaard ved *Cestins Pyramide* i Rom. Det huskede jeg fra min Litteraturhistorie, dog mest det med *Cestins Pyramide*. Kirkegaarden ligger et Stykke udenfor Rom, men vi fandt hurtigt en Sporvogn derud. Det var L. 7 fra Colosseum. Sporvognene i Rom hugger sig frem, som gik de paa 8-kantede Hjul, men der er mange af dem, og de er meget billige, 5—10 Øre for en almindelig Tur. Sporvognen holdt lige udenfor Kirkegaarden, og delt i to Hold

begyndte vi en Eftersøgning for at finde Graven. Jeg kredede omkring *Pyramiden* i over en Time, men uden Held. Det var allesammen meget gamle Sten med næsten ulæselig Skrift. Tilsidst vandrede jeg gennem *Brændenælder* til *Knæene* og endte i et nylig nedbrændt *Baal*, der endnu ulmede i Bunden, saa mine Saaler begyndte at svides, og sort Aske stod omkring mig. Jeg opgav da mismodig at finde det selv. Saa forlod jeg *Pyramiden* og begyndte at vandre længere ind paa Kirkegaarden for om mulig at træffe nogen, jeg kunde spørge. Men det var i Middagsheden, saa Kirkegaarden var tom for Mennesker. Endelig traf jeg en Gartner. Jeg gav ham 1 Lire, og straks viste han mig Vej opad en Gang med pæne nye Grave, og nu fik jeg Øje paa de andre, som allerede forlængst havde fundet den ogsaa ved Hjælp af samme Gart-

Digteren Carsten Hauchs Grav.

ner. Det forklarede mig, at han saa hurtigt havde opfattet mit Spørgsmaal i *Parlør-italienske Brokker*.

Der laa virkelig *Carsten Hauch* stille og fredelig og ensom saa langt borte fra sit Hjemland. En lille beskedne Grav med en Stensætning omkring, paa hvis Forside blot stod *Digteren C. Hauch*. Oven i Stensætningen var plantet *Vedben*, fortil stod et lille *Rosentræ*, som ikke blomstrede, og bag dette var lagt, fladt ned paa Jorden, en *Marmorplade*, hvorpaa der ogsaa stod *Digteren C. Hauch*. I Sidevæggen tilhøjre brede en *Kæmpecypres* sin *Keglekron* ud over Graven.

Intet Aarstal. Intet Hjemsted. Kun en Dansker vilde straks se, at det var en af hans. Andre vilde gaa forbi. Og hvor mange Danskere fandt vel derop. Men for os, der havde fundet den, var det en Oplevelse at mødes med dette danske Navn og pludselig faa en dansk Dag midt i alle de romerske. Vi blev længe ved Graven, læste nogle af *Hauch's Digte* dér og sagde ham Tak for dem og for hvad ellers han havde skrevet og gjort af godt og ikke mindst, fordi han havde haft Mod til at blive dernede og sætte et dansk Navn paa en italiensk Kirkegaard. Og vi fæstner os særlig ved et *Par Linier* af *Hauch*, som han nok vilde sige til os, hvis han havde kunnet tale:

»Takke skulle vi Gud — Fordi han skjenked os — Den favre frugtbare Jord.

*Ja, vi takke ham — For hver Fryd — Og hver Smerte,
 Thi den kaldte min Sjæl tilbage — Fra Livets Letsind,
 Dog allermost — Fordi han befalede Dig — Du befriende
 Dødsengel*

At nærme dig til Menneskenes Boliger.

— — — *Ja var ikke du — Hellige Dødsaad*

Hvor saa vi da Ende paa Jordens Nød.

(»Befrielsens Aand«.)

Og vi ser for os hans gamle barkede Ansigt med de sære knortede Træk, som aldrig tog Form efter denne Verden, men som Glæden gjorde rigere, og Sorgen forædlede.

Vi syntes, vi skulde have et Billede af Graven med hjem, men Postkortet deraf fandtes naturligvis ikke. Saa prøvede vi selv at fotografere den. — Og flere Soranere, som jeg senere har vist disse Billeder til, holdt paa, jeg skulde sende dem ind til Soranerbladet, her hørte de bestemt hjemme, og da Redaktøren mente det samme, har jeg altsaa nu gjort det. — Saa saa vi os omkring paa Kirkegaarden, hvem Hauch ellers laa sammen med, og vi skrev nogle af de nærmeste Navne ned.

I *Ludvig Immanuel Herløw*

cand. Theologiæ

Født i Danmark 4. Oot. (sikkert Stenhuggeren, der ikke har forstaaet Oktober) 1819

Død i Rom 4. Marts 1876

II *Børge Jansen* * 15.5.1864 † 27.12.1923

Og Landet derinde,

Hvor Skaanelands Kyst

Rækker Haand til de Danske Lande,

Der ligger Kronborg den Kronjuvel,

Guldringen om Danmarks Pande.

III *Maleren*

Apth Hans Jørgen Hammer

Født i Kjøbenhavn d. 29. Dec. Br. 1815

Død i Rom den 28. Januar 1882.

Hauch laa dog ikke ganske alene. Der var Landsmænd omkring ham.

Vi vilde nu gerne have sat en Blomst paa Hauch's Grav, men vi havde ingen og vidste ikke, hvorfra vi skulde faa én. Der er saa faa Blomster dernede om Sommeren, fordi de visner med det samme i den stærke Varme. Imidlertid kom Fader i Tanke om, at han havde sin Guld-Soranernaal hos sig. Den ofrede vi til Hauch og stoppede den god ned imellem Stenene, forat ingen andre skulde faa Lyst til den.

Dermed sagde vi Farvel til Hauch's Grav.

Udenfor Kirkegaarden laa et »Trattoria«. Der gik vi ind, og bestilte Orvieto-Vin. Det var Thorvaldsens Vin, den han

Digteren Carsten Hauchs Grav.

altid nød, naar han vilde forfriske sig og inspireres til nye Billedværker, og som vi forgæves havde søgt andre Steder. Det er en sød og fyldig Vin, der nok kan sætte Stemning. Imidlertid var jeg blevet saa snavset af min Vandring omkring Pyramiden, saa jeg først maatte vaskes. Jeg bad de

andre passe paa min Taske saalænge. Da jeg kom tilbage, havde de skiftet Plads og Betjeningen i »Trattoria« havde hjulpet til med at flytte Bagagen. Jeg lagde nok Mærke til, at Tasken stod aaben, men tænkte ikke nærmere over det i Øjeblikket, lukkede den blot igen. Da vi var kommet et Stykke bort fra Trattoria, saa vi en Blomsterbutik. Saa

Cestins Pyramide ved den protestantiske Kirkeguard i Rom.

skulde Hauch alligevel have en levende Blomst. Der var ikke meget at vælge imellem, men dog tilstrækkeligt. Jeg udvalgte mig en fin Buket Nelliker. Men da jeg skulde betale dem, var Pungen væk, og jeg maatte gaa og lade Blomsterne tilbage til stor Misfornøjelse for Blomsterhandleren, som ikke kunde begribe, hvad jeg mente med det hele. Heldigvis fik jeg fundet min Fader, der ydede mig Forstærkning, og vi fulgtes da tilbage til Hauch' Grav og fordelte Buketten mellem de to, vi kendte, Børge Jansen og Carsten Hauch.

Ellen Roeszler Boserup.

*

Forfatterinden til foranstaaende Artikel, cand. mag. Fru *Ellen Roeszler Boserup* er Datter af Soraneren, Direktør, cand. pharm. *Richard Henrik Roeszler Larsen*, Realist fra 1890 og født i Sorø den 12. December 1874 som Søn af Slagtermester Hans Peter Andreas Larsen og Rosine Wilhelmine, f. Roeszler. Sidstnævntes Fader var Tømrermester i Sorø Johan Gottlieb Roeszler. Slægten ejer endnu hans Svendebrev (et Kobberstik) og en af hans Vandrebøger. Han slog sig efter Vandreaarene i Tyskland ned i Sorø, blev fast Tømrer ved Akademiet og Tersløsegaard og købte en større Ejendom i Søgade. Til denne hørte en stor Frugthave, hvor Eleverne ofte prøvede paa at snige sig ind i skumle Hensigter, men Madam Roeszler var ikke til at spøge med. Kunde hun komme over dem med en Kæp, vankede der. Hun var streng, men et dygtigt og glimrende Menneske. En af hendes Døtre blev gift med Slagtermester Larsen, men blev Enke efter to Aars Forløb. Sønnen Richard Roeszler Larsen, der nu boer i Hellerup, havde i mange Aar en kemisk Fabrik i Lyngby. Hans Datter Fru Ellen Roeszler Boserup var Volontør paa Sorø Akademis Bibliotek i Efteraaret 1940 og Vikar paa Sorø Akademis Skole for Lektor *Gorm Hansen* fra Februar 1941 og Skoleaaret ud. I December 1941 blev hun gift med Soraneren, fhv. Forpagter, Assurandør *Otto Frederik Boserup* (udm. II R. 04).

DEN NY SANGLÆRER

Undervisningsministeriet har under 20. Marts 1943 ansat Organist *Henrik Adam Hauch Schiøtz* som Mellemkolelærer paa Prøve med Fagene Sang og Musik ved Sorø Akademis Skole fra 1. April 1943. Den ny Lærer tiltraadte sin Stilling den 1. April og blev ved Morgensangen budt velkommen af Rektor *West*, der mindede om Schiøtz' soranske Tilknytning, idet han er Oldebarn — Sønnedattersøn — af *Carsten Hauch*. Søndag den 11. April blev han ved Gudstjenesten i Sorø Kirke af Pastor *Alsinger* indsat i Organistembedet.

Hr. Schiøtz har været Sanglærer paa Stenhus Kostskole og Organist ved en Kirke i København.

EN SORANSK LYSTFISKER

Kort Tid før undertegnede i Sommeren 1903 blev Student, var det vordende soranske Studenterhold af daværende Distriktslæge Hans Sofus Kaarsberg og Frue inviteret til Aftenfest i deres store, smukke Have i Søgade. Hvad Grunden hertil var, mindes jeg ikke. For næppe nogen af os Gymnasiaster kendte Kaarsberg eller Frue, men formentlig har det muntre og livsglade Ægtepar følt Trang til at se Eksemplarer af den pure Ungdom hos sig, og det blev en smuk og stemningsfuld Aften, hvor der ikke manglede noget, heller ikke søde Sorøpiger.

Mellem os løb og legede i Haven flere Smaapurke i Sweaters og Baskerhuer. Det var de Kaarsbergske Drengene. En af dem *Rolf Henry Kaarsberg* (R. '10) fylder nu til Sommer 50 Aar. Tiden gaar! Rolf Kaarsberg er passioneret Lystfisker, og paa Povl Branners Forlag har han udsendt »Med Stang og Snøre. En Bog for alle Lystfiskere«. Den er morsom at læse. Da Rolf var kun syv Aar, fangede han i Sorø Sø sin første Skalle paa en bøjet Knappenaal med en Brødkugle paa Spidsen. Han bar den triumferende gennem Byen og fik Pigen til at gøre den i Stand. For gamle Kaarsberg, der var ivrig Jæger og Fisker, skulde overraskes med den til Aftensmadden. Til Rolfs store Sorg spiste han ikke Skallen; til Gengæld gav han ham 1 Kr. til en Fiskestang og en Snøre og lovede at tage ham med ud paa en rigtig Fisketur. Fra den Dag og til Dato har Rolf Kaarsberg været grebet af Lystfiskeriets Lidenskab. Men hvilken herlig Far og hvilke vidunderlige Fisketure ved Susaa har han ikke ogsaa haft sammen med denne Far. Skildringen af disse er Bogens smukkeste Sider. Den ældre Mand aabnede nænsomt Drengens Øjne for Livet i Naturen, og Samspillet mellem Far og Søn blev inderligt og fortroligt ved de fælles Glæder og Oplevelser.

At Rolf Kaarsberg efter en saadan Barndom gaar hen og bliver Lystfisker og Naturens muntre Søn i Liv og Død forstaar man saa godt. Og han forstaar — som en rigtig Lystfisker bør og skal — at spinde en Ende. Læs bare Historien om Gedden »Rap«. Den er kostelig. Og saa sker der ovenikøbet et Kønsvandlingsmirakel i den. »Rap« tituleres hun, men en skønne Dag (Side 32) er »Rap« han. En Lapsus, en Trykfejl eller et Mirakel! Ja, hvad ved man, Kaarsberg er en Strik, og saa gaar man videre i Teksten om Krebsefiskeri i Sorø Sø, Susaa og jydsk Mergelgrave, om Ørred- og Laksefiskeri i Jylland og Lapland, om det mystiske Fiskeri paa Sumatra med Toebarødder, der kastes i Vandet, udvikler Blaasyre og bedøver Fiskene, saa de kommer op til Overfladen, hvor man tager dem i Kilovis med de bare Næver, om Tunfiskeri, hvor Rolf Kaarsberg skvat over Bord, nær var himlet, men heldigvis reddedes i allersidste Øjeblik, og meget mere.

»Med Stang og Snøre« er en fornøjelig Bog at læse, og naar man har gjort det, mindes man fjerne Dage, da man

selv laa i en af de tunge Elevbaade ovre mellem Andebugtens Siv med Stang og Snøre, Shagpipe og Pioneer Brand, herlige Sommersøndageftermiddage, som man aldrig siden har oplevet dem. Gud ved, om man ikke skulde have fortsat med Lystfiskeriet. Se nu til, hvad Rolf Kaarsberg har faaet ud af det!
—frey.

PALMESØNDAG 18. APRIL I SORØ

Phønix-Fonden har ved Soraner-Kammeraters Gaver til de soranske mindrebemidlede Konfirmander været i Stand til i Aar (hvor alt er saa dyrt som ingensinde før) at give ikke mindre end 14 Konfirmationslegater til Konfirmand-Kammerater.

De mødte alle i nye Uniformer paa Kirkegulvet Palmesøndag med hvide Slips og blinkende Phønix-Knapper.

Phønix-Kædens Brødre — ledsaget af enkelte andre Soranere — Murmester *O. Licht*, C. U. D. Baron *von Eggert* og Billedhuggeren *Per Linnemann Schmidt* — var taget til Sorø og overværede Konfirmationen, hvor den gamle Kantate blev fremført smukt under Ledelse af den nye Kantor *Schiøtz*.

Da det var den 18. April nedlagde Kæden ved en lille Ceremoni i Akademihaven en Krans med røde og gule Baand ved Foden af Monumentet for de i vore to slesvigske Krige faldne Soranere. Efter at Direktør *A. Ch. Louw* havde deponeret den smukke Krans, talte Rektor *A. J. West*. Gamle Soranere havde ikke glemt de Kammerater, som gav deres Liv for Fædrelandet. De faldne Kammeraters Navne var her blevet mindet for kommende Slægter af Soranere. Rektor fortalte om en Soraner, som i 1939 havde meldt sig som frivillig i Kampen for Finland. Han var inden Afrejsen taget til Sorø og havde længe dvælet alene ved Mindestenen.

Efter Konfirmationen kørte Kædens Brødre og de øvrige Soranere til Ringsted i Biler og blev atter i Aar modtaget i det gamle Apothek af Soraneren Apotheker *Johan Wengel* og hans elskelige Hustru. Det blev en meget animeret Frokost, hvor *Wengel* modtog et af Phønix-Kædens nye Askebægre med Vaabnet og Devisen: Constantiæ diadema beatitudo og Fru *Wengel* under Jubel blev kaaret som »Sorø-Pige«. Under Frokosten indløb der Telegram med Hilsen fra en af Kædens Brødre, Kommandørkaptajn *Magnus Bojesen*.
Lex.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Det landskendte Valnøddetræ fra omkring Aar 1600 i Museets Have i Sorø er blevet fældet. De sidste Vintres strenge Frost havde været for meget for den gamle Kæmpe, der var gaaet helt ud. Der skulde fire Mand til at spænde om Stammen.
*

Paa Charlottenborgs Foraarsudstilling har Dansk Skulpturforening købt *Jan Buhls* (R. '35) Relief af Orfeus, der spiller for Dyrene.
*

Assistent i Zone-Redningskorpset *Kay Rothe Hansen* (R. '28) har faaet Dyreværnsforeningen „Svalen“s Diplom i Guld.
*

Ny Carlsbergfondet har paa Charlottenborgs Foraarsudstilling købt *Siegfred Neuhaus'* Billede »Ved Sejrbugten«.
*

Læge *Peter Kabell*, Glumsø (S. '92) fyldte 70 Aar den 24. Marts.
*

Kgl. Kassekontrollør og Bogholder ved Sorø Akademi *C. J. Schrøder* fyldte 70 Aar den 23. Marts og er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

I Anledning af den store Brand-Ulykke, som er overgaaet den kendte *Sigtuna Kostskole* ved Mælaren i Nærheden af Stockholm, hvorved 5 Alumner dræbtes, er der gennem Udenrigsministeriet sendt Skolen følgende Kondolence-Telegram:

Sigtuna Skole, Sverige.

Soransk Samfund — Forening af gamle Elever fra Sorø Akademi — udtaler dyb Medfølelse med den store Ulykke, der er overgaaet Skolen og dens Alumnat.

Louw, Næstformand.

*

Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25) er fra 1. April udnævnt til Kontorchef i Statens Bygningsdirektorat.

*

Kioskejer *Otto Schousboe* (R. '28) har som Kollektør for Almindeligt dansk Vare- og Industrilotteri faaet en Præmie paa 200 Kr. for at have solgt samtlige Lodsedler i sin Kollektion gennem hele den 112. Halvaarsserie (1. Oktober 1942—31 Marts 1943).

*

Konsul *Fr. Carl Bendixsen*, Thisted (R. '99) er blevet Medlem af Raadet for Foreningen af fremmede Magters Konsuler i Danmark.

*

Fru Emilie von Späth, f. West, gift med Ekspeditionssekretær *Axel von Späth* (S. '99) døde den 16. Marts.

*

Fru Ellen Hvalsøe, f. Busch, gift med Arkitekt *Vilhelm Hvalsøe* (R. '99) døde den 21. Marts.

*

Oberstløjtnant *G. Brix* (S. '91) fyldte 70 Aar den 30. Marts. Brix var Gymnastiklærer ved Sorø Akademis Skole 1899—1905 og indlagde sig der Fortjeneste ved at reformere Sporten og skabe ordentlige Sportspladser efter Datidens Forhold. Han er Forfatter til Sangen »Ved Baldurs Fødselsdag« (Høje, stærke Aser drage).

*

Politimester i Graasten *Aksel Møller Bjerre* (S. '13) blev ved Landstingsvalget den 6. April indvalgt i Landstinget af Venstre i 5. Landstingskreds.

*

Direktør ved Ny Carlsbergfondet *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09) kunde den 1. April fejre 25 Aars Jubilæum ved Fotografisamlingen paa Charlottenborg. Samlingen blev for 25 Aar siden skabt ved afdøde Mario Krohns Initiativ, og Thorlacius-Ussing var med fra den første Dag. Det er hans store Fortjeneste, at Samlingen er blevet en omfattende og betydelig Institution.

*

Gunnar Knudsen (R. '26) tiltraadte den 1. April Stillingen som adm. Direktør for Danske Tapetfabrikker A/S, der er en Sammenslutning af en Række af Landets førende Tapetfabrikker.

*

Arkivar *Frederik Carl Christian von Haven* (S. '03) fylder den 14. Maj 60 Aar.

*

Reportagechef ved Statsradiofonien *Aksel Dahlerup* (S. '15) er fra 1. April udnævnt til Chef for Statsradiofoniens Reportageafdeling.

*

Murmester *O. Licht* (R. '97) har nu tilendebragt det store Kasernebyggeri ved Jægerspris.

Frøken Gunhild Petersdatter Svegård afgik ved Døden i Sorø den 7. April. Frøken Svegård, der blev 57 Aar, var Datter af den af talrige gamle Soranere kendte, forlængst afdøde Boghandler Svegård, hvis Boghandel paa Storegade hun fortsatte sammen med Frøken Hyldgaard, i hvem hun havde en god Veninde og Støtte. Frøken Svegård havde aldrig selv deltaget i Boghandelens Drift. Den sidste halve Snes Aar af sit Liv var hun syg, og hun havde været senge-liggende siden Jul.

*

Ministeriet for Landbrug og Fiskeri har beskikket Arkitekt *Frederik Vilhelm Kiørboe* (R. '95) til for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. April paany at være Lektor i Husbygning ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

*

Maleren og Radereren *Carl Vilhelm Stubbe Teglbjærg* (R. '10) havde i Aprils første Halvdel en Maleriudstilling hos Fischer & Krarup i Bredgade i København. En Mængde af de udstillede Arbejder blev solgt. Bl. a. erhvervede Kobberstiksamlingen, Statens Museum for Kunst, tre Tegninger.

*

Paa 100 Aars Dagen for Maleren *Kristian Zahrtmanns* (S. '62) lod Soransk Samfund ved Medlem af Bestyrelsen, Landsretssagfører *Jonas Bruun* nedlægge Blomster paa Zahrtmanns Grav paa Vestre Kirkegaard i København. Tillige nedlagdes der Blomster af Repræsentanter for Den frie Udstilling samt af Zahrtmanns Slægt og Venner, hvoriblandt Xylograf *Hendriksen*, Skisreder *Tobiesen* og Soraneren, Maleren *Sophus Danneskiold-Samsøe* (IV. Kl. H. '94).

Paa Ejendommen Grønnegade 28 i Rønne, hvor Zahrtmann fødtes, lod Rønne Byraad opsætte en Mindeplade med Inskriptionen: »Her fødtes Maleren Peder Henrik Kristian Zahrtmann 31. 3. 1843«.

*

Godsejer, cand. polyt. *Ole Ebbe Andersen* (S. '11), Vissinggaard pr. Tønning, fyldte 50 Aar den 7. April.

*

Paaskelørdag viedes i Skovshoved Kirke Frk. Elna Marie Wolmer, Datter af Arkitekt Wolmer, Klampenborg, til stud. jur. *Svend Egon Jensen* (S. '37).

*

Godsejer *Chr. S. Dahl*, Valnæs (S. '93) har tilbudt Dansk Jagtforenings 19. Politikreds at stille Areal og Skytte til Raadighed ved Oprettelsen af en Agerhønsfarm.

*

Skuespiller *Chr. Balslev* (S. '30) er for næste Sæson knyttet til Aarhus Teater.

*

Fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) har oprettet et Legat paa 3500 Kr. Legatet, der bærer hans Forældres Navn, er for »enligtstillede ugifte Personer, der er født i og hører til i Nykøbing Sj.«.

*

Direktør for A/S Frederiksholms Tegl- og Kalkværker, Civilingeniør *H. V. Boserup* (S. '94) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) har faaet et Kunstnerlegat paa 400 Kr. af Ronges Fond.

*

Cand. jur. *Carl Henning Henningsen* (S. '36) er fra 1. April blevet Fuldmægtig hos Kriminaldommeren i Aalborg efter at have været ansat et Par Maaneder paa Dommerkontoret i Lemvig.

SORANER-BLÅDET

28. AARGANG

Nr. 5

MAJ 1943

ROBERT WITT MØLLER

1883 — 15. JUNI — 1943

DEN 15. Juni iaar, paa St. Vitus' Dag, Valdemarsdagen, Genforeningsdagen, runder *Rogert Møller* de 60 Aar og gaar hermed fra det Tiaar, hvori de fleste danske Mænds bedste og virksomste Tid falder, over til den Periode, hvis næste Grænse er »Støvets Aar«, og hvori man har Lov til, hvad ogsaa mange gør, at bakke ud af de mere anstrengende Foretagender og stille glide over i den Hviletilstand, man ofte ærlig har fortjent, men som nogle gyser for — for hvad skal de saa tage sig til og leve for? Det skal straks siges, at til dem hører Rogert Møller vist ingenlunde. Han har været og er endnu en Arbejdets Mand, en af dem, som baade har villet og kunnet overkomme og udrette meget, og som har faaet den bedste Løn for sin Gerning: at det har groet om ham, at der har været Lykke ved hans Arbejde.

Hvad der for os Soranere har særlig Værdi af Rogert Møllers Virksomhed, er hans Ydelse paa det soranske Omraade, men før der tales herom, bør vi dog ganske kort opridse, hvorledes han er naaet frem til 60-Aarsdagen.

Han blev født i København d. 15. Juni 1883 som Søn af Arkitekten, Etatsraad *R. C. Møller*, i en Aarække en af de ledende Mænd indenfor Østifternes Kreditforening, og dennes første Hustru, Fru *Emilie Christine Marie*, født *Witt*. Efter Sommerferien 1896 blev han optaget i 1. Realklasse i Sorø Akademis lærde Skole; sit første Sorø-Aar tilbragte han i Huset hos Frøkenne Flor i Priorgade, og han vedblev at staa i det bedste Forhold til Husets Damer, især den styrende blandt dem, Frøken Augusta, som han var med til at fejre paa hendes 70-Aars Dag i Marts 1926. I 1897 blev han Elev og dimitteredes i 1905 med alm. Forberedelseseksamen. Han var derefter i tre Aar i Købmandslære og fik i det følgende Treaar Uddannelse i

Bagerfaget, afbrudt af fem Maaneders Værnepligtstjeneste i Flaaden; efter at have gjort Svendeprove, nedsatte han sig i 1907 som Bagermester og Leder af den Forretning paa Vesterbrogade Nr. 30, som han driver den Dag idag — med udmærket Dygtighed og til sin store Kundekreds' udelte Tilfredshed. Hans Lyst til ogsaa paa anden Vis at gøre Gavn og være noget for andre, bragte ham snart ind i det sociale Arbejde; i

1918 blev han saaledes Medlem af Bestyrelsen for »Vesterbros Samaritan«, hvis Formand han var fra 1930—37, og hvori han stadig har Sæde. Fra 1920—24 redigerede og administrerede han »Dansk Bager- og Konditor-Tidende« og var fra 1925—35 Revisor i Københavns Bagerlaug; samtidig var han Medlem af Bestyrelsen for Vesterbros Asyl i Istedgade, til Asylet i 1935 overgik til Københavns Kommune, og i Aarene 1925—30 var han Formand for Nævninge-Grundlisterens 1. Kreds i København.

I 1923 sprang han med et ind i aktiv soransk Virksomhed, idet han tilbød Soransk Samfunds Bestyrelse, repræsenteret af Formanden, Professor, Dr. phil. *Erik Schou*, sine bona officia m. H. t. »Soraner-Bladet«, der siden Foraaret havde været ude for haarde Storme, som vel ikke havde hindret dets Udgivelse, men som i ret høj Grad havde rystet dets Økonomi, og hvis Efterdønninger stadig kunde spores. Paa Samfundets Generalforsamling den 13. December bragte Erik Schou Sagen frem og forelagde Rogert Møllers Forslag, som gik ud paa intet mindre, end at han, foreløbig for et Aar, vilde overtage Udgivelsen i Bladets hidtidige Skikkelse og paa de for Samfundet yderst gunstige økonomiske Vilkaar, at han garanterede Bladets Udsendelse indenfor den Sum, det var Samfundet muligt at afse dertil, og saaledes at han afholdt de Udgifter, der vilde medgaa her udover, men paa den anden Side vilde lade Samfundet fuldt ud nyde godt af den Fortjeneste, som kunde opnaas ved hans Administration, der fra hans Side ydedes aldeles vederlagsfrit. Dette var et saa favorabelt Tilbud, udtalte Formanden, at man med stor Glæde havde taget derimod; Ordningen vilde træde i Kraft fra 1. Januar 1924, og der var al Grund til at sige Rogert Møller Tak for hans gode Hjælp. At Generalforsamlingen med kraftigt Bifald og Tilslutning modtog denne Meddelelse, er en Selvfølge!

Naar Rogert Møller kunde stille et saa generøst og dristigt Tilbud og fortsætte med Bladets Administration langt ud over det første Aar — ja genoptage den, efter at det en kortere Tid havde vist sig, at uden ham gik det afgjort *ikke*, saa skyldtes det utvivlsomt et ikke almindeligt Sammenløb af lykkelige Omstændigheder. Han holdt virkelig af sin fordums Skole og af det Samfund, der varetog dens gamle Drenges Interesser; han havde i de umiddelbart forud gaaende Aar skaffet sig Erfaringer om, hvordan saadan et periodisk Skrift skulde ledes, og hvorledes det gennem en energisk Annonceakkvisition var muligt at stampe Midler frem til dets Drift; han havde Lyst til og Mod paa at tage den Opgave op, der her laa for; han havde Raad til at gøre det uden Vederlag og sidst, men ikke mindst: han havde en klippefast Tro paa, at det hele vilde gaa trods alle de Vanskeligheder, der vilde melde sig — og det lod de heller ikke være med at gøre.

Der kom meget kritiske Perioder i Bladets fortsatte Liv, og man gjorde fra Styrelsens Side visse bitre Erfaringer om, hvorledes det kneb, naar man ikke havde Rogert Møllers kraftige Haand paa Styret. Han opdagede snart, paa sin Side, at det var et ikke helt nemt Barn, han her havde faaet med at gøre; det voldte ham baade Ærgrelser, Sorger og Udgifter, som Børn jo nu engang har for Skik at volde dem, der mener dem det allerbedst; men hans Trofasthed, hans Tillid til Barnet, hans Kærlighed til, hvad der nu engang var Barnets Opgave her i Verden, og hans eget brillante Humør og Evne til at klare alle Vanskeligheder slap

aldrig op. Hans økonomiske Indsats for at trykke dets Tilværelse ud i Fremtiden, gav sig sluttelig et saare smukt Udslag ved den Dotation i Legatform paa 16,000 Kr., som han for nogle Aar siden tilsagde Soransk Samfund for derved at danne Grundstammen til et Bladfond, der kunde bære »Soraner-Bladet« sikkert frem; Fondet er ogsaa ad anden Vej vokset og tæller nu over 32,000 Kr., men til det Maal, han selv har sat som det endelige, er der endnu et Stykke igen, og man vil vist ikke paa bedre Maade kunne hædre og glæde Fondets Stifter end ved, naar og hvor Lejlighed dertil gives, at yde sit Bidrag, stort eller lille, til Fondets Vækst.

Naturligvis har ogsaa Bladets Indhold og Stoffets Lødighed Rogert Møllers afgjorte Interesse; den, som har haft med ham at gøre i sin Egenskab af Redaktør — og han har kun slidt to af den Slags i de 20 Aar; den ene er endda ikke slidt helt op endnu! — kan vidne om, at en mere forstaaende, loyal og omsorgsfuld Administrator kan næppe findes. Ogsaa hans Kollegaer indenfor Soransk Samfunds Styrelse, hvori han har haft Sæde siden 1934, kan tale med om et fornøjeligt og frugtbringende Samarbejde. Da han ifjor modtog Dannebrogordenens Ridderkors som Paaskønnelse af sin mangeaarige Virksomhed indenfor Soransk Samfund, var der blandt dets Medlemmer vist kun een Mening om denne Ting: at det var en Udmærkelse paa rette Sted, som endda gerne kunde være kommet noget før! Men selv uden ydre Tegn af denne Art har Rogert Møller sikkert selv kunnet mærke ved mange Lejligheder, hvor taknemmelige hans soranske Kammerater er ham, fordi han har kunnet gennemføre en Konsolidering af det Organ for Soraner-Sammenholdet, der i over et kvart Aarhundrede har vist sin Levedygtighed — blot det var i de rette Hænder.

Naar Rogert Møller nu om kort Tid fylder de tre Snese Aar, vil alle Soranere kunne mødes i Ønsket om, at han maa faa Kræfter og Lyst til i det næste Decennium at fortsætte med sin Administration af »Soraner-Bladet« som hidtil — ivrig, munter, energisk og med usvækket Tillid til, at Bladets Fremtid maa forme sig som en lykkelig Fortsættelse af den Fortid og Nutid, han har skabt og den Dag idag er med til at skabe det.

hgo.

TALE TIL KONFIRMANDERNE VED FESTEN DEN 18. APRIL 1943.

Saa vel i hedensk som i kristen Tid har man i alle Kultursamfund valgt et Tidspunkt i den opvoksende Ungdoms Liv, hvor der sættes et Skel, hvor Barnealderen slutter og den Voksnes Liv begynder. Alderstrinet kan variere lidt, de ledsagende festlige Former, hvorunder det sker, ligeledes, men overalt finder vi dette Træk.

Det er jo kun naturligt, idet det ganske svarer til den Udvikling, vi alle gennemgaar. Hvad man til at begynde med har gjort af Lydighed eller Vane, gøres omkring et givet Tidspunkt ud fra andre Motiver: Trang til at virke med selv, velforstaaet egen Interesse, Trang til at løfte i Flok. — Indenfor vor Kirke kalder man dette Skel for Konfirmationen: den Optagelse i den kristne Kirke, som finder Sted ved Daaben med Forældre og Faddere som Ordførere, bekræfter Konfirmanden efter en Forberedelse, hvor han sættes ind i, hvad denne Bekræftelse indeholder.

Saaledes er det ogsaa sket med det Hold Konfirmander,

vi holder Fest for i Dag, omgivet, som I er, af Jeres Nærmeste og af os, Jeres Lærere, og med Jeres Præst som Deltager i Festen som Udtryk for, at Hjem og Skole og Kirke og Skole gerne vil samarbejde ogsaa paa dette Omraade.

Jeg ved saare godt, at der ved Konfirmationen som ved alt andet, Mennesker sætter i Værk, klæber Ufuldkommenhed og Fejl, men jeg mener at kende Jer saa meget, at jeg tør sige, at I alle har mærket, at der er blevet kaldt paa Jer, at der er blevet rettet en Appel til Jer — ikke af gammel Vane, men for Jeres Skyld og til Jeres Bedste.

I har været vant til at stille Krav og til at øve Kritik, ogsaa overfor Jeres Nærmeste, men om ikke før saa har I i det forløbne Forberedelses Aar lært, at vil I erhverve Jer en begrundet Selvgættelse, ja, vil I kunne se Jeres Medmennesker nogenlunde frimodigt i Øjnene, maa I ogsaa vende Brodden indad.

»Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gøre mod Eder, det gøre I ogsaa mod dem.« — Overhovedet er der nok blevet rokket noget ved Jer — og skabt noget nyt i Jer. ... »Ske Din Vilje, komme Dit Rige« — altsaa ikke vor Vilje og ikke en af os konstrueret Idealverden. ... »Du gør Dig Bekymring om mange Ting, men eet er fornødent.« — »Hvad gavner det et Menneske, om han vandt den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl« — o. a. l. I har længe kendt disse Tanker, men paa det sidste har I vist mærket den Revolution, de rummer. Det er nok gaaet de tænksomme blandt Jer ganske, som da Menneskene maatte opgive Tanken om Jorden som Verdens Midtpunkt og fik den forvandlet til en roterende Kugle af beskedent Omfang og totalt afhængig af den livgivende Sol. — —

Men saa har I ogsaa faaet Øje paa Hjælperen i denne nye Verden: Evangeliet, Christi Lære, ikke formuleret som en Række haandgribelige Sætninger og Bud, men i Christus som en levende Personlighed, et lysende Eksempel, et Ideal, der flittigt og omhyggeligt tilegnet skaber en vaagen Samvittighed, en sund Ydmyghed, en stigende Lyst til at følge ham. — Og naar vi konstaterer vor Viljes Skrøbelighed, vore idelige Tilbagefald, vor Fristelse til at give op eller at afkaste den Byrde, det ogsaa er at følge ham, saa har han ogsaa vist os Vejen: i vort Lønkammer, i Kirken, i Naturen eller hvor vi er Ansigt til Ansigt med ham —: at betro alt, hvad vi har paa Hjærte til ham og den Fader i Himmelen, i hvis Navn han taler. — Følg Christus og kæmp den *Bønnens Kamp*, som D. G. Monrad taler saa gribende om i en af sine Prædikener. Er der vakt noget nyt og stort i Jer, saa hold det fast og bliv det tro.

Dagen idag er først og fremmest Jeres Konfirmationsdag; men den falder sammen med en af vort Folks vigtigste Mindedage: Dybbølsdagen den 18. April.

Da en af vore Delegerede i Paris efter 1ste Verdenskrigs Slutning vendte hjem fra Frankrig, udtalte han, at der var to Ting, der bevirkede, at Danmarks Sag vandt Øre i Paris. Kampen ved Dybbøl og Sønderjydernes nationale Kamp under Fremmedherredømmet — begge Dele!, ikke en blot og bar Kulturkamp, men en militær Kamp efterfulgt af en Kulturkamp. Et lille Folks tapre Forsvar, gennemført i 10 Uger mod stor Overmagt og afsluttet med den for os saa blodige Stormdag — efterfulgt af en lille, fra Moderlandet afskaaret Befolknings trofaste og udholdende Modstand mod Fremmedherredømmet.

Dybbølkampen og Sønderjydernes Kamp hører nøje sammen og taler deres tydelige Sprog i Traad med, hvad jeg lige før har fremført.

Elsker Du Dit Land, maa Du være beredt til at kæmpe for det! — har Du erhvervet et Gode, som Du hænger ved, maa Du være parat til at ofre for at bevare det.

Til Krav hører Pligt, til Kærlighed, til virkelig personlig Overbevisning skal svare Offervilje og Offermod.

3 Dage efter Dybbøls Fald offentliggjorde Christian Richardt et Digt, der viser, hvor Christendom kan højne og lutre Nationalfølelse:

*Hellige Gud!
os og vor Fjende
gav du i Hænde
selvsamme Bud;
lad da i Slaget
Domssværdet ramme,
gør under Braget
Løgnen til Skamme,
Hellige Gud!*

Lad Domssværdet ramme — ogsaa os, hvis vi gør Uret, — gør Løgnen til Skamme, ogsaa hvis blindt Had faar os til at betjene os af Løgn! —

Og i samme Selvprøvelsens Aand følger han til:

*Der er saa lidt af Kærlighed
paa denne kolde Jord,
hvor du har villet saa til Fred,
Blodakset villigt gror;
vi selv har nok at luge bort,
maa bæve for din Dom, —
men hvad fra Arilds Tid var vort,
det maa vi værne om.*

Saaledes former han vort Løsen for Gud og Mennesker! Gid Dagen i Dag for vore Konfirmander maa blive en Indvielse til at blive gode Christi Disciple og gode danske Mænd!

A. J. West.

DEN ORDINÆRE GENERALFORSAMLING LØRDAG DEN 10. APRIL

SORANSK SAMFUND afholdt Lørdag Aften den 10. April sin ordinære Generalforsamling paa Hotel d'Angleterre, hvor der var mødt ca. 60 Medlemmer.

Næstformanden, Direktør A. Ch. Louw, bød velkommen med at udtale følgende:

Kære Soranerkammerater. Hjertelig Velkommen. Efter den Skik, som for ca. 15 Aar siden blev indført af Soraner-Aftenernes Fædre, plejer vi at tænke først og fremmest paa vor gamle Skole. Jeg synes, vi kan gøre det ved at sige, omtrent som en af vore Sydhavs-Digtere har sagt det:

*Og det skal Du vide, Du elskede So'er —
 Du stolte — Du skønne — Du fro,
 min Kærlighed til Dig er stærk — det jeg svar:
 at for Evighed være Dig tro.
 Og naar jeg forbenet og nøgtern og graa —
 fortrolig med Vanheld og Savn —
 har hugget en Hæl og har klippet en Taa
 for Avancementer og Kone at faa —
 forbliver dog helligt DIT Navn.*

Før vi gaar over til Generalforsamlingen vil jeg gerne have Lov til at mindes vor kære Formand, Dommer Knor, der ligger syg i sit Hjem. Jeg synes, at vi allesammen med Tankerne henvendt paa, hvad han har været for os, bør sende ham en Hilsen, og det vil vi da gøre i Morgen ved nogle Blomster, som han kan glæde sig ved. Er man enig heri? (Forsamlingen klappede). Jeg skal derhos paa Bestyrelsens Vegne foreslaa, at vi vælger Overretssagfører, Baron v. Eggers til Dirigent, det har han været flere Gange

før og har gjort det udmærket. Eggers valgtes og konstaterede, at Generalforsamlingen var vedtægtsmæssig indvarslet.

Louw nævnede derpaa de i Aarets Løb afdøde gamle Soranere, hvis Nekrologer har staaet i Soranerbladet. Jeg vil slutte med at sige, udtalte han, som Aage Lind skrev til »Den ukendte Kammerat« i 1922:

»Hver af os fik en Bøg i Sorøs Lunde —
grønnes vort Liv, da grønnes ogsaa den,
faar vi Ve og Vunde —
visner den hen« —

Hver af disse vore Kammeraters Bøge staaer nu visne i Sorø Lunde. Vi bøjer vort Hoved og bevarer dem i kammeratlig Kærlighed. Æret være deres Minde! (Forsamlingen rejste sig).

Aarsberetningen.

Han gav derpaa en Oversigt over Aarets Virksomhed, idet han indledede med en kort Omtale af dettes 17 forskellige Sammenkomster, der alle har været refereret i Soranerbladet.

Til denne Sæsonoversigt tilføjede han: Nu vil jeg gerne samtidig sige, hvilken Virkning har det, og hvordan er vor Status medlemsmæssig set. Forholdet er dette, at vi i Øjeblikket har 4 Æresmedlemmer, 16 livsvarige Medlemmer, 681 Seniorer her i Hovedforeningen og 210 Juniorer. 51 Seniorer og 6 Juniorer i Jydsk Afdeling. 37 Seniorer og 5 Juniorer i fynske Afdeling. Det er ikke mindre end 1010 Medlemmer, hvortil kommer 62 fra 1941 Holdet og 74 fra 1942, hvilket giver et Medlemsantal paa 1146. Jeg gratulerer Generalforsamlingen til, at vi efterhaanden er blevet en Forening af et saadant Format, langt ud over hvad andre Elevforeninger kan præstere. Det er en Tilvækst i de sidste 5 Aar paa 522 Medlemmer. (Bifald.)

Af Bestyrelsesmøder har der været afholdt 6; og saa har der været afholdt en hel Del Udvalgsmøder, som jeg ikke skal trætte Dem med.

Indenfor Bestyrelsen har vi jo forskellige arbejdende Udvalg. Der er saaledes et lille Udvalg, der bestaar af Sorgenfrey og mig, et saakaldt Kondolence- og Gratulationsudvalg. Paa Deres Vegne, mine Kammerater, lykønsker vi de af vore Soranerkammerater, der passerer »runde Tal« — bestemte »Milepæle« — eller som har opnaaet en eller anden Anerkendelse, Embede eller Begunstigelse. Jeg kan betro Dem, at disse Skrivelser, som vi sender, altid modtages med den største Glæde, fordi de er et Udtryk for, at der er en usynlig og velvillig Kreds udenom den Kammerat, som i Øjeblikket maaske er glad for et eller andet, der er lykkedes for ham. Og det glæder ham maaske særligt, at han gennem vor beskedne Skrivelse mindes om, at denne kammeratlige Kreds eksisterer og ser venligt paa hans Fremskridt — eller hvad han nu maatte have opnaaet.

Saa er der et Udvalg, som De alle kender, *Bladudvalget*, bestaaende af Formanden, min Ringhed, *Rogert Møller* og *Sorgenfrey Hansen*, samt efter Supplering vort Æresmedlem *Licht*, som vi har bedt være os behjælpelig med disse Sager. Der er jo etableret det særlige »Soranerbladets Fond«, som nu er meget stort og er lige ved at naa op til de 30.000 Kr., og for at gøre dette Fond saa stort som muligt, for at konsolidere Bladet, startede vi en særlig Indsamling. Det har De set i Soranerbladet, og flere har herom faaet en Henvendelse direkte. Jeg har været med til nogle Indsamlinger i dette Land, og jeg er ikke overvældet over Resultatet, der kun blev godt og vel paa 5000 Kr. Jeg finder dog Anledning til at takke varmt de mange prominente Soranere, som vi henvendte os til og bad anbefale denne særlige Indsamling. Det var meget smukt at læse om den Interesse og Kærlighed, de havde for Soranerbladet, som vi, der ser hinanden engang imellem, maaske ikke værdsætter saa meget, som de, der bor ude paa Landet.

Med Hensyn til selve Bladet har De lagt Mærke til, at det har gennemgaaet en Ændring i Udseendet. Vi har faaet en ny Ordning med Bogtrykkerfirmaet »Selandia«, som ledes af to Soranere. Firmaet har Eneret til Tegning af Annoncer, mod at det leverer Bladet i den Skikkelse, hvori det nu foreligger.

Jeg finder Anledning til særlig at takke *Rogert Møller*,

som ogsaa denne Gang har vist megen Interesse og megen Energi med at faa dette bragt i Orden, og jeg haaber nu, Soranerbladet herigennem kan se en rolig og god Fremtid i Møde, ikke mindst under den gode Redaktion *Sorgenfrey Hansen* har etableret.

Jeg havde det Job at fremstille det, som vi kalder *Indeks soranus*. Bogen udkom ifjor, og er en samlet Fortegnelse over Soranerbladets Indhold gennem 25 Aar. Jeg er taknemmelig for den Omtale, den fik i Soranerbladet. Fra forskellige Bibliotekers Side har vi faaet mange Komplimenter, og Rigsdags-Bibliotekar Elberling, som udgiver *Avisaarbogen*, var ogsaa meget anerkendende. De, der interesserer sig for soranske Forhold, har herigennem en »Hovednøgle« til at komme ind i mange Spørgsmaal.

Med Hensyn til den saa ofte efterlyste *Matrikel*, vil jeg sige, at der blev i sin Tid af *Olrik* lavet en Afskrift af Skolens Elevprotokoller. Den Matrikel, som her blev udarbejdet over Eleverne, gaar kun til 1932, og den har Bestyrelsens Medlemmer til deres Disposition. Det er 2 store Kasser med Kartotek kort, hvor man kan orientere sig med Hensyn til hvem, der har været Elever paa Sorø, og deres Forældre. *Rasmusen* er i Øjeblikket ifærd med at føre denne Matrikel a Jour fra 1932 til Dato.

De spørger maaske, skal denne Matrikel ikke udgives? Det vilde være en meget kostbar Foranstaltning, og jeg er jo heller ikke sikker paa, at den har saa stor Interesse i videre Kredse.

Imidlertid er der ogsaa gjort et betydeligt Arbejde for en *biografisk Matrikel* med videre Udformning af, hvad Eleverne senere maatte være blevet til. Her mangler dog en Del, men der er nu nedsat et Udvalg, som snart skal afgive Indstilling til Bestyrelsen om hele dette Matrikelsspørgsmaal.

For imidlertid at imødekomme en Trang hos Medlemmerne til at orientere sig med Hensyn til *de levende Medlemmer* af Foreningen, har *Rogert Møller* ladet fremstille en *samlet Fortegnelse over Medlemmerne af Soransk Samfund*, og den vil nu blive fremlagt her i Aften, og Medlemmerne kan saa se den efter. Navnene er optaget i Bogstavorden, og de bedes da efterse, om Optagelsen for deres Vedkommende er rigtig, og eventuelt med Blyant foretage de mulige Ændringer, der bør gøres. Disse Medlemsfortegnelser vil blive sendt rundt og blive fremlagt hos Direktør *Rasmusen*, Redaktør *Sorgenfrey Hansen*, *Rogert Møller* og mig her. Endvidere i Odense hos Direktør *Suhr Henriksen*, i Aarhus hos Landsretssagfører *Kall*, i Sorø hos Købmand *Hee*, i Rønne hos Journalist *Geert Jensen*, Bornholms Tidende, samt hos Landsretssagfører *Vedel*, Nykøbing paa Falster.

Naturligvis har vi ogsaa varetaget det vigtigste Arbejde, som vi i Øjeblikket mener er Soransk Samfunds Opgave i denne Mørketid: *Understøttelsesfondens Arbejde*.

Gennem *Understøttelsesfonden* er der uddelt 5180 Kr., som rentefri Laan og 280 Kr. som Gaver. Laanebeløbet er fordelt mellem 25 forskellige Soranere med Beløb mellem 75 og 500 Kr., og saaledes at en stor Del har faaet tildelt omkring 300 Kr. med Udbetaling paa 30 Kr. om Maaneden, hvilket giver relativt meget Arbejde. Gavebeløbet er uddelt til 3. Blandt Laanerne er saavel unge som ældre og saavel Realister som Studenter.

Valdemar Petersens Legat er efter Fundatsen givet til 3 unge Realister.

200 raske gamle Soraneres Fond, hvor der kun i Aar var 1400 Kr. til Rådighed, blev af en gammel Soraner ved Gave forøget med 800 Kr., og vi havde derefter den Glæde at kunne tildele ikke mindre end 17 Legater til 7 Dimittenter fra 1941—1942. Der har været en Del af disse unge pæne Mennesker for at sige Tak for Legatet, en Tak, jeg lader gaa videre til *de raske gamle Soranere*, der har stiftet dette Legat, og ikke mindst til nævnte Donator.

For første Gang i mange Aar er det lykkedes at faa optaget en *Bevilling paa Finansloven* til Støtte for gamle Soranere. Kurator *Korsgaard* var os behjælpelig hermed, og vi er meget glade og taknemmelig for, at dette er sket. Denne Hjælp paa 3000 Kr. var i høj Grad tiltrængt, thi det var ikke morsomt, at en rig gammel Institution som Sorø Akademi sparkede sine afgaaede fattige Elever ud i den kolde Sne — bogstaveligt talt, for der er nogle, der har maattet tage Snekastningsarbejde for at klare Dagen og Vejen, og der fandtes en lang Række af Statsskoler, der havde Legater til deres afgangne Elever.

De 3000 Kr. blev uddelt i 9 Legater, — men der var 44 Ansøgere. I Aar har vi søgt om 10.000 Kr.

Vi er meget glade for hele dette Understøttelsesarbejde,

og retter en særlig Tak til *Clausen* for det meget omsorgsfulde og brydsomme Arbejde, han har med at være ofte maanedlig Bank for de unge, som maa gaa op til ham for at hente Pengene, at de kan faa deres rette Anvendelse. Det er ikke noget lille Job, han har her.

Som Rosinen i Pølseenden endnu en Ting. Jeg vil gerne paa *Otriks* og egne Vegne overlevere Soransk Samfund *Manuskriptet til den nye Sangbog*.

Det er endeligt blevet samlet sammen, og det har været temmeligt besværligt. Denne Sangbog bliver den 4' Samling. Ingen af de Sange, der findes i 3' Samling, findes her, det vil blive en *supplerende* Sangbog med mange udmærkede og nydelige Digte og Sange.

Det bliver nu Bestyrelsens Sag at tage under Overvejelse, hvorledes den kan faa Penge til Trykning af denne Sangbog, saa den inden alfor længe kan overleveres til Medlemmerne.

Jeg er hermed færdig med denne Beretning, og jeg mener, at vi i Stilfærdighed og Beskedenhed kan sige, at vi har efterkommet Lovens § 1 og gennemført Formaaalsbestemmelserne saa godt vi kunde, i en Mørke-Tid, hvor meget har været saa vanskeligt. (Bifald.)

Baron v. *Eggers*: Er der nogen, der ønsker Ordet i Anledning af den aflagte Beretning?

Diskussion om Beretningen.

Direktør *Gunnar Knudsen*: Direktør *Louw* var inde paa Trykningen af Soranerbladet. Trykning af Medlemslisten har vi savnet ganske forfærdeligt.

Det vil være rart, om Trykningen af Sangbogen ikke sker paa samme Maade som Trykning af Medlemslisten. Der har været en Mand rundt til gamle Soranere og tegnet Annoncer til denne Medlemsliste. Vi, der har med Soranerbladet at gøre, ved, at denne Mand har tegnet mange Annoncer, saaledes at det maa give et vældigt Overskud til Vedkommende, der laver denne Medlemsliste, et Overskud — som ikke gaar i Soraneres Lommer — men gaar til ganske uvedkommende Mennesker, og Listen er endda ikke kommet endnu. Da der blev rørt lidt ved Soranerbladet, vil jeg lige oplyse, at bagved »Selandia« staar to gamle Soranere, og jeg kan endvidere sige, at Overskud bliver der sandelig ikke foreløbigt. Det kan lige køre rundt, og det kan det knap nok, men det er gjort af Hensyn til Soranerbladet. Jeg vil gerne sige en Tak til Grosserer *Badse Winther* for det Arbejde, han har gjort med at tegne Annoncerne.

Rogert Møller: Længe inden jeg kendte Dem, var det paa Tale med Medlemslisten, der var ikke dengang noget Ønske om, hvem der skulde trykke den. Jeg skulde staa til Ansvar for, at det kom til at løbe rundt, og den Ordning, jeg har truffet, kan jeg forsvare. Jeg tænker ikke, man har taget Arbejdet for mine smukke Øjnes Skyld, men for at tjene noget ved det — og selvfølgelig, skal der i Fremtiden trykkes noget, bliver det »Selandia«, der skal lave det. Jeg vil anbefale, de Herrer her, at jo mere man støtter »Selandia«, jo mere støtter man Soranerbladet.

Michelsen: I Efteraaret engang blev jeg besøgt af en Mand, der tegnede en Annonce til 20 Kr., den skulde komme til Nytaar, men jeg har heller ikke set den endnu.

Redaktør *Schøning*: Med Hensyn til den Matrikel, som *Louw* omtalte, vil jeg lige udtale, at for 10 Aar siden var den paa Tale, for 3 Aar siden spurgte jeg *Clausen* om den, og han svarede, at nu var den paa Trapperne. Man har opgivet den oprindelige Tanke at lave en Matrikel, men kun at udarbejde den som en ren talmæssig Matrikel. Hvorfor prøver man ikke paa at alliere sig med Mennesker, som kan lave en saadan?

Sven Clausen: Det tænkte jeg nok, *Schøning*.

Jeg vil gerne have Lov til at uddybe det en lille Smule. Det er fuldstændig rigtigt, at der for 10 Aar siden blev talt om en Matrikel. Men det er 2 forskellige Matrikler. Den Matrikel, der var Tale om dengang, *Otriks* Matrikel, blev af den da siddende Bestyrelse vedtaget at skulle trykkes, og da dette kom frem, satte jeg mig straks stærkt herimod, thi jeg kunde ikke se, hvad Interesse det kunde have at trykke Navnene paa Elever og Forældre, naar der ikke kom en eneste biografisk Oplysning. Jeg kunde ikke indse, at det var andet end at smide Pengene ud af Vinduet med en saadan Liste. Det var imidlertid et meget værdifuldt Arbejdsmateriale, der laa i denne Matrikel, og derfor enedes man om at lade den afskrive i 4 Eksemplarer, saadan at der altid vil være et Eksempel til Raadighed for den Soraner, der ønskede at gøre Brug af den til et eller andet Formaal.

Saa kan den udlaanes. Hvis man blot ønsker at slaa op i den, kan man henvende sig til Rasmusen.

Saa blev Tanken videreført, og Dr. *Magnussen* og under tegnede arbejdede med Planen, og paa et Bestyrelsesmøde i 1935 blev forelagt Udkast til Skemaer til Medlemmerne til Brug ved Udgivelse af en saadan Matrikel. Vi gjorde et virkeligt rationelt Stykke Arbejde, men saa gik *Magnussen* ud, og jeg kom atter væk fra det. Saa fik *Lauge Lauridsen* Matriklen at køre med. Scenere fik *Mogens Poulsen* Matriklen, og han blev hæppet vældig op — men det blev alligevel ikke til noget. Bestyrelsen blev saa i 1940 udvidet med *Tholl*, og han var en meget omhyggelig og meget dygtig Mand, han satte sig ind i Sagerne og sagde, det skal gøres rationelt, og saadan og saadan. *Tholl* blev imidlertid syg, og mange andre Forhold kom til at spille ind, og endelig vidste man ikke, hvorledes man skulde faa Penge til at faa den trykt. Nu er der paa Foranledning af Næstformanden nedsat et Udvalg, der i Løbet af kort Tid skal fremkomme med Forslag til en Ordning af dette Matrikelsspørgsmaal.

Jeg vil blot sige, at Bestyrelsen har prøvet paa at faa denne Matrikel lavet, og nu haaber vi, at Arbejdet vil bevirke, at der kan komme Facon paa den virkelige Udvikling af Sagen, saa vi engang ad Aare kan faa en virkelig biografisk Matrikel.

Baron v. *Eggers*: De gamle Soranere, der før Soranerbladet kom, modtog Soransk Tidsskrift, fik i dette Tidsskrift flere Biografier, og skal der laves en Matrikel, saa skal det være en biografisk Matrikel, det var ogsaa Meningen i sin Tid.

Rasmusen: Forholdet er det, at Matriklen kun indeholder Elevens Nummer paa Skolen, Navnet og Forældrenes Navne, og hvor han er født, men intet om, hvad der senere er blevet af ham. Det vil være et stort Arbejde at fremskaffe Biografier, og det vil tage mange Aar.

Da ikke flere ønskede Ordet godkendtes Beretningen.

Regnskaberne.

Direktør *Rasmusen* oplæste Regnskabet for Soransk Samfund og udtalte:

Jeg vil endvidere oplyse, at vi har Restancer paa 2353 Kr., der skyldes de forskellige vanskelige Forhold, idet mange Medlemmer, som sidder paa Færøerne, Grønland, Amerika og andre Steder, jo er afskaaret fra at sende Kontingenterne. Det er Beløb, som nu løber paa 3' Aar, og ganske naturligt bevirker, at Restancerne kommer saa højt op. Men siden denne Opgørelse er lavet, kan jeg oplyse, at vi er kommet ned paa ca. 2100 Kr. Med Hensyn til den temmelig store Indtægt, der har været i 1942, saa skyldes den jo den gode Fremgang Foreningen har haft, idet vi pr. 24. Februar 1942 kun havde et Medlemstal paa 1038, medens vi pr. 2. Januar 1943 havde 1146.

Med Hensyn til Holdet 1941, vil jeg gerne sige, at 54 % af Studenterne har allerede meldt sig, og 75 % af Realisterne. Jeg ved ikke, om der er nogen, der ønsker nærmere Oplysninger med Hensyn til Udgifterne.

Redaktør *Schøning*: Jeg vil gerne spørge, hvorledes Posten 1917 Kr. til Soranerbladet skal forstaas, og Telefonudgiften paa 193 Kr.

Direktør *Rasmusen*: For nogle Aar siden blev der truffet den Overenskomst med Bladfonden, at der hvert Aar skulde betales et Beløb paa 1000 Kr. til Konsolidering af Bladfonden, medens Restbeløbet er det, Soransk Samfund betaler aarligt til Bladet 800 Kr. plus et Tillæg til eventuelle 4 Sider. Med Hensyn til Telefonudgiften, saa er det Sekretæren, der har haft en Telefon, ligesom vi har betalt en Omstillingsklokke til Formanden i dennes private Lejlighed.

Der blev derefter givet Decharge for Regnskabet.

Prokurist *Clausen* aflagde Regnskab for Understøttelsesfonden. Jeg vil først anholde en Udtalelse af vor Næstformand, der udtalte, at det var et »brydsomt Arbejde« med Understøttelsesfonden. Det er ikke brydsomt, tværtimod meget opmuntrende. Det kan godt være, at det tager nogen Tid, men i brydsom ligger noget byrdefuldt, og det er det slet ikke.

Jeg vil gerne herfra rette en Tak til den Soraner, der har givet en Gave paa 1000 Kr. til Understøttelsesfonden, det var den bedste Julegave for mig. Der var 44 Ansøgere om Legater af de 3.000 Kr. fra Ministeriet, hvoraf der kun kunde tildeles 8—9 en Hjælp, saa det var en kærkommen Gave, da de 1000 Kr. kom med Anmodning om, at de maatte blive brugt til Hjælp for værdige Ansøgere. Fra de 5, der hver fik 200 Kr., skulde jeg bringe en hjertelig Tak. De faldt

alle paa et meget tørt Sted. Det i Aar udbetalte Beløb til Laan er det største Beløb, der nogensinde er udbetalt i Laanfondens Historie.

Paa et Spørgsmaal, om der blev købt Obligationer til de meget høje Kurser paa Obligationer under disse vanskelige Aar, skal jeg tilføje, at jeg ikke kan ligge inde med saa stor Kassebeholdning. Jeg skal købe Obligationer, naar der bliver udtrukket saadanne. Regnskabet salderer med den største Saldo, noget Regnskab i Understøttelsesfonden endnu har opvist.

Om Debitorerne vil jeg gerne sige, at der muligvis er nogle usolide imellem, men jeg anser det ikke for at være over et Beløb af ca. 1000 Kr. Det er vanskeligt at sige, hvordan de Unge vil komme frem, men mit Indtryk er, at Forholdene i og for sig er blevet bedre med Aarene, der synes i hvert Fald nu at være mere Energi end dengang jeg læste.

Clausen aflagde derefter *Regnskabet for de gamle Soraneres Jubilæumsfond*.

Med Hensyn til Posten under Formue Debitorer 420 Kr., saa er denne Debitorpost paa Jubilæumsfonden og Kreditorpost paa Understøttelsesfonden, idet Understøttelsesfonden nemlig i 1941 maatte laane disse 420 Kr. af Jubilæumsfonden. Det er lidt fjollet, at Understøttelsesfonden skal betale Pengene tilbage til Jubilæumsfonden, da Pengene her er indsamlet til Støtte for Understøttelsesfondens Arbejde, og derfor vil jeg meget nødig tilbagebetale dem, og jeg søger derfor her om Tilladelse til at faa Gælden eftergivet af Jubilæumsfonden.

Murmester *Licht*: Jeg er den eneste endnu levende af dem, der i sin Tid startede Jubilæumsfonden, saa hvis det spiller nogen Rolle, at jeg skal give Tilladelsen, saa er den givet.

Herefter blev Gælden til Jubilæumsfonden fra Understøttelsesfonden eftergivet.

Endvidere aflagde Clausen *Regnskabet for 1942 for fhv. Handelsskoleejer og -bestyrer Valdemar Petersens Legat* og udtalte:

Den hævede Sparekassebog stammer fra Begyndelsen, hvor Valdemar Petersen henlagde et bestemt Beløb, der skulde anbringes i Obligationer, og man fik dengang et Beløb paa 62 Kr. tilovers, og det blev da af Undervisningsministeriet højtideligt erklæret ved en Paategning paa Sparekassen, at Beløbet ikke kunde bruges til andet end Køb af Obligationer, og da der saa nu blev udtrukket Obligationer, og Fundatsen har den Bestemmelse, at der skal skaffes andre Obligationer for udtrukne Obligationer, saa var der en oplagt Lejlighed til at slippe af med denne Sparekassebog, saa den kom ud af Verden. Der blev desværre ved Udtrækningen af Obligationer og Køb af andre en lille Difference, der foraarsagede et Tab.

Der gaves Decharge for disse Regnskaber.

Soranerbladets Regnskab blev derefter forelagt af *Rogert Møller*, der ogsaa forelagde Driftsregnskabet for Soranerbladets Bladfond.

For begge Regnskaber blev givet Decharge.

Budgettet for 1943 fremlagdes af Direktør *Rasmusen*: Beholdningen var pr. 1/1 756 Kr. 01 Øre. Restancerne pr. 31/12 2397 Kr., hvoraf forventes at indgaa 1200 Kr. Kontingenter anslaaes til 8.080 minus Afgift til Afdelingerne 480 Kr., ialt 7.600 Kr., og med Tilskud fra Jubilæumsfonden og diverse Indtægter forventes en Beholdning i 1943 paa 10.181 Kr. 01 Øre.

Direktør *Rasmusen* anførte derefter, hvorledes man anslog de forskellige Udgifter i Aarets Løb, og hvis det holdt, skulde man ende med en Beholdning paa ca. 800 Kr., men det var jo meget svært at lægge et Budget i dette Samfund.

Baron *v. Eggers*: Det kan kun glæde mig, at vi ikke overskrider et Budget.

Redaktør *Schøning*: Hvad skal der gives 900 Kr. for til Bladet?

Direktør *Rasmusen*: Som jeg sagde tidligere, søger vi at konsolidere Bladet, uden at De mærker det.

Budgettet godkendtes.

Valg af Medlemmer til Bestyrelsen.

Dirigenten: Direktør *Rasmusen*, Sorgenfrey Hansen, Clausen og Madelung skal afgaa efter Tur. De er villige til at modtage Genvalg. De blev genvalgt.

Kall i den jyske Afdeling afgik ligeledes efter Tur, og hans Genvalg blev sanktioneret af Generalforsamlingen.

I Stedet for *Tholl*, der har maattet trække sig tilbage paa

Grund af Sygdom, har Bestyrelsen suppleret sig med Landsretssagfører *Jonas Bruun*, der vil blive siddende i den Periode, for hvilken *Tholl* var valgt. Man vilde gerne have Generalforsamlingens Sanktion paa denne Supplering. Denne blev givet.

Bay og Møllerup genvalgtes som Revisorer, og Bankassistent *Wagner* og Dr. *Guðmund Magnussen* som Revisor-suppleanter.

— Resten af Referatet maa af Pladshensyn vente til et følgende Nummer.

DØDSFALD

Politimester *Aksel Rudkjøbing* indlagdes Mandag d. 19. April paa Sygehuset i Odder, hvor han straks kom paa Operationsbordet, lidende af en fremskreden Blindtarmsbetændelse. Tilsyneladende slap han godt fra Operationen, men nogle Dage efter meldte der sig andre Vanskeligheder, saa det ikke var ham muligt at tage Næring til sig. Mandag Morgen den 26. April Kl. 9 afgik han ved Døden. Begravelsen foregik fra Odder Sognekirke Fredag den 30. April.

Aksel Rudkjøbing var født den 8. September 1887 i Frederikssund som Søn af Skoleinspektør *Carl Theodor Rudkjøbing* og Hustru *Susanne Nikoline, f. Hegelund*. Han indkom i Sorø Akademis Skoles III studerende Klasse efter Sommerferien 1902 og forlod den i 1906 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Da han havde taget juridisk Embedseksamen, traadte han ind i Politietaten og havde ved sin Død i flere Aar været Politimester i Odder. »Aarhus Stiftstidende« skrev i Nekrologen over ham bl. a.:

Han begyndte som Politibetjent i København, blev senere Politiasistent i Esbjerg, og i 1934 overtog han Politimesterembedet i Odder efter *d'Auchamp*. Han har her udført et betydeligt Arbejde, præget af Dygtighed og indgaaende Indsigt i tjenstlige Funktioner. Det maa sikkert i stor Grad tilskrives, at han begyndte sin Politigerning fra Bunden. Hans jævne og elskværdige Indstilling over for alle kan ogsaa føres tilbage til den Tid, da han som menig Betjent tog sin haarde Tørn.

Det er ikke let at varetage en Politimesters Gerning og samtidig blive populær; for Politimester *Rudkjøbing* lykkedes det saa godt, at man vist kan sige, han ingen virkelige Uvenner havde. Embedet, der for et Aarstid siden rykkede op i første Lønklasse, lagde stærkt Beslag paa Politimesteren, ikke mindst efter at han ogsaa skulde varetage en Luftværnschef's Opgaver. Men han gik til de mange nye Forordninger med godt Humør, og skete det, at han tog fejl i en eller anden Betragtning, var han ikke bange for at vedgaa det.

Langt den største Del af hans Embedsforretninger faldt i Ning Herred, og det var ham derfor en særlig Glæde, at man netop havde indviet en ny og moderne Politistation i Viby.

Politimester *Rudkjøbing* havde mange gode personlige Egenskaber, og hans præsentable Skikkelse gjorde ham til en værdig Repræsentant for Etaten. Megen Medfølelse vil paa Egnen samle sig om hans Hustru (*Marie Rudkjøbing*), der i flere Aar har været svagelig, samt om Ægteparrets to Børn, en Søn, der er ansat ved Københavns Observatorium, og som i sin unge Alder er ved at skabe sig et Navn som Astronom, og Datteren, der har lært Landbrug og nu ejer en lille Gaard i Pederstrup ved Malling.

Politimester Rudkjøbing blev for kort Tid siden dekoreret med Ridderkorset.

*

TANDLÆGE i Nykøbing paa Falster *Jørgen Perch-Nielsen* afgik ved Døden den 30. April. Begravelsen fandt Sted i Stilhed.

Jørgen Perch-Nielsen var født den 22. Maj 1909 i Glostrup som Søn af daværende Trafikkontrollør, senere Stationsforstander i Nykøbing F. *Fritz Perch-Nielsen* (udm. 2. R.' 90. død 9.12.1934) og Hustru Ingeborg, f. Hansen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1923 og forlod den i 1927 med Studentereksamen af den nysproglige Retning. I 1930 tog han Tandlægeeksamen og søgte yderligere Uddannelse i Schweiz. Hjemkommen blev han Tandlægeassistent i Esbjerg og købte i 1933 Tandlæge *Olaf Sørensens* Praksis i Nykøbing F. Hans Start var lovende. Han havde af sine Professorer paa Tandlægeskolen Lov for stor Dygtighed, og med sit friske, sympatiske Væsen forstod han at sælge sin Kunst, saa at han i Løbet af faa Aar fik en betydelig Praksis, og alt tydede paa en smuk Karriere i Tandlægekunsten. Han var passioneret Jæger og var som en stor, glad Dreng, naar han kunde tage en lille Ferie og i Autoen smutte til Vestjylland for at gaa paa Jagt.

Men for faa Aar siden begyndte Nerverne at svigte. Det var som om noget i hans unge Sind var bristet. Dog syntes det i de sidste Maaneder, som om han havde rettet sit Helbred op.

Foruden sin gamle Moder efterlader *Jørgen Perch-Nielsen* sig en Hustru *Mille Perch-Nielsen*, f. *Andreasen*, samt en Broder, Forvalter *Tage Perch-Nielsen* (R.' 21). Hans Farbrødre var Soranerne *Proprietær Gustav Perch-Nielsen* (udm. 3. R.' 89, død 11. November 1934 paa Klippingegaard), og Købmand i Sandved *Felix Perch-Nielsen* (R.' 88), død i Sandved 9. November 1941).

FRATERNITAS SORANA'S¹ SOMMERSTÆVNE

FRATERNITAS SORANA indbyder alle, der sympatiserer med Sammenslutningens Formaal, til Sommerfest i Mern Præstegaard fra 15.—17. Juni med følgende Program:

Valdemarsdag. Kl. 19,15: Middag. Velkomst, Orientering ved *Krog-Meyer*. — Kl. 20,30: Foredrag af *Jens Juul Sørensen*: Soranere, jeg mødte. — Derefter The og Generalforsamling.

Onsdag den 16. Juni. Kl. 9: Morgenbord. — Kl. 10: Morgenandagt. — Kl. 10,30: Foredrag af *Aksel Dahlerup*. — Kl. 12,15: Frokost. — Kl. 14—18: Udflugt pr. Vogn eller Cykle til Høvdingsgaard, Petersværft, Petersgaards Skove og Mønbroen. Kaffe paa Kalvehave Færgegaard. — Kl. 18,15: Middag. — Kl. 20: Gudstjeneste i Mern Kirke ved *P. Nedergaard*. Confirmationscantaten synges.

Torsdag den 17. Juni. Kl. 9: Morgenbord. — Kl. 10: Morgenandagt. — Kl. 10,30: *Mogens Christophersen* indleder en Samtale om Emnet: Privatskriftemaal — et forsømt Naademiddel. — Kl. 13: Frokost. Afslutning.

Morgenandagterne holdes af (nævnt i Lovsangorden): *Ebbe Christiansen* og *H. P. Stubbe Teglbjærg*. (Ændringer i Programmet forbeholdes).

Vi beder enhver Deltager gøre sit til, at alt maa forløbe saa festligt som muligt. Tag din Viv med, hvis du har én, og medbring selv godt Humør! — endvidere for jer begge:

Lagner, Haandklæder, Tobak og Sæbe samt Brød-, Smør- og Sukkermærker (subsidiært 50 g Sukker pr. Døgn).

Prisen for hele Opholdet sættes atter i Aar saa lavt som til 16 Kr. pro persona, heri indbefattet alle Udgifter for Ophold og Fortæring inden for Præstegaardens Mure. Sæt til Side, hvad du kan, for at komme. Mern ligger slet ikke saa forfærdelig fjernt fra Omverdenen (kun 8 km Syd for Præstø, fra Næstved en god Times Rejse med dansk, med »Stød«-Brænde opfyret Tog). Bagage kan sendes forud (Adresse: Mern). Samme vil da sandsynligvis forefindes paa Aastedet, naar man kommer.

Indmeldelser sker til *Jens Juul Sørensen*, Postkonto Nr. 8312, Bregninge pr. Svendborg, saa vidt muligt inden den 1. Juni. Til samme bedes Aarscontingent: 1 Kr., sendt saa snart som muligt..

Altsaa: paa godt Gensyn paa Valdemarsdagen i Aar!

Paul Nedergaard. *Jens Juul Sørensen.*
Olaf Krog-Meyer.

Man kommer med Tog fra København Kl. 14,41 via Næstved til Mern Kl. 18,45 eller pr. Cykle over Fakse, en vidunderlig smuk Tur langs Præstø Fjord. Vest fra med Tog fra Slagelse Kl. 14,51, i Næstved Kl. 16,18. Hjemrejse vil kunne finde Sted med Tog fra Mern Kl. 14,50, i København Kl. 18,45 (Hurtigtog fra Næstved). Vest paa videre fra Næstved Kl. 17,33, i Slagelse Kl. 18,50.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 8. Marts har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Gert Bransmark-Pedersen, Esbern Snaresvej 1, Sorø. (R. 1940).

Disponent *J. D. Lawaetz*, Vejen. (S. 1932).

Revisorassistent *Ib V. Reinhardt*, Nr. Søgade 25 B, 1. (S. 1932).

exam. pharm. *N. F. Bundgaard*, Østerbrogade 52. (R. 1939).

Forpagter *Viggo Bojesen*, Liselund, Sorø. (R. 1897).

*

Vi minder om, at den nye Medlemsliste indtil Juni Maanedes Udgang er fremlagt til Revision og Korrektur hos de i forrige Nummer meddelte Medlemmer af Soransk Samfund.

*

Ib Brask Nielsen (R.' 28) er fra 1. Maj ansat som Forretningsfører i Firmaet *Jens Fogh, Skive*, autoriseret Ford Forhandler.

*

Kaptajn *P. Kisbye* (R.' 12), hidtil 3. Regiment, Nyborg, er fra 1. Maj ansat som bombeteknisk Sagkyndig Officer ved Statens civile Luftværn i Aarhus.

*

Om kort Tid kommer 2. Del af »En gl. Skibslæges Erindringer«, Prof. *A. G. Drachmann*. »Min Rejse gennem Livet« i Serien: *Svundne Tider* (H. Hagerups Forl.) udgivet af *Carl Dumreicher*, *H. Topsøe-Jensen* og *H. G. Orlík*, hvoraf 1. Del kom lige til Jul.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. III R.' 01) er atter i Aar Arkitekt ved Bellahøjdyrskuet med tilhørende Udstilling i Anledning af Københavns Kommunes 500 Aars Jubilæum.

*

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Nordahl Svendsen* er af Undervisningsministeriet beskikket til Medlem af Eksamenkommissionen til Afholdelse af mundtlig Studentereksamen for Privatister i Eksamensterminerne Maj—Juli og September i Aar.

Et meget trofast Medlem af Soransk Samfund, Redaktør *Hans Schøning* (S.' 11) fyldte 50 Aar den 11. Maj. Schøning var i sin Tid Bestyrelsesmedlem i Soransk Samfund.

*

Fhv. Civildommer i Viborg *J. C. Tolderlund* (S. '74) og fhv. Provst *V. E. L. Haagen-Müller* (S. '82) døde den 8. Maj. Deres Nekrologer vil fremkomme i et følgende Nummer.

*

Kirurgen, Overlæge *Jørgen Stürup* (S. '00), der for kort Tid siden paa Grund af Alder tog sin Afsked fra Amtssygehuset i Lemvig, hvor han havde været Overlæge siden 1915 og var ualmindelig respekteret og afholdt for sin store Dygtighed og sine udmærkede personlige Egenskaber, vil trække sig helt tilbage til Privatlivet. Han har meddelt Indenrigsministeriet, at han er ophørt at virke som Læge. Overlæge Stürup er flyttet til København og har nu sit Hjem i Stockholmsgade.

*

Oberstløjtnant *C. F. Kryssing* (4. Kl. '07), der i 1941 var Kommandør for Frikorps Danmark, er blevet forfremmet til SS-Standartenführer, svarende til Oberst, og er nu ansat i Staben for et SS-Armékorps.

*

Rektor *A. J. West* er af Undervisningsministeriet beskikket til midlertidig at beklæde Stillingen som Formand for Censorerne ved Københavns Universitets filosofiske Fakultet og Aarhus Universitets humanistiske Fakultet.

*

A/S C. A. Qvade & Co. i Maribo fejrede 1. Maj 100 Aars Jubilæum. Købmand *V. Knudsen* (R. '05) er administrerende Direktør.

*

Aarhus Universitets Lærerforsamling har valgt Professor, Overlæge, Dr. med. *Bent Andersen* (S. '20) til Lærerforsamlingens Sekretær.

*

Dansk-nordisk Ungdomsforbunds Afdeling paa Sorø Akademis Skole havde den 28. April om Aftenen arrangeret et Møde i Festsalen med Foredrag af Rektor *Bernhard Hansen*, Duborgskolen i Flensborg om Emnet »Fra Ejderen til Flensborg Fjord«. Gymnasiast *Ejnar Olesen* takkede for Foredraget.

*

Fru *Ellen Schierbeck*, Datter af Overretssagfører *William Lund*, er i Søllerød Kirke blevet viet til Formanden for Soransk Samfunds jyske Afdeling, Landsretssagfører *Chr. Richardt Kall* (S. '16), Aarhus.

*

Arkitekt *Ib Marcussen* (R. '34) viedes den 19. April i Holmens Kirke til Frk. *Karen Jordan*, Søster til *Ole Jordan* (S. '36).

*

Læge *Aa. G. Lauritzen* (S. '99) kunde den 1. Maj fejre 25 Aars Jubilæum som Jernbanelæge.

*

Fhv. Fabriksinspektør, cand. polyt. *Carl Johan Ottesen* (IV Kl. II. '85) fyldte 75 Aar den 2. Maj. Ottesen er Forstander for Udstillingen for Arbejderbeskyttelse paa Nørrevold og fik i Anledning af Fødselsdagen af de Institutioner, der er knyttet til Udstillingen, overrakt sit Portræt, malet af Maleren *Franz Henriques*.

Fhv. Forsøgsleder ved Landbohøjskolen, cand. polyt. *Emil Holm* (R. '79) fyldte 80 Aar den 3. Maj.

*

I Artiklen »Valfart til Hauch's Grav i Rom« i Soranerbladets forrige Nummer stod der gentagne Gange ved en Trykfejl *Cestins Pyramide*. Der skulde have staaet *Cestius' Pyramide*.

*

Kassekontrollør og Bogholder ved Sorø Akademis Kontor *E. J. Schrøder* er efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget med Pension fra 30. April.

*

Tandlæge *P. O. Pedersen* (S. '28) er blevet korresponderende Medlem af Det svenske Tandlægeselskab og af finsk Tandlægeforening.

*

Direktør *D. G. Diemer* (R. '25) er Bestyrelsesmedlem i det nydannede Aktieselskab »Hovedstadens Ejendomsselskab«, hvis Kapital er paa 2,5 Mill. Kr.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. III R. '01) er blevet Medlem af Foreningen for Boghaandværkets Repræsentantskab.

*

Landstingsmand, fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) lod sig sidst i April indlægge hos Professor *Morville* til Operation for en Skulderlidelse.

*

Direktør for Akts. Slagelse Træskofabrik *C. G. Kjerulff* (S. '12) og Hustru, f. *Binder*, fejrede Sølvbryllup d. 30. April.

*

Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen*, R. af D. (S. '05) er udnævnt til Dannebrogsmænd.

*

I det paa Forlaget Codan udkomne Værk om Dannebrog gennem Tiderne, betitlet »Vort Flag«, har Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00) skrevet Afsnittet om »Dannebrog i Udlandet«.

*

Kommuneskolelærer, cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersen* (S. '92) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Skovbrugsstuderende *Matz Lorenzen* (S. '37), Søn af Skovrider *Fritz Lorenzen* (R. '07), Sorø Akademis 1. Skovdistrikt, har taget Forsteksammen med 1. Karakter.

*

Arkitekt *Vilhelm Hvalsøe* (R. '99) fyldte 60 Aar den 23. Maj.

*

Direktør *Alfred Wiboltt* (R. '80), Nakskov, fyldte 80 Aar den 17. Maj.

*

Følgende gamle Soranere har af Carlsbergfonden faaet Understøttelser til videnskabelige Arbejder:

Cand. mag. *Gunnar Knudsen* (S. '05), Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09), Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06), Professor, Dr. phil. *Ragnar Spærck* (S. '14), Dr. phil. *A. Fr. Bruun* (S. '20) og Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* (S. '82).

SORÅNER-BLÅDET

28. AARGANG

Nr. 6

JUNI 1943

VED JOHN KNOX' BAARE

den 19. April 1943

ET lykkeligt Liv varer et Antal Dage; men et godt Navn bestaar evindeligt!

Saaledes lyder et Ord fra det Gamle Testamentes Ordsprogstale.

Et lykkeligt Liv — et godt Navn! Heri rummes en stor Rigdom. Begge disse Værdier synes mig oplevet og vundet af Dommer *John Knox*.

Med Undren og Tak har han talt om, at der var bleven givet ham saa meget godt under hans Livsløb, og da han nu laa og følte, at Sygdommen var alvorlig og krævede Taalmodighed, sagde han stille: »Vi maa jo tage imod det, der bliver os beskikket af Gud.«

Hans Billede fra de helt unge Aar staar saa lyst og kønt. Jeg véd, hvor inderligt han var knyttet til sit Barndomshjem og præget af dets Kærlighed og gode Aand. Siden fik han Lov at opleve Lykken i næsten 50 Aar i sit eget Hjem, der blev en forstaaende Støtte for hans Livsgerning. Den blev en Udfoldelse af de Aandens og Hjertets gode Gaver, der var ham skænket, som var vokset deres sunde Vækst, og som modnedes gennem en Ungdomstid, der var præget af Flid og Sans for Livets ægte Værdier.

Om denne Livsgerning er der talt og skrevet af de deri kyndige, som i varme og sanddru Ord skildrer Knox' Personlighed som det indtagende Menneske, den retfærdige, billigtænkende Dommer med Trang og Evne til at forstaa Mennesker paa den skaansomme Maade, som kun en klar og helstøbt Personlighed formaar det — som den bramfri danske Mand med det aabne Blik for vort Lands skønne Natur og med Trang til at frede om dens Værdier, en Trang, han fik virkeliggjort gennem et personligt Arbejde — og som Vennen med den aldrig svigtende Trofasthed mod alt det, som »ædle kalder Livets Lyst«. Han hørte til dem, som Biblen kalder »de trofaste i Landet«.

Der gives én af Israels gode Konger et Eftermæle, hvori det hedder, at »alt hvad han tog fat paa vedrørende Tjenc-

sten i Guds Hus eller Loven eller Budet for saaledes at søge sin Gud, det gjorde han af hele sit Hjerte, og det lykkedes for ham.« Der tænkes vel særligt paa hans Forhold til den højeste, og der siges, at gennem det altsammen gik en Stræben efter at søge sin Gud; men naar jeg er kommen til at tænke paa dette Ord, er det, fordi der heri er noget, der samler det ledende og afgørende i Knox' inderste Liv og hele Virke, nemlig dette med en levende Ansvarsfølelse overfor Gud og Mennesker, at handle ud af hele sit Hjerte, og naar det lykkedes for ham, ligger Forklaringen i, at hele hans Hjerte var i hans Gerning.

Det gjaldt ogsaa hans Trofasthed mod vor gamle Skole i Sorø. Han var den udmærkede Elev og den noble Kammerat; jeg erfarede det som hans Sidemand i 5 Aar; jeg mindes aldrig et uvenligt Ord imellem os. Han gjorde sin Skole Ære og holdt den i Ære siden som den virksomme Formand og Fører i *Soransk Samfund*, hvor han vil savnes dybt og vil mindes med Tak, hvilken Tak jeg er bemyndiget til at udtale paa Soransk Samfunds Vegne. Faa har som han i Gerning vist, hvad der staar i vor skønne Skolesang: »Jeg véd et Sted, som jeg har elsket længe, dets Navn skal aldrig i mit Hjerte dø.« »De Blomster, han dér har funden, blev til Frugter, hvor han vandred' hen.«

— Men det hedder, at selv et lykkeligt Liv varer kun et Antal Dage; der er Tal paa vore Dage, og en Gang kommer den sidste, som det nu er sket her, hvor Taalmodigheden og Bæreevnen hos ham selv og hans Kære i den sidste Tid har haft sin alvorlige Prøve at bestaa.

Der er jo en Vemodstone i dette »et Antal Dage«, og saa er det, som der rækkes efter noget, der naar ud over Dagenes Tal, og der standses ved »et godt Navn«.

John Knox vandt et godt Navn i dyb Forstand, og i dette gode Navn rummes mange kære Navne, der betegner, hvad han var som Mand og Far i sit Hjem, hvilket er skrevet dybt og uforglemmeligt i hans Kæres Hjerter, som den be-

tydelige Personlighed i sin Gerning og som Ven overfor os alle. Det smukke Minde vil vi bevare Livet ud.

Maaske siges det lidt stærkt i det gamle Ord, at et godt Navn bestaar evindeligt, naar vi dog véd, at vore Navne glemmes, mens Aarene ruller og skiftes om paa Jord; men der er ét Navn, hvorom det gælder fuldt ud; det er vor Frelser, Jesu Navn, Navnet over alle Navne — I det, som hans Navn betyder, er det store Haab givet for den, som vilde være tro, »saa er der Land bag Dødens dunkle Strømme, saa er der Vej igen til Livets Træ, saa er der Haab for vore bedste Drømme, saa er der Gensyn i Guds Naades Læ.«

I dette Navn befaler vi da hans Sjæl til Guds Fred og Hvilen dér efter den lange Arbejdsdag nu, da hans Kraft var brudt; vi ønsker den bedste Trøst for alle hans Kære i Hjemmet og Slægten med Guds Fred over alle dyrebare Minder.

Chr. Winther.

BESTYRELSEN

Soransk Samfunds Bestyrelse har konstitueret sig som følger:

Fungerende Formand, Næstformanden Direktør A. Ch. Louw, R., Dm. p. p., Laxegade 2—4, København K, Telefon: Central 1823 og 1290.

Administrator af Soranerbladets Fond og Soranerbladet: Bagermester Rogert Møller, R., Vesterbrogade 30, København V, Telefon: Central 2740.

Formand for Laane- og Understøttelsesudvalget: Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Dagmarhus, København V, Telefon: Central 5745.

Kasserer: Direktør Alfred V. Rasmusen, Vesterport 103, Meldahlsvej 2, København V, Telefon: Central 8229.

Sekretærer: Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. Johs. G. Madelung, Admiralgade 21, 3. Sal, København K, Telefon: Palæ 1207 y, og Landsretssagfører Jonas Bruun, Bredgade 38, København K, Telefon: Central 7214.

Redaktør af Soranerbladet: Redaktør, cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tranevej 10, 4. Sal, København NV, Telefon: Taga 6515.

Formand for Soransk Samfunds jyske Afdeling: Landretssagfører Chr. Richardt Kall, Østergade 3 b, Aarhus. Telefon: Aarhus 160 og 130.

Formand for Soransk Samfunds fynske Afdeling: Direktør P. Suhr-Henriksen, Nyborgvej 18, Odense. Telefon: Odense 2070.

Laane- og Understøttelsesudvalget bestaar af: Clausen (Formand) og Rasmusen.

Bladudvalget af: Rogert Møller (Formand), O. Licht, Louw og V. Sorgenfrey Hansen.

Udvalget for Fester og Sammenkomster af: Louw (Formand), Rasmusen, Madelung og Bruun.

Gratulations- og Kondolenceudvalget af: Louw og V. Sorgenfrey Hansen.

FINANSUDVALGET I SORØ

Medlemmerne af Folketingets Finansudvalg med Formanden, Folketingsmand Holger Larsen, i Spidsen aflagde den 19. Maj Besøg i Sorø for at tage forskellige Forhold paa Sorø Akademis Skole i Øjesyn og blive sat ind i Udvidelsesplanerne. I Mødet deltog Undervisningsminister Højbjerg Christensen, Departementschef Graae og Kurator Korsgaard.

Rektor West oplyser til »Sorø Amtstidende«, at den egentlige Anledning til Finansudvalgets Besøg var for at se, hvad man har faaet for de ca. 90,000 Kr., som er bevilget

til Moderniseringen og Sikringen af Akademiets Bibliotek. Det indre er bragt i Orden, saaledes at det nu kun er den ydre Facade, der mangler Oppudsningen. Udvidelsesplanerne drejer sig iøvrigt om en Omordning af Akademiets Musæum, saaledes at dette fremtidig kun skulde forbeholdes Samlingerne og anvendes ved Undervisning i Biologi, Zoologi og Geografi, mens der vis a vis Gymnastikbygningen paa »Store Plads« skulde bygges en ny Bygning med Lokaler til Fysik- og Kemiundervisningen samt indeholdende 4 Klasseværelser. Der er samtidig Ønsket om at faa udvidet Gymnastikbygningen, saaledes at der bliver bedre Rum til Omklædning, og tillige at faa selve Gymnastiksalen udvidet betydeligt og med en fast Scene til Skolekomedie. Salen skulde der- ved blive saa stor, at den kunne rumme »os selv« og den Kreds, som ellers kommer til Foredrag paa Akademiet. Man var ogsaa ude at se paa det Areal paa den nære Flom ved Filosofgangen og Banevej, hvor det nu er Hensigten at faa lagt den nye Sportsplads, hvortil der vil blive udarbejdet Plan af Akademigartner, Lektor Georgsen, mens det er overdraget Professor Gottlob og Akademiets Arkitekt Laurrup Larsen at udarbejde Planer til Bygningerne. Naar Planerne er udarbejdet, vil de blive forelagt Ministeriet, og man haaber, at det vil fremme Planerne, og at Rigsdagen vil godkende dem.

DØDSFALD

Provst V. E. L. Haagen-Müller døde den 8. Maj i sit Hjem i København. Begravelsen foregik fra Vejby Kirke den 13. Maj. Provsten, der blev 79 Aar, faldt i Februar og brækkede sit ene Ben. Efter to Maa- neders Hospitalsophold kom han hjem, men vedblev at være sengeliggende, og Kræfterne ebbede langsomt ud.

Victor Emanuel Lauritz Haagen-Müller fødtes den 1. Maj 1864 i København som Søn af Viktualiehandler Mathæus Müller og Hustru Ane Marie, f. Thomsen. Faderen var født i Vejby gamle Præstegaard, hvor Farfaderen, Dr. phil. Jeremias Müller, havde været Præst. Efter Sommerferien 1879 blev Victor og hans yngre Broder Edvard Thomas Jeremias Müller Elever i Sorø Akademis Skole, og deres Forældre flyttede til Slaglille, hvor Faderen købte en Gaard. Da Sønerne skulde studere ved Universitetet, flyttede Forældrene atter til Hovedstaden, og Faderen blev Bagermester og Husejer paa Frederiksberg. Victor forlod Sorø Akademis Skole med Studentereksamen i 1882 og blev theologisk Kandidat i 1888. I de følgende Aar var han personlig Kapellan til Haarlev og Himlinge, Repræsentant i Arbejderforeningen af 1860, ordineret Kapellan pro loco til Herfølge og Sædder, Pastor vicarius til Albæk og Voer, Sognepræst til Albæk og midlertidig Bestyrer af Voer Sognekald og Provst for Dronninglund Herred. Den 29. Oktober 1908 udnævntes han til Sognepræst til Vejby og Tibirke og tog sin Afsked i 1934.

I dette Embede var vor afdøde Skolekammerat ualmindelig afholdt, og han gjorde et stort Arbejde, ikke blot paa det kirkelige, men ogsaa paa mangfoldige andre Omraader. Han var nemlig en meget energisk og i mange Forhold levende interesseret Mand. Det sagdes om ham, at han samtidig beklædte ikke mindre end 13 Formandspladser. Det skyldtes saaledes udelukkende ham, at Helsingø-Tisvildebanen gennemførtes, og han var Formand for dens Bestyrelse fra Starten til 1933 og derefter til 1941 Direktør for Banestrækningen. Af hans mange andre Hverv kan nævnes: Bestyrelsesformand for Ungdomshjemmet »Godhavn« og

Tilsynsraadsformand for Unnerupgaard Ungdomshjem, Bestyrelsesformand i Frederiksborg Amts Værgeraadsforening, Bestyrelsesmedlem i Danmarks Turistforening, Formand for Grundejer- og Turistforeningen for Tisvilde og Omegn, Formand for Menighedsraadene i Vejby og Tibirke Sogne, Formand for Skolekommissionen, Medlem af flere Legatbestyrelser o. m. a. Disse Hverv var ikke Sinecureposter. Han røgtede dem alle med enestaaende Punktlighed og Akkuratesse, mødte til alle Generalforsamlinger og havde selv Dirigentklokken med i Lommen. For Udsmykning og Istandsættelse af Vejby og Tibirke Kirker udrettede han ogsaa meget. Han var aldrig i sin Embedstid syg og tog aldrig fri nogen Søndag. Ved sin retskafne, aabne og hjertelige Færd vandt han mange personlige Venner i sine Sogne. Han var Ridder af Dannebrog.

Den nu afdøde Provst ægtede den 18. Oktober 1893 i Karise Elisabeth Caroline Andreasen, f. 10. Marts 1870 i Præstø som Datter af Forpagter paa Tryggevælde Christian Jørgen Andreasen og Hustru Johanne Caroline, f. Wentzel. Fru Haagen-Müller og Ægteparets tre Børn overlever ham. Datteren Eva er gift med Proprietær Troels Lund, Annissegaard. Sønerne er de to Soranere, Maleren *Christian Victor Kragballe Haagen-Müller* (S. '13) og Kunsthandler *Otto Lauritz Haagen-Müller* (udm. 4. Mel. '14). Hans Broder *Edvard Thomas Jeremias Müller* (S. '84) var ogsaa Præst og døde 3. Oktober 1933 i Horsens.

★

Et Medlem af Slægten Tolderlund, der i sin Tid sendte saa mange Drengene til Sorø, fhv. Civildommer i Viborg *J. C. Tolderlund* døde efter faa Dages Sygdom den 8. Maj i sit Hjem i Hellerup. Bisættelsen fandt Sted fra Bispebjerg Krematoriums store Sal Onsdag den 12. Maj.

Johan Christoffer Tolderlund var født den 27. Marts 1856 paa Søgaard i Kipleve Sogn i Aabenraa Amt som Søn af Soraneren, Forpagter *Edvard Actoni Tolderlund* (udm. 1. April 1837, død i 1907) og Hustru Caroline Sophie, f. Denker (d. 1903). Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1868 og forlod den i 1874 med Studentereksamen. I Sommeren 1880 blev han juridisk Kandidat, var derefter Volontør i Københavns Overpræsidents Sekretariat, 2. Byfogedfuldmægtig i Odense, 1. Byfogedfuldmægtig i Kolding, Fuldmægtig ved Hads Herred, udnævntes i 1900 til Borgmester og Byfoged i Viborg, i 1911 til Herredsfoged i Middelsom-Sønderlyng Herreder og blev ved Retsplejelovens Ikrafttræden 1919 udnævnt til Civildommer i Viborg, et Embede, hvorfra han tog sin Afsked i 1932.

Tolderlunds Virke var paa ethvert Omraade stærkt præget af en gennemført Punktighed og Samvittighedsfuldhed. Arbejdsdagen var altid meget lang, thi den Indsats han øvede, var først og fremmest et Udtryk for, hvad han personligt lagde i Arbejdet. De kommunale Forhold i Viborg havde hans store Interesse, og i den Tid, han ledede Byraadets Forhandlinger, blev betydelige Opgaver løst, f. Eks. Opførelsen af Elektricitetsværket. En Sag, hvis gunstige Udfald for Viborg, Tolderlund havde haft den største Indflydelse paa, var Flytningen af Hedeselskabets Kontor. Alle, der kom i nærmere Forbindelse med Civildommer Tolderlund, vil huske ham som den ranke, retlinede Mand, der udviste en udpræget Oprigtighed i Forholdet til andre Mennesker. Han lagde aldrig Skjul paa sine Me-

ninger og kunde med Varme forfægte, hvad han ansaa for rigtigt. Dette kom saaledes stærkt frem, naar Talen var om sønderjyske Spørgsmaal. Tolderlund var Sønderjyde, og hans Samfundsopfattelse bestemtes først og fremmest af nationale Hensyn, og ud fra dette Hensyn vurderede han altid Tingene i Tidens Debat. I sine yngre Aar deltog han meget interesseret i Livet indenfor Soransk Samfund, af hvis Bestyrelse han var Medlem fra 25. Marts 1876 til 11. December 1880, de tre sidste Aar som Sekretær.

J. C. Tolderlund, der var Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, ægtede den 4. Marts 1890 Helga Valborg Jensen, f. 7. December 1871 i Odense som Datter af Direktør for Markfrøkontoret i København, Grosserer Jens Ludvig Jensen og Hustru Kristine, f. Hansen.

Tolderlund mistede for nogle Aar siden sin Hustru, og dette i Forbindelse med den ældste Søn, Dommerfuldmægtig Georg Tolderlunds Død efter en Operation, mærkede den gamle Mand. Han efterlader sig en Søn, Overbetjent Viggo Tolderlund, København, og en Datter, der bor i Australien. En Dattersøn er Kaptajn i Generalstaben M. Boisen. Hans Brødre er den tidligere Formand for Den almindelige danske Lægeforening *Holther Adam Tolderlund* (S. '89), *Ferdinand Valdemar Tolderlund* (udm. II R. '76) og *Carl Edvard Sofus Tolderlund*, død som Elev i Sorø den 9. September 1873. Hans Farbrødre var Landfysikus *Carl Emil Tolderlund* (S. 1832, død 14. August 1898 paa Frederiksberg) og Sognepræst i Middelfart *Julius Ferdinand Tolderlund* (S. 1832, død 1. November 1869 i Middelfart). En Søn af Carl Emil var Kontorchef i Landmandsbanken *Otto Vilhelm Emil Tolderlund* (S. '65, død 2. September 1933 i København).

★

Kaptajn *Kay Harald Holck* afgik efter længere Tids Sygdom ved Døden den 4. Juni og bisattes i Stilhed. Kaptajn Holck, der blev 64 Aar, var Søn af forlængst afdøde Overførster paa Vallø F. S. Holck. Han blev Premierløjtnant i Aaret 1900 og traadte i 1902 udenfor Nummer for fra Oktober Maaned dette Aar i fire Aar at være Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole, hvor han afløste Sergent Soelberg i denne Stilling. Elever fra hine Aar vil huske Holck som en smuk og beleven Officerstype. Da han forlod Sorø, traadte han igen ind i Hæren og ansattes ved 30. Bataljon i Aalborg. I 1913 udnævntes han til Kaptajn og Kompagnichef ved 19. Bataljon i Viborg. Senere kom han til 21. Bataljon i København og tog i 1931 sin Afsked. Fra 1923—29 var han Sekretær i Invalideforsikringsretten og blev derefter Regnskabsfører og Arkivar i Sundhedsstyrelsen. Holck, som var Ridder af Dannebrog, efterlader sig Hustru samt en Søn og en Datter.

FODBOLDKAMPEN 30. MAJ

Uafhængig af Soransk Samfunds Stortur til Sorø d. 30. Maj rejste en lille Skare gamle Soranere derned for at spille den traditionelle halvårlige Fodboldkamp mod Eleverne. Resultatet blev en Sejr paa 2—1 til de gamle, hvilket ikke giver noget Billede af Styrkeforholdet. De gamle havde hele Spillet og burde have vundet med 12—0, men dels var Reservemaalmanden paa Skolens Hold fænomenal og ofte meget heldig, og dels tog Maalstænger og Overligger af for en hel Del brandhaarde Skud. Skolens ordinære Maalmand gik ud efter ca. 10 Min. Spil efter et ublidt Sammen-

stød med Jorden under en flot Redning. *Aage Sund* scorede i 1. Halvleg, der endte 1—0; i anden Halvleg ragede en Back, liggende paa Jorden, Bolden til sig med Haanden, *Sund* scorede paa Straffesparket. Et enkelt »Lynangreb« overraskede de gamles Maalmand, der blot markerede, hvor Bolden var gaaet ind, 2—1. I anden Halvleg havde Skoleholdet 5 Angreb, mens Bolden ellers befandt sig i umiddelbar Nærhed af Skolens Maal, det var beskæmmende for de gamle, at Sejren ikke blev større. Adjunkt *Blem* var Kampens udmærkede Dommer, og følgende deltog paa de gamles Hold:

Torben Madsen,
Borge Laursen, Moesgaard-Kjeldsen,
Rohde, G. Geertsen, J. Gengel,
E. G. Petersen, J. Larsen, J. W. Jørgensen, Sund, P. Petersen.

Efter Kampen var vi Skolens Gæster ved Kaffebordet i Spisesalen. Hjemrejsen foregik med samme Tog som Soransk Samfund, hvilket yderligere forøgede Dagens Udbytte af Glæden over at se gamle kendte Steder og — — Ansigter.

T. G.

GENERALFORSAMLINGEN 10. APRIL

(Fortsættelse af Referatet)

Fortsættelse af det i Majnumret paabegyndte Referat af Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling den 10. April følger hermed. Til Behandling forelaa et af Læge *A. Skovgaard* og 12 andre Medlemmer indsendte Forslag til Ændring af Soransk Samfunds Vedtægter. Dirigenten gjorde opmærksom paa, at Forslaget var tilstillet Bestyrelsen inden 15. Marts og derfor ifølge Vedtægterne skulde til Behandling. Han tilføjede, at der fra Direktør *A. V. Rasmusen* m. fl. var indsendt et Underændringsforslag.

Læge Skovgaards Tale.

Læge *Skovgaard*: Naar jeg er fremkommet med dette Forslag, skyldes det en Opfordring fra anden Side. Det der er det væsentlige i dette Forslag, er Spørgsmaalet om Formen for Valg af Formand i vort Samfund. Naar jeg gik med til at fremkomme med dette Forslag, var det først og fremmest, fordi jeg var klar over, at der netop paa det valgte Tidspunkt ikke kunde ligge nogen Art af Brød i Forslaget, thi selvom dette Forslag vilde blive vedtaget, vilde vi alle alligevel med Akklamation have genvalgt vor nuværende Formand, ogsaa efter den nye Form, og saa meget mindre Brød var der i det, som Formanden ikke var paa Valg denne Gang. Jeg synes, at den Diskussion, der har været om dette Spørgsmaal, har været berettiget, og at det har været paatrængt i alle Tilfælde at faa Sagen taget op til Undersøgelse. Det stemmer ikke med Forholdene i 1943 og navnlig ikke med en saa stor Organisation, at man vælger Formand paa den Maade, hvorpaa det hidtil er sket, og derfor synes jeg, at man maatte prøve en Ændring. Jeg satte mig saa ind i Lovene, som de var, og efterhaanden som jeg kom ind i dem, blev jeg endnu mere klar over, at der maatte ske en Ændring. Disse Love er saadanne, at jeg vil vove den Paastand, at de overhovedet ikke har nogen lov-mæssig Form. Det er saadan, at Begrebet Formand for Soransk Samfund ikke nævnes med et Ord i Lovene, der staar end ikke i Lovene, at Bestyrelsen skal vælge en Formand. Alt det, Bestyrelsen har haft at rette sig efter, er en Lovsætning, lydende saaledes: Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne mellem sig. Det er alt, hvad der staar, og det har Bestyrelsen ogsaa gjort, og paa en udmærket Maade, men det er jo denne Bestyrelse, vi nu har. Man ved jo ikke, hvad man kan faa ad Aare. Mentaliteten blandt Mennesker forandres jo i betydelig Grad. Man ved ikke, hvad man kan vente sig af kommende Bestyrelser. Bestyrelsen fordele selv Forretningerne imellem sig, det vil sige, at Bestyrelsen kan vælge en Formand for sig, den har ikke Spor Mandat til at vælge en Formand for Soransk Samfund. Bestyrelsen kan vælge en Formand for et enkelt Møde, den kan bestemme, at dens Medlemmer vil være ligestillede allesammen, og det kunde maaske være meget godt. En andet, mindre væsentlig Ting — det har ikke nogensomhelst Brød mod den siddende Bestyrelse og den Supplering, der nu er sket — er at Medlemmerne er handicappet, og det er principmæssigt ikke rigtigt. Vi er her allesammen Kammerater, og det allerbedste vilde være, at vi ingen Love havde, men det en Utopi. Bestyrelsen er ogsaa stærkt handicappet ved Valget af Formand, den skal vælge en Mand indenfor sin Midte, men hvis dens Medlemmer har Indtryk af, at der er en, der

ønsker at blive Formand, saa vælger de maaske ham, i Stedet for en de hellere saa. Dette er en Svækkelse for Bestyrelsen og en Svækkelse med Hensyn til, hvem der skal være Formand i Soransk Samfund. Det har navnlig en meget stor Betydning, at man faar valgt den rigtige Mand til at være Formand, den rigtige Soraner, om hvem man virkelig kan samle sig.

Derfor er disse Forslag fremkommet, og da jeg saa gik i Gang med disse Spørgsmaal, var der andre enkelte Punkter, som jeg syntes trængte til en Revision. Jeg vil ikke i nogen Grad postulere, at jeg har fundet det rigtige eller valgt det rigtige, og netop da vi nu har en Lejlighed til at overveje, om det er noget Vrøvl, jeg siger, eller om der muligvis skal staa noget andet, mente jeg, at det var bedst at fremkomme med Forslaget, og jeg skal tillade mig at gaa det igennem.

Det første Forslag er en Ændring af § 1, idet jeg har foreslaar et nyt Stykke 3:

»Bestyrelsen kan med Godkendelse af en Generalforsamling nægte en Person Optagelse eller udelukke et Medlem fra Medlemsskab. Bestyrelsen kan dog uden Generalforsamlingsbeslutning udelukke Medlemmer, der er i Kontingentrestance for mere end et Aar. Derudover kan Forslag om Eksklusion gennem Bestyrelsen fremsættes af 20 Medlemmer; det skal da fremsættes for næste Generalforsamling. Bestyrelsen kan foreslaa og Generalforsamlingen vedtage Udnævnelse af Æresmedlemmer.«

Selv om vi er en Kreds af Kammerater og gode Kammerater, synes jeg navnlig ogsaa der med Henblik paa den stærke Forskydning, der eventuelt kommer i Mentaliteten, burde staa en Bestemmelse om, at man kan nægte en Person Optagelse, og at man eventuelt kan ekskludere. Selvfølgelig skal Bestyrelsen ikke gøre det eneraadigt. Generalforsamlingen skal give sit Samtykke. Jeg har foreslaaet, at 20 Medlemmer kan foreslaa Eksklusion, thi der kan jo foreligge det, at Bestyrelsen ikke har Øje for en bestemt foreliggende Situation. Saa er der Spørgsmaalet om Æresmedlemmer. Er det rigtigt, at Bestyrelsen vælger Æresmedlemmer, eller skal Generalforsamlingen gøre det? Det rigtigste er, at Generalforsamlingen gør det. Jeg vilde meget nødig personlig sidde og være Æresmedlem, hvis jeg kun var udpeget af 4—6 Mennesker, medens der var en stor Række af misfornøjede udenfor. Jeg vilde saa hellere, at Forslaget var blevet nedstemt paa en Generalforsamling.

Et Medlem: Det kan man ikke have Diskussion om paa en Generalforsamling.

— Det behøver man heller ikke. Jeg er selv Dirigent i et af vore store videnskabelige Selskaber, hvor der bliver foreslaaet Æresmedlemmer. Der kan ikke være Diskussion om Personen, der kan kun stemmes Ja eller Nej. Det er ganske anderledes betryggende, naar Æresmedlemmer er valgt i Kraft af en Generalforsamlingsbeslutning, og det er jo ogsaa saaledes, at naar en Bestyrelse kommer med et saadant Forslag, ved den ogsaa, hvorledes Generalforsamlingen vil stille sig til det.

Saa er der en lille Ændring til § 2, som jeg synes maa ske: »hvortil alle . . . har Adgang« udgaar, og i Stedet sættes »hvortil Bestyrelsen kan indbyde Ikke-Medlemmer«.

Den Pasis, hvortil alle, der har Ret til at blive Medlemmer, har Adgang, kan jeg ikke rigtig være med til. Hvis

vi vedtager den foreslaaede Ændring i § 1, saa er der ingen, der har Ret til at blive optaget.

Ændring til § 6: Der indsættes som nyt Punkt c) »Valg af Formand for 2 Aar«, og nuværende Punkter c og d ændres til d og e.

§ 7: »50« ændres til »20«. Jeg kan godt huske, da dette med 50 blev vedtaget. Argumentet var dengang, at vi ikke kunde have en tilfældig lille Flok, der kom rendende og forlangte en Generalforsamling indkaldt. Det er alligevel svært, thi Medlemmer, der bor i Provinsen, og som af en eller anden Grund ønskede at foranstalte en saadan Generalforsamling, vil næsten umuligt kunne blive 50.

Jeg henstiller, at det bliver overvejet, om disse 50 ikke kan ændres til 20.

§ 9: Ordene »eller dets Opløsning« udgaar.

Jeg foreslaar derefter denne helt ny Affattelse af § 10:

»Bestyrelsen bestaar af en Formand og 7 Medlemmer, hvoraf 2 som Regel skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og 2 skal være Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger, henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør hver Afdeling for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingen til Generalforsamlingens Afgørelse. Hvert andet Aar afgaar Formanden og 3 af Bestyrelsens Medlemmer, hvert andet Aar 4 af Bestyrelsens Medlemmer. Første Gang bestemmes Afgangen ved Lodtrækning. Genvalg kan finde Sted. Afgaar Formanden eller Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, vælges ved næste Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af vedkommendes Valgperiode. Bestyrelsen har Pligt til at stille Forslag til Valg af Formand og Bestyrelsesmedlemmer. Medlemmerne kan paa Generalforsamlingen stille Forslag til Valg af Bestyrelsesmedlemmer (dog ikke for de 2 Afdelingsrepræsentanter); men Forslag til Valg af Formand skal indgives til Bestyrelsen inden 15. Marts eller inden 3 Uger før ekstraordinær Generalforsamling underskrevet af 10 Medlemmer, som skal have sikret sig, at den foreslaaede er villig til at modtage Valg. Alle Forslag til Valg af Formand skal meddeles i Dagsordenen.«

Det er allsaa dette Hovedforslag, som jeg stiller, idet deri er de Krav, som jeg opridsede i mine indledende Bemærkninger, og andet tror jeg ikke, at jeg behøver at sige her til. Hvorvidt Tallet 10 for dem, der kan stille Forslag om Formand, er rigtigt, ved jeg ikke, men det kan jo blive et andet Tal.

ad § 11: Som nyt Begyndelsespunktum i denne indsættes:

»Bestyrelsen vælger en Næstformand, der i Formandens Forfald træder i hans Sted.«

Som nyt Stykke indsættes til Slut:

»Samfundet forpligtes økonomisk ved Underskrift af Formanden i Forening med 1 af Bestyrelsens Medlemmer. Kassereren er bemyndiget til at modtage og kvittere for alle Indbetalinger.«

At et Samfund er økonomisk forpligtet, er alligevel en Ting, der er værd at have med, det er altid rart at vide, hvem man lovmæssig har at holde sig til.

§ 12: Efter »Medhjælp« sættes som nyt Punktum: »Samfundet dækker Formandens Udgifter ved hans Rejser som Repræsentant for Samfundet.«

Det kan maaske nok være unødvendigt, men jeg ved af Erfaring fra andre Organisationer, at dette er et Spørgsmaal, der ofte har været i Stand til at bryde Venskab og Kammeratskabsforhold. Det er rart at have staaende, hvilke Udgifter Bestyrelsen eller Formanden kan faa dækket af Foreningen.

Jeg vil nu vende tilbage til § 9, der lyder saaledes:

»Beslutninger om Forandringer i Samfundets Vedtægter eller dets Opløsning kan ikke vedtages endelig paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindeligt Stemme-flertal paa en saadan, forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned; paa denne kan da udenbyes Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa denne sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse.«

Jeg foreslaar, at i denne Paragraf gaar Ordene: »eller dets Opløsning« ud, og at man i Stedet for laver en ny Paragraf 16, saaledes:

»Beslutning om Samfundets Opløsning kan kun vedtages, naar $\frac{3}{4}$ af Samfundets her i Landet boende Medlemmer stemmer derfor. Vedtages et Forslag herom paa en Generalforsamling, uden at denne Majoritet er opnaaet, lader Bestyrelsen inden 1 Maaned foresædler til samtlige her i Landet boende Medlemmer. De i denne § omhandlede Forslag skal tillige indeholde Forslag om Afvikling af Samfundets økonomiske Forhold og Anvendelse af dets Formue.«

Man kan ikke ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem give Tilladelse til at stemme, thi der kan under Debatten fremkomme saadanne Ting, som maaske vilde bevirke, at vedkommende ikke vilde have stemt. Et Forslag maa sendes ud ledsaget af Kommentarer, og derefter ved Medlemmerne, hvad det drejer sig om, og kan tage deres Standpunkt dertil. Jeg synes dernæst, at $\frac{2}{3}$ bør rettes til $\frac{3}{4}$, det er da det mindste, man kan forlange, naar et Samfund skal opløses.

Hermed har jeg gennemgaaet de foreslaaede Ændringer. Jeg har overhovedet ikke overfor et eneste Menneske udtalt noget som helst, der er gaaet ud paa Opfordring til at støtte dette Forslag, og jeg agter heller ikke i Aften at gøre mindste Forsøg paa at forsvare det, og man kan tage det, som man vil. Det skal ikke røre mig, om man ikke vil behandle det. Jeg er blot et ganske almindeligt Medlem, der har mine egne Tanker om Forholdene.

En Opponent.

Dirigenten gav derefter Ordet til Kontorchef Wagner, som udtalte:

Maa jeg sige til Skovgaards Forslag angaaende § 1, at det i og for sig efter min Mening heller ikke er rigtigt, at Bestyrelsen alene kan udnævne Æresmedlemmer. Jeg finder det udmærket, at Bestyrelsen kan foreslaa, og Generalforsamlingen vedtage Udnævnelsen af Æresmedlemmer. Derimod kan jeg ikke gaa med til, at man skal kunne nægte at optage Medlemmer eller ogsaa ekskludere saadanne. Det finder jeg er meget ukammeratligt og i Virkeligheden overflødig. Hvis nogen har opført sig saaledes, at der vilde være Anledning til at ekskludere ham, mener jeg, at det vilde være tilstrækkeligt at vise ham en kold Skulder, og jeg tror nok, at han vilde trække sig tilbage og ikke komme mere. Med Hensyn til Sammenkomster, hvortil alle har Adgang, ser jeg nødig dette ændret. Det stod i Samfundets oprindelige Love af 1862, det blev staaende ved Ændringen i 1871, og har uforandret staaet der, trods de mange adskillige senere Ændringer, men en anden Ting er, at man lod de, der ikke er Medlemmer, betale mere til Sammenkomsterne. Indførte man det, synes jeg, det var tilstrækkeligt. Jeg synes ikke, man skal berøve nogen Soraner Ret til at komme her.

Jeg synes heller ikke, der er nogen som helst Grund til at ændre Fremgangsmaaden ved Valg af Formand, thi hvis Formanden afgaar, vil der jo i Reglen blive foreslaaet et Medlem til Bestyrelsen, som er saa fremragende en Mand, at hans Valg til Formand paa Forhaand er givet. Jeg ved f. Eks. i sin Tid med Kaptajn *Arendrup* og Direktør *Hauberg*, at de blev indvalgt i Bestyrelsen med den Bagtanke, at Bestyrelsen skulde vælge dem til Formænd. Hvis Bestyrelsen i sin Midte har en Mand, som absolut er Formandsemne, vil de absolut vælge ham, saadan var det jo ogsaa med Dommer *Knox*, det var jo givet, at han skulde være Formand. Jeg tror ikke, der er Brug for at ændre den nuværende Maade.

Efter min Mening er Forslaget om, at Bestyrelsen ikke ved Vakance kan supplere sig, overflødig, det har stadig fundet Sted her i Samfundet; jeg blev selv i 1905 valgt ind i Bestyrelsen, vel at denne supplerede sig, og jeg sad der i 10 Aar. Der var ingen, der fandt Anledning til at smide mig ud, og der er vel heller ikke nogen, der finder paa at smide *Jonas Bruun* ud. At Bestyrelsen supplerer sig, maa kunne ske, uden at det staar i Lovene.

Mindre end 9 Medlemmer, som der er i Øjeblikket, kan der ikke være. Bestyrelsens Arbejde er saa voksende, at der er fuldt op at gøre for hvert af dens Medlemmer. Der staar i Lovene, at Bestyrelsesmedlemmernes Antal skal være indtil 10. Jeg vil henstille, at den ledige Plads bliver besat med en af Akademiets Lærere, der bl. a. har et bedre Kendskab til Laantagere, end vi kan have det her inde. Vi havde megen Glæde — ikke sandt, *Licht?* — af *Matthiessen*. En Lærer kan ogsaa bedre tilrettelægge Turene til Sorø og kan være behjælpelig paa mange Punkter.

Næstformanden har Ordet.

Næstformanden, Direktør A. Ch. Louw, takkede *Skovgaard* for den Maade, hvorpaa han havde fremsat Ændringsforslagene, og udtalte videre:

Vi blev indenfor Bestyrelsen et lille Smule overrasket over, at man, efter at dette Samfund har bestaaet i 81 Aar og har fungeret i hvert Fald saaledes, at det nu er blevet saa florissant, som det aldrig har været før, nu vælger Tidspunktet til at komme med Forslag til Lovændringer. De Bestemmelser, som findes i Dr. *Skovgaards* Forslag er saaledes, at vi nærer lidt Betænkkelighed indenfor Bestyrelsen for at gaa med til dem i deres hele Udformning. Det er f. Eks. med Hensyn til § 1 saaledes, at vi jo netop tidligere havde en Bestemmelse, der ganske vist ikke var affattet helt som denne, men en Bestemmelse om, at Medlemmer, der i 2 Aar ikke havde erlagt Kontingent, maatte betragtes som udtraadt. Denne Bestemmelse blev det i 1937 vedtaget at lade udgaa, fordi man netop mente, at man i en kammeratlig Forening skulde have en vis Elasticitet, og det har vist sig ogsaa at være meget gavnligt. Naar nogen er kommet i Restance, og vi taler med dem, bliver der altid truffet en Ordning med dem. Indenfor den soranske Verden skulde vi glæde os mere over en Synder, der vender tilbage, end over de 1000 retfærdige, der kommer her hver Dag. Med Hensyn til Bestemmelsen i § 2, der foreslaas ændret, vil jeg ligesom *Wagner* udtale, at den har staaet der hele Tiden, og jeg finder ingen Anledning til at ændre den. Enhver, der har Interesse for og Beføjelse til at blive Medlem, skal kunne komme tilstede uden for mange Dikkedarer, og oftest gaar det jo saaledes, at vedkommende altid bagefter bliver Medlem af Samfundet. At Samfundet altid sørger for, at de omtalte Soranere maa betale helt og fuldt for deres Deltagelse i en Sammenkomst, er selvfølgelig givet.

Med Hensyn til § 7 mener jeg ikke, at der bør ske en Ændring, thi bliver der særlig Trang til at faa en Generalforsamling etableret i en Forening, der har saa mange Aar paa Bagen som denne, og er saa stor, vil 50 Medlemmer med Lethed kunne enes herom.

Hvad angaar Spørgsmaalet om § 10: Valg af Formand, saa maa man jo ogsaa erindre, at det heller ikke er behageligt indenfor en Bestyrelse i en kammeratlig Forening, at et Medlem bliver valgt paa en Maade, og at de øvrige Medlemmer vælges paa en anden Maade.

Jeg har i den Tid, der er gaaet, siden vi modtog Forslaget, undersøgt Spørgsmaalet noget nærmere, og det viser sig ved Henvendelse til andre Elevforeninger, at de fleste netop har den samme Valgmaade som vi. Forholdet er følgende: Af 17 Foreninger har kun 4 Ordningen med Formandsvalg paa Generalforsamlingen, 12 har den samme Fremgangsmaade ved Valget af Formand som vi i vore Love, hvoraf een oven i Købet fornylig har forladt Generalforsamlingsmaaden og er gaaet over til vor Fremgangsmaade. Endelig har een Forening — Herloviaersamfundet — fornylig modsat sig Ændring fra vor Ordning til Valg ved Generalforsamlingsbeslutning og indført en særlig Valgmandsordning. Jeg siger dette, for at man kan se, at der andetsteds ses noget anderledes paa dette Forhold. Disse Foreninger er jo ganske sideløbende med vor.

Fra anden Side er der ogsaa kommet en Tilslutning til Spørgsmaalet om Udnævnelse af Æresmedlemmer. Forfatteren, Direktør, Faareavler *Louis E. Grandjean* har i et Brev givet Tilslutning til, at Æresmedlemmer ikke maa udnævnes af Bestyrelsen, men bør udnævnes af Generalforsamlingen.

Med Hensyn til § 12 har vi altid haft det saaledes, at Foreningen har betalt for de yngre Medlemmer indenfor Bestyrelsen, medens vi ældre normalt selv har betalt. Jeg vil mene, at en Optagelse i Lovene som foreslaaet vil virke uheldigt, og Forholdet kan let ordnes uden.

Med Hensyn til Opløsning af Foreningen, saa haaber jeg, at det ligger saa langt ude, at det ikke bliver aktuelt. Det Udvalg, der blev nedsat i 1923, foreslog dengang, at en Bestyrelse skulde have en vis Beføjelse, og at man ikke skulde lovgive for stærkt i en kammeratlig Forening, men det kan man naturligvis diskutere.

Jeg vil derfor egentlig foreslaa den højtærede Generalforsamling, at man som i 1911 og i 1922 fik nedsat et Udvalg bestaaende af Medlemmer indenfor Bestyrelsen og maaske fra Forslagsstillerne, og at man saa søger at udarbejde et fælles Forslag, som man kommer tilbage til Generalforsamlingen med, naar Forslaget foreligger udarbejdet i Enkelt-heder efter at være gennemdrøftet ud fra de forskellige Synspunkter.

Skovgaard svarer.

Dr. *Skovgaard*: Ja, jeg glemte at tilføje i min Udredning, netop det Næstformanden sagde, jeg vilde have sluttet med at henstille til Forsamlingen, at man ikke spiste det hele uprøvet, men at man nedsatte et saadant Udvalg, efter at der nu er peget paa disse forskellige Forhold.

v. *Eggers*: Saa er der et Underændringsforslag fra *Rasmusen*.

Rasmusen frafaldt dette.

Louw foreslog at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Skovgaard foreslog 3.

Der blev foreslaaet *Skovgaard, Licht, Wagner, v. Eggers, Højesteretssagfører Ballhausen* samt Medlemmer af Bestyrelsen. Udvalget kom ved Afstemningen til at bestaa af Direktør A. Ch. *Louw*, Prokurist, cand. jur. *Clausen*, Dr. *Skovgaard* og Højesteretssagfører *Ballhausen*.

Skovgaard: Er det Generalforsamlingens Mening, at vi skal vente med at fremkomme med Betænkning til næste ordinære Generalforsamling?

Efter nogen Diskussion vedtoges det, at det ikke kunde nytte at tage den ekstraordinære Generalforsamling før hen paa Efteraaret. Den anden Generalforsamling kunde saa blive den næste ordinære Generalforsamling.

Lektiehjælpen.

Clausen: Jeg vil gerne have Lov at gøre opmærksom paa, at den soranske Lektiehjælp delvis er afgaaet ved en blid og rolig Død. Er der nogen her tilstede, som vil paatage sig det Arbejde, der er forbundet med at faa den sat i Sving igen. Det kan nemlig give Arbejde, og jeg har ikke selv Tid til at gøre det. Man kunde henvende sig til samtlige Skoler med en Henstilling om, at disse kunde henvende sig til den soranske Lektiehjælp, naar der f. Eks. ved Sygdom eller andre Aarsager var Elever, der var kommet tilbage. De kunde saa faa den Hjælp, de tiltrængte gennem Soransk Lektiehjælp. Jeg efterlyser altsaa en Mand, som vil gaa ind for et Stykke Arbejde her.

Direktør *Rasmusen*: Jeg vil gerne her i Aften sige, at i Slutningen af Maj Maaned vil vi i Sorø aabne det paa-tænkte Museum, saa hvis der er nogen Soraner, der kunde tænke sig at betænke dette Museum med et eller andet Kunstværk, vil jeg gerne modtage det.

Dermed sluttede Generalforsamlingen, og Næstformanden takkede Dirigenten.

Umiddelbart efter samledes man i Salen til et Par hyggelige Timer ved Smørrebrødsbordene. Her bortauktionerede *Clausen* en soransk Autografsamling til Fordel for Understøttelsesfonden. Den indbragte 100 Kr.

DEN 85-AARIGE VILH. CARSTENS

Den maaske ældste af de nulevende gamle Soranere er Købmand *Vilhelm Carstens*, der bor i Hartenstein, Oosterbeck i Holland og den 31. Juli fylder 85 Aar.

Vilhelm Hans Sophus Carstens er født i Arnæs i Flensborg Amt, hvor hans Fader var Sognepræst. Han indkom efter Sommerferien 1870 i Sorø Akademis Skole og forlod den i 1876 med Realeksamen. Siden blev han Landbrugskandidat og kom som saadan til Holland, hvor han og Klassekammeraten *Hans Henrik Schou* (R. '76) blev Direktører for to store Aktiemejerier. *Vilhelm Carstens* ægtede en Datter af Fabrikant og Tømmerhandler *Oppedijk* i Ijlst i Friesland. I 1885 gik han i Kompagni med Svigerfaderen og overtog i 1890 hele dennes Forretning, omfattende tre Savværker, Egetræsforretning og Tømmerimport fra Amerika, Rusland og Sverige.

Soranerbladets Redaktion har i dette Foraar modtaget et Par Breve fra *Vilhelm Carstens*. Han skriver i disse om sine 6 lykkelige Aar paa Akademiet, og at vi bør gøre det til en Regel, at enhver Soraner, som forlader Sorø, faar et stort Fotografi i Ramme af Skolen med som Erindring om Sorøtiden. I sine Skoleaar kom han sammen med *Gordon Norrie* meget i Huset hos Amtmand, Kammerherre *Hoppe*. I det hele taget var han inviteret meget ud, enkelte Vintre til mere end 5—6 Baller paa Herregaardene.

Korfitzen — skriver han — en af de to Inspektionshavende, der boede paa Akademiet, sagde ofte, naar vi bad om Lov til at blive ude efter 9 $\frac{3}{4}$ om Aftenen: »Naa, nu kommer de 5 Danseheste: *Boye — Mackeprang — Andrup — Carstens — Mallgrav*. Vilhelm Carstens meddeler yderligere, at han i 1874 oprettede en Eksercerforening, og at han og en Elev *Schultz* fra Omegnen af Slagelse var de to eneste, som kunde løfte sig op i een bøjet Arm med Benene fra Jorden. Med megen Kærlighed mindes han forlængst afdøde Fru *Jensen* paa Sygehuset: Hun var, skriver han, fra 1870 til 1876 en anden Moder for mig. Desværre kunde Carstens ikke deltage personlig i hendes 80 Aars Fødselsdag, men han blev rørende overrasket ved en Pakke, hun sendte ham. »Det var en smuk Sofapude, hun selv havde syet og broderet, og et kærligt Brev fulgte med: »Til min elskede unge Ven fra hans Plejemoder. Det sidste Haandarbejde, Din gamle Plejemoder har syet«. — I Ære holder vi to Gamle (Carstens og Hustru) denne rørende Erindring.« Hos mig, hedder det i et af Brevene, hænger der i mit Hjem to forskellige smukke Billeder fra min Barndom paa Akademiet. Kun lyse Erindringer tog den gamle Soraner med sig fra Opholdet paa Sorø. Han glemmer ikke i sin Bøn at bede for Sorø Akademi ...« Carstens og hans Hustru har besøgt Sorø flere Gange, naar de var i Danmark. Ægteparret rejste forøvrigt en Gang Jorden rundt paa 1 Aar og 16 Dage, og de har i deres Hjem modtaget mange trofaste Venner og Bekendte. En ung Ven talte en Gang 43 forskellige Sprog i deres Gæstebøger.

— De ovenfor omtalte »5 Danseheste« maa foruden Vilhelm Carstens være: afdøde Sparekassedirektør paa Frederiksberg *Caspar Johannes Rahr Boye* (R. '75) — *Andrup*, sandsynligvis en Skrivefejl for Lægen *Herluf Arendrup* (S. '76) — *Mackeprang* maa være Fejlhuskning for et andet Navn — *Mallgrav er Henry Knight Mallgrav*, Søn af en Købmand i Frederikssted paa St. Croix. Efter at have været Elev i Sorø i 5 Aar gik han i 1875 ud af 2. Realklasse.

Den omtalte *Schultz* er enten *Johan Diderik Schultz*, udgaaet af 5. Realklasse 1872, eller *Ludvig Ferdinand Schultz*, udgaaet af 3. Realklasse 1876, begge Sønner af Jægermester *Ludvig Ferdinand Schultz* paa »Idagaard« ved Slagelse.

Amtmand *Hoppe* er Kammerherre *Thorkil Abraham Hoppe*, der var Amtmand i Sorø og Fader til Soranerne Amtmand i Randers, Kammerherre *Johan Christopher Hoppe* (S. 59, død i København 30. Januar 1933), Kreditforeningsdirektør *Christian Benzon Hoppe* til Pallesbjerg (S. '62, død i Ringkøbing 1914) og Hofjægermester, Ejer af »Toftholm« ved Mørkøv *Carl Hartvig Hoppe* (R. '63, død 23. Juni 1933 paa »Toftholm«) samt Bedstefader til sidstnævntes Søn *Torkil Frederik Hoppe* (udm. I. R. '90, død paa »Toftholm« 12. Juni 1921). —*frey*.

DEN MÆRKEDELIGE SOMMER 1867

Rent tilfældig er jeg kommet i Besiddelse af en Beretning om den mærkelige Sommer 1867, nedskrevet s. A. af en gammel Kone i Sorø, der underskriver sig *Bellona Bombardine Margrethe Bohne*, f. Sick og gift med Lysestøber *Hans Peter Bohne*, Baggade, Sorø, og som aabenbart er Stammoder til den kendte Haandværkerslægt *Bohne* i Sorø.

Om Navnet *Bohne* oplyser hun, at Mandens Bedstefader kaldtes *Per Bonde*, men Sønnen, som blev *Degn* i Haugbyrd ved Ringsted, lod sig kalde *Bohne*. Konen selv har vist ogsaa lidt lidt af Navneforfængelighed, ihvertfald mindes jeg fra min Drengetid en Gravsten paa Sorø gl. Kirkegaard over en »*Abelone Bombardine Bohne*« f. 1807, og det maa sikkert være hende. Det morsomme gamle Lysestøberskilt, en Jernring hvorfra der hang nogle drejede Pinde ned, som fore-

stillede *Lys*, er der muligt flere end mig der erindrer foran et af de gamle Huse i Baggade (nu Søndergade).

»Søndag d. 12. Maj 1867 var det hele Dagen en svær Storm fra Nordost, og om Mandagen faldt der saa stærk Sne fra 5 Morgen til 7 Aften, saa der var flere her i Byen, som kørte i Kane om Aftenen. Tirsdag den 14. Maj var det 6 Graders Frost, Onsdag 4 Grader, den øvrige Tid af Ugen 2 Graders Frost, den næste Uge fra 19. til 25. var det en svær Kulde og Blæst fra Nordost. Den 26. gik Vinden om i Vesten, saa vi havde den dejligste Varme og Sol den hele Dag paa Christian den 9des Sølvbryllup, som var over hele Landet pragtfuldt, den Dags Varme gav Sneen paa Markerne det sidste Knæk. Saadan et Vejr som det var den 13. Maj har ingen af os oplevet, Svaler, Spurve, Sangfugle laa døde paa Jorden, alle vore Blomster laa rent spolerede. Saa var det 3 Dage saa varmt, at det var 22 Grader i Skyggen og 32 Grader i Solen, saa blev det saadan en Regn og Kulde hver Dag fra den 27. Maj til den 19. Juni, saa vi maatte lægge i Kakkelovnen, men den 15. Juni var det hele Eftermiddagen det grusomste Torden og Hagel med Isstykker, som endnu om Morgenen laa 3 Tommer tykt paa Gaden. Hagelen slog alle Knopper og Blade af Træerne, Planter og Marken led meget derved, atter koldt og Regn til den 10. Juli, saa var det 4 Dages Varme, saa Folk slog Græs paa Kraft, men fra den 14. Juli har vi haft daglig Skylregn, kun et Øjeblik har Solen ladet sig se. Byggen, Hørren, alt ligger paa Jorden af Regnen. Flommen stod under Vand. Den 31. fik vi først sat vort Hø op, som vi havde slaaet, den Dag var det saadan en Sol og Varme, over 30 Grader i Solen. Godt Vejr og Varme 6 Dage, saa Folk begyndte at meje Rug, men den 10., 11. og 12. August regnedes og tordnede det bestandig, saa blev det en trykkende Varme til d. 1. September, derefter koldere Luft til d. 7., da var der Regn og Torden, den 10. om Aftenen fra 7 til 9 var her den voldsomste Regn og Torden, jeg kan mindes, de Planker, som ligger under Porten, var skyllet ud midt paa Gaden. Regn til den 17. Stærk Varme og Sol 18., 19., 20., 21. Igen Lynild og Torden d. 22., 23., 24. Den 25. Hagl og Storm. D. 26. Termometret paa Frysepunktet. Dejligt Vejr, og vi fik vor sidste Havre sat i Stak og indhøstet.«

Andreas Bang.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 6. Maj har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Civilingeniør *Axel Broe*, Holsteinsgade 3, 4., Ø. (1931). *Michael Schaffalitzky de Muckadell*, Bülowvej 30 A, 3., F. (1940). Byrådsmedlem, Sparekassedirektør *Svend O. Hansen*, Sorø (R. 1909). Ingeniør *Henri A. Brincker*, Gasværksvej 8, V. (1924). Grosserer *Kai Schøller*, Firma D. Voigt & Co., Vestergade 10 (1890). Stud. theol. *Jørgen Glenthøj*, Fjellebro pr. Rudme (1941). Premierløjtnant *Frode Worm-Leonhard*, Holsteinsgade 14, Ø. (1931). Fuldmægtig *Olaf Th. A. J. Olsen*, Kongedybet 12, 3., S. (1908).

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Redaktør *Henry Hellsen* (udm. V Kl. '05) har paa Thaning & Appels Forlag udgivet »De sorte Telte«, en Bog om hans Oplevelser blandt Beduiner i den arabiske Ørken.

*

Politimester i Holbæk *Leopold Rosen* (S. '92) har taget sin Afsked og vil fratæde Embedet om nogle Maaneder for at bosætte sig i Jægerspris.

Fru Grethe Juel Wiboltt, gift med Direktør for Zoneredningskorpset *Egil Juel Wiboltt* (R. '13), afgik ved Døden den 6. Juni. Hun er Moder til Soranerne *Jørgen Juel Wiboltt* (udm. '36) og *Jens Juel Wiboltt* (udm. '37).

*

Saaframt en af Deltagerne i Sorøturen d. 29.—30. Maj af en Fejltagelse ved Afgangen fra Akademiet Søndag Aften skulde have medbragt en graa imprægneret Frakke, der ikke er vedkommendes egen, bedes Henvendelse foretaget til undertegnede, der i samme Anledning er i Besiddelse af en lignende Frakke, mrk. »Illum«.

Sekretær, cand. polit. *Flemming Valeur Nissen*,
Svejagervej 10. Tlf. Hell. 1307.

*

Paa »Grønne Plads« har der været udkæmpet en Fodboldkamp mellem Sorø Akademiskoles Lærere og 3. G.'s Elever, der vandt med 1—0.

*

Landsdommer *Helge Hoff*, Viborg, (S. '12), fyldte 50 Aar den 25. Maj.

*

Sagførerfirmaet Buhl & Nielsen i Randers videreføres efter Overretssagfører Paul Buhls Død under Navnet Buhl & Jacoby's Eftf. af Landsretssagførerne *Holger Nielsen*, *Jacob Bøgh* og *Stig Axelsen Drejer* (S. '26).

*

Kunstneren *Carl Vilhelm Stubbe Teglbjærg* (R. '10) har i Aalborg Museums Malerisale haft en Udstilling af Akvareller og Raderinger.

*

Forlovelse er deklareret mellem Kornet i den kgl. Livgarde *Erik Mayntz Kierulff* (R. '36), Søn af Driftsbestyrer *C. G. Kierulff*, Slagelse, (S. '12) og Frk. *Birte Valbum Jørgensen*, Datter af Bygningsinspektør, Arkitekt *Jens Jørgensen*, København.

*

Direktør for Dampskibsselskabet »Øresund«, Skibsreder *M. Suenson* (udm. IV .Kl. '91) fratræder sin Stilling til Nytaar.

*

I Billedhuggerkonkurrencen »Kvindelig Ynde og Skønhed«, som er udskrævet af Elizabeth Arden i Samarbejde med Dansk Billedhuggersamfund, fik Billedhuggeren *Jan Buhl* (R. '35) enstemmig tilkendt Førstepremien paa 2500 Kr., og hans Arbejde indkøbes og anvendes af Firmaet Elizabeth Arden til Gaveformaal.

*

I Artiklen i Majnummeret om *Rogert Møller* i Anledning af hans 60 Aars Fødselsdag stod der fejlagtigt, at han er dimitteret i 1905. Der skulde staa 1901. Det var heller ikke for 1, men for 3 Aar, at *Rogert Møller* paatog sig i 1923 at overtage Soranerbladets Administration.

*

Stud. med. *Palle Taarnhøj* (S. '37) har af Universitetet faaet Accessit for Besvarelse af en medicinsk Prisopgave. *Palle Taarnhøj*, som er »Klokke« paa Regensen, vikarierer for Tiden paa Hospitalet i Nykøbing F.

Svend Thornam Vestergaard Pedersen (S. '35) har bestaaet theologisk Embedseksamen.

*

Landstingsmand, fhv. Social- og Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) blev, som omtalt, en Gang i April indlagt hos Professor *Morville* paa Amtssygehuset i Gentofte for at blive opereret for en Skulderlidelse. *Steincke* er nu udskrævet og har genoptaget sit Arbejde. »Kristeligt Dagblad« meddelte den 11. Juni følgende:

Gennem længere Tid har Landstingsmanden haft stærke Smerter i højre Skulder. Han har været til Kur baade paa Gigtsanatoriet i Skælskør og paa Ortopædisk Hospital, men en nærmere Undersøgelse viste, at en Knogleoperation vilde være paakrævet. Denne Operation blev foretaget i Maj Maaned hos Professor *Morville* paa Gentofte Amtssygehus. Et Stykke af Skulderbenet blev fjernet, og i Stedet blev taget et Stykke Knogle fra Skinnebenet paa venstre Ben. Den indsatte Knogle i Skulderen synes at være faldet godt til i de nye Omgivelser, for Hr. *Steincke* kunde i hvert Fald demonstrere en ikke ringe Bevægelighed i Armen, og han er overhovedet ikke besværet af at mangle et Stykke Knogle i Skinnebenet.

Operationen varede en lille Times Tid, og Patienten var ved fuld Bevidsthed, idet de bedøvende Midler ikke virkede paa ham.

*

Overretssagfører *Erik Jølver*, Aarhus (S. '01) fyldte 60 Aar den 11. Juni.

*

Ved kongelig Resolution af 25. Maj 1943 er Kontorchef under Statsbanernes 3. Lønningsklasse, cand. jur. *Henrik Gerner Sneedorff Benedict Olrik* (S. '95), R. af D., Dbmd., Reklamationskontoret, efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget i Naade og med Pension med Udgangen af August Maaned 1943.

*

»Odsherreds Tidende« meddeler, at Direktøren for Statskovbruget *Poul Lorenzen* (S. '05) vil blive udnævnt til kgl. Skovrider i Odsherred fra den 1. Oktober, naar Skovrider *Vestergaard*, Mantzhøj, falder for Aldersgrænsen. *Poul Lorenzen* overtog i 1940 efter ministeriel Opfordring Embedet som Direktør for Statsskovbruget.

*

Firmaet A/S Deif i København (Dansk Elektro-Instrument Fabrik) havde den 1. Juni bestaaet i 10 Aar. En af de tre Stiftere og Medindehavere er Civilingeniør *Richard S. Dahl* (udm. V. Kl. '96).

*

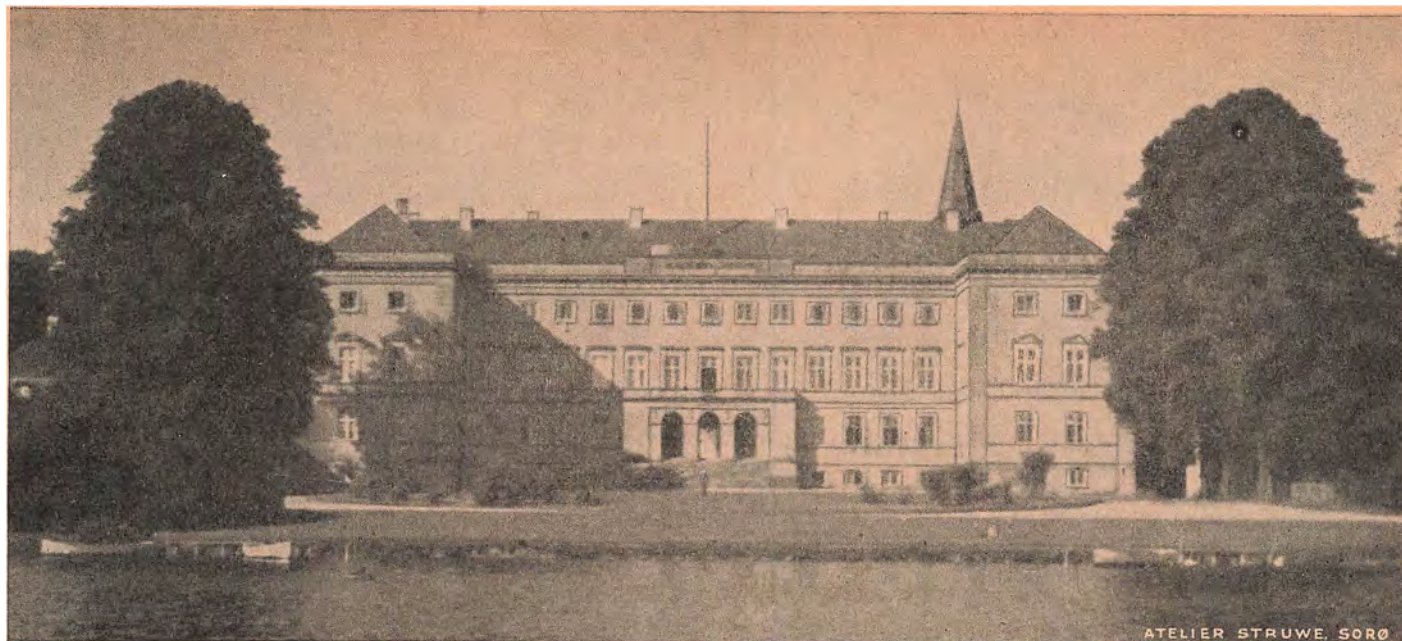
Willy Antoni-Jensen (udm. 3. Kl. '09) fyldte 50 Aar den 12. Maj.

*

Arkitekt *Mogens Vilhelm Herold* (S. '39) viedes den 2. Juni paa Frederiksberg Raadhus til Frk. *Dorothy D. Riis*, Datter af Civilingeniør *Svend Riis*, Java.

*

Kammerherreinde *Maria Groothoff*, f. le Maire, døde den 23. Maj. Hun var Enke efter Kammerherre *Groothoff*, der i sin Tid var Amtmand i Sorø.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 7

JULI 1943

FRU BEATRICE MATTHIESSEN

* d. 15. Marts 1861 — † d. 27. Juni 1943

Min kære gamle Plejemoder »Tjim« har for stedse lukket sine Øjne. Vi gamle Soranere, der besøgte hende ved sidste Soranertur, følte, at vi ikke skulde se hende mere.

Hendes ellers saa livlige Aand var sløvet, hun var træt og deprimeret, men hun vilde ikke give op, vilde ikke gaa til Sengs. Og selv om Kræfterne var udtømt, fordrede hendes ukuelige Livsvilje, at hun staaende skulde gaa ind i den sidste Kamp.

Alle vilde have ventet, at hun ikke længe skulde have overlevet sin kære Mand, der gennem et langt og lykkeligt Liv havde været Midtpunktet i hendes Tilværelse, men »Tjim den ukuelige« rettede sig op. Hun havde jo saa meget at leve for endnu, sit Hjem, sine Brødre, og da navnlig den yngste *Hubert*, for hvem hun altid havde følt sig i Moders Sted, kunde slet ikke undvære hende, — og Sorø, Byen, hvis Navn stod skrevet i hendes Hjærte, og Akademiet, hvordan vilde det hele gaa rundt uden hende. Derfor blev ogsaa hendes 80 Aars Fødselsdag, som hun selv, paa Trods af en alvorlig Bronchitis, ønskede at fejre, ogsaa en Fest, hvor alle, der havde Tilknytning til Skolen og Byen, sammen med Familie og Venner fik Lejlighed til at vise deres Beundring og Taknemmelighed for alt, hvad hendes store og rige Hjærte havde skænket gennem et langt og opofrende Liv.

Fra det Øjeblik hun som *Frederik Matthiessens* skønne og livsglade unge Hustru grundede sit første lyse og smukke Hjem ude i Alleen, aabnede hun straks sin gæstfrie og store Personlighed for Husets Venner og lod sit særprægede Lune spille, og helt almindelig var »Tjim« jo ikke.

Som Datter af den højærværdige Aandsaristokrat og Akademiker, Pastor Rosen og dennes Hustru, der stammede fra Ostindien, fødtes hun i Grønland og henlevede sin Barndom her og senere i Rold og de store Skove der. Hun udviklede sig herigennem til det Naturbarn hun var, noget vilter og ubehersket, men nød samtidig Faderens strenge akademiske Opdragelse, hvilket end-

nu sporedes i hendes Sprog, der ikke var blottet for en vis Cancellitone.

Da hun og hendes Mand aldrig fik den Lykke selv at faa Børn, kastede hun hele sin opsparede Moderfølelse over paa alle de pseudo-forældre, hun havde saa rig Lejlighed til at knytte til sig i Sorø — sine »Tuller« kaldte hun dem, og det var vel ogsaa disse Følelser, der saa nært knyttede hende til hendes egen og sin Mands Familie og gjorde hende til det udprægede Familienenneske, hun var.

I Tjims og Toppes Hjem henlevede jeg otte lykkelige Barndoms- og Ungdomsaar, der prægede mig for Livet, og de lærte mig den Kærlighed til Sorø og vor gamle Skole, der betyder saa uendelig meget for enhver gammel Soraner senere hen i Livet — Aar for hvilke jeg staar i den dybeste Taknemmelighed til begge disse kære Mennesker.

I det Matthiessenske Hjem mødtes alle, selv Folk, der ellers ikke satte særlig Pris paa hinanden, under Tjims »Treuga dei«.

Dr. *Gjellerup* og Dr. *Schønning* — den gamle Manddraber som Tjim kaldte ham — aad begge af hendes bløde Haand, naar de var Gæster ved hendes særprægede Selskaber sammen med Amtmanden, gamle Pastor *Rosen* og den endnu ældre Distriktslæge *Matthiessen*.

De unge Adjunker *Gad* og *Nissen*, Politi- og Dommerfuldmægtige og de ældste Gymnasiaster *Johan Boserup*, *Fischer*, Baronen og mange andre kappedes som opvartende Kavalerer om den naadige Frues Smil og Selskab.

Fremragende udenbys Personligheder som *Bjørn Bjørnsen* og *Frue, Herman Bang*, *P. A. Rosenberg* og *Axel Steenbuch* regnedes for Husets Venner og aflagde Besøg, naar Lejlighed gaves.

Hver Søndag efter Morgenlæsetiden var »Tullerne«s Dag. Det store Spisebord bugnede af Basser, frisk Brød, Frugt, Kaffe, The og Chokolade, og hvem der engang var udnævnt til »Tulle« var sikret Søndagsfrokost for hele sin Skoletid. Navne er overflødige, men alle de gamle »Tuller«, der nu er spredt omkring i Verden, vil sikkert med Glæde og Taknemmelighed mindes disse straalende Søndage med en lille vemodig Tanke til Matthiessens Cigarer, obligatoriske for, men ikke særlig agtede af Gymnasiasterne.

Saa var der Ballerne, Maskerader og Komedier, hvor Tjim altid var primus motor og Kostunière.

Hvor mangan haabefuld Yngling har ikke hendes Kunst forvandlet til en rødmeende Jomfru med spirende Overskæg og Basstemme.

Barsler, Begravelser, Jubilæer og Fødselsdage, altid var Tjim i Ilden, men gladest var hun dog, naar gamle Soranere gæstede Sorø. Altid pyntede hun vort Bord egenhændigt med Blomster og Flag, og fra Morgen til Aften aabnedes Døren i hendes Hjem for en uafbrudt Række af gamle Drengene, der ikke kunde komme til Sorø uden at de maatte ned og hilse paa Matthiessens.

Som Aarene gik, blev »Tjim« naturligvis noget mere afdæmpet, uden dog at miste noget af den Nimbus, der omgav hende, og uden at glemme nogen af de

Drengene, hun engang havde taget ind til sit Hjærte.

Da jeg sidst besøgte hende, mærkede jeg, der var noget, der trykkede hende, og fik ud af hende, at hun var ked af, at hun ikke var Medlem af vort Samfund.

Det lykkedes dog, om end alt for sent, at indhente det forsømte, idet hun kort før sin Død fik overrakt en Adresse fra Soransk Samfund, der udnævnte hende til ekstraordinært Medlem.

Vi maa haabe, det kom tidsnok til at glæde hende.

Hun var en rigtig gammel Soraner — en af de bedste, vort gamle Samfund har haft.

Ære være hendes Minde.

A. G. Lauritzen.

*

Beatrice Matthiessen var født den 15. Marts 1861 i Julianehaab i Grønland som Datter af Sognepræst, senere til Faarevejle v. Dragsholm, Christian Heilmann Rosen og Hustru Caroline Adelaide, f. Rosen. Den 15. Juli 1886 blev hun i Faarevejle gift med den 14. Februar 1931 afdøde fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole *Frederik Christian Matthiessen* (S. '75). Blandt hendes Søskende er de to Soranere Politimester *Leopold Rosen* (S. '92) og fhv. Lektor *Hubert Rosen* (S. '94). I hendes og Matthiessens Hjem og blandt alle gamle Soranere var hendes Kendingsnavn »Tjim«.

*

Faa Dage før sin Død modtog Fru *Matthiessen* følgende Brev fra Soransk Samfunds Bestyrelse:

»I Erkendelse af og Taknemmelighed for Deres gennem saa mange Aar udviste store Interesse for og Kærlighed til Eleverne paa Sorø Akademi, saavel under deres Skoletid som efter denne, udnævner Soransk Samfund Dem herved til ekstraordinært Medlem af Samfundet. — Gamle Soranere vil altid være glade og stolte over at se Dem i deres Midte.«

— Brevet, der var underskrevet af Formanden, Direktør *Louw*, og Kassereren, Direktør *Alfr. V. Rasmussen*, indeholdt tillige Soransk Samfunds store, kønne Naal.

*

Fru *Matthiessen* havde været sengeliggende en Maanedes Tid, og det var derfor i Aar sikkert første Gang, at hun svigtede en Optagelsesprøve paa Sorø Akademis Skole. Fra en Moder med to Drengene, som havde savnet hende ved denne Lejlighed, modtog hun en stor Buket Blomster. I de Aar, hvor hun sammen med sin Mand boede i Ingemanns Hus, værnede hun om Minderne her og var lykkelig ved at bo der. Nu boede hun i Scavenius-Stiftelsen paa Torvet, som hendes Mand havde været Formand for. Hun var meget hjælpsom, hvilket bl. a. ogsaa gav sig Udslag i, at hun var et aktivt Medlem indenfor Sykredsen i Sorø.

*

Fru *Matthiessens* Begravelse, der foregik fra Sorø Kirke Fredag den 2. Juli og bl. a. overværedes af Rektor *West*, fhv. Lektor *Gad*, Redaktør *Rothe Hansen* m. fl., formede sig som en smuk Højtidelighed. Pastor *Alsinger* talte om hendes Trofasthed mod Sorø og de gamle Soranere. Kisten blev baaret ud af hendes Brødre og nærmeste Familie og kørt — fulgt af et ret stort Følge — til Familiegravstedet paa Sorø nye Kirkegaard, hvor Fru M.s Broder Apoteker *Rosen* takkede for al den Venlighed, der var vist hans Søster og for Deltagelsen ved hendes Begravelse. Soransk Samfund havde sendt en Krans med signerede Baand, og som Repræsentant for Soransk Samfund mødte vort Æresmedlem Murmester *O. Licht*.

VED AABNINGEN AF KUNSTMUSEET I SORØ

Tale af Rektor *H. Raaschou-Nielsen*.

Som det vil være De Herrer bekendt, afholdtes der her i Sorø i Sommeren 1936 i Tilslutning til Skolens Jubilæumsfest en Udstilling af Soransk Kunst gennem 350 Aar, som vakte megen Interesse.

Efter Udstillingens Afslutning fandt der en Sammenkomst Sted mellem Medlemmer af denne Komité og enkelte af dens Ærespræsidium, og ved denne Lejlighed fremsatte Komiteens Kasserer, Direktør *Alfred Rasmusen*, den Tanke, at man i Sorø skulde søge skabt en offentlig Kunstsamling af passende Omfang, altsaa et soransk Museum for dansk Kunst.

Efter at Tanken var blevet nærmere udformet, fik den varm Tilslutning fra mange Sider, baade fra Repræsentanter for Sorø By og Sorø Amt, fra kunstinteresserede i Egnen og ikke mindst fra de gamle Soraneres Kredse. Ogsaa fra Undervisningsministeriets Side blev Tanken mødt med Interesse og Velvilje.

Der blev saa dannet en Komite, som bestod af Borgmester Frandsen, Soransk Samfunds Formand Dommer *Knox*, Direktør *Alfred Rasmusen* og mig, som dengang var Rektor for Sorø Akademis Skole.

Vi udsendte et Opraab om Bidrag, som anbefalede af et stort Antal Soranere, dette Navn brugt i videste Omfang.

Opgaven var nu at skaffe Kunstværker, som kunde være en passende Begyndelse til et Museum, at skaffe Midler til dets Forøgelse og at tilvejebringe Midler til en Museumsbygningens Opførelse.

Krigssituationen har gjort, at Tanken om at bygge maa skydes ud til bedre Tider, men en betydelig Del af det økonomiske Grundlag for Bygning er sikret.

Der er dannet en Forening, som hedder »Soransk Samfunds Museumsvenner«, hvis Formaal er at supplere Kunstsamlingerne i Museet ved Indkøb af Arbejder af Kunstnere fra Tiden før 1900.

Og saa er der dels ved Gaver eller Køb, dels ved Depo-nering fra offentlige Kunstsamlinger tilvejebragt en Samling af Kunstværker, som vi synes er en smuk og særpræget Begyndelse til et lille Kunstmuseum, og som nu har faaet en foreløbig Anbringelse i de Lokaler, hvor vi om et Øjeblik skal føre Dem hen. Desværre har vi foreløbig ikke Plads til at opstille de interessante middelalderlige Skulpturarbejder, som Sorø Akademi har overdraget til Museet, og som i Øjeblikket er anbragt i »Saxos Celle«.

Endvidere har vi modtaget Tilsagn om værdifulde Kunstværker ved Testamente. At vi er naaet saa vidt, kan vi først og fremmest takke Direktør *Alfred Rasmusen* og Direktør *Thorlacius-Ussing* for. Den første har med ukuelig Optimisme og Energi arbejdet for Sagen, og Direktør *Ussing* har været vor uvurderlige Vejleder og Raadgiver, hvad alt det kunstneriske angaar.

Men dertil kommer al den Hjælp, vi har faaet fra Institutioner og private Personer.

Jeg bringer vor Tak til

Statens Museum for Kunst

Ny Carlsberg Glyptotek

Ny Carlsbergfondet

Skagens Museum

Sorø Akademi

og *Soransk Samfunds Museumsvenner*

for de værdifulde Kunstværker, vi har modtaget til Depo-nering,

og jeg takker for de smukke Gaver, vi har modtaget fra
Kammerherre Lensbaron Rosenørn-Lehn, Oreby
Maleren Sophus Danneskjold-Samsøe
Maleren Victor Haagen-Müller
Maleren Arne Johannesen
Skattekontrolør Ørkild-Hansen
Godsejer Dr. med. Hasselbalch
Maleren Siegfred Neuhaus
Maleren Axel Bentzen
Maleren Knud Raaschou-Nielsen
Kommandør Magnus Bojesen
Dr. Søren Engel
Maleren Stubbe-Teglbjærg
Fru Elisabeth Theodor Jensen
Akademielev Alfred H. C. Rasmusen
Akademielev Jørgen Lansmand-Nielsen
Billedhuggerne Leif Johannesen
Per Linnemann Schmidt
Hans Syberg
og Gotfred Eickhoff
Zoologen Fritz Johansen
Kunsthandler H. Schou
Billedhuggeren Jan Buhl
og Fru H. Jering.

Endelig siger jeg Tak for god Hjælp til de soranske Haandværkere

Snedker Einar Hansen

Elektriker Quirinus Jensen

Tømrermester Andersen

og *Malmester Carl Hansen.*

Og sidst, men ikke mindst takker jeg for den økonomiske Hjælp, som vi har faaet fra gamle Soranere, fra Sorø Byraad, fra Sorø Amdsraad og fra Sorø Akademi.

Der har hidtil ikke paa Sjælland været noget Kunstmuseum uden for København og Nordsjælland, saa Befolkningen i Vest- og Midtsjælland saa vel som den talrige Skoleungdom her i Byen har ikke haft Adgang til at se Kunst, bortset fra ved forhastede Besøg i København.

Det skal da være dette Museums Opgave at bringe vide Kredse i Berøring med Billedkunst til Udvikling af den almene Kunstsans og til Støtte for Skolernes Undervisning i Danmarks Kulturhistorie. Paa dette Omraade har vi været fattige i Sorø Amt.

Det er vort Ønske, at det i stigende Grad maa blive i Stand til at løse denne Opgave.

H. Raaschou-Nielsen.

SORØ GL. KIRKEGAARD

I Turistforeningens Aarvog for 1942 findes, efter en af Museumsdirektør Otto Andrup gengivet Beretning om Traditioner, der lader Christian IV være født paa en Ø i »Lille Slotso« ved Frederiksborg Slot, følgende Passus, som jeg synes, det kan være lærerigt at læse for alle dem, der har saa travlt med at regulere og forbedre bl. a. ogsaa Sorø gl. Kirkegaard, fordi den afspejler, med hvilke Øjne senere Tidens Historikere m. fl. ser paa disse Regulerere og Forbedrere.

»Øen og Rosenbusken vistes gennem Aarhundreder for Folket og den er indtegnet paa Tidens Kort. Senere pietetsløse*) Forbedrere har sløjet Øen eller Kanalen mellem den og Amtmandshaven; der skulde jo reguleres.«*)

Andreas Bang.

*) Fremhævelserne af mig.

DØDSFALD

Einar Kiellerup døde stille i sin Lejlighed i »Købmandsbo« paa Frederikssundsvej i København den 11. Juni og begravedes den 16. Juni paa Solbjerg Kirkegaard.

Einar Kiellerup var født den 9. Juni 1860 i Flensborg som Søn af Adjunkt ved den derværende Latinskole *Carl Emil Kiellerup* og Hustru Anna Kirstine Amalie, f. Salicath. Faderens fordreves i 1864 fra Flensborg og konstitueredes den 27. Marts 1869 som Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, hvor han afløste den berømte *Lieberg* som Inspektionshavende ved Morgenmønstringen, ved Middagen og i Læsetiderne, en vanskelig og meget krævende Stilling, som han varetog, til han i 1897, 75 Aar gammel, søgte sin Afsked. Han havde da i flere Aar været Overlærer, flyttede saa til København og døde faa Aar efter. Adskillige af de ældre Soranere husker sikkert endnu tydeligt »Odderen«, som han kaldtes.

Overlærer Kiellerups nu afdøde Søn Einar, der netop var fyldt 83 Aar, gik ud af Skolen i 1877 med Realeksamen og har i sit lange Liv ført en noget omskiftelig Tilværelse. Først for han en kort Tid til Søs, og kom derefter i Handelslære i Ringsted, var senere nogle Aar dels i Stubbekøbing og dels i Slagelse, indtil han i 1885 ansattes i Magasin du Nord. Det følgende Aar etablerede han en Konfektionsforretning paa Købmagergade i København, men ophævede den allerede i 1887 og rejste til Sydamerika. Kort Tid efter vendte han imidlertid tilbage og blev atter Ekspedient i Magasin du Nord. Siden var han i mange Aar Repræsentant for Nordisk Textil A/S. I sine yngre Aar kom han meget i Soransk Samfund, og fra Rusgildet 1937, hvor han mødte som 60 Aars Jubilar, vil han maaske erindres som en meget ivrig Taler. I Soranerbladets 15. Aargang Nr. 11, Side 89, findes der et Billede af et ungdommeligt soransk L'hombreparti fra 1876. En af de fem unge Spillefugle med lange Piber er Einar Kiellerup.

Hans Broder, Fabrikant *Harald Kiellerup* (R. '83), døde den 3. Juli 1940. Hans mangeaarige Ven, vor nu afdøde Formand *John Knox*, skrev i Soranerbladets 25. Aargang Nr. 7, Side 51, Nekrologen over ham.

Læge *Aage Braae* afgik ved Døden i Næstved den 26. Juni og begravedes den 30. Juni.

Kaj Aage Braae var født 5. Marts 1889 i Næstved som Søn af Bogbinder Hans Frederik Braae og Hustru Augusta Margrethe, f. Jørgensen. Han indkom i Sorø Akademis Skoles femte Klasse efter Sommerferien 1906 og forlod den i 1908 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Derefter studerede han først til Tandlæge, men slog hurtigt om til Medicinen og blev Kandidat med Laud i 1915. August 1915—Oktober 1916 gjorde han Tjeneste som Reservelæge i Hæren, var siden Kandidat paa Almindeligt Hospital, Reservelæge paa Amtssygehuset i Næstved og havde Turnustjeneste paa nogle københavnske Hospitaler. I

Juni 1920 nedsatte han sig som praktiserende Læge i sin Fødeby, hvor han var meget afholdt.

Aage Braae ægtede den 21. April 1921 Karen Pontoppidan, f. 1897 som Datter af Kontorchef Th. V. Pontoppidan og Hustru Augusta Thyra Victoria, f. Richardi. Hans Broder var Rektor ved Sortedams Gymnasium *Johannes Braae* (S.'05), der døde 14. Juli 1940. Han overleves af Hustru, Søn og to Døtre.

TRANSLOCATIONEN

For 1., 2. og 3. Mellemlasses Vedkommende foregik Translocationen om Formiddagen den 19. Juni i Overværelse af mange Forældre. Man sang »Kong Frederik, glæd dig i din Grav«. Rektor redegjorde for Eksamensresultaterne og meddelte Navnene paa de 13, som Ministeriet har givet Alumnepladser. Derefter holdt han en lille Tale til Drengene, og Højtideligheden sluttede med Afsyngelsen af »Concinamus«.

Den egentlige Translocation fandt Sted den 23. om Eftermiddagen i Skolens Festsal og overværedes af flere gamle Soranere, deriblandt fire 50 Aars Studenterjubilare, nemlig Godsejer *Chr. S. Dahl*, Valnæs, Greve *V. Chr. Knuth*, Roskilde, Kaptajn *Helge Grønvold Wagner*, København, og Overretssagfører *Chr. P. B. Olsen* samt Soransk Samfunds fungerende Formand, Direktør *Louw* og Murmester *O. Licht*. Endvidere var Kantor *Korsgaard* til Stede.

Efter at Rektor havde budt velkommen, sang man »Helleg er vor Ungdoms Lyst«, hvorpaa Rektor uddelte Eksamensbeviserne til Dimittenderne. To Studenter af den matematiske Afdeling har faaet Udmærkelse, nemlig *Ejnar Olesen*, Søn af Lærer Olesen, Duborgskolen i Flensborg, der har været Formand for Dansk-nordisk Ungdomsforbunds Afdeling paa Skolen, og *Børge Dahlberg Larsen*, Søn af Skotøjshandler Larsen, Skelskør. Førstnævnte fik Soransk Samfunds Boggave, et Eksempel af Sorøbogen. Rektor sluttede denne Del af Højtideligheden med at holde en Tale til Dimittenderne, idet han gik ud fra Platons Fortælling om Sokrates Virksomhed, der, hvor der fortælles om Sokrates aarelange Agitation blandt hans Medborgere. Det rette Sind er Kilden til Velstand og til alle andre Goder for Menneskene. Derfor: prøv paa at naa det rette Sind over for den Livsbane, I skaar ind paa, selv vælger eller af Omstændighederne føres ind paa. Det bringer Arbejdsglæde. Fælles for Studenter og Realister er dette, at ingen af dem kommer sovende til noget som helst attraaværdigt her i Livet. Gid Tankens eller Handlingens Kors maa blive jer beskaaret, og gid I alle maa tilegne jer den Sandhed, at uden Kamp gives der ingen Sejr. I vil faa rig Belønning for Sliddet, og fortab jer aldrig i Spredthedens Kryds og tværs. Bliv værdige Medlemmer af det danske Folk, som vi alle tilhører, og som med Forventning ser hen til hvert Kuld af Ungdom, som forlader Skolerne efter endt Eksamen.

Saa ønskede han Dimittenderne hjertelig til Lykke, og man sang »Jeg ved et Sted«. Derpaa talte Rektor til 50 Aars Jubilarene, paa hvis Vegne Grev Knuth svarede. De Ønsker, de havde at fremsætte til de Unge, faldt helt sammen med Rektors Ord. Han vilde sige: Vær Samlere paa to Ting: ærligt Arbejde og gode, venlige, høflige Ytringer. Det giver nemlig en daglig Tilfredshed, som intet andet kan opveje. Minder fra Venlighed er dem, der er noget ved. (Bifald).

Rektor udbragte nu et Leve for 50 Aars Jubilarene, man sang »Concinamus«, og saa sluttede Rektor Translocationen med Ønsket om en god Sommerferie. Den varer til 16. August.

I Aarsskriftet for 1942—43 oplyses det, at Skoleaaret begyndte med 357 Elever, nemlig 130 i Gymnasiet, hvoraf 6 Piger, 24 i Realklassen og 203 i Mellemskolen. Ved Skoleaarets Slutning var der 355 Elever. Alumnernes Antal er 150, hvoraf 44 paa Gymnasiet, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa Vænget. Biblioteket har haft en Tilvækst paa 969 Bind, saa det nu tæller 66.657 Bind, og det har haft 255 Laanere, der har laant 3517 Bind. Museet har faaet en Del Gaver. Endvidere kan nævnes en Kriseforanstaltning, idet der nu gives alle de i 1942 indtraadte Elever Forlængelse af Retten til at slide paa egen hidtil anvendt Dragt det første Skoleaar til ogsaa at omfatte Skoleaaret 1943—44.

I Biblioteksbygningens Stueetage er der i Løbet af Skoleaaret indrettet Læsesal og Bogklasse. Der er tillige indlagt Centralvarme, og den elektriske Installation er forbedret. Et nyt Kontorlokale er indrettet paa 1. Sal og 2 Magasinrum i den gamle Fabriksbygning. De foretagne Forandringer og Forbedringer har medført, at Brandfaren er væsentlig formindsket.

Forøvrigt indledes Aarsskriftet med smukke Mindeord af Adjunkt *Christensen* om afdøde Sanglærer og Organist *Andrup*.

Optagelsesprøverne foregik den 25. og 26. Juni. I 1. G.s matematiske Afdeling optoges 10, i klassisk 3 og i nysproglig 3. I 1. M. optoges 45, i 2. M. 4, i 3. M. 3 og i 4. M. 3 Elever. Ialt optoges c. Halvdelen af de Drengene, som havde meldt sig til Optagelsesprøverne.

KUNSTMUSEET I SORØ

Indvielsen af Kunstmuseet i Sorø fandt Sted d. 29. Maj Kl. 2,45 i Sorø Akademis Festsal, hvor henvend 200 indbudte Gæster var kommet til Stede. Paa Undervisningsministeriets Vegne var mødt Kontorchef Paludan-Müller og Ekspeditionssekretær Oksen. Kunstmuseets Direktør Leo Swane, Museumsinspektør Erik Zahle, Direktør i Ny Carlsbergfondet, Professor, Dr. phil. Friis-Johansen, Ny Carlsberg Glyptotekets Direktør, Dr. phil. Vagn Poulsen, Inspektøren ved dets moderne Afdeling, Magister H. Rostrup, Kunstakademiets Direktør, Billedhuggeren Johs. Bjerg, dets Skoleraadsformand, Professor Kræsten Iversen og Professor Aksel Jørgensen samt Formanden for Sorønsk Samfunds Museumsvenner, Højesteretssagfører *Balhausen* havde vist Museet den Interesse at komme til Stede. Ogsaa Medlemmer af Sorø Amtsraad og Sorø Byraad, Bestyrelsen for Amtsmuseet foruden en fyldig Repræsentation af Akademiets Embedsmænd og Lærere, en Del af Skolens ældre Elever og nogle gamle Soranere, hvis Senior var Maleren *Danneskiold-Samsøe*, var mødt. Undertegnede, der efter Dommer *Knox's* Død var valgt til Formand for Museumskomiteen, bød velkommen og holdt den andet Sted i Bladet gengivne Tale, hvorefter *Direktør Thorlacius-Ussing* gjorde udførligere Rede for Museets Tilblivelse og dets Indhold: I Jylland ligger Kunstmuseerne tæt, navnlig paa Østkysten: Skagen, Aalborg, Randers, Aarhus, Horsens, Vejle, Kolding og Aabenraa. Paa Vestkysten Ribe, Esbjerg og Tønder og inde i Landet Viborg og Vejen. Fyn har 3 Kunstmuseer, og Lolland-Falster har sit. Men paa Sjælland er der intet Kunstmuseum uden for København og Nordsjælland. At det kommer til at ligge i Sorø, skyldes ikke blot Stedets ideelle Beliggenhed, men ogsaa et særligt Hensyn til Skolen, til det ønskelige i, at Skolens Ungdom her kan faa en Indøvelse i at se Kunst som en Forberedelse til Besøg paa de københavnske Museer i Studietiden.

Sorø Akademi har hidtil altid haft en udøvende Kunstner til Tegnelerer. Den nuværende, Maleren *Siegfred Neuhaus*,

har i de senere Aar haft Studiekredse i Kunsthistorie med de ældre Elever. For en saadan Undervisning vil Kunstmuseet være en stor Hjælp. Den højere Skole i Danmark har endnu ikke taget Landets Kunsthistorie op som Fag, skønt Kunsten dog lige saa vel som Litteraturen er en Del af Folkets Aandsliv. Enkelte Lærere har dog taget Faget op, og naar jeg staar her, kan jeg ikke lade være at nævne afdøde Lektor *Holtens* vækkende Undervisning i Oldtidens Kunst.

Jens Juël: Fru A. M. Staal, f. Bruun. Pastel 1799.
(Deponeret af Ny Carlsbergfonden.)

Grundstammen i Museet er en Række Kunstværker, som Akademiet ejer, men som har været meget lidt eller slet ikke tilgængelige for Publikum. Undervisningsministeriet har givet sit Samtykke til, at Skolen deponerer dem i Museet. Blandt disse er en Samling af sene middelalderlige Træskulpturer, som der er planlagt en særlig Bygning til i Museumsprojektet. Udstillingen af dem maa desværre vente til bedre Tider. Det er ogsaa fra Akademiet, vi har faaet de interessante og værdifulde Oliemalerier og Akvareller af norske Landskaber, som er malede af Kunstneren Erik Pauelsen, der fulgte med Frederik den Sjette paa den Rejse til Norge, som han foretog som Kronprins. Det er de første egentlige Landskabsbilleder i dansk Kunst. Det er ogsaa fra Akademiet, vi har en Samling smukke og værdifulde Tegninger, deriblandt Mandelbergs og Cramers Tegninger til Frederik VI's Barnelege. Vi stod saaledes paa ingen Maade paa bar Bund.

Da Planerne om et Kunstmuseum i Sorø drøftedes, modtog man fra Direktøren for Statens Museum for Kunst, Hr. Leo Swane, et Tilsagn om Støtte fra Museets Side, et Løfte, som Museet med Undervisningsministeriets Godkendelse paa den smukkeste Maade har indfriet. Ogsaa Ny Carlsbergfondet og Ny Carlsberg Glyptoteket har støttet Museet ved Deponering af Kunstværker. Og endelig har en Række Kunstnere og Privatpersoner med Tilknytning af en eller anden Art til Sorø skænket Museet Kunstværker. Foreningen af Museets Venner har allerede erhvervet en lille halv Snes Kunstværker til Museet. —

Efter at have givet en Oversigt over Kunstværkerne fortsatte Direktøren: Vi vil i Dag sende en venlig Tanke til Soraneren, Mæcenen *Johan Bülow* til Sanderumgaard i Taknemmelighed for hans store Gave til Akademiet, som danner Grundstammen i Museets Samling, og dernæst rette en Tak til Akademiet, Sorø Amt, Sorø By og ikke mindst til de mange gamle Soranere, som har hjulpet os.

Gottfred Eickhoff: Forarbejde til Gruppen „Roepiger“.
(Gave fra Kunstneren.)

I Afskedssangen ved Translokationen paa Sorø Akademi staar der

»Saa drager bort, nu Tiden er udrunden,
og lever vel og kommer snart igen,
og lad de Blomster, som I her har funden
til Frugter modnes, hvor I vandrer hen.«

De gamle Soranere vender altid tilbage hertil af Kærlighed til deres gamle Skole og til Stedet, og i Dag er de her igen, og med Kunstmuseet vil de nu plante en Blomst og beder Skolen modtage den til Brug i den Aand, hvori den er givet. Vi vil gerne lægge en Sten i den Mur, der hegner Moder Sorøs Gaard.

Lektor *Juul-Mortensen*: Jeg er bemyndiget til at overbringe Rektor *West's* Hilsen og samtidig beklage, at han ikke kunde være til Stede. Vi her ved Akademiet er klar over, at de, der har fostret Ideen til Museet, i særlig Grad har tænkt paa vor Skole. Derfor udtaler vi vor Tak. Jeg vil først takke vor gamle Rektor. Vi mærker, at De ikke har glemt os. Det er jo Deres Interesse for Skolen, der har ført Dem herved i Dag. Og Tak til de to Mænd, Direktør *Thorlacius-Ussing* og Direktør *Rasmusen*, hvis Initiativ og Udholdenhed har skabt Museet, og som særlig i den sidste Tid sammen med Kunstmaler *Neuhaus* har baaret Dagens Møje og Hede for at faa alt i Orden til i Dag.

Det var bevægende at høre Direktør *Ussing's* afsluttende Ord, der vidnede om hans dybe Kærlighed til dette Sted. Vi takker de gamle Soranere, der har sluttet op om Museet og har givet deres Bidrag dertil.

Det er først af alt Museets Opgave at vække Sansen for det skønne hos de unge. Vi forstaar den forædlende Indflydelse, det kan have paa vore Elever, at de, der har Forudsætningerne derfor, kan tage dem over i det ny Museum og lære dem at se, saa de, naar de kommer til København, ikke behøver at være aandelige Barbarer.

Derfor har Sorø Akademi al Grund til at ønske Museet al mulig Lykke, og at det maa vokse til Gavn for Sorø Amt og By og ikke mindst for Sorø Akademis Skole.

Borgmester *Julius Frandsen*: Sorø Kunstmuseum aabner i Dag sine Porte, og Sorø By faar en længe ventet og kær Gæst inden for sine Mure. Vi venter dog ikke at faa Lov at beholde denne Gæst ret længe i Byen, for vi ved, at Museets Maal er at faa en egen Bygning paa Akademiets Grund.

Byen fandt, at Planen om et Kunstmuseum i Sorø var smuk og rigtig, og har derfor givet Bidrag baade til Driften og til en Museumsbygning. Jeg byder Museet velkommen i Byen og udtaler de bedste Ønsker for dets Fremtid.

Kontorchef *Paludan-Müller*: Kunstmuseet er bestemt til at tjene til Vederkvælgelse for den menneskelige Aand, for i al virkelig Kunst er der et Glimt af det evige. Et Kunstmuseum maa derfor stille sig et højt Maal.

Jeg bringer Undervisningsministeriets Lykønskning til, at Sorø Museum er kommet til Verden med dette Maal for Øje. Om det naar Maalet, vil Tiden vise. Paa Frugterne skal man kende Træet. Men jeg udtaler Forhaabning om og Fortrøstning til, at Museet bliver i Stand til at løse Opgaven til Glæde for Byen, Akademiet og de omliggende sjællandske Sletter i vid Udstrækning.

Maatte det lykkes Museet at faa en smuk Plads ved Siden af de mange Institutioner, der i denne Stad søger at fremme det aandelige Liv. Hermed erklærer jeg Sorø Kunstmuseum for stiftet.

Derefter gik man over i Priorgade til Museet og besaa det.

I den første Stue er der Malerier af *Jens Juel*, *Eckersberg*, *Erik Pauelsen*, *H. G. Harder*, *Dalsgaard*, *Constantin Hansen*, *Kückler* og *Petzholdt* samt Skulpturer af *Thorvaldsen*, *L. Grossi* og *F. C. Willerup*.

I den midterste Stue findes Malerier af Kunstnere fra den sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede som *Emanuel Larsen*, *Anton Melbye*, *C. F. Sørensen*, *V. Kyhn*, *Karl Madsen*, *L. A. Ring*, *Hans Smidth*, *Heinrich Hansen*, *Lübschitz*, *A. Kølle* og *Th. Philipsen* samt en Gruppe af Billedhuggeren *G. Eickhoff*.

Det tredje Værelse rummer mere moderne Kunst, repræsenteret ved *Haagen-Müller*, *Danneskjold-Samsøe*, *Johs. Larsen*, *Siegfred Neuhaus*, *Axel Bentzen*, *Julius Paulsen*, *Niels Lergaard*, *Stubbe-Teglbjærg*, *Arne Johannesen* og *Knud Raaschou-Nielsen* samt Skulpturer af *Zahrtmann*, *Hans Syberg*, *Linnemann-Smith* og *Leif Johannesen*.

I Værelset mod Gaarden findes Tegninger og Akvareller af *Mandelberg*, *Cramer*, *Eckersberg*, *Dalgaard*, *Marstrand*, *Viggo Johansen*, *Vilh. Pedersen*, *Stubbe-Teglbjærg* og *Jan Buhl* samt en Buste af *Anker Hoffmann*.

H. Raaschou-Nielsen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden den 5. Juni har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

Civilingeniør *Hans Peter Krøier Madvig*, Vesterbro 7, Aalborg (S. '34), Autoforhandler *Carl Chr. Weinreich*, Autogaarden, Holbæk ('37), Adjunkt *Aage Christiansen*, H. I. Hansensvej 16, Vordingborg (S. '27), Forpagter *Svend Peytz*, Høvdingsgaard pr. Mern (R. '24), Bogholder *Harry Wagner Dinesen*, Munkesøgade 20, Kalundborg (R. '33), Redaktør *V. Kjød*t, Storegade 33, Rønne (S. '27), Købmand *Erik Friis*, Agnetevej 17, (R. '33), Skibsmægler *Finn Poulsen*, Batterivej 7, Korsør (R. '33), Cand. pharm. *A. H. Willert*, Løve Apoteket, Ringsted (S. '30).

*

Translokationen paa Sorø Akademis Skole fandt Sted den 23. Juni d. A. Kl. ½ og overværedes efter Indbydelse bl. a. af Soransk Samfunds fg. Formand, Direktør *Louw* og af Samfundets Æresmedlem, Murmester *O. Licht*.

Th. Philipsen : Mellemad. Hvile ved Efteraarspløjningen. 1894. (Deponeret af Statens Museum for Kunst)

Det var forresten halvtredsindstyvende Gang i Træk, at *Licht* overværede Translokations-Højtideligheden. Det skete første Gang i 1893, da han var Elev paa Akademiet.

*

I Studenterforeningens danske Biblioteks 3. Serie paa 6 Bind udkommer »Ja til Norden« af Peter de Hemmer Gudme og Erling Nielsen (S. '37).

*

Ekspeditionssekretær N. H. Andersen er udnævnt til Chef for Sekretariatet i Københavns Universitets Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning fra 1. September, og Sekretær, cand. jur. E. V. Villarsen er udnævnt til Ekspeditionssekretær sammesteds, ligeledes fra 1. September 1943.

• *

Paa Jul. Gjellerups Forlag er udkommet »Svensk Læsebog« for Folkeskolen, udgivet af Statskonsulent for Folkeskolen og Seminarierne F. C. Kaalund-Jørgensen, Professor, Dr. phil. Chr. Møller og Lektor *Mogens Nissen* (S. '07).

*

Den Komité, der er nedsat med den Opgave at skabe passende Kaar for det københavnske Raadhusmuseum, har ladet Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) udarbejde et Forslag til Museets Nyordning. Man tænker sig det gamle Vartov istandsat og indrettet til Bymuseum, hvorved Museet faar den Lokaleudvidelse, som vil gøre Samlingen overskuelig og lade dens Mindeskat mane vor Ungdom til Arbejde og Fremdrift.

*

Landsretssagfører *Jonas Bruuns* (S. '29) og Hustrus, f. Komtesse Sibylle Reventlow, lille Søn, døbt i Tibirke Kirke den 27. Juni. Kronprinsesse Ingrid, hos hvem Fru Bruun har været Hofdame, holdt Barnet over Daaben.

Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* (S. '11) fyldte 50 Aar den 9. Juli.

*

25 Aars Studenterjubilarene fra Sorø Akademis Skole samledes Lørdag den 19. Juni i Sorø. Af Holdet, der var paa 27, mødte de 20. Seks af de 27 er blevet Præster. Om Søndagen spiste Jubilarene Middag paa Skolen, Rektor *West* talte for dem.

*

Skovrider *Aage Wielandt* (S. '23), Saltø Skovridergaard pr. Næstved, er blevet Formand for Fodby Sogneraad.

*

Læge *Helmer Rasmussen* (S. '24) er blevet Dr. med. paa en Afhandling »Histologiske Undersøgelser over Betændelse i Tindingebenet især i pars petrosæ« (Ejnar Munksgaards Forlag). Den offentlige Disputats fandt Sted paa Københavns Universitet Tirsdag den 29. Juni.

*

Stud. mag. *Holger Skyum-Nielsen* (S. '40) har bestaaet ved Universitetet Forprøven i Historie (1. Del) med Ug i Hovedkarakter. Han er tillige indvalgt i Bestyrelsen for Historisk Samfund.

*

Boghandlermedhjælper *Ove Birger le Fèvre Roy* (S. '35), Søn af Postmester B. Roy, Strib, viedes den 19. Juni i Frederiksborg Slotskirke til Frøken Elly Mortensen, Datter af Værkmester ved Gribskovbanen C. Mortensen.

*

Frederik Holmsted Palludan Rasmussen, (S. '40), Søn af Kunstmaler Palludan Rasmussen, Sorø, har bestaaet 1. Del af Lærereksamen paa K.F.U.M.'s Seminarium.

Cand. med. *Thorbjørn Bennike* (S.'36), Søn af Førstelærer Fr. Bennike, Ulstrup, vieses den 19. Juni til Frøken Birthe Heller, Datter af Arkitekt Henry Heller, København.

*

Til Byggearbejder paa Sorø Akademi har Finansudvalget bevilget 35.000 Kr.

*

Hans Birger Mitens (S.'41), Søn af Landsretssagfører Mitens, Thorshavn, har bestaaet Handelshøjskolens Afgangseksamen i Det erhvervsøkonomiske Grundstudium med 1. Karakter.

*

Af Generalforsamlingsreferatet fremgaar det, at Dirigenten, Overretssagfører Baron v. *Eggers* blev foreslaaet til Medlem af Vedtægtsændringsudvalget. Dette er forsaavidt rigtigt, men *Eggers* erklærede, at han ikke ønskede at være Medlem, og derfor satte han som Dirigent ikke sit Valg under Afstemning.

*

I September udkommer der paa Hasselbalchs Forlag en af Sekretær i Hedeselskabet *H. Skodshøj* (S.'21) skrevet Bog paa 200 Sider om Hedesagens store Forkæmper, Oberstløjtnant E. M. Dalgas. *Skodshøj* har iøvrigt fra 1. Juli overtaget Redaktionen af Hedeselskabets Tidsskrift, der hidtil har været varetaget af Direktørerne Flensborg og Basse.

*

Medens Sorø Akademis Skoles Lærere ellers ved Translokationen er mødt i Kjole og Hvidt, mødte de i Aar for første Gang i Jakkesæt.

*

Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00) er Suppleant for Tiden 1. Juli 1943—30. Juni 1946 i den i Medfør af Lov om Tjenestemænd nedsatte Voldgiftsret.

*

Sorø Kunstmuseum har som Gave fra Billedhugger Anker Hoffmann modtaget et Eksemplar af hans Buste af afdøde Direktør for Statens Museum for Kunst *Karl Madsen* (R.'71).

*

Pinsedag, Søndag d. 13. Juni, besøgte Realister fra 1933 Sorø Akademis Skole og Sorø.

Paa »Grønne« spilles om Eftermiddagen en Fodboldkamp mellem et udvalgt Hold fra Skolen og Realisterne fra 33. De gamle Soranere vandt med 5 Maal mod 4.

Hr. Lærer Thomsen fungerede velvilligst som Dommer.

Den vellykkede Tur sluttede med Aftensmad paa »Parnas«, og Spadseretur gennem Skoven til Landstationen.

*

Indenfor Soransk Samfund er man som bekendt betænkt paa et foretage visse Vedtægtsændringer — bl. a. med Hensyn til Formandsvalget — og der blev paa Generalforsamlingen i denne Anledning nedsat et særligt Udvalg bestaaende af: Højesteretssagfører *Ballhausen*, Prokurist *Svend Clausen*, Direktør *A. Ch. Louw* og Læge, Dr. *A. Skovgaard*. Landsretssagfører *Jonas Bruun* er Udvalgets Sekretær.

Indtil de eventuelle nye Vedtægtsændringer er vedtaget, fungerer Direktør *Louw* som Samfundets Formand.

Fru Bodil Spandet, gift med Ingeniør *Niels Spandet* (S. '91) døde den 15. Juni og bisattes fra Krematoriet paa Sct. Peders Kirkegaard i Slagelse Søndag den 20. Juni.

*

En meget kendt og afholdt Sorøborger, Materialist Sofus Hjorth døde den 24. Juni og bisattes den 1. Juli. Hjorth optog en Film af Soransk Samfunds Tur til Sorø i Byens 300 Aars Jubilæumsaar 1938 og forærede den til Soransk Samfund. Han er Fagter til Forretningsbestyrer *Svend Hjorth* (R. '22). Soransk Samfund sendte Krans til hans Baare.

*

I Radioudsendelsen Mandag Aften den 5. Juli transmitteredes en Orgelkoncert fra Sorø Kirke. Organist *Finn Videro* (S. '23) spillede paa Orglet.

*

Formanden for Soransk Samfunds fynske Afdeling, Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Odense, har Forretningsadresse Vesterbrogade 96, Odense og Forretningstelefon 1050 og Privatadresse Nyborgvej 18, Odense og Privattelefon 1211.

*

Sognepræst ved Vor Frelzers Kirke i Horsens *Cort Ejnar Trap Engsig-Karup* (S. '05) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Direktør for Ny Carlsbergfonden *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09) har taget Initiativet til, at den i November 1909 afdøde Maler Peter Severin Krøyers Hus paa Skagen skal indrettes til en Æressommerbolig for en dansk Maler.

Som Særtryk af Kunstmuseets Aarsskrift 1942—43 er udkommet *V. Thorlacius-Ussing: Reventlow-Museet, Pederstrup*.

*

Den berømte Sorø Roklub (Olympiadesejrherren) fejrede Søndag den 11. Juli 25 Aars Jubilæum med en Festmiddag paa Hotel »Klubben« i Sorø. Det smukke og rigt illustrerede Jubilæumsskrift er forfattet af Klubbens tidligere, mangeaarige Formand, Grosserer *F. Ag. Hansen* (R. '21), der bl. a. stærkt fremhæver den store Betydning Lektor *O. B. Müller* (S. '92) har haft for Klubbens Tilblivelse og Arbejde.

*

Referatet af Soransk Samfunds Tur til Sorø den 29.—30. Maj maa paa Grund af Pladsmangel vente til Augustnumret. Til Gengæld vil Læserne da ogsaa faa et langt og livligt med Billeder forsynet Referat, skrevet af en meget prominent og begejstret Deltager i Turen.

*

Paa given Foranledning henledes Opmærksomheden paa, at Anmodning om Optagelse som Medlem i Soransk Samfund ikke rettes til Soranerbladets Redaktør, men til Kassereren *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport 103, Meldahlsvej 2, København V., Telefon: Central 8229.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 8

AUGUST 1943

MØDE MED FORAARET I SORØ

2-DAGES STORTUREN DEN 29.—30. MAJ

Det var en munter og forventningsfuld Skare Soranere af alle Aldersklasser, som mødtes Lørdag Eftermiddag den 29. Maj for at tage til Sorø med Søen og Skovene i deres nydsprungne Foraarspragt.

Rektor West, der havde været paa Universitetet til Eksamenskommissionsmøde, var blevet hentet dér af Direktør A. Ch. Louw, der fungerede paa vor afdøde Formand, Dommer Knox' Vegne. Rektor hilste paa en lang Række af Deltagerne, inden de steg paa Toget. Humøret steg endnu et Par Grader da det rapporteredes, at D.S.B. — som officielt havde afslaaet en Særvogn til Soranerne — alligevel havde reserveret os en Række Cupéer i Toget. Hidkaldte af Togføreren samledes de allerfleste af Turens Deltagere i disse, hvor Humøret snart blev saa højt, at man helt glemte den snart traditionelle Togforsinkelse (der sprængtes en Vognkobling allerede ved Afgang fra København). Vi kom først til Sorø godt halvsyv.

Her havde det regnet — og Vejret, der var køligt-blæsende, havde rejst Andebugtens Vover. De efterhaanden noget sultne Soranere drog gruppevis gennem Skoven til Parnas — de yngste i Stormmarch.

Hvem der var med.

Vi nævner i Flæng: Alderspræsidenten Arkitekt Mandrup-Poulsen med Soransk Samfunds smukkeste Kranium (skaldet) og eleganteste Henry-Quatre-Skæg; Formanden for Fyenske Afdeling: Direktør Suhr-Henriksen, Odense, samt Direktørerne Alfr. V. Rasmusen og Gunnar Knudsen. Lægerne A. G. Lauritzen, Effersøe, Wadum, Boeslunde, og Panduro, Ringsted. Tandlægerne Hauerslev og Høft samt Christensen, Roskilde, og Poul Hansen, Sorø. Endvidere Landsretssagførerne Højgaard Nielsen, Jonas Bruun og Carsten Jepsen samt Højesteretssagfører Ballhausen. Juristerne, Fuldmægtigene Lützen og C. L. Borch og Sekretær Madelung og Flemming Nissen. Fuldmægtigene C. C. Hoffgaard, Erik Wagner og Baggesen samt Politibetjent Poul Pagh. Redaktør

Schøning, Overingeniør Lyngbeck, Civilingeniørerne Karl Michelsen, Børge Vesti og Manfred Hammerich samt Elektroingeniør Quirinus Jensen, Sorø. Grossererne var repræsenteret af Basse Winther, Børge Formark, Otto Schousboe, Warrer, Knøvl og Madvig.

Af andre, der havde meldt sig til Turen, nævner vi: Kommandør Magnus Bojesen, Fabrikant Kay Michaelsen, Dr. phil.

Paa Vej over Søen til Parnas.

Eigil Nielsen, Kontorchef E. Hvam, Forpagter Svend Spandet, Soranerdigteren, Regnskabschef H. L. Truelsen og Banktilsynsinspektør Kamper, Skattekontrolør Ørkild-Hansen, Tømremester Erling, Helsingør, Snedkermester Einar Hansen og Bogholder Johs. Jensen, begge i Sorø, Trafikassistent Abrahamsen, Birkerød, og en hel Række yngre Soranere.

Paa Parnas.

Hurtigere Madudpakning end hin Lørdagften paa Parnas kan vanskelig tænkes. I Løbet af et Øjeblik var alle bænkede, og Rejerne lyste og Tomaterne og Radiserne glødede. Mad-

bytningen florerede. *Magnus Bojesen* skældte ud med Kommandør-Stemme, da Tjeneren ikke kom med hans forlængst bestilte opulente Smørrebrød. Et Par Sidekammerater standse Vredens Skaaler med et dejligt Stykke Rejemad. Saa sang vi — med Kornet *Bechmann* ved Klaveret — *Hauchs*: »Jeg véd et Sted . . .«, og *Louw* udbragte med Sangen som Motivering et Leve for »de tre S'er«: Skolen — Søen og Skoven, besvaret med taktfaste Hurraraab.

Ogsaa af Gæsterne: Rektor *West* (som havde strøget en lang Arbejdsdags Træthed af sig ved at sove i Toget fra København), Lektor, Dr. *Helms* (som smilede polisk over en blinkende Snaps), Adjunkterne *Raft*, *Balslev*, *Christensen*, *Gad*, *Lind* og *Hjarnø Petersen*, Gymnastik-Magisteren *Nielsen*, Skovriderne *Lorenzen* og *Caspersen*, den elskelige Mad-aal *Corneliussen*, Arkitekt *Lautrup Larsen* og den gamle Kassekontrolør *Schrøder*. Adjunkt *Nordahl Svendsen* havde paa Grund af Sygdom maattet melde Forfald.

Hurraraabene lød ogsaa ind til Kunstmuseums Komiteen og dens Gæster ved Middagen i den lille Sal (ovenpaa Museumsindvielsen samme Dag). Da Glasdørene senere aabnedes, saa vi et Glimt af vor gamle Rektor *Raaschou-Nielsen* (Komiteens Formand) — men Forventningen om, at han vilde kikke ind til os i »Slyngelstuen« glippede — saa vi fik ikke Lejlighed til at hylde ham.

Under Kaffe-Surrogaten indløb et Telegram fra en trofast Gammel-Soraner, fhv. Fabriksinspektør *Carl J. Ottesen*: »Kammeratlige og venlige Hilsener. Mor Jer godt. Calot.«

Soldet.

Efter en kort Spadseretur udenfor i Parnas-Skoven samledes alle i Pavillonens store Sal, hvor Punchebollerne stod opmarcherede.

Dr. *A. G. Lauritzen* havde paataget sig Hvervet som Magister bibendi og bød Velkommen, hvorefter vi sang *H. L. Truelsens* til Anledningen skrevne Sang (paa Melodien: Vort Modersmaal er dejligt . . .).

*Naar Skovene ved Sorø staar klædt i Sommerdress,
og blide Bølger klukker mod Søbred og om Næs,
da gibber det i Sindet. — Det kribler i Din Taa.
∴ Man være maa Soraner for helt det at forstaa. ∴*

*Her lyser Ungdoms Minder og derfor rask afsted.
Vort Skolehjem igen — igen — at kunne glædes ved,
og gamle Dreng hilses hver Plet, hvert Sted, hvert Navn
∴ alt det, som de har elsket i Moder Sorøs Favn. ∴*

*Jo — Landstationen ligger endnu som altid før,
og Hallings »Hotel Sorø« har endnu samme Dør.
Men Andebugtens Ynde er gaaet loulig nær,
∴ og Egevang — vort Tivoli — har mistet nogle Trær. ∴*

*Den kendte Vej vi vandrer — dog ikke Søen rundt, —
naar man er blevet ældre er halvvejs nok saa sundt.
Vi »tøffer« over Søen — maaske vi ror med Sang,
∴ og rundt omkring det lyder: »Ja, husker Du dengang«. ∴*

*Men før det sker gik Timer med Mad og Puncheglas,
for Louw og saa Rasmusen har delvis købt Parnas.
Og Alvorstale, Skæmt og Spøg fik Sindet sat i Sving,
∴ hvor gamle Dreng mødes, der sker al Verdens Ting. ∴*

Efter Sangen talte Kommandør *Magnus Bojesen* (»Som han ka' bande,« sagde en Deltager) for vor gamle Skole, som fik et dundrende, Hurra. Saa fulgte *Olriks* gamle smukke Sang for Soransk Samfund: »Paa en lys Aprildag baaren«, hvorefter Rektor *West* næst at byde de gamle Elever hjærte-

lig Velkommen til Sorø og gentage Indbydelsen til næste Dags Morgenmad, Lovsang og Middag paa Akademiet motiverede et Leve for Soransk Samfund.

Efter Paludan Müller-Sangen: »Hellig er vor Ungdoms Lyst . . .« talte Dr. *Kjartan Effersøe* smukt for Ungdomsminderne.

Endnu havde enkelte andre Talere Ordet. *Alfr. V. Rasmusen* for at indbyde Gammel Soranere til at besøge det nye Kunstmuseum og Adjunkt *Balslev* med en lignende Indbydelse til det reorganiserede Bibliothek. Det skulde være mellem 9¹/₂ og 11¹/₂. Men lad os sige det straks. Det gik ikke saa godt. Adjunkt *B.* havde ikke regnet med sin Rengøringsfé. Han sad næste Formiddag og ventede troligt oppe i det fine Bibliothek — men Féen havde smækket Gadedøren (uden Klokke). Og nede stod med Mellemrum Par efter Par af gamle Soranere og kunde ikke komme ind. Stor Forundring over det hele — og en Del Visitkort i Dørsprækken.

Men tilbage til Soldet. Dette sluttede hen ad Kl. 11 med en meget fornøjelig Tale af Dr. *Helms* om de Klø, han gennem Tiderne havde uddelt, og Motiveringen herfor . . . og Deltagerne gik i Klynger til Motorbaaden, som i den skønne Sommeraften laa snurrende ved Anløbsbroen. Første Hold gled ud paa den blanke Sø med Skovene i mørkegrøn Silhuet rundt om og pragtfulde Skyformationer bag disse. Alle var stille og betagne. En enkelt Cigaret lyste i Sommernatten. Andet Skibshold sang flerstemmigt ude paa Søen under Overfarten. Vi lyttede i Akademihaven. Og Tankerne gik saa mange Aar tilbage . . .

Saa fulgte vi Rektor hjem til »Gaarden« — og gav ham et Afskedshurra (med Sordine af Hensyn til de sovende).

Medens vi fandt frem til vore Hotelværelser, sendte vi den syge *Nordahl Svendsen* (som paa Samfundets Vegne en Tid havde lagt Haanden paa alle Hotelværelser i Sorø og nærmeste Omegn) en venlig Tanke. Men der var jo ogsaa nogen, som gik paa Bummel

Søndag Morgen paa Akademiet.

Sorø Gader genlød ved 8-Tiden Søndag Morgen af Morgenhilsener . . . fra Fortoug til Fortoug og op til Hotelværelserne, hvor de »Gamle« stod i Vinduerne iført Pyjamas med Sæbeskum paa Kinderne. Der var nogle, som tog Forskud paa Morgenmaden ved at købe Boller hos Bageren. Naturligvis var »Basse« med her — og fik i Tilgift Bagerjomfruen til at hvine af Henrykkelse.

Det trak lidt ud med Morgenmaden paa Akademiet og de sultne »Gamle« var paa et givet Tidspunkt ved at storme Spisesalen. Men saa kom heldigvis Rektor, og snart vederfaredes Havregrøden, Kaffen og Ostemaden al den Retfærdighed, den kunde gøre Krav paa. *Corneliussen* saa smilende til.

Efterpaa samledes vi i Vestibulen. Dørene mod Syd stod aabne, og Søen og Skovene laa i et Guldskaar af Sol . . .

I Procession begav vi os derefter op i Festsalen, hvor vor Indmarch blev foreviget paa Film af Redaktør *Schønning*, der havde slæbt det store Apparat med til Sorø. Vi sang derefter *Olriks*: *Sorø Sønnernes Hilsen*:

(Mel.: Høje Nord — Friheds Hjem—)
*Moder Soer, se paany,
hvor din Sønneflok sig sanker,
og paany paa Porten banker
til de mange Minders By,
hører atter dine Skoves
alvorsfulde Orgelbrus,
ser din Voves
lette Leg mod Breddens Grus.*

*Barndomshjem, som Du staar
stolt og rig, med Skov og Have,
med de store Slægters Grave,
med din skønne Skolegaard,
har Du hævdet højt din Ære,
har Du vogtet kækt dit Kald,
vidst at være
tro mod det, Du kan og skal.*

*Klostergaard, gavmildt blev
Du de danske Drenges givet
for at løfte dem til Livet,
skænke dem dit Adelsbrev —
hør idag de stærke Stemmer
samlet i et Jubelkor:
aldrig glemmer
vi vor Barndoms milde Mo'r!*

*Skønne Soer, Festens Dag
finder os i dine Skygger,
men hvor trindt vi boer og bygger,
toner hver af os dit Flag,
og vor Hverdags stille Stunder,
Glædens Sol og Sorgens Regn
ser os under
Glansen af dit Fønikestegn.*

Rektor West byder velkommen.

Derefter bød Rektor West, flankeret af Lærere og Elever, Turens Deltagere Velkommen til deres gamle Skole. Han var glad over, at Turen var lagt saa tæt ved Skolens Stiftelsesdag den 31. Maj, hvor vore Tanker i Taknemlighed gaar mod Stifteren: Kong Frederik II.

Soransk Samfunds Næstformand, Direktør Louw tog derefter Ordet. Han takkede Rektor for hans Velkomstord saavel Aftenen forud paa Parnas som nu her. Intet glædede vel en gammel Soraner mere i Sorø end være velkommen paa sin gamle Skole — og Soransk Samfund vil altid bestræbe sig for at staa i et godt Forhold til Skolen — modsat hvad der undertiden havde været Tilfældet i svundne Tider.

Ogsaa vi vender os idag mod Skolens Stifter, som for 357 Aar siden gav denne kongelige Dotation — et af Landets største og rigeste Kløstre — et pragtfuldt Domæne — til danske Drengene: 30 adelige og 30 ufrelse — en demokratisk Skoletanke længe før de folkelige Principper, der nu karakteriserer den danske Skole. Vi er opfyldte af Beundring og Taknemlighed over denne store og betydningsfulde Gave, og denne Taknemlighed er vi altid besjælede af. Det er Grunden til, at vi har valgt vor Velgører Kong Frederik II's Far-

ver: den røde og gule Farve (forøvrigt ogsaa Fønixfuglens Farver: den gule Fugl paa det røde Baal) som vore Farver.

»Kong Fred'rik glæd dig i din Grav«.

Med dem smykker vi vore ypperste Kammerater — vore Æresmedlemmer — og med disse Farver pryder vi vore Lokaler, naar vi samles i festlige Stunder.

Gennem lange Tider har det været gamle Soraneres Ønske, at denne vor og Skolens Taknemlighed mod dens Stifter kunde finde et varigt Udtryk i et værdigt Mindesmærke her. Man var indenfor Soransk Samfund inde paa denne Tanke baade i 1911, hvor Soraneren Professor Martin Nyrop gav et Udkast til et saadant Minde, og i 1922, hvor Soraneren Arkitekt Fr. Kiørboe og Nyrops Efterfølger paa Kunstakademiet Professor Carl Petersen beskæftigede sig med Tanken. Men forskellige Forhold medførte, at Sagen ikke fandt sin Løsning — som i sidste Instans var tænkt som et funktionelt Monument.

Man kan med Rette sige med Orlík i Soraner-Bladet for August 1922, at »først naar Mindet om Frederik II er rejst i Sorø, har vor Tids Vurdering af Skolevirket dér faaet sit rette Udtryk«. Det bør da for os alle være vor Stræben.

Man sang derefter: »Kong Fred'rik glæd dig i din Grav«.

Derefter havde alle »fri«, og mange gamle Soranere benyttede Formiddagen til alene eller parvis at foretage Spadsereure i Omegnen, sejle paa Søen eller aflægge Besøg hos Venner og Bekendte i Sorø.

Frokosten paa Postgaarden.

Kl. 12 var der Fælles-Frokost paa Postgaarden. Hotelejer Lerche Madsen havde serveret en fortrinlig forløren Skildpadde, og der herskede iøvrigt en meget fornøjelig Stemning. Vi mindedes vor afdøde Formand, Dommer Knøx, og der indløb en telegrafisk Hilsen fra Prokurist Svend Clausen, som i sidste Øjeblik var blevet forhindret i at tage med til Sorø.

Om Eftermiddagen (som ligeledes var til Deltagernes frie Disposition) præluderede den nye Organist ved Kirken og Sanglærer paa Skolen Schiøttz paa Kirkens restaurerede Orgel. Mange gamle Soranere fandt Vej til den smukke Kirke, hvor Lyset vældede ind ad de høje Vinduer, og Konfirmationskantatens Toner lød under Buerne.

Middagen paa Akademiet.

Kl. 18 samledes alle Deltagerne paa Akademiet med Rektor og Skolens Lærere. Paa Opfordring bad Direktør Louw den gamle Bordbøn. Den paa Grund af Rationeringen nedskaarne Middags (Soupér dinatoire) varme Ret var — som Frokostens — »forløren«, nemlig forløren Hare.

Efter at *H. L. Truelsens* smukke Sang: »Kongernes Konge, gennem Riger ...« var sunget, udbragte Rektor *West* en Skaal for Fædrelandet.

Man sang derefter *Hubert Rosens* Sang til Sorø: »Trød ind ad Klosterporten ...«, og Direktør *Louw* fremførte nogle faa Ord som Hyldest til Sorø Akademis Skole, som nu var lagt i Hænderne paa den tredobbelt til Skolen knyttede *A. J. West*: Eleven — Adjunkten — Rektoren. Vi havde Fornemmelsen af, at vor gamle Skole hos ham var i gode Hænder. Vi havde lagt Mærke til det Initiativ, Rektor *West* havde udfoldet for at skaffe Skolen haardt tiltrængte Udvidelser: en ny Fysikklasse og 4 andre nye Klasser, en ny stor Gymnastiksal, Udvidelse af Alumnatet og en ny stor tidssvarende Sportsplads. Gamle Soranere kunde kun være glade over dette — navnlig naar de samtidig var forvissede om, at Rektor altid vilde hævde den Kærlighed til Stedet, som lod ham værne om de gamle Skønhedsværdier.

Direktør *Louw* sluttede: Lad Motivering for et Leve for Sorø Akademis Skole være det Telegram, som Samfundet lige har modtaget fra *Tage Perch Nielsen* paa Holtegaard. Det lyder: Til alle Kammeraterne paa Storturen sendes mange Hilsener og Ønsker om en fuldendt Tur til vort dejlige Barndomshjem, Verdens bedste Skole. Et Leve for den!

Efter Hurraraabene tog Rektor *West* paany Ordet efter den Anledning, den foregaaende dertil havde givet ham og fortalte om Finansudvalgets Besøg paa Skolen forleden og de Nedskæringstendenser fra visse Medlemmer af Udvalget, som her var kommet til Orde. Han bad sluttelig om alle gamle Soraneres Hjælp og Støtte i hans Arbejde til Værn og Gavn for Skolen — en Hjælp som i den givne Situation maaske kunde blive af største Betydning. Gamle Soranere gav ved Klapsalver deres Tilslutning.

Rektor *West* meddelte, at der var indløbet følgende Telegram til ham: Mange Hilsener til Dem og alle gamle Soranere fra Soransk Samfunds jyske Afdeling. *Chr. Richardt Kall.*

Saa serveredes Desserten: nogle vældige Lagkager, som indbragte *Corneliusen* en velfortjent Tak, og efter *Aage Linds* Sang: »I Øst — i Vest — i Syd og i Nord« talte Overingeniør *Lyngbeck* for Ungdommen, hvorpaa Kaffen serveredes i de tilstødende Sale.

Paa Opfordring spillede stud. med. *E. Hammerich Dam*: Liszt: Ungarsk Rapsodi Nr. 2. Stort Bifald.

Tiden til Afgang nærmede sig nu, og efter Aftale samlede alle Turens Deltagere sig om Rektor og Lærere og sang paa Melodien »Snart er Natten svunden« *Victor Bruuns* smukke *Afsked*:

*Sorø! Tiden lakker,
vi maa atter bort,
for i Dag vi takker,
den var altfor kort.
Lul Dig atter stille
i idyllisk Ro,
over Rum som skille
danner Mindet Bro.*

*Som mod Kystens Bølge
kommer vi og gaar,
skal vor Lyst vi følge,
sker det næste Aar.
Var Du mon et Fængsel
for vor Ungdoms Vaar,
naar sliq Trækfugllængsel
vi hver Sommer faar?*

Rektor besvarede Sangen med at udbringe endnu et Leve for Skolen — og saa drog vi alle til Banegaarden — nogle over Flommen.

Reserverede Kupeer paa Hjemturen havde Stationsforstander *Hohwy-Bang* ikke kunnet skaffe os, men vi fik et godt Raad: Søg tilbage i Toget — der er bedst Plads. Og det var der ogsaa. Alle fik Siddeplads — og Snakken gik saa livligt, at vi inden at vide deraf var i København.

Som en af Deltagerne sagde om Turen: »Jeg har i halvandet Døgn været 16 Aar det var dejligt.« Det gav jeg ham Ret i.

En anden af dem.

FRATERNITAS SORANA I MERN PRÆSTEGAARD

DEN 15.—17. JUNI 1944.

VI fejrede 10 Aars Jubilæum for vore Sommermøder uden i Begyndelsen at have tænkt over, at det var i 1933, vi samledes paa Hindsgavl til det første af disse. Deltagere i Aar var:

Reportagechef *Aksel Dahlerup* som Aarets Ærestaler, SORANSK SAMFUNDS fungerende Formand, Direktør *Louw*, dets Kasserer, Direktør *Alfred Rasmusen*, Arkivar *Henry Bruun*, Rigsarkivet, Adjunkt *Aage Christiansen*, Vordingborg, kgl. Translatør og Tolk *Einar Krog-Meyer* og Frue, Forpagter *Sven Peytz* og Frue, Høvdingsgaard, Politifuldmægtig *A. E. Sørensen* og Frue, Præstø, samt Præsterne *Immanuel Christensen*, der havde trødset Rejsens Besværligheder fra Aalborg i eet Stræk, endvidere *Ebbe Christiansen* og Frue, Herfølge, *Mogens Christophersen* og Frue, Jesuskirken, Valby, *Helge Dahn*, Borup, *Jens Juul Sørensen*, Bregninge, *Krog-Meyer* og Frue, Mern, *Gabriel Lind Svanninge*, og *Paul Nedergaard* og Frue, København.

Krog orienterede os kort i Peter Rørdams og Kulsoens Egn; men *Jens Juul*, der var blevet forsinket, kunde af den Grund ikke tale om: »Soranere, jeg mødte«, paa det fastsatte Tidspunkt. I Stedet holdtes Generalforsamling, hvortil serveredes Midnatsthe, Skolehistorier o. a., og det gik fornøjeligt, som naar gamle Soranere mødes.

Onsdagen bød paa to Sensationer: 1) Statsradiofoniens Reportagechefes fortrinlige, men ugengivelige, umaadeligt fængslende Skildring af sine Rejser og Meriter. Han afslørede sig ved denne Lejlighed som en ægte, ukrukket og fin Dansker og Soraner. Takket være Godsejer *Lystrup* og Forpagter *Peytz* med Fruer kunde Dagens anden Begivenhed: Køreturen gennem det skønne Sydsjælland i prægtigt Sommervejr til *Dronning Alexandrines Bro*, der paa een Gang fint og stolt tegner sin Silhouet mod den blaa Himmel, løbe af Stabelen til alles Tilfredshed, og Eftermiddagskaffen indtoges paa Kalvehave Færgegaard.

Mern Kirke var fyldt, da Orglet intonerede, og *Paul Nedergaard* talte til den ivrigt lyttende Forsamling. »I bygger jeres egne Huse; men Herrens Hus har I forsømt at bygge paa«. Med *Jens Juul* ved Orglet lød derefter den skønne gamle Confirmationscantate, sunget af gamle Soranere smukt og stærkt gennem Kirkerummet.

Torsdag Formiddag holdt *Mogens Christophersen* Foredrag om »Skriftemaal, et forsømt Naademiddel«. Foredraget var baaret af Talerens egen Grebthed af Emnets Dybde og Betydning, og det havde fortjent en Plads i Programmet paa et Tidspunkt, hvor ikke allerede en Del af Deltagerne desværre havde maattet give sig Mern-Expressen i Vold for at naa ind til Dagens Dont i Hovedstaden.

Der var under Stævnet blevet holdt Morgenandagter af

Ebbe Christiansen og af Immanuel Christensen, ligesom Jens Juul havde faaet Lejlighed til at fortælle om Soranere, der havde haft afgørende Betydning for hans Livs Bane. Gennem os alle gik en Følelse af Glæde og Tak, fordi det trods Tiderne havde været muligt for os at samles under rolige, fornøjelige og udbyttegivende Former. Og ved selve Stævnet fik vor Taknemlighed mod SORANSK SAMFUND, dets fungerende Formand og de Medlemmer, der ved deres Indsats bidrog til at forhøje Stævnets Værdi for os, talrige Udtryk ved de Taler, der blev holdt.

Vi enedes om at støtte vor gamle Skole og den Kreds, der har den kær, og ønskede, at en dansk, kristen Ungdom fremdeles maa fylkes om dens Banner!

Deltager.

AARSFESTEN 1943

Soransk Samfunds Aarsfest for Aarets Dimittender og Soraner-Jubilarer vil ved Velvilje fra Rektor ved Københavns Universitet ogsaa i Aar blive afholdt paa Universitetet i dettes nye Festsal, Frue Plads Nr. 4—6, Søndagen den 5. September Kl. 11,30.

Soraneren, Sparekassedirektør *Herluf Krog-Meyer*, har lovet at holde Rustalen til Aarets Dimittender, hvorefter den smukke Ruskantate vil blive fremført.

Efter Højtideligheden paa Universitetet er der som sædvanlig arrangeret en beskeden Fælles-Frokost i Alexandra-Salen i Handels- og Kontorist-Foreningen paa den anden Side af Frue Plads. Hertil vil blive indbudt — foruden Sorø Akademis Skoles Rektor — vore soranske Jubilarer samt alle Aarets Dimittender.

Betalingen for Deltagelse i Frokosten udgør, inkluderet alt, for de yngste 8 Soraner-Aargange 6 Kr. og for Seniorer 8 Kr.

Af Hensyn til de gældende Restriktioner maa naturligvis Brød- og Smørmærker medbringes og af Hensyn til Pladsforholdene maa Deltagerne melde sig *inden Onsdag den 1. September Kl. 16* til Prokurist *Svend Clausen*, »Dagmarhus«, Vesterboulevard 12, 3. Sal, (Central 5745), til hvem samtidig Betalingen for Deltagelsen i Frokosten vil være at erlægge mod Udlevering af Adgangskort.

Det tilføjes, at Tilmeldelser *ikke* kan modtages efter den nævnte Frist.

Bestyrelsen.

MEDLEMSLISTEN

Soransk Samfunds nye Medlemsliste, der i Maaneder har været fremlagt til Eftersyn, og hvori der saavel fra Redaktionens, Kassererens og Ekspeditionens Side er foretaget de ønskede og nødvendige Rettelser, vil nu igen efter sidste Korrekturlæsning være fremlagt hos følgende:

Direktør *A. Chr. Louw*, Laxegade 4, K. Telf.: Central 1823 og 1290.

Murmester *O. Licht*, Filippavej 5. V. Telf.: Central 591 og 6678.

Direktør *A. V. Rasmusen*, Vesterport 103, V. Telf.: Central 8229.

Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, V. Telf.: Central 2740.

Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, V. Telf.: Central 5745.

Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, NV. Telf.: Taga 6515.

Vi beder alle, som ikke er forvisset om at være optaget rigtigt, at forespørge hos de forannævnte, idet det er Meningen at lade Medlemslisten definitivt slutte pr. 1. Oktober og derefter lade den gaa i Trykken.

Vi haaber nu at have gjort hvert enkelt Medlem opmærksom paa, hvor absolut nødvendigt det er at gøre sig bekendt med sin rigtige Optagelse i Medlemslisten. Skulde der derefter være Fejl i denne, maa de paagældende ogsaa dele Ansvarret herfor.

VÆRELSER TIL STUDENTER

Hvis nogen Soraner skulde ønske at udleje et Værelse med eller uden Pension til en soransk Student, beder jeg vedkommende give mig Meddelelse derom, idet Boligsituationen er blevet endog særdeles akut for de studerende. Paa denne Maade kunde der afhjælpes et Savn, og ikke mindst i disse Tider bør vi hjælpe vore Studenter.

Svend Clausen,

Dagmarhus. Telf.: C. 5745.

MORGEN- OG AFTENSANGE AF B. S. INGEMANN

Efter de originale Udgaver med Forord af *Kjeld Elfelt*.

Illustreret af *Ib Andersen*. J. H. Schultz Forlag 1943.

DA *H. C. Andersen* i Foraaret 1835 og *B. S. Ingemann* i Eftersommeren 1837 hver lod en lille yderst uanselig Tryksag se Lyset — det første lille Hefte: Eventyr, fortalte for Børn, fire Ark i et diminutiv Oktavformat, og et endnu beskednere Hefte: Morgensange for Børn, kun eet Ark, heri endda medregnet Titel og to blanke Sider! — kunde de to Digtere og Venner jo umuligt ane, at hermed var, takket deres Primitivitet, den sikre Grund lagt til deres litterære Udødelighed. Men de arbejdede begge trøstigt og ubevidst videre derpaa, den første med flere Eventyr og, som det viste sig, ikke netop for Børn, den anden med de Aftensange, der endda ikke engang kom som en nok saa lille Digtsamling, men blot som Tekster til nogle Melodier, der i 1838 udkom med Titlen: Syv Aftensange af *B. S. Ingemann*, satte i Musik og velærværdige Herr Pastor *W. Lindegaard*¹⁾ tilegnede af *C. E. F. Weyse*. Siden er de Ingemannske Morgen- og Aftensange trykt mangfoldige Gange (første Gang samlede i 1839 og med de Weyse'ske Melodier) senere med og uden Noder, bl. a. i en net lille Udgave i 1917 som en af Nyt nordisk Forlags Digtsamlinger, indledet af *P. A. Rosenberg*, S. 408, og omtalt her i Bladet i 2. Aargang No. 11, S. 87.

Nu er de altsaa paany udsendt og i et smukt Udstyr med fine, penne tegnede Vignetter, en til hver Sang, i en Udgave, der til Forbillede synes at have en anden berømt Vers- og Billedbog: Fabler for Børn af *H. V. Kaalund* og *J. P. Lundbye* 1945—nu en ligesaa stor bibliofil Sjældenhed som de to ovennævnte Originaludgaver.

Magister *Kjeld Elfelts* Forord og fortræffelige Efterskrift med Kommentarer til denne nyeste Udgave af Morgen- og Aftensangene fortjener al Ros; han har naturligvis gjort opmærksom paa Weyses morsomme Brev af 20. Marts 1838 til *Ingemann* om Morgensan-

gene og kunde for den Sags Skyld ogsaa gerne have medtaget et Citat fra det Brev af 3. November s. A. fra Weyse, hvori han skriver til Ingemann: At min Musik til Deres Aftensange har vundet Deres Bifald, glæder mig. Men slige smukke Digte componere sig selv. *Ergo* er det Spørgsmaalet, om det er mig, der har komponeret dem . . .

I de nyere Udgaver af de samlede Morgen- og Aftensange er medtaget to Aftensange, der ikke oprindelig hørte til Rækken: Lyksalig, lyksalig — som først fremkom i 1841 i Dansk Folkekalender under Titlen: Guds Fred — og hvortil Weyse ogsaa skrev Melodien (i Kalenderen hedder det: kan synges paa Kuhlaus Melodie til »Nu lider Dagen« — en af Sangene i »Elverhøj«¹⁾) og: Fred hviler over Land og Bye — som er langt ældre end alle de andre, rimeligvis digtet ca. 1815—17 og først trykt i Tidsskriftet »Harpen« i Januar 1823; Rudolph Bay komponerede Melodien dertil, da han i 1826 sad som Konsulatssekretær i Algier og længtes efter København.

Ib Andersens Vignetter er overmaade yndefulde; de kommer paa deres Vis Teksterne meget nær; finere end f. Eks. den til: Nu titte til hinanden —, hvor selv Sneglen med sit Hus paa Ryggen er kommet med i Billedet, kan det vist ikke gøres. Pudsig virker det kun, naar der til: Fred hviler — er en Tegning med *baade* en lille sivkranset Dam og en Slags Dæmning med en enlig Vandrer i Baggrunden, da der dog utvivlsomt i Digtets 2. Strofe med Linien: paa *Dammen* fjerne Vogter gaar — er tænkt paa *Blegdammen* ved København, nord for Sortedamssøen, se Kjeld Elfelts Efterskrift S. 57. Noget soransk Præg har disse Illustrationer slet ikke saaledes som de smukke Landskabsbilleder, hvormed Carl Thomsen illustrerede det Reitzelske Forlags Udgave af Morgen- og Aftensangene i 1889 (2. Oplag 1890), og hvorom det i Biografien over Carl Thomsen i det nylig udkomne Bind XXIII af Dansk biografisk Leksikon (1942) med nogen Overdrivelse hedder, at »de kendes af hvert Barn«²⁾ Iøvrigt paatænkes de nu udgivet igen af det Gyldendalske Forlag, hvilket nok hænger sammen med, at der for Tiden er Hausse i Carl Thomsens Illustrationer og Kunst i det hele taget. Ved en Sammenligning tør vi dog tro, at efter vore Dages Smag vil Ib Andersens Vignetter alligevel bære Sejren hjem, og ikke uden Føjel!

Men hvad vilde man mene om en Udgave med Weyses Melodier — og Bays? Illustrationer og Smagen for dem kan skifte, men disse Melodier er nu engang uadskillelige fra Ingemanns Morgen- og Aftensange. Ellers ender det vel bare med, at en ny *Thomas Laub* (S. 360) eller *Carl Nielsen* ogsaa her skal prøve at gøre det bedre . . .

hgo.

¹⁾ til Slaglille og Bjernede, ikke selv Soraner, men Fader bl. a. til Soranerne *Jacob Lindegaard*, S. 262, og *Peter Lindegaard*, R. 10.

KRICKETKAMPEN

Efter Aftale med Rektor *West* foregaar den aarlige Kricketkamp mellem Sorø Akademis Skole og gamle Soranere Søndag den 12. September i Sorø.

DØDSFALD

SAGFØRER, CAND. JUR. HELGE BOESEN

f. 30/3 1897 † 24/7 1943.

I en Alder af kun 46 Aar er Sagfører, cand. jur. *Helge Boesen*, Kerteminde, den 24. Juli afgaaet ved Døden paa Københavns Militærhospital, hvor han havde gennemgaaet en Operation for en Hjernesvulst.

Sagfører, cand. jur. *Helge Hans Boas Boesen*, som hans fulde Navn var, fødtes den 30. Marts 1897 paa Klosterporten i Sorø og var Søn af Historikeren, Adjunkt ved Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt, mag. art. *Julius Joachim Evald Boesen* († 1902) og Hustru *Johanne Hansen (Møllegaard)*, der døde i sin Villa »Rejkholt« i Sorø i 1936.

Afdøde kom i Sommeren 1908 ind i Sorø Akademis Skole, hvorfra han i 1915 dimitteredes som Student paa den nysproglige Linie; efter Artium tog han fat paa det juridiske Studium og deltog iøvrigt ivrigt i Studenterlivet; fra Marts til Juli 1917 var han Volontør paa Sorø Amtskontor og i Juni 1921 blev han cand. jur. Derefter var han et Aars Tid Sekretær i Invalideforsikringsretten og blev i 1923 Politifuldmægtig i Køge, hvor han forblev, til han i 1930 nedsatte sig som Sagfører i Kerteminde; her havde han Kontorer i Trollegaarden, medens han havde taget Bopæl i Birkende lidt uden for Kerteminde, hvor han ejede Landstedet Birkendehus, Hovedparcellen af en i Birkende Sogn beliggende Gaard, som i flere Hundrede Aar har været i Moderens Slægts Eje.

Som nævnt tog Sagfører Boesen i sin Studentertid ivrigt Del i Studenterlivet, og fra 1917—18 var han Formand for »Studenterforeningens Højre«; fra 1918—20 var han Medlem af Bestyrelsen for Studenterforeningens Konservative og af Studenterforeningens Repræsentantskab; fra Februar til November 1919 var han Næstformand for Juridisk Diskussionsklub, og i samme Aar repræsenterede han Studenterforeningen ved Tegnérfesten i Lund; endelig var han fra 1920—21 Senior i Studenterforeningen.

Sagfører Boesen var en meget imødekommende og behagelig Mand, der stedse var en elskværdig og omsorgsfuld Vejleder for sine Klienter, hvorfor han ogsaa efterlader sig en meget stor Vennekreds, navnlig i Birkende, hvor han ved sin Død var Medlem af Sognets Menighedsraad.

Den 15. September 1927 ægtede Afdøde i Køge *Gerda Margrethe Theilgaard Petersen*, født den 11. September 1896 i København som Datter af Postmester og Telegrafbestyrer *Peter Rasmus Petersen* og Hustru *Ida Hansigne Maria Theilgaard*. — Fru Boesen overlever sin Mand, der begravdes i Slægtens Gravsted paa Sorø Kirkegaard den 29. Juli.

Sagfører Boesen var Broder til de afdøde Soranere Sognepræst paa Anholt *Knud Asger Ulrik Boesen* (S. 15), der døde ugift den 24. September 1922 og *Harald Axel Frederik Boesen*, der døde den 15. Oktober 1918 i Sorø som Offer for den spanske Syge, medens han endnu var Gymnasiast i Sorø Akademis Skole.

Otto Vilh. Sommer.

★

En rask og lovende ung Soraner, *Ib Boserup*, døde den 24. Marts i Aar i Havnebyen Paranagua i Brasilien af Malaria.

Ib Boserup, der var født den 22. Oktober 1920 i København som Søn af fhv. Proprietær, Assurandør *Otto Frederik Boserup* (udm. 2. R. '04), nu Sorø, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1932 og forlod den med Mellemskoleeksamen i 1936 og afsejlede 1. August s. A. med en af Det Østasiatiske Kompagnis Baade til Japan for at uddanne sig til Sømand. Afbrudt af forskellige smaa Besøg her i Landet har han sejlet siden og skulde have været hjem paa Styrmandsskolen i 1940, hvilket imidlertid forhindredes af Krigen. Paa sin Jomfrurejse blev han en Septembernat i det røde Hav paa Grund af den uvante Varme grebet af Vildelse og sprang over Bord. Dukerten i Bølgerne bragte ham til Besindelse, og han begyndte at svømme i den begsorte Nat i det med Hajer fyldte Hav. Først to Timer efter bemærkede man om Bord hans Forsvinden og sejlede tilbage for at søge efter ham, og efter yderligere to Timers Sejls fandt man omsider den stadig svømmende *Ib Boserup*, der bjergedes. I Foraaret 1939 var han som Jungmand om Bord i Damperen »Gerda Toft«, der den 30. April paa Vej fra Gent til Grand Manau mistede Skruen ude i Atlanterhavet og maatte bugseres ind til Halifax.

Ib Boserup var saaledes en kæk og dygtig ung Soraner, der var glad for sin Gerning og sine Sorøaar og kun havde Venner fra disse.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Stud. mag. *Erling Nielsen* ('38) er blevet valgt til Medlem af Studenterforeningens Seniorat.

Samtidig har han sammen med Forfatteren *Peter de Hemmer Gudme* udsendt Bogen »Ja til Norden« paa Nyt Nordisk Forlag.

*

Lensbaron *Berner Schilden Holsten* har i Samarbejde med Professor *Albert Fabritius* udsendt en Slægtsbog: »Adam Christopher Baron Holsten til Baroniet Holstenshuus og Adelheid Benedicte Rantzau«, hvortil Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20) har bidraget med en Redegørelse for Langesøs Bygningshistorie.

*

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (udm. 1. G. '15) har faaet en Portion paa 500 Kr. af Professor *Peter Mariager* og Hustrus Legat. Legatet uddeles paa Professor *Peter Mariagers* Fødselsdag den 23. Juli til en Forfatter, som i digterisk eller videnskabelig Form har behandlet Emner fra den klassiske Oldtid, til fortsatte Studier paa dette Omraade. Legatet er tildelt *Fredrik Nygaard* under Hensyn til hans to Oldtidsromaner »Kværnen« og »Ahens Nar«.

*

Grosserer *John H. Winther* (udm. 2. M. '05) fejrede den 23. Juli 25 Aars københavnsk Grossererjubilæum.

*

Filmsselskabet Palladium har af Forfatteren *Ebbe Nielsen* (R. '18) og Skuespilleren *Victor Montell* købt Idéen til en Film om dansk Kostskoleliv. Filmen skal først optages næste Aar. Det er Meningen, at Optagelserne skal ske paa Sorø Akademi.

Ebbe Nielsen er Sønesøn af den i sin Tid kendte Forstander paa Hindholm Højskole, *Kaptajn Nielsen*, hvis Søner alle gik paa Sorø Akademis Skole. Hans Fader var Digteren *L. C. Nielsen* (udm. III Kl. '87) og hans Farbrødre Teaterdirektør *Johannes Nielsen* (S. '90) og Lektor i Sorø Carl *Albert Nielsen* (S. '95), bedst kendt under Navnet »Røde«. Hans Brødre er Teaterdirektør *Jakob Nielsen* (S. '20) og *Bent Nielsen* (R. '22).

*

Stine Ægirs Mands Efterfølger som Skovløber paa Ægir, *Skovløber Chr. Hansen* fyldte 60 Aar den 27. Juli. I godt 35 Aar har han været Skovløber under Sorø Akademis Skovvæsen og er blevet en baade kendt og afholdt Mand.

*

Under Titlen »Den stridbare Soraner« findes i »Aalborg Amtstidende« for 15. Juli d. A. en lang og interessant Kronik af Lektor *Aage Houken* om den kendte Lektor ved det i 1822 genoprettede og i 1849 atter nedlagte Sorø Akademi *Peder Hjort* i Anledning af, at det den 19. Juli var 150-Aars Dagen for hans Fødsel. *Hjort* udnævntes i 1822 til Lektor i Tysk ved Sorø Akademi og døde i 1871. Han udarbejdede i 1824 den første betydelige tyske Grammatik for Danske og udgav i 1835 en tysk Læsebog. Efter Akademiets Ophævelse gik han af med Ventepenge og en Professortitel og levede Resten af sine Dage i København, ivrigt optaget af litterær Virksomhed. — I den to Bind stærke, store Sorøbog, som Soransk Samfund har udgivet, er *Hjort* Genstand for adskillig Omtale.

*

Overassistent i Zone-Redningskorpset *Jørgen Wiboltt* (udm. '36) er blevet Leder af en af Zonen nyoprettet Redningsstation i Ringsted.

*

I Omtalen i Julinumret af Translocationen er der en boklagelig Trykfejl, idet der staar Kantor *Korsgaard*. Der skulde selvfølgelig staa *Kurator Korsgaard*, hvilket forøvrigt alle Læsere sikkert har været paa det rene med.

*

Fhv. Vicedeadslæge i København, Dr. med. *Poul Heiberg* (S. '86) fyldte 75 Aar den 27. Juli.

*

Krøyers Hus paa Skagen skal, som meddelt, indrettes til Sommerbolig for en anerkendt Kunstner. Den første, som flytter ind, bliver Maleren *Victor Haagen Müller* (S. '13), der er indstillet af Bestyrelsen for Skagens Museum.

*

I Anledning af Professor *E. Utzon-Franks* 25 Aars Jubilæum som Professor ved Kunstakademiet, skal der afholdes paa Charlottenborg en retrospektiv Udstilling af Professorens og 60 af hans forhenværende og nuværende Elevers Billedhuggerarbejder. Mellem Udstillerne vil man finde *Jan Buhl* (R. '35) med en Buste af en ung Mand, købt af Ny Carlsbergfonden.

*

Branddirektør i Middelfart *Christian Frederik Behrendt* (R. '85) fyldte 75 Aar den 27. Juli. B. blev uddannet i Handelen, vendte tilbage til sin Fødeby og blev her udnævnt til Branddirektør. I sine senere Aar har han ved Siden af sin Gerning haft Tid til at pleje sine mange Interesser, f. Eks. dyrket Musik, været Medstifter af Bymusæet og udgivet adskillige lokalhistoriske Arbejder, som har ligget ham paa Sinde fra de ganske unge Aar, bl. a. »Fra det gl. Middelfart«, »Færgeløbet« og »Middelfart Havn«.

*

Administrerende Direktør i Den sjællandske Bondestands Sparekasse *H. Krogh-Meyer* (R. '09) er ifølge Aarsberetningen fra Hjælpekorpset paa Kalvebod Bastion indtraadt i Bestyrelsen i Stedet for afdøde Landsdommer *Troels Hoff*.

Til Efteraaret udkommer paa Jespersen og Pios Forlag en Soranerbog af Forfatteren *Fredrik Nygaard* (udm. 1. G. '15). Den har faaet Titlen »Kappestrid« og skildrer en Faders og Søns Oplevelser paa Sorø Akademis Skole.

*

Købmand *Thorvald Fischer* (S. '01), Korsør, fyldte 60 Aar den 2. August.

*

Fhv. Postmester i Tranebjerg *H. Winther* (R. '81), der nu bor i Vanløse, fyldte 80 Aar den 8. August. Trods Alderen kan han glæde sig ved et godt Helbred og er i fuld Vigeur.

*

Cand. theol. *Erik Høirup Knudsen* (S. '34) er beskikket til Kaldskapellan for Grindsted Menighed i Ribe Stift.

*

Dommerfuldmægtig *K. R. K. Berlin* (S. '24), Helsingør, er blevet forflyttet i samme Stilling til Hillerød.

*

Sognepræst *L. Amby* (S. '20), Stadil, er blevet beskikket til Sognepræst for Sal og Gullev Menigheder i Aarhus Stift.

*

Cand. polit. *S. Gammelgaard Jacobsen* (S. '31) er blevet udnævnt til Fuldmægtig i Prisdirektoratet, hvor han hidtil har været midlertidig Fuldmægtig.

*

Lektor *C. C. Andersen* (S. '14), Ordrup, er beskikket som faglig Medhjælper hos Undervisningsinspektøren for Gymnasieskolerne for Skoleaaret 1943—44.

*

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Kaj Lund* (S. '35) er blevet genansat som Universitetsmanuduktør for Tiden 1943—46.

*

fg. Sekretær i Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, cand. polit. *F. Valeur Nissen* (S. '34) er blevet ansat som Sekretær sammesteds.

*

Radiotekniker *Svend Erik Ingemann Andersen* (R. '33), Aabenraa, har faaet Navneforandring til *Hensdal*.

*

Lektor, cand. mag. *K. J. Rahbek* (S. '10) er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Forlovelser: Stud. theol. *Johannes Wolf* (S. '37) og Frøken Ninni Krarup, Datter af afd. Adjunkt P. B. Krarup.

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Torben Elverdam* (S. '34) og Frøken Karen Heuckendorff, Datter af Købmand W. Heuckendorff, Fakse.

Stud. med. *Mogens Møller* (S. '39) og Frøken Kirsten Larsen, Datter af Pastor emer. C. C. Larsen, fh. Tolne.

Stud. odont. *Kristen Joachim Danckert* (S. '37) og stud. odont., Frøken Ebba Winkel, Datter af Civilingeniør Petrus Winkel, Durban, Sydafrika.

*

Bryllupper: Ægteskab er indgaaet mellem:

Maleren *Jakob Ørsted-Brandt* (U. '32) og Frøken Oda Jensen, Datter af Enkefru Jensen, Kirke Saaby.

Stud. mag. *Regin Dahl* (S. '37) og Børnehavelærerinde, Frøken Tove Brinch, Datter af Læge Hakon Brinch, Roskilde.

Stud. med. *Mogens A. Schou* (S. '36) og Lærerinde, Frøken Agnete Jessen, Datter af Professor, Dr. phil. Knud Jessen.

Assistent i D.A.K. i Roskilde, *Paul Hansen* (R. '33), Søn af Købmand Hansen, Sorø, vies den 3. Oktober i Sorø Kirke

til Barneplejerske, Frk. Edith Hansen, Datter af Direktør Alb. Hansen, Sorø Slagteri.

Sekretær, cand. jur. *Steen Secher* (S. '34) og Bogholderske, Frøken Birte Søeborg, Datter af Bankfuldmægtig A. Søeborg. Ægyptologen, Dr. phil. *Aksel Volten*, Søborg, og Frøken Inge Neerup, Datter af Forvalter Willum Neerup, København.

Lærer *Arne Stenbæk* (S. '37), Hillerød, og Frøken Kirsten Andersen, Datter af Entreprenør Chs. Andersen, Stege.

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) og Frøken Elena Schmidt. Stud. jur. *Ole Falck* (udg. af 2. Gn. 1939) og Frøken Winni Eriksen, Datter af Fru Dagny Eriksen, København.

*

Sporten: Trælastforvalter *Orla Rütt* (R. '33), Søn af den berømte tyske Eks-Verdensmester Walter Rütt, har efter to Maaneders energisk Træning ansøgt om Licens for at komme til at køre paa Ordrupbanen.

Ved Ro-Regattaen paa Bagsværd Sø vandt Studenternes Firer med Styrmand Danmarksmesterskabet; i Baaden var Student *P. Pærregaard* (S. '40).

I den dansk-svenske Idrætslandskamp deltog Student *Ivar Vind* (udg. af 3. M. 1937), der blev Nummer 3 i Højdespring.

*

Eksaminer: Ved Vintereksamen 1943 er følgende Soranere blevet Civilingeniører: *A. C. Gregersen* (S. '38), *Børge Jørgensen* (S. '38), *Magnus Madsen* (S. '38) og *N. E. Weis* (S. '34) som Fabriksingeniører, *C. V. Ulf Jensen* (S. '37), *J. R. Rørth* (S. '37) og *G. F. Wied* (S. '36) som Maskiningeniører samt *Gerhard Crone* (S. '37), *P. Grandjean-Thomsen* (M. '34) og *Johan Seligmann* (S. '36) som Elektroingeniører.

Torbjørn Bennike (S. '36) og *Torben Andersen* (S. '35) har bestaaet lægevidenskabelig Embedseksamen med henholdsvis laudabilis et quidem egregie og laudabilis.

Juridisk Embedseksamen er bestaaet af *Dan Jochumsen* (Udg. '32) med 2. Kar. af 1. Gr. samt af *Erik Bruun de Neergaard* (S. '36) og *Svend Aage Vistisen* (S. '37) begge med 1. Kar.

Georg Langkjær (S. '37) er blevet cand. theol. med laudabilis.

K. J. Jespersen (S. '36) har bestaaet Dyrslægeeksamen.

Ancher Balle Christiansen (Udg. '37) har bestaaet den alm. Maskinisteksamen.

*

Godsejer *W. Steenberg* til Sorø Store Ladegaard afgik den 28. Juli ved Døden i en Alder af 65 Aar. Den afdøde, der i 1937 mistede sin Hustru, havde tidligere været Forpagter og senere Ejer af Estvadgaard ved Skive, men overtog i 1923 Sorø Store Ladegaard, som han drev med megen Dygtighed og Paapasselighed, og hvor mange Soranere har nydt udstrakt Gæstfrihed. Afdøde efterlader sig 4 Børn, blandt hvilke Inspektør *Erich Steenberg* (udg. af 3. M. 1930), St. Ladegaard, stud. med. *Walter Steenberg* (S. '37) samt en Datter, der er gift med Direktør *Henning Axelsen* (S. '29), Slagelse.

*

Soransk Samfund har ved stor Imødekommenhed fra A/S J. Chr. Petersen faaet trykt Indexet til Soranerbladet for Kr. 1600,00, en Pris, der ligger paa ca. Halvdelen af Værdien for det paagældende Arbejde.

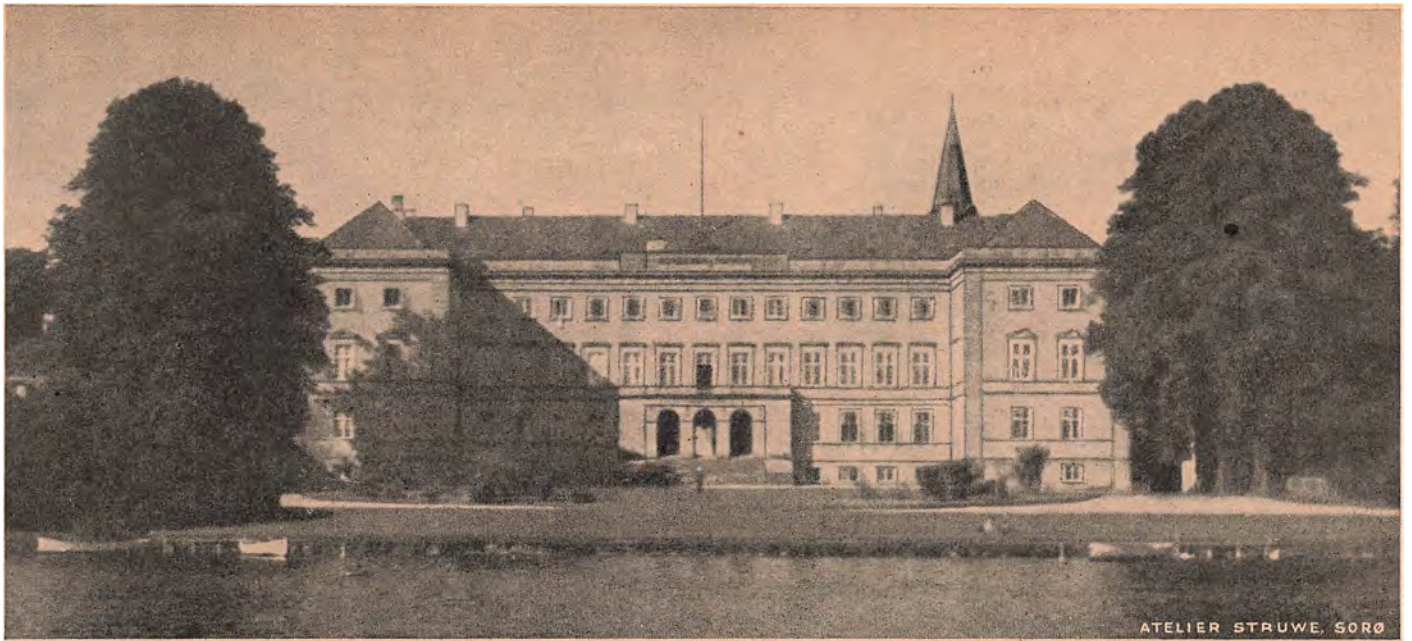
*

Læge *Jørgen Christian Hvam* (S. '11) fyldte 50 Aar den 10. August.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. - Ekspedition: Vesterbrogade 30, V. Tlf. C. 2740

Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Tlf. Øbro 4091.

Bogtrykkeriet Selandia A-S, Fælledvej 19, København N., Tlf. Nora 8538 - 7366.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 9

SEPTEMBER 1943

FRA TRANSLOCATIONEN DEN 23. JUNI 1943

REKTOR WEST'S TALE TIL DIMITTENDERNE

Det er gammel Skik ved denne Skole, at Henvendelsen til *Dimittenderne* er kort, og for at gøre den saa smertefri og let tilgængelig som mulig, vil jeg bygge den over et Tema, som ialtfald alle Studenterne, altsaa Flertallet af Dimittenderne, kender udmærket, nemlig Platons Fortælling om Sokrates Virksomhed, det Sted deri, hvor Sokrates fortæller om sin aarelange Agitation blandt sine Medborgere.

»Saalænge jeg aander og er ved mine Kræfters Brug, er der ikke Tale om, at jeg vil ophøre med at filosofere og formane Jer, og til hver den af Jer, jeg træffer, vil jeg sige:

»Du herlige Mand, som er Athener, altsaa fra den By, der er størst og mest berømt for Visdom og Styrke, skammer du dig ikke ved at jage efter at faa saa mange Penge som muligt og efter ydre Anseelse og Ære, medens Tænkning, Sandhed og Sjælens Forbedring ikke interesserer dig det mindste — —«

eller lidt senere i samme Afsnit:

»Jeg gaar jo omkring og bestiller ikke andet end at formane Jer, unge som gamle, til ikke at interessere Jer fortrinsvis for Sport og Penge, men først og fremmest for, at Sjælen skal blive saa god som mulig, fordi jeg altid har sagt, den indre Fuldkommenhed ikke kommer af Penge, men tværtimod *det rette Sind* er Kilden til Velstand og til alle andre Goder for Menneskene, baade privat og offentlig.«

Mange af Tilhørerne i Datiden har rystet denne Tale af sig, men Sokrates gentog den Aar efter Aar, og Forklaringen er nok den, at den rummer Sandheder, som vi alle kan drage Lære af, og jeg vil derfor ogsaa vove Gentagelsen her.

Jeg vil understrege Ordene »Tænkning, Sandhed og Sjælens Forbedring« eller *det rette Sind* som det Maal, vi stadig skal arbejde imod eller arbejde os dybere og dybere ind i. — Lad mig begynde med *det rette Sind* overfor *Jeres Hjem*. Det er en Opgave, I staar midt i, og hvor I muligvis har noget at udbedre eller gøre godt igen, ganske uanset, at Forpligtelsen i dette Forhold naturligvis altid er gensidig.

Prøv ogsaa at naa det rette Sind overfor *den Livsbane*, I slaar ind paa, selv vælger eller af Omstændighederne føres ind i. Det bringer Arbejdsglæde.

En Realist, som fra denne Skole træder ind i en Forretning, en Institution, hvor han indordner sig under sin Principal eller under Institutionens Arbejdsplan og Tradition, han vil blive glad og tilfreds. Han kører paa sin Cykle rundt til Kunderne, eller staar bag Disk eller Skranke og ekspederer, friskt optaget af sit Arbejde, han ser Flid og Nøjagtighed paa kønnet, føler sig som Led i en levende Organisme, vokser i Selvtillid og forbereder den Dag, da han fra Menig bliver Befalingsmand og maaske Chef.

Eller tag *en Student*, der virkelig er grebet af sit Fag og af det Kammeratliv med Studie- og Meningsfæller, som Universiteterne aabner Adgang til: han virker smittende ved sin Optagenhed, kommer han ned og indleder i »Baldur«, flokkes de unge Soranere om ham, og en skønne Dag ser vi hans gode, planmæssige Arbejde munde ud i en Eksamen, en Livsstilling, hvor han fylder en Plads og bygger sig Hjem.

Fælles for Studenter og Realister er dette, at ingen af dem kommer sovende til noget som helst attraaværdigt her i Livet.

En engelsk Statsmand, der til Familiens Sorg ikke fik Studenterhuen paa Hovedet, men senere ved ihærdigt Arbejde indhentede det forsømte og naaede videre end de fleste af sine akademiske Samtidige, formede som moden Mand følgende sande Ord: »Naar alt er hørt, skal og maa ethvert Menneskeliv nagles enten til *Tankens* eller *Handlingens Kors*. Uden Slid er der ingen Glæde ved Legen«.

I Foraaret kom jeg paa en Rejse op til Kattegat ind paa en nordsjællandsk Landsbykirkegaard — den laa højt med vid Udsigt, og da der var lang Ventetid, før jeg kunde komme videre, vandrede jeg ogsaa lidt rundt paa selve Kirkegaarden; pludselig standsede jeg foran en Grav med en mørk

Natursten; den Afdøde var mig velbekendt: som jydsk Bondesøn kom han til København, tog Udmærkelse til sin Embedseksamen og vandt som ung Mand en Professorpost i sit Fag, men blev efter faa Aars Virksomhed revet bort af Sygdom. De Efterladte havde sat følgende korte Gravskrift over ham: Uden Kamp ingen Sejr. Det er den samme Tanke, som Englænderen udtrykte. Det er paa een Gang en kendt Ting, en ret selvfølgelig Ting, men alligevel et Vilkaar, som vi let-sindige og ufuldkomne Mennesker trods alt trænger til at mindes om. Jeg vover derfor, som jeg før sagde, ogsaa Gentagelsen i Dag.

Gid Tankens eller Handlingens Kors maa blive Jer beskaaret, og gid I alle maa tilegne Jer den Sandhed, at *uden Kamp* gives der *ingen Sejr*. Har nogen af Jer endnu ikke smagt Sliddet, eller har I smøget det af Jer, saa *kan I* — om *I vil* — som den Englænder, jeg har citeret, indhente det forsømte; men jo længere I venter dermed, desto sværere bliver det, og en skønne Dag er det umuligt, og saa har *I sviglet Jeres Kald*. — Til Jer, der ved, hvad Slid er, vil jeg sige: *I vil faa rigelig Belønning; den Intensitet, I har faaet frem i Jeres Arbejde, vil aabne mange Genveje for Jer og skole Jeres Hjerne til stigende Ydeevne, om I trofast fortsætter.*

— — Fortab Jer aldrig i Spredthedens *Kryds og tværs*, som ikke mindst mange velbegavede og kvikke unge Mennesker kan fare vild i; men *tag paa Jer Tankens eller Handlingens Kors, vælg Kampen for at naa Sejren*. Med en saadan Indstilling vil I ogsaa naa det rette Sind overfor *Danmark* og blive værdige Medlemmer af *det danske Folk*, som vi alle tilhører, og som med Forventning og Interesse ser hen til hvert Kuld af Ungdom, som forlader Skolerne efter endt Eksamen.

— Det Folk, om hvilket en af vore kendte Digtere nylig har sagt:

*»Mit er det Folk, som trofast vendte Ploven.
Som kløved hjemlig Sø og fjerne Have,
og som — stilfærdigt — tog af Skæbnens Haand
det tunge Tab og Sejrens rige Gave.
Mit er det Folk, som ofte nok blev prøvet,
men mødte Modstand med sin stolte Lære:
Et Land kan leve bag et skaaret Skjold,
men aldrig knejse med en plettet Ære.«*

Tjen dette Jert Folk, mere indadvendt end udadvendt i disse Tider, men derfor ikke mindre maalbevidst.

A. J. West.

PAUL MAURICE BUDTZ IN MEMORIAM

Den 7. Sept. 1943 døde Direktør *P. M. Budtz*, knap 53 Aar gammel. Stille og roligt sov han ind paa Kommunehospitalet efter at have ligget syg i ca. 6 Uger af Lungebetændelse.

Hvem husker ikke »Korsikaneren«, som han almindeligvis kaldtes blandt Kammeraterne, altid smilende, altid i lyst og venligt Humør. Efter sin Skoletid, som afsluttedes med Præliminæreksamen i 1908, gik han over i det praktiske Liv og valgte Automobilbranchen som sit Virkefelt. Sin Uddannelse fik han her i Landet og i sit kære Frankrig. Allerede i en meget ung Alder beklædte han betroede Stillinger, havde i en Aarrække Repræsentationen for de franske Peugeotfabrikker her i Landet, var Medstifter og Direktør for Dansk Motorcomp, senere Direktør for det franske Gummifirma Etablissement Hutchinson, og i 1933 startede han A/S

Nivella Strømpfabrik, der i Dag indtager en smuk og respekteret Position blandt Landets førende Strømpfabrikker.

Det er tungt i en saa ung Alder at maatte sige Farvel til Livet, og sørgeligt er det for de mange Kammerater at tænke paa, at man ikke mere skal se hans glade Smil. Han var i Sandhed en god Soraner, og i hans Bryst bankede et Hjerte varmt for alt og alle, der havde med Sorø at gøre. Mangen en gammel Soraner skylder ham Tak for hans altid redebonne Sind og hans altid hjælpende Haandsrækning til dem, der søgte ham.

Vi, der havde den Lykke at inødes med ham her i Livet, vi udtaler et Ære være hans Minde. *regsa.*

— *Paul Maurice Budtz* var født 22. September 1890 i Ajaccio paa Corsica som Søn af Hotelejer Vilhelm Ferdinand Budtz og Hustru Marianne Josephine, f. Levin. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1905. Bisættelsen foregik fra Bispebjerg Krematorium Søndag den 12. September.

REVENTLOW-MUSEET PAA PEDERSTRUP

En Soraner, hvis Navn og Gerning nævnes hyppigt i det af Soransk Samfund udgivne store Sorøværk, er Gehejmestatsminister *Christian Ditlev Frederik Reventlow* (1748—1827), der var Akademist paa det af Kong Frederik den Femte genoprettede Akademi i Sorø. Akademist Reventlow lavede Trappetrin i en gammel knudret Eg ovre ved Andebugten for at kunne sidde i dens svale, løvrige Krone og læse. Gehejmestatsministeren, der havde indlagt sig uvisnelig Hæder ved sin ufortrødne Iver for Bondestandens Frigørelse, tog i 1813 sin Afsked fra Statsemployerne og trak sig tilbage til sine lollandske Godser Christianssæde og Pederstrup.

Da Lensgrevskaabet Christianssæde var blevet fri Ejendom, og den sidste Lensbesidder døde i 1929, solgte Slægten Reventlow de lollandske Godser. De Kredse paa Lolland, der vilde realisere Tankerne om en Reventlow Mindeinstitution, indledede Forhandlinger med Grevskaabet om Køb af en af Hovedgaardene. Lensgreve Chr. Einar Reventlows Enke, Lensgrevinde L. M. Reventlow stillede sig meget imødekommende. Institutionen »Statsminister C. D. F. Reventlows Minde« skabtes, og Resultatet blev, at Hovedgaarden *Pederstrup* erhvervedes for der »at opretholde et Museum med kunstneriske og personlige Minder om Statsminister C. D. F. Reventlow, hans Slægt og Kreds, og i Parken og Dependencebygningerne et folkeligt-kulturelt Samlingssted for Lolland-Falsters Stift«. Gaarden blev restaureret under Arkitekt Viggo Sten Møllers Ledelse, og Museet indrettedes med Assistance af Dr. Louis Bobé under Ny Carlsbergfondets Auspicier. Sankt Hansaften 1939 gjordes Parken tilgængelig for Offentligheden, den 9. Juli 1940 overtoges Institutionen af det nuværende Repræsentatskab, og den 21. s. M. lukkede Reventlow-Museet sine Døre op for Publikum.

Op nu foreligger som Særtryk af Kunstmuseets Aarsskrift 1942—43: *V. Thorlacius-Ussing* »Reventlow-Museet. Pederstrup«.

Der kan næppe være Tvivl om, at Direktør i Ny Carlsbergfondet, Soraneren *V. Thorlacius-Ussing* har været primus motor ved Indretningen af Museet til Minde om Sora-

neren Christian Ditlev Frederik Reventlow. Særtrykket er et stateligt Bind, fint trykt og med en Vrimmel af fortræffelige Illustrationer, hvorom slynger sig som en duftende Rosenranke Ussings Tekst, præget saavel af hans indgaaende Viden om Emnet som varme Interesse for Kunst. Læseren faar paa de nogle og tresindstve Sider en omfattende Redegørelse for Pederstrups Historie, Reventlows smukke og stærke Personlighed, hans Arbejde for Godserne og hans Familieliv samt for, hvad Museet indeholder af Malerier, Skulptur, anden Kunst og personlige Minder om Reventlow, Det er et Værk, som uden Tvivl vil kunne læses med stort Udbytte af gamle Soranere og være disse en udmærket Introduktion til Besøg i Museet, om de kommer til Lolland. Og i saa Fald bør de ikke forsømme et Besøg. Vi kan ikke noksom være Ussing taknemlig for hans Indsats ved Reventlow-Museets Oprettelse, og for hans her foreliggende Beskrivelse af det.

V. Sorgenfrey Hansen.

Blandt de Ting, hun synger, er en ellers ukendt Romance, hvoraf et enkelt Vers paa Grund af sit Indhold har fæstnet sig saa dybt i hans Erindring, at han endnu ca. 60 Aar efter kan gengive det fuldstændig ordret:

*Ja lykkelig den, som vor Verden forlader
Endnu før han lærer at kende den ret;
Hans Død kun begravdes af Moder og Fader,
Kun kort er hans Kummer, hans Strid falder let.*

Muligvis har Forholdet til den unge Dame bidraget til, at han huskede det saa godt, men Hovedaarsagen er imidlertid nok den, at allerede saa tidlig er Versets Indhold faldet i Traad med hans egen Livsfornemmelse. Han skriver selv, hvordan han ofte senere i haabløse Øjeblikke er kommet til at tænke paa dette Vers, og ser vi videre frem i hans Skrifter, maa vi sande hans Ord.

Hauchs Grav i Rom.

I sin Afhandling om den almindelige dramatiske Pathos Æstet. Afh. II nævner Hauch Sophokles: *Ødipus i Kolonos*. Det eneste, han har taget fat paa, er et Par Linier, som Koret idelig gentager:

*»Det første Ønske bør være aldrig at fødes,
men hvis du lever,
saa er det andet at gaa didhen, hvorfra du er kommen«*

Hauch kalder det: »den gamle melancholske Tanke« og har straks fornemmet det som lidt uorganisk i Sammenhængen i Koret, men det forklarer han sig saadan, at her maa Digteren selv tale, og slutter videre, at saa maa den ellers saa harmoniske Sophokles alligevel ikke have fundet Trøst i sit Fædrelands gamle heroiske Herlighed og mythiske Glans og maa have følt en stille Længsel efter Døden. »Og det maa vistnok overraske dem, der betragte Livsglæde som et Særkende paa den græske Poesie, at slige Yttringer kunde findes hos en saa ægte græsk Digter som Sophokles. Men man maa erindre, at Sophokles, uagtet al sin Græskhed, ikke var nogen Anakreon, og at Livet efter hin Tids Anskuelse dog ogsaa havde en dunkel Baggrund, hvortil den tragiske Digter, mer end enhver anden, var henvist.«

At Stedet i Virkeligheden ikke var af Sophokles, men hos ham et Citat fra Theognis, hvis Sentenser blev brugt som Skolebog i Grækenland, vidste Hauch ikke. Det, der imidlertid har mest Interesse i denne Sammenhæng, er, at Hauch straks slaar ned paa dette Sted i Tragedien og gør saa meget ud af det. Stedet har interesseret ham saa stærkt, at han maatte til Bunds i, hvordan det kunde være opstaaet, og han gør sig uendelige Anstrengelser for at blive den Forundring kvit, at det kunde findes hos en Mand saa forskellig fra ham selv, som Sophokles var.

HAUCHS FORHOLD TIL DØDEN

*»Der gives ustridig Aander, for hvilke det er en Trang at trække sig tilbage fra Verden, og hvis indre Virken det bevægede Livs Larm kun vil forstyrre.«
Til dette Slags Aander maa jeg vel, hvis jeg ikke ganske har misforstaaet mit eget Kald, ogsaa henregne mig selv. Hauch, Indl. til Æstet. Afh. I.*

Ligesaa ensom som Hauch's Grav laa efter Døden, ligesaa ensom havde han selv følt sig i Livet. Jordlivet havde været et Gennemgangsled for hans Sjæls Evighedstilværelse, men aldrig det Sted, hvor han kom til at føle sig hjemme, og det til Trods for han dog havde faaet i rigelig Maal af Livets Værdier, et Arbejde, som fyldte hans Sind, et rigt og paa sin Vis ogsaa lykkeligt Familieliv og en god og forstaaende Vennekreds. Men det forslog altsammen ikke. Der var dybe og voldsomme Kræfter i ham, som ikke kunde tilfredsstilles af noget jordisk. Evigheden spændte altid i hans Sjæl, og han følte sig kun tilfreds, naar han kunde lade den Spænding udløse sig i Drømme bort fra denne Verden. Saa strømmede Blodet jublende gennem hans Aarer, hver Fiber i ham kom i Bevægelse, og han ikke gik, men løb frem og tilbage i Stuen og helst ud i det fri, og saa digtede Hauch og udtømte hele sin indeklemte Sjæl i de dejligste Ting, som Elskere af Hauch aldrig kan blive trætte af at læse og finder dem smukkere og smukkere for hver Gang.

Men i det daglige var han tungsindig. Han begreb aldrig rigtig, hvorfor han skulde her i Verden, og allerede meget tidlig blev det den gamle græske Vismand Theognis's Tanker, Hauch gjorde til sine:

*For Menneskenes Børn er det bedst aldrig at være født
og aldrig at se den klare Sols Straaler.
Men er man født, da er det det bedste
saa hurtigt som muligt at gaa gennem Hades Porte
og ligge med en stor Bunke Jord over sig.*

Og frem gennem hele hans Produktion møder vi, i mere eller mindre modificeret Form, disse Tanker gentaget, omend Theognis Navn aldrig direkte nævnes.

Første Gang, Hauch træffer Theognis Ord, er som Barn i Malmanger Præstegaard. Der kommer en ung Dame fra Bergen paa Besøg. Hun synger for dem om Aftenen og er meget livlig og forekommende. Hauch bliver straks stærkt optaget af den unge Dame, ja forelsker sig i hende, trods han kun er en stor Dreng. Og han mener selv, at denne Forelskelse hindrede ham i at blive greben af nogen anden virkelig stærk Kærlighed i hele hans Ynglingealder.

I »Slottet ved Rhinen« kommer atter Tanken frem om Døden som et Gode. Skipper Martin er kuldsejlet paa Rhinen, og Franziska besøger hans Hustru Margrete for at trøste hende, og da Franziska spørger, hvordan det gaar, svarer Margrete rolig: »Vi skulle ikke sørge over dem, der gaar bort, men snarere over dem, der blive tilbage«. Og da Franziska spørger videre, hvad hun skal gøre for hende, svarer hun: »Sørg ikke over mig, min Forløsningstid vil ogsaa slaa«, og begynder i Stedet for at lede Samtalen hen paa Franziskas Forlovelse, som lige har fundet Sted.

I »Henrik af Navarra« siger d'Aubigné til Fontenay, da denne beder om hans Hjælp til Flugt: ●

Den bedste Tjeneste, man kan vise et Menneske her i denne syndige Verden, det er at drukne ham i det Øjeblik, han bliver født; thi derved vil man frelse ham fra mangfoldige Sorger og kun skille ham ved faa og ringe Glæder.

Og i Valdemars anden Sang af Valdemar Atterdag, synger Valdemar, da han har mistet Tove:

*Om Sjælens Hjemve hvisked Nattens Vinde,
Som Vuggesang det klang i Dybets Skjød,
O sødt at dø, at glemmes og hensvinde
Langt bedre dog, om aldrig du blev født,*

hvor selve Naturen hvisker det gamle Ord til ham, og han forstaar det og trøstes derved.

Skulde man leve, skulde der ogsaa være Mening i ens Tilværelse. Han foragtede de Mennesker, der trods alt hang ved Livet. I Minder II skriver han om en gammel Neapolitaner, der er 93 Aar gammel, plaget af Gigt og Astma og flere Sygdomme, og dog var han endnu ikke træt af at leve. Denne Begærlighed efter at holde paa Livet under alle Forhold, skriver Hauch, er karakteristisk for de fleste Neapolitanere —, Overtro og Vantro ved Siden af den mest udprægede Skræk for Døden. Ofte havde han hørt dem udtale: Man lever kun en Gang, det er nu min Religion, og mest foragtelig syntes han den Udtalelse var hos Mennesker, der dog ellers daglig talte Bønner paa deres Rosenkranse.

Og hele denne Dødsforagt og Dødslængsel var ikke blot tungsindig Poesi for Hauch. Det var noget, hvorfor han satte sin egen Person i Pant, da han selv blev stillet Ansigt til Ansigt med Døden, først da den truede ham med at komme udefra, dengang de maatte tage hans Ben, og hvor hverken han eller andre troede, han kunde komme over det. Og Aaret efter, da Fortvivlelsen over det lidte Tab drev ham til at søge den for egen Haand. Aftenen før Amputationen skriver han med Døden i Tankerne Agnes Sang af »Hamadryaden«, som han ellers havde afsluttet, men nu giver denne Tilføjelse. Agnes har uskyldig mistet sin Ære og sin Lykke og føler ikke, hun kan leve, trods der tilbydes hende Oprensning. Hauch føler selv, at han ved Tabet af sit Ben baade har mistet sin Ære og sin Lykke og ønsker sig ligesom hende kun Døden.

*Andre lægger snilde Planer — At forøge Livets Glands
Taus og smilende ved Siden — Fletter jeg min
Dødningskrands.*

Imidlertid lykkes Amputationen, og Hauch skal leve videre, som et lemlæstet Menneske. Det kan han ikke bære. Han slæber sig gennem Sommeren og den følgende Vinter, men da Foraaret kommer, brister det for ham. Og uden med et Ord at antyde det for sine Venner retter han Pistolen mod sit eget Bryst.

Men heller ikke dennegang faar han Lov til at dø. Og da han er blevet rask, tager Vennerne ham i Ed paa, at han ikke vil gentage Forsøget. Det lover Hauch, og han holder det. Han gaar da, omend modstræbende, ind i Livet og lærer

efterhaanden at tage alt som en Opgave og en Pligt, men i sit Hjerte længes han altid bort.

I Stedet for Theognis Tanker, som han stadig væk huskede, men ikke kunde følge selv, søgte han nu Trøst i et andet græsk Visdomsord, Sagnet om Lethedfloden eller Glemselsfloden, hvor de gamle Grækere drak Forglemmelse for alle Jordens Lidelser. Han havde jo selv studeret græsk Mytologi og kendte det vel ogsaa fra Rahbek:

*»De gode Gamle sang saa tidt
Om Lethedflod
At hvo, som deraf smagte lidt
Han blev hver Sorg og Grille kvit.«*

Allerede til Agnes Sang af Hamadryaden taler han om Glemselsfloden:

*Jeg vil vandre bort fra Jord
Jeg vil se de dunkle Strømme
Hvor en evig Glemsel bor.*

Det skønneste Sted er dog Valdemars Sang om Lethedfloden i Valdemar Atterdag, hvor han søger Trøst der for Sorgen over Tove: Jeg ved en Flod, jeg naar den kun i Drømme.

*Om tusind Sorger end din Hu betynge,
Om giftig Klaffer følger dig paa Vej,
Og selv om Morgenstjerner dig besynge,
I Glemselsfloden dog det mærkes ej.*

Her har vi Hauch, der baade søger bort fra sin personlige Sorg og fra Mængdens saavel Ros som Dadel. I det ejendommeligt skønne Digt om Christiane Oehlschlæger, som han føler sig beslægtet med, siger han, at det, Christiane manglede her paa Jorden, var et Blik af den valmuebekransede Aand, »: Glemslens og Fredens Aand, og i »Sønnen og Døden« er det den samme Aand, der med sin dulmende Fred hindrer Alderdommen i alt for tidligt at slide Mennesket i Stykker. Hauch levede da sit Liv saadan, at naar Verden blev ham for ussel, gemte og glemte han sig bort, ind i sine egne Drømme og Poesiers Verden. Og hans Drømme fik efterhaanden et mere positivt Præg. I sin Ungdom var han helt igennem Pantheist. Senere blev hans Livssyn mere ethisk. Det var Balancen i Tilværelsen baade ude i Naturen og inde i Menneskelivet. Tilværelsen, der holder sig selv i Ligevægt, Hauchs Retfærdighedsfølelse næsten som Naturlov.

*Og tidt saa jeg den høje Lyra — Og den himmelske
Svane
Blinke med dobbelt Glands — I den mørke Høstnat.
»Bekendelsek.«*

*Dog jeg elske den Tid, da Naturen aner sin Dødsstund
, da glimte de evige Stjerner
Højt paa det natklare Blaa med dobbelt Glands, og
hvad Dagen
Aldrig at skimte formaar, det i Midnatsmørke vi skue.
»Høsten«.*

Og dette er igen for Hauch Symbol paa, at jo mørkere Menneskelivet er, jo stærkere lyser Evigheden.

*Der skal det aabenbares, Hvad du har tænkt saa tidt,
At den skal højest glædes, Som allermest har lidt.
Thi Smerten er kun Vrang. Af Salighedens Dragt
I Dybets dunkle Kilde, Spejler sig Livets Pragt.
»Trøst i Modgang«.*

Men Hauch blev ikke staaende her. Mere og mere blev han grebet af den kristne Tro. Han oversatte kristne Salmer og begyndte ogsaa selv at digte Salmer. En af de smukkeste er »Afsked fra Verden«.

*Det er paa Tiden, bort jeg vandre maa,
Den blege Død har lammet mine Kræfter,
Det dunkle Eventyr jeg skal bestaa,
Som Sjælen frygter og dog længes efter.*

Her er ikke længere den unge Hauch's absolutte Uforfærdethed overfor Døden. Dødsfrygten er kommet til. Han føler nu Døden som et alvorligt Skridt, man maa gøre op med sig selv, og hvor det afhænger af hans Liv og Tro, hvordan der vil blive taget imod ham. Men hans Tro har med Aarene vokset sig saa stærk, at Frygten heller ikke nu tager Overhaand, og Fortrøstningen om en evig Frelser er traadt i Stedet for hans Ungdoms Naturreligion. Saaledes skriver han i »Et Martyrium i Nutiden« 1866:

Hvilken uudtømmelig Rigdom at kunne sige: »Jeg er Medarving til den uudgrundelige Rigdom, som Kristus har skænket sine Troende, selvom jeg er mellem dem, der sent blev kaldede, selvom han først stod paa min Tærskel og vinkede mig, dengang jeg nærmede mig til Gravens Rand. — — I min Ungdom nærrede jeg mange Tvivl.«

Nu ønsker Hauch ogsaa Glemsel, men det er ikke Lethedens udslættende Glemsel, men Kristus opbyggende og livgivende Glemsel om at blive som Børn igen:

*Du Frelsens Aand, forlad da Du mig ej,
Og tag den Kundskab bort, som mig forvilder,
Udslet min Synd, og led du mig paa Vej
Igennem Dødens Nat til Livets Kilder.*

Og det er da den Hauch, som Goldschmidt møder, da han besøger Hauch paa sit Dødsleje nede i Rom. Nu har han naaet sin Høsts Tid og som den gamle knudrede Eg

»Venter han Døden med Ro.«

»Høsten«.»

og det er den Hauch, der ligger begravet ved Cestius Pyramide (nede i Rom), som vel havde foretrukket Bøgeskoven, men »det er jo aldeles ligegyldigt, hvor Legemet kastes hen«.

— — — »for tro ej at Graven kan naa,
den Aand, der blev tænkt af den Høje
Endskjønt det nu synes os saa.«

»Skinnet bedrager«.

Ellen Roeszler Boserup.

DØDSFALD

Den sidstlevende af de mange Brødre *Oppermann* fra Holsteinborg Skovriderbolig i Nyrup, Godsforvalter, Justitsraad *G. F. C. Oppermann* døde den 14. August og begravedes fra Rye Kirke den 18. August.

Georg Frederik Carl Oppermann blev meget gammel. Han fødtes den 25. November 1854 i Nyrup i Sorø Amt som Søn af Skovrider Adolf Carl Nicolaus Mathias *Oppermann* og Hustru Amalie Nicoline, f. Rasbech. Efter Sommerferien 1866 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han forlod med Studentereksamen i 1873. I Sommeren 1880 blev han juridisk Kandidat og samme Aar Sagførerfuldmægtig i Esbjerg. Aaret efter var han Amtsfuldsmægtig i Frederiksborg og knyttedes i 1883 som Privatsekretær til Kammerherre F. C. R. Greve Scheel til Stamhuset Rosenkrantz. I November 1887 blev han Godsforvalter ved dettes

Godser Ryegaard og Trudsholm, 1. Januar 1891 tilige ved det grevelige Dannemandske Stift (Aastrup Kloster) og 1. April 1905 ogsaa ved Barritskov Gods. I 1917 trak *Oppermann* sig tilbage fra de fleste af de ham betroede Hverv og nød siden et velfortjent Otium i Vester Saaby ved Hvalsø, midt i den Egn, hvor han i mere end en Menneskealder havde øvet sin Manddoms Gerning.

Den 11. November 1887 ægtede han i København Juliane Wilhelmine Erichsen, f. 4. September 1858 i København som Datter af autoriseret Stillingskommissionær i København, cand. phil. Henry Christian Erichsen og Hustru Emilie Hjalmine, f. Willerup. Fru *Oppermann* døde for nogle Aar siden. Ægteparret efterlader sig en Datter Milla, gift med Forpagter paa Nyrupgaarden Henrik Brøker Nielsen, og en Søn Boghandler i Holbæk, Kaptajn af Reserven *Adolph Georg Rasbeck Oppermann* (IV Kl. H. '07).

Justitsraad *Oppermanns* Brødre var: *Frederik Theodor Oppermann* (R. '72), død som Forststuderende 1877. *Valdemar Oppermann* (S. '75), død som Adjunkt ved Aalborg Katedralskole 18. Juni 1897. Professor ved Landbohøjskolen *Adolph Oppermann* (S. '79), død 15. November 1931, *Carl Vincenz Oppermann* (R. '78), blev Landmand. Kredslæge i Aalborg *Rudolph Oppermann* (S. '84), død 2. Februar 1934 og Ekspedient i Magasin du Nord *Harald Oppermann* (R. '85), død 13. Juni 1941. En Nevø *Werner Ewald Adolf Oppermann*, Søn af *Carl Vincenz Oppermann*, gik i Sorø Akademis Skole fra 1906 til 1909, da han udmeldtes.

Da Justitsraad *Oppermanns* Død bekendtgjordes, skrev »Roskilde Dagblad«:

Dette Budskab vil paa Egnen blive modtaget med Vemod og kalde Erindringer frem om denne retlinede og agtede Mand, som blev saa kendt i baade Rye-Sonnerup og Saaby-Kidserup Kommuner for sin Virksomhed som Godsforvalter paa Ryegaard og Aastrup, ligesom han i mange Aar var Sekretær under Greve, Folketingsmand F. R. Scheels Formandskab som Sogneraadsformand i Rye-Sonnerup Kommune.

Godsforvalter *Oppermann* omfattede sin Gerning med megen Flid og Akkuratesse som den dygtige Jurist, han var, men var ej heller tilbageholdende med et godt Raad uden Betaling, hvis Egnens Folk bad ham derom. Paa Enkesædet ved Ryegaard, som var hans Bolig i mange Aar, levede han med sin Familie lykkelige Aar og fulgte med i alle Livets Rørelser. Særlig gamle Slægtshistorier var Godsforvalteren hjemme i og fortalte om med Interesse.

For en Del Aar tilbage havde Godsforvalteren den Sorg at miste sin trofaste Hustru. Efter Hustruens Død opførte han et smukt Hus i Vester Saaby, hvor han nød sit velfortjente Otium, og herfra saa man den ranke og stoute Mand gaa sine daglige Spadsereture, og Folk, som gæstede den rare Mand, fik altid en venlig Velkomst og en Passiar, der havde Indhold. Paa Nyrupgaarden bor hans Datter, der er gift med Forpagter Brøker-Nielsen, hvem den gamle Godsforvalter ofte spadserede hen til. En Søn er Boghandler i Holbæk.

I en Aarrække var Sønnen Løjtnant ved Infanteriet. Han staar nu som Kaptajn af Reserven.

Nu er gamle Godsforvalter Oppermann ikke mere, men hans Gerning og hans Personlighed vil huskes, og paa Egnen vil man ære hans Minde.

*

Kaptajn *Chr. Wesenberg*, R. af D., faldt den 29. August og begravedes paa Nyborg Kirkegaard Torsdag den 2. September.

Christian Løbner Wesenberg var født den 20. Juli 1895 i St. Mathæus Sogn i København som Søn af Lærer Aage Halfdan Wesenberg og Hustru Olga Marie Sophie, f. Olesen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1907. Faderen var død forinden, og han havde til Stedfader Koloniassistent Thron, Godhavn. I 1912 forlod han Skolen med Realksamen.

Efter at have aftjent sin Værnepligt blev han i 1916 Kornet ved 5. Regiment. Da han havde gennemgaaet Officersskolens ældste Klasse, udnævntes han i 1921 til Premierløjtnant ved 20. Bataillon, og i 1937 udnævntes han til Kaptajn.

Ved sin Død var han Chef for 20. Bat. 2. Komp. og var — skrev »Fyns Tidende« — kendt som en dygtig og meget afholdt Officer. Han var forgudet af sine Underordnede og højt respekteret af sine Overordnede. Han interesserede sig meget for Soldaternes Fritidsarbejde og var Bestyrelsesmedlem i Soldaterhjemmet »Dannevirke« i Nyborg. Han havde desuden gennemgaaet en særlig Uddannelse som Skydelærer og havde deltaget i Officersskolens taktiske Kursus.

Kaptajn Wesenberg efterlader sig Hustru og to Døtre paa henholdsvis 13 og 11 Aar.

*

— De to gamle Soranere, Godsejer *Valdemar Nygaard* (udm. 2. Real. '90) og Ingeniør *Niels Spandet* (S. '91) er afgaaet ved Døden. Deres Nekrologer vil fremkomme i et følgende Nummer.

25 AARS STUDENTERHOLDET

Sorø Akademis Skoles Studenterhold fra 1918 fejrede den 20. Juni sit 25 Aars Jubilæum med en Sammenkomst i Sorø, hvor 20 af Holdet var mødt.

Der var oprindeligt 27 paa Holdet, men 1 er afgaaet ved Døden, 3 opholder sig i Udlandet og 3 var forhindret i at komme til Stede.

Deltagerne i Sammenkomsten var, meddelte »Sorø Amts Dagblad«, følgende: Sognepræst *Aage Jespersen*, Ballerup, Landsretssagfører *Iversen*, Ejby, Sognepræst *H. Chr. Hougaard*, Frederica, Sognepræst *Hans Waage Bech*, Skagen, Sognepræst *Olaf Krog-Meyer*, Mern, Sognepræst *Christensen*, Skibsted, Prokurist *O. Raahauge Andersen*, Privatbanken, Sognepræst *Carl Bay*, Riis Skov, Skoleinspektrice *Johanne Elisabet Gram*, København, Frk. *Edith Theodora Nielsen*, Sorø, Redaktør *Leif Hendil*, København, Proprietær *Troels Zacho*, Gørlev, Arkivar *Svend Rothe Hansen*, København, Læge *Gustav Trolle*, Fanø, Husholdningslærerinde *Astrid Andersen*, Frederikssund, Stadsingeniør *Kerstens*, Slagelse, Cigarhandler *Alfred Bendtsen*, København, Driftsbestyrer *Otto Berg*, Juelsminde, og Læge *Bay*, Faaborg.

Endvidere deltog i Sammenkomsten Direktør *Alfred Ras-musen*, København, og Grosserer *Erik Mogensen*, Korsør.

Jubilæarerne samledes paa Postgaarden og efter at de første Velkomsthilsener var vekslede, gik man ned til Akademiet og derfra tog man ved 6-Tiden i samlet Flok til »Parnas«, hvor man spiste Middag, der forløb paa den fornøjeligste og smukkeste Maade. Taler og Sange vekslede. Der var skrevet to Sange for Lejligheden, som gjorde stor Lykke. Aftenen sluttede med Panchesold, og det blev sent, inden man med ekstra Motorbaad igen naaede Sorø. Søndag Formiddag aflagdes Besøg paa de for hver især af Deltagerne minderige Steder, og Kl. 12 samledes man igen for at spise til Middag paa Akademiet.

Her bød Rektor *West* velkommen og udtrykte sin Glæde over de gamle Soraneres Trofasthed mod deres gamle Skole.

Pastor *Krog-Meyer*, Mern, takkede for Velkomsthilsenen og holdt en smuk Tale for Sorø Akademi.

Stadsingeniør *Kerstens*, Slagelse, overrakte Rektor *West* et Pengebeløb og bad om, at det maatte blive anvendt til at bringe Pladsen om Gymnasiets Træ i den gamle traditions-mæssige Stand, med et Hegn omkring Træet og en Trapez i Træet.

Rektor *West* lovede, at Ønsket skulde blive opfyldt og bød derefter Velbekomme, hvorefter Kaffen indtoges i den grønne Sal.

Saa spredtes de gamle Drengene igen over Byen og drog i Løbet af Eftermiddagen igen bort — et smukt Minde rigere.

SORØ ROKLUB

Den 11. Juli fejrede Sorø Roklub 25 Aars Jubilæum med en Fest paa Hotel Klubben i Sorø. Til denne Fest havde Kommuneassistent i Nykøbing S., *Frede Hemmingsen* (R. '34) skrevet følgende Vise:

Melodi: Vi elsker vort Land.

*Der findes et Sted,
hvor der ligger en By
saa idyllisk gemt hen mellem Skove og Vange,
ej med Storstadens Ry,
men med Hygge og Fred,
og med Stilhedens dybe, velgørende Klange.
Man lytter til Bruset af vældige Toner,
naar Vindene leger i Træernes Kroner.*

*∴ Her er dejligt at bo,
her er Fred, her er Ro,
her hos dig man sig gerne med Verden derude forsoner. ∴*

*Du snørklede Sti,
hvor jeg ofte som Knøs
hørte Nattergals skønne, melodiske Trille;
gør mig atter nervøs,
er det bare fordi,
jeg maa atter bekende, at jeg er den lille?
Man føler sin Ringhed og takker det Høje,
at alt dette Skønne, man fik dog for Øje.
∴ Her er dejlige Kaar,
og i Ungdommens Vaar,
kan man her samle Styrke til kommende Tider saa drøje. ∴*

*Paa Bølgen den blaa
kan man her for en Stund
lade Hverdagsproblemerne falde til Hvile
og saa styrket og sund
vil man kunne forstaa,
at man trygt ad det hele i Grunden kan smile.*

Her Ungdom bli'r hærdet og styrket som Staalet,
der langsomt bli'r lutret i Flamme fra Baalet,
∴ thi saa frejdig og fri
og med store Energi
gaar det fremad ad Vejen den lange og trange mod

Maalet. ∴

Der rører sig Liv
i den dejlige By
og paa Sportspladser og saa dernede ved Vandet
som et godt Tidsfordriv
hævder Sportsfolk dit Ry
saa det kendes og agtes langt ud over Landet.
I Udlandet stedse vor Idræt skal vise,
naar Freden snart atter vil blæse sin Brise,
∴ her i Danmark vi kan,
baade Kvinde og Mand,
med en Vilje af Staal staa igennem den haardeste Krise! ∴
F r e d e H e m m i n g s e n .

FODBOLDKAMPEN, DER BLEV TIL EN HAANDBOLDKAMP

Det var en meget lille Skare gamle Soranere, der Søndag Morgen d. 29. August lidt over 5 samledes paa Hovedbanegaarden og drøftede, hvorvidt man skulde tage af Sted eller ikke. Det svirrede med allehaande Rygter og Formodninger, men da man intet Sted kunde faa noget positivt at vide, drog man af Sted i Følge med ca. 600 Medpassagerer, der heller ikke vidste noget. Ved Borup oplystes det, at Toget ikke kørte længere end til Ringsted. Lykkeligvis for os førtes Toget dog til Korsør — vi slap af i Sorø. Her blev vi modtaget af »Wille«, der førte os til sit Hjem og et herligt Morgenbord.

Ved halvti-Tiden oplystes det, at Kampen ikke blev til noget paa Grund af Undtagelsestilstanden. 10 af Holdet var da mødt. I Stedet for spilledes en Haandboldtræningskamp i Gymnastiksalen, hvor de gamle vandt en smuk Sejr paa 16—13, *Torben Madsen* var Dommer.

Paa Skolen beværtedes vi paa bedste Maade med Oksesteg og Frugtgrød, Kaffe, Brød og Cigarer, og da man havde regnet med Besøg af Old-boys til Cricketkamp, tog vi godt for os af Retterne. Rektor talte for de gamle og gav Udtryk for sin Glæde over, at det var Skolens egne gamle Drengene, der naaede at komme igennem, inden alle Sunde tilsyneladende lukkedes; forhaabentlig bedredes Forholdene snart igen, saa Besøget kunde gøres om.

Torben Madsen takkede for de gamle og overrakte Rektor Fodbolden fra Gamle Soranere.

Trods lang Ventetid slap vi dog heldigt hjem i et Tog, der var overfyldt til det usandsynlige.

Vel blev Dagen ikke, som vi havde tænkt os, men alligevel mindes vi nu med Glæde det smukke Indtryk af Skole, Sø og Park.
T G.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Siden 5. Juli har følgende gamle Soranere indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. mag. *Aksel Heltoft*, Haslev (1941).

Farvehandler *Leo Jepsen*, Roskildevej 303, Valby (1924).
Bestyrer *Poul Kjeldgaard Petersen*, Bredegaard pr. Fredensborg (R. 1912).

cand. mag. Adjunkt *Torben Refn*, Sognefogedgaarden, Rungsted (1931).

Manufakturhandler *Hugo Rynow*, Eiderstedsgade 8, V. (R. 1920).

stud. polyt. *Lars Chr. Helweg-Larsen*, Sdr. Fasanvej 96, Valby. (1942).

Genealogen *Otto Vilh. Sommer* ('37) har nylig udsendt en Stamtavle over Slægten Redsted i Danmark (ikke i Boghandelen).

Reserve læge ved Hjørring Centralsygehus *Kay Hjort Clausen* (S. '28) tiltræder den 1. Oktober en Stilling som Reserve læge ved Vejle fjord Sanatorium.

Cand. theol. *Chr. Bakmann Christensen* ('36) er blevet præsteviet for at tiltræde en Stilling som Sekretær for Dansk Kirke i Udlandet i Bremen.

Student *Ivar Vind* (udg. 1937) har nylig vundet sit første Mesterskab indenfor dansk Idræt ved at springe 1,85 m i Højdespring.

Ægteskab er indgaaet mellem Husholdningslærerinde, Frøken *Gudrun Secher*, Datter af Købmand *Otto Secher*, Grenaa, og Sekretær i Indenrigsministeriet, Fuldmægtig hos Kammeradvokaten, cand. jur. *Frants Thygesen* ('32).

Forlovelse er indgaaet mellem Lærerinde, Frøken *Thora Gammelgaard*, Datter af Skoleinspektør *N Gammelgaard*, Gentofte, og Lærer *Johs. Johansen* (R. '34).

Inspektør *Erich Steenberg* (udm. 3. M. '30), Søn af den fornylig afdøde Godsejer *W. Steenberg* til Sorø Store Ladegaard, overtog Store Ladegaard den 1. September. Foruden de 330 Tdr. Land, der hører til selve Gaarden, er der under dennes Drift en Forpagtning fra Sorø Akademi paa godt 70 Tdr. Land, deraf en Del Flom-Jord.

I Tidsskriftet »Danmark«s 3. Aarg. Hæfte 16 behandles Københavns Omegn i en Række Artikler. Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* (S. '05) er Forfatter til Artiklen om Københavnsegnens Skove.

Ægteskab er indgaaet mellem Kaptajn *Aage Petersen*, Skelskør, og Organist *Edith Nielsen*, Sorø (S. '18).

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) har staaet for Billedvalget til Foreningen »Norden«s Gave i Aar til sine Medlemmer, et Billedværk om Sveriges Natur, Bygningskunst og Arbejdsliv, udarbejdet med Hjælp af den svenske Turistforening.

Den 31. August tog Kontorchef *H. G. Orlík* (S. '95) definitivt Afsked med Reklamationskontoret i Statsbanernes Generaldirektorat. Kontorets Personale fejrede den afgaaede Chef med en Fest.

Den 29. August viedes i Messiaskirken i Charlottenlund Frk. *Birgit Alsinger*, Datter af afdøde Sognepræst *Alsinger*, Gimlinge, lit Assistent *Preben Rothe Hansen* (R. '29), Søn af Redaktør *A. Rothe Hansen*, Sorø (R. '90).

Adjunkt, Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. '20) ventes ansat som Lektor ved Københavns Universitet i Æstetik og i Tælens og Sangens Historie.

Fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) udsender hos Gyldendal en ny Aforismesamling med Tittlen »Myggestikk«.

I Bryllupsnotitserne i Augustnummeret stod der, at Billedhuggeren *Jan Buhl* er Student fra 1937; han er Realist fra 1935.

*

Paa Rasmus Navers Forlag udkommer en Bog af Redaktør *Henry Hellssen* (udm. 5. Kl. '05) »Fru Mozart og hendes Mand«. Mozarts Enke giftede sig med den danske Etatsraad *G. Nissen*.

*

Fhv. Civildommer *Chr. Hattensen* (S. '83) fyldte 80 Aar den 19. August.

*

I Glyptotekets Foredragssæson vil Direktør ved Ny Carlsbergfondet *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09) holde Foredrag om Emnet »Nederlandske Skulpturer i Danmark«.

*

Der forhandlede i August om at evakuere c. 500 Meter Bøger fra Det kgl. Bibliotek og anbringe dem i Sorø Kirkes nordlige Sideskibs vestlige Del og i Just Høeghs Kapel.

*

Undervisningsministeriet har ansat cand. jur. *J. O. Høffding* som Sekretær paa Prøve i Københavns Universitets, Kommunitetets og Sorø Akademis Forvaltning fra 1. September.

*

Grosserer *Kai Peter Colding* (R. '10) fyldte 50 Aar den 11. September.

*

Syvende og næstsidste Bind af Værket »Danmarks Kultur ved Aar 1940« er nu udgivet af Det danske Selskab paa Det danske Forlag. Professor, Dr. phil. *Johannes Pedersen* (S. '02) har i dette Bind behandlet Emnet: de videnskabelige Fond og Legater.

*

Redaktør *Ejnar Martin* (udm. II Kl. '04), som siden 1. Januar 1929 har været »Ringsted Folketidende«s Redaktør i Sorø, fratræder denne Stilling den 1. Oktober.

*

Redaktør *Leif O. Hendil* (S. '18) fejrede den 1. September 25 Aars Journalistjubilæum.

*

Sygeplejerske Frøken *Clausen* kunde den 1. September fejre 25 Aars Jubilæum som Leder af Sorø Akademis Skoles Sygehus, af hvilket hun i det forløbne Kvartsekel har været en omsorgsfuld og fortrinlig Leder. Frk. Clausen var Genstand for stor Opmærksomhed. Soransk Samfund sendte en Hilsen og et Askebæger med et Billede af Hovedbygningen. Fra Skolens Lærere modtog hun en Grammofon.

*

Stud. mag. *Gunge*, København, er antaget som Vikar ved Sorø Akademis Skole for Adjunkt *Nordahl Svendsen*, der er syg.

*

Stud. jur. *Edward Hee* (S. '39) viedes den 31. August i Frue Kirke i Aarhus til Frøken *Eva Sej*r, Datter af Overbibliotekar *Sej*r ved Statsbiblioteket i Aarhus.

*

I Stedet for Timelærer, cand. mag. *Hans Otto Jensen*, der har faaet Ansættelse i Maribo, er cand. mag. *Helge Larsen*, København, ansat som Timelærer ved Sorø Akademis Skole, og i Stedet for cand. mag. *Sej*r *Davidson*, der i et halvt Aars Tid har været Vikar under Lektor, Dr. *Ussings* Sygdom, men nu har faaet Ansættelse ved Sct. Knuds Gymnasium i Odense, er cand. mag. *Arne Nielsen*, København, ansat som Vikar. Endelig har cand. mag. *Blanksted* faaet Ansættelse i Nyborg, og indtil videre vil pensioneret Lektor *Gorm Hansen* overltaget denne Stilling.

*

I Statsradiofonis Studiekreds »Kunsten i Danmark« er Grundbogen, som udkommer i første Halvdel af November, redigeret af Professor, Dr. phil. *Chr. Elting* (S. '20).

*

Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* kunde den 19. August fejre 25 Aars Dagen for sin Ansættelse som Lærer ved Sorø Akademis Skole, hvor han afløste nuværende Rektor, daværende Adjunkt *West*, da denne blev Adjunkt ved Metropolitan-skolen.

*

»Aalborg Sangforening af 1843« fejrede 100 Aars Jubilæum den 20. August. Festskriftet er udarbejdet af Formanden, Konsul *P. E. Rützebeck* og Næstformanden, Tandlæge *Svend Odder* (S. '07).

*

Fru Lektor *Matthiessen* havde stor Interesse for Ingemann-Minder fra den Tid, hun som Lektorfrue boede i Ingemanns-Hus. Hendes Bo har nu ladet de Ingemann-Minder, som hun raadede over, bl. a. Ingemanns Sofa, flytte til Sorø Akademis Bibliotek til foreløbig Opbevaring.

*

Lørdag den 21. August startede Statsradiofonis Reportagechef, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) pr. Lystkutter en Radioreportagetur Limfjorden rundt.

*

Formanden for Foreningen »Nordisk Sprogøgt«, Lektor *Mogens Nissen* (S. '07) fejrede den 21. August 25 Aars Jubilæum som Lærer ved Ordrup Gymnasium.

*

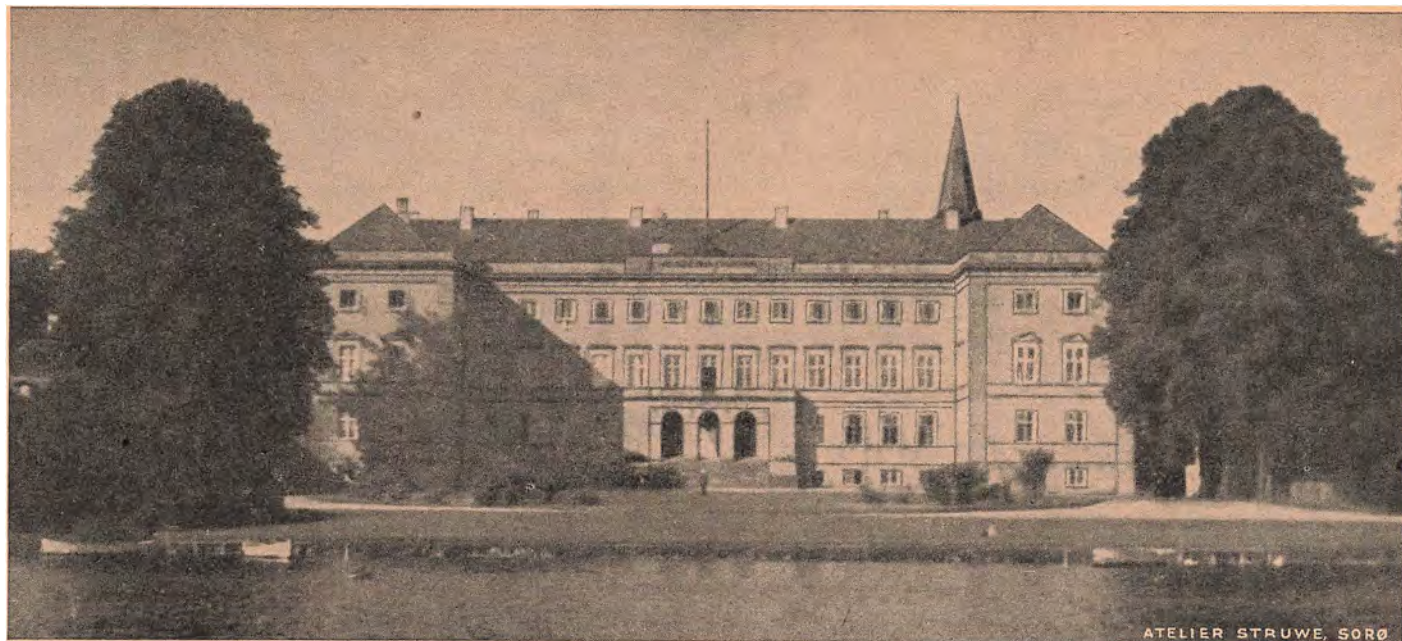
Lektor *Poul Schjærff* (S. '08) fejrede den 22. August 25 Aars Jubilæum som Lærer ved Rungsted Statsskole. Lektor *Schjærff* er Medlem af Rungsted-Samfundets Bestyrelse og Redaktør af dettes Medlemsblad »Egebladet«. Han har i Aarens Løb leveret mange interessante Bidrag til »Sornerbladet« og udarbejder hvert Aar dettes Indholdsfortegnelse.

*

Det er nu afgjort, at det bliver Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13), der skal bo i Krøyers Hus paa Skagen. Finansudvalget har bevilget Midler til den nødvendige Istandsættelse. Men nogen Æresbolig eller Fri bolig er der ikke Tale om. Haagen-Müller har lejet Huset, og da han selv skal møblere det, har han forstaaeligt betinget sig Lejemaalet for en Aarrække. Det bliver dog næppe færdigt til Indflytning før til Foraaret.

*

Jørgen Grubbe-Gregersen (R. '26) og Hustru har haft den Sorg at miste deres 6 Dage gamle Søn, *Svend Grubbe-Gregersen*, som døde den 20. August.

SORØNER-BLÅDET

28. AARGANG

Nr. 10

OKTOBER 1943

REKTOR A. J. WEST

* 28. April 1880 — † 23. September 1943

Søndag den 19. September var der Gl. Sorøner-Krikketkamp paa Store Plads i Sorø. Rektor *West* fulgte som interesseret Tilskuer hele Kampen, og overfor de gamle Sorønerer viste han den kammeratlige Godhed og Venlighed, som vi altid mødte hos denne Mand med det aabne, trofaste Blik og det hjertevindende Smil. Da vi om Aftenen sagde Farvel til Rektor, troede vi, at han endnu i Sorø havde en Række Arbejdsaar for sig, bl. a. til at realisere de Planer, hvorom han talte saa varmt og indtrængende ved Sorønsk Samfunds Sorøtur Søndag den 30. Maj. Overraskende og smerteligt kom derfor faa Dage efter Meddelelsen om, at han var død.

Saa sent som den 23. om Aftenen ved 20-Tiden, da flere Lærere aflagde Besøg i Rektorboligen for at tale med Rektor, var denne tilsyneladende helt rask; men ved 22-Tiden blev han pludselig syg, og en halv Time efter døde han. Et Hjerteslag havde gjort Ende paa hans virksomme Liv. Den følgende Morgen, da Lærere og Elever samledes til Lovsang, medens Flagene vajede paa halv Stang, gav Lektor *O. B. Müller* som Skolens ældste Lærer kort Meddelelse om Dødsfaldet. Man sang »Den store Mester kommer« og gik derefter stille og roligt hver til sit. Der var ingen Undervisning den Dag. Dødsbudskabet havde gjort et stærkt Indtryk paa alle.

Paa de følgende Sider gengives en Række Mindeord, der alle giver Udtryk for Opfattelsen af Rektor *West* som den fine, humanistiske Personlighed, den dygtige Skoleleder og den nationalt dansk og nordisk interesserede Mand. Her skal siges ham Tak for den varme og levende Interesse han nærrede for Sorønsk Samfund og dettes Medlemsblad. Man henvendte sig altid trygt til ham, saadan som man gør det til den gode Kammerat.
V. Sorgenfrey Hansen.

Axel Jürgensen West fødtes den 28. April 1880 i Haderslev som Søn af Lærer Adolph Poul West, der siden blev Overlærer i Storehedinge og døde 1921, og Hustru Marie Elisabeth, f. Jürgensen, der døde 1915. Han indkom efter Sommerferien 1892 som Elev i Sorø Akademis Skole og forlod den i Sommeren 1898 med Studentereksamen. I 1903 fik han Accessit for en historisk Afhandling og blev cand. mag. i 1907; efter at have været Lærer ved Schneekloths Skole ansattes han i 1909 som Timelærer og Adjunkt ved Metropolitanskolen, kom i 1914 som Adjunkt til Sorø Akademis Skole, hvor han virkede til 1918, vendte tilbage til Metropolitanskolen og blev desuden Lærer ved Officersskolen. I 1920 udnævntes han til Rektor ved Statsskolen i Tønder, i

1930 til Rektor ved Statsskolen i Sønderborg og i 1941 til Rektor ved Sorø Akademis Skole.

I sin Tid deltog han med levende Interesse i Livet i Studenterforeningen, hvis ledende Senior han var 1908—09. I Aarene 1907—14 var han Formand for den sønderjydske Forening Vidar, Delegeret ved de dansk-tyske Skoleforhandlinger i København i 1924 og havde siden 1936 været Censor i Historie ved Skoleembedseksamen paa Københavns og Aarhus Universiteter. West har skrevet en Række Afhandlinger og Studier, især over russisk Historie og Politik, bl. a. i »Folkenes Historie«, »Gyldendals Verdenshistorie« og »Ugens Tilskuer«. Desuden var han Forfatter til Værkerne »Fra det genvundne Land« (1924) og »Et omstridt Land« (1938) samt Udgiver af historiske Lærebøger for Gymnasieskolerne.

West var Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd og Officer af den belgiske Leopold II's Orden samt Indehaver af den finske Mindemedalje i Bronze for Krigen 1939—40 og den franske Dekoration Officier i d'académie.

Den 27. December 1922 ægtede han daværende Lærerinde ved Tønder Seminarium og Øvelsesskole Ingeborg Kathrine Skov, f. 1. Februar 1900 i Odense som Datter af Stabssergent C. H. Skov (d. 1924) og Hustru Kathrine (d. 1918). Fru Rektor West overlever sin Mand sammen med en Datter, der i 1942 blev Student fra Sorø Akademis Skole og nu studerer Biblioteksvæsen i København, en Søn, der gaar i II G., og en Datter, som gaar i IV M. Rektors Broder, Ingeniør Adolph Emil Jürgensen West (S. '05) døde den 5. Maj 1939.

Begravelsen.

Rektor West's Begravelse foregik Tirsdag den 28. September fra Sorø Kirke. Flagene var hejst paa halv Stang saavel paa Skolen som i Byen, Følget var meget stort. Soransk Samfund var repræsenteret af den fungerende Formand, Direktør A. Ch. Louw, der ogsaa repræsenterede Phønixfonden, Murmester O. Licht, Landsrettsagfører Jonas Bruun og Grosserer R. E. Brincker. Blandt de mange Kranse var der signerede fra Sorø Akademis Skole, Lærerkollegiet, Kurator, Undervisningsministeriet, Soransk Samfund, Phønixfonden, Herlufsholm, Birkerød Kostskoles Samfund o. m. fl. Lærere bar Baaren fra Rektorboligen over til Kirken, medens Skolens ældste Elever dannede Spalier paa Vejen. Kisten var svøbt i Skolens Dannebrogflag med Phønixfuglen, og ovenpaa laa Rektors Ordener paa en Pude. Skolens Fane med Fanevagt dannede Æresvagt ved Kisten, og lidt før Kl. 13 kom Eleverne i samlet Procession fra Hovedbygningen til Kirken og indtog deres Pladser. Efter Præludiet, Orgelkorale over »Mig hjertelig nu længes« lød Salmen »Nu falmer Skoven trindt om Land«, og fra Prædikestolen talte derefter en af Rektor West's gamle Elever, Soraneren, Pastor O. Krog-Meyer, Mern, hvis Tale gengives her efter Referatet i »Sorø Amtstidende«:

— Maa jeg her ved Rektor West's Baare paa gamle Soraneres Vegne prøve at udtrykke, hvad der nu lever i vore taknemlige Hjerter, saadan: *Han gjorde, hvad han kunde!* — De af os, der i vor Skoletid mødte hans lyse Smil og hans gode Øjne, glemmer ikke den personlige Interesse, han havde Tid til vise hver enkelt af os. Hans Aand var levende, hans Humør sprudlende, saa det var aldrig kedeligt i hans Timer. Hans Form og Fremgangsmaade var en saadan, at han uvilkaarligt rev os med sig, vi førtes af ham mod Tinderne, op til det frie Udsyn over Historiens Gang; han prøvede dér at vise os den store Sammenhæng i dansk Daad og i Folkenes Liv. Han levede jo selv med deri. Vi forstaa

derfor nu, at det var med Rette, han blev sat paa nogle af de største og mest betydningsfulde Poster i vort Land: som Rektor ved to Statsskoler i Sønderjylland, som Delegeret ved de dansk-tyske Skoleforhandlinger og som Rektor her. Hans Perspektiv spændte vidt; men det er betegnende for ham, at de *smaa* Sag laa ham varmt paa Sinde: Grænsespørgsmaal havde hans særlige Interesse, og han arbejdede overalt for Mindretallets Ret. Danmark har i ham mistet en af sine gode, trofaste Sønner.

Som Rektor West institutionsmæssigt arbejdede for de smaa, saaledes ogsaa individuelt. Det mærkedes, da han efter 23 Aars Fravær kom tilbage til den Skole, hvor han baade havde været Elev og Lærer. Det var ikke let for ham at træde ind som Leder her efter Rektor Raaschou-Nielsens mangeaarige vise Førerskab. Men han gjorde, hvad han kunde, og Kærlighed til hans gamle Skole og dens Tarv drev ham. I Løbet af de to Aar, han var Rektor her, naaede han ikke at se Frugterne af sin Indsats. Det er vemodigt at tænke paa, at han saa brat maatte forlade det Kald, der var ham betroet, med Tanker og Planer, der endnu ikke var realiseret. Men lad os ikke glemme, at Rektor West naaede meget endda. Han havde som sagt Interesse for den enkelte Elev, stor eller lille, ja, netop ogsaa de smaa Elever gjorde han, hvad han kunde, for at lære at kende og at hjælpe og opmuntre. Som en, der selv har en Søn blandt dem og selv er gammel Soraner, er jeg taknemlig baade for dette og for alt, hvad Rektor West har været for gamle Soranere og for soransk Sammenhold. Ogsaa Sorø-Eggen, Hjemstavnen, vilde han gerne tjene og udbrede Kendskab og Kærlighed til vort Fædreland og vort Folk viden om. Danmarks Nød var hans Nød, Danmarks Lykke hans Lykke. Uvilkaarligt mindes vi derved Digterens Ord:

*Dér, hvor danske Hjerter slaa,
og hvor danske Toner klinge,
skal med Stolthed store, smaa,
Fædrelandets Tak jer bringe!*

Det er betegnende, at Rektor West ved sin sidste Translokationstale gav de bortdragende de Ord med paa Vejen: Uden Kamp — ingen Sejr!

Lad det være den Arv, der løftes efter ham paa Sorø Akademis Skole og saa langt, hans Virke rakte: Uden Kamp ingen Sejr! Bedst ærer vi hans Minde ved at handle i Overensstemmelse dermed! Ned ad Bakke i aandelig og moralsk Henseende gaar det af sig selv, fremad og opad maa der kæmpes Skridt for Skridt, Dag for Dag! — Saadan kæmpede Rektor West, til Efteraarsstormen brat fældede ham. Han fik en skøn Død, han faldt paa sin Post, midt i sin Gerning.

I den Bog, hvorfra Rektor West stadig under Bøn hentede Styrke til at leve og virke, læser vi de Ord: »Men denne Skat har vi i Lerkar, for at den overvætted Kraft maa være Guds og ikke fra os« (II Kor. 4,7). Her staar vi — tror jeg — ved Hemmeligheden i hans Liv, Svaret paa Spørgsmaalet om, hvorfra Kraften kom. Denne Skat bar han i Lerkar, uden ydre Pragt og Glans; men Skatten var der, det skjulte, udtømmelige Kildevæld, der for den opmærksomme prægede hele hans Kultur og fine, taktfulde Væsen. Af sit inderste Hjerter var han med til at bekende Herrens Navn og ære det i Gerning. Og hos ham søgte han Tilgivelse for Fejl og Oprensning til at tage fat paany!

Derfor vil vi i Dag takke Gud for alt, hvad han har givet os gennem Rektor West, og ære og prise Guds hellige Navn, at den overvætted Kraft maa være Guds og ikke fra os.

Og vi vil sige til Dem, Fru Rektor West, og til Deres Søn og Døtre: De véd jo fra Deres rige Hjemliv, hvor Deres kære Mand og Far hører hjemme, og hvorfra han hentede

sin Kraft, og De har selv valgt at synge ved hans Baare: »O salig Paaskemorgenstund med Guld i Mund!« — saa lad ogsaa nu Tilliden til ham, der bar vore Synder paa Golgatha, Haabet til Kristus, der sejrede over vor Død, med Opstandelses Kraft lyse over Graven og frem gennem de kommende Dage, hvor Savnet vil gøre sig stærkere gældende — til Gensynsglæden! Og til os alle lyder det i Dag: Uden Kamp ingen Sejr. Men Vejen ligger klar: Jesu Kamp mod det onde skal være vor Kamp, hans Sejr blive vor Sejr!

Derefter sang de yngste Elever under Ledelse af Organist *Schiøtz* smukt og stemningsfuldt »Bag de fjerne Bjergetinder«. Saa lød Salmen »Kom Gud Helligaand, kom brat«.

Til Tonerne af »Stat op min Sjæl i Morgengry« bar Lærere Kisten til Graven paa den gamle Kirkegaard, hvor Pastor *Krog-Meyer* forrettede Jordpaakastelsen.

Sønnen, *Christian West*, takkede paa sin Moders, Søsters og egne Vegne for Deltagelsen, hvorefter man sang Verset »Saa rejse vi til vort Fædreland«.

Mindeord om Rektor West.

Sorø Akademis Skole gentoptog Undervisningen den 25. September, og ved Lovsangen om Morgenens udtalte den konstituerede Rektor, Dr. phil. *Poul Helms* følgende:

Som de fleste af jer véd, er jeg konstitueret i Embedet som Rektor. Mine første Ord i den Anledning skal være et Par personlige Mindeord om Rektor *West*. Jeg har kendt Rektor *West* igennem 35 Aar, og i denne Tid har jeg staaet i et varmt Venskabsforhold til ham. Bekendtskabet stammer fra Studenterforeningen, hvor *West* var ledende Senior 1908—09. Af den Bestyrelse er jeg nu den eneste overlevende. Alleerede den Gang viste *West* de Egenskaber, som altid har karakteriseret ham: den livlige Aand, den rolige Opfattelses-evne, den klare Forstand og den store Veltalenhed, Egenskaber, som i Elever ogsaa har haft Lejlighed til at møde mange Gange. Men ved Siden af sine store Aandsgaver havde *West* ogsaa et rigt og varmt Hjerte, hans store og under alle Forhold uforanderlige Venlighed og Elskværdighed var et ydre Udtryk herfor. Han var en i sjælden Grad uselvsk Mand, aldrig havde man Indtryk af, at det gjaldt for ham, om at gøre sig gældende for sin egen Skyld. Med største Taalmodighed hørte han paa, hvad andre havde at sige, selv om han med sin hurtige Opfattelses-evne maaske allerede havde opfattet Sagens Kerne. Han raadede over stor Selvbeherskelse. De Sorger og Skuffelser, som Livet giver, og som vel navnlig rammer den, der staar i en ledende Stilling, mærkede man aldrig paa ham. De kunde ikke forstyrre hans uforanderlige Venlighed.

Rektor *West* var en helstøbt Karakter, der vidste, hvad han vilde, og netop var stærk nok til ikke at behøve at vise det i en streng og ydre Form. Det gamle romerske Ord karakteriserer dette: fortiter in re suaviter in modo, d. v. s. stærk i Sagen, mild i Maaden. Saaledes var Rektor *West*.

Hans Bortgang er et stort og smerteligt Tab for Skolen og efterlader et dybfølt personligt Savn hos dem, der stod ham nær. Desværre blev hans Virke saa kort her ved Skolen, at ikke alle naaede at blive klar over hans store og rige Egenskaber. Men det var næsten, som om det rige Indhold sprængte den ydre Form og satte en altfor tidlig Afslutning paa hans Liv. Her paa Sorø Akademis Skole, hvor han har levet som Dreng, virket som Adjunkt og Rektor, og som han har elsket med den sande Soraners Kærlighed, skal der lyde fra alle os Lærere og Elever et: Ære være Rektor *West*s Minde!

Efter Begravelsen i Kirken havde Fru Rektor *West* ønsket at se en Kreds af de Venner og Mennesker, som har slaaet Rektor nær i hans Gerning, og henvend 150 Mennesker samledes da til en Mindehøjtidelighed i Akademiets Festsal, hvor der serveredes Kaffe. Sammenkomsten fik sit stemningsfulde Forløb ved de mange Taler. Der blev talt af den konstituerede Rektor, Tegnælærer og Kunstmaler *Siegfred Neuhaus*, Rektor *Randrup*, Tønder, Amtmand *Topsøe*, Soraneren, Lektor *Ernst Kiørboe*, Tønder, Rektor *Egebjerg Jensen*, Sønderborg, Amtslæge *Christensen*, Redaktør *Refslund*, Sønderborg, Professor *Fabricius* og Politimester *Carl J. Hansen* samt Soransk Samfunds fungerende Formand, Direktør *A. Ch. Louw*, der udtalte:

Paa gamle Soraneres Vegne skal der lyde en Tak. Første Gang, jeg hørte om *West* var som Dreng her, senere i Sønderjyllands-Ministeriet hørte jeg meget om ham, og det var derfor mig en personlig og de fleste gamle Soranere en forventningsfuld Glæde, da han vendte tilbage til sin gamle Skole. Der skal lyde en hjertelig Tak for den Modtagelse, som vi i de 2 Aar, *West* har været Rektor, har faaet her — det er ikke saa længe siden, at vi i straalende Solskin saa ham ved den smukke, gamle soranske Sport, Kriket. Ære være hans Minde, elsket og agtet. Og vi siger Dem, Fru *West*, Tak for Venlighed, og i Deres store Sorg beder vi for Dem, at De maa komme igennem de tunge Dage, der saa pludseligt er væltet ind over Dem.

Fungerende Rektor, Dr. *Helms* bragte sluttelig paa Familiens Vegne en Tak til alle de tilstedeværende, og for de smukke Ord, som vilde være Fru *West* en Trøst. Dermed sluttede Højtideligheden.

I »Flensborg Avis« for Lørdag den 25. September findes følgende Mindeord af Lektor ved Tønder Stats-skole *Ernst A. Kiørboe* (S. '00):

Ved Meddelelsen om, at Rektor *A. J. West* ved Sorø Akademi er død, vil mange herved af dem, der nu er lidt ældre, faa vakt Erindringen til Live om det første Tiaar efter 1920, da danske Institutioner indførtes i disse Landsdele, og man vil mindes den Mands særprægede Skikkelse, der var udnævnt til Rektor for den Gymnasieskole, som skulde oprettes i Tønder.

Lille af Skikkelse, livlig i al Færd, med følsomt og hurtigt skiftende Udtryk gav han straks Indtryk af en Mand, hvis Anlæg og Evner bedst foldede sig ud i nye, uventede og vanskelige Situationer, mere end under en graa Hverdags jævne og fortsatte Slid. Hans rigt begavede Sind fandt et Virkefelt i en politisk Diskussion, kom til Udtryk i underholdende og ofte vittig Samtale eller i et fængslende Foredrag om de Emner, han især havde kastet sin Kærlighed paa: Elsas og Rusland, i et enkelt rammende Ord, en livfuld Skildring af en Oplevelse eller et belejligt Citat af en Diger.

Han elskede Poesi ligesom Kunst i det hele med sin egen Opfattelse og sin personlige Smag: han var mindre Kunst-kender end Kunstelsker. Og denne meget personlige Indstilling til Opgaverne prægede det meste af hans Arbejde.

Blandt gamle Historieelever vil han bedre huskes af dem, der selv havde lidt af den historiske Gnist. Sansen for de markante Situationer og de store Synteser, end af dem, for hvem Historie er Begivenhedernes lange Række, der skal læres og huskes.

I mange vestslesvigske Hjem vil man mindes Rektor *West* med Taknemmelighed og Respekt.

Og Tønder Statsskole vil bevare og hædre Mindet om den begavede, humant dannede Mand, som blev dens Traditioners Grundlægger.

I »Sorø Amts Dagblad« for Mandag den 27. September skriver Forpagter *Viggo Bojesen* (R. '97) følgende Mindeord:

Til min gamle Ven og Klassekammerat,
Axel Jürgensen West!

Saa ligger du dér paa dit sidste Leje med det samme fine Træk om din Mund, som har kendetegnet dig lige fra vi for 51 Aar siden mødtes som Skoledrenge i 1. studerende Klasse paa den Skole, der for dig skulde blive dit Alfa og Omega.

Jeg takker dig for den Trofasthed, du altid og allevegne har lagt for Dagen, lige meget naar og hvor vi mødtes, og lige meget, hvor mange Aar der end kunde være imellem. I Skolen som i Livet var du en Dux. Dog var du saa langt fra dengang, hvad der forstaas ved en »Duxedreng«, tværtimod.

Du var sprudlende Liv, altid oplagt til Spøg og fuld af harmløse Drengespilopper, hvilke vi blandt mange andre Ting mindedes med Glæde, naar vi mødtes, dette være sig i vore Hjem eller paa dit Rektorkontor. Du hørte til de rene af Hjerte og Væsen. Det gjorde du ogsaa dengang. Du var en gentleman i dette Ords egentligste Betydning.

Da vi forlod Skolen, skiltes vore Veje, der blev vidt forskellige. En Tid rejste du i Øst, jeg i det fjerneste Vesten. Alligevel mødtes vi igen første Gang efter 20 Aars Adskillelse, da du opsøgte mig i mit Hjem ved Jyderup. Du var semper idem, altid var du den samme gode, gamle Ven og Kammerat fra de svundne Dage, og du var semper ardens, altid med en brændende Ildhu, omend denne brændte under en rolig Overflade. Lige meget, hvor vi mødtes, naar der var flere til Stede, naar jeg mærkede et lille, fast Klap paa min Skulder bagfra, saa vidste jeg, det var dig.

Da jeg besøgte dig og din Hustru i jeres prægtige Hjem i Sønderborg sidst i Trediverne, kom Rektoratet her i Sorø paa Tale, og jeg bad dig om at søge det, hvilket du den Gang havde dine Betæneligheder ved af Grunde, her ikke skal anføres. Min Glæde var derfor stor, da du havde taget imod denne Stilling.

Mon nogen af os den Gang vidste, hvad du egentlig gik ind til, hvad du skulde tage op, og hvilke enorme Krav der her har været stillet til dig? Nu i Tiden mere end nogensinde. Det blev for meget for dig. Du førte din Kamp paa Ærens Mark, ikke for Ære, men med Ære for den Sag, du havde gjort til din.

Du faldt paa Vejen, kort før du naaede Maalet, men paa den Vej, der fører »per aspera ad astra«, og med Ærens Krans trykket saa fast om din Pande, at ingen vilde være i Stand til at vriste den fra dig, om de vilde.

For vor gamle Skole vil din Bortgang blive et Tab, der maaske er større, end nogen af os aner i dette Øjeblik. Æret være dit Minde.

Liselund, den 25. Septbr. 1943.

Viggo Bojesen.

DØDSFALD

Købmand *Anton Hviid* afgik den 13. September ved Døden paa Amtssygehuset i Sorø, hvor han havde ligget en Uges Tid, efter at han forgæves havde søgt Lindring for sin Sygdom paa Finsens Institut i København. Købmand Hviid havde skrantet det sidste Aars Tid og havde været alvorlig syg siden Paaske.

Anton Vilhelm Hviid var født den 2. September 1873 i Sorø som Søn af Købmand Søren Christian Nielsen Hviid og Hustru Marie Kristine, f. Larsen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1885 og udmeldtes i Marts 1889 af 3. Realklasse. Faderen

drev den kendte gamle Købmandsgaard i »Rolighed«, og Anton Hviid gik ogsaa Købmandsvejen. Han stod i Lære hos Købmand Chr. Schultz i Slagelse, var senere i en Aarrække Bestyrer af Apotekets Købmands-handel i Korsør, blev derefter Førstemand hos Købmand Julius Frandsen i Sorø og rykkede derfra ind i Købmandsgaarden i »Rolighed«, idet han overtog Forretningen efter sin Broder, Købmand *Hans Christian Hviid* (udmeldt 1. April 1881 af 2. Realklasse og død 23. November 1911 i Sorø). Anton Hviid, der var en omhyggelig Købmand overfor sine Kunder, drev Forretningen i 16 Aar til 1927, da han opgav den. Et halvt Aars Tid efter udskiltes Pantefogedstillingen i Sorø fra Politiet, Hviid ansattes i Stillingen og udførte med Samvittighedsfuldhed og Takt den Gerning, som han havde paataget sig. Hans Hustru døde i 1937, og hans egen Begravelse foregik fra Sorø Kirke Søndag den 19. September. En Søster; Fru Kristiane Mørkeberg, overlever ham. Broderen *Julius Hviid* (S. '86), der blev Læge i Kerteminde, er afgaaet ved Døden for flere Aar siden.

★

Direktør Georg Frandsen.

* 16. Septbr. 1874 — † 25. Septbr. 1943.

Georg Emanuel Christoffersen Frandsen var født i Ringsted som Søn af Dampmøller J. C. Frandsen (1842—1911) og kom til Skolen i Sorø i 1888, som han forlod i 1892 (udmeldt af 3. Realklasse) uden nogen afsluttende Eksamen. Han blev nogle Aar efter ansat paa Dampmøllen i Ringsted, der var grundlagt af hans Fader, og ved Faderens Død blev Georg Frandsen selv Leder af denne Virksomhed, som han først fratraadte for fem Aar siden. Han var en velkendt Mand i Midtsjælland og beklædte forskellige Tillidshverv i sin Fødeby. Hans Søster, Hansigne Christine Frandsen, ægtede i 1896 Soraneren, den senere Landstingsmand og Borgerrepræsentant i København, Overretssagfører *Poul Gundersen Rasmusen* (1869—1917), Student fra Sorø 1888.

★

Fhv. Proprietær Valdemar Nygaard.

* 18. Maj 1874 — † 5. August 1943.

Valdemar Nygaard var den ældste af de fire Brødre fra Sæbygaard, som i 80—90erne gik i Sorø Skole; de andre var: nuværende Kontorchef i Kongeriget Danmarks Tiendebank *Einar Oluf Nygaard*, Student fra Sorø 1895, Skibsinspektør i Esbjerg *Harald August Nygaard*, udgaaet af 3 Realklasse 1898, og Kontorchef i Overformynderiet *Povl Sigurd Nygaard*, udgaaet af III Klasse 1899.

Valdemar Nygaard var født paa Spanager i Ramsø Herred, dengang en Hovedgaard under Stamhuset Giesegaard, hvoraf hans Fader, den senere Godsejer, Etatsraad A. Nygaard til Sæbygaard ved Tissø, da var Forpagter (til 1881). Han kom til Sorø i 1887, men blev udmeldt i 1890 af 2. Realklasse og kom derefter til Birkerød, som han forlod for at blive uddannet til Landmand, først paa Philipsdal hos Proprietær Fraas, og derefter paa Rudbjerggaard hos Forpagter Lavaetz. Efter Læretiden var han Forvalter, først hos Faderen paa Sæbygaard og derefter hos Forpagter la Cour paa Vedbygaard til han o. 1905 købte Knudstrupgaard i Alsted Sogn ved Sorø, en Arvefæstegaard paa henvend

23 Td. Htk. under Sorø Akademi, som han solgte i 1916. I de følgende tolv Aar boede han i Holte, men købte derefter en større Plantageejendom ved Kongsted Strand ud mod Præstø Fjord, hvor han i fem Aar drev et betydeligt Havebrug. Han blev da ramt af en snigende Sygdom, en Kræftlidelse, der i det sidste Aars-tid har sejrpint ham, saaledes at Døden nu var en Udfrielse fra haarde Lidelser. Han begravedes den 9. August fra Hellerup Kirke.

Valdemar Nygaard ægtede i 1912 Frøken Karen Møller, Datter af Proprietær C. P. Møller, Liselund ved Slagelse, der overlever ham med en ugift Datter. Fru Karen Nygaards Søster, Fru Anna Quist, er Enke efter Soraneren, Forpagter af Fuirendal under Holsteinborg *Herluf Quist*, udgaaet fra Sorø Skole i 1892 og død i August 1917 (se Sor. Bl., 2. Aarg. Nr. 5, S. 40). Hendes Broder er Apoteker *Niels Christian Larsen Møller* (IV H. '00).

CHRISTIAN WESENBERG IN MEMORIAM

Som Stenen bag Molbechs Hus i Sorø minder om de faldne Soranere fra 1864, vil maaske engang i Fremtiden en anden Sten tale til Efterslægten om denne Krig. Indtil da bevarer vi Mindet om dem, der gav deres Liv for Danmark, i vore Hjerter, og blandt dem skal *Christian Wesenbergs* Navn staa forrest. Han var Soraner med Liv og Sjæl, men han var først og fremmest en dansk Mand.

Med dens Ret, som gennem 30 Aar har kendt ham og som var en god Ven af ham, sætter jeg ham et Minde.

Man finder sjældent en Mand, som man med større Sikkerhed kan sige om, at i ham var der ingen Svig. Han kunde gøre alt for sine Venner og Kammerater, og det blev altid gjort ud fra en naturlig Trang til at hjælpe. Jeg har aldrig hørt ham bære Nag til nogen. I et muntert Lag var han altid den gladeste, ligesom hans Medfølelse med den, der sørgede, altid var ægte og dyb.

Sin Officersgerning elskede han, og den fyldte ham helt, ligesom han udfyldte den helt.

Vi, der har kendt ham, kan ikke forstaa, at netop han med sit friske og usnobbete Væsen skulde være den, der maatte bøde. Vi vil mindes ham som den gode uselviske Kammerat, han var, og vi vil trygt kunne fremholde ham som et Eksempel for alle Soranere.

Vi vil i den dybeste Medfølelse lade Tankerne gaa til hans prægtige Hustru og hans 2 smaa Piger og ønske alt godt for dem — trods alt.

Æret være *Christian Wesenbergs* Minde!

E. F.

INGENIØR NIELS SPANDET IN MEMORIAM

Den 8. September døde Civilingeniør *Niels Spandet* paa Øresundshospitalet, hvor han havde ligget haabløst syg i nogle Maaneder.

Vi blev optaget paa Sorø Akademi i Sommeren 1883, og vi blev Venner paa Optagelsesprøvedagen.

Hans Forældre boede paa Idagaard ved Slagelse, og de viste der en enestaende Gæstfrihed mod mange af hans og hans Brødres Skolekammerater, som bevarer Mindet om Ugeslut og Smaafrier der som noget af det herligste i Skoleaarene; og de slap os ikke, fordi vi kom fra Sorø.

Som Dreng i Sorø var Niels meget afholdt som den udmærkede Kammerat han var, og han havde Ry som Gymnast og Cricketspiller.

Han blev Student 1891 og studerede Polyteknik. Som ung Ingeniør blev han ansat under Hedeselskabet og gik med Liv og Sjæl ind i dette Arbejde; men da han led saa meget af Hovedpine, opgav han det allerede i 1901 og blev Landmand. Han købte en Gaard, Torpegaard, paa Fyn. Da han følte sig tilstrækkelig hjemme i Landvæsenet, solgte han den og forpagtede 1910 Aunsøgaard under Lerchenborg. Da Avlsbygningerne var brændt, og Udstykningen fra Len og Stamhuse medførte, at Gaarden skulde formindskes, fratraadte han Forpagtningen og flyttede fra Aunsøgaard i 1922.

Efter et længere Ophold i Udlandet bosatte han sig i København. Medens han boede der, var han i et Par Aar Leder af Landbruget paa Palsgaard for sin Svigerinde, Fru E. Schou. 1928 flyttede han til Gl. Antvorskov, Fru Spandets gamle Hjem og Naboejendom til Idagaard, og indtil 1938 var han Direktør for Antvorskov Teglværk.

I Vinter boede han og hans Hustru nogle Maaneder herinde i København, og vi kom da en Del sammen, og vi glædede os ved at drøfte gammelt og nyt med hinanden.

Han vendte syg tilbage til sit Hjem paa Antvorskov og blev derfra indlagt paa Slagelse Sygehus. Herfra blev han senere flyttet til Øresundshospitalet, og mens han laa der, havde han den Sorg at miste sin Hustru.

Han var en ualmindelig retlinet og idealistisk indstillet Mand, som var frigjort for Klasse- og Standsfor-domme, hvad nok til Tider kunde bringe ham i Konflikt med hans Standsfæller. Overfor dem, der arbejdede for ham eller under ham, var han meget forstaaende og human, og deres Ve og Vel laa ham stærkt paa Sinde. Retsstatspartiet havde i ham en varm Tilhænger. Selviske Synspunkter var ham fremmede, og han har paa sin fine og stilfærdige Maade rakt mange en hjælpende Haand. I hele sit Liv var han nøje knyttet

til Venner fra Skoletiden, og vi, der har staaet ham nær, vil mindes ham med stor Kærlighed. Hans Brødre var *Peter Spandet*, Student 1888, død som Sognepræst i Hjortlund 1910, og *Svend Spandet*, Student 1889, Forpagter af Thurebylille. Soransk Samfunds afdøde Formand, Professor *Erik Schou*, Student 1892, var hans Svoger.

H. Raaschou-Nielsen.

GL. SORANER CRICKETKAMP SØNDAG D. 19. SEPTEMBER

Det er med dyb Vemod, jeg giver mig til at skrive Referat at Turen til Sorø Søndag d. 19. September, en af de skønneste Dage, vi har haft i denne Sommer. Ikke blot skinnede Solen fra en skyfri Himmel, og det var lunt og mildt uden at være lummert, men der var den ganske særlige Stemning, som den rene Septemberluft fremkalder. — Denne Stemning, fuldbyrdedes under Dagens Forløb og blev et uforglemmeligt Minde, der først og fremmest fortættes om Rektor *West's* Skikkelse. Det er uforstaaeligt for os, der den Dag saa ham rask og i straalende Humør, at han skulde lukke sine Øjne for bestandigt fire Dage efter.

Rektor West og Læge Panduro paa Store Plads.

Et Referat af Dagens Hændelser bliver derfor helt naturligt ogsaa et Mindeord om Rektor *West*, thi bortset fra de nøgne sportslige Fakta, der findes nedenfor, var han den der prægede Dagen. — Det er almindelig kendt, at Rektor *West* var ivrig Dyrker af Cricketspillet og altsaa den første cricketspillende Rektor i Sorø. Hvad det vil sige paa en Dag som d. 19. September forstaar kun den, der oplever det. Man skal være der og føle det. Tanken om at skaffe Drengene Cricketkampe med jævnbyrdige Modstandere optog Rektor *West* i høj Grad. Vor Tur var oprindelig planlagt til d. 12. September, men maatte opgives paa Grund af Rejseforholdene. Da der slækkedes lidt paa Bestemmelserne, var Rektor *West* straks i Telefonen, og et ganske lille Forbehold, som jeg syntes jeg maatte tage med Hensyn til Muligheden af med saa kort Varsel at faa Holdet trommet sammen paany, afviste *West* ganske med et: »Aah, De skal se det gaar nok, vi maa absolut have denne Kamp, som Drengene har glædet

Anføreren for Skoleholdet Buch-Hansen ved Gærdet.
Læge Panduro som Dommer.

sig saa meget til«, og det gik jo ogsaa, thi de »Gamle« havde saamænd glædet sig lige saa meget, men jeg tror næsten, at Rektor *West* havde glædet sig allermest. Og han havde Planer om Kampe helt ind i Oktober. — Rektor *West* lancerede det Udtryk, at Cricket er »det gamle Spil for enhver«. At dette virkelig er Tilfældet viser Listen over Spillerne d. 19. September, hvoraf den ældste, *Georg Brysting* — 52 Aar — scorede 39 Points og blev næsthøjeste Topscorer blandt de »Gamle« (højst var *Krebs* med 40) og en af de yngste *Kaj Jørgensen* — 17 Aar — scorede 58 Points og dermed vandt Soransk Samfunds Præmieboldtræ, der overrakte ham ved Aftensbordet af Soransk Samfunds fungerende Formand, Direktør *Louw*.

De Gamles Hold sejrede med 58 Points, men det var en god Kamp, thi de Unge spillede friskt og med Humør. De fik intet forærende, der var god Sport i dem, og især deres Markspil var en Oplevelse, men det har vi jo saa ofte beundret før, det var altid Skoleholdets Styrke. Deres Gærdespil manglede selvfølgelig Sikkerhed og Kamprutine, men Stilen var der god Skik paa, takket være den omhyggelige Instruksion, som først Hr. *Thomsen* i mange Aar og nu Adjunkt *Pihlkjær* har givet Drengene. *Sidney Nørgaards* Ridehustaver virkede fornøjeligt, og man skal jo heller ikke holde saa ortodokst paa Slag langs Jorden, at man ikke kan glæde sig over en Ridehustaver. Hvis man faar den rigtige Bold og kan faa den over Taget, da er der absolut ingen Risiko ved at slaa til, en Englænder vilde heller ikke betænke sig paa at lodse en Bold over Grænsen i Luften, hvis Lejlighed gives.

Naar man betænker, at de Unge skulde staa for *Krebs'* og *Martens'* Kanonkugler og *Bronée's* Lumskerier, som mangan københavnsk Førsteholdsspiller skælver for, var de Unges 78 Points i første og 86 Points i anden Halvleg al Ære værd. Det er morsomt at være Talentspejder paa en saadan Dag og opdage, hvilke udmærkede naturlige Anlæg danske Drengene har for dette klassiske Spil. I Aar fandtes et særligt Talent i *O. Sværrild* (IV M — 15 Aar), som ved Aftensbordet fik overrakt de gl. Soraneres Præmieboldtræ.

R. E. Brincker.

EN SORANER SOM FYNISK HISTORIKER OG TOPOGRAF

Branddirektør i Middelfart *Chr. Behrendt* (R. '85) hører til de første indenfor de dygtige danske Lokalhistorikeres og -topografers Række, hvilket i 1940 medførte, at han modtog den Hjemstjerne-Rosenkroneske Stiftelses Sølvmedaille, en ikke hyppig tildelt og derfor meget anset Æresbevisning.

Vi har tidligere her i Soraner-Bladet (13. Aarg. No. 11, S. 90—91) omtalt et af hans Skrifter: *Færgeløbet ved Middelfart*, spredte Træk fra svundne Tiders Samfærdsel, der udkom i 1924; tidligere havde han i Aarvog for hist. Samf. for Odense og Assens Amter for 1921 offentliggjort en større Afhandling om Marsvinsjægerlauget i Middelfart. Hans Hovedværk er Skriftet: *Fra det gamle Middelfart I og II*, et Par store og anselige Bøger, som han udsendte paa eget Forlag i hhv. 1938 og 1941; de har ikke tidligere været omtalt her i Bladet, men vor udmærkede Skolefælle fortjener tillulde, at hans yngre Kammerater gøres opmærksom paa den Indsats i Købstadforskningens Historie, han her har gjort.

Medens det første af Bindene indgaaende og udførligt gennemgaar og skildrer Middelfarts Historie op til vor Tid fra de første Spor af en By paa dette for Forbindelsen mellem Fyn og Jylland meget vigtige Sted — Middelfart, Mæthælfart, Melfar er »det mellemste« Færgeløb dér paa Kysten, der kan følges tilbage til Tiden o. 1200, men først i det 15. Aarhundrede fik Byen Købstadsrettigheder, en rum Tid før det ældste bevarede Kongebrev derom fra 1496, udstedt af Kong Hans — beskæftiger det andet Bind sig alene med Middelfart Kirkes Historie og gør det paa den mest omhyggelige Maade med en Rigdom af Enkeltheder, som virker ganske imponerende. I sit lille Forord til Bind I nævner Forf., at han i mere end tyve Aar har samlet Stof til sin Fødebys Historie og siger beskedent, at han har søgt at give »en kortfattet Skildring« af den; »dog har jeg for nogle enkelte Tidspunkters Vedkommende uddybet Begivenhederne, fordi der var rigeligere Materiale at behandle«; i de faa Linier, der indleder Bind II, gør han ikke mindre beskedent en Undskyldning for, at Arbejdet »er gjort vel omstændeligt«, men, siger han: »den, der først er begyndt paa Fortids-Studier, han vedbliver dermed, selv om han kunde gøre sig Livet adskilligt behageligere ved at undlade det«. Ja, behageligere maa ske, i en vis Forstand, men ingen, der selv blot er grebet i ringere Grad af Lysten til at gøre et lignende Forskningsarbejde, vil være i Tvivl om, at for en Mand som den Middelfart-Historiker, kan der ikke nævnes eller findes noget »Behag«, der kan være bedre og kærere end at vedblive alle Dage med en Forskning af denne Art, som tilmed kan opvise saadanne Resultater. Og ingen, der nu søger Oplysning i disse to Bind paa tilsammen over 400 Sider, vil atter lægge dem fra sig uden en oprigtig Tak til ham, der har anvendt mere end et kvart Aarhundredes Fritidssyssel til at indsamle og behandle paa udtømmende Maade al det Stof, som det har været ham muligt, ikke mindst gennem dybtgaaende Arkivstudier, at drage frem og fremlægge i mønstergyldig Skikkelse.

Smukt og smagfuldt, med ypperligt Tryk og en Rigdom af Billedstof, med udførlige Kildehenvisninger og fortræffelige Sag-, Sted- og Navnregistre fremtræder dette Værk, som er fremstillet hhv. af R. M. Jørgensen i Middelfart og af H. Hansens Bog- og Stenrykkeri i Odense, et smukt Bevis paa, hvor fortrinligt der kan arbejdes i danske Provinsbogtrykkerier.

Middelfart kan være stolt over sit dygtige og energiske

Bysbarn, og vi Soranere glæde os over, at det er en af vore, der paany har aflagt Vidnesbyrd om, hvad historisk Sans og Flid evner at udrette. *hgo.*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I »Statstidende« for den 5. Oktober fandtes følgende:

Embedet som Rektor for Sorø Akademis Skole vil være at besætte. Med Stillingen er forbundet Tjenestebolig mod det normerede Fradrag i Lønningen.

Ansøgninger indsendes til Undervisningsministeriet.

Opslaaet 4. Oktober 1943.

Udløber 25. Oktober 1943.

*

Præst og Forstander ved Lukas Stiftelsen, Pastor *Paul Müller* (S. '91) fyldte 70 Aar den 4. Oktober.

*

Assistent *Asser Nygaard* (R. '38), Søn af Soraneren, Forfatteren *Fredrik Nygaard*, viedes den 15. September paa Københavns Raadhus til Malerinden *Lisbeth Andersen*, Datter af Fru *Bertha Andersen*.

*

Mellem Sorø Kriketklub og et Hold fra Sorø Akademis Skole spilledes der Søndag den 12. September paa Store Plads en Kriketkamp, som Skolens Hold vandt med 51 Points.

*

Grosserer *Ebbe Nybroe* (S. '31) har solgt sin Forretning i København og er blevet Prokurist i A/S J. Jørgensen, Odense.

*

Efter Ansøgning er Kredslæge *S. V. Barchalia* (S. '02) den 30. September frattraadt Stillingen som Kredslæge i Jægerspris Lægekreds paa Grund af Svagelighed.

*

Assistent i D. A. K. i Roskilde *Paul Hansen* (R. '33), Søn af Købmand *Alfred Hansen*, Sorø, viedes den 2. Oktober i Sorø Kirke til Barneplejerske, Frk. *Edith Hansen*, Datter af Direktør *Hansen*, Sorø Slagteri.

*

Cand. jur. *Ole Mitens* (S. '35), der tog juridisk Eksamen i Sommeren 1942, var fra 1. Juni 1942 til 30. November s. A. Konsulatssekretær ved Det kgl. danske Konsulat i Flensborg og har siden 1. December samme Aar været ikke-statsansat Dommerfuldmægtig ved Embedet som Dommer i Horsens Købstad.

*

Fhv. Overtoldinspektør *Tyge de Fine Bunkeflod* (S. '82) fyldte 80 Aar den 1. Oktober.

*

Politimester *Leopold Rosen*, Holbæk, (S. '92) fyldte 70 Aar den 1. Oktober.

*

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* (S. '92) fyldte 70 Aar den 17. Oktober og har af Justitsministeriet faaet bevilget sin Ansøgning om Afsked med Udgangen af Oktober d. A.

*

Købmand *Svend Landsperg*, Odense (udm. 3. R. '99) fyldte 60 Aar den 24. September.

*

Fiskeribiologen, Magister *C. V. Otterstrøm* har i »Ferskvandsfiskeribladet« givet en Oversigt over Fiskebestanden i Sorøsøerne. Den mest værdifulde Fisk i de tre Søer er Aalen, der fanges i store Antal, ofte endda i Eksemplarer paa omtrent en Meters Længde. Særlig i Tuel Sø er Aalene velnærede, og i 1926—28 hentedes der ialt 8 Tons Aal op af

de tre Søer, hvoraf Hovedparten fra Tuel Sø. Gedder kniber det stærkt med i alle tre Søer, men de faa Gedder, som holder til, trives udmærket. Derimod er der mange Abørrer i alle Søerne, og de vokser godt. Sandarten indførtes i 1908 af Fiskeriforpagter, Dr. C. Hoffmeyer ved Udsætning af Æg. Bestanden, som hidtil er fredet, trives godt i Pedersborg Sø og Tuel Sø. Saavel i Sorø Sø som Tuel Sø er der Sudere, og Bras og Flire findes i uhyre Mængder i alle tre Søer, medens den berømte Malle desværre synes at være uddød.

Paa Gyldendal er udkommet »Nordiske Kroniker« af den afdøde Færing, Forfatteren *Jørgen-Frantz Jacobsen* (S. '19).

Paa Hasselbalchs Forlag er udkommet »E. M. Dalgas« af *Harald Skødshøj* (S. '21).

Undervisningsministeriet konstituerede efter Rektor *West's* Død Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* som Rektor ved Sorø Akademis Skole.

Læge *Kay Hjorth Clausen* (S. '28), der har været Reserve-læge ved den medicinske Afdeling paa Centralsygehuset i Hjørring, er tiltraadt en Stilling som Reserve-læge ved Vejle Fjord Sanatorium.

Cand. mag. *Arni Nielsen*, der en Tid har været Vikar for Lektor, Dr. *Ussing*, har atter forladt Sorø Akademis Skole, og i Stedet for er cand. mag. *Bue-Kaae*, København, ansat som Vikar.

Konstitueret Rektor, Dr. *Helms* har nu, da han skal bestride Rektorgerningen, været nødt til at reducere det Timetal, hvori han underviser, og cand. mag. *Fru Saxtorph*, »Ankerhus«, er derfor midlertidig ansat som Vikar med Timer i Undervisning i Historie.

Handelsministeriet har udnævnt Ingeniør *Jørgen K. Rasmussen*, Korsør, (S. '05) til Medlem af Forvaltningsvæsnets for »Krigsforsikringen for Havne«.

Opførelsen af Stationsmesterhusene i Jægersborg og Udvildelsen af Statens Serum Institut er overtaget af Murmester *O. Licht* (R. '97).

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *P. J. Jørgensen* er udnævnt til Lektor.

Sølvsmed *Just Andersen* (udm. '01) kunde den 16. Oktober fejre 25 Aars Forretningsjubilæum.

Overingeniør *H. Stevenius-Nielsen* (S. '20) er valgt til 1. Vicepræsident i Akademiet for de tekniske Videnskaber.

Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15) har bygget Taarnet paa St. Ansgars Kirke.

Sundhedsstyrelsen har meddelt Tandlæge *Aino Holten-Bechtolsheim* (S. '34) Bevis for, at hun er berettiget til at betegne sig som Tandlæge og til at udøve selvstændig Virksomhed som saadan.

Fra Christian den Tiendes Fond har Læge *Per From Hansen* (S. '33) paa Kongens Fødselsdag modtaget Understøttelse til lægevidenskabelige Arbejder.

Læge *Poul Larsen* (S. '35), Bispebjerg Hospital, er blevet ansat som Reserve-læge ved Saxkøbing Sygehus.

Samtlige Lærere og Elever, ialt ca. 350 Personer, paa Sorø Akademis Skole skal nu tuberkulinundersøges.

Cand. jur. *Knud Kock* (S. '32) har modtaget Beskikkelse som Underretssagfører i København.

Forlovelse er indgaaet mellem *Esben Houllberg* (R. '38) og Frøken *Karen Grøndahl Mortensen*, Datter af afd. Murermester *Mortensen*, Sandved.

Redaktionssekretær *Sv. Irgens Hansen*, (S. 30) Skive, er blevet Medarbejder ved Venstres Pressebureau i København.

Med Motiver hentet fra Arresø og Esrom Sø har Maleren *V. Haagen-Müller* (S. '13) udført Skitserne til Malerierne, som skal udsmykke Aulaen paa det nye Centralsygehus i Hillerød.

Kirkelig Haandbogs 6. Udgave er nylig udkommet; den er som samtlige dens Forgængere redigeret af Pastor *Paul Nødergaard* (S. '14), Eliaskirken.

Sognepræst ved Horsens Klosterkirke *Aage Dahl* (S. '11) fyldte 50 Aar den 20. Oktober.

Undervisningsministeriet har offentliggjort Regnskabet for Sorø Akademi for Finansaaret 1942—43.

Paa Indtægtssiden er Jordebogsindtægterne opført med 34,202 Kr. (Budget 29,303 Kr.), Renter med 558,895 Kr. (535,000 Kr.), Lejeindtægter med 9447 Kr. (9492 Kr.), Skovvæsenets Overskud med 613,435 Kr. (kun 385,841 Kr.), Opholdsafgift og Skoleafgift med 77,763 Kr. (80,000 Kr.), tilfældige Indtægter med 2753 Kr. (3000 Kr.), Fradrag til Pensionering med 7109 Kr. (7188 Kr.) og Fradrag for Tjenestebolig med 10,863 Kr. (10,500 Kr.).

De samlede Indtægter har saaledes udgjort 1,314,468 Kr. (1,060,324 Kr.).

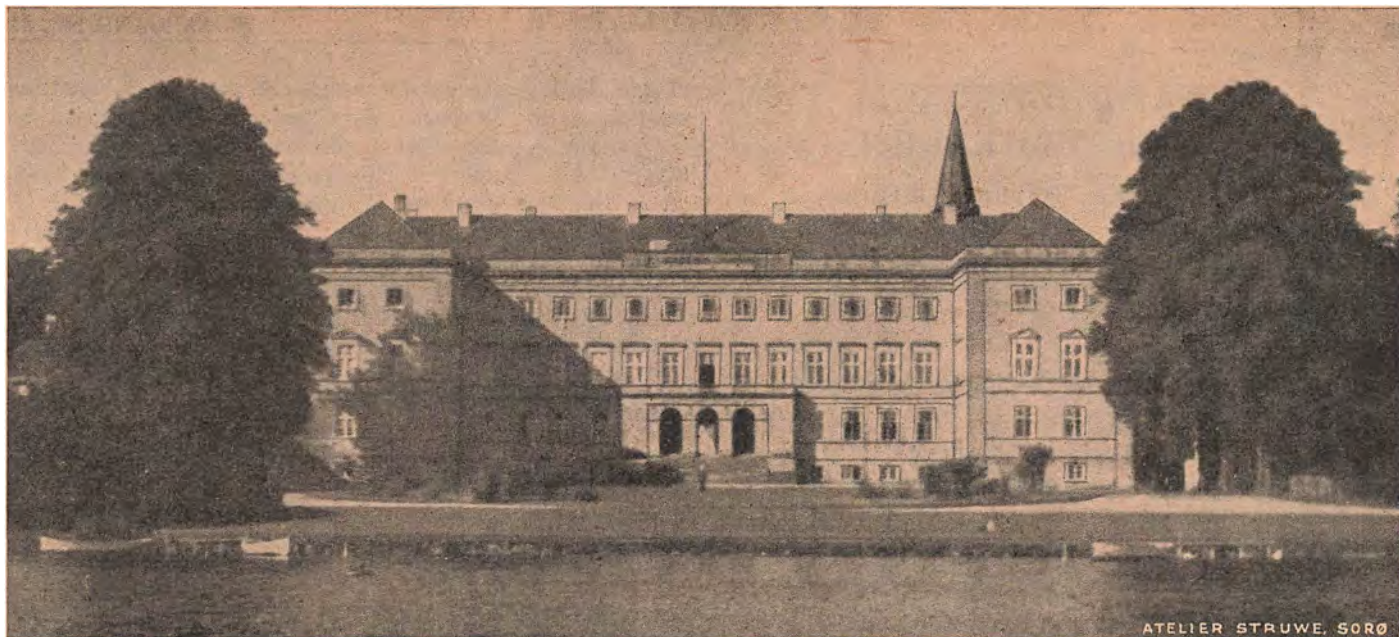
De samlede Udgifter har været 1,200,738 Kr. (1,066,101 Kr.).

Der var saaledes budgetteret et regnskabsmæssigt Underskud paa 5777 Kr., men i Stedet for er der kommet et Overskud ud af det paa 113,730 Kr.

Aalborg Stiftsbogtrykkeri — Redaktør *L. Schiøttz-Christensen* (R. '77) — har fejret 200 Aars Jubilæum, markeret ved Udsendelsen af et historisk Tilbageblik, forfattet af Overbibliotekar *Emanuel Sejr*.

Kaptajn, Redaktør *Willy Antoni-Jensen* (udm. 3. Kl. '09), der deltog i Verdenskrigen, er blevet Sessions Officer i Staben for Schalburg Korpset.

Paa Gads Forlag udkommer »Dansk Jul gennem Tiderne« af *Hans Ellekilde* (S. '08) og i Serien »Smaa Kunstbøger« et Bind med *Chresten Dalsgaards* Billeder.

SORØNER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 11

NOVEMBER 1943

SORØ AKADEMIS SKOLES NYE REKTOR

Det er ikke en *homo novus*, der kommer til Sorø som Rektor *West's Efterfølger*. Fristen for Ansøgninger til det ledige Rektorat udløb den 25. Oktober, og faa Dage efter meddeltes, at Undervisningsministeriet fra den 1. Januar 1944 at regne har konstitueret Lederen af Rungsted Statsskole, Rektor *P. H. Bohn*, som Rektor ved Sorø Akademis Skole.

Paul Hugo Bohn er født i København den 11. Maj 1891 som Søn af Postmester O. P. A. Bohn (død 1907) og Hustru Anna, f. Fürst (d. 1940). Han blev i 1909 Student fra Helsingør Latinskole, og i 1916 cand. mag. Samme Aar virkede han som Lærer ved Frederiksberg Gymnasium og var i 1917 Lærer ved Amalienborg højere Almenskole for Kronprinsen, som han førte op i Dansk til Studentereksamen, hvorefter han udnævntes til Adjunkt ved Helsingør højere Almenskole og i 1920 til Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, hvor han i 1934 blev Lektor. I 1926—27 var han Leder af det danske Elevhold ved Lycée Clemenceau i Nantes, og i 1939 udnævntes han til Rektor ved Rungsted Statsskole. I 1937 indvalgte han i Bestyrelsen for Gymnasieskolernes Lærerforening, hvis Formand han blev i 1941. Han er Bestyrelsesmedlem i Akts. Rungsted private Forberedelsesskole og Formand for Bestyrelsen for Rungsted Statsskoles Studiefond. Fra hans Haand foreligger der flere Lærebøger i Dansk og Fransk.

I de 19 Aar Rektor Bohn virkede i Sorø som Adjunkt og Lektor, deltog han interesseret i Byens kommunale Politik. I Aarene 1934—38 var han Formand for Sorø kommunale Vælgerforening, og i 1934—39 sad han i Sorø Skolekommission, hvis Formand han ogsaa blev.

Paa Sorø Akademis Skole er Rektor Bohns Udnævnelse blevet modtaget med Glæde, og ogsaa Soransk Samfund er glad ved, at den nye Rektor er en Mand, som af personlig Erfaring kender Skolen og dens rige Traditioner.

TAK!

For den Bølge af Hjertelighed, der er slaaet mig i Møde fra de gamle Drenges Side, og som har glædet mig mere, end jeg formaar at give Udtryk for, beder jeg hver enkelt modtage et fast Haandtryk og en oprigtig Tak.

Rungsted, i November 1943.

P. H. Bohn.

MEDDELELSE FRA BESTYRELSEN

I en til den fungerende Formand, Direktør *A. Ch. Louw*, rettet Skrivelse af 25. November d. A., har Direktør *Alfred V. Rasmusen* meddelt, at han fra den ovennævnte Dato at regne ønsker at udtræde af Bestyrelsen.

Bestyrelsen har formaet administrerende Direktør for Den Sjællandske Bondestands Sparekasse, *Herluf Krog-Meyer* (S. '09) til under Forbehold af Generalforsamlingens Sanktion at indtræde i Bestyrelsen og samtidig overlage Hvervet som Samfundets Kasserer.

Bestyrelsen takker Direktør *Alfred V. Rasmusen* for hans Arbejde med Medlemsakquisitionen.

UDVIDELESPLANER FOR SORØ AKADEMIS SKOLE

Sorø Amtstidende bragte den 23. Oktober følgende Artikel:

»Som vi gentagne Gange tidligere har omtalt, har man indenfor Sorø Akademi arbejdet med store Udvidelsesplaner. Det var Rektor *Raaschou-Nielsen*, der lagde Grunden til Planerne, og med Iver og Interesse arbejdede Rektor *West* videre paa dem og førte dem saa langt frem, at de havde taget endelig Form inden hans Død og nu har kunnet godkendes.

Planerne er udarbejdet af kgl. Bygningsinspektør, Professor *Gottlob* og Arkitekt *Lautrup Larsen* under skyldig Hensyn til den Pietet, der skyldes Stedets Traditioner, og Omkostningerne ved deres Udførelse beløber sig til godt 1 Mill. Kr. Planerne blev for en halv Snes Dage siden forelagt Departementschef *Graae* af Kurator *Korsgaard*, Professor *Gottlob* og Arkitekt *Lautrup Larsen*, og paa dette Møde godkendte Departementschef *Graae* Planerne paa Undervisningsministeriets Vegne, ligesom det blev bestemt, at der skal udarbejdes Detailplaner, saaledes at alt ligger færdigt til at paabegynde Udvidelsesarbejdet den Dag, da Forholdene muliggør det.

Planerne gaar ud paa, at den nuværende Gymnastiksal, der ligger ved »Store Plads« Vest for Klosterporten, skal udvides ind efter, idet der er god Plads bagved Bygningen. Den skal udvides saaledes, at den kan anvendes som Forsamlingsaal, som kan rumme baade Elever og deres Paarørende ved højtidelige Lejligheder samt udlaanes til Koncerter o. lign. i Byen. I den ene Ende af Salen bygges en lille Scene, hvor Skolens Elever kan opføre deres Amatørkomedie, som jo spiller en ret stor Rolle indenfor Akademiets Mure. Gymnastiksalen har jo hidtil været for lille til at rumme de store Klasser, og det er tillige en Kendsgerning, at Festsalen ved mange Lejligheder har kunnet afgive altfor lidt Plads, saaledes at Sammenstuvningen har været for stor. Udadtill bliver Indtrykket af Bygningen det samme. Den moderniseres ogsaa saaledes, at der bliver Garderobe i den ene Ende af den og Omklædningsrum med Styrtebade efter moderne Principer i den anden Ende.

For at bøde paa Mangelen af Klasseværelser, og saaledes at man kan slippe for Vandreklasserne, som maa benytte de Klasseværelser, der er tomme, naar den paagældende Klasse er til Undervisning i Fagklasserne, vil man inddrage den nuværende Sygehusbygning til Klasseværelser. Sygehuset skal have en Tilbygning paa en Etage paa hver Side

af den nordlige Langende, saaledes at det faar T-Form, og samtidig er det Meningen at bringe denne Bygning, der er fra 60-erne, og som ikke i sit Ydre falder sammen med Skolens andre Bygninger, i Harmoni med disse. Der vil her blive fire Klasseværelser foruden moderne Faglokaler til Fysik og Kemi. Den gamle Lade ved Siden af skal rives ned og flyttes længere bort paa Akademiets Grund. Til Erstatning for det gamle Sygehus skal der opføres et nyt paa Pladsen Syd for »Vænget«, der, hvor der nu samles Kompost. Her vil Sygehuset komme til at ligge isoleret og saa roligt som vel muligt. Det beregnes til en Snes Senge og en Sygeplejerskebolig, — alt naturligvis tidssvarende indrettet.«

DØDSFALD

Kommunelærer, cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersen* døde stille og roligt Lørdag den 6. November og begravedes Fredag den 12. paa Bispebjerg Kirkegaard.

Hans Peter Henrik Andersen var født den 23. December 1872 i Landsbyen Hyllinge ved Næstved som Søn af Skomagermester *Peter Andersen* og Hustru *Line Christiane*, f. *Hansen*. Han indkom efter Sommerferien 1888 i Sorø Akademis Skoles III studerende Klasse og udgik i 1892 med Studentereksamen. Paa Holdet var flere kendte Soranere, saasom afdøde Dr. phil. *Ferdinand Ohrt*, Politimester *Leopold Rosen*, afdøde Redaktør *Bransager*, Højesteretsdommer *P. C. Poulsen*, Læge *Peter Kabell*, Pastor *N. J. Wamberg*, Soransk Samfunds afdøde Formand, Professor *Erik Schou*, Lektor *O. B. Müller* og afdøde Hofjægermester *August Beck*.

Andersen studerede Theologi og tog Embeds-eksamen i Sommeren 1898, hvorefter han et Aarstid var Lærer ved Bredegades højere Borger- og Realskole paa Frederiksberg. I Efteraaret 1899 blev han Lærer paa Brøderup Højskole ved Præstø, og den 31. Marts 1901 knyttedes han til Københavns kommunale Skolevæsen. Da han faldt for Aldersgrænsen, havde han altsaa kunnet fejre 40 Aars Jubilæum som Kommuneskolelærer. Den 27. Marts 1902 blev han paa Frederiksberg gift med *Cæcilie Christine Marie Alvilda Lindewold*, f. 1. Januar 1873 i Hillerød som Datter af Handelsrejsende *Alvild Ferdinand Martin Lindewold* og Hustru *Ane Marie Frederikke*, f. *Thunmark*. Han efterlader sig Hustru, Børn, Svigerbørn og Børnebørn.

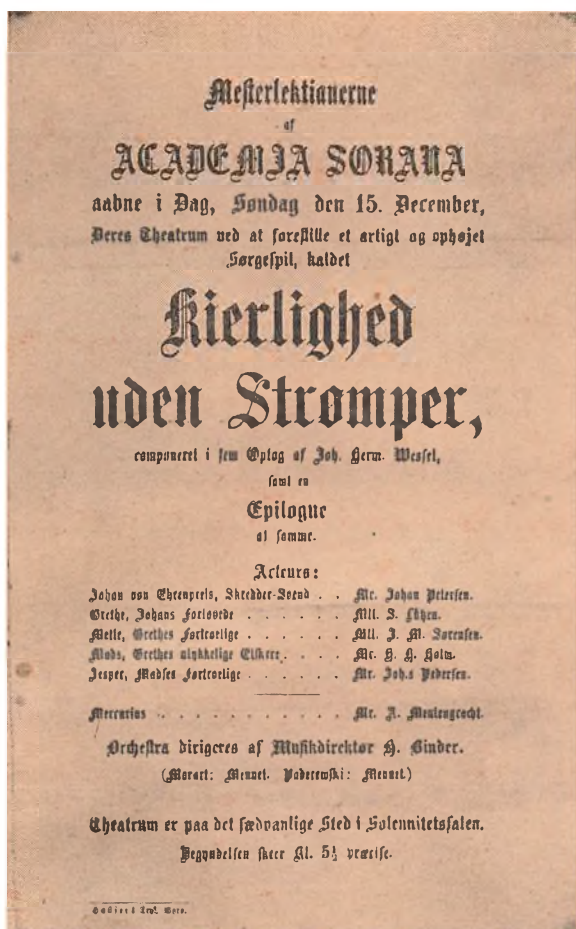
Andersen gjorde en betydelig Indsats indenfor Skolevæsenet ved sit Arbejde for at udnytte Lysbilleder og Film i Undervisningens Tjeneste. Paa dette Felt blev han en Foregangsmand og indførte her et Samarbejde, bl. a. med Foreningen Dansk Arbejde. Han var Stifter af og Formand for »Lands-Lysbilledforeningen af 1913« og blev i 1921 Københavns Kommunes Konsulent i Film- og Lysbilledsager. Etatsraad *H. N. Andersen* interesserede sig meget for hans Virksomhed og stillede i 1920 de fornødne Midler til hans Disposition til en Rejse til Østen, hvor han skulde optage Skolefilm af Det Østasiatiske Kompagnis Virksomheder, og i 1925 skrev han Bogen »Filmen i social og økonomisk Betydning«. I flere Aar redigerede han Biografjernes Medlemsblad. Desuden var han Revisor i Dansk Arbejde. Han blev for sin Indsats dekoreret med Ridderkorset.

I Soransk Samfund var *Hans Peter Henrik Andersen* en hyppig Gæst, venlig og altid glad ved at færdes mellem gamle og unge Kammerater.

TRE GAMLE JULEKOMEDIE-PLAKATER

Julekomedie! Hvilken sød Forjættelse gemte dette lille Ord ikke i sin Tid; maaske mere i de to første Stavelser. Julekomedien var jo ligesom Juleballet det haandgribelige Pant paa, at nu stod Juleferien umiddelbart for Døren, den med utaalmodig Længsel ventede Belønning for mange graa og mørke Efteraarssdages Trummerum og for den Ekstratak, hvormed Fliden sattes op i December saavel hos Bederne som hos dem, der ellers ikke turde prale med at være Bogens Helte. Var den aarlige Skolekomedie blevet spillet i en Foraarsmaaned, vilde den næppe senere hen i Livet have staaet i Sorømindernes Flok med den særlige Nimbus den nu har baade hos Aktører og Tilskuere fra den Gang for længe siden.

Selvfølgelig ydede Ordets fire sidste Stavelser ogsaa deres Bidrag til Forjættelsen, men vist mere hos dem, der skulde optræde paa »de skraa Brædder«, end hos de andre, som blot skulde agere i Tilskuernes og Kritikerens Roller og ikke af egne Erfaringer kendte Lampefeberens smertefulde Sødme. Til forhaabentlig Glæde for begge Parter af Aargange fra Tiden lige efter Aarhundredskiftet gengives her tre Julekomedie-Plakater, der sikkert vil genopvække Minder om Dage, da man var purung, ikke kendte meget til Verden og derfor troede, at man skulde eje den hele.

Den første Plakat, den trykte, er fra Julekomedien i 1901. Den er trykt i Häusers Bogtrykkeri i Roligheden i Sorø. Søndag den 15. December 1901 Kl. 5½ præcis opførte Gymnasiaster i Solennitetsalen Wessels »Kærlighed uden Strømper«. Skræddersvenden Johan von Ehrenpreis spilledes af senere Overretssagfører, dav. Elev i 5. Klasse, Johan Valdemar Petersen (S. '03), hans Forlovede Grethe af Dommer i Brædstrup, 5. Kl., Sven Hornung Lützen (S. '04), Græthes For-

trolige Mette af Ingeniør, 6. Kl., Jens Martin Sørensen (Navneforandring til Erle. S. '02), Græthes ulykkelige Elsker Mads af Landsretsdommer, 6. Kl., Hans Henrik Emil Holm (S. '02) og Mads' Fortrolige Jesper af Professor, Dr. phil. og theol., 6. Kl., Johannes Pedersen (S. '02). Flygelmusiken leveredes af Hans Nikolaj Binder, som gik i III studerende Klasse og forlod Skolen i 1903 med Fjerdeklases Hovedeksamen. Han er død for flere Aar siden.

Som Julekomedie den 21. December 1902 opførtes »Jacob von Tyboe«. Plakaten er tegnet af Carl Johannes Krogh-Jensen, 6. Kl. (S. '03), der døde som Kunstmaler i 1922. Personlisten er følgende. Værten: Andreas Theodor Jordy, 5. Kl. (S. '04), blev Landmand. von Tyboe: Læge i Brædstrup, Theodor Andreas Krogh-Jensen, 5. Kl., (S. '04). Christoff, hans tyske Tjener: Kredslæge i Mariager, Gudmund Effer-søe, 5. Kl., (S. '05). Peer, hans Tjener, Fuldmægtig i Generalpostdirektoratet, cand. jur. Axel Thysssen, 6. Kl., (S. '03). Jesper, Snyltegæsten: Departementschef Einar Cohn, 6. Kl., (S. '03). Magister Stygotius: Overretssagfører Johan Valdemar Petersen, 6. Kl. (se ovenfor). Jens, hans Tjener: Overlæge i Hæren Einar Gjessing, 5. Kl. (S. '04). Petronius: Carl Johannes Krogh-Jensen (se ovenfor). Leonard: Lektor Aage Meulengracht, 5. Kl., (S. '04). Leonora: Ingeniør Sofus Lakier, 6. Kl. (S. '03). Pernille: Sven Hornung Lützen (se ovenfor). En Student: Kontorchef Einar Faber Aarsleff, 5. Kl. (S. '04). En Soldat: Andreas Theodor Jordy (se ovenfor). En Musikant: Jørgen Spillemand (hvem der er skjult under dette Pseudonym, husker jeg ikke). Musikken leveredes ogsaa til denne Julekomedie af Hans Nikolaj Binder.

Til Julekomedien i 1903 var der ligeledes fremstillet en tegnet Plakat, men den er ikke signeret af Kunstneren. Hvem var han? Og den angiver heller ikke Datoen for Opførelsen af »Den Stundesløse«, som var hint Aars Julekomedie. Personerne er: Vielgeschrey: Theodor Andreas Krogh-Jensen, 6.

Kl. (se ovenfor). Pernille: *Sven Hornung Lützen*, 6. Kl. (se ovenfor). Leonora: *Harald Fischer*, 6. Kl. (se ovenfor). Magdelone: Statsskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen*, 5. Kl. (S. '05). Leander: Overlæge, Professor, Dr. med. *Jens Einar Meulengracht*, 5. Kl. (S. '05). Erik Madsen: Fuldmægtig, cand. jur. *Aage Torp*, 6. Kl. (S. '04, død 16. Juni 1937). Oldfux: *Aage Meulengracht*, 6. Kl. (se ovenfor). Lars Dintfass: Ingeniør *Georg Theodor Bruun*, 5. Kl. (udm. 1904). Christoffer Federmesser: *Gudmund Effersø*, 5. Kl. (se ovenfor). Jens Sandbüchs: Ingeniør *Jørgen Rudolf Hanssen Stavnshjerg*, 5. Kl. (udm. 1905, død 2. December 1937). Christen Griffel: *Einar Gjessing*, 6. Kl. (se ovenfor). En Barber: Sognepræst i Horsens, *Cort Ejnar Trap Engsig-Karup*, 5. Kl. (S. '05). En Skrædder: *Preben Vilhelm Bartholdy*, 5. Kl. (S. '05). En Bonde: *Aage Torp*. En Notar: *Preben Vilhelm Bartholdy*. Leonard: Grosserer *Martin Schøning*, 5. Kl. (S. '05). Til denne Julekomedie leveredes Musikken af Læge *Kai Christian Ludwig Thrane*, 5. Kl. (S. '05).

Disse tre Julekomediens utrættelige og opildnende Sceneinstruktør var daværende Adjunkt *Alfred Rosenstand Glahn*, der døde som Lektor den 4. Juni 1934. —frey.

SORANERE AF DANSK ADEL PAA UDENLANDSKE UNIVERSITETER 1580—1670

Ved *T. Glahn*, Haderslev.

Som bekendt fik en meget stor Del af den danske Adel i Slutningen af det 16de og Halvdelen af det 17de Aarhundrede deres første Uddannelse i Sorø. Men naar det drejede sig om vordende Embedsmænd (— og før Enevælden besattes alle Embeder indenfor Staten med Adelsmænd —) fulgte

som et næsten nødvendigt Supplement til Sorø-Tidens Udenlandske Studierejserne udenlands. Inden Akademiet i Sorø oprettedes, begyndte de Unge ofte deres Udenlandsrejser i 14-Aars-Alderen (adskillige kun 11—13 Aar ja enkelte 10 Aar gamle), og det var nødvendigt, fordi der herhjemme ikke fandtes Steder, hvor de kunde faa den fornødne Uddannelse. Det havde mange uheldige Sider, først og fremmest var de fleste vel for umodne og fik derfor for lidt ud af de kostbare Rejser, der gennemsnitlig varede 5—8 Aar, men ofte længere. Det var for at bøde paa dette, at Christian d. IV oprettede Akademiet i Sorø og samtidig bestemte, at ingen Adelsmand maatte rejse udenlands før sit 19. Aar. Men stadig blev dog Udenlandsrejsen betragtet som en næsten uundværlig Afslutning paa Uddannelsen, hvad enten det galdt at studere Krigskunst eller Formaalet var Universitetsuddannelse.¹⁾

Denne Artikel skulde give et Overblik over »Sorønske« Adels udenlandske Universitetsuddannelse. De Kilder, der er brugt, er udelukkende Universitetsmatriklerne. Ganske vist kan man ikke paa dette Grundlag udarbejde et fuldstændigt statistisk Materiale, men det er desværre i det hele taget umuligt, selv om man tog alle andre eksisterende Hjælpemidler, saasom Ligprædikener, Stambøger og Dagbøger, med ind i Undersøgelsen. Sagen er den, at det tit var en mærkelig Blanding af Turist- og Studierejse, de unge Adelsmænd foretog. Det vil man forstaa, naar man ser Ligprædikenernes Opremsning af de mange Steder og Universiteter, de har besøgt, ofte tilmed i Løbet af ganske kort Tid.

Her er Universitetsmatriklerne som sagt de eneste Kilder, der er benyttet, men ogsaa de lider af visse Mangler. For det første er flere Adelsmænd, som man positivt véd har studeret ved et Universitet, ikke indført i dets Matrikel, hvad enten det nu skyldes Mangler i Matrikelføringen, eller det er fordi de paagældende simpelthen ikke lod sig indskrive. Eksempelvis ved man fra Ligprædikenen over *Knud Sehested* (1637—59), at han bl. a. besøgte Universiteterne i Leipzig, Heidelberg og Strassburg (sidste Sted har han tilmed indført sit Navn i en Stambog), men hans Navn vil man forgæves søge i Matriklerne. Det samme gælder nedenævnte *Christoffer Ulfeldt*, som ifølge Ligprædikenen har besøgt Angers, Franeker, Giessen, Groningen, Helmstedt, Leyden, Orleans og Utrecht uden at være optaget i én af disse Matrikler. Disse Eksempler kunde suppleres med adskilligt flere. Man kunde ved første Øjekast fristes til at tro, at de Unge ikke lod sig immatrikulere, naar det kun gjaldt kortere Besøg, men heller ikke det er Tilfældet. Det er saaledes næppe indgaaende Studier en Mand som *Iver Lykke* kan have drevet, naar han i Juni 1603 ses immatrikuleret i Rostock, for i August samme Aar at lade sig immatrikulere i Jena og endelig samme Maaned og Aar indskrive i Wittenberg. Heller ikke dette Eksempel er isoleret.

Men selv om man ikke faar en Statistik ud af det, faar man dog et Indtryk af Sorøernes Studierejser.

Til Undersøgelser af denne Art savner man i højeste Grad en Sorø-Matrikel. Derfor tør jeg heller ikke tro, at Fejl helt er undgaaet i nedenstaaende Oversigt, men jeg haaber, det er faa, og Oplysninger som disse skulde gerne indgaa i en kommende Matrikel.

Oplysningerne om de enkelte Adelsmænd er kun nødtørftige, til Gengæld er der Henvisninger til de Steder, hvor man iøvrigt kan finde fyldige Oplysninger, hyppigst *Adelsaarbogen* (angivet ved A efterfulgt af Aarstallets to sidste Chifre samt Sidetal, f. Eks. 89/25: 1889 S. 25) eller *Bricks biografiske Leksikon* (B (der betegner den ny Udg.) ellers: B. 1. Udg.). Et L. betegner, at der findes *Ligprædikener-Uddrag* (Sorøerbl. 26—27. Aarg.). Sorø-Aaret er enten gengivet

efter F. R. Friis: Disciplene i Sorø Skole 1586—1623 eller efter Matrikeluddragene i *Taubers* Udsigt over Sorø Akademis Forfatning 1623—65, dog er Aarstallene korrigeret efter *Mallings* Matrikel-Uddrag (Se Soranerbl. 26. Aarg. S. 69).

Nedenstaaende Matrikler eller Matrikel-Uddrag²⁾ er undersøgt: *Altdorf*, Angers, *Bamberg*, Basel, *Cassel*, *Deventer*, *Dorpat*, *Erfurt*, Franeker, Frankfurt a. O., *Freiburg*, Genf, Giessen, Greifswald, Groningen, Harderwijk, Heidelberg, Helmstedt,³⁾ Herborn, Jena,⁴⁾ Kiel, Königsberg, Leipzig, Leyden, Marburg, Orleans, Oxford,⁵⁾ Padua, *Rostock*, Siena, Strassburg Tübingen, Utrecht, *Wittenberg*,⁶⁾ *Würzburg*, Zerbst.⁷⁾

¹⁾ Historisk Redegørelse se: Henny Glarbo: Studier over danske Adelsmænds Udenlandsrejser i Tiden 1560—1660 (Hist. Tidsskr. 9. R. Bd. 4). ²⁾ De kursiverede Navne betegner Originalmatrikler, de øvrige er Matrikeluddrag: Hvor Matriklernes Findested ikke udtrykkeligt er angivet, i en Note, vil man kunne finde det oplyst i: P. Hennings Slægtsforskning 1933 S. 55—56. ³⁾ Personalhistorisk Tidsskr. 10. R. Bd. 3. ⁴⁾ Præstehist. Saml. 2. R. S. 7. ⁵⁾ Personalhist. Tidsskr. 10. R. Bd. 2. ⁶⁾ Geschichtsquellen der Provinz Sachsen. Bd. 14—15. 1934. ⁷⁾ Personalhist. Tidsskr. 11. R. Bd. 2.

1. Ackeleve, Gabriel, (d. 1652) t. Krængerup (B.) Sorø: 1626. Oxford: 1636.
2. —, Jakob, (A. 38/88) Sorø: 1626—27. Königsberg: 1638.
3. —, Knud, (d. 1661) t. Krængerup (A. 38/86) Sorø: 1592. Frankfurt a. O. 1604.
4. Ahlefeldt, Benedikt v (1631—96) t. Lehmkulen (A. 29/1) Sorø: 1646. Padua: 1652.
5. —, Christian v. (c. 1626—57) Generaladjutant (A. 29/102) Sorø: 1642 1). Rostock: 1643 2).
6. —, Claus v. (1610—74) t. Gjelting (A. 29/118) Sorø: 1628. Strassb.: 1630.
7. —, Detlev v. (1633—67) t. Lehmkulen (A. 29/60 og Ligpr.) Sorø: 1646. Utrecht: 1652. Padua: 1654.
8. Arenfeldt, Hans, 3) (A. 93/22 el. 17) Sorø: 1645. Leyden: 1654?
9. Barnekow, Christian (1626—66) t. Vidskøfle (B. og Ligpr.) Sorø: 1640. Orleans: 1648. Padua: 1650.
10. —, Ove Frederik (1608—29) t. Birkholm (A. 12/49) Leyden: 1622. Sorø: 1624. Angers: 1627.
11. Barnewitz, Frederik (1622—53) t. Rudbjerggaard (B. og Ligpr.) Sorø: 1639. Leyden: 1641. Padua. Sept. 1643. Siena: Okt. 1643. Orleans: 1644..
12. Basse, Joachim Frederik (1608—33) (A. 86/44 og Ligpr.) Sorø: 1625. Angers: 1629.
13. Beck, Christian (d. ca. 1684—87) Oberst (A. 86/55) Sorø: 1658. Padua: 1660.
14. Below, Frederik (1619—48) t. Axelvold (A. 88/39 og Ligpr.) Sorø: 1633. Leyden: 1638. Orleans: 1639.
15. —, Hans (d. i England) (A. 88/37) Sorø. 1630. Oxford: 1639.
16. —, Lavritz (lever 1661) t. Kjølstedgaard (A.88/38) Sorø: 1630. Leyden: 1638. Orleans: 1639.
17. —, Tyge (lever 1661) t. Frøstrup (A. 88/37) Sorø: 1630. Leyden: 1636. Orleans: 1638.
18. Bielke, Christian (1616—42) (A. 87/71) Sorø: 1634. Padua: 1639.
19. —, Henrik (1615—83) Rigsadmiral (B.) Sorø: 1626 4) Basel: Maj 1633. Padua. Okt. 1633.
20. —, Ove (1611—74) Rigskansler (B. 1. Udg.) Sorø: 1629. Basel: Maj 1633 Padua: Okt. 1633.
21. Bildt, Vincens (1606—58) t. Næs (A. 89/76) Sorø: 1625. Franeker: 1629.
22. Bille, Anders (1580—1633) Rigsraad (B.) Sorø: 1592. Heidelberg: 1598. Basel: 1600. Orleans: 1601.
23. —, Erik (1629—56) t. Løgismose (A. 90/92) Sorø: 1648. Orleans. 1650. Padua: 1652.
24. —, Jakob (1631—52) (A. 90/93) Sorø: 1648. Orleans: 1650.
25. —, Knud (1627—84) t. Skjerrildgaard (A. 90/75) Sorø: 1642. Leyden: 1647.
26. —, Lage (1607—79) t. Kjærsgaard (A. 90/81) Leipzig: 1622. Sorø: 1624.
27. —, Niels (1620—43) (A. 90/78) Sorø: 1636. Siena: 1643.
28. —, Peder (lever efter 1658) t. Lindved (A. 90/73) Sorø: før 1612 5). Padua: 1612.

29. —, Sten Andersen (1624—98) (B.) Sorø. 1646 6). Leyden: 1646 & 50. Harderwijk: 1651.
30. —, Sten Eriksen (1606—72) t. Kjærsgaard (A. 90/81) Leipzig: 1622. Sorø: 1624.
31. —, Sten Henriksen (1630—86) t. Tirsbæk (A. 90/77) Sorø: 1646. Leyden: 1651. Tübingen: Maj 1652. Strassb.: Sept. 1652.
32. Bonde, Jørgen (1607—31) (Personalh. Tidsskr. 2/117) Sorø: 1618 & 25 7). Leyden: 1627 & 30.
33. Brahe, Axel (1582—1613) t. Krenkerup (A. 88/114) Sorø: 1594? Heidelb., 1599. Orleans: 1601.
34. —, Erik (d. 1631) t. Knudstrup (A. 88/106) Sorø: 1595. Herborn: 1600. Basel: Okt. 1600. Orleans: 1603.
35. —, Falk (1581—1625) t. Orebygaard (A. 88/110) Sorø: 1595. Herborn: 1600. Basel: Okt. 1600. Orleans: 1603.
36. —, Jens (d. 1598) t. Krogholm (A. 88/113) Sorø: 1586. Helmsted: 1591. Basel, 1592. Heidelb.: 1594. Padua: 1595. Siena: 1596. Orleans: 1597.
37. —, Jørgen Stensen (1585—1661) Rigsraad (B. og Ligpr.) Sorø: 1596. Herborn: 1600. Basel: Oktbr. 1600. Orleans: 1603.
38. —, Jørgen Tygesen (1583—efter 1608) (A. 88/105) Sorø 8). Wittenb.: 1598
39. —, Manderup (1627—66) t. Sæbygaard (A. 88/113 og Ligpr.) Sorø: 1642. Leyden: 1646.
40. —, Otto (1578—1651) t. Næsbyholm (B. og Ligpr.) Sorø: 1587. Herborn: 1594. Heidelb.: 1595. Basel: 1596. Genf. 1597 Orleans: 1599.
41. —, Preben (1627—1708) t. Hvedholm (B. og Ligpr.) Sorø: 1644. Leyden: 1647. Padua: 1650.
42. —, Sten (1623—77) t. Knudstrup (B.) Sorø: 1639. Leyden: 1640. (Fortsættes.)

LIDT FRA MIN SKOLETID I SORØ

AF GROSSERER H. B. THOMSEN

Forfatteren til de Skoleerindringer, som paa-begyndes nedenstaaende, Grosserer Halfdan Bjarne Thomsen, fylder til Foraaret 74 Aar. Han gik i Sorø Akademis Skole 1882—87 og forlod den med Realeksamen.

Det er utvivlsomt rigtigt, at der for os gamle Soranere staar en særlig Glans om Minderne fra vor kortere eller længere Skolegang i Barndoms- og Ungdomsaarene paa »Academia Sorana«, som der staar at læse paa Skolens Hovedfacade. Sorø Academi hed det i min Skoletid i Modsetning til nu, hvor det — lidt akavet forekommer det os gamle — hedder Sorø Akademis Skole.

S. B. Thomsen som Elev i 4. Realklasse 1887.

Glansen samler sig, som naturligt er, mest i Erindringen om det i Hovedsagen gode og fordragelige, kammeratlige, aarelange Samvær mellem — som det var den Gang — 150 smaa og store Drengene i Alderen fra 11 til 18 Aar og af højst

forskellige Gemytter, Temperamenter og Evner. Dernæst hviler Glansen over de store Fællesoplevelser: Cricketkampe, Kongebal, Julebal med Elevkomedie og Konfirmationsfesten paa Palmesøndag, Fester der, som opdukkende Oaser midt i Dagliglivets Ensformighed, imødesaas med Spænding og Forventning lange Tider forud.

Særlig var Ballerne straalende, thi uagtet Traktementet var yderst spartansk, saa var de prægede af en Stilfuldhed, der, uden at lægge mindste Tryk paa Udfoldelsen af Ungdommens friske og muntre Livsglæde, gjorde dem til Oplevelser, der hører til Ens gladeste, lyseste og reneste Ungdomsminder. Al den kvindelige Ungdom, Skønhed og Ynde vi her af Hjærtets fulde Lyst svingede paa den fornemme Solenitetsals bonede Parketgulv snart i smægtende sagte Vals, snart i fejende Galopade eller Hopsa og snart i flot Mazurka, var jo desværre ikke daglig Omgang for os.

Overlærer J. E. Wørmer.

I Datidens lille, smaaborgerlige Sorø var der kun sparsomt med kvindelig Ungdom, og kun de Drengene, der ikke som Elever boede paa Akademiet, men som »skolesøgende«, som Benævnelsen lød, havde Bopæl hos en Familie, hvori der fandtes Døtre, kunde nyde Glæden ved Omgang med jævnaldrende Piger. Om at komme ud i Byens Familier var der i det store og hele ikke Tale. Det skete som Regel kun, hvis man var god Ven med en Søn.

Nej! vi var henviste til os selv den Gang. Vor sparsomme Fritid var vor egen, og ingen Lærer, ja end ikke Rektor bekymrede sig med, hvor og hvordan vi tilbragte den. Først i de sidste Aar af min Skoletid begyndte Adjunkt Zoffmann*) paa nogle ugentlige Aftener i Vinterens Løb at undervise dem, der havde Lyst dertil, i Træsløjd — Udskaering med Løvsav og i Paparbejde. Og mange smukke Julegaver blev Resultatet af denne Undervisning, som vi Deltagere var ham og hans Assistenten, Snedkermester Sick og Bogbinder Haslund, taknemlige for.

Begrundelsen for i de Tider at sende Drengene paa Kostskole maa nok søges i, at de fleste den Gang smaa og ubetydelige danske Provinsbyer var uden Real- eller Latin-skole, hvorfor Borgerskabet og Embedsstanden i disse samt Landsbypræster, Læger, Lærere og Landboerne, der ønskede god Skoleuddannelse for deres Sønner, hellere sendte dem til Sorø eller Herlufsholm, end de vilde lade dem daglig køre med Toget til nærmeste Skoleby.

Det var i hvert Tilfælde Korsørs Mangel paa Realskole,

*) Overlærer O. S. A. Zoffmann, død 21. April 1919, 64 Aar gammel, var Lærer ved Sorø Akademis Skole fra Foråret 1882 til sin Død (Soranerbladet 4. Aarg. Nr. 1, Side 7).

der bestemte min Fader, der var Postmester i Korsør, til at sende mig til Sorø. Slagelse havde nok en yderst velrenommeret Realskole, der blev ledet af min Faders Ven og politiske Meningsfælle, Højre-Folketingsmanden Rektor Fr. Dahl. Men den daglige Rejsen frem og tilbage tiltalte ikke Faf. — Altsaa Sorø, hvor min Moders Fætter Julius Emil Wørmer,**) var Adjunkt (senere Overlærer).

Lykkelig over den trufne Beslutning var jeg sandt at sige ikke, men efter at Optagelsesprøven (den sidste under Rektor Tregder***) var vel overstaaet, og jeg var trukket i Uniformen med Phønixknapperne (Svalerumpetrojen), følte jeg mig dog saa meget forligt med Situationen, at jeg med mine 12 Aar følte mig dybt krænkert paa saavel egne som Skolens Vegne, da en jydsk Distriktslæge i Sommerferien forsøgte at gøre sig morsom paa min Bekostning ved at forestille mig for sine Døtre som So-Raner.

Fru Frederikke Wørmer.

Efter min Erfaring er jeg tilbøjelig til at tro, at Spørgsmaalet om Omplantning fra Hjem til Kostskole kræver langt omhyggeligere Overvejelser fra Forældrenes Side, end der almindeligvis bliver dette betydningsfulde Spørgsmaal til Del. Hvad der for den mere robuste Natur gaar som en Leg, kan falde svært for den lidt følsommere.

De større Drenges Tilbøjelighed til at vise deres Magtfuldkommenhed ved at »drøje« sig over de mindre, gør næppe noget større Indtryk paa en sund og kvik Dreng, da han gerne vil være fortrolig med sligt fra hjemlige Legekammeraters Side. Forøvrigt finder saa godt som enhver lille Dreng sig hurtigt blandt de større en velmenende Beskytter, der værner ham mod de værste Knubs og Overgreb. Men Tilpasningsevnen er nu engang højst forskellig, og det sjælelige Fænomen »Hjemveen« vil ofte gøre det usigeligt svært for en lille Dreng at tilpasse sig under saa uvante, helt ændrede Levevilkaar, selv om han saa aldrig saa tappert forsøger at bekæmpe sin Hjemlængsel. Savnet af en fortrolig, til hvem han aabenhjærtig og tryk og uden Fare for at blive gjort til Grin kan betro sine Savn og Bekymringer, kan ikke undlade at influere paa hans Sind.

For mig, der efter min Alder var lille af Vækst, og som havde et ret følsomt Gemyt, faldt Omplantningen langtfra let.

Savnet af Hjemlivet mellem en stor Søkendeflok af begge

***) Overlærer Julius Emil Wørmer, død 25. Oktober 1897, 57 Aar gammel, var Lærer ved Sorø Akademis Skole fra 1869 til sin Død (Soransk Tidsskrift, tredje Bind andet Hefte, 1899).

****) Poul Hagerup Tregder, Rektor ved Sorø Akademis Skole 1863—1882 (Sorøbogen II. Bd. Siderne 545—551).

Køn pinte mig i de første Aar meget. Stadig følte jeg Hjemveen stærkt, uagtet jeg efter Faders Løfte til Moder tog hjem hver Lørdag Aften og ellers saa ofte, som Lejlighed gaves. Jeg var vant til frit og uhemmet at kunne tumle mig i Leg med jævnaldrende Dreng og Piger paa en op ad Byen liggende Proprietærgaards udstrakte Marker og i dens Park saavel som til at sejle eller ro paa det skønne Korsør Nor. Og jeg var vant til et hyggeligt Hjemliv, hvor Aftenerne tilbragtes med Sang og Musik eller med, at Moder læste højt for os. Og her maa jeg maaske indskyde, at Leg og Færden sammen med jævnaldrende glade og kære Legesøstre for mig havde en egen Charme; alt gik fornøjeligere.

Alle disse Herligheder følte jeg mig med et Slag berøvet, og i Stedet fandt jeg mig som Pensionær hos Adjunkt *Wormer* (Bittemanden) eller Generalen, som Fru *Wormer* (Bittemor) kaldte ham. Som Medpensionærer havde jeg fire hjertensgode og flinke Kammerater (*Emil Arendrup*, *Godsejerne Vald. Nielsen* og *Chr. Suenson* og Fabrikant *Godfred Eickhoff*), med hvem jeg gennem et Par Aar delte Ondt og Godt, som det nu kunde falde.

Meget godt og fortjenstfuldt kan der siges om *Wormer*, men skønt han var venlig og omgængelig i Dagliglivet og aldrig hovmestrende, saa følte vi ham hverken faderlig eller opmuntrende overfor os. Og morsom! — nej, det var han saa sandt ikke, selv om et vist lunt Humør af og til skimtedes som en lurende Skælm i hans Øjenkroge. Vor Læsetid tilbragte vi i hans Studereværelse, medens han sad ved sit Skrivebord travlt beskæftiget med at oversætte engelsk Skønlitteratur til sin Svoger Priors Forlag. *Wormer* var en ivrig Sejlsportsmand, en glimrende og flot Skøjteløber og en dygtig og smagfuld Tegner. Stor var den Samling af gode og tildels meget dyre Piber, som han i Aarenes Løb havde konfiskeret, og som Ejerne ved Skoletidens Ophør ikke havde afkrævet ham.

Efter Læsetid kunde vi opholde os i Studereværelse, medens Ægteparret opholdt sig i Dagligstuen fordybede enten i Læsning eller i at spille Bezique. Var *Wormer* ude, fik vi efter Tur den Tjans at være Fruens Medspiller imod en Appelsin som Opmuntring, men hertil indskrænkede vor Deltagelse i Familielivet sig ogsaa. Mild og sød og rar var Fru *Wormer*, om end lidt forceret og yndende at omgive sig med en Aandfuldhed à la Camma Rahbek. (Fru *Wormer* var født Michelsen og Kusine til afdøde Overlærer M.*) Da Ægteskabet var barnløst, havde de taget to Smaapiger til sig, Helga, som de adopterede (Postassistent, nylig død) og Elisabeth, der dog efter et Par Aars Forløb blev tilbagegivet til Forældrene. Senere adopterede de en lille Pige, Frida.

Hjemmets Tone var saa ubetinget præget af den Ro og smukke, stilfærdige Harmoni, der herskede Ægtefællerne imellem. Dagens Gerning blev indledet ved, at *Wormer* før Morgenmaaltidet læste et Stykke af det ny Testamente og bad en Bøn, og Middagsmaaltidet blev indledet og afsluttet med Bøn.

Under hele min Skoletid deltog mine to jævnaldrende Søstre i alle Akademiets Baller som *Wormers* Gæster, hvad de var uhyre lykkelige for, og senere viste *Wormer* samme Venlighed mod mine tre yngre Søstre; en Venlighed der varede lige til Fru *Wormers* Død.

I Vintermaanederne holdtes der aabent Hus for Lærerne en Gang om Ugen, og de kom gerne, ja selv Rektor mødte af og til op. Det var *Wormers* Arbejde at foretage den maanedlige Udregning af Elevernes Gennemsnitskarakter og

*) Overlærer *Anker Peter Villiam Michelsen*, død 11. Februar 1904, 60 Aar gammel, var Lærer ved Sorø Akademi Skole fra 1. April 1871 til sin Død (Soransk Tidsskrift, femte Bind, 1. Hefte, 1909).

derefter at foretage Omplaceringen i Klasserne, og til at hjælpe ved dette omfattende Arbejdes Udførelse mødte altid mange af Kollegerne, navnlig Matematiklærerne. Ved saadanne Lejligheder var vi henviste til vore gode, men ikke hyggelige Værelser eller til udendørs Færden.

Wormer havde selv Sejlbaad, ligesom *Hoff*,**) men i Mod sætning til denne tog han aldrig sine Dreng med, hvorimod vi gerne fik Lov at benytte hans lille Robaad.

Om et tvangsfrit Hjemmeliv os og Familien imellem, som Dreng trænger til og føler Længsel efter, var der slet ikke Tale.

(Fortsættes.)

AARSFESTEN

Under Hensyn til de for Tiden herskende Forhold, har Bestyrelsen ment indtil videre at burde udsætte Soransk Samfunds Aarsfest.

Det samme gælder Holberg-Festen den 3. December, idet ogsaa Holberg-Samfundet har udsat sin Fest.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Godsejer, cand. polit. *Ludvig Helmuth Frederik Castenskiold* (S. '95) fyldte 70 Aar den 19. November.

*

Grosserer *Hans Jørgen Wengel* (udm. 2. R. '89) fyldte 70 Aar den 17. December.

*

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* (S. '92) er blevet genvalgt til Formand for den faste Voldgiftsret.

*

Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. *H. Ussing*, er nu kommet sig saa vidt efter sin lange, alvorlige Sygdom, at han kan gaa Smaature.

*

Forfatteren og Journalisten *Helge Kaarsberg* (R. '13) har paa Forlaget »Fremad« udsendt en af Tegneren Ib Thaning illustreret Bog »Sønden for Suez«, en Samling Noveller om sorte og hvide Mennesker under fjerne tropiske Himmelstrøg og hjemvendte Globetrotters Udve og Hjemløshed.

*

Residerende Kapellan for Fredericia, Sct. Michaelis og Erritsø Menigheder i Haderslev Stift, *Hans Kristian Haugegaard* (S. '18), er konstitueret som Sognepræst for Tommerup Menighed i Fyns Stift.

*

Turistforeningen for Danmarks Aarbogsudvalg har besluttet, at Aarbogen for 1944 skal omhandle Mors, Fur, Salling og den Del af Fjends Herred, som mod Syd begrænses af Jordbromølleaa og mod Vest af en Linie tværs over til Venø Bugt. Blandt Bidragyderne bliver de tre Soranere: Professor, Dr. phil. *R. Spærck* (S. '14) om Østersfiskeriet. Reportagechef, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) om en Sejlads paa Limfjorden. Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) om de arkæologiske Forhold.

*

Forlovelse er deklareret mellem Frk. Karen-Margrethe Halleløv, Datter af Arkitekt F. Halleløv, Haslev, og Adjunkt *Jacob Molde*, Sorø Akademis Skole.

*

Maleren *Eyvind Olesen* (udm. III G. '26) har haft en Udstilling hos *Jørgen Haslund* i Vingaardsstræde i København.

**) *Bartholomæus Hoff*, død 24. Marts 1912, 72 Aar gammel, Lærer ved Sorø Akademis Skole 1867—1911, fra 1894 som Rektor.

Assistent *Poul Mess* (R. '24) viedes den 7. Oktober til Frk. Lis Deichmann, Datter af Banksekretær E. Deichmann, Privatbanken i Kjøbenhavn.

*

Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. '20) har udsendt et lille Jule-spil, beregnet for Skolernes Julekomedier, med gamle Sange, udsat af Magister *Finn Viderø* (S. '23).

*

Godsforvalter *Viggo Sebbelov*, Oreby (R. '07) kunde den 1. November fejre 25 Aars Jubilæum som Godsforvalter for Baroniet Guldborgland.

*

Undervisningsministeriet har under 23. Oktober beskikket Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. 20) som Lektor ved Københavns Universitets filosofiske Fakultet fra 1. September i Talens og Sangens Historie og Æstetik.

*

Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13) har hos sin Broder Kunsthandler *Otto Haagen-Müller* (udm. IV M. '14), Læderstræde i København, haft en Udstilling, der bl. a. omfattede hans Studier til Udsmykning af det nye store Hospital i Hillerød.

*

Paa Snedkernes Svendeproveudstilling paa Københavns Raadhus i Oktober fik *Ole Gerlin Jensen* (S. '40) Sølvmedalje for et Skrivebord.

*

Professor ved Københavns Universitet og Formand for Carlsbergfondens Direktion, Dr. phil. *Johannes Pedersen* (S. '02) fyldte 60 Aar den 7. November.

*

»Hasleviana«, der er Medlemsblad for Haslevianersamfundet, bringer i sit Novembernummer et Interview med Kunsthistorikeren Rudolf Broby-Johansen, der er Haslevstudent fra 1917. I Interviewet hedder det bl. a.:

— Hvad er det første, De tænker paa ved Ordet *Haslev*?

— Det er en Lærer, jeg havde i de første Gymnasieaar, som hed *H. I. Bennick*; han druknede sammen med sin Kæreste paa Sorø Sø i Julen 1918. Han spillede en stor Rolle for mig — ikke paa Grund af sin dramatiske Død, heller ikke fordi han var en god Lærer, for det var han ikke, han kunde f. Eks. ikke holde Orden i Klassen — men han var et rigtigt *Menneske*. Han var Danslærer, selvfølgelig. Er der ikke noget om, at man særlig husker sin Dansklærer? Ham maa jeg sige noget godt om. Det er til syvende og sidst ikke de pædagogiske Kvalifikationer, det kommer an paa, men hvad Manden er. Han tog mig engang med paa en natlig Spadseretur. (Man var jo spærret inde ellers, ved De.) Vi vandrede der i Bregentved-Skovene den halve Nat og talte Filosofi. Ja, det var Schopenhauer dengang. Se, her har jeg en Schopenhauer, han har givet mig. Se selv, der staar her i Bogen: »In memoriam Gespräche mit H. I. Bennick.« Den fik jeg ved Aarsafslutningen 1917. Han slog Portene op til Verden for mig og til den store Litteratur. Rousseau var ikke et Navn, man lærte i Skolen, men en Forfatter, en Gymnasiast kunde gaa paa Hovedet i.

— Cand. mag. *Hans Ivar Petersen Bennick* var Sorøstudent fra 1907. Den 21. December 1917 (ikke som anført i 1918) løb han sammen med sin Kæreste, en ung svensk Pige, paa Skøjter paa Smalsøen. I Nærheden af Bredden faldt de begge i en Vaage, fra hvilken det ikke lykkedes dem at

bjerger sig op. Bennicks Moder, der var Lærerenke, boede i en Villa paa Skjolden. Hans Broder er Stationsforstander *Christian Alfred Emil Petersen Bennick* (R. '01) og Søster *Nanna Elisa Petersen Bennick* (R. '11).

*

Sognepræst i Horsens *C. E. T. Engsig-Karup* (S. '05) er Medlem af Redaktionen af det af Søndagsmissionen udgivne Julehæfte »Jul i Havn og paa Hav« og har bidraget med et Par Digte.

*

Det har i dette Efteraar været 25 Aar siden, at Fjerritslev Realskole overdroges til Pastor *Børge Thorlacius Ussing* (S. '97).

*

20 Elever fra Sorø Akademi Skoles III Mellemlasse af-lagde den 2. November under Ledelse af Adjunkterne O. Christensen og A. Blem Besøg paa Gørlev Sukkerfabrik.

*

I Referatet af den Mindetale, som den konstituerede Rektor, Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* holdt over *Rektor West* den 28. September (ikke som anført den 25.), skulde der i niende Linie have staaet: *den livlige Aand, den hurtige Opfattelses-evne* (ikke den rolige Opfattelsesevne).

*

Civilingeniør *Børge Vejlø* (S. '29), Banekontoret, er blevet ansat som Ingeniør i Statsbanernes Banekontor fra den 1. November.

*

Cand. teol. *Svend Vestergaard Pedersen* (S. '35) er blevet ansat som Hjælpepræst ved Christians Kirke i Aarhus for et Aar fra 1. November.

*

Godsejer, Dr. med. *Karl Hasselbalch* (S. '91) har nedlagt sit Hverv som Præsident i Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Lis Fardal, Datter af Direktør Rud. Fardal, og Seminariestuderende *Mogens Beckman* (S. '39).

*

Ægteskab er indgaaet mellem Sygeplejerske, Frøken Lis Finderup, Datter af Viceskoleinspektør Finderup, Hjørring, og Løjtnant *Knud Gamst-Pedersen* (U. '39).

*

Ægteskab er indgaaet mellem Fru Hanne Aase Simonsen, født Breyn, og Repræsentant *Erik Møllerhøj* (R. '33).

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Elise Winding, Datter af Toldbetjent Th. Winding, og Lagerforvalter *Ole Bernatovicz Bjeld* (U. '32).

*

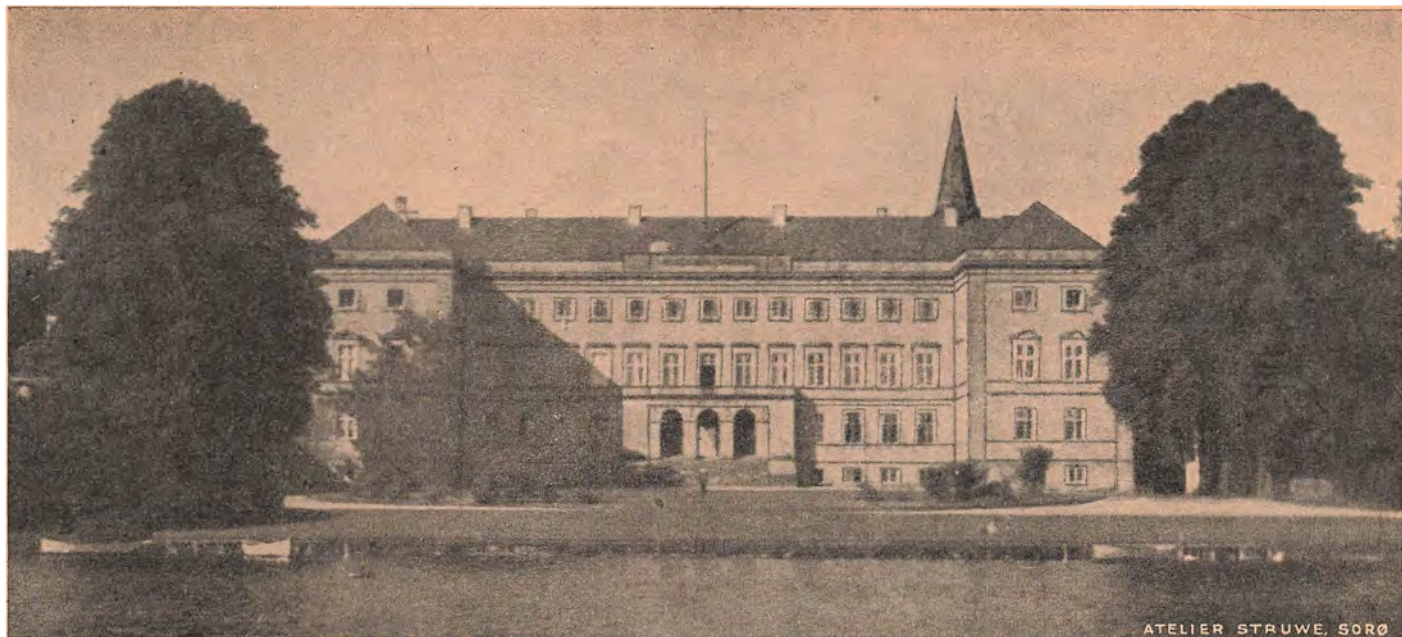
Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Gurli Andersen, Datter af Grosserer Kr. Andersen, og Tandlæge *Sveinn Bjørnsson* (R. '33), Søn af Islands Rigsforstander Sveinn Bjørnsson.

*

Paa Gyldendals Forlag er udkommet af *K. K. Steincke* (S. '99) »Myggestik«, en Samling Strøtanker, illustreret af Herluf Bidstrup.

*

Direktør for Slagelse Træskofabrik *Carl Kierulff* (S. '12) fyldte 50 Aar den 10. November.

SORANER-BLADET

28. AARGANG

Nr. 12

DECEMBER 1943

OM ET GAMMELT SORØ-BILLEDE

Charlottenlund, 1. Decbr. 1943.

For lidt siden hylede Sirenerne og afblæste en af de sædvanlige fredelige Luftalarmer paa en tre Kvarter, hvor intet Skud eller anden alarmerende Lyd er hørt her ude paa Grænsen mellem Land og By. Nu har Folk travlt med at vende hjem til Kl. 20, og om lidt er der ganske stille paa Villavejen, hvor jeg bor; jeg har atter Udsigt til en fredelig Aften mellem mine Bøger og ved mit Skrivebord — hvis det passer mig at skrive. Og det gør det — thi forved mig ligger et gammelt, lidt solbleget Billede af en Gruppe Sorø-Drenge, som jeg har faaet det Hverv at »bestemme« og fortælle Soraner-Bladets Læsere lidt om, og hør nu, hvordan jeg har baaret mig ad dermed.

Jeg fik Billedet tilsendt i aftes af Bladets Redaktør, der ikke kendte noget nærmere til dets Proveniens — han havde det fra en Kollega i Sor. Samf.s Bestyrelse, men nogen indgaaende Forklaring om, hvor det stammede fra, medfulgte ikke; det eneste Holdepunkt var en næsten ulæselig Blyantsskrift bag paa Billedets Bagklædning (det var indrammet og viste ved Udtagelse af Rammen ikke nogen Antydning af Paaskrift om Tid, Sted eller Personer). Paaskriften bagpaa lød: *Harald Oppermanns Klasse. Tog IV Klasses Hovedeksamen vistnok 1885.* Om Harald Oppermann gælder, at han var født 5.11.1868 i Nyrup, Fuirendal Sogn, som en af Skovrider A. C. N. M. Oppermanns mange Sønner, der i Aarenes Løb kom til Sorø, hvor Harald O. indkom 15.8. 1880 og udgik af IV Kl. i 1885. Han blev Manufakturist, var i mange Aar ansat i »Magasin du Nord« og døde 13.6. 1941 — se Nekrologen over ham i Sor.-Bl., XXVI Aarg., No. 7, S. 62, hvor ogsaa hans seks Brødre, der havde gaaet i Sorø Skole, er nævnt.

Fotografiet — hvor H. O. maatte være en af Gruppens tyve Personer — er altsaa taget indenfor Aarene 1880—85, og da der i min nærmeste Omegn nemlig i Ordrup boer en af de gamle Soranere, Dr. M. Mackeprang, der iflg. Skolens »Program« for 1884 i Skoleaaret 1883-84 havde gaaet i III Kl. B. sammen med Harald Oppermann, laa det nær først at ud-

spørge ham om Billedets Tid og Personer — Stedet, ved Gitteret udenfor Ingemanns Gav paa Sorø Kirkegaard, var jo let genkendt. Men Dr. Mackeprang maatte melde Pas — han mente at kunne genkende et Par af Kammeraterne, men foreslog mig at drøfte Billedet med en anden samtidig af ham, Læge *Marcus Andreas Smidt*, der nu bor i Lyngby og som tillige ejer alle »Programmerne« for disse Aar, mens jeg selv kun har en noget »spredt« Samling: 1881, 1884 og 1886. Altsaa en rask Cykeltur i den friske Decemberluft over til Lyngby — men med næsten samme negative Resultat: Smidt mente ogsaa kun at kunne genkende et Par af Drenge: *Gustav Arendrup* og *Poul Heiberg* samt, ligesom Dr. Mackeprang, *Thorkel Luplau Møller* og *Steingrim Finsen*. Nu begyndte gode Raad at være endog meget dyre, men — Soranerne finder man jo lykkeligvis overalt! knap et Kvarterets Kørsel over ad Gøttinge til boer tidl. Fabrikinspektør, Civilingeniør *Carl J. Ottesen*, der iflg. Programmet fra 1881 i I Klasse var sammen med Harald Oppermann, men i Aarenes Løb var naaet en Klasse højere op. En Telefonsamtale lige før Sirenernes Alarmhyl skaber Udsigt til en Samtale i Morgen tidlig — og Udsigt til at faa opklaret, hvem Ungerne paa det gamle Billede forestiller, og jeg kan altsaa for saa vidt indstille Jagten i et halvt Døgn.

Men ved at sidde og se paa Billedet, dukker det op i min Hjerne, at dets Opstilling hele Dagen har været mig underlig kendt — der har været et ganske lignende i Sor.-Bl. engang; takket være *A. Ch. Louws* fortrinlige Index soranus slaar jeg to Minutter senere ned paa et Billede i Sor. Bl. XIX Aarg. No. 2, S. 12 (Febr. 1934) — og jeg vilde ønske, mine Kammerater, som læser dette, kunde og vilde gøre det samme! — thi dér er Forklaringen paa det »nye« Billedes Tid, og det er morsomt at sammenholde de to. Det »gamle« Billede har nemlig nøjagtig den samme Baggrund med Gitteret og Ingemann-Monumentet, set lidt skraat bagfra, og min Sandten: de samme gamle Spisesals-Taburetter som Sæde for Gruppens forreste Række — ogsaa det »gamle«

Elever og Disciple i II. og 2. R. 1882:

Bageste Række: Vald. Rye Lassen. Jørgen Chr. Bang. Axel Vilh. Petersen. Carl Vilh. Hattensen.

Mellemste Række: Carl M. Appeldorn. Aage R. Linde. H. Chr. Gabrielsen. Poul Heiberg. Victor Berg. Carl J. Ottesen. —?—. Aage Staph Ibsen.

Forreste Række: Harald Oppermann. Niels Haslund. Sven Staph Ibsen. Steingrim Finsen. Gustav Arendrup. Gilbert Hattensen. Thorkil L. Møller. Frederik V. K. Havemann.

Billedet har Drengene arrangeret i tre Rækker, hvoraf den forreste siddende. Og under Billedet paa Side 12 staar: IV og 4. R.-Klasserne i April 1882. Man tør jo haabe, at ogsaa Maanedet er rigtig — den maa vel have staaet paa Billedet eller være opgivet af dets Ejer, Overretssagfører *Peter Heise* — men det tætte Løv paa Træer og Buske i Baggrunden tyder rigtignok paa, at Maanedet har været *lidt* senere — eller ogsaa er Træerne sprunget *meget* tidlig ud i 1882! det vigtigste er dog dette Aarstal, thi dermed turde være givet, at »Harald Oppermanns Klasse« er II Kl. i 1882, og herefter vil Billedets Drengene nogenlunde sikkert kunne udfindes. Det vil gøre det lettere for Carl Ottesen!

Men iaften er det fornøjeligt at kunne konstatere, at der aabenbart er optaget en Serie Sorø-Dreng-Fotografier hin Foraarsdag i Sorø, af hvem ved vi ikke; der er intet Fotograf-Navn paa Fotografiet. Fotografen har haft sit Camera opstillet fast med Stativets Ben mellem de gamle Brosten, og paa de udbragte Taburetter har Hold efter Hold anbragt sig til Forevigelse — det sidste Hold har nok maattet slæbe Taburetterne ind, da Forestillingen var endt. Og nu vilde det jo være morsomt, om vi en Dag bliver præsenteret for III. og I. Klassernes Billeder, thi det skulde dog være sært,

om ikke ogsaa disse gæve Gutter har benyttet Lejligheden til at lade sig tage af, naar den saa godt gaves — hvem møder op med det første af disse Billeder?

Og i Morgen tilføjer jeg Resultatet af mit Møde med Carl Ottesen.

Charlottenlund, 2. Dec. 1943.

Jo, han kunde — han var selv med paa Billedet; uden Tøven dikterede han Navnene paa næsten hele Selskabet, saadan som de nu staar at læse under det. Gid Reproduktionen maa blive god — det er jo noget vel afbleget, ude til højre!

Noget Klassebillede er det ikke — der er et Par enkelte »Realister« mellem de »studerende«, heller ikke lutter Elever (Alumner) eller »skolesøgende«; det er heller ikke hele II. Klasse! Men fælles for dem alle er Datidens runde Kasketter med de firkantede Skygger og de stumpede Trøjer — Aaret efter, ved det nye Reglement, gled de ud af Sagaen. Og hvor forskellige Typeerne end er, er der dog ligesom noget, der er ens for alle disse Smaaafyre, noget barnligt i Overgangen til en mere voksen Alder, det er afgjort Dreng og ikke »unge Mennesker« ...

Og gid saa de, der ligger inde med gamle Fotografier, vil

huske at skrive bagpaa: Navn, Tid og Sted! det forhøjer saa afgjort Billedets Værdi, og den, der engang faar det i Eje, vil være dobbelt glad ved det, naar disse Oplysninger er til Stede!
hgo.

Fortegnelse over dem, der i 1882 gik i II studerende Klasse og i 2. Realklasse:

II st. Kl.: H. Chr. Gabrielsen. Poul Heiberg, H. P. Olsen. G. G. T. Erlandsen. Aage R. Linde. J. P. Rasmussen. Niels Haslund. Aage Stapf Ibsen. Carl M. Appeldorn. Steingrim Finsen. Carl J. Ottesen. Sven Lange. Eigil V. Knuth. Gustav A. Arendrup. Fr. V. K. Havemann. Victor Chr. Berg. H. G. M. Golberg. Svend S. Ibsen. N. T. E. A. Jacobsen. C. G. F. Lerche. Thorkel L. Møller. V. Rützou. Harald Oppermann. G. G. G. Grüner.

2. R.: F. Chr. Jensenius. C. Chr. V. Rechtvig. C. V. Hattensen. Vald. Rye Lassen. J. M. P. Wiggers. A. V. Petersen. Chr. A. R. Hanson. Jørgen Christoffer Bang.

Anm. Gilbert Hattensen findes ikke blandt disse! Han maa enten være forvekslet med en anden — eller han har snydt sig med paa Billedet!
Red.

LIDT FRA MIN SKOLETID

Af Grosserer H. B. Thorsen.
(Fortsættelse)

Ved en beklagelig Korrekturfejl stod der i Novembernummeret, at disse Skoleerindringer er skrevet af Grosserer Halvdan Bjarne Thomsen. Det er Grosserer Halvdan Bjarne Thorsen, som er Forfatteren.

Huset i Priorgade Nr. 3 var en hel Lærerredde. Paa første Sal boede *Wormer* og *Hoff*, der var Ungdomsvenner fra Studenteraarene, og som begge havde taget Filologikum. En gammel, venlig Søster styrede Huset for *Hoff*, der ogsaa havde Drengene i Pension (bl. a. den efter Skoletiden i ganske ung Alder døde *Harald Haslund* og Brødrene *Gartneriejer* i Gent, Generalkonsul *Johannes Palmer Hartmann* og Ingeniør *Rudolf Hartmann*, Sønner af Komponisten, Professor *Emil Hartmann*). Alle tre var de udmærkede, fornøjelige og gode Kammerater, som jeg mindes med Glæde. *Rudolf* sang som en lille Engel i Solopartierne i Konfirmationskantaten og i Kantaten til Holbergfesten.

I Stueetagen boede Adjunkt *Thaarup*¹⁾ (Rask), der var Ungkarl, men ingen Drengene havde i Pension.

Bag Ejendommens Baghus havde *Wormer* og *Hoff* hver en beskeden lille Stump Have, og her repeterede vi Drengene i Sommerens meget tidlige Morgentimer vore forskellige Eksamensfag, der tiltrængte en grundig Overhaling.

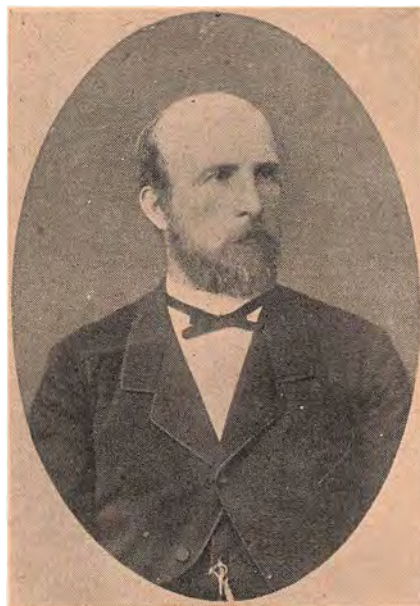
Uheldigvis var disse Smaahaver kun ved et meget lagt Stakit adskilt fra en stor Have, hvor Masser af røde Jordbær fristende vakte vor uimodstaelige Attraa og Begær. En skønne Morgen var Fristelsen bleven for stor og Modstandskraften for svag, og, Vips! som en Flok Stære eller andre lækkersultne Kramsfugle fløj vi over Hegnet og slog os ned i det herlige Bed. Og her delikaterede vi os Morgen efter Morgen med de velmagende røde Bær uden at tænke over Følgerne.

Haven tilhørte den gamle, venlige Prokurator *Flor*, (Fader til Boghandler, Revyforfatter *Chr. Flor*²⁾ og Bedstefader

til Operasangerinde ved det kgl. Teater Fru Margherita Flor). Han boede sammen med en ugift ældre elskelig Datter, Frøken *Augusta*³⁾. Naturligvis havde ogsaa de glædet sig til Nydelsen af de lækre Bær, og det er til at forstaa, at de undredes saare over, at Bærrene var væk hver eneste Dag. Paa Vagt bag sit Jomfruburs Vinduesgardiner fik hun Løsning paa Gaaden ved at iagttage den travle, ubekymrede Sværm i hendes Bed; — og saa var vi den.

Prokurator *Flor* henvendte sig først til *Hoff*, hvis Dreng af Frygt for et nærmere Bekendtskab med *Hoff's* Stok (Bruno) nægtede sig skyldige. Frygt for Prygl nærede vi ikke, da *Wormer* aldrig slog, men nægte gjorde ogsaa vi i første Omgang. Efter indbyrdes at have drøftet Stillingen, aflagde vi brødebetyngede Bekendelse for *Wormer*, og saa gik den angerfyldte, taarevædede Bekendelsens Vej til den gamle Prokurator, der, efter at Frøken *Augusta* med stor Venlighed havde ført os ind til ham, gav os en indtrængende Formaningstale med passende Islæt af Politi og Rektor for at ende med Tilgivelse og Løfte om Hemmeligholdelse af Episoden imod, at vi lovede Bod og Bedring.

Til Ære for og Ihukommelse af Frøken *Augustas* gode Hjerte skal tilføjes, at hun, for at forhindre Gentagelser, i de følgende Morgener rakte os en lille Kurv med Jordbær over Hegnet.

Overlærer *Thaarup*.

Cyklen var der vel end ikke drømt om at opfinde for 60 Aar siden. Derimod fandtes enkeltvis en Slags Kørehjul, »Væltepetere«, men der var en lidt spinklere Udgave af Trækvognehjul, var som disse omsluttet af en solid smedet Jernring, og de var anbragt i et tilsvarende solidt forarbejdet Stel. Den stenhaarde Sadel uden Fjedre var anbragt midt mellem Hjulene, og Pedalerne var fastgjort paa Forhjulsakslen. Kædetræk kendtes ikke.

Nogen sportslig Nydelse, kan man let forestille sig, var det ikke at træne paa Uhyret, der skrumplede og stødte, skramlede og ramlede, saa Klokke var ganske unødvendig, af Jernstøberen i Priorgade), og paa det øvede vi os med da det selv røbede sin Ankomst ved en saadan Larm, at endog meget tunghøre maatte blive varskoede.

³⁾ Frøken *Augusta Flor*, se Soranerbladet 11. Aargang, Siderne 15 og 31.

¹⁾ Overlærer *Frederik Johan Rask Thaarup* (kaldet »Skipperen«) var født 22. November 1836 og døde 5. December 1905. Fra 1871 til sin Død var han Lærer ved Sorø Akademis Skole. (Soransk Tidsskrift, 5. Bind, 1. Hæfte.)

²⁾ *Christian Emanuel Emil Flor* (udm. 3. R., 82), død i København 12. Februar 1914, 47 Aar gl.

Et saadant gammelt Monstrum havde *Carl Lunge*⁴⁾ (Søn Flid i Filosofgangen uden dog at opnaa Kørefærdighed. Derimod opnaaede vi dygtigt med Knubs og Stød, naar Turen — hvad ofte skete — endte i fuld Fart ned ad den dybe Grøfts Skraaning mellem Smaatræer og Stubbe.

Da vi saaledes ikke havde Cyklen, men kun vore egne »Apostlenes Heste« til Raadighed, naar vi ønskede at nyde og glæde os over al den Rigdom paa afvekslende Naturskønhed, som de herlige Skove og Sorø Omegn frembød, siger det sig selv, at Omraadet, hvori vi bevægede os, desværre var stærkt begrænset, men til Gengæld kendte vi saa dette ud og ind.

Staaende fra venstre: Emma og Augusta Flor; siddende: Nathalia Flor. Indbyrdes kaldte de hinanden Emma, Gusta og Thala.

Paa vore Strejftogter var vi ivrige Samlere. Nogle samlede Planter til deres Herbarier, hvoraf der fandtes en Del nydelige og vel opsatte. Andre slog sig paa Biller. Og for dem var Sorø et sandt Eldorado. Intet Sted i Danmark har jeg senere i Livet, trods trofast Søgen, fundet en blot nogenlunde tilsvarende Mangfoldighed af sjældne Biller, som i Skovene om Sorø. Guldbasse, Kardinal, Oliebille, Bøgehjort, Aadselgraver og Rørbille samt mange store og smaa af Arterne Træbuk og Snudebille fandt vi i Sønderskoven. Sandspringeren fandt vi i Akademihavens Grusgange, og Sivbukke i deres rigt nuancerede, metalglinsende Farvepragt var at tage i saa at sige hvert Bladhjørne paa Sivene om Sorø Sø. Jo! mange havde overmaade smukke Samlinger af Biller og Sommerfugle.

En mere tankeløs Samlermani koncentrerede sig om Fuglelæg og om Fuglehoveder satte op paa Papplader sammen med Vinger og Kløer. Fuglene skød vi med Katapult (Slangebøsse), og i Haandteringen af dette meget primitive Vaaben havde mange Drengene tilegnet sig en næsten forbløffende Færdighed. Det er derfor ikke helt usandsynligt, at det forholdt sig rigtigt, naar Adjunkt *Lunddahl*⁵⁾, der var Elsker af Fuglenes skønne Sang og ivrig Iagttager af deres muntre Liv og Færden, paastod, at han kunde mærke dettes stær-

ke Aftagen som Følge af denne Plyndren af Rederne og hensynsløse Dræben af Smaafugle, hvad han indtrængende formanede os til at holde op med.

Gamle Adjunkt *Lunddahl* havde et forstaaende Sind overfor de Elever, der var betroede under hans Inspektorat, og han søgte af et godt Hjerte at være det mest mulige for dem. Daglig indbød han efter Tur en halv Snes Elever til efter Middagen at drikke Kaffe hos sig i hans hyggelige Ungkarlejlighed paa Akademiet. Hans tre specielle Yndlinge, *Harald Haslund* (død ung), *Vilhelm Fabricius* (Gartner i Glostrup; død) og *Thorvald Bierring* (Provst emer. i Sønderjylland), der var flittige og almindelig afholdte, skiftedes saa til at lave Kaffen og servere den og Basserne for Kammeraterne, der i høj Grad nød og værdsatte dette af Hjemlighed duftende Traktament.

Elevehaverne, der laa ved den lille Plads langs med Haven til Ingemanns Hus og langs med Alléen, der fra Daneskjolds Allé fører til Akademiet, var *Lunddahls* Domæne. Han uddelte dem og Frø og Planter til dem, og han hjalp og rettede, roste og dadlede alt ud fra sit Hjertes Trang til at søge bibragt Eleverne en levende Forstaaelse af Værdien af at have et aabent Øje og opladt Sind for Naturen og dens mangeartede Skønhed. — Først mange Aar efter, at Sorø Akademi havde sløjet sine Eleghaver, fik vor Tids Skoleledere Øjnene op for Havens opdragende Betydning for Børnene.

Vore gamle Lærere! — (Snyderne, som deres mindre smagfulde Fællesbetegnelse lød). Mon ikke vi, hvis Skoletid faldt enten i Slutningen af Skolens Forfaldsperiode under Rektor *Tregder* eller i Begyndelsen af dens Opblomstringstid under Rektor *Blichert*, nu, naar vi selv mere eller mindre prægede af Aarenes Tyngde sætter os til Dom over vor Tids mange snurrige, og, det skal indrømmes, affældige Lærere, begaar en stor Uretfærdighed mod disse gamle, men trofaste og ærlige Slidere ved at bedømme dem under den Synsvinkel, hvorunder vore unge Øjne saa dem i al deres Skrøbelighed? — Jeg tror det! !

Ogsaa de havde jo dog kendt fagre Manddomsaar, hvori de havde gjort god Fyldest i Kraft af gode Evner og værdifulde Kundskaber, men vi havde blot ikke kendt dem i deres Blomstringstid. Og lige saa vel, som vi selv ønsker at faa vor Livsgerning bedømt efter Manddomsaarenes Id, lige saa vel synes Ret og Billighed at tale for, at disse gamle Læreres Gerning ikke ensidigt bedømmes ud fra, hvad de i Oldingearene ikke magtede.

Den Fejl, at de blev paa Skandsen, til de segnede, bør vel næppe saa meget lægges dem som Tiden og Skolen til Last. Beskedne Lønninger tvang de fleste til at have et eller andet surt Bierhverv enten som Redaktør og Bladudgiver, Revisor i Sparekassen, Oversætter af Skønlitteratur o. s. v., og de tvang dem til, i saa stor Udstrækning som muligt, at belemre Hustru og Privatliv med ikke altid lige rare Kostgængere for derigennem at blive sat i Stand til at skabe et nogenlunde betryggende økonomisk Eksistensgrundlag for Familien. Tanken paa en Alderdom med en langt fra tillokkende, endsige straalende Pension med deraf følgende beskedne Kaar, mon ikke den, saare naturligt og vel som oftest imod deres inderste Trang og Ønske, næsten tvang dem til at holde ud, til den yderste Grænse, hvor Kræfterne tidt nægter at ville mere, var naaet. De var dog trods al Skrøbelighed en uløselig Del af det Sorø, som vi alle holder af og mindes med Glæde og Taknemlighed, og vi lader dem hvile med Fred og Ære i deres Grave.

Som en af Datidens Gevækster fremkom og florerede det mærkelige, men — det skal indrømmes — udtryksfulde Myh-Sprog. Naar det kaldtes Sprog, var dette nok nærmest falsk

⁴⁾ Fabrikant *Carl Frederik Lunge*, (udm. 2. R. '86), død i Sorø 19. Marts 1918, 48 Aar gammel.

⁵⁾ *Julius Edvard Lunddahl*, født 19. November 1834, Adjunkt ved Sorø Akademis Skole 1877—1890, da han tog sin Afsked paa Grund af Døvhed. Død 7. August 1903. (Soransk Tidsskrift, 5. Bind, 1. Hæfte.)

Varebetegnelse. Udtryksform rammer bedre, idet Sproget kun bestod i Anvendelse af de uarticulerede Lyde: Myh og Møh. Men disse Lyde blev varierede ved Betoning af Ansigtssmimik, alt eftersom de skulde give Udtryk for Flovhed, Glæde, Nedtrykthed eller friskfyragtig Upaavirkethed.

For at faa den rette Klang maatte man med Tungen skubbe Underlæben stærkt frem og samtidig stramme Overlæben tilbage, hvilket gav Ansigtet det tilsigtede mere eller mindre fjogede Udtryk, idet man udstødte sit efter Lejligheden svagere eller stærkere Myh! eller Møh! Som supplerende Gestus slog man den knyttede Højrehaands Inderside mod højre Balle, samtidigt med at man i Skraastilling strakte venstre Arm og det let bøjede venstre Ben lidt frem.

Sprogets Fædre sagdes at være *Myh-Schmidt* (han kaldtes aldrig andet, saa jeg kender ikke hans Fornavn; ej heller hans Livsskæbne) og *Myh-Ulrich* (død for et Par Aar siden som Stationsforstander i Slagelse). Af fremragende, fornøjelige Myh-Mænd tænker jeg med Glæde paa de afdøde Læger *Chr. Bang*, *Taastrup*, og *Chr. Lundh*, Museumsdirektør *Mouritz Mackeprang* og praktiserende Læge paa Nørrebro *Stefan Madsen*. Hvor længe denne besynderlige Udtryksform holdt sig, ved jeg ikke.

(Fortsættes.)

DØDSFALD

Overretssagfører i Odense *Valdemar Frandsen* afgik ved Døden Natten til den 4. December.

Otto Edvard Valdemar Frandsen fødtes den 10. Maj 1878 i Maabjerg som Søn af Ejeren af »Bjerregaard«, Proprietær, Løjtnant Carl Joseph Ruprecht Frandsen og Hustru Emma Ottilia, f. Reimers. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1890 og forlod den i 1896 med Studentereksamen, hvorefter hans Data er følgende: juridisk Kandidat i Sommeren 1902 og samme Sommer Sagførerfuldmægtig i Odense, hvor han i Foraaret 1907 nedsatte sig som praktiserende Sagfører, fra Januar 1909 som Overretssagfører. Sidstnævnte Aar antoges han til Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager.

Valdemar Frandsen var en anset Sagfører, saavel mellem Standsfæller som Klienter. Han var saaledes Formand for Odense Sagførerforening 1919—24 og Medlem af Sagførerraadet 1923—41, og han havde Sæde i Ledelsen af flere Aktieselskaber. Bestyrelsesformand var han i Selskaberne: A. Jakobsen, Fraugde, Odense Ægforretning, København, Dansk Producto, København og Odense Børnehospital samt Bestyrelsesmedlem i Selskaberne: Plums Handelsaktieselskab i Assens, Det danske Gaskompagni, Homan, Brandt og Co., Chr. Olsen, Frøavl og Frøhandel; han sad ogsaa i flere Legaters Ledelse og havde varetaget Formandshvervet i Belønnings- og Forsørgelsesforeningen for Tyende paa Fyn.

Fra Sorø medbragte Valdemar Frandsen til Odense en stor og uegennyttig Interesse for Sport. I sine yngre Aar var han Hovedbestyrelsesmedlem i Dansk Gymnastikforbund, og i Odense blev han Formand for Idrætsparkens Bestyrelse og Protektor for Odense Gymnastikforening.

Valdemar Frandsen, som var Ridder af Dannebrog, ægtede den 25. Maj 1912 Inez Elisabeth, f. 21. Marts 1892 i Perstorp i Skaane som Datter af Landbrugare Gustaf Winberg og Hustru Elise, f. Andersson.

LEKTOR GLAHN OG FRATERBRØNDEN

I »Bornholms Avis« for 22. November d. A. findes et stort Fotografi af Fratergaarden, fotograferet i et Fri-kvarter. Fotografiet er ledsaget af en lang Artikel undertegnet »Kj.« Af denne citeres:

En lille snurrig Erindring dukker op ved Billedet af Fraterbrønden. Det hændte, at en nu afdød Lektor, naar han havde gjort en stakkels uvidende Discipel fuldstændig forvirret ved sit pinlige Forhør om den rette Anvendelse af Gerundium og Gerundiv, pludselig sagde til Ofret:

— Stik lige ned og se, om Fraterbrønden staar endnu!

Første Gang, man fik denne Opfordring, saa man noget forundret paa den aldrende Herre og var ikke klar over, om det var Spøg eller Alvor, for man syntes, man kunde ane et Blink bag de tykke Brilleglas. Men det var Alvor, og det motiveredes med, at det altid er rart at have i hvert Fald ét fast Holdpunkt i Tilværelsen. Saa tøfede man ned i Gaarden og stod og kiggede lidt ned i den dybe Brønd og vendte saa tilbage og fik det svære Spørgsmaal stukket ud igen, — og nu kunde man svare! Lektoren mente vistnok, at dette skyldtes det psykologiske Fænomen, at Nerverne kom i Orden, og Tanken blev klarere ved, at man fik et lille Pusterum fra Afhøringen og faldt til Ro ved den lille Tur ned i Fratergaarden og tilbage igen. I Praksis var det dog snarere den gode Mulighed for venligtsindede Kammerater til at hvi-ske det rigtige Svar til Delinkventen, naar han gik og kom, der gav det ønskede Resultat. Lektoren — *Glahn* hed han og vil være kendt for nogle franske Lærebøger, han forfattede — var iøvrigt en dygtig Pædagog og et dejligt Menneske, klog og med Lune.

Det fortælles, at en Elev, der havde nogle beskedne Eigner som Karikaturtegner, den første Jul efter, at han var udtraadt af Skolen, sendte Lektor *Glahn* en Julehilsen, bestaaende af et hvidt Kort, hvorpaa han havde tegnet en Karikatur af Lektoren og af sig selv i Skoleuniformen og givet Kortet Paaskriften »Stik ud og se, om Fraterbrønden staar endnu«. Han sendte Kortet uden at skrive, hvem der var Af-sender. Til Nytaar modtog han fra Lektoren et Kort, hvor denne havde tegnet et pudsigt lille Selvportræt og skrevet nedenunder: »Jeg bøjer mig for van Dyck, men...«

Nu er han borte, og Skolen har mistet et af sine karakteristiske Ansigter.

»FRA NATIONALMUSEETS

ARBEJDSMARK 1943«

Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag.

Som i »Arbejdsmarken« for 1942 er der iaar kun et enkelt Soraner-Navn mellem Medarbejderne paa det smukke Aarsskrift, men til Gengæld er af de bedste: *C. M. Smidt*, hvis Udgravningsarbejder med de ofte meget overraskende Resultater er kendt over det hele Land. Ifjor fortalte han om Øm Kloster og dets Grave; iaar drejer hans Bidrag sig om Stubberkloster; man gætter maaske ikke fejl ved at holde paa, at i Beretningen om de Udgravningsarbejder, der kan ventes omtalt i det kommende Bind for 1944, kommer vi til at høre om Kalø, hvor et nyttigt Regnskyl i Efteraaret har afsløret et Taarnfundament, hvis Tilstedeværelse *C. M. Smidt* sikkert regnede med, men hidtil ikke havde hittet. Saa kom Hjælpen i Sandhed fra oven, og den Dag, Aviserne indeholdt korte Notitser derom, er vistnok adskilliges Tanker gaet til vor udmærkede Kammerat, og man har i Tankerne sendt ham en hjer-

telig Lykønskning til Fundet. C. M. Smidts Afhandlinger om hans Udgravninger af de gamle Klosterruiner og Tomter af middelalderlige Borge er altid yderst læseværdige — og de læses med særlig Glæde, fordi de aabner Folk med historisk Sans Muligheden for at komme ud og i selve Terrænet se Sporene af vort Lands Fortid. I Øjeblikket bliver det jo nok et Fremtids-Haab, thi Nutiden indbyder bestemt ikke til at gaa paa Rejse og Opdagelse; men vi maa haabe, at den Dag ikke er fjern, hvor Turen igen trygt kan gaa til baade Øm og Kalø, til Stubberkloster, Søborg og Dronningholm ved Arresø og andre Steder, hvor vor kyndige Skolefælle har virket, og hvorom hans smukke Afhandlinger mæler.

Husk, kære Læsere! at adskillige af »Arbejdsmarken«s ældre Hefter er udsolgt, og glem ikke at faa de nye, mens det endnu er Tid!

hgo.

APROPOS JULEKOMEDIE

Det er November-Nummerets gamle Julekomedieplakater, der faar mig til at mindes min sceniske Debut i Hostrups »Soldaterløjer« (Julekomedien 1925). Lektor Hubert Rosen var Instruktør og hersede troligt med os. Jeg erindrer stadig med en stille Glæde hans pudsige Fortællelse, da han hævede sig paa Taaspidserne og gestikulerende med Tekstbogen udbød:

— Lad os faa lidt mere Fut i *Republiken!*

Den elskelige Musik- og Sanglærer *Tscherning* indstude-rede Sangene. Det var mit eneste intimere Møde med ham, da jeg ellers tilhørte Brummernes Liga, der tilbragte Sangtimerne med Kricket, Fodbold og anden kropslig Idræt. Desværre forekom der i min Rolle — Magister Glob — enkelte mindre Sangpartier, — nogle Svar i et Par Vekselsange. Da *Tscherning* første Gang hørte min grødede Overgangsrøst, erklærede han:

— Du har kun én Tone i Livet, og den lyder ikke godt ...

Ovenpaa denne beskæmmende Kritik besluttede jeg ved en af de følgende Sangprøver at gøre mig særlig Umage og sang, saa det klang (troede jeg altsaa); men med en interesseret, opmuntrende og slet ikke ironisk Stemme bemærkede *Tscherning*:

— Ja, det er vist meget fornuftigt, at du siger Linierne i Stedet for at synge dem!

Det mest nedslaaende var, at han sagde det i fuldt Alvor. Han havde overhovedet ikke kunnet høre, at jeg »sang«.

Forspillet komponeredes af en musikbegavet Elev ved Navn *Mogens Boisen* (senere Kaptajn i Hæren). Han behøvede ikke et Flygel til Hjælp, men sad og komponerede paa smaa Papirlapper i Latintimerne, og Resultatet (dog ikke i Latin) blev fortræffeligt.

Fra selve Forestillingen husker jeg fortrinsvis den lille Ceremoni med Trekanten i Scenegulvet, hvilken jeg forudsætter bekendt, og vor Heltinde.

Det var til Heltinderollen nødvendigt at finde en Dreng med en lys Tenor, der med god Vilje kunde accepteres som Kvindestemme. Det var nemlig den Gang endnu ikke moderne, at Kvinder sang med dybe, mørke og mystiske Røster saaledes som visse Refrainsangerinder i vore Dage. Den unge Mand, der havde den mest egnede lyse Stemme, var imidlertid af et temmelig massivt Ydre. Han var en djærv Sportsmand, — ikke fed, men kraftig og muskuløs. Hvor han stod paa sine solide Fodboldben, der stod han, og selv om Stemmen altsaa var i Orden, kneb det lidt med det sylfidelette.

Dette er Baggrunden for Nydelsen af følgende lille Episode fra Opførelsen:

— »Helten«, hvis meget lille Næse fuldstændig forsvandt i et sort Overskæg, mens hans Krop druknede i en af O. B. Müllers Uniformer, bøjede sig lyttende hen mod Døren til Jomfruens Kammer og hviskede henrevet i Overensstemmelse med Rollen:

— ... jeg hører hendes Trin!

Da lød en Røst helt nede fra Baggrunden af Salen:

— Det gør jeg ogsaa!

Komedien blev naturligvis en stor Succés. Det bliver en Julekomedie vist altid. Bagefter var vi til Puchegilde hos *Hubert Rosen* i Molbechs Hus, og naar der saa kom Juleferie ovenpaa, er det vist vanskeligt at ønske sig mere i dette Liv.

Kj.

SORANERE AF DANSK ADEL PAA UDENLANDSKE UNIVERSITETER 1580—1670

Ved T. Glahn, Haderslev.

(Fortsættelse.)

43. Brahe, Tyge, (f. 1581) (A. 88/105) Sorø: ... 8) Wittenb.: 1598. Siena: 1601.
44. Brockenhuus, Johan (1588—1648) og Ligpr. t. Lerbæk (A. 97/85) Sorø: 1578. Helmst.: 1605. Padua: 1611.
45. —, Just (1585—1640) t. Astrup (A. 97/85) Sorø: 1598. Rost.: Juni 1603. Wittenb.: 22. Aug. 1603. Jena: Aug. 1603. Helmst.: 1605.
46. Bryske, Gert (1578—1651) t. Katholm (B. 1. Udg.) Sorø: 1587. Genf: 1597. Basel: 1598.
47. —, Iver (1587—1611) t. Dallund (A. 88/124) Sorø: 1594. Marb.: 1604. Genf: 1606. Orleans: 1607.
48. Buchwaldt, Hans Adolph (1631—79) t. Borstel (A. 13/184) Siena: 1646. Muligvis: Sorø: 1651.
49. —, Henning (1632—1713) død paa Pronstorf (A. 13/130) Sorø: 1651. Altdorf: 1652.
50. —, Joachim (1631—78) død paa Pronstorf (A. 13/130) Sorø: 1651. Altdorf: 1652.
51. —, Wolfgang (1633—58) (A. 13/130) Sorø: 1651. Altdorf: 1652.
52. Daa, Claus (1579—1641) Rigsadmiral (B. og Ligpr.) Sorø: 1587. Herborn: 1593. Basel: 1597.
53. —, Jørgen (1624—52) t. Borreby (A. 90/179) Sorø: 1641. Leyden: 1644. Orleans: 1645.
54. —, Oluf (1606—71) t. Holmegaard (B.) Sorø: 1616. Leyden: 1623. Padua: 1630.
55. Deden, Rudbek v. (lever endnu 1688) t. Møllegaard (A. 91/113) Sorø: 1654. Orleans: 1658.
56. Due, Bernt (d. 1699) t. Krastrup (A. 91/142) Sorø: 1655. Tübingen: 1661.
57. —, Christoffer (1632—59) t. Halkjær (A. 91/140) Sorø: 1649. Leyden: 1651. Strassb.: 1652. Padua: 1653. Tübingen: Maj 1652. Siena: Sept. 1654.
58. —, Jørgen (1630—efter 76) t. Halkær (A. 91/140) Sorø: 1645—46. Leyden: 1651. Tübingen: Maj 1652. Strassb.: Sept. 1652. Padua: 1653. Siena: 1654.
59. —, Jørgen Skeel (d. 1701) t. Sønderkov (A. 91/140 og Ligpr.) Sorø: 1655. Tübingen: 1661.
60. —, Niels (d. i Heidelb. 1660) t. Halkjær (A. 91/140) Sorø: 1653. Heidelb.: 1656.
62. Dyre, Thomas (1605—51) t. Sundsbygaard (A. 91/152 og Ligpr.) Sorø: 1616. Leyden: 1625.
62. Fasti, Jørgen (1588—1611) (A. 92/132 og Ligpr.) Sorø: 1603. Wittenb.: 1609 (død der).
63. —, Niels (1591—1611) (A. 92/132 og Ligpr.) Sorø: 1603. Wittenb.: 1609 (død der).
64. Frantz Philip, Hertug af Glücksburg (1626—51) Sorø: 1641—46. Padua: 1650.
65. Frederik III (1609—70) Konge af Danmark (B.) Sorø: 1624—27. Angers: 1629.
66. Friis, Bjørn (død i Paris) (A. 86/135) Sorø: 1593. Marb.: 1599. Orleans: 1602.
67. —, Christian (1581—1639) Kansler (B. og Ligpr.) Sorø: 1593. Marb.: 1599. Orleans: 1602. Padua: 1605.

68. —, Christoffer (d. 1657) t. Vadskjærgaard (A. 86/141) Sorø: 1596. Orleans: 1604. Heibelb.: 1609.
69. —, Christoffer (1581—1603) t. Hesselager (A. 86/126) Sorø: 1591. Alldorf: 1596.
70. —, Gregers (død i Paris) (A. 86/138) Sorø: 1593. Orleans: 1602.
71. —, Jakob, fra Ørbækklunde (A. 86/128) Sorø: 1645 & 50. Orleans: 1654.
72. —, Just (død 1661) t. Vadskjærgaard (A. 86/141) Sorø: 1592. Oxf.: 1602.
73. —, Jørgen (f. ca. 1610) (A. 86/139) Sorø: 1634. Leyden: 1636.
74. —, Mogens (1623—75) t. Farskov (B.) Sorø: 1641. Leyden: 1643.
75. —, Niels Jørgensen (1584—1651) t. Farskov (A. 86/143 og Ligpr.) Sorø: 1596. Orleans: 1604. Heidelb.: 1609. Muligvis: Giessen: 1610.¹⁰
76. —, Niels Jespersen (1630—89) t. Ørbækklunde (A. 86/128) Sorø: 1645 & 46. Leyden: 1651. Tübingen: Maj 1652. Strasb.: Sept. 1652.
77. —, Otto (død 1699) t. Astrup (A. 86/141) Sorø: 1646. Padua: 1653.
78. Gaas, Christian (1616—70) t. Tøstrup (A. 93/140) Sorø: 1631. Leyden: 1634.
79. Galt, Peder (lever 1629) f. Tyrrestrup (A. 93/176) Sorø: 1587. Orleans: 1598. Muligvis Basel: 1602.¹¹
80. Gersdorff Joachim (1611—61) Rigshofmester (B. og Ligpr.) Sorø: 1623. Lpz.: 1630. Leyden: 1632. Oxf.: 1633. Padua: 1636.
81. Giedde, Ove (1594—1669) Rigsadmiral (B. og Ligpr.) Sorø: 1607. Lpz.: 1613.
82. Giøe, Henrik Falksen (c. 1630—før 60) (A. 96/157) Sorø: 1652. Orleans: 1655. Maaske: Strsb.: 1656.¹²
83. —, Henrik Eskildsen (1633—68) t. Tureby (A. 96/156) Sorø: 1652. Orleans: 1655. Maaske: Strassb.: 1656.¹⁰
84. —, Marcus (1635—98) t. Hvidkilde (B. og Ligpr.) Sorø: 1652. Orleans: 1655. Padua: 1657.
85. Grubbe, Alexander (1631—1700) t. Sønderhoved (A. 95/168) Sorø: 1649. Padua: 1652.
86. —, Christian (1624—53) t. Tostrup (A. 95/167) Sorø: 1640. Leyden: 1643.
87. —, Erik (1605—92) t. Tjele (B.) Lpz.: 1622. Sorø: 1624. Leyden: 1627. Angers: 1628.
88. Gyldenstjerne, Arild Knudsen (A. 26/31) Sorø: 1623. Padua: 1634.
89. —, Erik (1622—65) t. Bogenholm (A. 26/32) Sorø: 1633. Leyden: Febr. 1642. Orleans: Juli 1642. Siena: Nov. 1642. Padua: 1643.
90. Gyldenstjerne, Laxmand (død 1655) t. Duege (A. 26/30) Sorø: 1587. Herb.: Juli 1598. Heidelb.: Nov. 1598. Basel: 1599. Orleans: 1602.
91. —, Peder (død 1637) (A. 26/31) Sorø: 1624. Padua: 1632.
92. Holck, Christen (1612—44) t. Lundbygaard (A. Stvl. XI, 1/45 og Ligpr.) Sorø: 1631. Leyden: 1632.
93. —, Eiler (1627—96) t. Holckenhavn (B.) Sorø: 1642. Utrecht: 1650.
94. —, Eske (død 1651 i Utrecht) (A. Stvl. XI, 1/46) Sorø: 1646. Utrecht: 1650.
95. —, Knud (død 1677) t. Skovsgaard (A. Stvl. XI, 1/46) Sorø 1642 & 46. Strb.: 1656.
96. v. Holsten, Hans Adolf (1630—94) t. Langesø (B. 1. Udg.) Sorø: 1646. Wittemb.: 1649.¹³
97. Hvas, Mikkel (f. 1583) t. Sørup (Ehrencron Müllers Forfatterlex.) Sorø: 1591. Leyden: 1601. Angers: 1604.
98. Høeg, Erik (død 1673) t. Bjørnholm (A. 85/37) Antagelig: Helmst.: 1624 og Sorø: 1626?
99. —, Jacob (f. 1633) (A. 85/39) Sorø: 1652. Basel: 1654. Strsb.: 1654. Leyden: 1656.
100. —, Just (1640—94) Vicestatholder (B.) Sorø: 1657. Padua: Juni 1665. Siena: Aug. 1665.
101. —, Mogens (1593—1661) Rigsraad (B.) Sorø: 1605. Wittenb.: 1613¹⁴ Rost. 1616. Leyden: 1617.
102. —, Styge Justesen (A. 85/40) Sorø: 1650. Basel: 1653. Orleans: 1671.
103. —, Tage (f. 1634) t. Dallund (A. 85/39) Sorø: 1652. Basel: 1654. Strsb.: 1654. Leyden: 1656.
104. —, Thomas (1609—31) (A. 85/39) Helmst.: 1624. Antagelig Sorø: 1626? Rost.: 1626. Leyden: 1629.
105. Juell, Christian (1589—1612) t. Aabjerg (A. 27/29) Sorø: 1600. Heidelb.: 1609.
106. —, Claus (1621—73) t. Vosborg (A. 27/30) Sorø: 1635. Orleans: 1643.
107. —, Gregers (død ca. 1611) (A. 27/26) Sorø: 1595. Frankf.: 1602. Lpz.: 1603.
108. —, Henrik (1629—1707) t. Lindbjerg (A. 27/34) Sorø: 1642. Leyden: 1648. Orleans: 1649. Padua: 1651.
109. —, Jens (1580—1634) t. Statholder (B. og Ligpr.) Sorø: 1590. Greifsw.: 1596. Herb.: 1598. Heidelb.: 1599. Orleans: Maj 1601. Padua: Dec. 1601.
110. —, Jens (1636—1700) Statsmand (B.) Sorø: 1649. Padua: 1653.
111. —, Mogens t. Juelingsholm (A. 277/28) Sorø: 1612. Heidelb.: 1618.
112. Niels (1578—96) Sorø: 1590. Grifsw.: 1696 (død der).
113. —, Ove Hermansen (f. ca. 1585—88) A. 27/29) Sorø: 1595. Franf.: 1602. Lpz.: 1603.
114. —, Peder Eriksen (1623—56) t. Hundsbæk (B. og Ligpr.) Sorø: 1635. Oxf.: 1640. Orleans: 1642. Siena: 1643. Padua 1644.
115. —, Peder Jensen (ca. 1635—76) t. Vrejlev Kloster 27/34) Sorø: 1649. Leyden: 1654.
116. Juul, Axel (1597—1664) t. Kongstedlund (A. 90/267) Sorø: 1604. Heidelb. 1615.
117. —, Frands (var død 1626) t. Meilgaard (A. 90/264) Sorø: 1590. Helmst. 1591.
118. —, Malle (1594—1648) Rigsraad (B. 1. Udg.) Sorø: 1606¹⁵ Griessen: 1608. Heidelb.: Febr. 1616. Padua: Juni 1616.
119. —, Ove (1615—86) Vicekansler (B.) Sorø: 1626—27. Wittenb.: 1633. Basel: 1638. Leyden: 1639.
120. Kaas, Erik (1611—69) t. Restrup (A. 99/203) Sandsynligvis Sorø: 1623 (24, 25?) Oxf.: 1632. Angers: 1633. Leyden: Aug. 1633. Padua: 1635.
121. —, Hans (død 1673) fra Lindskov (A. 17/234) Sorø: 1662. Orleans: 1664.
122. —, Jørgen [Søn af Thomas] (død 1649) (A. 99/210) Muligvis: Sorø: 1639 og 42) Muligvis: Leyden: 1645.
123. —, Jørgen [Søn af Emmike] (1576—1608) t. Gjelskov (A. 17/249) Sorø: 1587. Zerst.: 1594.
124. —, Niels Mogens (død 1637 i Blois) (A. 99/204) Muligvis Sorø: 1625. Muligvis: Groningen: 1635. Muligvis Orleans: 1636.
125. —, Niels Eriksen (1641—1701) t. Hjortholm (A. 17/234) Sorø: 1662. Orleans 1664.
126. —, Niels Hansen (1628—efter 87) t. Bækmark (A. 17/247) Sorø: 1641. Orleans: 1650.
- 126a. Krabbe, Erik (1593—1659) t. Bøndinggaard (A. 28/20) Sorø: 1609. Marburg: 1613.
- 126b. Krabbe, Iver (1602—66) t. Jordbjærg (B.) Sorø: 1610 næppe 1625) ^{15 a)} Orleans: 1624. Padua: 1625.
127. Krabbe, Jørgen (1633—78) t. Kragsholm (B.) Sorø: 1648 & 51. Orleans: 1653. Padua: 1655.
128. —, Mogens (1576—1614) t. Vegholm (Benzon) Sorø: 1586. Herborn: 1591. Marb.: 1593. Pauda: 1596. Orleans: 1598.
129. —, Niels (1603—63) t. Skjellinge (B. og Ligpr.) Sorø: 1617. Wittenb.: 1622. Orleans: 1624. Padua: 1626.
130. —, Palle (1610—31) (A. 28/22) Sorø: 1622. Angers: 1630.
131. —, Tage (1630—76) (A. 28/25) t. Gunderslevholm Sorø: 1648. Orleans: 1653. Padua: 1655.
132. Krafse, Eiler Christoffersen t. Egholm (død voksen) (Ehrencron-Müllers Forfatterlex.) Sorø: 1616. Lpz.: 1622. (Fortsættes.)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Novembernummerets Artikel »Tre gamle Julekomedie-Plakater« er der Side 83 paa 2. Spalte i Afsnittet, som begynder: Som Julekomedie den 21. December 1902 ... faldet en Linie ud. Mellem de Rollehavende var Konsul, Købmand i Korsør *Harald Fischer* (S. '05), da 5. Klasse. Han spillede Lucilias Rolle.

*

Sognepræsten i Sorø, Pastor *Knud Alsinger*, fejrede 25 Aars Præstetjubilæum den 4. December.

*

Overlæge paa Faksinge Sanatorium *Jens Christian Rahbek* (S. '02) fyldte 60 Aar den 26. November.

Afdøde Kommunalærer, cand. theol. *Hans Peter Henrik Andersens* (S. '92) efterlodte Hustru Hedder Asta Pouline Franziska, f. Janniche, hvem han ægtede 8. September 1928. Hans første Hustru Cæcilie Christine Marie Alvild, f. Line-wold, er død for flere Aar siden.

*

Overretssagfører *Christian Peter Bernhard Olsen* (S. '93) fyldte 70 Aar den 28. November.

*

Sønderjydsk Forening for Sorø og Omegn fejrede sin 50 Aars Dag den 3. December. Foreningens Stifter og første Formand var daværende Overlærer *Bartholomæus Hoff*. Da han i 1894 blev Rektor, valgtes til Formand Kordegn *S. P. Hansen*, hvem ældre Soranere vil huske som deres Skrivelærer. Ogsaa Pastor *Fr. Krarup* og Rektor *Raaschou-Nielsen* har været Formand. Siden 1920 har Graver *Niels P. Larsen* varetaget Formandshvervet. I Begyndelsen sad i sin Tid nu afdøde Adjunkt *C. A. Nielsen* (S. '95). I den nuværende Bestyrelse har Redaktør *A. Rothe-Hansen* (R. '90) Sæde som Næstformand.

*

Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) og fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) er blevet Medlemmer af et Arbejdsudvalg til Oprettelse af Selskabet »Dansk Films Venner«.

*

Paa Ejnar Munksgaards Forlag er udkommet 1. Bind af Direktør for Geodætisk Institut, Professor, Dr. phil. *Poul Nørlunds* (S. '03) »Danmarks Kortlægning« i nyt Oplag. Paa samme Forlag er endvidere udkommet et nyt Bind af Professor, Dr. phil. *R. Spärcks* (S. '14) Aarbog »Dyr i Natur og Museum«, indeholdende populære Afhandlinger om Hunden, Myren, den firbenede Fisk o. s. v.

*

Direktør i Den sjællandske Bondestands Sparekasse *Herluf Krog-Meyer* (R. '09) fyldte 50 Aar den 13. December.

*

Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) er valgt til Formand for den nystiftede »Foreningen til Beskyttelse af videnskabeligt Arbejde«.

*

Holbergs Fødselsdag, den 3. December om Eftermiddagen overværede Eleverne i Sorø Akademis Skoles III Gymnasieklasse Opførelsen af »Erasmus Montanus« i Det kgl. Teater. Om Formiddagen havde en Del af Eleverne besøgt Roskilde Domkirke, en anden Del Den Hirschsprungske Samling. Paa Turen var de ledsaget af Adjunkterne *Balslev*, *Molde* og *Haarlev*. Efter Forestillingen rejste man hjem til Sorø, idet der dog gjordes Holdt i Roskilde for at nyde en Kop Kaffe.

De hjemmeværende Elever havde Friertermiddag.

*

Trælastgrosserer *P. C. U. Buch* (R. '99) er valgt til handelskyndigt Medlem af Sø- og Handelsretten i København.

*

Paa Ejnar Munksgaards Forlag er udkommet »En jydsk Drengs Dagbog« ved Dr. *Olaf Carlsen* (S. '17).

*

En Anmeldelse af Kirkelig Haandbog 1943 har maattet udskydes til et følgende Nummer.

Statsautoriseret Revisor Carl M. Reislev, København, har vederlagsfrit paataget sig fremtidig Revision af »Phønix-Fondens« Regnskaber.

*

Maleren *Eyvind Olesen* (udm. III G. '26) spillede med i den Oldtidsfilm, som under Nationalmusets Auspicier optoges i Odsherred i Sommer. Tandslæge *Børge Minor Andersen* (S. '30) spillede den unge Oehlschläger i Kortfilmen »Langelandsrejsen«, der i Sommer optoges paa Langeland.

*

Lørdag den 11. December viedes Civilingeniør Susanne Henning Hansen, Datter af Arkitekt Henning Hansen, København, til Civilingeniør *Ib Lund Refn* (S. '37).

*

Onsdag den 15. December viedes Frk. Tata Brüel, Datter af afdøde Fabrikant W. Brüel, til Filmsinstruktør, cand. polyt. *Hagen Hasselbalch* (S. '33), Søn af Godsejer, Dr. med. *K. Hasselbalch* (S. '91).

*

Lørdag den 11. December viedes i København Sundhedsplejerske Inger Brandt til Købmand *Herman Hoff* (R. '07), Sorø.

*

Godsejer, Dr. med. *Karl Hasselbalch* (S. '91), der er fra-traadt som Det kgl. danske Landhusholdnings Præsident, er udnævnt til Selskabets Æresmedlem. Hasselbalch har stiftet *K. A. Hasselbalch og Hustrus Legat* til støtte for Landhusholdningsselskabets Landmandsuddannelse. Legatet er paa 100.000 Kr.

*

Allerede før Rektor Wests Død bestemte Rektor *West* og Fru, at de vilde skænke et stort Billede til Ophængning i Menighedshusets Sal i Sorø. Billedet, der nu er ophængt ved Talerstolen, er en Kultegning forestillende Korsfæstelsen, og den er udført af Kunstnerinden *Birgitte West*, en Niece af afdøde Rektor *West*, som er Charlottenborgudstill. Det er et værdifuldt Kunstværk, der tager sig smukt ud, hvor det nu er ophængt, og vil være sikker paa at vække Glæde hos Beskuerne.

Pastor *Alsinger* og Menighedshusets øvrige Bestyrelse, der har modtaget Billedet af Fru Rektor *West*, har overbragt Fru *West* Bestyrelsens Tak for den smukke og værdifulde Gave.

*

Paa Schultz Forlag er udkommet »Danske Højtidskikke« af *Hans Ellekilde* (S. '08).

*

Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er Bestyrelsesmedlem i »Aktieselskabet Røskær«, der paa Nørrebro i København anlægger et nyt Stormagasin.

*

Paa Thanning & Appels Forlag er udkommet »Danske Borgerhuse« af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20).

*

Paa Fischers Forlag er udkommet Børnebogen »Skærslip-peren og Mariehønen« med Tegninger af *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33).

SORANER-BLADET

NIOGTYVENDE AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1944

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

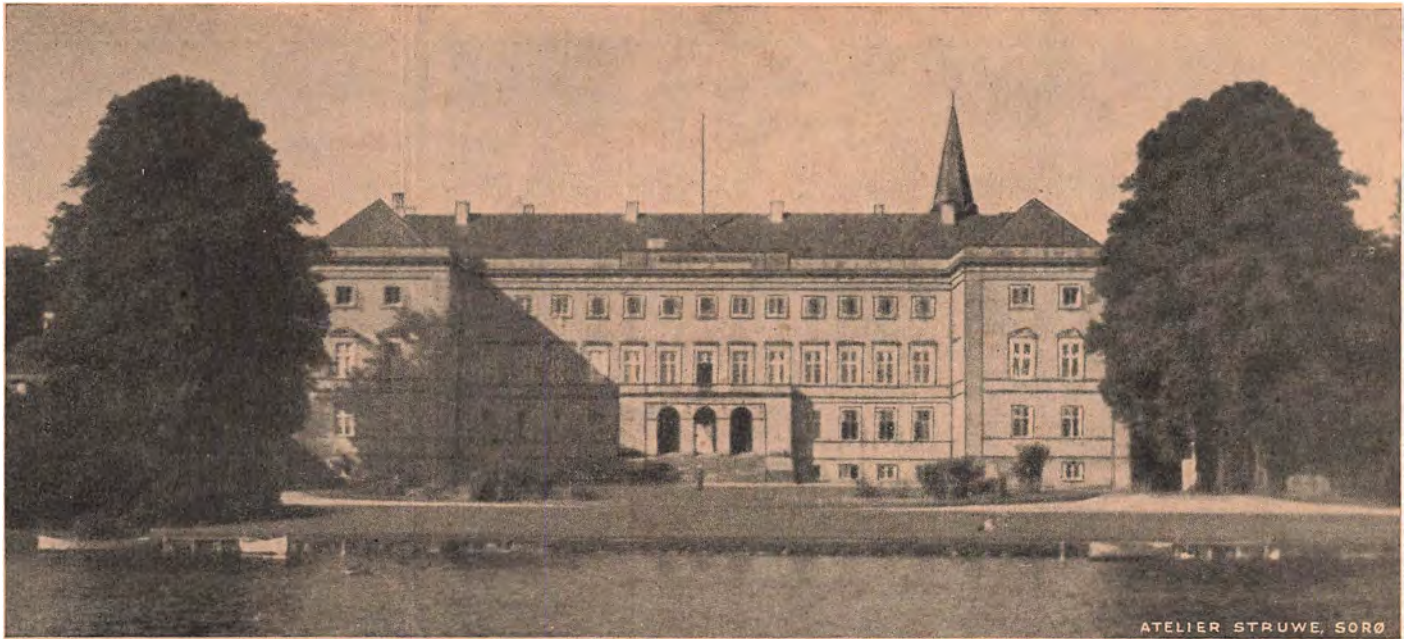
BAY, V., Toldkasserer: <i>Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer. Med 7 Billeder</i>	89, 97
FERDINANDSEN, CARL, Prof., Dr. phil.: <i>Et Rimbrev [til von Eggers]</i>	83
GLAHN, T., Overbibliotekar: <i>Soranere af dansk Adel paa udenlandske Universiteter 1580—1670</i>	4, 18
GRANDJEAN, LOUIS E., fhv. Underdirektør, Forfatter: <i>Holbergs Skytte på Tersløseguard. Med 1 Faksimile</i>	33
hgo [o: Kontorchef H. G. OLRIK]: <i>Ludvig Holbergs Memoirer</i> ved F. Billeskov Jansen [Anmeldelse]	9
<i>Sorø-Natur og Sorø-Kultur</i> [Anmeldelse af Tidsskr. »Danmark«, 4. Aarg., Nr. 3 og 4]	29
KROG-MEYER, H., Sparekassedirektør: <i>Tale til Dimittenderne af 1943</i> ved Sammenkomsten paa Angleterre Torsdag den 9. Marts	21
MINDESTENSAFSLØRING paa Rektor West's <i>Grav. Med 1 Billede</i>	77
NIELSEN, B. ROSENKILDE: <i>En gammel Soraners straalende Karriere [Edward Knox]</i>	74
OLRIK, H. G., Kontorchef: <i>Mindestenen for de faldne Soranere i Akademihaven i Sorø. Med 1 Billede 61 (jfr. Indlæg 70, 79)</i> <i>To af Niels Engbergs Viser</i>	93
THORSEN, H. B., Grosserer: <i>Lidt fra min Skoletid. Med 1 Portræt</i>	3, 17

NEKROLOGER

Dødsfald: Billedhuggeren og Sølvsmeden <i>Just Andersen</i> (udm. '01)	2
Dødsfald: Fhv. Kredslæge <i>Stephan Barchalia</i> ('02)	16
Dødsfald: Oberstløjtnant <i>C. M. V. Kamman</i> ('86). — Forpagter <i>C. A. Rønholt</i> (4. Klasses Hovedeks. '97). — Prof., Dr. phil. <i>Carl Ferdinandsen</i> ('96). Med 1 Portræt. Mindeord over sidstnævnte af H. L. Truelsen	31
<i>Helge Haunstrup</i> ('36) in memoriam. Af Paael Bendz	32
<i>Niels Juel Wamberg</i> ('92), * 28. Februar 1873, † 12. Maj 1944. Med 1 Portræt. Af hgo	45
Dødsfald: Cand theol. <i>Balthasar Holst</i> ('96)	47
In Memoriam — <i>Valdemar Egenfeldt Nielsen</i> (alm. Forb.eks. '92), * 28. Februar 1876, † 2. Juli 1944. Af hgo. — Komponisten <i>Vilhelm Rosenberg</i> ('81), * 20. Februar 1862, † 4. Juli 1944. — Læge <i>Karl Lundh</i> ('95), * 6. Novbr. 1876 i Korsør, † 7. Juli 1944 i København. Af hgo. — Pastor emer. <i>Carl Ferdinand Wagner</i> (udg. '87), * 7. Aug. 1871, † 9. Juli 1944. — Fabrikant <i>Palle Wodschow</i> (4. Klasses Hovedeks. '06), * 15. September 1889, † 1. Juli 1944	55
Dødsfald: Fhv. Godsejer <i>Thomas Staggemeier</i> (udg. '81)	65
In Memoriam <i>Wilhelm Ortoved</i> ('96), * 10. Januar 1877, † 4. Maj 1944. Med 1 Portræt. Af hgo.	71
Provst <i>C. C. Hjortkjær</i> ('89) in memoriam. Med 1 Portræt. Af H. Raaschou-Nielsen	85
Dødsfald: Lektor <i>Aage B. Rosenkjær</i> ('10)	95

	Side		Side
FORENINGSANLIGGENDER		Rektor Bohn's Tiltrædelse	6
Valdemar Petersens Legal	2	Soransk Samfunds Museumsvenner	10
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium	7	En jydsk Drengs Dagbog 1824—1835, udgivet af Olaf Carlsen [Anmeldelse]. Af <i>H. Rauschou- Nielsen</i>	16
Kommissionens Forslag til Vedtægter for Soransk Samfund	11	Sorø Akademi og Sorø Akademis Skole. Af <i>Soraner</i>	24
Overordentlig Generalforsamling. Af <i>Bestyrelsen</i>	15	Sønden for Suez [Anmeldelse af Helge Kaarsbergs Bog]. Af — <i>frey</i>	27
Paul Hennings Mindelegat. Af <i>Louw</i>	16	Konfirmationen i Sorø Kirke [Referat samt Indlæg af <i>Ejvind Fausø</i>]	30
Rusmodtagelsen den 9. Marts	24	Kunstmuseet i Sorø	34
Den overordentlige Generalforsamling	24	Aarvog for historisk Samfund, Sorø Amt, XXXI, 1943, [Anmeldelse]. Af <i>hgo</i>	34
Regnskaber for 1943.....	25	En Mindeplade paa Rektor West's Grav	43
Dagsorden for den ordentlige Generalforsamling Lørdag den 15. April. Af <i>Bestyrelsen</i>	26	En Soraners Indsats [Red. Bertel Fuglsang]. Af <i>hgo</i>	43
Soraner-Aftenen 22. Marts	26	Fraternitas Sorana	43
Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling Lørdag den 15. April	37	Fraternitas Soranas 25 Aars Jubilæum. Af <i>M. C.</i>	46
Forholdet til Forlaget »Vort Land«. Af <i>Svend Clausen</i>	46	En Tak til Louw. Af <i>H. Krog-Meyer</i>	47
Soransk Samfunds Bestyrelse	47	Et Par Anmeldelser. — Fra Nationalmuseets Ar- bejdsmark 1944. Af <i>hgo</i> . — <i>C. M. Smidt</i> : Oluf Mortensens Vaabenhus. Af <i>hgo</i>	47
En Berigtigelse. Af <i>Vilhelm Bay</i>	48	Hvor Minderne taler. Peter Schannongs Værk ved N. E. Weis. [Anmeldelse]. Af <i>hgo</i>	48
Den ekstraordinære Generalforsamling	49	Anmeldelser. — Kirkelig Haandbog 1943. — Dan- marks Adels Aarvog. 61. Aarg. Begge af <i>O.V.S.</i>	48
Den overordentlige Generalforsamling	58, 63	Skovturen med Damer Onsdag d. 21. Juni 1944. Af — <i>mmer</i>	50
Vedtægter for Soransk Samfund	66, 73	Pokalkampen mellem Rungsted og Sorø	50
Aarsfesten. Af <i>Bestyrelsen</i>	70	Sorø Akademis Skole [Aarsskriftet 1943—44]	50
Keglematch Torsdag d. 5. Oktober. Af <i>Bestyrelsen</i>	70	Translocationen paa Sorø Akademis Skole den 22. Juni	53
Soranerfrokost. Af <i>Bestyrelsen</i>	86	Fraterbrønden i Sorø. Af <i>H. G. Olrik</i>	57
MINDRE MEDDELELSER		Aarsskrift fra Sorø Akademis Skole 1944. Af 377	58
Gammelt Julekomediebillede. Med 1 Gruppebillede. Af <i>P. L.</i>	1	Aarsskriftet. Af 4495.....	64
Det nu nedrevne Flors Hus i Priorgade. Billede 4 (jfr. 19)		Færingar paa Sorø Akademis Skole	65
Var vore Lærere gamle og affældige. Af Kontor- chef <i>L. Wagner</i> (S. '91)	6		

	Side		Side
Fønix-Kæden	65	Soransk Samfund [En Tak fra] <i>Vilh. Andersen</i> ..	83
»Slagsbroder« Berg. Af <i>G. Berg</i>	66	Overlærer Sibberns Legat for en Soraner. Af <i>P. H. Bohn</i>	86
Sorø Akademis Skole	66	Et Cricket-Minde. Af <i>R. E. B.</i>	86
Professor, Dr. phil. Vilhelm Andersen, 1864—16. Oktober—1944. Med 1 Portræt. Af <i>hgo.</i>	69	Finn Viderø og Mukketud	86
Omkring Bautastenen. S. Rasmussen. Af <i>Otto Vilh. Sommer</i>	70	Et Julekomedie-Billede fra 1901. Med 1 Gruppe- billede	87
1 Anledning af »Mindestenen for de faldne Soranere i Akademihaven i Sorø«. Af <i>K. Voldum</i> ..	70	Egen og Rønnen i dansk Folketro [Anmeldelse af Direktør Poul Lorenzens Bog]. Af <i>En af dem</i> ..	88
Middelalderens største danske Ingeniørarbejde [Mølleediget]	72	En gammel Soraners Efteraarsbetragtninger. Af <i>H. G. W., Student 1893</i>	88
Er Holberg-Statuen af ringe kunstnerisk Værdi?	72	Rektor West's Komitéens Regnskab	91
Kunstmuseet i Sorø. Med 1 Billede af <i>H. G. Harder</i>	73	Sorø gamle Kirkegaard. Af <i>Ellen Roeszler Boserup</i>	95
Gl. Soraner-Fodboldkampe. Af <i>T. G.</i>	73	Kunstmuseet i Sorø. Med 1 Billede af <i>Julius Paulsen</i>	95
1 Anledning af Bautastenen i Akademihaven. Af <i>H. Raaschou-Nielsen</i> og <i>O. Due</i>	79	Lille Minde fra Soldaterkorpset. Af <i>Otto Boserup</i> .	95
En Jubeludgave [Anmeldelse af: <i>Vilh. Andersen</i> : <i>Poul Møller</i> . Tredie Udgave]. Af <i>hgo.</i>	79	Soranske Gymnasiaster 1875—76. Med 1 Gruppe- billede. Af <i>Senex</i>	96
En Gravstedejers Sorg over Tabet af Sorø gamle Kirkegaard. Af <i>Ellen Roeszler Boserup</i> 80 (jfr. 95)		»Brændenælder« [Anmeldelse af <i>K. K. Steinckes</i> Bog]. Af <i>En af dem</i>	97
Kunstmuseet i Sorø. Med 1 Billede af <i>Siegfried Neuhaus</i>	81	Monganga [Anmeldelse af <i>Gregers Jensens Bog</i>]. Af <i>B.</i>	99
Vilhelm Andersens 80 Aars Fødselsdag. Med 1 Billede	81	Drenge er Drenge [Anmeldelse af <i>Adolph Stenders</i> Bog]. Af <i>B.</i>	100
Gl. Soraner Cricketkamp i Sorø den 17. Septem- ber. Af <i>R. E. B.</i>	82	Gamle Soranere og soranske Noter	7, 19, 27, 35, 44, 51, 60, 67, 75, 83, 92, 100

SORÅNER-BLÅDET

29. AARGANG

Nr. 1

JANUAR 1944

GAMMELT JULEKOMEDIEBILLEDE

I Soråner-Bladets Novembernummer var optrykt 3 gamle Julekomedie-Plakater. Herregud, er det allerede Historie? Den Tid er saa nærværende endnu; men tæller man efter, er der ganske vist gaaet 40 Aar.

I mine Gemmer fandt jeg dette Fotografi fra Opførelsen af »Den Stundesløse«. Personerne er fra venstre: *Aage Meulengracht*, Oldfux, nu Lektor i Aalborg; *Svend Lützen*, Pernille, Dommer i Brædstrup; *C. E. Engsig Karup*,

Barberen, Præst i Horsens; *Carl Johan Lund*, i Uniform, Lektor; *Holger Schmedes*, i Uniform, Læge i Brædstrup; *Preben Vilhelm Bartholdy*, Notarius; *Kaj Thrane*, i Uniform, Musikdirigent, Læge i Svendborg; *Harald Fischer*, Leonora, Købmand i Korsør; *Einar Meulengracht*, Leander, Overlæge, Professor; *Th. Krogh Jensen*, Vielgeschrey, Læge i Brædstrup; *Martin Schiøning*, Leonard, Tømmerhandler; *Aage Torp*, Bogholderen, Fuldmægtig i Skattevæsenet, død; *Poul Lorenzen*, Magdelone, Skovdirektør; *Einar Aarsleff*, Peder Erichsen, Kontorchef; *Georg Bruun*, Skriverkarl, Ingeniør; *G. Effersøe*, Skriverkarl, Kredslæge i Mariager; *Ejnar Gjesing*, Skriverkarl, Overlæge i Fredericia; *J. R. H. Stavnsbjerg*, Skriverkarl, Ingeniør, død.

Hvordan vi agerede? Formentlig hæderligt. At vi gjorde ingen Lykke først i Sorø og siden ved en Forestilling paa Hotel Phønix i København som Gæster i Soransk Samfund er ingen Maalestok. Dog vilde jeg tro, Sven Lützens Præstation som Pernille laa over, hvad Skoleelever plejer at præstere.

Jeg selv bar som Magdelone en pragtfuld grøn Brokadekjole, formentlig omtrent fra Holbergs Tid. Den var udlånt til Lejligheden af Frøken Schlegel, som boede i »Alléen«. Jeg havde en Sortie, som jeg den Gang var alt andet end stolt af, skønt den vakte Jubel. Jeg tabte nemlig et Skørt og mærkede med Skræk, hvorledes det gled ned om Hælene. I det samme faldt Pernilles Replik: »Det er bedst, at Jomfruen gaar hen og pynter sig ...«, og lidt efter forlod jeg Scenen med Skørtet slæbende efter mig. Jeg er endda ret sikker paa, at Pernille sagde: »Men gaa nu ind paa Jert Kammer, Jomfrue, og net Jer lidt, til Frieren kommer; men denne Replik findes ikke i mine Holbergudgaver. Har Sven Lützen improviseret? P. L.

DØDSFALD

Billedhuggeren og Sølvsmeden *Just Andersen* døde den 18. December efter længere Tids haabløs Sygdom. Bisættelsen foregik i Stilhed.

Just Andersen var en af Inspektør i Nordgrønland N. A. Andersens Sønner, der i Halvfemserne i forrige Aarhundrede frekventerede Sorø Akademis Skole. Hans ældre Brødre boede hos Skovfoged, Forstkandidat Jens Peter Groth Wendt, til deres Fader tog sin Afsked og i 1898 flyttede til Sorø, hvor Familien først havde Lejlighed i Axelhus paa Storegade, siden i en Villa paa Frederiksvej. Da Faderen døde efter et Par Aars Forløb, flyttede Moderen til København. *Just* udmeldtes af Skolen, netop som han var konfirmeret.

Just Andersen var født den 13. Juli 1884 i Godhavn som Søn af Inspektør i Nordgrønland Niels Alfred Andersen og Hustru Martha Elisabeth Ingeborg, f. Carlsen. Han kom hjem til Danmark fra Grønland sammen med Forældrene og indmeldtes i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1898. Udmeldelsen fandt Sted den 16. April 1901 efter Konfirmationen.

Just Andersens Navn er, skrev »Politiken« i en Nekrolog, faret Kloden over, vakte Beundring og Anerkendelse. Hans Arbejder findes i de største Museer, bl. a. Metropolitan-Museet i New York, Nationalmuseet i Stockholm, Kunstgewerbemuseum i Leipzig og i Kunstindustrimuseet i København.

At han skulde blive en saa berømt Kunstindustriemand drømte han sikkert ikke om, da han som ung

Billedhugger kastede sig over Kunsthaandværket og begyndte som Sølvsmed i en lille Lejlighed under de mest primitive Forhold. Just Andersen vedblev Livet igennem at være den sorgløse Bohème og kunde ogsaa tage sig alle Livets praktiske Forhold og det forretningsmæssige let, da hans storartede Kone, der ogsaa var uddannet Sølvsmed, var en straalende administrativ og forretningsmæssig Begavelse og lige fra de første Aar og siden hen tog sig af denne Side af Virksomheden.

Just Andersens betydeligste Indsats falder i Tyverne, hvor de rene Linjer og de store, enkle Flader baade i Arkitekturen og i Kunstindustrien kæmpede sig frem. Just Andersen begyndte ogsaa at arbejde med Bronzen og vandt næsten endnu større Opmærksomhed og Beundring for sine Skaale, Bægre og Krukker i dette Metal, ofte i meget anselige Størrelser. Han var en Mester i Patinering og kunde opnaa en dejlig stoflig Virkning.

Da der blev Brug for en billigere Vare opfandt han, kan man godt sige, Disko-Metallet. Kernen var en Blylegering, og Overfladen hans Hemmelighed. Pointen var, at Disko-Metallet mindede meget om Bronzen, men kunde fremstilles for en billig Penge, da det var støbte Ting, i Modsætning til de smedede og drevne og ophamrede Bronzer.

Senere kastede han sig ogsaa over Tinnets og skabte en hel Tin-Mode i de unge Hjem. Just Andersen gav Idéer, tegnede og modellerede Forme, og hans Frue satte den store Virksomhed i Gang. Før Krigen var den naaet op til en imponerende Kapacitet og havde en meget anselig Eksport. Detailforretningen paa Amagervej er ogsaa kendt viden om. Men ogsaa fine og store Opgaver blev betroet Just Andersen. Til Sakramentskirken har han udført et Kobberalter og til den katolske Kirke i Danmark en Bispestav af Sølv med Elfenbensrelief, skaaret af *Jean Gaugin*.

I 1929 dannede Just Andersen eget Aktieselskab, og ved Siden af den hjemlige Virksomhed holdt man Forbindelsen med den store Verden vedlige med talrige Udstillinger. I Rio de Janeiro i 1923, Paris 1925, Barcelona 1929, Bruxelles 1935 og New York 1939, foruden talrige Separatudstillinger i Stockholm, Gøteborg, Oslo, Zürich, Berlin, Helsingfors, i danske Provinsbyer og i Kunstindustrimuseet i København.

Just Andersens Brødre er Kommunalæge paa Femø *Carl Andersen* (S. '97), *Einar Andersen* (udm. 3. Real. '97) og *Hugo Andersen* (udm. 3. Real '99).

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af fhv. Handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens* Legat for unge Mennesker, der er udgaaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen, er nogle Portioner ledige. Ansøgninger stilet til Soransk Samfund maa for at komme i Betragtning indsendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby, inden Udgangen af Februar Maaned 1944.

LIDT FRA MIN SKOLETID

Af Grosserer H. B. Thorsen.

(Fortsat)

Megen gammel Slendrian og mange Unoder var at udrydde, da Rektor *Blickert*¹⁾ greb Styret.

Tobaksrøgning var bestemt forbudt for alle undtagen for Gymnastiasterne Vedkommende. Ikke desto mindre røg store og smaa af Hjærtets Lyst, saa snart Lejlighed gaves; dog kun i Smug. At Drengene ikke respektløst maatte ryge Lærerne lige op i Næsen, var jo kun naturligt og selvfølgelig. Forbudet var der altsaa, og det medførte hyppige Konfiskationer af Piber og Tobak, naar en Lærer kom bag paa en Synder, der forfriskede sig henfalden i den forbudte Nydelse.

Rektor fandt, at Rygningen havde grebet for stærkt om sig, hvorfor han resolverede, at der skulde sættes en Stopper for Uvæsenet.

En Aften under Læsetiden skred man saa til Handling. Læseinspektør, Overlærer *Kiellerup*²⁾ (Odderen) listede — som sædvanlig paa Galoscher — fra Kammer til Kammer, beordrede alle Skabe og Skuffer aflaaede og alle Nøgler udleverede. Nøglerne lagde han udenfor de respektive Kammerdøre. — Og saa begyndte under Rektors personlige Overledelse den store Razzia.

Hver Skuffe, hvert Skab blev systematisk og grundigt undersøgt af Overlærer *Kiellerup* og af de paa Akademiet boende Adjunkter *Lunddahl* og *Matthiessen*³⁾, og alt rygeligt samt Piber, Tobakspunge m. m. — kan hænde ogsaa et og andet forbudent drikkeligt — forsvandt i den af gamle Tjener *Ole*⁴⁾ og en Medtjener baarne store Tøjkurv, som overfyldt bares bort — ingen ved hvorhen.

Læselysten var sporløst forsvunden og havde fundet Afløser i Harmen over Eksekutionen og Smerten over Berøvelsen af de kære, dyrebare Sager.

Uden at have Kendskab til Hulernes Tilstedeværelse kom Rektor ved et Tilfælde ogsaa dette Uvæsen til Livs. En Trop Huleejere under Anførsel af »Poppedrengen« (afdøde dansk Konsul i Rom *August Jørgensen*⁵⁾) kom for sent til Aftensmaaltidet en Søndag. Under Adjunkt *Lunddahls* Forhør vævede den fantasirige Poppedreng en højst usandsynlig Historie om, at de var farede vild i Skoven, noget som *Lunddahl* naturligvis ikke tog for gode Varer, selv om alle de andre bedyrede Historiens Rigtighed. Under *Lunddahls* fortsatte Krydsforhør næste Morgen kom saa Sandheden frem, hvorefter Rektor gav Forstvæsenet Ordre til at demolere Hulerne, og Synderne slap mærkelig nok uden Klø, men med Stuearrest.

¹⁾ *Peter Knudsen Blichert*, udnævnt til Rektor ved Sorø Akademis Skole den 9. August 1882. Død af Hjerteslag den 28. Januar 1894.

²⁾ *Carl Emil Kiellerup*, f. 3. Marts 1822. Fra 1869 til 1897 Adjunkt, Overlærer og Læseinspektør ved Sorø Akademis Skole. Udnævntes til Professor ved sin Afgang. Døde flere Aar efter. Soransk Tidsskrift fjerde Bind, 1. Hæfte Side 27 o. f.

³⁾ Lektor *Frederik Matthiessen*, f. 19. Marts 1855, d. 14. Februar 1931. Lærer ved Sorø Akademis Skole 1883—1925. Soranerbladet 10. Aarg. Nr. 3 S. 20, Nr. 8 S. 60, 16. Aarg. Nr. 2 S. 9.

⁴⁾ *Ole Thor Rasmussen* blev Tjener paa Sorø Akademis Skole i 1857. Den 7. Marts 1895 dekoreredes han som Førstetjener med Dannebrogskorset. Den 1. Oktober 1907 fejrede han 50 Aars Jubilæum i Skolens Tjeneste og modtog i den Anledning en Pengegave fra Undervisningsministeriet og en Erindringsgave af Prøvesølv fra Soransk Samfund. Han døde omkring 1912. I Krigen 1864 deltog han som indkaldt Soldat.

⁵⁾ *August Jens Jørgensen*, f. 31. Aug. 1867, d. 31. Marts 1907 i Mexico. Sorøstudent 1886.

I Sorø-Bogens Bind II Side 634 findes et Billede taget mange Aar efter af Resterne af en tidligere hyggelig Hule i Müllers Granskov. Manden i Hulen er den kendte, afdøde Soraner, Kemigraf *Carl Emanuel Aagaard*⁶⁾

Da Elevernes Fældning af Granerne i Skoven havde frembragt de Lysninger, hvori Hulerne var nedgravede, lyder det noget utroligt, at Forstvæsenet, der dog burde have haft Kendskab til hver Plet i Skoven, efter hvad der blev fortalt, ikke havde Anelse om Hulernes Tilstedeværelse og derfor havde stor Vanskelighed med at opspore de forbudte Fritids-Tilflugtssteder.

Alsidig Sport, som man kender det nu, kendtes ingen Steder i Landet og altsaa heller ikke i Sorø. Om Vinteren løb vi paa vore gammeldags Skøjter paa Flommen eller paa Søen, naar dens Is var kendt tyk nok til at bære. Det var friskt og herligt. Om Sommeren dyrkede vi Cricket, store som smaa, tidlig og silde og med Liv og Lyst, og glimrende Cricketspillere fostrede Sorø da som nu.

Da Rektor af Frygt for nedbrydende Indflydelse stillede sig ret kølig overfor Massebesøg af Soransk Samfund, fandt der ikke som nu Kampe Sted mellem dettes Medlemmer og et Sorø-Hold. Derimod var der aarlige Kampe med København's Boldklub, der vistnok var stiftet af Soraneren Postkontrollør *Sylow*, ⁷⁾ og i hvilken alle gamle Sorø-Kæmper plejede at indmelde sig efter Ankomst til København.

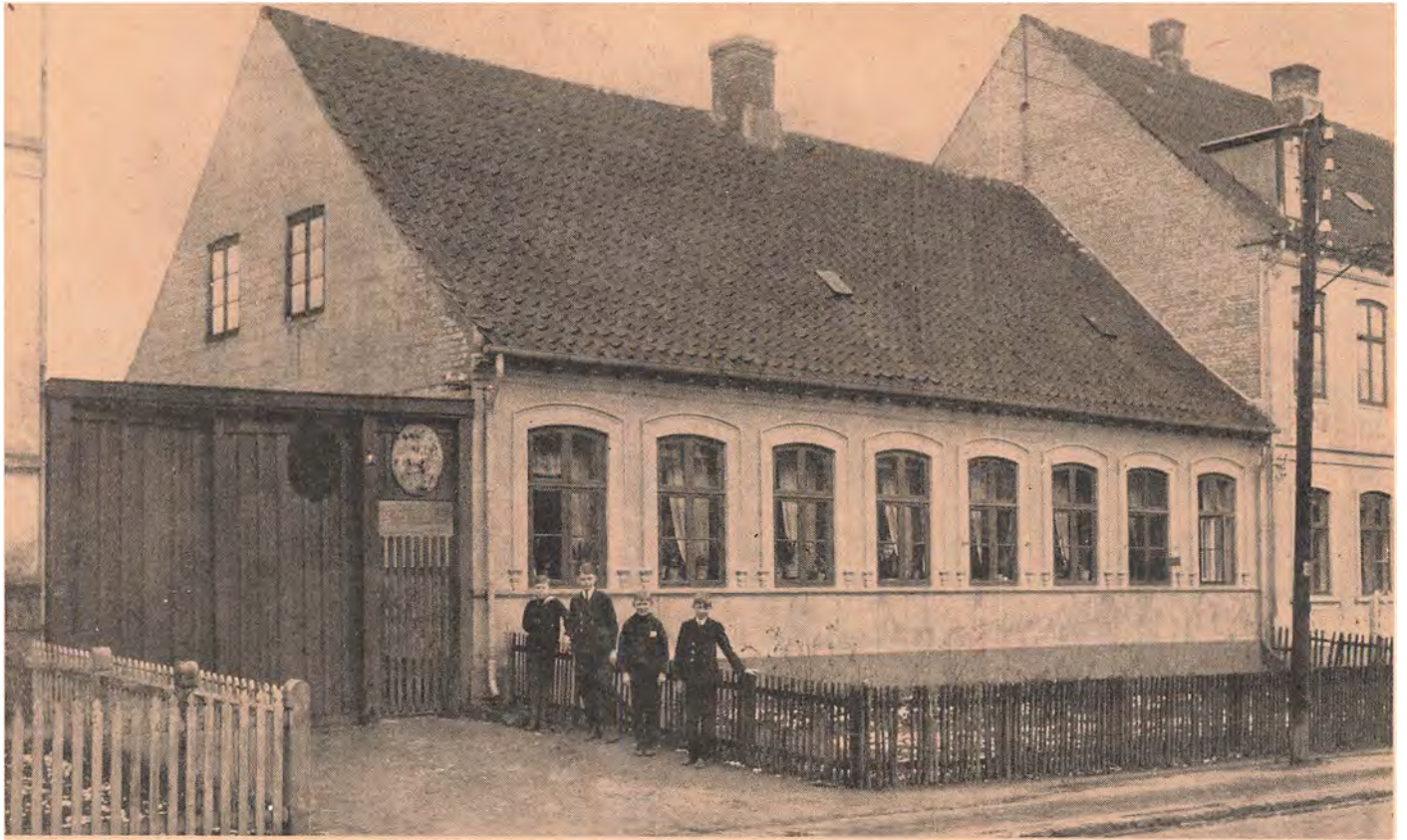
H. B. Thorsen som Elev i 1. Realklasse 1883.

Sylow var selv Anfører for Holdet, blandt hvis Deltagere jeg mindes Postmester *Marckmann*, Kaptajnerne *Kalkau*⁸⁾ og *Palslev*⁸⁾ og Kasserer i Bikuben *Casper Boye*⁸⁾ Ikke-Soranere supplerede Holdet. Blandt disse var en Gang en veritabel Neger, der nok hed *Juges* og var Maskinassistent. Hans Tilsynekomst vakte enorm Sensation. Han var Bag-

⁶⁾ *Carl Emanuel Aagaard*, f. 7. Februar 1869, d. 17. Maj 1938. Sorøstudent 1888.

⁷⁾ *Ludvig Sylow*, f. 6. Oktober 1861, d. 20. Januar 1933. Udmeldt 4. Realklasse 1878. Postkontrollør. I mange Aar Fører for K. B.s Cricket-Kamphold. Danmarks bedste Cricket-spiller gennem en Aarrække. Soranerbladet 18. Aarg. Nr. 3, S. 19.

⁸⁾ *Axel Harald Hilarius Kalkau*, f. 21. Oktober 1852, d. som Oberstløjtnant 26. April 1917. Sorø Student 1871. — Kaptajn *Valdemar Palslev* (Navneforandring fra Petersen), f. 27. November 1861, d. 4. April 1941. Æresmedlem af Soransk Samfund. Soranerbladet 26. Aarg. Nr. 4, S. 29. — *Casper Johannes Rahr Boye*, f. 13. August 1858, d. 12. Februar 1925. — Den omtalte Postmester *Markmann* er ikke Soraner.

Det nu nedrevne Flors Hus i Priorgåde. Ved Stakittet ses nogle af Frøkerne Flors smaa soranske Pensionærer. Hvem er de?

stopper, men var saa uheldig at faa en haard Bold i Skridtet, idet han greb forkert af den.

Udstødende et øredøvende Negerhyl sprang han højt i Vejret, hvorefter han sank sammen, maatte bæres bort og gik ud af Spillet. Han kom dog heldigvis snart til Hægterne igen.

Fodbold kom netop til Sorø i de Aar, men Spilleregler kendte man ikke. Holdene var ubegrænset store, og man brugte baade Arme og Ben, Puf og Stød og Vælten ganske efter Behag, naar en kom i Vejen.

Derimod havde Eleverne en Keglebane, der stod til Raadighed om Sommeren mellem 12 og 2. Mange blev her under megen Morskab ganske fortrinlige Keglespillere, men det var ikke rart for den lille Borgerskoledreng at være Keglerejser, thi Keglerne røg omkring til alle Sider, saa han maatte søge Dækning udenfor Banen. Navnlig havde vi en æglformet lille Kugle. Den blev kastet i Luften, saa den først rørte Banen lige foran Forhjørnet. Faldt den rigtigt paa Spidsen, tog den enten Kongen eller Forhjørnet ud af Spillet, og Partiet var vundet. Det var et flot Kast, men det krævede megen Øvelse.

Utvivlsomt var Rektor *Blichert* en meget dygtig og kundskabsrig Skolemand, i hvis faste Hænder man med fuld Føje havde betroet Løsningen af den store og brydsomme Opgave, det erkendtes at være, at genrejse Sorø Akademi efter dets lange Forfaldsperiode.

Der stod Respekt om hans Navn, og den Myndighed og tilknappe Utilnærmelighed, som hans tætte Personlighed med den skarpt skaarne Næse i det kloge, rolige Ansigt bar Vidne om, gjorde, at vi Drengene helst holdt os paa passende Afstand, naar Rektor var i Farvandet.

Den aabne og umiddelbare Hjærtelighed, der tiltaler og fanger Drengene, og som straks vinder deres Tillid, Hengiven-

hed og Aabenhjertighed, den syntes Rektor helt at mangle. Men sikkert ingen, der har oplevet at have Rektor til Lærer, vil bestride, at han var en meget dygtig Lærer, der ejede Evnen til at lære fra sig og til at vække Interesse for et Fag rent bortset fra, at man kun meget nødig mødte daarligt forberedt i hans Timer. I godt Humør kunde Rektor spøge, ligesom en godt turneret Spøg ogsaa kunde finde Sangbund hos ham. (Fortsættes)

SORANERE AF DANSK ADEL PAA UDENLANDSKE UNIVERSITETER 1580—1670

Ved *T. Glahn*, Haderslev.

(Fortsat)

133. Krag, Erik (1620—72) t. Bramminge (B.) Sorø: 1631. Pauda: 1642.
134. —, Kjeld (1614—73) t. Trudsholm (B. 1. Udg.) Sorø: 1623. Oxf.: 1632. Angers: 1633. Padua: 1635.
135. —, Otto (1611—66) t. Voldbjerg (B. og Ligpr.) Sorø: 1623. Angers: 1630. Oxf.: 1632. Basel: 1633. Padua: Okt. 1633. Groningen: 1636.
136. Krum, Oluf (død 1608) (A. 03/300) Sorø: 1586. Rost.: 1589.
137. Kruse, Jørgen Enevoldsen (død 1668) Landsdommer (B. 1. Udg.) Sorø: 1606. Basel: 1615. Orleans: 1619.
138. —, Mogens (ca. 1628—77) t. Spøttrup (B.) Sorø: 1644. Leyden: 1646. Orleans: Jan. 1647. Padua: Dec. 1647.
139. —, Niels (1628—92) t. Engelstofte. (A. 00/247) Sorø: 1642. (43?) og 1646. Orleans: 1650.
140. —, Otto (1599—1628) t. Hjermislevgaard (A. 00/255) Sorø: 1606. Basel: 1615. Orleans: 1619.
141. —, Thomas (død 1613) t. Tulsted (A. 00/245) Sorø: 1599. Angers: 1604. Padua: 1608.
142. —, Tyge Ottesen (1622—50) t. Balle (A. 00/250) Sorø: 1637. Leyden: 1642.

143. —, Tyge Tygesen (1629—49) t. Stenalt. A. 00/256 og Ligpr.) Sorø: 1642. Leyden: 1646. Orleans: Jan. 1647. Padua: Dec. 1647.
144. v. d. Kula, Benedict (død mellem 1684—92) t. Løigtved. (A. 01/218) Sorø: 1662. Heidelb.: 1662.
145. Lange, Anders (død c. 1659) t. Vennergaard (A. 02/224) Sorø: 1639. m. Utrecht: 1649.
146. —, Christen Henriksen (død 1677) t. Dejbjerglund (A. 02/223) Sorø: 1639(?) Utrecht: 1649.
147. —, Frederik (lever 1640) t. Fritsø (A. 01/265) Sorø: 1622 Groningen: 1628. Leyden: 1632.
148. —, Hans Christensen (død ca. 1649) t. Lunderup (A. 02/222) Sorø: 1587. Zerbst: 1595. Leyden: 1601.
149. —, Hans Gundersen (død 1648) t. Fritsø (A. 01/265) Sorø: 1617. Groningen: 1628.
150. —, Iver (død før 1649) t. Bramminge (A. 02/223) Sorø: 1601. Wittenb. 1608 16).
151. —, Jens (lever 1655) t. Bramminge (A. 02/223) Sorø Sk.: ca. 1630 17) Maaske Leyden: 1643.
152. —, Jørgen (lever 1662) t. Kjærgaard (A. 01/264) Sorø: 1632. Padua: 1643. Siena: 1644.
153. —, Kjeld (ca. 1620—58) Oberst (B. 1. Udg.) Sorø: 1632. Padua: 1643. Siena: 1644.
154. —, Niels (død 1652) t. Fritsø (B. 1. Udg.) Sorø: 1622. Leyden: 1632.
155. Laxmand, Gabriel (1611—42) t. Frøslev (A. 02/231 og Ligpr.) Sorø: 1622. Padua: 1634.
156. Lindenow, Christian (lever 1667) t. Østergaard (A. 02/284) Sorø: 1645. Orleans: 1649.
157. —, Christoffer (1639—97) Amtmand (A. 02/282) Sorø: 1655. Strsb.: 1657.
158. —, Godske (død i England) t. Ørtofte (A. 02/290) Sorø: 1591. Helmst.: 1600. Francker: 1601. Padua. 1606—07. Siena: 1607.
159. —, Hartvig (lever 1634) Kaptajn (A. 02/290) Sorø: 1596. Wittenb.: 1604. 18) Orleans: 1608.
160. —, Henrik (1614—53) t. Gavnbø (A. 02/280 og Ligpr.) Sorø: 1634. Leyden: 1636.
161. —, Holger (1579—1634) t. Gaunø (A. 02/284) Sorø: 1587. Lpz 1594.
162. —, Jacob (1617—72) t. Hundslund (A. 02/281) Sorø: 1634. Leyden. 1636. Padua: 1642.
163. —, Laurits (ca. 1650—90) t. Oregaard (B. 1. Udg.) Sorø: 1655. Strsb. 1657.
164. —, Otto Henriksen (død ung) (A. 02/282) Sorø: 1655. Strsb.: 1657.
165. —, Otto Ottesen (1629—97) t. Borreby (A. 02/283) Sorø: 1645. Orleans: 1649. Siena: 1650. Padua: 1651.
166. Lunge, Jørgen (1577—1619) Rigsmarsk (B.) Sorø: 1587. Genf: 1594. Orleans: 1595. Siena: Maj 1597. Padua: Juni 1597.
167. —, Ove Jørgensen (1613—37) (A. 91/159 og Ligpr.) Sorø: 1624. Angers: 1634. Siena: 1635. Padua: 1636 (død der).
168. Lycke, Georg (død 1633) t. Rugaard (A. 03/279) Sorø: 1603. Lpz.: 1606.
169. —, Ivar (død 1648) t. Buderupholm (A. 03/269) Sorø: 1587. Helmst.: 1594. Rost.: Juni 1603. Jena: Aug. 1603. Wittenb. 22. Aug. 1603.
170. —, Valdemar (død 1657) t. Grinderslev Kloster (A. 03/277) Sorø: 1630. Leyden: 1634.
171. Macchabæus, Claus (død efter 1642) Landsdommer (A. 03/307) Sorø: 1586. Zerbst: 1593. Leyden: 1598.
172. —, Johan (død efter 1618) Kannik i Lund (A. 03/307) Sorø: 1586. Zerbst: 1593. Leyden: 1598.
173. Markdanner, Caspar (1625—51) (A. 03/317) Sorø: 1636 og 41. Utrecht: 1650.
174. —, Henrik (1629—74) t. Rønninge Søgaard (A. 03/317) Sorø. 1641 og 46. Utr.: 1650. Orleans: 1653. Padua: 1655.
175. Marschalck, Jürgen (1626—96) t. Kranenburg (Ehrenron Müllers Forfatterlev.) Sorø: 1640. Wittenb.: 1656.
176. Marsvin, Mogens (død 1676) (A. 04/279) Sorø: 1657. Heidelb.: 1660.
177. —, Peder (1578—1614) t. Hollufgaard (A. 04/279) Sorø: 1587. Padua: Nov. 1603. Siena: Dec. 1603.
178. Mule, Hans (1605—69) Assessor i Højesteret (A. 04/329) Sorø: ca. 1624 19). Oxf.: 1629. Leyden: 1631 og 1636. Padua. 1643. Siena: 1644.
179. —, Jens (1564—1633) Dr. med. i Odense. (B. 1. Udg.) Sorø: 1575 flg. 20). Heidelb.: 1593. Padua: 1595. Siena: 1596. Basel: 1597. Orleans: 1601.
180. Oldeland, Hans (1628—92) t. Uggerlevgaard (A. 07/327) Sorø: 1641 og 46. Utrecht: 1649. Orleans: 1653.
181. Orningh, Severinus (død 1654—58) t. Eget (A. 07/333) Sorø: 1647. Siena. 1652. Padua: 1653.
183. —, Niels (1620—74) t. Eskildstrup (A. 07/358) Sorø: 1635. Leyden: 1639. Orleans: 1641.
184. —, Verner (1580—1643) t. Lynderup (A. 07/355) Sorø: 1587. Jena: 1600 21).
185. Pors, Erik (død 1636) t. Øllingsø (A. 09/359) Sorø: 1616. Wittenb. 1622. 22) Tübingen. 1624. Padua: Juni 1926. Siena: Juli 1626.
186. —, Otto Clausen (f. 1610) (A. 09/359) Sorø: 1625. Francker: Juni 1632. Leyden: Juli 1632.
187. —, Rudbeck t. Skovsgaard (A. 09/359) Sorø: 1616. Leyden: 1624.
188. Prip, Iver (død 1644) t. Søgaard (A. 09/374) Sorø: 1612. Rost. 1617.
189. Quitzow, Erik Eilersen (1606—47) t. Lykkesholm (A. 10/335) Sorø: 1624. Leyden: 1626. Padua: 1628.
190. —, Erik Frederiksen (1616—78) t. Sandager (A. 10/334) Sorø: 1631. Leyden: 1634.
191. —, Henning (1613—72) Officer (B.) Sorø: 1624 & 30? 23) Leyden: 1634.
192. Ramel, Hans (1641—1711) t. Maltesholm (A. Stamtvl. XI, 1 S. 111) Sorø: 1659. Heidelb. 1661.
193. —, Ove (1637—85) t. Bækkeskov (B.) Sorø: 1653. Orleans: 1659.
194. Rantow, Christian (1614—63) Overstatholder (B. og Ligpr.) Sorø: 1627. Orleans: 1632.
195. —, Christoffer (1623—96) t. Schmoel (A. Stamtvl. XII, 2 S. 148) Sorø: 1642. Padua: 1651.
196. —, Frantz (ca. 1620—76) t. Estvadgaard (sstds. S. 60) Sorø: 1633. Leyden: 1639. Orleans: 1640. Siena: 1642. Padua: 1643.
197. —, Henrik (formodentl. 1630—87) t. Rosenvold (sstds. S. 51) Sorø: 1653. Heidelb.: 1661.
198. —, Joachim (1627—1701) t. Johannesdorff (sstds. S. 71) Rost. 1643. Sorø: 1646.
199. —, Johan (f. ca. 1615) paa Rolfshagen (sstds. S. 169) Sorø: 1631 24). Angers: 1633 ? 25). Königsb.: 1634.
200. —, Knud (1640—60) (sstds. S. 51) Sorø: 1655. Strsb.: 1656.
201. Reedtz, Frederik (1586—1659) Rigsraad (B.) Sorø: 1590. Orleans: Juni-Aug. 1603. Basel: 1603.
202. —, Jørgen (død 1682) Amtmand (B. 1. Udg.) Sorø: 1636 & 40. Padua: 1644 & Febr. 1646. Orleans: Marts 1646.
203. —, Peder (1614—74) Kansler (B.) Sorø: 1635. Groningen: Dec. 1635. Oxf. 1636. Siena: 1639. Padua: 1640.
204. —, Steen (død 1682) t. Hørbygaard (A. 94/318) Sorø: 1635. Groningen: Dec. 1635. Oxf.: 1636. Siena: 1639. Padua: 1640.
205. Reventlow, Conrad (1644—1708) Storkansler (B.) Sorø: 16.. 26). Orleans: 1662.
206. Rodsteen, Erik (1627—87) t. Lerbæk (A. 11/395) Sorø: 1642 & 46. Leyden: 1652.
207. —, Jakob (død 1659) Kancellisekretær (A. 11/396) Sorø: 1646. Leyden: 1648. Orleans: 1651.
208. —, Marquard Knudsen (død 1671) t. Lengsholm (A. 11/396) Sorø: 1646. Leyden: 1650. Orleans: 1651.
209. —, Marquard Pallesen (1619—70) t. Lundsgaard (A. 11/392 og Ligpr.) Sorø: 1637. Francker: 1639. Leyden: 1640. Orleans: 1643.
210. Rosenkrantz, Christian (1614—48) t. Langtind (A. 10/430) Sorø: 1633. Leyden: 1637. Padua: 1642.
211. —, Erik (1612—81) Gehejmerraad (B. og Ligpr.) Sorø: 1624. Oxf.: 1629. Leyden: 1631.
212. —, Jakob Gundersen (død 1668) Ehrenron-Müller Forfatterlex.) Sorø: 1654. Francker: 1655.
213. —, Jens (1640—95) Etatsraad (B. 1. Udg.) Sorø: 1657. Padua: 1660. Siena: 1661.
214. —, Jørgen Gundersen (1634—57) t. Vindinge (A. 10/398) Sorø: 1652. Orleans: 1656.
215. —, Jørgen Holgersen (1607—75) Hovmester paa Sorø. (B.) Sorø: 1624. Oxf.: 1628. Orleans: 1632.
216. —, Jørgen Pallesen (1637—60) t. Krenkerup (A. 10/431 og Ligpr.) Sorø: 1653. Yeyden: 1655. Oxf. 1656. Padua: 1659.

217. —, Korfitz (1628—53) t. Flenstoft (A. 10/430) Sorø: 1641& 44. Leyden: 1648. Orleans: 1650.
218. —, Oluf (død 1612) Kancellisekretær (A. 10/432) Sorø: 1598. Wittenb.: 1604.
219. —, Otte (død 1639) (A. 10/405) Sorø: 1624 (el. 30) Leyden: 1634.
220. —, Ove (lever 1676) t. Raakilde (A. 10/423) Sorø: 1638 27). Königsberg: 1640.
221. —, Palle (1587—1642) t. Krænkerup (A. 10/430 og Ligpr.) Sorø: 1598. Wittenb.: 1604.
222. Rostrup, Gunde t. Starupgaard (A. 12/419) Sorø: 1594. Wittenb.: 1600. Basel: 1603. Orleans: Juni-Aug. 1603.
223. —, Jørgen (død ung) af Sjelleskovgaard (A. 12/418) Sorø: 1594. Wittenb.: 1600. Basel: 1603. Orleans: Juni-Aug. 1603. Leyden: 1619.(?)
224. Rud, Corfitz (1573—1630) t. Sandholt (B. og Ligpr.) Rostock: 1582. Sorø: 1586. Padua: 1592. Siena: 1593. Orleans: 1597.
225. (Seebled), Jørgen Ottesen (død 1660) Præst (A. 14/449) Sorø: 1637 28). Leyden: 1643.
226. —, Knud Rickertsen (1595—1621) Rektor (A. 14/449) Sorø: 1605 29). Wittenberg: 1613.
227. Seefeldt, Jacob (lever 1661) t. Randrup (A. 14/459) Sorø: 1616. Rost. 1618. Wittenb.: 17.4.1619 29a). Lpz.: 23.4. 1619. Leyden: 1623.
228. —, Oluf (faldt i den tyske Krig) (A. 14/460) Sorø: 1616. Rost. 1618. Wittenb.: 17.4.1619 29a). Lpz.: 23.4.1619. Leyden: 1623.
229. —, Ulrik (død 1692) (A. 14/460) Sorø: 1653. Heidelb.: 1658.
230. Sehested, Aksel (død 1676) t. Stovgaard (A. 11/450) Sorø: 1645. Orleans: 1648. Padua: 1650.
231. —, Claus (f. efter 1640) t. Rydhave (A. 11/454) Sorø: 1659. Heidelb.: 1661.
232. —, Hannibal (1609—66) Statholder (B.) Sorø: 1626. Oxf.: 1629.
233. Skeel, Albret (1635—67) t. Katholm (A. 01/422) Sorø: 1652. Tübingen: 1654. Heidelb.: 1655. Padua: 1657.
234. —, Christen (død 1670) t. Hammelse (A. 01/424) Sorø: 1626. Angers: 1630. Oxf.: 1632 30). Basel: 1633. Padua: Okt. 1633.
235. —, Hans (1617—38) t. Hammelse (A. 01/425 og Ligpr.) Sorø: 1636. Oxf. 1637.
236. —, Jørgen (1634—96) t. Broholm (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1652. Tübingen: 1654. Heidelb.: 1655. Padua: 1657.
237. —, Knud (1616—38) t. Hammelse (A. 01/425 og Ligpr.) Sorø: 1633. Oxf. 1637.
238. —, Otto Christensen (1633—95) t. Valø (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1649. Tübingen: 1652. Padua: 1656. Orleans: 1657.
239. —, Otto Ottesen (1636—96) t. Birkelse (B. 1. Udg.) Sorø: 1652. Tübingen: 1654. Heidelb.: 1655. Padua: 1657.
240. Skinkel, Morten (1628—91) Geheimeraad (B.) Sorø: 1645 & 47. Orleans: 1654.
241. —, Niels (1597—1641) t. Søholm (Soronerbl. 24. Aarg. S. 28) Sorø: 1606. Tübingen: 1613. Angers: 1615.
242. —, Poul (f. 1596) t. Østrupgaard sstds.) Sorø: 1606. Tübingen: 1613. Angers: 1615.
243. Sparre, Christian (1625—58) t. Sparresholm (A. 17/510) Sorø: 1642. Leyden: 1647. Orleans: 1648. Padua: 1650.
244. —, Claus (1618—efter 1657) t. Vibygaard (A. 17/506) Sorø: 1636. Orleans: 1642. (Fortsættes).

VAR VORE LÆRERE GAMLE OG AFFÆLDIGE?

Af Kontorchef L. Wagner (S. '91).

Til Thorsens fornøjelige Artikelrække »Lidt fra min Skoletid« vil jeg gerne have Lov til at knytte et Par Bemærkninger.

De smukke og sympatiske Ord om vore Lærere kan jeg med Glæde tiltræde, dog maa jeg gøre Indsigelse mod, at Lærerne skulde kunne benævnes som gamle og affældige. Ligesom Thorsen ved sin Indtræden i Skolen i 1882, saa jeg dem ogsaa ved min Indtræden i 1885 med mine Barneøjne som en Samling gamle Gubber, — i mine Tanker karakteriserede jeg nogle af dem som mosgroede og mølædte. Men

mit Syn paa dem forandredes grundigt, da jeg fik med dem at gøre personligt. Naar imidlertid en lille Dreng kunde finde Lærerne ældgamle, mon det saa ikke for en stor Del skyldtes, at de var saa beskæggede, flere af dem graasprængte? Saavidt jeg erindrer, var kun Rektor og *Matthiessen* glatbarberede.

Hvilke var da de paagældende Lærere, og hvor gamle var de i 1882? (»Kunstlærerne« har jeg ikke medtaget.)

Rektor *Blichert* 54 Aar,

Overlærerne: *Bang* 73 Aar, *Moth* 62, *Ibsen* 48, *Rosing* 52, Adjunkterne: *Kiellerup* 60 Aar, *Hoff* 42, *Wørmer* 48, *Michelsen* 38, *Thaarup* 46, *Lunddahl* 48, *Lauritzen* 27, *Zoffmann* 27, *Boesen* 32, *Petersen* 36.

Jeg skal gerne indrømme, at Overlærer *Bang* med sine 73 Aar maa kaldes gammel, men var han affældig? Han levede henved 16 Aar efter sin Afsked i 1883 og blev næsten 90 Aar. — I 1884 tog *Moth* sin Afsked, *Kiellerup* og *Hoff* rykkede op som Overlærere efter dem, og som nye Adjunkter ansattes *Matthiessen* og (*Hoff*-) *Hansen*, der ved min Indtræden i Skolen begge var 30 Aar. — Lærerstandens Gennemsnitsalder i 1885 var saaledes ca. 43½ Aar.

Efter Datidens Forhold havde Akademiet i Midten af Firserne i det Store og Hele en udmærket Lærerstand, enkelte endog fremragende. Nutidens Pædagoger vil vel næppe anerkende dem, men Faktum er, at de allerfleste Soranere fra den Tid senere har udfyldt deres Plads her i Livet og ikke hørt til de ringeste.

Med »Myschmidt« og »Mysproget« kom jeg i sin Tid til at beskæftige mig i Anledning af en Artikel, jeg skrev i Soraner-Bladet, 7. Aargang Nr. 12 (Marts 1923) om »Den store Skabsundersøgelse«. Jeg skrev dengang: »J. A. M. Schmidt gik ud af 3. R. i 1885, senere vistnok Sagfører i Odense. Navnet Myschmidt havde han efter sin Opfindelse af Mysproget. Dette bestod i, at man satte »my« foran eller — efter visse Regler — »hy« bagefter første Stavelse i et Ord. *Schmidt* og hans Samtidige havde stor Færdighed i at tale dette Sprog. Paa dette blev f. Ex. *Matthiessen* til »Mahy«, hvilket snart gled over til »Mahyk«, senere til »Mahøk« for endelig at sammendrages til »Møk«.« — Oplysningerne om Mysproget havde jeg væsentligst fra Lektor *Matthiessen*, da Sproget laa i sine sidste Krampetrækninger, dengang jeg kom til Sorø.

Om Myschmidt kan jeg nu yderligere oplyse: Hans fulde Navn er *Jørgen August Mathias Schmidt*. Han er født 29. November 1867 som Søn af Politibetjent *Jørgen August Schmidt* og Hustru *Ernestine Marie f. Bille*, indkom i Skolen 15. August 1880 og udgik af 3. Realklasse Juli 1885. Ifølge »Juridisk Stat« blev han Januar 1894 Examinatus juris, 12. August 1898 Sagfører i Skive og December 1899 i Skanderborg. I 1913 udvandrede han til Canada, hvorfra han i 1923 rejste til Chicago. Han blev i 1897 gift med *Sophie Augusta Hansen*, død 1937, Datter af Tømrermester *Ole Hansen* og Hustru *Louise f. Kandelsdorf*.

REKTOR BOHNS TILTRÆDELSE

Sorø Amtstidende« meddelte Torsdag Aften den 6. Januar:

Sorø Akademis Skole begyndte i Morges Undervisningen efter Juleferien. Efter at man som sædvanlig efter en længere Ferie havde sunget Grundtvigs Morgensalme »Morgenhanen atter gol«, traadte den afgaaede konstituerede Rektor, Dr. phil. *P. Helms*, frem og udtalte:

Rektor Bohn! For 4½ Aar siden havde jeg Lejlighed til at holde en Afskedstale for Dem. Da De den Gang rejste til Rungsted, afsluttede De her en 19-aarig Virksomhed paa

Sorø Akademi, et langt Tidsrum, lige saa mange Aar, som vore ældste Elever er, et Tidsrum, der bandt Dem med stærke Baand til Sorø, Baand, der nu, ligesom hos Deres Forgænger, Rektor *West*, har draget Dem tilbage til Sorø Akademi. Idet jeg paa Skolens Vegne byder Dem hjertelig velkommen, haaber jeg, Deres Gerning her vil blive til Gavn og Glæde, saavel for Dem selv som for vor gamle Skole.

Dr. *Helms* sluttede med en Tak baade til Kolleger og til alle Eleverne.

Derefter udtalte Rektor *Bohn*: Tak, Dr. *Helms*, for den smukke og hjertelige Velkomst. Jeg er glad for at komme til et Sted, hvis gode Medarbejderkreds jeg kender fra tidligere Tid. Til Jer Drengene vil jeg gerne sige et Par Ord: Naar man bliver Rektor ved en ny Skole, som dog i dette Tilfælde er en gammel Skole for mig, er man besjælet af mange Følelser. To Ting træder dog tydeligst frem, nemlig en dyb Glæde og en stærk Ansvarsfølelse. Naar jeg siger, jeg er glad ved at komme her, skal det ikke forstaaes saaledes, at jeg er glad ved at forlade Rungsted, det var med et vist Vemod, jeg rejste, men det er mig en stor Glæde, naar jeg nu vender tilbage til Skolen her, som jeg har været inderligt knyttet til, og til Egnen, til den lille venlige By og til den smukke midtsjællandske Natur.

Jeg føler ogsaa det store Ansvar. Der stilles store Krav til en Kostskoleleder, baade under normale Forhold, og I vil alle forstaa, ikke mindst under de nuværende Forhold.

Vi maa alle, Lærere som Elever, værne om vor gamle Skole. Der er to Ting, der kræves af os alle, nemlig for det første Disciplin. I dette Ord ligger der kun, at alle viser en hurtig og velvillig Lydighed overfor Paabud, der gives af ens retmæssige Foresatte. Lydighed og Selvbeherskelse er en absolut Nødvendighed. Den anden Ting, der kræves af os, er Arbejde. Man maa gøre den fulde Indsats, lægge alle Kræfter i hver Dag, ja, hver Time. Det er en stor Lykke at have Arbejde. Alle Bestemmelser, der træffes her, har kun et Formaal, at gavne Jer. Forstaa at arbejde, mens I er her. I maa endvidere huske paa, at I har i Lærerne en Kreds af Venner, jeg sagde med Vilje ikke Kammerater. Naar en Lærer vil være Kammerat med sine Elever, mislykkes det som Regel, men de er Jeres gode, ældre Venner. Enhver Elev, der vil tale med en Lærer, bliver aldrig afvist, men modtaget med Glæde. Ingen Lærer er mere glad, end naar han ved fornuftig Samtale med sine Elever kan faa Lejlighed til at give dem gode Raad og Vejledning.

Maalet med vort Arbejde her skal være unge dygtige, sandhedskærlige Mænd og Kvinder. Jeg beder Gud, for uden hans Hjælp lykkes intet, holde sin Haand over Skolen, over dens Elever, Lærere og Funktionærer. Vi beder Gud velsigne Arbejdet, saa det maa lykkes og bære god Frugt.

Efter at man havde sunget Kingos Salme: »Nu rinder Solen op af Østerlide« meddelte Rektor, at Undervisningen i Dag sluttede efter 4. Time.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ansøgere om dette Stipendium, der kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1942 og 1943, skal indgives inden Udgangen af Februar 1944 til Sorøansk Samfunds fg. Formand, Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København K.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgerens økonomiske Forhold, Dimmissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbage-sendes ikke.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I de af Akademiet for de tekniske Videnskaber udgivne »Ingeniørvidenskabelige Skrifter« er af Overingeniør *H. Stevenius-Nielsen* (S. '20) udkommet to Afhandlinger: »Some Recent Developments in the Chemistry of the Manufacture of Sulphuric Acid« og »On the Modern Chemistry of the Manufacture of Superphosphate«.

Som Nr. 3 i Søfartens Biblioteks Række af søfartshistoriske Skrifter udkommer »Danske Søkorsts Stednavne«, samlet af Forfatteren *Kay Larsen* og redigeret og bearbejdet af *Louis E. Grandjean* (udm. II G. '14).

Nationalmuseets tidligere Direktør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (S. '88) er konstitueret som Direktør for Kunstindustri-museet.

Købmand *Vilhelm Carstens* (R. '76) har, meddeler »Flensborg Avis«, haft den Sorg at miste sin Hustru. Fru *Carstens*, der blev 76 Aar, var Datter af den hollandske Fabrikant og Tømmerhandler *Oppedijk* i Ijlst i Friesland. Købmand *Carstens* og Fruen, der i mange Aar boede i Oosterbek i Holland, havde i den senere Tid skiftet Bopæl flere Gange. Da *Carstens* og Hustru med en Del af deres Indbo for nylig ankom til Dieren, var Fru *Carstens*, der otte Maanedere forinden havde paadraget sig en Lungelidelse, saa afkræftet, at hun om Natten afgik ved Døden. Hendes Mand var ogsaa syg, han kunde ikke overvære Begravelsen.

Om *Vilhelm Carstens* se forøvrigt *Soranerbladet* 28. Aarg. Nr. 6, S. 46.

Den 5. Januar var det 150 Aar siden, at *Hector Frederik Janson Estrup* fødtes som Søn af Rektoren for Randers latinske Skole, Magister *Peder Estrup*. *H. F. J. Estrup* udnævntes i 1822 til Lektor i Historie, Geografi og Statistik ved det genoprettede Sorø Akademi. I 1830 konstitueredes han som Director og fik i 1831 den endelige Udnævnelse. I 1837 tog han sin Afsked og trak sig tilbage til Godset *Kongsdal*, som han ejede.

Fru Rektor *West* forlod Sorø den 17. December for at tage Ophold i København.

Hans Ellekilde (S. '08) har paa Gads Forlag udsendt et illustreret Værk »Vor danske Jul gennem Tiderne«.

Sekretariatet for dansk Kulturhistorie har hos Gyldendal udgivet »Kultur minder«, redigeret af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20).

Landsretssagfører *Erik Pontoppidan* (S. '12) fylder 50 Aar den 31. Januar.

Ringsted Byraad har i sit sidste Møde givet en af de nye Veje paa Klostermarken Navn efter Ringstedes Æresborger, Professor *Vilhelm Andersen*.

Kontreadmiral *Axel Vilhelm Scheel*, K. af Dbg., Dbmd. pp. (Søn af Godsforvalter paa Merløsegaard *Jac. Georg S.* og Hustru *Dorthea Sophia Henriette*, f. *Frederiksen*) fyldte 15. Jan. 1944 80 Aar.

Han var Elev paa Sorø Akademis Skole fra Aug. 1875 til Maj 1879, da han udmeldtes og kom paa Søofficersskolen. (Se *Soranerbl.* XIX 2, S. 16.)

Grosserer *E. Lisborg* (S. '12) er valgt til Formand i Dansk Frøhandlerforening. *Lisborg* fyldte 50 Aar den 21. December f. A.

*

Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) er blandt Ansøgerne til Embedet som Sognepræst ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn.

*

Kunstmuseet i Sorø faar stadig Gaver, saaledes at det sikkert ikke vil vare længe, inden man foretager en 2. Ophængning. Bl. a. har man faaet 4 nye Dalsgaard-Billeder, 1 Abildgaard, 2 Øbro og nogle Skulpturer.

*

Ingeniør *Albert Brandt* (R. '01), Odense, fyldte 60 Aar den 17. December.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Anne-Lise Kjølbye*, Datter af Direktør *E. Th. Kjølbye*, Kbhvn., og stud. juris. *Flemming Lerche* (S. '37).

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Kirsten Petersen*, Datter af afd. Overtoldinspektør *L. C. Petersen*, og Toldmedhjælper, stud. juris. *Werner Nistrup Madsen* (S. '38).

*

Forlovelse er indgaaet mellem eksam. Husholdningslærerinde, Frøken *Edel Hansen*, Datter af Gaardæjer *A. Hansen*, Søndregaard, Nylars, og Grosserer *Finn de Padua Pohl* (S. '34), Sorø.

*

Cand. juris *Leivur Lützen* (S. '29) har faaet Beskikkelse som Underretssagfører i København.

*

Tandlæge *Finn Thorsen* (S. '32) er af Sundhedsstyrelsen blevet meddelt Bevis for, at han er berettiget til at betegne sig som Tandlæge og til at udøve selvstændig Virksomhed som saadan.

*

Sorø Store Ladegaard, der ejes af Godsejer *Eric Steenberg* (U. '30), har atter været hærget af Brand, idet en stor Lade er nedbrændt. Ved Branden brændte Avlen fra 320 Tdr. Land.

*

Forfatteren, Byretsfuldmægtig *Tage Hebo* (S. '08) har mistet sin Hustru Fru Pus Hebo, født Møller, der døde den 7. Januar.

*

Af en Kronik om Privatastronomer i Berlingske Tidende for den 30. December f. A., skrevet af Harald Landt Momberg, skal vi tillade os at citere:

En Særstilling blandt Privatastronomer indtager Proprietær *H. Q. Rasmusen*, Værsløvgaard i Nærheden af Kalundborg. Han er hverken bevæbnet med Kikkerter eller Spektroskop, men med en elektrisk Regnemaskine, men en saadan er ogsaa et vigtigt Instrument for den astronomiske Forskning. Proprietæren er en matematisk Begavelse af Rang, og hans Beregninger staar paa Højde med Fagastronomernes. Han tumler bl. a. med et Problem, som Astronomerne med Iver søger at løse, nemlig det saakaldte tre Legemers Problem. Der kræves hertil 17 matematiske Ligninger, hvoraf kun de 13 er kendt.

Proprietær *Hans Qvade Rasmusen* tog i 1928 Realeksamen i Sorø.

*

Bankbogholder i Handels- og Industribanken i Slagelse *Ernst Johannes Vilhelm Andersen* (R. '08) er indlagt paa Rigshospitalet for Operation.

*

Gennem Dansk slægtshistorisk Bureau v. *Otto Vilh. Sommer* har Civilingeniør *C. V. Ulf Jensen* (S. '37) faaet Bevilling paa Slægtsnavnet *Jarulf*.

*

Aar bog for Historisk Samfund for Sorø Amt er udkommet. Den indeholder bl. a. en Artikel af cand. mag. *Gunnar Knudsen* (S. '05) om »Navnet Slagelse«.

*

Vejviseren er gaaet ind i den 175. Aargang. I mange Aar var Læge *Ove Holger Krak* (S. '81) Udgiver. Han døde den 17. April 1923.

*

Den 3. Januar kunde Pastor *Knud Alsinger* og Hustru, Sorø, fejre Sølvbryllup.

*

Redaktør *Henrik Reckendorff* (S. '20) viedes den 27. December paa Helsingør Raadhus til Frøken *Karen Kühl*.

*

Steen Gregers (S. '42) debuterede den 3. Januar paa Nygatedeatret i København som den forelskede Godsejersøn i *John Drinkwaters* Lystspil »Tre finder en Kro«.

*

I Direktionen for »Phoenix-Fonden«, der som bekendt yder Konfirmationshjælp til fattige soranske Konfirmander, har Sorø Akademis Rektor bl. a. Sæde. Rektor *P. H. Bohn* har nu tiltraadt Fondens Ledelse.

Direktionen bestaar iøvrigt af følgende Soranere: Direktør *A. Ch. Louw* (Formand), Grosserer *R. E. Brincker* (Kasserer) og Ingeniør, cand. polyt. *Edu. Suhr* (Sekretær).

*

I Omtalen i Novemhernummeret i Fjor af de tre gamle Julekomedieplakater spurgtes der, hvem der skjulte sig under Pseudonymet *Jørgen Spillemand*, der den 21. December 1902 spillede *En Musikant* i »Jacob von Tyboe«. Det meddeles Soranerbladet, at det var nuværende Ingeniør ved Statsbanerne *Jørgen Hansen* (S. 06).

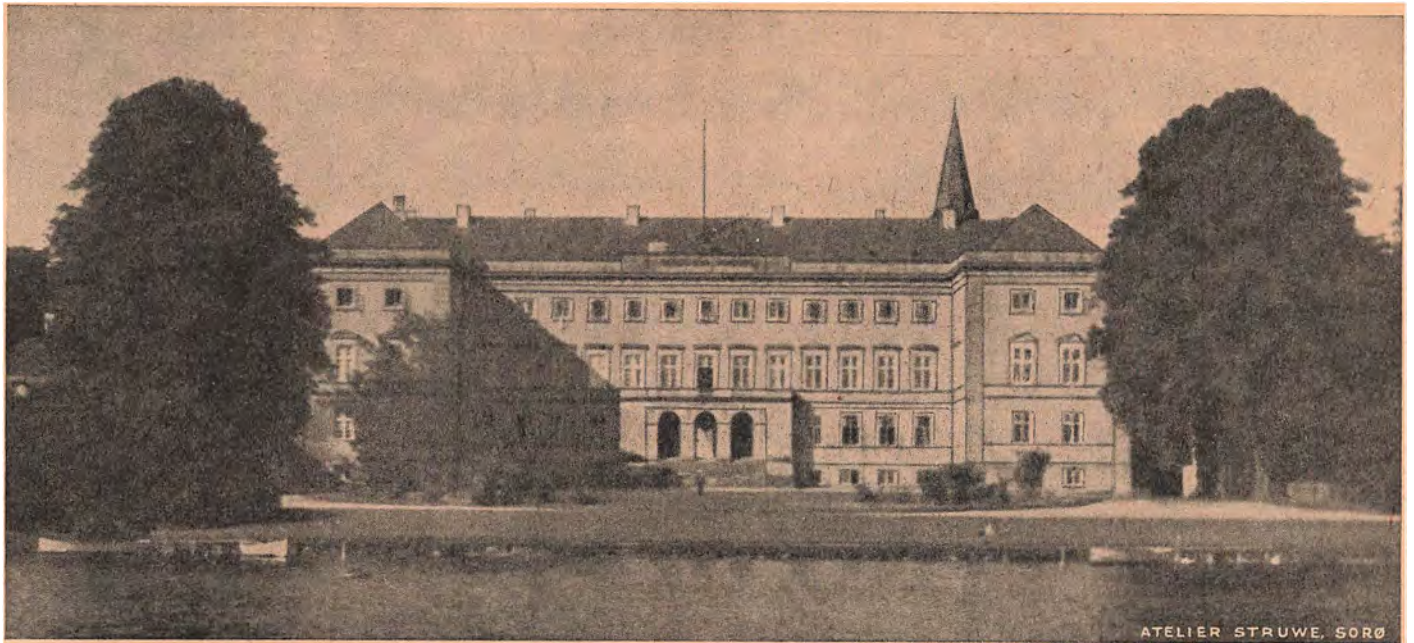
*

Klassebilledet fra 1882.

Lektor emer. ved Statsskolen i Randers *H. Chr. Gabrielsen* (S. '86) har oplyst, at den Kammerat, som *Carl Ottesen* ikke huskede, og som derfor paa Billedet i Soranerbladet for December f. A. S. 90 var mærket med et ? er: *Johannes Guldbrand Tornøe Erlandsen* (S. '86), senere Adjunkt ved Sorø Skole 1902, Lektor 1919 og Afsked 1930.

Det er rigtigt, at den lange Dreng i forreste Række, Nr. 3 fra højre er *Gilbert Hattensen*, som ikke var i nogen af 2. Klasserne og aabenbart er kommet med ved en Fejltagelse — naar det skulde være et Klassebillede!

Om G. H. kan iøvrigt oplyses, at han kom ind i Skolen i 1880 og forlod den i 1885 uden Eksamen, samt at han døde ganske ung for sin egen Haand — der siges: af Fortvivlelse over en Forlovelse med sin Barnekæreste fra Sorø-Tiden, som han fortrød men ikke kunde faa sig til at hæve.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 2

FEBRUAR 1944

LUDVIG HOLBERGS MEMOIRER

ved F. J. Billeskov Jansen.

Der kunde jo nok være den, ogsaa blandt Soranere, der med Undren vil spørge: hvorfor dog stadig omtale Holberg-Litteraturen i Soraner-Bladet?; thi den Kostskole med Adgang til Undervisningen for udenfor Alumnatet boende Børn, der fra Oktober 1822 er trivedes saa godt i Sorø, har, som alle ved, men som man stadig hykler at være uvidende om, jo intet som helst at gøre med den Lærestalt for »den ny Tids Dannelsen«, det eksklusive og derfor anakronistiske og saare kortlevende Adelsakademi 1747—94, hvis største og saa godt som eneste Donator *Ludvig Holberg* var. Hvor meget af hans Aand er nu et Særeje for Sorø? Pengeværdien af hans Donation er længst og usporligt opløst i det fælles Ejendomskompleks, en »Stiftelse med særlige Fonds«, kaldet Sorø Akademi, der foruden Gods og Gaarde, Skove og Kapitaler ogsaa ejer og driver Skolen ved Sorø Sø, og det levende, aktuelle Sorø har nu kun den højst udvændige Tilknytning til Holberg, at i en prægtig Sarkofag i Sorø Kirke hviler hans Støv, i Akademiets Bibliotek er en god Holberg-Samling med enkelte unica, i Akademihaven et anseeligt Monument af ret ny Dato og paa Skolens Hovedbygning et Par tvivlsomspundne Portrætter af den store Digter og Litterat. At kalde Alumner og Elever i Sorø Akademis Skole for »Holberg-Drenge« er lige saa naivtaabeligt som det var atter at klistre »Akademi« til Skolens gode Navn; men da Verden helst vil bedrages og derfor ogsaa bliver det til Gavns, vil man fra en vis soransk Side fremture i sin villedede Uvidenhed, til det uskyldige Barn fra »Kejserens nye Klæder« en Dag løfter sin Stemme ogsaa i Sorø med det Resultat, at

Bedrageriet med et kan ses af alle. Indtil da lever vi da videre paa »Traditionerne«, hvortil altsaa hører at skrive om Holberg i Soraner-Bladet efter den gamle Satirikers egen Formel: Min kiære Svigerfader! Jorden er flak som en Pandekage!

Naar denne Reservation er taget, er der ellers al mulig Grund til at gøre ogsaa dette Blads Læsere opmærksomme paa en af de to store og smukke Holberg-Bøger, som sidste Efteraar saa Lyset: *Ludvig Holbergs Memoirer*, kommenteret Udgave med samtidige Illustrationer ved *F. J. Billeskov Jansen*, udg. paa det Schönbergske Forlag 1943, trykt i Harald Jensens Bogtrykkeri, efter at til en Begyndelse Bogens Sats, Clicheer og Papir var blevet Flammernes Bytte i Vinteren 1943 ved Katastrofen i Knippelsbrogade, som bl. a. raserede Krohns Bogtrykkeri, hvor Arbejdet var færdigt og laa klar til Tryk, saaledes at det hele maatte gøres om. »Omgørelsen« kunde ikke være gjort bedre; der er blevet en prægtig Bog ud af den gamle anonyme Oversættelse til dansk fra 1745 af Holbergs trende Epistler ad virum perillustrem, besørget af den yngste danske Holbergforsker, Docent ved Universitetet, Dr. phil. *Billeskov Jansen*, der af Holbergarbejder allerede har leveret et to Binds Værk: *Holberg som Epigrammatiker og Essayist*, der udkom i 1938—39 paa Einar Munksgaards Forlag (1. Bind var Forf.s Doktordisputats), og ifjor hos Hagerup udsendte en ny, fortrinlig Udgave af Holbergs *Moraliske Tanker*, og som under Forberedelse paa samme Forlag har en ny Udgave af de fem Bind *Epistler* med nye Kommentarer.

»Memoirerne«, som der her er Tale om, er udstyret med en Rigdom af samtidige Billeder, Kort og Byplaner (hvoraf mange er sammenfoldede som Bilag mellem Bogens Blade), ved hvis Fremskaffelse det har været Udgiverens Ønske at lade Læseren se, som Holbergs egne Øjne saa det, de Mænd og Steder, hvorom vi hører ham, og hans ukendte Oversætter, fortælle i sin Tids Sprog; yderligere giver Kommentaren, som det kan anbefales at læse igennem før selve Teksten (hvilket ogsaa gælder Udgiverens Efterskrift!), en hel Holberg-Biografi med en Mængde samtidige Forfattere, Rejsebøgers og Rejseforerers Oplysninger om de Egne, Holberg besøgte og kom igennem, idet Kommentaren lægger særlig Vægt paa at oplyse alt om de Rejser og Udlands-Ophold, der er et af Epistlernes største Emner. Man maa heller ikke glemme at læse Forf.s Tekster paa Foden af Billeder og Planer, hvor der gives mange nyttige Oplysninger (desværre med en forbiholdt lille Skrift, der vel næppe generer unge, men desto mere gamle Øjne!) om forskelligt, saaledes paa Planen over København i 1748 (mellem S. 148 og 149), hentet fra *Thurahs Hafnia hodierna*, en Fortegnelse over Holbergs Boliger med Vejledning til at finde dem paa Kortet. Arbejdet med at tilvejebringe dette ypperlige Illustrationsmateriale maa ikke have været ringe; derved faar Bogen, som det er tilstræbt, en Mulighed for at »omgive Holbergs Erindringer med noget af Tidens Atmosfære«.

En følelig Mangel har denne prægtige Publikation, men desværre en væsentlig: der mangler helt de Sag-, Person- og Stedregistre, som der netop i et Værk som dette var saa haardt Brug for; man forstaar ikke, at Forlaget, som ved Udgivelsen har villet sætte sin 85-Aars Bestaaen et Minde (Holbergs Levnedsbreve, udgivet af Israel Levin, var den Bog, som *Karl Schønborg* i 1858 startede med) har kunnet nænne at spare paa dette Punkt. Derfor er det ikke helt nemt at orientere sig i Værket, naar man ikke har Holbergs Liv og Levned og dets Aarstal præsent; da soranske Læsere maaske vil spørge, om og hvor Holberg »siger noget« om Sorø Akademi, skal det oplyses, at det sker S. 216 f., nemlig i den Tilføjelse til de trede Levnedsbreve, som findes i den berømte Epistel 447, hvortil slutter sig Kommentarerne S. 302 f. n., men det er jo ikke mange Linier, der staar, og selve Holbergs Udtalelser er meget sammentrængte og dygtig uldne.

Ingen Ven af Holberg (og han har mange endnu, fler end man skulde tro og langt udenfor akademiske Kredse!) vil gaa kold forbi denne Bog. Den er en god Indledning til Kendskab og Kundskab, ja kan maaske ogsaa vække en sund Kritik hos nogle. Den er udgivet af en meget kyndig Haand, med stor Kærlighed til Emnet og fremtræder i en kostelig Skikkelse — en herlig Bog at læse, en festlig Bog at skue, og en dyr Bog at købe, men dens Ejer vil med Føje finde, at naar den først er kommet der, er den en Pryd for hans Bogsamling!

hgo.

SORANSK SAMFUNDS MUSEUMSVENNER

Ordinær Generalforsamling afholdtes Onsdag d. 19. Januar 1944. Til Dirigent valgtes cand. jur. *Svend Clausen*. Næstformanden Direktør *V. Thorlacius-Ussing* mindedes først i varme Ord Foreningens afdøde Formand Dommer *John Knox* samt de afdøde Medlemmer Sølvsmed *Just Andersen* og Overretssagfører *Vald. Frandsen*, Odense. Dernæst aflagdes Beretning: I Aarets Løb var for Foreningens Midler indkøbt to Malerier og en Tegning nemlig: *Chr. Dalsgaard: Æbletræ med ophængt Le*, 1850, *F. Petzholdt: Stranden ved Vemmetofte* og *C. Constantin Hansen: Tegning af Fru Marie Dalsgaard*.

Foreningen havde i Øjeblikket 62 Medlemmer. Beretningen godkendtes.

Kassereren Direktør *Alfr. V. Rasmusen* aflagde det reviderede Regnskab, der godkendtes.

Ved Valg til Bestyrelsen genvalgtes Maleren *Siegfred Neuhaus* og Direktør *Alfr. V. Rasmusen* samt nyvalgtes Arkitekt *H. Bojsen-Møller*. Endvidere godkendte Generalforsamlingen, at Bestyrelsen i Aarets Løb havde suppleret sig med Højesteretssagfører *Carl Ballhausen*. Revisorerne Toldkasserer *V. Bay* og cand. jur. *H. Møllerup* genvalgtes.

Under eventuelt meddelte Næstformanden, at Museets Fundats i den allernærmeste Fremtid kunde forventes konfirmeret. I Henhold til denne tilkom der Museumsvennerne at vælge et Medlem til Museets Bestyrelse, og han foreslog, at man dertil valgte Maleren *Siegfred Neuhaus*, hvilket enstemmigt vedtoges.

*

Umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdtes konstituerende Bestyrelsesmøde, paa hvilket Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* valgtes til Formand, Direktør *V. Thorlacius-Ussing* til Næstformand og Direktør *Alfred V. Rasmusen* til Kasserer.

*

Museet har forøvrigt allerede faaet saa mange Nyerhvervelser, at man har maattet aabne endnu et mindre Værelse og foretage en Nyophængning, som har været tilgængelig fra 6. Februar. Nyerhvervelserne er følgende:

N. A. Abildgaard (1743—1809). Mareridt. 1800. Tilh. *H. Drachmanns Legat. Christian Dalsgaard* (1824—1907): Fra Limfjorden. 1847. Gave fra Arvingerne efter Frøken Gerda Rump — Grusgrav med vindblæst Tjørnebusk. 1850. Gave fra Arvingerne efter Frøken Gerda Rump — Studie til Kunstmuseets Billede »En Kones højtidelige Kirkegang efter Barselfærd«. 1858. Gave fra Lektor *Julius Michelsen* og Hustru, f. *Dalsgaard* — Ringgive Kirke. 1872. Gave fra Lektor *Julius Michelsen* og Hustru, f. *Dalsgaard* — Løjtnant *Bjerring*. 1848. Blyant. Gave fra Assurandør *Just Schou jun. C. Constantin Hansen* (1804—80): Fru Marie Dalsgaard. Blyant. Gave fra Museets Venner. *C. A. Jensen* (1792—1870): Fru Anna Sabine Thomsen, f. *Gude* (1792—1837) ca. 1828. Tilh. Ny Carlsbergfondet. *Christine Swane* (f. 1876): Fiskerhavn med Baade ved Ebbe, Bretagne 1938. Gave fra Kunstnerinden. *Aage Øbro* (f. 1884): Fra *Pedersborg Mose*. 1916. Gave fra Kunstneren — Landskab ved Næsby Strand. 1923. Gave fra Kunstneren. *Jan Buhl* (f. 1919): Portræt af en Billedhugger, Halvfigur. Gave fra Kunstneren — Orfeus spiller for Dyrene. Relief. Gave fra Kunstneren. — Endelig har en Kreds af Læger blandt gamle Soranere bekostet Dr. med. *Gordon Norries* Buste, som tidligere af Kunstneren *Per Linnemann Schmidt* var skænket til Museet, støbt i Bronze.

KOMMISSIONENS FORSLAG TIL VEDTÆGTER FOR SORANSK SAMFUND

I Soranerbladets Nr. 3 Marts 1943 er der Side 22 o. f. trykt nogle af 13 Medlemmer stillede Forslag til Vedtægtsændringer for Soransk Samfund. Disse Forslag forelagdes af Læge A. Skovgaard paa Soransk Samfunds 74. ordinære Generalforsamling den 10. April 1943. Det vedtoges at henvise Forslagene til en Kommission, der kom til at bestaa af Direktør A. Ch. Louw, Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Læge A. Skovgaard og Højesteretssagfører Carl Ballhausen. Denne Kommission, som hvis Sekretær Landsretssagfører Jonas Bruun har fungeret, afgav den 25. Januar i Aar en omfangsrig Betænkning, der bl. a. indeholder det nedenfor anførte.

Ved Udarbejdelsen har følgende Materiale, der i Hovedsagen er fremskaffet af Direktør A. Ch. Louw, foreligget:

1. Det af Læge A. Skovgaard fremlagte Forslag til Vedtægtsændringer (Soraner-Bladet Nr. 3 for 1943.)
2. Det af Direktør Alfred V. Rasmusen udarbejdede Ændringsforslag til Vedtægternes § 10. (Soraner-Bladet Nr. 3 for 1943.)
3. Vedtægterne for 19 Skolesamfund. (Samlet af Direktør A. Ch. Louw og refereret af samme paa Generalforsamlingen den 10. April 1943, se Referat af denne.)
4. Udtalelse angaaende Valgmaaderne i samtlige Danmarks Idrætsforeninger. (Indhentet af Højesteretssagfører Carl Ballhausen.)
5. Haandbog for Foreningsledere.

Forslag til Vedtægter for Soransk Samfund:

§ 1.

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som Elev har været eller som Lærer eller Embedsmand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets Skole.

Undtagelsesvis kan Bestyrelsen optage Personer, der ikke opfylder disse Betingelser, naar særlige Forhold knytter dem til de soranske Stiftelser.

Bestyrelsen kan nægte en Person Optagelse eller udelukke et Medlem fra Medlemsskab. Spørgsmaalet skal dog forelægges næste Generalforsamling til Godkendelse. Bestyrelsen kan dog uden Generalforsamlingens Samtykke udelukke Medlemmer, der er i Kontingentrestance for mere end 2 Aar.

Bestyrelsen kan foreslaa, og Generalforsamlingen vedtage Udnævnelse af Æresmedlemmer.

§ 2.

Samfundets Formaal er at bevare og udvikle Sammenholdet mellem dets Medlemmer og at vække og vedligeholde Interessen ogsaa hos Almenheden for de soranske Stiftelser. Dette søges opnaaet ved:

- a) at afholde Sammenkomster, hvortil Bestyrelsen kan give Ikke-Medlemmer Adgang,
- b) at yde trængende Kammerater Støtte bl. a. gennem rentefri Laan eller Gaver af de dertil bestemte Fonds og
- c) at fremme Udgivelsen af trykte Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser og Sorø.

§ 3.

Medlemskontingentet er 10 Kr. aarlig; for Junior-Medlemmer mindst 4 Kr. aarlig i de første 8 Aar efter Afgangsaaret. Generalforsamlingen kan ændre Medlemskontingentets Størrelse.

Hvad der af et Medlem betaales udover det ordinære Kontingent tilfalder med Halvdelen Soransk Samfunds Understøttelsesfond; dog erhoder denne Fond som mindst 300 Kr. aarlig af Samfundet.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte Medlemmer for at yde Kontingent i et bestemt Tidsrum eller for bestandig.

§ 4.

Et Medlem, der som Kontingent til Samfundet indbetaler et Beløb af mindst 250 Kr., bliver livsvarigt Medlem af Samfundet. Halvdelen af dette Beløb tilfalder Soransk Samfunds Understøttelsesfond.

§ 5.

Ordentlig Generalforsamling afholdes inden Udgangen af hvert Aars April Maaned. Indkaldelse sker med mindst 14 Dages Varsel ved Bekendtgørelse i Berlingske Tidende. Meddelelse af Dagsorden sker i Samfundets Medlemsblad med samme Varsel. I Stedet for Meddelelse i Medlemsbladet kan træde Udsendelse af Brevkort til hvert enkelt Medlem.

Forslag fra Medlemmer maa for at blive behandlet paa den ordentlige Generalforsamling være indleveret skriftligt til Bestyrelsen inden den 15. Marts.

Alle Afstemninger sker ved personligt Fremmøde, jfr. dog §§ 9 og 10.

Hvor ikke andet er bestemt i Vedtægterne, afgøres alle Afstemninger ved simpel Majoritet.

§ 6.

Paa den ordentlige Generalforsamling skal behandles:

- a. Bestyrelsens Beretning om Virksomheden i det foreløbne Aar,
- b. Fremlæggelse til Godkendelse af det foregaaende Aars Regnskaber for Samfundet, Medlemsbladet og de under Samfundet hørende Fonds, alle i revideret Stand.
- c. Forelæggelse af Budget,
- d. Valg af Formand, jfr. § 11,
- e. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen,
- f. Valg af Revisor.

§ 7.

Overordentlig Generalforsamling, der indkaldes ved Bekendtgørelse og Meddelelse paa samme Maade som en ordentlig Generalforsamling, kan finde Sted efter Bestyrelsens eller en Generalforsamlings Beslutning eller efter skriftligt Forlangende af mindst 50 Medlemmer med Angivelse af de Emner, der ønskes behandlet. En Generalforsamling, der saaledes er begæret indkaldt, skal afholdes snarest muligt.

§ 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste Myndighed, ledes af en af denne valgt Dirigent. Dirigenten afgør alle Spørgsmaal vedrørende Generalforsamlingens Lovlighed, Sagernes Behandlingsmaade og Stemmeafgivningen, forsaavidt han ikke maatte finde Anledning til at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse af Generalforsamlingen selv. Om det paa Generalforsamlingen passerende indføres en Beretning i Samfundets Protokol, hvis Rigtighed Dirigenten bekræfter ved sin Underskrift.

§ 9.

Beslutninger om Forandring i Samfundets Vedtægter kan ikke vedtages endeligt paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig Stemmeafgivning paa en saadan, forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned; paa denne kan Medlemmer stemme om Vedtægtsændringer ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa denne sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse.

§ 10.

Forslag til Opløsning af Samfundet kan kun vedtages, naar mindst $\frac{1}{4}$ af Samfundets Medlemmer personligt deltager i Afstemningen og mindst $\frac{2}{3}$ af disse stemmer for Forslaget. Skulde ikke det foreskrevne Antal Medlemmer have deltaget i Afstemningen, men har dog $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer været for Forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 Dages Varsel til en ny Generalforsamling, paa hvilken gyldig Beslutning skal kunne vedtages med $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer uden Hensyn til Antallet af de stemmeafgivne Medlemmer. Paa denne Generalforsamling kan Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem.

De i denne Paragraf omhandlede Forslag skal tillige indeholde Forslag om Afvikling af Samfundets økonomiske Forhold og Anvendelse af dets Formue.

§ 11.

Bestyrelsen bestaar af en Formand og 9 Medlemmer, hvoraf 2 som Regel skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og 2 skal være Repræsentanter for Samfundets 2 Afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør hver Afdeling for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingen til Generalforsamlingens Afgørelse.

Hvert andet Aar afgaar Formanden og 4 af Bestyrelsesmedlemmerne, hvert andet Aar 5 af Bestyrelsesmedlemmerne. Afgangsordenen bestemmes første Gang ved Lodtrækning Genvalg kan finde Sted.

Bestyrelsen har Pligt til at stille Forslag til Valg af Formand og Bestyrelsesmedlemmer.

Medlemmerne kan paa Generalforsamlingen stille Forslag til Valg af Bestyrelsesmedlemmer (dog ikke for de 2 Afdelingsrepræsentanter), men Forslag til Valg af Formand skal indgives til Bestyrelsen inden 1. Marts, underskrevet af mindst 25 Medlemmer, som skal have sikret sig, at den foreslaaede er villig til at modtage Valget som Formand.

Afgaar Formanden eller Medlemmerne af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, vælges ved næste Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af Vedkommendes Valgperiode. Skal et saadant Valg foretages paa en overordentlig Generalforsamling, meddeler Bestyrelsen dette i Samfundets Medlemsblad, og eventuelle Forslag til Formandsvalg skal da være Bestyrelsen i Hænde senest 14 Dage efter Bladets Udsendelse. Bestyrelsen skal derefter indkalde til den ordentlige Generalforsamling paa den i § 5, jfr. § 7, nævnte Maade.

Alle Forslag til Valget af Formand skal meddeles i Dagsordenen. Eventuelle Forslag fra Medlemmer skal være underskrevet af mindst 25 Medlemmer, som skal have sikret sig, at den foreslaaede er villig til at modtage Valget som Formand.

§ 12.

Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne mellem sig. Bestyrelsen vælger en Næstformand, der i Formandens Forfald træder i hans Sted.

For at der skal kunne træffes en gyldig Beslutning, maa mindst 5 Medlemmer af Bestyrelsen være til Stede. Ved Stemmelighed er Formandens Stemme afgørende.

§ 13.

Samfundet forpligtes økonomisk ved Underskrift af Formanden og et af Bestyrelsens Medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte Udvalg, i hvilke ogsaa Medlemmer uden for Bestyrelsen kan have Sæde.

§ 14.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet Medhjælp.

§ 15.

Regnskabsaaret løber fra 1/1 — 31/12.

§ 16.

Paa hvert Aars ordentlige Generalforsamling vælges en statsaut. Revisor til at revidere Samfundets Regnskaber og konstatere Beholdningernes Tilstedeværelse samt i Aarets Løb at føre Tilsyn med Regnskabsførelsen.

§ 17.

Regnskaberne skal inden 15. Februar af Bestyrelsen være afgivet til Revisor, som senest 3 Uger derefter skal tildele Revisionen og tilstille Bestyrelsen Regnskaberne med sine eventuelle Bemærkninger.

§ 18.

Disse Vedtægter træder i Kraft straks efter Vedtagelsen. Bestyrelsen tilrettelægger for den ordinære Generalforsamling 1944 Forslag til Valg af Formand og Bestyrelse baade efter de bestaaende Vedtægter og efter dette Forslag.

For saa vidt Forslaget vedtages, foretages Valgene paa den ordinære Generalforsamling 1944.

Bemærkninger til foranstaaende Vedtægts-Forslag.

ad Forslagets § 1.

1. »Opdragelsesanstalt« udgaar i Overensstemmelse med Skolens nuværende Navn.

Stk. 3, 1. Ny Bestemmelse: ønskelig for de sjældne Tilfælde, hvor en f. Eks. grovere straffet Person søger Optagelse. Spørgsmalets Art egner sig ikke til Behandling af Generalforsamlingen.

Stk. 3, 1. og 2. Pkt. Ordet »kan« betyder, at Bestyrelsen forbeholder sig at gøre Undtagelse (f. Eks. for Medlemmer, der er afskaaret fra Forbindelse med Samfundet) samt at træffe Ordning om evt. delvis Betaling til fuld Afgørelse af Restancer.

Stk. 4. Ny Bestemmelse: Det findes naturligt, at Generalforsamlingen har den endelige Bestemmelse, hvorimod Forslag og Diskussion om Emnet er uegnet for Generalforsamlingen.

ad Forslagets § 2.

a) De gældende Vedtægters Bestemmelse om Adgang til Samf.'s Sammenkomster synes for vid, idet Deltagelse normalt maa forudsætte Medlemskab. Dog findes det naturligt, at Bestyrelsen i særlige Tilfælde (Foredragsholdere, Æresgæster m. v.) kan give Adgang ogsaa for Ikke-Medlemmer.

ad Forslagets § 3.

Stk. 1, 1. Pkt. Det fastslaas, at Normalkontingentet er 10 Kr. pr. Aar, dog med en tidsbegrænset Nedsættelse til mindst 4 Kr. for Juniormedlemmer. Det vil i Realiteten sige 8½ Aar. (Eks.: Udgaet Sommeren 1930 skal første Gang betale Kontingent 10 Kr. pr. 1/1 1939.)

Stk. 1, 2. Pkt. Ny Bestemmelse: Det skønnes praktisk, at Kontingentet af Generalforsamlingen kan ændres, uden at Lovændring og det dertil knyttede betydelige Apparat er fornødent.

ad Forslagets § 4.

Ingen Realitetsændring.

ad Forslagets § 5.

1. Stk. Der sondres mellem den blotte Bekendtgørelse om Generalforsamlingen (i Berl. Tid.) og selve Meddelelsen om Generalforsamlingen og dens Dagsorden (i Soraner-Bladet).

3. Stk. Nødvendiggjort af senere Undtagelsesbest. om Afstemning ved Fuldmagt (§ 10).

ad Forslagets § 6.

Budgettets Godkendelse bør være et særligt Punkt, ligesom Formandsvalget paa Grund af særlig Valgmaade, jfr. senere, maa udskilles fra Valg af alm. Bestyrelsesmedlemmer. Om Grunden til Formuleringen af §'en se § 16.

ad Forslagets § 7.

Af Hensyn til Bestemmelsen om Formandsvalget har man ikke villet foreskrive for snævre Rammer for Tidspunktet for Generalforsamlingens Afholdelse, men alene paalagt, at Generalforsamlingen afholdes snarest muligt.

ad Forslagets § 8.

Sp. om Generalfors. Lovlighed henhører under Dirigentens Omraade, og er derfor føjet til §'en.

ad Forslagets § 9.

Sp. om Sam.'s Opløsning findes særskilt behandlet i § 10.

ad Forslagets § 10 (gl. § 9).

Kommissionen finder, at Sp. om Samf.'s Opløsning er saa vigtigt, at særlig Behandlingsmaade er nødvendig. Som Forbillede har man taget den for Koldinggensersamf. gældende Bestemmelse.

ad Forslagets § 11 (gl. § 10)

2. Stk. Afgangsbest. ændrede og simplificerede.

5. Stk. Bestemmelsen om ekstraordinær Afgang ændret for at gøre Bestemmelsen klarere.

4. og 6. Stk. Ud fra den Grundsætning, at Generalfors. har en særlig Interesse i Formandsvalget og for at forhindre, at Best. selv vælger en Formand indenfor sin Kreds, er Bestem. om Formandsvalget udskilt som særligt Punkt.

a) alm. Bestyrelsesmedl.: vælges af Generalfors., der har Forslagsret. Bestyrelsen har Forslagspligt. Medl. Forslag

kan fremkomme paa Generalfors. uden forudgaaende Anmeldelse.

b) Formand: Bestyrelsen Forslagspligt. Saafr. Medl. ønsker at stille Forslag, maa dette være Bestyrelsen i Hænde inden 1. Marts (f. s. v. angaar ordentlig Generalfors.) eller senest 14 Dage efter Medlemsbladets Udsendelse (f. s. v. angaar overordentlig Generalfors.) I begge Tilfælde kan Best. da inden Indkaldelse til Generalf. afgøre, om den vil opretholde sit Forslag eller stille nyt (i Overensst. med Medlemsforsl.).

Medlemsforsl. skal for overhovedet at komme i Betragtning være underskrevet af 25 Medl., som skal have sikret sig Kandidatens Villighed til Valg.

Best. tilsigter at give Medl. en udvidet Adgang til Indflydelse paa Formandsvalget, men paa den anden Side saaledes, at kun de paa Dagsordenen optagne Kandidater kan komme i Betragtning. Det vil derfor ses, at det i Tilfælde af overordentlig Generalfors. er nødvendigt, at Bestyrelsen først meddeler, at en Generalfors. skal afholdes og derefter foretage den egentlige Indkaldelse.

ad Forslagets § 12 (gl. § 11).

Samf. skal have en af Best. inden for sin egen Kreds valgt Næstformand.

ad Forslagets § 13.

Ny Best.

ad Forslagets § 16.

Netop i en kammeratlig Forening synes det rigtigst, at en statsaut. Revisor (mod eller uden Vederlag) foretager Revisionen. Det er Kommissionens Opfattelse, at Revisors Pligt ikke bør være udtømt med en Revision af Aarsregnskaberne. Revisor har tillige de Pligter som normalt følger af Revisorhvervet (kritisk Rev. Kasseeftersyn m. v.).

Bestyrelsens Ændringer til Forslagene.

Soransk Samfunds Bestyrelse gennemgik paa sit Møde den 7. Februar Kommissionens Forslag og fandt Anledning til at stille følgende Ændringsforslag:

ad § 3. »For Junior-Medlemmer mindst 4 Kr. aarlig« *udgaar.*

2' Sætning *ændres* derefter til: »I de første 8 Aar efter Afgangsaaret er Kontingentet dog kun 4 Kr. aarlig.«

I Slutningen af sidste Stykke *tilføjes*: »samt til at eftergive skyldige Medlemskontingenter.«

ad § 4. Foran Beløb *indsættes*: »samlet.«

ad § 5. I Slutningen af sidste Stykke *ændres* »simpel Majoritet« til »almindelig Stemmeflerhed«.

ad § 6. c. Efter »Forelæggelse« *indskydes* »til Godkendelse«.

ad § 11. Stk. 4, første Punktum: *Indsættes* efter »vælges« (i Stedet for »ved«) »senest paa«.

Foran »Generalforsamling« *indsættes* »ordentlige«.

§ 18 (*Overgangsbestemmelser*) udgaar. Man mener ikke, at disse Bestemmelser bør optages i selve Vedtægterne, men eventuelt kan træffes ved en Beslutning af Generalforsamlingen.

Bilag til Betænkning af
Soransk Samfunds Vedtægts-Kommission
af 10. April 1943.

Lovgivning indenfor Det soranske Samfund i Tiden 1862—1940.

Paa Generalforsamlingen den 13. December 1862 vedtoges følgende

LOVE FOR DET SORANSKE SAMFUND:

§ 1.

Det soranske Samfunds Formaal er 1) at danne et Samlings- og Sammenknytningspunkt mellem dem, der som Elever, skolesøgende Disciple, Lærere eller Embedsmænd ere knyttede til Sorø Akademi; 2) at understøtte trængende Studerende, der ere dimitterede fra Sorø, til Fortsættelsen af deres Studier; 3) at bevare og vække Interessen for Sorø Akademis Blomstring, navnlig ved at besørge udgivet historiske og statistiske Oplysninger, Sorø Akademi vedkommende.

§ 2.

Det soranske Samfunds Bestyrelse bestaar af 5 Medlemmer, valgte af Generalforsamlingen paa 2 Aar. Bestyrelsen vælger af sin Midte en Formand, en Kasserer og en Sekretær.

Den forvalter Samfundets Anliggender og raader over dets Midler til de angivne Formaals Fremme.

§ 3.

Den høieste Myndighed i Samfundet udøves af Generalforsamlingen.

Den ordentlige Generalforsamling sammenkaldes hvert andet Aar i København eller Sorø. Den modtager Bestyrelsens Beretning for de forløbne to Aar, deciderer Regnskabet, afgjør de den af Bestyrelsen forelagte Spørgsmaal samt vælger Bestyrelsen for de næste to Aar. Anliggender, som af Medlemmer ønskes indbragte for Generalforsamlingen, skulle tre Dage forud være anmeldte for Bestyrelsens Formand.

Overordentlige Generalforsamlinger kunne med fjorten Dages Varsel sammenkaldes af Bestyrelsen og skulle sammenkaldes af denne, naar tyve Medlemmer indgive skriftlig Begjæring derom med Angivelse af Formaalet.

§ 4.

Bestyrelsen modtager Indmeldelse af tiltrædende Medlemmer. Den er bemyndiget til undtagelsesvis at optage ogsaa Saadanne, som ikke opfylde Betingelserne i § 1, Nr. 1, naar særlige Fortjenester eller eiendommelige Omstændigheder knytte dem til Sorø Akademi.

§ 5.

Det aarlige Samfundsbidrag fastsættes til 2 Rdl. For dette Bidrag erholde Medlemmerne de Samlinger, som udgives i Henhold til § 1, Nr. 3.

§ 6.

Forandringer i disse Love kunne vedtages paa en ordentlig eller overordentlig Generalforsamling, naar der ved Sammenkaldelsen er givet Varsel derom.

Paa den ord. Generalforsamling den 16. December 1871 vedtoges forskellige Lovændringer, bl. a. omfattende Oprettelsen af Det soranske Fond, § 1, 1., og ændret Affattelse af Reglerne for Bestyrelsesvalgene, § 4, saalydende:

»Samfundets Bestyrelse vælges af Generalforsamlingen for 1 Aar og bestaar af 5 Medlemmer, som af deres Midte vælge en Formand, en Kasserer og en Sekretær.« samt Valg af 2 Revisorer, (jfr. Soransk Tidsskrift, II. Bind, 1. Hæfte, pag. 101 ff.).

Ord. Generalforsamling den 7. December 1872: Statutterne for »Soransk Samfunds Understøttelsesfond« forelagdes og vedtoges, (jfr. Soransk Tidsskrift, II. Bind, 1. Hæfte, pag. 111). Kongelig Konfirmation paa disse erhvervet 24. Marts 1873.

13. ord. Generalforsamling den 11. December 1880: Medlemsbidrag paa 1 Kr. afskaffes (ellers mindst 2 Kr.) og hvad et Medlem betaler over 2 Kr. aarlig henlægges til Understøttelsesfonden, Lovenes § 4, (jfr. Beretning om Soransk Samfunds Virksomhed 1875—1882, pag. 24).

15. ord. Generalforsamling den 9. December 1882: Vedtoges bl. a. følgende nye Bestemmelser:

(§ 3): Livsvarigt Medlem bliver den »som yder et Bidrag paa mindst 50 Kr. een Gang for alle til Fonden« : Understøttelsesfonden,

og (§ 5): »Naar et Medlem i 2 Aar ikke har betalt sit Samfundsbidrag, betragtes han som udtraadt af Samfundet og kan kun blive Medlem paany ved at betale for de resterende Aar«.

Navnet »Bestyrelse« ændres til »Styrelse« (§ 7), (jfr. Soransk Tidsskrift, II. Bind, 2. Hæfte, Pag. 53, samt Beretning om Soransk Samfunds Virksomhed 1882—1883, pag. 1 og 6).

37. ord. Generalforsamling den 2. December 1905: Lovenes

§ 4 ændres derhen, at fremtidig »Halvdelen af, hvad et Medlem betaler over 2 Kr. aarlig, henlægges til (Understøttelses)Fonden«, — (tidligere det hele)

og i § 7 ændredes Antallet af Medlemmer af Samfundets Styrelse fra 5 til 7, (jfr. Soransk Tidsskrift, V. Bind, 1. Hæfte, pag. 45).

41. ord. Generalforsamling den 6. November 1909 vedtoges en Beslutning om, at Kvinder fremtidig kan finde Optagelse i Soransk Samfund.

Bestyrelsen forelagde derhos Forslag til Lovændringer, men dette resulterede i Nedsættelse af et Lovudvalg bestaaende af Overlærer MATTHIESSEN, Kontorchef H. G. OLRİK og Overretssagfører PAUL HENNINGS, (jfr. Soransk Tidsskrift, VI. Bind, pag. 47).

42. ord. Generalforsamling den 3. December 1910. Lovudvalget fremlagde Forslag til Ændringer i Lovene, (der tænkes særlig paa de første af 13/12 1862 citerede ovenfor). Ændringerne vedtoges.

Af disse Ændringer kan nævnes:

§ 1 (Formaalsparagraffen) udformes nærmere saaledes:

- »Soransk Samfund« har til Formaal:
1. at bevare og udvikle Sammenholdet mellem dem, der som Elever have været eller som Lærere eller Embedsmænd ere eller have været knyttede til »Sorø Akademis lærde Skole og Opdragelsesanstalt« eller til »Sorø Skole og Opdragelsesanstalt« og
 2. at vedligeholde Interessen ogsaa hos Almenheden for Skolen og Opdragelsesanstalten i Sorø.
- Dette Formaal søges opnaaet ved:
- a. at yde saavel ældre som yngre Soranere, der ere i Trang, og som ordentligvis have været Medlemmer af Samfundet i mindst et Aar, rentefri Laan eller Gaver af det i dette Øjemed stiftede »Soransk Samfunds Understøttelsesfond«,
 - b. at være Samlingssted for alle Soranere til selskabelige Sammenkomster o. lign.
 - c. at fremme Udgivelsen af Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser.«

Endvidere indførtes følgende Ændringer:

»§ 10. Bestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer. Hvis Antallet af Bestyrelsesmedlemmer ved Dødsfald, Mandatnedlæggelse eller af andre Grunde mellem to Generalforsamlinger er blevet formindsket med mere end 2, skal Bestyrelsen indkalde en overordentlig Generalforsamling til Supplering. Bestyrelsen vælger, idet den selv afgør, hvorledes den vil fordele Forretningerne imellem sig, blandt sine Medlemmer en Formand, en Sekretær, en Kasserer og en Kasserer for »Soransk Samfunds Understøttelsesfond«; de to sidste Hverv kunne dog forenes hos ét Bestyrelsesmedlem.

Hvert andet Aar afgaa 4 Bestyrelsesmedlemmer og hvert andet Aar 3 Bestyrelsesmedlemmer; i 1911 sker Fratrædelsen af 4 Bestyrelsesmedlemmer efter Lodtrækning.

§ 11. For at der i et Bestyrelsesmøde kan tages gyldig Beslutning, maa mindst 4 Medlemmer være tilstede. Beslutning om en Sag kan ogsaa træffes ved, at Sagen cirkulerer til Votering blandt Bestyrelsens Medlemmer. I Tilfælde af Stemmelighed gør Formandens Stemme Udslaget.

§ 12. Bestyrelsen modtager Indmeldelser af tiltrædende Medlemmer. Den er bemyndiget til undtagelsesvis at optage ogsaa saadanne, som ikke opfylde Betingelserne i § 1, naar særlige Fortjenester eller Forhold knytte dem til de soranske Stiftelser. I ganske særlige Tilfælde kan Bestyrelsen fritage enkelte Medlemmer for at erlægge Bidrag.

§ 13. Forandringer i disse Love kunne vedtages paa en ordentlig eller overordentlig Generalforsamling, naar der ved Sammenkaldelsen er givet Varsel derom og mindst $\frac{2}{3}$ af de Tilstedeværende stemmer derfor.«

(jfr. Soransk Tidsskrift, VI. Bind, pag. 59 og 61).

Paa den ord. Generalforsamling den 25. November 1921 stillede Bestyrelsen Forslag om Ændring af Lovenes § 10 derhen, at Antallet af Bestyrelsesmedlemmer forøgedes fra 7 til 8 (man havde tænkt paa Forøgelse med et yngre Medlem). Forslaget forkastedes.

(Senere Diskussion paa *extraord.* Generalforsamling den 4. Februar 1922, jfr. Soraner-Bladet 7. Aargang, pag. 9).

Den 16. Marts 1923 fremkom der fra 21 Medlemmer af Samfundet med Læge MARINUS HOLST i Spidsen en Opfordring til Indkaldelse af en *extraord.* Generalforsamling bl. a. med følgende Dagsorden:

- »..... 2) Forslag til Nedsættelse af et Lovudvalg.
3) Forslag til Supplering af den nuværende Bestyrelse samt Udvidelse med 2 nye Medlemmer af sidste 10 Aargange, deraf 1 Repræsentant for Studenter og 1 Repræsentant for ikke Studenter«.

(jfr. Soraner-Bladet, 8. Aargang (1923), pag. 5).

Den *extraordinære* Generalforsamling afholdtes den 30. April 1923 (Restaurant Wivels Selskabslokaler). Paa denne blev bl. a. nedsat et *LOVUDVALG* bestaaende af Kontorchef ARENDRUP, Lektor MATTHIESSEN, Statsadvokat KIØRBOE, Læge MARINUS HOLST og Kontorchef H. G. OLRİK.

(Forslaget om Supplering af Bestyrelsen, jfr. ovenfor, bortfaldt derpaa efter særlig Vedtagelse (jfr. Soraner-Bladet 8. Aargang, 1923, pag. 13 og følg.)

Den 17. November 1923 afgav ovennævnte Lovudvalg (Statsadvokat KIØRBOE havde ikke Tid til at sidde i Udvalget og blev erstattet af Overretssagfører PAUL HENNINGS) sin Betænkning til Udarbejdelse af nye *Vedtægter* for Samfundet indeholdende et *Forslag* til saadanne *Vedtægter*. (Se nærmere Soraner-Bladet, 8. Aargang, 1923, No. 8, pag. 57 og følg.)

Samfundets Bestyrelse optog Forslaget som sit dog med nogle faa Ændringer til § 1, 1. Stk. (Hvem kan optages som Medlemmer), § 2, 1. Stk. (Formaalsparagraffen) og § 16 (Revisorernes Suppleanter) samt en Overgangsbestemmelse vedr. Regnskabsaaret 1923—24 (fra 1/10 1923 til 31/12 1924).

Første Generalforsamling efter de nye *Vedtægter* afholdtes i April 1925 (jfr. nærmere Soraner-Bladet, 8. Aargang, 1923, Bilag til No. 8, Novbr. 1923).

Paa den 55. ord. Generalforsamling den 13. December 1923 i Domus medica vedtoges da dette *Vedtægtsforslag* med visse mindre Ændringer: — § 1 (Elever bør ikke kunne blive Medlemmer af Samfundet).

§ 7 (særligt Regnskab og Budget for Medlemsbladet),

§ 8 (50 Medlemmer nødvendige for Indkaldelse til *extraord.* Generalforsamlinger),

§ 9 (Generalforsamlingen vælger selv Dirigenten),

§ 10 (mindst $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer forlanges paa den 2den Generalforsamling for Vedtagelse af Forslag om *Vedtægtsændringer*).

Et Forslag af Ing. AAGAARD om, at *Formanden skulde vælges af Generalforsamlingen* blev forkastet. Ligeledes forkastedes Forslag om Valg af *Suppleanter* til Bestyrelsen.

I § 12 ændredes fra Bestyrelsen bestaar »af indtil« 7 Medlemmer til »normalt af«.

Endelig blev der vedtaget enkelte redaktionelle Ændringer (jfr. Soraner-Bladet, 8. Aargang, 1923, pag. 77 og følg.).

Efter Vedtagelsen af disse *Vedtægtsbestemmelser* og efter *Vedtagelse* paa den 68. ord. Generalforsamling den 14. April 1937 og *extraord. Generalforsamling* den 22. Maj s. A. om at *Vedtægternes* § 4 (Undladelse af Betaling af Medlemskontingent i 2 Aar medfører Udtrædelse m. v.) skal udgaa (jfr. Soraner-Bladet, 22. Aargang, 1937, pag. 17 og 25 og samme pag. 29 og 46)

samt *Vedtagelse* paa den 71. ord. Generalforsamling og *extraord. Generalforsamling* den 31. Maj 1940 — om Ændringer til § 10 (Bestyrelsens Medlemsantal forøges til 10 bl. a. med Repræsentanter for de to nye — henholdsvis fynske og jydskes Afdelinger af Samfundet) og § 12 (mindst 5 Medlemmer tilstede ved Bestyrelsesmøder) (jfr. Soraner-Bladet, 25. Aargang, 1940, pag. 18 og 33 samt pag. 37 og 41) er *Ordlyden saalydende* af:

Soransk Samfunds nugældende (Jan. 1944) Vedtægter.

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som Elev har været eller som Lærer eller Embedsmand er eller har været knyttet til Sorø Akademi, dets Skole og Opdragelsesanstalt.

Undtagelsesvis kan Bestyrelsen optage Personer, der ikke

opfylder disse Betingelser, naar særlige Forhold knytter dem til soranske Stiftelser.

§ 2.

Samfundets Formaal er at bevare og udvikle Sammenholdet mellem dets Medlemmer og at vedligeholde Interessen ogsaa hos Almenheden for de soranske Stiftelser. Dette søges opnaaet ved:

- at afholde Sammenkomster enten i København eller i Sorø, hvortil alle, der har Ret til at blive Medlemmer af Samfundet, har Adgang,
- at yde trængende Kammerater rentefri Laan eller Gaver af de dertil bestemte Fonds, og
- at fremme Udgivelsen af trykte Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser og Sorø.

§ 3.

Medlemskontingentet er mindst 10 Kr. aarlig; for Juniormedlemmer (d. v. s. de 8 yngste Aargange regnet fra det Aar, den paagældende er udgaaet fra Skolen) dog mindst 4 Kr.

Halvdelen af, hvad et Medlem betaler udover 10 Kr. aarlig, afgives til »Soransk Samfunds Understøttelsesfond«; dog erholder denne Fond som Mindstetilskud 300 Kr. aarlig af Samfundet.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte Medlemmer for at yde Kontingent i et bestemt Tidsrum eller for bestandig.

§ 4.

Det Medlem, der skænker Samfundet et Beløb af mindst 250 Kr., bliver livsvarigt Medlem af Samfundet. Halvdelen af dette Beløb tilfalder »Soransk Samfunds Understøttelsesfond«.

Generalforsamlinger.

§ 5.

Ordentlige Generalforsamlinger afholdes inden Udgangen af hvert Aars April Maaned. Indvarslingen sker med mindst 14 Dages Varsel ved Bekendtgørelse i »Berlingske Tidende« og, med Meddelelse af Dagsordenen, i Samfundets Medlemsblad. I Stedet for Bekendtgørelse i Samfundets Medlemsblad kan træde Udsendelse af Brevkort til hvert enkelt Medlem.

Forslag fra Medlemmer maa for at blive behandlet paa den ordentlige Generalforsamling, være indleverede skriftlig til Bestyrelsen inden den 15. Marts.

§ 6.

Paa den ordentlige Generalforsamling skal behandles:

- Bestyrelsens Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.
- Fremlæggelse af det foregaaende Aars Regnskaber for Samfundet, Medlemsbladet og de under Samfundet hørende Fonds m. m. i revideret Stand til Godkendelse samt Budgettet for det kommende Regnskabsaar.
- Valg af Medlemmer til Bestyrelsen.
- Valg af Revisorer og Revisorsuppleanter til at gennemgaa det løbende Aars Regnskaber.

§ 7.

Overordentlige Generalforsamlinger, der indvarsles og bekendtgøres paa samme Maade som en ordentlig Generalforsamling kan finde Sted efter Bestyrelsens eller en Generalforsamlings Beslutning eller efter skriftligt Forlangende af mindst 50 Medlemmer, hvilket Forlangende skal angive Hensigten med en saadan Generalforsamlings Afholdelse. En Generalforsamling, der saaledes er begæret indkaldt, skal senest afholdes i den paa Begæringens Modtagelse følgende Maaned.

§ 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste Mynighed, ledes af en af denne valgt Dirigent. Dirigenten afgør alle Spørgsmaal vedrørende Sagernes Behandlingsmaade og Stemmeafgivningen, for saa vidt han ikke maatte finde Anledning til at henvise Spørgsmaalene til Afgørelse af Generalforsamlingen selv; om det paa Generalforsamlingen passerende indføres en Beretning i Samfundets Protokol, hvis Rigtighed Dirigenten bekræfter ved sin Underskrift.

§ 9.

Beslutninger om Forandringer i Samfundets Vedtægter eller dets Opløsning kan ikke vedtages endeligt paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behand-

let og vedtaget med alm. Stemme flerhed paa en saadan, forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned; paa denne kan da udenbyes Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa denne sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse.

Bestyrelsen.

§ 10.

Bestyrelsen bestaar af indtil 10 Medlemmer, hvoraf to som Regel skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og to er Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger, henholdsvis for Jylland og for Fyn. Om disse Repræsentanter gør Afdelingerne hver for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingerne for Generalforsamlingen til Afgørelse. Hvert Aar afgaar efter Aldersorden Halvdelen af Bestyrelsen, derunder en af Afdelingsrepræsentanterne, om fornødent bestemmes Aldersordenen indenfor Bestyrelsen ved Lodtrækning. Genvalg kan finde Sted. Ved ekstraordinær Afgang indtræder det nyvalgte Medlem i det afgaaende Medlems Aldersorden. Bestyrelsen holder som Regel sine Møder i København, hvor Samfundet har sit Hjemsted.

§ 11.

Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne mellem sig. For at der skal kunne træffes en gyldig Beslutning, maa mindst 5 Medlemmer af Bestyrelsen være tilstede ved Mødet. Ved Stemmeligbed er Formandens Stemme afgørende.

§ 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet Medhjælp. Fungerer et af Bestyrelsens Medlemmer som Redaktør af Medlemsbladet, er Vedkommende berettiget til at oppebære Honorar for denne sin Virksomhed.

Regnskab og Revision.

§ 13.

Regnskabsaaret løber fra 1. Januar til 31. December.

§ 14.

Paa hvert Aars ordentlige Generalforsamling vælges to Revisorer og to Revisorsuppleanter, der alle er ulønnede. To af dem reviderer Samfundets Aarsregnskaber, sammenholder disse med Bøgerne og efterser Beholdningerne.

§ 15.

Regnskaberne skal inden 1. Marts af Bestyrelsen være afgivet til Revisorerne, som senest 3 Uger derefter skal tilendebringe Revisionen og tilstille Bestyrelsens Regnskaber med deres eventuelle Bemærkninger.

OVERORDENTLIG
GENERALFORSAMLING

SORANSK SAMFUND afholder overordentlig Generalforsamling

Torsdag den 16. Marts 1944 Kl. 19
paa Hotel d'Angleterre

med følgende

DAGSORDEN:

Betænkning af 25. Januar 1944 afgiven af Soransk Samfunds Vedtægts-Kommission af 10. April 1943 indeholdende Forslag til visse Vedtægtsændringer samt Ændringsforslag for alle Tilfældes Skyld stillet af Samfundets Bestyrelse.

Efter Generalforsamlingen er der paatænkt selskabeligt Samvær.

Bestyrelsen.

DØDSFALD

Forhenværende Kredslæge i Jægerspris Lægekreds *Stephan Barchalia* afgik ved Døden den 22. Januar og bisattes den 27. fra Bispebjerg Krematoriums store Sal.

Vilhelm Stephan Barchalia var født den 19. November 1884 paa Endelave som Søn af Kommunalæge Ludvig Peder Barchalia og Hustru Hulda Marie Cecilie Margrethe, f. Petersen. I 1887 blev Faderen Distriktslæge i Skelskør. Efter Sommerferien 1896 indkom Barchalia i Sorø Akademis Skole, som han i Sommeren 1902 forlod med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Barchalia, der ved sin Indtræden i Skolen vistnok var dennes mindste Dreng, hævdede sig trods sin Lidenhed udmærket mellem Kammeraterne hele Skoletiden igennem. Han var nemlig et godt og lyst Hoved og en dygtig Gymnast. Efter at have taget Studentereksamen gav han sig i Lag med det lægevidenskabelige Studium og var som Læge en Tid ansat ved Rigshospitalets Børneafdeling. Da han havde underkastet sig Embedslægeeksamen, konstitueredes han som Distriktslæge i Jakobshavn i Grønland. Senere blev han Distriktslæge i Godthaabsdistriktet, hvor han virkede til 1922. Han var i disse Aar Formand for Grønlands Lægekredsförening. Hjemkomsten fra Grønland udnævntes han til Kredslæge i Jægerspris Lægekreds med Bopæl i Frederikssund. Han var meget afholdt og havde en betydelig Praksis, men paa Grund af Svagelighed fratraadte han Kredslægestillingen den 30. September i Fjor.

Barchalia efterlader sig Hustru, Regina Barchalia samt en Søn og en gift Datter.

PAUL HENNINGS MINDELEGAT

Da Overretssagfører *Paul Hennings* (Student fra 1893) — en af Soransk Samfunds mest trofaste og betydende Medlemmer (Medlem af Bestyrelsen allerede fra 1893 og uafbrudt til December 1906) — den 19. Juli 1927 var afgaaet ved Døden, traadte hans mange Venner sammen i en Komité, som baade indenfor og udenfor Soranerkredse tilvejebragte en Kapital, som danner Grundlag for det i 1929 oprettede *Paul Hennings Mindelegat*.

Renteafkastningen af dette Legat, der for Tiden udgør 250 Kroner, tilfalder hvert tredie Aar Soransk Samfund for af deltes Bestyrelse at uddeles som *Studiehjælp til en Soraner-Student*.

Denne Uddeling finder Sted i Aar, og inden Udgangen af kommende *Marts Maaned* vil *Ansøgninger* om ovennævnte Legat — der bl. a. skal indeholde Oplysninger om vedkommende Students Navn, Adresse, Dimissionsaar, Studiefag, egne og Forældres økonomiske Forhold, evt. ledsaget af mulige anbefalinger og Attestationer — stilet til Soransk Samfund være at indsende til Medlem af Bestyrelsen, *Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, p. t. Søndermarksvej 5, Valby*.

I Februar 1944.

Paa Bestyrelsens Vegne
Louw.

EN JYDSK DRENGS DAGBOG
1824—1835

Udgivet af *Olaf Carlsen*.

DET er en meget ejendommelig og læseværdig lille Bog, Dr. *Olaf Carlsen* har udgivet paa Einar Munksgaards Forlag; nemlig en Dagbog, ført af en vestjydsk Boudedreng.

Forfatteren er Severin Weiersøe, der blev født 1814 i Trabjerg ved Holstebro, hvor hans Fader ejede et Boelsted. Han døde 83 Aar gammel i Aarhus som forhenværende Skolelærer og efterlod sig en Række haandskrevne Bøger, som mest indeholder Afskrifter fra hans omfattende Læsning, men desuden en Dagbog, som han har ført fra sit tiende til sit enogtyvende Aar.

Tonen er anslaaet i de første Linier: »Det er allerede godt af min Alder, jeg er først i mit 10de Aar, og jeg kan dog skrive Sammenskrift og er ved »Brøken« i Regnebogen. Jens Søndergaard, der er lige gammel med mig, har endnu ikke lært de fire Specier.«

Før han fyldte 10 Aar, kom han ud at tjene, for, som Faderen sagde, »Føden var saa dyr til saadan en stor Knægt«. Lønnen var 3 Specier fra Maj til Mikkelsdag. Hans Arbejde var at vogte Faar, og han maatte op hver Morgen Kl. 3 og kom i Seng Kl. 10 eller 10½. Der var 2 Timers Middagssøvn, men denne Tid brugte han til at øve sig i Skrivning og Regning. I saadanne Stunder blev ogsaa Dagbogen til.

Den er et fængslende menneskeligt Dokument, hvori han med en Blanding af Naivitet og Selvbevidsthed fortæller sine smaa Oplevelser og sine Tanker om Begivenheder og Personer og opruller en Række Folkelivsbilleder fra Livet i Vestjylland. Man ser ham som interesseret Tilhører, naar Mændene ved Julesammenkomsterne taler om, hvordan det ser ud i andre Lande, og om Jorden staar stille, eller den drejer sig. Nogle holder for, at Jorden er grundfæstet, andre og deriblandt Drengen mener, at den gaar rundt, »for det staar næsten allerførst i Geographien«.

I 13 Aars Alderen mistede han sin Fader og anstiller højst nøgterne Betragtninger over hans Død og Begravelse. Denne varede 3 Timer i Kirken. »Da vi kom hjem, levede vi godt hele Natten og anden Dagen med. Vi fik i alt 7 Retter Mad og saa megen Kaffe, som vi kunde drikke. Det maa være dejligt at være Præst eller Degn, saa kunde man næsten komme til Begravelse eller Bryllup eller Barsel engang hver Uge, om det var i saadan et stort Sogn som her i Borberg.«

Om Vinteren tjener han Penge ved at skrive Navnebreve og prente for Folk, om Sommeren graver han Tørv. Saa kommer Konfirmationen, der varede 5 Timer i Kirken, hvor han og 3 andre Drengene »kæstede« om Kap, saa det skingrede i hele Kirken. Helt lyrisk er han, da han derefter tænker paa, at han skal skilles fra Kammeraterne, Skolen, den gamle Skolevej og den hjemlige Kirke.

Der gøres Anstalt for, at han kan komme i Farverlære i Holstebro, men det vil han nødig, da der hverken er Regning eller Skrivning ved det Farveri, og han slipper da ogsaa for det og bliver Hjælpelærer hos en Degn og derefter Huslærer med en Løn af 10 Rdl. for et Aar. Før han tiltræder denne Plads hos en Procurator syd for Viborg, øver han sig paa at sige Je i Stedet for A, men kun i Enrum, at ingen skal tro, at han er blevet storsindet.

En tre—fire Aar tilbringer han som en Mellemting mellem Huslærer og Karl, alt imedens Planen at blive Skolelærer mer og mer modnes hos ham, og omsider vandrer han paa sin Fod til Lyngby ved Grenaa for at blive prøvet til Optagelse paa det derværende Seminarium, hvad der ogsaa lykkes for ham; og dermed slutter Dagbogen.

Under Læsningen kommer man stadig til at lænke paa Blichers Landsbydegns Dagbog, som denne Drengs Dagbog naturligvis ikke paa noget Punkt kan maale sig med, undtagen deri at den er fuldkommen ægte og er et Vidnesbyrd om, hvor sikkert Blicher i sin Digting har truffet Stilen og Tonen.

Morsomt nok skriver Severin W. den 12. August 1830: »Jeg er ikke den Eneste, der fører saadan Dagbog. Inde i Mohrs Skab ligger en Aargang »Læsefrugter«. Jeg fik et Hefte af dem at læse i, og der var ogsaa noget, som kaldtes »Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog«. Denne Degn havde gaaet meget Ondt igjennem, haft megen Sorg for en Frøken Sophie, han blev forliebt i. Gid det da aldrig i Verden skulde gaa mig saaledes.«

Dr. Carlsen vil utvivlsomt faa Ret i, at denne Landsbydrengs Dagbøger vil indtage en Særstilling i vor biografiske Litteratur, og det er derfor velbegrundet, at han har været saa omhyggelig med Udgivelsen og har tilføjet en Kommentar, som indeholder alle de Oplysninger, som den almindelige Læser har Brug for, og en hel Del mere, som har lokal- og personalhistorisk Interesse. Det er beundringsværdigt, saa hjemmehavende Carlsen færdes i hele det jydsk Milieu; det er dog ikke ret længe, siden han flyttede sine Telpæle fra Sjælland.

H. Raaschou-Nielsen.

LIDT FRA MIN SKOLETID I SORØ

Af Grosserer H. B. Thorsen.

(Sluttet).

OM Rektors Afstraffelsesmetode tør det vistnok siges, at hans Straffe ikke altid har Præget af at være Frugten af rolig og moden Overvejelse.

Saaledes straffede han en Demonstration fra Gymnasiasternes Side imod Gymnasiets Inspektor, Adjunkt *Petersen*,¹⁾ med, at han lod Straffen falde paa Skolens stillfærdige Duks, *Branner*²⁾ (død som høj anset Skolemand og Rektor for Ordrup Latinskole). Branner maatte lide den Tort at afsone sin tildelte Stuearrest paa Akademiet paa Elevkammer under Kammerduksens Tilsyn. Denne Afstraffelse fremkaldte en bitter Harme blandt alle Skolens Elver.

Selv var jeg i mit andet Skoleaar Genstand for en mindre vel overvejet Afstraffelse. I Korsør havde Byens Borgere ladet opføre et efter Tidens Begreber stort, moderne Hotel med tilhørende fast indrettet Teater, og dette skulde ved en storstilet Fest indvies paa en Søndag Aften. Vi var tre Drenge fra Korsør paa Skolen (afdøde Landstingsmand, Overrets-sagfører *Poul Rasmusen*,³⁾ afdøde Læge *Chr. Lundh* og jeg). Vore respektive Forældre, der med vore Søkende skulde deltage i Festen, ønskede, at ogsaa vi skulde deltage, hvorfor vi maatte anmode Rektor om Tilladelse til at blive hjemme Søndag Nat, for saa at tage tilbage til Sorø med Mandagens første Morgentog.

De to, der var flittige, fik Tilladelsen bevilliget, medens jeg, hvis Skoleflid altid har ladet adskilligt tilbage at ønske, fik pure Afslag, et Afslag, som ikke engang *Wormers* meget indtrængende Forestilling formaade at rokke ved.

At Rektor ikke blot ved sit Afslag straffede mig, men at han i høj Grad ramte mine gode Forældre og Søkende ved at ødelægge Glæden for dem og paaføre dem den Forsmædelse, der laa i den officielle Tilkendegivelse af deres Søn og Broders strafværdige Dovenskab, tyder ikke paa rolig og besindig Overvejelse inden Domsafsigelsen.

Og min Aargangs Afskedstagen med vor gamle Skole tyder i samme Retning, idet dens Forløb vel nok er enestaaende

i Sorø Akademis Historie; ganske udenfor det programmæssige traditionelle som den var.

Aftenen før Translocationen var alle vi Dimittenter efter gammel Skik Skolens Gæster ved en Sammenkomst med Rektor og Lærerne i Vestibulen, og alt forløb harmonisk. Da Samværet sluttede, følte vi os saa godt ved Humør, at vi, Realister for sig og Studenter for sig, fortsatte med private Sold paa »Hotel Postgaarden« til hen paa de smaa Morgentimer.

I Stedet for nu ganske simpelt at overse denne lille, uskyldige Forsyndelse imod hævdunden Sædvane og betragte den, som det, den var, Udslag af ungdommelig Livsglæde og Overmod, saa øjnede Rektor i Begivenheden en Demonstration, der, for at undgaa Gentagelser i Fremtiden, maatte straffes paa en Maade, saa det kunde huskes.

Straks om Morgenen gik der Bud til saavel Studenter som Realister, at den højtidelige Afskedstagen var strøget af Programmet, men at hvert Hold for sig havde at indfinde sig i Rektorværelset for der at faa udleveret Eksamenbeviserne.

Og saaledes skete det. Vi fik vore Papirer og en Irettesættelse, og saa sjokede vi ud i Livets Tummel og Alvor uden at have faaet Lejlighed til af fuldt Bryst at stemme i paa de skønne og uforglemmelige Toner, der klinger ved en Translocationsfest paa Sorø Akademi. — En i den ærværdige gamle Skoles Annaler enestaaende Begivenhed havde faaet sin lidt vemodige Afslutning.

— Saa drager bort! nu Tiden er udrunden.
Og lever vel og kommer snart igjen!

Denne smukke Afskedshilsen blev det saaledes ikke forundt os at tage med ud i Livet. Lidt Bitterhed blev vel nok siddende i Sindet, og næppe mange af os gensaa vor gamle Skole før efter Rektor *Blicherts* Død i 1894.

Dog Uvilje mod den enkelte viste Rektor ikke. Jeg modtog i hvert Fald senere fra ham en saa smuk Anbefaling, at den straks skaffede mig Ansættelse i et anset, gammelt københavnsk Handelshus.

Hvor store Navne dybt i Barken sidder
og vokse større med hvert Aar, der svanet.

Ja! — Ude i anden Filsofengang lidt ind til Højre stod en skøn, rank gammel Bøg. Antagelig maa den have staaet i Vejen for andre Træers Trivsel, eller den er skønnet at have været moden til Fældning, thi Skovens Mænd havde skaaret deres ubarmhjertige Dødens Mærke i dens rene, hvide Bark.

I dette Træ indskar vor brave, trofaste, livsgade, men i altfor ung Alder afdøde Kammerat *Victor Clausen*⁵⁾ med utrættelig Energi og sikker Dygtighed Forbogstav og fuldt Efternavn paa os otte Kammerater, der udgjorde 4de Real-klassen 1887, hvorved han, samtidigt med at han reddede det smukke Træ fra Døden, satte vor Klasse et smukt Minde.

Med Glæde saa jeg Træet med de 2—3 Tommer høje Bogstaver afbildet i Sorø-Bogen (Bind II, Side 50) og det er mit Haab, at det, der i Forhold til den ærværdige Navnebøg kun var for et rent Barn at regne, maa kunne modstaa kommende Tiders Storme og staa til sene Tider.

De dybt i Barken siddende store Navne, hvoraf ingen opnaaede at blive »store« i historisk Betydning og kastende Glans over Sorø Akademi, vil da til kommende Slægter bære Bud for os, der den Gang delte Sorger og Glæder under vor Skolegang paa den gamle Skole, som vi var kommet til at omfatte med Hengivenhed, og som vi gennem Livet aldrig hørte op med at føle os knyttede til og holde i Ære.

Tre af de otte døde i ganske ung Alder, andre tre naaede Manddommens Aar inden Døden, og tilbage er nu kun kgl. Skovrider *Aage Holten*⁶⁾ i Holte og jeg.

10. Marts 1943.

H. B. Thorsen.

*

Trods ihærdig Søgen ved et Besøg i Sorø fornylig lykkes det mig ikke at genfinde det gamle Navnetræ. Forhaabentlig skjuler den tætte Underskov, der vanskeliggjorde min Søgen, Træet, der vel næppe er fældet.

Efter elskværdig Anvisning af kgl. Skovrider *Lorenzen*⁷⁾ fandt jeg derimod et andet Træ, der til min store Overraskelse ogsaa bar samtlige Navne fra 4. R. 1887. Disse Navne, der var skaaret med almindelige store og smaa Skriftbogstaver, var ikke skaaret ret dybt i Barken, hvorfor de tildels var tilvoksende, saa ikke alle Navne var til at tyde uden for den, der kender dem. Dog 4—5 Navne var helt læselige, og tydeligt stod 4. R. 1887. Hvilken af mine gamle Klassekammerater, der har begaaet den Udskæring, ved jeg ikke, da jeg aldrig tidligere har haft mindste Kendskab til dette Træ's Eksistens.

Gaar man over Fægningen og følger den første Sti tilhøjre ind i Skoven, vil man finde Træet paa sin venstre Haand.

H. B. T.

¹⁾ Cand. theol. *Johannes Petersen*, død i 1916, 70 Aar gl. Adjunkt ved Sorø Akademis Skole 1882—1904.

²⁾ *Georg Christian Johannes Branner*, f. 24. Juni 1866 i Slagelse som Søn af Sognepræst B. Student 1884. Død 1. Maj 1908.

³⁾ *Poul Gunnarsen Rasmusen*, f. 16. Marts 1869 i Korsør som Søn af Købmand, Vicekonsul R. Student 1888. Død 9. September 1917.

⁴⁾ *Christian Lundh*, f. 20. Februar 1870 i Korsør som Søn af Apoteker L. Student 1888.

⁵⁾ *Victor Bernhard Olivarius Clausen*, f. 5. Marts 1869 i Taarup paa Lolland som Søn af Møller C. Realeksamen 1887. Blev vistnok Laudmand i Amerika.

⁶⁾ *Aage Isebrand Holten*, f. 20. April 1870 i Thorning i Viborg Amt som S. af Sognepræst H. Realeksamen 1887. Fra- traadte 1. Juni 1940 paa Grund af Alder Embedet som Skovrider i Hørsholm Skovdistrikt.

⁷⁾ *Fritz Lorenzen*, f. 28. Maj 1891 i Løndal som Søn af Skovrider L. Realeksamen 1907. Skovrider over Sorø Akademi 1. Distrikt.

SORANERE AF DANSK ADEL PAA UDENLANDSKE UNIVERSITETER

Ved T. Glahn, Haderslev.

(Sluttet).

245. Sparre, Jens (1577—1632) t. Sparresholm (B.) Sorø: 1587. Herb.: 1594. Rost.: 1593. Heidelb.: 1595. Orleans: 1598.
246. Steensen, Christoffer (1593—1657) t. Grimsted (A. Stam- tav. X. 137) Sorø: 1607. Leyden: 1613.
247. —, Erik (død efter 1655) t. Søllested (sstds. S. 136) Sorø: 1599. Leyden: 1611.
248. —, Hans Christoffersen (lever 1684) t. Astrup 139) Sorø: 1649 (el. 47). Leyden: 1650. Orleans: 1655. Franeker: 1655 31).
249. —, Hans Hansen (1590—1616) t. Stensgaard (sstds. 136) Sorø: 1606. Herb.: 1611 & 12. Leyden: 1613.
250. —, Joakim Frederik (død 1695) t. Grimstedgaard (sstds. 139) Sorø: 1651. Leyden: 1655.
251. —, Knud (var død 1658) (sstds. 139) Sorø: 1647. Orleans: 1655.
- 251b. Thott, Anders (1617—38) død i Siena (A. 00/436) Sorø: 1632. Angers: 1635. Leyden: Juni 1635. Padua: 1638.
252. —, Knud (1639—1702) t. Knudstrup (B. 1. Udg. og Lig- pr.) Sorø: 1657. Heidelb.: 1658. Leyden: 1661.
253. —, Otto (1607—56) t. Næs (B. 1. Udg. og Ligpr.) Leyden: 1622. Sorø: 1624.

254. —, Ove (1626—66) t. Skabersø (A. 00/437) Sorø: 1641. Orleans: 1644.
255. Trolle, Corfitz (1628—84) t. Sandholt (B. 1. Udg.) Sorø: 1641. Orleans: 1651. Padua: 1653.
256. Ulfeldt, Bjørn (1615—56) t. Raabelev (B. 1. Udg. og Lig- pr.) Sorø: 1631. Leyden: 1632.
257. —, Christoffer (1643—70) t. Allesløv (A. 23/366 og Lig- pr.) Sorø: 1658. Heidelb. 1661.
258. —, Ebbe (1616—82) t. Ovesholm (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1629. Leyden: 1632.
259. —, Eiler (1613—44) t. Urup (A. 23/527 og Ligpr.) Sorø: 1623. Padua: 1636.
260. —, Flemming (1607—57) t. Orebygaard (B. 1. Udg.) Sorø: 1623. Padua: 1629.
261. —, Knud (1609—57) t. Svenstrup (B. 1. Udg.) Sorø: 1620. Siena: 1626. Orleans: 1628.
262. —, Ove (1617—39) t. Svenstrup (A. 23/530) Sorø: 1635. Groningen: 1635. Orleans: 1636.
263. Ulrik, Hertug (1611—33) Christian IV's Søn (B. 1. Udg.) Sorø: 1625—27. Angers: 1628.
264. Urne, Axel Eriksen (ca. 1601—23) (A. 04/491) Sorø: 1616. Leyden: 1623 (død i Gældsfængsel der).
265. —, Axel Knudsen (1591—1626) Landsdommer (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1605. Heidelb.: 1609. Basel: 1611.
266. —, Christian Jørgensen (1626—27) t. Alslev (A. 04/482) Sorø: 1642. Orleans: 1648. Padua: 1650. 31b).
267. —, Christoffer (1594—1663) t. Aarsmark (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1605. Heidelb.: 1609. Basel: 1611.
268. —, Eiler (1592—1640) t. Gunderslevholm (B. 1. Udg.) Sorø: 1602. Heidelb.: 1609. Basel: 1611.
269. —, Hans (1635—88) t. Sanderumgaard (A. 04/488) Mu- ligvis: Sorø: 1653 32). Orleans: 1656.
270. —, Otto (faldt v. Frederikshald) t. Alslev (A. 04/485) Sorø: 1651. Utrecht: 1654.
271. Valkendorf, Christopher (1621—90) t. Glorup (A. Stvl. XI) Sorø: 1638. Padua: 1641 & 42.
272. Vind, Christen (1630—77) t. Nørholm (Ehrencron Mül- lers Forfatter Lex.) Sorø: 1646. Leyden: 1647.
273. —, Hans (1632—70) t. Harrested (A. 86/403) Sorø: 1651. Tübingen: 1653.
274. —, Holger (1623—83) Vicekancler. (B. 1. Udg.) Sorø Skole: inden 1640. Strsb.: Maj 1643. Basel: Okt. 1643. Padua: Nov. 1643.
275. —, Iver (1590—1658) t. Klarupgaard (B. 1. Udg.) Sorø: 1600. Jena: 1607. Basel: 1608.
276. —, Joachim Frederik (1634—87) t. Gjerdrup (B. 1. Udg.) Sorø: 1651. Tübingen: 1653. Orleans: 1655.
277. —, Jørgen (1593—1644) Rigsadmiral (B. 1. Udg.) Sorø: 1602. Basel: 1608. Orleans: 1614.
278. —, Niels Albertsen (1577—1615) t. Ullerup (B. og Ligpr.) Sorø: 1587. Zerbst: 1594.
279. —, Niels Nielsen (1615—46) t. Grundet (B. 1. Udg. og Ligpr.) Sorø: 1630. Leyden: 1633. Angers: 1634. Pa- dua: 1635. Leyden: 1637.

NOTER

1) Anføres ikke i Trauber-Malling-Matriklen. 2) Anføres ikke i Daas Matrikeluddrag, men kun i den orig. tyske Matrikel. 3) Der kan i begge Tilfælde være Tale om Hans Jørgensen A. (død 1660) t. Høigaard. For den Antagelse taler, at Mallings Matrikel ved Siden af Hans A. opfører en Breide A., der kun kan være en Søn af Jørgen A. Mod Antagelsen taler, at Forældrene først angives gift i 1640, men det kan vel bero paa en Fejl. Faderen var da 51, Moderen 39 Aar. 4) Anføres ikke i Tauber-Malling-Matriklen. 5) Anføres ikke i »Disciplene 1586—1623«, men anføres som Soraner i A. 6) Under alle Omstændigheder i Sorø Skole 1636. 7) Anføres baade i »Disciplene 1586—1623« og i Tauber-Malling-Matriklen. 8) Ikke i »Disciplene 1586—1623«, men Soraner iflg. Hist. Tidsskr. 4. R. Bd. 6 (Lit. og Kritik S. 72). 9) Der er flere, der samtidig bærer dette Navn. 10) Noten til Giessen- Matr. mener: »vistnok« Kancellisekretær N. F. (død 1639). 11) Maaske snarere Peder G. (1584—1644), der siden 1604 stude- rede i Tyskland. 12) Det kan ikke afgøres hvilken H. G., der studerer i Strsb. 13) Nævnes kun i den orig. Wittenb.- Matrikel. 14) Nævnes kun i den orig. Wittenb.-Matrikel. 15) Han nævnes ikke i »Disciplene 1586—1623«, og det an- gives heller ikke i Ligprædikenen over ham, at han er So- raner. Angivelsen støtter sig paa Noten i A., hvor der hen- vises til Sjæl. Tegn. 1606 fol 90. 15a) I: Friis' Disciple anfø-

res han udtrykkelig som Søn af Tage, mens A. 28/18 angiver, at det er Iver Nielsen H. t. Albæk (ca. 1585—1664), der i 1610 gik paa Sorø Skole. Angivelsen i Taubers Akademi-Matrikel 1625 er vel snarere: Iver Mogensen K. (1606—36) t. Vegholm. 16) Anføres kun i den orig. Wittenb.-Matr. 17) Anføres ikke i Tauber-Malling-Matr., Angivelsen hviler paa Kancel. Brevb. 1630 S. 235. 18) Nævnes kun i den orig. Wittenb.-Matr. 19) Har iflg. Personalhist. Tidsskr. 5. R. Bd. 6 S. 15 gaaet paa Sorø. 20) Altsaa før der findes nogen Matrikel. 21) Kaldes i Jena: Darsberg. 22) Nævnes kun i den orig. Wittenb. Matrikel. 23) Eller: H. Eilersen Q. (A. 10/333) om hvem det kun oplyses, at han døde ugift. 24) Kancel. Brevb. 1631/471. 25) Iflg. Noten der var det: Hans R. (1613—73) t. Putlos (A. Stamtbl. XII. 2/115), der 1631 var i Strasb., og som ikke var Soraner, som jeg har formodet i Soranerbl. 24. Aarg. S. 52. 26) Anføres ikke i Tauber-Malling-Matr. 27) Iflg. A. Friplads 1638. 28) Formodentlig paa Skolen, ikke paa Akad. 29) Anføres dog under de borgerlige Disciple og kun i den orig. Wittenberg-Matrikel. 29a) Ikke 1618, som de danske Matrikeluddrag viser. 30) Anføres i Noten der som Christen S. t. Rusinø (1603—59), men det er ikke rigtigt (se Udtaget af Ligprædiken over Otto Krag (Soranerbl. 26. Aarg. S. 105). 31) Muligvis er der ved Franeker-Besøget Tale om Hans Ditlev S. (1634—77) t. Stensgaard, der samme Aar rejste udenlands og i 1656 studerede i Orleans. 31b) Kan ogsaa være C. Christoffersen U. t. Aarsmarke (1628—69), der er imm. samtidig med C. Jørgensen U. i Sorø. Noten til Orleans-Matr. mener, det er den førstnævnte, mens Noten til Padua-Matr. nævner den sidste. Begge Sieder er Urne imm. sammen med Chr. Barnekow, saa det er formentlig samme Person. 32) Kan ogsaa være Lagesen (1632—99).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Fremtidige Indmeldelser af Medlemmer i Soransk Samfund sker til Kassereren, Sparekassedirektør Krog-Meyer, Den sjællandske Bondestands Sparekasse, V. Voldgade 107, København, V.

Ekspeditionssekretær i Byplanafdelingen under Stadsingeniørens Direktorat *Otto Mackeprang* (S. '13) kunde den 25. Januar fejre 25 Aars Jubilæum i Københavns Kommunes Tjeneste.

Den udsendte finske Rejselektor, Universitetslektor *Berg* holdt den 19. Januar paa Sorø Akademis Skole to Foredrag, et for Gymnasiet og et for Realklassen og 4. Mellem. Begge Foredrag, der holdte paa Svensk, handlede om det finske nationale Epos Kalevala.

Baldur havde Lørdag den 22. Januar efter Skolekomedien arrangeret Bal paa Akademibygningen.

H. H. Volquartz (S. '05), der har været Politimester i Randers, er tilraadt en Stilling indenfor Københavns Politi.

Murermester *Marius Langkjær*, Sorø (R. '99) fyldte 60 Aar den 19. Januar.

Det lægevidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet har antaget en af Læge *Gudmund Magnussen* (S. '26) forfattet Afhandling »Undersøgelser over Respirationen under Søvn. Et Bidrag til Søvnfunktionens Fysiologi« til offentlig at forsvares for den medicinske Doktorgrad.

Fhv. Lektor *H. Chr. Gabrielsen* (S. '86) og Hustru, Randers, fejrede Guldbryllup den 3. Februar.

Frøkerne Flors Hus.

Forretningsfører *Ib Brask Nielsen* har om de smaa Soranere, der staa ved Frøkerne Flors Hus (se Soranerbladets Januarnummer) sendt Bladet følgende:

Fra venstre til højre:

Helge Fischer, Grosserer, født den 18. Juli 1914 i Korsør. Søn af Grosserer Th. Fischer og Hustru. Indmeldt 1925, udgik 1930 med Realeksamen. Indehaver af Firmaet Julius Guldmanns Eftf., Korsør og Aarhus.

Per Linnemann-Schmidt, Billedhugger, født den 18. Maj 1912 i København, Søn af Proprietær Baggesen-Schmidt og Hustru. Indmeldt 1924, udgik 1929 med Realeksamen.

Frederik Hansen, Proprietær, født 18. November 1914 i Hejninge. Søn af Sognefoged Christian Hansen og Hustru. Indmeldt 1925, udgik 1930 med Realeksamen. Nu Ejer af Gerlinge-Skovgaard pr. Rødby.

Jørgen Kruuse Rasmusen, født den 27. Maj 1913. Civilingeniør. Søn af Civilingeniør Jørgen Kruuse Rasmusen og Hustru, Korsør. Indmeldt 1924, udgik 1931 med Studentereksamen.

Og i Nummer 4 Vindue sidder undertegnede, der paa samme Tid var Pensionær hos Frøkerne Flor. (Motoren).

Ib Brask Nielsen, født 22. Marts 1911 i Skive. Søn af Grosserer Michael Nielsen og Hustru. Indmeldt 1923, udgik 1928 med Realeksamen. Forretningsfører i Firma Jens Fogh, Skive aut. Fordforhandler.

Oberstløjtnant *H. M. A. Fog* (R.'09) er blevet Formand for Sydsjællands Rideklub.

Professor, Dr. phil. *R. Spærck* (S. '14) og Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (S.'20) er mellem en Kreds af danske Mænd, der omgaaes med Planer om efter Krigen at udruste en Havundersøgelsesekspedition, hvis Formaal skal være at udforske de store Dybder.

Arkitekt *Erik Bay* (4.Kl.H.'00) fyldte 60 Aar den 9. Febr.

Billedhuggeren *Jan Buhl* ('37) er blevet valgt til Medlem af Charlottenborgs Censurkomité for 1944. Buhl modellerer en Buste af den tidligere Formand i Foreningen til unge Handelsfolks Uddannelse, Grosserer Aage Kunst. Busten skal opstilles i Handelshøjskolen.

Lektor ved Universitetet, Kontorchef i Indenrigsministeriet, Dr. jur. *Ernst Andersen* ('25) er blevet udnævnt til Docent ved Universitetet.

Fru *Rigmor Simonsen*, Enke efter afdøde Lektor *Kr. Simonsen*, Sorø, er den 14. Januar afgaaet ved Døden. Fru Simonsen overlever af sine Børn, bl. hvilke kan nævnes *Inger Simonsen* ('31), *Niels Erik Simonsen* (U. '30), *Grete Simonsen* ('34) og stud. mag. *Poul Simonsen* (U. '35).

Adjunkt *Ove Christensen* har haft den Sorg at miste sin Fader, kgl. Translatør, cand. phil. *J. C. Christensen*, København.

Fru *Nielsine Agnete Flyger*, født Bengtsson, gift med Skovfoged A. Flyger, Nordruplund, er den 5. Februar afgaaet ved Døden og overleveres foruden af sin Mand bl. a. af Sønnen *Carl H. Flyger* (R. '36).

Assistent *Poul Nielsen* ('34) har haft den Sorg at miste sin Fader, Barbermester *J. C. Nielsen*, Glostrup.

*

Efter svensk Mønster udsendes om kort Tid Københavns Stifts Aarvog redigeret af Pastor *Paul Nedergaard* ('14), der iøvrigt ogsaa om alt gaar vel i Aar agter at udsende 1. Hefte af Storværket Danmarks kirkelige Geografi, der tænkes udsendt i 10 Størhefter over et Tidsrum af 5—10 Aar.

*

I Sorø Akademis 1. Skovdistrikt er der i disse Dage mellem Vindelbro og Stenhøgshus fældet en 36 Meter høj Bøg, der sammen med tre andre Bøgestammer skal tjene som Køl for det nye Grønlandsskib »Gertrud Rask«. Til Skibets Bygning skal iøvrigt anvendes 2000 Kubikmeter Egetræ, hvoraf 50 Kubikmeter skal leveres af Sorø Akademis Skove.

*

Efter Ansøgning frattraadte Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil *H. A. Ussing* den 31. Januar sin Stilling paa Grund af Svagelighed.

For et Aars Tid siden blev Dr. Ussing alvorlig syg af en Hjertelidelse, og selv om det nu gaar godt med hans Helbred, har han dog efter sin Læges Raad besluttet ikke at genoptage Arbejdet ved den Skole, hvortil han har været knyttet i ikke mindre end 38 Aar. Ussing, der endnu ikke er fyldt 70, begyndte i 1902 sin Lærergerning ved Vejen Realskole og knyttedes i 1905 som Adjunkt til Sorø Akademis Skole, hvor han i 1921 udnævntes til Lektor og har været en dygtig og afholdt Lærer i Dansk og Historie gennem de mange Aar, i hvilke han ogsaa i adskillige var Bibliotekar ved Biblioteket. Alle, der kender Dr. Ussing, ønsker ham et langt og godt Oidium og et Helbred, der tillader ham at dyrke de historiske og folkelige Studier, der har sat sig Frugter i saa mange interessante og lødige nationale Værker.

*

Lektor *O. B. Müller* (S. '92) er efter Ansøgning afskediget fra sit Embede ved Sorø Akademis Skole fra 31. Marts. Lektor Müller fylder 69 Aar den 3. Juli.

*

Stud. jur. *Hans Chr. Thomsen* (S. '39) har ved kgl. Bevilgning faaet Tilladelse til at føre Navnet *Thranow*.

*

Louis Willy Lund (S. '39) er blevet Politifuldmægtig i Esbjerg.

*

I et Interview i »B.T.« udtalte den nyudnævnte Rektor ved Sorø Akademi *P. H. Bohn* paa et Spørgsmaal om Kostskolebøgenes Sandfærdighed:

»Gennemgaaende er det kun falsk Romantik. Dog maa jeg have Lov til at fremhæve en enkelt Bog, nemlig den, jeg læste, da jeg var femten Aar, den, som indgav mig den første Interesse for Kostskoler — *Adolph Stenders* »Frisk Mod«. Det er en god Bog — en glimrende Bog — lige noget for enhver rask Dreng.«

»Frisk Mod« og dens Fortsættelse »Skolekammerater« er netop udsendt i en ny smuk Udgave af P. Haase & Sønns Forlag, saa nu kan alle, baade unge og gamle glæde sig over Bøgerne igen.

Eller De kunde benytte Overskriften:

»Adolph Stenders »Frisk Mod« indgav mig den første Interesse for Kostskoler«, udtaler Rektor Bohn.

— Adolph Schouby-Stender udgik med 4. Klasses Hovedeksamen i 1893.

*

Juridisk Embedseksamen: Niels Erik Borch Jacobsen ('37). 1. Karakter. *Helge Lützen* ('36): 1. Karakter. *Svend Ove Pontoppidan Nielsen* ('33): 2. Karakter af 1. Grad.

*

Kai Steffen Rasmussen ('36) har med 1. Karakter bestaaet Skoleembedseksamen i Historie, græsk Kultur og Kristendomskundskab, hvorefter han har faaet Ansættelse ved Sct. Jørgens Gymnasium.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Fru Illa Aspegren, f. Weis, og Ingeniør *Mauritz Krag* (M. '31).

*

Frøken *Edith Sørensen*, Datter af Overtjener V. Sørensen, Holbæk, viedes den 4. Februar i Holbæk Kirke til Juniorchef, Prokurist *Carl Chr. Weinreich* ('37), Holbæk.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Laborant, Frøken *Fritze Holm*, Datter af afd. Direktør Aug. Holm, og Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Svend Ove Pontoppidan Nielsen* ('33), København.

*

Rektor for Herlufsholm *Olaf Friis-Hansen* fyldte den 28. Januar 50 Aar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

*

Tirsdag den 1. Februar fejrede Bankbogholder *Åxel Sevel*, (Udm. 2. G. '12), 25 Aars Jubilæum i Banken for Sorø og Omegn. Hele Sorø flagede og fra alle Sider strømmede Blomster, Gaver og Lykønskninger ind til den dygtige og afholdte Jubilar.

*

Det gamle Klassebilledet

Jeg kommer til endnu en Gang at ulejlige »Bladet«. Den omstridte Gilbert Hattensen var virkelig Elev i II st. Klasse i 1882 (i Skolens Program for 1882 pg. 85 opført som Nr. 14). Jeg mener ogsaa at have gjort opmærksom paa dette — ganske i en (sikkert overset) Fodnote — paa det Kort, som jeg i sin Tid sendte til Fabriksinspektør Carl Ottesen med Oplysning om den ukendte »Erlandsen«. I Soraner-Bladets 28. Aarg. Nr. 12 pg. 91 staar kun opført 24 Elever i II st. i nævnte Aar, men der var 26 (de manglende er netop Gilbert Hattensen og Holger Hatting Aagaard Ibsen, Søn af Overlærer I.).

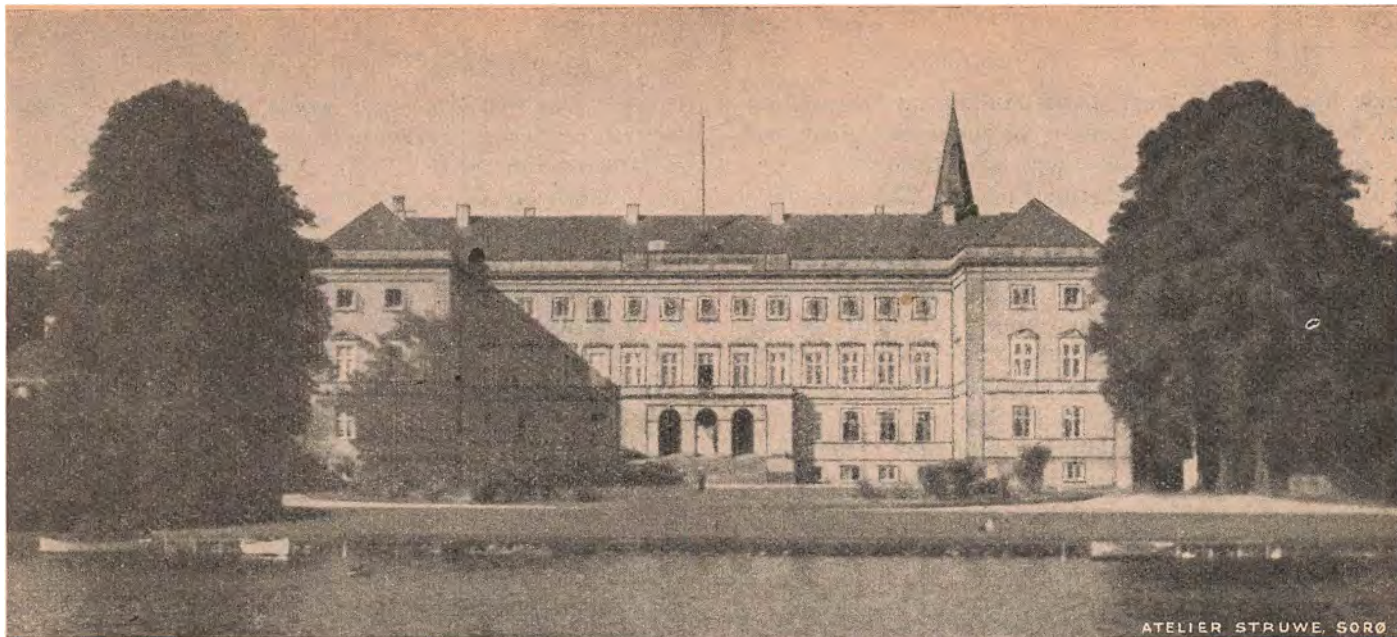
Med venlig Hilsen

H. Chr. Gabrielsen, Lektor emer.

P.S. Oplysninger om G. H.s senere Vita var mig helt ukendt.

*

Stiftsprovst *F. Horstmann* (S' 99), Aalborg, har fra den svenske Kirkes Primas, Ærkebiskop Eidem, modtaget Indbydelse til at deltage i et Kirkemøde i Stockholm 7. Maj. Mødet, der er det 21. i Rækken, afholdes hvert tredje Aar og besøges af et stort Antal gejstlige fra hele Sverige.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 3

MARTS 1944

TALE TIL DIMITTENTERNE AF 1943

Af H. Krog-Meyer ved Sammenkomsten
paa Angleterre Torsdag den 9. Marts.

Man har vist mig den Ære at lade mig tale til den nye Aargang Soranere, næppe for at faa en filosofisk Udredning af Livet og dets Problemer, snarere for at høre, hvordan en almindelig Mand fra det praktiske Liv ser paa de Muligheder, der i Dag frembyder sig for at leve Livet til Glæde for sig selv og til Fædrelandets Gavn.

Jeg kan ikke præstere noget oratorisk Mesterværk — jeg paastaar ej heller, at jeg har fundet de Visers Sten —, men jeg skal til Gengæld gøre det saa kort, at De ikke naar at gabe Kæberne af Led. Jeg vil blot ud fra de Erfaringer, jeg har høstet, siden jeg for 35 Aar siden forlod Sorø, redegøre for Dem, hvordan jeg ser paa Livet, og hvordan jeg vilde prøve at leve det, dersom jeg i Dag skulde begynde forfra.

Tro ikke, at Livet er saa strengt eller trist, som mange vil gøre det til, men slaa det fast og slip det aldrig af Minde, at det i det store og Hele afhænger af Dem selv og kun af Dem selv, om De bliver et lykkeligt Menneske og en god fortjenstfuld Borger.

Alt for mange af os ligger under for den Opfattelse, at man skal have Forbindelser eller Protektion — eller være født med en Sølvskæ i Munden — for at drive det til noget. Og dog er dette lige saa ofte et handicap som en Fordel. Tag som Eksempel to Studenter. Den ene har et rigt Hjem i Byen som Basis eller kan faa rundelige Subsidier fra velsituerede Forældre i Provinsen. Han mangler hverken Tøj eller Lommepenge, og det gør ikke saa meget, om han bruger et Aar mere eller mindre om at blive Kandidat. Den anden faar sine

knappt tilmaalte Rationer til alt, maa tage Ekstraarbejde, leve paa Laan og haabe paa Legater og har ikke Raad til at tage 1ste Del om to Gange.

Men det er et Spørgsmaal, om der ikke kræves størst Karakterstyrke af den første — ham med Sølvskæen. Han har Betingelserne for og er derfor mere fristet til at studere Folkeliv i Stedet for Folkeret og Øllets Indvirkning paa Organismen i Stedet for organisk Kemi. Det er i hvert Fald en Kendsgerning, at en god Eksamen paa kort Tid, den kan ikke købes for Penge, den koster om ikke Blod og Taarer, saa dog Sved.

Eller for at gaa til mine specielle Venner, *Realisterne*, der oftest gaar direkte over i det praktiske: Gaar det altid bedre for den unge Mand, der ved, at han naarsomhelst kan glide ind i Faderens velkonsoliderede Forretning? Han er ogsaa belastet med alt for rigelig en maanedlig Appanage og med selskabelige og andre Forpligtelser, som hindrer ham i at lære, at Arbejdet er den rigeste Kilde til al sand Lykke og Velstand. Han naar ofte kun til at blive det, man saa pænt kalder junior-Chefen, han har ikke haft Tid eller Energi til at sætte sig fuldt ind i Sagerne, og naar »den gamle« dør, fortrænges han mere og mere af Forretningens unge dygtige Prokurist og fører en vegeerende Tilværelse som »en Søn af den gamle Sørensen, ham De ved nok, den store Grosserer, der grundlagde Firmaet i Firserne«. Hans Sønner bliver endnu ringere, og med dem dør Slægten ud.

Tænk paa, hvor mange store Navne og fine Handelsehuse fra det forrige Aarhundrede, der nu er væk, syg-

nede hen, visnede bort, fordi Sønner og Sønnesønner havde haft for megen Medbør og derfor ikke blev stærke nok til at føre Navnet videre med Hæder.

Det er netop et Særkende for vor Tid, for Tiden i Dag, hvor De er traadt ud i Livet, at vi alle har Chancer for at blive til noget, hvis vi selv vil gøre det fornødne; og derfor kan jeg ikke deltage i de almindelige Jeremiader over Tiden eller være med til at sige til Dem, at det er en vanskelig Tid, vi lever i, og det er særlig vanskeligt for Ungdommen, og alting er saa usikkert, og ingen ved, hvor det bærer hen o. s. v.

Nej, Tiden i Dag er saamænd ikke stort vanskeligere end før; der har altid været Vanskeligheder at overvinde, og det vil der blive ved med at være. Og der er i Dag, og der vil altid være gode Chancer for den, der vil se dem og gribe dem.

De har vel iøvrigt lige siden, De fik Examen, faaet tudet Ørerne fulde af velmenende Menneskers Visdom, saa det staar Dem langt ud af Halsen. Der er sikkert ogsaa en eller anden, der har fortalt Dem, at det er Heldet, det kommer an paa. At Evner og Flid og alt det der intet hjælper, hvis man har Uheld, som det hedder.

Jeg skal villigt indrømme, at Held og Uheld spiller en ikke ringe Rolle i de fleste Menneskers Liv — mange klarer sig igennem under Motto'et: Lykken er Daarens Formynder — men hvad er saa i Grunden *Held*? Det er engang bleven defineret saaledes: Held er et ubestemt meligt Materiale — hverken til at maale, veje eller tælle, men som dog har den gode Egenskab, at det har en paafaldende Tilbøjelighed til at følge den, der vil noget og kan noget.

Nu har jeg talt, som om det eneste, man burde stræbe efter, var at reussere, at gøre den bedst mulige Karriere, vinde Rigdom og Magt, og det er langtfra min Mening. Vigtigere for os maa dog være at blive gode Mennesker og nyttige Borgere, saa det engang kan siges om os med Sandhed, at vort Liv ikke var forgæves. Vi maa søge at give vort Liv Indhold, saa vi ikke i vor — forhaabentlig fjerne — Dødsstund skal stirre søgende og spørgende ud i det tomme Rum: hvad har jeg i Grunden levet for?

Her staar det for mig — jeg taler ogsaa her ud fra min egen Erfaring — at det allervigtigste, det afgørende er, at vi oprigtigt søger og finder ind til *Livets Mening*, til Livets Gud, til Ham, der klæder Liljerne og tager sig af den mindste Spurv. Og det er saa heldigt, at har vi først tilkæmpet os en klippefast Tro paa Ham, saa har vi hans Ord for, at »saa skulle og alle andre Ting tillægges Eder«. Saa svinder vore Bekymringer for alt det andet, for Avancement, for Ære og Anseelse. Saa lærer vi ogsaa, hvordan vi rent praktisk skal leve Livet, idet vi stræber efter at følge hans evigt gyldne Leveregel: Alt hvad du vil, at Mennesker skal gøre mod dig, det gør du ogsaa mod dem. Bedre har ingen kunnet forme nogen Regel for det ene Menneskes Væren mod det andet, og jeg tror, at alle mine Tilhørere, uanset hvor langt eller kort de endnu maatte være kommet paa Vejen mod Ham, vil give mig Ret i, at dersom vi Mennesker havde fulgt

denne Norm for Livet, saa havde ikke i Dag Verden udenom os været et sydende Helvede af Mord og Brand og Sult, og vor egen lille Verden her hjemme i Danmark havde ogsaa været bedre at leve i.

Det er min personlige Overbevisning, som har staaet sin Prøve i de snart 35 Aar, jeg har været voksen, at dette at søge at finde Gud og lære at tro paa Ham er det vigtigste. — Og jeg har erfaret i rigeste Maal, at saa er alle andre Ting bleven tillagt mig.

Men der er meget andet, som vi gerne skulde naa her i Livet. Jeg har aldrig hørt til nogen af de Sekter, der lærer, at man skal forsvare saa meget som muligt af alt det skønne og gode, som Gud har velsignet Jorden med. Hvorfor skulde vi have faaet det, dersom vi ikke maatte bruge det. Det gælder blot om at bruge det paa rette Maade. *Paulus* siger det iøvrigt saa ganske udmærket et Sted: Alt er mig tilladt, men ikke alt er mig gavnligt. Et ganske fortræffeligt Ord. Det har ofte hjulpet mig, bremsset mig, kan jeg vist sige, naar jeg har været ved at komme lidt for langt ud, ikke mindst i mine muntre unge Dage. Der ligger saadan en dejlig Frihed i de Ord: Alt er mig tilladt. Som om hele den straalende Verden stod en aaben. Og næste Sætning virker som en Regulator: ødelæg ikke dig selv ved at gaa over Stregen, du ved jo inderst inde, hvor langt du kan gaa uden at labe din Selvagtelse og tage Skade paa din Sjæl.

Det kan ogsaa formes saadan: *Frihed under Ansvar*.

Frihed er noget af det, jeg sætter højest. Og Frihed er nøje forbundet med Uafhængighed. Ikke mindst økonomisk Uafhængighed. Og har De tænkt over, at man behøver slet ikke at være rig for at være økonomisk uafhængig; og ved De, at der i det lange Løb kun er een Maade at blive økonomisk uafhængig paa, nemlig ved at sætte Tæring efter Næring, som de gamle sagde, ved at tillægge sig saadanne Livsvaner og kun stille saadanne Krav til sine ydre Fornødenheder, at man altid bruger højest en lille Smule mindre end man tjener. Det lyder banalt — kedeligt vil nogle sige — men det er faktisk kun et Spørgsmaal om Karakter og Vane. Og dersom De anede, hvad det giver for en Følelse af Uafhængighed og Velvære hele Livet igennem at have blot 50 Kr. eller 500 Kr., som man ikke allerede har disponeret over, saa vilde De lægge Deres Liv an derpaa allerede i Dag, saa vilde De iøvrigt hurtigt opdage, at har man først *lagt Grunden* til sin økonomiske Uafhængighed, saa gaar det meget lettere med Resten — og De ender med at høre til de saakaldte besiddende Klasser. Sig nu ikke til Dem selv, at dette angaar ikke Dem endnu. Det har Bud til enhver. Og saa en Student eller en Lærling har en vis Portion Indtægter og Udgifter hvert Aar, og det er Forholdet mellem dem, der er det afgørende. Og netop fordi det er en Vanesag, fordi man skal vænne sig til altid at afpasse Udgifterne efter Indtægterne — aldrig omvendt —, netop derfor er det nødvendigt at tilegne sig den Vane, mens man er ung. Det *kan* læres senere, men saa er det en bitter Omgang.

Har De det saadan, at Deres Frihedsbegreb er forbundet med Ønsket om at blive selvstændig Forret-

ningsmand eller Landmand fremfor hele Livet at arbejde for andre. I saa Fald vil De nok komme til at slide endnu haardere i det, men De faar saa den indre Tilfredsstillelse at være Deres egen Herre. Hvorfor lykkes det for saa faa? Fordi de fleste stiller for store krav til Tilværelsen inden de sidder fast nok i Sadlen. Mange tror, at det vigtigste og sværeste er at faa Gros-sererborgerskabet eller Skødet paa Gaarden. Men det allervigtigste er at kunne holde ud i en Nedgangsperiode, under daarlige Konjunkturer, og det er der saa mange, der ikke kan, fordi de i Opgangsperioden har lagt sig for kostbare Vaner til — man skal dog leve standsmæssigt, siger man for at berolige sig selv — og derfor fik de ikke lagt nok til Side til Imødegaaelse af de vanskelige Perioder, der kommer i enhver Landmands eller Købmands Liv. Saa er det man siger til sig selv og til dem, der gider høre paa det: Jeg har haft Uheld med en Frøafgrøde eller med min Besætning, eller: Jeg fik for store Tab paa mit Varelager, da Prisfaldet salte ind, jeg havde været saa uheldig at købe for meget Bomuld eller Lakritspinde, eller hvad man nu handler med. I Virkeligheden ramte et ganske tilsvarende Uheld ogsaa ens Kolleger, men de havde gennem god og sund Økonomi konsolideret sig i Tide, og derfor red de Stormen af og blev igen velsituerede, da Konjunkturerne vendte sig paany.

Nej, faar De den Lykke at blive selvstændig, saa slid som et Bæst, spar hvor De kan og læg Skilling paa Skilling, til De er kommen saa godt ovenpaa, at De kan klare enhver Situation — saa er Tiden inde til at begynde at leve standsmæssigt — og saa er det, De skal til at passe paa, at Deres Børn og Børnebørn ikke gaar i Hundene paa Grund af Deres Velstand. Saadan set er det betydeligt lettere at være fattig end rig.

Har jeg talt for længe og for professionelt om Opsparingens Betydning? — Jeg staar her i hvert Fald ikke for at hverve nye Indskydere til Sparekassen, saa jeg skal hurtigt forlade Emnet.

Indskærpe Dem, at De skal blive gode Soranere og gøre vor gamle Skole Ære, behøver jeg ikke, det er jeg paa Forhaand overbevist om, at De vil gøre uden min Pegepind. Men jeg vil gerne lægge hen til Dem, at De holder fast ved *Soransk Samfund* og bliver et aktivt og interesseret Medlem. Ogsaa for Deres egen Skyld. Ikke saadan, at vi til enhver Tid skal gaa hen og slaa en anden Soraner paa Skulderen og sige: du er gammel Soraner, laan mig 100 Kr. eller skal mig en Stilling. Men der er mangfoldige Soranere, der var værdige til det, der paa forskellig Maade har haft Gavn af den Fællesfølelse, der besjæler os; og Samværet med gamle og unge Kammerater her i *Soransk Samfund* og ved Udflugterne til Sorø er ikke at foragte.

Til at være en god Soraner hører ogsaa at være en god Borger i sit Land, og det vil kort sige at gøre sin Pligt fuldt og helt og helst lidt mere til paa den Plads vi bliver sat eller tilkæmper os. Lad os følge det Eksempel, mange hedengangne og nulevende Soranere har givet os, saa *Kong Frederik* kan glæde sig i sin Grav over, at vi i Daad betaler af paa vor Gæld for den Uddannelse og Udvikling, vi har faaet i Sorø. Det

skal være saadan, at man, saasnart man ser den lille Fønixnaal i Knaphullet, uvilkaarlig siger: Javist, det kunde jeg nok tænke, det er en Soraner. Som Englænderne siger: He is Cricket, og dermed er alt sagt. Apropos *Cricket*, hvorfor ikke spille Cricket! Det er dog ikke Mening, at al vor Tid skal gaa med Arbejde og Dygtiggørelse, og der er nu noget rigtigt i dette med den sunde Sjæl i det sunde Legeme. Ikke saadan, at Cricketspillerne behøver at være bedre end andre Mennesker, men de er det ofte! Og paa det Felt har Sorø ogsaa stolte Traditioner at vogte.

Naturligvis maa der mere til end blot at spille Cricket eller drive anden Sport for at blive den gode Borger. Og mon ikke Landet trænger til mange gode Borgere. Vi var paa Vej til at komme ned paa en for ringe Standard i Aarene før den 9. April. Alles Krig mod alle baade paa det økonomiske og det sociale Omraade. Enhver tænkte paa sig selv mere end paa sin Næste. Nydelsessygen havde Overtaget over Offervillighedens Aand, som Marskal Petain sagde til det franske Folk i Juni 1940 efter Kapitulationen. Var det ikke omtrent ligesaa herhjemme. Og er det bleven stort bedre i de bitre, ydmygende Aar under Besættelsen? Jo, det er det dog. Det viser den enkeltes korrekte og værdige Holdning og den næsten eenstemmige Bekendelse til Danskheden, vi saa paa Valgdagen i Fjor.

Det har i aarevis været et staaende Diskussionsemne, om det var *Ungdommen*, der var noget i Vejen med, eller det var de ældre, der havde spillet fallit. Det er vist forkert at skyde Skylden paa de andre. Der er baade gode og mindre gode Elementer begge Steder. De, der nu er ældre, havde det ikke neimt i Tiden efter den forrige Krig, saa man maa ikke undre sig over, at de ikke alle har gjort Karriere, og hvad de Unge af i Dag angaar, da synes jeg, at blot et Blik ud over denne Skare maa gøre enhver Tvivler til Skamme og faa ham til at nynne: Som de troede, at Skoven alt var øde, saa de Vaarkraftens spirende Værk.

Tag blot fat med godt Humør. Sig som Bjørnson: Hvad du evner kast av i det nærmeste Krav, saa vil De, som jeg har gjort det, erfare, at det, der i Dag ser sort og uoverstigeligt ud, maaske allerede i Morgen eller om en Maaned klares langt lettere, end De havde tænkt. *Hvad du evner* — ja, dersom De anede, hvad vi i Grunden evner, hvor uhyre rigt de fleste af os er udrustet, hvad der ligger af slumrende Evner, hvad vi kan udvikle i os og tilegne os, naar vi begynder i Tide — mens vi er unge, og mens Hukommelsen endnu er i Orden. Her er noget, jeg bebrejder mig af og til i mine stille Stunder, at jeg ikke i Tide, mens jeg var ung og mine Hjernevindinger endnu ikke var træge og mosgroede — og det sker hurtigere end man tror —, at jeg da ikke sørgede for at tilegne mig langt, langt mere af det værdifulde, der laa paa min Vej. Jeg trøster mig med, at jeg har arbejdet en Del og moret mig dejligt, men jeg kunde godt have naaet at more mig og alligevel have søgt noget mere intensivt efter aandelige Skatte og teknisk Viden, saa jeg bedre kunde have gjort Fyldest paa min Plads i Samfundet.

Lige et kort Resumé: Tag som Motto for Deres Lø-

andre skal gøre mod dig, det gøre du ogsaa mod dem. Saa vil Livet ligge aabent for Dem med rige Muligheder. Men det vil kræve meget af Dem. Ikke mindst som Danske kræver det meget af os i disse Skæbne-dage. Men vi vil gaa paa Akkord, hvad det end maatte koste? Nej, vi vil om fornødent give Danmark alt hvad vi ejer, alt hvad der kræves af os, ogsaa vort Liv. Og skulde Deres eller mit Liv kræves for Danmarks Skyld, lad os da dø med Smil om Læben, idet vi hvisker med Jeppe Aakjær: Lad mig kun flagre hen som Blad i Høst, naar du mit Land, min Stamme *frit* kan leve.

SORØ AKADEMI OG SORØ AKADEMIS SKOLE

Hof- og Statskalenderen fastslaar følgende:

»Sorø Akademi er Navnet paa det Sorø Akademis Skole tilhørende Gods, hvis Overskud anvendes til forskellige kulturelle Formaal. Det ejer de til Brug for Skolen m. v. henlagte Bygninger og Arealer i Sorø Landdistrikt, Sorø Kirke med Kirkegaarde sammesteds, samt en Del Jordegods m. m. og Akademiets Formue.«

Herefter ejer Skolen Akademiet.

Hvor usandsynligt det end lyder maa Hof- og Statskalenderen imidlertid være fuldkommen forkert underrettet hvad dette Spørgsmaal angaar, thi i en i Soraner-Bladet fremkommen Artikel i Februarnummeret for 1944, omhandlende Holbergs Memoirer, i hvilken Artikel Skolens Forhold behandles indgaaende og sagkyndigt, læses følgende: ... det fælles Ejendomskompleks, en »Stiftelse med særlige Fonds«, kaldet Sorø Akademi, der foruden Gods og Gaarde, Skove og Kapitaler ogsaa ejer og driver Skolen ved Sorø Sø ...«

Altsaa, det er Akademiet som ejer Skolen, — hvilket jo ogsaa fremgaar af dennes Navn, — og ikke omvendt, som H. og St. Kalenderen mener.

En saa fundamental Misforstaaelse af det virkelige Forhold tager sig jo højst besynderlig ud i vor officielle Statshaandbog, og man maa meget haabe, at de nu i Soraner-Bladet fremkomne ny Oplysninger vil foranledige H. og St. Kalenderens Redaktion til at foretage den højst fornødne Rettelse.

Soraner.

RUSMODTAGELSEN DEN 9. MARTS

De soranske Dimittenter af Aargang 1943 er blevet lidt stedmoderligt behandlet. Paa Grund af Forholdene kunde der ikke sidste Efteraar arrangeres den sædvanlige festlige Rusmodtagelse for dem. Før dog at kunne byde dem velkommen paa hjertelig og kammeratlig Vis i Soransk Samfund havde Bestyrelsen indbudt dem til en lille Sammenkomst under beskedne Former Torsdag Aften den 9. Marts paa Hotel d'Angleterre, hvor nogle og fyrrer af de unge Studenter og Realister mødte sammen med Bestyrelsens Medlemmer.

Den fungerende Formand, Direktør A. Ch. Louw, bød velkommen og redegjorde for Motiverne til Sammenkomsten,

hvorefter han udbragte et med kraftige Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole. Man sang H. G. Ollriks »Du Skole, som har værnet os«, og Sparekassedirektør H. Krog-Meyer holdt den foran i Bladet gengivne Tale. Louw hilste saa paa hver enkelt af Dimittenterne, som fik overrakt nogle trykte Oplysninger om Soransk Samfund.

Da denne Del af Aftenens Højtidelighed var afsluttet, samledes man ved Bordene med Smørbrød, Øl, Snaps, Kaffe og Basser. Her sang man Aage Linds »Vor Barndoms Lejrplads Fod for Fod«, Landsretssagfører Jonas Bruun paapegede overfor de unge Gæster Betydningen af Tilslutningen til og Sammenholdet i Soransk Samfund. Student Ejnar Olesen takkede kort paa de Unges Vegne for den hyggelige og kammeratlige Aften, hvorefter Louw hævede Bordet, og man gik hver til sit.

DEN OVERORDENTLIGE GENERALFORSAMLING

Den overordentlige Generalforsamling Torsdag Aften den 16. Marts paa Hotel d'Angleterre havde samlet en stor Del af de i København og nærmeste Omegn boende Medlemmer af Soransk Samfund. I Betragtning af, at det var Forslag til Ændringer i Soransk Samfunds Vedtægter, der stod paa Dagsordenen, forløb Generalforsamlingen forholdsvis hurtigt og let. Den fungerende Formand, Direktør A. Ch. Louw bød vedkommen og udbragte et med Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole, hvorefter Overretssagfører, Baron v. Eggers paa Bestyrelsens Forslag enstemmig valgtes til Dirigent.

Ændringsforslagene behandlede Paragraf for Paragraf. Om enkelte førtes der en indgaaende Diskussion. De fleste vedtoges uændret; men angaaende Forslaget om Formandsvalg foretoges der efter Debatindlæg fra forskellig Side skriftlig Afstemning. Et af V. Sorgenfrey Hansen stillet principalt Forslag om at bibeholde den gamle Ordning, som overlader det til Bestyrelsen at vælge Formanden, forkastedes med 48 St. mod 57. Et af samme stillet subsidiært Forslag om, at Formanden saa skal vælges ved Urafstemning blandt alle Soransk Samfunds Medlemmer og ikke — som foreslaaet af Kommissionen — af Generalforsamlingen, vedtoges med 57 St. mod 47.

Formanden sluttede Generalforsamlingen med en Tak til Dirigenten for hans fortræffelige Ledelse af den, hvorpaa man samledes til et Par hyggelige Timer ved Smørbrødsbordene.

De vedtagne Ændringsforslag skal for at blive gældende Vedtægter for Soransk Samfund vedtages paa den ordentlige Generalforsamling Lørdag Aften den 15. April. Herom henvises til Dagsordenen andet Sted i Bladet.

Bestyrelsen har enstemmig opfordret Statsskovbrugsdirektør Poul Lorenzen (S. '05) til at overtage Formandsposten.

En Kreds af Medlemmer har meddelt Bestyrelsen, at de ønsker Højesteretssagfører Carl Ballhausen (S. '11) som Formand.

FIIV. HANDELSSKOLEEJER VALDEMAR PETERSENS
LEGAT 1943.

Beholdning fra forrige Aar	752,85	
Renter	715,50	
Udbetalte Legater		750,00
Gebyrer		7,95
Beholdning at overføre		710,20
	1.468,15	1.468,15

FORMUE pr. 31. Dec. 1943:		
Obligationsbeholdning	15.900,00	
Bankbeholdning	710,20	
	16.610,20	

sign. *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.
Beholdningerne forevist.

København, den 2. Marts 1944.

sign. *G. Magnussen.*

sign. *H. Møllerup.*

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND 1943.

Beholdning fra forrige Aar	517,58	
Renter	684,32	
Udtrukken Obligation	1.000,00	
Tilskud til Soransk Samfund		600,00
Købt Obligation		1.011,01
Gebyrer		8,00
Beholdning at overføre		582,89
	2.201,90	2.201,90

FORMUE pr. 31. Dec. 1943:		
Obligationsbeholdning	16.000,00	
Bankbeholdning	582,89	
	16.582,89	

sign. *Svend Clausen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.
Beholdningerne forevist.

København, den 2. Marts 1944.

sign. *G. Magnussen.*

sign. *H. Møllerup.*

DAGSORDEN FOR DEN
ORDENTLIGE GENERALFORSAMLING

Lørdag den 15. April

SORANSK SAMFUNDS 75. ordentlige GENERALFORSAMLING afholdes Lørdag den 15. April 1944 Kl. 18 paa Hotel d'Angleterre, Kongens Nytorv, med følgende

DAGSORDEN:

- 1) Aflæggelse af Beretning for 1943.
- 2) Regnskab for 1943 aflægges for
 - a) Soransk Samfund,
 - b) Understøttelsesfonden,
 - c) Jubilæumsfonden,
 - d) Vald. Petersens Legat.
 - e) Soranerbladet og
 - f) Soranerbladets Fond.
- 3) Meddelelse om et nyt Legat: STØTTEFONDET FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTE og Fundats for samme.
- 4) Budget for 1944.

- 5) 2. Behandling af Betænkning af 25. Januar 1944 afgiven af Soransk Samfunds Vedtægts-Kommission af 10. April 1943 indeholdende Forslag til visse Vedtægtsændringer samt Ændringsforslag, saaledes som vedtaget paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts 1944.

Hvis § 11 i Lovforslaget, saaledes som vedtaget 16.3.1944, paany vedtages:

- 6a) Valg af Bestyrelsens Formand skal foretages ved Urafstemning.

- 6b) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen (Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Direktør *A. Ch. Louw*, Bagermester *Rogert Møller*, Direktør *P. Suhr-Henriksen* afgaar efter Tur. Nyvalgt foreslaas: Sparekassedir. *H. Krogh-Meyer* (R. 1909), med hvem Bestyrelsen har suppleret sig.)

Hvis § 16 i Lovforslaget vedtages:

- 7) Valg af en statsaut. Revisor.
- 8) Eventuelt.

Hvis nævnte § 11 ikke vedtages:

- 6) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen. (Landsretssagf. *Jonas Bruun*, Direktør *A. Ch. Louw*, Bagermester *Rogert Møller*, Direktør *P. Suhr-Henriksen* afgaar efter Tur. Nyvalgt foreslaas Sparekassedirektør *H. Krogh-Meyer* (R. 1909), med hvem Bestyrelsen har suppleret sig.)

Hvis nævnte § 16 ikke endelig vedtages:

- 7) Valg af 2 Revisorer og Revisorsuppl.

Bestyrelsen.

SORANER-AFTENEN 22. MARTS

Soraner-Aftenen Torsdag den 22. Marts i Karnappens Restaurant blev en meget vellykket og godt besøgt Sammenkomst. Dels er det jo nu kenge siden, at vi har haft Soraneraften, og dels var det en saa kendt Mand og Soraner som Statsskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen*, der skulde være Aftenens Foredragsholder.

Først maatte dog de gule Ærter, Flæsket, Polserne, Pandekagerne, Snaps og Øl vederlares Retfærdighed, og man tør nok paastaa, at det skete i fuldt Maal, et Bevis for, at Mad og Drikke smagte godt. Da Kaffen var drukkert, gik man ned i Foredragssalen, hvor *Louw* udbragte et med Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole, hvorefter han gav Ordet til *Poul Lorenzen*, hvis Emne var: »Det danske Smil«. I en lille Times Tid holdt *Lorenzen* sine Tilhørere i Aande med et saavel i Forhold som Indhold elegant og interessant Foredrag eller Causeri, om man vil. Med en Mængde Citater og Anekdoter belyste han den særlige Form for Livsytning, som det danske Smil er, noget ganske særegent for vor Nation. Gang paa Gang afbrødes han af Tilhørernes medvidende Latter, og da han sluttede, lønnedes han med kraftigt Bifald, hvorefter *Louw* takkede *Lorenzen*, og man bænkedede sig til et Par Timers hyggeligt og kammeratligt Samvær.

SØNDEN FOR SUEZ

Den i sin Tid berømte Distriktslæge — senere Amtslæge — i Sorø Hans Kaarsberg var jo — som man siger — en Mand, der »skrev godt for sig«. Nogle af hans Sønner har arvet dette Skrivetalent sammen med den Udvé og Rejse-lyst, der rullede med Blodet gennem Faderens Aarer. En af disse Sønner, *Helge Kaarsberg*, Realist fra 1913, har i flere Aar siddet oppe i Aalborg som Medarbejder ved Soraneren *L. Schiøttz-Christensens Avis »Aalborg Stiftstidende«*, hvor man i de Pauser, han kan nappe mellem Døgnets store og smaa Hændelser, med Vemod og Længsel mindes hine Tider, da han som ung Mand færdedes under Tropernes Himmelstrøg i Indien og Afrika mellem ejendommelige Hvide og primitive Farvede, et Liv og en Verden, han stadig bærer inde i sig, og som dog er en Slags tabt Paradis for ham. Helge Kaarsberg vil maaske paa den ene Side gerne sidde hjemme i Aalborg og dog vistnok hellere paa den anden Side ud i Verden igen, men har muligvis paa Fornemmelsen, at Udfærden bliver en Skuffelse, fordi han selv ikke mere er den purunge Helge Kaarsberg, og Verden er en anden end den Gang. Man synes at kunne læse dette mellem Linierne i hans sidste Bog »Sønden for Suez«, der er udkommet paa Forlaget »Fremad« og er smukt illustreret af Tegneren Ib Taning.

»Sønden for Suez« er ikke Journalistens og Forfatteren Helge Kaarsbergs første Bog om Livet og Arbejdet i Tropene. Han har adskillige Bøger om disse Emner bag sig, og de er mere muntre, præget af mere ung Livsglæde end denne, hvori man fornemmer det desillusionerede Menneske, der bag Personerne og Problemerne har skuet deres Forkrænkelighed. Dermed være ikke sagt, at »Sønden for Suez« er af ringere Kvalitet end sine Forgængere. Tværtimod, den er som hine fyldt med morsomme Iagttagelser og skrevet saadan, at man intet Øjeblik taber Tilliden til, at de er sandfærdige. Det ene Øjeblik er man sammen med Hvide og Farvede i den tropiske Naturs Ramme, og det næste er man hos Forældrene i Barndomshjemmet i Sorø, hvis Atmosfære synes Helge Kaarsberg mere fjern og fremmedartet for hver Gang han kommer der efter en af Langturene. Eller er det kun Læseren, der opfatter det saa?

Der sluttet med en Kavalkade af hjemvendte Globetrottere, der lider af Udvé og Rodløshed som Kaarsberg selv. I Fortællingen om Mona og Den gyldne Knap (Føniksknappen) skriver han, at hans Ungdoms Kampaars Facit i moden Alder kan skrives med de latinske Ord: *Onnia mea mecum porto* (jeg bærer alt mit hos mig). Jeg bærer med Smil min Byrde, sang Jeppe Aakjær. Prøv det i næste Bog, Helge Kaarsberg. For »Sønden for Suez« bliver da forhaabentlig ikke Deres sidste.

—frey.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Undervisningsinspektør Henrik Bang overværede Mandag den 13. Marts Undervisningen paa Sorø Akademis Skole.

*

Fredag den 17. Marts var det 100 Aarsdagen for Professor, Censor ved Det kgl. Teater og Forfatter *Otto Borchsenius* Fødsel i Ringsted, hvor hans Fader var Købmand. *Otto Borchsenius*, som er Sorøstudent fra 1863, har digtet Sangen »Der staar et Træ ved Gymnasiets Port«.

*

Paa Charlottenborgs Foraarsudstilling har Kunstmuseet for 1000 Kr. købt »Bygmark« af *Siegfred Neuhaus*.

*

Statsskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen* (S. '05) er blevet Formand for Udvalget for den jydsk Dyrchæve.

*

Arkitekt *Frederik Kiorboe* (R. '95) har tegnet Holte nye Kirke.

*

Sorø Menighedsraad har bevilget Sanglærer og Organist *Henrik Schiøtz* et aarligt Honorar paa 500 Kr. som Kantor ved Sorø Kirke.

*

Folketingsmand, Fængselspræst *Kristen Amby* (S. '14), fyldte 50 Aar den 4. Marts.

*

Tidsskriftet »Danmark«s Februartal var med en Række instruktive og rigt illustrerede Artikler helliget Sorø og Sorø Akademis Skole. Tidligere Rektor *H. Rauschou-Nielsen* skriver i en Artikel om Emnet »Sorø Akademis Historie« bl. a. følgende:

»Regering og Rigsdag har i en Aarrække faret haardt frem imod Skolen ved at bruge af dens Midler til Formaal, der er den fuldstændig fremmede. Saaledes er der i de sidste 100 Aar til Højskoler, Realskolerne, Den polytekniske Lærestanstalt, Landbohøjskolen, Det kgl. Teater og til Kunst og Videnskab udbetalt over 20 Mill. Kr., der ingenlunde altid blev taget af et Overskud, og selv om dette tilsyneladende var Tilfældet, var Overskudet ofte fremkommet ved Salg af Jordegods — altsaa Forringelse af Formuen — og det samtidig med, at man nægtede Skolen meget paakrævede Bevillinger.

Da denne Fremgangsmaade truede med at ruinere Stiftelsen, gjorde Kvæsturen for en halv Snes Aar siden saa kraftige Forestillinger om Sagen, at det lykkedes at faa Tilskudet til Kunst og Videnskab strøget og Bidraget til Realskolerne reduceret til 100,000 Kr. om Aaret. Selv denne Ydelse har jævnlig været en Hindring for Skolens berettigede Ønsker, og det syntes rimeligt, at Bestemmelsen fik tilføjet den Passus: »saa vidt der er Overskud«.

*

Fabrikdirektør, Konsul *Harald Lützen*, Fredericia (udm. V Kl. '03) fyldte 60 Aar den 24. Februar.

*

Realskoleforstander, Pastor *Børge Thortacius-Ussing* (S. '97) havde den 19. Februar virket som Kaldskapellan for Hjortdal, Fjerritslev og Kallerup Menigheder i 30 Aar.

Redaktør *A. Rothe Hansen* (R. '90) fratraadte den 1. Marts Ledelsen af »Sorø Amts Dagblad«s Redaktion i Sorø.

*

I »Meddelelser om Grønland« udgivne af Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland, er som Bind 134 Nr. 1 udkommet paa C. A. Reitzels Forlag »Kommissionens Historie 1878—1943« af Kommandørkaptajn *H. Bistrup* (udm. 3. R. '93). Den omtalte Kommission er nedsat paa Initiativ af Professor mineralogiæ ved Københavns Universitet, *Johannes Frederik Johnstrup*, der 1846—48 var Docent ved Akademiet i Sorø i Fysik, Mineralogi og Geologi og Overlærer ved Skolen 1851—66, da han udnævntes til Universitetsprofessor. Han døde den 31. December 1894.

Professor Johnstrup var Leder af de paa Indenrigsministeriets Foranstaltning foretagne geografisk-geologiske Undersøgelser af Grønland, hvis Resultater offentliggjordes i de af ham redigerede »Meddelelser om Grønland«. Selv foretog han geografiske Rejser i Grønland, i Island og paa Færøerne.

Bidstrups instruktive Bog om Kommissionens Historie er forsynet med et engelsk Resumé.

*

Da Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing* paa Grund af Svagelighed fratraadte sin Lærergerning ved Sorø Akademis Skole den 1. Februar i Aar, sendte »Soransk Samfund« ham paa gamle Soraneres Vegne en taknemlig Hilsen med alle gode Ønsker om, at hans Otium maatte blive lyst og lykkeligt.

Herpaa har Dr. Ussing sendt følgende Svar:

»Kære Hr. Direktør *Louw*,

fg. Formand for Soransk Samfund.

Hermed sender jeg Dem og Soransk Samfund min hjærteligste Tak baade for den smukke Hilsen i Anledning af min Afgang og for de gode Ønsker for min fremtidige Virksomhed. Da jeg jo ikke kan bringe min varme Hilsen til hvert enkelt af Soransk Samfunds Medlemmer, beder jeg Dem ved Lejlighed overbringe denne Hilsen og sige de gamle Soranere hjærtelig Tak for, hvad jeg med dem har oplevet gennem Aarene i og uden for Skolen.

Med venlig og ærbødig Hilsen

Deres hengivne

Henrik Ussing«.

Dette bringes herved i Overensstemmelse med Dr. Ussings Ønske til Soraner-Kammeraters Kundskab.

Louw.

*

Sorø Amts Skoleraad har stillet 500 Kr. til Raadighed for Sorø Akademis Skole til en eller flere Elever til Hjælp til Skolegang i Gymnasiet.

Amtmanden oplyste ifølge »Sorø Amtstidende«, at det var efter Henstilling fra afd. Rektor *West*, at man nu for første Gang havde bevilget dette Stipendium, der kan anvendes til Hjælp til Ophold, hvis det er nødvendigt, for at søge Akademiets Skole, eller til Hjælp, hvis der skal cykles eller paa anden Maade skaffes Befordring til Skolen, og i de Tilfælde, hvor det volder Forældrene Vanskeligheder at afholde Udgifterne. Betingelserne for at faa Andel i Beløbet er, at Forældrenes Økonomi nødvendiggør Tilskud, at Skolegangen er

særlig vanskelig paa Grund af Afstanden, saa Ophold, Cykle eller Rejse er nødvendig, og endelig at det er en flink Elev. Det første Stipendium er tildelt en kvindelig Elev. Stipendium skal hvert Aar uddeles efter Indstilling fra Rektor. Det er en foreløbig Ordning, der er truffet med dette Stipendium.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Børnehavelærerinde, Frøken *Inge Lüders*, Datter af Frugthandler *Lüders*, København, og stud. theol. *Jakob Krarup* (S. '37).

*

Rektor *P. H. Bohn* har nedlagt sit Hverv som Formand for Gymnasieskolernes Lærereforening.

*

Genealogen, Antikvar *Otto Vilh. Sommer* (S. '37), Fa Herm. H. J. Lyng & Søn, er blevet ansat som Antikvar i Boghallen, *Alfred G. Hassing A/S* fra den 1. Maj d. A.

*

Lægevidenskabelig Embedseksamen er i Januar bestaaet med laudabilis af *Peder Madsen Sørensen* ('36) og *Jan Weber* ('34).

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Birgit Holst Pedersen*, Datter af Forpagter *H. Pedersen*, Vedbygaard, og Proprietær *Hans Q. Rasmussen* (R. '28) Søn af Konsul *Th. Rasmussen*, Korsør.

*

Justitsministeriet har meddelt cand. jur. *J. W. G. Jensen* (S. '34) Horsens, Beskikkelse som Underretssagfører i Rudkjøbing.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Else Neve*, Datter af Købmand *Holger Neve*, Løgstør, og *Carl Lange* (R. '31), Søn af Guldsmed *Lange*, Sorø.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Judith Jensen*, Datter af Kirkegaardsbetjent *A. Jensen*, Kbhvn., og Korrespondent *Poul Nielsen* (S. '34).

*

Sommerferien ved Sorø Akademi vil i Aar begynde den 21. Juni og vare til den 12. August.

*

Foreningen »Dansk Samvirke« kan den 30. April fejre 25 Aars Jubilæum. Foreningens Formand er Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00).

*

Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch* (S. '91) og Frue har skænket Selskabet Mødre- og Børnehjælpen i Helsingør 100.000 Kr. til Bygning af et Fødehjem.

SORANER-BLÅDET

29. AARGANG

Nr. 4

APRIL 1944

SORØ-NATUR OG SORØ-KULTUR

Tidsskriftet »Danmark«, hvis Redaktion bestaar af fhv. Skoledirektør *Sofus Franck*, Naturfredningsformanden *Erick Struckmann* og Professor *Ejnar Thomsen*, og som excellerer i Hefter, der behandler et enkelt Emne, er senest naaet til Sorø — forrige Gang var det Ringsted, med et festligt Omslagsbillede af *Vilhelm Andersen* i Slobrok og med sit herligste Gavtyveansigt. Sorø har ikke kunnet gøres af i mindre end to Numre — 4. Aarg. Nr. 3 og 4 — hvoraf Nr. 3 som Omslag har *Wilh. Marstrands* velkendte Maleri af *B. S. Ingemann* fra Juli 1860, der i Reproduktionen har faaet en mærkelig gulbrun Farve, baade paa Haanden og i Ansigtet, en Blanding af Solbrændthed og stærk Gulsots-Kulør, som dog vist ikke stammer fra Marstrands Palet, medens Nr. 4 gengiver et Maleri af Skolens Tegnelærer *Siegfred Neuhaus*, der viser Udsigten omtrent ud for Gymnastikhuset ned mod Priorgade og Danneskjolds Allé; naar man ser det, glæder man sig atter over, at dette Aandehul for Kirken og Kirkegaarden ikke, som paatænkt for en halv Snes Aar siden, blev spærret og spoleret af en taabelig Tilbygning til Biblioteks- og (dengang) Godskontors-Bygningen.

Af de to Hefters ni Artikler er kun de tre skrevne af Soranere; forhenværende Rektor *Raaschou-Nielsen* har leveret en udførlig Artikel om Sorø Akademis Historie, ved hvis Slutning det meddeles, at dens Kilde er Soransk Samfunds Sorø-Værk fra 1924—31; Arkitekt *C. M. Smidt* skriver virtuost om et af de Emner, hvis fuldkomne Behersker han er: Sorø Kirke og dvæler bl. a. udførligt ved dens mærkelige Taarn-Forhold; endelig har Direktør ved Ny Carlsbergfondet *V. Thorlacius-Ussing* skrevet om Kunsten i Sorø — en læseværdig Artikel, især for det første Afsnits Vedkommende. Kunstværkerne i Skolens Bygninger, medens den minutøse Gennemgang af hvert lille Stykke i »Kunstmusæet i Sorø« i nogen Grad synes at have Karakter af en (maaske ikke unødvendig) Reklame for denne Nyskabning paa det gamle Kultur- og Skoletræ.

Man rejser — desværre! — ikke gerne med Statsbanerne til Sorø for Tiden; men i Tankerne rejser vist de fleste gamle Soranere gerne en Tur til de elskede Steder, og de to Hefters smukke Billeder kan nok under disse Forhold gøre det ud for et flygtigt Besøg i By og Egn og paa Skolens Grund. Professor, Dr. phil. *C. Wesenberg-Lunds* Artikel om Sorø-Sørerne er vist den, der her giver mest; med Føje indleder den det første af Hefterne, og man læser med dyb Følelse af Medviden hans alvorlige Ord om, at det desværre ofte gaar saalades, at Kultur og primitiv Natur [Talen har været om Tamosen øst for Lyngø] sjældent forenes alt for godt. »Det Præg, Kulturen særlig i de sidste Aartier har sat paa Sorøegnens Natur og navnlig dens Søer, har i saa Henseende ikke været af det gode. Søsænkninger, Kloakfløb, Forureninger, Baneanlæg har efterladt dybe Spor«, hedder det. Men det er jo ikke blot Søerne, det har været galt med i den nyeste Tid. I *Thorlacius-Ussings* smukke Omtale af *Siegfred Neuhaus'* Kunst faar hans Forening af Soranersind og Kærlighed til alt skønt og værdifuldt ham til at sige sikkert rammende, næsten patetiske Ord om den Tone, der klinger i Omslagsbilledet med Danneskjolds Allé og Kirkegaarden: »Ak! Kirkegaarden!«, sukker han, »Det har græmmet ham [Neuhaus] og mange andre, den Behandling den er ude for. Næst efter Hernehuterkirkegaarden i Christiansfeld var faa danske Kirkegaarde saa særprægede som Sorø. Vel var den skyggefuld og sur, saa de store Bregner voksede yppigt — og smukt; men den havde en Stemning, som mindede om den protestantiske Kirkegaard ved Cestius-Pyramiden i Rom. Nu er den traadt flad som en Direktørhave med Trædeflisser.«

Der er mange og atter mange i og udenfor Soranernes Kreds, som vil give Direktør *Thorlacius-Ussing* saa ganske ubetinget Ret i dette Ve-Raab og takke ham derfor; kunde hans Autoritet have gjort eller endnu gøre sig gældende her, vilde vi tro, han skulde faa manges Tak at høre — men

formodentlig er det for sent. Og *hvorfor* er det for sent? hvordan kan det gaa til, at en Kulturødelæggelse saa helt uforstyrret kan skride frem i 1943—44? det er jo dog sagt i ret god Tid til de magtfuldkomne Herrer, der ugenert sidder og regerer med sligt, at dette *gik ikke!* Men d'Herrer har været revnede ligeglade; de har ladet sig besnække og betage af en Tankegang, som aabenbart er helt fremmed for den ældgamle Kultur, den ved Skæbnens ulykkelige Spil har faaet Lov at eksperimentere med. Men Sorø græder, og de gamle Soranere knytter — som altid, og altid for sent — Næven i Lommen og tænker paa, at Buksevand *var* nu en Gang imellem det, som denne og hin vist kunde have svært godt af!

Der kunde vistnok siges adskilligt endnu om disse to Sorø-Hæfters Indhold — et Sorø-Værk en miniature, som kan erhverves for en Daler og giver Valuta for langt mere — men Pladsen tillader det næppe, og maaske kan man senere komme tilbage til et og andet. Af nærværende Anmelders Marginal-Noter ved Læsningen kan han dog ikke undlade at nævnt et langtrukket: *saa!*, hvor Adjunkt *Niels Heltberg* omtaler *Chr. Hviid Bredahls* »Fiffighed« bag hans mange Nødraab til Kongen; det forstod de vist bedre, som gerne hjalp den ensomme og sære gamle Aandskæmpe i hans Kamp for lidt af Livets beskedneste Goder. Dernæst maa han anholde Professor, Dr. phil. *Erik Abrahamsens* Fremstilling af *Peter Heise* som den første, der lod Konfirmations-Kantaten komme til sin Ret ved Drengestemmernes Kor fra Orglet — det skete vist ogsaa i hans Forgængers Tid; det har sikkert altid været Skolens Dreng — og ikke Kirkegængerne! — der sang Kantaten. I nogen Vildrede er Professorens ogsaa, naar han stadig taler om Heise som Sanglærer ved »Sorø Akademi« og skriver, at han »indgav sin Afskedsansøgning til Akademiet«; Heise var Musiklærer ved Skolen og Opdragelsesanstalten og Organist ved Akademiets Kirke, og sin Ansøgning om Afsked har han bestemt stilet til Kongen og indsendt til Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet.

Ejheller var det »Akademiet«s Elever, men Skolen, der overrakte ham en Mindegave; om den skænkede Vase kan kaldes »overordentlig smuk« er en Smagssag; Ingemann fik en meget lignende paa sin 70-Aars Fødselsdag — dog maaske noget større, se Soraner-Bladet, 10. Aarg. Nr. 5 for Maj 1925, hvor den er afbildet S. 33; Forf. til den ledsagende Tekst, *Louis E. Grandjean*, har, vist uden Modsigelse, skrevet om den, at »efter en moderne betragtning vil vassen måske dog blive karakteriseret som kedelig, taget som et hele«. Men saadan saa Hædersvaser altsaa ud i 1860-erne. Endelig kunde der være Grund til at anke over Rektor, Dr. phil. *Kjeld Galsters* Omtale af Valget af *E. G. Tauber* til Direktor for Akademiet af 1822 som »saare daarligt«; her bygges i al for høj Grad paa den brutale, bidske og kværunderende *Peder Hjorts* ondsindede Dom over Tauber, hvis Eftermand jo heller ikke kunde klare sig i den i sig selv vanskelige Stilling og med en Peder Hjort klods op af sig. Det har været god Latin i lang Tid at drøje sig over Tauber, som var et Barn af sin Tid, Enevoldsregimentets. Nu ser vi anderledes paa den Slags, men den dygtige Rektor i Kolding kan næppe have været helt umulig i Sorø. Han var ude for Uheld, hvad enhver Rektor kan komme, og han forsmaaede at charmere sine Omgivelser, manglede maaske ogsaa Evne dertil. Tauber har nu alligevel skabt en Del af den gode stedlige Administration i Sorø, som Eftertiden kunde bygge videre paa; alene hans Orden og Samlerflid i Akademiets og Skolens Arkiv og hans smukke Indbydelsesskrift ved Indvielsen af den nye Hovedbygning i 1827 giver ham saa mange Points, at den altid rent negativt virkende Peder Hjort nu mere end

hundrede Aar efter ikke bør staa saaledes til troende, at hans Mening bliver den afgørende.

Der er Grund til at glæde sig lidt over de to Sorø-Hæfter; i en Tid som denne har de deres særlige Mission.

hgo.

KONFIRMATIONEN I SORØ KIRKE

Af Konfirmationen i Sorø Kirke Palmesøndag bragte »Sorø Amtstidende« følgende Referat:

Konfirmationen i Sorø Kirke er en af de store Dage, hvor mange — ikke mindst gamle Soranere — søger til Sorø for at faa Del i den Højtidelighed af særlig Grad, som Konfirmationen er her — og de, der ikke kunde komme i Gaar, kunde gennem Radioen fornemme noget af den sjældne Stemning, som der er over Sorø-Konfirmationen.

De mange Mennesker, som søgte til Sorø Kirke i Gaar, blev i Vaabehuset modtaget af Akademister med hvide Ordensbaand, de fungerede som Ordensmarskaller, og ledte de 106 Konfirmander med deres Familie op gennem Midtergangen, mens de øvrige Kirkegængere blev vist ind i Sideskibene. Som tidligere Aar var der fyldt overalt, saa mange maatte staa op. Pastor *Alsingers* Henstilling til Menigheden om at bidrage til at skabe Ro og Orden i Kirken ved Konfirmationen, gav sig bl. a. Udslag deri, at der ikke var de mange Børn i Kirken som ellers — de ventede pænt udenfor Kirken, hvor de saa uddelte deres Lykønskningstelegrammer til Konfirmanderne. Man kan sige, at det hele forløb roligt og værdigt.

Organist *Henrik Schiøtz* ledede Akademisternes Sang, først af »I Østen stiger Solen«, der vel aldrig har lydt smukkere i Sorø Kirke end i Gaar, og derefter Kantaten, der ligeledes lød pragtfuldt, saa klart og rent, at de friske Drengestemmer blev til en Fryd for Øret samtidig med at de skabte hele Kantatens særegne Stemning.

Pastor *Alsinger* talte smukt til Konfirmanderne og fremhævede ikke alene deres Pligter, men mindede ogsaa Forældrene om deres.

*

I Haab om, at dette maa naa det rette Sted, tillader jeg mig at komme med et Par Bemærkninger i Anledning af Konfirmationshøjtideligheden i Sorø Kirke Palmesøndag den 2. April.

Vi var nogle »Gamle Dreng«, der havde set hen til Transmissionen af Konfirmationshøjtideligheden i Sorø Kirke med stor Glæde og Forventning, og mon ikke mange andre med Tilknytning til Sorø havde reserveret Radioen disse Par Timer denne Dag?

Da Klangene af Kirkeklokkerne ragede ud i Stuen til os, drømte vi os tilbage i Tiden — til den Dag, da vi selv vandrede ind i Kirken — elegante og forventningsfulde. Hvor lød det smukt, da de gallaklædte Sorøerdrengene sendte deres rene Stemmer gennem Højtaleren ud til os, der sad rundt i det ganske Land — ja den ganske Verden. Naar jeg her vil komme med et Par Bemærkninger, er det ikke alene for at sige Tak for denne højtidelige Stund, Sorø og Statsradiofonien denne Palmesøndag beredte os gamle Soranere, men for at spørge Kirkens nye Organist og Sorø Akademis nye Sanglærer *Henrik Schiøtz* — *Hvor blev den rigtige Melodi til: Denne er Dagen — af?*

Hvem der har komponeret omtalte Melodi, ved jeg ikke, men den er let at finde i Sorø. Lad os dog beholde den!

Det er, som om kun denne vor gamle »Sorø-Melodi« kan lukke Døren op for denne store Festdag.

En venlig Hilsen til Aargang 1939.

Ejvind Fausø, Ranum.

DØDSFALD

Den 25. Marts døde Oberstløjtnant *C. M. V. Kamman*. Gravstøtelsen fandt Sted paa St. Mikkel's Kirkegaard i Slagelse.

Conrad Matthias Valdemar Kamman fødtes den 25. Juni 1867 i Slagelse som Søn af Boghandler Conrad Hansen Kamman og Hustru Juliane Charlotte, f. Hansen. Han indkom efter Sommerferien 1880 i Sorø Akademis Skole, som han i 1886 forlod med Studentereksamen. Fra Skoleaarene bestod der et smukt Venskab mellem Kamman og vor afdøde Formand, Dommer *Knox*, der her i Soranerbladet en Gang genopfriskede Mindet om de gode Søndage, han i Sorøtiden tilbragte i sin Vens Hjem i Slagelse. Kamman valgte at gaa Officersvejen og blev en meget kendt Generalstabsofficer. I 1891 ansattes han som Sekondløjtnant ved 22. Bataillon, og efter at være udnævnt til Premierløjtnant gennemgik han Officersskolens Slabsafdeling. Senere forrettede han forskellig Generalstabstjeneste, saaledes som Adjudant ved Generalstaben og ved 2. Generalkommando. Som Kaptajn var han Adjudant ved Jydske Brigade. 1918 udnævntes han til Oberstløjtnant og Chef for 50. Bataillon, og ved sin Afsked fra Hæren i 1926 var han Chef for 26. Bataillon.

Oberstløjtnant Kamman, der var Ridder af Dannebrog p. p., efterlader sig Hustru Ragnhild, f. Thøgersen, samt en Søn *Svend Georg Conrad Kamman* (S. '27) og en Datter.

*

Forpagter og Overkonsulent for De Danske Jagtforeninger *C. A. Rønholdt* døde den 27. Marts. Bistøtelsen fandt Sted i Stillehed.

Carl August Rønholdt Petersen, som hans oprindelige Navn var, fødtes den 19. Juni 1881 paa Petersgaard i Kallehave Sogn i Præstø Amt som Søn af Forpagter Frederik August Petersen og Hustru Laura, f. Petersen. Ved kgl. Bevilling af 9. Oktober 1906 fik han Tilladelse til at føre Navnet Rønholdt. Efter Sommerferien 1893 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1897 med 4. Klasses Hovedeksamen. Rønholdt var en af sin Alder ualmindelig stor og kraftig Fjerdeklasser, og som Kammerduks havde han da ogsaa under sig tre store Tredieklassere, sandsynligvis ud fra den Formening, at han var den eneste, som kunde tumle disse Herrer, der vist ellers ikke stak op for noget. Efter Skoletiden lærte han Landvæsenet paa Næsbyholm og paa Løjtegaard paa Amager, opholdt sig derefter nogen Tid i Amerika og blev efter sin Hjemkomst Forpagter af »Sophienholm« under Grevskabet Tølløse. *C. A. Rønholdt* var landskendt som Jæger, og da den nye Jagtordning gennemførtes for en halv Snes Aar siden, faldt det naturligt, at han ansattes i Stillingen som Overjagtkonsulent. Som saadan funge-

rede han til sin Død og modtog paa sin 60 Aars Fødselsdag for snart tre Aar siden fra vide Kredse indenfor Jagtverdenen mange Beviser paa, hvor afholdt han var, og hvor højt man værdsatte hans Indsats.

Carl August Rønholdt, der var Ridder af Dannebrog, efterlader sig Hustru Ely Licht, Søster til Murmester *O. Licht* (R. '97), samt Børn, hvoriblandt en Søn *Niels Rønholdt* i 1928 tog Realeksamen fra Sorø Akademis Skole. En Broder til Afdøde er Forpagter paa Gaunø *Aage Rønholdt*, der i 1902 gik ud af 1. Realklasse.

*

Professor ved Landbohøjskolen, Dr. phil *Carl Ferdinandsen* døde den 28. Marts om Formiddagen, da han kom cyklende i Vangede. Dødsarsagen var et Hjerteslag.

Carl Ferdinandsen som Gymnasiast.

Carl Christian Frederik Ferdinandsen fødtes den 18. Februar 1879 i Valsøllille som Søn af Lærer Ludvig Valdemar Ferdinandsen (død 1906) og Hustru Maren Laura Jespersen, f. Hansen (død 1907). Han indkom efter Sommerferien 1890 i Sorø Akademis Skole, som han i 1896 forlod med Studentereksamen. Ferdinandsen studerede en Tid Jura, men forlod dette Studium og blev i 1909 Mag. scient i Botanik. I Aarene 1906—16 var han Assistent ved Universitetets botaniske Museum og blev i 1914 Medarbejder ved Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme. 1917—19 var han Botaniker ved Statens plantepatologiske Forsøg og erhvervede sidstnævnte Aar den filosofiske Doktorgrad paa en Afhandling »Undersøgelser over danske Ukrudtsformationer paa Mineraljorder«. Samme Aar blev han Forsøgsleder ved Statens plantepato-

logiske Forsøg, en Stilling han varetog til 1925, ligesom han blev Leder af Tilsynet med Plantesygdomme. I 1920 udnævntes han desuden til Professor i Plantepatologi ved Landbohøjskolen. Han var Formand for Foreningen til Svampekundskabens Fremme og Medredaktør af »Frieria« (Nordisk mykologisk Tidsskrift).

Professor Ferdinandsen, der var Ridder af Dannebrog og af den svenske Nordstjerneorden, ægtede den 10. Juni 1916 sin efterlevende Hustru Anna Ferdinandsen, f. 24. Marts 1892 i Rudkøbing som Datter af Overlærer P. G. Møller (død 1913) og Hustru Ida, f. Borell (død 1923).

»Berlingske Tidende« skrev i Nekrologen over Professor Ferdinandsen bl. a. følgende:

»Efterretningen om Professor Ferdinandsens bratte Død vil overalt vække Sorg og Medfølelse. Han var afholdt af alle, der kendte ham, elsket og forgudet af sine Elever. Sit Fag, Plantepatologien, forstod han at vække Interesse om ved sin inciterende Form og sin Evne til at krydre det med muntre Historier. Hans smukke menneskelige Egenskaber gav sig ogsaa Udslag saavel i hans daglige Lærergerning som ved Eksamensbordet. Han hyldede den Opfattelse, at man ikke skulde bebyrde sin Hjerne med, hvad man kunde have for 25 Øre i Baglommen — en Læresætning, han vistnok havde fra den gamle Botaniker Professor Raunkjær.

Ved sin Død nød Professor Ferdinandsen stor Anseelse i Fagkredse og indenfor det praktiske Landbrug. Han havde stor Evne til at komme i Rapport til Konsulenterne og det praktiske Landbrugs Mænd. Han regnede dette for saare vigtigt.«

*

MINDEORD

Hos Carl Ferdinandsen var en stærk Naturfølelse tidlig vakt og udviklet i Drengesaarene, hvor vi i den Fritid, som Skolegang og privat Undervisning levede os forud for vor Sorøtid, strejfede rundt, botaniserede og gjorde Iagttagelser i Skjoldnæsholms Skove, i Moser og Aaløb, og paa de Hedestrækninger, som omgav den eensomt beliggende gamle røde Skole i Fuglsangsskoven, hvor hans Far var Lærer.

Saaledes som Botanikken den Gang havde hans største Interesse, saaledes blev det ogsaa senere hen i Livet dette Omraade, som han med sine rige Evner viede sine Kræfter som Plantepatolog. Her kom hans Livsværk til at ligge, og han tjente og gavnede sit Land med Ære igennem videnskabeligt Arbejde, hvor han stod som en Læge forrest i Bekæmpelsen af Plantesygdomme og i Bestræbelsen for at forebygge disse.

Samtidig hermed var han paa Landbohøjskolen en højt skattet Lærer, der forstod at gøre Stoffet levende for sine Elever, og i de Landbo- og Konsulentkredse Landet over, som han stod i Forbindelse med, vil han blive savnet.

Carl var jovial og livlig af Naturel. Han var Naturens muntre Søn, men følsom overfor den Hjemstavnskærlighed, han bar i sit Hjerte. Atter og atter søgte han paa Fodtur eller paa Cykle tilbage til sin Hjemmegus egenartede Skønhed i Følge med sin Hustru eller alene.

Der kunde undertiden gaa lang Tid, hvor vi ikke saa hinanden. Det betød intet. Lige nærværende, naar vi mødtes,

var Barndomstiden og dens Erindringer om Oplevelser og Skikkelser og om Skoletiden i Sorø.

Følgende Linier, dateret 23. Februar i Aar, blev hans sidste Hilsen til mig, der har saa meget at takke hans Fædrenehjem for:

»Dine røde Tulipaner staar paa mit Skrivebord og nægter at visne — og Minderne visner aldrig! Jeg rundede Højbjerg paa Cykle i Sommer og fandt i en fremmed Skov Vejen til Hjørnet af Skolelodden. En Pilgrimsfærd til et helligt Sted syntes Turen mig — og Du var med blandt de usynlige.«

I dybeste Stilhed fandt Bisættelsen Sted i Valsøllille Kirke den 2. April. Kammerater fra Egnen af hans egen Aargang i Landsbyskolen bar hans Kiste til Graven. Et Væld af skønne Blomster talte deres tavse Sprog og vidnede om den store Deltagelse udefra ved hans Død.

H. L. Truelsen.

HELGE HAUNSTRUP

IN MEMORIAM

Paaskelørdag døde Helge Haunstrup uden længere Sygeleje i sit Hjem i København.

Helge blev optaget paa Sorø Akademi i Sommeren 1929, og vi var Venner fra den første Dag.

Hans Forældre boede i Vejen, hvor Faderen var Bankdirektør.

I Skolen var Helge — han kaldtes som Regel mellem Kammeraterne for »Helge Baf« — meget afholdt, og han deltog ivrigt og dygtigt i al Slags Sport, især i Tennis, og som Kaster ved Cricketkampene havde han Ry.

Helge boede i hele sin Sorøtid hos Lektor, Dr. phil. Henrik Ussing, hvem han satte endog meget Pris paa, og han talte ofte til mig med Bekymring om dennes langvarige Sygdom.

Han blev Student i 1936, tog Filosofikum i 1937 og studerede en Overgang Medicin; men da Faderen pludselig døde, opgav han det og gik ind i det praktiske Liv. Helge blev Revisorassistent og studerede Regnskabsvæsen og Økonomi ved den »Handelsvidenskabelige Læreanstalt«, og det var hans Maal at blive Statsautoriseret Revisor.

Foruden dette Arbejde forsøgte Helge sig et Aars Tid som selvstændig Forretningsmand, men opgav det for helt at hellige sig sine Studier de sidste Aar inden den afsluttende Eksamen.

Helge var usædvanlig retlinet og idealistisk indstillet, og Danmarks svære Aar gjorde dybt Indtryk paa ham. Han var altid fuld af Ideer, altid virksom og hjælpsom mod andre.

Helge var en rigtig Ven. Jeg husker, at han, da jeg kom paa Sorø og ofte var ulykkelig over at være saa fjernt fra Hjemmet — mine Forældre boede i Udlandet — gjorde alt, hvad der stod i hans Magt for at lede Tankerne hen paa andre Ting. Vi gik lange Ture i Sorøs skønne Skove, og han blev aldrig træt af at forklare mig, hvor nødvendigt det var for mig at gaa i en dansk Skole.

Han var altid stærkt optaget af Fremtiden, og han tilegnede sig Kundskaber selv paa Omraader, der ikke var øjeblikkelig aktuelle — han mente, at de vilde blive ham til Nytte senere i Livet.

Da jeg 4—5 Aar efter at have forladt Sorø besluttede at læse til Studentereksamen, var Helge en utrættelig Vejleder.

Han hjalp mig med det vanskeligste af Stoffet, og naar Ly-
sten til at opgive meldte sig, kom han med sit evindelige
— »husk det gælder din Fremtid.

Første Paaskedag vilde jeg ringe til Helge, men inden jeg
fik det gjort, fik jeg at vide, at han var død.

Jeg har mistet en trofast Ven fra Skoleaarene i Sorø,
hans Moder en prægtig Dreng og Danmark, i en streng Tid,
hvor det har Brug for sin Ungdom, en af sine bedste Sønner.

Pauel Bendz.

HOLBERGS SKYTTE PÅ TERSLØSEGAARD

Da *Ludvig Holberg* afkøbte landsdommer, etatsråd *Johannes Christensen Tersløsegaard* ved skøde av 18 maj 1745, overtog han den av etatsråden dær ansatte skytte; det hedder herom i skødets post 10: »Angående skytten da betaler jeg *Ludvig Holberg* hannem for kost og løn fra påske 1745 til *Micheli* nesteftter med 10 rdl. Derimod nyder jeg *Holberg* hvad vildt imidlertid kan falde undtaget et stykke vildt imellem til etatsråd *Christensen* leveres, dog med mit foregående vidskab.«

Mens forpagteren og ridefogden (hvis løn var 15 rdl. i modsætning til skyttens 10) er navngivet, er dette ikke tilfældet for skyttens vedkommende. *H. G. Olrik* har i »Nogle *Holbergiana*« 1934 i en fodnote pag. 54 anført, at skytten 1755, året efter *Holbergs* død, hed *Johannes Larsen* og var gårdfæster i Tersløse. Andet véd man ikke.

I epistel 354 skrev *Holberg*. »Jeg havde for nogle år siden på min gård fået en skytte. Den samme havde adskillige gode egenskaber, han var helt civiliseret, han skrev en god hånd, forstod at accomodere paryker, og kunde gøre adskilligt med håndarbejde — men han kunde ikke skyde! Hvorfor jeg uanset hans mange videnskaber måtte skille mig ved ham som et til det brug unyttigt redskab.« Om efterfølgeren hedder det udtrykkelig i samme epistel, at *Holberg* antog ham »dog på forsøg«. Den første skytte havde *Holberg* derimod »fået«, nemlig med i købet. Han var altså antaget av etatsråd *Christensen* og sikkert i 1743, da etatsråden købte Tersløsegaard, thi han havde ikke haft jordegods siden 1727, da han solgte *Bonderup*, som havde været i hans eje i 10 år. *Merløsegaard* havde han kun ganske kort i 1723. Her mælder sig strax det spørgsmål, hvad var det for en underlig skytte, der ikke kunde skyde, som etatsraad *Christensen* havde ansat på Tersløsegaard og hvis navn han ikke vil nævne i skødet?

*

Efter i 17 år at have været kgl. skovrider hos Chr. Vs reformerte enkedronning *Charlotte Amalie* på hendes Stevns godser blev *Ludvig* (*Louis*) *Grandjean* den 24 april 1730 av stiftamtmand v. *Holstein* anklaget for overfor rytterbønderne i Stevns herred at have udøvet »urette forhold, at de av hannem vederfares stor uret, ja vold og overlast i adskillige poster«. Der nedsættes en kommission at pådømme sagen, og det tillades *Grandjean* at indstille 2 kommissarier. Som den ene indstiller han landsdommer *Johannes Christensen*. Dommen, der er dateret Køge 10 september 1733, lyder på, at *Grandjean* skal have sit embede forbrudt og betale 349 rdl. i bøde, men landsdommer *Christensen* kan ikke tiltræde dommen, særlig ikke *Grandjeans* afskedigelse. Dommen tilstilles 15 januar 1734 oberjægermester *Gram*, som skal sende den til *Grandjeans* erklæring og indhente landsdommer *Christensens* betænkning. Landsdommeren,

der netop er blevet beskikket til ogsaa at være assessor i højesteret, hvor han voterer fra 1733—36, tilbageviser i en betænkning på 18 foliosider flere av de rejste beskyldninger (av 99 er bare de 19 antaget i dommen) og oplyser ved tingsvidner, at *Grandjean* har ført flittigt tilsyn med skoven og forbedret den meget og foreslår, at *Grandjean* bliver i sit embede og at bøderne nedsættes.

Majestæten tager vel hensyn til landsdommerens votum, men ved kgl. resolution 36 april 1734 bestemmes det dog »av sær kgl. nåde«, at afskedigelsen skal stå ved magt mens bøderne bortfalder! Man får iøvrigt let det indtryk, at personlige intriger har sat hele denne sag igang, og at landsdommeren personlig går ind for *Grandjean*. Om skovriders kvalifikationer véd man i hvert fald, at han tidligere sammen med to andre skovridere i samme amt omtales som »døgtige betjenter, som har lært professionen« (P. B. *Grandjean*: Kgl. danske forstembedsmænd 1660—1790).

Landsdommerens gravskrift i Sorø Kirke er bevaret i avskrift og offentliggjort av *H. G. Olrik* i »*Soraner-Bladet*« 17 årg. pag. 74, heri hedder det: »Han var mod alle reedelig i sin vandel, trofast i sine råd, pålidelig i sine forretninger« og drages end noget av tidens svulst av, så er der næppe tvivl om, at *Grandjean* her havde fundet en trofast ven og smuk fortaler, som næppe har glemt ham i hans ulykke, thi en sådan må hans embedsfortabelse med rette karakteriseres, en ulykke som var så meget sørgeligere, som den vel nok var i hvert fald delvis uforskyldt. *Grandjean* blev slået ud, selvom han med nogen formue har forsøgt sig med det kgl. værtshus i *Gjorslev*, som han købte i 1735 for 1200 rdl., men atter sælger året efter for 1400 rdl. Den 29. marts 1738 boede han i *Lejerstofte* i *Lyderslev* sogn, hvorfra hans to svigerdøtre (søstre) stammede, men hans ulykke har sikkert strakt sig mindst over en halv snes år fra 1740—1750, til han atter kommer i embede (privat) som skovrider i *Stokkebjerg*, hvor han døde 1767.

Kgl. Skovrider Ludvig Grandjeans Underskrift.

Etatsråd *Christensen* kan med rimelighed antages atter at have rakt *Grandjean* en hjælpende hånd i 1743, da han købte Tersløsegaard. Der var vel ikke brug for en skovrider men bare for en skytte, og i *Grandjeans* situation har der ikke været andet for end at tage til takke med den stilling, der blev ham budt av en trofast ven. Måske har både etatsråden og han selv ment, at stillingen kunde være et springbrædt tilbage til en skovriderpost. Dette gik jo ogsaa siden i opfyldelse ...

*

Da *Holberg* overtog Tersløsegaard var denne mærkelige skytte dær, født 1688 som søn av den tidligere hofmester på *Hellestrup Augustin Grandjean*, en av de fransk-reformerte emigranter, og altså allerede 57 år. Og her vendes tilbage til *Holbergs* karakteristik av Tersløse skytten. Han var i besiddelse av mange videnskaber, ja, han var tilmed »helt civiliseret« og han skrev en god hånd! Dette passer altsammen på denne gamle embedsmand, som jo slet ikke var skytte, og fra retssagen kender vi *Grandjeans* skriftlige indlæg og de var såvist vel formede. Men han kunde altså

ikke skyde. Og det kan jo også passe særdeles vel på Grandjean, som var forstmand par excellence og ikke jæger. Muligt har etatsråd Christensen også lagt vægt på den forstmæssige dygtighed, mens Hölberg derimod var nøjeregnende med vildtet, hvilket vi ved fra et af hans 6 breve til ridefogden på Tersløsegaard Frederik Bjerre, der instrueres om, at når vildtet skikkedes til ham i København »må budet tale med mig først, førend han kører det til mit hus«. Og i skødet må etatsråden heller ikke få vildt imellem uden Holbergs »vidskab«. Grandjean var ikke skarpskytte og i hans alder næppe gelassen til i alt slags vejr at sidde på lur efter vildtet. Der bliver for lidt nedlagt! Der er kvægsyge, og vildtet får under disse forhold særlig værdi. Holberg er realist, han skal have et nyttigt redskab i stillingen og ikke forgængerens protégé, ergo må skytten væk!

Der er ikke ført noget bevis for, at skytten var Grandjean, men en stor sandsynlighed herfor er påvist. Desværre vil arkiverne næppe bringe underbyggende materiale, i kirkebogen vil han f. ex. ikke være at finde, da hans sidste barn i første ægteskab var født 1727. Holbergs afskedstestimonium i epistel 354 kan ingenlunde siges at beklikke Grandjean på hans ære eller menneskelighed; i og for sig er det et nydeligt vidnesbyrd, naar bortses fra det ikke uvæsentlige, at han ikke kunde skyde. Men herpå er bragt en rimelig forklaring. Grandjean var blevet hjulpet på gled, og som allerede nævnt blev han skovrider i Stokkebjerg, ja han kom i den grad på den grønne gren, at han gifter sig påny i en alder af 73 Aar og det med en ung pige på 24 (se Albert Fabritius: Stamtavle over Familien Grandjean, 3die udg. 1934), hvem han i sin alders 74de år skænker en søn!

*

Et intermezzo var forbi — en skovrider, der ikke var skytte, blev skovrider igen, og Holberg — ja han kom fra dynen i halmen: »jeg fik strax derpå en anden, som igen var alt for konstig skytte, thi han foregav sig at have skudt fanden ihjel og besejlede sådant med en dyr ed ... efter et halvt års forløb så jeg, at med alt det vildt, han havde fået, kunde hagel og krudt ikke betaales!«

Den største brist ved denne lille beretning er naturligvis den, at jeg som skovriderens tiptipoldesøn og navne, tilmed bosiddende i Tersløse, hvor ønsket om at komme lidt på nærmere hold af baronen i fantasien er forståeligt, kan have spundet en ende, hvori tråden er tyndere end de massive fakta. Ligesom den lille pige med svovlstikkerne har jeg i et glimt set en menneskeskabne for mig fra — for 200 år siden, og jeg har lyttet til Holbergs tale, fornuftig som den altid er, selvom den altså måske drejer sig om en tiptipoldefader, der blev sat på døren ...

Louis E. Grandjean.

KUNSTMUSEET I SORØ

Efter at Fundatsen for »Kunstmuseet i Sorø« under 19. Februar d. A. har opnaaet kongelig Konfirmation, afholdt den i Henhold til Fundatsen nedsatte Bestyrelse d. 14. ds. konstituerende Bestyrelsesmøde paa Sorø Akademis Skole. Bestyrelsen bestaar af ialt ni Medlemmer, hvoraf de syv repræsenterer offentlige Institutioner. Heraf er igen to fødte Medlemmer, nemlig Skolens Rektor (Rektor P. H. Bohn) og Sorøansk Samfunds Formand. Desuden er valgt af Undervisningsministeriet: Fuldmægtig E. A. Koch, af Sorø Amlsraad: Amtsskolekonsulent H. J. Hansen, af Sorø Byraad: Borgmester Jul. Frandsen, af »Sorøansk Samfund«

Medlemmer: Rektor H. Raaschou-Nielsen og af »Sorøansk Samfunds Museumsvenner«: Maleren Siegfried Neuhaus.

Paa Mødet afleverede først den tidligere nedsatte Komité til Oprettelse af Museet (Rektor Raaschou-Nielsen, Borgmester Jul. Frandsen og Direktør Alfred V. Rasmusen) Museet og dets Aktiver til Bestyrelsen. Derefter foretoges yderligere to Valg til Bestyrelsen, nemlig af Direktør i Ny Carlsbergfondet V. Thorlacius-Ussing til kunst- og museumskyndig Leder og Direktør Alfred V. Rasmusen til økonomisk Leder af Museet. Den samlede Bestyrelse valgte derefter Rektor Raaschou-Nielsen til Formand. Desuden nedsatte Bestyrelsen et Forretningsudvalg bestaaende af Formanden og de to Ledere til at forestaa den almindelige Drift af Museet.

Efter Mødet indbød Skolen Bestyrelsen til en Kop Kaffe i grønne Sal.

AARBOG FOR HISTORISK SAMFUND SORØ AMT, XXXI, 1943.

I Redaktionsudvalget for Aarbogen har af Soranere cand. mag. Gunnar Knudsen, Stednavneudvalgets Sekretær, Sæde; fra hans Pen hidrører en af dette Heftes Afhandlinger, et Radioforedrag fra April 1941 om Navnet Slagelse, hvori vemodeligen bortforklares det kære gamle Sagn om Kæmpen Slav, Absalons Tipoldefar og gravlagt i Slagterhøjen paa Hyllerup Mark, St. Peders Landsogn, som Byens Grundlægger, hvorved Slagelse kom paa Linie med andre Storstæder, der har en mytisk Grundlægger saasom Athen (Gudinden Athene), Rom (Romulus) og Roskilde (Kong Roar). Næ, Navnet hænger sammen med det Ord Slag, som vi kender fra Ordet Hovslag — de Spor Hestens Hove efterlader sig — og Slag maa derfor antages at have kunnet betyde Vej. »Nu ligger Slagelse ved Hovedfærdselsvejen gennem Sjælland (Hovedvej Nr. 1), og den gaar ogsaa gennem Slaglille. Selv om Vejen i Tidens Løb har undergaaet visse Forlægninger, har den i store Træk været den samme. Jeg vil derfor tro, at Byen Slagelse har Navn efter denne ældgamle Færdselslinie,« slutter Gunnar Knudsen (som selv er fra Landsgrav og derfor saa godt som en Slaglosianer), og vi gad set den, der nu tør gøre Vrøvl og paastaa noget andet. Men de ægte Lokalpatrioter i Slagelse vil til Sommer samle sig paa Hyllerup Mark og sørge ved den saa skammelig nedskaaren gamle, brave Slavs Gravhøj — hvis den da endnu kan paavises!

I Aarbogen er der meget sjældent noget om Sorø, skønt Stoffet i rigelig Mængde er til Stede, men det har ganske vist i en Aarrække haft sit Afløb til Soraner-Bladet. Denne gang er der dog en virkelig læseværdig, ikke helt lille Afhandling af en af Skolens Lærere, Adjunkt Luja Balslev, som fortæller udførligt om Ramel-Sehesteds Kapel i Sorø Kirke. Mange husker vist fra deres Kirkebesøg Indskriften over en smuk lille Portal til det ene af de tre smaa »Kapeller« under og ved Munketrappen i den søndre Korarm, hvorover der ganske ublufærdigt staar malet: De Ramelers Arvebegravelse istandsat for 230 Rdl. 1772 af Generallieutenant Ove Ramel-Sehestedt. Der var dog budt over af Ejeren af det skraas overfor liggende Gravkapel, det sydøstlige i Sidekorenes Række af fordums Sidealtre, engang viet St. Benedict og St. Bernhard, over hvis Gravkælderder der blev malet. De Fossers Arvebegravelse, istandsat 1774. Til Kirken er betalt 500 Rdl. for dens stedse Vedligeholdelse. Men Tiden har ikke været god ved de Foss'er; det var den velhavende, men

højest borgerlige Købmand i Sorø, *Sieur Johan Adolf Foss* (der ejede »den gamle Kro«, den senere Kunstlærerbolig paa Storegade, hvor der nu er Amtsmuseum), som dyrt havde købt sig det fornemme Lejersted, men efter sin Død har maattet døje den Tort — hvorover Afhandlingens Forf. endda synes rigtig at godte sig — at han og hans Æts nu tilmed tildels upaaviselige Kister er blevet foset ud af deres smukke Kapel og puttet ned i en mørk Kælder, mens man i deres Sted har anbragt nogle af de Ramlers Kister, der var kønnere at se paa — aldeles som visse Folk i deres Bogskabe og Reoler synligt anbringer de »fine« Bind med dygtigt med Guld paa Ryggen, mens de maaske værdifuldere, men tarveligere indbundne eller uindbundne Bøger fjæles bagved. Da jeg for mere end et halvt Aarhundrede siden kom til Sorø og gerne færdedes i Kirken mellem dens gamle Grave, var, af Hensyn til en Restaurering af de Ramlers Gravkammer, Kisterne derfra stillet ud i det søndre Sidekor, og paa en af dem, *Etatsraad Ove Ramels*, laa hans smukke Stødkaarde, som vi Drengene havde megen Fornøjelse af at fægte med; den findes der nok endnu, men nævnes iøvrigt ikke af Adjunkt Balslev. Og flere end jeg morede os over »de Ramler's« o. s. v., saasom en Ramler som ikke ukendt er Jægerbetegnelsen paa en af Foraarserotik stærkt optændt ældre Han-Hare, der ikke kan lade Harekillingerne gaa i Fred — hvorfor det ogsaa hedder: at være gal som en Hare i Marts Maaned ...

Men herom mæles der naturligvis intet i Adjunkt Balslevs som sagt særdeles instruktive og — skønt plettet af sære Trykfejl — meget læseværdige Afhandling.

hgo.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *J. J. Damgaard Sørensen* er konstitueret som Lektor ved nævnte Skole fra 1. April.

*

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) er udnævnt til Æresmedlem af Dansk Forfatterforening, af hvilken han har været Medlem siden dens Stiftelse i 1894.

*

Under 23. Marts 1944 har Finansministeriet beskikket Dommerfuldmægtig *J. Clausen* (S. '20), Odense, til Medlem af Skatteraadet for Odense Skattekreds.

*

Cand. jur. *Jørn Gerling Jensen* (S. '34) har faaet Bestalling som Underretssagfører og samtidig overtaget sin Svi-gerfader, Landsretssagfører *Harald Clausens* Forretning i Rudkøbing.

*

Lektor O. B. Müllers sidste Skoledag.

Lektor *O. B. Müller* (S. '92) har, som meddelt, efter An-søgning faaet bevilget sin Afsked fra Sorø Akademis Skole fra 1. April. I den Anledning fandt der ifølge »Sorø Amtstidende« ved Lovsangen en lille Højtidelighed Sted.

Rektor Bohn udtalte her: I Dag er det sidste Gang, De staar Ansigt til Ansigt med Skolens Drengene. Det er ikke til at forstaa, Müller, at man ikke mere skal møde Dem paa Skolens Terræn. De afslutter nu en Lærergerning paa hen imod 40 Aar. I den Tid har De betydet meget for denne Skole, som De har præget. De er regnet for en streng, maa-ske nu og da lidt barsk Lærer, men enhver gammel Sora-

Dem. De har ogsaa ofte selv modtaget ydre Tegn herpaa. Som Gymnastiklærer har De betydet umaadelig meget for Skolen, baade for Disciplinen og for Sporten. Deres Betydning opdagede snart, at der bag den ydre Skræmmemaske bankede et varmt Hjerte for Eleverne, som satte Pris paa ning for Sporten gaar jo langt ud over Skolens Rammer, Sorø-Rosporten vil aldrig glemme Dem. Vi har ogsaa haft mange muntre Stunder sammen med Dem, bl. a. i Soldater-korpset.

Jeg ved, jeg nu taler paa hele Skolens Vegne, for dens Lærerstab og for dens Elever, naar vi nu siger Dem Tak for alt, hvad De har betydet for Stedet og for os. Skolen har engang før dimitteret Dem, den gør det nu igen, idet den udtaler: De har været Deres gamle Skole en god Søn og tro Tjener! Vi ønsker Dem et godt Otium i Buddinge, en lykkelig Fremtid. Lektor Müller leve!

Lektor Müller havde fremsat to Ønsker: at han maatte blive fri for at svare, og at man sluttede Afskeden med at synges »Aldt frejdig«. Begge Ønsker blev selvfølgelig opfyldt.

Paa Lektor *O. B. Müllers* sidste Skoledag blev han glædet af 3. Gymnasieklasse, der til Afsked forærede ham en Hjemmejakke — med Lommerne fyldt med Tobak.

Eleverne i 1. Mellem paa Akademiets Skole, som havde Lektor *O. B. Müller* i Regning, overrakte ham ogsaa Gaver. Den ene 1. Mellemskoleklasse overrakte Lektor Müller et Sølvfad og en Pakke Tobak og den anden 1. Mellem glædede Lektoren med en Pibeholder samt en Pakke Tobak.

*

Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, *Jørgen Jørgensen* (S. 12) fyldte den 1. April 50 Aar.

*

Maleren, Tegnelærer *Siegfred Neuhaus* har faaet *A. W. Benzons* Legat paa 1300 Kr. Maleren *Victor Haagen Müller* (S. '13) har faaet 1000 Kr. af *Zacharias Jacobsens* Legat. Billedhuggeren *Jan Buhl* (R. '35) har faaet det *Bielkeske* Legat paa 600 Kr.

*

Lektor ved Rysensteen Gymnasium, cand. mag. *Jes Skovgaard* (S. '01) fyldte 60 Aar den 15. April.

*

Dr. med. *Marius Lauritzen* (S. '84) fyldte 80 Aar den 11. April.

*

Paa Thaning & Appels Forlag er udkommet »Thorvaldsen. En Introduktion« af Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20).

*

Frk. *Polly Nielsen*, Sorø Alderdomshjem, er død efter et kort Ophold paa Sorø Amtssygehus, 83 Aar gammel. Igen-nem en meget lang Aarrække havde hun i sit Hjem paa Johnstrupvej boende skolesøgende Elever hos sig. Hun gav dem et godt Hjem med moderlig Omsorg, uden at det der-for gik ud over det principfaste, som nok ogsaa kunde være nødvendigt for en god Plejemoder. Drengene holdt, skriver »Sorø Amtstidende«, meget af hende, og hun blev ved med at følge dem med Interesse, saa Dødsbudskabet vil sikkert vække vemodige Tanker hos adskillige af hendes »gamle Drengene«.

*

Paa *O. Lohses* Forlag, Eftf. er udkommet »Københavns Stifts Aarbog«, redigeret af Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14).

Under 30. Marts 1944 er ifølge »Statstidende« optaget i Aktieselskabs-Registeret som Register-Nummer 17.910: »Alfred V. Rasmusens Assuranceagenturforretning A/S«, hvis Formaal er at drive Forretning ved Assuranceagenturer. Selskabet har Hovedkontor i København; dets Vedtægter er af 23. Februar og 18. August 1943. Den tegnede Aktiekapital udgør 20.000 Kr., fordelt i Aktier paa 500 Kr. Aktiekapitalen er fuldt indbetalt, dels kontant, dels i andre Værdier. Hver Aktie giver 1 Stemme efter 3 Maaneders Noteringstid. Aktierne lyder paa Navn. Overdragelse af Aktier til Ikke-Aktionærer kan kun ske med Bestyrelsens Samtykke. Bekendtgørelse til Aktionærerne sker ved anbefalet Brev. Selskabets Stiftere er: Direktør *Poul Marius Knud Suhr Henriksen* (udm. af 2. G. '18), Nyborgvej 18, Odense, Fabrikant *Hans Rasmusen* (udm. III Kl. '07), Blokhusevej 1, Charlottenlund, Direktør *Alfred Victor Rasmusen* (udm. 1. G. '16), Skovvej 35, Gentofte, der tillige udgør Bestyrelsen med førstnævnte som Formand. Direktion: Nævnte A. V. Rasmusen. Selskabet tegnes af to Medlemmer af Bestyrelsen i Forening eller af Bestyrelsens Formand eller af Direktøren; ved Afhændelse og Pantsætning af fast Ejendom af den samlede Bestyrelse.

*

Fuldmægtig, cand. mag. *Else Damgaard Nielsen*, (S. '25) holdt den 12. April Foredrag i Den Danske Aktuarforening om: »De forsikringstekniske Beregninger til Pensionskasserne«.

*

Arkitekt *H. Bojsen-Møller* (4. Kl. H. '90), bygningskyndig Direktør i Københavns Brandforsikring, fyldte den 19. April 70 Aar.

*

Grosserer *Kay Marius Michaelsen* (R. '13) er blevet Sekretær i Bestyrelsen for De 200 raske ramle Soraneres Stipendium. De øvrige Bestyrelsesmedlemmer er *Louw* (Formand), *A. M. Thorkilsen* (Kasserer) og Rektor *Bohn*.

*

Politimester *H. H. Volquartz* (S. '05), Randers, forretter indtil videre Tjeneste som Politimester hos Rigspolitichefen.

*

Toldforvalter i Rønne *R. V. M. Aagaard* (R. '01) fyldte 60 Aar den 21. April.

*

Ved Videnskabernes Selskabs Møde den 14. April fremlagde Professor, Dr. phil *Aage Friis* 4. reviderede Udgave af Johanne Luise Heibergs »Et Liv, genoplevet i Erindringer«, som er blevet til under Medvirken af *Elisabeth Hude*, *Robert Neiiendam* og *Just Rahbek* (S. '10), I—IV. Del.

*

Jeg har den 31. Marts tilskrevet Trafikassistent *Chr. Frede Valdemar Abrahamsen* (R. '19), der for Tiden ligger paa

Usserød Sygehus efter Revolverattentatet paa ham i Jernbanetunnelen i Birkerød, saaledes:

»Kære Medsoraner!

I dyb Medfølelse med Dem og med Afsky og Harme over det morderiske Attentat, som er forøvet mod Dem i Birkerød, sendes medfølgende Blomster som Bærer af Deres Sorø-Kammeraters inderligste Ønsker om, at De maa komme over Deres strænge Saar — saa vi snart atter kan se Dem rask og restitueret mellem os.

For Soransk Samfund

(sign.) *Louw*«

*

Dr. phil. *Olaf Carlsen* (S. '17), Skanderborg, der netop har skrevet et Strejftog i Aarhuus Stiftstidende om Universiteterne og Pædagogiken, holdt den 29. Marts om Eftermiddagen paa Aarhus Universitet for en Skare interesserede Pædagoger og Studerende den første af sine to Gæsteforelæsninger om »Realistiske og humanistiske Brydninger i dansk Pædagogik i det 18. Aarhundrede«. Foredraget behandlede de realistiske Pædagogers Bestræbelser for at indføre de praktiske Fag som Fysik, Kemi og lignende i den højere Skole paa Bekostning af Latin og Græsk med mere. Det sidste Foredrag, der holdtes den 31. Marts, beskæftigede sig med den Bevægelse, Ny-Humanismen rejste herimod, og som havde til Formaal atter at bringe de »unyttige« Fag til Ære og Værdighed.

*

Et Dødsfald.

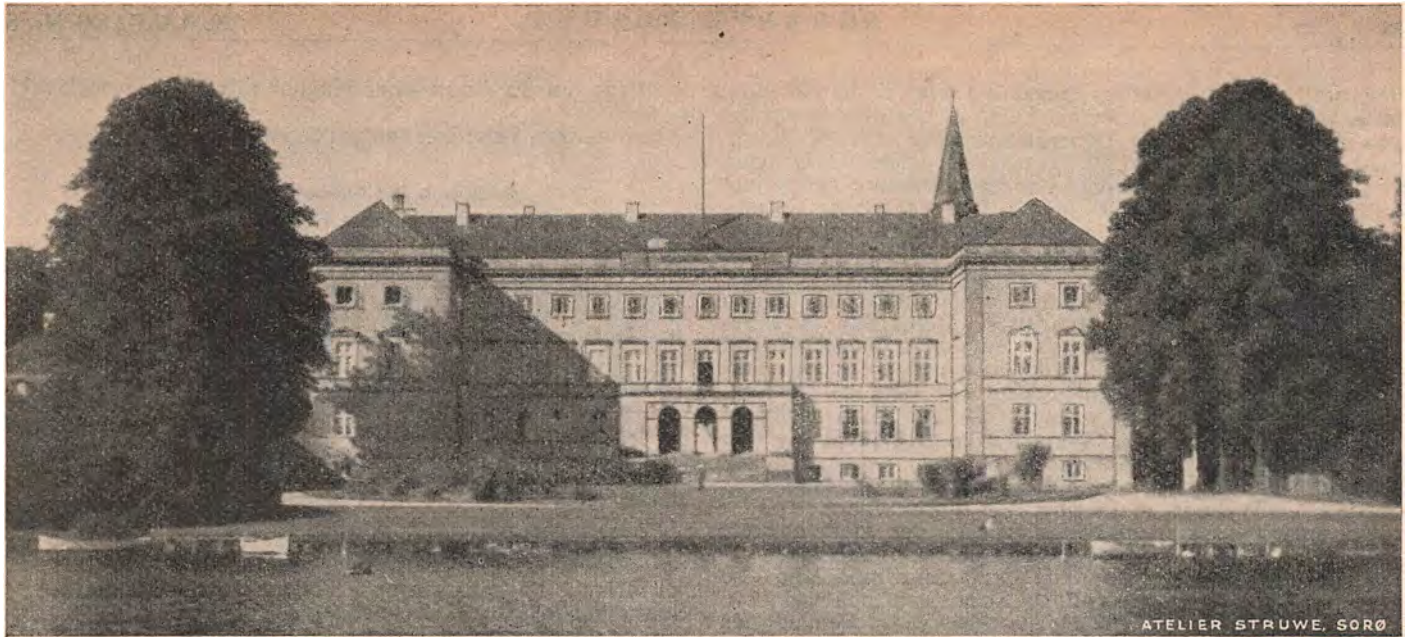
Helge Winther Häuser (R. '03) døde den 28. Marts og begravedes den 31. fra Solbjerg Kirkegaard's søndre Kapel. Han efterlader sig Hustru Inger Häuser.

Helge Winther Häuser var født den 9. April 1888 i Sorø som Søn af Bogtrykker Frederik Carl Christian Häuser og Hustru Agnes Vilhelmine, f. Winther. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1899 og gik ud med Realeksamen i 1903. Hans to Brødre er *Vilhelm Jørgen Winther Häuser* (udm. 2. R. '95) og *Frederik Johan Gottlieb Winther Häuser* (R. '06).

*

Fra 1. April er der sket en Nyordning paa Sorø Akademis Godskontor, der fremtidig skal ledes af en Fuldmægtig og Bogholder. Kontorfuldmægtig *Bultoft* er avanceret til denne Stilling, mens Kassekontrolør *Schrøder* indtil videre vil varetage Kassererposten.

Ved en Frokost paa Hotel »Postgaarden« Fredag den 31. Marts, hvortil Kurator *Korsgaard* havde indbudt de forskellige Ledere indenfor Akademiets forskellige Funktioner, takkede Kurator Kassekontrolør *Schrøder* for hans gode og samvittighedsfulde Virke ved Akademiets Godskontor siden 1922, samtidig med at han bød Fuldmægtig *Bultoft* velkommen til den nye Gerning som Leder af Godskontoret. Ogsaa fra anden Side hyldedes Kassekontrolør *Schrøder* under Festligheden.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 5

MAJ 1944

SORANSK SAMFUNDS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING

Lørdag den 15. April.

Soransk Samfund afholdt Lørdag Aften den 15. April sin 75. ordinære Generalforsamling paa Angleterre. Den var besøgt af ca. 150 Medlemmer. Det efterfølgende Referat er paa væsentlige Punkter en Gengivelse af det stenografiske Referat.

Den fungerende Formand, Direktør Louw, bød velkommen og udbragte et med tre Hurraraab besvaret Leve for Sorø Akademis Skole, hvorefter Overretssagfører, Baron v. Eggers valgtes til Dirigent. Han takkede for Valget og konstaterede, at Generalforsamlingen var lovlig indvarslet og beslutningsdygtig.

Et Spørgsmaal om Dagsordenen.

Dr. A. Skovgaard, som straks fik Ordet, udtalte: Det er kun for at spørge om et Par smaa Ting. Der staar i Dagsordenen, »hvis § 11 i Lovforslaget vedtages« og »hvis § 11 ikke vedtages«. Men det er vel kun en Lapsus, thi hvis det er Meningen, at § 11 skal behandles for sig selv, og der skal stemmes om denne alene, maa jeg nedlægge ganske bestemt Protest. Det der skete paa forrige Generalforsamling var, at Forslaget blev vedtaget for første Gang med nogle Ændringer, og at ogsaa § 11 blev vedtaget, og at det blev overdraget Lovudvalget rent arbejdsmæssigt at udforme dennes Indhold i Ord, som Generalforsamlingen ikke havde fundet sig i Stand til paa staaende Fod. Jeg vil holde paa, at § 11 i sin Realitet er vedtaget paa forrige Generalforsamling, og at der ikke kan stemmes om den idag, men at det maa være det samlede Forslag, der kommer til Afstemning under eet, og at Svaret bliver enten Ja eller Nej. Man kan intet ændre paa denne Generalforsamling, thi ellers skal Forslaget til en Generalforsamling til.

Et andet Spørgsmaal er, at mange er mødt her i Dag i den Tro, at der skal vælges 5 Medlemmer til Bestyrelsen, men der skal vælges 6. Det er det, jeg gerne vil have klaret, og saa burde der ikke have staaet Valg af Bestyrelsesmedlemmer, men Valg af saa og saa mange Medlemmer til Bestyrelsen. Da adskillige ikke ved Besked, vil jeg bare have fastslaaet, det skal være 6 Medlemmer.

Louw: Ja, det er rigtig efter Vedtagelsen.

Landsretssagfører Jonas Bruun: Lige gyldigt af hvad Me-

ning Dr. Skovgaard end er, saa er Forholdet dog det, at man meget vel idag kan vedtage enkelte Paragraffer, og at man kan nægte at vedtage nogle, og saa falde tilbage her paa de gamle.

Dr. Skovgaard. Min Mening er, at der her idag kun foreligger dette Forslag, som er vedtaget paa den ekstraordinære Generalforsamling, og at dette kan enten vedtages eller forkastes.

Dirigenten. Hele denne Debat hører ind under Punkt 6 paa Dagsordenen, og det kan vi komme tilbage til. Jeg giver Ordet til Formanden for Aflæggelse af Beretning for 1943.

Aarsberetningen.

Direktør Louw nævnte de i Aarets Løb afdøde gamle Soranere, hvis Nekrologer har været optaget i Soranerbladet. Han udtalte et æret, agtet og elsket være deres Minde (Forsamlingen rejste sig). Endvidere omtalte han de Fester, Sammenkomster og andre Begivenheder i Soransk Samfund, der har været refereret i Bladet og udtalte derpaa:

Soransk Samfunds Understøttelsesfond har ialt ydet 24 Understøttelser og Laan.

Vald. Petersens Legat er tildelt: Erik Vagn Jensen, N. E. Morgils og H. J. Moesgaard Kjeldsen med hver 250 Kr.

I Efteraaret nedlagde Direktør Alfred Rasmusen efter eget Ønske sit Hverv som Kasserer i Soransk Samfund, og nogen Tid derefter meddelte Direktør Rasmusen, at han ogsaa ønskede at nedlægge sit Bestyrelsesmandat. Bestyrelsen supplerede sig derefter med Sparekassedirektør H. Krog-Meyer som Kasserer.

Bestyrelsen foreslaar nu Krog-Meyer indvalgt i Bestyrelsen, jfr. Dagsordenens Punkt 6 (6 b).

Direktør Rasmusen udførte foruden sit Kassererhverv et betydeligt Arbejde indenfor Bestyrelsen, og jeg finder ved denne Lejlighed Anledning til at takke ham herfor. (Bifald.)

Forholdet til Forlaget »Vort Land« er nu ordnet ved Soraneren Overretssagfører K. Dalgas Langballes Medvirken. Vi har takket, men jeg gentager Takken her for den Indsats, du har gjort i denne Sag.

Som jeg nævnte før, blev der den 10. April ifjor nedsat en Lovkommission bestaaende af 2 Medlemmer af Bestyrelsen, Prokurist Clausen og mig selv, og Læge, Dr. Skovgaard og Højesteretsagfører Ballhausen. Vi havde en Række Mø-

der, og der blev afgivet en Betænkning den 25. Januar 1944, bl. a. indeholdende et udformet Forslag, som blev behandlet paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts. Senere har vi i Henhold til Vedtagelsen og den Opfordring vi fik paa den overordentlige Generalforsamling udarbejdet en *Tillægsbetænkning* af 30. Marts 1944 vedrørende Formulering af Vedtagelsen af en Landsafstemning ved Valg af Formand, og denne foreligger her idag.

Som Medlemmerne husker, afgav jeg paa sidste ordinære Generalforsamling Meddelelse om, at Manuskriptet til *den nye Sangbog* nu var færdig fra *Oliks* og min Side. Fra Bestyrelsens Side har man derefter forsøgt indhentet Tilbud paa Trykning af Sangbogen i 2000 Eksemplarer (samme Antal som *Tredie Samling* var trykt i) hos 6 forskellige Bogtrykkerfirmaer. Tilbudene varierer fra 7.800 Kr. til 5.400 Kr. — men da selv det laveste Tilbud er langt over Prisen for *Tredie Samling*, og Papiret vil blive graat og kedeligt, og Trykket uskont og Bogen uholdbar, har Bestyrelsen ment at burde stille Trykning af Bogen i Bero indtil videre.

Fra Bestyrelsens Bladudvalgs Side er der gjort et stort Arbejde med Hensyn til Udarbejdelse af en alfabetisk *Fortegnelse over Soransk Samfunds Medlemmer* med Angivelse af deres Adresser m. v., en Fortegnelse, som man ved flere Lejligheder har ønsket. Fortegnelsen har været fremlagt hos flere af os, saaledes at Medlemmerne kunde gøre deres Bemærkninger om, hvad der skulde anføres med Hensyn til deres Adresser.

Som Rosinen i Pølseenden skal jeg oplyse, at der ved storslaaet Offervilje fra en gammel Soraner er tillagt Soransk Samfund et *nyt Legat*, det første til *Hjælp for trængende Soraneres Efterladte*, alle andre Legater er jo til de Unge. Vi har udfærdiget en særlig Fundats, som vi nærmere skal komme ind paa under Dagsordenens Punkt 3.

Ji mener hermed under disse vanskelige Forhold at have gjort, hvad vi skulde under Hensyn til Lovenes Formaaalsparagraf.

Dirigenten: Er der nogen, der ønsker Ordet i Anledning af Beretningen.

Regnskabsfører Truelsen: Det er fra En, som er forhindret i at være tilstede, at jeg skal fremkomme med en Bemærkning til Formandens Beretning. Det er med Hensyn til Rusmodtagelsen. Vi kender jo Forholdene, at der blev udsendt Indbydelse til de Unge, til Jubilarerne og til almindelige Medlemmer, og at der bagefter kom en Aflysning, men naar man saa derefter i indeværende Aar læser i Soranerbladet om, at der har været holdt Rusmodtagelse, hvor kun en enkelt Part af de tidligere indbudte var tilstede, saa skuffes man, og jeg skulde da ganske kort og godt henstille til Bestyrelsen at overveje, om de to Parter, som ikke var med ved Rusmodtagelsen nu forleden, hvor den ærede Bestyrelse, ligesom de katolske Præster havde forbeholdt sig at repræsentere hele Menigheden, ikke burde indbydes til en Sammenkomst, saaledes at man derved indhentede det forsømte. Jeg synes ikke, det vil være heldigt at slaa 2 Aargange sammen. Det bør holdes hver for sig, og kunde ske efter samme Recept som nu med Russerne. Om vi andre faar Lov til at komme med, vil jeg overlade til Bestyrelsen.

Dr. Skovgaard: Jeg hører netop til de 50-aarige Jubilarer, som fik Afslag. Jeg har nu i adskillige Aar sat overordentlig stor Pris paa at deltage i Rusmodtagelsen, der var højtidelig, stemningsfuld og fin og fornem, og jeg synes ogsaa vi skal inviteres til en vis lille Smule Festivitas — i hvert Fald vil jeg dog for mit eget Vedkommende mene, at det godt kan stryges, vi skal ikke have en »Soraner-Aften« ødelagt med det.

Direktør Louw: Ødelægge en Soraneraften gør man i og for sig ikke. Der har imidlertid været en hel anden Betragtning indenfor Bestyrelsen. Vi er den eneste Skoleforening, der har faaet den særlige Begunstigelse at holde vor Aarsfest paa Universitetet, og det er Hensigten næste Gang, vi skal gøre det i Efteraaret, at tage baade Jubilarerne for 1943 og 1944 med, de kan vist godt være sammen. Naar vi ikke gjorde det nu sammen med den beskedne Rusmodtagelse, som vi fornylig har afholdt, var det af Ængstelse for, at Universitetet skal faa den Opfattelse, at vi godt kan holde Rusfest et andet Sted. Sammenkomsten fandt kun Sted for at give de unge Soranere Naalen og orientere dem om Soransk Samfunds Virke.

Kontorchef Wagner: Jeg vil gerne vide, hvad Forholdet til Forlaget »Vort Land« var for et.

Prokurist Clausen: Forholdet til »Vort Land« var i høj Grad et Misforhold. (Haandklap.)

Dirigenten: Er Kontorchef Wagner tilfreds med det Svar?

— Ja —

Beretningen blev derefter godkendt.

Regnskab for Soransk Samfund.

Direktør *Krog-Meyer* oplæste Regnskabet, saaledes som det er gengivet i Medlemsbladet for Marts 1944, idet han oplyste, at Udgiften paa de 600 Kr. i Forbindelse med Sagen mod »Vort Land«, hvilken Sag, som det fremgaar af Indtægts-siden har indbragt 200 Kr. i 1943, nu i 1944 har indbragt 400 Kr., saaledes at Sagen ikke kommer til at koste Samfundet noget. Det oplystes endvidere, at Foreningens Aktiver var 3620 Kr. plus det Beløb, der nu var at overføre 1573 Kr., ialt 5193 Kr. Foreningens Gæld er 332 Kr., saaledes at Formuen udgør 4.861 Kr., hvoraf Hovedmassen dog er Kontingentrestancer, af hvilke der naturligvis for Tiden maa være en Del, da en hel Del Medlemmer er i Udlandet og derved er afskaaret fra at betale.

— Hvis den nye Kasserer viser sig lige saa energisk som den forrige, vil Restancerne indgaa i Aarets Løb. Jeg vil ogsaa mene, at den nye statsaut. Revisor, hvis vi faar ham, vil forlange Regnskabsformen moderniseret noget, saadan at Status kan træde noget tydeligere frem. Er der nogen, der ønsker yderligere Oplysninger, er jeg gerne til Tjeneste.

Kontorchef Wagner: Det er blot et Par formelle Bemærkninger, jeg vil gøre. Der staar Tilskud fra Jubilæumsfonden, det synes nærmest at fremgaa, at det var et Tilskud til Samfundet, men det var dog et Tilskud til Sorøturen, og burde være anført som saadant. Jeg vilde ogsaa finde, at det var ønskeligt, om man kunde se, hvad der var gaaet til hver af Sammenkomsterne.

Tilraab: Det er for megen Mistillid.

Direktør Krog-Meyer: De 600 Kr. Tilskud fra Jubilæumsfonden var til Sorøturen, og det kunde der naturligvis ogsaa godt have staaet i Bladet, men saa var det komme til at fylde en Linie mere i Bladet. Og De skulde prøve paa at faa noget indrykket i Soranerbladet. Redaktøren vaager meget over, at vi ikke breder os for meget, Bladet skal gaa nogenlunde rundt, hvad det heldigvis ogsaa gør. Der skulde altsaa have staaet til Sorøturen, og det er de 600 Kr. ogsaa gaaet til. Med Hensyn til Specifikation af Sammenkomsterne sætter de den fungerende Kasserer noget i Forlegenhed, thi jeg har ført Regnskabet videre paa samme Maade som den forrige Kasserer. Det fremgaar ikke direkte af Regnskabet, hvad der er anvendt til de enkelte Sammenkomster, men mine Kolleger i Bestyrelsen har sagt, at det er der gaaet hertil, og saa stoler jeg paa det. Til næste Aar skal jeg medbringe en Specifikation, som jeg kan læse op, saa De deraf kan se, hvilke Udgifter vi har haft til de forskellige Sammenkomster. Revisionspaategningen blev oplæst.

Der blev givet Decharge for Regnskabet.

Regnskab for Understøttelsesfonden.

Prokurist Clausen: Jeg vil gerne først indrømme, at Kontorchef Wagner naturligvis har Ret i, at der under de gamle Soraneres Jubilæumsfond burde have staaet Tilskud til Sorøturen.

Regnskabet oplæstes, og Clausen bemærkede med Hensyn til Beløbet: Tilbagebetalte Laan 1600 Kr., at det desværre var 1000 Kr. mindre end ifjor, men det havde vist sig at være meget vanskelig at inddrive Tilgodehavender. Udgiften til Gaver er noget større end sidste Aar, det skyldes en Gave fra en Soraner, der skulde uddeles som Legater. Understøttelsesfondens Formue er 66.267,49 Kr. Inden Kontorchef Wagner gør Vrøvl over det, vil jeg gerne oplyse, at naar der ikke i Aar er opført Tilskud fra Jubilæumsfonden, hidrører det fra, at der ikke har været Brug for det, og Beløbet vil blive overført til 1944.

Regnskabet for Jubilæumsfonden oplæstes, Formuen udgør 16.482,89 Kr.

Regnskabet for Valdemar Petersens Legat oplæstes, Formuen udgør 16.610,20 Kr.

Jeg vil gerne udtale, at vor Renteindtægt desværre maa antages at gaa noget ned, idet vi faar udtrukket ikke saa faa 4½ % Obligationer, og det i Øjeblikket kun er muligt at købe til 4 %.

Iøvrigt kan jeg gøre opmærksom paa, at de samlede Udgifter ved Administrationen af disse 3 Fonds har været paa 54 Kr. 47 Øre. Det maa dog bemærkes, at der der ud over er rettet en Masse telefoniske Henvendelser til Debitorer, som desværre ikke frugter lige godt altid.

Dirigenten: Er der nogen, der ønsker at udtale sig til disse Regnskaber?

Grosserer Røper Petersen: Jeg forslaaer, at Grunden til, at man ikke køber 4½ % Papirer, er den, at man ikke maa bringe umyndiges Penge i Obligationer, der ligger over Pari, men jeg vil dog henlede Opmærksomheden paa, at der i August ifjor blev vedtaget en Lov, hvorefter man maa købe 4½ % Obligationer, selv om Kursen ligger over Pari.

Prokurist Clausen: Jeg har overvejet Spørgsmaalet om Køb af 4½ % Obligationer, men jeg synes ikke, det kan betale sig, naar Kursen ligger saa meget over Pari, og Udtrækningschancen er saa stor. Man vil kunne befrygte et større Tab derved, end ved at købe 4 % Obligationer.

Decharge blev givet.

Bagermester *Rogert Møller* fremlagde derefter *Soranerbladets Regnskab* og Regnskabet for *Bladfonden*.

Dernæst vil jeg oplyse, at jeg har ladet udarbejde en Medlemsfortegnelse, som findes heroppe, og hvis de Herrer vil ulejlige sig herop senere, kan de se, om De er rigtig opført. Der kan ske Rettelser endnu idag, og saa gaar den i Tryk. — Der blev givet Decharge for begge Regnskaber.

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte og Fundats for samme.

Direktør Louw: Som jeg nævnte før, har vi haft den store Glæde at modtage dette Legat, der er et Støttefond for gamle Soraneres Efterladte. Donator har i Samraad med Bestyrelsen udfærdiget en Fundats for dette Legat. Jeg skal ikke trætte Dem med at gennemgaa den i Enkeltheder, men oplyse, at Støttefondets Kapital, der ikke maa formindskes, men gerne forøges ved Gaver, for Tiden er 12.000 Kr. anbragt i Østifternes Kreditforening henholdsvis 5.500 Kr. i 11. Serie og 6.500 Kr. i 14. Serie, begge til 4 %. Kapitalen skal altid være anbragt i let realisable Værdipapirer, der opbevares af Fondens Bestyrelse. Alle kontante Midler skal være anbragt i en anerkendt Sparekasse eller Bank.

Donator har testamenteret Fonden to Lotterisedler, nemlig ¼ i Det kgl. danske Klasselotteri, og en i Alm. Dansk Varelotteri, og hvis der vindes Beløb udover 100 Kr., skal Beløbene tillægges Legatet. Bliver Gevinsterne under 100 Kr., er der derimod givet Bestyrelsen en Beføjelse til at kunne anvende Pengene frit til et af Soransk Samfunds velgørende Formaal. Det er alene Renterne, der skal bruges, efter indsendt skriftlig Ansøgning, til trængende Efterladte, fortrinsvis Enker med Børn, og dem er der desværre en hel Del af. Portionerne maa ikke være under 100 Kr., men ikke over 400 Kr. Legatet bestyres af Samfundets Bestyrelse, og denne indkalder ogsaa Ansøgninger gennem »Berlingske Tidende« eller »Soranerbladet«. Der skal anvendes særlige Skemaer dertil. Hvis Bestyrelsen skønner, at der ingen værdige eller trængende melder sig til Legatet, er Bestyrelsen berettiget til at lade være at uddele det. Til at fungere som Kasserer for Legatet vælger Bestyrelsen et Medlem, der skal føre en Regnskabsbog. Kassereren skal aflægge Regnskab for Støttefondets Bestyrelse, og Støttefondets Regnskab forelægges paa Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling. I § 7 er anført, at dersom Soransk Samfund ophører at bestaa, træffer Undervisningsministeriet Bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med Legatet, selvfølgelig med Ønsket om, at Kapitalens Anvendelse følges saa nær som paa nogen Maade muligt. Vi har allerede fra Samfundets Bestyrelse sendt Donator en dybtfølt Tak for Legatet, men jeg vil benytte Lejligheden til at bringe ham endnu en Tak, — det er ikke en rig Mand, der har gjort det. Dommer *Knor* skrev i sin Tid til mig, at der var en Bog, hvor der skulde samles nogle Penge ind paa, og det er det, der er sket af Donator. Han har efterhaanden samlet disse Penge sammen.

Jeg synes, vi skulde rejse os og vise vor Taknemmelighed over, at han har tænkt paa gamle Soraneres Enker og Børn. (Forsamlingen rejste sig.)

Budget for 1944.

Direktør Krog-Meyer: Med Hensyn til Budget for 1944, er der først den Overførelse, der sker paa de 1573 Kr. Af Restancerne forventes at ville indgaa 1200 Kr. Medlemsbidraget anslaaes til 7.000 Kr. Jeg kan oplyse, at Samfundet pr. Nytaar havde 1098 Medlemmer imod 1010 forrige Nytaar, 4 Æresmedlemmer og 16 livsvarige Medlemmer.

Under diverse Indtægter er Tilskud fra Jubilæumsfonden til en Sorøtur opført med 0, fra Sagen mod Forlaget »Vort Land« er indkommet 400 Kr. Diverse Indtægter anslaaes til 50 Kr.

Med Hensyn til Udgifter anslaaes Sammenkomster inkl. Generalforsamlinger til 3400 Kr. — Foreningen er jo noget mere spendabel end tidligere. Soranafterne anslaaes til 500 Kr., Generalforsamlinger til 1200 Kr. mod tidligere 200 Kr., Rustesten 1934—44 til 1500 Kr., idet der jo i Aar vil være at afholde Udgifter til 2, den officielle til Efteraaret og den mere uofficielle, vi har afholdt. Holbergaften 200 Kr., altsaa de ovennævnte 3400 Kr. Tilskud til Soranerbladet 800 Kr. Bladfonden 1000 Kr. Tilskud til Understøttelsesfonden 500 Kr., til Cricket- og Fodboldkamp 300 Kr. Fraternitas Sorana 50 Kr. Papir og Tryksager 250 Kr. Diverse Tryksager 350 Kr. Porto 400 Kr., Telefon 150 Kr. Medhjælp 300 Kr., Blomster og Kranse 400 Kr. Diverse Bestyrelsesudgifter 100 Kr. Diverse uforudsete Udgifter 1000 Kr., hvilket skulde kunne give et Overskud paa 573 Kr. (Budgettet godkendtes uden Omtale.)

Vedtægtsændringerne.

Derefter foretoges 2. Behandling af Betænkning af 25. Januar 1944 afgiven af Soransk Samfunds Vedtægts-Kommission af 10. April 1943 indeholdende Forslag til visse Vedtægtsændringer samt Ændringsforslag, saaledes som vedtaget paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts 1944.

Dirigenten: Til Orientering for Medlemmer, der ikke var tilstede paa den sidste Generalforsamling, skal jeg meddele:

Der blev paa Generalforsamlingen ifjor, den 74. ordinære, nedsat et Vedtægtsudvalg, som bestod af de 4 Herrer *Louw*, *Clausen*, Dr. *Skovgaard* og *Ballhausen*. Som før nævnt blev denne Betænkning forelagt for den overordentlige Generalforsamling i forrige Maaned, og den blev behandlet paa den Maade, at vi gennemgik Paragraf for Paragraf og stemte om hver Paragraf.

Det Punkt, som var et af de vigtigste, var Valg af Formanden. Det blev diskuteret, om man skulde beholde den hidtil gældende Form, at Formanden vælges af Bestyrelsen, eller om Generalforsamlingen skulde vælge Formanden, saaledes som det var foreslaaet fra Kommissionen. Under Behandlingen blev stillet et andet Forslag af *Sorgenfrey Hansen* og *Toldkasserer Bay*, at man ikke skulde lade Generalforsamlingen vælge Formanden, men at man skulde lade Valget ske ved en Urafstemning, som vi kaldte det. Ordet Urafstemning er senere ændret til Landsafstemning, idet vi selvfølgelig ikke kan sende Stemmesedler til Udlandet.

Spørgsmaalet her i Aften er nu dette: skal vi vedtage, at Formanden skal vælges ved en Landsafstemning, eller skal vi gaa tilbage til de tidligere Vedtægter, og overlade til Bestyrelsen at udvælge Formanden af sin Midte. Inden vi gaar over til at bekræfte Vedtagelserne paa sidste Generalforsamling, maa vi have dette Spørgsmaal afgjort. Vi stiller under Afstemning, hvorvidt det der blev vedtaget paa sidste Generalforsamling om Landsafstemning skal bestaa, eller om vi skal tilbage til de gamle.

Prokurist Clausen: Kommissionen, der blev nedsat, udarbejdede et Forslag, hvorefter Formanden skulde vælges af Generalforsamlingen efter Forslag af Bestyrelsen eller ud fra forskellige Stillerlister. Dette Forslag er jeg gaaet ind for, og det finder jeg stadigvæk det rigtigste. Paa sidste Generalforsamling blev det overladt til den samme Kommission at udarbejde Forslag til en Landsafstemning, men jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at jeg ikke er Tilhænger af en saadan Landsafstemning. Naar vi ikke kan faa Formanden valgt paa den Maade, jeg finder rigtig af Generalforsamlingen, vil jeg foreslaa, at man vender tilbage til de gamle Vedtægter og lader Bestyrelsen vælge Formanden, frem for at forelæge denne meget komplicerede Maade at vælge Formanden paa, nemlig Landsafstemning.

Naar jeg har underskrevet Kommissionens nu forelagte nye Betænkning, ligger deri blot, at jeg sammen med mine Kolleger i Kommissionen loyalt har opfyldt Generalforsamlingens Beslutning om at opfylde Vedtagelsen, men det betyder ikke, at jeg gaar ind for Paragrafen.

Dr. *Skovgaard:* Da jeg for et Aar siden paa egne og 12 andres Vegne fremsatte disse Ændringsforslag, som ligger til Grund for det, vi nu skal behandle og tage Stilling til, havde jeg ikke tænkt, at dette rent neutrale Forslag vilde rejse en saadan Storm, som jeg er klar over, at det har rejst. Vi forelagde det paa et rent neutralt Grundlag, idet vi ønskede de to Ændringer, at Bestyrelsen ikke maatte supplere sig ved Vakance, og at Formandsvalget skulde lægges i Hænderne paa Generalforsamlingen. Jeg finder, at det er uheldigt, at det i en kammeratlig Forening er vakt en saa stærk Bevægelse imod Forslaget og imod os, og det synes jeg er

ganske med Urette. Maaske dette, at det gaar imod os, er knyttet sammen med visse Begivenheder, som har fundet Sted i Soransk Samfund det sidste Aar. Da jeg for et Aar siden havde Ordet, takkede den fungerende Formand mig for den urbane Maade, hvorpaa jeg havde fremlagt Forslaget. Jeg spørger, kan der overhovedet være Tale om ikke at være urban. Man maatte forudsætte, at der altid er en vis Modstand imod noget nyt. Siden hen mødte vi anden Modvind, og det er blevet mig klart, at der paa den Generalforsamling, som fandt Sted her for nylig, ikke blev gjort noget, hverken af Bestyrelsen eller Kommissionen for at forsvare det Arbejde, vi havde udført, i hvert Fald ikke noget af Betydning med Hensyn til Kærnepunktet i Forslaget, nemlig Formandsvalget. Jeg synes, Bestyrelsen havde haft nogen Pligt til at gøre det. Bestyrelsen modtog dog vort Forslag, og Bestyrelsen indlod sig paa at stille Ændringsforslag til vort Forslag, saa synes jeg dog, at man til en vis Grad har Ansvar for det Forslag, der er fremsat. Kommissionen, som har udført dette store Arbejde, synes jeg, havde en vis moralsk Forpligtelse til at gaa ind for sit Arbejde, og det vilde jeg have gjort, hvis jeg ikke havde været forhindret i at være tilstede, og jeg vilde have gjort alt for at forhindre det forfærdelige som skete med Hensyn til den nye Udformning af § 11. Vi har ligeledes mødt megen Modstand, idet Bestyrelsen overhovedet slet ikke har fundet Anledning til at meddele i Soranerbladet, at der fra en meget stor Kreds af Medlemmerne er kommet et Forslag om at vælge Højesteretsadvokat *Ballhausen* til Formand. Derimod vil man i Soranerbladet se en Artikel, som formentlig skyldes Redaktøren, om den overordentlige Generalforsamling, og hvori staar, at Bestyrelsen eenstemmigt har opfordret Skovdirektør *Poul Lorenzen* til at overtage Formandsposten, og nedenunder en kort Meddelelse om, at en Kreds af Medlemmer har meddelt Bestyrelsen, at de ønsker Højesteretsadvokat *Ballhausen* som Formand. Se, det forstaar man jo nok, hvad Meningen er med, og jeg er heller ikke i Tvivl om, at det vil virke ude omkring i Landet. Det vil virke efter sin Hensigt, naar Folk ikke ved, hvad det drejer sig om, og Stemmesedler bliver sendt ud til dem. Der burde have staaet, at Bestyrelsen foreslaar *Lorenzen*, og at saa og saa mange Medlemmer foreslaar *Ballhausen*.

Vi har mødt anden Modstand. Fornylig er der sket det, at 2 af Bestyrelsens Medlemmer til nogle af Samfundets Medlemmer har udsendt en skriftlig Opfordring til at møde her i Dag for at stemme paa *Lorenzen*. Man deler Soranerkammeraterne i 2 Dele — Fy — hvorfor har vi ikke faaet den Skrivelse allesammen, det er ikke nogen heldig Trafik i en Kammeratskabsforening. Jeg synes, at dette er kommet ind i en saadan Form, at jeg er meget ked af, at jeg møder Modstand med Hensyn til det Synspunkt, som jeg forelagde straks. Det Lovforslag, der foreligger her idag, det bør ses som en Helhed i Modsætning til det gamle, og hvis der ikke kan stemmes om det hele, vil jeg ikke mere betragte det som et Produkt, jeg har fremsat, men derimod mene, ligesom Clausen, at jeg ikke har nogenomhelst Forpligtelse til at forsvare det. Hvis vi skal ind paa den Slgs Ting som at vælge Formanden ved skriftlig Afstemning ude i Landet, saa vil jeg mene, at vi i en kammeratlig Forening er blevet for usunde, og jeg foreslaar derfor, netop for at vise, at det vil vi ikke, at vi saa holder os til Wagners Ord for et Aar siden, Det gamle er jo gaaet meget godt.

Fabrikant *Michaelsen*: Naar man har siddet her som ganske almindeligt Medlem til mange Generalforsamlinger og i 30 Aar har deltaget i Sammenkomsterne, saa synes man uvægerligt, at Bestyrelserne i de sidste Aar har faaet alt for lidt Tak og Virak for deres store Arbejde i vort Samfund. *Norrie* samlede en Bestyrelse, hvor det virkelige Kammeratskab var det fremherskende, alt gik som et smurt Tandhjul, Medlemmerne strømmede til Sammenkomsterne, der kom flere og flere til. Og det er jo ikke lidt vi har hørt, vor Bestyrelse har kunnet præstere i de senere Aar. Vi bør takke vor Bestyrelse for det store Arbejde, — det er nok et Æreshverv at være Bestyrelsesmedlem i Soransk Samfund — men den fortjener Takken.

Dirigenten: Det var lidt udenfor Dagsordenen.

Som Situationen imidlertid ligger, og efter det bragende Bifald, som Skovgaard tilsyneladende fik, kunde jeg tænke mig, at man gjorde een Ting, at man satte hele Lovforslaget under Afstemning.

Paa den anden Side kan vi jo ikke komme bort fra, hvad den overordentlige Generalforsamling sidst vedtog, at det er meget let at slaa en Streg over det hele, men vi skal be-

tænke, at Lovforslaget jo i Virkeligheden er vedtaget paa den forrige Generalforsamling, og Spørgsmaalet nu er, om det skal bekræftes ved denne eller ikke.

Derfor mener jeg, da det nu kan tænkes, at det alligevel gaar igennem, at det er rimeligst, at man tager det principale: Valg af Formanden, først.

Direktør Louw: Jeg vil blot sige til Dr. Skovgaard, at min Bemærkning om den urbane Maade, hvorpaa De tog paa det, kun havde til Hensigt at takke Dem og de 13 Medlemmer for den Maade, De stillede Forslaget paa, og De akcepterede jo ogsaa straks mit Forslag om Nedsættelse af en Kommission til at gennemgaa dette Lovforslag for at se, hvad man kunde faa ud af det. Det, der nu er foreslaaet, maa der dog nu have en Afstemning om. Vi har dog nu siddet og arbejdet et helt Aar, og der er jo ogsaa andre Ting i dette Forslag, som er meget gode, og som der nok kunde være Grund til at gaa ind for. Det hele bør dog ikke staa og falde med Spørgsmaalet om Valg af Formand.

Dr. *Skovgaard*: Det er fuldstændig rigtigt. Men hvis man vedtager en Paragraf og forkaster den anden, saa risikerer man, at det hele ikke kommer til at passe.

Dirigenten: Det skal jeg nok sørge for.

Prokurist Clausen: Jeg vil blot anbefale Forsamlingen at slutte sig til det af *Dirigenten* foreslaaede, nemlig at vi først tager Stilling til Formandsvalget, og derefter vil jeg foreslaa, at Forslaget gennemgaaes paa samme Maade som sidst, Paragraf for Paragraf, for jeg kan ikke se, at der er nogen Grund til, at det, der er vitterligt godt, og som blev vedtaget sidst, nu skal falde bort.

Dr. *Skovgaard*: Naar jeg foreslog, at det hele skulde falde bort, var det for, at der igen kunde falde Ro om vort Samfund.

Dirigenten: De nye Vedtægter, som vi gennemgik sidst, er i Virkeligheden meget gode, og jeg sætter nu til skriftlig Afstemning, om der skal finde Landsafstemning Sted af Formanden for Soransk Samfund eller ikke, og dette ikke betyder, at vi vender tilbage til den gamle Ordning.

De, der stemmer for Landsafstemning, skriver Ja, de, der stemmer imod, skriver Nej.

Altsaa Nej betyder, at der ikke sker Vedtægtsændring paa det Punkt, saaledes at vi vender tilbage til, at Bestyrelsen selv vælger sin Formand.

Resultatet af den skriftlige Afstemning blev, at 107 stemte Nej — 39 Ja — 4 Stemmesedler var blanke, 3 ugyldige.

Dirigenten: Det vil altsaa sige, at vi nu skal se at faa Vedtægterne i Overensstemmelse med den Beslutning, Generalforsamlingen har taget, at Bestyrelsen selv vælger sin Formand.

Jeg vil gerne komme med en ren praktisk Bemærkning til at begynde med, og det er, at Paragraf 9 i det Forslag, der fra Kommissionen har staaet i Soranerbladet omhandlende Forandring af Vedtægter, og § 10 angaaende Opløsning af Samfundet, nu er flyttet til at blive henholdsvis § 10 og § 17, hvilket var mere naturligt.

Jeg skal herefter tillade mig at læse Paragraf for Paragraf op, saaledes som de blev vedtaget sidst, og som de fremgaar af det Materiale, De har faaet udleveret her i Aften, og hvis der nu er nogen Fejl, beder jeg Dem gøre mig opmærksom derpaa i Tide. Til Dr. *Magnussen* vil jeg sige, at der nu er Overskrifter, saaledes at det er let at orientere sig.

Dirigenten oplæste derefter følgende:

§ 1. Medlem.

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som Elev har været eller som Lærer eller Embedsmand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets Skole.

Undtagelsesvis kan Bestyrelsen optage Personer, der ikke opfylder disse Betingelser, naar særlige Forhold knytter dem til de soranske Stiftelser.

Bestyrelsen kan nægte en Person Optagelse eller udelukke et Medlem fra Medlemsskab. Spørgsmaalet skal dog forelægges næste Generalforsamling til Godkendelse.

Bestyrelsen kan dog uden Generalforsamlingens Samtykke udelukke Medlemmer, der er i Kontingentrestance for mere end 2 Aar.

Bestyrelsen kan foreslaa, og Generalforsamlingen vedtage Udnævnelse af Æresmedlemmer.

Til Beroligelse for *Bistrup* er der nu kommet passende Afsnit i Paragrafen.

Saaledes blev § 1 vedtaget sidst.

§ 2. Formaal.

Samfundets Formaal er at bevare og udvikle Sammen-

holdet mellem dets Medlemmer og at vække og vedligeholde Interensen ogsaa hos Almenheden for de soranske Stiftelser. Dette søges opnaaet ved:

- a) at afholde Sammenkomster, hvortil Bestyrelsen kan give Ikke-Medlemmer Adgang,
 - b) at yde trængende Kammerater Støtte bl. a. gennem rentefri Laan eller Gaver af de dertil bestemte Fonds og
 - c) at fremme Udgivelsen af trykte Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser og Sorø.
- Ogsaa vedtaget saaledes sidst.

§ 3. Medlemskontingent.

Medlemskontingentet er 10 Kr. aarlig. I de første 8 Aar efter Afgangsaaet er Kontingentet dog kun 4 Kr. aarlig. Generalforsamlingen kan ændre Medlemskontingentets Størrelse.

Selv om en Soraner Dimittend ikke ønsker at indtræde i Samfundet som Medlem, er han dog berettiget til saavel i sit Dimissionsaar som det paafølgende Kalenderaar at deltage i Samfundets Sammenkomster og Udflugter samt faa Soranerbladet tilsendt.

Hvad der af et Medlem betales udover det ordinære Kontingent tilfalder med Halvdelen Soransk Samfundets Understøttelsesfond; dog erholder denne Fond som mindste Tilskud 500 Kr. aarlig af Samfundet.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte Medlemmer for at yde Kontingent i et bestemt Tidsrum eller for bestandig samt til at eftergive skyldige Medlemskontingenter.

Tilskudet til Understøttelsesfonden blev sidst forhøjet fra de tidligere 300 Kr. til nu 500 Kr.

§ 4. Livsvarige Medlemmer.

Ved Indbetaling paa én Gang af et Beløb af mindst 250 Kr. opnaas livsvarig Kontingentfrihed. Halvdelen af saaledes indbetalte Beløb tilfalder Soransk Samfundets Understøttelsesfond.

Saaledes vedtaget sidst.

§ 5. Generalforsamlinger.

Ordentlig Generalforsamling afholdes inden Udgangen af hvert Aars April Maaned. Indkaldelse sker med mindst 14 Dages Varsel ved Bekendtgørelse i Berlingske Tidende. Meddelelse af Dagsordenen sker i Samfundets Medlemsblad med samme Varsel. I Stedet for Meddelelse i Medlemsbladet kan træde Udsendelse af Brevkort til hvert enkelt Medlem.

Forslag fra Medlemmer maa for at blive behandlet paa den ordentlige Generalforsamling være indleveret skriftligt til Bestyrelsen inden den 15. Marts.

Alle Afstemninger sker ved personlig Fremmøde, jfr. dog §§ 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i Vedtægterne, afgøres alle Afstemninger ved alm. Stemme flerhed.

Saaledes vedtaget sidst.

§ 6.

Paa den ordentlige Generalforsamling skal behandles:

- a. Bestyrelsens Beretning om Virksomheden i det foreløbne Aar,
- b. Fremlæggelse til Godkendelse af det foregaaende Aars Regnskaber for Samfundet, Medlemsbladet og de under Samfundet hørende Fonds, alle i revideret Stand,
- c. Forelæggelse af Budget til Godkendelse,
- d. Valg af Formand, jfr. § 9,
- e. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen,
- f. Valg af Revisor.

Punkt d. vil altsaa herefter udgaa, og der kan med Hensyn til Punkt f. ske en Ændring, hvis Generalforsamlingen ikke giver sin Tilslutning til Dagsordenens Punkt 7.

§ 7.

Overordentlig Generalforsamling, der indkaldes ved Bekendtgørelse og Meddelelse paa samme Maade som en ordentlig Generalforsamling, kan finde Sted efter Bestyrelsens eller en Generalforsamlings Beslutning eller efter skriftlig Forlangende af mindst 50 Medlemmer med Angivelse af de Emner, der ønskes behandlet. En Generalforsamling, der saaledes er begæret indkaldt, skal afholdes snarest muligt.

Saaledes vedtaget sidst.

§ 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste Myndighed, ledes af en af denne valgt Dirigent. Dirigenten

afgør alle Spørgsmaal vedrørende Generalforsamlingens Lovlighed, Sagernes Behandlingsmaade og Stemmeafgivningen, forsaavidt han ikke maatte finde Anledning til at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse af Generalforsamlingen selv. Om det paa Generalforsamlingen passerede indføres en Beretning i Samfundets Protokol, hvis Rigtighed Dirigenten bekræfter ved sin Underskrift.

Saaledes vedtaget sidst.

§ 9 er det sidste Lovforslags § 11. Bestyrelsesmedlemmernes Antal blev sidst forøget med 1, saaledes at der i Stedet for Formanden og 9 Medlemmer, som der stod i de gamle Love, nu kommer til at sidde ialt 11 Medlemmer.

Paragrafen kommer derefter til at lyde saaledes:

Bestyrelsen bestaar af 11 Medlemmer, hvoraf 2 skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og 2 skal være Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør Afdelingerne hver for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingerne til Generalforsamlingens Afgørelse.

Hvert andet Aar afgaar 6 af Bestyrelsesmedlemmerne, hvert andet Aar 5. Afgangsordenen bestemmes første Gang ved Lodtrækning. Genvalg kan finde Sted.

Afgaar Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, vælges senest paa næste ordentlige Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af vedkommendes Valgperiode.

Dirigenten: Det bliver altsaa saaledes, at § 9 nu er de gamle Vedtægters § 10, kun med den Ændring, at der er 1 Medlem mere i Bestyrelsen, og at der skal være 2 Junior-medlemmer.

Dr. Skovgaard: Vil det saa sige, at der ingen Steder kommer til at staa noget om, hvordan det er med Suppleringen; skal Bestyrelsen stadig have Lov til at supplere sig selv, noget der aldrig har været vedtaget, naar det ikke staa i Lovene?

Dirigenten: Naar § 11 i de nye Vedtægter ikke bliver vedtaget, sker der ingen Vedtægtsændring med Hensyn til det Punkt i de gamle Vedtægter.

Dr. Skovgaard: Denne Paragraf kan ikke vedtages idag, naar der er nogen Ændring i den. Den kan kun vedtages midlertidig og maa bekræftes paa den næste Generalforsamling.

Tandlæge Poulsen. Paragrafen blev ikke forkastet sidst, kun Valgmaaden af Formanden.

Dirigenten: Vi maa hellere komme videre og læse de resterende Paragrafer op:

§ 10.

Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne mellem sig. Bestyrelsen vælger en Formand og en Næstformand, der i Formandens Forfald træder i hans Sted.

For at der skal kunne træffes en gyldig Beslutning, maa mindst 5 Medlemmer af Bestyrelsen være til Stede. Ved Stemmehed er Formandens Stemme afgørende.

§ 11.

Samfundet — hvis Hjemsted er København — forpligtes økonomisk ved Underskrift af Formanden og ét af Bestyrelsens Medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte Udvalg, i hvilke ogsaa Medlemmer udenfor Bestyrelsen kan have Sæde.

§ 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet Medhjælp.

§ 13. Regnskab og Revision.

Regnskabsaaet løber fra 1. Januar—31. December.

§ 14. •

Paa hvert Aars ordentlige Generalforsamling vælges en statsaut. Revisor til at revidere Samfundets Regnskaber og konstatere Beholdningernes Tilstedeværelse samt i Aarets Løb at føre Tilsyn med Regnskabsførelsen.

§ 15.

Regnskaberne skal inden 15. Februar af Bestyrelsen være afgivet til Revisor, som senest 3 Uger derefter skal tilendebringe Revisionen og tilstille Bestyrelsen Regnskaberne med sine eventuelle Bemærkninger.

§ 16. Vedtægtsændringer.

Beslutninger om Forandring i Samfundets Vedtægter kan ikke vedtages endeligt paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med

almindelig Stemmeferlighed paa en saadan, forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned; paa denne kan Medlemmer stemme om Vedtægtsændring ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa denne sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse.

§ 17. Samfundets Opløsning.

Forslag til Opløsning af Samfundet kan kun vedtages, naar mindst $\frac{1}{4}$ af Samfundets Medlemmer personligt deltager i Afstemningen, og mindst $\frac{2}{3}$ af disse stemmer for Forslaget. Skulde ikke det foreskrevne Antal Medlemmer have deltaget i Afstemningen, men har dog $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer været for Forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 Dages Varsel til en ny Generalforsamling, paa hvilken gyldig Beslutning skal kunne vedtages med $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer uden Hensyn til Antallet af de stemmeafgivende Medlemmer. Paa denne Generalforsamling kan Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem.

De i denne Paragraf omhandlede Forslag skal tillige indeholde Forslag om Afvikling af Samfundets økonomiske Forhold og Anvendelsen af dets Formue.

Det er de Vedtægter, som i denne Form blev vedtaget paa forrige Generalforsamling, og dem vi skal stadfæste idag ved at stemme derom. Der skal være kvalificeret Majoritet, for at de fremtidig kan blive gældende.

Kontorchef Wagner: Jeg vil gerne i det store og hele slutte mig til det foreslaaede med den Ændring — (blev her afbrudt af Tilraab om, at der ikke kan foreslaas Ændringer nu.)

Dr. Skovgaard: Naar jeg før foreslog at forkaste det hele, var det med den Motivering derved at søge at skabe fuldstændig Ro igen; men jeg indser nu, at det ikke er nødvendigt, og efter at Paragraferne nu er læst op, som vedtaget sidste Gang, kan jeg godt gaa ind for, at vi stemmer for det fremsatte Forslag, og jeg beder de, der har sluttet sig til mig, om at gøre det samme.

— Forsamlingen bad om § 9 igen.

En Deltager: Der staar i § 9, at 2 skal være Repræsentanter for Samfundets 2 Afdelinger, den ene i Jylland og den anden paa Fyn, men saa synes jeg man savner en Afdeling paa Sjælland.

Svar: Det er jo Foreningen her i København, der omfatter Sjælland.

Dirigenten: Paragraf 9 lyder saaledes:

Bestyrelsen bestaar af 11 Medlemmer, hvoraf 2 skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden, og 2 skal være Repræsentanter for Samfundets 2 Afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse 2 Repræsentanter gør Afdelingerne hver for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingerne til Generalforsamlingens Afgørelse.

Hvert 2' Aar afgaar 6 af Bestyrelsens Medlemmer, hvert andet 5. Afgangsorten bestemmes første Gang ved Lodtrækning. Genvalg kan finde Sted.

Afgaar Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden, vælges senest paa næste ordentlige Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af vedkommendes Valgperiode.

De, der stemmer for Vedtægterne, rækker Haanden i Vejret.

Vedtagelsen skete med stor Majoritet — kun 1 Stemme imod.

Bestyrelsesvalget.

Derefter foretoges Valg af Medlemmer til Bestyrelsen (Landsretssagfører Jonas Bruun, Direktør A. Ch. Louw, Bagermester Rogert Møller, Direktør P. Suhr-Henriksen afgik efter Tur). Nyvalgt foresloges Sparekassedirektør H. Krog-Meyer (R. 1909), med hvem Bestyrelsen har suppleret sig.

Dirigenten: Med Hensyn til P. Suhr-Henriksen, som er Repræsentant for Fyns Afdelingen, har vi kun at godkende eller ikke godkende hans Valg.

P. Suhr-Henriksen genvalgte enstemmigt.

Dirigenten: Sparekassedirektør Krog-Meyer er jo sat ind i den tidligere Kasserers Valgperiode, dengang Bestyrelsen endnu kunde supplere sig selv, og hvis Generalforsamlingen giver sit Samtykke, vil han kunne sidde Perioden ud.

Dette vedtoges med stor Akklamation.

Dirigenten: Med Hensyn til de øvrige Valg vil jeg spørge,

om De vil genvælge de nævnte 3 Herrer, der er villige til at modtage Genvalg, eller om De har andre Forslag at fremkomme med.

Der blev derefter foreslaaet: Grosserer Røper Petersen, stud. jur. Skovgaard Jensen, Direktør Louw, Landsretssagfører Jonas Bruun, Bagermester Rogert Møller, Højesterets-sagfører Ballhausen og Baron von Eggers.

Dirigenten: Bestyrelsen foreslaar som Juniormedlem Bent Oksenvad Lauridsen, der er Tandlægestuderende og fra 1942. Ligeledes har den samlede Bestyrelse stillet Forslag om Skovdirektør Poul Lorenzen.

Dirigenten: Jeg vil gerne have Lov til at takke for Opfordringen, men jeg vil sige, at naar Bestyrelsen enstemmigt har samlet sig om en Mand, ønsker jeg ikke at opstille mig.

Tandlæge Poulsen: Jeg synes, vi skal først stemme om de Unge.

Prokurist Clausen: Ved dette Valg her kan der kun vælges 1 Junior. Bestyrelsen har et andet Juniormedlem. Men naar der er valgt 1 ind, er der naturligvis intet i Vejen for, at der paa den næste Liste kan opstilles ligesaa mange Unge, som det skal være.

Dirigenten: Vil de, der stemmer for stud. jur. Skovgaard Jensen, række Hænderne i Vejret.

Stud. jur. Skovgaard Jensen blev valgt som Bestyrelsesmedlem.

Grosserer Røper Petersen fremsatte derefter en kort Udtalelse.

Dirigenten: Jeg gentager, at der skal vælges 4 Medlemmer, og at man skriver indtil 4 Navne paa Stemmesedlen.

Foreslaaede er Grosserer Røper Petersen, Direktør Louw, Jonas Bruun, Rogert Møller, Ballhausen, Lorenzen og Bent Oksenvad Lauridsen.

Redaktør Schøning: Inden vi tager Stilling til de foreslaaede, maa det maaske blive oplyst, hvorlænge Ballhausen og Lorenzen har været Medlemmer af Samfundet. Jeg synes, man skal vælge Medlemmer, der har vist en vis vedholdende Interesse indenfor Foreningen. Jeg kender ikke Ballhausens og Lorenzens Medlemstid.

Dirigenten: Der skal altsaa vælges 4 Medlemmer til Bestyrelsen, og man kan paa Stemmesedlen skrive indtil 4 Navne.

Direktør Krog-Meyer oplyser, at det fremgaar, at Lorenzen har været Medlem siden 1928 og Ballhausen siden 1932.

Der fandt nu Stemmeafgivning Sted.

Det var et meget stort Arbejde at tælle Stemmesedlerne op, og da der ved første Optælling havde vist sig en Difference, blev der foretaget Fintælling.

Resultatet blev saaledes:

Rogert Møller	89 Stemmer,
Jonas Bruun	81 »
Ballhausen	80 »
Louw	72 »
Lorenzen	72 »
Røper Petersen	52 »
Oksenvad Lauridsen	41 »

Dirigenten: Da to af de opstillede har faaet lige mange Stemmer, skal jeg meddele, at Landsretssagfører Jonas Bruun har meddelt, at han ikke ønsker at træde ind i Bestyrelsen.

Dr. Skovgaard: Man kan ikke trække sig tilbage nu efter Valget.

Landsretssagfører Bruun: Det skal jeg vise Dem, at jeg kan. Nu er Afstemningen forbi, og det viser sig, at 2 har lige mange Stemmer. Den ene er en Mand, der i over 10 Aar har slidt og slæbt for Soransk Samfund, og den anden er en Mand, som af den samlede Bestyrelse er indstillet til at skulle blive Formand for Samfundet. Personlig er jeg Juniormedlem, og dette Mandat er forældet i Sommer, saa er alene den Forudsætning bortfaldet.

stud. jur. Weiss: Jeg vil gerne her fremhæve, at Jonas Bruun virkelig har gjort en Indsats for Samfundet, og efter den Handling, du nu har vist, vil jeg gerne takke for de Tjeneste, du har gjort. Det er kedeligt, Jonas, at du nu trækker dig ud af det. Jeg kan ikke forstaa det, og jeg kan ikke se, at det tjener Samfundets Tarv.

Derfor vil jeg benytte Lejligheden til at sige dig Tak for den Indsats, du har gjort. Jonas Bruun skal leve.

Louw: Bestyrelsen foreslaar statsaut. Revisor Carl M. Reislev, der har tilsagt at ville gøre det for de rent positive Udgifter, han maatte have.

Statsaut. Revisor C. M. Reislev blev enstemmigt valgt.

Efter Generalforsamlingen, der sluttede ved 22-Tiden, var der Smørrebrød, Øl og Kaffe til Medlemmerne.

EN MINDEPLADE PAA REKTOR WEST'S GRAV

Da Rektor *A. Jürgensen West* den 23. September i Fjor pludselig afgik ved Døden, blev Budskabet herom modtaget med Sorg og Vemod af hans Venner, Medarbejdere og gamle Elever ved Sønderborg og Tønder Statsskoler samt Sorø Akademis Skole.

I Taknemlighed mod Rektor West og i Erkendelse af hans store og betydningsfulde Indsats dels som Lærer i det genvundne Land og ved hans egen Skole i Sorø dels som Historiker og i det nationale Arbejde inden for vort Land har en Kreds af hans Medarbejdere og gamle Elever ment, at der paa Sorø Kirkegaard, hvor han har fundet sit sidste Hvilested, i Muren ved hans Grav bør opsættes en Mindeplade.

Undertegnede tillader sig derfor at henvende sig til Dem med Forespørgsel, om De vil være med til at rejse dette Minde for Rektor West. Dette vil kunne ske ved Indsendelse af Deres Bidrag til Komitéens Kasserer *H. Krog-Meyer*, Den sjællandske Bondestands Sparerkasse, Vester Voldgade 107, København V., Postgiro Nr. 7663.

En samlet Fortegnelse over Bidragydernes Navne vil blive overgivet til Forvaltningen af Sorø Kirke for Opbevaring i dennes Arkiv. Eventuelle overskydende Beløb vil blive anvendt til fremtidig Vedligeholdelse af Rektor West's Grav.

I Indsamlingskomitéen:

Oluf Bach,
Adjunkt, Formand for
Sønderborg Samfundet.

R. E. Brincker,
Grosserer, Medlem af
Phoenix-Fondens Direktion.

A. Egeberg Jensen,
Rektor ved Sønderborg
Statsskole.

O. Licht
Murmester.

Aksel Michelsen,
Grosserer, Formand for Tøn-
der Statsskoles Elevforening.
Kaptajn, Fuldmægtig i Krigs-
ministeriet, Formand for Tøn-
der Statsskoles Elevforenings
Kbhvn.s Afdeling.

J. Randrup,
Rektor ved Tønder
Statsskole.

P. H. Bohn,
Rektor for Sorø Akademis
Skole.

A. Falkenberg,
stud. juris, Næstformand for
Sønderborg Samfundet.

H. Krog-Meyer,
Sparekassedirektør, Kasserer
for Soransk Samfund.

A. Ch. Louw,
Direktør, fg. Formand for
Soransk Samfund.

O. P. Petersen,

Forbindelsen mellem Danmark og danske Udvandrere. Det var en hjemvendt Dansk-Amerikaner, Redaktør M. C. Jensen, som den 1. Oktober 1903 begyndte at udgive Bladet i Holbæk; som Medredaktør antoges det følgende Aar en gammel Soraner, cand. theol. *Bertel Fuglsang* (S. '86), og i 1905 blev han Eneredaktør og Udgiver af Bladet. Han oparbejdede det med megen Energi og skaffede det efterhaanden en betydelig Udbredelse, bl. a. ved sine Rejser til Østasien og Argentina. Fra 1905 blev Bladet udgivet i København og ændrede samtidig Navn til »Vore Landsmænd i Udlandet«; i 1911 kom det til at hedde »Danmark ude og hjemme«, og i 1913 blev det Medlemsblad for en nyoprettet Forening »Dansk Verdenssamfund«, hvis Formaal faldt sammen med Bladets Program. Som Følge af de Vanskeligheder, den forrige Verdenskrig fremkaldte for Foreningen, opløstes den i 1915, og Bladet gik ind.

Men til dem, der tidligt saa de Muligheder og den Betydning, et Samvirke mellem danske hjemme og ude kunde faa, bør — hvad der ved denne Lejlighed synes at være skrevet i Glemmebogen — *Bertel Fuglsang* med Føje regnes, som han i det hele taget var en Mand med fremragende Kendskab til udenrigske Forhold og Udenrigspolitik. Efter Krigens Afslutning virkede han igen i Udlandet, var bl. a. Redaktør i Canada i Aarene 1928—31; den 25. Januar 1939 døde han i København, og i hans Nekrolog her i Bladet (24. Aarg. Nr. 2, S. 11) blev der mindet om, at den afdøde Nationaløkonom og Politiker, Professor L. V. Birch i sin Tid til sine Studenter omtalte *Bertel Fuglsang* som Datidens bedst skrivende og mest velinformerede udenrigske Skribent herhjemme.

Dette bekræftes iøvrigt af, hvad en Studenterkammerat fra Sorø og en i udenlandske Forhold kyndig Mand, Trafikchef i Argentina, *Harald Valdemar Fiedler*, skrev om *Bertel Fuglsang* i et her i Bladet (24. Aarg. Nr. 9, S. 66) trykt Brev til afd. Dommer *Johs. Knor*, hvor *Fuglsangs* Skæbne og Arbejde er Genstand for indgaaende Omtale, og hvor *Fiedler* nævner hans mærkelige Spaadom (i 1909) om den forrige Verdenskrigs Indtræden, hvor han kun spaaede eet Aar forkert. Ogsaa som Vidnesbyrd om *Fuglsangs* Arbejde paa Realisationen af hans Forenings-Opgave m. H. t. danske hjemme og ude er *Fiedlers* Udtalelser særdeles interessante; han underkendte ikke Værdien af *Fuglsangs* Stræben og Planer, men ansaa dem for urealisable og fandt, at *Fuglsang* ikke var Opgaven voksen, bl. a. fordi han ikke raadede over Penge nok, selv om hans Viden rakte langt og hans Tanke af *Fiedler* kaldes »klog og nobel«. Lad dette smukke Udtryk da staa som Dommen over en af vore Kammeraters Kongstanke og Maal, naar Talen er om en Samvirken af danske hjemme og ude.

hgo

FRATERNITAS SORANA

Fraternitas Sorana afholder i Dagene 31. Maj—2. Juni 25 Aars Jubilæumsstævne i Sorø. Den første Dag er jo Skolens Stiftelsesdag. Indbyderne til Stævnet er Præsterne *Paul Nedergaard*, *Jens Juul Sørensen* og *Olaf Krog-Meyer*. Programmet er meget righoldigt og omfatter bl. a. en Festgudstjeneste i Sorø Kirke. Pastor *Juul Sørensen* vil give et Tilbageblik over *Fraternitas Sorana's* Historie i de forløbne 25 Aar. I *Soranerbladet* vil der fremkomme et Referat af Stævnet.

★

EN SORANERS INDSATS

Den 30. April iaar kunde Foreningen »Dansk Samvirke« fejre et 25-Aars Jubilæum for sin Stiftelse til Gavn og Glæde for Sammenholdet mellem os og vore Landsmænd ude i Verden — en Organisation, der nu tæller over 7000 Medlemmer Jorden over. Tanken om at skabe en saadan Forbindelse er dog adskilligt ældre end »Dansk Samvirke«s kvarte Aarhundrede og kan føres tilbage til Starten i 1903 af et dansk 14-Dages Blad »Vore udvandrede Landsmænd«, der netop saa det som sin Opgave at knytte

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Læge *Flemming Kiørboe* (S. '26) forsvarede den 25. April ved en offentlig Disputats sin Afhandling for den medicinske Doktorgrad om »Eksperimentelle Undersøgelser over A-vitaminfri og C-vitaminfattig Ernærings Indflydelse paa Marvstuberkulose«.

*

Ministeriet for Landbrug og Fiskeri har beskikket Akademigartner *G. Georgsen*, Sorø Akademi, til for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. Juni paany at være Lektor i Havebrug og Anlægsgartneri ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Danserinden Frk. Maud Anker og Journalist *Helge Steincke* (R. '36).

*

Overingeniør, cand. polyt. *H. H. Stevenius Nielsen* (S. '20) er blevet Medlem af et Arbejdsudvalg, der skal tilrettelægge de forberedende Foranstaltninger til Oprettelse af et dansk Textilforskningsinstitut.

*

Ved Sorø Akademis Skole vil der fra 1. August 1944 at regne være at besætte 3 Stillinger som Adjunkt eller Timelejer inden for Fagene Religion, Dansk, Historie, Geografi og Gymnastik.

Ansøgere, der maa kunne paatage sig at undervise i mindst 2 af de nævnte Fag, vil være forpligtet til, naar det maatte blive forlangt, at tage Del i Kostskoleinspektionen mod at oppebære et Honorar af 1200 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg, for Tiden 25 pCt., samt fri Bispising og Vask. Ansøgere, som er ugifte og villige til eventuelt at bo paa Skolen, vil derfor blive foretrukket.

Ansøgninger om de ledige Stillinger stiles og indsendes til Undervisningsministeriet.

Stillingerne opsluges ledige den 19. April, og Ansøgningsfristen udløb den 3. Maj.

*

Højesteretssagfører *H. H. Bruun* (S. '02) fyldte 60 Aar den 12. Maj.

*

Store Bededag viedes i Sct. Peders Kirke i Næstved Afdelingssygeplejerske paa Københavns Amtssygehus i Gentoft, Frøken Hedda Kristensen, Datter af afdøde Borgmester i Næstved *A. M. Kristensen*, til Kontorchef ved Den sønderjydske Fond, adm. Direktør for Almindeligt dansk Vare- og Industrielotteri *A. Ch. Louw* (S. '02), Rudersdal, Holte.

*

SS-Obersturmbannführer *Kryssing* (R. '08) har for sin Indsats ved Fronten faaet tildelt Ridderkorset til Jernkorset.

*

De paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts og paa den ordentlige den 15. April vedtagne nye Vedtægter for Soransk Samfund vil ved Lejlighed blive offentliggjort i Soranerbladet.

*

Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) og Overlæge, Professor, Dr. med. *Einar Meulengracht* (S. '05) er Medlemmer af en Kommission nedsat med det Formaal at udarbejde en samlet Hospitalsplan for hele Stor-København.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Stipendiebestyrelsen — hvori ogsaa sidder Rektor *P. H. Bohn* — har efter Ansøgning tildelt 8 Soraner-Studerer Understøttelser af Stipendiet — 3, der er dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1942 og 5 i 1943.

*

Det filosofisk-historiske Samfund har tildelt stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '39) sin største Pris, 300 Kr., for en Afhandling »En Karakteristik af Wadskiær's Poesi«.

★

Paul Hennings Mindelegat er af Soransk Samfunds Bestyrelse tildelt Studerende paa Jonstrup Seminarium *Palle Christensen* (S. 1938).

★

Soransk Samfund har fra Reservelæge *Gudmund Magnusen* (S. '26) modtaget et Exemplar af hans paa Engelsk skrevne medicinske Doktordisputats: »Studies on the Respiration during sleep. A contribution to the physiology of the sleep function.« Forsvaret finder Sted 25. Maj Kl. 14 i Universitetets Annexauditorium A, Studiestræde 6.

★

Landsretssagfører *Jonas Bruun* (S. '29) er indvalgt i Bestyrelsen for det gamle Selskab: Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed.

★

Fra Soraneren, Dr. med. *Flemming Kiørboe*, har jeg modtaget en saalydende Skrivelse, dateret den 8. Maj 1944:

»Hr. Direktør *A. Ch. Louw*!

Som Repræsentant for alle de gamle Soranere, der har glædet mig med en Hilsen i Anledning af min Disputats den 25. April, bedes De modtage min hjerteligste Tak. At jeg blev dybt rørt over, at gamle Soranere og Kammerater huskede mig paa denne Dag, beder jeg Dem være forvisset om, saa meget mere, som det er umindelige Tider, siden jeg har set eller hørt noget til mine gamle Soranervenner. I Betragtning af de nuværende urolige Tider glædede det mig saa meget desto mere at konstatere, at det gode Kammeratskab, man faar Del i paa den gamle Skole, som vi alle elskede, stadig eksisterer upaavirket af Tiderne.

De, Direktør *Louw*, bedes til Slut modtage min særlige Tak og elskværdigst overbringe min hjerteligste Hilsen til alle gamle Soranere, som var medvirkende til at gøre min Disputatsdag festlig for mig.

Deres hengivne

Flemming Kiørboe.

Hvilket herved bringes til Soraner-Kammeraters Kundskab.

Louw.

*

Overlæge, Dr. med. *Carl Fleischer-Hansen* (S. '12) fyldte 50 Aar den 21. Maj.

*

Radereren *Carl Stubbe Teglbjærg* (R. '10) fyldte 50 Aar den 14. Maj.

★

SORØNER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 6

JUNI 1944

NIELS JUEL WAMBERG

* 28. Februar 1873 † 12. Maj 1944

Pastor emer. *Niels Juel Wamberg* døde den 12. Maj iaar paa Frederiksberg Hospital og bisattes efter eget Ønske i Stilhed en Ugestid senere.

Han var født i København, hvor hans Far, Harald Magnus Nicolaj Wamberg, der senere blev Sognepræst i Sorø 1884—93, dengang levede som Lærer ved Schneekloths Skole, men samme Aar blev Katheket i Næstved, derefter Præst ved Straffeanstalten paa Christianshavn (1875—77) og fra 1877 Præst ved Vridsløselille Forbedringshus til 1884; Pastorinde Wambergs Pigenavn var Anna Sophie Fossum; hun blev næsten 90 Aar og døde først i 1940, medens hendes Mand, der fra Sorø kom som Sognepræst til Brønshøj og Rødovre, allerede døde i 1904, knap 60 Aar gammel.

Niels Wamberg, der var Ægteparrets næstældste Søn, blev Student fra Sorø i 1892; for et Par Aar siden fortalte han i et Par Kroniker i »Berlingske Aftenavis« livligt og fornøjeligt om sine Sorø Aar. Endnu levende Kammerater vil kunne mindes hans ualmindelig smukke og klare Stemme, der bl. a. gjorde ham selvskreven til at synge med i Konfirmationskantatens Kvartet; ogsaa som Skuespiller i Skolekomedierne medvirkede han med Held bl. a. som Mine Tokkerup i »En Spurv i Tranedans« 1888 og i 1891 som Jomfruen i Erik Bøghs Stykke af samme Navn; om denne Opførelse har han selv fortalt her i Bladet for Januar 1929 (14. Aarg. Nr. 1). Det bør nævnes, at Bladet skylder ham Tak for Artiklen om »General Boulanger og Sorø« i Juni 1936 (21. Aarg. Nr. 6).

I August 1899 blev Niels Wamberg cand. theol og s. A. Religionslærer ved Borgerdydsskolen i Helgolands-

gade og ved Lyceum samt fra 1. Decbr. 1900 2. ord. Kateket ved St. Johannes Kirken i Kbhvn.; han blev ordineret d. 23. s. Md. Aaret efter blev han Kaldskapellan for Brønshøj og Rødovre med Bopæl i Vanløse; 1904 res. Kapellan ved Brønshøj Kirke og Sognepræst for Rødovre, der snart blev skilt fra den gamle Forbindelse med Hovedsognet. I 1909, da der var bygget

en Kirke i Vanløse, blev han Sognepræst for Rødovre og det ny oprettede Vanløse Sogn og endelig i 1930 Sognepræst for Rødovre alene. I Mellemtiden havde han i Aarene 1913—15 paataget sig en Konstitution som Sognepræst i Vaalse, mens Appellen for Landemødet i Sagen mellem den kaldede Sognepræst N. P. Arboe Rasmussen og Danmarks Biskopper stod paa. I Aarene 1920—24 var Pastor Wamberg Formand for Københavns Værgeraadforening; fra 1908—29 Medlem af Københavns Værgeraad. Til »Kirkelig Haandbog«, udgivet og redigeret af Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14), skrev han den fortræffelige juridiske Vejledning i Udgaverne 1923, 27 og 31; han var en interesseret Frimurer og blev i Febr. 1934 udnævnt til Ridder af Dannebrog. Paa Grund af svigtende Helbred og anden Modgang maatte han i 1936 opgive sit Embede, kun 63 Aar gl., og levede derefter sine sidste Aar paa Frederiksberg.

I Juni 1902 havde Niels Wamberg ægtet Frøken Johanne Camilla Christiane Rindom, en Datter af Sognepræst til St. Johannes Kirke i København A. F. L. Rindom (S. '56) og dennes 2. Hustru, født Birch; efter at Fru Johanne Wamberg var død i 1925, giftede han sig paany i 1926 med Frøken Hedvig Rasmussen, Datter af Guldsmed R.; dette Ægteskab opløstes i 1936.

Niels Wamberg var Broder til Oberstløjtnant, Direktør for Hærens tekniske Korps *Harald Wamberg* (S. 89), død 1938, til Hospitalsinspektør *Johannes Wamberg* i Ebeltoft og til mangeaarig Presseattaché i Paris *Helge Wamberg*; han efterlader sig en ung Søn af 2. Ægteskab.

For os, der hørte til Niels Wamberg's samtidige i Sorø, er det vemodigt, at der nu atter er een mindre at tale med om gamle Dage; han var en trofast Soraner, huskede godt og fortalte fornøjeligt om fælles Skoleminder, naar vi mødte ham ved Soransk Samfunds Sammenkomster, hvori han ikke sjældent deltog; ogsaa yngre Skolefæller vil vist kunne huske hans høje, markante Skikkelse, der tidlig havde faaet noget prælatagtigt over sig, saa man ikke let tog fejl af hans sociale Stilling.

hgo.

FRATERNITAS SORANAS 25 AARS JUBILÆUM

Vi gamle Soranere, som i Dagene 31. Maj—2. Juni fik Lov til at deltage i Jubilæumsstævnet i Sorø, følte det som en særlig Lykke i disse Tider at mødes paa vor gamle Skole. Dog maatte vi af forskellige Grunde savne nogle af vore trofaste Kammerater. Hvem mindes ikke Stedets særlige Ynde en Forsommerdag med den stille Sø, de blomstrende Frugttræer, de lyse Bøgeskove, Livet i og omkring Skolen; alt dette og mere til oplevede de 18 Deltagere.

Et 25 Aars Jubilæum maa fejres i Sorø, selvom Afholdshotellet skulde erstatte en hyggelig Præstegaard som Ramme om Stævnet. —

Jens Juul Sørensen gennemgik, støttet af Citater fra Vandrebogen, F. S.'s Historie over Urtiden, Oldtid, Middelalder indtil Dato, hvorefter Rektor *Bohn* som en god Soraner talte om Minderne, Traditionerne, Fælleslivet, alt, det, som udgør Stedets Aand.

Ved Morgenandagten og *Ernst Grams* Foredrag: »Hvem er da min Fjende?« var vi bændede i 1. G; mens Drengene nysgerrigt kikkede ind af Vinduet.

Vi foretog »Kilometerløb« rundt i Haven og ned paa Badeanstalten — uden Vandgang — »Fatter« fattedes. Vi var i den gamle Kirke til Gudstjeneste og Altergang. Drengene sang Konfirmationskantaten, og vi beundrede med Ære og Øje Kirkens nye Orgel. — Alt var, som det skulde være. Naar dertil kommer de lodige Foredrag af Forstander *Ernst Gram* og Dr. *Stubbe Teglbjærg* og sidst men ikke mindst Broderskabet os imellem, vil man forstaa, at vi maatte sige Gud og Mennesker Tak for dejlige Dage i Sorø; men her vil vi gerne benytte Lejligheden til at sige Soransk Samfunds Bestyrelse Tak for Hilsen og økonomisk Støtte til det vellykkede Stævne.

M. C.

FORHOLDET TIL FORLAGET „VORT LAND“

Under sin Beretning meddelte den fungerende Formand paa Generalforsamlingen, at Forholdet til »Vort Land«, nu syntes at være bragt i Orden. Der blev fra Forsamlingen forespurgt, hvad Forholdet til »Vort Land« var, og herpaa svarede *Svend Clausen*. »Forholdet til »Vort Land« er et Misforhold. Da dette Svar næppe kan siges at være fyldestgørende eller særlig sagligt, vil jeg gerne herved gøre nærmere Rede for, hvad der er sket i den paagældende Sag:

Som det vil være Medlemmerne bekendt har et Forlag, der hedder »Vort Land«, forsøgt at udgive en fuldstændig Samling af Soranerbiografier, omfattende samtlige Soranere indenfor Tidsrummet 1900 til 1940, og paa ret haandfast Maade har man søgt at formaa Soranere til at tegne Subskription derpaa.

Soransk Samfunds Bestyrelse har gentagne Gange her i Soranerbladet meddelt, at Soransk Samfund intet som helst har med dette Forlag at gøre, samt at Soransk Samfund tager Afstand fra Værket.

Da de første Hæfter var udkommet, nægtede adskillige Soranere at betale eller indløse fremtidige Hæfter med den Begrundelse, at Værket hverken var som forudsat eller fremtraadte paa en saadan Maade, som man med Rette kunde forvente om et Værk, der prætenderede at være en Soranerbiografi.

Forlaget »Vort Land« overgav herefter en Del Sager til retslig Incasso, og da dette blev bekendt for Soransk Samfunds Bestyrelse, bad Bestyrelsen Overretssagfører *Dalgas Langballe* varetage vore Medlemmers Interesser i de paagældende Sager.

Til Brug ved disse Retssager blev der bl. a. afgivet Syn og Skøn af Rigsarkivar Lindwald og Bibliotekar Fabricius. Skønsmændenes Erklæring var et helt lille Værk og konkluderede i, at den omhandlede Soranerbiografi næppe kunde siges at være, som den maatte forventes.

Dels som Følge heraf, dels som Følge af, hvad der iøvrigt fremkom under Sagerne, har Forlaget »Vort Land« dels tabt en ved Retten mod Soransk Samfund anlagt Sag, dels hævet samtlige øvrige ved Retten anlagte Sager, og endelig trukket adskillige paabegyndte Incassationer tilbage. Mange Soranere, der havde abonneret, og som ikke ønskede at fortsætte Abonnementet efter at have set de første Hæfter, er saaledes blevet løst fra deres Forpligtelser overfor Forlaget.

Skulde der endnu trods alt forekomme Tilfælde, hvor Abonnerter overgives til retslig Incasso, vil Overretssagfører *Dalgas Langballe* gerne være disse behjælpelig.

Soransk Samfunds fung. Formand udtalte ved Generalforsamlingen Samfundets Tak til Overretssagfører *Dalgas Langballe*, der intet Honorar har ønsket for sit Arbejde til Fordel for Kammeraterne.

Svend Clausen.

EN TAK TIL LOUW

Med den sidst afholdte — tredje — Generalforsamling og Bestyrelsens derpaa følgende Valg af Formand og Næstformand er afsluttet en besværlig, til Tider urolig og ikke altid helt flatterende Periode i Soransk Samfunds Liv, og vi skulde nu efter alt at dømme glide ind i mere smulte Vande.

I disse ca. 1½ Aar — lige siden Dommer *Knox* blev syg — har Direktør *A. Ch. Louw* fremfor nogen trukket Læsset.

Han har staaet som fungerende Formand uden at have bag sig den Autoritet, det giver at være valgt til Formand, og det i en Periode, som — uden Overdrivelse — har været meget brydsom, og som har stillet særdeles store Krav netop til Samfundets øverste Leder. Lovændringerne har taget megen Tid, ligesaa Tilrettelæggelse af tre Generalforsamlinger; Spørretiden i Vinter har gjort Samfundets Drift langt mere besværlig, jeg skal lige strejfe Kassererskiftet i Sommer, hvor *Louw* uden Varsel maatte paatage sig Kassererhvervet i flere Maaneder — der har været meget at gøre.

Engang i Januar var han lige ved at kaste Tøjlerne og foreslaa, at Bestyrelsen skulde konstituere sig med ny Formand, men han bøjede sig for vor Henstilling og blev, for at Lovforslaget kunde gaa sin Gang, saa Generalforsamlingen ikke kom til at staa overfor et fait accompli.

Jeg tager næppe fejl i, at det har været *Louw* en Skuffelse, at Aarets Begivenheder ikke er forløbet saa harmonisk og Spørgsmaalene ikke løst paa saa kammeratlig en Maade, som han havde ønsket, og at han med Sorg har set, at hans gode Vilje ikke slog til til at forlige Modsætningerne. Jeg véd, jeg har mange bag mig, naar jeg nu, hvor *Louw* er ophørt med at fungere som Formand, bringer ham en varm Tak for alt hans Slid og for den gode Vilje, han har lagt for Dagen for at faa selv umulige Situationer til at glide nogenlunde.

En Mand med hans Arbejdslyst og -evne, hans Opfindsomhed og Arrangementstalent, hans udstrakte Personal-kendskab og glimrende Forbindelser paa indflydelsesrige Steder og først og sidst hans varme Kærlighed til Sorø og Soransk Samfund vil altid være en Akkvisition i vor Bestyrelse, og jeg vil meget haabe, at vi endnu i mange Aar maa se ham som Medlem af Bestyrelsen for Soransk Samfund.

Mere end de fleste har han forstaaet at sætte sin egen Person tilside til Fordel for Soransk Samfunds Vel, og denne saa sjældent praktiserede Egenskab kan være forbilledlig for mange af os andre.

H. Krog-Meyer.

DØDSFALD

Den 23. Marts døde i Korsør cand. theol. *Balthasar Holst*, der var født i denne By den 9. Januar 1877 som Søn af Lærer *Balthasar Holst* og Hustru *Lorentine Adolphine*, f. *Lithiu*. Efter Sommerferien 1890 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han i 1896 forlod med den sproglig-historiske Studentereksamen. I Sommeren 1903 blev *Balthasar Holst* theologisk Kandidat og var derefter i tre Aar Huslærer dels paa Ravnholt paa Fyn og dels paa de grevelig bernstorffske Godser i Mecklenburg og Lauenburg. I 1907 studerede han

Theologi, Pædagogik og tysk Litteratur ved Berlins Universitet. Den 7. Januar 1908 blev han personel Kappellan til Dalby og Stubberup og ordineredes den 22. Januar 1908 s. A. Ved sin Død havde han levet en meget lang Aarrække som Privatmand i sin Fødeby Korsør.

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

Soransk Samfunds Bestyrelse konstituerede sig i et Møde den 24. Maj som følger:

Formand: Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen*.

Næstformand: Højesteretsagfører *C. Ballhausen*.

Kasserer: Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*.

Redaktør af Soranerbladet: Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*.

Forretningsfører for Soranerbladet: Bagermester *Rogert Møller*.

Administrerende for Laane- og Understøttelsesfonden: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*.

Sekretærer: Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. *Johan G. Madelung* og stud. juris. *Valdemar Skovgaard-Jensen*.

Laane- og Understøttelsesudvalget: Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen* (Formand), Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Direktør *A. Ch. Louw*, stud. juris. *Valdemar Skovgaard-Jensen*.

Bladudvalget: Bagermester *Rogert Møller*, Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen* (Formand), Direktør *A. Ch. Louw*, Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen* og med et Medlem udenfor Bestyrelsen: Murmester *O. Licht*.

Gratulations- og Kondolenceudvalget: Direktør *A. Ch. Louw* (Formand), Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*.

Festudvalget: Højesteretsagfører *C. Ballhausen* (Formand), Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. *Johan C. Madelung*, stud. juris *Valdemar Skovgaard-Jensen*.

ET PAR ANMELDELSER

Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1944.

(Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag.)

Siden dette smukke Aarsskrift begyndte at udkomme — i 1928, som en naturlig Fortsættelse af »Nationalmuseets Bog om sjældne Fund fra de seneste Aar«, 1925, der solgtes til Fordel for Nationalmuseumsfondet og gjorde megen Lykke — er Hæfterne saa smaa vokset baade i Arktal, fra 4—5 til 7, og Udstyr; iaar byder det paa to farvetrykte Hælsider. Det er lige fuldt som de foregaaende af overmaade interessante og læseværdige Meddelelser, og den samlede Række paa ialt sytten Hæfter er et storartet Værk, der er lige morsomt og lærerigt for ung og gammel; det synes at maatte give alle unge en mægtig Lyst til arkæologisk Uddannelse — og til at rejse ud og se »al Verdens Kringel og snurrige Bold«.

Kun paa et Punkt sukker vi ved de sidste Hefter: der er nu kun een Soraner tilbage blandt Meddelerne, mens der oprindelig var fire (som i 1929 fyldte 44 af Hefkets 64 Sider!) Nu er *C. M. Smidt* ene om at repræsentere den gamle Skole, og han gør det iaar ved, som allerede forudsagt her i Bladet, at skrive om al det nye, der er udført ved Borgruinen paa Kalvø (Kalø).

Vi vil raade den, der vil have rigtig Udbytte af Smidts Afhandling af 1944 til først at læse, hvad han i Aargangen 1932 skrev om det samme Emne, for det er glædeligt at se, hvorledes hans Varselsraab dengang om, at det nu var i den 11. Time, om Ruinen skulde reddes, er blevet hørt, og tiltalende at den gamle Borgs udenlandske Ejere er gaaet i Spidsen baade med at stille Midler til Rensearbejdet og Istandsættelser til Raadighed og med at fredlyse hele Terrænet.

Der er bestemt mange af os, som vil en Tur til Kalø, naar der atter bliver til at rejse i Dannevang — det ske snart! Og i Mellemtiden bør man grundigt læse i »Pløjemarken« — selv om dens Forfattere ikke er Soranere, er deres Artikler om de brogede Emner nok værd at læse. Og pas paa at faa Aargang 1944 i Tide — 1943 og flere andre er allerede udsolgt!

hgo.

Fra *C. M. Smidts* Haand foreligger samtidig — i »Roskilde-studier« 1944 — en lille Afhandling om »Oluf Mortensens Vaabenhus og dets Placering blandt Roskilde Domkirkes Tilbygninger«. Smidt har før syslet med Roskilde Domkirkes ældste Tilbygning (i Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie, 1923); her er det lykkedes ham overbevisende at sandsynliggøre, at Vaabenhuset er opført i 1440'erne, altsaa medens den senere Roskilde-Bisp endnu kun var Ærkedegn eller. Provst; tidligere havde man lagt Tidspunktet for Opførelsen en Snes Aar senere eller mere. Det hele er, som Smidt selv skriver, ikke noget Hovedspørgsmaal, om Domkirkens Tilbygninger er nogle Aar yngre eller ældre, men den sikrest mulige Datering af de enkelte Bygningsværker er dog af Betydning, ikke mindst naar det gælder et saa betydeligt Arbejde som Oluf Mortensens Vaabenhus.

Maaden, hvorpaa Dokumentationen for den nye og sikrere Tidsbestemmelse er gjort, er saa skarpsindig og fornøjelig, at det er Umagen værd nøje at gennemlæse den lille Afhandling.

hgo.

Hvor Minderne taler.

Peter Schannongs Værk ved *N. E. Wels*.

(Munksgaard. 1944.)

Civilingeniør *Niels Erik Weis* (S. '34) har paataget sig den ikke helt lette Opgave at samle til en Bog — og det er blevet en anselig Bog, et Par hundrede Sider, i stort Format og med en Rigdom af Billeder — Oplysninger om de mange Mindesten og Mindetavler, som Stenhuggermester Peter Schannong uegennyttig, ledet af de ædleste Motiver, har rejst og opsat i Ind- og Udland til Minde om danske Mænd og Kvinder og andre, Smaafolk og Berømtheder, som det syntes ham værd at sætte et synligt Minde, thi, som han selv har udtrykt det: »Det er af stor Betydning at værne Mindet om vore store og deres Livsværk; paa Basis af disse Minder bygger Nationen sin Fremtid.« Rækken strækker sig fra de sidst levende Veteraner fra 1848/50 og 1864 og russiske og britiske Krigsfanger fra den forrige Verdenskrig, over Kongedøttrene paa Hvidøre til Ingridhjemmets 15 dræbte Smaabørn i Flensborg, fra *H. C. Andersen* og *Bertel Thørvandsen*, *Ludvig Holberg* og det Heibergske Ægtepar paa Søkvæsth-

set til *Vilhelm Thomsen* og *Valdemar Poulsen*, fra *Torden-skjold* til *Jungmanden Harald Jacobsen* ombord i »Veritas« — det er den mest brogede Kreds, man kan tænke sig, men om hver enkelt gælder det, at en kærlig og ærbødig Tanke har ledet den moderne Runemester til at rejse dem et Minde. Ogsaa vor unge Kammerat er gaaet med stor Pietet til sit Hverv, og vi maa lykønske ham til det gode Resultat, han har naaet. Der er kommet en ganske enestaaende Mindebog ud af hans Arbejde — de mindekære Soranere vil maaske bedre end mange andre kunne forstaa, hvor interessant og smuk en Opgave der her er løst paa en meget tiltalende Maade.

hgo.

EN BERIGTIGELSE

Soranerbladets Redaktør har modtaget følgende:

Kære Sorgenfrey!

Da jeg i Referatet af Generalforsamlingen den 15. April d. A. — Soranerbladets Nr. 5, Side 39 — ser, at vi to under Behandlingen af Vedtægtsændringerne foreslog, at man ikke skulde lade Generalforsamlingen vælge Formanden, men at man skulde lade Valget ske ved Landsafstemning, vil jeg gerne bede dig om at optage de Bemærkninger, jeg kom med til Forslaget til Valg af Formand. De lød ordret saaledes:

»Valg af Formand er en meget vigtig Sag, og det glæder mig, at den Tanke, som *Aagaard* allerede fremsatte i 1923, er taget op i Forslaget.

Jeg kunde dog ønske, at der gaves de Medlemmer, som af en eller anden Aarsag ikke kan komme tilstede paa Generalforsamlingen, Lejlighed til at stemme ved en af de tilstedeværende, eller at Formanden vælges ved Landsafstemning.

Jeg vil derfor foreslaa, at § 11, Stk. 4, faar følgende Tilføjelse:

»Afstemning ved Valg af Formand kan foregaa ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem.«

Subsidiært foreslaas:

»Valg af Formand foregaaer ved Landsafstemning.«

Dersom du ønsker det, kan du faa det, som jeg har anført ovenfor, bekræftet af *Eggers*, hvem jeg gav en Genpart af mine Bemærkninger, som i nogen Grad ændrer, hvad der staar i ovennævnte Referat for mit Vedkommende.

Paa Forhaand Tak for Optagelsen.

Venlig Hilsen.

Din hengivne

Vilhelm Bay.

ANMELDELSER

Kirkelig Haandbog 1943. Redig. af Paul Nedergaard, Præst ved Eliaskirken. O. Lohses Forlag, Eftf. Kbhvn. 1943.

Trods de herskende Forhold og den deraf følgende Udsættelse af Menighedsraadsvalgene har *Kirkelig Haandbogs* energiske Redaktør, *Pastor Paul Nedergaard* (S. '14) kort før Jul formaat at gennemføre Udsendelsen af denne for Præster og kirkeligt interesserede uundværlige Haandbog — og trods Udvidelse af Stoffet uden væsentlig Prisstigning, — hvilke er al Ære værd.

Det var en god, og som det har vist sig levedygtig, Idé, som *Pastor Nedergaard* realiserede, da han i 1923 — altsaa for 20 Aar siden — udsendte *Kirkelig Aarbog*, som *Kirkelig Haandbogs* 1. Udg. hed. — I de 20 Aar, der er gaaet siden da, er Haandbogen efterhaanden nærmest blevet en saa fast

Institution, at Dansk Kirkeliv praktisk talt ikke kan tænkes uden den. Det er da ogsaa saadan, at Pastor Nedergaards Navn for de fleste Præster o. a. er synonymt med Haandbogen, hvis Popularitet bedst ses deraf, at denne som andre kære Børn har mange Navne; man taler saaledes blandt Studenter om Nedergaards Bibel eller det femte Evangelium i Forbindelse med Haandbogen, der er fast Inventar i saa godt som alle Landets Præstegaarde og kirkeligt interesse-rede Hjem.

Gennem Aarene har Haandbogen naturligvis gennemgaaet store Forbedringer og Udvidelser, hvilke lettest skønnes af de følgende Tal. Første Udgave talte 321 Sider, 2. Udg. 384 S., 3. Udg. 406 S., 4. Udg. 463 S., 5. Udg. 515 S. og den nu foreliggende 6. Udg. 537 S.; saaledes er Haandbogen gennem dens 20aarige Levetid udvidet til snart det dobbelte, nøjagtigt med 216 Sider, og for den sidste Udgaves vedkommende bl. a. med et flerfarvet, sammenfoldet Stifts- og Sognekort over Danmark.

Selvfølgelig kan Fejl ikke undgaas i et Værk af saadanne Dimensioner, men det vilde være Pedanteri at fremføre nogle, da de er relativt faa og saaledes ikke skæmmer Helheden; Værkets Dispositioner og Stoffets Ensartethed lader intet tilbage at ønske og borger godt for Redaktørens kommende, med stor Forventning imødesete Størværk »Danmarks kirkelige Geografi 1884—1944«, som man maa haabe, at det vil lykkes Pastor Nedergaard at faa gennemført — trods Forholdene — uden alt for store Vanskeligheder; givet er det, at hvis han ikke kan gennemføre det, vil næppe nogen anden kunne det. Værket savnes og maa komme!

Gennemgaar man systematisk den personelle Del af Kirkelig Haandbog, vil man finde, at kun en ringe Procentdel af Danmarks godt 2500 Præster og theologiske Kandidater er Soranere. — Kostskolerne har vist aldrig været særlig stærke i at levere Præster; i de sidste Aar er der dog indtruffet en Forandring paa dette Punkt. Af nulevende Soranere, der er Præster eller candidati theologiae kan bl. a. nævnes Stiftsprovsterne *Chr. Hjortkjær* ('89) og *Fr. Horstmann* ('99) Provsterne *T. Biering* ('89), *Johs. Th. Engel* ('94), *S. V. Nyholm* ('86) og *Chr. Winther* ('85), Sognepræsterne i Horsens *Aage Dahl* ('11) og *C. E. T. Engsig-Karup* ('05) samt Fængselspræst, Folketingsmand *K. Amby* ('14); fremdeles Forstander for Sct. Lukas Stiftelsen, Pastor *Paul Müller* ('91) og Forstander for Diakonhøjskolen i Aarhus, Pastor *E. Frederiksen* ('93) samt Professor, Dr. phil. & theol. *Johs. Pedersen* ('02) og Kinamissionær *Johannes Rasmussen* ('00).

Danmarks ældste Præst er Pastor emer. *T. C. Winther* ('72), fh. Korsør-Taarnborg, der vist tillige er den ældste nulevende Sorø-Student.

Der skal her siges Pastor Nedergaard Tak, fordi han med ukuelig Energi gennemførte Kirkelig Haandbogs 6. Udg. til Tiden — trods de mange Vanskeligheder; ligeledes er der al mulig Grund til forlods at takke ham, fordi han har paataget sig at samle og udgive ovennævnte »Geografi«, der naar den foreligger færdig vil udfylde et stort Savn for Personalhistorikerne og vel de fleste Præster med. Naar dette Arbejde er i Pastor Nedergaards Hænder, kommer man næppe til at vente forgæves.

O. V. S.

Danmarks Adels Aarvog. Udg. af en Forening. Redig. af Louis Bobé og Alb. Fabritius. 61. Aarg. 1944. J. H. Schultz' Forlag.

I denne Udgave af Adels Aarbogen, der i det Ydre saavel som det Indre — trods Tidernes Vanskeligheder — ligner sine mange Forgængere, vil det have særlig Interesse for

Soranere, at der i Bogens Afsnit II Stamtavler findes en af Dr. Louis Bobé udarbejdet Stamtavle for Ludvig Friherre Holberg og hans Slægt samt en Oversigt over Familier og Personer af Navnet Holberg i Danmark.

Det er ikke lykkedes Forfatteren, og vil vel næppe nogensinde lykkes nogen, at fastslaa Holbergs Faders Oberst Christian Nielsen Holbergs Herkomst, men det ligger dog vist nu efter de nyere Undersøgelser nærmest at henføre denne til Norge.

Ludvig Holberg blev ophøjet i Lens-Friherrernes Tal den 6. Marts 1747, og hans Godser fik samtidig Navnet Friherskabet Holberg, som efter hans Død uskiftet og udelt skulde henfalde til Akademiet i Sorø til evig Ejendom.

Forfatteren arfører, at man »efter Holbergs eget Sigende har bebrejdet ham en Slags Koldsindighed mod Slægtninge og Paarørende, og han vedgaar selv ved sin Opførsel at have givet Anledning til slige Bebrejdelser. Hans Samtidige, Kapelmester Scheibe, har udtalt, at den Ligegyldighed, han viste sine Slægtninge, der saa haardt trængte til hans Bistand, vel maa regnes for den værste Plet paa hans Karakter«. I en af sine Epistler har Holberg iøvrigt udførligt motiveret sin Opfattelse af de Hensyn, man skylder sin Slægt. »Man bør ikke saa meget se paa Graden udi Slægtskab, kun paa Grader udi Dyder og Meriter. Forældre og Børn bør have Forret i Testamentsager, videre strækker Forpligtelserne sig ikke. De Midler, han har erhvervet af Publico, bør komme dette til Gode.« — Det skal dog her bemærkes, at Holberg i en Kodiciel til sit Testamente fastsatte 16,000 Rigsdaler, hvis Renter skulde gaa til Brudeudstyr til hans afdøde Sødskendes Døtre.

Blandt Ludvig Holbergs Sødskende blev Broderen, Sognepræst Fr. Chr. Holberg Fader til den senere Bispinde Cathrine Frederikke Arentz, der er Tip-tipoldemor til Soranen Civilingeniør *Johan Arentz Seligmann* (S. '36).

Enhørende til andre Familier af Navnet Holberg i Danmark er Soranerne Retshistorikeren, afd. Overretssagfører, Dr. juris *Ludvig Holberg* (S. '65), der døde 1913, og afd. Fængselsinspektør, cand. juris *Carl Holberg* (S. '80), hvis Søn er Landsretssagfører *Chr. Holberg* (S. '17), København.

Adels Aarbogens Redaktion skal have Tak for dette smukke Bidrag til vor Holbergglitteratur, et Bidrag som vil glæde og interessere mangen Soraner og Holbergdyrker.

Iøvrigt bringer den foreliggende Udgave af Adels Aarbogen en Stamtavle over *Carsten Hauchs* Slægt.

O. V. S.

DEN EKSTRAORDINÆRE GENERALFORSAMLING

Den ekstraordinære Generalforsamling i Soransk Samfund afholdtes Onsdag Aften den 24. Maj i Hotel d'Angleterres Palmehave med Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* som Dirigent. Eneste Sag paa Dagsordenen var Valg af Medlemmer til Soransk Samfunds Bestyrelse. Resultatet blev, at den paa den ordinære Generalforsamling den 15. April valgte Bestyrelse blev valgt paany med alle tilstedeværendes Stemmer paa nær to, der stemte imod. Valget skete ved Haandsop-rækning. Som det vil erindres fik Landsretssagfører *Jonas Bruun* og Direktør *A. Ch. Louw* lige mange Stemmer ved den skriftlige Afstemning den 15. April, hvorefter Bruun nedlagde sit Mandat til Fordel for Louw. Den paa den ekstraordinære Generalforsamling valgte Bestyrelse har følgende Sammensætning:

Højesteretssagfører *C. Ballhausen*,
 Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*,
 Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*,
 Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*,
 Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen*,
 Direktør *A. Ch. Louw*,
 Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur.

Johan G. Madelung,

Bagermester *Rogert Møller* og
 stud. jur. *Valdemar Skovgaard Jensen*.

Denne Bestyrelse konstituerede sig i et Møde umiddelbart efter Generalforsamlingen, saaledes som omtalt andet Sted i Bladet.

Da det stenografiske Referat af den ekstraordinære Generalforsamling er tilstillet Soranerbladets Redaktion saa sent, at dets Tilskæring og Opsætning vilde have forsinket dette Nummer af Bladet betydeligt, fremkommer Referatet først i et følgende Nummer.

SKOVTUREN MED DAMER

ONSDAG 21. JUNI 1944

Begunstiget af straalende godt Sommervejr mødtes paa Aarets længste Dag den 21. Juni ca. 70 Soranere med Damer paa Restaurant „Fortunen“ i Jægersborg Dyrehave for i kammeratligt Samvær i de smukke Omgivelser at nyde den endelig indtrufne Sommer.

Medens man ved den sidste Skovtur blev befordret i et særligt rekvireret Sporvognstog, maatte man denne Gang selv sørge for sin Befordring, hvilket medførte, at man indfandt sig lidt efter lidt og for de flestes vedkommende for sent!!!

Bestyrelsen havde sat Mødetiden til Kl. 18,00, men først Kl. 18,45 blev man — sultne — bænket ved Bordene om den medbragte Mad. Indledningsvis udbragte Næstformanden, Højesteretssagfører *Ballhausen* et kraftigt besvaret trefoldigt Hurra for vor gamle Skole, hvorefter man gav sig Materialismen i Vold, kun afbrudt af Afsyngelsen af „Hellig er vor Ungdoms Lyst“ til Akkompagnement af Radioingeniøren *Manfred Hammerich* samt senere en smuk af Kontorchef *H. G. Olrik* skrevet Sang „Paa en lys Aprildag baaren“.

Derpaa strakte man Benene lidt, førend Dansen tog sin Begyndelse. Musikken til denne leverede Receptionschef *Bjerner* med sædvanlig Rutine. — Ved 11-Tiden brød man op efter den særdeles vellykkede Aften, der naturligvis navnlig prægedes af de yngre „Gamle“, af hvilke særlig — som sædvanlig — Aargang 34 var mødt talstærkt op.

—*mmr.*

POKALKAMPEN MELLEM RUNGSTED OG SORØ

Torsdag den 18. Maj spillede i Rungsted den aarlige Pokalkamp mellem et Hold fra Rungsted Kostskole og Sorø Akademis Skole. Den tidligere Rungstedrektor *Bohn*, der nu residerer i Sorø, overværede den spændende Kamp, hvoraf vi efter Rungsted-Samfundets Medlemsblad »Egebladet« bringer følgende Referat:

Soranerne ankom med Toget ved 11-Tiden med Rektor *Bohn* i Spidsen og modtoges paa Banegaarden af Rungsteds Kamphold, ligeledes med Rektor *Boisen* og Frue i Spidsen. Efter Middagen sludredes som sædvanlig frem og tilbage; Soranerne i Haab om at faa Oplysning om eventuelle »svage«

Punkter paa Rungstedholdet — og Rungstedholdet i Haab om »dito« hos Soranerne.

Præcis Kl. 13.30 fløjtede Dommeren de to Anførere sammen paa Banens Midte; Sorø vandt Lodtrækningen — heldigvis det eneste, de vandt i denne Kamp — og foretrak at forsvare Maalet ved Pedelboligen. »Lille Kaj« gav Bolden op, løb frem i venstre Side og modtog den her fra *Telling*, og fra en spids Vinkel sendte han en høj Bold, og til alles, ikke mindst den kæmpehøje Soranermaalmands Overraskelse, dalede den lige ned i Maalhjørnet. 1—0 til Rungsted.

Rektor *Bohn* rømmer sig, men der var Maal, og Soranerne maa give Bolden op igen, men formaar ikke at drive den gamle Kugle frem til Rungstedmaalet, bag hvilket Kampens prominente Gæster, Rektorerne *Bohn* og *Boisen* samt dennes Frue, har taget Plads.

Bolden naar igen frem til Sejers (Sorømaalmandens) Kasse, og efter Klumpspil gaar Bolden til Rungsteds venstre wing, *Skieller*, som hurtigt skyder tværs til højre wing, *Scherffenberg*, som med et Sus sender Kuglen i Nettet. 2—0 efter mindre end 5 Minutters Forløb — det er vel nok flot!

Soranerne naar endelig frem mod vores Maal; men der er, som *Gunner Nu-Hansen* siger, ingen »Brod« i deres Angreb. Farligst ser det ud, da Rungsteds Maalmand klarer en Bold med Foden saa uheldigt, at den gaar til en Soraner, som omgaaende returnerer — 1½ m over Maalet — og da *Arne Pedersen* (højre inner-wing) kommer ned og afværger et soransk Frispark, skudt faa m udenfor Maalfeltet.

Efter at *Skieller* og *Stausgaard* begge har »blusset« grundigt, faar Sorø et Maal — venstre back, *Henning Andersen*, og en Soraner forfølger begge en Bold ned mod vores Maal, og for at hjælpe *Naurbjerg*, der gaar frem, giver *Henning Bolden* et lille »Skub«, men dog nok til, at den triller i Maal uden Chance for Maalmanden for at redde.

I Begyndelsen af 2. Halvleg bragte Soranerne *Naurbjerg* lidt i »Skoven«, men *Thomsen* klarer omtrent paa Maalstrengen. Efter vekslende Spil kommer Udligningen: En Soraner var tydeligt off-side, hvorfor vore Forsvarere staar stille, indtil de opdager, at »den er gal«, og da er det for sent, Soraneren scorer, selv om baade Maalmand og back gaar i ham. Efter dette stiger Stemningen, mægtige »Heja«-Raab lyder fra Rungsteds Hylekor, og det giver omsider Resultat. Efter Angreb, hvor *Scherffenberg* skyder 3 Hjørner paa faa Minutter — de to gik dog bag Maalet — kommer endelig Sejrsmaalet. *Skieller* skyder saa haardt, at *Sejer* maa nøjes med at halvklare, og Bolden gaar til *Stausgaard*, som haardt trængt sender den i Kassen. Flere Angreb følger, men Maal giver det ikke, selv om det mange Gange er »lige op over«.

Helt igennem en god og spændende Kamp.

Ved det efterfølgende Kaffebord talte Rektor *Boisen* om Sporten som et karakteropdragende Moment og roste Soranerne for den pæne Maade, de tog Nederlaget paa; Rektor *Bohn* overrakte Pokalen til Rektor *Boisen* og motiverede et Leve for denne og Rungsted Statsskole som Tak for den smukke Modtagelse, Soranerne altid fik, naar de gæstede Rungsted. Efter et Par Timers Samvær afrejste Soranerne, fulgt til Banegaarden af omtrent alle Alumnerne, der gav dem et sidste rungende Hurra, da Toget rullede af Sted ...

SORØ AKADEMIS SKOLE

Ved Rektor *P. H. Bohn* har Sorø Akademis Skole udsendt Aarsskriftet for 1943—44. Der indledes med en smuk Mindeartikel af Lektor *Poul Helms* om afdøde Rektor *A. J. West*.

I det fyldige Aarsskrift oplyses bl. a., at Elevantallet den 1. April i Aar var 357. Alumnernes Antal er som sædvanlig:

150, nemlig 44 i Gymnasiebygningen, 64 i Hovedbygningen og 42 paa »Vænget«.

Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde den 31. Marts 67.058 Bind, hvilket er en Fremgang paa 401 Bind. Hertil kommer 13.320 Skoleprogrammer. I Finansaaret 1943—44 har Biblioteket haft 301 Laanere, heraf 196 Elever. Det samlede Ulaan har været 4089 Bind.

Translokationen fandt Sted Torsdag den 22. Juni Kl. 14, hvorefter Sommerferien tog sin Begyndelse. Optagelsesprøve for nye Elever afholdtes Fredag den 23. og Lørdag den 24. Juni, og det nye Skoleaar begynder Mandag den 14. August.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* (S. '11) er indtraadt i Bestyrelsen for Aktieselskabet Dampskibsselskabet Dannebrog.

★

Timelærer ved Randers Statsskole, cand. mag. *Hans Valdemar Rævskjær* (S. '30), er ansat som Adjunkt ved nævnte Skole fra 1. Maj 1944.

★

Stud. mag. *Erling Nielsen*, der som meddelt har faaet tildeelt Det filosofisk-historiske Samfunds Første Pris (300 Kr.) for en Afhandling om den soranske Barokdigter Chr. Fr. Wadskiærs Poesi, er Student fra 1938 og ikke som meddelt i Majnummeret fra 1939.

★

Viggo Stephan Vogelius (udm. 3. G. '16) er Medforfatter til Operetten »Dummepeter«, der opføres paa Nørrebros Teater i København.

★

Tømremester *Aksel Erling*, Helsingør, (R. '17) er udnævnt til fast Vurderingsmand for Østifternes Kreditforening, 6. Kreds, Helsingør.

★

Paa Højesteretssagfører *H. H. Bruuns* (S. '02) 60 Aars Fødselsdag den 12. Maj blev der overrakt ham fra Firmaer, Institutioner og Private et Gavebrev paa 35.000 Kr., for hvilket Beløb der skal oprettes et Kunstnerlegat, som vil komme til at bære H. H. Bruuns Navn, og som skal styres af ham. Senere vil det blive underlagt Kunstforeningen.

★

Kr. Himmelfartsdag var Sorø Akademis Skoles Fodboldhold i Rungsted, hvor det tabte 3—2 til Rungsted Statsskole.

★

Dr. phil. *A. Fr. Bruun* (S. '20) og Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) har fra Carlsbergfonden modtaget Bevillinger til videnskabeligt Arbejde.

★

Paa Menighedsraadsforeningens Landsmøde i Slagelse d. 24. Maj indledede Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) en Forhandling om Præstelønningsspørgsmaalet.

★

Timelærer, cand. mag. *Henning Haarlov* og cand. mag. *Aage Jensen* er fra 1. Maj ansat som Adjunkter ved Sorø Akademis Skole.

★

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) har faaet en Portion af Kunsthandler *Richard Wilstrup* og Hustrus Legat.

★

Paa J. H. Schultz Forlag udkommer et Værk »Videnskaben i Dag«, ved hvilket Soranerne, Professor, Dr. phil. *Jørgen Jørgensen* (S. '12), Professor, Dr. phil. og theol. *Johannes*

Pedersen (S. '02) og Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) er Medarbejdere.

★

Kontorchef *H. G. Orlík* (S. '95) er Medarbejder ved »Nordisk Konversations Leksikon«, der udkommer paa Forlaget »Danmark«.

★

Skuespiller ved Aarhus Teater, *Christian Balslev* (S. '30), der i den forløbne Sæson har spillet forskellige Karakterroller, bl. a. Karenin i »Det levende Lige« og Direktøren i Soyas »To Traade«, har bestaaet Optagelsesprøven til Optagelse i Dansk Skuespillerforbund. Ved Prøven spillede han Hamlet. Balslev optræder i Sommer paa Friluftsteatret i Dyrehaven og fra den kommende Sæsons Begyndelse atter paa Aarhus Teater.

★

Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* (R. '09) er blevet Formand for Hjelpekorpset »Kalvebod Bastion«.

★

Stud. jur. *Erik Andersen* (S. '38) er blevet Medlem af Studenterforeningens Seniorat for det akademiske Aar 1944—45.

★

Organist, mag. art & cand. theol. *Chr. Vestergaard Pedersen* (S. '32) gav den 12. April en Orgelaften i Vor Frelsers Kirke med bl. a. Musik af Buxtehude og Joh. Seb. Bach.

★

Gartner *Poul Krarup* (R. '35) er blevet Havebrugskandidat fra Landbohøjskolen.

★

Dommerfuldmægtig *Thorkild Sanders* (S. '35) er fra 1. Jan. d. A. blevet ansat som Dommerfuldmægtig af 3. Grad ved Hellum-Hindsted Dommerebede.

★

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Torben Elverdam* (S. '34) har fra 1. April overtaget afd. LRSagfører Engelstedts Sagførerforretning i Fakse.

★

Fuldmægtig, cand. polit. *Søren Gammelgaard Jacobsen* (S. '31) er blevet Ekspeditionssekretær i Prisdirektoratet.

★

Docent, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25) er blevet konstitueret som ekstraordinær Professor i offentlig Ret ved Københavns Universitet fra 1. April at regne.

★

Den 20. April fandt en usædvanlig Koncert Sted i Sorø, idet Operasanger *Aksel Schiøtz* sang i Sorø Kirke akkompagneret af sin Broder, Sang- og Musiklærer ved Sorø Akademis Skole, Organist ved Sorø Kirke, *Henrik Schiøtz*.

★

Paa Landsforeningen Dansk Kunsthaandværk og Kunstindustris Foraarsudstilling i Kunstindustrimuseet var der arrangeret en Udstillingssal helliget Mindet om *Just Andersen* (udm. '01).

★

Landsretssagfører *Jonas Bruun* (S. '29) er blevet valgt ind i Bestyrelsen for den gamle Sammenslutning: *Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed*.

★

Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) er valgt til Medlem af *De samvirkende Blindeforeninger* i Stedet for afdøde Kammerherre *Gotthold Krag*.

★

Revisor *Tage Møller* (R. '33) har ved Den handelsvidenskabelige Lærestalt i København bestaaet den handelsvidenskabelige Diplomprøve i Regnskabsvæsen.

Fru Agnes Heise, f. Bjørn, er den 3. Maj afgaaet ved Døden i en Alder af 79 Aar; Fru Heise var Enke efter Søfartschef ved D. S. B., Vilh. Heise (S. '84), der døde i 1936.

★

Komponisten *Ebbe Hamerik* (S. '16) har komponeret en ny Opera over H. C. Andersens »Rejsekammeraten«, dramatiseret af Karl Nielsen; Premieren vil muligvis komme til at falde sammen med 25 Aars Dagen for Komponistens Debut som Kapelmester i 1919.

★

Carlsbergfondets Universitetslegat (3000 Kr. aarligt) er tildelt mag. art. *Erik Iversen* (udm. 4. M. '25) og mag. art. *Chr. Vestergaard-Petersen* for henholdsvis 2 og eet Aar.

★

Pastor emer. *T. C. Winther* (S. '72), fh. Korsør-Taarnborg (f. 10. Jan. 1855) er nu Danmarks ældste Præst.

★

Forlovelser.

Frøken *Tove Zebitz*, Datter af Direktør *Robert Zebitz*, Odense, og *Aage Moth*.

Frøken *Jytte Kaas-Meyer*, Datter af Købmand *Emil Meyer*, og Journalist *Carl-Otto Johansen* (S. '35).

Børnehavelærerinde, Frøken *Karen Buus*, Datter af Pastor emer. *Buus*, Aalborg, og stud. med. *Frode Gam* (S. '36), København.

Frøken *Doris Keiding*, Datter af Forstander for Kolonien *Filadelfia*, Pastor *Kr. Keiding*, og stud. theol. *Knud Banning*, København.

Massøse, Baronesse *Else Marie Charlotte Schaffalitzky de Muckadell*, Datter af Baron *B. Schaffalitzky de Muckadell*, Gjelskov, og stud. theol. *Niels A. Schou* (S. '40), København.

Barneplejerske, Frøken *Eli Søborg*, Rungsted, og stud. jur. *Knud Gjerhard* (S. '38), Holte, er blevet forlovet.

Frøken *Jytte Wolff Hansen*, Datter af Ekspeditionssekretær *J. Wolff Hansen*, og *Helge Vincent Rohde* (R. '35) er blevet forlovet.

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Annelise Askholt* og Højskolelærer, cand. theol. *Georg Langkjær* ('37), København.

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Helga Thomas*, Datter af Toldinspektør *L. K. Thomas*, København, og Assistent under Nykøbing Sj. Kommune *Frede Hemmingsen* (R. '34).

★

Bryllupper:

Dameskrædderinde, Frøken *Karin Grøndahl Mortensen* og Fabrikant *Esben W. Houlberg* (R. '38), København.

Stud. odont., Frøken *Edith Rannje*, Datter af Arkitekt *Aage Rannje*, og Civilingeniør *Gerhard Crone* (S. '37), København.

Frøken *Fritze Holm*, Datter af afd. Direktør *Aug. Holm*, og Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Sv. Ove Pontoppidan-Nielsen*, (S. '33), København.

Frøken *Inge Margrethe Petersen*, Datter af Musikdirektør *Rich. M. Petersen*, Nakskov, og stud. jur. *Erik Funder Jørgensen* (S. '38), København.

Frøken *Karin Hasselback Beck* og Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Max Ebert* (S. '35), København.

Sygeplejerske, Frøken *Inger Stærk*, Datter af Købmand *Nielsen-Stærk*, Horsens, og Disponent *Georg Bjødstrup Jensen* (U. '33), Pedersborg ved Sorø.

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Birgit Lois Proschowsky*, Datter af Civilingeniør *P. M. Proschowsky*, Hellerup, og Civilingeniør *Palle Grandjean Thomsen*, København.

— mellem Frøken *Iris Pedersen* og Bogholder *Niels Peder Røddik* (S. '33), København.

— mellem Frøken *Lone Knutzon*, Datter af Skuespillerinden *Jenny Larsen* og Direktør *Per Knutzon*, og stud. merc. *Jens Kaastrup-Olsen* (S. '40), København.

★

Eksaminer.

Caj Herforth (S. '37) er blevet cand. jur. med 2. Kar. I.

Knud Hjelm Lind (S. '36) er blevet cand. jur. med 1. Kar.

Jørgen A. Jensen (S. '33) er blevet cand. polit. med 1. Kar.

Læge Mogens Fog-Poulsen (S. '34) har bestaaet Embedslægeeksamen.

Frøken *Inga Rasmussen* (S. '25) har bestaaet juridisk Embedseksamen.

★

Læge Gunni Dalmark (S. '29) har faaet Specialisterkendelse i Hals-, Næse- og Øresygdomme og har fra den 1. Juni aabnet Klinik i Pels-Bangs Ejendom paa Østergade.

★

Fhv. Akademikasserer, cand. mag. *L. F. la Cour*, Sorø, fyldte 75 Aar Torsdag den 15. Juni.

★

Den 25. Maj forsvarede *Læge Gudmund Magnussen* (S. '26) ved en offentlig Disputats sin medicinske Doktorafhandling om »Studies on the respiration during sleep« (Nyt Nordisk Forlag, København, og H. K. Lewis & Co., Ltd., London).

★

Foreningen for Boghaandværk havde Grundlovsdagen Udflugt til Sorø. Bibliotekar *Carl Dumreicher* holdt i Festsalen et Foredrag om Sorø Akademis Bibliotek og benyttede Lejligheden til at skænke Biblioteket sin *Ingemann-Samling* og et Miniaturemaleri af Direktør *E. Gj. Tauber* (Direktør 1822—30), som er Dumreichers Oldefader. Kontorchef *H. G. Olrik* (S. '95), der efter Indbydelse deltog i Udflugten, fortalte Deltagerne om de forskellige Seværdigheder i Akademihaven og om Hovedbygningens Historie og Udsmykning.

★

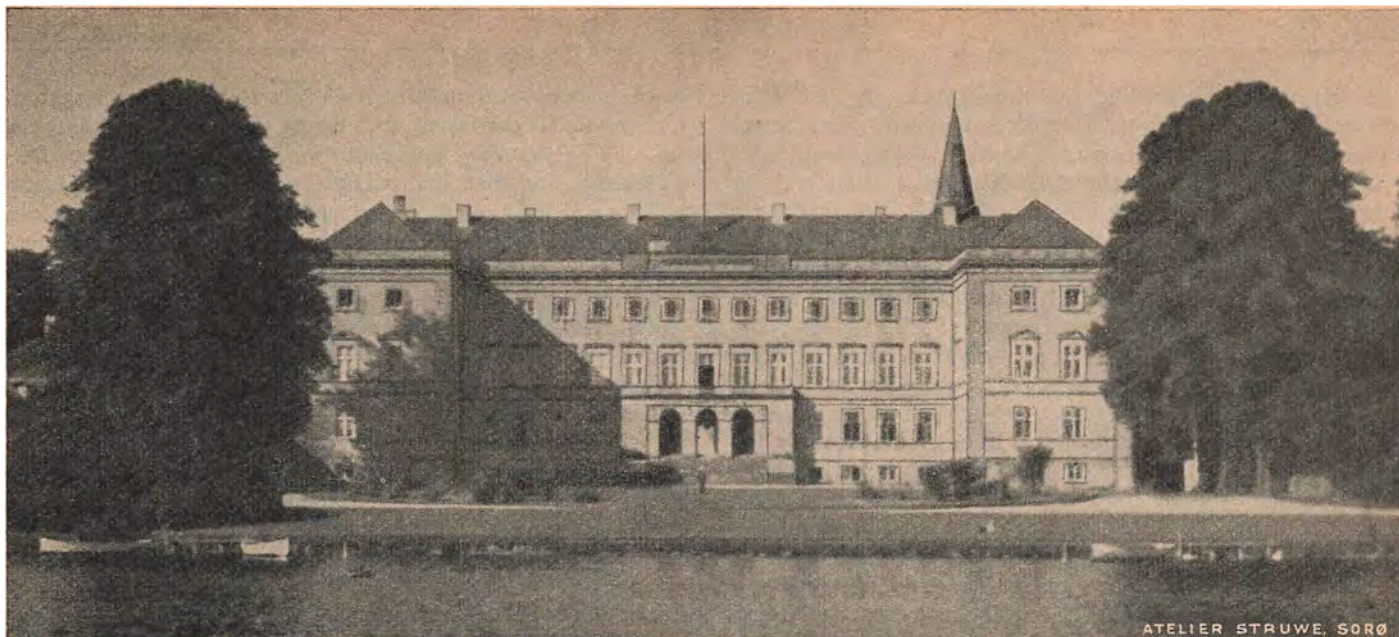
I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn er udkommet »Søkortets Stednavne«, samlet af *Kay Larsen*, redigeret og bearbejdet af *Louis E. Grandjean* (udm. 2. G. '14).

★

Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00) er efter Ønske traadt tilbage som Formand for Foreningen Dansk Samvirke. *Boeg* var Formand 1919—22 og igen fra 1935 til nu.

★

Paa Dansk Luftværnsforenings 10 Aarsdag den 8. Juni nedlagde Bestyrelsen en Krans paa den første Formand, Professor *S. P. L. Sørensen* (S. '86) Grav paa Vestre Kirkegaard i København.

SORØNER-BLÅDET

29. AARGANG

Nr. 7

JULI 1944

TRANSLOCATIONEN PAA SORØ AKADEMIS SKOLE DEN 22. JUNI

(Efter »Sorø Folketidende«s Referat.)

Sorø Akademis Skole sluttede den 22. Juni Skoleaaret. I Overensstemmelse med de bedste Traditioner fik Slutningshøjtiden det smukkeste Forløb. Det var Rektor *P. H. Bohns* første Dimission som Leder af Sorø Akademis Skole, og Rektor saa, da han paa Skolens Vegne bød velkommen, ud over en Sal, som ikke kunde rumme flere. Mange stod op. Elever, Forældre, Paarørende og adskillige gamle Sorø-
nere fra nær og fjern var samlede ved denne Lejlighed, og blandt de gamle bemærkedes fire af 50 Aars Studenterjubilæarerne: Provst *Johannes Engel*, Frederiksberg, Overlæge *Johan Boserup*, Haslev, Direktør *Holger Boserup*, København, og Skoleinspektør *Ludvig Reimer*, Frederiksberg. Til dem og Direktør *Louw*, ligesom ogsaa Murmester *O. Licht* og Kurator *Korsgaard* var til Stede.

Som Repræsentant for Sorøansk Samfund bemærkede vi Samfundets nyvalgte Formand, Skovdirektør *Poul Lorenzen* og Direktør *Louw*, ligesom ogsaa Kurator *Korsgaard* var til Stede.

Der dimitteredes ialt 30 Studenter, 6 Klassikere, 11 Ny-sproglige og 13 Matematikere. Der var faldet to Udmærkelser, en til *Martin Ib Thomhav* i den klassiske Afdeling og en til *Johan Charles Bang Ullner* i den matematiske Afdeling.

Til Realeksamen indstilledes 22 Elever, som alle estod. Mellemskoleeksamen blev bestaaet af 50 Elever. Der var indstillet 52.

Rektor *Bohn* indledede med at byde Velkommen. Mange er kommet langvejs fra, sagde Rektor, som samtidig beklagede, at Husrummet ikke svarede til Hjerterummet. Ganske særligt byder jeg Studenterne fra 1894 velkommen. Deres Trofasthed og Hengivenhed glæder os alle meget.

Forsamlingen sang Paludan-Müllers »Hellig er vor Ung-

doms Lyst«, hvorefter Rektor redegjorde for Udfaldet af Studentereksamen og Realeksamen. Resultaterne lev oplæst, og Dimittenderne fik deres Eksamensevis.

Rektor Bohns Tale.

Mens alle Dimittenderne blev staaende, holdt Rektor en smuk, dybt alvorlig Afskedstale, som gik alle til Hjertet:

I staar nu endelig ved det Maal, som I gennem en Aar-række har arbejdet jer frem imod — ofte under haardt Slid og med Forsagelse af mangt og meget, I nok har haft Lyst til, men som I har maattet udskyde til senere hen. Det er derfor ikke underligt, at I i Dag fyldes med den Glæde, ethvert Menneske vil betages af, naar han ser mange Aars Anstrengelser kronet med Held og samtidig slaar paa Tærskelen til et helt nyt Afsnit af sit Liv, hvor han i højere Grad, end det hidtil har været muligt, kan kaste sig over det, der har hans egentlige Interesse og faa Brug for de særlige Kræfter og Evner, han har følt vokse i sig.

I gør i Dag det store Skridt fra Skolen ud i Livet, men for de fleste af jer betyder det samtidig, at I skal sige Farvel til det Sted, hvor I har haft jeres Hjem gennem adskillige Aar. Det giver Glæden dens særegne Karakter. Den er ikke støjende og hoverende, men stille og afdæmpet og med en Understrøm af Taknemlighed. For jeg skulde kende jer daarligt, om I ikke ogsaa dybest inde føler, at I har haft et godt Hjem i Sorø. Det er de mest modtagelige og derfor betydningsfuldeste Aar af jeres Liv, I har tilbragt her. Medens Skolen med sine faste Love og gamle Traditioner afgav den ydre, trygge Ramme, der omfattede jeres Tilværelse, har I ganske langsomt gennemlevet Ungdomstidens Udvikling fra den 11-aariges sorgløse Drengelig over den 14-aariges spekulative Selvransagelse til den 18-aariges klare

Handletrang. Og samtidig har I indsamlet nyttige Kundskaber i betydelig Mængde — nogle selvfølgelig mere begærligt end andre —, I har tumlet jer frit i den skønne midtsjællandske Natur med alle dens historiske Minder, I har udviklet jeres Legemer ved Deltagelse i de mange Arter af Sport, og I har hårdet jeres Sind gennem de Sejre, I har vundet, og de Nederlag, I har lidt i Samlivet med jeres Kammerater og os Lærere. Det har I modtaget i jeres Barndoms og Ungdoms Hjem i Sorø.

Dette Hjem har dog ogsaa sine Mangler — som imidlertid kun er af ydre Art, og som I maaske næppe har lagt Mærke til, men de bliver mere og mere følelige. Skolen trænger til nye Klasseværelser i højeste Grad. Kun tre af vore ni Gymnasieklasser har et fast Klasseværelse. Vi trænger til Laboratorium til Fysik- og Kemiundervisningen, til større Plads til den naturhistoriske Samling, til ny Gymnastiksal, en Frokoststue for skolesøgende, Sportspladser, Stadion og meget mere. — Heldigvis er der bevilget Penge til det meste af dette, og om alt gaar vel, vil Arejdet med Sportspladserne begynde til Efteraaret. — Rektor udtrykte sin Glæde over, at Skolen i Kurator for Københavns Universitet og Sorø Akademi har en Mand, der varmt interesserer sig for, at de nye Bygninger rejses, saa snart som muligt, men det er jo ogsaa urimeligt, at Skolen skal vedblive at arbejde under saa vanskelige Kaar, naar den har saa store Indtægter, som den faktisk har. Institutionen Sorø Akademis fornemste Op-gave maa blive at fremme Skolens Trivsel og Vækst. Vor gamle Skole i Sorø bør ogsaa i det Ydre nævnes blandt de førende i Landet!

Rektor pegede paa Tidens Vanskeligheder og understregede, at al den Nød og Elendighed, Krigen har ført med sig, al den Haardhed og Grusomhed, men ogsaa al den Selvforglemmelse, Mod og Offervilje, vi er blevet Vidne til, ganske naturligt har maattet paavirke de unge i højere Grad end den ældre Generation, og naar vi Lærere har formanet jer til at samle jer om jeres Skolearbejde og først og fremmest tænke paa Eksamen, har vi forstaaet, at vi stillede Krav, som I havde langt sværere ved at opfylde end tidligere Hold, og som I ofte fandt urimelige. Men Kravet maatte stilles.

Nu brænder I da af Længsel efter at gøre en Indsats for vort gamle Land og vise, at hvad vi saa ofte har sunget i vore smukke Fædrelandssange, ikke var tomme Ord. Jeg forstaar jer fuldt og helt og siger til jer: Stil jer kun træstigt i Fædrelandets Tjeneste. Danmark har Brug for jer alle. Men brug jeres *Forstand* og meld jer til den Plads, hvor I virkelig kan gøre Gavn. Og glem ikke at raadsørge jeres *Samvittighed* — i dyb Alvor. Det er det vigtigste af alt.

Som Rettesnor for jeres Fremtidsgerning, hvordan den saa end maa blive, vil jeg minde jer om et af Hostrups Vers, som rummer megen Visdom og Menneskekundskab:

*Følg ej med Strømmen, men følg med Tiden,
hvis du vil holde dig ung i Striden,
kan Strømmen ta' dig, saa vil den sluge dig,
gaar Tiden fra dig, kan den ej bruge dig.*

Det er let at følge med Strømmen, men i Virkeligheden betyder det Død — aandelig Død. Man hvirvles ind i Mængden, Ansvarret forflygtes, man udviskes, gaar til Grunde. I skal gaa *mod* Strømmen. Det betyder ikke, at I skal være isolerede Enere, der ikke kan deltage i forstandigt Samarbejde med andre, tværtimod. Men Strømmen skal I gaa imod. Det er uhyre vanskeligt, men det giver Styrke og Liv, saa du kan holde dig ung i Striden. — »Men følg med Tiden«, siger Digteren. Det er rigtigt, men en stor Kunst,

maaske Livets største. Tiden er Menneskeandens langsomme rolige Udvikling til dybere og dybere Livserkendelse, saavel i det enkelte Menneske som i Folkeslagenes Liv. Den Udvikling maa man ikke stritte imod, hvis man vil udrette noget værdifuldt, mens man lever. »Gaar Tiden fra dig, kan den ej bruge dig«. Det er ogsaa dyb Alvor. At følge med Tiden er at være vaagen overfor alt, hvad der rører sig af aandeligt Liv og stadig prøve sig selv paa ny i Belysning af den Udvikling, der foregaar omkring En.

Men ved Siden af Strømmen og Tiden skal til Slut nævnes endnu en Ting, som Hostrup ikke tager med i sit Vers. Overfor Strømmens og Tidens Forgængelighed staar *Evheden*, det uforanderlige, det, der hverken har Begyndelse eller Ende, men det, hvorfra alt Liv udgaar. Vi ved, at higer vi ikke daglig efter at rodfæstes i det evige, da bliver al vor Gerning kun som Sæbebobler, der brister. Om det evige har vore største Digtere og Seere sunget, saa vi aldrig glemmer det — men navnlig vil jeg minde om, hvad Apostlen Johannes siger herom i sit 17. Kapitel: »Men dette er det evige Liv, at de kender dig, den eneste Gud og den, der udsendte Jesus Kristus«. Det er sagt kort og blændende klart: Vil man have Del i det evige Liv, maa man virkelig kende Gud. Dette skal da være mine sidste Ord til jer: Glem aldrig det evige for det timelige! Husk, at vi engang skal staa til Ansvar for, hvordan vi her i Tiden udnytter de Evner og Kræfter, der blev os betroet.

Og hermed byder jeg jer Farvel. Glem ikke jeres gamle Skole, men bliv dens *trofaste* og *ranke* Sønner. Husk, den vil aldrig glemme jer! Den vil glædes, naar den hører, det gaar jer godt, men sørge, hvis det gaar jer ilde.

Lev saa vel alle sammen, og Gud være med jer.

— — Man sang Hauchs »Jeg veed et Sted, som jeg har elsket længe«, hvorefter Rektor Bohn redegjorde for de øvrige Eksamensresultater — bortset fra de to yngste Klasser, som allerede den 20. Juni fik Sommerferie.

Uddeling af Boggaver.

Fra Soransk Samfund havde Skolen i Lighed med tidligere Aar modtaget en smuk Boggave — Bogen om Sorø — til Uddeling til en flink Elev. Under Forsamlingens Bifald gav Rektor Bogen til *Ib Thomhav*, der som nævnt havde Udmærkelse. To Bøger fra Foreningen »Norden« tildeltes et Par flinke Elever i 2. G.: *Olaf Bruhus* og *Halvor Heuch*.

Rektor benyttede Lejligheden til et Hjertesuk over, at han ikke havde flere Bøger til Disposition, men forhaabentlig dukker der ogsaa her en Danielsen op! Skolen er Soransk Samfund meget taknemlig for dette smukke Udslag af Samhørigheden. Jeg vil gerne byde Soransk Samfunds nye Formand velkommen. Med den forrige, Dommer *Knoø*, havde vi et fortrinligt Samarbejde, og jeg nærer ikke Tvivl om, at det kan fortsættes. Et levedygtigt og interesseret Elevsamfund har sin store Betydning.

En Hilsen fra Soransk Samfund.

Fra sin Plads i Salen talte Direktør *Lorenzen*:

— Det bevæger os gamle Soranere dybt, hver Gang vi er til Stede her. Vi takker Skolen og dens Rektor og ønsker alt det bedste for vor gamle Skole. Til Dimittenderne vil jeg blot sige, at jeg haaber, de i hele deres Liv og Virke maa blive Sten i den Mur, der hegner Danmarks Gaard. (Kraftigt Bifald.)

Tre unge Lærere rejser.

Rektor meddelte derefter, at tre unge Lærere nu forlader Skolen. Det drejer sig om cand. mag. *Bue Kaae*, cand. mag. *Ingemann Jensen* samt Gymnastikassistent *Carsten Levinsen*. Vi har været glade for det samvittighedsfulde Arbejde, de

aldrig fortrudt at være en af dens Drengene. — Der er næppe Grund til her at opregne Vilh. Andersens soranske Data — de er ofte nævnt og ikke vanskelige at finde for den, som spørger efter dem. Enhver ved, at han er en af vore, og for ham selv er det aldrig skjult, at vi er lidt stolte og taknemmelige over, at han er vor Skolefælle. Derfor samles vi ogsaa let i Ønsket om, at han endnu længe maa faa Lov at nyde det otium cum honore, det »videnskabelige Otium«, der i Virkeligheden for denne flittige Aand og Haand, som aldrig har været ledig, slet ikke er noget Otium i vulgær Forstand, en Lediggang, et dolce far niente, men en lykkelig Tilstand af Frihed til at gøre, som han selv vil, det vil sige: arbejde støt Dagen lang, sove sødt i rolige Nætter under Suset af høje Træer og hvile blødt paa en vel fuldendt Livsgerning.

Og kommer vi Soranere ikke i Aar, i det skæbnesvangre 1944, sammen i fælles Lag for at hylde vor udmærkede Kammerat som den Jubelolding, han nu inden længe vil være, saa vil der sikkert paa 80-Aarsdagen i mange gamle Soraneres Hjerter Landet over lyde et oprigtig ment: *Vilhelm Andersen længe leve!*

hgo.

AARSFESTEN

Aarsfest med Rusmodtagelse afholdes Søndag d. 15. Oktober 1944 Kl. 11,30 paa Københavns Universitet i Annekset, Frue Plads 4 (Metropolitanskolens gamle Bygning).

Rustalen vil blive holdt af Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (Student 1925).

Efter Rusmodtagelsen er der Frokost, bestaaende af varm Ret, 4 Snitter, 1 Øl, Kaffe, i Handels- og Kontorist-Foreningens Selskabslokaler i Studiestræde. Prisen for Deltagelse i Frokosten er 10 Kr. pr. Kuvert incl. Drikkepenge.

Deltagelse bedes anmeldt senest d. 10. Oktober 1944 til Sekretæren, cand. jur. *Madelung*, Admiralgade 21, K., Tlf. C. 5482 daglig fra 10—11, samt, efter Kl. 18, Palæ 1207 y.

Da der paa Grund af Aarsfestens Bortfald sidste Aar i Aar vil blive indbudt sidste Aars Jubilarer, vil det muligvis blive nødvendigt at begrænse Deltagerantallet, og det tilraades derfor, at Indmeldelse finder Sted snarest.

Paaklædningen er Dagligtøj.

Bestyrelsen.

Paa Grund af Forholdene bortfaldt sidste Aar Keglekonkurrencen om det af Soransk Samfund udsatte Sølvbæger.

Om Forholdene i Aar vil tillade det, afholdes Keglematch Torsdag d. 5. Oktober paa Banerne ved Selskabslokalerne i Tivoli (Indgang fra Bernstorffsgade).

Der startes Kl. 18,30. Naar Mesteren er kaaret, er det Tanken at samles ved et beskedent Smørrebrødsbord.

Deltagelse heri bedes snarest anmeldt til Sekretæ-

ren, cand. jur. *Madelung*, Admiralgade 21, K., Tlf. C. 5482 daglig Kl. 10—11 samt, efter Kl. 18, Palæ 1207 y.

Bestyrelsen.

OMKRING BAUTASTENEN

S. Rasmussen.

I sin Artikel om »Mindestenen for de faldne Soranere i Akademihaven i Sorø« i dette Blads August-Nummer efterlyser Kontorchef *H. G. Orlrik* yderligere Oplysninger om den ukendte *S. Rasmussen*, hvis Navn ikke findes i Akademiets Matrikel 1822—60.

Saaledes foranlediget har undertegnede i Hast underkastet Sagen nogle Undersøgelser, af hvilke Resultatet er blevet:

Paa Folketællingslisten for Sorø Købstad for 1860 (1/2.) anføres en Tjenestekarl *Søren Rasmussen*, der tjente under Avlsforvalter *Hans Joachim Sørensen* hos Proprietær *Søren Smith* (senere Købmand og Forligsmægler i Sorø, se Soraner-Bladet, 5. Aarg., Nr. 3, 1920).

Denne *Søren Rasmussen* var ifølge Ottestrup Sogns Kirkebog født den 14. September 1837 paa Dævidsrød Mark som Søn af Indsidder *Rasmus Hansen* og Hustru *Maren Sørensdatter*, og han blev konfirmeret i Ottestrup Kirke i 1852, hvorefter han blev Tjenestekarl senest i Sorø.

Ved Krigsudbruddet blev han indkaldt som Menig Nr. 528 af 9. Infanteriregiments 2. Kompagni, med hvilket han deltog i Kampene ved Dybbøl, hvor han faldt for en fjendtlig Kugle den 18. April 1864; senere blev han sammen med fire andre faldne begravet ved Dybbøl — formentlig af Fjenden. (Jfr. Vilh. Cohen: *Krigen 1864 og de Faldnes Minde*. 1865, S. 123).

Antagelig er denne *Søren Rasmussen* identisk med Mindestenens *S. Rasmussen*, men hvorfor er han medtaget paa Stenen, naar han ikke, som de øvrige, er »gammel Soraner« i Betydningen tidligere Elev af Skolen? Mon han ikke har været Soraner i den videre Betydning — Funktionær ved Skolen?

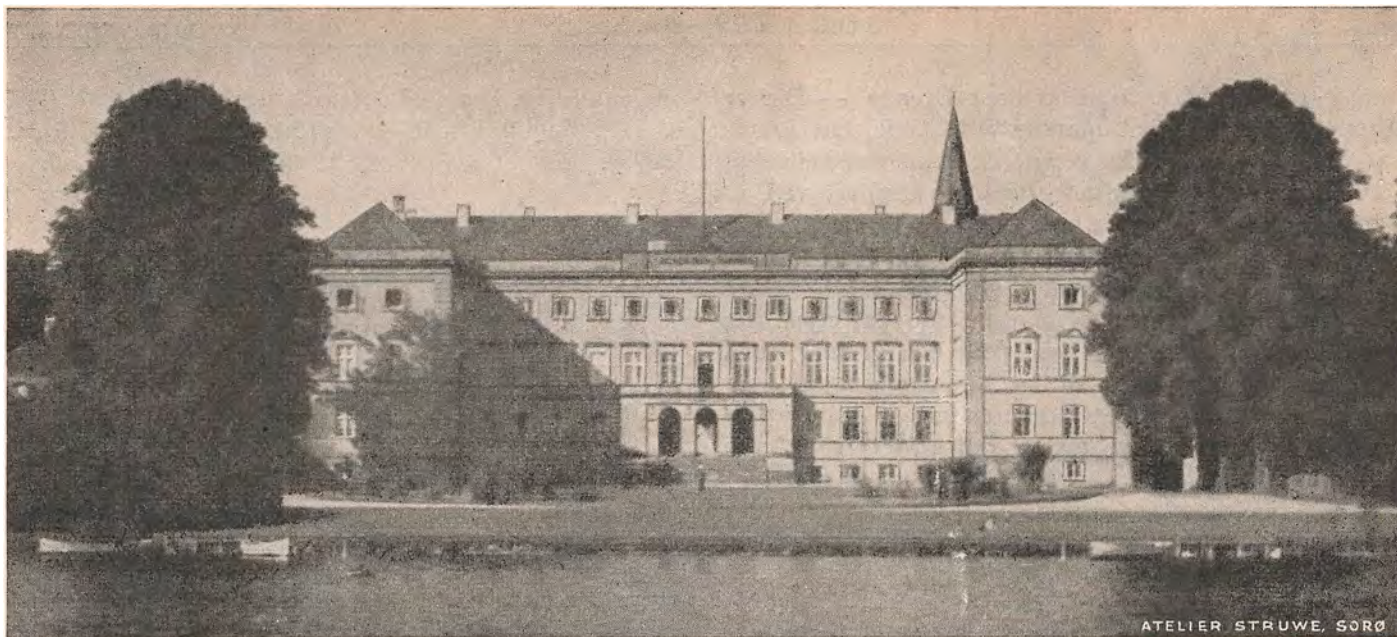
Jeg kunde tænke mig, at samme *Søren Rasmussen* paa et eller andet Tidspunkt mellem 1. Februar 1860 og Krigsudbruddet er traadt ind i Akademiets Tjeneste som Tjener, Tjenestekarl, Havemand eller lignende og derfor som hørende til indenfor Murene er blevet betragtet som Soraner. Desværre har jeg ikke haft Tid og Lejlighed til at undersøge Sagen i Akademiets Arkivalier, som sikkert rummer et eller andet, der vil kunne kaste et forklarende Lys over Sagen.

Det skal sluttelig bemærkes, at *Søren Rasmussen* ikke er blevet medtaget paa Stenen bare som en falden Sorø-Borger (Soraner!), thi der faldt mindst tre andre Sorø-Borgere (Soranere!) i *Krigen 1864*, og hvorfor skulde de saa ikke ogsaa være medtaget? Han maa have haft en Relation til Skolen. København, den 8. September 1944.

Otto Vilh. Sommer.

I Anledning af »Mindestenen for de faldne Soranere i Akademihaven i Sorø«

Med Interesse har jeg læst *H. G. Orlriks* Artikel om Mindestenen i Soranerbladet Nr. 8/1944. Stenen med dens Vers og Navne talte stærkt til mig, lige fra jeg første Gang saa den; og jeg lærte med det samme Verset udenad, saa jeg aldrig glemte det siden. Jeg tænker, at det er gaaet mange andre Soranere paa samme Maade.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

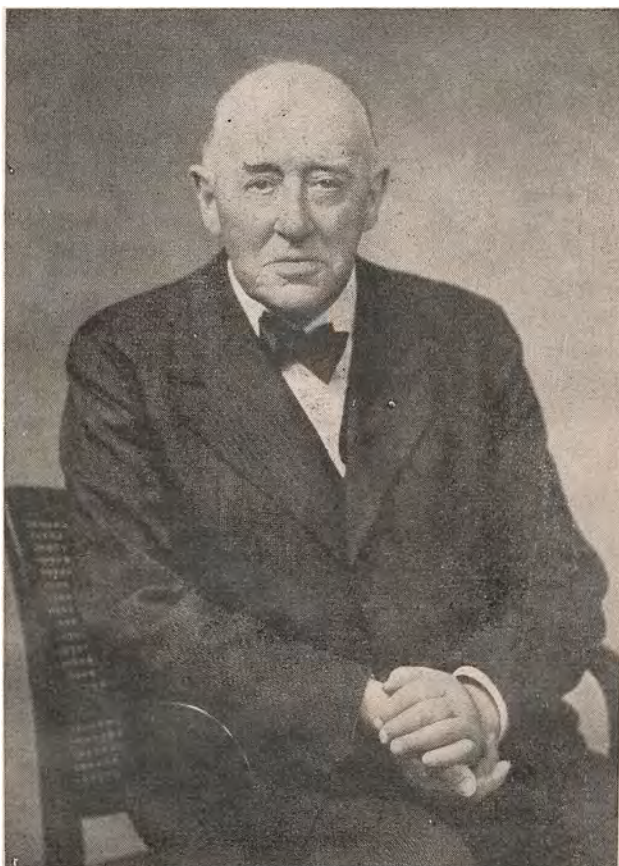
Nr. 9

SEPTEMBER 1944

PROFESSOR, DR. PHIL. VILHELM ANDERSEN

1864 — 16. Oktober — 1944

DEN 16. Oktober iaar vil, hvis alt gaar vel, *Vilhelm Andersen* — her er Navnet alene nok — runde de firs, men ef dermed endnu ingenlunde den ældste af alle gamle Soranere; et Aar og to Uger ældre er saaledes hans Studenterkammerat, pens. Overtoldinspektør *T. J. A. de Fine Bunkeflod*, næsten fire Fjerdingaar ældre, men Student et Aar senere, i 1883, er Vilh. Andersens Ungdomsven, fhv. Dommer *Christian Hattensen*, og flere kunde vel nævnes; blandt soransk Samfunds Æresmedlemmer er han næstældst af Aar (ældre er Ejeren af »Aalborg Stiftstidende« *L. Schiøttz-Christensen*) og ældst blandt de nulevende, der engang har siddet i Soransk Samfunds Styrelse — indenfor Typen »den kendte Soraner« er han saa absolut *primus inter pares*, om der

overhovedet gives nogen *par*. Og ubetinget ældst er han blandt alle nulevende Soranere som den, der i Aarenes lange Løb altid har vist et trofast Soranersind, har givet vort lille Samfund som det fælles store sit bedste i Tale og Skrift og ved hver given Lejlighed lagt for Dagen, at for ham har Sorø været en af de Kilder, »hvorfra vort Livsvæld rinder«, som han i 1912 udtalte det ved Indvielsen af *Morten Nyrops* Brøndhus i Fratergården i Sorø. Overalt i hans Produktion vil man møde Mindelser om hans soranske Ungdomsaar, og Skolen dernede kan med Føje skrive hans Navn blandt de første paa Listen over dem af dens Sønner, der gerne og med Glæde har ført dens Navn med sig ud i Livet og ført det frem til dens Hæder og Ry — selv har han visselig

ten *Thorkilsen* har købt en Villa i Egevangs Allé i Sorø og vil bosætte sig der.

Overingeniør ved Aktieselskabet Dansk Svovlsyre- & Superphosphat-Fabrik *Hans Henrik Stevenius Nielsen* (S. '20) er udnævnt til Direktør i Selskabet.

Torsdag den 10. August havde Det danske Spejderkorps i Flensborg bestaaet i 25 Aar. I den Anledning nedlagdes der en Krans paa Redaktør *Viggo Laustens* (R. '22) Grav paa Tønder Kirkegaard. *Viggo Lausten* var den første danske Spejder i Flensborg og i en Aarrække Spejdernes selvskrevne Leder.

Adjunkt ved Struer Gymnasium *S. C. Stevns Hansen* er fra 1. August ansat som Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

Lektor *H. Chr. Hjort* kunde den 1. August fejre 25 Aars Jubilæum som Lærer ved Sorø Akademis Skole.

Cand. mag. *Svend Ranvig*, der — som meddelt — fra 1. August er ansat som Gymnasialassistent ved Sorø Akademis Skole, er Sorøstudent fra 1935.

I Anledning af Tivolis Pantomimeteaters 100 Aars Jubilæum udkommer der paa Carit Andersens Forlag et Pragtværk »*Harlekin og Columbine*« af *Henry Hellssen* (udm. V Kl. '05) og *Ebbe Sadolin*.

Som det vil huskes, overgik der Bygningen, der huser Akademiets Varmeværk, en Ildsvaade i Fjor. Det gik mest ud over Taget, og der blev opsat en midlertidig Tagkonstruktion med det for Øje, at Bygningen skulde helt fornyes.

Dette Arbejde er man nu i Færd med; bl. a. bygges der, skriver »*Sorø Folketidende*«, en ny, høj Dampskorsten, rund og af røde Sten. Saavidt det kan skønnes, bliver Skorstenen betydelig højere end den gamle, hvad der sagtens er en Følge af, at Varmeværket fremtidig ikke alene skal opvarme Kirken, men ogsaa Akademiets Hovedbygning og Biblioteket.

Redaktør, Kaptajn *Willy Antoni-Jensen* (udm. III Kl. '09) beder os meddele, at han under 1. Juli er udtraadt af Schalburg Korpsset.

Medlem af Sorø Samfunds Bestyrelse, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* (R. '09) og Hustru *Thyra*, f. *Søndergaard*, fejrede Sølvbryllup Lørdag den 5. August.

Forlovelse er indgaaet mellem Frk. *Kirsten Bachevold*, Ankerhus, Sorø, Datter af Godsejer *J. Bachevold*, Asserstrup, Harpelunde pr. Nakskov, og Godsejer *Erich Steenberg* (udm. 3. M. '30), Sorø Store Ladegaard. *Erich Steenberg* har forøvrigt af Gaardejer *Kr. Nielsen*, »*Solbakken*«, *Skelskørvej*, Sorø, købt Fjenneslev Mølle og Briketfabriken ved Fjenneslev Station. Overtagelsen er sket.

»*Nyt Tidsskrift for Kunstindustri*« bringer i Augusthæftet en Artikel af Kunsthistorikeren, Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20) om *Johannes Friedrich Hännel* og *Kastруп Fajancefabrik*.

Lektor ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. *Poul Helms*, fyldte den 7. August 60 Aar og modtog bl. a. en hjertelig Hyldest og Hilsen fra *Sorø Samfund*.

I Forbindelse med en Tak for denne Hilsen beder Dr. *Helms* følgende bragt til gamle Sorøerens Kundskab:

»Blandt de mange venlige Hilsener, jeg har modtaget paa min 60-Aars Fødselsdag, er der ogsaa adskillige fra Sorøerere, hvis Adresse er mig ubekendt. Jeg beder dem paa denne Maade modtage min hjerteligste Tak.

Poul Helms.«

Et Dødsfald er indtruffet blandt de yngre Sorøerere, idet Sekretær *Vagn Mortensen* (S. '38) den 11. Juli afgik ved Døden paa Øresundshospitalet efter et strengt Sygeleje i to Aar.

Cand. jur. *Doron Neuhaus* (S. '26) er blevet Sekretær i Ministeriet for offentlige Arbejder og Trafikministeriet fra 1. August.

Justitsministeriet har meddelt cand. jur. *Frants Thygesen* (S. '32), København, Beskikkelse som Landsretssagfører, hvilken Beskikkelse efter Anmodning er taget i Forvaring i Justitsministeriet.

Helga Thomsen (S. '38) har taget Lærerindeeksamen med Udmærkelse ved *N. Zahles Seminarium*.

N. Kristensen Stampe (S. '28) er blevet cand. theol. med *haud illaudabilis*.

Ole E. Pedersen (S. '37) er blevet cand. polit. med 1. Karakter.

Ancher Balle Christiansen har bestaaet den udvidede Maskinisteksamen.

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Aase Bojsen Larsen* og stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '38).

Bryllupper:

Stud. pharm., Frøken *Karen Margrethe Halleløv*, Datter af Arkitekt *Halleløv*, Haslev, og Adjunkt *Jacob Molde*, Sorø Akademis Skole.

Frøken *Karen Jul-Mortensen* (S. '38), Datter af Lektor *M. Jul-Mortensen*, Sorø, og Redaktionssekretær *Erik Trosborg*, København.

Frøken *Ellen la Cour*, Datter af Direktør *Johs. F. la Cour*, og Brygmester *Bertel Stausholm* (S. '33), København.

Frøken *Ebba Holst*, Datter af Repræsentant *Knud Holst*, og stud. juris *William Glimsholt* (S. '39), København.

Frk. *Ester Westrup Gleie*, Datter af Bestyrer *N. Westrup Gleie*, er blevet viet til Seminarieelev *Fr. Palludan Rasmussen* (S. '40), København.

Sorø til Salg. — Sorøer-Bladet komplet fra 1. Aarg., Nr. 1 (1916) til 29. Aarg., Nr. 6 (1944), Sorø Tidsskrift I—VI (det udkomne), Aarsskrifter fra Sorø Akademis Skole 1902, 1911—15 og 1939—44 samt H. G. *Olriks* Oversigt over Lærerstanden ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922 (m. Dedik.), alle uindbundne, sælges af *Otto Vilh. Sommer*, *Birkholmvej 33, Vanløse*.

delelse af Dagsorden sker i Samfundets Medlemsblad med samme Varsel. I Stedet for Meddelelse i Medlemsbladet kan træde Udsendelse af Brevkort til hvert enkelt Medlem.

Forslag fra Medlemmer maa for at blive behandlet paa den ordentlige Generalforsamling være indleveret skriftligt til Bestyrelsen inden den 15. Marts.

Alle Afstemninger sker ved personligt Fremmøde, jfr. dog §§ 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i Vedtægterne, afgøres alle Afstemninger ved almindelig Stemme flerhed.

§ 6.

Paa den ordentlige Generalforsamling skal behandles:

- a. Bestyrelsens Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar,
- b. Fremlæggelse til Godkendelse af det foregaaende Aars Regnskaber for Samfundet, Medlemsbladet og de under Samfundet hørende Fonds, alle i revideret Stand,
- c. Forelæggelse af Budget til Godkendelse,
- d. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen,
- e. Valg af Revisor.

§ 7.

Overordentlig Generalforsamling, der indkaldes ved Bekendtgørelse og Meddelelse paa samme Maade som en ordentlig Generalforsamling, kan finde Sted efter Bestyrelsens eller en Generalforsamlings Beslutning eller efter skriftligt Forlangende af mindst 50 Medlemmer med Angivelse af de Emner, der ønskes behandlet. En Generalforsamling, der saaledes er begæret indkaldt, skal afholdes snarest muligt. (Fortsættes).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Mindesten for Kaptajn C. L. Wesenberg.

Ved en smuk Højtidelighed paa den ny Kirkegaard i Nyborg er der afsløret en Mindesten over Kaptajn C. L. Wesenberg (R. '12), som faldt i Nyborg under Kampene den 29. August i Fjor. Mindestenen, der er rejst af Nyborg By, afsløredes af Borgmester Chr. S. Andersen i Overværelse af Kaptajn Wesenbergs Enke og to Børn foruden en indbudt Kreds.

Borgmesteren nævnte i sin Mindetale ogsaa Navnene paa de tre danske Soldater, som faldt i Nyborg samme Dag, og som er begravet paa deres Hjemegn. Efter at have mindedes tredie Regiments Ankomst til Nyborg, hvor Kaptajn Wesenberg førte sit Kompagni gennem Byen, sluttede Borgmesteren sin Tale med nogle personlige Bemærkninger om Kaptajnen, der var en god dansk Mand.

Stenen er en smuk Natursten, hvorpaa er indhugget:

Kaptajn af 20. Bataillon

C. L. Wesenberg

R. af Dnbg.

f. 20. Juli 1895

Faldet i Nyborg

29. August 1943

Rejst af Nyborg By

Efter Afsløringen nedlagde Krigsministeriets Repræsentant, Oberstløjtnant Friis, en Mindekrans fra Ministeriet, og Oberstløjtnant Thiede en Krans fra Regimentet og Bataillonnen. Viceborgmester, Redaktør Th. Wellejus, Viborg, bragte en Hilsen fra Garnisonsbyen Viborg og nedlagde en Krans fra Byen. Trafikassistent H. Juul-Christensen takkede paa Familiens Vegne for Mindestenen. Der var desuden signerede Kranse fra Nyborg Byraad, Officersforeningen og Officiantforeningen i Viborg og Sparekassen for Nyborg By og Omegn og mange Buketter fra private.

Paa Foranledning af stud. jur. *Hans Jørgen Brasen Rasmussen* (S. '39), der kalder sig *Brasen* og er født den 3. Februar 1920 i Holbæk, skal vi oplyse, at han *ikke* er identisk med stud. mag. *Hans Jørgen Brasen*, der er født 19. Juli 1921 i København.

*

Afdøde Fabrikant *Palle Wodschow* fortalte en Gang en Historie, der kan gouteres af dem, der kender Rektor *Hoff*. Det var i September 1906, efter at Palle var gaaet ud af Skolen om Sommeren. *Hoff* dekreterede en Dag, at nu maatte Eleverne ikke mere gaa med Sommertøj, altsaa hvide Benklæder, hvid Vest, hvid Kasket eller Kadettøj. En Aften ved Læsetids Begyndelse gik Palle gennem Alléen forbi Kirken ned til Fratergaarden for at besøge sin Slægtning, Økonom *Kisbye*. Han var i sin Uniform (selvfølgelig nu uden Föniksknapper) og hvide Bukser og saa godt Rektor komme oppe fra Gymnasiaegaarden og hørte ham raabe noget. Men Palle lod som ingenting og fortsatte sin Gang. *Hoff* satte Farten op, og da han naaede ind paa Palle, raabte han: Hør du der med de hvide Bukser! Nu vendte Palle sig om, og da *Hoff* saa, hvem det var, sagde han: Naa, er det dig, Palle, ja for min Skyld maa du saamænd gerne gaa med røde Bukser!

*

Landsdommer *H. H. E. Holm* (S. '02) fyldte 60 Aar den 25. Juli.

*

Dr. phil. *K. V. Estrup* (S. '03) fyldte 60 Aar den 28. Juli.

*

Undervisningsministeriet har konstitueret videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. *A. F. Bruun* (S. '20) som Amanuensis ved Københavns Universitet fra 1. Juli.

*

Paa Schönbergske Forlag er udkommet »*Violer i Asfalt*« af *Stephan Vogelius* (udm. 3. G. '16).

*

Ejvind Fausö (S. '39) har med Førstekarakter bestaaet Lærereksamen paa Ranum Statsseminarium.

*

Undervisningsministeriet har under 27. Juli ansat cand. mag. *Jon Galster* som Timelærer ved Sorø Akademis Skole fra 1. August.

*

Baneingeniør *S. A. Fischer*, (S. '02), Viborg, fyldte 60 Aar den 28. Juli.

*

Underdirektør *Knud Frederik Jensen* (S. '19) kunde den 1. August fejre 25 Aars Jubilæum i Aktieselskabet for kemisk Industri.

*

I Dansk Tidsskrift for Følkestyre, Udenrigspolitik og Forsvar »*Vort Værn*« 10. Aargang Nr. 9, der udkom 29. Juli, findes aftrykt den Tale, som Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* holdt ved Rusmodtagelsen i Soransk Samfund den 9. Marts i Aar.

*

Fhv. Gesandt i Buenos Aires *Fin Lund* (R. '00) fyldte 60 Aar den 6. August.

*

Proprietær *Morten Thorkilsen* (udm. 3. R. '93) har bortforpagtet »*Søgaard*« ved Gjørlev til sin Søn *Preben Thorkilsen* (udm. 2. M. '20), Højstrup pr. Herslev. Proprietær *Mor-*

en samlet Konfirmationshjælp paa 8.000 Kroner til ialt 80 soranske Konfirmander.

Af andre Understøttelser til trængende Soranere og deres Familie er ydet ialt 720 Kroner.

„SLAGSBRODER“ BERG

En venlig Holder af Soraner Bladet tilsender mig Nr. 7 ao 44.

»hgo«s Ønske om nærmere Forklaring skal jeg gerne efterkomme, da Hændelsen viser baade Pointet i Skolens Opdragelses-System: De ældre og yngre Elevers rette Forhold til hinanden, — og samtidig Rektors common sense.

Jeg boede paa Landkammer med *Fr. Kalkau*, *Simonsborg*, og de nu hjemkaldte *Levy* og *Valde Frandsen*. Vi havde det hyggeligt sammen; ingen stødte de andre ved utidig overdreven Flid eller ved Hovenhed.

En Morgenstund viser *Bøvs* sig paa »vort« Kammer, drøjer sig over »vor« Kammerfuks *Frandsen*, — endda med »Arm-lær«.

Da ældste, *Kalkau*, var fraværende, ta'r jeg Affære og genner *Bøvs* ud — med Invitation »paa Klø« i Frugthavens Ensomhed mellem 12 og 1.

Vi mødtes, smider Trøjen og Panserkasketten — jeg ogsaa mine Lorgnetter, og med opsmøgede Ærmer gik det straks løs. En god Paradestilling — Arme og Næver strakte og tæt sammen, optog *Bøvs'* hidsige Anfald; saa kom min Lejlighed: En venstre plantet haardt i *Bøvs* Klyverbom. Hyl og Blod — og en overlegen Anvisning paa kølende Tvæt i Søn.

Jeg ventede alt muligt af vor strenge Hr. Rektor; men paa min Forklaring sagde han blot, paa sin kuriøse Vis ordret: Dit Aa-aa-le-H-o-ovede, Du kunde ha slaæet *Bøvs* helt ihjel! Derved blev det; Rektor havde anerkendt Skolens Tradition og høstede fortjent Agtelse. Og de smaa jublede: *Bøvs* har faaet Kløl!

Kun *Krisse* var ikke tilfreds: Saadant afgøres paa Klinger i Ridehuset!

Frater: *G. Berg.*

quondam: *B. & W.-Ingeniør, Skelskør.*

SORØ AKADEMIS SKOLE

Tirsdag den 15. August var den første Dag i det nye Skoleaar, og efter at man som sædvanlig ved Skoleaarets første Morgensang havde sunget »Morgenhanen atter gol«, udtalte Rektor *Bohn* ifølge »Sorø Amtstidende«:

— Saa begynder vi igen paa et nyt Skoleaar. Jeg byder Velkommen til alle Eleverne baade de gamle, som er fortrolige med Forholdene her, og til alle de mange nye baade i Mellemskolen og Gymnasiet. Jeg haaber, at I snart vil finde Jer ul Rette med Forholdene. Ligeledes haaber jeg, I alle sammen straks fra den første Dag hænger i, tager godt fat paa Arbejdet og opfører Jer ordentlig, saa at I som saa mange Slægtled før vil befinde Jer godt paa vor Skole. Vi maa ogsaa huske paa den Side, der hedder Sport, med alle dens forskellige Grene, som snarest maa begynde. Jeg kan oplyse, at allerede paa Søndag om 8 Dage er der den første Fodboldkamp, nemlig med gamle Soranere.

Rektor oplyste videre: Skolen er nu saa stor som ingen Sinde før, nemlig 380 Elever. Det kniber meget med Pladsen. Rammerne er sprængt.

Efter at Eleverne havde vendt Front mod Maleriet af Skolens Grundlægger, *Frederik II*, sang man »Kong Fredrik, glæd dig i din Grav«, og Rektor sluttede Morgensangen med at udtale, at for at Overgangen fra Ferie til Arbejde ikke skal blive for brat, falder den sidste Time bort i Dag, saa Undervisningen slutter Kl. 13.

VEDTÆGTER FOR SORANSK SAMFUND

(Som vedtaget paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts 1944, og den ordentlige Generalforsamling 15. April 1944.)

§ 1.

Medlem:

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som Elev har været eller som Lærer eller Embedsmand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets Skole.

Undtagelsesvis kan Bestyrelsen optage Personer, der ikke opfylder disse Betingelser, naar særlige Forhold knytter dem til de soranske Stiftelser.

Bestyrelsen kan nægte en Person Optagelse eller udelukke et Medlem fra Medlemsskab. Spørgsmaalet skal dog forelægges næste Generalforsamling til Godkendelse.

Bestyrelsen kan dog uden Generalforsamlingens Samtykke udelukke Medlemmer, der er i Kontingentrestance for mere end 2 Aar.

Bestyrelsen kan foreslaa, og Generalforsamlingen kan vedtage Udnævnelse af Æresmedlemmer.

§ 2.

Formaal:

Samfundets Formaal er at bevare og udvikle Sammenholdet mellem dets Medlemmer og at vække og vedligeholde Interessen ogsaa hos Almenheden for de soranske Stiftelser. Dette søges opnaaet ved:

- at afholde Sammenkomster, hvortil Bestyrelsen kan give Ikke-Medlemmer Adgang.
- at yde trængende Kammerater Støtte bl. a. gennem rentefri Laan eller Gaver af de dertil bestemte Fonds og
- at fremme Udgivelsen af trykte Meddelelser vedrørende de soranske Stiftelser og Sorø.

§ 3.

Medlemskontingent:

Medlemskontingentet er 10 Kr. aarlig. I de første 8 Aar efter Afgangsaaret er Kontingentet dog kun 4 Kr. aarlig. Generalforsamlingen kan ændre Medlemskontingentets Størrelse.

Selv om en Soraner-Dimitterende ikke ønsker at indtræde i Samfundet som Medlem, er han dog berettiget til saavel i sit Dimissionsaar som det paafølgende Kalenderaar at deltage i Samfundets festlige Sammenkomster og Udflugter samt faa Soranerbladet tilsendt.

Hvad der af et Medlem betales udover det ordinære Kontingent tilfalder med Halvdelen Soransk Samfunds Understøttelsesfond; dog erholder denne Fond som mindste Tilskud 500 Kr. aarlig af Samfundet.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte Medlemmer for at yde Kontingent i et bestemt Tidsrum eller for bestandig samt til at eftergive skyldige Medlemskontingenter.

§ 4.

Livsvarige Medlemmer:

Ved Indbetaling paa én Gang af et Beløb af mindst 250 Kr. opnaas livsvarig Kontingentfrihed. Halvdelen af saaledes indbetalte Beløb tilfalder Soransk Samfunds Understøttelsesfond.

§ 5.

Generalforsamlinger:

Ordentlig Generalforsamling afholdes inden Udgangen af hvert Aars April Maaned. Indkaldelse sker med mindst 14 Dages Varsel ved Bekendtgørelse i Berlingske Tidende. Med-

FÆRINGER PAA SORØ AKADEMIS SKOLE

I Pressens Radioavis' færøske Nyheder Mandag den 14. August Kl. 12,30 var denne Meddelelse:

Paa Sorø Akademi har ialt 7 Færinger taget Studentereksamen siden Besættelsen og Afbrydelsen af Forbindelsen med Færøerne.

Sorø Akademi begynder nu for første Gang et Skoleaar uden Færinger i nogen af Klasserne.

De 7 Færinger, som er dimitteret fra Skolen under Besættelsen er:

Joen Johansen, Søn af afdøde Handelsmedhjælper Johansen, Thorshavn. Han tog Eksamen i 1940.

Arni Olsen, Søn af Lærer Olsen, Kunø, og

Hans Birger Mitens, Søn af Landsretssagfører Mitens, Thorshavn, der begge blev færdige i 1941.

Poul Eide, Søn af Lærerinde Eide, Funding, som tog Eksamen i 1942.

Manbjørn Mortensen, Søn af afdøde Skibsfører Mortensen, Trangisvaag, og

Jakob Haraldsen, Søn af Tømrermester Haraldsen, Vestmannhavn, der begge dimitteredes i 1943.

Og som den syvende og sidste

Sigurd Bjarnadal, Søn af Lærer Bjarnadal, Glibre paa Østerø.

De 7 færøske Studenter har fortsat deres Studier, og for den sidste Vedkommende, Sigurd Bjarnadal, som har taget Eksamen i den klassiske Retning, kan blandt andet tilføjes, at han vil være cand. mag.

De fleste af Færingerne har boet i mange Aar paa Sorø Akademi, Bjarnadal saaledes i 8 Aar, saa det er naturligvis en stor Forandring for dem, naar de forlader Skolen og paabegynder deres Studier.

Der er endnu en Elev med et færøsk Navn paa Sorø Akademi. Det er Jørgen Djurhuus, som nu skal op i 3. G.; men han er dog ikke kommet fra Færøerne, han er Søn af Civilingeniør Anton Djurhuus i Søborg, der stammer fra Kollefjord.

Sorø Akademis Rektor *P. H. Bohn* har overfor Pressens Radioavis fremsat en Udtalelse om Færingerne paa Akademiet:

— Selv har jeg jo ikke, siger Rektor Bohn, kendt de sidste Færinger, der var her paa Skolen, eller i hvert Fald kun en enkelt af dem, da jeg først blev Rektor for et halvt Aars Tid siden, men jeg har tidligere været knyttet til Sorø Akademi i 19 Aar, og fra den Tid kender jeg godt det færøske Islæt paa Akademiet. Vi havde altid en 5—6 Færinger i Gymnasiet, og det var et Islæt, vi var glade for. Her paa Sorø Akademi sætter vi en Ære i at samle Danske ude omkring fra, og at Eleverne bliver rystet godt sammen fra alle Hjørner, saa de lærer hinanden at kende med alle deres Ejenommeligheder.

De færøske Elever var godmodige Drengene — nogle af dem havde et temmelig stærkt Temperament og kunde bruse op; men naar det var overstaet, var de godmodige igen. Flere af dem var særdeles dygtige, og vi havde navnlig Udbytte af dem i Sprogundervisningen, hvor vi nød godt af deres Færøsk, som gjorde det muligt at foretage Sammenligninger. Enkelte var sprogligt højt begavede. Jeg husker særlig Provst Dahls Søn*), som ved Oprykningen fra 2. til 3. G. skrev en Dansk Stil, hvori han skildrede Foraaret paa Færøerne paa en saadan Maade, at man ikke kunde give ham

under rent ug. Efter at han var blevet Student, udgav han da ogsaa flere færøske Digte.

Vi savner Færingerne her paa Sorø Akademi og glæder os til at faa dem igen, saa snart Forbindelsen er genoprettet.

Rektor Bohn var i de Aar, han har været borte fra Sorø, Rektor paa Rungsted Statsskole, og ogsaa der havde han et Par færøske Elever. De blev Studenter i 1942, og siden har Rungsted heller ikke haft færøske Elever.

De to Færinger var begge fra Vaag. Den ene, *Carl Nolsøe*, studerer nu Historie. Den anden *Eivind Vilhelm*, studerer Teologi.

DØDSFALD

Forhenværende Godsejer, Løjtnant *Thomas Staggemeier* døde den 2. August i Aarhus og bisattes efter eget Ønske i Stilhed fra Kasted Kirke.

Ernst Thomas Staggemeier fødtes den 2. Februar 1864 paa Kjørbygaard i Kasted Sogn i Aarhus Amt som Søn af Ejeren af Kjørbygaard, Oberst Otto Conrad Frederik Staggemeier og Hustru Thalia, Datter af den tidligere Ejer af Gaarden, Godsejer Th. Secher Hansen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1876 og gik i 1881 ud af 4. Realklasse uden at have taget afsluttende Eksamen. Derefter lærte han Landvæsen, aftjente sin Værnepligt, gjorde i nogle Aar Tjeneste som Løjtnant og vendte saa tilbage til Fædrenegaarden, som han forpagtede og senere blev Ejer af. I 1917 solgte han Kjørbygaard og flyttede til Aabyhøj ved Aarhus. Thomas Staggemeier var en god Ætling af en fin og gammel, kultiveret Officersfamilie. Efter Ønske blev han, som nævnt, begravet i Stilhed paa Kasted Kirkegaard, der ligger i Nærheden af hans gamle Slægtsgaard. Kisten førtes, ogsaa efter hans Ønske, derud paa en Arbejdsvogn, forspændt et Spand Heste fra Kjørbygaard.

Ernst Staggemeier, der var Enkemand, efterlader sig Sønnen Otto Staggemeier.

FØNIX-KÆDEN

Den 13. August havde *Fønix-Kæden* bestaaet i 15 Aar, idet den blev stiftet paa den afdøde Soraner, Kammerherre, Oberst *Gjernal's* 70-Aars Fødselsdag den 13. August 1929.

Paa Dagen indløb der Lykønskningstelegrammer fra *Sorø Akademis Skole* ved Rektor *Bohn* og *Soransk Samfund* ved Formanden, Skovdirektør *Poul Lorenzen*.

Endvidere sendte Forfatteren *Louis E. Grandjean*, som er en af Kædens Stiftere, følgende telegrafiske versificerede Hilsen til Formanden, Direktør *A. Ch. Louw*:

»Modtag fra Kædens missing link
et Haandtryk og Lykønskningvink.
De 15 Aar har sat sit Spor
i Drenges Hjærter og i Soer.
Thi Fønix Reden er et Baal,
og Brødre brænder mod et Maal.«

Som bekendt har Fønix-Kæden — i Samarbejde med den paa Kædens Foranledning stiftede »Fønix-Fond« — fortrinsvis taget sig af Understøttelser til ubemidlede Soraner-Konfirmander, som konfirmeres i Sorø gamle Kirke, for Anskaffelse af en Soraner-Uniform ved denne højtidelige Lejlighed.

Igennem de forløbne Aar er der dels fra Kæden og Fondens dels ved Støtte gennem disse fra gamle Soranere ydet

*) *Sverri Dahl*, f. 31. Marts 1910, Sorøstudent 1928.

af Generalforsamlingen, og det var derfor nødvendigt, at man designerede en Formand, saaledes at man kunde tage Stilling til de Emner, der blev foreslaaet. Jeg sagde Ja. Jeg ansaa det for en Ære og en Glæde. Nogen Tid efter, jeg ved ikke, hvorlænge det var, fik jeg at vide, at man havde henvendt sig til Skovdirektør *Lorenzen*, og at Bestyrelsen havde anmodet ham om at opstille sig. Det blev forespurgt mig, om jeg ikke fandt, at naar Bestyrelsen havde anmodet en saa udmærket Kammerat, at jeg da burde trække mig tilbage, — men det fandt jeg ingen Anledning til. Jeg havde sagt Ja til Kammerater, jeg sætter Pris paa, og den Omstændighed, at der kom et andet Emne, mente jeg ikke, var Grund nok for mig til at trække mig tilbage. Det maatte Kammeraterne afgøre, og derfor kom det, som man kalder Valgkampagne, som jeg ikke kan indse, ikke skulde være blevet ført i en pæn og urban Form.

Forholdet udviklede sig imidlertid saaledes, at Generalforsamlingen vedtog ikke at lade Formanden blive valgt af Generalforsamlingen, og dermed faldt hele Spørgsmaalet om Formandsvalget væk, og mit Kandidatur som Formand er dermed officielt bortfaldet.

Paa sidste Generalforsamling var der altsaa forskellige Kammerater, der ogsaa foreslog mig opstillet som Medlem, og da jeg fik et tilstrækkeligt Antal Stemmer, blev jeg pludselig fra menig Medlem ophøjet til Bestyrelsesmedlem. Det er ikke afgørende at blive Formand, det er afgørende at sidde i Bestyrelsen og eventuelt kunne være til Gavn, saa ringe som den nu kan blive det for mit Vedkommende.

Men saa skete den Episode med Landsretssagfører *Bruun*, — det var uheldigt. Efter min Mening skulde man ikke have truffet den Afgørelse, — men sket er sket, og baade *Lorenzen* og *Louw* kom ind i Stedet for *Bruun*.

Ved den Situation, som var skabt der, og ud fra mine egne Betragtninger, saa var det givet, at hvis *Bruun* var blevet siddende, og enten *Lorenzen* eller *Louw* var blevet indvalgt, havde der derigennem været skabt et Flertal mod mig som Formand. Saa sker den nye Situation, hvorefter der muligvis skulde holdes Omvalg, og det kunde naturligvis bevirke, at der i Stedet for de 2 Mandater, der var blevet besat af *Lorenzen* og *Louw*, kunde komme uogle helt andre Mennesker, hvilket igen kunde bevirke et Stemmetal indenfor Bestyrelsen, som vilde vippe ud til Fordel for mig. Hvis det skulde ske, at vi skulde have en Generalforsamling igen med følgende Vrøvl og Agitation, saa vilde det skabe megen stor Uro, og derfor og derfor alene gik jeg med til det Forslag, som blev stillet indenfor Bestyrelsen om, at de Folk, som Dirigenten paa den tidligere Generalforsamling havde erklæret for valgte, stillede sig paa Listen.

Jeg vil for mit Vedkommende gerne sige, at jeg vil meget gerne arbejde sammen med de øvrige Medlemmer i Bestyrelsen, og jeg haaber sikkert paa et loyalt Samarbejde fra alle Sider.

Dirigenten: Hvis det var 2 Ord, vil jeg bede den næste ikke sige mere end 3 Ord.

Dr. Skovgaard: Til det Højesteretssagfører *Ballhausen* sagde, synes jeg, jeg maa reagere lidt. Episoden med *Bruun* var uheldig, men jeg finder, at man skylder *Bruun* meget, Situationen laa vanskeligt, man risikerede, at Direktør *Louw* skulde glide ud af Bestyrelsen, hvis *Bruun* ikke gjorde det, han gjorde. Jeg forstaar, at *Bruun* handlede, som han gjorde, for det vilde være Synd og Skam, om *Louw*, der har siddet i Bestyrelsen i mere end 10 Aar og gjort et ualmindeligt stort Arbejde, skulde glide ud af Bestyrelsen. Jeg lægger ikke Skjul paa, at jeg ikke vilde have ham til Formand, men det vilde være Synd, om han skulde glide ud af Bestyrelsen. *Bruun* handlede kun i Kammeratskabets Navn, og han saa

bort fra Formerne og uden at overveje Handlingen alvorligt, og jeg vilde i samme Situation have gjort nøjagtig det samme, men som jeg sagde til *Bruun*, havde det ikke været i denne kammeratlige Forsamling, vilde jeg have bekæmpet det, han gjorde.

Højesteretssagfører *Ballhausen*: Der var ingen Kritik af *Bruun* i det jeg sagde.

Dirigenten: Jeg ved saamænd ikke rigtig, hvad det er, vi har debatteret hidtil. Her foreligger en Kandidatliste over Personer, som har stillet sig til Raadighed, og om de hidtil har været i Bestyrelsen er underordnet i denne Forbindelse. Der er kun indkommet denne Liste indeholdende 9 Navne, thi de 2, der er udpeget af Provinsen, er der jo Enighed om fra alle Sider. Hvis der ikke kommer andre Forslag, maa jeg sætte den under Afstemning.

Da dette ikke synes at være Tilfældet, vil jeg spørge, hvem der stemmer imod den opstillede Liste.

2 Stemmer var imod.

Hvor mange Stemmer for?

Her var omtrent de Mødtes Stemmer for.

Derefter er den opstillede Liste vedtaget.

Jeg kunde lide at sige til Slut, at jeg egentlig ikke har været uenig med Baron *v. Eggers* i de Afgørelser, han traf sidst, men naturligvis hvis de Herrer har sat dem ind i disse Afstemningsregler, vil de vide, at man kan aldrig sige, at der ikke er Mulighed for disse Fejltagelser. Bestyrelsen har villet afskære, at der var Mulighed for, at der var begaaet Fejl, og jeg synes, at det er gjort med en lykkelig Haand, og jeg haaber, at det maa være til Foreningens Gavn og Fremme.

Der foreligger, saavidt jeg ved, ikke flere Emner, og Generalforsamlingen er derfor hævet.

Direktør *Louw*: Jeg vil gerne have Lov til at takke vor Dirigent, vor gamle Kammerat Højesteretsdommer *P. C. Poulsen*, fordi han har vist os den Ære og Glæde at komme herved og dirigere denne Generalforsamling — og gjort det paa en udmærket Maade. Herpaa fulgte Hurraraab.

AARSSKRIFTET

I dette Blads Julinumner gjordes »Aarsskrift fra Sorø Akademis Skole 1944« under Mærket 377 til Genstand for en fuldt ud berettiget rosende Omtale; men trods de mange Fremskridt og Nyting, som lover godt for Rektor Bohns kommende Aarsskrifter, maa og skal dog et Par Indvendinger gøres.

For det første savnes under »III. Eleverne« den Oversigt, som tidligere (i ca. 80 Aar) har bragt Oplysninger om Elever, der er udmeldt af eller indkommet i Skolen midt i Skoleaaret; formentlig er det en Forglemmelse, naar denne Oversigt savnes i Aar; det er i det mindste ganske urimeligt, da den naturligt hører hjemme i Skolens officielle Aarsskrift. — Det kan kun haabes, at vi faar denne Oversigt tilbage i de kommende Aarsskrifter.

Dernæst forekommer det én højst aparte, at Rektor Bohn har genindført den forældede Stavemaade *Kjøbenhavn*, naar Formen *København* har været den almindeligt hævdundne igennem 2—3 Generationer. Her er der virkelig sket et mærkeligt Tilbageskridt, som er uforstaaeligt for den, der skriver dette, i Særdeleshed da det er en lille Menneskealder siden, at denne Stavemaade blev forladt i Aarsskrifterne. Maaske findes der en sproglig Forklaring paa, hvorfor Formen *Kjøbenhavn* er blevet foretrukket. Hvis ikke, kan man maaske vente indført Stavemaaden *Sorøe Academie* eller Stedbetegnelser som *Alkestrup over Tølløse ved Holbek!*

- 1848; Prmlt. 1854 v. 11. Rgmt. R* 1862. Adjudant v. 2. Brigade, faldt 3. 2. 1864 v. Bustrup under Kampen om Kongshøj; begr. p. Flensborg Kirkegd.
4. *Barner, Carl Ludvig*, S. af Proprietær Chr. Barner til Kalundborg Ladegaard og Metaline Charlotte Florentine Ludovine, f. Bruns. F. p. Kalundb. Ladegd. 3. 12. 1839, indk. i Skolen 1849, udgik m. Præliminæreks. 1857; R. 20, Mtr. No. 536. 1861 Reserveløjtn. v. 3. Rgmt.; deltog i Fægtningen v. Mysunde 2. 2. 1864, saaret under Forpostfægt. v. Ragebøl 16. 3. s. A. + 24. s. M. paa Augustenborg Lazaret; begr. p. Garnisons Kirkegd. i Kbhvn. 1. 4. s. A.
5. *Schlegel, Johan Georg Frederik*, S. af Skovfoged ved Jægersborg Dyrehave, senere Skovrider v. Sorø Akademis 1. Skovdistrikt U. A. A. Schlegel og Andrea, f. Weisler. F. i Klampenborg 12. 11. 1843; indk. i Sorø Skole 21. 2. 1853, Præliminæreks. 1859; R. No. 31, Mtr. No. 642. Ansat v. Toldvæsnet; 1863 Løjtn. i Reserven v. 3. Rgmt., 1. Komp. Deltog i Kampen v. Mysunde, i Forsv. af Dybbøl og blev saaret 29. 6. under Kampen i Kjær By efter Tyskernes Overgang til Als; + 2. 7. paa et tysk Lazareth i Sundeved, begr. p. V. Soltrup Kirkegd.
6. *Bruun, Laurids Muus*, S. af Postmester og Agent H. Chr. H. Bruun og Emilie Nicoline Christiane, f. Schjerning. F. paa Aarøsund, Haderslev H., Sønderjylland 11. 12. 1836; i Skolens III. Kl. 1. 9. 1850—1. 7. 1851; ingen Eks.; Mtr. No. 552. Faldt 3. 2. 1864 v. Over Selk under Kampen om Kongshøj som Menig No. 475 v. 1. Rgmt., 3. Komp. Rimeligvis begravet af Fjenden paa Slagmarken.²⁾
7. *Toxverdt, Andreas Frederik Walter*, S. af Overauditor, senere By- og Raadstueskriver i Aalborg m. v. Etatsraad N. P. D. Toxverdt og Mimi, f. v. Harbou. F. i Rendsborg 23. 8. 1841; indk. i Skolens 6. Kl. 23. 8. 1857, Student 1861; S. 242, Mtr. No. 776. Cand. phil. 1862, 15. 10. 1863 Sekondløjtn. i Inf.s Krigsreserve. Faldt 18. 4. 1864 ved Dybbøl; begr. p. St. Hedinge Kirkegd. 14. 5. s. A.³⁾
8. *Hassenfeldt, Carl Martin Christian*, S. af Hørkræmmer T. N. W. Hassenfeldt og Martha Margrethe, f. Berg. F. i Kbhvn. 27. 12. 1838; indk. i Skolens 3. R. Kl. 23. 8. 1852, Præliminæreks. 1855; R. No. 3, Mtr. No. 619. Ved Handelen; laa ved Krigens Udbrud i Altona som Korporal, deltog i Kampene v. Dannevirke og Fredericia, hvor han blev syg; + 7. 4. 1864 i Lazarettet p. Sølv-gadens Kaserne i Kbh., begr. p. Assist. Kirkegd. Stod da ved 9. Inf. Rgmt.s 3. Komp. som Kommandersergeant.
9. *Barner, August Valdemar*, Broder til Nr. 4 ovenfor. F. p. Kalundborg Ladegaard 24. 9. 1841. Indk. i Skolen 23. 8. 1851, Præliminæreks. 1860; R. No. 39, Mtr. No. 593. Landmand. Officersasp. v. 2. Rgmt.s 4. Komp. Deltog i Forsvaret af Dybbøl, bl. a. i Kampen om Skanse VI 28. 3., og stod 18. 4. i Løbegraven mellem Skanserne III og IV, hvor han tilsidst ledede Kompagniet, til han faldt. Begr. p. Garnisons Kirkegd. i Kbhvn. 27. 4. 1864.
10. *S. Rasmussen?* Ingen af Navnet findes i Skolens Matrikel 1822—60; der findes i denne Periode overhovedet kun indskrevet tre af Navnet Rasmussen, der alle er døde efter 1880.
11. *Dirckinck Friherre af Holmfeld, Johannes Constant Immanuel*, S. af Amtmand, Dr. juris C. P. H. M. W. Dir-
- ckinck Friherre af Holmfeld, og Anna Cathrina Sussanna, f. Kinckel, adopt. Castonier. F. 31. 7. 1836 i Schwarzenbeck, Lauenburg; indk. i Skolen 1. 9. 1845, udg. af V. Kl. 1. 7. 1852 uden Eksamen; Mtr. No. 416. Student fra Roskilde 1855. 1862 Sekondløjtn. i Inf.s Krigsreserve og ansat v. 1. Batl. Saaret dødelig 6. 2. 1861 ved Sankelmark, + i Bilskov Kro og begr. 6. s. M. i Kromand H. P. Clausens Have v. Oversø.
12. *van Deurs, Carl Herman Emil*, S. af Proprietær H. E. van Deurs og Oline Sophie, f. Agier. F. 15. 5. 1840 paa Bødstrup, Drøsselbjerg Sogn. Indk. 25. 11. 1851 i Skolens I. Kl., forlod Skolen 31. 3. 1858 (V. Kl.) uden Eksamen; Mtr. No. 600. Faldt 28. 3. 1864 paa Dybbøl som Underkorporal i 2. Inf. Rgmt.s 2. Komp. og begravet paa Drøsselbjerg Kirkegd.

En og anden, der har læst det ovenstaaende, vil maaske nu med den, som har skrevet det, føle en vis Undren over, at de faldne Kammeraters Navne staar paa Bagsiden af Stenen — bortvendt fra den, der gaar forbi og til hvis Ihukommelse af Soldaterne, der gik i Strid og døde for deres Land, Monumentet netop opfordrer. Maaske kan det ikke være anderledes, men mig forekommer det, at der er noget selvmodsigende heri. Ogsaa Versene paa Forsiden taler til os, saaledes som de nu engang er formet; men naar alt kommer til alt, kunde Versene nok undværes men afgjort ikke de faldnes Navne; de er og bliver det vigtigste ved Minde — og for at finde dem, skal man gaa bag om Stenen. Hvad om man vendte den? Tanken hensættes til nærmere Overvejelse.

Charlottenlund, 7. August 1944.

H. G. Otrik.

DEN OVERORDENTLIGE GENERAL-FORSAMLING

(Sluttet)

Dirigenten: Jeg har ment, at Generalforsamlingen maa anses for lovlig indvarslet. I »Berlingske Tidende« er der ingen Tvivl, og det er endvidere saaledes, som jeg har sagt, at Meddelelsen skal være udsendt med det samme Varsel, saaledes maa Paragrafen forstaaes, § 7 om overordentlige og § 5 om ordentlige Generalforsamlinger.

Jeg antager og maa mene, at ligesom det ikke har noget at sige, hvornaar »Berlingske Tidende« naar frem, kan det heller ikke være afgørende om Meddelelsen er kommet en Dag eller to for sent frem. Denne Generalforsamling maa anses for lovlig.

Egenfeld-Nielsen: Saa er jeg for mit Vedkommende tilfreds.

Dirigenten: Jeg har ikke noget imod at overlade dette Spørgsmaal til Generalforsamlingens Afgørelse, men jeg har forstaaet, at der er ikke nogen Stemning i denne Retning. Jeg har udtalt, at jeg synes ikke, at man bør gaa saa nær paa, som det er sket i dette Tilfælde. Der er altsaa maaske alligevel nogen, der føler sig forurettet.

Højesteretssagfører *Ballhausen:* Det bliver kun 2 Ord. Jeg vil ogsaa gerne for mit Vedkommende gøre Rede for det, der er passeret før de forskellige Generalforsamlinger. Hvor lang Tid det er siden, husker jeg ikke, men da henvendte en Kreds af Medlemmer sig til mig og spurgte mig, om jeg vilde være villig til at lade mig opstille som Formand for Soransk Samfund. Der var paa det Tidspunkt Tale om, at der skulde vedtages nye Vedtægter, hvorefter Formanden skulde vælges

²⁾ Se om ham og hans Slægt. H. R. Hiort-Lorenzen: De Fredericia-Bruun-ers Slægtbog, 1880, S. 22, og Danske patriciske Slægter I, 1891, S. 39—63.

³⁾ Mindedigt af Vilh. Møller (S. '65) i »Berl. Tid.« for 28. 4. 1864, optrykt i »Krigen 1864 i Samtidens Digting« ved H. L. Møller, 1913, S. 109.

Oberstløjtnanten en Erklæring om hans Udtalelse. »Hvad svarede De?« spurgte jeg nogle Aar senere Albert Arendrup, der nu var bleven Generalmajor. »Jeg indsendte en Afskrift af Talen«, svarede han, »uden nogensomhelst Kommentar — og jeg hørte intet mere til Sagen«. Men dermed har den dog sikkert ikke været glemt, og da Generalen i 1911 havde brugt Ordene »forbryderisk dunt« om en af Forsvarsminister Klaus Bernstsens med Sagkundskaben uforenelige militære Dispositioner, hvad der kostede Arendrup hans Stilling, har man maaske nok i Krigsministeriet haft den gamle Sag fra 1901 fremme!

I den Takketale, hvormed Rektor *Barth. Hoff* i 1901 kvitterede for Gaven til Skolen, udtalte han, at dens Sønner altid vilde vide at holde den højt i Ære — det har sikkert den enkelte Soraner, ung og gammel, ogsaa gjort, men om nogen fælles Højtid ved Mindestenen efter 1901 har jeg ialtfald ikke hørt Tale, før for et Par Aar siden, da en lille Kreds af Soranere, der som Repræsentanter for »Phønix-Fonden« var taget ned til Konfirmationen paa Palmesøndag i Sorø Kirke, samledes om Stenen, som Direktør *A. Chr. Louw* prydede med en Krans med Baand i de soranske Farver og udtalte snukke Mindeord om dem, til hvis Minde Stenen var sat; denne Hædersbevisning blev gentaget i Aar, og det var ingen Skade til, om den blev traditionel; ønskeligt var det blot, om Gartneren i Haven kunde overkomme at lade de visne Kranse fjerne, naar Tid var; endnu paa Grundlovsdagen iaar laa den paa Aarets Palmesøndag friske og smukke Krans foran Stenen og saa fæl ud.

Den, der skriver dette, var indbudt til at tage med ned til Sorø baade ifjor og iaar, men ønskede det af flere Grunde ikke — og det faldt mig da ind at se lidt nærmere paa de Navne paa faldne Kammerater, som er indhugget paa Stenens Nordside, af ingen ringere end Soraneren, Billedhuggeren *Ludvig Brandstrup*, R. '78, og som kan læses i »Soransk Tidsskrift«, l. c., S. 16. Vi har jo ganske rigtigt, som Alb. Arendrup i 1901 sagde, en Pligt til at indprente os disse Navne — og helst ikke blot det: ogsaa at vide lidt nærmere om vore Kammerater, om naar de gik i Sorø Skole, og naar de satte Livet til for Danmarks Skyld, hvor og hvorledes; netop i disse onde Tider kunde der være særlig Grund dertil, og de unge nede i Skolen vil vel med større Interesse se paa Mindestenen, naar de faar at vide, om hvem den egentlig mæler. Her følger da kortelig, hvad der kan oplyses om de tolv Soranere, der nævnes paa Stenen.

Som det vil ses af et i denne Anledning af *Manfred Hammerich* taget Fotografi, der gengives foran, staar der følgende tolv Navne:

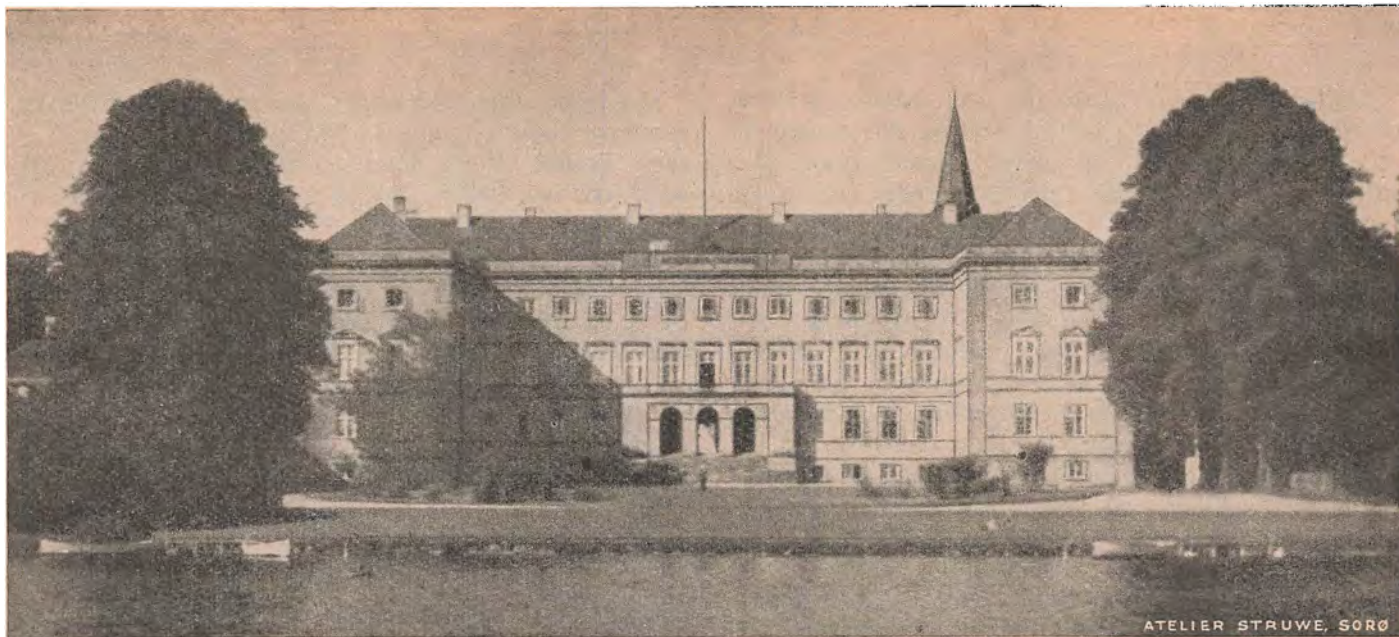
N. VOIGT — H. SCHAU
I. F. LUND — C. L. BARNER
C. F. SCHLEGEL — L. M. BRUUN
A. F. W. TOXVERDT
C. M. C. HOLMFELDT
A. V. BARNER — S. RASMUSSEN
I. C. BARON DIRCKINCK HOLMFELD
C. H. E. v. DEURS

Det viste sig straks ved et første løseligt Eftersyn, at meget nøjagtigt er disse Navne ikke indhugget. Den først nævnte, *Voigt*, har her til Forbogstav kun N., men han hed *Johan Nicolai*; *Schlegel's* Fornavne er rettelig *Johan Georg Frederik*, og *Dirckinck Holmfeld* burde have Forbogstaverne J. C. I. — *Johannes Constant Immanuel*; her er ogsaa Efternavnet unøjagtigt, thi hans Slægt er ikke Baroner men blev i 1828 adlet med Navnet: *Dirckinck Friherre af Holmfeld*, hvilket er noget helt andet. Værst er det dog med Navnet *S. Rasmussen*, thi en Soraner med dette Navn, der tilmed skal have sat Livet til i en af de slesvigske Krige — og efter Placeringen maa det have været i 1864, da kun de to førstnævnte er faldet i Treaarskrigen — synes slet ikke at have eksisteret. Desværre er de to Kammerater, begge med udprægede personhistoriske Interesser, der i 1900—1901 kan tænkes at have haft med Stenen og dens Navne at gøre, den senere Kaptajn *V. L. C. Palslev* (R. '79) og Overretssagfører *Paul Hennings* (S. '93), hvoraf den sidste i 1901 efterfulgte den første som Sekretær for Soransk Samfunds Bestyrelse, nu længst døde; skulde nogen nu kunne give yderligere Oplysning om den ukendte *S. Rasmussen*, end den kun rent negative, der findes nedenfor, vilde det være rart; det bedes da meddelt her i Bladet. Det har ikke i 1901 været noget let Job at skulle med Sikkerhed udfinde blandt de mange Soranere — til 1850 ca. 700 — hvem der har deltaget og er faldne i de slesvigske Krige, men en fornyet Gennemgang af Skolens Matrikel og Hærens Tabslister har ikke givet noget andet Resultat.

Om de enkelte Personer kan følgende oplyses, idet Pladshensyn udelukker udførligere Biografier.¹⁾

1. *Voigt, Johan Nicolai*, S. af Landinspektør i Sorø *N. U. Chr. Voigt* og *Cecilie Christine*, f. Heide. F. i Sorø 13. 3. 1828; indk. i Skolens II. Kl. 1. 9. 1839, udgik af V. Kl. uden Eks. 27. 9. 1845; Mtr. No. 294. Gik i 1848 frivilligt med i Krigen, overkomplet Nr. 8 v. 10. lette Inf. Btl.s 2. Komp., blev saaret i Træningen ved Nybøl 28. 5. 1848, † 24. 6. s. A. paa Lazarettet i Faaborg; begr. paa Kirkegaarden dér.
2. *Schau, Harald*, S. af Kapt., senere Oberstløjtn. af Rytteriet *H. Schau* og *Dorothea Cathrine*, f. Bojesen. F. i Odense 29. 3. 1829; indk. i Skolens III. Kl. 1. 9. 1842, Student 1848; S. No. 138, Mtr. No. 348. 1849 Sec.løjtn. i Inf.s Krigsreserve, 1850 forsat til Linien; † 13. 1. 1851 i Slesvig af Tyfus, begr. p. St. Michaelis Kirkegd. dér.
3. *Lund, Johan Frederik*, S. af Sognepræst til Munkebjergby *J. Chr. Lund* og *Erasmine Henriette*, f. Struckmann. F. i Munkebjergby 19. 5. 1824; indk. i Skolens II. Kl. 1. 9. 1838, Student 1844; S. No. 113, Mtr. No. 271. Cand. phil. i Sorø 1846; Sekondløjtn. i Inf.s Krigsreserve 1. 9.

¹⁾ Der kan bl. a. henvises til: *A. D. Cohen*: Krigen i Aarene 1848, 1849 og 1850 og de faldnes Minde, 1853 (med nøjagtige Opl. om alle faldne Soldater); *Vilh. Cohen*: Krigen 1864 og de faldnes Minde, 1865, og Mindeskrift over de i 1864 faldne Officerer, ved Kapt. *Axel F. Hansen*, 1909. Om Realisterne og Studenterne findes Biografier i *Soransk Tidsskrift*, hhv. Bind III og IV; der er her tilføjet et R eller S med det Nummer, den paagældende har i *Palslevs* og *Hennings' Fortællelser*; Mtr. No. er hans Nummer i Skolens Matrikel.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 8

AUGUST 1944

MINDESTENEN FOR DE FALDNE SORANERE I AKADEMIHAVEN I SORØ

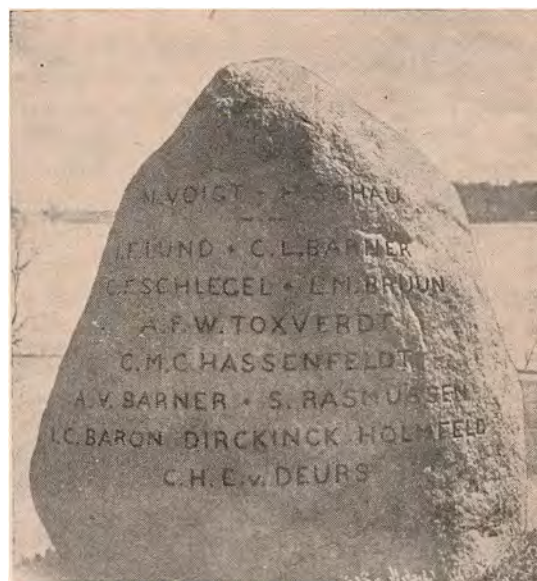
Syd for »Molbechshus« rejste Soransk Samfund i 1901 en Bautasten for de Soranere, som satte Livet til i de slesvigske Krige 1848—50 og 1864; den indviedes den 15. September med en kraftfuld Tale af Formanden, daværende Oberstløjtnant *Albert Arendrup*; Højtiden er refereret i »Soransk Tidsskrift«, 4. Bind, 1. Hæfte, S. 14 f. og i 6. Bind, S. 33 f.; i 4. Bind findes et Billede af Stenens Sydside med *Otto Borchsenius'* Vers:

*DU DER PAA VEJEN
FRA YNGLING TIL MAND
HER SKAL MINDES
DE FALDNE SOLDATER,
SORANERE VAR DE
OG KAMMERATER,
SOM GIK I DØDEN
FOR DERES LAND.*

En ærgerlig Ting med det *der* i den 1. Linie, som vel er løbet Digteren i Pennen for Stavrimets Skyld, men som let bliver læst: Du *dér* paa Vejen — o. s. v. Hvorfor mon ingen i 1901 kunde forudse dette og faa *der* rettet til *som*?

Til Mødet om Stenen for 43 Aar siden knytter sig Historien om Arendrups Tale. Ifølge Referatet i »Soransk Tidsskrift«, der jo sikkert er gengivet efter Formandens Manuskript, sagde han bl. a.:

»Se paa den Sten, læs, hvad der staar mejslet ind, indprent Jer Navnene. De er vel værd at mindes, de Helte, som gavede Livet hen for Danmark. De var ikke Repræsentanter for den Usselhedens og Pjaltethedens Aand, som nu

trindt om sættes i Højsædet og fører det store Ord. De spurgte ikke: »Hvad kan det nytte?«, men med den rette Fædrelandskærlighed, med Ridderlighed og frejdigt Mod fulgte de Kongens Bud.«

Den 24. Juli samme Aar var Ministeriet Deuntzer blevet dannet, det første danske Venstreministerium, der blandt sit brogede Indhold ogsaa talte Hr. Viggo Hørup — og det er ikke usandsynligt, at Arendrups skarpe Ord havde særlig Adresse til »Politiken«s tidligere Redaktør, som da heller ikke undlod at reagere men sørgede for, at der ad tjenstlig Vej blev afkrævet

position, og naar jeg nu mener sammen med de andre at kunne gaa ind for det, der ligger for i Dag, er det ud fra 3 Grunde:

For det første at skabe Klarhed, thi nu bliver det enten Ja eller Nej, om man vil have os.

For det andet, fordi jeg mener, at der nu maatte være nogen Grund til at komme ud af alle de Stridigheder, der har været, den gamle Bestyrelse bliver siddende for de allerflestes Vedkommende, og der er tillige taget Hensyn til de mange Medlemmer, som har samlet sig om *Ballhausen* og *Skovgaard Jensen*. Jeg er ikke i Tvivl om, at Højesterets-sagføreren kan tilføre Samfundet nogle Værdier, og ser med Glæde, at han er kommet med. — Og for det tredje — og ikke mindst — er det Ønsket om at komme ind i mere positivt Arbejde, under hvilket vi vil erindre os vore Formaal. Hvis man vil vælge os, skal vi gøre vort bedste, og hvis ikke, vil jeg bede Dem om endelig ikke at have ondt af os.

Jeg har Opfattelsen af, at det til Tider er et ret utaknemmeligt Arbejde at sidde i Bestyrelsen i Soransk Samfund, og jeg vil derfor til sidst sige, at det er meget vigtigt, at Generalforsamlingerne kan finde Sted under gode Former, og at man kan faa nogle Resultater ud af dem, og jeg haaber, at vi bagefter, naar vi har afgjort disse Stridigheder, kan sætte os ved Bordene her og drikke et Glas Øl og ryge en Fredspibe uden store Ord, saaledes at vi atter kan komme tilbage til vort gamle og selvfølgelige Kammeratskab.

Dirigenten: Er der andre, der ønsker Ordet.

Kaptajn *Egenfeld-Nielsen:* Jeg kom ikke her hen idag for at lave Vrøvl, men for at stemme paa den Bestyrelse, der er foreslaaet, men jeg synes ikke, jeg fik Svar paa, om Generalforsamlingen er lovlig eller ikke. Kan Bestyrelsen være tjent med at sidde, valgt af en ulovlig Generalforsamling. Kan vi ikke risikere, at Bestyrelsen ikke er lovlig valgt? Jeg vil gerne have Ro, men for at der ikke skal blive Divergenser paa dette Spørgsmaal, vil jeg gerne have Højesteretsdommerens Svar.

(Fortsættes)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I Dansk Naturfredningsforenings Aarsskrift har Direktøren for Nationalmuseet, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) skrevet en Artikel om Fredningen af vore Landsbykirkers Omgivelser.

★

Som Fortsættelse af »En jydsk Drengs Dagbog« (Munksgaards Forlag 1943) har Dr. phil. *Olaf Carlsen* (S. '17) i en Række Provinsblade skrevet to Kroniker »En jydsk Landsbylærers Dagbog — Severin Weiersøes Optegnelser 1837—38«.

★

Den lille Translokation paa Sorø Akademis Skole fandt Sted den 20. Juni om Eftermiddagen for 1. og 2. Mellemklasse. Rektor *P. H. Bohn* bød ifølge »Sorø Amtstidendes« Referat velkommen til Drengene og de mange Forældre. Efter Sangen »Kong Fred'rik, glæd dig i din Grav«, oplæste Rektor Eksamensresultaterne for de Elever, der havde bestaaet Eksamen. Man sang »Som en rejselysten Flaade«, hvorefter Rektor talte til Drengene:

Ja, nu er Skoleaaret sluttet, og Sommerferien vinker. Det er en Glæde at se de mange Resultater her til Eksamen, et Bevis paa, at det altid lønner sig at passe sine Sager Aaret

igennem, arbejde flittigt og gøre sin Pligt. Sommerferien er en vidunderlig Tid for en Skoledreng, og I skal have Lov til at nyde den. Lad bare Bøgerne samle Støv, det kan jo pustes af igen. Saml Kræfter og vend friske og veloplagne tilbage til Skolen efter Ferien. Men husk een Ting: Husk, I er Soranere. Folk kender jer, og venter sig noget af jer. Vær altid høflige, lydige og tjenstvillige. Tænk paa, at I er Sorøs unge Sønner. Det er en alvorlig Tid, vi gennemlever, og enhver maa kende sit Ansvar.

★

Fhv. Godsassistent *Hans Stubbe Teglbjærg* har en Sønnesøn, der nu i Sommer blev Student fra Sorø Akademis Skole. Hr. Teglbjærg oplyser til »Sorø Amtstidende«, at han for første Gang deltog i en Translokation for 41 Aar siden. Der har gennem de forløbne 41 Aar hele Tiden været mindst een Elev af hans Slægt paa Sorø Akademi.

★

Fra 1. August er Adjunkt ved Struer Statsgymnasium *S. C. Stevns Hansen* ansat som Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

★

Ved Optagelsesprøven til Sorø Akademis Skoles 1. Gymnasieklasse optoges der 3 i den klassiske, 6 i den nysproglige og 14 i den matematiske Afdeling. I 1. Mellem optoges 48, i 2. 3, i 3. 4 og 4. Mellem 2 Elever. Fra Sorø Borgerskole havde 14 Elever meldt sig til Optagelse i 1. Mellem, og af disse blev 11 optaget.

★

Ekspeditionssekretær *H. A. Møllerups* (S. '01) Hustru, Fru Inga Møllerup, f. Olsen, døde den 28. Juni.

★

Fra fhv. Akademikasserer *L. F. la Cour* i Sorø, som af Soransk Samfund blev lykønsket paa sin 75-Aars Fødselsdag den 15. Juni d. A. er indgaaet følgende verificerede Tak:

For hver en Tanke, klædt i Ord,
for hver en Gave paa mit Bord,
for Vers og Taler, Sang i Kor
og for det rige Blomsterflor,
jeg bringer Dem min Tak saa stor.
Paa Deres Venskab fast jeg tror.

Tak.

L. F. la Cour.

★

Cand. mag. *Randvig*, Frederiksberg, er fra 1. August ansat som Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole.

★

Tirsdag den 11. Juli afsløredes ved Grønsund Færgested paa Nordøstfalster en Mindesten paa det Sted, hvor i sin Tid Borrehuset stod, og hvor Marie Grubbe tilbragte sine sidste Aar. Paa Stenen er indhugget to Vers af *Fredrik Nygaards* (udm. 9. '15) Opera »Marie Grubbe«.

★

Assistent i Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn *Svend Nørgaard Andersen* (S. '32) har paa Den handelsvidenskabelige Lærestanstalt bistaaet Diplomprøven i Bankvæsen med Udmærkelse, den sjette Udmærkelse i de 21 Aar, denne Eksamen har eksisteret.

I Overensstemmelse med ovenstaaende indkaldes herved til en *overordentlig Generalforsamling* paa *Hotel d'Angleterre* her i Byen *Onsdag den 24. Maj d. A. Kl. 17* med Dagsorden:
Valg af Medlemmer til Samfundet Bestyrelse.

Bestyrelsen.

Den fungerende Formand, Direktør *A. Ch. Louw* bød velkommen, udbragte et med tre Hurra besvaret Leve for Sorø Akademis Skole og foreslog Højesteretsagfører *P. C. Poulsen* som Dirigent. — Han valgtes.

Højesteretsagfører *Poulsen* takkede for Valget, mente, at Indvarslingen til Generalforsamlingen var i Orden og spurgte, om nogen havde noget at indvende mod dens Lovlighed.

Ingeniør *Torben Madsen* protesterede imod Lovligheden. Han mente, at Dagsordenens Meddelelse ved direkte Brev skulde ske med mindst 14 Dages Varsel. Men han havde først modtaget Brevet den 13. Maj om Morgenen, det var af Postvæsenet stemplet den 12. Maj.

Louw oplyste, at Brevet var indleveret til Postvæsenet den 10. Maj, men muligvis var Udsendelsen blevet lidt forsinket, fordi visse Adresser skulde tages ud. Han mente dog, at Generalforsamlingen var lovlige indvarslet ved Annonceringen i »Berlingske Tidende«.

Efter yderligere Udtalelser af *Egenfeldt-Nielsen*, *Rogert Møller* og *Torben Madsen* erklærede Dirigenten, at han mente, at Generalforsamlingen i det hele maatte anerkendes som lovlige.

Dr. *Skovgaard*: Ja, vi har jo faaet dette Brev fra Bestyrelsen, hvori den indvarsler til denne overordentlige Generalforsamling efter Henstilling fra Dirigenten paa forrige Generalforsamling. Dirigenten har to Motiver, dels at han har bragt i Erfaring, at Folk, der ikke i Henhold til Lovens § 3 havde Stemmeret, havde deltaget i Afstemningen om Valget. Slaar man nu efter i de gamle Loves § 3, findes der overhovedet ikke noget herom, og Generalforsamlingen blev ikke afholdt efter de nye Vedtægter.

Baron *v. Eggers*: Bestyrelsesvalget skete efter de nye Vedtægter.

Dr. *Skovgaard*: Jeg beder undskyldte, jeg har Uret paa dette Punkt. Den anden Motivering er, at der er en Gruppe, der er utilfreds med den Ordning, som man traf efter Valget.

Hvis nu Valget er lovlige, og Bestyrelsen havde været enig i, at det var gyldigt, mener jeg, at Bestyrelsen ikke burde have bøjet sig for denne Utilfredshed. Bestyrelsen burde slet ikke have indkaldt til denne Generalforsamling; noget andet er det derimod, hvis Bestyrelsen mener, at det skete ikke er lovlige, eller at der er sket noget forkert, og det maa man jo faa Indtryk af, at den mener, at der er. Saa er Valget jo altsaa ugyldigt, og saa burde det gøres om efter de gamle Vedtægter, og her maa de undskyldte mig, i dette Tilfælde maa jeg have Ret, Omvalg bør ske efter de gamle Regler og med den gamle Bestyrelse.

I hvert Tilfælde maa det være den gamle Bestyrelse, der stiller sig til Valg. I en Forsamling, en Forening, som denne, skal man ikke lægge særlig Vægt paa det, der er sket. Jeg ved og har hørt, at der vil blive Opposition imod dette, og derfor vil jeg henstille paa Forhaand, at man nu lader os faa Fred og Ro i dette Samfund. Lad være med, at lade Oppositionen komme til Orde. Lad os nu blive færdig med denne Generalforsamling hurtigst muligt, og lad være med at gøre Vrøvl, selv om Bestyrelsen har gjort denne lille Fejl, at Meddelelsen er kommet for sent ud.

Direktør *Louw*: Selv om Bestyrelsen ikke kan være enig med Dr. *Skovgaard*, takker jeg ham dog for hans Indlæg. Medlemmerne kender jo Skrivelsen, den behøver jeg jo ikke

at læse op for dem. Forholdet er saaledes: Efter det, der skete paa sidste Generalforsamling, fandt Bestyrelsen det naturligt, — en Beføjelse som enhver Bestyrelse maa kunne have — at gaa til sine Medlemmer i en Forening og spørge: Vil I godkende, at Forholdet er saaledes, at vi er en Bestyrelse for Jer og til Fremme af dette Samfunds Tarv og til Udførelse af det Arbejde, som er nødvendigt, — eller ønsker I, at det skal være andre. Dette var Bestyrelsens Tanke, og den mente ikke at kunne sidde den tidligere Dirigents Henstilling overhørig. Den fandt, at den maatte gaa til Medlemmerne og bede om Medlemmernes Stemme paa den Kandidatliste, som er opstillet, og som i Virkeligheden er den samme som paa den forrige Generalforsamling — en Liste som Medlemmerne af denne Forening har valgt.

Prokurist *Clausen*: Jeg ved, at det har undret en Del af Medlemmerne, at man er kommet med en saakaldt solidarisk Liste. Jeg har paa denne Generalforsamling hørt sige, at det kan man ikke. Der binder I Generalforsamlingen paa Forhaand, det havde vi ikke ventet af Jer.

Jeg vil blot gøre Opmærksom paa, at det reelle og det reale Forhold, som har bevirket denne Solidaritet paa Bestyrelsesmødet, er det, der forekom paa sidste Generalforsamling, og som var ulovligt.

Jeg vil derfor gerne her gøre Rede for, hvorfor jeg gik ind paa den Tanke at stille mig solidarisk med mine Kolleger i Bestyrelsen.

For det første, fordi det nu først og fremmest drejede sig om at skabe Ro indenfor Soransk Samfund, saaledes at Bestyrelsen kunde komme til at lave et Arbejde til Gavn og Glæde for Medlemmerne, hvilket bedst kunde opnaas ved, at man stillede sig paa en saadan solidarisk Liste, for derved at afskære enhver Form for Agitation paa samme Maade, som man havde det forud for sidste Generalforsamling. Den virkede alt andet end samlende, og derfor fandt jeg, at det var bedst at undgaa en saadan muligvis tilsvarende Agitation, idet det vilde virke splittende indenfor Soransk Samfund. Endvidere kunde jeg ikke se andet end, at den Bestyrelse, der er valgt paa sidste Generalforsamling i og for sig vistnok repræsenterer de forskellige Afskygninger indenfor Soransk Samfund paa en meget udmærket Maade. Ud fra disse to Betragtninger nærer jeg ikke Tvivl om, at det var rigtigt at stille sig solidarisk sammen med sine Kolleger for at faa et Arbejdsaar, i hvilket denne Bestyrelsen saa kan vise, om den kan arbejde til Gavn og Glæde for Soransk Samfund. Dette var mine Betragtninger.

Skovdirektør *Lorenzen*: Da jeg ikke har taget Ordet ved de tidligere Generalforsamlinger, og da jeg har et Medansvar for den Dagsorden, vi samles om idag, beder jeg om Ordet et Øjeblik.

Den gamle Bestyrelse kom til mig som et Lyn fra en klar Himmel, og meddelte mig, at man eenstemmigt var gaet ind for at anmode mig om at modtage Valget som Formand og gaa ind i Bestyrelsen. Jeg blev lidt forfærdet, jeg har Bestyrelser og Udvalg og Kommissioner og al den Slags i tilstrækkelig Grad og har altid befundet mig vel ved at være menigt Medlem i mange Aar. Den gamle Bestyrelse motive-rede sin Henvendelse til mig med, at der indenfor og omkring Bestyrelsen havde været en Del »Bølgegang«, og at man trængte til en Mand, der havde været udenfor. Jeg vidste ikke engang, at der havde været »Bølgegang«. Men der er meget, der taler til Undskyldning; for vi er alle lidt ekstraordinært irritable, vi er ømskindet og mere medtaget, end vi selv ved af, saa jeg synes, vi skal slaa en Streg over det, der er sket, vi trænger alle til en Tur ned til Sorø.

Paa denne Henvendelse betænkte jeg mig noget, men kom til det Resultat, at jeg alligevel vilde stille mig til Dis-

ke Broncespande var væk. Hvorledes gaar det nu til? Er Spandene stjaalne (deres Metalværdi er i Øjeblikket ikke ringe!) eller er de blot taget i sikker Forvaring, til der atter bliver bedre Tider i Landet? Man bør vel haabe det sidste, men rart vilde det være at faa lidt Besked herom — og Vandet behøvede vel heller ikke af den Grund at være tilsvinet, som det var paa Grundlovsdagen; det var ikke morsomt at vise Brønde frem for Stedets Gæster hin Dag!

Charlottenlund, i Juli 1944.

H. G. Olrik.

AARSSKRIFT FRA SORØ AKADEMIS SKOLE 1944

Mon megen ny »Litteratur« gribes og læses med saadan Iver som det nye Skoleprogram, der en hed Sommerdag naar frem til de gamle Dreng? al for sent, naturligvis! til ad den Vej at modtage og efterkomme Skolens venlige Indbydelse til »at overvære de mundtlige Afgangseksaminer og Aarsprøver samt Skolens Translokation«, skønt Indbydelsen er udstedt i Maj — men naar man nu først faar »Programmet« den 6. Juli? Nok om det, man var jo alligevel næppe taget derved; men mon der dog ikke nok her kunde ske en Ændring, gode Bestyrelse for Soransk Samfund? tænk lidt over *det* til næste Aar og Udsendelse.

Iaar var mit Eksemplar hæftet i smukt, svært gult Omslag (ifjor blaa, iforfjor rødt, i forforfjor grønt — variatio delectat!) — ogsaa Titlen er let ændret: »for Skoleaaret 1942—43« er iaar blevet slet og ret »1944« — og ingenting paa Bagsiden, ikke engang en typografisk Ramme; det hele kort sagt betydelig »funkis«. Funkis er ogsaa det nye Afsnit II: Eksaminer 1943. I skematisk Form, meget praktisk, bravo, Hr. ny Rektor! og med baade Karakterer og Points — men ikke Delikventernes fulde Navne og ingen Forældre; man maa altsaa have fat i Aarsskriftet fra 1943 »for at faa lidt nærmere at vide om Erik Lund, Jørgen Lyng og Johan Klejs. Iøvrigt indledes Skriftet med smukke Mindeord over Rektor A. J. West af Dr. Poul Helms (trykt paa særlig, glittet Papir — man spørger: hvorfor? men faar naturligvis intel Svar).

I Lærerrækken er der mange Nyheder, navnlig mange Vikarer — det vil blive besværligt at skrive en »Lærerstand« efter 1922; nu er der ni Lektorer, tretten Adjunker, fire »andre Lærere« og en Vikar + en Rektor, naturligvis! til at undervise og ordne — pr. 1. April iaar — 357 Elever, hvoraf 150 Alumner; ifjor var der den 5. Maj 361 Elever, i 1942 351, 1941 atter 357; Tallet er altsaa ret konstant. Ser man lidt paa, fra hvilke Kredse og Hjem denne Ungdom rekruterer, synes det, som om Adelen er næsten uddød i Sorø; en enkelt lille Greve og to Repræsentanter for Lavadelen, er det hele, som minder om de gamle Dage, da Sorø var Overklassens Skole; nogle faa Godsejer-, lidt flere Proprietær- og Gaardejersønner, slet ingen Sønner af Officerer eller af Mænd i Centraladministrationen, ved Universiteterne o. lign., en enkelt Dommer- og Politimestersøn, relativt faa Præste- men en Mængde Lærer- og mange Lægesønner. Paafaldende er det store Antal faderløse og især »fraskilte« Børn — de stakkels Unger, for hvem en Kostskole skal gøre det ud, fordi Forældrene ikke har opdraget sig selv bedre til at skabe Hjem for det Afkom, de frejdigt sætter i Verden og gladeligt overlader til andres Ulejlighed.

Nyt i Aarsskriftet er den detaillerede Oversigt over Skolebiblioteket — her er virkelig for engangs Skyld »Akademik«-Hanken gaaet af Krukken! — bravo, Hr. Rektor og Bibliotekar; ny er en Oversigt over, hvordan Dagen gaar

for en lille Dreng i »Vænget« — vi noterer, at han skal i Byssen Kl. 20,30 og først vækkes Kl. 7 — han maa da faa sovet ud (hvad der sandelig er ham vel undt); ny i sin praktiske Form er Oversigten over Karaktersystemet — en og anden gammel Karaktersnob sætter sig vist hen og regner ud, hvad han vel vilde »have faaet« i sin Tid efter *det* System! Ny er, naturligvis; ogsaa Skolens Dagbog. Dagbogen slutter med: *Søndag d. 27. Maj. Sommertøjet anlægges, Pinseferien begynder!*

Ja, der staar virkelig: ! — et Udraabstegn i Sorø Skoles Aarsskrifts »officielle« Afdeling — det vilde vi have forsvoret! for tredje Gang: Bravo, Hr. Rektor *Bohn!* og med Udraabstegn; det lover godt, Aarsskriftet har sandelig ikke skuffet iaar — bliv bare saadan ved. 377.

DEN OVERORDENTLIGE GENERALFORSAMLING

Soransk Samfund holdt overordentlig Generalforsamling den 24. Maj om Eftermiddagen i Hotel d'Angleterres Palmehave. Generalforsamlingen var indvarslet ved Bekendtgørelse i »Berlingske Tidende« den 10. Maj, ved en Meddelelse i Sorandbladet og ved Udsendelse af følgende Skrivelse:

København, den 10. Maj 1944.

Til

Medlemmerne af Soransk Samfund.

Dirigenten paa Samfundets ordinære Generalforsamling den 15. f. M. Overretssagfører, Baron v. Eggers, har under 27. s. M. tilskrevet Samfundets Bestyrelse, at han havde bragt i Erfaring:

dels at der ved det Valg af Bestyrelsesmedlemmer (som fandt fandt Sted paa Generalforsamlingen efter Vedtagelsen af Samfundets nye Vedtægter) deltog Personer, som i Henhold til Vedtægternes § 3 ikke var stemmeberetigede,

dels at man fra anden Side indenfor Samfundet ikke vilde anerkende den Ordning, der blev truffet efter Valget m. H. t. Bestyrelsesmandaterne. Han henstillede derfor til Bestyrelsen at indkalde til en overordentlig Generalforsamling med Valg af Medlemmer til Bestyrelsen paa Dagsordenen.

Bestyrelsen har derefter — da der er fuldkommen Enighed indenfor denne om at skabe Ro og Arbejdsfred og om de Retningslinier, efter hvilke Soransk Samfund skal ledes — paa et Møde den 28. f. M. enstemmigt vedtaget

at efterkomme denne Henstilling, hvorhos alle Bestyrelsesmedlemmer — dog med Undtagelse af Provsrepræsentanterne — solidarisk stiller deres Mandater til Raadighed for paa en Fælles-Liste at søge Valg til Samfundets Bestyrelse, saaledes at Generalforsamlingen enten maa vælge samtlige de paa Listen opførte under eet eller ogsaa vælge en Bestyrelse, sammensat af andre Medlemmer af Foreningen.

Denne Kandidatliste er følgende:

Højesteretssagfører C. Ballhausen,
Prokurist, cand. jur. Svend Clausen,
Redaktør, cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen,
Sparekassedirektør H. Krog-Meyer,
Direktør for Statsskovbruget Poul Lorenzen,
adm. Direktør A. Ch. Louw,
Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. Johan G. Madelung,

Bagermester Rogert Møller og
stud. juris. Valdemar Skovgaard Jensen.

han holdt af, kunde han godt paatale det, om han fandt Kammeraten for ilter og, efter sit Skøn, ikke helt som han burde være. Med sine gode Læreevner forenede han en Lyst til Bold- og anden Sport; hans Ry som Cricketspiller lever endnu, ogsaa indenfor Akademisk Boldklub, hvor han efter Skoletiden var en sikker og dygtig Medspiller, baade som Kaster og ved Gærdet. I »Den danske Lægestand« ser jeg, hvor flittig han har arbejdet i sit Fag, til han i 1918 fik Specialist- anerkendelse som Læge i intern Medicin og Brystsygdomme; at han valgte dette Fag, hang sammen med, at han, der ellers gjorde et saa kernesundt Indtryk, i sine unge Aar selv blev heftig angrebet af Tuberkulose, men lykkeligt kom over Angrebet, der nu for ham blev en Spore til Studier paa dette Felt og derved til stor Hjælp for Lidelsesfællerne. Ved Siden af den Praksis, han fra 1912 drev i København, havde han forskellige Hverv: 1920 blev han Skolelæge, 1923 Læge ved Invalideretten, var fra 1919—29 Formand for Foreningen af Brystsygelæger, fra 1919—23 Værgeraadsmlem, blev 1926 Repræsentant i Foreningen til Skolehygiejnens Fremme og blev i Henhold til Lov af 27. Marts 1917 ansat som overtallig midlertidig Overlæge i Hæren fra 1. April d. A. at regne; han stilledes til Raadighed for »Den danske Regerings Komité til Forplejning af syge Krigsfanger« og gjorde Tjeneste ved Krigsfangelejren i Horserød — i 1919 hædredes han derfor med Dansk røde Kors' Mindetegn for Krigsfangehjælp.

I April 1909 ægtede han en Søster til Klassekammeraten fra Sorø, Professor, Dr. med. *Alfred Erlandsen* (1878—1918, S. '95), Frøken *Alfrida Carla Erlandsen*, der overlever sin Ægtefælle med tre Sønner, hvoraf en er Læge, og flere Børnebørn.

Den 14. Juli begravedes *Karl Lundh* paa Hellerup Kirkegaard, hvis Kapel knap kunde rumme de mange, vist flest fordums Patienter, som vilde vise deres gamle Læge den sidste Hæder, og der saas mange Taarer under og efter Talen.

Blandt de tilstedeværende saas af Soranere bl. a. Cricketspilleren, Overretssagfører *Joh. Bronée* og Toldkasserer *V. Bay* samt som Repræsentanter for Sporten Formanden for Dansk Gymnastik-Forbund, Kontorchef, Kammerjunker *S. Grubbe-Gregersen*. hgo.

Pastor emer. Carl Ferdinand Wagner

* 7. Aug. 1871 — † 9. Juli 1944

Paa Diakonissestiftelsen døde den 9. Juli efter længere Tids Svaghed den 77-aarige Pastor emer. *Carl Ferdinand Wagner*, der i 1941 havde taget sin Afsked som Præst ved Aarhus Domkirke. Som sine yngre Brødre: Kontorchef *Ludvig Wagner* (S. '91), tidl. Kaptajn i Hæren *Helge G. Wagner* (S. '93) og den i 1941 afdøde Provst *Eilif Wagner* (S. '96), blev *Carl Wagner*, der var født 7. Aug. 1871 i Alminde nord for Kolding, hvor hans Far da var Præst, sat i Skole i Sorø i 1886, Aaret efter, at Faderen var blevet Sognepræst for Lyng og Broby Menigheder, men han blev ikke ret længe i Sorø; allerede i 1887 gik han ud, og i 1889 blev han Student fra Birkerød Skole. Efter i 1896 at være blevet cand. theol. drog han Aaret efter som Missionær til Grønland, hvor han blev til 1910; Aaret efter blev han 2. residerende Kapellan i Aarhus. I en Bog »Vinterliv i Grønland«, 1902, skildrede han

Tilværelsen i det høje Nord og udgav senere forskellige grønlandske Lærebøger.

I 1897 havde han ægtet Frøken *Ellen Blankensteiner*, der overlever ham med en Datter, gift med Biskop *H. Fuglsang-Damgaard*, og en Søn, som er Civilingeniør og Fabrikinspektør. Om Pastor *Carl Wagner*, der i 1936 blev Ridder af Dannebrog, hedder det i en Nekrolog i »Nationaltidende«, at han var »en smuk Præsteskikkelse, en virksom Idealist, som gik ind for sine Idealer med et ukueligt Arbejdsmod og et elskværdigt Lyssyn, der gjorde det let for ham at vinde Hjælpere og Forbundsfæller til sine Bestræbelser. Han var særdeles virksom i det sønderjyske og nationale Arbejde og indførte den smukke Højtid, som i en Aarrække hver Valdemarsdag har været holdt i Aarhus Domkirke«.

Fabrikant Palle Wodschow

* 15. SEPTEMBER 1889 — † 1. JULI 1944

Lørdag den 1. Juli døde Fabrikant *P. H. Wodschow* efter en Galdestenoperation. Bisættelsen fandt Sted Fredag den 7. fra Bispebjerg Krematoriums store Kapel.

Palle Hoff Wodschow var født den 15. September 1889 paa Skovridergaarden Fredskovsminde i Gyrtstinge Sogn i Sorø Amt som Søn af Skovrider paa Sorø Akademis 2. Distrikt, *Peter Herman Wodschow* og Hustru *Ditlevine Elise*, f. *Eschricht*. Faderen døde, da *Palle* var en lille Dreng, og Moderen bosatte sig i Sorø. Efter Sommerferien 1901 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han i 1906 forlod med 4. Klasses Hovedeksamen for at komme i Lære hos *H. C. Lunge & Søn* i Sorø. Efter udstaaet Læretid tog han den udvidede Maskinisteksamen og sejlede i nogle Aar som Assistent og Maskinmester, bl. a. var han med paa det første Dieselmotorskib »*Selandia*«s Jomfrurejse til Østen i 1912. Imidlertid gik han allerede i 1915 i Land og startede paa *Frederiksberg Maskinfabriken Wodschow & Co.*, som han efterhaanden specialiserede i Bagerimaskiner. Han var en dygtig og meget samvittighedsfuld Fabrikant, hvis Maskiner ikke blot var kendte over hele Danmark, men ogsaa før Krigen havde et betydeligt Marked i Sverige, Randstaterne og Polen.

Personlig var *Palle Wodschow* et ædelt og værdifuldt Menneske. Han havde et noget kantet Væsen og mange Særheder, men han var en sjælden ærlig og trofast Mand, som Vennerne satte stor Pris paa som den gode og brave Kammerat. Overalt var han velset og i Soransk Samfund en sikker Gæst, ikke uden Humor og med et vist tørt, sarkastisk Lune, der virkede charmerende i en snævrere Kreds. Han var ivrig Sportsmand, en fin Skøjteløber og passioneret Jæger. Han var Danmarks mester i Flugtskydning for 1936 og trods daarligt Helbred i de senere Aar forsøgte han sjældent en Klapjagt i Sorøskovene. Han efterlader sig Hustru af andet Ægteskab, *Ester*, f. *Steemann*, samt to voksne Sønner af første Ægteskab.

FRATERBRØNDEN I SORØ

Ved et Besøg i Sorø først i Juni saa jeg med ikke ringe Ubehag, at Vandet i Fraterbrønden, som før altid var klart og friskt, saa ud som Indholdet af en Rendesten og flød med Papir og andre Uhumskheder, samt at de to smuk-

unge Alder sejlede han stadig sin Lystkutter med stor Dygtighed. Blandt Sejlsportsfolk havde han mange Venner, der satte Pris paa ham for hans djærve Væsen. Ogsaa i »Soransk Samfund, ved hvis Sammenkomster han var en trofast Gæst, havde han Venner. Foruden med den ovennævnte græske Orden var han dekoreret med en russisk Medalje for Redningen af en finsk Skibsbesætning samt med Stanislaus-Ordenens Ridderkors. Han efterlader sig Hustru og Søn. Begravelsen foregik i Stilhed.

Komponisten Vilhelm Rosenberg

* 20. Februar 1862 — † 4. Juli 1944.

Soraneren, Komponisten *Vilhelm Rosenberg* døde den 4. Juli paa Bispebjerg Hospital og begravedes den 10. fra Bispebjerg Krematorium. Vilhelm Rosenberg fødtes i København den 20. August 1862 som Søn af Docent, Dr. phil Carl Frederik Vilhelm Mathildus Rosenberg og Hustru Ane Louise, f. Plum. Efter Sommerferien 1873 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1881 med Studentereksamen. Hans Brødre var Censor *Peter Andreas Plum Rosenberg* (S. '75), død 17. Maj 1935, og *Carl Frederik Rosenberg* (S. '83), død 10. Marts 1899.

Da Vilhelm Rosenberg i 1881 havde forladt Sorø, begyndte han at læse til Lægeeksamen, men han opgav snart dette Studium for efter Niels W. Gades Tilskyndelse at hellige sig Musikken. Af Julius Bechgaard fik han den første forberedende Undervisning i Komposition og gennemgik derefter Musikkonservatoriet med Gade og Hartmann som Lærere. Siden var han selv — fra 1890 til 1906 — Lærer i Sang og Musikteori ved Hornemanns Musikinstitut. I den Periode, da Professor Riis Knudsen sad i Dagmartheatrets Direktørstol og Broderen Peter Andreas Rosenberg fungerede som dette Teaters Sceneinstruktør, var han dets Kapelmester og skabte ikke saa lidt Teatermusik. Til Det kgl. Teater komponerede han Operaen »Lorenzaccio«, der dog aldrig blev opført, samt Musikken til Balletterne »Terpsichore« og »De forelskedes Luner«, der opførtes henholdsvis i 1913 og 1917, førstnævnte bygget over en Idé af Søsteren, Skuespillerinden Soffy Walleen og den sidste til Tekst af den senere Balletmester Gustav Uhlendorff. Hans sidste større Arbejde var Musikken til Nationalscenens Opførelse af Aristofanes »Lysistrate«. Desuden har han komponeret en Række Sange og Korværker og var forøvrigt i en Aarrække en af vore mest søgte Sanglærere og Kordirigenter. I 1892 modtog han det Anckerske Legat.

Vilhelm Rosenberg var gift tre Gange. Med sin anden Hustru, f. Julie Gundestrup, drog han paa musikalske Foredragstourneer, som gjorde Ægteparret populært over hele Danmark. Denne Hustru blev Moder til hans fire Børn, de to Sønner, Musikerne Poul og Kaj Rosenberg, og Døtrene Karen og Kamma, der i sin Tid sammen med Moderen dannede Heger-Terzetten. Med sin tredie Hustru, Skuespillerinden Clara Malling Christiansen gav han endnu i de senere Aar musikalske Aftener og lod sig ogsaa høre i Radioen. Pressen indeholdt meget sympatiske Nekrologer over denne gamle Soraner. Vi citerer af »Social-Demokraten«:

I den kendte Rosenbergske Familie var Vilhelm Rosenberg det mest fremtrædende Musikmenneske. Han var helt gennemsyret af Musik — Musik fra Top til Taa. I sin Ungdom udgik han fra Musikkonservatoriet under meget stærk Paaavirkning af *Hartmann* og *Gade* og især af *Hornemann*. I Slægtledet efter disse Mestre regnedes han for Landets fineste Sangpædagog, forgudet af sine talrige Elever, hvoriblandt har været saa godt som alle vor Tids unge Komponister, der har erhvervet sig Ry og Navn. Han opbyggede sit eget fonetiske System, hvorefter *Sproget* var Grundlag for al Sang, eftersom Sang, som han hævdede, kun var udvidet Tale.

Ivrig, temperamentsfuld, Musik-Idealist, som Vilhelm Rosenberg var, tjente han aktiv sin Stands Interesser og røgtede gennem Aarene Masser af Tillidshverv i Dansk Koncertforening, Tonekunstnerforeningen og Dansk Komponist-samfund. Som Komponist viste han sig ogsaa stærkt produktiv, men han støttede sig for meget til dansk Musiks romantiske Storhedsperiode til at evne at udfolde nogen større musikalsk Selvstændighed.

Hvad Vilhelm Rosenberg ikke naaede som Komponist, er blevet stærkt inddækket af hans Betydning som Kordirigent. Han var med allevegne ved Musikstævner, lutter hellig Ild og Id for at prædike Sangens folkelige Værdi og bringe Korsangen ud i saa vide Kredse som muligt. Han vil i Arbejderklassen mindes som en sand *Musikens Demokrat*, der bl. a. kæmpede for at vække og fæstne Arbejdernes Musik-Interesse. Kendt ud over Landet er saaledes hans Virksomhed som Dirigent for Afholdsfolkens Fælleskor og Sangforeningen »Ydun«.

Med sin Ligeegyldighed for sit Ydre, med sin Travlhed, sine ivrige Gebærder, sin evige Famlen ved Lorgnetterne kunde Vilhelm Rosenberg tage sig ud som lidt af en Original. Men var Ydret end snusket, saa dækkede det over en ren, af Kærligheden til Sangkunsten lutret Sjæl. Skønt tilhørende en stærk konservativ Slægt var han i Arbejderkredse afholdt af enhver, han kom i Berøring med.

Læge Karl Lundh

* 6. Novbr. 1876 i Korsør — † 7. Juli 1944 i København

Der sker i denne onde Tid saa mange pludselige Dødsfald omkring os, at det næsten virker velgørende, naar man i en Dødsannonce læser om een, man har kendt, at han sov stille hen. En anden Dødsmaade for min Klasse- og Studenterkammerat og gode Ven i Sorø-Aarene *Karl Lundh* vilde rigtignok ogsaa have virket urimelig; thi han var alle Dage en stille og fredelig Mand og syntes mig altid ret uforandret, med Hovedet lidt paa skraa, lidt tunghør og med det samme stilfærdigt venlige Væsen, naar vi, ofte med flere Aars Mellemrum, mødtes og taltes ved. Nu var det atter nogen Tid siden, vi sidst saas, men af og til fik jeg dog en venlig Hilsen fra ham gennem en fælles Kending, der — som vist alle hans Patienter — nød godt af hans Ro og hjælpsomme Væremaade.

Han var født 6. Novbr. 1876 i Korsør, hvor hans Far var Apoteker, og han var saaledes yngre Bror baade til Apotekeren *Andreas Lundh* (1860—1931, R. '78) og til Lægen *Christian Lundh* (1870—1940, S. '88). Selv kom han til Sorø 1889, kom straks i II Klasse og blev Student i 1895. Han var altid »den artige Dreng«, en meget retsindig Kammerat, der vist næppe nogensinde har sagt nogen et ondt Ord; men overfor den,

har udført og haaber, de maa faa den sikre og trygge Plads, som er deres Maal.

Rektor ønskede derefter god Sommerferie, og Højtideligheden sluttede med, at man sang den latinske »Concinamus, o sodales«.

IN MEMORIAM —

Valdemar Egenfeldt Nielsen:

* 28. Februar 1876 — † 2. Juli 1944.

Med en vis Vemod hører jeg, at *Valdemar Nielsen, Egenfeldt-Nielsen*, i Sorø-Tiden aldrig andet end *Bøvs*^{*)}, er død — død pludselig.

Han var et halvt Aars Tid ældre end jeg, og vi kom begge til Sorø efter Sommerferien 1888; vi fulgtes ad til og i II Klasse, men i 1891 gik han over i Realklasserne; i 1891—92 var vi begge i 4. Klasse og i Juli 1892 tog han »almindelig Forberedelseseksamen« og forsvandt dermed for mange Aar fra min Synskreds. Han var en velbegavet Dreng, fik ved Afgangseksamen, ser jeg i det gamle Indbydelsesskrift, ug÷ i Engelsk, ug i Tysk, mg og mg+ i Regning og Geometri — men mdl i Fysik; der maa have været noget imellem *Eugen Ibsen* (»Fatter Pip«) og ham — eller skyldtes det blot Ibsens eksempelløs slette Undervisning? thi ingen skal fortælle mig, at *Bøvs* vanskeligere kunde tilegne sig det Fag end hans Kammerater paa Holdet, hvoraf tre fik ug÷ og en blankt ug, men een, *Carl Eggers*, ganske vist tg — han har vel ogsaa nok haft noget udstaaende med Ibsen eller den fremmede Censor! Men mdl'et kostede *Bøvs* hans Udmærkelse — og dog drev han det til 92 Points, en meget hæderlig Eksamens-karakter.

Han havde allerede som Dreng sine høje Maal at gaa efter; Far'en var By- og Herredsfuldmægtig i Middelfart, men *Bøvs* erklærede, at *han* skulde nok drive det til By- og Herredsfoged; det var nu ikke ad den Vej, han kom frem, men Chef, Skibschef, blev han, og sikkert ikke af de bedste indenfor Faget.

Hans hidsige og let stejlede Sind bragte ham tit i Kollision med andre — navnlig med Autoriteterne. I 1892 havde han skaffet sig en langvarig Stuearrest paa Halsen, men under en nødvendig Gaardtur en Dag efter Middagsbordet — han var dengang Elev — fik han ordnet et regulært Slagsmaal nede i Akademihavens nordvestre Hjørne, i Økonomens Frugthave nær ved Amtmand *Vedels* Have, med en virkelig ikke mindre særpræget og selvstændig Kammerat, den næsten tre Aar ældre *G-Berg* — *Georg Andreas Ludvig Sorvad Berg*, fra Faaborg, altsaa en Landsmand af *Bøvs*. Om det var dette Forhold, Uvenskabet skyldtes, ved jeg ikke, men *G-Berg* lever da endnu og kan maa-ske forklare Sagen nærmere. Nok var det, Slaget blev udkæmpet med passende Voldsomhed og saa megen

*) Sit kønne Kæle- eller Kendingsnavn — oprindeligt *Lille Bøvs* — havde han straks faaet, fordi en ældre *Valdemar Nielsen* (R. '90), dengang i 4. Realklasse, Søn af en Bagermester i Stenlille og vist senere selv Bager der, nu engang blev kaldt saaledes, uvist hvorfor. Den nye *Valdemar Nielsen* maatte naturligvis følge Trop — efter en af Skolens ufattelige men ufravigelige Love! Forgængerens blev eo ipso til *Store Bøvs*.

Larm, at det tilkaldte ikke blot den, der skriver disse Linier og som tilfældigt promenerede i Haven sammen med *Knud Gjellerup*, men ogsaa Overlærer *Lauritzen*, der brutalt afbrød Forestillingen og tilmed sladrede til Rektor. Vi havde Rektor *Blichert*, som var Verdens ypperligste og meget oplivende Tysk-Lærer, i en Time samme Eftermiddag, og hans Humor udfoldede sig paa det mest fortryllende, da Skæbnen vilde, at *G-Berg* netop »kom op« i at læse — kursorisk — et tysk Digt, hvori forekom Ordene: es war nicht böse gemeint! endda vel to eller tre Gange. »Naa, saa det var ikke »böse gemeint«? brølede *Pølsen* henrykt — og Klassen hylede naturligvis af Grin — selv *G-Berg*, der ikke netop var Grinets Mand, maatte grine med — og jeg gad vide, om ikke baade han og *Bøvs* slap ret let fra Balladen, takket være Rektors udprægede Sans for Livets Humor ...

Mange Aar efter hørte jeg, at *Valdemar Bøvs* var gaaet i fremmed Krigstjeneste, hvor han *ikke*, som Loppen i H. C. Andersens Eventyr, blev slaet ihjel; jeg hørte om ham som Skibsfører, som Skibsreder, som Ejer af et nørrejysk Gods — og saa ham i 1936, ved en stor Soraner-Fest paa d'Angleterre, bred og høj og mægtig, med et Par fremmede Ordensbaand i Knaphullet og livligt konverserende en tilstedeværende kendt og velkonserveret Skønhed. Han lignede egentlig aldeles sig selv fra Drengesaarene, maaske knap saa stejl men meget stout — som den, der var vant til at staa paa en Kommandobro og kommandere. Af de een fjernere staaende Sorø-Kammerater kan man glemme en og anden; deres Billeder viskes saa underligt ud i Erindringen, men *Valdemar Christian Peter Egenfeldt-Nielsen* hørte ikke til dem, der saadan gled ud; som *Lille Bøvs* vil han altid have sin Plads i Minde-Galleriet.

Om et Soraner-Gilde hos *Bøvs* paa Gaarden Pandum i 1928 har *Børge Thorlacius-Ussing* (S '97) fortalt her i Bladet, i 13. Aarg. No. 4, S. 29, under Overskriften: Jysk Soranerfærd.

hgo.

*

Valdemar Christian Peter Nielsen — Navneskifte 4. Aug. 1906 til *Egenfeldt-Nielsen* — var født i Middelfart den 28. Februar 1876 som Søn af By- og Herredsfuldmægtig Niels Jacobsen Nielsen og Hustru Dagmar Elisa, f. Matzen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1888 og forlod den med Realeksamen i 1892. Samme Aar gik han til Søs som frivillig Lærling i Marinen og sejlede derefter paa Langfart med engelske og tyske Skibe. I 1898 deltog han som Frivillig i den græsk-tyrkiske Krig og dekoreredes med det græske Tapperhedskors. Efter sin Hjemkomst fra denne Krig tog han Eksamen fra Svendborg Navigations-skole og sejlede som Styrmand, bl. a. paa store Fanøbarker samt i Selskaberne Vendila, Ø. K. og Rederiet C. K. Hansen. I 10aaret 1906—1916 var han Skibsfører i Rederierne Myren og Gefion. Sidstnævnte Aar gik han i Land og blev Reder for Dampskibsselskabet Quarto, og efter den forrige Verdenskrig købte han den gamle nordjyske Herregaard Pandum, som han drev en halv Snes Aar, hvorefter han ansattes i Rederiet Dania som Fører af Dampskibene »Birgitte« og »Sonja«. Søen vedblev at have hans Hjerte. Han var en dygtig og dristig Kaptajn, og til Trods for sin ikke helt

Men jeg stødte mig rigtignok ogsaa paa Ordet »der« i Versets første Linie. Hvad har Digteren ment (ud over at han havde Brug for Ordet for Rytmens og maaske Rimets Skyld)? *H. G. Olrik* vil have det opfattet som henførende Pronomen = »som«. Det kan forsvares; rigtignok bliver der saa for faa Verber i Sætningerne. »Du« kommer til at mangle sit Verbum, idet »mindes« bliver Verbum for »der« (eller som) i Bisætningen. I saa Fald foreligger der her en Slags digterisk Frihed, der i Hovedsætningen underforstaar f. Eks. Ordene »skal huske«. Tanken bliver da: »Du, som paa Vejen fra Yngling til Mand her skal mindes de faldne Soldater, skal huske: Soranere var de o. s. v. ...«. — Ellers maa man gøre Ordet »mindes« til Verbet i Hovedsætningen og underforstaa et Verbum, »er«, i den henførende Bisætning, saa at Tanken bliver: »Du, som er paa Vejen fra Yngling til Mand, skal her mindes de faldne Soldater, Soranere var de o. s. v. ...«.

Personlig har jeg altid opfattet Ordet »der« paapegende = dér. Saa slipper man i hvert Fald for at operere med underforstaaede Ord.

H. G. Olrik skriver senere i samme Artikel, at man aldrig har hørt Tale om en fælles Højtid ved Mindestenen efter 1901. I de Aar (1908—10) jeg boede paa Gymnasiet (og i Aarene deromkring) hørte det med til Gymnasiets Traditioner, at man ved »Balder«s Fødselsdagsfest paa et bestemt Tidspunkt af Aftenen foretog en Spadseretur i Akademihaven (med Taler og Sange paa fastsatte Steder). Naturligvis — eller mærkeligt nok — førte jeg dengang Dagbog over smaa og store Begivenheder i Gymnasiastens daglige Liv, og jeg anfører derfra nedenstaaende om denne traditionelle Tur fra den første Balder-Fødselsdag, jeg deltog i:

»... Ved Holbergstatuen holdt *Rahbek* en Tale for Fader Holberg og udbragte et Leve for hans Minde. Videre gik Turen under Sang (»Der er et yndigt Land«, »Jylland mellem tvende Have«, »Vift stolt paa Kodans Bølge« o. s. v.) ned til Dommerbroen, hvor *Brøndsted* holdt en smuk Tale, hvori han opmuntrede os til at værne om Danmarks Nationalitet og Ære, især naar andre søgte at nedbryde den. Derefter blev *Sørensen* udpeget til at klatre op i Masten; men da han var kommet halvvejs derop, standsede han, raabte et halvkvalt »Hurra« og svævede ned igen. Nu holdt *Teglbjerg* en Tale for Søen (og bad den bl. a. om at blive her). Saa var vi færdige der og drog videre Ved Bautastenen standsede vi, og nu spillede Musikken, og vi sang den stemningsfulde Sang »Slumre sødt i Slesvigs Jord«; derefter talte *Ussing* smukt om Minderne fra sidste slesvigske Krig, og efter ham traadte Adjunkt *Holten* op og talte ligeledes varmt om Slesvig, Dybbøl og Danmark; det var nogle af de højtideligste Øjeblikke den Aften. Hr. *Holten* sluttede ogsaa omtrent med følgende Ord: »Jeg synes, at Stedet og Stemningen er for højtidelig til at raabe et »Hurra« her, saa det vil jeg ikke bede Dem om. Men jeg vil bede Dem om atter at syng den Sang, De sang før«. Atter spillede Musikken, og atter sang vi »Slumre sødt i Slesvigs Jord«. Da Sangen forstummede, stod vi alle stille lidt; det var, som om ingen vovede at bryde den højtidelige Tavshed, som hvilede over os«.

Aftenen staar endnu i min Erindring som en Højtid, altsaa dog en Højtid, som gentog sig, ved Mindestenen for de faldne Soranere.

Endelig en Bemærkning endnu. Ogsaa jeg har undret mig over, at de faldnes Navne paa Stenen er anbragt paa Bagsiden. Dog synes jeg ikke om den foreslaaede Løsning, at Stenen vendes, og Verset kommer om paa Bagsiden. Men der kunde maaske findes en anden Udvej: at flytte Stenen,

f. Eks. saa at den kommer til at staa midt i Krydset paa et Sted, hvor et Par af Akademihavens brede Gange skærer hinanden (man kunde evt. hugge Hjørnerne af de tilstødende Plæner). Saa kunde Stenen betragtes fra alle Sider, og der var ikke noget, der hed Forside eller Bagside.

Jeg henstiller til Soransk Samfunds Bestyrelse at undersøge, om en saadan Ordning kan virkeliggøres.

Nordby, Fanø, den 5. September 1944.

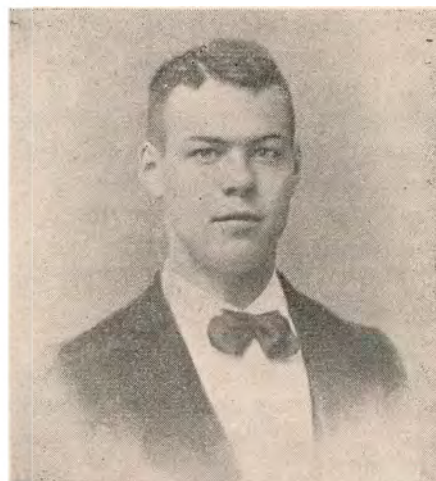
K. Voldum.

IN MEMORIAM

Wilhelm Ortved

* 10. 1. 1877 — † 4. 5. 1944.

MEGET forsinket, som det gaar i disse onde Tider, kommer Meddelelsen til Danmark om, at Ingeniør *Wilhelm Ortved* — han skrev sig af og til *Ortved*, men vist helt uden Hjemmel; det drejer sig om et godt dansk Stednavn — er død paa sin Plantageejendom i Eldorado, Provinsen Misiones i det nordlige Argentina, efter et halvt Aars tiltagende Sygdom, Kræft i Lungerne. Budskabet vil vække Sorg hos hans Venner og alle, der kendte denne særprægede, ivrige og initiativrige Mand og gode Kammerat, som alle Dage var saa trofast mod sine Sorø-Minder og som gerne, naar Lejlighed gaves, satte sig i Forbindelse med sine gamle Kendinge fra Sorø.

Han var født 10. Januar 1877 i København som Søn af Grosserer, senere Direktør for Tændstikfabriken »Godthaab« i København *Emil Sophus Ludvig O.* og Hustru *Alma* født *Green*, der længe overlevede sin Mand, som allerede døde i 1906. I 1890 kom han til Sorø, hvorfra han udgik som Student i 1896 med en lille 1. Karakter, rene Ug'er i de matematiske Fag, adskilligt mindre i de andre, som ikke interesserede ham synderligt, udpræget matematisk begavet og indstillet som han var. Efter at være blevet cand. phil. i 1897, rejste han til Tyskland, hvor han studerede ved de kendte Højskoler i Brunsvig og Berlin; ved denne sidste blev han ansat i 1904 og var derefter i en Aarrække første Assistent ved Højskolens elektrotekniske Laboratorium. Hans ypperlige Uddannelse her førte til hans Ansættelse ved det off. Elektricitetsværk i Buenos

Ayres, hvor han avancerede til en høj overordnet Stilling, fra hvilken han imidlertid paa Grund af sin Tilknnytning til tyske Kredse blev afskediget med Pension efter Udbrudet af den forrige Verdenskrig. Han opholdt sig derefter nogle Aar i Danmark, levede en Tid i Stilling ved Aarhus og gjorde et forgæves Forsøg paa her i Landet at vække Smag og Interesse for den argentinske Nationaldrik Yerbamaté (fremstillet af tørrede Blade og Grene af en Kristtornart, *Ilex paraguayensis*). I April 1932 vendte han tilbage til Argentina og sin Plantage i Eldorado; et fornøjeligt og interessant Brev om, hvorledes den da ikke mere unge Mand tog den Opgave op at bryde sig en ny Vej oppe i Urskoven, efter at Yerba-Dyrkningen ikke mere lønnede sig, kan læses i Soraner-Bladet, 18. Aargang No. 4 for April 1933, S. 32.

»Nu er jeg svinebunden her,« skriver han bl. a., »og i den kommende Uge bygger jeg mig en »Ranchs« og indretter mig paa at ride Stormen af med Mandioca og Batatas og Porotos i mit Madskjold. Skulde jeg gaa til i den Kamp, jeg har at føre, saa har jeg dog den Tilfredsstillelse ikke at dø Straadød — og jeg misunder saa sandelig ikke de arbejdsløse derhjemme, der lever paa Hakkelse (Livets Hakkelse) Imorgen tidlig gaar det løs før Solopgang, ud at finde Plads til en Brønd, fælde Træer til mit Blokhuse etc. Det er et friskt Liv, jeg fører, kun ensomt. Men jeg glæder mig over ikke at staa ene i min Værdsættelse af, hvad Ungdomsaarene i Sorø betyder for mig den Dag i Dag til Trods for de 56 Aar, jeg har paa Puklen.«

Ranchen fik han bygget — et Billede af den kan ses i Soraner-Bladets 22. Aarg. No. 12 for Decbr. 1937, S. 102 — og dygtigt har han maattet slide i det i de forløbne Aar, som Teksten til Billedet viser; det er vel ikke usandsynligt, at han har slidt over Evne, ogsaa efter at han havde rundet de 60 Aar; han har næppe givet op, før han ikke kunde mere — at ligge paa den lade Side var saavist ikke hans Natur!

Ortved efterlader sig ved sin Død en Hustru, Fru Marie O. født Rasmussen, Datter af Vejinspektør R. i Aarhus, der i sin Tid var ansat som Telegrafist i Buenos Ayres, og en ung Datter, Doris, gift med en Plantageejner i Argentina.

Det er vemodigt, at vi ikke skal se vor gode Kammerat igen; han var sikkert kommet hjem, naar Kriegen var omme, for Danmark var hans rette Land og deri igen fremfor alle Steder det kære Sorø.

Sit illo terra levis!

hgo.

MIDDELALDERENS STØRSTE DANSKE INGENIØRARBEJDE

I Sorø Klosters Gavebog findes en Meddelelse fra omkring Aar 1200, altsaa i Middeltalderens sidste Halvdel, om, at Sune Ebbesens 7 Sønner og en Datter ifølge Faderens Løfter til Klosteret skænkede dette bl. a. »Udgifterne til en vandførende Kanal til Klosterets Mølle«.

Om denne Kanal skriver stud. polit. *Ove Sevel* (S. '40) i Sorø Amtstidendes Søndagstillæg, at disse to prosaiske Linjer er den eneste skriftlige Beretning om et Ingeniørarbejde af vældige Dimensioner; der er udført i Sorø-Skovene omkring

Aar 1200, og som kun menes at have et Sidestykke af mindre Format ved Øm Kloster i Himmelfjerggegnen.

Det har utvivlsomt opfyldt et længe næret Ønske og afhjulpnet et betydeligt Savn, da Sunesønnernes Gave forsynede Klostret med en Mølle, som kunde anbringes i umiddelbar Nærhed af Bryggers og Bagers.

I de omkringliggende Søer havde man den latente Kraft — det kom nu an paa at faa skabt en Strøm, der var kraftig nok til at drive et Møllehjul — og til den Ende udnyttede man Naturforholdene paa en uhyre snild Maade.

Man fattede den Plan at omdanne hele Sorø Sø, fra Heglingebro til Windelbro til een stor Mølledam. Man havde allerede den ene Dæmning ved Heglingebro, og til Stedet for den anden Dæmning valgte man, skønt det laa ca. 2 km fra Klostret og Møllen, Windelbroen — fordi Søen var smallest her. I det hele taget kan man under hele dette kæmpemæssige Arbejde paa en Forøgelse af Klosters Goder Gang paa Gang se, hvorledes man dengang har skyet at arbejde i Vand, men meget hellere har udført et langt større Arbejde i fast Jord for at naa samme Resultat.

Man havde ved disse to Dæmninger faaet omdannet Sorø Sø til Mølledam. Vandstanden kunde hæves i Forhold til Tuel Sø, hvortil Afløbet gik. Men i Stedet for at vælge det letteste, nemlig at lægge Møllen f. Eks. ved Windel-Bro, valgte Munkene det bekvemmeste, tæt op til Klostret. Derfor blev det nødvendigt at grave dette vældige, over 2 km lange Dige (hvormed man i gl. Dage forstod det modsatte, nemlig Grav eller Grøft).

ER HOLBERG-STATUEN AF RINGE KUNSTNERISK VÆRDI?

Vestsjællands Social-Demokrat har spurgt Akademigartner, Lektor *Georgsen*, om det har været paa Tale at beskytte Holberg-Statuen i Akademihaven mod Luftangreb. Lektoren svarede:

— Mon det ærlig talt er Umagen værd at gøre noget stort Postyr angaaende denne, det er jo en rædsom Statue kunstnerisk set; den kan virke meget morsom, men det store Sus er den langt fra. Nok er det en Bissen-Statue, men rigtignok af den Yngre, der langt fra kunde staa Maal med den ældre Bissen. Kunstnerisk set kan den slet ikke taales at ses bagfra eller fra Siden — fortsætter Akademigartneren. — Holberg er faktisk hugget saaledes, at han staa og synker sammen og er foroverbøjet, nærmest rundrygget.

— Har man ikke bevist, at Holberg netop havde en foroverbøjet Skikkelse?

— Jo, det menes jo, at han var svagelig anlagt, lille og foroverbøjet; men Bissen den Yngre har hugget sin Statue uden Kendskab til disse Formodninger, og naturlig er Statuen overhovedet ikke. Jeg har haft Lejlighed til at se en Buste af Joachim Skovgaard, der nærmest var pukkelrygget, men klart gav et helt andet Billede.

Nej, naturalistisk set er Holberg Statuen ikke løst, og skulde det nogensinde komme frem, at den skal beskyttes, vil jeg da foreslaa, at man gravede den ned i Jorden, det kan neut lade sig gøre og er langt mere effektivt. Iøvrigt er der saa meget Vand og Skov her omkring, at jeg tror, Risikoen ikke er særlig stor, og jeg har de bedste Eksempler paa, hvorledes et lille Monument stod helt uskadt, medens alt det omkringliggende var totalt ødelagt.

— Hvor var det?

— Det var et historisk Sted, i Reims, jeg kom dertil straks efter den første Verdenskrigs Afslutning. Den pragtfulde Domkirke, De jo nok har hørt Tale om, laa sønderskudt paa

det frygteligste, Huse, Bygninger og alt, hvad der var hermed beslægtet, havde lidt samme Overlast. Paa Pladsen foran Domkirken stod imidlertid et lille Monument, der forestillede en Engel — næ, det var forresten en Mandsfigur, saa det har snarere været en Helgen, men han havde udstrakte Vinger, og kiggede mod Himlen. Han var totalt uskadt, ikke en Bombesplint havde berørt ham, men Stakittet, der kun i faa Meter var anbragt uden omkring ham, var splittet og krøllet sammen, akkurat som Jern, der havde været udsat for stærk Varme.

— Synes De, man bør løbe den Risiko med Hensyn til Holbergs Statue?

— Det var naturligvis kun et Eksempel; men som sagt mener jeg ikke, Risikoen her er særlig stor, og ligeledes som sagt, mener jeg ikke, Holberg Statuen er af større kunstnerisk Værdi.

KUNSTMUSEET I SORØ

Blandt Museets Nyerhvervelser er ovenstaaende Maleri af *H. G. Harder* (1792—1873), Tegnslærer i Sorø. Det forestiller Pedersborg Kirke med Udsigt over Pedersborg og Tuel Sø og er Gave fra Kammerherre *C. S. Scavenius* (S. 1891), Klintholm.

GL. SORANER-FODBOLDKAMPE

Søndag d. 27. August spillede i Sorø den sædvanlige Fodboldkamp mellem Eleverne og gamle Soranere. Vi var kommet til Sorø ved halv 10-Tiden, og efter en hjertelig Modtagelse paa Stationen sad vi snart bænket i Spisesalen ved et dejligt Smørrebrødsbord med lyst Hvidtøl til. Rektor *Bohn* bød her Velkommen og udtrykte Haabet om, at de »gamle« maatte faa en dejlig Dag ud af det paa deres gamle Skole. Det blev det — da vi sent paa Aftenen tog Toget hjemad, var vi ganske overvældede af vore Oplevelser og havde fuldstændig affundet os med, at den traditionelle halv-aarlige Tur nu var blevet aarlig.

Efter Frokosten tilbragte vi en halvanden Times Tid med at se paa Byen og Skolen, d. v. s. *Laursen* og *Torben Madsen* maatte som sædvanlig støve Byen rundt for at finde et Par gamle i Stedet for de snart traditionelle 2, der altid sender Afbud Lørdag Aften eller bliver væk. Efter en dejlig Middag trak vi os tilbage til grønne Sal for i kammeralligt Samvær med Lærerne at nyde Kaffen og Cigarerne i Fred og Ro. Desværre blev Siestaen afbrudt af Flyvervarsling, der blev saa langvarig, at Kampen blev 3 Kvarter forsinket, og Kl. 14,45 stillede følgende gamle Soranere til Klø paa »Grønne« (fra Maal til v. W.): *Torben Madsen; Børge Laursen, Harald*

Qvist; G. Geertsen, Aage Sund, Morgills; Jørgen Larsen, J. Wille Jørgensen, Per Lorentzen, E. Møllerhøj, Georg Petersen.

Ja, Klø fik vi med 3—0, men saa overlegent, som Tallene viser, var Skoleholdet nu ikke. Det var et stærkt og smukt spillende Hold, vi kom ud for, men med en Smule Held kunde de gamle have vundet en pæn lille Sej. Vi forsvarede først Maalet ved Gims Ende, og her scorede Skoleholdet 1 Maal paa Straffespark. Der var bagefter Enighed om, at Straffespark var der ikke, men Maal var der i alle Tilfælde — nydelig og sikkert sat ind. De gamle havde et Utal af Chancer og vel nok Størstedelen af Spillet, men dels var de ikke særlig effektive ved det fjendtlige Maal, og dels var Maalmanden god. Det samme kan til en vis Grad siges om de gamles, der havde en Del gode Redninger og et mægtigt godt Forsvar foran sig.

2. Halvleg tegnede straalende for de gamle, der formelig belejrede Skoleholdets Maal uden dog at kunne komme igenem. Een Gang lykkedes det, men da var der lige fløjet for Frispark. Skolen har dog ogsaa enkelte farlige Opløb, der som oftest brydes sikkert af et solidt Forsvar; det lykkes dem dog alligevel at score 2 Gange, det ene et ualmindelig flot Maal, hvor Maalmanden helt udplaceredes, det andet maa næsten regnes for et Selvmaal, da *Lorentzen* i Kampens sidste Minut vil lægge tilbage til *Madsen*, der ikke naar helt ud til Bolden; der blev ikke engang Tid til at give op paa ny.

Efter det paafølgende Kaffebord tilbragte vi nogle hyggelige Timer i Byen og vendte i høj Stemning hjem, atter beriget med et godt Minde om en dejlig Dag paa vor gamle Skole og med Indtrykket af, at Rektor *Bohn* havde haft en heldig Start i den forhaabentlig lange Række af Fodboldture til Sorø, der forestaar de gamle.

T. G.

VEDTÆGTER FOR SORANSK SAMFUND

(Som vedtaget paa den overordentlige Generalforsamling den 16. Marts 1944, og den ordentlige Generalforsamling den 15. April 1944.)

(Sluttet)

§ 8.

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste Myndighed, ledes af en af denne valgt Dirigent. Dirigenten afgør alle Spørgsmaal vedrørende Generalforsamlingens Lovlighed, Sagernes Behandlingsmaade og Stemmeafgivningen, forsaavidt han ikke maatte finde Anledning til at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse af Generalforsamlingen selv. Om det paa Generalforsamlingen passerende indføres en Beretning i Samfundets Protokol, hvis Rigtighed Dirigenten bekræfter ved sin Underskrift.

§ 9.

Bestyrelsen bestaar af indtil 11 Medlemmer, hvoraf 2 skal være udgaaet fra Skolen for højst 15 Aar siden og 2 er Repræsentanter for hver af Samfundets 2 Afdelinger henholdsvis for Jylland og Fyn. Om disse Repræsentanter gør Afdelingerne hver for sig Indstilling til Bestyrelsen, der forelægger Indstillingerne for Generalforsamlingen til Afgørelse. Hvert andet Aar afgaar 6 af Bestyrelsens Medlemmer, hvert andet Aar 5. Afgangsordenen bestemmes første Gang ved Lodtrækning. Genvælgt kan finde Sted.

Afgaar Medlemmer af Bestyrelsen i Løbet af Valgperioden vælges senest paa næste ordentlige Generalforsamling Stedfortrædere for den resterende Del af vedkommendes Valgperiode.

§ 10.

Bestyrelsen leder Samfundets Virksomhed og afgør selv, hvorledes den vil fordele Forretningerne mellem sig. Besty-

relsen vælger en Formand og en Næstformand, der i Formandens Forfald træder i hans Sted.

For at der skal kunne træffes en gyldig Beslutning, maa mindst 5 Medlemmer af Bestyrelsen være til Stede. Ved Stemmelighed er Formandens Stemme afgørende.

§ 11.

Samfundet — hvis Hjemsted er København — forpligtes økonomisk ved Underskrift af Formanden og et af Bestyrelsens Medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte Udvalg, i hvilke ogsaa Medlemmer uden for Bestyrelsen kan have Sæde.

§ 12.

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet Medhjælp.

§ 13.

Regnskab og Revision:

Regnskabsaaret løber fra 1/1—31/12.

§ 14.

Paa hvert Aars ordentlige Generalforsamling vælges en statsaut. Revisor til at revidere Samfundets Regnskaber og konstatere Beholdningernes Tilstedeværelse samt i Aarets Løb at føre Tilsyn med Regnskabsførelsen.

§ 15.

Regnskaberne skal inden 15. Februar af Bestyrelsen være afgivet til Revisor, som senest 3 Uger derefter skal tilendebringe Revisionen og tilstille Bestyrelsen Regnskaberne med sine eventuelle Bemærkninger.

§ 16.

Vedtægtsændringer:

Beslutninger om Forandring i Samfundets Vedtægter kan ikke vedtages endeligt paa en enkelt Generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig Stemmeflerhed paa en saadan, forelægges for en ny Generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den paafølgende Maaned; paa denne kan Medlemmer stemme om Vedtægtsændringer ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem. Paa denne sidste Generalforsamling kræves $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer til Forslagets Vedtagelse.

§ 17.

Samfundets Opløsning:

Forslag til Opløsning af Samfundet kan kun vedtages, naar mindst $\frac{1}{4}$ af Samfundets Medlemmer personligt deltager i Afstemningen og mindst $\frac{2}{3}$ af disse stemmer for Forslaget. Skulde ikke det foreskrevne Antal Medlemmer have deltaget i Afstemningen, men har dog $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer været for Forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 Dages Varsel til en ny Generalforsamling, paa hvilken gyldig Beslutning skal kunne vedtages med $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer uden Hensyn til Antallet af de stemmeafgivende Medlemmer. Paa denne Generalforsamling kan Medlemmer stemme ved skriftlig Fuldmagt til et andet Medlem.

De i denne Paragraf omhandlede Forslag skal tillige indeholde Forslag om Afvikling af Samfundets økonomiske Forhold og Anvendelsen af dets Formue.

★

EN GAMMEL SORANERS STRAALENDE KARRIERE

Edvard Knox rejste tyve Aar gammel til Australien, hvor han blev Sukkerkonge og adlet af Dronning Victoria.

Der findes vist ikke det Land i Verden, hvor ikke en eller flere af de gamle Soranere har sat sig blivende Spor og stadigvæk nævnes med Hæder og Ære.

Jeg husker saaledes tilbage til en dejlig Tropenat over Singapore, da jeg søgte efter en af de kendte, gamle Soranere, som næsten gennem en Menneskealder havde haft sit Virke i »The narrow corner«. Desværre skal det her med det samme siges, at jeg ikke traf ham, og da Skibet den næste Morgen skulde sejle videre, havde jeg ikke Tid til at opsøge ham om Dagen, men maatte forlade Singapore uden at træffe denne Mand, som jeg havde hørt saa megen Tale om.

Paa Java, som strakte sit lange, dejlige Legeme ud imod Skibet, levede dengang flere kendte Soranere; men Skibet gik videre, saa jeg fik ikke Lejlighed til at hilse paa dem.

I Shanghai var jeg heldigere og besøgte Direktør *Iwan Dolgouruckoff*¹⁾, der sit fremmedklingende Navn til Trods var født Andersen og Søn af en af vort Lands bedste Mænd. Han havde gaaet paa Sorø med en Farbroder eller maaske med to af mine Onkler, saa jeg behøvede ikke nogen Introduktionsskrivelse, da jeg første Gang kom til hans Villa paa *Markham Road* i det »Franske Settlement« i den kinesiske Storbys Udkant.

Med umaadelig Gæstfrihed blev jeg modtaget hos den gamle Soraner, der selv — skønt »Pavelig Kammerherre« — mest af alt mindede mig om en Mandarin eller den folkekære, kinesiske Eventyrfigur »*Darduse*«. Hans Hjem var et kinesisk Nationalmuseum »en miniature« og et Bevis paa, at dets Ejer besad en overordentlig fin og kunstnerisk udviklet Smag, — men *Dolgouruckoff* havde paa det Tidspunkt jeg besøgte ham ogsaa opholdt sig i over 25 Aar i Kina. Til Trods for Udlændigheden og den øjensynlige Rigdom han besad, var den gamle Soraner dansk og havde ikke glemt sit Modersmaal, der havde en klækkelig Tone af ravjysk Akcent. Til »*Tiffin*« serverede Kinesertjenerne baade kinesisk og dansk Mad, og koldt dansk Øl skyllede de hede og rivende kinesiske Retter ned.

Men dette er — som Kipling siger — »en anden Historie«. Naar jeg er begyndt paa denne Artikel til »Soranerbladet« skyldes det *Edvard Knox*²⁾, hvis Liv og næsten eventyrlige Levned kun er kendt af faa. En stor Del af de indhentede Oplysninger modtog jeg fra »Soransk Samfund«s mangeaarige og initiativrige Formand, Dommer *John Knox*, der var en Nevø af *Edward Knox*.

Fra Sorø, Lybæk og London til Sydney.

Det er mange Aar siden, at *Edward Knox* tumlede sig paa Plænen foran »*Academia Sorana*«, sled Stentrapperne glatte og levede det friske, fornøjelige Kammeratskabsliv, som vi alle erindrer fra vor Skoletid. Han blev født i Helsingør 1819 i en engelsk-skotsk Familie. Helsingør var før Sundtoldens Ophævelse en stærkt engelsk præget By, hvilket man har

¹⁾ *Carl Ivan Anthon Andersen*, f. 18. Oktober 1877 i Lemvig. Søn af Vicekonsul, Bestyrer af Redningsvæsenet i Jylland *Anthon Andersen*. Sorøstudent 1895 — Se *Soranerbladet*. 8. Aarg. Nr. 9 Side 69 og 21. Aarg. Nr. 2 Side 14. — Red. An.

²⁾ I *Soranerbladet* 27. Aargang Nr. 11 Side 88 o. f. har Dommer *John Knox* skrevet en udførlig Artikel om sin Fader og Farbroder. — Red. An.

Bevis for den Dag i Dag paa Byens Kirkegaard, hvor man endnu finder mange smukke, engelske Gravstene. Paa et af Gravstederne læses følgende over Edward Knox' Morfader, der døde Aaret efter hans Fødsel:

In Memory of John Mullens Esq. Merchant at this place, who departed this life on the 13th of March 1820. Reader if thou hast a tear to spare stop and shed it here, —

for here rests the noblest work of God, an honest man. —

Den unge Edward Knox forlod Faderens store Handelshus »Mullens, Knox & Howden« og Hjemmet i Helsingør og rejste til Sorø, hvor allerede en ældre Broder John var Discipel paa Akademiet.

Om Sorø paa 1830 Tiden, da Edward og John Knox var Elever, har gamle Lektor *Fr. Matthiessen* givet et udmærket Billede i Værket »Sorø. Klosteret — Skolen — Akademiet gennem Tiderne« ledsaget af en Gengivelse af »Klosteralleen. Efter Maleri fra o. 1800«, der er: »begrændset af to Rækker, den indre pyramideformede Linde, den ydre Ege.«

Det har desværre ikke været mig muligt at faa undersøgt hvorlænge, Edward Knox frekventerede Akademiet, eller om han tog nogen afsluttende Eksamen derfra³⁾. Han kom fra Sorø i Handelslære og paa Handelshøjskole, først i Lybæk og senere i London; og da han atter vendte hjem til Helsingør, var Moderen blevet Enke.

Edward Knox kunde nu selv vælge, om han vilde træde ind i Handelshuset og leve »a short but merry life« i Helsingør, men han vilde til »Jordens femte Verdensdel« til Australien. Det var en Lykke for Knox, at han ikke blev i Faderens Handelshus, thi Skibsmæglere, baade de engelske og danske, gik en tung Tid i Møde efter Sundtoldens Ophevelse i 1857, og i 1860 blev Firmaet »Mullens, Knox & Howden« ophævet.

Edward Knox var i Besiddelse af en god og kultiveret Opdragelse foruden at han besad nyttige Skole- og Handelskundskaber, da han efter en lang og anstrengende Sørejse ankom til Australien. Ingen af Delene nyttede ham dog stort i Begyndelsen, da »den femte Verdensdel« paa de Tider modtog et Kontingent af Søfolk, Eventyrere, Guldgravere og Deporterede. Forholdene var haarde og ubarmhjertige for Emigranten, der — ligesom i U. S. A. — maatte begynde fra nede af. Og sikkert uden ringeste Kendskab til Landbrug, men fyldt med Energi og Vovemod, drog Edward Knox ud i »the bush« og startede sin australske Karriere som simpel Farmer. Efter nogle Aars Forløb, hvor Heldet aabenbart har tilsmilet ham, blev han gift med en Irlænderinde, og Mrs. og Mr. Knox kørte hver Morgen flere Mil til den nærmeste By for at sælge deres Grønsager.

Det skulde dog ikke blive som Landmand, Knox kom til at tjene sine Riddersporer og vinde Navn og Ære. Kundskaberne fra Sorø og London gjorde sig lidt efter lidt gældende, saa han opnaaede at blive udnævnt til Regeringens juridiske Konsulent, og i 1843 blev han Bestyrer for et Sukkerraffinaderi.

Australiens Sukkerkonge.

Nogle Aar før Edward Knox var steget i Land i Australien, havde man i den rige og næsten tropiske Stat Queensland gjort nogle Forsøg med Sukkerplantager, og paa en af disse Plantagers primitive Raffinaderi kom han nu som Bestyrer. Men Sukkerindustrien var endnu i sin Vorden, der var nok at tage fat paa for en fremsynet og intelligent Mand som Knox, der ogsaa snart blev denne Industris »primus motor«.

³⁾ Edward Knox forlod Sorø 1834 uden afsluttende Eksamen. — Red. An.

Han samlede alle de smaa Plantager og Selskaber under eet Selskab »The Colonial Sugar Refining Company«, for hvilket han selv udnævntes til Direktør. Paa stadige Rejser gennem Staten oprettede Edward Knox Sukkermøller og anlagde Plantager, og fra Queensland tog han til Ny Zealand og Fiji-Øerne, overalt, hvor der var Mulighed for Sukkeravl, kom han og planlagde og opbyggede.

Vi ved, at den gamle Soraner ikke havde glemt Danmark og Aarene i Helsingør og Sorø, thi kom der Danske til »Australiens Sukkerkonge«, fik de Ansættelse paa Plantagerne eller paa Sukkermøllerne. Den mest kendte af disse Landsmænd var Botanikeren *Rudolph Helms*, der i et Manuskript »Ved Stillehavets Kyster« giver et udmærket Billede af Sukkerindustriens Udvikling i Queensland og paa Fiji-Øerne.

I 1857 havde Edward Knox bragt Sukkerindustrien ind paa saa fast og sikker en Basis, saa han ønskede at holde Ferie; men han var knapt kommet bort, før han ilsomt kaldtes tilbage. En Krise havde foraarsaget Dumping paa Sukkermarkedet, og Knox maatte paany tage Tøjlerne i sin Haand; han var blevet uundværlig i Australiens Økonomi og Handel. Som en Anerkendelse for det enestaaende Arbejde, han havde udført ikke alene indenfor Australiens Sukkerindustri, men ogsaa indenfor Bankverdenen, blev han, i Anledning af Dronning Victorias 60 Aars Regeringsjubilæum, knighted i 1898.

Fire Gange lykkedes det for Sir Edward Knox at rejse med Hustru og Børn til Danmark, og ved hvert Besøg blev Barndomsaarene i Helsingør og Ungdomsaarene i Sorø erindret. Dommer John Knox fortalte: »Af Hjertet uddelte han Gaver til Familiens kvindelige Medlemmer, men han gav aldrig noget til Mændene. »De maa klare for sig. Det har jeg maattet gøre.« Som den spendable Onkel han var blev hele Familien inviteret til at bo, hvor han selv boede, paa Hotel d'Angleterre.«

Da Sid Edward Knox døde den 7. Januar 1901, var han Generaldirektør for Sukkerkompagniet, for Sydneys Handelsbank og Leder af »Prins Alfred Hospitalet«, hvis Donator og Grundlægger han var. I »Times« fandtes en ærefuld Nekrolog, ligesom hele den australske Presse viste Sir Edward Knox Anerkendelse.

B. Rosenkilde Nielsen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) fyldte 50 Aar den 10. September.

*

Paa C. A. Reitzels Forlag udkommer en Bog af *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22) om »Danske Pionerer paa Stillehavet«.

*

Maleren *Eyvind Olesen* (udm. 3. G. '26) udstiller paa Den uafhængige Udstilling i Den Frie's Lokaler.

*

Hfv. Stiftsprovst *C. C. Hjortkjær* (S. '89) fyldte 75 Aar den 28. August.

*

Paa Dansk-Nordisk Forlag er udkommet af *Erling Nielsen* (S. '38) »Studenten i Dag«, Særtryk af »Grænsen«, Dansk-Nordisk Tidsskrift.

Ved Bygningen af det nye Tuberkulosehospital i Lyngby samarbejder to gamle Soranere, nemlig Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15) og Murmester *O. Licht* (R. '97).

*

Vi er blevet gjort opmærksom paa, at det ikke er *Sverri Dahl* (S. '28), men *Regin Dahl* (S. '37), der ved Oprykningen fra 2. til 3. G. fik rent ug i en Dansk Stil, hvori han skildrede Foraaret paa Færøerne. Jfr. Artiklen »Færinger paa Sorø Akademis Skole« i Septemhernumret, 29. Aarg. Nr. 8 Side 65.

Regin Dahl er stud. mag. ved Københavns Universitet og har udgivet: Í útlegd. Yrkingar. Tórshavn 1937, Jól úttanlendis 1940 og 1941 (sm. m. K. Hoydal) samt for nylig *Leysasökk*, 1944, 28 Sider.

*

Lektor *Just Rahbek* (S. '10) er medvirkende ved den hos Gyldendal udkomne ny Udgave af *Johanne Louise Heiberg* »Et Liv genoplevet i Erindringen«.

*

Paa Store Plads spilledes der Søndag den 3. September en Kricketkamp mellem Sorø Akademis Skoles Hold og et Hold fra Sorø Kricketklub, der vandt med 153 Points.

*

Fast videnskabelig Assistent ved Danmarks Tandlægehøjskole, Tandlæge *N. P. O. Pedersen* (S. '28) er fra 1. September 1944 konstitueret som Docent i Propædeutisk Tandklinik ved Højskolen.

*

Soransk Samfund har den 29. August nedlagt en Krans ved Mindestenen paa Kaptajn *C. L. Wesenbergs* (R. '12) Grav paa den ny Kirkegaard i Nyborg.

Fra Kaptajn *Wesenbergs* Enke er indløbet følgende:
»Til Soransk Samfund!

Jeg beder Dem modtage min hjerteligste Tak for den smukke Krans, Soransk Samfund lod nedlægge paa min Mands Grav i Nyborg. Ligeledes takker jeg ogsaa for Hilsenen, jeg modtog igennem Borgmesteren i Nyborg.

Med venlig Hilsen

Anne Marie Wesenberg.

*

Mogens Beckman (S. '39) har taget Lærereksamen fra Blaa-gaards Seminarium med 1. Karakter.

*

Paa *Vilhelm Andersens* (S. '82) 80 Aars Fødselsdag den 16. Oktober udsender Gyldendal en ny (tredie) Udgave af hans Bog om Digteren *Poul Møller*. Paa samme Forlag udkommer en Samling Strøtanker »Brændenælder« af *K. K. Steincke* (S. '99).

*

Efter Akademisternes Kricketkamp med Old boys fra København overrakte Trælstdirektør *Simonsen* som sædvanlig 2 Boldtræer, og disse tilfaldt i Aar *Kaj Jørgensen*, 2. G., og *Ernst Richardt*, 4. Mellem.

*

Den 5. September afholdtes i Sorø et Møde, paa hvilket man drøftede Planerne om den haardt tiltrængte Udvidelse af Sorø Akademis Skole. Kgl. Bygningsinspektør *Gottlob* deltog i Mødet.

For nogle Maaneder siden satte en Del af afd. Rektor *West's* Venner, Medarbejdere og gamle Elever ved Sønderborg og Tønder Statskoler samt Sorø Akademis Skole sig i Spidsen for en Indsamling med det Formaal paa Sorø gamle Kirkegaard, hvor han har fundet sit sidste Hvilested, at indsætte en Mindeplade i Muren ved hans Grav. Afsøringshøjtideligheden fandt Sted Søndag den 17. September. Samme Dag spilledes Gl. Soraner-Kricketkampen. Referat følger i et kommende Nummer af Bladet.

*

Forlovede:

Frøken *Karen Worm*, Datter af Grosserer *Vald. Worm*, Aalborg, og Sagførerfuldmægtig, Sekretær i Landbrugsministeriet *Svend Aage Vistisen* (S. '37), København.

Frøken *Estrid Wråke*, Datter af Disponent *L. Wråke*, Malmø, og Journalist ved Berlingske Aftenavis *Adam Wiehe* (R. '35), København.

*

Bryllupper:

Ægteskab er indgaaet mellem Kontorassistent, Frøken *Inge Petersen* og stud. theol. *Ove Berg* (S. '40), København, og mellem Frøken *Ruth Lersey*, Datter af afd. Overretssagfører *Lersey*, Odense, og Forretningsfører *Axel Munksgaard* (R. '39), Odense.

*

Stud. odont. *B. Oxenvad Lauridsen* har modtaget en Legatportion af *Evers & Co.s* Studiefond.

*

Cand. mag. *Kaj Rasmussen* (S. '36) er blevet ansat som Timelærer ved *Sct. Jørgens* Gymnasium fra 1. Aug. d. A.

*

Konsul *Erik Mogesen* (S. '19), Korsør, er blevet udnævnt til Ridder af den finske Løveorden.

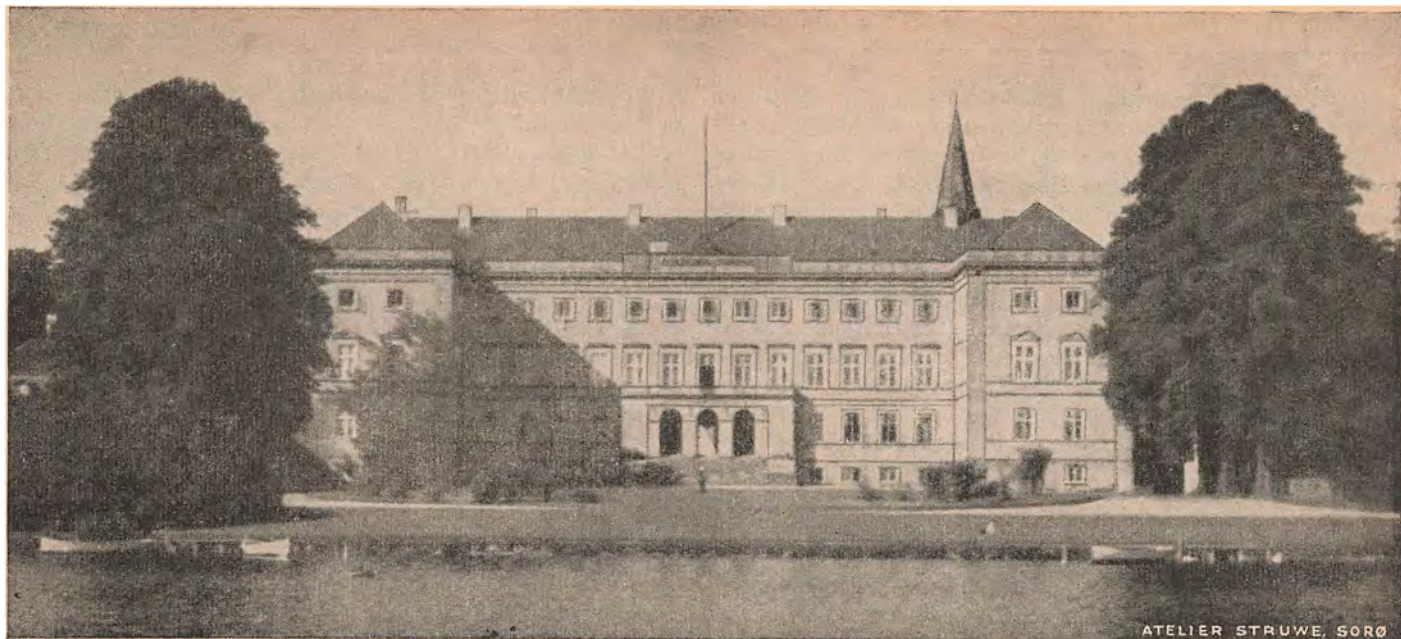
Til Medlemmerne!

Husk Aarsfesten

Søndag den 15. Oktober.

*

Se Meddelelsen
fra Bestyrelsen foran
i Bladet.

SORANER-BLADET

29. AARGANG

Nr: 10

OKTOBER 1944

MINDESTENSAFSLØRING PAA REKTOR WEST'S GRAV

Søndag den 17. September, en sollys og mild Efteraarsdag, afsløredes om Formiddagen den Mindesten, som en Kreds af Rektor West's Venner, Medarbejdere og gamle Soranere har ladet rejse paa hans Grav paa Sorø gamle Kirkegaard. Den enkle og stemningsfulde Højtidelighed, der havde samlet et Par Hundrede Mennesker, overværedes af Rektor West's Enke og Børn. Mindestenen, en Granitsten paa ca. 2 Tons og fundet i Grusgraven ved Parnasgaarden, var dækket af Sorø Akademis Skoles Flag med Phønix-fuglen. Man indledede Højtideligheden med at synge Vilhelm Gregersens Sang »Om din Grav vi samles her«, hvorefter Direktør A. Ch. Louw fra den med Gran smykkede Talerstol holdte Afsøringstalen.

Louws Tale.

Da Rektor A. Jürgensen West den 23. September i Fjor pludselig afgik ved Døden, blev Budskabet herom modtaget med Sorg og Vemod af hans Venner, hans Medarbejdere og gamle Elever ved Sønderborg og Tønder Statsskoler samt Sorø Akademis Skole.

I Taknemlighed mod Rektor West og i Erkendelse af hans store og betydningsfulde Indsats dels som Lærer i det genvundne Sønderjylland og ved hans egen Skole i Sorø, dels som Historiker og i det nationale Arbejde inden for vort Land er paa Initiativ af Lærerkollegiet i Sorø, og her særlig Kunstneren Neuhaus — et Initiativ vi hjertelig takker for — en Kreds af hans Medarbejdere og gamle Elever traadt sammen i en Komité for at tilvejebringe Midler til Rejsning af et Minde for Rektor West her paa hans sidste Hvilested.

Komitéen bestaar af Repræsentanter for de 3 Statsskoler, hvor Rektor West har virket, Rektorerne P. H. Bohn, Sorø, A. Egeberg Jensen, Sønderborg og J. Randrup, Tønder. Endvidere af Formanden og Næstformanden for Sønderborg Samfundet henholdsvis Adjunkt O. Bach og stud. jur. A. Fal-

kenberg, Formanden for Tønder Statsskoles Elevforening, Grosserer Aksel Michelsen, Tønder, og Formanden for samme Forenings Københavns Afdeling Kaptajn, Fuldmægtig i Krigsministeriet O. P. Petersen. Endvidere af følgende gamle Soranere: Medlem af Phønix-Kædens Bestyrelse og Phønix-Fondens Direktion, Grosserer R. E. Brincker, Soransk Samfunds Kasserer, Sparekassedirektør H. Krog-Meyer, Soransk Samfunds Æresmedlem Murmester O. Licht og mig selv.

Komitéen har haft den store Glæde fra op mod 200 Bidragsydere at modtage et samlet Beløb af 2,216 Kroner — hvorfor herved frembæres vor allerhøjest Tak. Da Ud-

gifterne ved Mindestenen og Komitéens Virke har andraget ca. 870 Kroner, er der indkommet et saa betydeligt Overskud som 1350 Kroner, som er hensat paa en Sparekassebog, til at anvende til denne Mindestens og Gravs fremtidige Vedligeholdelse samt til at smykke den med Blomster hvert Aar dels paa Rektor *West's* Fødselsdag den 28. April og Dødsdag den 23. September.

Da Beløbets Renteafkastning imidlertid sikkert er større end de Udgifter, der medgaar hertil, og der derved vil kunne opsøres visse Rentebeløb, som gennem Tiderne kan medføre, at den henstaaende Kapital vokser til et betragteligt Beløb, har vi ment at burde fastsætte, at hvis dette sker, vil der til sin Tid kunne oprettes et særligt Mindelegat bærende Rektor *West's* Navn. Dette Legats Renter vil da være at anvende til et til sin Tid fastsat Formaal, som man maatte finde var i Rektor *West's* Aand og skønnedes at ville have haft hans Interesse og Kærlighed.

Jeg vil paa Komitéens Vegne takke Sorø Akademis økonomiske Forvaltning ved Kurator *Korsgaard* og Akademiets Kirkeinspektion, hvis Formand er Pastor *K. Alsinger*, dels for Eftergivelse af Monumentafgiften og dels for Løfte om at ville modtage nævnte Restbeløb og paatage sig Gravens og Mindestensens fremtidige Vedligeholdelse m. v.

For Tilvejebringelse og Rejsning af dette Minde takker Komitéen Skovrider *Lorenzen*, Stenhuggermester og Billedhugger *H. Svenstrup* og først og fremmest Akademi-Arkitekt *A. Laurup Larsen* for hans beredvillige og saa udmærkede Medvirken ved Rejsning af denne Mindesten, som er fundet i Sorø Jord nær ved Parnas.

Mindestenen bærer bl. a. Indskriften: »UDEN KAMP — INGEN SEJR« — det Fyndord som afdøde Rektor *West* netop byggede sin Tale over til Dimittenderne fra Sorø Akademis Skole ved Translokationen den 23. Juni i Fjor — den sidste som han ledede.

I Tilslutning til Overgivelsen af Mindestenen til Sorø Akademi og Kirkes økonomiske Ledelse til dettes Røgt og Pleje, beder jeg Akademiets Ledelse samtidig modtog foran nævnte Beløb 1350 Kr. indestaaende paa en Sparekassebog samt dette Aktstykke, som indeholder en kort Redegørelse for Komitéens Virke, Bidragydernes Navne og Retningslinierne for de nysnævnte Midlers Anvendelse til sin Tid, og beder nu om, at Dækket — vort danske Flag — maa falde fra Mindestenen og i Tilslutning hertil om, at Sorø Akademi til sene Tider vil frede og værne om dette Minde.

Akademiarkitekt *Laurup-Larsen* lod derefter Dækket falde, og Mindestenen kom tilsyne med Inskriptionen:

REKTOR
AXEL JÜRGENSEN WEST
* 28. APRIL 1880 I HADERSLEV
† 23. SEPTEMBER 1943 I SORØ
UDEN KAMP
INGEN SEJR
VENNER REJSTE DETTE MINDE

Rektor *Bohn* udtalte: I Kurator *Korsgaard's* Fraværelse og paa Sorø Akademis Vegne modtager jeg med Tak denne smukke Mindesten, som nu indgaar i Rækken af smukke Monumenter anbragt paa denne Kirkegaard over afdøde Rektorer. Akademiet lover at værne om denne Grav, saaledes som Bidragyderne har bedt om det.

En Mindetale.

Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* holdt derpaa følgende smukke, personlige Mindetale:

Om faa Dage er det et Aar siden Rektor *West* saa pludselig døde. Dette Dødsfald virkede netop ved sin Pludselig-

hed i Øjeblikket næsten lammende paa alle, der havde kendt og holdt af Rektor *West*. Men det gaar jo ved ethvert Dødsfald saaledes, at først melder Sorgen og den smerteblandede Vemod sig; senere træder Erindringer, det afsluttede Liv og dets væsentlige Karaktertræk stærkere frem for de efterlevende, og vi dvæler nu gerne ved de tidligere Episoder, hvor den afdøde stod iblandt os i sin fulde Kraft.

Jeg lærte først *West* at kende i den gamle Studenterforening ved Holmens Kanal i Aaret 1908. Han var opstillet som ledende Senior i det betydningsfulde Seniorat, der skulde sælge den gamle Studenterforeningsbygning og opføre en ny. Jeg blev hans Kollega i Senioratet og kom derved et helt Aar igennem til daglig at arbejde samme med ham, ofte i Timevis.

Hvad der prægede *West* i denne Ungdomsperiode var Hurtighed, Energi og Klarhed i Forening med en smittende Munterhed og Elskværdighed, der gjorde det til en Fornøjelse at være sammen med ham. Senioratet havde mange Modstandere, men *West* var uforlignelig, da han paa en ekstraordinær Generalforsamling slog alle Angreb ned ved en baade elegant og vægtig Tale. Han stod da virkelig, som han af mange er blevet kaldet, som en Høvding for sine Tilhængere.

Efter Senioratstiden afbrødes min daglige Forbindelse med *West*, og vi mødtes kun i Ny og Næ. Jeg opsøgte ham her i Sorø kort efter at han havde faaet Ansættelse, men traf ham ikke hjemme. Han var som bekendt Adjunkt her 1914—18, og jeg ved, at han i den Tid var i høj Grad værdsat af sine Elever. Hans livlige Undervisning, hans Evne til som inspektionshavende at omgaas de Unge, den Maade, hvorpaa han uforbeholdent sluttede sig til dem og f. Eks. deltog i deres Cricketøvelser paa Store Plads — *West* havde hele sit Liv stor Interesse for Cricket — vandt han deres Hengivenhed og Taknemlighed, hvad mange gamle Elever har vidnet om.

Men *West* kunde daarlig finde sig i altid at være bundet til det samme Sted. Ogsaa i sin Adjunktetid foretog han hyppige Rejser og optraadte som Foredragsholder ved andre Skoler. Ogsaa i den Anledning har jeg haft Lejlighed til at træffe sammen med ham.

Hvad der særlig laa ham paa Hjerte var den *nationale Kamp* i Sønderjylland, og som Historiker havde han Mulighed for at trænge dybt ind i dette Spørgsmaal, som ogsaa hans Familietradition forbandt ham med. Han holdt Foredrag herom og om Elsass-Lothringen, hvis Skæbne jo paa saa mange Maader er Parallel til Sønderjyllands. Det virkede derfor heller ikke overraskende, at han efter Genforeningen søgte tilbage til det genvundne Land, hvor han kom til at virke i 20 Aar. Dette blev vel nok hans rigeste Tid. Ikke blot fandt han i Sønderjylland sin Hustru, men hans levende og varmtfølede nationale Aand kunde nu finde en Mangfoldighed af Opgaver, som han havde særlige Forudsætninger for at tage op saa vidt muligt løse. Her har han erfaret den Sandhed, som nu staar paa hans Mindesten, at *uden Kamp gives ingen Sejr*, og *West* var aldrig bange for at tage Kampen op, men han var altid vidtfavnende nok til at kunne forstaa modsatte Synspunkter, og der er ingen Tvivl om, at han har gjort sit Land gode Tjenester under sin Virksomhed for vor nationale Sag.

Men det tog ogsaa paa hans Kræfter, og det var ikke blot, Aarene, der havde sat deres Spor, da han i 1941 vendte tilbage til sin gamle Skole for at overtage dens Ledelse efter *Raaschou-Nielsens* Afgang. Ogsaa her tog han fat med Lyst og Energi; men Kræfterne var ikke mere de samme, og det vilde han nødig indrømme. Tilsyneladende var han og-

saa den gamle, han bevægede sig i det samme livlige Tempo som i gamle Dage, han cyklede lange Ture og spillede Cricquet med Drengene, og han fortsatte sin Virksomhed som Foredragsholder og Udgiver af Skolebøger. Men han var ikke saa stærk mere, som han selv troede, og vi, der stod ham nær, kunde ogsaa se det og opfordrede ham til at skaane sig. Men det kunde han ikke, og han havde den Lykke at blive kaldt bort midt i sin Virksomhed og som hin romerske Kejser, der vilde dø staaende. Vi mindes ham da som det levende, varmhjertede, rigtbegavede Menneske, Fædrelandsvennen og Soraneren *Axel Jürgensen West*.

Ære være hans Minde.

Derefter nedlagdes der Kranse ved Mindestenen, nemlig fra Monumentkomitéen, Sorø Akademis Skole, Soransk Samfund, Phønix-Kæden, Sønderborg Statsskole og Tønder Statsskole. Tilsidst nedlagde *Louw* en Krans med Ordene: »Grænseforeningen nedlægger denne Krans i dyb Ærbødighed for Rektor *West's* Indsats i svundne Aar.« Ogsaa smaa Blomsterbuketter prydede Graven.

En Søn af Rektor *West*, *Chr. West*, som er Elev paa Sorø Akademis Skole, bragte en Tak til dem, der havde sat hans Fader dette smukke Minde. En særlig Tak rettede han til Kunstmaler *Neuhaus*, som havde udkastet Tanken, til Direktør *Louw*, som havde sat sig i Spidsen for dens Virkeliggørelse, og Dr. *Helms*, som havde talt saa smukke Ord ved Afsløringen.

Højtideligheden sluttedes med, at man sang »Altid frejdig«.

Det Mindelegat, der er Tale om, kan blive oprettet for de 1350 Kroner, der blev tilovers, og som er overgivet til Sorø Akademi indestaaende paa en Sparekassebog med Den sjællandske Bondestaands Sparekasse, vil kunne træde i Kraft, naar der *udover* det Beløb, der skal anvendes til Vedligeholdelse og Blomsternedlæggelse paa Rektor *West's* Grav paa hans Fødselsdag og Dødsdag bliver 5000 Kroner til Raadighed.

Det er da til sin Tid de 3 Rektorer for de 3 Statsskoler, som sammen med den økonomiske Leder af Sorø Akademi, p. t. Kurator *Korsgaard*, der skal træffe Bestemmelse om, hvad Legatets Renter skal anvendes til — et Formaal der skal skønnes at have haft afdøde Rektor *West's* Interesse og Kærlighed.

I ANLEDNING AF BAUTASTENEN I AKADEMIHAVEN

Jeg er enig med Kontorchef *Olrík* i, at det er kedeligt, at Digteren af Indskriftens Vers rimeligvis for Stavrimets Skyld har skrevet Du Der og ikke Du Som, hvorved Misforstaaelse vilde være udelukket. Det samme kan opnaas ved at sætte et Komma mellem Du og Der, et Komma, som en venlig Haand har ridset ind. Paa samme Maade vilde et Kolon efter SOLDATER sikre mod Misforstaaelse. Men det strider maaske imod Lapidarstilen at indhugge Tegn.

At denne Tolkning af Indskriften er den rigtige, har jeg *Otto Borchsenius's* eget Ord for. Da Broncebusten af Digteren *Carsten Hauch* i Aaret 1921 af Direktør *Vagn Jacobsen* var blevet bragt til Sorø og var blevet opstillet i Akademi-haven, fejrede Skolen d. 1. Maj en Mindehøjtid for *Hauch*, ved hvilken Professor *Otto Borchsenius* holdt Mindetalen. Efter at Festen var til Ende, begav Deltagerne sig ned i Akademi-haven for at se paa Busten. Paa Vejen standsede

en Gruppe foran Bautastenen, og et Par af Herrerne begyndte at vrænge ad Indskriften og læse den som Du dér. Min Hustru var med i denne Gruppe og afbrød dem uden at vide, hvem der havde forfattet Verset, med at sige, at det var en Skam at vrænge ad det, for det var kønt nok, naar man bare læste det rigtigt. *Otto Borchsenius* traadte saa frem af Gruppen og sagde: »Mange Tak, kære Frue, at De kommer mig til Hjælp. Det er nemlig mig, der har forfattet Verset.« Derefter sendte han hende de følgende Aar til sin Død en Hilsen paa *Hauchs* Fødselsdag d. 12. Maj.

Maa jeg hertil føje den Oplysning, at hele Skolen d. 18. April 1914 Kl. 11½ var samlet ved Mindestenen. Vi sang »Slumrer sødt i Slesvigs Jord« og en til Lejligheden skreven Sang af Overlærer *Glahn*, og jeg holdt en kort Tale om Mindedagen. Sangen kan læses i Skolens Aarsskrift for 1914 S. 64.

H. Raaschou-Nielsen.

I Anledning af, at *H. G. Olrik* i sin Artikel i Soranerbladets Nr. 8 skriver, »at man aldrig har hørt Tale om en fælles Højtid ved Mindestenen efter 1901«, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at en saadan fælles Højtid netop blev afholdt i 50-Aaret for Stormen paa Dybbøl. Jeg er egentlig forbavset over, at der ikke allerede i sidste Nr. af nærværende Blad blev gjort Rede for den ved denne Lejlighed afholdte enkle, men smukke Mindefest. Det var jo ikke det eneste Sted, hvor man mindedes den Indsats, der var øvet af den danske Forsvarsmagt den 18. April 1864. Der var endnu dengang Lejlighed til ikke alene at mindes de faldne, men ogsaa takke de endnu levende Veteraner fra Dybbøl, der jo dybest set blev Indledningen til en ny Æra i Danmarks Historie.

I »Aarsskrift for Sorø Skole og Opdragelsesanstalt for Skoleaaret 1913—14« skriver Rektor *Raaschou-Nielsen*:

»Den 18. April samledes Skolen Kl. 11½ ved Mindestenen for de faldne Soranere. Rektor holdt en kort Tale om Mindedagen, der henlagdes en Krans ved Stenen, og vi sang »Slumrer sødt i Slesvigs Jord« og følgende, til Lejligheden skrevne Sang af Overlærer *Glahn*.« Derefter følger Sangen, der — hvis den ikke allerede findes optrykt i en af Skolen eller Soransk Samfund benyttet Sangbog — burde optages i en saadan, da den ikke alene er smuk, men i høj Grad taler til os i Dag, hvor vi alle, som det er sagt, er blevet Sønderjyder. Sangen slutter med følgende Verslinier:

»Løft jert Hoved kækt, I Unge,
og lad Dybbøl-Løftet runge.
Danmark, vil i Nød Du kalde, —
Vi er rede — Alle!«

Roskilde, den 9. Oktober 1944.

O. Due.

EN JUBELUDGAVE

Vilh. Andersen: Poul Møller. Hans Liv og Skrifter efter trykte og utrykte Kilder i Hundredaaret efter hans Fødsel. Tredie Udgave i Halvhundredaaret derefter. Gyldendal 1944.

Paa *Vilh. Andersen's* 80-Aars Dag udsendte Gyldendal ikke, som man havde kunnet vente, den manglende 4. Del af Værket om *Horats*, men en Jubeludgave af *Poul Møller*, *Vilh. A.'s* man tør vel sige berømte Bog fra 1894, som

altsaa i Aar har Jubilæum ligesom sin Forfatter, og i den Anledning er løskøbt fra G. E. C. Gads Forlag, hvor den for 50 Aar siden saa Lyset. Siden kom den i en to-Binds Udgave, der var udsolgt 1924; iøvrigt er dens Forord i 1. Udgave dateret paa Vilh. A.'s 30-Aars Fødselsdag — og udkom i 100-Aaret for Poul Møllers Fødsel (21. Marts); det er altsaa i alle Maader en Jubilæumsbog.

I en lille Efterskrift gør Forf. Rede for sit bibliografiske Forhold til Emnet, og i syv Sider efterfølgende Noter forklarer han et og andet om Poul Møller, som er kommet frem i Mellemtiden og maa have en Smule Forklaring. Den 80-aarige Jubilar har ikke tabt Tømmerne endnu og er slet ikke til Sinds at opgive sin førende Stilling indenfor Poul Møller-Forskningen eller rettere -Forstaaelsen; Professor Johs. Brøndum Nielsen, der har formastet sig til i 1940 at udsende et Bind Poul Møller-Studier og deri tillægge ham Medforfatterskabet til en pseudonym Piece: Smørialise's Digtervandring . . . af Vilh. Bluhmau, faar at vide, at han efter Vilh. A.'s Skøn netop ved sin egen gennemførte Dokumentation for den »sprogliche Forfatterbestemmelse« har »forstærket det umiddelbare Indtryk, at Poul Møller ikke har haft nogen Del« eller, som han (Brøndum Nielsen) ogsaa siger, »Medskyld i dette Vrångbillede af Ingemanns Varners poetiske Vandring«. Dette er min Tro en artig Skose, og hvis Vilh. A., forleden var fyldt 60 Aar og ikke netop nu er en hædret Jubelolding paa 80, vilde vi tro, at han kunde vente sig et skrappt Svar fra sin yngre Fælle indenfor Sprog- og Litteraturforskningens Inderkreds. Sagen er jo nemlig den, at Smørialise-Episoden ikke passer i Poul Møller Systemet, opstillet af Vilh. A., og saa maa det ikke være ham, der (sammen med A. E. Boye og Kamma Rahbek) har lavet disse litterære Løjer i 1823.

Det er nu lige meget: Poul Møller var en af de litterære Guders gode Gaver i 1894, og selv om den maaske nu vil forekomme den mest splinterny Ungdom en Smule forældet — vi ældre kan ikke lukke den op uden at føle dens umiddelbare Friskhed og Skønhed strømme os i Møde. Denne Bog vil blive staaende, saa længe dansk Sprog og dansk Digtning endnu har Venner og Elskere — og det vil forhaabentlig sige, hvad man menneskelig talt kalder evigt, til Tidernes Ende — som en i egentligste Forstand klassisk Bog. Som Festens Gave var den paa sin rette Plads — sin Forfatters Mesterværk, paany givet danske Læsere i Hænde og ligesaa mange Venner som Læsere, der vil overføre dens Motto paa ham selv: Altid mindet i den danske Sommer!

hgo.

En Gravstedejers Sorg over Tabet af Sorø gamle Kirkegaard.

Nu er Reguleringen af det, der engang hed Sorø gamle Kirkegaard, ved at være afsluttet, og vi vil aflægge Kirkegaarden et Besøg. Vi træder hen til Hovedindgangen for at kaste et Blik derind og spejder straks efter de kendte Sten. Vi ved jo, hvor de plejer at staa, men kan pludselig ikke kende en eneste, ser kun for os en Skov af navnløse Sten, — for alle Stenene vender nemlig Ryggen til. Straks føler vi Uhyggen fra Agnete og Havmanden, »og alle de smaa Billeder, de vendte sig omkring«.

Hvad i Alverden er Meningen. Vil han fremkalde denne dæmoniske Virkning, eller gør han simpelthen Nar af os. Begge Dele er i og for sig lige malplaceret, men jeg er mest tilbøjelig til at tro, det er det sidste. For det er nemlig det triste ved det, at det er lagt i Hænderne paa en ganske

usoransk Mand, der fuldstændig mangler Respekt for de Ting, han her har med at gøre, og nyder sig selv som den, der forarger og tør forarge dem allesammen i det lille provinsagtige Snolderød Sorø. Lad ham lege med mindre dyrebare Ting, men Sorø gamle Kirkegaard burde være holdt for god til den Spøg.

Naa, vi faar jo en Forklaring. I rigtig gamle Dage begrave man saadan, at Hovedet vendte mod Øst og Benene mod Vest, ligesom en Kirke ligger med Koret mod Øst og Taarnene mod Vest, og saa skal Stenene aabenbart staa i Benenden altsaa mod Vest og vende Facaden mod Øst, hvor Hovedet er. Mod den hidtidige Placering, hvor Gravene var grupperet i to og to Rækker ved en fælles Midtergang og Stenene stod to og to Ryg mod Ryg, indvender man, at, naar der ikke er Hække, kommer ofte en lille Marmorsten til at staa op mod en stor Granitsten, og det ser ikke godt ud, at Bagsiden af den store Sten rager op over Marmorstenen. I Modsætning til dette foretrækker man nu at lade alle Bagsider af de store Sten rage frit op og møde én, straks man træder ind paa Kirkegaarden, for der er jo her den Ulempe ved Sorø Kirkegaard, at Hovedindgangen ogsaa vender mod Vest. Det har man glemt, da man sad derhjemme ved Skrivebordet og fik Idéen. Man burde straks have tænkt paa, at naar den efterhaanden var blevet forladt de fleste Steder, var det, fordi den havde haft sine Vanskeligheder, som man først skulde have undersøgt.

Medens vi er ved Indgangen, kunde jeg have Lyst til at spørge, om den lille Jernlaage i Nordhjørnet af Vestmuren kommer igen. Jeg har nemlig hørt noget om, at der i Fremtiden kun skal være en Indgang. I saa Fald vil jeg bede for den gamle Laage. Det er jo netop den lille Kirkegaardslaage, Folk holder af, og som altid er et meget karakteristisk Moment ved en Kirkegaard. Den kender de alle paa dens Klik eller Smæk, for den har de selv lukket op og i, hver Gang de gik derind med deres Blomster. Der er en Hygge og Fortrolighed ved saadan en gammel Kirkegaardslaage, Smutvejen til Kirkegaarden, som de alle langt hellere bruger, end den kolde Hovedindgang, hvis Døre enten staaar paa vid Gab eller er lukket i Laas.

Halvdelen af de gamle Træer i Alléen langs Kirken er allerede faldet, og der er skrevet meget imod dette og med Rette. Det er en meget alvorlig Ting at fælde et stort Træ, for det tager mange Aar, før der kan komme til at staa et andet i Stedet. Ingen menneskelig Magt kan tvinge det frem, hurtigere end Naturen tillader. Her forstaaer jeg dog endelig en Mening med det hele. Kirkemuren var efterhaanden blevet helt grøn paa det Sted, og sagkyndige mente, at den i Længden ikke kunde blive ved at taale Skygge, i Særdeleshed, da den i Forvejen vender mod Nord. Selvfølgelig maa Kirkemuren reddes frem for alt. Som Hovedmotiv til Fældningen fremføres imidlertid en helt anden meget besynderlig Tanke: Da Træer ikke kan leve evigt, skal man, medens Alléen endnu er kraftig nok, fælde den ene Side og plante nye Træer der, for ellers vil der pludselig ikke være nogen store Træer, naar de alle falder samtidig. Det, der gør en Allé smuk, er jo netop de to Rækker lige høje Træer, der samler deres Kroner til et Tag af lysegrønne Blade, som Lyset skinner igennem, dæmpet og mildt. Vi ved alle, hvor trist, vi finder alt, naar et enkelt af de store Træer er fjernet og erstattet med et senere plantet. Vi ser hurtigst mulig forbi dette lille Træ og lader Øjet hvile ud et Øjeblik i Alléen, hvor alle Træer er ens. Tænk saa, hvis vi fik disse haltende Alléer. Nej, lad det Slægtled, der ser en Allé falde, plante en ny til de følgende Slægtled og selv kigge paa andre Alléer, som i deres egen Tid endnu staaar i fuld Kraft. Den ene Række Træer af Kirkegaards-

alléen er faldet, og hvad Grunden end har været, det maa tilgives af Hensyn til Kirkemuren. Lad der saa ikke blive plantet en ny Række paa deres Sted, men lad os prøve at glemme, det har været en Allé, og glæde os over den tilbageblevne Række.

Men nu er man ved at fravige sit eget Motiv, for ogsaa den siges at staa for Tur. Ellers kan der ikke gro noget paa Kirkegaarden, hævder man. Som om der ikke gror noget, naar der gror dejlige gamle Træer, som bærer deres Kroner højt over Gravene og ligesom værner dem. En Kirkegaard skal da ikke først og fremmest være en prangende Blomsterhave som en Lystpark, og da slet ikke en gammel Kirkegaard. Det er meget smukkere med Buskbom, Vedbend og Bregner og saa de beskedne Blomster, som der alligevel altid kan trives. Det passer langt bedre til den højtidsfulde Stemning, man altid føler paa en Kirkegaard i Selskab med dem, der store eller smaa her paa Jorden, allesammen ved bedre Besked end vi.

Hvor mange Blomster gror der vel paa Sydens Kirkegaard, hvor Solen straks svider dem bort? Derimod er der Træer, vældige Pinjer og Cypresser staa spredt og i Flok, hvor Øjet vender sig hen, og hvide Marmorsten dækker Gravene, og dette tilsammen skaber en Stemning saa rig og alvorsfuld, at man føler, man har betraadt en Helligdom, hvergang man vender tilbage derfra, en Verden helt anderledes end den, man lever i til daglig.

Den samme Stemning har jeg følt paa Sorø gamle Kirkegaard, og jeg er nok ikke ene om Følelsen. Men nu er den borte. For det er jo ikke alene Træerne, men med selve Gravene er det næsten aller værst. Det, at de var blevet til lidt efter lidt, gjorde dem saa udtryksfulde, bragte Aarhundreders Hjerteslag ned til os. Nu er det slettet ud. Kan der vel tænkes en større Forbrydelse mod Grave end fjerne alle Stenene, som de hver især hører saa uadskilleligt sammen med fra det Øjeblik, de er kommet til at staa der, og sætte dem hen i et Hjørne med Skilte paa. Saa planere og rive Tomterne under et som et Stykke Agerjord, dele det op i saa og saa mange Stykker og køre Stenene tilbage uden Hensyn til, om de nogensinde kommer til at staa over den rigtige Grav igen. Man føler sig i hvert Tilfælde ikke mere sikker. Som Fugle, der ikke længere vil kendes ved deres Unger, naar Mennesker har rørt ved dem, føler man det med disse Grave. De bliver aldrig ens egne som før. Men man har lidt et stort og uvurderligt Tab.

Endelig er der de nyanlagte Plateau'er, Stensætninger og Murstensgange og Græsgange. Hvad Græsgangene angaar, motiveres de med, at det er nødvendigt, for at man kan komme forbi med Kisterne, saa man ikke skal gaa for langt ad de smalle Gange. Det lyder fornuftigt. Men straks frafalder man sin Plan ved at anbringe Plateau, Stensætning og Beplantning langs den ene Side af Græsgangen og har dermed udelukket sig selv fra at benytte Græsgangen formaalstjænligt til hele denne Side, hvis man da ikke skal mase over alt dette for at komme til de Grave, der vel ligger langs Græsgangen, men oven paa Stensætningen. Naar undtages Hensynet til et lille Faatal af Grave, nemlig dem, der ligger i Niveau med Græsgangen, bliver denne med Tilbehør følgelig uden praktisk Betydning og kan kun regnes som Forsøg paa Udstaffering. Om det er pænt eller ikke, skal jeg lade være usagt. Maaske er det meget pænt, men det passer jo slet ikke her ved Siden af Absalons gamle Kirke. Og naar de baner sig Vej hen over gamle Grave, som Slægten endnu ønsker at bevare, er det et Overgreb. For paa en Kirkegaard er dog Gravene Hovedsagen. Der trampes med sømbeslaeete Sko paa det, vi andrer holder af. Hvor

er dog alle de Mennesker henne, som har noget at skulle have sagt, og som vil hjælpe os.

Ellen Roeszler Boserup.

KUNSTMUSEET I SORØ

Atter har en gammel Soraner betænkt Museet. Denne Gang er det Arkitekt *Helge Bojsen-Møller*, der har foræret det *Siegfred Neuhaus'* Billede: Gartnerhave i April, malt 1913.

VILHELM ANDERSENS 80 AARS DAG

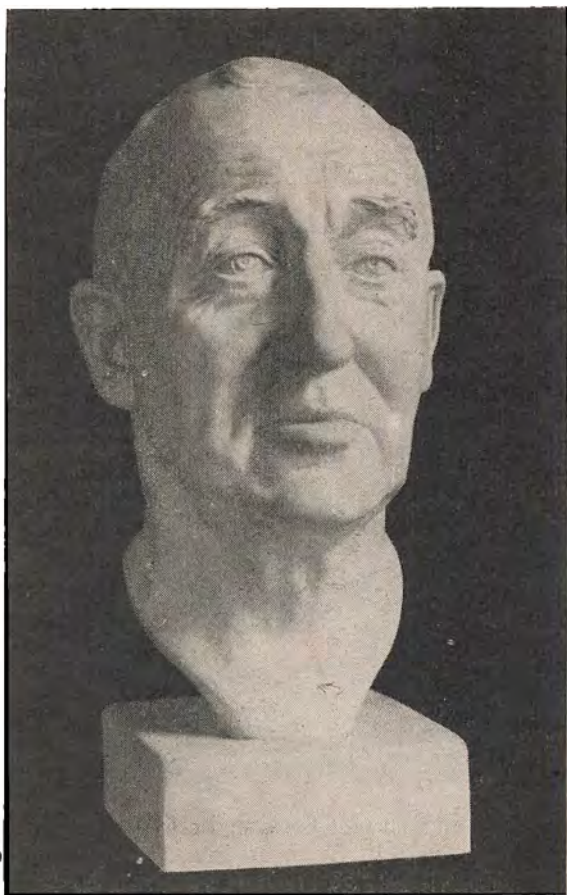
Vilhelm Andersen var paa sin 80 Aars Fødselsdag den 16. Oktober Genstand for en storslaet Hyldest. Ved en Reception hos Gyldendal om Formiddagen overrakte der ham et Festskrift, mellem hvis Bidragydere følgende Soraner er: Professor, Dr. phil. *Chr. Elling*, Magister, Arkivar *Hans Ellekilde*, Docent, Dr. phil. *Chr. Matras*, Rektor *Raaschou-Nielsen* og cand. mag. *Gunnar Knudsen*.

I Æresfrokosten i Universitetets Lærerforsamlings Sal deltog Soranerne: Soransk Samfunds Formand, Statskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen*, Professor, Dr. phil. *Chr. Elling*, Højesteretssagfører *Ballhausen*, Direktør *A. Ch. Louw*, Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Arkivar *Hans Ellekilde*, Museumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang*, cand. mag. *Gunnar Knudsen*, Professor, Dr. phil. og theol. *Johannes Pedersen*, Arkitekt *C. M. Smidt* og Rektor *H. Raaschou-Nielsen*. Mellem Talerne var *Raaschou-Nielsen* og *Poul Lorenzen*. Førstnævnte udtalte:

Sorø Skoles Rektor, som er ked af, at han ikke kan være til Stede her i Dag, har bedt mig om som Prorektor at bringe dig en Hilsen fra din gamle Skole.

Da du 11 Aar gammel kom til Sorø til dette Sted, som er præget af Historie, Poesi og Humanisme, førte din Fader dig ind i Kirken, til Absalons og Holbergs Grave og ud til Ingemanns Grav og paalagde dig ikke at glemme disse Fortidens store.

Du drak dybt og inderligt af de Kildevæld, der aabnedes for dig, og du har aldrig glemt dem. Du har altid vedkendt dig Sønneforholdet til denne Skole, og den er stolt af dig.

Gunnar Hammerichs Vilhelm Andersen-Buste, der nu skal udføres i Bronze og opstilles paa Sorø Akademis Skole.

I den mødte du Kammerater fra alle Egne i Landet og fra alle Klasser i Folket. Maaske dette har betydet noget til at give dig Evnen til at faa alle Dele af Folket i Tale, saa du er blevet *universalis Daniae praeceptor*, Danmarks almindelige Lærer.

Skolen takker dig, fordi du kom, naar den kaldte, og opmuntrede og opildnede dens Ungdom til aandelig Sysse, og fordi du har øget dens Ry. *Academia Sorana gratias tibi agit, quod majus per te nomen in orbe gerat.*

Poul Lorenzen udtalte:

Kære Vilhelm Andersen!

Peder Palladius skrev for nogle Tider siden: »Djævelen skikker os stundom saa mange onde Stunder. Vi maa vel stjæle os en glad Stund til at drikke en Skaal med hverandre.« Det er jo netop det, vi gør her. Vi har stjaalet os en glad og rolig Stund til at drikke en Skaal med hverandre og ganske særligt med vor fælles Ven Vilhelm Andersen.

Deres Plads i Litteraturhistorien skal jeg af gode Grunde ikke beskæftige mig med; men Deres Plads i Danmark, den kender jeg: Der er ikke saa elsket en Professor i det ganske Land. Hele Danmark holder af Dem, og jeg vilde tro, De i disse Dage føler, at det er sandt.

Blandt dem, som holder af Dem og har kendt Dem længe, staar vi Soranere i første Række. Helt fra vi var Drengene dernede paa Skolen husker vi, hvor festligt det var, naar De kom og læste og fortalte for os. De tog os ved Haanden og førte os ind i den bedste af alle Verdener, Aandens og Poesiens Verden.

Det er vort højeste Ønske paa denne Dag at glæde og hædre Dem, og nu kommer vi — Sorø Akademi, Soransk Samfund, Fønix-Kæden og nogle gamle Soranere — og beder Dem om Lov til at opstille Deres Buste i Bronze dernede paa vor fælles gamle Skole mellem andre gode, danske Mænd, som har været knyttet til Skolen i Sorø. Vi spørger Dem, om vi maa; men De forstaar jo nok, at De ikke maa sige nej!

Og saa vil jeg bede alle tilstedeværende betragte sig som Soranere for Vorherre og for Vilhelm Andersen og være med til at drikke en Skaal for vor Hædergæst:

Til Lykke, gamle Æressoranere og — det maa jeg vel nok have Lov at sige — Ærkesoraner! Tak for al den Glæde og Varme, du har givet os gennem mange Aar. Gud velsigne dig, gamle Ven og Kammerat.

I sin Takketale udtalte Vilhelm Andersen, at det, som bandt ham saa stærkt til Sorø-Ringstedegnen var Stedets særegne Forening af »Fortids Storhed og Nutids Jævnhed«.

GL. SORANER CRICKETKAMP I SORØ DEN 17. SEPTEMBER

For at sige det straks, Skolens Hold vandt med 110 Points. Der blev ganske vist kun spillet een Halvleg, saa det kan maaske være lidt af en Trøst for nogle at tænke paa, hvad der kunde være sket, hvis 2' Halvleg var blevet spillet, men det var ogsaa de gamles eneste Chance; de scorede 110 Points og Drengene 221, medens de var ved det, og det er den opmuntrende Kendsgerning.

Haugberg skriver i Soranerbladet for Maj 1919 bl. a.:

»... I Sorø er Interessen for Spillet skrumpet ind, og med Sorg ser vi gamle Soranere, hvorledes Bestræbelserne for at holde Cricketspillet i Live ganske er døet hen, men ogsaa at Resultatet heraf ikke er udeblevet: at Cricketspillet Blomstringstid i Sorø er forbi«

Hvis Haugberg har kunnet skue ned paa Store Plads fra Elysium i Gaar, vilde han have frydet sig, thi der blev givet et eklatant Bevis for, at Cricketinteressen i Sorø er svulmet op igen, og der blev spillet Cricket af den rigtige Slags. End ikke de sædvanlige 3—4 sidste Mand paa Holdet, kaldet »Halen«, som findes paa de fleste Hold og som tages med af andre Grunde end for deres Gærdespil, fandtes paa Elevernes Hold. Næstsidste Gærde, John Olsen, scorede i livlig og god Stil 44 Points og vandt de gl. Soraneres Præmieboldtræ, der overrakte ham ved Aftensmaaltidet af de gamles Nestor, Godsejer Fr. Castenskiold med mange Lovord.

Ingen af Eleverne tegnede sig for Andæg, alle var med til at samle til Huse. Topscorer blev Arnsbjerg med 59 Points indspillet i en elegant og livlig Stil. Han vandt, foruden alles Hjerter, Soransk Samfunds Præmieboldtræ, der overrakte ham om Aftenen af Overingenør E. Lyngbeck med mange smukke og anerkendende Ord. De to Præmietagere blev stærkt hyldet af de nærværende.

Nævnes maa ubetinget ogsaa K. E. Jørgensen, der — foruden at score 31 Points — tog 8 Gærder for 49 Points. Han har gode Evner for Kastning, han kan faa Bolden til »at gøre noget« og bør ubetinget søge at udvikle denne Evne.

Nu vil det vel være forkert at sige, at det bedste Hold vandt, thi et Hold der tæller bl. a. seks af A.B.'s bedste Spillere foruden to andre unge Spillere, der hver for sig gør god Fyldest paa første Klasses Provinshold, skulde, selvom

det er suppleret op med et Par ældre og utrænede Spillere, normalt ikke være Elevholdet underlegent, men i Søndags spillede Eleverne bedst, og deres Sejr var saameget mere ærefuld og velfortjent. Man kunde nok lige have Lyst til at paatale de unge Menneskers Tilbøjelighed til at gaa ind foran Gærdet til alle Bolde. Det er en farlig Vane, og det er helt tilfældigt, at ikke en eller flere røg med »Ben for«. — Men det skal siges, at Adjunkt *Pihlkjær* havde stor Ære af sine Drengene. Det er mange Aar siden, vi har set saa godt Cricketspil paa Sorø Akademi.

Det var iøvrigt en herlig Dag. Den forløb traditionsmæssigt og morsomt nok i alle Enkeltheder ganske som den allerførste Cricketkamp i Sorø d. 7. Oktober 1866. — Rektor *Bohn* var den elskværdigste Vært og kastede Glans over vort Besøg ved at være nærværende fra først til sidst. Dagen sluttede med et festligt Aftensmaaltid i grønne Sal, ved hvilken Lejlighed der blev holdt en Række Taler. Rektor lagde for med i en smukt turneret Tale at bevidne den ældgamle Crickettradition paa Sorø Akademi sin mest uforbeholdne Sympati. *Dalgas Langballe* hyldede Rektor *Bohn* og bragte de gamle Drenges hjertelige Tak for den overordentlig store Gæstfrihed vi havde mødt. De gamles Anfører, *Krebs*, hylde Drengene for deres smukke Spil og gode Sportsaand, Elevholdets Anfører, *Balstrup* takkede for Kampen, som vel er Sæsonens fornemste Sportsbegivenhed, og som man ser hen til med Forventning og Glæde.

Festens Clou var Overrækkelsen af de to Præmieboldtræer som foran nævnt, og *Brincker* sluttede med at udbringe det sædvanlige Leve for Crickettraditionen, hvilket efter det oplevede kunde synes ganske overflødig; og dog har vi før oplevet at se Interessen for Spillet sygne hen. — Naar imidlertid nu om faa Aar den nye Sportsplads kan tages i Brug, vil der være skabt saa gode Forudsætninger for Spillet Trivsel, at vi trygt kan se Fremtiden i Møde.

R. E. B.

ET RIMBREV

I min »Soraner-Mappe« finder jeg et Brev til min Fødselsdag i 96 underskrevet fra Din gamle Ven *Carl Ferdinandsen* (96), den senere Professor, Dr. phil.

Vor hedengangne Kammerats skønne Udtryk for vore fælles Minder lyder saaledes.

*Saa ofte de kommer — de Minder,
jeg skatted' og skatter mest,
jeg griber dem, før de forsvinder
og snor dem i Kranse som bedst.
De blomstre og visne de Kranse,
som Minderne kommer og gaa;
men Mindernes Væld kan ej standse,
og Kransene aldrig forgaa.
Og naar saa en Minde-Cascade
har kysset en Blomst af Drøm,
saa tager jeg et af dens Blade
og lægger paa Mindernes Strøm.
Og Bølgerne synker og stiger
og stiger og synker igen*

*igennem utallige Riger
til Vandenes Udfald hen.
Dér lægge de Bladet paa Kysten
og glæde sig for, hvad de gav
og tabe saa Bølgelysten
og synke atter i Grav.*

Rudersdal pr. Holte, 18. Oktbr. 44.

von Eggers ('97).

SORANSK SAMFUND

For den store Hæder, som Soransk Samfund, Fønixkæden og andre Kammerater har vist mig paa min Firsaaersdag, sender jeg en hjertelig Tak. Foruden Formanden saa jeg ved Frokosten paa Universitetet Louw og Jonas Bruun, men jeg retter i Tankerne min Tak til alle dem, der har tænkt venligt paa deres gamle Kammerat.

Fredensborg, 21. Oktober 44.

Vilh. Andersen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Det er som et sikkert Efteraarstegn, at de hvide Huers Tid er forbi, stod der i »Sorø Amtstidende«s Sorørubrik den 2. Oktober. Nyklippede og med den sorte Hue fantastisk lige paa Hovedet var Akademisterne fra i Gaar et Tegn paa, at Sommeren er svundet.

I Universitetets Festskrift i Anledning af Kongens Fødselsdag offentliggør Professor, Dr. phil *Christian Elling* (S. '20) en Afhandling »Christiansborg-Interiører«, Studier over Revidenslottets Historie i det 18. Aarhundrede.

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) har sammen med Arkitekt *Wilhelm Wohlert*, Bagsværd, faaet 1. Præmie, 4000 Kr., for et Udkast til et Ole Rømer-Mindesmærke i Aarhus, en 10 Meter høj Obelisk med Relieffer og Portræt. Af Antikvar *Carl Julius Petersens* Hjælpefond har *Buhl* faaet en Portion paa 1000 Kr. — Forøvrigt bør en Misforstaaelse rettes: *Jan Buhl* er Sorøstudent fra 1937 og ikke, som meddelt flere Gange før her i Bladet, Realist fra 1935.

Fabrikant, Civilingeniør *Svend Fiedler* (udm. 3. R. '99) fyldte 60 Aar den 23. September.

I Magasin du Nord i København aabnedes der i September en Maleriudstilling »Unge Talenter«. Mellem Udstillerne var *K. Raaschou-Nielsen* (S. '33).

Dr. med. *Flemming Kiørboe* (S. 26) og Overlæge, Dr. med. *Valdemar Poulsen* (S. '98) har af Christian X's Fond faaet Understøttelse til videnskabeligt Arbejde.

Maleren *Sophus Adam Greve Danneskjold-Samsøe* (udm. 5. Kl. '94) fyldte 70 Aar den 2. Oktober.

Forstander for Optagelses- og Lærningehjemmet »Frederikshøj« i Brønshøj *Axel Skytte* (S. '99) fratraadte den 1. Oktober sin Stilling, som han har varetaget i 36 Aar.

Paa Ejnar Munksgaards Forlag udkommer der flere Værker af Soranere. I Serien »Danmarks Folkeminder« udgiver Magister *Hans Ellekilde* (S. '08) Svend Grundtvigs »Danske Folkesagn«, der ikke tidligere har været trykte. Soransk Samfunds Formand, Statsskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen* (S. '05) udgiver en Bog om »Egen og Bøgen i dansk Folketro« og Direktør i Ny Carlsberg Fonden *V. Thorlacius Ussing* (S. '09) en Bog om Billedhuggeren Saly (Skaberen af Frederik den Femtes Rytterstatue paa Amalienborg). Fra Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) kommer med Titlen »Kimbrenne« en Bog om de gamle Jyder. Endelig fortsætter Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) Udgivelsen af det mægtige Kortværk over Danmark, hvoraf der hidtil er kommet fire Stofoliobind.

Kaptajn *Hans Aage Rosted Hanson* (R. '92) fyldte 70 Aar den 24. Oktober.

Adjunkt *Nordahl Svendsen* er udnævnt til Lektor ved Sorø Akademis Skole.

Ansvarshavende Redaktør af »Holbæk Amtstidende« *Hans Brix* (S. '15) kunde den 13. Oktober fejre 25 Aars Jubilæum ved Bladet, hvor han blev Medarbejder i 1919 og ansvarshavende Redaktør i 1936.

Undervisningsinspektørens faglige Medhjælper, Lektor, Dr. phil. *Hans H. Fusing*, Vester Borgerdydskole, fulgte Torsdag den 5. Oktober Undervisningen i Historie paa Sorø Akademis Skole.

Det fornemme Tidsskrift »Danmark«, der udgives med Støtte af Undervisningsministeriet og Ny Carlsbergfondet under Redaktion af Skoledirektør Sofus Franck, Kunstmaler *Erick Struckmann* og Professor Ejnar Thomsen, bringer i sit sidste Dobbelthefte en Serie Artikler om Odense og Per-

sonligheder med særlig Tilknytning til denne By. Kontorchef *H. G. Olrik* (S. '95) skriver om *H. C. Andersen* og Odense.

Overretssagfører *Erik Jølver* (S. '01) er udnævnt til Hospitalsforstander for Kloostret ved Frue Kirke i Aarhus.

Paa Thaning & Appels Forlag er udkommet af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) »Det klassiske København«.

Til Formand for Det danske Filmssamfund, for hvis Stiftelse Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) har været særlig virksom, er valgt Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) og til Næstformand fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99).

Det danske Filmsamfunds Formaal er ved Samarbejde med de forskellige filminteresserede Kredse at arbejde for kulturel Højnelse af dansk Film i etisk, kunstnerisk og teknisk Henseende.

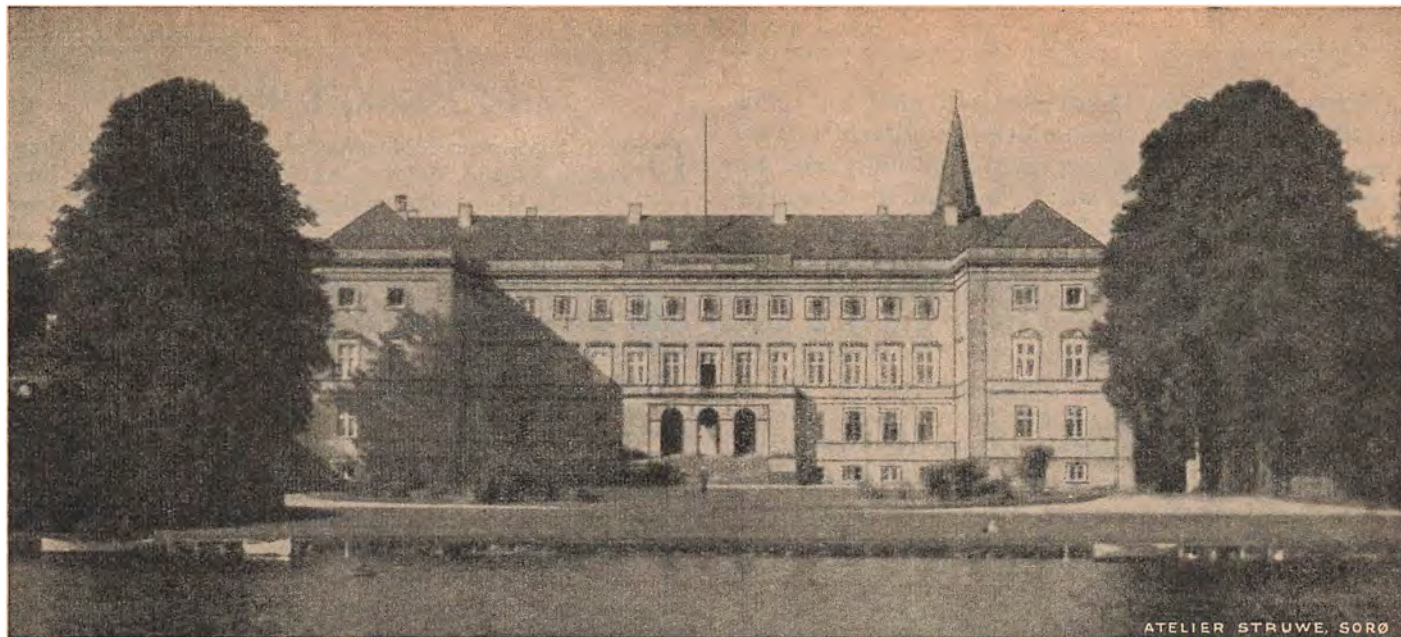
Filmsamfundet vil ogsaa udgive et Tidsskrift, søge at paavirke Bevillingshaverne rundt om i Landet med Hensyn til Valget af Program, oprette et Film-Arkiv, søge at udvirke Skattelempelser for særlig værdifulde Film og uddele Ærespris for fremragende Indsats i dansk Film.

Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13) fylder 50 Aar den 1. November.

Den til den 15. Oktober paatænkte Aarsfest blev, som meddelt i Dagspressen, aflyst.

A/S Plantningsselskabet »Sønderjylland« havde 25 Aars Jubilæum den 23. Oktober, i hvilken Anledning Selskabet ved *Harald Skodshøj* (S. '21) udsendte et smukt og omfattende Jubilæumsskrift, til hvilket *Skodshøj* har leveret baade Teksten og Illustrationerne. Jubilæumsgeneralforsamlingen afholdtes Mandag den 23. Oktober i Tønder. Der var indløbet mange Telegrammer, Blomsterdekorationer m. v., og fra Det danske Hedeselskab fik Formanden, Amtmand, Lensgreve *Schack*, overrakt en Dirigentklokke af Sølv. I Aarsberetningen oplyste Direktør, Skovrider *Stenstrup*, Viborg at Plantningsselskabets Arealer i Dag omfatter 757 Hektar hvoraf 352 Hektar er tilplantet, men Arbejdet har naturligvis i de senere Aar været præget af Tiden. Tilplantningen har ikke kunnet fortsættes i det ønskede Omfang, men alt er saaledes tilrettelagt, at der straks efter Krigens Afslutning kan tages fat for fuld Kraft.

Direktøren fremlagde ligeledes Regnskabet, hvorefter man har kunnet slutte Driftsaaret med et Overskud paa 45,000 Kroner, der i Hovedsagen er anvendt til Konsolidering.

SORØNER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 11

NOVEMBER 1944

PROVST C. C. HJORTKJÆR.

In memoriam.

Den 2. November er Stiftsprovst *Christian C. Hjortkjær* i Haderslev død efter et Par Aars Svagelighed og 2 Maaneders Sygdom, Lungehindebetændelse, hvortil der stødte Gulsot.

Med ham er en af den danske Præstestands udmærkede Mænd gaaet bort efter en lang og trofast Tjeneste, og Budskabet om hans Død er blevet modtaget med Sorg rundt i Landet i de Menigheder, hvor han har haft sin Gerning, som han stadig bevarede Forbindelsen med, og af os gamle Venner af ham, som endnu er tilbage.

Han blev født d. 28. August 1869 i Dybe ved Lemvig, hvor hans Fader var Gaardejer og Købmand. Efter at være blevet konfirmeret kom han i Sommeren 1885 til Sorø, hvor han blev optaget i III Klasse. Han hed *Christen Hjortkjær Christensen*, og Overlærer *Thaarup* kaldte ham derfor Kræn Kræn, uagtet han protesterede med, at i hans Hjemegn sparede man n'erne. Med Navnet »Kræn« har Venner altid siden kaldt ham.

Det varede ikke længe, før han fik en udmærket Position i Klassen, der yderligere styrkedes i Gymnasieaarene. Han var lidt ældre end vi andre og havde allerede, før han kom til Skolen, sat sig det bestemte Maal at blive Præst. Vers skrev han med Lethed og skrev dem gode, og han havde en sjælden Evne til at lede vore Diskussioner i »Balder« og ligesom samle det og slutte af, saa det hele ikke løb ud i Sandet, men vi mente, at vi fik noget ud af det.

Efter at være blevet Student 1889 tog han fat paa Theologien og blev Kandidat 1895, hvorpaa han straks blev personel Kapellan i Stouby-Hornum og derefter

1898 Sognepræst i Hjortlund-Kalvslund og 1902 i Malt-Folding.

Han havde som ganske ung tilegnet sig det grundtvigske Syn paa Kristendom og Folkeliv og glædede sig nu over at blive Nabo til Askov. Det førte til et nært Forhold. En Del af Højskolens Ungdom blev hans ständige Tilhørere i Malt, og han vandt sig mange Venner i Højskolens Kreds, frem for alt Forstander Jacob Appel og hans Familie. 1910 udnævntes han til Provst i Malt m. fl. Herreder, men allerede 1913 kaldtes han til Kongens Lyngby. Den ny Opgave som Præst for

et stort og vanskeligt Sogn med den mest forskellige Befolkning lige fra Kongefamilien paa Sorgenfri til den store Arbejderbefolkning og de mange udflyttede Københavnerne optog ham stærkt, og han fik ogsaa her en af mange paaskønnet Præstegerning.

Men Sønderjylland kaldte ved Genforeningen paa ham, og 1921—23 var han Præst i Sommersted, men fulgte saa efter sin nære Ven Provst Nissen som Præst i Gl. Haderslev, Provst for Haderslev Provsti og Stiftsprovst for Haderslev Stift. Ogsaa her samlede han en stor Menighed om sig, og han blev desuden en Del brugt som Taler ved kirkelige og folkelige Møder. 1940 tog han sin Afsked. Han blev boende i Haderslev og fulgte med levende Interesse Forholdene baade i den snævrere Landsdel og ellers i vort Land, og der var til den sidste Tid, ja endnu i Sommer Bud efter ham som Taler i samstemte Kredse, hvad han med Glæde berettede om i sit sidste Brev. Ellers tilbragte han Tiden med Læsning af noget af det, som hans travle Arbejdsdag ikke havde levnet ham Ro til, og glædede sig ved Samlivet med Hustru og Børn og ved den rige Skat af Minder, som Livet havde givet ham.

Han har i en sjælden Grad været tro mod sin Ungdoms Idealer og mod sine Minder, ogsaa dem, der knyttede sig til Sorø, og mod de gamle Venner. Jeg selv takker ham for uafbrudt fortroligt Venskab i næsten 60 Aar.

Ære være denne gode danske Mand og Soraners Minde!

H. Raaschou-Nielsen.

Han ægtede i 1898 Johanne Hjortkjær, Datter af Købmand Schibbye i Hjørring, som overlever ham.

Han var Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT FOR EN SORANER

Ansøgning om dette Legat indsendes inden 7. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger.

Ansøgeren skal have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved denne og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

SORANERFROKOST

Bestyrelsen har ment indtil videre at maatte afstaa fra at arrangere Sammenkomster om Aftenen.

Til Gengæld vil man forsøge at give Medlemmerne Adgang til at samles ved i den kommende Tid en Gang om Maaneden at arrangere en Soranerfrokost.

Den første af disse vil finde Sted *Onsdag d. 6. December 1944 Kl. 12* paa Grand Café, Kongens Nytorv, hvor der vil kunne faas Frokost bestaaende af: 1 Stk. med Sild, forløren Skildpadde, 1 Stk. med Ost for en Pris af 3,90 Kr.

Medlemmer, der ønsker at deltage i denne Frokost, maa senest Dagen før melde sig til *Restauranten, Tlf. C. 10808 og Palæ 6724.*

Bestyrelsen.

ET CRICKET-MINDE

Den 18. September 1904 spillede i Sorø en Cricketkamp mellem Skolens Hold og K.B.'s 1. Hold, en Kamp som for os Drengene, der fulgte Spillet i aandeløs Spænding (flere af os førte selvstændigt Regnskab over Kampens Forløb) var en vidunderlig Oplevelse og nu et smukt Minde.

Vore Helte, hvoriblandt *Aage Hansen* (Top-Hans), *Gudmund Effersø*, *Stavnsbjerg* og *Dalgas Langballe*, var i Ilden og hjemførte en ærefuld »Sejr for Sorø med 2 staaende Gærder og 2 Points«, saaledes som det omhyggeligt staar noteret i Regnskabet underskrevet af *J. E. Meulengracht* — nuværende Professor og Overlæge ved Bispebjerg Hospital.

K.B. havde sendt et meget stærkt Hold, hvoriblandt saa kendte og fremragende Spillere som Peter Petersen (der endnu den Dag i Dag paa Old Boys' Hold kan præstere imponerende Spil), Thor Sick-Petersen, F. Mouritzen (en af den Tids mest frygtede Kastere og bedste Gærder) og *K. Hasselbalch* (gl. Soraner). Kampen begyndte Kl. 13,00 med K.B. ved Gærdet og i Løbet af 55 Minutter var de ekspederet ud for 53 Points, hvorpaa Skoleholdet gik ind præcis Kl. 14,00 og var ude Kl. 15,15 for 55 Points. K.B. fulgte derefter Kl. 15,30 med 2. Halvleg og var ude Kl. 16,40 for 73 Points. Peter Petersen var K.B.'s Topscorer med 40 Points. Indtil da var der ikke hændet noget sensationelt, men nu fulgte Soranernes 2. Halvleg, som begyndte præcis Kl. 16,45 og endte Kl. 17, 39. Da var der 73 Points paa Tavlen og 2 Gærder i Behold, *Aage Hansen* gik not out med 6 Points og *Fr. Jørgensen* kom slet ikke ind. — Sensationen leverede *Stavnsbjerg*, *Effersø* og *Langballe*. *Stavnsbjerg* lagde for med en »Ridehustaver«, der jo giver 6 Points. Han staar noteret for 11 Points, deriblandt Sekseren, som var hans næstsidste Slag, paa det følgende blev han grebet ud. Derefter kom *Effersø*, han staar noteret for 33 Points, hvoriblandt ogsaa en Sekser repræsenterende en »Ridehustaver«, hans sidste Slag; han gik not out. Endelig kom *Langballe*, der lagde Bolden ud over og ned bag Tennisbanerne, den vurderedes kun til 5, altsaa knapt saa indbringende som en »Ridehustaver«, men alligevel et elegant Slag, der huskes den Dag i Dag i endeløs Jubel.

Ser vi paa Kastningen, da var den ikke mindre ærefuld, den ser saaledes ud:

<i>Stavnsbjerg</i>	kastede	19	Overe,	tog	4	Gærder	for	36	Points
<i>Effersø</i>	»	10	»	»	7	»	»	23	»
<i>Langballe</i>	»	4	»	»	1	»	»	13	»
<i>Aage Hansen</i>	»	24	»	»	5	»	»	46	»

Medens Soranerne kun brugte disse fire Kastere, ikke af Mangel paa andres Havelse, thi der var *Jørgen Rasmussen*, *Karl Petersen*, *Fr. Jørgensen* og *Martin Nørgaard*, alle habile Kastere, maatte K.B. have ikke færre end 7 Kastere i Ilden, nemlig *Johs. Nielsen*, *Thorvald Petersen*, *Mouritzen*, *Hasselbalch*, *Richmann*, *Peter Petersen* og *Thor Sick-Petersen*. Den farligste af disse — *Mouritzen* — kastede ialt 4 Overe, deraf 4 Maiden og tog 1 Gærde for 3 Points.

30. Okt. 1944.

R. E. B.

FINN VIDERØ OG MUKKETUD

Der er dannet et Selskab med det højst mærkelige Navn Mukketud. I Bestyrelsen sidder bl. a. Lektor, Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. '20). Formalet er at skabe Grundlag for Udgivelsen af Kompositioner eller Bearbejdelser af *Finn Viderø* (S. '23). Det henvender sig derfor til en snæver Kreds, som enten personlig staar *Finn Viderø* nær eller maa formodes at nære særlig Interesse for hans Arbejde. Selskabet agter hvert Aar at udsende en Nytaarsgave, der indehol-

ET JULEKOMEDIE-BILLEDE FRA 1901

I Soranerbladets Novemhernummer i Fjor gengaves der tre gamle Julekomedieplakater, deriblandt en fra Julekomedien i 1901. Det var »Kierlighed uden Strømper«, som opførtes i daværende Adjunkt *Alfred Glahns* Iscenesættelse. Glahns ældste Søn, Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15), som den Gang var en lille Dreng paa 4½ Aar, har fra sin Faders Efterladenskaber nogle gamle Scenebilleder, hvoraf Soranerbladet her bringer et, netop fra Julekomedien i 1901. Fra venstre ses: Landsdommer *Hans Henrik Emil Holm* (S. '02) som Grethes ulykkelige Elsker Mads, Professor, Dr. phil. og theol. *Johannes Pedersen* (S. '02) som Mads' Fortrolige

Jesper, Dommer i Brædstrup *Sven Hornung Lützen* (S. '04) som Grethe og Overretssagfører *Johan Valdemar Petersen* (S. '03) som Skræddersvenden Johan von Ehrenpreis. I bageste Række staar Lektor *Aage Meulengracht* (S. '04) som Mecurius, Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03), Læge *Frederik Arentoft* (da Jensen), (S. '02), nu død, og Ingeniør *Jens Martin Erle* (da Sørensen), (S. '02) som Grethes Fortrolige Mette.

Soraneraargangene omkring Aarhundredskiftet vil nikke genkendende til dette gamle Julekomediebillede, der sikkert hos adskillige fremkalder Minder fra længst svundne Dage.

der et eller flere Værker af *Finn Viderø* i det Omfang, det hver Gang er muligt. For de nærmest følgende Aar er planlagt Udsendelser af bl. a.:

- »Tre gammelrussiske Kirkesange« (Orig. Komp.)
- »Otte Julesange fra forskellige Lande« (Udsættelser)
- »Otte gamle svenske Kærlighedsviser« (Udsættelser)
- »Fem 'Galgelieder' af Chr. Morgenstern« (Orig. Komp.), alle fire Hefter for 1 Sangstemme med Klaver;
- »Firhændige Variationer over en dansk Folkevise: Jomfru i Ormeham« (Orig. Komp.)
- »Pastorale over et dansk Folkevisevers (Orig. Komp.)
- »Tre Sange til Tekster af V. v. Heidenstam« (Orig. Komp.), de to sidste Hefter for høj Stemme med Klaver.

Da Selskabets eneste Formaal er givet i ovenstaaende, afholdes Generalforsamlinger o. l. ikke, men det overlades ganske til *Finn Viderø* i Forbindelse med Musikforlægger *Knud Engstrøm*, der har paataget sig at være Udgifter for *Edition Mukketud*, at administrere Selskabets Midler. Editionen vil ikke kunne købes i fri Handel, men kun blive leveret i nummererede Eksemplarer til Selskabets Medlemmer. Den første Levering vil foreligge kort efter Nytaar. Aarskontingentet er 10 Kr.

Selskabet har taget *Viderø's* Tilnavn som Fane. Lige siden han var en lille Dreng, har han heddet *Mukketud*. »Ikke mukke, din *Mukketud*,« sagde en vred Tante til ham engang. Og Tantens Bemærkning er aldrig blevet glemt. Den Dag i Dag hedder *Viderø Mukketud* blandt de musikstuderende.

EGEN OG RØNNEN I DANSK FOLKETRO

Paa Ejnar Munksgaards Forlag er der udkommet en Bog om Egen og Rønnen i dansk Folketro. Forfatteren er Soransk Samfunds Formand, Direktør for Statsskovbruget, Poul Lorenzen, som egentlig burde være præsenteret for Medlemmerne i Soranerbladet, da han i Foraaret valgtes til Formand. Men det forsømte kan heldigvis indhentes endnu. Vor Formand, som den 13. November fyldte 58 Aar, er født i Helsingfors som Søn af Skovejer og Forstkandidat Valdemar Lorenzen. Han er Sorøstudent fra 1905 og blev Forstkandidat syv Aar senere. 1920—40 var han Skovrider for Buderupholm Distrikt i Rold Skov. Sidstnævnte Aar udnævntes han til Direktør for Statsskovbruget. Tidligere har han udgivet »Jagt og Vildt i dansk Folketro«, og hvis han ikke skulde kunne skrive den nu udkomne Bog om Egen og Rønnen, hvem anden saa maa man nok spørge. Han har levet omtrent hele sit Liv i Skov. Hans Slægt kan opvise Forstmænd i flere Generationer, hans Brødre er det, han er selv Skovrider og var i seks Aar Skoledreng, »hvor store Navne dybt i Barken sidder og vokser større med hvert Aar, der svandt.«

Poul Lorenzen har eo ipso alle tænkelige Forudsætninger for at kunne skænke den danske Læseverden Bogen »Egen og Rønnen i dansk Folketro«, og den vil blive læst saavel af Naturvenner som overhovedet af enhver, der har Interesse for vort Folks gamle Tro og Vaner, dets Sæd og Skik i henfarne Tider. Og har man saa læst Bogen til Ende, korsers man sig over Forfatterens omfattende Viden og hans vældige Arbejde, baade med personlig Indsamling af Stoffet og med Læsning af dansk og fremmed Litteratur vedrørende Emnet. Af Bogens 135 Sider fylder Litteraturanvisningen bagi ikke mindre end de 11. Ellers er det Egen, som lægger Beslag paa Broderparten. Rønnen, der er saa skøn med sine røde Bær, maa nøjes med meget mindre. Men det er der ikke noget at sige til. Egen har paa mangfoldige Omraader spillet langt den største Rolle i vort Land.

Lorenzen citerer til Indledning Johannes V. Jensens Verslinier »Du skønne store, gamle Træ, giv længe Danmarks Sønner Læ«. Naar jeg kommer til Sorø igen, vil jeg ganske givet en Tur ud i Sønderskoven og paa Braaby Overdrev for atter en Gang at se »de tusindaarige Ege« eller til Egevang for som i fordums Dage at ryge en Pipe i Ro og Fred under de gamle Stammers brede Kroner. Bagefter er det muligt, at jeg henstiller til Poul Lorenzen ad Aare at skænke os en Bog om »Bøgen i dansk Folketro«, Træet, hvis Udspring vi længselsfuldt spejder efter hvert Foraar. Ved en Lapsus, der kunde se ud som en Tanke, stod der i en Notits i et forudgaaende Nummer af Soranerbladet, at Lorenzens Bog havde Titlen »Egen og Bøgen i dansk Folketro«. Nu er Skoven sprunget ud, siger vi, naar Bøgen i Maj har udfoldet sit lysegrønne og silkefine Løv. Det er dog dette Træ, som dominerer Landet, der staar med lyse Bøge nær saltens Østerstrand; først og fremmest dominerer det Sorøegns Natur. Det er Bøgeskoven, som staar os for Øje, naar vi mindes vor Barndoms Skov. Skulde dette kære Minde ikke kunne inspirere Poul Lorenzen? Tænk paa Ægirbøgen eller den berømte gamle Navnebøg, i hvis graa Bark saa mange af os en Gang for længe, længe siden skar vort Navn.

En af dem.

★

EN GAMMEL SORANERS EFTEAARS-BETRAGTNINGER

I Aar var jeg saa heldig at kunne tilbringe en Uge af Oktober i Sorø. — Mange Gange har jeg i de siden Begyndelsen af min Soranertilværelse forløbne 58 Aar færdedes i Akademihaven, men aldrig har jeg glædet mig mere over denne end i dette Efteraar, saa velholdt og godt passet, som den ingensinde før har forekommet mig. Efteraarsløvets Mangfoldighed af brogede Farver stod i det smukke Vejr i en saa skøn Skala, som det sjældent kan ses. — Fra denne Skønhed og Velplejethed gør et Enklave lige Syd for Vængets Have dog en en Undtagelse, endda det ligger ved Siden af det skønnest tænkelige Georginebed; det synes en sær Mellemtung mellem en Urskov og en Losseplads. Havde vore Forgængere, Cistercienserne, haft med det at gøre, var der saamænd nok sat anden Skik derpaa.

Bygningerne staar smukt; det har givet en god Virkning, at Ridehuset har faaet samme, smukke, gule Farve som Gymnasiet m. v.; i min Tid var Ridehuset rødt. Gid jeg turde foreslaa, at det grimme Sygehus ogsaa fik gul Farve; det vilde da næppe stikke saa stygt af mod de stilfulde Omgivelser som nu.

Man maa glæde sig over, at der nu efter mangfoldige Aars Slendrian ved Kirkegaardens Administration og Pasing er luftet ud og reguleret her. Det vildtvoksende Bregnekraat er sat under Kontrol og Røgt, en Mængde hjemfaldne Gravsteder er lagt frit, og der er luftet godt ud i de mange Træer, der — ganske vist ikke uden en vis Skønhedsvirkning — gjorde stor Skade ved at gøre Kirkegaarden mørk og uhyggelig samt ved at holde Luft og Lys i tilstrækkelig Grad ude fra Kirken, saa Tag og Mure paa dennes Nordside var befængt med et næppe gavnligt, grimt, grønt Lag af Alger. Endvidere fyldte de nærstaaende Træer hvert Efteraar Tagrender og Nedløb med Blade til Skade for Afløbet.

Tagrender og Nedløb gør ikke Indtryk af at have været rensat tilstrækkelig i nogen Tid. Nedløbene er paa flere Steder reparable, og Tagrendernes Profil synes flere Steder for lille, f. Eks. i Krogene mellem nordre Korsarm og Midteskibet. Vandet er flere Steder gaaet op over Render og Nedløb og er i Stedet for at følge disse løbet ned ad Muren i længere Tid, saaledes ved nordvestre Hjørne af Kirken og i ovennævnte Kroge. Særlig galt er det paa Korsarmens Østside. Her er, jeg skønner et Stykke af ca. 1½ à 2 m² Størrelse, angrebet af Fugtighed og Frost, og Fuger er udtærede, næsten som man kun ser ved Ruiner; endvidere er en Zinkkant, der er sat fast paa Muren for at værne mod nedstrømmende Vand, alt for lille, Murene synes her gennemvaade (altsaa Korarmens Østside og Korets Nordside inde ved Krogen).

Tilsvarende hertil synes inde i Kirken Skjoldfrisen lige over Holbergs Grav angrebet og medtaget af Fugt, ligesom Fugt kan spores indvendig paa Korets Østside ovenfra og ned til Skabet med Absalon-Relikvier.

Koret skal for 80—90 Aar siden have været nedtaget og ommuret; det synes, som om dette Arbejde ikke er udført saa godt som ved Kirkens oprindelige Opførelse; i Murværket paa Nordsiden er saaledes 2 Revner, af hvilke den ene synes at komme fra det vandlidte Parti, medens den anden maaske skyldes en Sætning i Murværket over det gamle Relikvieskab; her bør en gammel Træbjælke erstattes med et Jernindlæg. Korets sydøstre Hjørne synes at have sat sig; Revner i Murene tyder herpaa; Revnen i Sydvæggen er klistret til med Mørtel, hvilket synes for lidt.

Vistnok i 1650 faldt Korhvælvingen ned, bl. a. til stor Skade for Valdemar Atterdags Sarkofag; selv om der absolut ingen

umiddelbar Fare synes at være for Gentagelse, bør man dog i Tide gardere sig mod en saadan; videant consules ne quid detrimenti — — —.

Alterbilledet bør efterses og strammes ud; det sidder i Folder, og det bør ferniseres.

Der gaar Rygter om, at Henrik Tornekran's Ligsten skal løftes op og stilles op ad Væggen; den Slags »Bessermachen« ved Mindet om en af Skole og Kirke højt fortjent Mand bør ikke finde Sted.

Ovenanførte prætenderer ikke at være Beretning om et saa grundigt Eftersyn, som det bør foretages af »det særlige Kirkesyn« og lokale Myndigheder; det beretter kun om Iagttagelser ved et kort Feriebesøg i Sorø indenfor Klosterporten i afvigte Oktober; der medtages derfor ikke — som faldende udenfor denne Ramme — et Raad om at holde Tagnedløb paa Kvæsturbygningens Nordside i Orden.

H. G. W., Student 1893.

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af Toldkasserer V. Bay (R. 1895).

I 1908 læste jeg i Juli-Nummeret af Dansk Toldtidende følgende under Titlen: »Embede paa S. Croix«:

»Af Finansministeriet skal antages en i Toldfaget uddannet yngre Mand som Toldkontrolør paa S. Croix.

Opslaaet den 4. Juni 1908. Udløber den 31. Juli 1908.

Konstitutionshonoraret er 5.000 Francs. Vedkommende skal have Kendskab til det engelske Sprog og skal være forpligtet til efter sin Ankomst til Vestindien snarest muligt at erhverve sig Færdighed i at tale dette Sprog.

Efter et Aars tilfredsstillende Tjeneste som konstitueret Toldkontrolør vil den, der antages, kunne forvente at erholde allerhøjeste Ansættelse som Toldkontrolør paa de i Lov Nr. 116 af 6. April 1906 indeholdte Vilkaar.

Udrejsen vil være at foretage med Dampskib snarest muligt efter Antagelsen, og til Udrejsen vil der blive udbetalt en Rejsegodtgørelse paa 400 Kr.

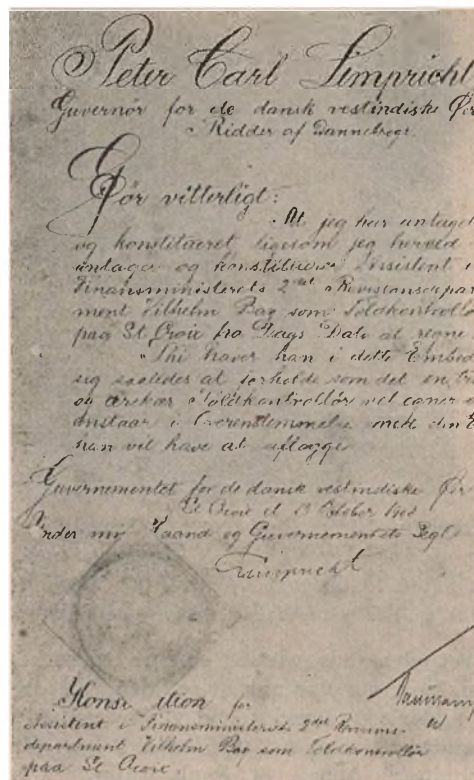
Ansøgninger stiles til Finansministeriet.«

Da jeg havde 12 Aars Anciennitet i Toldvæsenet og havde haft Tjeneste dels paa forskellige Kontorer, dels i Toldrevisionen, hvor jeg paa det paagældende Tidspunkt var Assistent, mente jeg mig tilstrækkelig uddannet i »Toldfaget« til at søge det opslaaede Embede, selv om mit Kendskab til Engelsk indskrænkede sig til, hvad jeg havde lært i Skolen! Altsaa — indsendte jeg min Ansøgning og ventede spændt paa, hvad Resultatet vilde blive, idet jeg, saafremt jeg fik Embedet, kunde gifte mig, hvad der ellers var lange Udsigter til, saalænge jeg var i Revisionen. Nogen Tid efter at Ansøgningsfristen var udløbet, fik jeg at vide, at der var en, som var ældre end jeg, der havde faaet Embedet, og stor var derfor min Forbavselse, da jeg en skønne Dag fik Besked om at møde hos den Departementschef, der var Chef for Koloniernes Centralbestyrelse.

Det var med Spænding, jeg stedtes for den stilfulde Departementschefs Aasyn, og han begyndte meget højtideligt:

»Jeg har gennem Deres Muster faaet at vide, at De søger Embedet som Toldkontrolør paa St. Croix, og hun har bedt mig om at se med Velvillie paa Deres Ansøgning. Embedet er imidlertid givet til Toldassistent W. — Pause! hvorunder jeg tænkte: Hvad vil Manden mig saa egentlig?! — Da Pausen var forbi, og da den øjensynlig havde gjort tilstrækkeligt Indtryk paa mig, fortsatte han. Men — atter en Pause, som dog ikke var saa lang som den første! — Toldassistent

W. har anmodet om at maatte blive fritaget for Embedet, og De vil kunne forvente nu at komme i Betragtning, uden at jeg dog kan love Dem noget!« Jeg blev helt slap i Knæene, for jeg var klar over, at den forbeholdne Bemærkning dækkede over en Realitet, og selv om jeg blev modtaget ligesaa forbeholdent af Finansministeren, følte jeg dog, at Chancen steg, og Udløsningen kom ved Finansministeriets Skrivelse af 21. August 1908, som med gotiske Bogstaver meddelte mig, at jeg var antaget til at konstitueres som Toldkontrolør paa St. Croix, og der var forskellige Tilføjelser, bl. a., at jeg, indtil jeg tiltraadte Konstitutionen, kun fik halv Lønning!

Konstitutionsdokumentet.

Der var ellers nok at bruge Penge til, idet jeg skulde anskaffe Beklædning passende for Troperne, og desuden var Tiden meget knap, idet jeg i Løbet af 3 Uger skulde være rejsefærdig, i hvilket Tidsrum min Tilkommende skulde have Udstyret færdigt, foruden at vi skulde have Bryllup. Ved vore Slægtnings gode Hjælp og Støtte klarede vi dog det hele saaledes, at Afrejsen kunde finde Sted Dagen efter vort Bryllup nemlig den 14. Oktober 1908 med S/S »St. Thomas«, som fra Frihavnen gik over Nørresundby — Rotterdam — London og derfra direkte til St. Thomas.

Ved Afrejsen fra København var foruden Slægtinge paa begge Sider mødt saavel Kolleger fra Revisionen som Kammerater fra »Korps Westenholz«, af hvilket jeg var Medlem, og ved Udsejlingen af Frihavnen fik vi et rigtigt »K. W.« Hurra med paa Vejen!

I Nørresundby, hvor vi ikke mente, vi kendte nogen, fik vi i øsende Regnvejr Besøg af en Bekendt, som fra Aalborg var taget ud for at lykønske os og tage Afsked med os, forinden vi begav os paa den lange Rejse, og om Aftenen stod »St. Thomas« Skagen ud, og da vi vaagnede næste Morgen, sejlede vi langs Jyllands Kyst for den følgende Dag at ankomme til Rotterdam, hvor vi laa i 2 Dage og havde Lejlighed til at se os om dels der, dels i Delft, som er en meget smuk og idyllisk By. Anden Dagen om Aftenen forlod vi

Rotterdam og ankom den paafølgende Dags Eftermiddag til London, hvor vi paa Themsens maatte afvente Højvande for at komme ind i South West-India Dock, hvor vi laa i 5 Dage, og hvorfra vi daglig tog ind til City. Da vi aldrig

Kaptajn Christian Hans Engberg, f. 4. December 1874 i Aalborg, Søn af Apoteker Chr. J. S. Engberg. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1888 i II Kl. Student 1895. Død 19. Marts 1933 paa Militærhospitalet i København.

havde været udenlands, var det en stor Oplevelse at komme til London, hvor der var nok at se, alene Færdselen var af et ganske anderledes Format, end vi var vant til fra København. Foruden at vi naturligvis besaa British Museum, Tower, Westminster Abbey, St. Pauls Cathedral, med meget mere, gjorde vi ogsaa forskellige Indkøb i nogle af Stormagasinerne, hvor man, som det blev sagt, kunde købe alt muligt lige fra en Knappenaal til en Elefant! — Opholdet fik dog hurtigt Ende, og den 5te Dags Aften lagde »St. Thomas« ud paa Themsens, hvor den paa Grund af Taage maatte blive liggende til næste Morgen, da vi stod Themsens ud og snart var ude i Kanalen og Atlanten, hvor vi i over 14 Dage næsten kun saa Himmel og Hav. Turen gik ganske godt, selv om jeg i den første Tid i Modsætning til min Kone led en Del af Søsøge, men efterhaanden holdt den jo op, og vi tilbragte mange hyggelige og fornøjelige Timer sammen med vore Medpassagerer, hvoraf adskillige ogsaa skulde til de dansk-vestindiske Øer. Endelig en Aften fik vi Sombroerfyret i Sigte, hvilket betød at vi nærmede os St. Thomas, som vi naaede næste Morgen, hvor den første, der modtog os udenfor Havnen, var den stilige Havnemester Kruse, som skulde lodse Skibet ind, og som i hvid Uniform og med hvide Handsker adræt klatrede op ad Lejderen! Senere mødte Karantænelægen, Landfysikus Mortensen, og endelig kom forskellige andre Danske for at aflægge Visit ombord.

Naar man i længere Tid har været ombord i et Skib paa Atlanten og med Undtagelse af nogle faa Skibe samt af og til Kolonner af »Springere« og nogle Flyvefisk ikke har set andet end Himmel og Hav og naturligvis Sydkorset, som forøvrigt skuffede mig! er det et betagende Syn at sejle ind i St. Thomas' Havn. Byen, Charlotte Amalie, som dens of-

ficielle Navn er, ligger dels langs Havnens Nordside, dels paa tre Høje sammesteds, og tager sig glimrende ud, særlig naar man ser den fra Havneindløbet. Dersom De, kære Læser, har set Balletten »Fjernt fra Danmark«, vil De have set en svag Afglans af Virkeligheden! De store Skibe maa enten ankre op ude i Havnen eller lægge til ved de forskellige »Værfter« — Ø.K.'s, Hamburg-Amerika Linies, Royal mails, o. s. v., hvor Selskaberne har deres Pakhuse, som er beliggende paa en Ø — »Hassells Island« — som danner Havnens Grænse mod Sydvest. For at komme i Land derfra maa man tage en Baad, af hvilke der ved Ankomsten af et Skib fra Danmark er et Utal. Ganske vist kommer de fleste ikke for at færges Passagerer til Byen, men for at gøre Forretninger med Konkyljer, Bananer, Ananas og andre tropiske Frugter eller ogsaa, og det er særlig Ungdommen, for at dykke ned efter Mønter, som bliver kastet ud til dem fra Skibet. Skal man i Land, bliver man færges over til »Kongeværftet«, som er Anlægspladsen ved Toldboden, som er beliggende paa den ene Side af et Anlæg, den saakaldte »emancipation garden«, der paa de andre Sider begrænses dels af Hotellet, dels af Politistationen, som er i et gammelt Fort, og Kasernen, som ligger paa Anlægets Østside. Anlægget var smukt beplantet med Mahognitræer, Dadel- og Kokuspalmes og andre tropiske Vækster, og i Midten var anbragt en Buste af Kong Christian den 9de. I Anlægget var endvidere en Musiktribune, hvor den sorte »brass band« eller eventuelt Orkestret fra den danske Orlogsmand gav Koncerter.

Blandt de Honoratiores, som aflagde Besøg ombord paa vor Damper, var der en gammel Skolekammerat af mig, Premierløjtnant, senere Kaptajn Chr. Engberg (S. '95, død 19. Marts 1933), som var Chef for Gendarmeridetachmentet i St. Thomas, og han inviterede min Kone og mig til at spise til Middag hos sig i Kasernen, hvor vi blev modtaget paa det venligste af hans smukke Frue og nogle nydelige smaa Døtre.

Vor Bolig i Frederikssted.

Mens vi sad ved Middagsboret, kom der en rigtig tropisk Regnbyge, som bevirkede, at Serveringen gik i Staa, hvilket Værtsfolkene gjorde Undskyldning for, men da Køkkenet laa et Stykke fra Beboelsen, og Negrene af Frygt for »the fever« ikke gik ud i Regnvej, maatte vi have Taalmodighed, til Bygen holdt op, hvilket heldigvis ikke varede saa længe!

Efter Middagen, ved hvilken vi første Gang gjorde Bekendtskab med ægte Skildpaddesuppe, som senere blev vor Yndlingsspis, og som var noget af det billigste, man kunde faa! tilbragte vi en meget fornøjelig og hyggelig Aften, hvor vi dels fik gode Oplysninger om, hvordan Forholdene var i Dansk-Vestindien, dels fortalte om det, der var sket hjemme, siden vore Værtsfolk forlod Danmark. Det blev sent, før vi kom ombord efter vor første Dag i Troperne, og det var sælsomt for os, da vi sejlede ud til Damperen, at høre Cikadernes Sang og se Morilden ved Baadens Sider. Næste Morgen tidlig afgang »St. Thomas« til Frederiksted paa St. Croix, hvor vi skulde have vort fremtidige Hjem, og hvor vi ved Landgangen blev modtaget af en Flok hylende Negre,

Custom-house of Frederiksted.

som gav sig til at slaas om at faa Lov til at tage sig af vor Bagage, men heldigvis kom Toldforvalter *Bjerg* for at tage imod os, og han fik beroliget de ophidsede Gemytter ved at skælde dem rigtig godt ud! hvorefter han hjalp os tilrette ved at anvise os et boarding-house, hvor vi kunde komme til at bo, indtil vi kunde finde et Hus at leje, da der nemlig ikke var Tjenestebolig, hvad der jo egentlig burde have været.

Dagen efter Ankomsten skulde jeg til Christiansted, hvor Guvernøren residerede, for at melde mig til Tjeneste og modtage min Konstitution, jeg var jo nemlig af Finansministeriet antaget til at konstitueres, hvilket betød, at Guvernøren skulde konstituere mig. Efter min Tilbagekomst til Frederiksted gik jeg paa Toldboden for at hilse paa Toldforvalteren tilligemed paa Toldstedets Personale, som bestod af 2 Toldassistenter, som var Danske — tidligere Underofficerer i Hærstyrken — samt en Fuldmægtig og en Kontorist, som var Indfødte, og som udførte Arbejdet paa Toldkontoret, som tillige var Postkontor, idet Toldforvalteren tillige var Postmester. Endvidere bestod Personalet af 1 Postbud, 4 Rorskarle og 2 Vagtmænd.

Den første Tid var ret vanskelig for mig, for det første fordi alt var saa fremmedartet, og dernæst fordi det viste sig, at min Tiltro til mig selv med Hensyn til at klare det Engelske i nogen Grad svigtede, og endelig fordi den Toldassistent, der havde været konstitueret som Toldkontrolør i 5 Fjerdingaar, viste sig at være en mindre god Medarbejder, hvad jo i og for sig var menneskeligt, fordi han var skuffet over ikke selv at have faaet Embedet. For mig var det imidlertid ikke behageligt, men efterhaanden som jeg

kom mere ind i Sagerne og Sproget, gik det bedre, selv om Samarbejdet imellem os aldrig blev af det bedste.

Allerede da vi havde været der i 14 Dage, fik jeg en Indbydelse fra Guvernøren til at deltage i en Herremiddag, af hvilke han afholdt et vist Antal om Aaret, og hvortil blev tilsagt forskellige, dels Embedsmænd, dels Plantageejere og større Købmænd, fortrinsvis saadanne, som var Medlemmer af Kolonialraadet. Jeg fik en Plantageejer tilbords, og da det var en, som satte megen Pris paa Bordets Glæder, var jeg en opmærksom Tilhører, da han udviklede sine Teorier med Hensyn til, hvordan man skulde forholde sig, naar man i Vestindien skulde ud til Middag; han tog altid Karlsbad Salt om Morgenen forinden for at faa den fulde Nydelse af Middagen, som forøvrigt var fortræffelig! Det var forsaavidt en uheldig Dag, den Middag var paa, idet det var paa min Kones Fødselsdag, og da det var den første i Vestindien, var det jo Synd, at hun skulde være alene paa den Dag, men heldigvis var der i Christiansted en Familie, hvis ene Medlem havde været vor Rejsekammerat, og hun sørgede for, at min Kone blev inviteret op til dem, hvor hun havde en meget fornøjelig Fødselsdag.

— — — Da jeg havde været tjenstegørende i godt et Aar, modtog jeg kongelig Udnævnelse i Embedet dateret Amalienborg den 22. November 1909 og underskrevet af vor nuværende Konge, som den Gang var Kronprins; den var ledsaget af en Skrivelse fra Guvernementet, hvori dette meddelte mig, at Hans Majestæt allernaadigst havde beskikket mig til Toldkontrolør paa St. Croix fra 1. December 1909, hvilket det er Guvernementet kært herved at meddele Dem. Den for Dem udfærdigede Bestalling vedlægges med Anmodning om Indbetaling af Gebyret Frs. 512,50«.

Det var jo en kold Straale at faa, da jeg ikke anede, at der var noget, der hed Bestallingsgebyr, men heldigvis indeholdt Brevet følgende Tilføjelse: »Saafremt De ikke skulde ønske at indbetale Gebyret paa een Gang, udbedes Deres Forslag til successive Afbetalinger, idet bemærkes, at Betalingen ikke kan udstrækkes udover et Tidsrum af 2 Aar«. Det var jo et Plaster paa Saaret, og i Løbet af de 2 Aar var den Sag heldigvis ude af Verden!

Ved denne Ansættelse var jeg for længere Tid afskaaret fra at komme tilbage til det gamle Land, og jeg maatte derfor se at indrette mig bedst muligt, hvor jeg var.

Min Kone og jeg havde nogle Vanskeligheder med at skaffe os en passende Bolig, fordi Udvalget i saa Henseende var meget ringe, og vi maatte i det første halvandet Aar tage til Takke med et meget lille Hus med 4 smaa Værelser og Køkken, hvilket var yderst ubehageligt i Varmen, hvor det netop gælder om at have store og luftige Rum. Det lykkedes os dog tilsidst at faa en bedre Bolig, som indeholdt betydelig større Værelser end den første, men det ser maaske nok noget bedre ud paa Papiret end i Virkeligheden! Der blev vort første Barn født i 1910, og der tilbragte vi Tiden, indtil min Kone paa Grund af Sygdom maatte rejse hjem tilligemed Barnet, og jeg maatte blive alene tilbage. Det er godt, at man ikke kan se ud i Fremtiden, idet vi nemlig ikke saa hinanden i 2 Aar!

(Fortsættes.)

REKTOR WEST'S KOMITÉENS REGNSKAB

Nedenfor aftrykkes Komitéens, af dennes Kasserer udfærdigede og af statsaut. Revisor Carl M. Reislev reviderede Regnskab.

Det bemærkes, at det til Sorø Akademis Administration indbetalte Beløb, 1350 Kroner, i første Omgang vil være at

anvende til fremtidig Vedligeholdelse af Rektor West's Grav, herunder Smykning af denne med levende Blomster paa henholdsvis hans Fødselsdag den 28. April og Dødsdag den 23. September.

I denne Forbindelse tilføjes, at der intet vil være til Hinder for, at der af afdøde Rektor West's Venner og eventuelt andre indbetales *yderligere Beløb* til Akademi-Administrationen at tillægge den hensatte Sum. Naar Summen ud i Fremtiden maatte blive saa stor, at et Beløb udover opsparede 5000 Kr. ved Forrentning vil være tilstrækkelig til at vedligeholde og smykke Graven som ovenfor meddelt, er det paatænkt herfor at oprette et *Mindelegat* bærende Rektor West's Navn, hvis nærmere Formaal til sin Tid vil være at fastsætte af Rektorerne paa de 3 Statsskoler, hvor han har været Rektor, sammen med Administrator for Sorø Akademi — dog til et Formaal, som havde Rektor West's Interesse og Kærlighed.

REGNSKAB for Rektor Wests Mindefond.

Indtægter:

Indbetalt af 175 Bidragydere Kr. 2.226,55
(i Beløb fra 3 til 200 Kr.)

Udgifter:

Bogtrykkeriet Selandia for Girokort Kr.	17,50
Rektor Egeberg Jensens Portoudlæg »	4,80
1 Girohæfte »	0,50
Papir, Porto, Duplikering v. Direktør Louw	65,45
J. Chr. Petersens Papirhandel »	8,40
Kontorassistance (2 × 25 Kr.)	50,00
Kassererens Portoudlæg for Kvitte- ring til Bidragyderne	27,90
Stenhugger H. Svenstrup, Sorø »	627,00
Krans ved Afsløringen den 17-9-44 »	27,75
Sange ved do. »	16,00
Sorø-Aviser med Omtale af do. »	0,75
S. E. Johansen & Søn f. Indbinding »	8,00
Fotografier af Afsløringen	8,30
Portoudlæg, Direktør Louw	13,00
do. Kassereren	1,20
Vedligeholdelses- og Legatkapital .	1.350,00

Kr. 2.226,55 Kr. 2.226,55

Kapitalen, Kr. 1350,—, er indsat paa Sparekassebog Litra M Nr. 2623 b, lydende paa Sorø Akademi.

København, den 16. Oktober 1944.

sign. *H. Krog-Meyer*,
Komteens Kasserer.

Foranstaaende Regnskab har jeg sammenholdt med forelagte Bilag og derved intet fundet at erindre.

København, den 31. Oktober 1944.

sign. Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor, P. Bangsvej 18, F.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

København, den 20. November 1944.

Louw.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Læge *Mogens Fog-Poulsen* (S. '34) har i Sommer bestaaet Embedslægeeksamen og er nu ansat paa Tuberkulosediagnosestationen i Randers.

Paa Andr. Fred. Høst & Søn's Forlag er udkommet et Værk om Danmarks romanske Kalkmalerier af Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) og Egmont Lind.

*

Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) er blevet Bestyrelsesmedlem i Foreningen for national Kunst.

*

Københavns Skytteforening har tildelt Kaptajn *Hans Aage Rosted Hanson* (R. '92) Foreningens højeste Udmærkelse, Ærestegnet for fortjenstfuldt Arbejde for Skyttesagen gennem mange Aar. Denne sjældne Udmærkelse indehaves ikke af nogen anden Dansker.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frk. *Britta Møller*, Datter af Pianofabrikant *Knud Møller*, og Komponisten *Ebbe Hamerik* (S. '16).

*

Justitsministeriet har beskikket Sagfører *Hans Christian Langkjær* (R. '00) som offentlig Anklager i Sorø Retskreds.

*

Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) er blevet Dekan ved Københavns Universitets filosofiske Fakultet.

*

Under nogle Fodersække i Bromme Skov har nogle Elever i Sorø Akademis Skole fundet et Par Sparekassebøger, der for nogen Tid siden blev stjaalet ved Indbrud hos Ledvogter *Jørgen Hansen, Løng.*

*

Den akademiske Lærerforsamling ved Københavns Universitet har til Protokolfører valgt Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25).

*

En Søn af Digteren *L. C. Nielsen* (udm. III Kl. '87), Journalist *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22) debuterer som Forfatter med hele to Bøger paa en Gang. Den ene er en Drengebog, »Frivillige Marinelæringer« der er bygget over Forfatterens Oplevelser som Marinelærling. En af Bogens Attraktioner er, at selveste Kronprinsen optræder i Bogen under Navnet Prins Christian. Forfatteren erklærer, at de lærte Kronprinsen at kende som et rigtigt Mandfolk, en glimrende Kammerat og en frisk Sømand.

*

Regnskabschef *H. L. Truelsen* (R. '91) fejrede den 1. November 25 Aars Jubilæum i Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

*

Følgende har bestaaet Farmaceutisk Kandidatexamen ved Danmarks Farmaceutiske Lærestanstalt: *P. A. Gjerløff* (S. '38), *H. H. Christiansen* (R. '37) og *Niels Ulrik Møller* (R. '35).

*

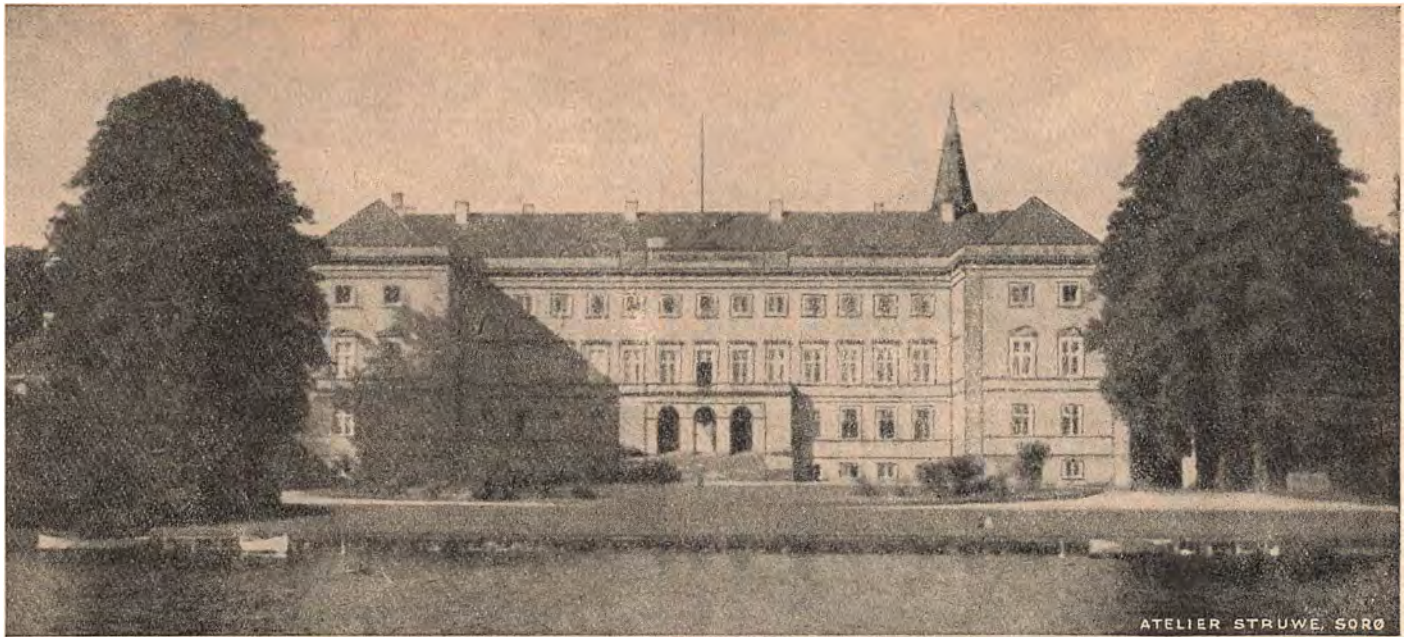
Godsejer, Dr. med. *Karl Hasselbalch* (S. '91) fyldte 70 Aar den 1. December.

*

Fuldmægtig *Jarl Borgen* (S. '37) er blevet ansat paa Nordiske Landes Bogforlag i Fredericia.

*

Adjunkt *L. Balslev* har i »Bogrevyen«s Oktobernummer skrevet en Artikel om Sorø Akademis Bibliotek.

SORØNER-BLADET

29. AARGANG

Nr. 12

DECEMBER 1944

TO AF NIELS ENGBERGS VISER

Ved H. G. Orlík.

Naar vore gamle Kammerater fra 60'erne, der nu vist alle er døde og borte, kom sammen og trak de mange Sorø-Minder frem efter Opskriften: og kan Du saa huske — varede det sjældent længe, før *Niels Engbergs Viser* blev nævnt; i dem fandt den Tids Soranere et fuldgyldigt Udtryk for deres Sorø-Aars soranske Vid og Lune. I det traditionstro Sorø holdt denne Opfattelse da ogsaa ved langt ned mod vore Dage. Den rigtige Gymnasiastvise

*Vi danne en Klynge saa munter og fro,
vi ufødte Børn af Gudinden Athene —*

med *Peter Heises* rytmefaste Melodi levede paa Soraner-Møder næsten lige til dens Forfatter døde, i Februar 1916. At baade Tekst og Melodi nu er glemt, skal ikke lægges de yngre og ganske unge Generationer til Last — hver Tid sin Sang — men er der nogen, der i vore Dages Sorø kan skrive en Sang, som lever saa længe? og synger man i det hele taget mere i Sorø? Det er nu en Sag for sig; her skal kun tales om meget gamle Dage, og om hvordan man dengang baade skrev og sang i Sorø og baade havde Glæde og Opmuntring deraf, for Sang har nu engang den Egenskab at kunne samle og senere staa som et særlig levedygtigt Minde.

Om *Niels Engberg* ('61) skrev *Otto Borchsenius* ('63) en udførlig og smuk Nekrolog i dette Blads første Aargangs første Nummer, og i Soransk Samfunds Visebog, 3. Samling vil man kunne læse adskillige af Engbergs morsomme Sange. Men to af dem, endda de to, som morede hans Samtid, og Eftertiden med, allermest — de mangler unægtelig: Oldermandsvisen og Den latinske Grammatik; det er dem, der her skal drages frem

og føres til Protokols, før det er for sent. Naar disse to Viser aldrig blev trykt i de tre Samlinger Soraner-Sange, skyldes det ikke saa meget, at de paa en højst respektløs og kaad, men ikke uvittig Maade gjorde Løjer med en af Skolens bedågede og fortræffelige Lærere, Filologen *Jacob Henrik Bang* (der i det hele taget var et af Engbergs Yndlingsemner, se Borchsenius' Nekrolog), som mere, at man ikke ved en Offentliggørelse vilde udsætte sig for at krænke Overlærer, ved sin Afgang i 1883 titl. Professor Bangs berømte Søn, Professor ved Veterinærskolen, Dr. med *Bernhard Bang* ('65) og heller ikke dennes Søn, Veterinæren, Professor *Olaf Bang* (ikke Soraner). Men da de to sidstnævnte nu begge er døde hhv. i 1932 og 1937, kan det jo ikke fornærme dem, og forhaabentlig heller ikke i uoprettelig Grad deres mulige Efterkommere, at vi paa dette, for gamle Soranere særlig bestemte Sted fremdrager de muntre Minder fra en Tid, der nu ligger over 80 Aar tilbage.

Først et Par Ord om Visernes Emne, den gamle Overlærer i Sorø. Han var født i 1809 i Balslev Præstegaard paa Fyn og døde i 1899 som Prof. emer. paa Frederiksberg, blev Student fra Odense 1829 og cand. philol. 1842; blev Aaret efter konstitueret og 3. Novbr. 1844 — dette skrives tilfældigvis paa Hundredaarsdagen! — udnævnt til Adjunkt i Sorø, hvor han allerede 1845 avancerede til Overlærer og, som ovenfor nævnt, fratraadte i 1883; fra 1849 havde han tillige været Amanuensis ved Akademiets Bibliotek og i denne Egenskab fyldte han en hel Række af Skolens Aarsskrifter med Tryk af ukendte Sager fra Bibliotekets Manuskriptsamling, især *Johan Bülow's* Bidrag til denne;

hans Fag som Lærer var Latin og Græsk i de øverste Klasser. Jacob Henrik Bang ægtede 1845 Frøken *Laura Louise Marie Josephine Moth*, en Søster til hans senere Kollega, den af Skolens Drengene saa slemt mishandlede Adjunkt fra 1854, Overlærer fra 1867 *Carl Ludvig Julius Patrick Moth* (1820—1906), der forlod Sorø et Aar efter Svogeren. Hvis Kæle- og Øgenavne er et Vidnesbyrd om Bærerens Popularitet, har J. H. Bang været vellidt af sine Elever. Det var hans Fornavn Jacob, der via Jacob Skomager i »Jeppe paa Bjerget« blev hans Skæbne paa dette Felt. »Jacob Skomager« var naturligvis ikke morsomt nok, og vel for langt; det blev saa til Schuster eller paa sin sjællandske til *Skaaster*, som han vel hyppigst blev nævnt; men da der i Sorø kun var eet Haandværkerlaug med alt Tilbehør, nemlig Skomagernes, blev Skolens Repræsentant blandt dem naturligvis hædret med en Udnævnelse til dets Formand, og som *Oldermanden* er det da, at vi hører ham besunget af Engberg i *Oldermandsvisen*, hvor Bangs Fornavn Jacob Henrik, endda er blevet ændret til *Jens Hansen* — maaske for at gøre Visens Genstand saa vidt mulig ukendelig for de ikke indviende. Visen er hurtig fra Niels Engbergs Aargang — vi véd ikke bestemt, naar den er skrevet eller sunget første Gang, blot at den jo sikkert er skrevet før Forf.s Dimissionsaar 1861 — blevet de følgende Gymnasiastholds Eje og stod saa fast i Hukommelsen, at da *Victor Bruun* ('79) til Sorø-Turen 18. Maj 1890 skrev sin brillante Vise: Den Klokke ringer med stort Besvær — var det nok at angive dens Melodi som: Der skikkes Bud til det ganske Land — saa vidste alle paa hvilken Tone, der skulde synges. Og saa kendt og yndet var Engbergs Vise, at efter hvad der fortælles, foreslog Rektor *Treger* (i Sorø 1863—82) en Aften i en Baad paa Søen sine Gymnasiaster at synge *Oldermandsvisen*; om Overlærer J. H. Bang i sin Have ved »Ingemannshus« har hørt Sangen, omtaler Sagnet ikke; han har i hvertfald kunnet gøre det!

Baade Den latinske Grammatik og *Oldermandsvisen* gengives her efter Kontorchef *Fritz von Holsteins* (1851—1933, '68) Opskrift i hans skrevne Visebog: *Digte og Sange. To Aar paa Sorø Gymnasium* fra 23. Juli 1867 til 17. Juli 1869, der i Henhold til Ejerens d. 7. Decbr. 1913 paa Bindets Inderside nedskrevne Bestemmelse efter hans Død skulde tilfalde Soransk Samfunds Arkiv — saaledes som ønsket af Samfundets daværende Bestyrelse. I Marts 1937 modtog jeg den under Henvisning til denne Bestemmelse fra Fru *Karen v. Holstein, f. Ræder*, der pietetsfuldt udførte sin Ægtefælles Bestemmelse. Undervejs fra mig til Soransk Samfunds Bestyrelse har jeg bl. a. taget Afskrifter af de her meddelte to Niels Engbergske Viser.

DEN LATINSKE GRAMMATIK

1. Imperativus udtrykker Bøn og Befaling
Aah, aah, aah, aah, aah, —
Endvidere et Ønske, Forskrift og Formaning-
Aah, aah, aah, aah, aah, —
Jupiter serva —
Hæc nobis bona!
Aah, aah, o. s. v.

2. Conjunctivus bruges i Spørgsmaal om, hvad der skal ske, Især naar der menes, at noget ikke vil ske:
Ad quem reservetis?
Paragraf 353!
3. Ablativus styres af utor og fruor,
Endvidere at fungor, potior og vescor:
Uti aliquo,
Frui otio.
4. Ord, som betegner en Overflod og Fylde,
De komme først paa deres rette Hylde,
Naar de styre Genitiv
Eller ogsaa Ablativ.
5. Endelsen *is* er kort kun og stakket,
Dog se vi, Pargr. 20, c være takket!
Lang er vis og sis,
Velis, nolis og fis!
6. Naar efter non et non følger efter,
Det ene berøver det andet dets Kræfter:
Non possumus non
Det samme som possumus kun!
7. Naar jeg engang kommer ind til Hovedstaden.
Aah, aah, aah, aah, aah, —
Og jeg saa træffer Madvig paa Gaden,
Aah, aah, aah, aah, aah, —
Saa skal vi i en Fart
snart faa det hele klart!
Aah; aah o. s. v.

Noter.

Nogen Melodi til denne »Vise« nævnes ikke i *Fritz v. Holsteins* Visebog No. 28, men naar H. foredrog den i Soranerkredse, altid hilst med Henrykkelse af hans og J. H. Bangs samtidige, var det med en vis underlagt Tone, der dog ikke var nær saa fremtrædende som de ustandseligt gentagne let snorkende »Aah!«'er, der maaske har hørt til Bangs daglige Tale. Man fristes til at tro, at »Visen« ikke udelukkende var Løjer og Langkaal med noget af det vældige og krævede grammatikalske Stof, men ogsaa lidt af et nyttigt mnemoteknisk Hjælpe middel. Det gjaldt jo om at holde fast paa alle disse Snurrepiberier — dette er vel ogsaa den Tanke, der ligger bag Jens Hansens Tale om Paragraf 372 i »Oldermandsballet«. I Visebogen har Holstein efter Titlen Den latinske Grammatik skrevet: Efter Forf.s Manuskript; der er ogsaa rettet flere Steder med Blyant i den oprindelige med Blæk skrevne Tekst, og da disse Rettelser vel maa være »Sidste Haand's« er de fulgt her.

I Sorø Skole brugte man paa Engbergs Tid *J. N. Madvigs: Latinsk Sproglære til Skolebrug*, 3. forbedrede Udgave, 1852 — et Værk paa 516 Sider, inddelt i Afsnit, Kapitler og Paragraffer, nok saa meget en Haandbog for en Lærer som en Lærebog for en Elev, der skulde begynde med Madvig i III Klasse! Sproglærens 4. Udgave, der kom i 1862, var derfor af Forf. ikke blot »forbedret« men »forkortet« med 12 $\frac{1}{2}$ Ark og nedbragt til kun 316 Sider — den efterfulgtes (eller skulde ihvertfald efter Forordet efterfølges!) af et Tillæg med »sjældnere og afvigende« Sprogbrug. Det hed sig iøvrigt snart, at den forkortede Udgave var værre at have at gøre med end de oprindelig ubeskaarne, og de følgende Udgaver optog derfor atter en Del af de tre førstes Stof.

1. Strofe. I Ordføjningslærens, Syntaxens 2. Afsnit, Cap. 5: Om Imperativ begynder Paragraf 384: Imperativ udtrykker en Bøn, Befaling, Forskrift og Formaning. Som første Eksempel herpaa anføres: Vale! O Juppiter, serva, obsecro, hæc nobis bona (Ter.). At man ogsaa kan udtrykke et Ønske ved

Imperativ, nævnes ikke; muligt er det en af J. H. Bangs »Forbedringer« af Madvig.

2. *Strofe.* I Paragraf 353 — Ordføjningslærens Cap. 3: Om Coniunctiv — hedder det: Coniunctiv bruges i Spørgsmaal om, hvad der skal (skulde) ske, især naar der antydes, at Noget ikke vil ske (ikke er sket). Det her nævnte Eksempel lyder i sin Helhed: Quid hoc homine faciatis? aut ad quam spem tam importunum animal reservetis? (Cic.)

3. *Strofe.* De anførte Regler staar i Syntaxens 1. Afsnit, Cap. 4. Om Ablativ, Paragraf 265, der bl. a. bringer de to her nævnte Eksempler.

4. *Strofe.* I samme Cap. finder man i Paragraf 268 a) omtalt nogle Adjectiver, der »styrer« Ablativ, og i a) Anm. 1 hertil gøres Rede for enkelte Ord af denne Art, hvoraf plenus, der ogsaa kan forbindes med Genitiv, »hos de bedste Skribenter« endda i Almindelighed!

5. *Strofe.* I Lydlærens Cap. 2. Om Stavellesmaal og Betingning hedder det i Paragraf 20, 3), at is er »kort«, dog med Undtagelse af de under a—d nævnte Ord, hvoraf Engberg (eller J. H. Bang selv?) med Forkærlighed har valgt at omtale de i c) anførte — man indser let hvorfor! I Manuskriptet har H. tilføjet: Dette Vers er vistnok korrumpet.

6. *Strofe.* Syntaxens 2. Afsnit, Sætningsforbindelse, har i Paragraf 455 (Nægtelsespartikler), Anm. 3, det nævnte Eksempel paa, at »non i Forening med et Verbium betyder ofte: lader være at. Heraf kommer Udtrykket non possum med non« o. s. v.

Hele »Visen« skal vist opfattes som en Monolog, en Tale fremsagt enten af Overlærer Bang selv eller af en af hans Disciple (Niels Engberg). For det sidste taler Ønsket om at træffe Professor Madvig paa Gaden — den soranske Overlærer har vist ikke behøvet at regne med Gademøder! Naar den er skrevet, er ikke godt at vide; Forf. maa dog være kommet gennem det hele Pensum for at have kunnet gøre det, hvilket tyder paa, at Visen først er fra et af hans sidste Sorø-Aar.

(Forlæsttes).

SORØ GAMLE KIRKEGAARD

Efter Samtale med Fagfolk har man gjort mig opmærksom paa, at det kun er under Begravelsen inde i Kirken, man lader Kisten staa saaledes, at Hovedet vender mod Koret (Øst) og Benene mod Taarnene (Vest). Ude paa Kirkegaarden staar den omvendt med Hovedet mod Vest og Benene mod Øst, og eventuelt vestligt anbragte Gravsten kommer saaledes til at staa ved Hovedenden. Denne Maade at begrave paa hænger sammen med Opstandelsen, idet man skal se mod den opadgaaende Sol, naar man rejser sig af Graven.

Jeg beklager meget min Fejltagelse og er taknemmelig for at faa den rettet.

Ellen Roeszler Boserup.

DØDSFALD

Tønder Statsskoles Elevforening annoncerede den 5. December, at Medlem, Lektor ved Tønder Statsskole Aage B. Rosenkjær (S. '10) den 18. November er afgaaet ved Døden. — Nekrolog vil fremkomme i et følgende Nummer af Soranerbladet.

KUNSTMUSEET I SORØ

Denne Gang er det Grosserer W. Røper-Petersen (4. Kl. H. '06), som har været godgjørende overfor Museet og foræret det Julius Paulsens smukke lille Billede fra Canale grande i Venezia med Kirken Sta Maria della Salute i Baggrunden. (Malt 1888).

LILLE MINDE FOR SOLDATERKORPSET

Brincker omtale i sin sidste Kricketartikel en Aage Hansen som en habil Kaster, men af medfølgende vil De ogsaa se, at han var en 1ste Klasses Officer for Soldaterkorpset, hvis myndige Kaptajn han var i Efteraaret 1904.

En Søndag i Oktober, da vi skulde ud paa Øvelse og lige var kommet igennem Klosterporten fra Akademiet, kom der en løbsk Hest med en Vogn slingrende bag efter sig igennem Storgade i Retning mod os.

Men Kaptajnen var den farlige Situation voksen, han kommanderede med en Stemme, der nok skulde faa os til at lystre: »Holdt, højre om, 3 Skridt tilbage gaa«, saa vi stod paa Fortovet i god Orden, da Hesten var ud for os.

Selv springer han frem, faar fat i Tøjlerne, og efter at være blevet trukket med ca. 10—15 Meter, lykkedes det ham at faa standset Hesten.

Hvad kunde der ikke være sket, hvis der var gaaet Panik i os, og Hesten var brudt ind i Rækkerne?

Sorø, i December 1944.

Otto Boserup.

Aage Joachim Hansen er født den 22. Juli 1887 paa Snertingegaard i Sværborg Sogn i Præstø Amt som Søn af Konsulent Edvard Joachim Hansen og Hustru Helga Sofie Erasmine, f. Kjær. Han indkom i Skolen efter Sommerferien 1910 og forlod den i 1905 med 4. Klasses Hovedeksamen. Hans ældre Brødre er Christian Frederik Gustav Hansen (R. '99), Axel Valdemar Eiler Hansen (R. '00) og Knud Edward Gösta Hansen (4. Kl. Hovedeksamen '03).

SORANSKE GYMNASIASTER 1875—76.

Staaende fra venstre til højre: Harald Prahl. Henrik Buchwald. Herman Bang. Fr. Matthiessen. John Lübschitz. Vald. Schou. Vald. Oppermann. Poul Østerby.

Siddende: Severin Michelsen. Danckwardt Richter. Kr. Hansen (Jerntoft). Axel Vedel. Herluf Arendrup. Thorv. Jørgensen. Knud Nielsen.

Liggende: Verner Dahlerup. Andr. Michelsen. Marcus Koefoed. Johs. Prip. Theodor Funch Thomsen. Johs. Christensen.

Ved Universitetsbibliotekar Carl Dumreichers Villie har Soraner-Bladet faaet Lejlighed til at bringe det ovenfor gengivne gamle Gruppebillede, som tilhører Arkitekt Carl Jørgensen, Søn af et af Gruppens Medlemmer. Fotografiet hænger iøvrigt paa »den blaa Gang« paa Skolens Hovedbygning i Sorø og bærer Paaskriften: 1875—76; det er altsaa ikke noget Studenterbillede, men viser en Del af de unge Mennesker i ældste — VII — Klasse A og B, der har samlet sig under »Gymnasiets Træ«, og paa Billedets Karton har første Ejer meget passende skrevet den første Strofe af Niels Engbergs Gymnasiastviser:

Vi danne en Klynge saa munter og fro.
Vi ufødte Børn af Gudinden Athene o. s. v.

Rektor P. H. Bohn i Sorø har venligst oplyst os om Navnene paa Gruppen, hvoraf straks vil ses, at to af Klassens prominente Medlemmer: Axel Steenbuch og P. A. Rosenberg mangler. Dette kan dog maaske bidrage til at bestemme Billedets Tidspunkt, idet Steenbuch blev syg og udmeldt før 1. Juli 1875 og først gik

op til Sygeeksamen i Jan. 1876; herefter er Billedet taget før Afslutningen af Artium i Juli 1875. Naar Rosenberg, som dimitteredes ved denne Eksamen, ikke er med paa Billedet, turde det hænge sammen med, at han, som fortalt af ham selv i Soraner-Bladet, 1. Aarg. Nr. 6 for Septbr. 1916, S. 43 f. var brouilleret med Kammeraterne, takket være en utilladelig drilagtig Optræden af Fr. Matthiessen, der, som han selv aabent indrømmer i en Efterskrift til Rosenbergs Artikel, »dengang var en slemme Bølle«, hans Udseende paa Billedet modsiger ikke netop denne Selvkaraktistik!

Paafaldende i vore Øjne er Klassens mærkeligt uensartede Paaklædning og især deres Hovedtøj, der varierer fra næsten moderne Straahatte, english style, til sære Bøllehatte og Børnehuer; af »lange Piber« ses underligt nok, kun fem.

Ingen af Kammeraterne, vi her ser, lever mere; først af alle døde Johs. Prip 1886 i Svendborg; han studerede Medicin, men fik ikke fuldført sit Studium; længstlevende blev Duksen i Artiumsholdet 1876, Maleren John Leopold Lübschitz, som gik bort i Febr.

1941. Af dem, vi ser paa Billedet, blev de tre Præster, nemlig *Jørgensen* fra '75 og *Severin Bang Michelsen* og *Richter* fra '76; Jurister blev *Schou* og *Prahl* fra '75 samt *Vedel* fra '76, Læger *Andr. Michelsen* fra '75-*Østerby* og *Arendrup* fra '76; Universitets- og Skolevejen gik *Oppermann* og *Mathiessen* fra '75, *Dahlerup, Hansen* (scenere: *Jerntoft*) og *Koefoed* fra '76. *Herman Bang*, Holdets mærkeligste Mand (mærk ogsaa hans aparte Ydre!) fik en yderst særpræget Livsbane, som de fleste vel kender, *Christensen* blev cand. polit. og Postmester, *Lübschitz* en dygtig Maler og Raderer, *Funch Thomsen* Redaktør, Blad- og Bogtrykkeriejer, *Buchwald* Forstmand og *Nielsen* Officer. Dobbeltholdets kunstneriske og litterære Valør er jo fremtrædende: *Herman Bang, Verner Dahlerup, John Lübschitz, Axel Steenbuch* og *P. A. Rosenberg* vil sikkert ogsaa findes i Fremtidens biografiska Leksika; i den nyeste Udgave af dette danske Pantheon kan læses om den dygtige Forstmand *H. J. Buchwald*; i Soransk Tidsskrift Bind V vil man paa Siderne 179—189 kunne faa Oplysninger om dem allesammen, og i Soraner-Bladet vil man finde Nekrologer over alle dem, som er døde efter April 1916. Længst vil man blandt gamle Soranere vistnok mindes *Fr. Matthiessen*, som i en Aarrække var det soranske Midtpunkt i selve Sorø; blandt de andre Kammerater tør vel som trofaste Soranere især *Rosenberg, Lübschitz, Koefoed* og *Buchwald* blive husket. Men om dem alle gælder, at enten de i Livet blev til kendte eller gled ud af Kredsen som nærmest ukendte Kammerater, har de dog engang levet de samme glade og triste, lette og tunge Dage, som vi i den gamle Skoles og i Gymnasiasttræets Skygge.

Vi vil kigge engang til paa det gamle Billede og i det fjerne Holds ydre Omgivelser som i selve deres Trækgenfinde nogle af dem, der ogsaa engang var vore.

Senex.

»BRÆNDENÆLDER«

Fhv. Justitsminister *Steincke* (S. '99), der er Grosist i Strøtanker, har ogsaa til denne Jul realiseret et Parti fra sit Lager, for hvilket der aabenbart hverken gælder Rationering eller Maksimalpris. K. K. *Steincke* »Brændenælder« med Vignetter og Illustrationer af Sys Gaugin, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, er paa 147 fine Papirsider, som der kvantitativt ikke staar ret meget paa, og Prisen er 6 Kr. 75 Øre!

Forlaget fortæller, at *Steincke* lider af Søvnløshed, og at han, naar han ikke kan sove, ligger og finder paa Strøtanker. Det er da altid noget! Og det kan som figura viser blive til ikke saa lidt, naar han udgiver dem, hvad han begyndte med for nogle Aar siden. Før »Brændenælder« er der kommet tre Samlinger »Tegnestifter«, »Svovlstikker« og »Myggestik«, hvoraf de to sidstnævnte er fuldstændig udsolgt. Hvad er det nu, som har optaget den fhv. Justitsminister i det snart forløbne Aars søvnløse Nætter? Mestendels det samme som tidligere. Ogsaa i »Brændenælder« kredser han om sine Medmenneskers Forfængelighed og Daarskab, og navnlig om Politik, Kærlighed og Kvinder, næsten saa lovlig meget, at man ikke kan lade være, medens man læser de *Steincke*'ske Visdomsord og ser paa Sys Gaugins Tegninger (hun er en Knag!) at mumle Sentensen om Forbryderen og Gerningsstedet. Naa, en anden Sentens taler som

bekendt om, at brændt Barn skyer Ilden, saa det kan jo være, at man gør K. K. *Steincke* Uret. Og det vil man nødig. Hvorfor fortrædige en gammel Kammerat, der ikke kan sove om Natten? Det kan være drøjt nok. Skulde Søvnløsheden blive katastrofal i 1945, stiller jeg nogle fortræffelige Sovepiller til Disposition. Og skulde heller ikke de hjælpe den lidende, vil jeg ganske gratis forære ham en ny Titel til Resultatet af næste Aars søvnløse Nætter. Til de udkomne fire Bind Strøtankers Titler har der vist været brugt alt det stikkende og brændende, som kan opdrives. Nu maa der siasaende Argumenter til. Hvad mener Forfatteren om »Krukkenødder«? Af dem har adskillige af os i sin Tid faaet nogle Stykker — *Steincke* maaske for lidt!

En af dem.

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af Toldkasserer *V. Bay* (R. 1895).

(Fortsættelse)

I Tidsrummet fra vor Ankomst til Frederiksted indtil min Kones Afrejse gik Livet sin rolige Gang, og efterhaanden fik vi adskillige elskværdige Mennesker at omgaas, og blandt dem var der ogsaa en gammel Soraner, Apoteker *Jean Petersen*¹⁾ (R. 1882). Han var en meget fornøjelig og gæstfri Mand, som holdt meget af at se glade Mennesker omkring sig, men desværre døde han faa Aar efter vor Ankomst.

Frederik Russel Leevy, f. 17. Oktober 1875 i »Bethlehem« paa St. Croix, Søn af Forvalter Charles Emil Leevy og Henriette Magdalene, f. Nielsen. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1889, udgaaet med Realeksamen 1894, død 7. Januar 1933 som Politimester i Nibe. Fred. Leevy ses paa dette Billede sammen med Bays ældstefødte Barn og den sorte Barnepige Nanna.

En anden gammel Soraner, jeg havde den Glæde at møde paa St. Croix, var den elskelige *Fred Leevy* (*Frederik Russell Leevy*, R. 1894, senere Student og Cand. jur.) Han var født paa St. Croix, hvor hans Far var Plantageejer, og han tog efter overstaaet Embedseksamen tilbage til sin Fødeø, hvor han var Politiaassistent i Christiansted. Da vi ikke boede i samme By, saas vi ikke saa ofte, men det skete jo, at vi, naar vi kom til »Hovedstaden« — Guvernøren boede i

¹⁾ *Jean Peter Petersen*, f. 21. December 1864 i Ulkebøl i Slesvig som Søn af Forpagter Peter Petersen og Hustru Elisabeth, f. Møller. Indkom i Sorø Akademis Skole 15. Aug. 1877 og udgik 1882 med Realeksamen.

Christiansted det halve Aar og det andet halve Aar paa St. Thomas — traf hinanden og opriskede vore fælles Skoleminder! Iøvrigt fulgtes vi hjem, da Øerne var solgt, og Fred blev Politimester i Nibe, Løgstør m. m., desværre er han forlængst død, han var et sjældent godt Menneske.

Selv om Livet, som jeg før har sagt, som Regel gik sin rolige Gang, havde vi dog af og til mere eller mindre behagelige Oplevelser, som har præget sig i vor Erindring. Til de mere behagelige hører f. Eks. Guvernørens Modtagelser paa Nytaarsdage og paa Kongens Fødselsdage samt det årlige Guvernementsbal, ved hvilke Lejligheder Herrerne dog havde det særlig strængt, fordi de enten skulde møde i Gallauniform (Nytaarsdag og Kongens Fødselsdag) eller i Kjole (til Ballet). Bortset herfra kunde saadanne Festligheder ellers være morsomme, men for os, der boede i Frederiksted, var det temmelig anstrengende, idet vi for at komme med, skulde køre 2 Gange ca. 25 km, og navnlig efter Ballet blev det jo noget sent, som Regel hienad Morgenstunden, inden vi naaede hjem, og jeg var selv Kusk.

Endvidere var den danske Orlogsmands Besøg en stor Oplevelse, og vi har mødt mange elskværdige Mennesker af Skibets Officerskorps samt tilbragt mange fornøjelige Timer ombord. I de Aar, vi boede i Frederiksted, var det »Ingolf«, som kom ud til Vestindien, og den skulde aflægge Øerne et årligt Besøg, hvilket praktiseredes paa den Maade, at den kom en Gang i November og blev til Marts, saa havde den været der i 2 Aar og kom først igen det paafølgende Aar i November Maaned! Skibet laa skiftevis i St. Thomas, i Christiansted og i Frederiksted, mindst det sidste Sted, hvorfor Opholdet fik en mere hektisk Karakter, idet der i den korte Tid — som Regel ca. 5 Dage — skulde naas saa meget som muligt. Ligesom vi blev inviteret ombord, gjorde vi naturligvis efter Evne Gengæld, og en Dag, mens »Ingolf« under et Ophold laa i Frederiksted, havde vi inviteret et Par af Officererne til Middag og vilde gerne have en ung Matros med, som om Morgenen besøgte mig paa Kontoret og bragte mig en Hilsen fra sin Broder, men det vilde han ikke saa gerne, fordi det var hans Foresatte. Saa maatte vi jo invitere ham til Frokost i Stedet for, men det var nær blevet til, at han var kommet til at møde de Foresatte alligevel, da vi havde saa meget at drøfte, at Tiden løb fra os. Naar dette var Tilfældet, var det ikke saa mærkeligt, fordi den unge Matros var *Georg Levinsen* (R. 1902)²⁾, og han skulde hilse mig fra min gode Klassekammerat *Julius Levinsen* (R. 1896)³⁾.

Et andet Besøg af »Ingolf«, jeg mindes med Glæde, var, da den senere Admiral Carstensen var Chef; han var en meget gæv Mand, som forstod at sprede Glæde omkring sig, og han inviterede os til en meget stemningsfuld og smuk Fest ombord, hvor der var nydeligt dekoreret paa Agterdækket, og hvor vi fik et udmærket Traktement, hvorefter der blev danset. Da Solen gik ned, afbrødes Dansen, og Flaget gik ned til Nationalsangens Toner spillet af Skibsorkestret, hvorefter Festen fortsattes, indtil Baadene laa parat for at tage os ind til Broen. Paa den Tur var en af vore Prinser med som Løjtnant, og han lod til at more sig udmærket i det ellers saa stille Frederiksted, hvor han blev meget populær.

Til de mindre behagelige Oplevelser paa St. Croix hører, da vi fik »a tail of a hurrican«, hvilket vil sige, at vi ikke fik selve Orkanen, som heldigvis gik udenom Øen, men derimod Regnen, som følger en Orkan, og som varede et Døgn, i hvilket der faldt ligesaa meget Regn som Sveriges årlige Rengmængde, og af den faldt de Trefjerdedele i Løbet af 4 Timer! Det var frygteligt, og Regnen forårsagede naturligvis omfattende Oversvømmelser og Ødelæggelser baade af Veje, Marker og Vandledninger, i hvilken Henseende det gik særlig ud over Hagemanns Sukkerfabrik »La Grange«, som havde et stort Overrislingsanlæg, der blev fuldstændig ødelagt. Træer og Jord blev i store Masser skyllet ud i Havet, og alle Broer over Vejene blev revet bort, ligesom Frederiksted og Omegn blev oversvømmet, saa det var umuligt at færdes i Gaderne, jeg var saa heldig, da jeg skulde ned paa Toldboden om Morgenen, efter at Regnen var stilnet af, at en af Købmændene var saa venlig at køre mig derned, men Vandet gik omtrent op i Vognen!

I 1911 maatte min Kone som tidligere nævnt rejse hjem, og da jeg nu var alene, kom det mig meget tilpas, da Guvernementet i Slutningen af Aaret anmodede mig om at gøre Tjeneste i St. Thomas fra 1. Januar 1912 i indtil 1 Aar. Da jeg var udnævnt til Toldkontrolør paa St. Croix, var jeg ikke forpligtet til at gøre Tjeneste paa St. Thomas, men da det kun skulde vare indtil 1 Aar, tænkte jeg, at det kunde være meget morsomt, da Livet derovre var mere kosmopolitisk, men jeg skulde have stillet større Fordringer, end jeg gjorde, da det nemlig viste sig, at det ene Aar kom til at vare, til Øerne blev solgt, og vi rejste hjem!

Jeg forlod Frederiksted Nytaarsdag for over Christiansted at sejle til St. Thomas med Postskonnerten »Vigilant«, som sagdes at være den samme som den, der under Krigen med England i Begyndelsen af forrige Aarhundrede kæmpede mod Engelskmændene, hvad jeg dog meget tvivler om er rigtigt, jeg tror snarere paa dem, der sagde, at en Planke i Kølen var, hvad der var tilbage af den gamle »Vigilant«!

Center-line.

Mellem Frederiksted og Christiansted gik der en Postvogn, som var en af de saakaldte »double seats«, en Slags Jagtvogn, trukket af 2 store Muldyr; den var jo ikke meget præsentabel og heller ikke meget benyttet, men det var saa

²⁾ Vekselerer *Georg Trapaud Levinsen*, f. 15. Marts 1886 i Sorø som Søn af Kæmner Carl Sophus Sundt Levinsen og Julie Augusta Vilhelmine, f. Fæster. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1897, udgaaet med Realeksamen 1902. Død 18. September 1921.

³⁾ Vekselerer *Julius Trapaud Levinsen*, f. 20. Juli 1878 i Sorø som Søn af Kæmner L. og Hustru. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1890, udgaaet med Realeksamen 1896. Død 18. Juni 1925 i Odense.

heldigt, at der netop fra Nytaarsdag 1912 var startet en Automobilpostrute mellem Byerne, saa jeg kom ikke alene hurtigt og behageligt afsted, men ogsaa mere »standsmæssigt« og blev altsaa den, der inviede Ruten, idet der ikke var andre med end jeg!

Som jeg tidligere har nævnt, er der ca. 25 km mellem Byerne, og da det er en meget smuk Tur, der gaar midt gennem Øen og derfor hedder »Center-line«, var det en Fornøjelse at nyde Udsigten til begge Sider, ligesom selve Vejen er smuk, fordi Vejtræerne er Palmer og paa et langt Stykke de saakaldte »Kongepalmer«, som er meget slanke Træer med lysegraa Bark og en stor Krone af Blade i Toppen. Da jeg naaede Christiansted, aflagde jeg et Besøg hos den fungerende Guvernør, hvorefter jeg gik ombord i »Vigilant« og ankom til St. Thomas efter en meget behagelig Overfart, som nemlig kan være alt andet end behagelig, idet den, naar det er vindstille, kunde være 70 i Stedet for 8 Timer, og Dønninger er der jo i det karibiske Hav, selv om det er stille Vejr, og varmt paa Søen, det er der endnu mere end paa Landjorden.

Toldkamret paa St. Thomas.

Aarsagen til, at Guvernementet anmodede mig om at gøre Tjeneste paa St. Thomas, var, at det var kommet for en Dag, at en paa det derværende Toldkammer tjenestegørende Toldassistent havde gjort sig skyldig i omfattende Bedragerier, og at det, da den paagældende havde meldt sig selv til Politiet og var blevet arresteret, var nødvendigt at faa Toldregnskabet ført af en anden, ligesom det var paakrævet at faa oplyst Bedrageriernes Omfang, og hvorledes de var udført, og man henvendte sig til mig, fordi man ikke havde haft Held med sig ved at lade en Toldassistent fra Christiansted fungere, idet han manglede de fornødne Forudsætninger for paa egen Haand at kunne føre Regnskabet.

Toldvæsenet paa St. Thomas, som tilligemed St. Jan udgjorde ét Tolddistrikt under Toldkamret i St. Thomas (Charlotte Amalie), var i sin Tid ledet af en Toldintendant, som tillige havde Amtstueforretningerne under sig. Efter at Salgsforhandlingerne med U.S.A. var strandet i 1901 blev det bestemt, at nu skulde der gøres noget for at ophjælpe Øerne, og et Led i disse Bestræbelser var at søge Administrationsudgifterne nedsat, hvilket naturligvis ogsaa resulterede i, at Søgelyset rettedes mod Toldvæsenet i St. Thomas

med det Resultat, at Toldintendant-Embedet blev nedlagt og Toldforretningerne henlagt under Postmesteren, medens Amtstueforretningerne henlagdes under den dansk-vestindiske Nationalbank, som blev oprettet paa det nævnte Tidspunkt. Herved sparedes det Beløb, der hidtil var medgaaet til Lønninger til Toldkamrets Personale tilligemed Lønning til Toldintendanten, og Udgifterne indskrænkedes til et Honorar paa 2,000 Francs til Postmesteren samt Lønning til en Toldassistent, som under Postmesterens Ansvar skulde føre Toldkamrets Regnskab.

Dette var jo en meget betydelig Besparelse, men da det nye System havde fungeret i 4 Aar, viste det sig, at den »billige« Ordning havde kostet Kolonialkassen mere end den »dyre«, idet Bedragerierne, da de blev gjort op, beløb sig til ca. 40,000 Francs samtidig med, at Revisionen, som blev foretaget af en Guvernementsfuldmægtig, og som tog en rum Tid, fordi det viste sig nødvendigt at rekonstruere samtlige Regnskaber, kostede ca. 30,000 Francs, hvortil kom, hvad jeg kostede mere end en Toldassistent. Naturligvis var det ikke kommet til at se saa galt ud, dersom Revisionen af Toldregnskabet, som foretoges af Koloniernes Centralbestyrelse i København, ikke havde været 4 Aar tilbage, men saadan var Forholdene den Gang!

Ved min Ankomst til St. Thomas maatte jeg til at begynde med bo paa Hotellet, indtil jeg kunde finde en Bolig, hvilket ikke var saa svært som i Frederiksted, og da der paa det Tidspunkt boede adskillige af »Ingolf«s Officerer, havde jeg i selskabelig Henseende en god Start, men da jeg selv skulde betale Opholdet, gjaldt det om at forkorte det saa meget som muligt, og da en ung Præst i St. Thomas skulde forflyttes til Frederiksted, lavede vi et »Mageskifte« saaledes, at han midlertidig overtog min Bolig i Frederiksted, indtil jeg kom tilbage, og jeg overtog hans i St. Thomas. Opholdet paa Hotellet blev derfor hurtigt slut, men det havde bevirket, at jeg havde faaet en Del Bekendte, som jeg havde megen Fornøjelse af. Iøvrigt kendte jeg Dommeren, som var hjemmehørende i Frederiksted, men som paa Grund af Ferie fungerede i St. Thomas, og gennem ham kom jeg i Forbindelse med flere danske Familier, hvilket ogsaa Postmesteren var mig behjælpelig med. *Engbergs* traf jeg desværre ikke i St. Thomas, da de allerede i 1910 var rejst hjem til Danmark, efter at *Engbergs* Tjenestetid i Gendarmeriet var ophørt, derimod traf jeg en anden gammel Soraner, *Fin Lund*⁴⁾ (R. 1900), som var en af Direktørerne i den dansk-vestindiske Nationalbank, og som senere blev Gesandt i Sydamerika. Hos ham og hans elskværdige Frue har jeg nydt megen Gæstfrihed, ligesom jeg havde et fornøjeligt Samarbejde med *Fin Lund* i Nationalbanken, hvor jeg blev Revisor.

(Fortsættes)

MONGANGA

Læge *Gregers Jensen* (S. '09) gjorde i Aarene 1922 —27 Tjeneste i belgisk Kongo.

Om sine Oplevelser har han nu paa Gyldendals Forlag udsendt en herlig Mindebog, der gnistrer af Tropesol og Djunglevarme, — og har man Sind derfor, hører man den soranske Undertone i de fortrinlig fortalte Beretninger om Lægens Oplevelser dernede i det eventyrlige Land.

Man nikker genkendende til den herlige HUBER-

⁴⁾ *Fin Onni Metsikke Lund*, f. 6. August 1884 i Soppisgård i Peimar i Abo Stift i Finland som Søn af Arognom Erik Lund og Louise Gertrud, f. Sarauw. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1896, udgaaet 1900 med Realeksamen.

TIANA om Afrika, der er et stort Land, og at dets Indbyggere derfor er forskellige i begge Ender ...

Gregers Jensen er en dejlig Vejviser, — man kommer til at holde af det store, rige Land og dets Befolkning. — Men Bogen skaber Udlængsel ...

B.

DRENGE ER DRENGE

Soranerforfatteren *Adolph Stenders* (4. Klasses Hovedeksamen 1893) Bog »Drenge er Drenge —« er kommet i nyt Oplag hos P. Haase & Søn og er hermed trykt i 24.000 Eksemplarer.

»Drenge er Drenge —« er en selvstændig Fortælling, der fremkommer som tredje Del af Stenders berømte Soranerserie. Forfatterens to Helte er nu kommet i 3. Klasse (svarende til 4. Mellem), hvor de oplever en Række dramatiske Begivenheder paa Baggrund af Livet paa den store Kostskole. Forfatteren kender sine Drenge, og han skildrer med Liv og Anskuelighed deres Færd i Timerne, i Læsetiden, i Ferierne og ikke mindst deres Leg paa en overordentlig tiltalende Maade.

Det er særdeles fornøjelig Læsning for store Drenge, Bøger man med Glæde kan give de Unge i Hænde, og der er sikkert mangan gammel Soraner, der gerne vil genopleve sin Ungdoms glade Timer.

B.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soranerfrokosten paa Grand Kafé Onsdag den 6. December havde samlet 30 á 40 Deltagere af vidtforskellige Aargange. Frokosten forløb dejlig uhøjtideligt og uformelt. Formanden bød kort Velkommen og *Louw* mindedes med faa Ord afdøde Lektor Rosenkjær, Tønder. Forøvrigt helligede man den gode Mad og kammeratlig Passiar sine Interesser. Det var et godt Forsøg, som opfordrer til Gentagelse.

Paa Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, udkommer en Bog af *Andreas Vinding* (udm. V Kl. '98) om Maleren Hans Henningsen, illustreret med talrige Gengivelser af Henningsens Værker.

Den 1. Oktober overtog *Hans Birger Mitens* (S. '41) Stillingen som Bogholder i Radiofirmaet »Telavox«.

To Foredrag af *Ketil Motzfeldt* (udm. II G. '19), et personhistorisk »Vinhandlerens Efterkommere« og et betitlet »Jul i Tetuan« omhandler Julen i spansk Marokkos skønne Hovedstad, er af Statsradiofonien antaget til Udsendelse. Det sidste vil blive udsendt d. 27. December Kl. 17,00.

Højesteretsdommer *P. C. Poulsen* (S. '92) fratræder med dette Aars Udgang efter eget Ønske Formandsposten i Den faste Voldgiftsret.

Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25) er blevet Redaktør af Det nordiske administrative Forbunds Medlemsblad, »Nordisk administrativt Tidsskrift«.

Fredrik Nygaard (udm. 1. G. '15) har paa Westermanns Forlag udgivet en Digtsamling med Titlen »Besøgstid«.

Søndag den 3. December, *Ludvig Holbergs* 260 Aars Fødselsdag, nedlagde Soransk Samfund en Krans ved Holbergs Sarkofag i Sorø Kirke. Da Dagen jo var en Søndag, havde Sorø Akademis Skoles Elever faaet deres Friertermiddag allerede Onsdag den 29. November. III G. var inviteret i Det kgl. Teater for at overvære Holbergforestillingen »Den politiske Kandestøber«.

Forfatteren, Journalist ved »Aalborg Stiftstidende«, *Helge Kaarsberg* (R. '13) udsender en ny Bog med Titlen »Lugangs Søn« og med Illustrationer af Otto Nielsen.

De nuværende særdeles vanskelige Rejseforhold vil naturligvis ogsaa mærkes, naar Sorø Akademis Skoles Elever skal hjem paa Juleferie. »Sorø Amtstidende« har spurgt Rektor *Bohn*, om man fra Skolens Side har tænkt paa at træffe særlige Foranstaltninger i den Anledning.

— Jeg er i Forbindelse med Sorø Station om den mest praktiske Fremgangsmaade, udtalte Rektor, idet det er Hensigten at sende Jyder, Fynboer og Samsinger hjem nogle Dage før den egentlige Juleferie, der begynder den 22. December, men den endelige Dag herfor er endnu ikke fastlagt. Sjællænderne maa derimod holde ud til den 22. December. Der vil kun blive givet Rejsetilladelse til de Elever, hvis Forældre skriftligt anmoder derom, og hvor Forældrene selv paatager sig det fulde Ansvar — samme Forbehold gjorde vi iøvrigt, da Eleverne skulde hjem paa Oktoberferie. Og saa forbeholder jeg mig endda Ret til i sidste Øjeblik, hvis det skulde blive nødvendigt, at lukke helt af for Rejser.

— Der bliver vel alligevel nogle, som ikke kan komme hjem?

— Ja, antagelig, men dem vil vi saa se at faa ind hos gode Venner og Kammerater, hvor det sikkert vil være bedre at holde Jul end paa selve Skolen.

I Artiklen »Et Cricket Minde« i Novembernummeret er der et Par Trykfejl. I anden Linie af sidste Afsnit nævnes *Jørgen Rasmussen* (med to S'er) skal være *Rasmusen* (med eet S), hvilket jo gør en stor Forskel. I samme Afsnits næstsiste Linie staar, at *Mouritzen* kastede 4 Overe deraf 4 Maiden og tog 1 Gærde for 3 Points. Det skulde være 6 Overe han kastede, det andet er haabløst ugørligt.

Journalist *Gert Jensen* (S. '41) er fra 1. December blevet ansat paa »Aalborg Amtstidende«.

Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14), Eliaskirken, har nedlagt sit Mandat som Præsteforeningens Formand.

Ludvig Holbergs Epistler udkommer nu paa Hagerups Forlag ved Dr. *F. J. Billeskov Jansen*. De bliver i 5 Bind og et sjette med Kommentarer og Registre.

Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) udsender om kort Tid et Pragtværk om Færøernes Kortlægning.

Paa Reitzels Forlag er udkommet »Danske Pionerer paa Stillehavet« af *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22).

SORANER-BLADET

TREDIVEDE AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1946

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

BAY, V., Toldkasserer: <i>Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.</i> Med 15 Billeder	7, 13, 28, 38,	46
CHRISTENSEN, Ove, Adjunkt: <i>Skoleskøvture</i>		36
GLAHN, T., Overbibliotekar: <i>Kobberstikkeren Sebastian Lehlin</i>		30
GRANDJEAN, LOUIS E., Forfatter: <i>Kan dansk gøres mere nordisk? (Et svensk tiltag)</i>		39
KNUDSEN, GUNNAR ('26): <i>Et Kig ind af vore egne Vinneverrer</i>	25	[jfr. 34, 52]
NEDERGAARD, PAUL, Sognepræst: <i>Liflig er vor Ungdoms Vaar</i> — Tale ved Soransk Samfunds Rusmodtagelse den 21. Oktober 1945		89
OLRIK, H. G., fhv. Kontorchef: <i>To af Niels Engbergs Viser (Sluttet)</i>		1
<i>Hasselfeldt'erne, en Sorø-Slægt.</i> Med 1 Billede	49,	67
<i>Om Sorø-Matriklen m. v.</i>		81

NEKROLOGER

<i>Aage Rosenkjær</i> ('09), * 24. December 1890, † 18. November 1944. Med 2 Portrætter. Af R. E. B.	5 [jfr. 51]
<i>Jørgen Foght</i> ('37) in memoriam. Af Børge Flamaud	6
Dødsfald: Politifuldmægtig <i>Oluf Emborg</i> ('21). — Fhv. Sognepræst <i>Valdemar Holger Danne- mand Jensen</i> ('96). — Fhv. Løjtnant af Artil- leriet <i>Jørgen Emil Ellbrecht Grubbe-Gregersen</i> (Realeks. '26)	6

In memoriam Lektor <i>Henrik Gottlieb Nicolai Gad</i> , * 23. Februar 1862, † 19. Januar 1945. Med 1 Portræt. Af H. G. Olrik	9
Dødsfald: Direktør <i>Rudolph Helms</i> (Realeks. '71). Fhv. Civildommer <i>Chr. Hattensen</i> ('83). — Tømmerhandler, Grosserer <i>Tage Lange</i> (4. Klasses Hovedeks. '96)	12
<i>Gudmund Effersøe</i> ('05) in memoriam, * 11. Okto- ber 1886, † 15. Februar 1945. Med et Portræt. Af Poul Lorenzen og R. E. B.	19
Dr. <i>Mogens Lerche</i> ('98), * 15. November 1878, † 27. Februar 1945. Med 1 Portræt. Af A. G. Lauritzen	20
Overretssagfører <i>Ernst Louis August Christian Sandlyng</i> ('01) in memoriam. Af A. Ch. Louw	
Faldet den 5. Maj. Søløjtnant <i>Gregers Jes Boy Bojesen</i> ('37). Med et Portræt	33 [jfr. 52]
Dødsfald: <i>Børge Jørgensen Kyed</i> (Realeks. '34)...	34
<i>Sven Arthur Bjørnstad</i> ('32) in memoriam. Med 1 Portræt. Af K. J. Kock	35
Den første Soraner, som blev Offer for Tyskerne [<i>Viggo Lausten</i> , Realeks. '22]	41
<i>Erik Briand Clausen</i> (Realeks. '17), * 24. Januar 1901, † 29. Marts 1945. Med 1 Portræt. Af C. C. E. Hofgaard	43
<i>Christian Fugl Svendsen</i> ('41) in memoriam. Med 1 Portræt. Af Ib Kuhre Larsen	44
<i>Hans Henrik Gottschalch</i> in memoriam, * 5. Maj 1922, † 17. Marts 1945. Med 1 Portræt. Af Bent Otto Grandjean	45
<i>Steffen Johansen</i> ('40), * 11. November 1921, † 6. November 1944. Med 1 Portræt. Af Fr. Kiøeboe	51
<i>Aåge Rosenkjær</i> . Af R. E. B.	51
<i>Gregers Bojesen</i> in memoriam. Af Erik Winther...	52

	Side		Side
Oberst <i>Immanuel Holten</i> ('85), * 6. December 1866, † 16. Juli 1945. Med 1 Portræt	57	Ekstraordinær Generalforsamling. Af <i>Bestyrelsen</i>	67
In memoriam: Flyverløjtnant, Civilingeniør <i>Sten Lindhard</i> ('26), * 18. November 1908, † 9. April 1944. Med 1 Portræt. — Inspektør, cand. mag. <i>Keld Hjortø</i> (udg. '27), * 29. Maj 1901, † 18. Februar 1945. Med 1 Portræt. — Politibetjent, stud. jur. <i>Svend Glendau</i> ('28), * 12. Marts 1910, † 27. Februar 1945. Med 1 Portræt	58	Aarsfest og Rusmodtagelse. Af <i>Bestyrelsen</i>	67
Dødsfald: Læge <i>Axel Glente</i> ('91)	59	Mindeaftenen [For faldne Kammerater]	78
In memoriam: <i>Niels Stenderup</i> ('43), * 20. Maj 1924, † 24. April 1944. Med et Portræt. Af M. M.	65	Juniormøde. Af <i>Mogens Poulsen</i> (S.' 35) og <i>Palle Gregers</i> (S.'42)	79
In memoriam: <i>Erik Klindt</i> ('39), * 20. September 1919, † primo April 1945. Med 1 Portræt. Af <i>Gunnar P. Rosendahl</i>	73	Soraneraften i November. Af <i>Bestyrelsen</i>	79
<i>Bengt Rønhof</i> (Realeks. '41), * 11. Juni 1925, † 12. April 1945. Med 1 Portræt	74	Den ekstraordinære Generalforsamling	83
<i>Hans Axel Friis Nielsen</i> ('45), * 31. Oktober 1925, † 13. August 1945. Med 1 Portræt. Af <i>Oluf E. Paaske</i> , S. 41	74	Teaterbilletter til <i>Holbergs Fødselsdag</i> . Af <i>Bestyrelsen</i>	86
Dødsfald: Ejendomsmægler <i>Erik Billestrup</i> ('38). — Kammerherre <i>O. C. Scavenius</i>	75	Holbergfest. Af <i>Bestyrelsen</i>	87
Dødsfald: Revisor <i>August Binzer Baumann</i> (Realeks. '11). — Landmaaler, Forstkandidat <i>Carl Adolph von Linstow</i> (4. Klasses Hovedeks. '77)	83	Soraner-Kegleaften. Af <i>Bestyrelsen</i>	87
Skovrider <i>Helge Mundt</i> , * 13. Februar 1867, † 22. Oktober 1945. Med et Portræt. Af <i>Alfred Gram</i>	92	Soransk Samfunds Rusmodtagelse 21. Oktbr. 1945	91
		Æresrelten. Af <i>N. V. Boeg</i> , <i>Poul Lorenzen</i> og <i>Vald. Skovgaard Jensen</i>	94
		Ekstraordinær Generalforsamling i Februar	94
		Soraner-Sammenkomst med Damer	94
		Valdemar Petersens Legat. Af <i>Bestyrelsen</i>	95
		MINDRE MEDDELELSER	
		Fredrik Nygaards sidste Digtsamling [Anmeldelse]. Af — <i>frey</i>	3
		En Nytaarstale [Rektor <i>Bohn</i> 8. Januar]	3
		Overlærer <i>Sibberns Legat</i> . Af <i>P. H. Bohn</i> ... 4, 86,	95
		Hverdagskunst. Anmeldelse av »Ved Mikrofonen«: <i>Aksel Dahlerup</i> . Af <i>Louis E. Grandjean</i>	4
		Hvem ved hvad [Korrektur til <i>Aksel Dahlerups</i> »Ved Mikrofonen]. Af <i>En Læser</i>	10
		H. G. Olrik: <i>Hirschholm</i> (Hofliv i Sommeren 1771). [Anmeldelse]. Af — <i>frey</i>	11
		Phønix-Fondens Konfirmationshjælp i Sorø. Af <i>Lex</i>	18
		Soransk Samfunds Museumsvener	18
		Mindfond for Lektor <i>Rosenkjær</i>	24
		Kransenedlægningen ved <i>Bautastenen</i> [25. Marts. Tale af Rektor <i>Bohn</i>]	26
		Akademilæge <i>Dalmarks Afsked</i> med Skolen	27
		<i>Adolph Stender</i> : »Maalet naact« [Anmeldelse]. Af <i>B.</i>	31
		»Et Kig ind af vore egne Vinneverrer« [Bem. til <i>Gunnar Knudsens</i> Artikel S. 25]. Af <i>Ernst Gram</i> og <i>J. D. Lawaetz</i>	34
		Til Soranerbladets Læsere	34
		Rektor <i>A. J. West's</i> Mindelegat. Af <i>Louw</i>	35
		En Soranerindes Rejsebrev [Anmeldelse af <i>Isa Neuhaus</i> »Derudefra«]. Af <i>Aage Hjelm-Hansen</i>	37

FORENINGSANLIGGENDER

Soranerfrokost. Af <i>Bestyrelsen</i>	7
Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte ... 11,	95
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium ... 11, 47,, 71, 79, 86,	95
Valdemar Petersens Legat	11
Soranerfrokost. Af <i>Bestyrelsen</i>	16
Til Overvejelse [Ang. de soranske Fonds]. Af <i>Poul Lorenzen</i>	17
Soranerfrokost i April. Af <i>Bestyrelsen</i>	18
Den ordentlige Generalforsamling. Af <i>Bestyrelsen</i>	18
Regnskaber for 1944	22
Soraner-Bladets Redaktion 48, 55, 63, 71, 79,	87
Soransk Samfunds Bestyrelse	50
Generalforsamlingen den 28. April 1945	61
Bestyrelsen meddeler [Sorgenfrey Hansen, Carl Ballhausen og J. G. Madelung udtræder af Bestyrelsen]	66
Soraneraften i Oktober. Af <i>Bestyrelsen</i>	67

	Side		Side
En Forelæsningsrække om Kunst. Af <i>Lex</i>	37	Undskyld! Af <i>Poul Lorenzen</i>	66
En syg Soraner hjemsendt fra tysk Koncentra- tionslejr [Henrik Nielsen]	42	Et Svar [Til Gunnar Knudsen]. Af <i>Rogert Møller</i>	69
Sorø Akademis Skole og Tyskerne [Efter Skolens Aarsskrift]	43	Genforeningsstenen. Af <i>H. Raaschou-Nielsen</i>	70
Til Soranerne paa Fyn! Af <i>Ejvind Fausø</i> (S. '39)	46	»En kær Pligt« [Ang. Kryssing og Willy Antoni Jensen]. Af <i>Ole W. Borch</i> (R. '37) og <i>Red.</i> .	70
En Bog om H. C. Andersen [Anmeldelse af H. G. Olrik: Hans Christian Andersen. Undersøgelser og Kroniker 1925—1944]. Af <i>V. Sorgenfery Hansen</i>	47	Fodboldkampen i Sorø Søndag den 2. September. Af <i>T. G.</i>	76
1930-Studenterne mødes	51	Gl. Soraner Cricketkamp Søndag den 16. Septem- ber. Af <i>r-r</i>	77
Studenter fra 1935 — 10 Aars Jubilarer	51	Soraner faldet i Østen. [Olav Seidenfaden] 82 [jfr. Dementi 96]	96
Efterskrift [til Artiklen S. 25]. Af <i>Gunnar Knudsen</i>	52	Asserriigs Trop vil bygge Hus. Med 1 Tegning. Af <i>Svend Ranvig</i> (S. '35)	83
Translokationen i Sorø den 22. Juni	53	To bornholmske Præstesønner, Soranere og Søn- ner af en Soraner, som canadiske Officerer [Johan og Ulrik Møtzfeldt]. Med 2 Portrætter. Af <i>frater tertius.</i>	85
Tale ved Translokationen den 22. Juni 1945. Af Rektor <i>P. H. Bohn</i>	54	10 Aars Studenter Jubilæum i Sorø. Af <i>berax</i>	86
Anmeldelser. — Fra Nationalmuseets Arbejds- mark. 1945. — Kalø. Af <i>hgo.</i>	54	Uretfærdigt?! [Om Skolebladet »Skyls«]. Af <i>Mi- chael Schaffalitzky de Muckadell</i>	93
Den løgnagtige Mindesten [Genforeningsstenen i Sorø]. Af <i>H. G. Olrik</i>	60 [jfr. 70]	Kunstmuseet i Sorø. Med 7 Billeder. 4, 16, 18, 31, 34, 61, 71, 86	86
En Henstilling [Ang. Sorø-Matriklen]. Af <i>R. E. Brincker</i>	60	Gamle Soranere og soranske Noter. 8, 16, 24, 32, 40, 48, 55, 63, 71, 79, 87, 95	95
En Redegørelse ønskes [Ang. Willy Antoni Jen- sen]. Af <i>Gunnar Knudsen</i>	61		
Fraternitas Soranas 11. Stævne i Svanninge Præ- stegaard den 19.—21. Juni 1945. Med 1 Vignel. Af <i>Im. L. Christensen</i>	62		

SORØNER-BLÅDET

30. AARGANG

Nr. 1

JANUAR 1945

TO AF NIELS ENGBERGS VISER

Ved *H. G. Orlík.*

(Sluttet).

Oldermandsvisen

eller

Ballet hos Jens Hansen

Mel.: Og Kongen drog til Ringsted ned —

1. Der skikkes Bud til det ganske Land
Fra Jens Hansen:
At Lørdag Aften vil den Oldermand
Træde Dansen.
Der bydes store, der bydes smaa
Til en Svingom og Smag at sætte paa
Pomerantsen.
2. Der bæres Borde og Bænke ud
Af en Terne,
Som Støv og Smuds med en ulden Klud
bort maa fjerne,
Mens Jensemand rører med en Pind
Udi en Bolle, som skal gøre Vind
I hans Hjerne.
3. Der tændes nu i Oldermandens Hal
Lys og Kjerter,
Og da der ogsaa bliver Spisebal,
Bages Tærter;
Men Jenses Kvind' udi Stegers gaar
Og koger paa et røget Ornelaar
Gule Ærter.
4. De Gjæster komme, man har ventet paa,
Langt om længe;
De Spillemand vaagne op og slaa
Deres Streng.

Og mens man byder om lidt Lækkeri,
Spiller Musikken: Danmarks dej—e—li'
Vang og Vænge.

5. Nu Jensemand med sin Ægteviv
Op vil føre,
De gamle Ben han til Tidsfordriv
Lidt vil røre.
Tæt klynget op til sin Mages Barm
Han brøler dampende af Sveden varm:
Op med Døre!
6. Da klinger Giger og Fideler
Under Lofte,
Paa Sko man danser af Bisselær
Hoft' ved Hofte;
Der valse store, der valse smaa
Og Olderupperen med Træsko paa
Klædt i Kofte.
7. Man klapper af nu og byder om
Gildesdrikken;
At Ho'det fuldt bli'er og Hjernen tom
Viser Hikken.
Men Jensemand kravler op paa Bord
Og siger: Nu jeg læser et Par Ord
Af Grammatikken.
8. Paragraf 372
Den om *ut*, Du!
Den siger færdig jeg frem paa Vers,
Stille, *Trut*, nu!
Der kræves bare immer Conjunktiv,

Hvad siger Du, min søde Ægteviv,
Hvad min Snul, Du?

9. Derved det blev, og Grammatikken faldt
Rent fra Manden;
Han ned nu sprang og sig med Gevalt
Slog for Panden.
Paa Gulvet laa han og slumred ind,
Imedens dansede hans ædle Kvind'
Med en anden.
10. Nu alle Herrerne en Raptus faar,
Kaste Frakken
Og svinge Møer med udslagne Haar
Ned ad Nakken.
Saaledes gik det, til man blev mat;
Det hele endtes med et ømt Godnat
Og en Takken!

Noter.

Melodien er den norske Sang: Hu hej, min Jente! her kommer jeg, som en Vind, Du! der sikkert var populær i Sorø og Ringsted efter at være benyttet til Visen: Og Kongen drog til Ringsted ned for at grave — nemlig 1856; den er vistnok skrevet af Ringsted'eren, Vise- og Vaudevilleforfatteren Chr. Molt Wengel (1821—59).

1. Strofe. Fra Specialiteten Pomeransbrændevin — Brændevin tilsat den noget bitre Pomeransskal — gik den 1. Halvdel af Ordet over til at betegne en krydret Alkoholdrik i Alm., altsaa = Punch.

2. Strofe. Man faar det Indtryk, at »Jens Hansen« paa Ballets Tid har boet i en Stueejlighed; derved kan Visens Alder bestemmes lidt nærmere, thi ifølge Folketællingen for Sorø 1855 boede Overlærer Bang da i Stuen paa Storegades Østre Side Mtr. No. 11 (gl. No. 19), den fordums Præstegaard, »Hr. Tambs' Gaard«, der tilhorte Sognepræst, Mag. P. S. B. Zéulhen (fra 1850, da Akademiet solgte den) til Jan. 1858, da Z. solgte den til Blikkenslager J. G. Becker; maaske er Bang da flyttet til Nabohuset, Mtr. No. 13 (gl. No. 21), hvor han iflg. Folketællingen 1860 boer paa 1. Sal, mens Ejeren Købmand H. A. W. Hansen (fra 1855, da Akademiet satte »Fru Brüggemanns Gaard«, som den hed c. 1745, til Auktion) selv boede i Stueetagen. Derfra flyttede Overlærer Bang i 1862 til »Regensens«, 1. Sal, og herfra i 1868 til »Ingemannshuse«.

3. Strofe. Orneflask siges af kyndige Folk at være af en ringere Art — nærmest uspiseligt.

6. Strofe. Bisselær i Skocne faar Folk til at fare hurtigt af Sted a: bisse. — Olderupperen er den senere Oberstløjtnant og Kunstmaler *Jacob Frederik Brandt* (1843—1908, '62), hvis Fader var Sognepræst for Ollerup og Kirkeby i Fyn; hans Paaklædning har nok været landligere end Ringsteddrengen Engbergs; iflg. Borchsenius skal Engberg i 1861 have viet Brandt »en hel Sangkreds«, en Satire: Ollerups Pris — desværre vel nu gaaet tabt.

7. og 8. Strofe. J. H. Bang, Madvigs Discipel, gjorde en flittig Brug af sin Mesters berømte latinske Grammatik (se Engbergs Vise herom og Oplysningerne dertil). Paragraf 372 i Bogens 3. Udg. handler om de »Genstandssætninger«, der med et *ut* føjes til visse Verber og Talemaader, og Paragraffen herom, der fyldte omtrent fire Sider, gjaldt for at være en af den sprænglærde Bogs mest udpræget »Madvigske«. — *Trut*. En Fodnote i Holsteins Visebog oplyser, at hermed sigtes til den senere Stiftsfysikus i Fyn, *Martinus Theodor Trautner* (1838—1903). Da han blev Student i Juli 1858, er her alter et Kriterium for Visens Affattelsestid — men Traut-

ner *kan* jo ganske vist have deltaget i Oldermandsballet under et Feriebesøg i Sorø hos sin Far, Byens old great man, Garvermesteren, der boede i sin nu halvt nedrevne Gaard for Enden af Vestre Brøndstræde.

9. Strofe. Iflg. Holsteins Visebog har Versets tre sidste Linier opr. haft en anden, utækkeligere Ordlyd:

Paa Gulvet laa han og faldt i Søvn,
Til alle Damerne han vendte R . . .
Fy for Fanden!

10. Strofe. Det ligger nær at tænke sig, at Ballet er givet til Ære for Overlærer B.'s Datter Odine Caroline, født 20. April 1846 i Sorø. Smaa piger gik endnu i nærv. Konvolutters Sorø-Tid (1888—95) til Bal med udslagne Haar; Dagen efter et Skolebal kunde der ofte sidde fine, gyldne Haar om det højre Uniformsærmes to—tre smaa Fønisknapper.

Har Engberg selv været med til Ballet hos »Oldermændene«? Et og andet kunde tyde paa, at Visen er skrevet af den, der er en Smule misundelig over ikke at være blevet bedt og nu hævner sig ved sin Satire, et velkendt Træk hos en fornærmet Digter. Har Overlærer Bang anet, hvor meget Grin Engberg gjorde med ham — og det allerede i 1858, se Engbergs satiriske Tegning fra dette Aar, som ledsager Borchsenius Nekrolog — kan det jo nok tænkes, at Bang ikke har villet se ham indenfor sine Døre, selv om Engberg var en begavet Elev netop paa Bangs Felt.

Endnu kun nogle Oplysninger om Forfatteren af de to gamle Viser.

Niels Jacob Engberg var født 10. Oktober 1842 i Ringsted som Søn af Brændevinsbrænder og Avlsbruger dér Lauritz Andreas Engberg og Hustru Karen født Hansen. I 1853 efter Sommerferien kom han til Sorø og blev sat i II. Klasse; fra August 1858 var han Alumne og dimitteredes i Juli 1861 med 2. Karakter; det var to tårer — i Arithmetik og Naturlære — der slog hans ellers pæne Eksamen ned. Aaret efter tog han 2. Eksamen og begyndte at studere Filologi, men fuldførte ikke sit Studium, brød i Novbr. 1871 helt af og traadte i Statstelegrafens Tjeneste, hvor han i Juni 1872 blev »fast« og i Febr. 1876 »virkelig« Assistent. I denne beskedne Stilling blev han til 1. Juli 1900, da han efter Ønske fik sin Afsked, og han privatiserede derefter i Kbhvn. til sin Død 8. Febr. 1916. D. 30. April 1873 giftede han sig paa Frederiksberg med Laura Dagmar Charlotte Petersen, født 27. Juli 1849 i København, Datter af Malermester dér Lars Petersen og Hustru Anna Christiane f. Becker.

I Studenteraarene var han et skattet Medlem af Studenterforeningen, i hvis ofte noget barnlige Løjer han deltog og gjorde Lykke, baade da han en Fastelavnsmandag optraadte som Herodot iført Underbenklæder, lang Natskjorte, stor blød Grundtvigianerhat samt Hørparyk og talte »Græske: Grinende i hvilken Henseende sidder Du der? o. s. v., og da han til Foreningens Skuespillere leverede sit 1-Scenes Stykke *Hoi idiotai* (Privatmændene) opført 16. Novbr. 1867 (og trykt i *Axel Sørensens*: Studenterkomedier, ældre og nyere, 1904 S. 217 f.), hvori han selv spillede Hovedrollen, og som en anden gammel »klassisk« Student maaske endnu kan mere sig ved. I *Carl Møllers*: Fra Studenterdagene, 1895, siges S. 17 f. om Engbergs Væsen, »at det var stiltfærdigt, tørt, man kunde næsten fristes til at sige tvært, i det mindste havde hans Stemme en egen gnaven Lyd, der dog ikke skadede det komiske Indtryk, tværtimod!« Mindre kendt er sikkert den Omtale, han faar i et Skrift af *C. Riefenstein-Hansen*: Skikkelser og Skæbner, Brogede Blade af Telegrafetatens Historie 1854—1927, Korsør 1929, S. 33 f., hvor Engberg omtales som »en velstaaende Mand, der som Følge heraf aldrig havde været vant til at slide, kun kendte

Ekstravagter af Navn og regelmæssigt »stillede for sig sig« tre Timer af sin Eftermiddagstjeneste«. Han holdt mest af at sidde og sludre med gode Venner ved et fælles Stambord i en Café; som gammel Akademiker var han meget dygtig i Latin, og naar han var i godt Humør citerede han Klaskikerne i Originalsproget — han har dog lært ikke saa lidt af gamle J. H. Bang! Men noget af sit »akademiske« Vid har han nok ogsaa haft i Behold. »En ung Mand, der vilde være morsom, spurgte en Dag Engberg: hvad hedder Spegepølse paa Latin? Engberg svarede: Det ved jeg ikke, unge Ven, men derimod kan jeg tjene Dem med at laane Dem Lokumsnøglen. — Saa var den unge Mand færdig,« slutter den korte Biografi om Engberg som Telegrafist.

Der er noget trist ved dette Levnedsløb — en ung velbegavet Mand, der selv tidligt er færdig — futter af i et straalende Fyrværkeri af muntre Viser og andet Halloj for allerede ved Trediveaars-Alderen at bakke ud af det hele og nøjes med en ren kontemplativ Tilværelse. Men hans Ungdomssange er ikke helt døde med ham eller glemte; de vil ihvertfald gemmes og huskes som et Vidnesbyrd om, hvorledes man levede og morede sig paa Gymnasiet i Sorø i en Periode, da den gamle Skole ogsaa fostrede mange dygtige Sønner.

H. G. Orlík.

FREDRIK NYGAARDS SIDSTE DIGTSAMLING

Fredrik Nygaard begyndte tidligt. Han udmeldtes af 1. G. i Sommeren 1915. Den Gang var han lige fyldt de 18, og samme Aar debuterede han paa Parnasset med sin første Digtsamling, der forlængst er udsolgt. Siden har han skrevet 39 Bøger: Digte, Romaner, Skuespil, Ungdomsbøger o. s. v., altsaa en meget produktiv Forfatter og i den almene Opfattelse en Slags Naturens muntre Søn, en Poet i den lette, lyse og ungdomsglade Genre, der ligger os Danske saa nær.

Men Livet er ikke for nogen som helst en bestandig Dans paa Roser. Nu er Fredrik Nygaard stærkt paa Vej mod de 50 og har ogsaa faaet sit at kæmpe med. Resultatet af denne Kamp foreligger for Publikum i en Digtsamling »Besøgstid«, der er udkommet paa Westermanns Forlag. Den rummer 27 Digte, inspireret af et Hospitalsophold, Nygaard har haft fornylig. De er alle aabenbart skrevet med Digterens Hjerteblod, som man siger. Der findes ogsaa skønne og stærkt personlige Digte imellem, enkelte endda saa personlige og intime, at den Læser, som skriver disse Linier, synes, at de hører mere hjemme i Lønkammeret end paa Offentlighedens Forum. I Dagspressens Anmeldelser er »Besøgstid« blevet fremhævet som *det bedste* Nygaard hidtil har præsteret. Det er højst rimeligt. Som gl. Soraner glæder man sig imidlertid over, at han atter er rask og haaber forøvrigt, at Forhold og Tid igen en Gang maa blive saa lyse, at de paany kan inspirere Aladindsiden af Fredrik Nygaards Digtarsind. —*frey.*

EN NYTAARSTALE

Sorø Akademis Skole genoptog efter endt Juleferie Undervisningen Mandag den 8. Januar. Ved Morgensangen holdt Rektor *Bohn*, efter at man havde sunget »Altid frejdig«, følgende Nytaarstale til Eleverne:

Glædeligt Nytaar! Saaledes plejer vi jo at sige til hinanden, naar vi mødes første Gang i et nyt Aar; men denne Gang gør vi det med større Alvor end nogen Sinde før. Det er mørke Dage, vi gennemlever, og her ved det nye Aars Begyndelse spejder vi efter, om der dog ikke skulde være en Lysning at øjne ude i

det fjerne. Vi vilde saa gerne vide, om al den Nød og Trængsel, som den hele Menneskehed nu sukker under paa 6. Aar, ikke snart hører op, og om vi ikke snart skal opleve den Dag, da Freden og Friheden atter lyser over vort gamle Fædreland, det Land, vi elsker mere end noget andet Land, fordi det er det Land, hvor vi er født, hvor vi har hjemme, hvor vi har Rod, og hvorfra vor Verden gaar. Men Fremtiden er lukket for os; vi faar intet at vide, og det er sikkert godt det samme. Men vi kan ønske og haabe for Fremtiden, og saa kan vi arbejde, saaledes at hver især gør sit yderste paa sin Plads, saa at Landets Fremtid ikke skal forringes for vor Forsømmelses Skyld.

Og saa kan vi en Ting til: vi kan bede og takke. Her paa Sorø Akademi har vi i Dag ganske særlig Grund til at takke Gud for den mirakuløse Maade, hvorpaa han har holdt sin Haand over vore Drengene i Ulykkestøget i Gaar. Alle har de svævet i den yderste Livsfare, og det er næsten ikke til at fatte, at kun en enkelt er blevet saaret, og det endda kun rent overfladisk. Vi vil i Dag takke Gud for denne Frelse, og alle vil vi bede ham tage vore Hjem, vor Skole og vort Fædreland i sin stærke Haand i det Aar, der nu kommer, og derved give os Frimodighed til at møde, hvad Aaret vil bringe os. Skal vi paa denne første Skoledag i det ny Aar folde vore Hænder og bede et Fadervor sammen.

Talen efterfulgtes af Afsyngelsen af »Kongernes Konge«.

— — —

Flere Elever var med Jyllandsekspresen, der blev beskudt af allierede Flyvere Søndag den 7. Januar.

Rektor *Bohn* oplyser overfor »Sorø Amtstidende«, at en af Eleverne, *Ole Brohm*, der er en Lærersøn fra Fur i Limfjorden, blev ramt i det ene Ben af et Projektil, der sprang op fra en Sten. Han blev heldigvis kun lettere saaret.

To af Skolens andre Elever, der er fra Skive, og som rejste sammen med deres Fader, tog i Bil tilbage til Skive.

Iøvrigt blev en Snes Elever i Aarup, hvor en Familie husede 7 Drengene og enkelte Familier andre af Eleverne. Nogle af disse Drengene fik et Chok, men overalt mødte de Hjælpssomhed. Begivenheden viser, at vi vist maa til at lukke af for Rejserne, siger Rektor til Slut.

Det har vist sig, meddelte »Ringsted Folketidende« den 11. ds., at to Elever fra Sorø Akademis Skole, *Agner Petersen* og *Kurt Schiøtz Hansen*, som begge gaar i 1. G., og som i Søndags var med i et af Ulykkestogene, har udvist en smuk Opførsel. Ved Morgensangen paa Akademiet i Tirsdags (den 9. ds.) udtalte Rektor *Bohn* bl. a., at saavel fra De danske Statsbaner, som fra adskillige Rejsende var der kommet Meddelelse om, at man havde lagt Mærke til Soranernes smukke Opførsel.

Rektor føjede til: I opførte jer roligt og korrekt og hjalp til, hvor I kunde. Navnlig er der nævnt to Drengene, hvoraf den ene havde egen Forbindskasse med og ydede udmærket Hjælp ved de første Forbindinger. Den anden hjalp til med at bære de Døde af Toget over Baneskraaningens til Samlepladsen — et Arbejde, som mange Voksne veg tilbage for.

Det er Skolen og mig en Glæde, sluttede Rektor, at kunne udtale denne Ros og her nævne de to Drengene i alle Kammeraters Paahør.

KUNSTMUSEET I SORØ

De gamle Soraneres Interesse og Offervilje, ogsaa naar det gælder Kunstmuseet, er aabenbart ikke uden Virkning andre Steder. Som Depositum fra Ny Carlsbergfondet har Museet modtaget *Chr. Dalsgaard*: De hellig tre Konger, som er indkøbt af Fondet med Henblik paa Sorø-Museet. Et Folkelivsbillede af Dalsgaard af lidt anseeligere Format er vanskeligt at opdrive og derfor særlig velkomment. Billedet, der er malet i Sorø, fremstiller den gamle Folkeskik, at Fattigfolk Hellig tre Kongersdag klædte sig ud som de hellige tre Konger, bar en oplyst Stjerne rundt i Landsbyen paa en Stang og sang Hellig tre Kongersviser. I Gaardene fik de saa Pengegaver eller Fetalje.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT

Overlærer *Sibbern's Legat* for en Soraner er i Aar tildelt stud med. *Andreas Andreassen*.

Sorø, den 13. December 1944.

P. H. Bohn.

HVERDAGSKUNST

Anmeldelse af »Ved Mikrofonen«: *Aksel Dahlerup*.

Hverdagskunst lyder ikke lidt kedsommeligt, hverdagen har vi nok av og av *kunsten* kræver vi, at den netop hæver os *ud over* hverdagen. Ikke des to mindre har *Aksel Dahlerup* givet os en bog, som er hverdagskunst, en bog hvori kunsten er den, at han ligesom i sine høre billeder fra dagliglivet giver os hverdagen med dens hverdagsmennesker, som vi kender den uden svulst men med den intime tone, som gør os lydhøre — ganske som når hans stemme lyder ud i æteren.

Sagen er den simple, at Dahlerup foruden at være reportagechef tillige er redaktør, journalist. Ikke den gængse reporter, som bare *jager* efter sensation og som aldrig sparer på ordets kunstige fyrværkeri. Hvad musikeren er ved sit instrument, når han er bedst som hyggekomponist, se det er Dahlerup både i mikrofonen og ved pennen, han er *hyggeskribent*, som han afslører sig i denne bog, i sprogvælget så enkel og naturlig som H. C. Andersen (når han ikke var krukket), i billederne av de stille existencer så følsom som selveste Herman Bang, i det hverdagsagtige så populære som Morten Korch — og det er ikke nogen ringe cocktail!

»Mit eget høre billede« indeholder nogle avsnit om Dahle-

rups Sorøår, som jeg har delt med ham. Ikke uden selvironi fortæller han læser-lytterne, at han var en artig dreng og ikke doven. Det modsatte var naturligvis tilfældet! Han var luddoven og er vedblevet med at være det — fordi han altid klarer sig med det gode hovede, sin evne til at kunne extempore og ved sin personlige elskværdighed. Det er sandt nok, at Dahlerup var artig i den forstand, at han aldrig lavede drengestreger, men som skoledreng var han uartig på en påfaldende voxen manér, han kunde spotte og drille lærerne, og så kunde han gengive dem og deres naragtigheder med et glimt av skuespillertalent . . .

I sin bog forherliger Dahlerup lektor *Glahn* på lektor *Simonsens* bekostning. Det er vel fordi han som jeg beundrede Glahns alsidighed og karakterstøbning og hele gentlemanlike optræden og fordi han, hvad jeg ikke gør, undervurderer Simonsens videnskabelige og pædagogiske kvalifikationer. Glahn var formens og korrekthedens mand, men til den grad hildet i petitesse, at han i grunden aldrig blev færdig. Simonsen var præget av den største jævnhed, som ikke ganske svarede til stedets traditioner, hvormed Glahn derimod var eet. Personlig beundrede jeg dem begge.

Hvad Dahlerup ellers fortæller om Sorø er båret av den gamle Soraners aldrig rustede kærlighed.

Dahlerups fader, »den gamle kaptajn« som vi altid kaldte ham, vilde, at sønnen skulde være officer. Det var en stor misforståelse, og Aksel Dahlerup opdagede det hurtigt selv — og bragte sig på sin rette hylde. Med sin indfølingsevne og evne til at gribe netop livets små ting og pudserligheder måtte Dahlerup blive den *folkelige reporter*. At journalisten havnede ved radion, så at han kunde ombytte pennen med sin kultiverede og elskværdige stemme var en ydre omstændighed, som bragte Dahlerup ind i næsten alle danske hjem, hvor hans stemme og hans næsten altid veloplagede form har skaffet ham en avlytning, som næppe nogen anden i dansk radio har. Dahlerups bog ligner hans gerning, den er blottet for professionel forjagethed, den er hyggelig og fortrolig, fyldt med dansk lune. Også i bogen mærker man, at Dahlerup hviler ud og hviler i sig selv. Hør hvad han digtede, da han var et par og tyve:

*Der findes en eneste fredfyldt plet,
hvor ingen tør krænke min menneskeret,
så stille som mellem grave:
mit barndomshjems dejlige have.*

*Helt borte fra storstadens myldrende liv
er det altid min herligste tidsfordriv
at klippe, at vande, at grave
i mine forældres have.
I hængekøjen jeg hviler mig ud;
jeg ligger og ser på de spirende skud
med avisen bredt over min mave
— der er dejligt i sådan en have.*

Digtet staar ikke i bogen, har aldrig været trykt. Jeg har fået det i de meget unge dage, da vi vexlede produkter med hinanden, men det fortæller lidt om Dahlerups natur, det lune-flegmatiske islet. Vi, hans samtidige druknede dengang i forceret arbejde, mens han lå i sin hængekøje og kælede for gode idéer uden at bevæge sig. Dovendyret lig hang han der og mediterede over livets små, stille glæder . . .

Han har fulgt den linje, der har stor lighed med den unge engelske lords, og sikkert glædet sig inderligt over, at hans radioreportage fritog ham for brugen av pennen — det at sende direkte ud i æteren er anderledes *bekvemt*, en ar-

bejdsbesparende genvej, naar man notabene har umiddelbarhed og improvisationens nådegave ... og det er jo ved dem, at Dahlerup fængsler ved sine udsendelser!

»Hørebilleder har forøvrigt også en forudsætning« skriver Dahlerup »som man ikke kommer udenom: man må have lov til at sige sin mening. Ellers bliver det hele ingenting værd«. Dette er naturligvis sandt, men der skal også en reporter til, en konferencier, som kan få folk til at sige deres mening i en radioudsendelse. Dahlerup kan faa folk til at gøre det. Fri for nervøsitet og kunstighed men forunderlig tillidsvækkende kan Dahlerup få folk til at give sig selv (noget av det sværeste!) og det uden at jeg erindrer, at de interviewede nogensinde er gået over stregen. Det kan Dahlerup nemlig også mestre: at få det over udsendelserne, at de virker friske men dog avdæmpede, dansk i tone, hyggelige i lune og ægte i billedet, altsammen så det føles *kultiveret*. Og har Dahlerup fået »et offer« på glatis, læg så mærke til hans godlidende lune, en vis hjærtelighed, der dækker over avsløringen ... der hvor visse stor interviewkanoner på plebejisk vis udleverer offeret for selv at tage *kegler*.

Serien av hørebilleder udsendes ikke over radioen for tiden. »Jeg benytter blot en pause til at fortælle i« skriver Dahlerup, »Vi er parate til at tage fat igen«. Men netop i denne pause kan lytterne glæde sig over denne hyggelige bog, som »ikke ser historisk på noget som helst av det, jeg fortæller om«.

Dahlerup har slet ikke villet udsende et *memoireværk*, dertil er han for ung, og vi skal atter høre hans stemme i æteren enten han så besøger den gamle smed i Vallø eller Hjulmandens kone i Tersløse eller firingerne i Breth eller andre nye emner ... blomster plukkede ud av grøftekantens buket. Det er jo sagen: Dahlerup er altid på farten igennem Danmark på kryds og på tværs, og når han fortæller os om, hvad han har set og hørt og lader emnerne uddybe billederne, så bibringer han os et tværsnit av det arbejdende, det dansk-danske fædreland, som i Dahlerup har fået et talerør, som vi alle synes om ...

På genhør!

Louis E. Grandjean.

AAGE ROSENKJÆR

* 24-12-1890 — † 18-11-1944

Med dyb Sorg har vi modtaget Meddelelsen om Lektor *Aage Rosenkjær's* Død.

Gode og glade Minder vælder frem ved Tanken paa ham fra Skoleaarene i Sorø. Rosenkjær kom ind i 1. Klasse i 1902 og blev Student i 1909. Han var fra Gl. Sole ved Hedensted, de saakaldte »stærke Jyder«s Egn, og han var selv en stærk Jyde, omend maaske ikke helt i den paa Egnen gængse Betydning, men en stærk Karakter røbede han tidligt. »Stæren« — som vi kaldte ham — deltog med Liv og Lyst i alt, hvad der maatte appellere til en rask Dreng, skønt egentlig legemlig Styrke besad han ikke, lang og spinkel som han var. — Men uforfærdet og med Humør gik han op i alskens Idræt, og med sejt Energi og ukuelig Vilje gennemførte han det, som han havde foresat sig. — Hvem husker ikke Rosenkjær fra Gymnastiktræningen med Skolens Præsentationshold, eller som Maalmand paa Skolens Fodboldhold, der gik fra Sejr til Sejr, i høj Grad takket være den Aflaasning af Maalet, som han

Rosenkjær som Soraner i 1902 og Lektor Rosenkjær.

præsterede. Hvem kan glemme ham som Kaster paa Skolens Crickethold eller som Kornetblæser i Soldaterkorpsets Musikkorps? I det Elev-Strygeorkester, som Overlærer *Lauritzen* oprettede, var han selvskreven som Violinspiller, men det var karakteristisk for ham, at da man i Orkestret manglede en Klarinet, gav han sig øjeblikkelig i Kast med den svære Opgave at lære sig selv at blæse dette vanskelige Instrument. —

Rosenkjær var en herlig Kammerat, i Besiddelse af en usvigelig Retfærdsfølelse og et urokkeligt Humør. Han kunde være sær og utrolig stædig, men han taalte godt, at vi drillede ham med det. Overfor de mindre Kammerater drøjede han sig aldrig, men han lærde en Evne til paa sagtmodig Vis at faa dem til at følge sig; allerede den Gang spirede i ham de Evner som Pædagog, der i Livet gjorde ham til den enestaaende Lærer, hvis Savn nu dybt begrædes af hans Elever i Tønder. Dette blev overordentlig smukt udtrykt i den Mindetale, som Rektor Randrup ved Tønder Statsskole holdt og hvori det bl. a. hedder: »... Rosenkjær er død! Et tristere Budskab kunde Tønder Statsskole ikke faa, et tristere Budskab kunde jeg personlig vanskeligt faa ... Hans Elever saa op til ham, og de holdt uendeligt af ham ... han var en rank og stærk Personlighed, som ikke lod sig bøje ... aldrig veg han fra den Vej, han mente førte til Maalet ...«

Just saadan kendte ogsaa vi Aage Rosenkjær. De Egenskaber, Frejdighed, Udholdenhed, Trofasthed og Mod, der kendetegnede ham som Dreng, var hans Adelsmærke som voksen; han var i Sandhed et ædelt Menneske, hvis Minde vi, hans Samtidige, vil bevare i vore Hjerter. —

R. E. B.

— *Aage Buhl Rosenkjær* var født 24. December 1890 i Gammel Sole i Øster Snede Sogn i Vejle Amt som Søn af Lærer Jørgen Nielsen Rosenkjær og Hustru Ellen Kirstine, f. Buhl. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1902 og forlod den med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning, taget som Sygeeksamen i Januar 1910.

JØRGEN FOGHT IN MEMORIAM

Den 9. Oktober er en af vor gode Soranerkammerater, *Jørgen Foght*, Søn af afd. Kontorchef A. Foght, gaaet bort efter længere Tids Sygdom.

Jørgens Død kom for os, hans Sorokammerater, som en sorgelig Overraskelse. Da vi en Gang i Foraaret havde en Week-end Tur til Sorø i Anledning af, at der var gaaet 10 Aar, siden vi fik Realeksamen fra Akademiet, henvendte vi os til hans Hjem for at faa ham med ned til den gamle Skole og de kendte Steder ved Sorø, men traf ham ikke selv, men fik at vide, at han lige havde været meget syg og endnu ikke var kommet rigtig til Kræfter, hvorfor vi ikke fik Glæden at have ham med til Sorø. Der var den Gang ingen af os, der var klar over, hvor alvorlig Sygdommen var, og det var os derfor en stor Sorg, da vi her i Efteraaret fik Meddelelse om, at der var tilstødt en Lungebetændelse, som medførte Døden.

Jørgen og jeg lærte hinanden at kende hos Frøken *Kaysen*, hvor vi begge boede nogle Aar. Jørgen kom til Sorø 1926 — 7 Aar gammel, og jeg kom der Aaret efter, saa det, jeg var foran i Alder, var han foran i Anciennitet, og vi blev da ogsaa straks de bedste Venner. Det er faa Minder, jeg har fra den Tid, hvor Jørgen ikke er med. Vi delte Værelse hos Annette, gik i samme Klasse paa Realskolen, ja selv vore Ferier tilbragte vi ofte sammen enten i hans eller mit Hjem, saa jeg lærte ham at kende under alle Forhold, og de, der foruden mig kender ham, vil sikkert give mig Ret i, at han var i Besiddelse af saa usædvanlig god en Karakter. De fleste gamle Soranere fra den Tid vil sikkert huske ham som lidt genert og tilbageholdende, men havde man først vundet hans Fortrolighed, forsvandt det reserverte, og man havde i ham en virkelig god Ven, for hvem man roligt kunde aabne sit Hjerte, og som ogsaa gerne selv diskuterede Livets Problemer med sine Venner.

I 1929 kom Jørgen og jeg paa Akademiet, hvor vi desværre kom i hver sin Klasse. Vort Venskab ophørte dog ikke af den Grund, og det blev igen forstærket, da Jørgen blev Alumne paa Hovedbygningen i 1933, og vi igen kom i nærmere Kontakt med hinanden og ogsaa fik fælles Kammerater paa Alumnatet.

Det var Jørgens Mening at forlade Sorø som Student, men paa Grund af sin Alder blev han opfordret til først at tage Realeksamen. Efter denne valgte han den matematiske Retning og blev Student i 1937 18 Aar gammel.

Som Gymnasiast boede han paa Gymnasiet, og selv om jeg ikke havde saa megen Forbindelse med ham den Gang, fik jeg dog det Indtryk de Gange, jeg besøgte ham, at han befandt sig godt der, og at han der fik tilfredsstillet sine Forventninger til Kostskolelivet. Han havde et følsomt Sind, og det er utvivlsomt, at han trods Annettes velmente Om-sorg havde svært ved at forlige sig med hendes Stregnhed og manglende Forstaaelse af, at man blev ældre og maatte have mere Frihed.

Det var ham derfor en Glæde at blive Alumne, og han fik mange gode Venner der, saa jeg tror, naar han har tænkt tilbage paa sin Sorøtid, saa er det gaaet ham som os andre — han har kun husket de gode Minder.

I de Aar, der er gaaet siden, har jeg kun lejlighedsvis haft Forbindelse med Jørgen, og han var da altid den samme gode Kammerat, som hver Gang forbavsede En ved sin usædvanlige fine og reelle Karakter; og naar han nu er gaaet bort kun 25 Aar gammel, føler vi, hans Venner og Kammerater, det som et meget stort Savn, som det vil være svært at udslette.

Det har for mig været en Lykke at have haft saa god en Ven, og Mindet om ham vil jeg bevare i Kærlighed.

Børge Flamand.

— *Jørgen Ove Alfred Foght* er født den 5. April 1919 i Charlottenlund som Søn af Kontorchef Alfred Emil Rudolph Foght og Hustru Ane Marie, f. Rasmussen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1929 og forlod den med Studentereksamen i 1937. Hans Broder er *Erik Alfred Rudolph Foght* (R. 30).

DØDSFALD

Politifuldmægtig *Oluf Emborg* døde den 28. November 1944. Han var født i Vordingborg den 5. November 1902 som Søn af Seminarielærer Jens Laursen Emborg og Hustru Thora, f. Schelde. Efter Sommerferien 1913 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han i 1921 forlod med Studentereksamen af den matematiske-naturvidenskabelige Retning. I 1927 tog han juridisk Embedseksamen. Siden har han, bortset fra kortere Perioder, været Politifuldmægtig, bl. a. i Helsingør. I 1940 kom han til Frederiksberg Birk, hvor han fra 1. April 1942 var Politifuldmægtig af 1. Grad og offentlig Anklager. Flere Gange var han konstitueret som Politimester.

Oluf Emborg, der efterlader sig Hustru og to Børn, var Broder til Kommunelæreren og Maleren *Stig Emborg* (S.' 19 og død 1935) og Lægen *Svend Trøst Emborg* (S.' 28).

★

Fhv. Sognepræst *Valdemar Holger Dannemand Jensen* døde Juledag 1944, og begravedes fra Magleby Kirke Lørdag den 30. December.

Den afdøde Præst var født den 19. Juli 1877 i Lidemark som Søn af Lærer Peter Christian Jensen og Hustru Marie Sophie, f. Petersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1890 og gik ud med Studentereksamen i 1896. Da han havde taget theologisk Embedseksamen, var han i nogle Aar personel Kapellan hos Sognepræsten for Valløby—Taarnby og blev i 1908 Sognepræst til Ho og Oksby. Senere forflyttedes han til Vejrsløv, Ajdt og Thorsø og udnævntes i 1919 til Sognepræst i Magleby, et Embede, hvorfra han efter Ansøgning afskedigedes i Naade og med Pension fra 20. September 1940. Siden boede han i Strøby.

Pastor Dannemand Jensen efterlader sig Hustru Ida, f. Eller, og Børn, deriblandt en Søn *Aage Dannemand Jensen* (S.' 29).

★

Fhv. Løjtnant af Artilleriet *Jørgen Emil Ellbrecht Grubbe-Gregersen* døde den 11. December f. A. og begravedes den 16. s. M. fra Sankt Jakobs Kirke.

Afdøde, der var Søn af fhv. Kontorchef i Finansministeriet, Kammerjunker Svend Grubbe-Gregersen og Ingeborg Helene Natalie v. Ellbrecht, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1921 og forlod den med Realeksamen i 1926. Han efterlader sig Hustru Sonja Grubbe-Gregersen.

SORANERFROKOST

Soranerfrokost afholdes Onsdag den 7. Februar 1945 Kl. 12 paa Grand Café, Kgs. Nytorv med Traktement som sidst: 1 Stk. med Sild, forloren Skildpadde, 1 Stk. med Ost for en Pris af 3,90 Kr.

Deltagelse maa senest Dagen før Sammenkomsten anmeldes til *Restauranten*, Tlf. C. 10808 og Palæ 6724.

Blandt Medlemmer af de *otte yngste Aargange* vil der efter Lodtrækning kunne fordeles 10 gratis Kupper.

Deltagelse i Lodtrækningen maa senest Lørdag den 4. Februar anmeldes til Sekretæren, cand. jur. *Madelung*, Admiralgade 2, 3., Kbh. K. Tlf. C. 5482 daglig fra Kl. 10—11 samt Palæ 1207 y.

Bestyrelsen.

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af *Toldkasserer V. Bay* (R. 1895).

(Fortsættelse)

St. Thomas var iøvrigt et meget mere livligt Sted end Frederiksted, idet der foruden flere danske Familier var meget livligere Trafik paa Havnen saavel af Handelsskibe som af Orlogsmænd og Turisdampere, og da jeg var ung den Gang, og jeg ikke havde min Familie hos mig, var jeg naturligvis glad over at komme ud blandt Folk og ombord paa Skibene, af hvilke Orlogsskibe fra Danmark, Rusland og U.S.A. var de mest gæstfri; i denne Forbindelse mindes jeg en russisk Krydser »*Rossia*«, som laa to Maaneder i St. Thomas i Vinteren 1912/13, og som gjorde en stor Fest for os, ved hvilken der fortrinsvis serveredes »*Søbemad*«. Hvorsomhelst man kom paa Skibet, var der en Bar, hvor Betjeningen var Officerer, og de var meget ivrige til at anbefale deres Varer, af hvilke der dog ogsaa var Afholdsdrikke, som imidlertid ikke havde den største Søgning.

Iøvrigt var picnics den mest yndede Form for Selskabelighed, hvor de forskellige Deltagere mødte med deres Bidrag i Form af Spise- og Drikkevarer, og det var utænkeligt, at vi, naar vi mødtes, begyndte Maaltidet uden i Forvejen at faa en rigtig vestindisk Cocktail, som dog langt fra var saa stærk som herhjemme, det var, hvad man kaldte »*long drink*«, som smagte fortræffeligt i Varmen og gav Appetit til Maaltidet.

En anden Form for Selskabelighed var at invitere Venner og Bekendte til cocktail-party, som var Kl. 18, og saa var det Meningen, at man, naar man havde faaet en cocktail eller to, gik hver til sit, men det hændte jo ikke saa sjældent, at man, naar cocktailen var drukket, begyndte at tale om Mad, hvilket naturligvis kom af, at man blev sulten, og saa blev Resultatet undertiden, at de forskellige Deltagere sendte Bud efter deres Middagsmad, hvilket bevirkede, at det kunde blive et stort Selskab med mange Retter, og Drikkevarer havde man næsten altid, og de var baade gode og billige. Picnics afholdtes naturligvis fortrinsvis i det fri baade om Dagen og om Aftenen, og da særlig, naar det var Maaneskin, som i Vestindien er ganske anderledes tillokkende end herhjemme. Naar man f. Eks. havde picnic til »*the old fort*«, som laa paa en fremspringende Klippe ved Indsejlingen til Havnen, eller til »*Crown*« eller »*St. Peter*« — Bjerger Nord for Byen, som var ca. 500 Meter høje, og det foregik i Maaneskin, var det ganske eventyrligt fra Fortet at se ud over det karibiske Hav, som glitrede i Maaneskinnet, eller fra Bjer-

gene at se udover hele Øen, som laa badet i Lys, ned over Byen paa de tre Høje, som til daglig forekom saa besværlige at komme op ad.

Saluting the King.

Under mit Ophold i St. Thomas døde Kong Frederik den 8de den 14. Maj 1912, paa hvilken Dag den nye Konge blev udraabt paa de dansk-vestindiske Øer paa samme Maade som i Danmark, og Udraabningen paa St. Thomas foretoges af Dommeren, fordi Guvernøren var paa St. Croix. Ceremonien foregik udenfor Politikammeret, hvor der foruden Embedsmændene var samlet en stor Menneskemængde, og efter at Ceremonien var tilende, blev Kongesalutten affyret fra Flagbatteriet, hvorefter Embedsmændene og deres Fruer samledes til en Reception, hvor den nye Konges Skaal blev udbragt. Det var jo en stor Begivenhed, at en Konge døde, thi selv om Frederik den 8de ikke havde regeret saa længe, havde den indfødte Befolkning stor Veneration for »*The King*«, hvad de daglig havde Lejlighed til at vise, fordi der i »*emancipation garden*« var en Bronzebuste af »*The old King Christian*«, og de faa af de indfødte, som havde været i Audiens hos Frederik den 8de, var meget entusiastiske i deres Omtale af Kongen.

Da jeg havde været et Aar i St. Thomas, regnede jeg med, at min Funktionstid var tilende, men det viste sig, at Overvejelserne med Hensyn til, hvordan Toldvæsenet skulde omorganiseres, ikke var afsluttet, hvorfor Governmentet anmodede mig om at fortsætte endnu et Aar, hvad jeg gik ind paa, idet jeg dog forbeholdt mig Ret til Ferie i 1913. Ifølge den gældende Lønningslov havde man Ret til Ferie hvert 4de Aar, men det kneb med at faa en anden til at udføre mit Arbejde, hvilket dog lykkedes tilsidst ved, at en af Postkontorets Tjenestemænd blev midlertidig uddannet, mens jeg var tilstede, hvorefter han sammen med Medhjælperen, som forøvrigt var en meget habil Dame fra St. Thomas, tog sig af Sagerne, mens jeg var borte.

Den 4de Maj kunde jeg gaa ombord i S/S »*St. Jan*«, som skulde til London, og det var naturligvis med stor Glæde og Forventning, at jeg begav mig paa denne Tur for at mødes med min Familie, som i Mellemtiden var bleven forøget med en Søn.

Da Skibet ankom til London, maatte vi alle gaa fra Borde, fordi Skibet var solgt til Holland, og jeg fortsatte derfor over Land til Harwich, hvorfra jeg med den danske Damper sejlede til Esbjerg. Det var dejligt at komme hjem til Danmark efter omtrent 5 Aars Fraværelse, og Sommeren gik hurtigt med Besøg hos Slægt og Venner, dog lejede vi i nogen Tid et Hus i Fakse Ladeplads, hvor vi kunde optræde som Værtsfolk! Paa denne Maade fløj Tiden afsted, og inden vi vidste et Ord af det, var Ferien omtrent forbi, og Afrejsen fandt Sted den 8. Oktober over Hamburg direkte til St. Thomas, hvortil vi ankom den 25. Oktober 1913 og skulde fortsætte vort Tropeliv, heldigvis for mig med den Forskel, at jeg havde min Familie hos mig.

(Fortsættes.)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Undervisningsministeriet har meddelt Assistent ved Københavns Universitets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning, Frk. A. J. M. Jensen Afsked med Pension paa Grund af Alder fra 30. December f. A.

*

Fhv. Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. M. Mackeprang (S. '88) fyldte 75 Aar den 28. December.

*

Pastor emeritus *Thorkild Winther*, Korsør (S. '72) fyldte 90 Aar den 10. Januar.

*

Sorø Akademis Skoles Julekomedie var i 1944 Hugo v. Hofmannshals »Det gamle Spil om Enhver —«. Adjunkt *Henrik Haarløv* havde iscenesat.

*

Redaktør, cand. jur. *Tage Christiansen* (S. '20) udsendte paa det meget hefterige Julemarked et nydeligt og tiltalende Hefte om »Det skønne Odsherred« paa J. Fr. Clausens Forlag. Udover at have redigeret Heftet har *Tage Christiansen* selv skrevet tre af dets Artikler og et Digt m. m., og desuden er der bl. a. Bidrag af Brandchef, Dr. techn. Povl Vinding, Musæumsinspektør, mag. art. C. J. Becker, Digteren Sigfred Pedersen, den unge Forfatter Andreas Rehling m. m., Redaktør Kai Flor og fhv. Sognepræst Ove Chr. Krarup. Heftet, der er trykt paa stadseligt Papir, er illustreret med fristende og forjættende Fotografier fra Odsherred.

*

Stiftsprovst *C. C. Hjortkjær* (S. '89) gamle Menigheder og andre, der paa forskellig Maade stod den Afdøde nær, agter som Udtryk for Taknemlighed at rejse en Mindesten paa hans Grav paa Gammel Haderslev Kirkegaard.

*

Der er nedsat et Udvalg til Oprettelse af en Mindefond for afdøde Lektor ved Tønder Statsskole *Aage Buhl Rosenkjær* (S. '10). Indbetaling kan ske til de danske Banker i Tønder. Opraabet er underskrevet af flere gamle Elever fra Statsskolen, Skolens Rektor, flere Lærere, den fungerende Formand for Tønder Amts Idrætsforening og Formanden for Sønderjydsk Idrætsforening.

*

Læge *Arnold Skovgaard* (R. '93) er Medlem af et Udvalg, som Undervisningsministeriet har nedsat til Behandling af Spørgsmaalet om Revision af Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed og venerisk Smitte.

*

Ekspeditionssekretær under Københavns Magistrat *Otto Muckeprang* (S. '13) fyldte 50 Aar den 22. December.

Bankfuldmægtig *Knud Jøber* (S. '03) fyldte 60 Aar den 19. December.

*

Forfatteren, Journalist ved »Aalborg Stiftstidende« *Helge Kaarsberg* (R. '13) udsender en Ungdomsbog »Luguangsis Søn«.

*

Ketil Motzfeldts (udm. II G. '19) personalhistoriske Radioforedrag »Vinhandlerens Efterkommere« udsendes Fredag den 2. Februar Kl. 17.

*

Firmaet C. Licht, Indehaver Murmester *O. Licht* (R. '97) fejrede den 7. Januar 70 Aars Jubilæum. Firmaet er stiftet af Murmester Christian Licht, der døde i 1902, og derefter videreført af hans Søn, der som bekendt er Æresmedlem i Soransk Samfund. Firmaet har bl. a. opført Københavns Raadhus og Hovedbanegaarden og restaureret mange gamle, historiske Bygninger.

*

Byraadet i Nyborg har vedtaget at lade gennemføre Projektet til en gennemgribende Modernisering af Sygehuset. Planerne er udarbejdet af Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15) og et københavnsk Ingeniørfirma.

*

Hagen Hasselbalch (S. '33) har udarbejdet en Film om Tudsens Liv.

*

Akademilæge *P. Dalmark* har solgt sin Praksis og sin Ejendom paa Sorø Torv til Reservelæge Otto Rasmussen, Ribe Centralsygehus. Læge Dalmark og Hustru vil bosætte sig i Gentofte.

*

Fhv. Premierløjtnant *Greve Viggo Knuth* (S. '93) fyldte 70 den 12. Januar.

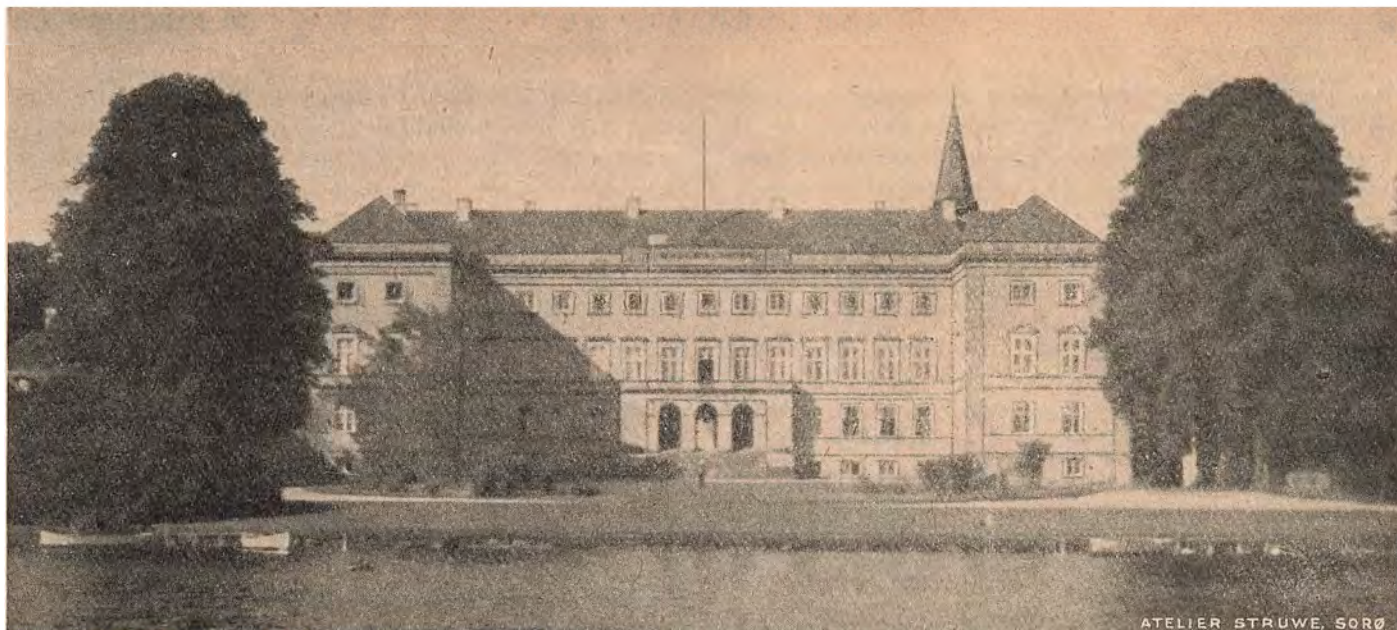
Forlovelse er indgaaet mellem Sygeplejerske, Frøken Ritta Krohn Jensen, Datter af Direktør, Grosserer G. Krohn Jensen, Viborg, og Genealogen, Sekretær *Otto Vilhelm Sommer* (S. '37).

Motto 1945:

Ingen Restancer

Og saa betaler vi Kontingentet,
saa snart Giroblanketten kommer...

SORØNER-BLÆDET

30. AARGANG

Nr. 2

FEBRUAR 1945

IN MEMORIAM

LEKTOR HENRIK GOTTLIEB NICOLAI GAD

* 23. Februar 1862 — † 19. Januar 1945

Lektor *Henrik Gad* naaede ikke de fulde tre og firs — en Januar-Formiddag blev han ramt af en Hjertelammelse paa Hellerup Station, hvor han ventede paa et Tog, og en Ugestid efter blev han i Stilhed bisat fra Bispebjerg Krematorium; et langt, stilfærdigt og flittigt Liv havde fundet sin Afslutning.

Henrik Gad hørte til en dygtig Slægt, der især har staaet i Skolens og Kirkens Tjeneste, og han var nøje knyttet til Sorø, hvor han blev født som Søn af den daværende Adjunkt (fra 1854 til 1863), senere Sognepræst til Løgum Kloster, til Budolfi Sogn i Aalborg, hvor han ogsaa var Stiftsprovst, og senest til Skelby og Gunderslev i Sjælland *Christian Sophus Gad* (1827—1899) og Hustru *Hansine Marie Christiane Zøylner* (1831—1918); hans Farmor hørte til den lærde Clausenske Slægt, Datter af Stiftsprovst, Dr. theol. *H. G. Clausen* ved Frue Kirke i København. Selv fulgte han, som en af sine Brødre, Slægtens Traditioner og blev, efter at have taget Studentereksamen i Aalborg 1879, cand. theol. i 1885. Men han blev hele sit Liv ved Skolegerningen; i nogle Aar var han Lærer ved københavnske Skoler og Kursus samt Manuduktør til Philosophicum og blev fra 19. Aug. 1890 konstitueret som Lærer ved Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt, hvor han to Aar efter fik Udnævnelse som Adjunkt. 1904, 15. April, blev han udnævnt til Overlærer og i 1919 til Lektor. Han begyndte som inspektionshavende Lærer med Bolig paa Hovedbygningens venstre Fløj og overtog i 1894 højre Fløj; foretog 1896—97 en Stu-

dierejse til Udlandet; var fra August 1901 til April 1904 Skoleinspektør og fra Februar 1904 til Udgangen af Juli 1916 Bibliotekar ved Skolens Bibliotek. I August 1928 udnævntes han til Ridder af Dannebrog, og Aaret

efter søgte han sin Afsked, som bevilgedes ham ved kgl. Resol. af 13. Septbr. 1929 fra Udgangen af s. M. at regne. Han tog derefter Ophold i Hørsholm, hvor hans Morfar, senere Sognepræst for Alsted og Fjenneslev *Chr. Fr. Zøylner* (1800—66) i en Aarrække havde været Præst, men flyttede derfra og levede sine sidste Aar i Charlottenlund. I April 1901 ægtede han Frøken *Anna Gustafva Ernberg*, født 1872 i Karlskrona, der overlever ham; af Ægteparrets fire Børn — to Sønner og to Døtre — er en Datter gift, Fru *Bodil Lemtorp*, medens Frøken *Anna Margrethe Gad*, der blev Student i Sorø 1921, er forblevet ugift; af de to Sønner forlod *Svend Henrik Ernberg Gad* Realklassen i April 1921, medens *Ole Christian Viktor Ernberg Gad*, der tog Studentereksamen af den matematiske Retning i 1923, er fulgt i sin Fars og Farfars Spor som Adjunkt i Sorø (fra 1935).

Da Henrik Gad som en 28-aarig ung Mand blev Lærer i Sorø, var de yngste af hans Kolleger, *Lauritzen*, *Zoffmann*, *Matthiessen* og *Hoff-Hansen* i en Alder af 35 Aar, alle de andre var ikke saa lidt, flere betydeligt ældre. Han virkede derfor, med sin spinkle Skikkelse, paafaldende ungdommelig og fik sit Kendingsnavn derefter; men der stod hurtigt Respekt om ham, han slog en klangfuld Lussing og svang et Spanskrør med Færdighed; selv overfor en enkelt større Elevs Vittig- og Næsvished forstod han, bl. a. ved venlig Ironi og meget Lune, at sætte sig i Respekt — og da det Kuld, han i 1890 havde overtaget som »store«, efterhaanden gled ud af Skolen, blev der tilbage om Adjunkt Gad en Respektfuldhed, som fulgte ham Resten af hans Virketid i Sorø, den han klogelig ikke forlængede ud over det rimeliges Grænse; han indsaa Fordelen ved at holde op, mens Legen var god. Dertil kom, at han, som vistnok var »den fødte Lærer«, ogsaa fik Drengenes Respekt ved at lære ypperligt fra sig; han krævede ikke det urimelige, men forstod paa mange Maader at tilføre sine Disciple netop de Kundskaber, de havde Brug for i hans Fag, der hovedsagelig var Tysk og Historie; det sidste Fag mest i Mellemskolen, Tysk ogsaa i Gymnasiet.

Om Henrik Gad efter eget Ønske og sin Natur isolede sig noget, eller det fulgte med andre Forhold, ved jeg ikke; han hørte ihvertfald ikke til de Lærere, med hvem Skolens tidligere Elever kom i nærmere Berøring naar de kom til Sorø, og jeg mindes egentlig aldrig at have set ham i Soransk Samfund. Men i de senere Aar, hvor vi boede nær hinanden og havde visse fælles Interesser, der førte os sammen paa Arkiver og Biblioteker (han arbejdede med Iver og Dygtighed med sin Slægts Historie) havde jeg i mit Hjem lange og hyggelige Samtaler med ham, ogsaa om gamle Sorø-Tider, og jeg var glad ved at kunne sige ham en oprigtig Tak for de tre Gymnasiast-Aar, hvori jeg, selvanden eller tredie, nød en ganske fortrinlig og nyttig Undervisning i Tysk, ikke blot i Sproget, men i Kultur- og Litteraturforhold. Han var Akademiker i bedste Forstand, var musikalsk og musikinteressert — da vi i mine sidste Sorø-Aar dyrkede Kvartetsang, gav han os mange gode Raad og Vink, vel fra egen Erfaring som Studenter-

sanger. Han havde jo i udpræget Grad den Aura omkring sig, som Generationers høje Kultur ganske naturligt giver. Han var en Mand, man havde Glæde og Udbytte af at tale med; han var afgjort usentimental, men venligt forstaaende — bevarede maaske altid noget af *Læreren* ved sig og gav gerne den Vejledning, man søgte, men lyttede ogsaa venligt til den yngres Tale. Da han takkede skriftligt for en Lykønskning til de fyldte firs, skrev han bl. a. til mig: »Som gammel Mand ser jeg mere tilbage end frem, og mit Spørgsmaal er altid: har Du duet? og ofte er jeg mismodig. Saa gør det vældig godt at faa saa varme Ord som Deres, de kvæger min Sjæl.«

Ja, saa fik jeg altsaa i rette Tid sagt min gamle Ven og den sidstlevende af mine Lærere den Tak, han havde Krav paa. Jo, han duede — han var en dygtig Mand, en dygtig Lærer; det Vidnesbyrd skal han have med i Graven.

Sit illi terra levis!

H. G. Olrik.

HVEM VED HVAD

Har man hygget sig et Par Timer med *Aksel Dahlerups* »Ved Mikrofonen« og læst *Grandjeans* kammerallige Anmeldelse i Soranerbladets Januarnummer, griber man Pennen for at skrive et Korrektiv til følgende Linier paa Bogens Side 30:

»Drengene paa Sorø og paa Herlufsholm bærer som bekendt Uniform (adskillige private Kostskoler har i den senere Tid indført en tilsvarende Paaklædning), og det kan jo ogsaa se ud af Tvang. Andre opfatter Uniformeringen som Udslag af en vis aristokratisk Trang til Eksklusivitet. Men Tanken er i Virkeligheden meget demokratisk. Jeg vil roligt rose denne Idé; den er ikke min, men Kong Frederik den Andens. Han lavede nemlig en Skole for »30 Adelige og 30 Ufrelse« — til *Afløsning af det ridderlige Akademi*« (fremhævet af Undertegnede).

Nej, han gjorde ikke, nemlig af den gode Grund, at der ikke var eller havde været et ridderligt Akademi i Sorø, da Frederik den Anden ved Fundats af 30. Maj 1586 oprettede »den kongelige frie Skole i Sorø«, hvori der skulde »underholdes og optugtes« 30 adelige og 30 borgerlige »unge Personer«. (Se Værket: Sorø, Klosteret, Skolen, Akademiet gennem Tiderne. I Bind Siderne 321—373). Har Frederik den Andens Skole afløst noget i Sorø, maa det være Munkenes Peblingskole, der fortsattes en Tid efter Reformationen. Det ridderlige Akademi kom efter Skolen, oprettet af Frederik den Andens Søn Christian den Fjerde ved Fundats af 30. November 1623, og det eksisterede jævnsides eller ovenpaa Skolen, om man vil, kun til 1665 (Se Sorøværket I Bind Side 374 o. f.).

Den var jo ikke saa go'!

Mindre væsentlig er det, naar *Dahlerup* Side 26 skriver om *Hoff*: »Man kunde i hvert Fald vanskeligt forestille sig Rektor selv gribe til den korporlige Afstraffelse«. — Der lever dog vist endnu nogle Stykker, som har smagt *Bruno* (Se f. Eks. Soranerbladet 21. Aargang Nr. 6 Side 45). Affæren med den rare og skikkelige Overtjener, der en Gang blev kommanderet til at virke som Profos, hører hjemme i Rektor *Tregders* Tid, og saa var det forøvrigt ikke Overtjeneren, men Lampepuddseren (se Sorøværket II Bind Side 568).

En Læser.

H. G. OLRIK: HIRSCHHOLM

(Hofliv i Sommeren 1771)

Ved Juletid udsendtes fra C. A. Jørgensens Bogtrykkeri i København en lille, særdeles angenem Hilsen, ret en Lækkerbidsken for Feinsmekkere. I det nogle og fyrretyve Sider store Tryk staar prentet: »Velvillige Læser! Denne lille Bog, Hofliv paa Hirschholm 1771, er trykt i 225 Eksemplarer og sendes som en venlig Julehilsen 1944 fra en eller flere af dem, den skylder sin Tüblivelse: Teksten: *H. G. Olrik*. Tegningerne: Hakon Spliid. Bogtrykket: C. A. Jørgensen.

Man er en mere end velvillig Læser, naar man har siddet i sin Lænestol en stille Vinteraften og ved en 15-Lyspære glædet sig over Reproduktionerne efter gamle Kobber og Hakon Spliids yndefulde Tegninger og læst *Olriks* Tekst, der snor sig som frodige Vinranker og duftende Rosenguirlander om denne fine Kunst og i sig selv er et Kunststykke. Man lukker Øjnene og fantaserer sig tilbage til en Udflugt, den Gang man endnu kunde komme til Rungsted med Dampfog om Søndagen og spadserede fra Lyksalighederne gennem Alléen til Hørsholm og ind i Slotsparken med den hvide Kirke og de gamle Linde- og Kastaniealléer, hvor man under det skyggende Løvhæng syntes at fornemme de henfarne Aander fra et amusant Tidehverv, der sluktes i en Tragedie. Her levede Arve- og Enevoldskongen af den oldenborgske Stamme Christian den Syvende, hans lille buttede og søde Gemalinde, Dronning Caroline Mathilde og hendes Elsker, Gehejmekabinetminister Greve Struensee hyggeligt en familie nogle Sommer- og Efteraarsmaaneder anno 1771, nøjagtigt fra den 6. Juni til den 30. November, fra Højsommerens lyse og blomstrende Tid til de graa og fugtige Efteraarsdage, hvor Lindene og Kastanierne tabte deres gule Blade paa Græsraabatterne og Kanalernes sorte Vande for aldrig mere at løves over Hofliv paa Hirschholm.

Olrik giver paa Grundlag af de gamle Regnskaber en baade nøgtern og fin Skildring af, hvordan de allerhøjeste Herskaber levede i hine lykkelige Maaneder, hvordan de boede, spiste, drak, barslede, spillede Hazard og gjorde Udflugter, bl. a. til afdøde Enkedronning Sophie Magdalenes lille Sommerslot Sophienberg nord for Rungsted og til Kronborg. Vi er paa Sophienberg og har Tidsmilieuet i følgende Linier: »efter Tidens bizarre Skik stod der i et sikkert henrivende udstyret Kabinet med Vægbeklædning af hvid og rød Taft, mellem silkebetrukne Lænestole og lakerede Borde, en »Taboret oder Commode Stuhl mit Cannefas bezogen, mit Bluhmen genaht, nebst Becken und Deckel«, som dette Pragtstykke af en Natstol beskrives af den gamle tyske Slotsforvalter og -gartner J. G. C. Krause i hans minutiøse Inventarliste fra 1770«. Man ser det hele livagtigt for sig, indrettet lige til en lille, yndig Dronningepopo, og ved en pudsig Idéassociation kommer man til at tænke paa sine egne gamle Elevlokummer i Halvfemserne i forrige Aarhundrede ... kan I huske dem med de kalkede Vægge m. m., og Skraasæderne, Avispapiret og de tykke svære Døre med Hjertet. Her fik vi manganen forborgen Smøg de mørke Efteraars- og Vinteraftener mellem 2. Læsetid og Sengetid, ja *Rud Lange*, der senere blev Forfatter og forlængst er død, tog saagar et Stearinlys og »Niels Lyhne« med for at forene det nyttige med det behagelige. Maaske er der, naar alt kommer til alt, tilbragt mange flere hyggelige og lykkelige Timer paa disse spartanske Appartementer end i det lille henrivende Kabinet paa Sophienberg. Hvem ved! Skinnen bedrager jo saa ofte. Forøvrigt var de allerhøjeste Herskaber med Suite saamænd ikke mere ømme overfor deres fine »Møbler«, end vi var med Sovesalenes gamle, bulede Tinpotter. Læs, hvad *Olrik*

fortæller om Christian den Syvendes Besøg paa Kronborg den 7. Oktober 1766: »Længe havde Opholdet paa Sundslottet ikke været dengang — dog længe nok til at sætte Spor i den Kronborg-Slotsforvalter O. V. Bartholins Regnskaber flere Aar efter, til han omsider fik det meget smaalige og nøje-regnende Rentekammers Decharge for »Kronen af et Speil med Glasramme og tre hviide stoere Nat-Potter (af Slottets Beholdning af saadanne tolv), der ved det høj-kg. Herskabs allerhøjeste secneste Nærværelse var blevet sønderslagne og ubrugelige.« Vi slog dog ikke vore itu. Naa, det kunde vi af gode Grunde heller ikke. — Saadant er der adskilligt, man mindes og sunderer over ved Bekendtskabet med *Olriks* lille Julelektur om Hoflivet paa Hirschholm i Sommeren 1771.

—frey.

STØTTEFONDET FOR GAMLE
SORANERES EFTERLADTE

Understøttelser af dette nye Legat uddeles — for første Gang i Aar — i Henhold til Fundatsen efter forud indsendte skriftlige Ansøgninger til *trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole* — fortrinsvis Enker med umyndige Børn.

Ansøgninger om Understøttelser sker paa *særlige Skemaer*, som kan *rekvireres* hos *Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Søndermarksvej 5, Valby (Central 13773)*.

Ansøgningerne vil — paa Grund af Forholdene — være at indsende *inden 15. Marts 1945* til Soransk Samfunds Bestyrelse, Adr. *Direktør A. Ch. Louw, Laxegade 2, Kbhvn. K. (Central 1290)*, i udfyldt og underskrevet Stand. Eventuelle Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES
STIPENDIUM

Ansøgninger om dette Stipendium, der kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1943 og 1944 vil (paa Grund af Forholdene) være at indgive *inden den 15. Marts 1945* til Stipendiebestyrelsen, Adr. *Direktør A. Ch. Louw, Laxegade 2, København K.*

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgerens økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af fhv. Handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens Legat* for unge Mennesker, der er udgaede af Sorø Akademis Skole med Realeksamen, er nogle Portioner ledige.

Ansøgninger stilet til Soransk Samfund maa for at komme i Betragtning *indsendes* til *Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Søndermarksvej 5, Valby*, paa Grund af Forholdene *inden den 15. Marts 1945*.

DØDSFALD

En af de ældste blandt gamle Soranere døde den 12. Januar i sit Hjem i København. Det var Direktør *Rudolph Helms*. Begravelsen fandt Sted fra Hjemmet Onsdag den 17. Januar.

Rudolph Andreas Christian Helms var født den 25. November 1854 som Søn af Apoteker i Varde *Andreas Fridsch Helms* og Hustru *Margrethe Adamine Juliane, f. Holst*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1866 og forlod den i 1871 med Realeksamen. Otte Aar efter blev han *can. pharm.* og fik Ansættelse paa Apoteket i Middelfart, men han kunde ikke finde sig i det rolige Liv og rejste i 1884 til Australien, hvor han knyttedes til Soraneren *Edward Knox*' store Virksomhed indenfor den australske Sukkerindustri. (*Edward Knox* var Farbroder til vor afdøde Formand, Dommer *Knox* og findes omtalt i Soranerbladets 27. Aarg. Nr. 11 Side 88 og 29. Aarg. Nr. 9, Side 74). *Rudolph Helms* blev Kemiker ved det af *Edward Knox* grundlagte store Firma »Colonial Sugar Refining Company«, der faktisk var Begyndelsen til den senere saa omfangsrige australske Sukkerindustri. I *Helms* fandt *Knox* en glimrende og betroet Medarbejder, der i Firmaets Tjeneste virkede paa flere Pladser, snart i N. S. Wales, snart paa Fijiorerne eller i Queensland. Efter fem Aars Forløb blev han Inspektør, og i 1896 konstitueredes han som Bestyrer af en nyoprettet Fabrik i Childers Mill i Queensland, for hvilken han senere blev Direktør. I 1912 rejste han hjem til Danmark og bosatte sig i København. I Australien nød han megen Anseelse; han var en af de Pionerer, der gjorde Danmark Ære ude i den store Verden.

Direktør *Helms* mistede for nogle Aar siden sin Hustru, Fru *Sabine Helms*. Han efterlader sig en Datter, som han boede sammen med i København, samt to Sønner, henholdsvis Forstmand og Ingeniør og begge bosat i Australien.

En yngre Broder er *Carl Vilhelm Holst Helms* (R. '73), der ogsaa udvandrede til Australien og ligeledes kom til at spille en fremtrædende Rolle inden for denne Verdensdels Sukkerindustri (Se Soranerbladet, 6. Aargang Nr. 10, Side 75).

Den 23. Januar døde fhv. Civildommer *Chr. Hattensen*; Begravelsen foregik fra Hjemmet paa Nørrevold i København den 26. Januar.

Christian Henrik Friis Hattensen var født den 19. August 1863 i Christiansted paa St. Croix i Dansk Vestindien som Søn af Soraneren, Guvernementssekretær *Carl Anton Frederich Christian Hattensen*, død 30. August 1884, (S. '47) og Hustru *Annie Elisabeth, f. Stokemann*, død 16. Februar 1910. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1875 og tog i 1880 Realeksamen for derefter at gaa over i de studerende Klasser. I 1883 forlod han Skolen med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

Seks Aar efter tog han sin juridiske Embedseksamen og blev straks Byfogedfuldmægtig i Nakskov, Aaret efter By- og Herredsfuldmægtig i Ringsted og i Foraaret 1892 Byfoged- og Birkefuldmægtig i Maribo. I 1910 udnævntes han til Byfoged og Borgmester i Varde, i 1917 til Byfoged i Korsør, i 1919 til Dommer i Skelshør og Korsør og i 1925 til Civildommer i Københavns Amts nordre Birk. Ni Aar efter faldt han for Aldersgrænsen.

Hattensen var en Dommer af den gamle Skole; han kaldte sig stadig Birkedommer, skønt Titlen afskaffedes ved Retsreformens Gennemførelse. Men var han end af den gamle Skole, saa besjæledes han af en brændende Retfærdighedssans og Iver efter at fremme, hvad han ansaa for ret og rigtigt. Han ledede ofte Retsmøder med stor Livfuldhed og meget Temperament og var maaske lidt frygtet af Sagførerne. I personligt Samvær var han en sjælden elskværdig og charmerende Mand. Hans Kolleger ærede ham; han havde vundet deres Hengivenhed og Tillid, og gennem 14 Aar var han Den danske Dommerforenings Formand. Han var Kommandør af Dannebrog af 2. Grad og Dannebrogsmænd.

I Foraaret 1893 blev Hattensen gift i Ringsted med *Annette Frederikke Thalbitzer, f. 27. Juli 1868* i København, Datter af Borgmester i Ringsted *Henrik Gerhard Thalbitzer* og Hustru *Lorine Caroline, f. Johnsen*. Fru Thalbitzer overlever sin Mand sammen med tre Døtre. En Broder var *Carl Vilhelm Hattensen* (R. '84), død 5. Oktober 1905 i Australien. Farbroder var Justitsraad *Vilhelm Christian Hattensen* (S. '58), død 16. Januar 1910.

Tømmerhandler, Grosserer *Tage Lange* døde stille Tirsdag den 23. Januar. Bisættelsen fandt Sted i Stilhed.

Tage Jørgen Christoffer Lange var født i Frederikssund den 23. Juni 1879 som Søn af Købmand *Hans Rasmus Lange* og Hustru *Nina Ericha, f. Holten*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1891 og forlod den i 1896 med 4. Klasses Hovedeksamen. Derefter uddannedes han ved Handelen og var en Tid Fuldmægtig i Faderens store Forretning. I 1904 løste han Grossererborgerskab i København, hvor han nedsatte sig som Tømmerhandler. Den 6. Oktober 1905 ægtede han *Mary Jensigne, f. Larsen*, og han overleves af sin Hustru, Børn og Børnebørn. En Broder var Forfatteren *Rud Henri Emil Lange* (R. '00), der døde i København den 29. Januar 1918.

Afdøde Grosserer *Tage Lange* var en stilfærdig og elskværdig Mand og en trofast Deltager i Soransk Samfunds Sammenkomster.

★

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af *Toldkasserer V. Bay* (R. 1895).

(Fortsættelse)

Min Kone skulde nu genoptage sine huslige Sysler under andre Forhold end hun i lang Tid havde været vant til, ligesom Børnene skulde lære Engelsk, men det gik meget godt altsammen, selv om Børnene ikke kunde et Ord Engelsk, da de kom derud; jeg husker tydeligt den ældste, som var 3 Aar, siddende med en af de sorte Tjenestefolk paa hver Side fortællende dem en hel Masse — paa Dansk, som de ikke forstod et Muk af, men som hun ved Fakter og Miner gjorde forstaaeligt for dem, og de sorte var begejstrede, som de altid var for hvide Børn! Forøvrigt lærte Børnene utroligt hurtigt at tale Sproget, allerede ved Juletid var de fuldt fortrolige dermed.

Ved Udløbet af 1913 gentog den samme Forestilling sig som Aaret forud med Hensyn til min Funktion paa St. Thomas, og jeg fik efterhaanden den Opfattelse, at det af en eller anden Aarsag kun gjaldt om at trække Tiden ud saa længe som muligt, og da Verdenskrigen i 1914 begyndte, var Overvejelserne stadig ikke endt, hvorfor min Funktionstid blev forlænget paa ubestemt Tid, hvilket kom til at betyde, at den varede indtil Øernes Afstaaelse! I al den Tid, jeg var i Vestindien, var der intet Avancement indenfor Toldvæsenet, tiltrods for at de to Toldforvallere paa St. Croix var ca. 55 Aar, da jeg ankom, hvilket maatte regnes for en ret høj Alder i Troperne, men ikke desto mindre var de tjenestgørende endnu, da Øerne blev solgt, og det var jo udenfor min Beregning, da jeg søgte derud!

Efter min Opfattelse var det et Fejlgreb at lade Embedsmændene være i Vestindien det meste af deres Levetid, det burde have været saaledes, som Tilfældet er i de store Kolonilande, hvor 10 Aar i Troperne regnes lig med 20 Aar i Hjemlandet samtidig med, at det betragtes som en Fortjeneste at have gjort Kolonitjeneste, der giver sin Mand et Forspring for dem, der bliver hjemme, hvilket er en stor Fordel baade for de paagældende og for Staten, da Opholdet i Troperne er meget enerverende i det lange Løb. Den eneste Etat, som havde Ansættelse paa et vist Aaremaal, var Gendarmeriet.

I 1912—13 fik »O. K.« Konsession paa et Havneanlæg i den østlige Del af St. Thomas Havn, den saakaldte »Long bay«, hvor der blev inddæmmed ca. 180,000 M.² Land, og hvor der anlagdes en Kaj paa ca. 650 Meters Længde beregnet til Anlæg af store Skibe foruden ca. 125 Meter Kaj til Smaafartøjer og en »Oliebær« beregnet for Skibe, der anløb Havnen for at indtage Brændselolie til Skibsbrug. Desuden opførtes Pakhuse, særlig beregnet for det transiterende Gods, hvorhos der opstilledes Oliebeholdere og Kulkraner af meget betydelige Dimensioner, og endelig opførtes et Elektricitetsværk, som skulde forsyne baade Havnen og Byen med Lys og Kraft.

Dette Havneanlæg, som tilligemed den øvrige Del af Havnen blev uddybet til 10 Meters Vanddybde, toges i Brug i 1915 og betød jo en mægtig Udvidelse af Havnens Kapacitet, som havde til Formaal at tiltrække de Skibe, som skulde gennem Panamakanalen, der blev aabnet i 1914, men Krigen kom og ødelagde disse Udsigter for os.

Til at forestaa Bygningen af dette Anlæg, som udførtes af Monberg, Saabye & Lerche, ankom i 1913 en ung Civilingeniør, og baade han og hans Kone blev og er stadig vore meget gode Venner, og da der samtidig kom baade en ny Chef for Gendarmeridetachmentet, ny Apoteker, ny Guvernementsfuldmægtig og ny Provisor paa Apoteket, som alle

Udsigt fra St. Thomas.

kom godt ud af det med hverandre, blev det sammen med de øvrige danske Familier en stor Kred, som vi havde megen Glæde af. Det blev saa at sige en fast Regel, at Guvernementsfuldmægtigen, Provisoren og jeg om Søndagen gik en Tur sammen — undertiden var vi kun to —, saa startede vi Kl. 8 og kom tilbage Kl. 12. Der var mange smukke Ture at gaa paa Øen, hvorfra man havde den skønneste Udsigt til alle Sider, men anstrengende var det, og undertiden blev Tørsten saa stærk, at vi maatte have en Negerdreng til for gode Ord og Betaling at klatre op i en Kokuspalm og hente nogle Nødder ned, som vi saa huggede en Ende af, saa vi kunde naa ind til Mælken, som var dejlig kølig og lækende! Jeg husker en Dag, hvor Provisoren og jeg gik en særlig lang Tur, og min Hund — en Grævling — var med. Det var en meget varm Dag, hvilket gik særligt ud over Hunden med sin sorte Pels, og paa Slutningen af Turen løb den i Forvejen og lagde sig i Skyggen af et Træ, indtil vi naaede den, men tilsidst maatte jeg bære den, hvilket naturligvis ikke gjorde Sagen bedre for mig, og jeg skal love for, at den »Gin-cocktail«, som altid ventede os efter saadan en Tur, smagte særlig godt den Dag!

I Forsommeren 1914 viste der sig forskellige Tegn paa politisk Uro i Europa, og et af Tegnene ude i Vestindien var, at de forskellige Stormagter erstattede de udstationerede ældre Orlogsskibe med andre af nyeste Type, og den sidste af disse laa netop i St. Thomas Havn, da vi den 1. August 1914, Kl. 8,30 pm. gennem »West-India and Panama Telegraf Company«, som havde Konsession i Dansk-Vestindien, modtog følgende »Special«: »Germany has declared war against Russia!« Krigen betød naturligvis et Afbræk i Handelen paa St. Thomas, idet Koffardifarten for en stor Del ophørte i nogen Tid, dog vedblev Øernes Forsyninger af Levnedsmidler, som fortrinsvis kom fra U.S.A., at komme nogenlunde regelmæssigt, og selv fra Danmark kom der af og til et Skib, saa vi slap fuldstændig for alt, hvad der hed Rationering, hvilket var en stor Fordel for os, og det bevirkede, at vi i Realiteten ikke som herhjemme havde ret megen Gene af Krigen, som vi egentlig kun havde paa nærmere Hold ved, at der i lange Tider Dag ud og Dag ind patrullerede enten en engelsk eller en fransk Krydser udenfor Havnen uden dog at komme ind, men for at forhindre, at tyske Skibe anløb St. Thomas. Af Orlogsskibe, som anløb Havnen, var der saavel en japansk som en australsk Krydser, men det var kun en Lynvisit, derimod havde vi nogle Dage Besøg af et amerikansk Skoleskib, og Chefen inviterede os ombord til five o'clock tea, som var meget fornøjelig, men Traktementet var der ikke megen Stads ved, idet det bestod af Sandwiches med forskellig Slags »paste«, som dog smagte nogenlunde ens!

I Slutningen af 1915 blev det danske Orlogsskib »Valkyrien«, af Hensyn til nogle paa St. Croix stedfundne Optøjer, med den senere Viceadmiral Konow som Chef beordret til

Vestindien, hvor det havde Station saavel paa St. Croix som paa St. Thomas, og det forblev i Vestindien til Øernes Afstaaelse. Det var rart at se en dansk Orlogsmand igen, og det var et ualmindelig elskværdigt Officerskorps med Chefen i Spidsen, der var ombord, som gav mange baade fornøjelige og stemningsfulde Fester i de 1½ Aar, »Valkyrien« laa derude. Dette var naturligvis ikke Hovedopgaven, idet den som nævnt skulde tage sig af eventuelle Optøjer! Da derfor »Valkyrien« kom til St. Thomas, laa den kun kort Tid der, hvorefter den afgik til Christiansted og satte bevæbnet Mandskab i Land, hvilket i høj Grad virkede afsvælende paa de ophidsede Gemytter, og selv om Tilstandene ikke blev saa idylliske som hidtil, var Roen dog genoprettet, uden at der var sket nogen Skade, og »Valkyrien« kunde derfor efter nogen Tids Forløb atter afgaa til St. Thomas og fejre Julen der.

Ved Aarsskiftet tænkte vi os ikke, at 1916 — udover Kri- gen — skulde bringe os større Overraskelser, men vi tog ganske Fejl! For det første kom vi til at opleve en rigtig vestindisk Orkan, som var en meget uhyggelig Oplevelse, og som jeg senere skal omtale, for det andet fik vi ved et Telegram fra U.S.A. den 1. August de Rygter bekræftet, som i lang Tid havde svirret om, at Øerne skulde sælges, og endelig oplevede vi et Guvernørskifte, idet den daværende Guvernør søgte sin Afsked fra Udgangen af Oktober 1916 og efterfulgtes af Chefen for »Valkyrien«, hvem den sørgelige Pligt kom til at paahvile nemlig at aflevere Øerne til U.S.A. og beordre vort gamle Flag strøget.

Ved første Øjekast fandt min Kone og jeg, at Tanken om Øernes Afstaaelse var tiltalende, fordi den aabnede os Adgang til igen at komme hjem til Danmark og blive dér, men ved nærmere Eftertanke fandt vi, at Tanken egentlig var ganske absurd i Betragtning af, hvilke Strømme af Blod der i Europa — ligesom nu — blev udgydt for at forsvare hver Fodsbred Jord, og i en saadan Situation vilde Danmark for Penge, omend det var mange, saa dog Penge, give Afkald paa noget af Landet; for selv om det var nogle Øer langt borte med en Befolkning, som hovedsagelig bestod af Negre, var Øerne dog af meget stor Betydning for os, saafremt vi vilde ofre noget paa deres Ophjælpning, og vi syntes, at Befolkningen havde haft Krav paa en noget bedre Behandling end, om jeg saa maa sige, at blive solgt til den højstbydende. Og hvad hjalp saa alt det med Afstemning paa Øerne, da man ialtfald den Gang kunde faa Negrene til at stemme paa eet den ene Dag og paa det modsatte den næste, dersom man havde Lyst, og saa de Kommissioner, man sendte hjem, en fra St. Thomas og St. Jan og en anden fra St. Croix, var jo kun Spilfægteri, fordi Sagen, da Kommissionerne endelig naaede Danmark, i Realiteten var afgjort!

Da Salgsforhandlingerne imidlertid antog mere faste Former, virkede det ialtfald paa mig saadan, at min Energi og Lyst til mit Arbejde, som ellers interesserede mig, forsvandt fuldstændig, da det stod mig klart, at det, som jeg i Aarens Løb havde bestræbt mig for, nemlig at udrette noget i min Gerning, havde været forgæves.

I Vestindien var der en Tid paa Aaret, som kaldtes »Hurricane season« — Orkantid —, som regnedes fra 25. Juli til 25. Oktober, i hvilket Tidsrum Himlen særlig ved Solnedgangstider antog de mest fantastiske og pragtfulde Farver, ligesom Vejret kunde være meget uroligt, hvilket kunde give sig Udslag i Orkaner. En Orkan er i Modsætning til en Cyklon en Hvirvelvind, og naar den nærmer sig et Sted, blæser den som Regel fra Nordøst med større og større Hastighed, indtil man er i dens Centrum, hvor der er blikstille en Timestid, hvorefter Vinden pludselig sprin-

Udsigt over St. Thomas før Orkanen.

ger om til den modsatte Side og blæser derfra med samme Styrke som før Centrum, indtil man kommer saa langt fra dette, at Vinden begynder at blive nogenlunde normal. I Løbet af Orkantiden kan der ugentlig passere flere Orkaner, uden at de dog ramte de danske Øer, og i den Tid, jeg var i Vestindien, oplevede jeg kun 1 Gang en Orkan, men dens Virkninger var ogsaa frygtelige.

Udsigt over St. Thomas efter Orkanen.

Det var den 9. Oktober 1916, at Vejret blev saadan, at man maatte regne med, at det vilde blive Orkan, idet Vejret var særlig varmt, lummert og diset, hvorhos Bølgeslaget var stærkere end sædvanligt, ligesom Barometret, som normalt var meget stabilt, var stærk faldende. Jeg var sengeliggende i de Dage af Feber, som man undertiden fik, men da Orkanen blev anmeldt, hvilket skete ved 2 Kanon-skud hurtigt efter hinanden fra Flagbatteriet, maatte jeg jo op og prøve paa at hjælpe lidt til med at skodde op, hvilket dog viste sig overflødig, idet min Kone og Pigerne ordnede den Sag paa bedste Maade, hvilket ogsaa var nødvendigt, dersom man vilde undgaa, at Vinden skulde rive Skodderne op, hvilket vilde være en Katastrofe baade for os selv og for Huset.

Om Eftermiddagen ved 5—6-Tiden tog Orkanen pludselig fat og hvirvlede store Støvmasser op, som hyllede alt i Taage, og de Mennesker, der endnu var udendørs, fik travlt med at komme ind, og samtidig blev alt løst Inventar, som stod udenfor, bragt i Sikkerhed. Da alle Skodder var lukket baade for Vinduer og Døre, var der ganske mørkt i Stuerne, hvorfor vi maatte have kunstigt Lys, men da det første, der skete, efter at Orkanen var begyndt, var, at den rev alle Lysledningerne ned, maatte vi tænde »Orkanlygterne«, som svarer til dem, vi herhjemme kalder Flagermuselygter, og selv om de ikke gav meget Lys i Stuerne, kunde vi dog nogenlunde klare os. Da Orkanen i nogle Timer havde raset, som om alle onde Aander var sluppet løs, og mens Regnen strømmede ned, som det kun sker i Troperne, mærkede vi, at der maatte være noget galt ved Taget over Spisestuen, idet Vandet begyndte at løbe ned fra Loftet; vi kunde jo

ikke komme udenfor for at se, hvad der var i Vejen, men det viste sig Dagen efter, at der var revet et Hjørne af Taget. Vi prøvede paa at tørre Vandet op med Klude, men det blev snart saa meget, at dette viste sig haabløst, hvorfor

Emacipations-Garden efter Orkanen.

vi maatte prisgive Spisestuen, som blev fuldstændig over-svømmet. Omtrent samtidig begyndte en af Skodderne at klapre paa en meget mistænkelig Maade, og det viste sig, at Vinden var ved at rive en af Krogene i Karmen ud, det lykkedes os dog ved Hjælp af et Reb at klare Situationen, — og pludselig holdt Orkanen inde, jeg skal love for, at vi trak Vejret lettet! Det viste sig imidlertid ved nærmere Undersøgelse, at vi var kommet ind i Centrum, hvor der som tidligere beskrevet var fuldstændig vindstille. Det var en ganske ejendommelig Følelse, og min Kone og Pigerne lukkede en Dør op for at se, hvordan det saa ud udenfor, men da det var bælgmørkt, var der ikke meget at se, undtagen naar Maanen en Gng imellem kom til Syne bag de drivende Skyer, og det saa ud til, at der var sket betydelig Skade, hvilket dog var for intet at regne mod, hvad der skete i »anden Akt«!

Efter en Timestids Forløb begyndte det at blæse fra Syd-vest med samme Styrke, som før vi naaede Centrum, og det havde ikke blæst ret længe, før der lød et vældigt Brag, og samtidig begyndte Regnen at sile ned i min Seng, saa jeg hurtigst muligt maatte retirere til et mere sikkert Sted! Det viste sig, at en Bjælke fra Galleriet paa et af de højere liggende Huse, som forøvrigt laa et godt Stykke borte, var revet af og slynget ned paa vort Tag, som ikke havde kunnet staa for det Tryk og havde slaaet en Revne (Tagene i Vestindien er som Regel af Bølgeblik). Et Øjeblik derefter lød et nyt Brag, og samtidig fløj en stor Bjælke gennem

Dansk Skonnert strandet under Orkanen.

Væggen, som var af Træ, og ramlede mod et Skab, som stod ved den modsatte Væg. I Værelset sad Pigerne hver med et af vore Børn paa Skødet og halvsov, men de for op med et Skrig, ligesom Børnene fik et Chock, hvad ikke var

saa underligt. Heldigvis skete der ingen Ulykke, hvad der let kunde være sket, eftersom Bjælken fløj ind lige over Hovedet paa et af Børnene. Efter at dette var sket, hørte vi adskillige Gange, at Vinden stadig slyngede Bjælker omkring, det lød som et Bombardement, men heldigvis blev vort Hus ikke oftere ramt direkte. Da Orkanens andet Af-snit havde varet nogle Timer, begyndte Vinden at løje af og Barometret at stige, hvilket viste, at Faren var forbi for den Gang, og vi kunde nu lægge os til Ro efter en meget uhyggelig og spændende Nat.

Det var et sørgeligt Syn, der mødte os, da vi den næste Morgen saa ud ad Vinduet. Udenfor Huset til den ene Side laa Galleriet fra Naboen Hus, og til den modsatte Side var alle de her voksende Palmer og andre Vækster mere eller mindre ødelagt og brækket over. Og saa man videre ud over Byen, da lignede den de Billeder, man ser af bomberamte Byer i Europa for Tiden; Tagene var i mange Tilfælde revet af, og nogle Huse laa helt i Ruiner. Værst var det gaaet ud over Negerhusene, som var af Træ og som Regel stod paa Pælc, de laa med Bunden i Vejret, og der var endogsaa et beliggende paa en Skrænt ned mod Vandet, som af Vinden var kastet ud over en Vej og længere ned ad Skrænten og var havnet i et Træ med

Kulkraner væltede af Orkanen.

Bunden i Vejret, og der var ovenikøbet Mennesker i det under den Luftrejse, de slap dog heldigt fra Turen, men blev naturligvis dyngvaade, da Bunden paa Huset kom i Vejret!

»Emancipations garden« var saa temmelig raseret for Træer, og kun Christian den 9des Buste stod uskadt paa sin Sokkel! Saa man ud over Havnen, opdagede man, at »Valkyrien« var det eneste Skib, som flød paa Vandet, men det havde været lige ved at gaa galt tiltrods for, at Maskinen under hele Orkanen gik »full speed ahead«, og flere Gange var den ved at blive paasejlet af løsevne Skibe, som drev rundt i Havnen. Endvidere var af større Skibe baade to tyske Dampere og en tremastet Skonnert strandet, og Mand-skabet fra det sidste Skib var blevet reddet af »Valkyrien«. Ogsaa det nye Havneanlæg var blevet slemt molestreret, idet de to store Kraner var væltet og ødelagt, ligesom Pak-huse og Elektricitetsværk havde lidt stor Skade, og en Del Materiel hidrørende fra Anlægget af Havnen, var kastet paa Land. Som By og Havn var den øvrige Del af Søen med ødelagte Veje og Vegetation, og Skaderne androg adskillige Millioner.

Efter Orkanen vedblev Regnen at strømme ned i lange Tider, hvilket ikke bidrog til at forbedre Sagerne, men den gjorde dog den Gavn, at Vegetationen i Løbet af en Uges-tid kom i Gang igen, men det varede jo længe, inden Øen fik sit sædvanlige Udseende, saa det oplevede vi jo ikke.

(Fortsættes).

SORANERFROKOST

Soranerfrokost afholdes Onsdag den 14. Marts 1945 Kl. 12 i Restaurant Karnappen, Niels Hemmingsensgade 8—10 med Traktement: 1 Stk. med Sild, forløren Skilpade, 1 Stk. med Ost for en Pris af Kr. 3,90.

Deltagelse maa senest Dagen før Frokosten anmeldes til *Restauranten*. Telefon: Central 15 844.

Blandt Medlemmer af de *otte yngste* Aargange vil der efter Lodtrækning kunne fordeles 10 gratis Kurverter. Deltagelse i Lodtrækningen maa senest Lørdag den 10. Marts anmeldes til Sekretæren, cand. jur. *Madelung*, Admiralsgade 2³, Kbh. Telefon: Central 5482 daglig Kl. 10—11 samt Palæ 1207 y.

Bestyrelsen.

KUNSTMUSEET I SORØ

Til Afveksling præsenteres denne Gang en stor Tuschtegnning blandt Nyerhvervelserne. Den er udført af *C. W. Eckersberg* i Rom som Forarbejde til Maleriet paa Statens Museum for Kunst forestillende »Alkyone, der ved Stranden sender den sidste Hilsen til sin bortdragende Husbond, som hun aldrig mere skal se« (1813). Tegningen er Gave fra Dir. Alfr. V. Rasmussen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Forfatteren *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22) har skrevet et Hørespil, der er bygget over en af Sømandspionererne i Bogen »Danske Pionerer paa Stillehavet«. Hørespillet er ble-

vet antaget af Statsradiofonien. Bogen er udsolgt fra *C. A. Reitzels Forlag*, og et nyt Oplag vil derfor foreligge til Foråret.

Direktør, Skibsreder *M. N. Suenson* (udm. IV Kl. '91) fyldte 70 Aar den 29. Januar.

Dommer i Brædstrup (Tyrsting-Vrads Herred) *Sven Hornung Lützen* (S. '04) fyldte 60 Aar den 17. Februar.

Politimester i Graasten *Axel Møller Bjerre* (S. '13) fyldte 50 Aar den 18. Februar.

Johannes Fenger Guld (S. '36) har bestaaet den lægevidenskabelige Embedseksamen.

Det længstlevende af den mangeaarige Postmester i Sorø, Kammerherre, Greve *A. V. F. Knuths Børn* og næstældste Datter, Komtesse *Elisa Marie Knuth*, døde d. 24. Januar i den høje Alder af lidt over 87 Aar, hvoraf hun tilbragte de sidste henved tyve Aar paa Oringe. Komtesse *Elisa Knuth*, Stiftsdame i Vallo, der i sine yngre og raske Aar var et sjældent elskeligt, kærligt og varmtførende Menneske, havde fire Brødre, der alle var Soranere: Landmændene *Frederik Chr. Julius Knuth*, i mange Aar Forpagter af Louiseholm under Jægerspris, der døde i 1912, og *Adam Vilhelm Knuth*, som udvandrede til Amerika; de forlod begge Skolen i Sorø uden nogen afsluttende Eksamen (1872); endvidere til Kaptajn i Livgarden *Eigil Knuth* (R. '85), som døde i 1933 (se Sor. Bl., XIX, S. 5) og til Sekretær for Ordenskapitlet, Kammerherre *Heinrich Knuth*, som gik ud af Skolen uden at have faaet Eksamen i 1888; han døde i 1939 (se Sor. Bl. XXIV, S. 73).

Ved sin Gæstfrihed og Venlighed mod mange unge var det Knuth'ske Hjem i Sorø et af dem, der gennem lange Tider paa en smuk Maade prægede den lille By.

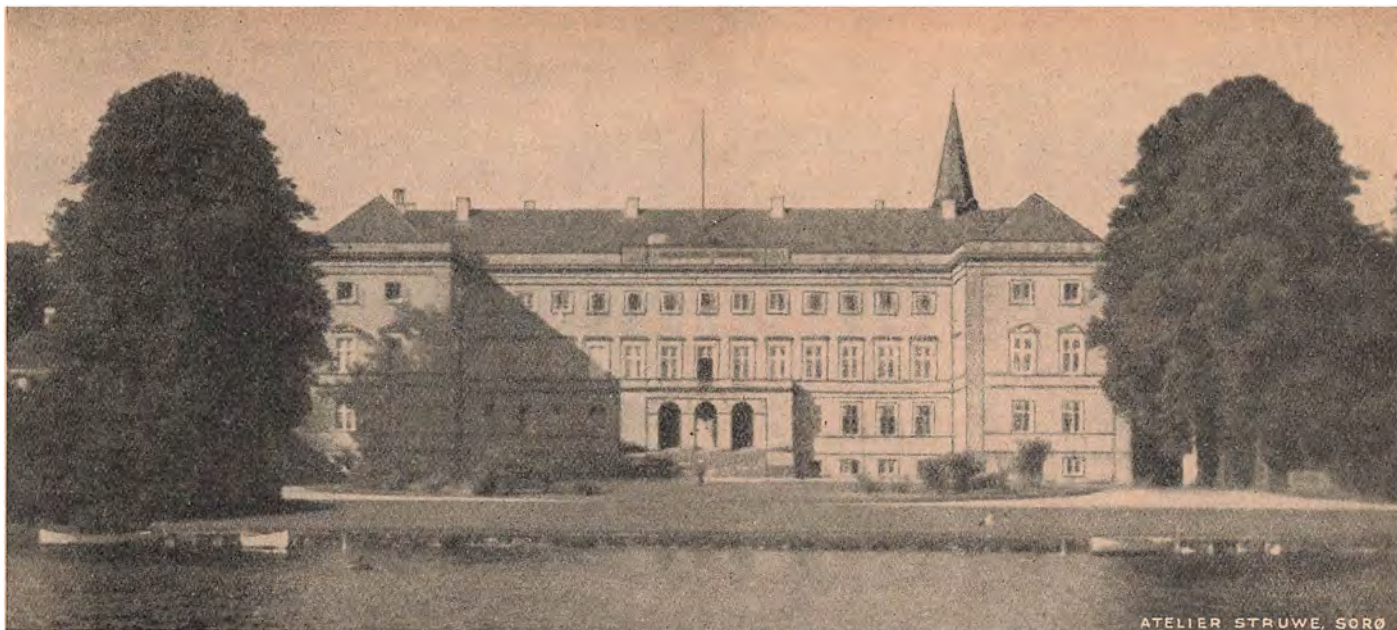
Soranerfrokosten Onsdag den 7. Februar paa Grand Kafé blev en Succes ligesom Frokosten i December, og endda i højere Grad, idet der var endnu større Tilslutning.

Den forløb ligesom sin Forgænger under ganske uohøjtidelige og kammeratlige Former — heldigvis. Formanden, Statskovbrugsdirektør *Poul Lorenzen* bød kort velkommen, og siden opgav enhver af de tilstedeværende Navn og Dmissionsaar. Det hyggelige Samvær varede et Par Timer.

Statsradiofonien udsender den 7. Marts Kl. 17 »Gaditanske Skikkelser« af *Ketil Motzfeldt* (udm. II G. '19). Endvidere har Statsradiofonien ligeledes af *Ketil Motzfeldt* antaget til Udsendelse: »Ijn Prästahorra hausar« med Undertitel: En bornholmsk Præstedrengs Erindringer, »Gabriel paa Vesterland« en Skildring fra Vesterlandsföhr og en personalthistorisk Skitse, »Ludvig Motzfeldt, Danmarks første Fotograf«.

Som Særtryk af Hæfte 1 1945 af Nordisk Forsikringstidskrift foreligger »Søforsikring og Geografi« af Direktør *Louis E. Grandjean* (udm. II G. '14).

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) er udnævnt til Æresmedlem af Det svenske Litteraturselskab i Helsingfors.

SORANER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 3

MARTS 1945

TIL OVERVEJELSE

En gammel Soraner, som ønsker at være og forblive anonym, har sendt mig 5000 Kr. til vore soranske Fonds. Disse 5000 Kr., som det maa glæde enhver gammel Soraner at høre om, vakte en Del Tanker til Live, Tanker som jeg herved lader gaa videre til mine Medsoranere.

Da vi gik dernede i Skolen, sang vi:

*Thi Sølv og Guld dem skal I ikke sanke,
dem har I aldrig lært at finde her*

men alligevel er der jo en og anden af de gamle Drenge, som har været saa dygtig i Livets Skole, at han ikke har kunnet undgaa at samle lidt ogsaa af denne Verdens Gods og Guld, og til dem som til alle Soranere, der sidder i gode Kaar, vil jeg gerne sige: Hvorfor i Alverden skal vort gamle Soranske Samfund ikke være et velhavende Samfund? Jeg bemærker udtrykkeligt, at disse Udtalelser gælder paa langt Sigt, og at her kun skal være Tale om den højeste Grad af Frivillighed. Er der noget Sted, hvor selv en Millionær skal kunne gaa i Fred, er det blandt gamle Kammerater; men det hindrer ikke en Bøn om at tænke paa vore Fonds ved passende Lejligheder, som f. Eks. naar man skriver Testamente, holder Jubilæum (vi har et »Jubilæumsfond«!) eller af en eller anden Grund er i særlig godt Humør, og lad mig endelig understrege, at det hverken behøver at dreje sig om store eller større Summer, smaa Bidrag vil ogsaa vække Glæde og gøre Nytte.

Er der Brug for flere Penge? Ja, der er! Og lad os ikke glemme, vi der i Øjeblikket er mere eller mindre »ovenpaa«, at det ikke er nogen Garanti hverken for os eller for vore Efterkommere:

»Ingen gøre Ord af, at det ham vel gaar, og at hans

Have fuld med Roser slaar. Et Vejr kan komme saa stort som fort og blæse dem i en Time bort.«

Hvilke Fonds er der at give til?

Der er 4, nemlig:

Soransk Samfunds Understøttelsesfond, som er paa ca. 70.000 Kr.

De gamle Soraneres Jubilæumsfond, ca. 16.000 Kr.

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte, ca. 12.000 Kr.

Bladfonden, ca. 30.000 Kr.

Lad mig begynde med den sidste, som vi hurtigt kan blive færdige med. *Rogert Møller* siger, at der kun mangler 20.000 Kr., for at *Soranerbladet* kan se en betrygget Fremtid i Møde.

Understøttelsesfonden hjælper Soranere »saavel ældre som yngre« til paa en kammeratlig Maade at faa Laan og Gaver, og Jubilæumsfonden har til Dels samme Formaal, idet dens Renter paa nær 300 Kr., som aarlig kan anvendes til Fællesture til Sorø, overføres til Understøttelsesfonden til Hjælp for »unge fremadstræbende Soranere«. Og endelig er der det nystiftede, saare paakrævede Fond til Støtte for gamle Soraneres Efterladte.

Kære gamle Soraner!

Baggrunden for det hele er et Kammeratskab, som stiltfærdigt finder Udtryk i Gærning, og der er, som du ser, nok at vælge imellem. Der er ingen Fare for, at disse Fonds skal blive for store. Vi har Brug for betydelige Midler, og det maa være enhver Bestyrelses hellige Pligt at anvende Renterne i den rette Aand og saa samvittighedsfuldt som det overhovedet kan gøres.

Poul Lorenzen.

PHØNIX-FONDENS KONFIRMATIONSHJÆLP I SORØ

Phoenix-Fonden har med Tilskud fra *Phoenix-Kæden* og ved Bidrag fra en Række andre gamle Soranere haft den store Glæde at kunne uddele ikke mindre end 16 Konfirmationslegater til ubemidlede smaa Soraner-Kammerater, som blev konfirmeret i vor gamle, smukke Kirke Palmesøndag iaar. Dette Antal Understøttelser à 100 Kr. er det største, som endnu er ydet, og Rekorden skyldes først og fremmest den Forstaaelse af Dyrtiden og den Offervilje, som er lagt for Dagen af gamle Soranere.

Der var mange af disse smaa Soraner-Kammerater, hvoraf de fleste havde mistet deres Fader, der med Ængstelse afventede, om en Legatportion kunde falde i deres Turbaal. I modsat Fald var der ingen Uniform til dem paa Konfirmationsdagen.

Hør en Gang, hvad et Par Stykker af dem skriver:

»Jeg vil gerne takke Bestyrelsen af *Phoenix-Fonden* for den Legatportion, jeg er blevet tildelt.

Med Tak baade fra min Mor og jeg.«

En anden skriver:

»Jeg vil gerne paa Mors og egne Vegne takke mange Gange for Konfirmationslegatet. Da jeg fik at vide, at jeg var blandt de heldige, blev jeg meget lykkelig, og ligeledes blev min Mor, for det er jo dyrt at anskaffe en ny Uniform. — Jeg vil til sidst endnu en Gang sige Dem hjertelig Tak for Legatet.«

En tredie:

»Jeg vil gerne paa mine Forældres og egne Vegne takke for Konfirmationslegatet. Det kommer meget belejligt i en Tid som denne, hvor man har saa svært ved at faa Uniformer. Men selv om det er dyrt og svært, vil man jo gerne have en Uniform, man kan være bekendt at gaa med til Konfirmationen, og det vilde være blevet svært, hvis jeg ikke havde faaet det Legat.«

Og en Moder skriver:

»Modtag min hjerteligste Tak for de 100 Kroner, som jeg i Gaar modtog af Herr Rektor *Bohn* til min Søn.

Det var en dejlig Hjælp at faa i en svær Tid.«

Og der er flere Takkebreve. — — —

Denne Tak bringes herved til de gamle Soraner-Kammerater, som saa forstaaende har medvirket til denne haardt tiltrængte og paaskønnede Hjælp til vore smaa Venner i Sorø.
Lex.

SORANERFROKOST I APRIL

Soranerfrokost afholdes Onsdag d. 18. April 1945 Kl. 12 i Restaurant Karnappen, Niels Hemmingsensgade 8—10 med Traktement: 1 Stk. med Sild, varm Ret, 1 Stk. med Ost for en Pris af 6,00 Kr.

Deltagelse maa anmeldes senest Dagen før Frokosten til *Restauranten*. Telefon: Central 15844.

Blandt Medlemmer af de *otte yngste Aargange* vil der efter Lodtrækning kunne fordeles 10 gratis Kuverter. Deltagelse i Lodtrækningen maa senest Lørdag d. 14. April anmeldes til Sekretæren, cand. jur. Madelung, Admiralgade 21, K. Telefon C. 5482 daglig Kl. 10—11 samt Palæ 1207 y.

Bestyrelsen.

KUNSTMUSEET I SORØ

Atter har Ny Carlsbergfondet tænkt paa Museet, denne Gang med *Alb. Gottschalks* smukke Billede »Fra en Gade i Faaborg« (1901).

DEN ORDENTLIGE GENERALFORSAMLING

Soransk Samfunds 76. ordentlige Generalforsamling afholdes Lørdag d. 28. April 1945 Kl. 15 paa Hotel d'Angleterre, Kg.s Nytorv, med følgende

Dagsorden:

- a) Aflæggelse af Beretning for 1944.
 - b) Regnskab aflægges for
 - 1) Soransk Samfund
 - 2) Understøttelsesfonden
 - 3) Jubilæumsfonden
 - 4) Valdemar Petersens Legat
 - 5) Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte
 - 6) Soranerbladet
 - 7) Soranerbladets Fond.
 - c) Forelæggelse af Budget for 1945.
 - d) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen. (Efter Lodtrækning afgaar: *Sorgenfrey Hansen*, *Krog-Meyer*, *Louw*, *Madelung* og *Rogert Møller*. Efter Tur afgaar *Kall*).
 - e) Eventuelt.
- Bestyrelsen.*

SORANSK SAMFUNDS MUSEUMSVENNER

Soransk Samfunds Museumsvenner afholdt Mandag den 19. Februar sin 7. ordinære Generalforsamling paa Formanden, Højesteretssagfører *Ballhausens* Kontor. Til Dirigent valgtes Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*. Formanden aflagde Beretning og oplyste herunder, at der i Aarets Løb for Foreningens Midler var købt: Th. Læssøe: »Egerias Grotte«, samt at Medlemstallet siden sidste Generalforsamling er steget med 33 %, saaledes at Foreningen nu har 82 Medlemmer. Til Slut oplyste Formanden, at Kunstmuseet ved Museumsvennernes Formidling fra gamle Elever havde modtaget som Gave F. Sødring: »En Vandringsmand«, *Siegfred Neuhaus*: »En Gartnerhave« samt *Julius Paulsen*: »*Maria della Saluta Venedig*«.

Kassereren fremlagde det reviderede Driftsregnskab, der godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* og Direktør *V. Thorlacius-Ussing*.

Til Revisorer genvalgtes Toldkasserer *V. Bay* og cand. jur. *H. Møllerup*.

Under Eventuelt gav Direktør *Thorlacius-Ussing* Oplysning om Museets Nyerhvervelser.

Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Højesteretssagfører *Ballhausen* som Formand, Direktør *V. Thorlacius-Ussing* som Næstformand og Direktør *Alfred V. Rasmusen* som Kasserer.

GUDMUND EFFERSØE IN MEMORIAM

* 11. Oktober 1886 — † 15. Februar 1945.

Han var utvivlsomt en af de fineste Cricketspillere, vor Skole nogensinde har fostret, og det vil sige en Del; men om hans berømmelige Gerninger paa Cricketbanen samt om hans øvrige Data er der formentlig andre, der skriver.

Vi blev Studenter sammen 1905 og saas ikke igen før ved vort 25-Aars Jubilæum i Sorø; men siden mødtes vi ofte i Nordjylland dels til Redaktør *Schiøttz-Christensens* berømte Soranergilder, dels hos *Gudmund selv*, dels hos mig og ikke mindst hos vor fælles Ven Herlovianeren, Overlæge Schousboe i Hobro, som boede omtrent midt imellem os.

Gudmund Effersøe var Soraner med Liv og Sjæl, og mere vennsæl og hyggelig Mand at være sammen med i kammeratlig Lag kan ikke tænkes. Han kunde »snakke Sorø« i timevis, og hans Glæde derved var saa ægte, at ogsaa ikke Soranere lyttede til ham og morede sig.

Ingen kunde som han glæde sig over Lys og Blomster paa Bordet (han elskede Roser og dyrkede dem med Lidenskab), og ingen kunde som han fryde sig over et Glas Vin. Hans Feststemning smittede os andre, saa Lysene skinnede med dobbelt Glans, Vinen funkede som Rubiner, og Minderne blev levende. Der var godt at være, hvor han var.

Vi vil mindes dig, *Gudmund Effersøe*, og savne dig
Poul Lorenzen.

— *Gudmund Effersøe* var født 11. Oktober 1886 i Thorshavn som Søn af Fysikus for Færøerne, senere Distriktslæge i Hvidbjerg *John Gudmundsen Effersøe* (S. '70), død 25. Maj 1906, og Hustru Agnes Marie, f. Christensen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1898 og forlod den i 1905 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. I 1912 tog han medicinsk Eksamen og nogle Aar efter Embedslægeeksamen. Efter at have vikarieret som Kommunelæge i Eide paa Færøerne udnævntes han til Distriktslæge paa Suderø med Bolig i Trangisvaag. Siden 1926 havde han været Kredslæge i Mariager, hvor han gjorde et stort og pietetsfuldt Arbejde for Byens Forskønnelse og nød megen Anseelse blandt alle. Begravelsen fandt Sted Mandag den 19. Februar fra Bispebjerg Krematoriums lille Sal. Han efterlader sig Enke og fire Børn, bl. a. en Søn, der er Læge ved Bispebjerg Hospital. Brødre er Læge *Kjartan Effersøe* (S. '08) og *Ingjald Effersøe* (Milleks. '07). Farbroder *Poul Effersøe* (S. '89), død 11. Marts 1926 i Thorshavn.

Gudmund Effersøe som Cricketspiller.

Gudmund Effersøe vil blive mindet længe og af mange, som Læge, som hjælpsom Ven og Kammerat, som fornøjelig Selskabsbroder, og vi Soranere vil mindes ham ogsaa som Cricketspiller. — Cricket var en af hans hobbyer; naar han ikke dyrkede Roser, spillede han Cricket, saalænge Helbredet tillod ham det. Ofte spillede han med paa de gl. Soraneres Hold ved den årlige Kamp mod Elevernes Hold i Sorø.

Desværre medførte Forholdene, at han ikke fik Lejlighed til at udfolde sig i saa stort et Omfang, som han efter sine Anlæg og Evner burde have haft. Et alvorligt Uheld under en Kamp bremsede op for hans Udvikling som Gærdespiller, og mange Aars Ophold paa Færøerne gjorde Resten.

Gudmund Effersøe besad et udpræget Talent for Cricket, og han var født med lodret Boldtræ. — I de Tider (i Begyndelsen af Aarhundredet) gjaldt det i Sorø om at lave Points paa en eller anden Maade, Ridehustavere var det store Maal. Om det skete med lodret eller skraat Boldtræ var mindre væsentligt, men for *Gudmund* var det lodrette Boldtræ en Selvfølge, han førte det med naturlig Elegance. — Skønt han gjorde Indtryk af at være temmelig robust, var der over alle hans Bevægelser en Gracie og Lethed, som gjorde det til en Nydelse at se ham spille Cricket.

Som ung Student gik han ind i A.B., paa hvis 1ste Hold han spillede i 16 Aar, fra 1907 til 1923. — I 1911 hændte det under en Turneringskamp, at han, medens han var ved Gærdet, blev ramt i Ansigtet af en Bold, der fuldstændig knuste hans Næse. Det var mørkt i Vejret, og det havde begyndt at smaaregne. *Gudmund* havde knapt faaet sig spillet ind, da der blev kastet en meget høj Bold, som han vilde sende ud over Grænsen, men fejlede. Det saa uhyggeligt ud. Han blev bragt op i Omklædningsrummet, hvor Dr. Brummerstedt tog sig af ham. Medens Blodet løb ned over hans Ansigt, og Brummerstedt var i fuld Gang med at lægge en Forbinding, spurgte *Gudmund* pludselig: »Er der Fraktur?«, hvorpaa Brummerstedt svarede: »Hold K...!«, og dermed var Samtalen forbi, *Gudmund* blev kørt paa Hospitalet.

Der skulde gaa adskillige Aar, inden han forvandt dette Chock, der bevirkede, at han var nervøs og usikker ved Gærdet, hvilket ogsaa fremgaar af den Kendsgerning, at han i de 25 Kampe, hvori han deltog, i 32 Halvlege kun scorede ialt 364 Points. Hans største Halvleg var 35 Points. — Derimod bevarede han sin vante Sikkerhed som Kaster. Han

tog ialt 44 Gærder for et Gennemsnit af 12 Points. Han var slow bowler, hans Bolde var fint beregnede, skruede fra off og havde et brat og hurtigt Opspring. Naar han tog et Gærde, ramte Bolden som Regel Overliggerne, som fløj langt bort. Hans Tilløb og Bevægelser var elegante, og han afleverede Bolden fra saa højt et Punkt, som det var ham muligt.

Hjemvendt fra Færøerne og nedsat i Mariager som Kredslæge spillede han paa Randers Boldklubs Hold i Turneringerne 1931—33. Nu havde han faaet Begivenhederne i 1911 paa saa lang Afstand, at han ikke mere var nervøs, og i de tre Aar udfoldede han sine blændende Egenskaber som Gærdespiller. Han scorede i disse Aar tilsammen 768 Points, og hans bedste Præstation var i 1932: 117 Points i en Halvleg not out. Han stod som Sæsonens bedste Spiller, skønt han havde naaet en Alder af 46 Aar, og han modtog som Anerkendelse det ene af de to Præmieboldtræer, som Dansk Cricket Ring uddeler hvert Aar.

Der er ikke Tvivl om, at *Gudmund Effersøe*, om han havde levet i England, vilde have kvalificeret sig som County-spiller.

R. E. B.

DR. MOGENS LERCHE

* 15. November 1878 † 27. Februar 1945

„Bene vixit, qui bene latuit“

Min gamle Vens og bedste Kammerats Bisættelse foregik efter hans udtrykkelige Ønske i dybeste Stilhed den første Marts i Søndermarkens Krematorium. Kun de allernærmeste Venner og Kolleger var tilstede, og en gammel Soraner, Pastor *Christoffersen*, ledede Højtideligheden og talte smukt om den afdødes Gerning som Læge i Valby og det dybe Savn, hans kære Hustru og hans Patienter følte ved hans pludselige Bortgang.

Ingen af vi, der var hans Venner, fik Lejlighed til at tage Afsked med ham. Han havde følt sig træt og havde ligget til Sengs nogle Dage, da et Hjerteslag pludselig traf ham, og han segnede om og udaandede i sin Hustrus Arme i Løbet af faa Minutter, stille og lydløst, som et Lys, der pustes ud.

En smuk og god Død for en virksom og flittig Mand,

saaledes som han selv havde ønsket maatte blive ham forundt, naar hans sidste Time slog.

Han naaede her i Livet alle de Maal, han som ung satte sig, og levede et i Sandhed lykkeligt Liv optaget af sin Gerning, der havde hans varmeste Interesse, og støttet heri af sin forstaaende Hustru, der fjernede alle smaa Trivialiteter fra hans Sti.

Da vi har fulgtes ad gennem Livet, siden vi som smaa Dreng kom ind paa Akademiet, maa jeg begynde med et Par Smaatræk fra vort »Vita Sorana«, Tiden hvor hans Personlighed dannedes, saaledes at Moder Soer og Pallas Athene med Rette kunne strides om Æren af at have fostret ham.

Jeg husker ham først som en lille firskaaren tæt Dreng, der kom til Sorø fra den hjemlige Præstegaards Privatundervisning. Det var lidt svært for ham at klare sig under de nye Forhold, og han fik derfor Navnet »Mogens Klodde«. Dette Navn fik han dog hurtigt vænnet os af med at bruge, da det uvægerligt endte med, at hans lille knyttede Næve langede een ud lige i Synet enten spontant paa staaende Fod, eller, naar mere diplomatisk Former skulde overholdes, nede bag Herr *Rossings* Have.

Han blev derfor højtideligt døbt om under Vandposten til »Mogens Kraft«, og det hed han Resten af Skolelivet. Det er ejendommeligt, hvor træffende saadanne Øgenavne ofte er, for selv om vi dengang næppe havde Blikket aabent for den stærke aandelige Kraft, han senere i sin Gerning som Læge udstraalede, saa var den dog tilstede i sin Spire allerede dengang. Han arbejdede sig hurtigt op, grundig og flittig som han var, og allerede i III Klasse efterlod han mig som Oversidder, saaledes at han blev Student et Aar før jeg. Han var all round Sportsmand, Gymnast, Roer, Danser, og navnlig Cricket var hans store hobby. Han deltog da ogsaa med Glans i Skolens Kamphold og senere i de gamle Soraneres.

Det sidste, jeg husker fra vor Sorø Tid, var, da 6te Klasse havde fejret det store Braavallaslag i Gartnerboligen. Vi i femte fik da Besked om at hente Ligene tilbage til Gymnasiet. Det var besværligt, men kedeligt var det ikke, og »Gaasen« jagede Dagen efter den ulykkelige Vært midt i Akademihaven for at drage ham til Ansvar.

Senere i vore Studieaar maatte jeg altid beundre hans utrættelige Flid og Pligtfølelse og den store Videnskab, han sad inde med.

Hvad Mogens eengang havde lært, glemte han aldrig, og man kunde, som »Gaasen« udtrykte sig, »kaste op i ham som i et Konversationsleksikon«. Han elskede ogsaa at korrigere os andre med sit lille ironiske Smil. Saalænge vi var unge, vægrede vi os naturligvis ved at anerkende hans Bedreviden, og talrige er de Væddemaal, jeg har tabt, inden jeg lærte, at naar Mogens paa sit brede Sjællandske sagde: »Ska vi vo-ve«, maatte alt Haab lades ude.

Eengang haabede jeg dog paa, at jeg kunde dukke ham. Jeg kom ud fra Eksamensbordet og mødte Mogens. Naa, sagde han, til Lykke da, hvordan gik det? — Møjfint, I Karakter $X\frac{1}{3}$ Points. Ja, det er jo meget

Kammerbillede 1895—96.

Staaende fra venste: Carl Knud Møller (?) (IV Kl. '98) og Harald Nygaard (udm. III R. '98). Siddende fra venstre: Axel Engsig Karup (S.01) og Kammerduksen Mogens Lerche. Liggende i Forgrunden: Erik Spøron Fiedler (S.00).

ordentligt, saa fik du omtrent lige saa meget som mig. — Hvormeget, spurgte jeg mere spagfærdigt. $X\frac{2}{3}$ — sagde M. og trak sig tilbage.

Som Læge skaffede han sig en grundig Uddannelse og nedsatte sig, efter at have foretaget en Jordomsejling med Danaexpeditionen, hvorfra hen medbragte en italiensk Orden for sin Indsats i Hjælpearbejdet ved Messinakatastrofen, i Holstebro.

Under den forrige Krig arbejdede vi sammen paa Garnisons Sygehus i Kampen mod den spanske Syge, hvor jeg lærte at beundre hans fortrinlige Lægegen-skaber, hans Ro og Besindighed samt hans personlige Mod i svære Stunder.

Da han efter Krigen flyttede til Valby, knyttedes vort Venskab atter. Den hellige Ild brændte stadig i ham, og han fortsatte sin Uddannelse som Reservekirurg paa Garnisons Sygehus samtidig med, at han som Læge ved Carlsberg, Statsbanerne og Sygekasserne oparbejdede en betydelig Huslægepraksis. Han var den fødte Huslæge, aldrig forjaget og med noget i sit Væsen, der indgød Tillid til hans Dygtighed. Det har ofte undret mig, hvorfor alle vore Venner netop skulde vælge ham til Læge, men saadan var det nu.

Han elskede sit Hjem i Villaen i Valby, som han stadig byggede om og forbedrede. Her samlede han sig i Aarenes Løb en stor Vennekreds, og hans Hjem var altid aabent for denne. Han fortalte gerne om sine Rejser i fjærne Lande og sine talrige Oplevelser fra disse og fra sin Praxis, som han med sit Lune og sin fæno-

menale Hukommelse forstod at gengive paa sit godmodige og hjærtelige Sæt. Havde han ikke fremmede, dyrkede han sine personlige Interesser, navnlig det spanske Sprog, som han paa sine talrige Rejser havde lært sig at beherske. Desuden interesserede han sig for Gitarmusik og var en Tid Formand for Foreningen »Gitarens Venner«.

Han kom ikke ofte i Samfundet. Dels morede Foreningslivet ham ikke, og dels syntes han, han traf for faa af sine Samtidige, men dog nærrede han den største Kærlighed til sin gamle Skole, naar den kaldte paa ham, hvadenten det var til Støtte for gamle Kammeraters Sorøture eller Kricketkampe.

Han nød navnlig at dykke ned i Minderne paa lange Spadsereture i Sorø med enkelte gode Venner som Partnere.

Hele hans Personlighed var præget af hans Opdragelse og den Aand, der dengang herskede i Skolen, og det kom stadig igen i hans daglige Tale, der var spækket med Soranismer og Citater.

Særlig var han stolt af sin klassiske Dannelse og sine Kundskaber i Latin og Græsk.

Han vilde sikkert have glædet sig over, at jeg har begyndt disse Mindeord med et latinsk Citat, og endnu mere vilde det have moret ham, hvis jeg halvstuderede Røver af en Matematiker havde citeret forkert.

De urolige Tider, vi har gennemlevet, gjorde stærkt Indtryk paa hans følsomme Gemyt, og han imødesaa Fremtiden med bange Anelser. Han slap for at opleve det Kaos, som han frygtede skulde formørke hans Livsaften, og Freden naaede han før vi andre.

Gennem sit Liv og sin Gerning gjorde han sin gamle Skole Ære.

»Requiescat in pace«.

A. G. Lauritzen.

— Mogens Lerche var født den 15. November 1878 i Raaby i Randers Amt som Søn af Sognepræst Petrus Carl Lerche (senere Høve og Flakkebjerg) og Hustru Mette Marie, f. Lind. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1892 og forlod den i 1898 med Studentereksamen. I 1907 tog han den lægevidenskabelige Embedseksamen. I hans første Ungdomsaar drev Interesse og Lyst til Oplevelse ham ud paa Lange Rejser, bl. a. til Middelhavet med Havundersøgelsesskibet *Thor*. Siden tog han ud som Skibslæge og var i Vestindien og Sydamerika. Da han — i 1912 — kom hjem fra denne Rejse, nedsatte han sig i Holstebro, hvorfra han brød op i 1919, da han flyttede til Valby. Samtidig knyttedes Dr. Lerche til Hærens Lægekorps og var tillige — fra 1920 — Jernbanelæge. Han var endelig siden 1927 Læge ved Carlsberg Bryggerierne.

Mogens Lerche overlevs af sin Hustru Johanne, f. Gotfredsen. Ægteskabet var barnløst. En Broder *Gregers Lerche* gik i Sorø Akademis Skole i 1. studerende Klasse 1892—93, og en anden Broder *Valdemar Lerche* gik samme Aar i Forberedelsesklassen, hvorfra han overflyttedes til Realskolen i Slagelse.

★

REGNSKABER FOR 1944

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUND 1944

INDTÆGTER		
Beholdning fra forrige Aar		1.573,03
Indgaaede Kontingenter:		
for 1942 og før	128,00	
for 1943	776,00	
for 1944	7.903,00	
for 1945 og 1946	74,00	8.881,00
Indvundne Renter		65,50
Diverse Indtægter:		
Til Understøttelsesfonden fra 2 livsvarige Medlemmer	250,00	
Indb. i Sagen mod Forlaget „Vort Land“	400,00	
Indkomne Bidrag til Buste af Vilh. Andersen		300,00
Forskelligt	58,75	1.008,75
		<u>11.528,28</u>

UDGIFTER		
Sammenkomster og Møder		2.391,48
Soranerbladet:		
ordinært Tilskud	800,00	
ekstraordinært Tilskud	391,50	
Købt Obl. til Bladfonden for 1944	996,09	2.187,59
Understøttelsesfonden:		
ordinært Bidrag	500,00	
fra 2 livsvarige Medlemmer	250,00	750,00
Kontingentrefusion til jydsk Afdeling		310,00
„ „ „ fynsk „ „		156,00
Papir og Tryksager		1.064,73
Porto		499,51
Telefon		113,55
Medhjælp		25,00
Blomster, Kranse og Lykønskninger		104,80
Udbetalt Poul Hennings Legat		250,00
Diverse Udgifter		398,17
Beholdning at overføre		3.277,45
		<u>11.528,28</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1944

AKTIVER		
Kontant Beholdning	74,86	
Indestaaende paa Postgiro Konto	335,47	
„ „ løb. Konto i Sparek.	849,22	
„ „ Sparekassebog	2.017,90	3.277,45
Kontingentrestancer:		
fra tidligere Aar	2.116,00	
fra 1944	1.343,00	3.459,00
		<u>6.736,45</u>

PASSIVER

Forudbetalt Kontingent:		
indgaaet i 1944	74,00	
„ „ tidligere Aar	28,00	102,00
Til Vilh. Andersens Buste		300,00
Balance (Formue)		6.334,45
		<u>6.736,45</u>

København, den 31. December 1944.

sign. *H. Krog-Meyer.*
Kasserer.

Ovenstaaende Regnskab og Status, som er udarbejdet uafhængigt af hinanden, har jeg revideret og fundet overensstemmende med Samfundets Bøger og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

sign. *Carl M. Reislev.*
statsaut. Revisor.

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSSEFOND 1944

Beholdning fra forrige Aar	157,89	
Tilbagebetalte Laan	1.135,00	
Gaver	732,55	
Renter	1.250,91	
Tilskud fra Soransk Samfund	500,00	
„ „ Jubilæumsfonden	600,00	
„ „ livsvarige Medlemmer	250,00	
Udtrukne Obligationer	3.900,00	
Udbetalte Laan		3.255,00
Gaver		530,00
Obligationskøb		3.901,66
Porto, Gebyrer m. v.		50,05
Beholdning at overføre		789,64
	<u>8.526,35</u>	<u>8.526,35</u>

FORMUE pr. 31. December 1944:

Obligationsbeholdning	28.400,00
Debitorer	39.829,60
Bankbeholdning	627,85
Girobeholdning	161,79
	<u>69.019,24</u>

sign. *Svend Clausen.*

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret, men der er ikke forelagt mig specificeret Oversigt over Debitorerne.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev, statsaut. Revisor.

SORANERBLADETS BLADFOND

DRIFTSREGNSKAB FRA 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1944

	Indtægter	Udgifter
Overført Beholdning (indestaaende paa Giro-konto)		72,81
Renter	1.292,86	
Indgaaet ved Indsamling	100,00	
Bidrag fra Soransk Samfund 1944	1.000,00	
Modtaget i Form af 1000 Kr. Sønderjyllands Kreditforening		1.000,00
Tilskud til Soranerbladet		1.289,00
Depositogebyr o. l.		15,16
Beholdning pr. 31. December 1944 (Bank og Giro)		161,51
	<u>2.465,67</u>	<u>2.465,67</u>

FORMUE PR. 1. JANUAR 1945

Beholdning af Obligationer 1. Januar 1944, nom.	31.100,00
Modtaget Obligation fra Soransk Samfund for 1944	1.000,00
Beholdning (indestaaende paa Postgiro og Bank)	161,51
	<u>32.261,51</u>

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende Effekter, nom.

27.900 Østflertens Kreditforening 14. Serie 4 %	27.900,00
1.200 „ „ „ 13. „ 4 %	1.200,00
1.000 „ „ „ 13. „ 4½ %	1.000,00
1.000 „ „ „ 11. „ 4 %	1.000,00
1.000 Sønderjyllands „ 7. „ 4 %	1.000,00
	<u>32.100,00</u>

23. Januar 1945.

Rogert Møller.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev.
statsaut. Revisor.

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB
FRA 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1944

INDTÆGTER	
Tilskud fra Soransk Samfund	1.191,50
Bladfondens Renter	1.289,00
	<u>2.480,50</u>
UDGIFTER	
Saldo pr. 31. December 1943	115,84
Avispostkontoret	583,89
Honorar for Artikler til Bladet	244,24
Clichéer	153,54
Renter, Kasse Kredit	41,40
Ekstra Tryk af Bladet	718,25
Primærker, Blanketter etc.	43,50
Afskrivning af Annoncetilgodehavende	250,00
Beholdning (Overskud)	329,84
	<u>2.480,50</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1944

	Aktiver	Passiver
Bankbeholdning	329,84	
Formue (Overskud)		329,84
	<u>329,84</u>	<u>329,84</u>

23. Januar 1945.

Rogert Møller.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

STØTTEFONDET FOR AFDØDE SORANERES EFTERLADTE
INDTIL 31. DECEMBER 1944

Indbetalt af Donator	10.313,92	
Renter af Bankbog	74,89	
Kupons	600,00	
Obligationssalg		10.482,45
Depositagebyr		12,00
Beholdning at overføre		494,36
	<u>10.988,81</u>	<u>10.988,81</u>

FORMUE pr. 31. December 1944:

Obligationsbeholdning	12.000,00
Bankbeholdning	494,36
	<u>12.494,36</u>

sign. Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev, statsaut. Revisor.

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND 1944

Beholdning fra forrige Aar	582,89	
Renter	675,00	
Obligationssalg	2.005,00	
Obligationssalg		1.991,99
Soransk Samfunds Understøttelsesfond		600,00
Gebyr		8,00
Beholdning at overføre		662,90
	<u>3.262,89</u>	<u>3.262,89</u>

FORMUE pr. 31. December 1944:

Obligationsbeholdning	16.000,00
Bankbeholdning	662,90
	<u>16.662,90</u>

sign. Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev, statsaut. Revisor.

FHV. HANDELSSKOLEEJER VALDEMAR PETERSENS
LEGAT 1944

Beholdning fra forrige Aar	710,20	
Renter	705,25	
Udtrukne Obligationer	4.102,07	
Obligationssalg		4.105,77
Udbetalte Legater		700,00
Gebyrer		7,95
Beholdning at overføre		703,80
	<u>5.517,52</u>	<u>5.517,52</u>

FORMUE pr. 31. December 1944:

Obligationsbeholdning	15.900,00
Bankbeholdning	703,80
	<u>16.603,80</u>

sign. Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 13. Marts 1945.

Carl M. Reislev, statsaut. Revisor.

Den statsautoriserede Revisor knytter følgende Bemærkninger til Revisionen:

ad 1. Hovedregnskabet.

Regnskabet er aflagt som Kasseregnskab med en uafhængig deraf udarbejdet Statusopgørelse, hvilket ogsaa er den naturlige Følge af Bogføringens Tilrettelæggelse, idet Aflæggelsen af et egentligt Driftsregnskab med tilsluttende Statusopgørelse bogføringsmæssigt set vanskeligt lader sig gøre paa en overskuelig Maade uden en Hovedbog som Mellemed mellem Regnskabet og Grundbøgerne, Kassebogen og Medlems- (Kontingent-) Protokollen, og en saadan Hovedbog føres ikke. Med den Størrelse, Soransk Samfund har, vil jeg dog ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa det hensigtsmæssige i Føringen af en Hovedbog og Udarbejdelsen af sammenhængende Driftsregnskab og Statusopgørelse, hvilket i dette Tilfælde kan gøres uden et alt for stort Ekstraarbejde, idet Hovedbogsføringen udmærket kan indskrænkes til at foretages en Gang aarligt ved Regnskabets Afslutning. Paa den udmærkede Maade, Medlems- (Kontingent-) Protokollen er ført, afgiver denne tillige et udmærket Grundlag for en Restanceafstemning, saaledes at der ogsaa paa dette Punkt kan etableres Forbindelse mellem Driftsregnskab og Status, idet jeg vil finde det rimeligt, at eventuelle mindre Differencer bliver afskrevet i Driftsregnskabet. I denne Forbindelse tillader jeg mig iøvrigt at henlede Bestyrelsens Opmærksomhed paa, at en Del af Restancerne er ret gamle, og saafremt en Omlægning til et afstemmeligt Regnskab skal foretages, bør der formentlig finde en Saneering Sted.

Saafermt Bestyrelsen ikke ønsker at foretage den ovenfor skitserede Ændring i Regnskabsaflæggelsen, tillader jeg mig at henstille, at Kasse-, Bank- og Girobeholdningerne udskilles i hver sin Rubrik, naar en ny Kassebog skal anskaffes, at der i Medlems- (Kontingent-) Protokollen indføres Indmeldelsesdato; der er en ledig Rubrik dertil, samt at Giroblanketterne, der udsendes ved Kontingentopkrævningen, paaføres det i Medlemsprotokollen afstemplede Medlems-Nr. Denne Foranstaltning betyder et Ekstraarbejde ved Udsendelsen af Blanketterne, men til Gengæld vil Afskrivningen i Protokollen af det betalte Kontingent kunne ske betydeligt hurtigere end nu.

ad 2. Understøttelsesfondet.

Der har foreligget Kvitteringer for de i Aarets Løb ydede Gaver og Laan, for sidstnævntes Vedkommende i Form af Gældsbreve, undertiden flere fra samme Person, idet Laa-

nene er udbetalt »stykkevis«. Efter det for mig af Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* oplyste, er Gaverne/Laanene ydet efter forud given Bevilling af Bestyrelsen eller et Udvalg indenfor denne, men saadanne Bevillinger har ikke været forelagt mig. Der har heller ikke, som det vil fremgaa af min Regnskabspaategning, været forelagt mig nogen specificeret Oversigt over Udlaanenes Restgæld pr. 1. Januar 1945. Prokurist *Clausen* har paa min Forespørgsel oplyst, at de indbetalte Afdrag ikke afskrives paa Gældsbeviserne, men at der føres en Protokol, i hvilken hver Debitor har sin Konto, som imidlertid ikke er helt à jour, saaledes at en afstemmelig Oversigt har kunnet udarbejdes pr Statusdagen. Jeg har anmodet Prokurist *Clausen* om, at der ved næste Statusopgørelse udarbejdes en Oversigt over Laanene.

ad 3. Valdemar Petersens Legat.

Der er i 1944 uddelt 3 Legater, hvorfor der har foreligget Kvittering, men der er ikke forelagt mig særlige Bevillinger eller Statutter for Legatet.

ad 4. Jubilæumsfondet.

Ingen særlige Bemærkninger; findes der særlige Statutter herfor?

ad 5. Støttefondet.

Ingen særlige Bemærkninger; findes der særlige Statutter herfor?

ad 6. Soranerbladet.

Der findes ingen Annonceindtægt, hvilket efter det for mig oplyste skyldes, at denne er bortliciteret til Bogtrykkeren, men der er ikke forevist mig nogen Kontrakt.

ad 7. Bladfondet.

Ingen særlige Bemærkninger; findes der særlige Statutter herfor?

MINDEFOND FOR LEKTOR ROSENKJÆR

Til Minde om *Aage Rosenkjær* vil man søge oprettet et Fond, der skal virke til Gavn for Elever ved Tønder Statsskole, hvor han i mange Aar var Lektor, og Rektor Randrup har derfor taget Initiativet til en Indsamling blandt hans gamle Elever for at tilvejebringe Midlerne hertil.

Da vi kunde tænke os, at der — naar dette bliver bekendt — vil være mange af *Aage Rosenkjærs* gamle Sorø-Kammerater, som vil være med til at hædre hans Minde ved at bidrage til, at dette Fond kan blive saa stort som muligt, opfordrer vi herved Kammeraterne til at støtte Tanken ved at indsende Bidrag til medundertegnede *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, København Ø., eventuelt over Postgirokonto Nr. 22959.

I Haab om at vor Opfordring maa møde redebon Tilslutning.

Med venlig Hilsen.

Kjartan Effersøe. Johannes Brøndsted.

R. E. Brincker.

★

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Jørgen Drechsel (S. '35) har bestaaet juridisk Embeds-eksamen med en fin 1. Karakter.

*

Residerende Kapellan ved Eliaskirken i København, Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) er konstitueret som Sognepræst ved Sct. Matthæuskirken i København.

*

Lektor ved Sorø Akademis Skole, cand. theol. *Juul-Mortensen*, fyldte 60 Aar den 17. Februar. Lektoren er i Anciennitet den ældste Lærer ved Skolen, hvor han har virket siden 1912.

*

Fuldmægtig i Generalpostdirektoratet, cand. jur. *Axel Thysssen* (S. '03) fyldte 60 Aar den 22. Februar.

*

Lærer ved Korsør kommunale Mellem- og Realskole *Erik Meldorf* (S. '19) er udnævnt til Overlærer ved samme Skole.

*

Sorø Akademis Skole har aflyst de resterende Baller i denne Sæson af Hensyn til Lys- og Brændselsforbruget. Dette er dog ikke den eneste Indskrænkning, som den senere Tids Restriktioner har bevirket. Da der ingen Tog gaar om Søndagen, kan Drengene heller ikke komme hjem paa den sædvanlige Week-end. Endelig rammes Alumnerne af det totale Forbud mod Anvendelse af egne Radioapparater. Adskillige af dem havde deres egen Radio paa Kammeret, men alle Apparater er nu inddraget, og tilbage findes kun en ældre Model paa den fælles Avisstue.

*

Der er ifølge »Nationaltidende« blevet klaget over, at Eleverne fra Sorø Akademis Skole foretager Togrejser til København og retur paa Trods af talrige Henstillinger og Opfordringer til at undlade alle ikke absolut nødvendige Rejser paa Banerne. Endvidere har Bladet modtaget en enkelt Anke over, at Eleverne ikke viser den fornødne Opdragelse og Rejsekultur paa Turene frem og tilbage. Specielt skulde Elevernes støjende Adfærd og Mangel paa Høflighed have været udpræget i Toget, da de unge Mennesker var paa Vej hjem i Anledning af Fastelavnsferien.

Rektor *Bohn* tilbageviser i »Sorø Amtstidende« imidlertid begge disse Klager. Naar de Unge ikke længere kan rejse om Søndagen, har de meget faa Muligheder for at komme hjem til Familien, og de maa derfor benytte enhver Chance, der byder sig. Det synes jeg, man bør unde Drengene. Hvad angaar Fastelavnstoget, var jeg selv Passager, og Eleverne opførte sig udmærket som Helhed. Om der eventuelt har været enkelte støjende imellem, kan jeg naturligvis ikke sige, men i det store og hele er de velopdragne, og jeg saa selv en Mængde Elever rejse sig op for ældre Passagerer.

*

Soraner-Billedhuggeren *Per Linnemann-Schmidt* (R. '29) har, efter at være blevet helbredet for sin langvarige Sygdom, nu fuldført en meget vellignende Buste af Soraneren, Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02).

*

Tandlæge *Ulf Kaarsberg* (S. '12) fyldte 50 Aar d. 16. Marts.

SORANER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 4

APRIL 1945

ET KIG IND AF VORE EGNE VINNEVERRER

I gennem flere Aar har jeg følt Trang til at faa Luft for et lille Hjertesuk, som jeg dog hidtil har været for stor en Kujon til at fremkomme med.

Naar jeg nu drister mig til efter bedste Evne at redegøre for nogle Synspunkter, som maaske vækker Interesse hos nogle og — jeg haaber det ikke — Forargelse hos andre, skyldes det dels, at jeg forleden ved en Samtale med en velkendt gammel Soraner fandt udmærket Klangbund for mine Teorier, og dels at jeg nu simpelthen ikke kan holde mig længere.

Vel vidende, at disse mine Udgydelser kan give Anledning til Diskussion, og at nogle let fornærmelige Sjæle vil kunne optage dem som Kritik af de bestaaende Forhold indenfor vort kære gamle Samfund, gør jeg straks udtrykkelig opmærksom paa, at jeg ikke agter at fornærme, lige saa lidt som jeg ønsker at kaste mig ud i et polemisk Livtag med en eller flere af mine Soranerkammerater — gamle eller unge — Bestyrelsesmedlemmer eller ikke Bestyrelsesmedlemmer.

Soransk Samfund, som jeg — ligesom Tilfældet er med vor gamle Skole — nærer stor Kærlighed til, og hvis Traditioner jeg har stor Respekt for, er et hæderkronet Samfund, der indtager en meget fin Plads imellem Danmarks mange Foreninger — æret og agtet af Presse og Menigmand, der altid med Interesse kaster sig over Referater og Billeder fra vore Fester, hvor adskillige »Navne« — som *Chr. Balslev* engang udtrykte sig — »med tingel-tangel-prydede Bringer« er at finde i stort Tal.

Heldigvis er Kernen lige saa god som Skallen; Soransk Samfund har meget godt at byde paa — lødige og morsomme Sammenkomster — første Klasses Kammeratskab —

og sidst, men ikke mindst, en Række Understøttelsesfond og Legater som: »Soransk Samfunds Understøttelsesfond«, »De gamle Soraneres Jubilæumsfond«, »Fhv. Handelsskole-ejer Valdemar Petersens Legat for Realister«, »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte« samt »200 raske gamle Soraneres Legat«. De fire første repræsenterer alene en Kapital paa c. Kr. 115.000,00.

Men hvorfor træffer jeg næsten aldrig mine egne Klassekammerater i Samfundet, men for det meste ældre Medlemmer, og hvorfor er der saa faa ganske unge? (jeg selv er 34 Aar). Man opkaster uvilkaarligt Spørgsmaalet, om der i det hele taget er Medlemmer nok set i Forhold til det meget store Antal Elever, der igennem Aarene dog maa være demitteret fra Akademiet.

Svaret maa være nej — vi kender alle en Mængde gamle Kammerater, der ikke er Medlemmer, og en Del som er det, men aldrig kommer til vore Møder og Fester. Er det da for dyrt at være Medlem? — nej, absolut ikke — det kan daarlige være billigere. Er det kedeligt, det der foregaar? — vi, der kommer der meget, ved, at det er det ikke. Er Programmet da lagt for ældre og saaledes uden Betydning for de yngre Aargange? Visse unge Røster har for nogle Aar siden insinueret noget saadant, men jeg tror ikke, det er rigtigt.

Nej — alt er i Orden — Rammen er storartet — man har Pengekassen i fin Stand — Kammeratskabet er godt — man tæller nogle af Danmarks dygtigste og kendteste Mænd blandt Medlemmerne — Mænd, som vore unge kun kan have Gavn af at kende, og som de kan lære meget af. — Man har Pressens Bevaagenhed — man har Legater, Under-

støttelser og Hjælpfond. — Altsaa vi har noget førsteklases at byde, men vi fortæller ikke hvad.

Det burde først og fremmest overfor den unge Soraner, der forlader Skølen, slaas fast, at der er noget, der hedder »Soransk Samfund«. Han maa, samtidig med at han faar sit Eksamensbevis overrakt, have en lille Tryksag — kvikt og lidssvarende forfattet — der fortæller om vort Virke, gør ham opmærksom paa alle de Fordele, der bydes ham, saaledes at han straks bliver klar over, at »Soransk Samfund maa jeg naturligvis være Medlem af«.

Der er heller intet i Vejen for, at Soransk Samfund imellem gamle Elever, der allerede er ude i Livet, kan udføre et effektivt Propagandaarbejde for at hverve Medlemmer.

Der er intet ondt i at gøre Propaganda, naar blot Reklamen er værdig og taler om en god Sag — og det er vi jo ikke i Tvivl om, at denne vilde gøre.

Der tales i vor Tid saa meget om Kirken og Reklamen. Kan denne ærværdige Institution være bekendt at tage Propagandaen i sin Tjeneste, kan vi sandelig ogsaa. Pastor *Juel Sørensen* — der iøvrigt er gammel Soraner — blæste fornylig Tuba fra Kirketaarnet i Svinninge paa Fyen — Kirken var fyldt til Trængsel. Tror De hans Prædiken blev ringere, fordi han selv havde tilkaldt Menigheden?

Nej, kære Medlemmer af Soransk Samfund — det er vor egen Skyld, at vi ikke ser alle de Ansigter, vi gerne vilde se i vor gamle Forening. Lad os oprette en Propagandaafdeling og lade denne — dette er meget vigtigt — faa Lov til at disponere over mindst 1 Side i »Soranerbladet«, saaledes, at vi kan faa noget godt aktuelt Stof, der uden Tvivl kan have alles Interesse — ogsaa de lærdes. Lad os en Gang imellem se et Interview med en gammel elsket Lærer, der fylder 70 eller 80, eller gaar af paa Grund af Alder.

En saadan Propagandaafdeling kunde bl. a. have sørget for et Interview, da Rektor *Bohn* overtog Roret i Sorø. Kunde det ikke nu og da være interessant at høre, hvilke Guldkorn en gammel Soraner, det var gaaet særlig godt her i Livet, havde at lade sine yngre, fremadstræbende Kammerater nyde godt af. Lad vort Blad ogsaa nu og da beskæftige sig med det nutidige og fremtidige og ikke blot det for-gangne.

Jeg vil selv — naar Krigen er forbi, og vi atter kan faa godt Papir — gøre mit til, at Bladet fremtræder i en smuk, moderne og værdig Form. Friskede det ikke svært op, da der kom Annoncer i »Soranerbladet« — nikker De ikke Gang paa Gang genkendende til en og anden Annonce og tænker — aah, Herregud, det er ham Jensen — fabrikerer han nu Husbukke — og Olsen — var han dog ikke for dum til at blive Tandlæge o. s. v., o. s. v.

Men husk — at fordi man opretter en saadan »Reklameafdeling«, behøver vort Samfund ikke at henfalde til billige og smarte Hvervningsmetoder:

»Obs. Obs. — her er den rigtige Forening — her faaes billig Gaasesteg og her danses Swing hver Lørdag — meld Dem ind straks — den, der tager Hovedet under Armen, kommer ind for det halve.«

Nej, slet ikke — vi, der ved det, skal sagligt, behersket og paa fornuftig og værdig Maade fortælle de andre, at det er godt.

Det vilde interessere mig at erfare, om nogle af mine Soranerkammerater er enig med mig i mine Betragtninger, eller der er nogle, der føler Trang til at skælde mig ud.

Gunnar Knudsen (26),
Hørsholmvej 55,
Gentofte.

KRANSENLÆGNINGEN VED BAUTASTENEN

Konfirmationsdagen, Palmesøndag den 25. Marts fandt der en lille Højtidelighed Sted i Akademihaven ved Mindestenen for de i vore to slesvigske Krige faldne Soranere, hvor Soransk Samfund nedlagde en Krans. Rektor *Bohn* holdt følgende Tale:

Her ved Mindestenen for de i vore to slesvigske Krige faldne Soranere skal der paa denne Dag, da saa mange ældre og yngre Soranere er stævnet ned til Mindernes og Barndommens By, lyde en varm Tak fra os alle til dem, der gav deres Liv for Fædrelandet.

Tolv Navne staar hugget i Stenen: øverst 2 fra Tre-aarskrigen, derefter — adskilt ved en Streg — de øvrige 10, det er dem fra den ulykkelige Krig i 1864. Fra alle Hjørner af Landet var de som Drengene kommet til dette Sted, og da Skoleaarene var forbi, spredtes de og drog hver til sin Side; nu hviler de paa Kirkegaardene rundt i Landet, i Sønderjylland og København, i Store Heddinge og Faaborg. Men her, hvor de levede deres Barndoms- og Ynglingeaar, taler Stenen sit mærende Sprog om deres Færd: »Soranere var de, og Kammerater, der gik i Døden for deres Land«. Soranere var de, ja, de har tumlet sig paa de samme Steder som vor Tids Soranere, har traadt de samme Stier, slidt de samme Bænke, baaret den samme Uniform. De har frydet sig over den samme straalende Natur, som vi i Dag fryder os over, indaadet den samme styrkende Luft, som vi indaadet. Og da Kaldet en Dag kom til dem, »gik de i Døden for deres Land«. De var ikke blevet Tvivlere eller Skeptikere; Stedets Aand havde givet dem Næring, og de gav deres Liv for Danmark.

Stenen blev rejst af Soransk Samfund i 1901. Vi er ofte gaaet den tankeløse og ligegyldige forbi; til andre Tider har den naglet os til Jorden, saa vi *maatte* blive staaende og lade Tanken vandre bagud til det, der var sket dengang, og atter fremefter mod det, der skulde komme; men aldrig har dens Tale været stærkere og alvorligere end i disse svære Aar. Lad os da samles i en varm Tak til dem, for hvem Stenen er rejst. Tak, fordi I gik ind i Rækken af Sorøs sande Sønner, Tak for jeres Fædrelandssind, Tak for jeres Eksempel.

*Guds Fred med vore døde
i Danmarks Rosengård,
Guds Fred med dem, der bløde
af dybe Hjertesaar.
Vor Kærlighed med alle,
de store og de smaa,
som vilde staa og falde
med Løven askegraa.*

Overretssagfører

Ernst Louis August Christian Sandlyng
in memoriam.

Den 15. Marts drog Soraneren *Ernst Sandlyng* — eller som han oprindelig hed: *Jensen* — sit sidste Suk paa Københavns Amts Sygehus i Gentofte efter et langt haabløst Sygeleje.

I den straalende Sommer 1901 satte Ernst — Sognefogdens Søn fra Sorø Landsogn — Studenterhuen paa sit lyse blonde Haar, og de blaa Øjne straalede.

Vi 1902'ere — som jo endnu havde et Aar tilbage — saa med slet dult Misundelse ham sammen med Studenterkammeraterne ro i Gymnasiastbaaden til Afskedsfesten hos Stine paa Ægir. Livet laa lyst og straalende for ham; men det gik lidt anderledes.

Han fik sin juridiske Embedseksamen og nedsatte sig i 1916 som Overretssagfører i Bramminge. Hans fine og bløde Væsen kunde dog ikke rigtigt med de mere robuste Jyder. Han var ikke Kaffeponchens Mand — og han slog ikke an blandt de vestjydske Hestehandlere og det øvrige Bramminge-Klientel. Han var vist altid inderst inde lidt forundret over, at Folk kunde kævles om saa meget. Hans fredsrede Sind var vel saadant inderligt imod. Og hvad kunde det nytte, at hans Sagfører-Kolleger i 1927 valgte ham ind i Styrelsen for 9. Sagførerkræds. — Der blev lidt klient-tomt omkring Ernst Jensen.

Saa rykkede han i 1936 sine Teltpæle op — tog Navneforandring til *Sandlyng* og nedsatte sig i Holte.

Men nu var han ikke helt ung længere — og han havde ikke de fornødne Albuer til at reussere blandt Københavner-Førstadens Befolkning, som forøvrigt for en stor Del sagførernæssigt set er indlemmet i København.

Han maatte søge andet Arbejde (hvad ikke er helt let for en Sagfører), og han udførte dette trofast og paalideligt, saa han i 1938 fik fast Ansættelse ved Statens Kornkontor mod at deponere sin Bestalling.

Uanset al denne Modgang var han altid munter og elskelig, naar han kom i Kammeraternes Kræds — hvad ofte skete indenfor »Phønix-Kæden«. Saa snakkede han med Liv og Lyst Sorø. Hvem husker ikke hans straalende Glæde, da han engang var med paa Konfirmations-Turen til Sorø Palmesøndag. En Taare glimtede i hans Øjne, da han efter Aars Forløb igen hørte den skønne Bay-Ingemanske Konfirmationskantate under vor gamle Kirkes Hvælvinger.

Heller ikke Sygdoms bitre Kalk skulde han forskaanes for. Men han tog det alt paa sin egen blide, stilfærdige og ydmyge Maade.

Hans Børn og Svigerbørn bar ham den 17. Marts under taknemmelige Taarer til Kapellet paa Søllerøds skønne Kirkegaard. Der bragte Phønix-Kæden ham Sorø-Kammeraternes sidste Farvel.

Æret og elsket være hans Minde.

A. Ch. Louw.

— *Ernst Louis August Christian Jensen*, siden *Sandlyng*, var født 21. Oktober 1882 i Tølløse i Holbæk Amt som Søn

af den senere Gartner paa Sølyst og Sognefoged i Sorø Landsogn Hans Jensen og Hustru Louise Jensine Christiane, f. Jørgensen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1894 og forlod den i 1901 med Studentereksamen, Hans 3 Aar ældre Broder *Laurits Andreas Frederik Albert Jensen* udmeldtes af 5. Klasse 1898, blev siden Kommune-lærer og er død for flere Aar siden.

AKADEMILÆGE DALMARKS
AFSKED MED SKOLEN.

Læge *Dalmark* har fra 1. April taget sin Afsked som Læge ved Sorø Akademis Skole og bosat sig i Gentofte.

Ved Lovsangen d. 26. Marts tog Akademilæge *Dalmark* personlig Afsked med Skolen. Efter at Rektor *Bohn* i hjærtelige Ord havde takket for den 35aarige Virksomhed, udtalte han: »De forlader os efter Deres egen frie Vilje. Jeg havde glædet mig til endnu nogle Aar at skulle have samarbejdet med Dem, men det skulde ikke være saaledes, og jeg forstaaer Deres Motiver.« Rektors Tale efterfulgtes af et ægte soransk Hurra med 3 lange og 3 korte. Akademilægen udtalte derpaa:

»Hr. Rektor, Lectorer, Adjunkter og øvrige Lærere, Sygeplejerske Frk. Clausen, mine kære Dreng! Jeg takker Rektor *Bohn* meget for de smukke Ord om min lange Virksomhed ved Skolen og Drengene for det pragtfulde Soranerhurra.

Naar jeg idag skal tage Afsked med Sorø Akademis Skole, er det med dybe vemodige Følelser. Jeg har nu snart i 35 Aar daglig besteg Stentrappen, vandret hen ad Stengangen for i den blaa Sal at se efter i Protokollen, om nogen af de unge Mennesker følte sig for svage til at modstaa Dagens Møje og Besvær. Heldigvis har det i de fleste Tilfælde kunnet afgøres med en Fritagelse for Gymnastik eller et Par Dages Ophold paa Sygehuset. — Rektor *Bohn* har en Gang i milde Ord bebrejdet mig, at jeg var for blid i min Bedømmelse af Sygdomstilfældene, og at der gik for mange Dreng paa Sygehuset (Bemærkning fra Rektor: »Det var Deres gode Hjerte«). Hertil vil jeg svare, at Akademiets Sygehus ikke blot er til for at behandle syge Dreng, men ogsaa for at behandle trætte Dreng. Min Formand som Akademilæge, Dr. Gjellerup, havde en Diagnose, som meget ofte gik igen i Protokollen paa Sygehuset, og denne Diagnose var Debilitas, et latinsk Ord som oversat paa Dansk betyder svag Begavelse. Da der som bekendt ikke findes svagt begavede Dreng paa Sorø Akademis Skole, maa vi have en anden Oversættelse — og det ligger da nær at oversætte det ved Træthed, der giver de samme Symptomer, nemlig: ikke at kunne følge med i Klassen. Et Par Dages Ophold paa Sygehuset under Frk. Clausens kærlige Røgt og Pleje giver Kræfterne tilbage, og Drengen kan hurtigt vinde med igen i Stedet for at sjøkke videre med sin Træthed. Naturligvis er det forekommet, at en Dreng har ment at have kunnet dreje mig en Knap ved Pjæk. Det fik han sjældent megen Fornøjelse af, da baade Frk. Clausen og jeg efterhaanden har samlet os nogen Menneskekundskab og straks opdagede Pjækken og afviste.

Jeg vil gerne bringe Rektor *Bohn* og de øvrige Lærere en hjærtelig Tak for godt Samarbejde gennem de mange Aar. Skal man overvaage en Drengs Helbredstilstand, er det nødvendigt og godt, at der er flere Iagttagere, og jeg takker for de mange Oplysninger og gode Raad, jeg i denne Henseende har faaet.

Og saa vil jeg takke Sygehusets gode Fe, Sygeplejerske

Frk. Astrid Clausen for 27 Aars trofast Makkerskab. En mere opofrende Sygeplejerske end hende findes ikke. Resultatet er da ogsaa, at hun vinder alle Drengenes Fortrolighed og Kærlighed, saa de stadig vender tilbage til hende i Taknemmelighed. Jeg takker Dem, Frk. Clausen, for den Dygtighed, De har vist i Deres Kald, og for den sunde Sans, De altid har lagt for Dagen ved Bedømmelsen af de mange smaa Henvendelser i Dagens Løb. De har sparet mig mangt et Skridt, da jeg vidste, at jeg altid kunde stole paa Dem.

Saa vil jeg til Slut ønske for den Mand, som skal overtage Arbejdet efter mig som Akademilæge, at han ligesom jeg altid maa føle det som et Forfriskelsens og Foryngelsens Bad dagligt at maatte færdes blandt Skolens Drengene.

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af Toldkasserer V. Bay (R. 1895).

(Fortsættelse)

I den følgende Tid forestod et stort Oprydnings- og Genopbygningsarbejde, i hvilken Anledning der indførtes en Mængde Bygningsmaterialer, som paa Grund af de ekstraordinære Forhold fik Lov til at indgaa toldfrit samtidig med, at den danske Stat bevilgede et større Beløb til Lindring af Nøden blandt den indfødte Befolkning, og lidt efter lidt traadte de uhyggelige Begivenheder, vi havde oplevet, noget i Baggrunden, saa vi bedre kunde have vor Opmærksomhed henvendt paa det, som forestod.

Kong Christian den X's Farvel til Indbyggerne fra St. Thomas, St. Croix og St. Jan oplæses af Kommandør Konow.

Forhandlingerne om Øernes Salg var nu traadt ind i den afsluttende Fase, og der stod i Hovedsagen ikke andet tilbage end de sidste Formaliteter, bl. a. at fastsætte Tidspunktet for den formelle Overdragelse. Forinden blev der, foruden af den danske Kirke, af de forskellige Kirkesamfund, hvoraf der var adskillige i St. Thomas, foranstaltet Afskeds-gudstjenester, hvortil Embedsmændene og deres Fruer blev inviteret; de var alle smukke og prægede af den Vemod, man følte ved den nære Adskillelse; og paa os gjorde de særlig dybt Indtryk. Ydermere oplæste Guvernøren ved en Højlidelighed i Modtagelsessalonen i Guvernementshuset i St. Thomas den 17. Marts 1917 et aabent Brev fra Kong Christian til Indbyggerne paa St. Thomas, St. Croix og St. Jan, hvori han tog Afsked med dem. Oplæsningen fandt Sted i Overværelse af Embedsmændene, Kolonialraadets Medlemmer og mange af Øens andre Indbyggere, først paa Dansk og derefter paa Engelsk, og Oplæsningen gjorde et dybt Indtryk paa os alle.

Presentation af Embedsmænd og andre for den amerikanske Guvernør.

Endelig var Dagen for Overdragelsen fastsat til den 31. Marts 1917 Kl. 4 pm., og forinden inviterede Guvernøren som Chef for »Valkyrien« os til en Souper ombord, hvor vi for sidste Gang nød Gæstfrihed, som vi saa mange Gange havde gjort, mens »Valkyrien« havde ligget i St. Thomas. Det var en meget smuk Fest, men det kunde naturligvis ikke undgaa, at den var præget af den nære Adskillelse og Øernes Overdragelse den næste Dag, hvilket ogsaa kom til Orde i Kommandør Konows Tale.

Næste Dag — den 31. Marts 1917 — oprandt mørk og regnfuld, hvilket forsaavidt stemte godt med vor triste Sindsstemning, men op ad Dagen klarede det op, og da Tidspunktet for Overdragelsen nærmede sig, var det det sædvanlige pragtfulde Vejr, hvilket jo hjalp lidt paa Stemningen.

Allerede ved 2 Tiden begyndte Folk at stikle sammen omkring Kasernepladsen, hvor Overdragelsesceremonien skulde foregaa, ligesom en stor Mængde tog Opstilling paa Politikamrets flade Tag, hvor der efterhaanden var stuvende fuldt, og hvorfra der var en glimrende Udsigt. Paa Pladsen samlede Officerer fra »Valkyrien«, Civilembdsmændene, Kolonialraadets medlemmerne, Konsulerne og andre særligt indbudte indenfor en Afspærring af Gendarmeri, Matroser og Politi, som imidlertid havde et nemt »job« med at holde Orden, da Publikum opførte sig upaaklageligt. Lidt før Kl. 4 rykkede det amerikanske Æreskompagni ind paa Pladsen og tog Opstilling med Front mod Kasernen, og kort efter forkyndte 15 Kanonskud, at den amerikanske Officer, der skulde overtage Øerne, gik fra Borde, og omtrent samtidig hørtes Hornsignaler som Tegn paa, at Kommandør Konow gik i Land ved Molen. Noget efter affyredes atter Kanonsalut til Ære for den amerikanske Guvernør, da han gik i Land og modtoges af den danske, hvorefter de sammen passerede Æreskompagniets Front og blev hilst af Hornsignaler. Begge gik derefter langs Fronten af Embeds-

Overdragelsesceremonien.

mænd m. fl., som havde taget Opstilling nedenfor Politikamret, og Kommandør Konow præsenterede hver enkelt af os for Amerikaneren, hvorefter de med deres Følge fortsatte til Kasernens Officerskvarter, hvor Fuldmagterne til at foretage Overdragelsen skulde prøves, og hvor Protokollen skulde underskrives.

Ventetiden blev temmelig lang, men den blev paa en behagelig Maade afbrudt ved Ankomsten af det danske Æreskompagni, som under Anførsel af en af »Valkyrien«s Officerer med prisværdig Appel marcherede ind paa Pladsen og i snorlige Rækker tog Opstilling overfor det amerikanske.

Efter at Overdragelsesprotokollen var underskrevet, traadte de to Guvernører ud paa Pladsen, tog Opstilling foran hver sit Æreskompagni og trak deres Sabler samtidig med,

Dannebrog stryges.

at Æreskompagnierne præsenterede Gevær, og der paafulgte nu under Dødsstilhed nogle for alle tilstedeværende uforglemmelige Minutter.

Kommandør Konow udtalte saa tydeligt, at alle kunde høre det: »In the name of His Majesty King Christian the tenth of Denmark I hereby proclaim the transfer of the Danish Westindies to The President of The United States

Kvindelige Kullempere.

»Valkyrien«s Afgang fra St. Thomas.

of America«, hvorefter han til Flagvagten kommanderede: »Hal ned Dannebrog«, og under Kanonsalut fra Batteriet og samtlige Krigsskibe og til Nationalsangens Toner sænkedes vort gamle Flag for sidste Gang over de dansk-vestindiske Øer, — et for alle Danske meget beskæmmende Øjeblik.

Da Flaget var strøget, skiftede Æreskompagnierne Plads, hvorefter det amerikanske Flag under Kanonsalut og til Tonerne af den amerikanske Nationalsang hejstes paa Flagbatteriet og samtlige offentlige Bygninger, hvorpaa det danske Æreskompagni afmarcherede, og samtidig forlod Kommandør Konow Pladsen med sin Stab.

Man havde ventet, at Hejsningen af det amerikanske Flag skulde give Anledning til Gledesdemonstrationer, men for dem, der ventede det, blev det en Skuffelse, idet der kun lød nogle spredte Hurraraab, og de tilstedeværende Amerikanere, som havde medbragt smaa amerikanske Flag for at vise med dem, naar »Old Glory« gik tilvejs, foldede dem stiltfærdigt sammen og puttede dem i Lommen, da de saa, hvor smukt og roligt Ceremonien gik for sig, hvilket i første Række skyldtes Kommandør Konows værdige Udførelse af sit vanskelige og sørgelige Hverv. Det blev, som adskillige Amerikanere skal have sagt, og som vi ogsaa selv havde Følelsen af, en Begravelsesceremoni.

Efter Øernes Afstaaelse tog »Valkyrien« Anlæg ved det nye Havneanlæg for der at indtage Kul og Proviant til Rejsen hjem, som var fastsat til den 4. April. Indtil den Dag saa vi ikke meget til vore Bekendte ombord, som var optaget af Rejseforberedelser, men ved Afrejsen modtog vi alle et Kort fra »Valkyrien«s Officerer saalydende. »Et hjærteligt Farvel og de bedste Hilsner sendes vore Venner i Dansk-Vestindien med Ønsket om alt godt i Fremtiden.« Om Eftermiddagen fandt Afrejsen Sted under Kanonsalut for det amerikanske Flag, og det var med dyb Sorg, at vi saa det sidste »Stykke Danmark« staa ud af Havnen.

(Fortsættes.)

★

KOBBERSTIKKEREN SEBASTIAN LEHLIN

Af T. GLAHN

I Personallhistorisk Tidsskrift 10. R. Bd. 5 (1938) S. 183 flg. findes en meget interessant Artikel af afd. Museumsinspektør P. B. C. Westergaard: »Det 17. Aarhundredes adelige Ligprædikener og deres Kobberstik«. Artiklen skulde egentlig have dannet Indledningen til en større Afhandling om Emnet, der imidlertid ikke blev fuldført. Materialesamlingen findes nu i Den kgl. Kobberstiksamling. Et Par Enkeltheder i Artiklen vedrører Sorø, og der vil være Grund til her i Soranerbladet at gaa en Smule ind paa disse Oplysninger.

Westergaard skriver: »Da København efter Sagens Natur var Stedet for de fleste og største Bogtrykkerier — de privilegerede Firmaer Melchior Martzan, Salomon Sartor og flere andre — følger heraf, at det aldeles overvejende Antal Ligprædikener er trykt i Hovedstaden, medens af Provinsbyerne kun Aarhus, hvor den alsidige Hans Hansen Skonning virkede, og Sorø kommer i Betragtning i denne Henseende, den første med ca. en halv Snes, den anden med endnu færre.« Senere føjer Westergaard til: »Medens Bestillingen paa Ligprædikener Trykning muligvis er afgivet direkte af den Afdødes Familie til Bogtrykkeren, er det sikkert den sidste, der har ordnet det fornødne, naar Prædikenen skulde forsynes med Kobberstik, til hvis Trykning flere af Bogtrykkerierne havde et særligt indrettet Værksted. Svarende hertil har saa godt som alle de Kunstnere, der har leveret Stikkene til de i København trykte Prædikener, haft deres Bopæl der, medens den af Aarhus-Bogtrykkeren benyttede Kobberstikker, Anders Ottesen, boede i denne By, hvis Navn han i Reglen føjer til sit eget, ligesom Sorø-Bogtrykkeren anvendte sit Bysbarn Sebastian Lehlín.«

Tallet paa Ligprædikener, trykt i Sorø, er ikke ganske korrekt, foruden Ligprædikener over de to »borgerlige« Soranere: *Bent* og *Niels Andersen*¹⁾ (forfattet af Peder Mogensen Mahler, trykt i Sorø efter 1654) findes følgende over Adelspersoner:

1. Michelson, Hans: Ligpr. over *Eiler Bille* t. Nakkebølle. (Efter 1649).
2. Matthiesen, Jacob: Ligpr. over *Niels Friis* t. Farskov. 1654.
3. (Hindsholm), Laur. Jacobsen: Ligpr. over *Axel Gyldenstiern* t. Karlsholm. 1653.
4. Bartskeer, J. D.: Ligpr. over *Peder Juel* t. Hundsbeck. (Efter 1656).
5. Clemmenssøn, Jacob: Ligpr. over *Elisabeth Krabbe* og hendes Son *Mogens Bilde* t. Sandbygaard. 1645.
6. Stochflet, H.: Ligpr. over *Gregers Krabbe* t. Toftelund. (Efter 1656).
7. Tausen, Chr. M.: Ligpr. over *Anne Lunge*, sal. Just Høgs. 1653.
8. Tausen, Chr. M.: Ligpr. over *Margrete Lunge*, Christen Skeels. 1654.
9. Maj, S.: Ligpr. over *Frederich Pasbjerg* t. Vognserup. 1654.
10. (Ringkjøbing), A. Andersøn: Ligpr. over *Birgethe Ramel* t. Elkier. 1647.

11. Hansson, Knud: Ligpr. over *Kirsten Reedtz*, Wendtzel Rodtkirchs ... Husfruc. 1648.
12. Bie, P. S.: Ligpr. over *Øllegaard Sehested*, Niels Kaasis. (Efter 1655).
13. Rosing, H. C.: Ligpr. over *Elisabeth Tol* t. Gladsax. (Efter 1656).
14. Winstrup, P.: Ligpr. over *Otte Tol* t. Næsz. (Efter 1656).

Forudsat at Antallet af Aarhus-Tryk er opgivet nøjagtigt, hævder Sorø altsaa smukt Andenpladsen efter København. Det ret anseelige Antal Ligprædikener er trykt i Løbet af Aarene 1645—58.

Med Hensyn til Sorø-Bogtrykkerens Valg af Kobberstikker kommer *Sebastian Lehlín* næppe ind som den første, formentlig er det snarere den soranske »Ridsemester«, Maleren *Abraham Wuchters* Svoger Kobberstikkeren *Albert Haelwegh* fra København, som det vil ses af nedenstaaende.

Der er dog i Øjeblikket en vis Vanskelighed forbundet med Undersøgelsen af Spørgsmaalet, idet Størstedelen af de omtalte Ligprædikener for Tiden er evakuerede. Følgende kan dog fastslaaes:

Til Nr. 1, 2, 3, 5 og 9 findes ingen Kobberstik.

Til Nr. 4 findes næppe Kobberstik, og det eneste Kobberstik, der kendes af Peder Juel, er udført af *A. Haelwegh* (Westergaard: Danske Portrætter, 6069).

Til Nr. 6 hører *H. A. Greys' Portræt* af G. Krabbe (sstds. 6548).

Til Nr. 7 hører et kobberstykke Blad med Vaaben. Da Ligprædikenen i Øjeblikket er evakueret, kan Kunstnerens Navn ikke oplyses nu, men det er ikke Lehlín.

Til Nr. 8 hører ganske sikkert *Alb. Haelweghs* Kobberstik af Margrethe Lunge (sstds. 7391).

Til Nr. 10 hører *Alb. Haelweghs* Kobberstik af B. Ramel (sstds. 9361).

Til Nr. 11 hører et Kobberstik, der beskrives saaledes: »Hendes Kiste paa Baare dækket af et Klæde, som Christus drager af Kisten. Sørgende Kvinder og Børn, Engle og en knælende Kvinde udenom. Intet Portræt. Sign. »Abraham Wochter pinxit. *Sebastian Lehlín* sculpsit Sora.«²⁾

Til Nr. 12 hører et Kobberstik, der beskrives saaledes: »I firkantet Indfatning, dannet af hendes Aenvaabner, ses paa en Forhøjning en Vase, hvoraf Flamme og Røg stiger op. Til venstre for den Kristus i Skyer paa Jorden, der strækker Armene ud mod Øllegaard Sehested, der staar til højre for Forhøjningen. Bag Kristus de Dødes Opstandelse (Exech. 37) bag Ølleg. S. en Benrad med Timeglas og Spade. Til højre bag en Plankeindhegning Niels Kaas i Sørge dragt. Rundtom i Fremstillingen Skriftbaand med Vers. Forneden et i fem Læg (Folder) lagt Skriftbaand med Vers. Foroven midt i Anerækken et Felt med et Kerubhovede. Betegnet forneden til højre: »*Seb. lehlín*. f-?«²⁾

Til Nr. 13 hører muligvis det anonyme Kobberstik, der under alle Omstændigheder er stukket i Anledning af Elisabeth Tols Død, og som beskrives i Westergaard danske Portrætter (12039).

Til Nr. 14 hører et Portræt stukket af *Alb. Haelwegh* efter Abr. Wuchters Maleri (Westergaard 12044).

Det er saaledes kun to af Lehlins Kobberstik, der er knyttet til soranske Tryk af Ligprædikener. Derimod kender man tre fra hans Haand til københavnske Ligprædikentryk og maaske to selvstændige, nemlig:

1. Portræt af *Fr. Rantzau* til Asdal, knyttet til Hans Michelsens Ligprædiken fra 1647. Signeret »*Sebastian Lehlin f. Soer*«. (Westergaard 9434).
2. De kloge Jomfruer, omgivet af Jomfru *Anne Rosenkrants* til Brobygaards Aner. Knyttet til Hans Michelsens Ligprædiken over hende. 1646.
3. Portræt af *Mogens Sehested* til Holmgaard. Vist knyttet til P. J. Kragelunds Ligprædiken fra 1661. Det er under alle Omstændigheder stukket i Anledning af hans Død 1657. Signeret »*Seb. Lehlin f.*« (Westergaard 10907).
4. Portræt af *Mogens Ulfeld* (1617—46) 23 Aar gammel. Signeret »*Seb. Leillin fz*« (Westergaard 12508. Westergaard angiver fejlagtig, at det er Admiral M. U. (1569—1616), medens det i Virkeligheden er Corfits Ulfelds yngre Bror, der gik i Skole i Sorø i 1624, men døde som ung i Frankrig.)
5. Som det sidste kan tilføjes, at Museumsinspektør Jørgen Sthyr har meddelt, at et usigneret Stik fra 1653 af Peder Hansen Resen (1625—88) muligvis kan tilskrives ham. (Det er iøvrigt beskrevet af Westergaard: 9716.)

Desværre kender man intet til Sebastian Lehlins Liv. Alt hvad man ved er, at hans syv ovenfor omtalte Arbejder stammer fra Aarene ca. 1646—57. Muligvis er Portrættet af den 23aarige *Mogens Ulfeld* fra 1640, dog kunde man tænke sig, at Kobberstikket først er stukket efter Ulfelds Død 1646. — Kan ikke den mærkelige Anvendelse af Dragekløerne som Ramme om Indskriften paa Portrættet være af symbolsk Art og altsaa symbolisere, at *Mogens Ulfeld* paa det Tidspunkt var død?

Men *Lehlin* har altsaa paa et vist Tidspunkt boet i Sorø, og man kan ikke lade være med at prøve paa at gætte paa hans Tilknytning til Sorø.

I Sorø-Bogen (I S. 395) ser man, at Akademiets første Ridsemester *Reinholdt Thim* selv skulde undervise 3 Timer, medens *Begyndere* skulde undervises »ved en dygtig og flittig *Svend*«, som *Thim* formentlig selv har maattet lønne, da man intet finder om Lønninger til en saadan »*Svend*« i Regnskaberne. I 1639, da *Thim* døde, blev *Abraham Wuchter* hans Efterfølger. Har ogsaa han maattet holde »*Svend*«, og kan *Lehlin* have været en af disse? Man ved, at *Wuchters* ofte opholdt sig Maaneder igennem i København, ja i 1661 fik han to Aars Orlov for at træde i Tjeneste hos Dronning *Christina* af Sverige. Tidspunktet kunde passe med *Lehlins* daterbare Kobberstik.

Det er fristende at sætte *Sebastian Lehlin* i Forbindelse med den Mand, der omtales i et Brev fra *Locenius* (i Upsala) til Professor *Meursius* i 1630, hvoraf det fremgaar, at »*Sebastianus Lilie D. Jo. Laurembergii communis amici nostri gener*« staar i Begreb med at forlade Sverige og tage til Danmark. L. Daae, der i sin Bog om *Lauremberg* omtaler dette, kalder *Laurembergs* Hustru: *Maria Lehlin* (medens det nye

biografiske Leksikon kalder hende *Maria Lilia*). Daae skriver et Sted: Man kunde formode, at hun var Enke, da der allerede i 1630 omtales en *Svigerson* af *Lauremberg*, som dog næppe kan have haft en gift Datter, men derimod vel en voxen Stifdatter«. Nu kan »gener« foruden *Svigerson* ogsaa undertiden betyde Svoger, og der kunde da være en Mulighed for, at *Kobberstikkeren* *Sebastian Lehlin* var en Broder til »*Maria Lehlin*«, der i 1619 blev gift med Prof. *Lauremberg* (1590—1658), som fra 1623 til sin Død var knyttet til Akademiet i Sorø.

Muligvis vil man engang efter Krigen kunne undersøge, om der har eksisteret en *Kobberstikker* *Sebastian Lehlin* i Tyskland (hvorfra baade *Lauremberg* og hans Hustru stammede). Efter Oplysning fra Kungl biblioteket i Stockholm har det ikke været muligt at opspore *Sebastian Lehlins* Virksomhed i Sverige.

1) Soraner Bladet XXI S. 1 og 11.

2) Beskrivelsen er velvilligst meddelt mig af Museumsinspektør *Jørgen Sthyr*, der i sin Bog: *Dansk Grafik 1500—1800* gengiver *Lehlins* Portræt af *Mogens Ulfeld* (S. 104) og sstds. bringer en kort kunstnerisk Vurdering af *Lehlins* Stik (S. 71—72). I Sorø-Bogen I S. 452 findes *Lehlins* Portræt af *Mogens Ulfeld*.

KUNSTMUSEET I SORØ

Blandt de seneste Gaver til Museet er ovenstaaende smukke Studie af *Martinus Rørbye* fra Stranden ved Blokhuis (1848). Den er skænket af Apoteker *Johan Wengel* (R. '10) Ringsted.

Adolph Stender: „MAALET NAAET“

Adolph Stender, der har vundet sig mange Venner med sine tre tidligere Kostskolebøger, vil ikke skuffe sine Læsere med det nylig udkomne fjerde og sidste Bind af Serien »*Maalet naaet*«.

Handlingen, der stadig foregaar paa en stor Kostskole og ude omkring i Landet, hvor Eleverne tilbringer deres Ferier, er lige saa underholdende og fornøjelig som i Seriens første Bind. De tre gode Kammerater er nu naaet Skolens øverste Klasser, og de kommer endogsaa i bogstavelig Forstand til at gaa gennem baade Ild og Vand.

B.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Undervisningsministeriet har meddelt Læge ved Sorø Akademis Skole *P. C. G. Dalmark* Afsked efter Ansøgning fra 1. April 1945.

*

Niels Erik Morgills (R. '36) er udnævnt til Bogholder i Møens Discontobank i Stege.

*

Forpagter Cai Mørch, der siden 1908 har drevet »Nordruplund« Gods under Sorø Akademi, har pr. 1. April opsagt Forpagtningen, og efterfølges som Forpagter af sin Søn, Flyverløjtnant, Forvalter *Torben Mørch* (R. '26).

— Samtidig har Forpagter Cai Mørch afkøbt Direktør *Louis E. Grandjean* (udm. II G. '14) »Tersløsehus« og bliver saaledes paa Eggen, medens Direktøren vender tilbage til København.

*

Ingen af Sorø Akademis Skoles Elever maatte i Paaskeferien rejse over Storebælt.

*

»Sorø Amts Dagblad« har i en lille Bog »Tersløse« samlet *Louis E. Grandjeans* (udm. II G. '14) Kroniker i Bladet »Av en landsbys saga«. I Bogen er tillige trykt de tre Digte »Tersløse Toner«, som stod i Soranerbladets Septemhernummer 1942.

*

Kontorchef *Poul Hoff*, Nakskov (R. '14) kunde Paaskedag, den 1. April, fejre 25 Aarsdagen for sin Ansættelse i A/S Den Danske Mælk kondenseringsfabrik.

*

Cand. med. *Per From Hansen* (S. '33) fik den 31. Marts paa 25 Aarsdagen for Stiftelsen af Egmont H. Petersens Fond et Legat paa 5000 Kr.

*

Forlovede: Frk. Britta Eskildsen, Datter af Varemægler F. S. Eskildsen, og stud. jur. *Hans Thranow* (S. '39).

*

Sundhedsstyrelsen har meddelt Læge *Helge Faber* (S. '27) Tilladelse til at betegne sig som Speciallæge i Kirurgi.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) er blevet Medlem af Bestyrelsen for Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse Professor *Chr. Elling* (S. '20) er udtraadt af Bestyrelsen.

*

Hvorfor ikke et Billede af Blumensaadt?

Under denne Overskrift læses i »Ringsted Folketidende« for 6. Februar 1945 følgende:

Efter hvilke Principper samles der Billeder til Kunstmuseet i Sorø?

Dette Spørgsmaal har jeg stillet mig hver Gang, jeg har aflagt Besøg paa Museet. Er det ikke Meningen, det fortrinsvis skal være soransk Kunst: enten Billeder med soranske Motiver eller Billeder af Kunstnere, der har haft Tilknytning til Sorø? Saadan har jeg i hvert Fald tænkt mig det.

Der er imidlertid en soransk Kunstner, jeg forgæves har søgt efter Billeder af, nemlig *Aage Trolle Blumensaadt* (R. '05). Nu er det sagt; saa maa det blive optaget naadigt eller unaadigt, som det nu kan falde!

Er ingen af hans mange Arbejder værdige til at blive optaget i den soranske Malerisamling? F. Eks. et Billede af hans Støberiarbejdere ved Smelteovnen? Dette Billede har gjort et dybt Indtryk paa mig, og jeg ved adskillige, det er gaaet ligedan.

Kunstmuseets andre Billeder ufortalt: vilde de tage Skade af at hænge i Stue sammen med et Maleri af *Blumensaadt*?

En interesseret.

*

Paa Andr. Fred. Høst & Søns Forlag er udkommet »Danmarks romanske Kalkmalerier« af *Poul Nørlund* (S. '06) og Egmont Lind.

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Ritta Krohn-Jensen, Datter af Direktør, Grosserer G. Krohn-Jensen, Viborg, og Genealogen, Antikvarboghandler *Olto Vilh. Sommer* (S. '37), der fra den 1. Maj er blevet ansat som Leder af Bogafdelingen i det Hee'ske Auktionshus efter afd. Antikvarboghandler Th. Johansen.

Til den ved Læge *Dalmarks* Bortrejse ledigblevne Stilling som Læge ved Sorø Akademis Skole har der meldt sig tre Ansøgere.

Forhenværende Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) har i Paaskedagene lagt sidste Haand paa 1. Bind af sine Erindringer. Der bliver ialt tre Bind, og det første rækker til 1920.

Fhv. Provst ved Marmorkirken *Christian Palm Winther* (S. '85) fyldte 80 Aar den 14. April.

*

SORØNER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 5

MAJ 1945

FALDET DEN 5. MAJ

De tyske og lejede Snigskytters fejge Overfald fra Baghold mod danske Frihedskæmpere, der indtraf i København i Dagene umiddelbart efter Kapitulationen, kostede den unge Sorøner, Søløjtnant *Gregers Bojesen Livet*. En særlig hæftig Kamp fandt Sted ved Amalienborg, hvor tyske Styrker og Snigskytter bestrøg Amaliegade samtidig med, at Kanonild fra de tyske Skibe paa Holmen satte ind. Det var i denne Kamp, at Gregers Bojesen faldt.

Søløjtnant *Gregers Jes Boy Bojesen* var eneste Søn af Sorøneren, Kommandør *Magnus Bojesen* (udm. '85). Han blev i Sommeren 1937 Student af den nysproglige Retning fra Sorø Akademis Skole, fulgte i Faderens Fodspor og uddannedes som Søofficer. I Fjor havde han afsluttet sin Gennemgang af Søofficersskolen og gik derefter med Liv og Sjæl ind i den Modstandsbevægelse, der rejstes af de unge Søofficerer. Herved havde han Lejlighed til at udmærke sig paa forskellig Maade og udnævntes til Kompagniadjutant. Den 5. Maj blev nogle danske Frihedskæmpere angrebet af tyske Orlogsmatroses paa »Esplanaden« i Grønningen. Gregers Bojesen, der med sin Trop befandt sig i Amaliegade, sprang til Hjælp i Spidsen for denne, og der udspandt sig en Ildkamp, i hvilken han laa forrest ud for Toldbodbygningen, hvor Danskerne søgte nogen Beskyttelse bag de der staaende Træer. Gregers Bojesen maatte i længere Tid indtage en meget tvungen Stilling, hvorved han fik Krampe i det ene Ben. Under et Forsøg paa at skifte Stilling blev han truffet i Hjertet af en Maskingeværskud og dræbt paa Stedet. Begravelsen foregik paa Marineministeriets Foranstaltning fra Holmens Kirke den 12. Maj, og Kongen og

Dronningen havde sendt Krans til Baaren. Gregers Bojesen gjorde ved sin tapre Indsats saavel Sorø Akademis Skole som Søofficersskolen og Søofficerskorpset Ære, hvad der maa være hans Forældre en Trøst i deres dybe Sorg. Om dem, der har mistet den eneste Søn, vil vor Deltagelse samle sig.

Gregers Bojesens Farfader er afdøde Proprietær *Hakon Bojesen* (udm. '50), hans Onkler *Hilmar Bojesen* (S. '90) og *Viggo Bojesen* (R. '97). Sidstnævntes Børn *Anne Lise Bojesen* (S. '33) og *Palle Peter Magnus Bojesen* (S. '35) er altsaa hans Kusine og Fætter.

„ET KIG IND AF VORE EGNE VINNEVERRER“

I Tilslutning til *Gunnar Knudsens* Indlæg skal jeg fremhæve som een af Aarsagerne til Kammeraternes sparsomme Fremmøde ved Samfundets Møder, at Chansen for at træffe Klassekammerater er saa lille. Kunde man ikke dekrettere f. Eks. »ved dette Møde samles Studenterholdet fra 1917 og Realholdet fra 1915« evt. med et venskabeligt Vink om Klassetæv til Skulkere, der ikke er i Kongo eller paa anden Maade virkelig undskyldte.

Har der ikke før været talt om Klasseseekretærer, der kunde holde Forbindelsen vedlige mellem hver Aargang indbyrdes og mellem Aargangen og Samfundet? De saa velkomne »Soranske Noter« kunde sikkert ogsaa ad denne Vej øges.

Ernst Gram,
Hummeltoftevej 2,
Lyngby.

*

Med stor Interesse har jeg læst *Gunnar Knudsens* Artikel »Et Kig ind af vore egne Vinneverrer«, og jeg giver ham fuldtud Ret i hans Synspunkter. — Der er ingen Tvivl om, at der ved Iværksættelse af en passende Propaganda let kunde opnaas et langt større Medlemstal. —

Jeg har haft Lejlighed til at drøfte Spørgsmaalet med tidligere Elever fra et Par andre af vore gamle Skoler og er derigennem kommet til det Resultat, at disse Skolers Elevforeninger kan møde med et procentvis langt finere Resultat end Soransk Samfund, og dog er der vel ingen, der mere end os Soranere har Grund til at føle Fællesskabet i Erindringen om en Skoletid, der for de fleste af os staar i en ganske særlig Glans, og som vi, vel heller ikke helt uden Grund, beskyldes for at være lidt stolte af.

Man bliver altid glad, naar man tilfældigt træffer en Soraner fra sin egen Tid, og det maa derfor selvsagt være en af Foreningens første Opgaver at samle saa mange som muligt, og i Bestræbelserne herfor er det uden Tvivl de unge, man skal have fat i, for er en gammel Soraner først blevet Medlem, kan man vist godt regne med ham for Livstid.

Vanskeligst stiller det sig selvfølgelig med alle de mange gamle Elever, der er bosiddende i Provinsen, for hvad har de ud af at være Medlemmer? Dertil kan jeg kun svare, at jeg for det første føler det at være Medlem af Samfundet som en Slags moralsk Pligt over for Skolen og Kammeratskabet og for det andet glæder mig over hver Maaned at modtage vort Blad, der, i Mangel af Samvær med Kammeraterne, alligevel bringer et Pust af Aanden fra gamle Dage.

Oprettelsen af Soransk Samfunds jyske Afdeling i Aarhus er et udmærket Forsøg paa at gøre noget for Provinsboerne, men havde vi blot tilstrækkelig mange Medlemmer, kunde der sikkert udmærket oprettes Underafdelinger i andre store, centralt beliggende Byer som f. Eks. Odense og Kolding.

Dette sidste til velvillig Overvejelse for gamle Soranere i de store Provinsbyer.

J. D. Lawaetz (S. '32),
Vejen.

TIL SORANERBLADETS LÆSERE

Det er ikke faa Soranere, som i Besættelsesaarene blev Ofre for Tyskernes Forbrydelser og satte Livet til for Fædrelandet. Saalænge den tyske Terror havde Magten, var det forbudt Pressen, derunder ogsaa *Soranerbladet*, at skrive Nekrologer over deres Ofre. Nu, da Danmark atter er et frit Land, vil vort Medlemsblad i de kommende Maaneder mindes de myrdede og faldne Kammerater. Det første Offer var Redaktør *Viggo Lausten*, som Tyskerne i Foraaret 1940 drev til at begaa Selvmord i Arresten i Tønder. Siden fulgte mange efter: *Tage Severinsen*, *Kjeld Hjortø*, *Steffen Johansen*, *Bengt Rønhoj*, *Niels Stenderup*, *Erik Briand Clausen* og fra de allersidste Dage som Faldne *Gregers Bojesen* og *Hans Henrik Gottschalck*. Muligvis er der flere. Soranerbladets Redaktion beder de Medlemmer, der har Viden desangaaende, om at meddele Bladet det, og opfordrer herved dem, der har staaet de afdøde Kammerater nær og kender dem særlig godt, til at skrive deres Nekrologer og indsende disse til Bladet, gerne med et Fotografi.

DØDSFALD

Den 27. April om Eftermiddagen omkom to unge Mennesker ved en Motorcykleulykke ved Næsbykov paa Holbæk—Slagelse Landevej. Den ene af de omkomne var *Børge Jørgensen Kyed*, Søn af Brugsforeningsuddeler i Lille Ebberup ved Slagelse Anders Christensen Kyed og Hustru Ingeborg Johanne Marie, født Jørgensen.

Børge Kyed, der var født den 10. Juni 1917 i Bromme, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1929 og forlod den med Realeksamen i 1934. Han kom derefter i Handelslære i Faderens Forretning og havde ualmindelig gode Anlæg for Handel. Kunderne vilde gerne handle med ham, fordi de vidste, at naar han havde ekspederet dem, var alt i Orden, som det skulde være. Han havde stor Lyst til at komme ud og se sig om i Verden, og han var ogsaa en Tur i Amerika, hvor han havde mange Oplevelser. En Tid var han Reservebetjent, men han havde for Tiden forskellige Salgsforretninger. Børge Kyed var en begavet ung Mand og afholdt af alle, han kom i Forbindelse med.

KUNSTMUSEET I SORØ

Som Gave har Museet haft den Glæde at modtage *Fr. Sørdrings* Maleri: En Bjergvej i Tyrol (1837) fra Direktør, cand. jur. Poul Vissing (udm. IV.M. '25).

SVEN ARTHUR BJØRNESTAD IN MEMORIAM

Den 18. April fik vi Meddelelse om, at *Sven Bjørnstad* eller — som han altid kaldtes blandt Soraner-kammerater — »S. A.« var død.

S. A. kom i 1926 ind i 2. Mellemskoleklasse, og han havde maaske i Begyndelsen lidt vanskeligt ved at falde til blandt os andre — han havde til da gaaet i Skole i Berlin, hvor hans Fader da var ansat i De danske Statsbaners Rejsebureau, og han havde i sit Væsen en Kejtethed, som — det opdagede vi senere — dækkede over et meget blødt og følsomt Sind.

Som Frivillig i den finske Vinterkrig 1939—40.

Han havde saa rige Evner, at selve Skoleundervisningen langt fra gav ham den aandelige Næring, han maatte have; derfor var han vist en af de flittigste Lærere, som Skolens og Byens Biblioteker nogensinde har haft — altid saa man ham paa Vej til eller fra Biblioteket med en Stabel Bøger under Armen, Bøger, som blev læst og husket, og altid var han parat til paa en beskeden Maade at lade andre faa Del i Udbyttet af sin Læsning.

Efter at være blevet Student i 1932 søgte han — vistnok til Forundring for de fleste, der kendte ham — ind paa Niels Brock's Handelsskole og gennemgik et 1-aarigt Handelskursus. Senere blev han ansat som Redaktionssekretær ved Dansk Arbejdsgiverforenings Blad, men syntes aldrig rigtigt at falde til Ro dermed.

Da den finske Vinterkrig udbrød, forlod han straks sin Stilling, tog til Finland og indtraadte i de danske Frivilliges Rækker, parat til at bringe et Offer for sine Idealer og sin Overbevisning. Krigens sørgelige Ende var ham en stor Sorg, og syg vendte han i Sommeren 1940 tilbage til Danmark, hvor han besluttede at tage Magisterkonferens i sammenlignende Litteraturhistorie. — Skæbnen vilde ikke, at han skulde naa dette Maal, men afsluttede brat hans Livsbane.

Den 24. April bar vi ham til hans sidste Hvilested paa Ordrup Kirkegaard, og vi mindes alle de lykkelige Timer, vi havde haft sammen med ham i Skoletiden og senere, især i hans Hjem i Ordrup, vi mindes ham som en Ven, der altid var parat til uden Tanke paa sig selv at ofre noget til Hjælp eller Glæde for andre, en Ven, som vi vil savne meget i vor Midte.

Æret være hans Minde.

K. J. Kock.

— I April fandt man i en Mose i Børstingerød Liget af en Mand. Han var sænket i Mosen efter at være blevet dræbt enten af Tyskerne eller de Banditter, som var deres Haandlangere. Liget identificeredes som stud. mag. *Sven Bjørnstad*, der havde været savnet siden September 1944. *Sven Arthur Bjørnstad* var født i København den 4. Januar 1914 som Søn af daværende Trafikassistent Ludvig Olaf Nielsen og Hustru Marie Anna, f. Schreier. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1926 og forlod den i 1932 med Studentereksamen. Som Supplement til ovenstaaende Mindeord kan nævnes, at han har oversat amerikansk Litteratur, bl. a. to af Dorothy Parkers Bøger, og at han var Medstifter af og Formand i Foreningen Nationalt Værn. — En Broder er Direktionssekretær i Gutenberghus *Bjørn Herman Ludvig Bjørnstad* (S. '30).

REKTOR A. J. WEST'S MINDELEGAT

Som det erindres gav Indsamlingen til et Minde paa Rektor *A. J. West's* Grav i Sorø et betydeligt Overskud, som blev hensat dels til Vedligeholdelse og Udsmykning af Graven og Mindesmærket, dels til en Gang i Fremtiden (naar der hertil forelaa mindst 5000 Kroner) at oprette et Rektor *A. J. West's* Mindelegat.

Komiteen har nu haft den store Glæde fra en gammel Soraner under Mærket »K. L.« at modtage et Beløb stort 2.700 Kroner til dette Formaalets Fremme, dog med Ønsket om, at Legatet ved sin Oprettelse faar et soransk Formaal — fortrinsvis Hjælp til fattige Elever, som læser paa Sorø Akademis Skole, eller som er udgaaet derfra. Beløbet er overgivet til Kurator Korsgaard. — Det samlede Beløb til Formaalet udgør nu lidt over 4000 Kroner. Er der nogen, der vil runde Beløbet op til de 5000 Kroner, saa Legatet kan træde i Kræft?

Paa Komiteens Vegne

Louw.

SKOLESKOVTURE

Som Fornøjelse for Eleverne (d. v. s. Alumnerne) bevilgedes i Maj 1823 Afholdelse af »Skovrejser« til Lands og til Vands med Deltagelse ogsaa af skolesøgende Disciple og Lærerne med deres Familie. Man fornøjede sig paa disse Ture med Musik og Gymnastik, ja en enkelt Gang endog med Bueskydning. Traktementet bestod af Smørrebrød med Te og Punch.

Skovrejserne til Vands blev hurtigt noget ensformige og synes at være ophævet i Fyrrerne.

Skovrejserne til Lands, der bedre kunde varieres, blev efterhaanden de foretrukne. De var i Begyndelsen som oftest korte Ture, hvor man kørte i Vogne, som Godsforvalteren rekvirerede hos Akademiets Bønder; der var altid Rift om at komme i Betragtning, da Betalingen var god.

Den store Skovtur afholdtes St. Hansdag. Man spiste et godt Maaltid, inden man kørte hjemmefra, og Middagsmaden ved Tilbagekomsten, paa selve Turen vankede der kun Tørkost. Dagen sluttede med en Svingom.

Der findes en lille Notesbog — som Dr. *Ussing* har henledt min Opmærksomhed paa — tilhørende Frøken *Ellen Landsperg* i Sorø, som er ført af hendes Moder, der i Slutningen af forrige Aarhundrede var Skolens Økonomfrue. Heri findes en Fortegnelse over Skovturene siden 1861, indtil de i denne Form ophørte i 1883. I Bogen findes for flere af Turenes Vedkommende Fru Landspergs Fortegnelser over medbragt Fouflage, hvoraf man faar et godt Indtryk af det ret overdaadige Traktement, der blev budt paa ved disse Lejligheder.

Som Eksempel skal anføres Skovturen til Knabstrup d. 21. Juni 1873, i hvilken der deltog 137 Personer, 38 Kuske og 7 Musikanter. Her medbragtes af Madvarer:

46 Kyllinger, 1 Kalvekølle paa 22 Pd., 2 dobbelte Lammestege, 3 Oksetunger, 1 Rullepølse, 1/2 Dunk Anchovis, 5 Pd. Laks, 6 Pd. Ost, 6 Pd. Oksebryst, 2 Skinke samt Smør og Brød af forskellig Slags. Endvidere 16 Potter Stikkelsbær, 6 Julekager, 6 Pd. Tebrød, 2 Pd. Sandkage, 2 Makronikager, 1 Blommekage, 3 Lagkager, 1 Rombudding og 1 Citronbudding og af Drikkevarer foruden Te og Kaffe 1/2 Anker Brændevin, 1 Kasse Vin og 1/2 Tønde Øl.

Brændevinen har vel været til Kuskene, men muligvis er noget af den gaaet i Eleverne, i hvert Fald blev Rektor *Blichert* saa forfærdet over det Drikkeri, der gik i Svang blandt dem paa den første Tur, han var med til, at han omgaaende afskaffede den store Skovtur.

En senere opstaaet Tradition er Kristi Himmelfarts-turen, der syntes opstaaet i Rektor *Tregders* Tid, oprindeligt som Fodture i mindre Hold af Elever og Skolesøgende; der udleveredes af Køkkenet Tørkost for hele Dagen. Da Drikkeri ogsaa forekom her, og da der tilmed kom Klager fra Landbefolkningen over Drengenes Optræden, forbød *Hoff* disse Ture i denne Form. I Stedet for arrangerede de inspektionshavende Lærere paa yngste Afdeling en stor Skovtur for Alum-

nerne i Charabancs medførende Økonomen og Tjenerpersonale. Den første Tur gik til Torbenfeldt (Frydendal), allerede næste Aar kom de skolesøgende med, senere ogsaa Gymnasiasterne.

Ogsaa om disse Ture finder man Oplysninger i Fru Landspergs Bog, det ses heraf, at man nu har indrettet sig paa at spise alle Dagens Maaltider ude, og samtidig har det hele faaet et jævner Præg over sig. Adskillige nulevende Soranere har oplevet disse Ture, og det vil derfor have sin Interesse at gennemgaa en enkelt af dem lidt nærmere, jeg vælger hertil Skovturen til Frydendal d. 19. Maj 1898.

Deltagere var alle Eleverne samt nogle faa Gæster i Følge med Lærerne. Selskabet befordredes i 9 Vogne, saaledes at der var en Lærer paa hver Vogn (Forsigtighedsforanstaltning!). Til Vognleje betalte hver 2,25 Kr. og de — forholdsvis faa — skolesøgende Lærere og Disciple medbragte selv Frokost og Aftensmad, medens Skolen gav Middagsmad til hele Selskabet.

Kl. 7^{1/2} om Morgenen fandt Bortkørslen fra Akademiet Sted, og Turen gik nu først til Uggerløse Kro, hvor der var bestilt Kaffe, her serveredes som Frokost til hver et 4-Øres Franskbrød med Kød samt 1/2 Rundtenom Rugbrød og et haardkogt Æg, hvilke Levnedsmidler var anbragt i Kurve og Kasser paa Vognene.

Middagen indtoges i Frydendal Skov Kl. 1^{1/4}, og Menuen lød paa Rabarbergrød (tilberedt af 50 Potter Saft og 12 Pd. Sukker) og Flæskesteg. Skovrider *Bistrups* Frue havde sørget for Mælk til Grøden, ligesom hun lod Kartofflerne koge og Sauce varme, iøvrigt var alt andet — ogsaa Service — medbragt fra Sorø, saaledes ogsaa 25 Flasker Vin.

Under Middagen indtraf det Uheld, at en af Eleverne *Peter Damm*¹⁾ var saa uheldig at bide Tungen halvt igennem, men Dr. *Gjellerup*, der heldigvis var med, syede den sammen. Den ulykkelige Dreng kunde derfor kun nyde lidt flydende til Middag.

Paa Hjemkørslen standsede Eleverne i Skamstrup og sang nogle Sange for den 84-aarige Pastor emer. *Borup*, der var meget rørt over at blive hyldet af Soranerne, han havde i Aarene 1843—1857 været Sanglærer paa Akademiet.

Aftensmaden indtoges i Store Bøgeskov, hvor der serveredes Te og Punch og formentlig Smørrebrød.

Disse Ture fortsattes i mange Aar, men maa være ophørt omkring 1911, hvilket Rektorskiftet vel har haft sin Andel i.

I nyeste Tid er Skoleudflugterne blevet genoptaget, idet Skolen har benyttet sin Adgang til en aarlig Frirejse for hver Elev paa Statsbanerne; disse Ture er i Reglen blevet holdt kort efter Skoleaarets Begyndelse og har flere Gange været kombineret med Sejlture paa

¹⁾ *Peter Nikolaj Damm*, indkom i Skolen efter Sommerferien 1896, udmeldt af 5. Klasse i December 1900. Født 22. Juli 1883 paa Sælsinggaarde i Onsbjerg paa Samsø som Søn af Gaardejer hans Hartvig Ernst Damm og Hustru Severine Bolette, f. Kruse. Død 21. Februar 1935 i Nykøbing F. som administrerende Direktør for Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank.

Statsbanefærger eller andre Skibe. Saaledes i 1933 Udflugt til Korsør og Sejlten med Motorfærgeren »Sjælland« gennem Agersø Sund og Omø Sund. 1935 gik Turen til Masnedø og Vordingborg med Besøg paa Arbejdspladsen ved Storstrømsbroen og Sejlten omkring Brofarvandet. 1937 var der Skoleudflugt til Nyborg med Besøg paa det gamle Slot, og endelig i 1938 den sidste Tur, før den nuværende Krig standsede disse Udflugter, den gik til Lohals med Spadseretur til Franke Klint.

Blandt disse Ture lever højst i Mindet Skoleudflugten i Jubilæumsaaret 1936, hvor Direktør *Suenson*²⁾ i Dampskibsselskabet »Øresund« havde stillet »Sankt Ibb« til Skolens Raadighed paa Valdemarsdagen; der foretoges en Sejlten op gennem Sundet med Landgang paa Hven, hvor Ruinerne af Uranienborg blev beset.

Paa denne Tur sejlede »Sankt Ibb« med Phønixflaget vajende fra Mastetoppen, og det er — saa vidt vides — den eneste Gang, noget Skib har sejlet under Skolens Flag.

Ove Christensen,
Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

EN SORANERINDES REJSEBREVE

Til Minde om Malerinden *Isa Neuhaus* (S. '31), der døde pludseligt i 1939, har hendes Mor, Fru Louise Neuhaus paa Munksgaards Forlag udgivet en Bog »Derudefra« i Isas Navn. Denne Bog, der bestaar af Breve, Isa sendte hjem fra sine Rejser i Udlandet, og enkelte af hendes Billeder, er paa een Gang et ejendommeligt menneskeligt Dokument og en Samling farverige, levende Rejseskildringer.

Det menneskelige fremtræder mest direkte i Moderens Indledning og spredte Kommentarer til Brevene. Isa var en straalende og særpræget Begavelse, men derfor ogsaa et Menneske med bitter, nagende Uro i Sindet. Trods sine charmerende og vindende Egenskaber udadtil var hun en ensom Sjæl, der, som hendes Mor udtrykker det, søgte efter det, Mennesker ikke kan finde.

I Gymnasiet i Sorø klarede Isa sig fint, hun var meget lærenem, og hun havde megen personlig Succes blandt Drengene, hvad der ikke er enhver Pige forundt i denne udprægede Drengeskole.

Straks efter Studentereksamen rejste Isa til Paris som ung Pige i Huset, men det varede ikke længe, før hun begyndte at male i Stedet for. Næsten hele hendes Produktion er gaaet tabt som Følge af Krigsforholdene, men af forskellige Bemærkninger i hendes Breve kan man se, at hun kæmpede alvorligt med Kunsten. F. Eks. skriver hun et Sted: »Jeg kan ikke lide moderne Kunst eller moderne Literatur, d. v. s. jeg kan ikke lide Tendensen i det eller rettere det, som faar Kunstnerne til at skrive eller male nu for Tiden. Det synes altid at være en stor, stor Selvfordybelse, der er Spore og Drivfjeder, mens et lille, lille Talent udnyttes som Hjælpe middel.«

²⁾ *Magnus Nicolai Suenson*, indkom i Skolen efter Sommerferien 1887, udmeldt af 4. Klasse i Marts 1891. Født paa Annebjerggaard i Højby Sogn i Holbæk Amt den 29. Januar 1875 som Søn af Forpagter Jean André Suenson og Hustru Louise Augusta, f. Jespersen.

Isa havde Kræfter i sig, der driver et Menneske enten til at udvikle sig højt f. Eks. som Kunstner eller til at sprænges. For Isa vilde Skæbnen, at den tristeste af disse Muligheder blev den aktuelle. I 1933 kom Kærligheden for Alvor ind i hendes Liv, idet hun forelskede sig dybt i en udenlandsk Diplomat. Forskellige Vanskeligheder gjorde, at de ikke kunde gifte sig, men de kunde heller ikke undvære hinanden. Heller ikke i Kærligheden kunde hun derfor komme til fuld og hel Udfoldelse. Og da Ægteskabet senere alligevel blev muligt, døde Diplomaten pludselig. Dermed var Isa sandsynligvis slaaet ud. Hun malede og skrev ganske vist videre, og hun, der tidligere ikke havde kunnet finde nogen Gud, gik i al Hemmelighed over til Katolicismen. Men selv denne Religion kunde ikke dulme den store Uro og Haabløshed i hendes Sjæl, der maaske fik sit sidste Knæk ved Krigens Udbrud, som gjorde et meget dybt Indtryk paa hende.

Denne stadige, gnavende Uro i Sjælen danner Baggrunden for Isas mange og lange Breve hjem, men paa en diskret Maade, idet den er gemt bag en stærk Blufærdighed. Brevene handler meget lidt om Isas personlige Problemer og Oplevelser, men derimod om alting udenfor og omkring hende, og hun skildrer med ung og livsbegærlig Iver og med en skarp Iagttagelsesevne baade overfor Forhold og Mennesker. Man oplever virkelig Frankrig, Italien og navnlig Grækenland gennem Isas Skildringer derfra, der er gennemsyret af smittende Livstro og Livsvilje, selv om hun af og til kan være pessimistisk som f. Eks. i et Brev fra Paris:

»Her er Mennesker saa desillusionerede, og de faa, der endnu ikke er det, er Børn eller drømmende Kunstnere. Og alle virker de desillusionerende. Og jo mere jeg tænker over Livet, Menneskene og mig selv, des mere ser jeg, at kun Arbejde af en eller anden Art kan hjælpe mig, men alligevel vil jeg hellere tænke end arbejde. Man ved, hvad der tjener Ens Bedste, men man handler ikke altid derafter.«

Aage Hjelm-Hansen.

EN FORELÆSNINGSRÆKKE OM KUNST

Maleren *Siegfred Neuhaus* har paa Sorø Akademis Skole i dette Foraar afsluttet sin aarlige Vinter-Forelæsningsrække — hver Onsdag — for Gymnasiasterne. Iaar var Emnet ligesom Aaret forud *fransk Kunst i Tiden fra 1785 til 1877* (David — Ingres — Delacroix — Courbet).

Forelæsningerne, der overværedes ogsaa af Rektor *Bohn* og en Række yngre Lærere ved Skolen, var ledsaget af Lysbilleder fra Statens udmærkede Fotografisamling, som var stillet til Raadighed ved en gammel Soraners forstaaende Mellelkomst.

Disse Forelæsninger, som kom i Stand paa Initiativ af afdøde Rektor *West*, og som indledes for fire Aar siden med en meget interessant Gennemgang af *dansk Kunst* fra Chr. II's Tid til omkring Aar 1900, har vakt berettiget Opmærksomhed, og *Siegfred Neuhaus* frivillige og omfattende Indsats paa dette Omraade er blevet mødt med stor og forstaaelig Taknemlighed fra Tilhørernes Side.

Et smukt Virkefelt for Kunstlæreren ved Sorø Akademis Skole — udført i den samme uselviske og for Gymnasiasternes humaniora interesserede Aand som i sin Tid paa et parallelløbende Felt besjælede afdøde Lektor *Alfred Glahn*.

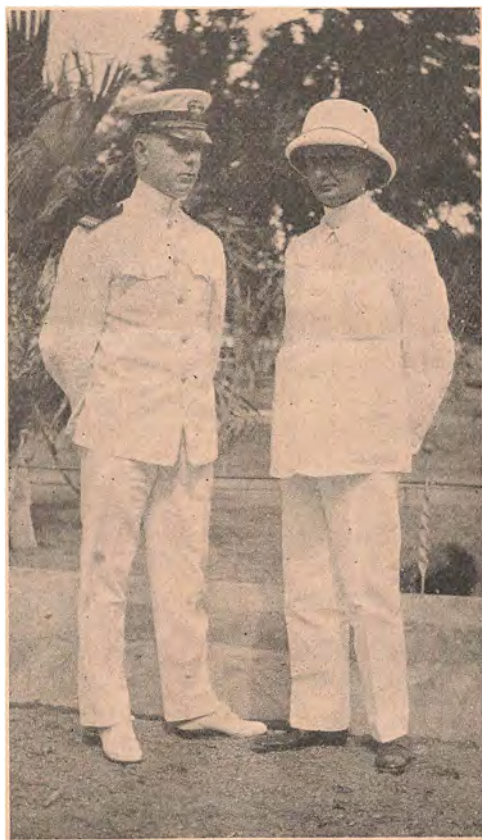
Lex.

Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af Toldkasserer V. Bay (R. 1895).

(Fortsættelse)

Da jeg kom hjem fra Overdragelsesceremonien, fik jeg at vide, at der var ringet til mig fra Toldkamret, hvor det viste sig, at et Par amerikanske Søofficerer ønskede at tale med mig, hvad jeg naturligvis ikke havde meget Lyst til, men vanskeligt kunde undslaa mig for. Da jeg kom derned, viste det sig, at man ønskede at foreslaa mig at fortsætte midlertidigt under amerikansk Styre, hvad jeg var ganske utilbøjelig til, hvilket synes at undre Amerikanerne, men da jeg endnu havde meget at udrette paa Toldkamret, tilbød jeg at være til deres Disposition, dersom der var noget, jeg kunde hjælpe dem med, hvilket de tog imod; men jeg kunde se paa deres Ansigter, at de ikke forstod, at jeg vilde afslaa et godt »job« og i Stedet for gøre det gratis!

Mr. Shaw and Mr. Bay.

Da jeg den følgende Morgen kom paa Kontoret, blev jeg venligt modtaget af min Efterfølger — Lieutenant-Commander Shaw —, som nok saa hyggeligt havde sat sig tilrette paa min Plads, efter ægte amerikansk Mønster med begge Benene paa Bordet og med en Cigaret i Munden! Det var jo lidt anderledes, end Folk var vant til paa Toldboden, men ganske fornøjeligt! Den første Ekspedition, der kom, skulde jeg tage, fordi det drejede sig om Gods, der var ankommet før Overdragelsen, Modtageren var en Indfødt, som var stor paa det, for nu var han Amerikaner, og jeg skulde derfor have Kancel! Men da han var gaaet, sagde Mr. Shaw til mig: »You want me to jump on him?« Hvortil jeg svarede, at det var der vist ikke Anledning til. »You only tell me, I dont want anybody to insult You,« svarede han, hvorefter han

for en Tid forlod Kontoret, og jeg fortsatte mit Arbejde. En halv Timestid senere mødte en Underofficer og en Menig, som bar et Par Revolvere, som de anbragte paa et fra Døren meget synligt Sted, og da Mr. Shaw kom tilbage, fortalte jeg dem, hvortil han svarede: »I told the Captain what happened here this morning, and he said, You can get some arms and do, what You find necessary!« Der skete dog ikke flere »Episoder«, men dette gav en dansk Avis Anledning til at sige, at Amerikanerne havde skudt paa Befolkningen!

Vor Bolig i St. Thomas.

I den Tid, der gik, inden jeg rejste hjem, havde jeg et udmærket Samarbejde med Amerikanerne, særlig med Mr. Shaw, som adskillige Gange var Gæst i vort Hjem, og som ogsaa inviterede mig ombord paa den Orlogsmand, til hvis Officerskorps han hørte, idet han dog gjorde mange Undskyldninger for, at han ingen cocktail kunde byde mig, fordi der var Spiritusforbud i den amerikanske Marine, heldigvis var det samme ikke Tilfældet hos os, hvad han syntes at sætte stor Pris paa. Efter at have forladt St. Thomas sendte han mig et Brev, som gav Anledning til, at vi i flere Aar korresponderede, indtil Afstanden mellem os blev for stor!

I den sidste Tid var der mange Ting at ordne i Anledning af vor Afrejse, og da alt ikke kunde vente til sidste Øjeblik, maatte vi i Tide forlade vort Hjem, dels fordi Bohavet skulde pakkes ind, dels fordi vi skulde se at realisere, hvad vi ikke kunde bruge hjemme i Danmark. Vi flyttede derfor i Pensionat i den sidste Maaned og tog Afsked med vore sorte Tjenestefolk, hvad vi dog ikke gjorde uden Vemod, da de havde været længe hos os, og de fældede mange Taa- rer, da de skulde sige Farvel til Børnene.

Paa Toldkamret var jeg omtrent færdig, der manglede kun den formelle Aflevering af det uberigtigede Gods, Inventar m. v., som fandt Sted den 2. Juni i Overværelse af den danske Stats »Specialkommisær«, den senere Generalkonsul Bauman, den fungerende amerikanske Guvernementsssekretær, Lieutenant-Commander Crowell, den fungerende amerikanske Toldkasserer, Lieutenant Moore, Postmesteren og jeg, og der blev udfærdiget en af os alle underskrevet Overleveringsforretning forsynet — med Guvernementet for de dansk-vestindiske Øers Segl!

Nu var alt klart til Afrejsen, vi manglede kun Skibet, der skulde føre os hjem, men det var jo ogsaa en væsentlig Mangel! Vi fik Gang paa Gang Ordre til at holde os klar til Start, uden at det blev til noget. Endelig kom Skibet dog, det hed »St. Thomas«, og det skulde foruden os ogsaa hente de Danske, der boede paa St. Croix, som skulde hjem. Efter indhentet Tilladelse tog vi med derover for for sidste Gang at faa Lejlighed til at se denne Ø og samtidig tage Afsked med vore Bekendte der. Da vi kom tilbage til St. Thomas, fik vi udleveret vore Pas, udstedt af de amerikanske Myn- digheder, og for vort Vedkommende lød det paa: »Mr. Bay, wife and two children, (white)«!! Den 19. Juli fandt Afrejsen

Sted efter en lille Højtidelighed ombord, hvorunder Specialkommisseren ved et Glas Vin tog Afsked med os.

Rejsen gik nu Nord paa langs U.S.A. til Halifax, derfra i østlig Retning mod Færøerne og videre til Norge, hvor vi udlor Trondhjem kom ind paa norsk Territorialfarvand. Herfra gik Turen Syd paa langs Norges Kyst til Kap Lindesnæs, gennem Skagerak — Kattegat til Øresund, og endelig naaede vi København efter omtrent en Maanedes Sejlads.

Langs Amerikas Kyst gik vi desværre saa langt ude, at vi ikke kunde se Land, og da vi kom op i Nærheden af Kanada, kunde vi, tilltrods for, at vi ikke gik saa langt ude, heller intet se paa Grund af Taage, som i et Par Døgn af og til var saa tæt, at vi, naar vi stod midtskibs, ikke kunde se Skibets Stævn! Det var temmelig uhyggeligt, fordi der i Farvandet var stærk Færdsel, og vi hørte Dampere lude rundt omkring, og pludselig skød en stor hollandsk Dampere ud af Taagen ganske nær ved os, heldigvis uden at der skete noget!

(Fortsættes)

Kan dansk gøres mere nordisk?

(Et soransk tiltag).

Ord gør det ikke! siger vi så tit og det kan jo nok have sin rigtighed, men på eet område er ordene alt — på sprogets. Man taler ganske vist nationalt om sprogets indre liv som en organisme, ingen tør pille ved av ærefrygt, men det er vist vrangt. Hvis man i en have, som har været i slægtens eje i generationer av samme ærefrygt lod alting gro av sig selv, vilde ugræsset brede sig stygt. Om man på sprogets område tillader ordvæxten at udfolde sig frit på tilsvarende sæt, vilde også vildskud og ugræs her brede sig. Men i hvilken retning skal da sproget luges?

*

Vort sprog er først og fremmest dansk, men det er også nordisk og det er her, der er noget at røgte: vi må bevare det nordiske præg og hvor dette er blevet udslettet i tidens løb må vi lempeligt beskære og odle. Om vi nemlig ikke kymrer os om det nordiske slægtskab, så fjerner vi os jo mere og mere fra de andre nordiske sprog til skade for den kulturelle samhørighed. »Eet sprog, eet hjem om himlen gav og broder er hver Skandinav« skrev H. C. Andersen endnu 1830 i Rom. Bogstavelig eet sprog var de nordiske dog kun for over 800 år siden, da det i den islandske lov-bog grågås hed: »danske, svenske og nordmænd fra de 3 kongeriger, hvor vort sprog er« — og det var den danske tunge.

Mange er tilbøjelige til at opfatte Holberg som nydanskens fader, selv havde Holberg overtaget det sprogforskerne kalder ældre nydansk. Men Holberg indtog en positiv stilling til det danske sprog: »Jeg skriver ene ej for at moralisere, for folk ej ene, men og sproget at polere«. For det første polerede Holberg sproget ved sin retskrivning, som var ænseværdig konsekvent: 1) substantiver skrev han med små bogstaver 2) overflødige bogstaver luger han bort (de var oprindelig en følge av at fortidens skrivere fik betaling i forhold til dokumentets størrelse) og 3) indtil 1728 brugte han ä som i svensk men senere æ. Når dette ikke er videre kendt, er årsagen den, at ikke et eneste av Holbergs værker er trykt med hans egen retskrivning men med bogtrykker-nes

Nydanskens fader gjorde mere end dette. Han ledte de gamle, gode dialektord op og førte dem ind i rigssproget. I epistel 29 skriver Holberg: »Desuden profieterer jeg av deres (bøndernes) omgængelse udi sproget, thi jeg lærer av dem gode gamle danske ord, som udi købstæderne er for-glemte og hvorudi endog lærde folk er ukyndige, såsom de

er kommet av brug og ikke findes uden i vore gamle lov-bøger.« Det var især de i den sjællandske dialekt levende ord, som Holberg optog under sine ophold i Tersløse og på sine andre besiddelser, og han erklærede 1713, at han ikke vil »kalde nogle gamle ord fra landflygtighed igen, som har været mere end 100 år av mode«. Det var med andre ord samtidens talesprog, som Holberg lugede og han fjernede de rester av ældre nydansk, som fandtes i skriftsproget som forsteninger hist og her.

Den nordiske sprogrøgt, som nu har fået vind i sejlene, har således den fineste avstamning. Det er ydermere interessant, at Sorø på anden vis har været et center for sprogrøgt, thi Sorøprofessorerne Jens Schelderup Sneedorff, Jens Kraft og Andreas Schytte, der blev professorer ved Akademiet henholdsvis 1751, 1747 og 1759, var især virksomme for stilrøgten, de forlod den tunge latinske sætningsbygning og gjorde stilen naturlig, lettere og nydansk. Fra Sneedorff og Ewald til nutiden regner sprogforskerne den sidste periode i det danske sprogs historie. nyeste dansk.

*

Med nydanskens skriftsprog, som Holberg og soranerne prægede det, bliver ordforrådet mere konstant, det er forholdsvist få ord, som brugtes i slutningen av 1700 tallet, som siden er forsvundet. Nævnes kan snousk for snurrig (brugt av Baggesen, Øhlenschläger og Blicher), smækfilliken for tojte, som nu synes at skulle avløses av Vagn Bros sisken, og frister for plettyfus. En del ord, som synes forsvundet er blot nedsunket i det vulgære sprog som f. ex. drone og hamper.

Omvendt er ordforrådet siden soranernes tid forøget meget betydeligt og her gælder det desværre, at hovedparten av de nye ord er låneord fra fremmede sprog især de ikke-nordiske; her er sandheden bragt til udtryk av dr. jur. Sven Clausen i »Sprogfronten«: at overfor de nordiske sprog er det danske sprog avvisende som en stiftsdame, overfor de store sprog så inladende som — en smækfillike! Det er netop ved ordforrådets forøgelse, at det danske sprog kan blive mere nordisk ved at låne fra grandesprogene — og det kan ingen vist have principielle betænkeligheder ved. Der er lyspunkter her og dær, i nyere tid har vi fra svensk lånt følgende kærnedanske ord: almenhed, brydsom, foretagsom, godkende, ihærdig, medgørlig, område (som Chr. Molbech indførte for gebet), tændstikker, sløjd, øre (mønten) o. s. v., som viser hvor smukt et lån fra et av de andre nordiske sprog indgår i det danske sprogere. Men fortrængningen av de gode gamle danske ord er fortsat, Holberg brugte bredde, hvor vi siger margin, Rahbek skrev luftkugle, hvor vi skriver ballon, Baggesen brugte lillebillede, hvor vi nu skriver miniature, videre kan eksempelvis nævnes, at vejrglas er blevet fortrængt av barometer, værtshus av hotel, spisevært av restauratør, spillemand av musiker o. s. v.

Ganske upåagtet gik denne udvikling dog ikke hen, en rad av danske forfattere viste et frisk tiltag ved at rense sproget for fremmedord. E. Viborg foreslog en rad danske plantnavne, av hvilke læbelos og kjerminde forlængst har fået borgerret og poetisk klang. Den store Ørsted dannede: vægtfylde, gnidningsmodstand, ild, brint og Sibbern lærebygning for system, fællesliv for kommunisme og skabte ordet sogneråd. Rasmus Rask dannede et sæt grammatikalske ord: navneord, tillægsord o. s. v.

Ikke een mors sjæl tænker nu på, at disse ord er tilgjorte, fordi de alle lyder vel i øret. Her er beviset for, at sprogrøgt selvklart kan føre til resultater. Sprogrøgterne av 1945 vil have os til at ty til dialekterne og atteroplive ord fra disse i rigssproget. Heller ikke dette er nyt, den værdifuldeste tilvæxt har rigssproget fået fra dialekterne. Holberg

havde vist vejen, *Chr. Molbech* gik i hans fodspor f. ex. med: at bjærge, bjærgsom, at evne, fjæle, færdes, fæstemand, at gante, en lavning, omtanke, sidelæns, skellig, synsk. *Ewald*, *Øhlenschläger* og *Grundtvig* gik meget videre, thi de optog folkevisernes ord og ord helt tilbage fra oldnordisk. Formanden for dansk forening til nordisk sprogrøgt, lektor *Mogens Nissen* er soraner og således udtryk for den soranske kontinuitet.

*

Vi kan altså godt modtage de nymodens sprogrøgtene med åbne arme, de fører intel andet i deres skjold end hvad gode danske mænd fra *Holberg* op til vore dage har ført med mere eller mindre held. Vi kan derimod gøre en indsats ved at lytte til dem, thi uden at vi allesammen stiller os *velvillige*, kommer der intet ud derav. Det er kjendslen av, at der er noget vrangt, som har givet stød til bevægelsen nordisk sprogrøgt og det kan siges, at bevægelsen har haft heldet med sig. Foreningen Norden har nedsat et sprognævn og selv embedsmændene, der nylig drøftede kancellistilen, ludedde noget i retning av nordisk tillæmpning. Det synes at være indlysende for mange, at vi ikke udendvidere skal se på, at vort sprog efterhånden isolerer os fuldkommen fra det øvrige Norden. Hvorfor skal f. ex. dansk bruge *askebæger*, svensk *askkopp* og svensk-finsk *askfat*. Da kop og bæger er til at drikke av, forekommer det, at fad i denne sammensætning, jfr. også *fyrfad*, måtte være ønskelig over hele Norden. Det kan ikke volde større vanskeligheder på sådanne områder at skabe ensartethed. Det er fællesordene, som skal knytte os sammen.

Man må ikke tro, at det bare er forfattere, pressefolk og oversættere, som skal i spidsen. Forretningsfolk kan gøre en stor indsats. Netop næringslivet, der opretholder en levende forbindelse med grandelandene, kunde på virksom vis medvirke til at sprogforbistringen ikke fortsætter sin skæve gang. Her er en tilgift, som næringslivet kunde bringe ud i omsætningen uden at overtræde kappestridslovgivningen. Enkelte store firmer har ikke været ræde for at begynde med de små av *Holberg* brugte bogstaver og det svenske å. Man havde næringslov, næringsgrene, næringsret, man passede sin næring, — men nu skrives der erhvervsliv, erhvervsorganisationer, erhvervsprovision, erhvervssygdomme o. s. v.

Næringslivet kunde lægge for med at droppe erwerb!

Louis E. Grandjean.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Da Bladet endnu ikke ved Slutningen af dette Nummers Redaktion havde modtaget en Genpart af det stenografiske Referat af Generalforsamlingen den 28. April, vil et Uddrag heraf først fremkomme i et følgende Nummer.

*

Adjunkterne ved Sorø Akademis Skole *L. A. Balslev* og *R. Raft* og Adjunkt ved Lyngby Statsskole, Dr. phil. *A. Arnholtz* (S. '20) er konstituerede som Lektorer ved de nævnte Skoler.

*

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) har faaet 1000 Kr. af *Zacharias Jacobsens* Legat for Billedhuggere.

Forfatteren *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22), der i Efteraaret fik Succes med Drengbogen »Frivillige Lærlinge«, udsender paa *Hernovs Forlag* en Fortsættelse af Debutbogen. Det bliver en ny Drengbog fra *Marinelivet*, »Torpedobaaden Havørnen«, som skildrer Kadetlivet og Togter til Middelhavet.

*

Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* (S. '11) er Medstifter af et Aktieselskab med fuldt indbetalt Kapital paa 2 Mill. Kr. og med det Formaal at opføre et Kølehus i Københavns Sydhavn.

*

Ved Lovsangen paa Sorø Akademis Skole om Morgenen Lørdag den 5. Maj sang man Salmen »Mægtigste Krist«, hvorefter Rektor *Bohn* talte.

Alle danske Hjerter, udtalte Rektor ifølge »Sorø Amtstidende«, svulmer i Dag i Begejstring for, hvad der er sket. Takken er for mange blandet med dyb Vemod og Sorg. Ogsaa i denne Sal staar der Dreng, der har mistet deres Kære. Vi mindes ogsaa de gamle Soranere, der satte Livet til for den store Sag. Der sidder i Dag mange Forældre og sørger, men de og vi ved, disse Unge ikke er faldet forgæves. De har med deres Liv banet Vej for, hvad der nu sker i Dag. Vi sender ogsaa Takken opad og synger »Kongernes Konge«.

Vi har det bedste Haab for Fremtiden. Store Problemer vil melde sig, men vi Danske har nu alle lært, at vi hører sammen: en Nation, der nu og i Fremtiden er et frit Land, — et seksfoldigt Leve for vort elskede Fædreland. — Derefter sang man »Der er et yndigt Land«, og Skolen fik saa fri.

*

Undervisningsministeriet har ansat Læge *Otto Rasmussen*, Sorø, som Læge ved Sorø Akademis Skole fra 1. Maj.

*

Paa Stiftsprovst *Chr. Hjortkjær*s (S. '89) Grav i Haderslev afløredes der en Mindesten Søndag den 22. April.

*

Skuespiller *Henrik Bentzon* (S. '13) fyldte 50 Aar den 5. Maj.

*

Axel Albrecht Borges (IV Kl. Hovedeksamen '83) kunde 1. Maj fejre 50 Aars Jubilæum som Godsforvalter paa Borreby.

*

Lektor ved Aalborg Katedralskole *Aage Meulengracht* (S. '04), der under Krigen havde tyske Sympatier, er indtil videre blevet fritaget for sit Arbejde ved Skolen.

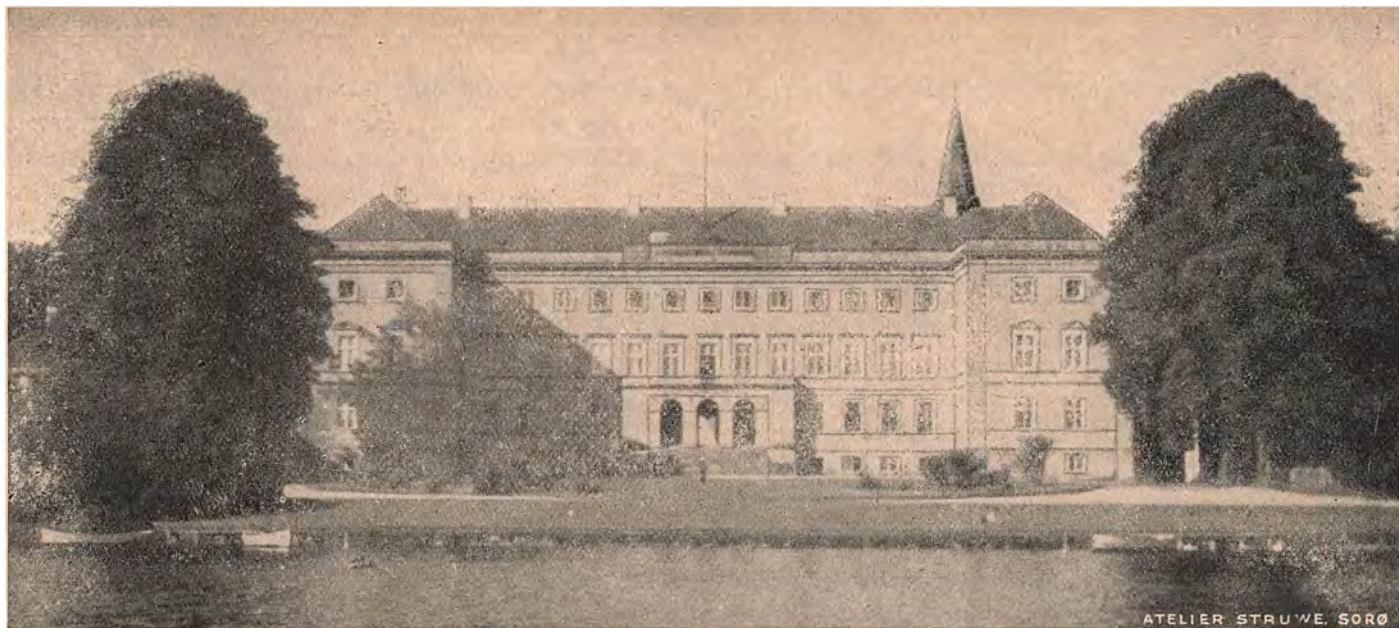
*

Knud Thorgills (S. '24), der har været i tysk Tjeneste som SS-Mand, meldte sig den 17. Maj til Myndighederne i Roskilde, hvorfra han overførtes til sin Fødeby Slagelse, hvor hans Forhold nu vil blive gjort til Genstand for grundig Undersøgelse.

*

Kammerherre, Godsejer *Carl Sophus Scavenius* (S. '91) til »Klintholm« og Arkitekt *Dan Trier Fink* (S. '27) er blevet Medlemmer af De Forenede Ejendomsselskabers Bestyrelse.

*

SORØNER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 6

JUNI 1945

DEN FØRSTE SORØNER, SOM BLEV OFFER FOR TYSKERNE

Lørdag den 4. Maj 1940 bragte Pressen denne Meddelelse:

Det tyske Gesandtskab har Fredag meddelt Udenrigsministeriet: Tysk Statsborger *Viggo Lausten*, Tønder, er, paa Grund af stærk Mistanke om, at han havde gjort sig skyldig i Spionage og Landsforræderi mod Tyskland, blevet anholdt i Henhold til domsmæssig Kendelse. Han blev 1. Maj forhørt under retslige Former. Under Indtrykket af det tungtvejende Bevismateriale, der forelaa mod den anklagede, begik han Dagen efter Selvmord i Fængselsecellen. Dødsarsagen blev fastslaaet under retslige Former, efter at det danske Politii var tilkaldt.

Viggo Peter Johannes Lausten var født den 31. Juli 1904 i Flensborg som Søn af den kendte danske Sydslesviger, Faktor ved »Flensborg Avis« Laust Casper Lausten og Hustru Anna Lucia, f. Mathiessen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1920, blev straks Alumne og forlod den med Realeksamen i 1922. Jordefærden foregik Torsdag den 9. Maj under meget stor Deltagelse fra Tønder Kirke. Sorønsk Samfund sendte en signeret Krans til Baaren. Juninumret af Medlemsblad for Provins-Journalistforeningen i 1940 bragte følgende Nekrolog:

»Budskabet om Viggo Laustens tragiske Død har gjort et meget dybt Indtryk i de Kredse, der kendte ham. Han var en stille og rolig Natur og samvittighedsfuld i sit journalistiske Arbejde. I en Aarrække havde han været Flensborg Avis' Lokalredaktør i Tønder, en meget betydningsfuld Post for det danske Mindretalsblad Syd for Grænsen, der altid har haft

en betydelig Del af sin Læsekreds i Tønder Amt. Men denne vanskelige Opgave forstod Viggo Lausten, der var vedblevet at være tysk Statsborger, at løse med megen Takt og Forstaaelse og uden at fremkalde de skarpe Meningsudvekslinger i Bladene, som ellers hører til Dagens Orden i en By som Tønder, hvor de nationale Forhold ofte medfører en særlig stærk Spænding.

Viggo Lausten var meget afholdt af Kolleger og i sin Bekendtskabskreds. Han var født og opvokset i Flensborg, Søn af Flensborg Avis' mangeaarige Faktor Lausten. Som Dreng havde han oplevet Afstemningstidens bevægede Dage i Flensborg, og med Liv og Sjæl havde han taget Del i det danske Arbejde blandt de unge, særlig som Leder indenfor Spejderbevægelsen. Hans Gerning kom senere til at ligge Nord for Grænsen, og i Tønder blev han ogsaa levende interesseret i det danske kulturelle Arbejde, som det former sig i Nordslesvig. Provins-Journalistforeningens Arbejde var han ogsaa stærkt interesseret i, og vi har i ham mistet en god Kollega og et trofast Medlem. Vi vil med Deltagelse for hans nærmeste mindes den tragiske Skæbne, han maatte friste.«

For »Flensborg Avis« fik denne Begivenhed meget alvorlige Følger. Thi uden at nævne Viggo Laustens Navn bragte Bladet en lang Artikel med et Kors over. Følgen var, at Bladet blev forbudt for nogen Tid, og at Redaktør Ernst Christiansen maatte træde tilbage fra sin Stilling. Af denne Artikel citeres her:

»Sindet maa være stærkt for at staa denne Tid igenem.

Er det stærkt nok til at give sin egen Skæbne helt i Forsynets Haand, saa slides der i det af Folkets Skæbne, af Menneskeslægtens Skæbne, og ind imellem kommer maaske et helt uventet og lammende Budskab om en Kammerat — som du saa vokse op fra lille Pog til Mands Gerning — uden at du kan faa noget nærmere, nogen Forklaring. I en Aarrække til sidst faldt hans Virke derhjemme i Fædrelandet, i det hjemvendte Stykke af hans Hjemstavn, men uden Tvivl længtes han i sit inderste efter at vende tilbage til Fødestavnen paa den anden Side, hvor de, der ikke var kommet hjem, stred deres folkelige Dyst, stred, som det nu var dem forundt, for det Fædreland, som havde deres Attraa.

For denne Kærligheds Skyld vidste de, at de skulde tage alle Pligter paa sig, al Lovlydighed, og at de i de alvorfulde Krigstider skulde drage de yderste Følgeslutninger, som var bundet til Hjemstavnsretten. Der er ingen Tvivl hos dem, den ene lille Flok efter den anden har taget Pligten paa sig uden at unde sig selv nogen Klage. Vi ser kun denne Vej og gaar den med oprejst Hoved.

Vi har gennem Aarene aldrig mærket andet, end at han, det helt igennem særligt pligttopfyldende Menneske, var fuldt og rede til at følge Kaldet, naar det blev hans Tur. Nu kommer et pludseligt Budskab om, at de unge Øjne har lukket sig, at et ungt Hjem og ærekære Forældre er ramt saa haardt, som det kan times Mennesker, saa haardt, at kun Gud kan tage Brodden ud af denne Sorg, som vi kun kan prøve paa at hjælpe dem med at bære i dyb Medfølelse.

Meget skal bæres i denne Tid og bæres tavst, hvor det ikke er vort Embede at fælde nogen Dom. Men eet maa siges i en saadan Afskedsstund, at det Menneskeliv, som her brat er sluttet, fra Vuggen til Graven var fyldt af en ildfuld sønderjysk Kærlighed til Fædrelandet, Folk og Flag, af den inderligste Vilje til at tjene dem som en god Søn, der gerne vilde gøre dem Ære.

For denne Kærligheds Skyld fortjener han, at den rød-hvid Dug, som for ham var Indbegrebet af alt stort og skønt heneden, sænkes i et sorgfuldt Farvel til en, vi kun har kendt som en god Kammerat, til en, der længtes saare, men ikke naaede hjem.

Saa gaar Flaget langsomt til Tops igen, thi Livet skal leves, og du, der lever, maa kæmpe videre for det, der var din Bestemmelse at faa kær, da du kom til Verden.«

Fra Bladet »Dannevirke« for 8. Maj 1940 citeres til Slut denne Minderune:

»Og saa endnu dette lille Træk fra godt 20 Aar tilbage. I et af Træerne ved Møllestrømmen ud for den

gamle Banegaard i Flensborg stod en Dag en dansk Flensborg-Dreng, 15 Aar gammel, i Spejderuniform med Dannebrog højt hævet, det Dannebrog, en stor Skare af andre Unge af andet Sind vilde rive fra ham. Som Dyretæmmeren med sit Blik og sin Vilje kan tvinge selv de stærkeste Rovdyr i Knæ, tvang denne unge Mand med den hellige Ild og Harme luende i sine Øjne og i sit Hjerte Forfølgerne til omsider at give op. Han stred den Dag — som siden hen — for Danmark, stred med Ære og vandt med Ære og gjorde det paa en saadan Maade, der brændte sig ind i Sjælen hos mange for bestandig. Træet og Møllestrømmen er borte, har maattet vige for moderne Krav — Drengen er ogsaa borte nu —, nye Tider er oprundne, men som Minderne om »de gode, gamle Dage« ikke kan rives ud af nogen ærlig dansk Mands eller Kvindes Sind, hvor streng saa end den nye Tid er eller vil forme sig, vil Mindet om den unge Mand blive bevaret i kærlig Erindring af overmaade mange — om den dejlige lyslokkede Dreng, der bevarede sit gode Drengesind til det sidste, og som hin Dag værnede gamle Dannebrog i Flensborg, og som vedblev at gøre det.

Nu har han faaet sit sidste Leje i Danmarks Jord — og her har han Tid til at bic paa den nye Dag.«

EN SYG SORANER HJEMVENDT FRA TYSK KONCENTRATIONSLEJR

Fru *Ingeborg West* henledte i et Brev Opmærksomheden paa, at Soraneren *Mogens Henrik Nielsen* (II G.), der efter at være fængslet af Gestapo blev overført til en tysk Koncentrationslejr, nu var kommet hjem via Sverige og stærkt medtaget af Opholdet og Behandlingen i Tyskland henlaa som Patient paa Øresundshospitalet.

Soransk Samfund sendte ham en Buket røde og hvide Blomster og følgende Brev:

»Kære Medsoraner!

Hermed en lille Blomsterhilsen fra Deres Kammerater, vi er glade og stolte over Deres Indsats for Frigørelsen af vort Fædreland.

Snarlig og god Bedring.

I kammeratlig Hengivenhed.

For Soransk Samfund
sign. Louw.«

Soransk Samfund modtog herpaa følgende Svar fra vor Soraner-Kammerats Forældre:

»Paa vor Søns Vegne skal vi bringe Dem vor bedste Tak for den smukke Hilsen. Desværre er vor lille Frihedskæmper endnu ikke i paalidelig Bedring — men hverken han eller vi har mistet Modet eller Haabet.

Med venlig Hilsen
sign. *Esther og Viggo Nielsen*.

— Naar dette bringes til Soranerkammeraters Kundskab er det med Henblik paa, at maaske ogsaa nogle af hans samtidige Kammerater vil sende en lille opmuntrende Hilsen til *Mogens Henrik Nielsens* strenge Sygeleje paa Øresundshospitalet. Han fortjener det.

Louw.

ERIK BRIAND CLAUSEN

• 24.-1.-1901 — † 29.-3.-1945.

Skærtorsdag blev *Erik Briand Clausen* skudt af Tyskerne som »Terrorist«. — Da hans Navn blev læst op i den engelske Radio sammen med Navnene paa 8 andre Landsmænd, stod mit Hjerte næsten stille. Hans Død er et nyt Bevis for, at det er de bedste, der bliver paa Valpladsen.

Erik Briand Clausen — »Neser« kaldte vi ham — var en Ener og Idealist. Der stod Respekt om ham i Sorø, -- ikke paa Grund af hans Styrke, men for hans Ærligheds Skyld, en Ærlighed, der bundede dybere, end det sædvanligt er Tilfældet hos Skoledrenge. Erik har bestemt aldrig kunnet være med til en lav Handling af nogen Art.

Han lærte Landbrug herhjemme, tjente ved Livgarden og kom vidt omkring i Verden. Han studerede ved Universitetet i New Brunswick og var senere i Statens Tjeneste i Kalifornien. I 1927 kom han hjem og blev Sekretær i Landbrugsraadet. I 1933 fik han sammen med sin begavede og højt dannede Hustru det ærefulde Hverv at blive udsendt af Folkeforbundet for at studere Ernæringsforhold i Kina. Nogle Aar før Krigen vendte han tilbage til Danmark og købte »Vennersminde« ved Hvalsø, som han drev som en Mønstergaard.

I 1942 samledes Aargang 1917 til 25 Aars Skolejubilæum i Sorø. De fleste havde ikke set hinanden siden den sidste Skoledag, og hver især maatte give en kort Beretning om sin Færden i den forløbne Tid. Eriks

Skildring var langt den interessanteste. Man følte, hvorledes en Mand sikkert og uden Vaklen havde styret mod et Maal, — og naaet det.

Med Erik Briand Clausen mistede Sorø — og Danmark — en af sine bedste Sønner.

Ære være hans Minde!

Charlottenlund den 20. Maj 1945.

C. C. E. Hofgaard.

Erik Briand Clausen var født i Yokohama den 24. Januar 1901 og var Søn af Hotelejer Carl Briand Clausen. Han indmeldtes i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1913 i II Kl. a fra Hesselager Kostskole og forlod den med Realeksamen i 1917. I Meddelelsen fra »Pressekontoret hos den højere SS- og Politifører i Danmark« den 4. April hed det, at han var henrettet »for Delagtighed i Bjergningen af flere engelske Vaabensendinger«.

SORØ AKADEMIS SKOLE OG TYSKERNE

Aarskrift fra Sorø Akademis Skole for Skoleaaret 1944-45, der nu foreligger, indeholder Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor *P. H. Bohn*. I Ramme paa første Side nævnes de for Fædrelandet faldne Soranere: *Erik Briand Clausen*, Realist 1917, *Viggo Lausten*, Realist 1922, *Sten Lindhard*, Student 1926, *Keld Hjortø*, udm. af II G. 1927, *Svend Severinsen*, Student 1928, *Gregers Bojesen*, Student 1937, *Hans Henrik Gottschalch*, udm. af I. G. 1939, *Steffen Johansen*, Student 1940, *Chr. Fugl Svendsen*, Student 1941, *Bengt Rønhof*, Realist 1941, og *Niels Stenderup*, Student 1943. Under disse Navne staar: I Ærbødighed og Taknemlighed sænker Skolen Fanen over sine trofaste Sønner.

Af Skolens Dagbog anføres her fra 1944: Torsdag d. 17. August: Alumne *Mogens Henrik Nielsen*, II G. m., arresteres af tysk Politi Kl. ca. 21, efter at han ved en Telefonopringning er kaldt ud paa Jernbanestationen. Fredag d. 18. August: Det tyske Politi indfinder sig paa Skolen Kl. ca. 10 og foretager en resultatløs Ransagning af *Mogens Henrik Nielsen*s Kammer. Onsdag d. 20. September: Undervisningen afbrydes Kl. 11,45, og Eleverne samles i Festsalen. Kl. 12 sendes alle hjem som Udtryk for Skolens Deltagelse i det danske Folks Sorg over Politiets Ophævelse. — Fra 1945 anføres: Søndag d. 18. Februar: Nogle tyske Officerer indfinder sig om Formiddagen Kl. 10 og beser Klasseværelser, Køkken, Gymnastiksal og Avlsgaard med Henblik paa mulig Anbringelse af tyske Tropper. Fredag d. 20. April, 3 tyske Officerer aflægger Besøg paa Hovedbygningen for at undersøge Muligheden for dens Anvendelse som Lazaret. Mandag d. 30. April: Besøg af en Officer fra Værnemagten med en Rekvisitionsseddel paa 600 rm Brænde fra Store Bøgeskov. Henvises til Kurator *Korsgaard*. — »Overskæringen« maa opgives paa Grund af den stærk spændte Situation. 4 Elever af III G. cykler til Herlufsholm for, paa Grund af Forholdene, at aflægge den skriftlige Studentereksamen ved denne Skole. Fredag d. 4. Maj: Budskabet om Tyskernes Kapitulation i Nordvesttyskland, Holland og Danmark naar Skolen Kl. ca. 20,40. Endeløs Jubel paa Torvet og Gaderne! Lørdag d. 5. Maj: Ved Lovsang synges »Mægtigste Krist«, hvorefter Rektor i en kort Tale gav Udtryk for den overvældende Lykke- og Taknemmelighedsfølelse, der fylder alle Hjerter ved det vidunderlige Fredsbudskab. Han mindedes de faldne Soranere, hylde vor haardtprøvede, ranke Konge, fremhæver Sønderjydernes og Sydslesvigernes Lidelser (»Det haver saa nyligen regnet«) og slutter med de varmeste Ønsker for et lutret og styrket Danmarks Fremtid. Derefter faar Skolen

fri. — Ca. 30 Elever melder sig til Deltagelse i Modstandsbevægelsens Vagt- og Ordonnanstjeneste. Tirsdag d. 8. Maj: V-Dagen. Ved Lovsang synges »Den signede Dag«, hvorpaa Rektor holder en kort Tale om Freden. Efter Afsyngelsen af »Kong Fred'rik, glæd dig i din Grav« faar Eleverne fri. Kl. 9,30 samles Skolen i Fratergaarden, hvor den formeres klassevis i Rækker paa 3 med et Fanekommando paa 15 Elever fra III G. i Spidsen; derefter rykkede den under *Kjeld Nygaards* Ledelse gennem Byen ud til Albertistøtten og tog Opstilling foran Møllegaarden. Efter en Ventetid fra Kl. 10 til c. 12 hyldede den sammen med den øvrige Befolkning de engelske Tropper paa deres Gennemmarch.

Forøvrigt oplyses det i Aarskriftet, at fra og med 1. Marts i Aar har et Kor af Elever fra Skolen overtaget Ledelsen af Sangen ved Gudstjenesterne i Sorø Kirke hveranden Søndag. Koret medvirker tillige ved Lørdagsringningerne i Kirken. Skolebiblioteket rummer 67.470 Bind, en Tilvækst paa 412 Bind. Skolen havde 1. Maj 1944 358 Elever og ved Udgangen af April i Aar 381 Elever, hvoraf 150 er Alumner, fordelt med 44 paa Gymnasiebygningen, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa »Vænget«. 100 Elever søger Skolen fra Pensioner og et lignende Antal fra deres Hjem.

Translokationen fandt Sted Fredag den 22. Juni og Optagelsesprøven for nye Elever Mandag den 25. og Tirsdag den 26. Juni. Det nye Skoleaar begynder Tirsdag den 14. August.

CHRISTIAN FUGL SVENDSEN IN MEMORIAM

Natten mellem den 25. og 26. April i Aar satte *Christian Fugl Svendsen* (S. '41) Livet til ved Udførelsen af en Opgave indenfor Modstandsbevægelsen.

Christian og jeg traf hinanden første Gang i Sorø Akademis Skole. Her lærte jeg ham at kende som en flink og rask Kammerat. Dette Indtryk af ham for-

stærkedes yderligere, da vi traf sammen paa den polytekniske Læreanstalt, hvor han straks efter sin Studentereksamen oplog Studiet til Fabriksingeniør. Sammen blev vi Soldater, og sammen oplevede vi den 29. August. Vi laa den 29. August ved et Polyteknikerbatteri i Holbæk. Alle ventede vi, at vi vilde faa Lov til at gøre vor Pligt og tage Kampen op. Før Kampen var begyndt, fik vi imidlertid Ordre til at overgive os. Dette var et haardt Slag for os alle, men paa faa virkede det saa stærkt som paa Christian. Den Dag blev bestemmende for hans senere store Arbejde for Danmark i Modstandsbevægelsen.

Efter Interneringen samledes hurtigt Størstedelen af vort Batteri under vores egen Ledelse for engang at komme til at yde det, der blev os nægtet den 29. August.

Christian gik stærkt op i Arbejdet og blev straks Gruffefører. Aldrig gik man forgæves til ham, naar et Arbejde skulde udføres. Han kendte Faren ved Arbejdet, men han vidste, at det var et Arbejde, der skulde udføres, og derfor var han parat til at ofre alt.

Saaledes ogsaa den 25. April. Nogle af vore Folk skulde ud og hente tre Vogne paa Jagtvej. Under Aktionen støder ni af vore Folk paa en tysk Cyklistdeling paa 20—30 Mand.

Det kommer til en kraftig Ildkamp, og to af vore Gruffeførere bliver dræbt. Christian Fugl Svendsen var den ene. Saaledes døde han. Han fik den smukkeste Død en Dansk kan faa. Han faldt i aaben Kamp mod Landets Fjende, som han af fri Vilje vilde bekæmpe. Lad dette være en Trøst for hans dybt ramte Moder og to Søskende og for os alle, der kendte ham, som den gode Kammerat han var.

Ære være hans Minde.

Ib Kuhre Larsen,
Christians Delingsfører.

*

Christian Fugl Svendsen var Søn af afdøde Skovrider Svendsen, Sdr. Stenderup ved Kolding. Hans Moder bor nu i Sorø, og herfra blev han Student i 1941.

Efter Befrielsen er hans af Tyskerne nedgravede Lig udleveret. Bisættelsen foregik den 29. Maj fra Sorø Kirke, hvor der saas adskillige Frihedskæmpere, deriblandt tre fra hans Gruppe i København.

Ved den med Dannebrog smykkede Kiste stor Elever fra Sorø Akademis Skole Æresvagt med Fane, og der var sendt en Mængde Kranse, hvoraf der blandt de signerede saas fra Bykommandoen og Frihedskæmperne i Sorø, Studenter-Gymnastikken, Bestyrer og Lærerpersonele paa Sorø Realskole, Gruppekammerater i København, Danmarks tekniske Højskole — den polytekniske Læreanstalt, Sorø Byraad, Sorø Luftværnsforening, Lærere ved Sorø Akademis Skole og fra Sorø Akademis Skole.

Efter Salmen »Befal du dine Veje« lalle Pastor *Al-singer* ifølge Sorø Amtstidendes Referat ud fra Ordet i Peters Brev: »Kast al jeres Sorg for Herren, thi han har Omsorg for jer«. Lige før Befrielsen oprandt, kom Budskabet om, at Svendsen var faldet i Kampen mod Tyskerne. Han var beordret ud for at holde Vagt for nogle af sine Kammerater, men der kom Soldater til, og der blev Ildkamp, men uforfærdet gik han i Døden for den Sag, som han vidste kunde gælde hans Liv. Han har gjort sin Skole, sit Fædreland og sit Hjem Ære ved sin Død. Dyb er Sorgen blandt hans Kammerater, dybest i hans Hjem, hvor han var en god Søn og en god Broder, der flittigt og pligttopfyldende arbejdede frem mod det Maal, han havde sat sig, saa han kunde blive sin Mor en Støtte.

Præsten udtalte nogle trøstende Ord til Familien. — Sorgen og Savnet kan vi ikke tage bort, men vi kan pege paa, at De kun har haft Glæde af Deres Dreng. De har kun lyse Minder om ham, han er død for en stor og ærefuld Sag. Godt var det, at Danmark havde saadanne Sønner. Man rejste sig derefter op, mens Præsten fremsagde Grundtvigs Vers »Guds Fred med vore døde i Danmarks Rosengaard«.

Under Salmen »Dejlig er Jorden« blev Kisten af Frihedskæmpere og Politibetjente baaret ud i den ventende Rustvogn for at køre til Stationen. Det store Følge fulgte Kisten til Banen, og her takkede Fru Skovrider *Svendsen*, Sorø, for Deltagelsen.

Begravelsen foregaar fra Stenderup Kirke ved Kolding.

Christian Svendsen vilde den 19. Maj være fyldt 22 Aar. Paa hans Fødselsdag blev der paa det Sted i København, hvor han faldt, nedlagt Blomster.

HANS HENRIK GOTTSCHALCH IN MEMORIAM

5. Maj 1922 — 17. Marts 1945.

Hans Henrik alias Gogge (egentlig Godte) og jeg kom i Klasse sammen i Sorø 1937. Vi fandt straks hinanden og kom til at sidde ved samme Pult. Vi sluttede Venskab for Livet. Siden kom vi i Gruppe sammen under BOPA's Udrykningskolonne, hvor Gogge som uddannet Mekaniker fik alt med Vognparken at gøre. Han kom allerede i 1943 med i det illegale Arbejde, og i Slutningen af Vinteren 1944 maatte han gaa under Jorden. Da jeg selv maatte dykke i September s. A., kom vi atter paa saa nært Hold af hinanden som i selveste Sorødagene.

Det var faktisk forbløffende, hvad Gogge bød sig selv under det nervepirrende Arbejde, hvorom der ikke skal tales her. Han var besat af den Idé, at man simpelthen ikke kunde blive træt eller udkørt — og da slet ikke syg eller saaret. Men det kom jo anderledes! Den 17. Marts i Aar blev han stoppet under en Gaderazzia paa Øster Allé. Han og en Kammerat, der kom bort, sprang ud af Vognen og flygtede under

Ildkamp, og Gogge maatte lade Livet med 7 Kugler i Kroppen. Nu hviler han i Vognmandsmarken.

Alting gaar til en Tid; der er ingen Tvivl om, at den livsbekræftende og glade Gogge i den sidste Tid var udkørt og pirrelig, og da jeg selv i Slutningen af Januar i Aar maatte give op og flygte til Sverige, skulde Gogge have været med, men han *vilde* ikke . . .

Gogge var en Gaapaakarl, hvad man maaske ikke umiddelbart vilde tro, fordi han udadtil viste sit lyse, lette Sind. Altid havde han sine fornøjelige Historier paa Læberne, munter med den gladeste i et fornøjeligt Gilde og hjælpsom indtil det utrolige. Saadan laa nemlig Alvoren og Pligtfølelsen som et indre Lag inde bag hans som det syntes overfladiske Maske. Lidt Skuespilleri havde han jo i Blodet, *Ellen* og *Christian Gottschalchs* muntre Søn. At det under den underjordiske Kamp kom ham til særlig Nytte, derom tvivler jeg ikke. Som han var selv, var ogsaa hans politiske Indstilling splittet, det var nok det gode, traditionelle Danmark, han vilde kæmpe frit, men med en Idealisme, der var næsten glødende Kommunisme. Mange og lange er de Nætter, vi sammen har diskuteret. Som Kammerat var han lidt af et Eventyr — med alle dettes uventede Pointer, men hvor hjærtevarm og trofast var han ikke i Bunden. Aldrig var han præcis, og Aftaler huede ham daarligt — og dog tilgav vi ham alle, vi kunde ikke andet. Netop som Frihedskæmper kom hans Evner under Besættelsen i fuldt Flor paa den smukkeste Maade, som fylder os, hans overlevende Kammerater, med den dybeste Respekt. De laadneste

Føl bliver de bedste Heste. Det passer godt paa Gogge.

Født den 5. Maj 1922 blev Gogge saaledes bare 23 Aar — og nu skulde Livet jo først til at begynde . . . men for mig ligger der et lille smukt Symbol i, at Kampen, som Gogge satte Kræfterne, Evnerne og Livet til i, afsluttedes — paa hans Fødselsdag. Den Lykkens Gave skulde han bare have oplevet!

Du muntre Kammerat og alvorlige Kæmper for Danmarks Sag, Dig vil vi mindes i vor frie Fremtid.

Bent Otto Grandjean.

Sprede Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Af Toldkasserer V. Bay (R. 1895).

(Sluttet.)

Da det ved Brug af Loddet var konstateret, at vi nærmede os Land, foretrak Skipperen at ankre, og vi laa for Anker en halv Dags Tid, indtil Taagen pludselig littede, og det viste sig da, at vi laa ganske nær ved Land udenfor Halifax. Det var dejligt at kunne se sig om, som det viste sig, i skønne Omgivelser, som vi fik Lejlighed til at betragte nogen Tid, fordi vi maatte afvente det Øjeblik, da der blev aabnet for Havnen, som af Hensyn til eventuel Ubaadsfare var lukket med Minespærring og Jernporte.

Endelig kom vi ind i Havnen, hvis Beliggenhed er meget lig Københavns, men den ender i en meget stor Indsø, som var fyldt med Skibe, der laa for Anker og ventede paa Inspektion. Vi talte 80 store Dampere, det var et imponerende Syn! Ogsaa i selve Havnen laa der mange store Skibe, vi saa f. Eks. »Olympic«, som den Gang var ganske ny og blev brugt som Tropictransportskib.

Halifax var den Gang Inspektionshavn i Stedet for Kirkwall, som var blevet opgivet paa Grund af den »udvidede« Undervandsbaadskrig, og vi nød den Ære at blive eftersat af den den Gang verdensberømte Mr. Jones, som ogsaa havde været Inspektionsofficer i Kirkwall. Det var dog et meget lempeligt Eftersyn, idet vi mødte familievis hos ham, han saa kun paa vore Pas, og vore Sager blev slet ikke eftersat.

Desværre maatte vi ikke gaa i Land, hvad vi var meget ked af, da baade By og Land saa meget tiltalende ud, saa vi maatte nøjes med at se ind i »det forjættede Land«!

Den sidste Dag fik vi Proviant ombord, og samtidig blev Redningsbaadene sat i Vandet, og nogle af Passagererne beordret til at bemane dem, for at de kunde faa Øvelse deri, dersom det under Hjemrejsen skulde vise sig nødvendigt at forlade Skibet. Denne Øvelse var morsom, kun ikke for Deltagerne, blandt hvilke *Fred Leevy* befandt sig, idet den ene Ende af den Baad, hvori han var, gik saa hurtigt ned, at »Mandskabet« fik en temmelig ublid »Vandgang«! Efter Øvelsen blev Baadene taget op igen med »Lasten«, men de blev ikke anbragt i Daviderne, men holdt udsvinget, hvilket de for alle Tilfældes Skyld var under Resten af Rejsen.

Om Eftermiddagen landt Afgangens Sted, og vi saa ikke Land, før vi naaede Færøerne, men selv om det varede længe, fik vi ikke megen Tid til at tænke derover, idet vi i nogle Dage kom ud i en frygtelig Storm, som kastede slemt rundt med vort lille Skib, heldigvis uden at der skete noget større Havari, men i et Par Døgn maatte Koøjeblænderne være for, saa vi befandt os omtrent som i St. Thomas under Orkanen, og hvert Øjeblik tog Skibet en frygtelig Overhaling, saa vi troede, vor sidste Time var kommet!

Efter at Stormen var forbi, blev vi en Dag prajet af en

engelsk Trawler, som gav os et Skud for Boven, saa vi maatte stoppe; men da vi havde frit Lejde, fik vi, da vi havde afgivet et bestemt Signal, Lov til at fortsætte, uden at der kom nogen ombord. En anden Dag blev der pludselig alarmeret: »Drivende Mine om Bagbord!«, og alle styrtede paa Dækket, men det viste sig heldigvis, at den drivende Mine var en død Hval, som drev omkring, og vi kunde beroligede fortsætte Rejsen!

Endelig naaede vi Færøerne, som vi passerede en Morgenstund lige ved Solopgang, det var et pragtfuldt Skue med de høje Fjælde delvis dækket af Taagebanker og omgivet af mægtige Fugleflokke; Landet saa frisk og grønt ud, hvilket vi dog ikke havde Lejlighed til nærmere at konstatere, da vi kun sejlede forbi. Vi mødte derimod en færøsk Fiskerbaad, som solgte os de dejligste friske Torsk lige trukket op af Havet, og det var vel nok en Lækkerbissen mod Skibskosten, som vi havde faaet saa længe!

Da vi en Aften fik et Fyr udenfor Trondhjem i Sigte, ændrede vi til sydlig Kurs og gik ned langs Norges Kyst til Kap Lindesnæs. Det var en dejlig Tur, dels fordi det var det skønneste Vejr, dels fordi det var et pragtfuldt Syn at se ind mod Land og ind i de dybe Fjorde, og vi følte os mere i Sikkerhed, end vi længe havde gjort.

Næste Morgen havde vi Skagens Fyr i Sigte forude, og nu varede det ikke længe, før vi atter var ved de hjemlige Strande, vi maatte dog ankre op udfør Hellebæk for Natten, da vi paa Grund af Minespærringer ikke om Natten kunde gaa ind til København, som vi først naaede den næste Dag, den 14. August 1917.

Vilh. Bay.

TIL SORANERNE PAA FYN!

Efter at have læst Hr. *Gunnar Knudsens* og *J. D. La-wæwæz'* Artikler i Soranerbladet finder jeg Anledning til at gribe Pennen for at komme med et Par Bemærkninger, som forhaabentlig vil vække Interesse hos Provinsens Soranere. Selv hører jeg til de efter min Mening ulykkelig stillede Provins-Soranere, der kun uhyre sjældent har Lejlighed til at nyde godt af de mange fornøjelige Soranersammenkomster i København.

Jeg har p. G. af mit Studium og mit første Virke som Lærer i Folkeskolen slakket en Del om, hvorfor herværende Tanke først nu kan komme frem fra *min* Side. Nu mener jeg imidlertid, at mine mange Flytninger er overstaaet, idt jeg har faaet Stilling ved Odense Skolevæsen, hvor jeg agter at blive.

Jeg har været her i Byen siden 1. Marts og kender endnu ikke een eneste gammel Soraner; der maa jo dog være ikke saa faa. Kunde vi Fynbo-Soranere (hermed mener jeg Soranere fra hele den fynske Ø) ikke samle os i en lokal »Filial«, der jævnlige kunde komme samme her i Odense til forskellige Underholdning, der bl. a. kunde forme sig med forskellige Foredrag og desl. af soransk Samfunds egne Folk — ogsaa Folk fra Kbhvn., der kunde fortælle os om Hovedforeningens Arbejdsformer.

Gamle Soranere fra Fyn! Har Idéen nogen Interesse, lad os da tale sammen om det i Lobet af Eftersommeren.

NB! var det forresten ikke en rimelig Idé, at Hovedforeningen sørgede for Opretholdelsen af den Slags »Provincifilialer« og henvendte sig til et Udvalg af Provinsens Folk om at tage sig af Sagen, samtidig med — at den sendte en kortfattet Besked ud til alle Provinsmedlemmer — for Fyns Vedk. til alle fynske Medlemmer — om at møde op paa en nærmere fastsat Dato og paa et nærmere bestemt Sted for at søge en saadan »Filial« oprettet. Na-

turligvis maa vi have Hovedforeningens Støtte i vore begyndende økonomiske Vanskeligheder.

Ejvind Fausø (S. 39).
Østerbæksvej 5, 2., Odense.

— Der eksisterer i Odense som i Aarhus Lokalfdelinger af Soransk Samfund. De har adskillige Gange været omtalt i Soranerbladet. Formand for Afdelingen i Odense er Direktør *P. Suhr-Henriksen*. *Red.*

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Kære Medsoraner!

I Aar for 25 Aar siden blev »*De 200 raske gamle Soraners Stipendium*« uddelt for første Gang — efter forud at være stiftet paa en Soranertur, — og det har gennem Aarene ydet Studiehjælp til et Antal af 144 unge Soranere i de to første vanskelige Aar efter deres Afgang fra Sorø Akademi's Skole med et samlet Beløb af 30.727 Kroner.

Den trofaste Kreds af raske gamle Soranere er imidlertid gennem Aarene svundet betydeligt ind, saa det har ikke været muligt i en Række Aar at yde den i de senere Tider stærkt paakrævede Hjælp til de unge Dimittender.

Vi tillader os derfor at henvende os til Dem som gammel Soraner og anmode om Deres Aarsbidrag til denne soranermæssigt set saa paakrævede Hjælpevirksomhed.

Det aarlige Kontingent er nu — som for 25 Aar siden — 10 Kroner og bedes venligst indsendt til Stipendiets medunderskrevne *Kasserer: Kontorchef A. M. Thorkilsen, H. C. Ørstedsvvej 59, København V.*

Som det fremgaar af ovenstaaende trænger Stipendiet i høj Grad til at blive *stabiliseret*, og vi har derfor tænkt, at henstille til vore Soranerkammerater, om de vilde medvirke hertil, *enten* ved som *Donator* at tildele Stipendiet 100 Kroner (svarende til 10 Aarsbidrag) *eller* som *Konsolidant* at indbetale 250 Kroner, for hvilket Beløb vil blive indkøbt en 4 % Obligation, der i Renter vil afkaste 10 Kroner om Aaret og derved sikre Stipendiets Bestaaen ud i Fremtiden. —

Af Regnskabs- og revisionsmæssige Grunde vil de enkelte Konsolidanters Navne blive offentliggjort i Soranerbladet.

Vi beder Dem ogsaa tage *disse Henstillinger* med i Deres Overvejelser for Hjælp til vore unge Kammerater.

Med venlig Soranerhilsen København i Juni 1945.
Louw. Kay Michaelsen. A. M. Thorkilsen.

Grosserer *Kay Michaelsen* og Direktør *A. Ch. Louw* — begge Medlemmer af Styrelsen for »*De 200 raske gamle Soraneres Stipendium*« — har som de første *Konsolidanter* for Stipendiet til dette indbetalt hver 250 Kr.

EN BOG OM H. C. ANDERSEN

Paa H. Hagerups Forlag er der udkommet — hvad Læserne forøvrigt sikkert forlængst ved fra Dagspressen — *H. G. Olrik: Hans Christian Andersen. Undersøgelser og Kroniker 1925—1944.*

Olrik har i denne Bog samlet et Udvalg af de personhistoriske Undersøgelser om H. C. Andersen, som han gennem en Snes Aar har offentliggjort i Tidsskrifter og Blade. Hvert Stykke, meddeler han i Forordet, bærer Aars-tallet for sin Fremkomst, i nogle Noter og Henvisninger er der gjort Rede for, hvor de enkelte Artikler første Gang er trykt, og hvor enten et Sammen drag af flere har fundet Sted, eller hvor større Tilføjelser og Rettelser er sket. Personlig retter Forfatteren en hjertelig Tak til H. C. Andersen-Samlere, Grosserer Holger-Laage Petersen, fordi han fra første Færd ydede hans Forskning paa dette Felt en Interesse og Støtte, uden hvilken den næppe kunde være fortsat.

Naar man er færdig med denne Bog, som man læser med udelte Interesse fra første til sidste Blad, er der to Problemer, man sidder med en stor Forbavselse over: Olriks lænomenale Teknik og Miraklet H. C. Andersens Liv. Hvad nu det første angaar, saa stejler man Side for Side over den rent ud sagt djævelbændte Evne Olrik har til at bore dybt ned i Arkiver, gamle Mandtalslister, Matrikler, Kirkebøger o. s. v. og finde uet rigtige der, hvor andre, hvis de da overhovedet kommer saa dybt, roder rundt i blinde. Hvilken Skattegraver eller Kriminalopdager kunde der ikke være blevet ud af ham! Nu blev han altsaa, og godt det samme, den aldrig trættede Forsker af vor store, verdensberømte Eventyrdigters Liv og Levned til Glæde og Berigelse for Digterens Læsere samt til megen Moro for dem, hvem det er en Fornøjelse at se Olrik tage Gefølgtheder i Nakken og ryste dem rigtig godt. Selv en Kapacitet som Professor Brix, der ellers i vanskelige Situationer klarer sig med en velturneret Vits og et Stag med halen som en Karusse, der torsvinder, skal nok dy sig, naar den gamle Geude Olrik viser sig i Vandskorpen med et politisk og meget vidende Blink i Øjet. Der staar Respekt om hans Teknik, og det er saa sin egen Sag at vove sig ud paa Glatis i en Polemik med ham.

Nu maa man imidlertid stot ikke tro, at der er Tale om bare kold Teknik. Slet ikke! Bag denne ligger som Drivfjeder den Poesiens blaa Blomst, hvoraf vi gerne allesammen inderst i vor Tilværelse skulde have en Duft eller et Genskin, hos Olrik i dette Tilfælde Kærligheden til H. C. Andersens Digtning og Interessen for hans Person udsprunget af en bestandig morgenfrisk Undring over det Mirakel, som Digterens Liv var fra Vugge til Grav. Denne Undring har Olrik udkrystalliseret fint og følsomt i det Essay, der hedder »H. C. Andersen i København« og begynder med den fattige ganske ukendte Odensefyrs Ankomst til Frederiksberg Bakke den 6. September 1819 og slutter med den Festbanket, som Landets bedste Mænd og deres Damer gav for ham som Hædersgæst den 6. September 1869. Man læser dette Essay atter og atter, man læser det ikke uden Bevægelse, tænker paa den, som skrev det og mindes fire Linier fra en Sang, vi alle har sunget en Gang: thi Sølv og Guld, dem skal I ikke sanke, dem har I aldrig lært at finde her, mens Aandens Frugt, den indholdsrige Tanke, det er den Skat, som ene er os kær.

V. Sorgenfrey Hansen.

SORANER-BLADETS REDAKTION

I Juli overtages Soraner-Bladets Redaktion af Otto Vilhelm Sommer, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Adresse: Strandboulevarden 12¹. Telf. Øbro 4216 y.

*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Major *Ulrik Johan Motzfeldt* (R. '23) og Kaptajn *Johannes Keller Motzfeldt* (R. '18) har begge gjort Krigen med i det canadiske Infanteri. De er Sønner af afdøde Præst Johannes Motzfeldt (udm. V Kl. '84) og Broder til *Ketil Motzfeldt* (udm. II G. '19).

*

Fabrikant *Christoffer Conrad Fischer* (udm. 2. R. '99), der tidligere har boet i Aabenraa, er blevet anholdt i København for sin Deltagelse i Nazipartiets Virksomhed. Fischer var en Overgang D. N. S. A. P.s Hovedkasserer.

*

Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing* kan i Aar fejre 50 Aars Studenterjubilæum.

*

Ove Bjørn Andersen (S. '38) har bestaaet juridisk Embedseksamen med 1. Karakter.

*

I den danske Klub paa Knightsbridge i London har »Politiken«s Korrespondent *Holger Hørsholt Hansen* haft en Samtale med Flyveren *Kjeld Rønhof* (R. '36), der er Søn af Statsskovfoged Rønhof, Bromme, og Løjtnant i det norske Luftvaaben, men for Tiden gør Tjeneste i en britisk Langdistanceafdeling.

Løjtnant *Kjeld Rønhof*, hvis 19-aarige Broder, *Bengt Rønhof*, (R. '41) blev dræbt af Nazisterne i Besættelsens sidste Periode, er en af de to eneste Overlevende af de 22 Piloter, der trænedes sammen i den norske Træningslejr i »Lille Norge« i Canada. Han er samtidig den eneste Overlevende fra et Flyverhold paa 20 Piloter, som samtidig fik en Uddannelse for Viderekomne i Skotland.

Ialt har han gennemført 183 Togter over fjendtligt Territorium. Han har hele Tiden fløjet Spitfire eller Mustang. Han bærer saavel den norske Krigsmedalje som Haakon VII's Medalje.

*

Redaktør af »Bornholms Avis« i Rønne *Vilhelm Kjød*t (S.'27) har faaet Ansættelse som Redaktionssekretær ved »Nationaltidende«.

*

Willy Antoni Jensen (udm. III Kl. '09), der kaldte sig Kaptajn i Schalburg-Korpsen og Redaktør, opholdt sig under Besættelsens sidste Maaneder paa Bornholm, hvor han arresteredes den 5. Maj og anbragtes i Almindingen-Lejren. Senere førtes han til København, hvor hans Sag skal behandles.

*

Soranerbladets Redaktion har modtaget følgende:

Det smukke Minde, Soranerbladet sætter min Bror, har rørt og glædet os meget, og det er blevet paalagt mig at udtrykke hele Familiens Taknemlighed.

Samfundets Deltagelse i vor Sorg har gjort sit til at trøste i den tunge Tid, og jeg vil gerne bede Dem modtage vor Taksigelse.

Deres ærbødige

Bj. Bjørnstad.

*

Gyldendal udsender et nyt Oplag af Læge *Gregers Jensens* (S. '09) Kongebog »Monganga«. Gregers Jensen er forøvrigt i dette Foraar vendt hjem fra en tysk Koncentrationslejr.

Hans Broder, Redaktør *Stig Jensen* (S. '13) var paa Sjælland under Besættelsen Organisator af Vaabenmodtagelserne fra Luften. Tirsdag den 29. Maj præsenterede han i Næstved sine Folk for Chefen for Special Forces Mission i Denmark Commander *Hollingworth*.

*

Reservelæge paa Gigtsanatoriet i Skelskør *Erik Peytz* (S. '23) er fra 1. Juni ansat som Reservelæge ved Odense Amts Sygehus Bade- og Massageafdeling.

*

Nedenstaaende Brev fra Kommandør *Magnus Bojesen*, hvis Søn, Søløjtnant *Gregers Bojesen*, faldt som Frihedskæmper den 5. Maj i Amaliegade, bringes herved til Soranerkammeraters Kundskab:

»Kære Ven!

Min Kone og jeg takker inderligt for Soransk Samfunds og Phoenix-Kædens store Deltagelse ved min eneste, elskede Søn Gregers Død d. 5. Maj; ja, han døde som en ung Helt for sine Idealer — som begejstrede ham — for sin Konge og sit Fædreland. En Maskinsalve paa 5 Kugler gennemboede hans Hjerte, da han med sin Trop, hvis selvsikrede Fører han var, og i Spidsen — 14 Meter foran nogen anden — optog Kampen og stormede frem i Amaliegade.

Han elskede Sorø Akademi og foran i sit Fotografialbum havde han skrevet:

»Der var Liv og glade Dage,
der gik Solen aldrig ned«.

Sorø kan være ham bekendt, selv om hans Liv blev saa kort. Han var 3. Generation paa Sorø. Nu er der ikke flere. Min aarelange Sygdom og nu dette har helt røvet mine Kræfter.

Inderlig Tak og Hilsen til Kammeraterne.
Din (Eders) hjertelig hengivne

M. Bojesen.«

København, den 24. Maj 1945.

A. Ch. Louw.

*

Købmand *Niels-Juel Ulrik*, Slagelse (R. '20) er blevet Medlem af et af Provinshandelskammeret nedsat Prisudvalg.

*

I Henhold til Lov af 18. Maj d. A. om Bemyndigelse for Regeringen til øjeblikkelig Afskedigelse af Tjenestemænd ved Hæren og Søværnet, der har hvervet eller ladet sig hverve til tysk Krigstjeneste m. m., er Oberstløjtnant *Kristian Peter Kryssing* (R. '09) degraderet og strøget af Hærens Lister.

SORÅNER-BLÅDET

30. AARGANG

Nr. 7

JULI 1945

HASSENFELDT'ERNE

EN SORØ-SLÆGT

Af H. G. Orlík.

Den sidste af Slægten, knyttet til Sorø, var Skolens Sygeplejerske, Frøken *Dorthea Hassenfeldt*, der døde i 1877; sandsynligvis kan derfor kun meget faa, maaske ingen mindes hende eller ved noget om hendes Slægt. Men den var dog knyttet til Sorø i næsten hundrede Aar, og Navnet paa en af dens Sønner staar at læse paa Bagsiden af Mindestenen i Akademihaven over Soraner-Soldaterne fra de slesvigske Krige; den, der sysler med Skolens Historie, støder idelig paa den, og det kan vel derfor forsvares at fylde nogle af de af Aktualiteter ikke helt optagne Sider i Soraner-Bladet med lidt Oplysninger om Medlemmer af en Slægt, der ogsaa engang hørte til de soranske — selv om Minderne om den falder mest i det triste.

Til Sorø kom Slægten, som i Midten af det 18. Aarhundrede hørte hjemme i Falsters søndre Herred og Musse Herred paa Lolland, med *Cicilianus Nicolaus Hassenfeldt*, født 21. Marts 1759 i Højset By i Væggerløse Sogn paa Falster, hvor hans Far Johan Carl var blevet Skolelærer og døde i 1785, 71 Aar gl.; dennes Hustru hed Cæcilie Katrine Asmusdatter og døde 1757; i hans 2. Ægteskab med en Degnedatter fra Tingsted, *Dorthea Magdalene Helsted* (1728—1804), fødtes som det ældste Barn af fire en Søn, der efter Tidens Skik opkaldtes efter sin Fars 1. Hustru. Han kom i Nykøbing Skole, havde kun maadelige Karakterer men dimitteredes dog i 1778 til Universitetet i Kbhvn., hvor han opnaaede 2. Karakter og immatrikuleredes s. A. Hvad han i de følgende Aar tog sig til, ved jeg ikke, rimeligvis har han ikke drevet noget Fagstudium men taget en eller flere Kontorpladser, til han omsider i 1790'erne havner i Sorø og bliver Skriver ved Overhofmesterembedet; der var ingen Overhofmester efter 1787 saalidt som studerende ved Akademiet, men God-

set styredes af Professorerne, til P. Chr. Stemann blev Amtmand i 1798 og overtog Administrationen af Akademiet i 1802—03. Hassenfeldt maa snart have fundet, at hans Stilling som Skriver eller — det lød efter lidt mere — Fuldmægtig var til at gifte sig paa, og 3. Maj 1799 ægtede han paa Frederiksberg Jomfru *Anna Maria Hansen*; Forlovere var Højesteretsadvokat Jens Laasby Rottbøll, hos hvem H. maaske før har været ansat, og Translatør Carl von Haven. Bruden opgiver selv mange Aar efter, at hun var født paa Antvorskov, men det synes ikke at passe; efter Alderen at slutte kan hun være døbt 9. Maj 1773 i St. Peders Kirke i Slagelse som Datter af en nylig død Gaardfæster Hans Jensen i Holmstrup og er da mulig antaget som Datter af en af sine Faddere, Forvalter Hetting paa Antvorskov, — dette er dog kun Gætteværk. Derimod er det in confesso, at det unge Par efter Bryllupet havde Bolig i den gamle Kro i Sorø, det røde Bindingsværkshus paa Storegade, og i den nordre Del, op mod Apoteket, hvor senere Skolens Gymnastiklærere havde Tjenstbolig. Her fødtes deres syv Børn fra det ældste, Sønnen *Carl Frederik*, i Maj 1800, til det yngste, Datteren *Marie Nicoline Cathrine*, i 1818, og her modtog Hassenfeldt i 1811, efter Forstkasserer Jørgen Reebbergs Død i April, Beskikkelse i dennes Sted — et Avancement, der kom ham dyrt at staa.

Thi, som det hedder i Peder Hjorts »Udvalg af Breve fra Mænd og Qvinder«, 1867, S. 98, hvor der fortælles en Del Anekdoter om Paul Chr. Stemann:

»Akademiet havde af gammel Fornemhed en aparte Forstkasserer; i de slette År fra 1810—20 smeltede hans Smule Gasje sammen, og et Par Støvler til Skovauksjonerne kostede 1/3 af et Års. Han levede en Stund af Greb i Forstkassen, måtte gøre Opbud og dømtes

til Møens Tugthus. Stemanns Adfærd i alle denne Sags Stadier var udmærket; han havde også sin Kontraktklage.«

Hjorts Anekdote er i Hovedsagen rigtig; ved Sorø Bytings Dom af 27. April 1825 blev den arme Forstkasserer, der i 1823 havde en fast Løn af et Par Hundrede Rdl. og nogle Sportler samt Fribolig til at forsørge sin store Familie med, dømt til at have sit Embede forbrudt og erstatte Sorø Akademi 15.371 Rdl. tilligemed dobbelte Renter af denne Sum fra 21. April 1823 at regne samt i Mangel af Betaling at hensættes til Arbejde i Københavns Fæstning til sin Død eller til Betaling sker; ved Højesteretsdom af 25. Juli 1825 blev Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom, der havde givet Bytinget Medhold, ogsaa stadfæstet, dog at Fæstningsarbejdet ikkun burde finde Sted for 12.371 Rdl. 14 Sk., — dette var Resultatet af Stemanns »Kontraktklage«; thi Fæstningsarbejdet kunde ikke iken- des for de »doble Renter« men kun for den Sum, Underslæbet androg; dette hidrørte iflg. Dommen for største Del fra Forbrug til Familiens Fornødenheder og Betaling af privat Gæld. Den 2. Nov. 1825 formildede Kongen Dommen til *taaleligt* Arbejde i Møens Tugthus; den 6. s. M. gav Stemann Byfogeden i Sorø, Overauditor af Gyldenfeldt Ordre til at forkynde Dommen for Hassenfeldt og snarest lade den fuldbyrde »paa mindst bekostelig Maade«, og den 9. blev Hassenfeldt kørt til Møen. I det Generalieblad, der ligger ved Domsafskriften i Tugthusets Arkiv signaleres han saaledes: »66 Aar gl., middel af Væxt og Bygning, graat Haar, blaa Øjne og lyse Øjenbryn.«

Allerede i 1827 blev han dog løsladt iflg. kgl. Benaadningsresolution og fik meddelt Pas til Sorø; her har han levet nogle sikkert ikke lette Aar, til han d. 17. Oktober 1830 døde og d. 22. s. M. blev begravet i Sorø, 71 Aar gl. Da havde allerede et naadigt Forsyn aabnet en Vej for hans stakkels Hustru til i al Nøjsomhed at forsørge baade sig selv, sin Mand og de af Børnene, som endnu ikke var kommet hjemmefra — den yngste Datter *Marie Nicoline Cathrine*, født i Januar 1818, blev først konfirmeret i Sorø Kirke to Aar efter Faderens Død — og hermed gik det saaledes til.

Da Kostskolen aabnedes i Sorø i Oktober 1822 havde Kontoriusserne i Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler selvfølgelig ikke regnet med, at der kunde forekomme Sygdom, ja endog Dødsfald blandt en Flok paa 30 smaa og større Dreng; der var nok en Læge i Byen, Distriktskirurg og Læge ved Akademiet fra 1820 Søren Wendelboe, men hverken Sygestuer eller nogen Plejerske ved disse. Allerede i 1822 synes der at være forekommet Tilfælde af Sygdom blandt Eleverne, men rigtig Alvor blev det, da den lille Caspar Vilhelm Rousing, som fortalt i Soraner-Bladet, XIV Aarg. Nr. 1 og 2, blev syg og den 9. Febr. 1823 bukkede under for sin Hjemvé med Tillæg af Lus i Hovedet, Drilleri af Kammeraterne og Irettesættelser Gang paa Gang af Lærerne. Da viste det sig, at Madam Hassenfeldt, der ellers skulde synes at have nok i sine egne Unger, havde et kærligt Hjerte for andres og dertil Husrum nok, thi hos hende blev det stakkels syge Barn bragt hen og nød, som Adjunkt Daugaard skriver i Inspektionsprotokollen efter Drengens Død, »i Forstkasserer Hassenfeldts Hus den omhyggeligste Røgt og Pleje, da Madam Hassenfeldt næsten aldrig veeg fra hans Side«. Nu havde man da

set, hvad hun duede til, og da man omsider kom i Tanker om at indrette nogle særlige Sygestuer ved Alumnatet i Gaarden paa Hjørnet af Sorø Torv og Søgaden »i den vestre Ende af den nordre Længe i den gamle Udhusgaard (Materialgaarden)«, blev det Madam Hassenfeldt, der antoges som »midlertidig Sygevarter« . Da Drengene var flyttet op paa Skolens Hovedbygning i 1826, og man derfor indrøttede den nu længst nedrevne nordøstre Pavillon ligeoverfor »Ingemanns Hus« til Sygehus — klods op ad Kirken, Kirkegaarden og Skolens Priveter! — flyttede Mad. Hassenfeldt med og blev udnævnt til Sygevarterke samt til; med tre faste Sypiger til Hjælp, at sy, lappe og stoppe paa Elevernes Tøj. For dette sidste Hverv slap hun dog i 1836, da det overgik til Oldfruen, men som Sygeplejerske holdt hun tappert ud lige til 1860 under smaa Kaar (hendes Pengeløn naaede aldrig 600 Rdl.; Efterfølgersken fik den dog op til 13—1400 Kr.) med haardt og ofte utiltalende Arbejde saasom Aflusning af de mange lusebefængte Dreng og under evige Kvaler med Patienternes Uregelighed, der tilsidst krævede stadig mandligt Tilsyn, først af Assistenten ved den fysiske Opdragelse, senere af en Adjunkt. Til Sygeplejen havde hun god Hjælp af sin ældste Datter *Martine Caritte Dorthea*, født i Novbr. 1807, som i de sidste 13 Aar, til et nyt Sygehus i 1860 var bygget og taget i Brug, styrede Virksomheden og efterfulgte Moderen som fast Sygeplejerske i de nye Lokaler; dermed holdt hun ud til 1872, da hun gik af, 65 Aar gl., med den flotte Pension af 200 Kr. Selv døde Madam Hassenfeldt, 86 Aar gl., den 20. April 1861 og blev jordet paa Sorø Kirkegaard, vel ved sin Mands Side; Frøken Dorthea Hassenfeldt overlevede hende til 31. Maj 1877. (Sluttes).

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

Paa et umiddelbart efter den ordentlige Generalforsamling afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes:

Formand: Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen*.

Næstformand: Højesteretssagfører *C. Ballhausen*.

Kasserer: Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*.

Redaktør af Soranerbladet: Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*.

Soranerbladets og Bladfondens Administrator: Bagermester *Rogert Møller*.

Laane- og Understøttelsesfondens Administrator: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*.

Sekretærer: cand. jur. *Joh. G. Madelung* og stud. jur. *Skovgaard Jensen*.

Der er nedsat følgende Udvalg:

Bladudvalget: *Rogert Møller, Lorenzen, Sorgenfrey Hansen, Louw* og Murermester *O. Licht*.

Gratulations- og Kondolanceudvalget: *Louw* og *Sorgenfrey Hansen*.

Laane- og Understøttelsesudvalget: *Lorenzen, Clausen, Louw* og *Skovgaard Jensen*.

Festudvalget: *Ballhausen, Louw, Madelung* og *Skovgaard Jensen*.

Referat af Generalforsamlingen vil fremkomme i næste Nummer.

1930-STUDENTERNE MØDES

Lørdag den 16. Juni mødtes 1930-Studenterne for at fejre 15 Aars Jubilæet. Af de fyrretyve dimitterede indfandt 22 sig i Tivoli, hvor der i Taarnpavillonen var dækket i den runde.

Efter Spisningen blev de fraværendes Breve læst op, og der indløb Hilsener til Deltagerne. Man fik Oplysninger om de fleste af Holdet, og der var almindelig Stemning for at deltage i den første rigtig festlige Aften, Soransk Samfund arrangerer for Medlemmer med Damer.

Samtidig blev det aftalt, at det indhøstede Materiale om Klassen skal cirkulere med et Referat om Mødet, for at Kammeraterne selv kan indføre deres biografiske Data.

Ved den alt for tidlige Afslutning udbragtes et Leve Sorø, og man skiltes under almindeligt »Paa Gensyn, senest i 1950«.

STUDENTER FRA 1935 - 10 AARS JUBILARER

Da vi mener, at en stor Del af jer føler samme Trang som vi til at fejre 10-Aars Jubilæet ved en kammeratlig Sammenkomst saavidt muligt i Sorø, beder vi de af jer, der kunde tænke sig at være med f. Eks. Søndag den 26. August, snarest skrive eller ringe til enten *Max Ebert*, Harhoffs Allé 34, Ringsted, Tlf. 1101 eller *Kaj Lund*, P. Bangsvej 86³, Kbhvn. F., Tlf. Godthaab 9801.

STEFFEN JOHANSEN

* 11. November 1921 — † 6. November 1944

Steffen Johansens Gruppekammerater skriver om ham:

Den 6. November 1944 Kl. 21 blev Assistent *Steffen Johansen* snigmyrdet bagfra paa Hjørnet af Vester-gade og Larsbjørnstræde sammen med en Kammerat cand. pharm. *Jørgen Damgaard*.

Steffen Johansen havde deltaget aktivt i Frihedsbevægelsen i 2 Aar, før han blev dræbt. Efter heldigt at have undgaaet et fejgt Baghold fra Storstikkeren *Andreas Lauritzen Petersens* Side, maatte han leve de sidste 7 Maaneder under Jorden. Men i disse 7 Maaneder viede han til Gengæld hele sin Arbejdskraft til Bekæmpelse af Nazismen. Der er næppe den Variation af Modstand, han ikke havde ydet Besættelsesmagten: Bladvirksomhed, Sprængning af tyske Biler, Fabriks-sabotage, Vaabenrov, Spionage o.s.v. Adskillige Fald-skærmsmænd fik en Hjælp hos ham, de sent glemmer, selvom mange af dem døde i Kampen mod Hunnerne. *Steffen* vilde ikke »tages levende« — og det Ønske fik han da opfyldt. Men det blev ved et fejgt Snigmord bagfra, at Tyskerne skulde faa ham. Ellers var det næppe lykkedes dem.

For os, der kendte *Steffen*, »Poul«, gennem Aars Samarbejde, maatte dette Mord umiddelbart se ud som en »uofficiel Henrettelse«, og først for nylig, da Masse-morderen *Brøndum* røbede sit Kendskab til det, løftedes Sløret i nogen Grad for denne Mordgaade. *Andreas Lauritzen Petersen* var altsaa ikke Morderen, men at han var tilstede i Vestergade den 6. November 1944 ved 21-Tiden, maa betragtes som givet. Han blev iøv-

rigt likvideret i Restaurant »Skandia« 10 Dage senere. »Poul« vil blive husket af mange foruden os.

Sign. *Hans, Knud, Aksel, Carl og Sven.*

Som en af de »mange af os«, som ikke glemmer *Steffen*, og som gammel Soraner og god Bekendt og Ven af ham vil jeg gerne tilføje, at *Steffen* i mine Øjne var den ideelle Soraner, rask, uforfærdet og ridderlig, mindende ikke saa lidt om *Stilk*; han var derfor ogsaa den ideelle Frihedskæmper, og han har gjort en stor og værdifuld Indsats i Modstandsbevægelsen. Vi gamle Soranere kan være stolte af at kunne nævne ham som vor Kammerat.

Holte, den 21. Juni 1945.

Fr. *Kjørboe.*

— *Harald Steffen Johansen*, Søn af Fabrikant J., København, var født 11. November 1921 og Sorøstudent fra 1940. Hans Lig fandtes i Ryparken. Bisættelsen fandt Sted Tirsdag den 3. Juli i Vestre Kirkegaards nordre Kapel. Begravelsen vil senere foregaa i Ryparken.

AAGE ROSENKJÆR

Da jeg i Januar-Nummeret skrev min Mindeartikel om *Aage Rosenkjær* maatte jeg undlade at nævne, hvorledes han var død. Det var i Mørketiden, da den tyske Censurs sarte Nerver ikke tillod mindste Hentydning til gode danske Mænds Død i tyske Koncentrationslejre. Nu, der kan tales frit, synes jeg, at *Rosenkjærs* Skæbne bør kendes af hans gamle Kammerater.

Han var som bekendt Lektor ved Tønder Statsskole og havde virket der i 24 Aar. En fremragende Pædagog, elsket

af sine Elever, højagtet af sin Rektor og af sine Kolleger. — I »Meddelelser fra Tønder Statsskole 1945« bringer Rektor Randrup en lang og meget smuk Mindeartikel, og Tønder Statsskoles Elevforenings Medlemsblad »Guldhornene« helliger i sit Vinter-Nummer 1944 hele 31 Sider til Mindet om Rosenkjær. Her findes hans Virke beskrevet og forherliget. Man har efter Læsningen af disse Sider et dybt Indtryk af en helt enestaaende Ungdomsopdrager, der ikke blot underviste i Skoletiden, men som ofrede sin Fritid og stillede sit Hjem til Raadighed for at samle Drengene om forskellige Sysler med det for Øje at styrke og udvikle deres Karakter og Sindelag som gode Danske. — Det vil føre for vidt at opremse alle de Foretagender, han satte i Gang, men jeg nævner som Eksempel: »Tønderkahytten« ved Vejle Fjord, hvor han hver Sommer samlede ca. 70 Dreng og lærte dem Respekt for vore nationale Symboler samt Kærlighed til det danske Landskab og til vore skønne danske Sange.

Det er klart, at Tyskerne, baade de fremmede og Hjemmestyrkerne maatte se skævt til en saadan Personlighed. — Den 11. December 1943 blev han afhentet af Gestapo. Med Revolver i Ryggen maatte han i 20 Minutter staa med oprakte Arme med Ansigtet mod en Dør. Huset blev grundigt gennemsoget, selv Tørvehunkerne blev endevendt, men til deres store Skuffelse fandt de intet kompromitterende, der kunde retfærdiggøre Arrestationen. Alligevel maatte Rosenkjær følge med som han stod og gik, i sit Havetøj og uden engang at faa Lov til at vaske Hænder. Han blev taget med til en Gaard i Nærheden, hvor der ogsaa var Husundersøgelse, og her sad han paa en Bænk fra Kl. 6 Aften til næste Formiddag, da han blev ført til Kolding. Efter lang Tids Indespærring der, kom han til Vestre Fængsel, derfra til Horserød, tilbage til Vestre Fængsel og derpaa til Frøslev. — I Mellemtiden blev der gjort alt for at faa ham fri. bl. a. blev der sendt et Andragende til Udenrigsministeriet underskrevet af en Række lands- og lokalkendte Mænd, endog en særlig Henvendelse til Hr. Best fra Niels Bukh, hvis Elev Rosenkjær havde været, blev forsøgt, men intet hjalp. Tyskerne svarede, at Rosenkjær havde tilstaaet, at han havde huset Sabotagemateriale!

I de forskellige Fængsler og Lejre var Rosenkjær til stor Opmuntring og Støtte for sine Medfanger. — Natten mellem den 14. og 15. September 1944 blev han ført til Svesing ved Husum, hvor der var en Underafdeling af Neuengamme-Lejren. Her fik han Dysenteri og døde efter ca. 15 Dages Sygdom. Han blev begravet paa Husum Kirkegaard i en Fællesgrav sammen med 8 andre. En Medfange, en ung Haandværker fra Kolding, fik snøret noget Staaltraad om en af hans Fingre, saa hans Lig kan identificeres. Graveret paa Husum Kirkegaard har oplyst, at Rosenkjærs Lig blev taget af en Papirspose og nøgen kastet i Graven uden Medvirken af nogen Præst og uden Klokkeringning. Papirposen blev taget med tilbage til Lejren for at blive brugt igen.

R. E. B.

GREGERS BOJESEN IN MEMORIAM

Som omtalt i Soranerbladets Maj-Nummer faldt Søljøntant Gregers Bojesen i Spidsen for sin Trop under heltmodig Kamp med en Afdeling tyske Marinesoldater Lørdag den 5. Maj.

Gregers kom ind i 1ste Gymnasieklasse efter Sommerferien 1934 og boede i sine Soraneraar hos sin Faders Søster, nu afdøde Fru Skovrider Ammitzbøll paa Trautnersvej.

Gregers var af Naturen udstyret med rige Evner, som i

Forbindelse med hans ærlige og frejdige Sind omgav hans hele Færd med en naturlig Charme, der uvægerligt maatte gøre ham vellidt baade blandt Lærere og Kammerater.

Naar noget gik ham imod eller voldte ham Vanskeligheder, enten det var i Klassen eller i Fritiden mellem Kammeraterne, tabte han aldrig sit gode Humør; med et Smil gav han sig i Lag med Opgaverne og havde en sjælden Evne til at finde og fæstne sig ved de lyse Sider i alle Forhold.

Det samme gjorde sig gældende, naar man kom til Gregers og bad om hans Raad i et vanskeligt Spørgsmaal. Paa sin uegennyttige og hjertelige Maade var han altid parat til at yde en Kammerat sin Hjælp eller fremsætte sine Synspunkter, og netop paa Grund af hans Evne til at finde frem til Lyspunkterne i enhver Sag, blev Samværet med ham for de af os, som kendte ham særlig godt, en stadig Kilde til nye Ideer og Tankeudvekslinger.

Gregers var opfyldt af en oprigtig Kærlighed til Danmark og alt dansk, og især Søfarten og Søværnet havde hans levende Interesse.

Mangen en Frieftermiddag er fløjet af Sted, medens Gregers og jeg efter Opslag i Flaadekalenderne har diskuteret de forskellige Landes Skibstyper, eller jeg har hørt paa Gregers' udførlige Beretning om de forskellige Faser af Jyllandsslaget under forrige Verdenskrig, som han havde studeret meget nøje.

Gregers var selvskreven til at blive Søofficer og efter at være blevet Student i 1937, begyndte han sin Uddannelse hertil og afsluttede i Fjor Gennemgangen af Søofficersskolen.

Som Følge af Forholdene under Besættelsen blev hans videre Uddannelse vanskeliggjort, men han benyttede Tiden til at dygtiggøre sig paa anden Maade.

I Lighed med andre unge danske Søofficerer ventede der — efter menneskelig Beregning — ogsaa Gregers en straalende Livsbane ved Genopbygningen af Danmarks Flaadestyrker — men saaledes skulde det ikke være.

Med Begivenhederne omkring den 5. Maj i Aar kom det Tidspunkt, hvor Gregers fik Lejlighed til at vise, at han kunde ofre alt, endogsaa Livet, for de Idealer, han var gaaet ind for og de Maal, han havde sat sig.

Vi sørger alle over de af Danmarks Sønner, som er faldet i Kampen, men i Sorgen over Gregers Bojesens Død tænker vi med Stolthed paa, at han var en af vore Kammerater fra Sorø Akademi, og ogsaa vi, der kendte ham fra Skoletiden, vil bevare Mindet om en Kammerat og en Ven, der gav Livet for Danmarks Sag.

Erik Winther.

EFTERSKRIFT

Trods den Interesse Artiklen »Et Kik ind ad vore egne Vinneverrer« for nogle Maanedes siden vakte, er jeg ikke fremkommet med Udtalelser i Soraner-Bladets sidste to Numre, dels fordi jeg egentlig fandt, at jeg havde faaet Luft nok, og dels fordi jeg i Ro vilde afvente eventuelle »Sympatilikendegivelser«. Saa-danne har jeg nu faaet i saa rigeligt Maal, at jeg egentlig er noget overrasket — there must be something rotten ...

Det Indlæg, som I. D. Lawaetz fremkom med, glædede mig i ganske særlig Grad, og hans Idé med Hensyn til Oprettelsen af flere »Filiaer« rundt om i Landet finder jeg udmærket. »Rotary Klubben« f. Eks.

har kunnet gennemføre noget saadant, hvorfor skulde vi saa ikke kunne?

Ernst Gram kom i et Indlæg i vort Blad ind paa en fortræffelig Tanke, der gaar ud paa at indkalde bestemte Aargange ved Møderne for derigennem at opnaa større Samling af jævndrende. Ideen er virkelig i al sin Enkelthed glimrende, og kunde eventuelt udbygges ved, at hver Aargang havde en Art »Tillidsmand«, der samtidig havde det job at referere til Bladet.

I sidste Nummer fandtes et ikke uinteressant Indlæg af *Ejvind Fausø*, der fastslaar det højst forbausende Faktum, at en gammel Soraner i Odense ikke engang aner, at hans By er Hovedsæde for den fynske Afdeling af Soransk Samfund. Han udtaler Ønsket om at faa en saadan »Filiat« oprettet.

En i Sandhed energisk arbejdende Forening — og en temmelig flov Historie.

Gunnar Knudsen.

TRANSLOKATIONEN I SORØ DEN 22. JUNI

Trods Rejsebesværigheder havde Translokationen paa Sorø Akademis Skole d. 22. Juni samlet mange Forældre og gamle Soranere; bl. a. var følgende Jubilarer fremmødt: Sprogmanden, cand. mag. *Gunnar Knudsen*, Sognepræst *C. E. T. Engsig-Karup*, Horsens, Professor, Overlæge, Dr. med. *E. Meulengracht*, Soransk Samfunds Formand, Skovdirektør *Poul Lorenzen*, Civilingeniør *Jørgen K. Rasmusen*, Korsør, og Konsul *Harald Fischer*, sst., der alle var 40-Aars Jubilarer; fremdeles Proprietær *Fr. Hilarius-Kalkau*, Alstedgaard, som 50-Aars Jubilær; sidstnævnte deltog i Translokationen for 52. Gang. Ogsaa Kurator *Korsgaard* var til Stede. Der dimitteredes 40 Studenter og 21 Realister.

Højtideligheden indledes med, at man sang »Hellig er vor Ungdoms Lyst«, hvorefter Rektor *Bohn* holdt den smukke Tale som Tak for Befrielsen, som ved Rektors Elskværdighed gengives efter Manuskript nedenfor.

Derpaa redegjorde Rektor *Bohn* for Udfaldet af Studenter- og Realeksamen og uddelte Eksamensbeviser, hvorefter han ifølge »Vestsjællands Social-Demokrat« udtalte følgende:

Saa er da det Øjeblik kommet, da jeg skal sige Farvel til Dimittenderne af 1945, vore nye Studenter og Realister. Eksaminernes Skærsild er overstaaet, Beviserne for jeres Kundskaber og Modenhed udleveret, og naar denne Højtidelighed om faa Minutter er afsluttet, drager I herfra som jeres egne Herrer, bort fra Skolens Krav og Tvang, ud til Friheden og Livet som i langes efter.

Jeres Skoletids Ophør falder sammen med og præges fuldstændig af Befrielsestiden. I bliver Studenter og Realister i et af Nationens største Øjeblikke, hvor Landet er gennembruset af en Lykkefølelse. Det ligger nær at sammenligne denne Stund med et andet stort Øjeblik i Nationens Liv. For 25 Aar siden gik der og-

saa en jublende Følelse af Lykke og Taknemmelighed gennem Landet. Det var den Gang det dansk-talende Nordslesvig, det elskede, omstridte Land, efter mere end 50 Aars Adskillelse, igen vendte tilbage til Moderlandet, takket være de Allieredes Sejre og Sønderjydernes sejre Udholdenhed i Ulændighedstiden.

Man var fyldt af Taknemmelighed over Genforeningens vidunderlige Gave. Hvad kun faa havde turdet haabe paa, endnu færre turdet tale om, det var virkelig sket. Sønderjylland var atter dansk.

Nationen oplevede en Løftelse.

Baggrunden for Befrielsens Glæde er derimod en anden. Danmark har selv været i Krig med Tyskland. Besættelsestidens brutale Overgreb er blevet besvaret af Folket selv. Den aktive Undergrundshær har med uforlignelig Snildhed og Mod bekæmpet vore Undertrykkere, og største Delen af den øvrige Befolkning har efterhaanden paa forskellig Maade ydet Undergrundshæren sin Støtte. Da Kapitulationen kom og Landet atter aandede op, efter at det tyske Aag var brudt, maatte Glæden derfor ganske naturligt præges af dette. Vor Befrielse er ikke blot en Gave fra de allierede Magters Side, vi har selv arbejdet med paa den store Opgave, vi har selv gjort vor Indsats.

Men det er klart, at Glæden i Dag i Modsætning til i 1920 har et Islæt af Selvbevidsthed, Selvsikkerhed, som ikke kan overses. Dette kan blive et stort Gode for det kommende Danmark. Det kan betyde, at den ulyksalige Hvad-kan-det-nytte Aand fra forrige Aarhundredes Slutning, der saa længe havde tæret det danske Folks Sundhed, udmarvet dets Forsvarsvilje, nu endelig og uigenkaldelig er manet i Jorden.

Kan Besættelsestidens Offervilje, Uselvskhed, Retfærdighedssans føres over i Hverdagen, naar den melder sig med sit daglige Arbejde, hvor vi alle skal staa vor Prøve, da vil et nyt og lutret Danmark stige af Havet.

Jeg vil da gerne lægge jer paa Sinde, at I Dimittender fra 1945 gaar ud i Livet under en særlig Forpligtelse. I, der har haft Frihedskampens Begejstring og Idealisme nærmere ind paa Livet end noget andet Hold, I har faaet tildelt den særlige Opgave at føre denne Idealisme over i Hverdagen, saa at det daglige Arbejde i dets mange forskellige Forgreninger løftes ud af Selvskheden og Smaaligheden og bæres oppe af Glæden ved og Bevidstheden om, at vi, hver paa sin Plads, arbejder for Fædrelandets Vel. Det er en stor og krævende Opgave, den løses ikke uden fast Vilje, den kræver Lydighed mod det bedste i jer selv, Disciplin og i mange Tilfælde Forsagelse, men kan I lægge disse Egenskaber for Dagen, da vil I være med til at bygge et nyt og rigere Danmark op, og I vil gennem jeres Arbejde drage Lykken ind i jeres eget Liv.

Og Lykke i jeres fremtidige Gerning, det ønsker jeres gamle Skole jer af et oprigtigt Hjerte.

Saa sang man »Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe«, hvorefter Rektor redegjorde for Aarsprøverne i de andre Klasser, ligesom han uddelte en Række Bogpræmier som Hædersgaver og Flidspræmier.

Hædersgaver fik *Christian West*, *Poul Henning Raa-*

schou, Sten Thiele (for god Indsats indenfor Modstandsbevægelsen) og *Aage Chemnitz*. Flidspræmier fik *Else Andrup, Bengt Lindeberg, Gustav Sindbæk, Erik Brandt, Niels Estrup, Hans Jørgen Koktvedgaard, Ole Due og Niels Nielsen*.

Saa tog Soransk Samfunds Formand, 40-Aars Jubilæren, Skovdirektør *Poul Lorenzen* Ordet og udtalte, idet han tog sit Udgangspunkt i Hauchs udødelige Translokationssang:

»Og her I grubled over Fremtids Dage,
mens Haabet sang for Jer sin gamle Sang«

Det kan vi gamle Soranere tale med om, og Minderne fra den Gang bevæger os saa dybt, naar vi overværer Translokationen og hører de gamle Sange, at vi ikke skal søge at udtrykke det i Ord; men vi vil takke Rektor og Skolen for det varme Velkommen, der lød til os. Det er godt at vide, at Skolen holder fast ved os, som vi ved den. Vi skylder alle Skolen Tak, og vi vedgaar Arv og Gæld.

Det skal være vort Ønske, at der fra denne Skole maa udgaa Kuld efter Kuld af Ungdom, som maa være og vedblive at være Danmarks gode Sønner og Døtre.

Translokationen afsluttedes derpaa med, at man sang: »Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe« og »Concinamus, o sodales«, hvorpaa Rektor *Bohn* ønskede: »En god og glædelig Sommerferie«, hvilket Eleverne besvarede med et kraftigt »Tak i lige Maade«.

TALE VED TRANSLOKATIONEN DEN 22. JUNI 1945

Af Rektor *P. H. Bohn*.

Paa denne den første Translokationsdag efter Danmarks Befrielse fra Besættelsestidens tyske Voldsherredømme skal de første Ord, der lyder, være en Tak opefter, en Tak til Gud, der naadig har beskærmet vort Fædreland og vor gamle Skole i de onde Aar, saa at vi i Dag kan dimittere vore Studenter og Realister i et frit og genfødt Danmark.

I mere end 5 Aar har Verden været hjemsøgt af en Ondskab saa udspekuleret og saa forbryderisk, at Sproget savner Ord til at beskrive den, og selv om vort Land paa næsten mirakuløs Maade er sluppet fri for de værste Rædsler, saa har ogsaa Danmark oplevet saa megen Ydmygelse og saa megen Mishandling, at Nationen aldrig vil glemme det. Fredelige og uskyldige Mennesker er blevet jaget som Dyr, utallige Landsmænd tortureret paa den mest bestialske Maade og mange af vore bedste Mænd myrdet paa Stimandsvis ved fejje og lumske Overfald. At vore Forraad er blevet stjælet, vore Bygninger sprængt i Luften og vor fri Presse kneblet, er nær ved at være Bagateller i denne Samhæng. Men nu, da det hele er forbi, da den overmodige Fjende har maattet ophøre med Plyndringerne og Menneskejagten og slagen og forhullet har maattet slæbe sig ud af Landet, nu da vi atter kan aande frit i vort eget Land, da bryder Glæden alle Skranker, vi jubler alle over vort genvundne skønne Danmark, og vi, der er samlede her, glæder os dybt og inderligt over, at Frederik II's gamle Skole er gaaet uskadt og

— jeg tør sige — *ubesmittet* gennem Trængslerne trods de mange Anslag, der har været forsøgt mod den.

Men i Glæden over Befrielsen, der nu fylder alle danske Sind, blander sig Sorgen over Ofrene, der maatte bringes. Mange danske Mænd og Kvinder har med deres Liv betalt den Frihed, vi nu nyder. Modigt og uforfærdet har de gjort deres Pligt paa den Post, hvor de var stillet. Hvad-kan-det-nytte-Aanden levede ikke i dem, men en aktiv brændende Fædrelandskærlighed, der ikke søgte sit eget. Værst har det været for de Danske i Sydslesvig. De har maattet kæmpe og dø for en Sag, der var dem fremmed. Er det da saa mærkeligt, at Sydslesvigerne nu stirrer mod Nord for at se, om vi husker dem? Men ogsaa i selve Danmark har Tabene været store og smertelige. Lad os da, inden vi gaar videre, mindes vore Døde, alle vore faldne Landsmænd fra fjern og nær, Flyvere, Søfolk og Landsoldater; men lad os navnlig mindes de gamle Soranere, der faldt, Skolens egne Sønner, de, som har henlevet deres lykkelige Ungdomsaar paa de samme Steder, hvor vi nu færdes. Deres Navne skal nævnes paa denne Dag i det Omfang, de er mig bekendt:

Aage Rosenkjær, Student 1910.

Erik Briand Clausen, Realist 1917.

Viggo Lausten, Student 1926.

Sten Lindhard, Student 1926.

Keld Hjortø, udm. af II. G. 1927.

Svend Severinsen (Glendau), Student 1928.

Sven Arthur Nielsen (Bjørnestad), Student 1932.

Gregers Bojesen, Student 1937.

Hans Henrik Gottschalck, udm. af I. G. 1939.

Steffen Johansen, Student 1940.

Chr. Fugl Svendsen, Student 1941.

Bengt Rønhof, Realist 1941.

Niels Stenderup, Student 1943.

Vi siger Tak til dem alle hver især. Tak for jeres Trofasthed, jeres Mod og Uforfærdethed. Skolen vil altid huske jeres Navne. Ære være jeres Minde.

ANMELDELSER

Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1945. Gylden-
dal.

Dette smukke Aarsskrift har iaar intet Bidrag fra soranske Penne—men bag dets Udgivelse staar stadig en Soraner, Museets Direktør *Poul Nørlund*. Han kan godt være sine Medarbejders litterære Indsats bekendt; det er overmaade vægtige og interessante, ogsaa ypperligt illustrerede Artikler, der her bydes paa.

Heller ikke Emnerne er soranske; nærmest kommer Bogens 1. Afhandling om det mærkværdige Fund af en Skeletgrav paa Bunden af Korsør Nor paa den gamle Havbund, der under en Udgravning var kommet for Lyset og paa en imponerende dygtig Maade blev bjerget og ført til Museet i København. Det viste sig, at man ikke her stod overfor nogen primitiv Mennesketype; — »det er en Stenaldermand, hvis Knoglebygning ikke paa noget Punkt afviger fra, hvad man her i Landet den Dag i Dag vil kunne finde hos Størstedelen af vore Landsmænd«. I flere tusinde Aar har den vestsjællandske Type altsaa ikke ændret sig ... naa, det har man jo ogsaa saa smaat kunnet mærke; vi bliver nok heller ikke anderledes. *hgo.*

Kalø. Af Arkitekt ved Nationalmuseet C. M. Smidt. Særtryk af Historisk Aarvog fra Randers Amt. XXXVIII.

I det kgl. nordiske Oldskriftselskab og i Randers Amts historiske Samfund holdt *C. M. Smidt* i 1944 Foredrag om Nationalmuseets Udgravninger ved Kalø Slot; med Ændringer og Tilføjelser efter fornyede Undersøgelingsudgravninger er dette Foredrag nu udgivet med et smukt Illustrationsstof og vil være en ganske ypperlig Vejledning for den, der kan faa Lejlighed til at tage en Tur til Djursland og bruge en Dags Tid til at gæste Kalø-Ruinen. Den er nok værd at se, og Smidt, der har Æren for, at disse Udgravninger og dybtgaaende Undersøgelser kom i Stand, har ved sin Afhandling gjort det let for Stedets Gæster at trænge til Bunds i Ruinernes og Udgravningens Historie.

hgo.

*

SORANER-BLADETS REDAKTION

Under Redaktør Sorgenfrey Hansens Sygdom forestaa Redaktionen af Soraner-Bladet fortsat i Maanederne August og September af Antikvarboghandler Otto Vilh. Sommer, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Ny Adresse: Birkholmvej 33, Vanløse. Telf. Damsø 4393 (mellem 19—20).

*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Lektor *H. Frimodt*, Sorø, fyldte 75 Aar den 24. Juni.

*

Harald Erik Lüders Thomsen (R. '32) har taget Handelshøjskolens Diplom i Regnskabsvæsen.

*

Bent Erik Larsen har faaet Tilladelse til at antage Navnet *Bent Erik Kernert*.

*

Ved kgl. Resolution af 26. Juni er der efter Ansøgning meddelt Sognepræst ved Frederiksberg Kirke, Provst for Frederiksberg Provsti *Johannes Theodor Engel* (S. '94) Afsked i Naade og med Pension fra 31. August.

*

Undervisningsministeriet har ansat Dr. phil. *Hans Henriksen Ussing* (S. '29) som fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium fra 1. Maj.

*

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09), har modtaget en Opfordring til at lade sig stille som radikal Kandidat ved Folketingsvalget i de to Aalborgkredse.

*

Bladet »Information« offentliggjorde den 29. Juni for første Gang Fortegnelsen over Medlemmer i den under Besættelsen illegale Organisation »Ringens« Hovedledelse. Blandt Medlemmerne er Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06).

*

I København er der i Handelshøjskolens Forhal opstillet en Buste af den tidligere mangeaarige Formand i Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Grosserer Aage Kunst. Busten er modelleret af Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37).

*

25 Aars Studentejubilarerne fejrede deres Jubilæum ved en Sammenkomst i Sorø Søndag den 1. Juli.

Overretssagfører *Erik Jølver* (S. '01) er beskikket til Forstander for Aarhus Hospital.

*

Botanikeren, Statskonsulent *A. E. Porsild* deltog som canadisk Delegeret ved det russiske Videnskaberne Akademi 220 Aars Jubilæum i Moskva. Porsild blev hentet i Fairbanks i Alaska i Molotovs private Flyvemaskine.

*

Næsten alle Danmarks Præster har deltaget aktivt i Modstandsbevægelsen under Besættelsen; af Soranere blev Sognepræst *Tage Severinsen*, Finderup, i Maj i Fjor dømt til Døden men i Juni s. A. benaaet med livsvarigt tysk Tugthus, hvorfra han er vendt levende tilbage; ogsaa Sognepræst *Aage Dahl*, Horsens, har maattet sidde i tysk Tugthus; endelig har Sognepræst *Carl Bay*, Risskov og Kaldskapellan *E. Høirup Knudsen* (S. '34), Grindsted, været i Frøslev, medens Sognepræst *Paul Nedergaard*, København, en Tid maatte leve under Jorden paa Grund af sit Arbejde i PUF (Præsternes uofficielle Forening).

*

Departementschef *Frederik Graae*, Chef for Undervisningsministeriets 2. Departement, hvorunder Sorø Akademi sorterer, fyldte den 5. Juli 70 Aar og er dermed faldet for Aldersgrænsen; til hans Afløser er udnævnt Kontorchef *Knud Paludan-Müller*.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* fyldte den 5. Juli 60 Aar.

*

Reservekirurg *Helge Faber*, Kommunehospitalet, er blevet Dr. med.

*

Fraternitas Sorana's 11te Stævne fandt Sted i Dagene fra den 19. til den 21. Juni i Svanninge Præstegaard ved Faaborg; Referat m. v. vil fremkomme i et senere Nummer.

*

Radiotelegrafist *Mogens Lerche* (R. '33), der er blevet internert af Modstandsbevægelsen, er blevet ekskluderet af Radiotelegrafistforeningen af 1917.

*

Politikommisær *Sten H. Clausen* fra Station 5 i Svendsgade er blevet konstitueret som Politimester i Kolding Købstad m. v.

*

Landsdommer *H. H. Holm* er ved kgl. Resolution beskikket til at være Medlem af Ankenævnet vedr. Sager angaaende Forræderi og anden landsskadelig Virksomhed.

*

Fuldmægtig, cand. jur. *Frants Thygesen* (S. '32) er blevet Sekretær i »Sydslesvisk Udvalg af 5. Maj 1945«, hvis fornyligt udsendte Opraab bl. a. var tiltraadt af Rektor *P. H. Bohn*, Sorø.

*

Folketingsmand, Pastor *Kristen Amby* er blevet Formand for Den konservative Rigsdagsgruppe samt Næstformand for den parlamentariske Undersøgelseskommission.

*

Cand. theol. *Johannes Wolf* (S. '37) er ansat som Hjælpepræst i Frederiksværk og Vinderød; han ordineredes den 27. Juni i Domkirken i København.

*

Højskolelærer, cand. theol. *Georg Langkjær* (S. '37) er udnævnt til Sognepræst i Hunstrup og Østerild i Aalborg Stift, hvor han afløser Sognepræst *Henry Carlsen*, der er blevet forflyttet til Skivum og Giver. Langkjær, der blev ordineret i Aalborg Domkirke den 27. Juni, var i Besættel-

sens sidste Halvaar en energisk Jernbanesabotør i Sønderjylland.

*

Flv. By- og Herredfuldmægtig, flv. Landretssagfører *Helge Gronenberg*, der i de seneste Aar har kaldt sig Genealog, er blevet fængslet for landsskadelig Virksomhed, foreløbig for 4 Uger; han har været Medlem af Landstormen, en Afdeling af Schalburgkorpset, samt en Tid Leder af Politistationen Under Elmene, da Politiet var blevet interneret.

*

Den engelske Kaptajn David Coleman, der i Rendsburg har arresteret Neuengammes Bøddel, Obersturmführer Anton Thumann, er gift med *Annelise Bojesen* (S. '33), Datter af Forpagter *Viggo Bojesen*, Liselund.

*

Ved Universitetets afsluttende Eksaminer er *N. C. Tyndeskov Pedersen*, *Jørgen Borch-Jacobsen*, *Mogens Krog-Meyer* og *Tage Tejsen* blevet candidati juris, alle med 1. Karakter; samtidig er *Jacob Krarup* blevet cand. theol. med haud illaudabilis.

*

Blandt Sorøs Studenter i Aar er Frøken *Birthe Hansen* med sine kun 16 Aar Danmarks yngste Student; hun vil være Dommer.

*

Bryllupper.

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Ingrid Smith og Politifuldmægtig, cand. jur. *Dan Jochumsen* (U. '32), København.

— mellem Frøken Elly Marie Nielsen og Frihedskæmper, Maskinassistent *Ancher Balle Christiansen*, København.

— mellem Frøken Ruth Randrup, Datter af Vaskeriejer Poul Randrup, og Politibetjent *Helge Glenstrup* (S. '36), København.

— mellem Frøken Betty Søboe Clausen, Datter af Inspektør Clausen, Næstved, og Kemiker *Gunnar Hallas-Møller* (S. '33).

*

Læge *Per From Hansen* har faaet Universitetets Guldmedaille for en Opgave i teoretisk Medicin; han arbejder iøvrigt paa en Doktordisputats.

*

Ved Aarsafslutningen paa Krebs' Skole mindedes blandt flere Faldne ogsaa Soranerne *Steffen Johansen* og *Gregers Bojesen*, der begge havde frekventeret denne Skole, før de kom til Sorø.

*

Sognepræst *Paul Nedergaard* (S. '14) fyldte den 23. Juni 50 Aar; han er nu atter Formand for Præsteforeningens Forretningsudvalg.

*

Stud. mag. *Aksel Heltoft* er Medredaktør af Bladet »Folk og Frihed«.

*

Adjunkt, cand. theol. & mag. *Kaj Viderø* er ansat som Adjunkt ved Ordrup Gymnasium fra 1. Aug. 1945.

*

Politimester *H. Volquartz*, Randers, der den 1. Februar i Fjor blev fjernet fra sit Embede efter tysk Forlangende, er ved Politiets Genindsættelse vendt tilbage til sit Embede.

Forlovelse er indgaaet mellem Danse- og Gymnastiklærerinde, Frøken Lillian Clausen, Datter af Restauratør H. A. M. Clausen, Helsingør, og Antikvar *Paul Rantzau Stevns* (R. '37), København.

*

Sekretær, cand. polit. *Gunnar Seidenfaden*, Udenrigsministeriet, er rejst til Washington for at tiltræde Stillingen som Handelsattaché ved vort Gesandtskab der.

*

Overkirurg, Dr. med. *Otto Mikkelsen*, Kommunehospitalet, fyldte den 20. Juli 50 Aar.

*

Øresunds-Selskabets Leder igennem mange Aar, Direktør, flv. Minister *M. N. Suenson* er udtraadt af det nye Selskab »Øresunds Kystfart«s Direktion.

*

Direktør *Alex L. Kopp*, London, der for Tiden opholder sig i København, er Fader til det danske Sejrsmærke (V-Mærke), der fandt stor Udbredelse i London; han var Medlem af det første danske Frihedsraad dér og er nu i Informations-Komiteén.

*

Reportagechef ved Statsradiofonien, Redaktør *Aksel Dahlerup* er for Tiden sammen med Digteren Hans Hartvig Seedorff i London for at føre Forhandlinger med B.B.C. om det fremtidige Samarbejde mellem de to Statsradiofonier.

*

Rektor *P. H. Bohn* samt Lektorerne *J. Jørgensen*, *J. Damgaard Sørensen*, *E. Nordahl Svendsen*, *R. Raft* og *L. A. Balslev*, der alle har været konstituerede, har under 28. Juni d. A. modtaget deres kgl. Udnævnelser.

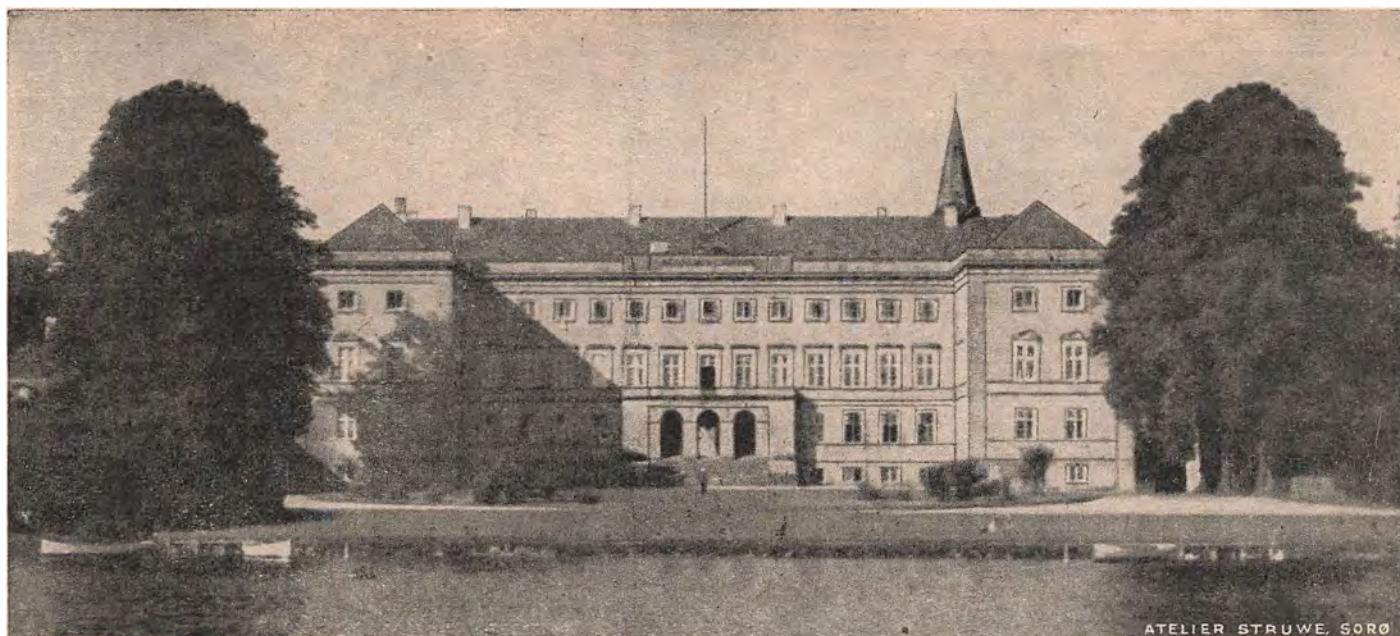
*

Som omtalt i sidste Nummer er *Aarsskriftet* udkommet; det er Rektor Bohns andet, og som dets Forgænger i Fjor rummer ogsaa dette en Del Reform; saaledes bringes som første Afsnit en kortfattet Oversigt over Skolens Historie; af andet Nyt vil man særlig bemærke, at Eleverne for første Gang er opført i alfabetisk Orden, en Reform, som sikkert vil vække delte Meninger hos gamle Elever; Sorø Akademis Skole har i mange Aar været den eneste Skole i Landet, der opførte Eleverne efter Dygtighed, et Princip der, skønt det var ansporende, allerede i en lille Menneskealder har været forladt af de fleste Skoler til Fordel for det mere demokratiske, alfabetiske Princip. I Listen over Faldne for Fædrelandet burde rettelig Kaptajn *C. L. Wesenberg*, der faldt i Nyborg den 29. August 1943, være medtaget; naar derimod stud. mag. *Sven Arthur Bjørnstad* ogsaa savnes, skyldes dette, at Omstændighederne ved hans Død først blev almindelig kendte, efter at *Aarsskriftet* var gaaet i Trykken. — Som Helhed skal det dog siges, at dette *Aarsskrift* giver fuldt ud udtømmende Besked om alle de Forhold, som nye Elever, Forældre og andre interesserede kan ønske Klarhed paa.

4495.

*

Undervisningsministeriet har beskikket Lektor *J. Jørgensen*, Sorø, til Medlem af Eksamens-Kommissionen for skriftlig Studentereksamen for Privatister i Maj-Juli og Septbr. i Aar og Adjunkt *E. Nordahl Svendsen* til Medlem af Kommissionen for samme Eksamens mundtlige Del.

SORØNER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 8

AUGUST 1945

OBERST IMMANUEL HOLTEN

* 6. 12. 1866 † 16. 7. 1945.

Oberst af Artilleriet *Immanuel Holten*, der var en af Hærens ældste Officerer afgik den 16. Juli ved Døden, 78 Aar gammel.

Oberst Holten var Søn af Sognepræst i Torning *Hans Nicolai Holten* (1829—71) og *Marenstine (Mine) Smith*, og han var født den 6. December 1866 i Skuldelev, hvor Faderen paa det Tidspunkt var Kapellan hos sin Far Provst *H. C. Holten*. 14 Aar gammel kom han i 1881 ind paa Sorø Akademi, hvorfra han dimitteredes som Student i 1885. Derpaa slog han straks ind paa den militære Løbebane og blev Sekondløjtnant i Artilleriet 1888 og senere Premierløjtnant s. A.; i 1897 modtog han Det krigsvidenskabelige Selskabs Prisbelønning for sin Besvarelse af en Prisopgave om den indirekte Skydnings Anvendelighed for Feltartilleriet, og i 1904 blev han Kaptajn. Som saadan var han Adjutant hos Kong Frederik VIII i Aarene 1906—09 og ledsagede bl. a. Kongen til Stockholm i 1907 til Kong Oscars Bisættelse; derpaa blev han Chef for Generalstabens Fæstningssektion og Leder af Hærens første Flyvertjeneste; i 1914 gjorde han Tjeneste i det franske Artilleri og blev to Aar senere Oberstløjtnant og Chef for 3. Artilleribataillon. I 1923 blev han Oberst og Chef for 3. Feltartilleriregiment i Aarhus, men allerede samme Aar tog han sin Afsked og trak sig tilbage.

Oberst Holten skaffede sig allerede som ung ved energisk Arbejde en smuk Position og var i Besiddelse af stor militær Dygtighed og uhyre grundig i alt; han havde gennem Aarene haft Sæde i flere faglige Forningers Bestyrelser. Han var et yderst beskedent Menneske, en fin og sympatisk Officer, hjælpsom overfor sine underordnede og trofast mod sine Soldater saavel

som sin gamle Skole; hans Hobby var Fransk og fransk Litteratur. Ved sin Død var han dekoreret med Dannebrogordenens Kommandørkors af 2. Klasse, Dannebrogsmændenes Hæderstegn samt en lang Række udenlandske Dekorationer.

Oberst Holten var Enkemand; han blev gift i Sorø den 27. Okt. 1893 med *Rigmor Vedel*, f. 5. April 1868 i Rønne og død 1924, Datter af Arkæologen, Amtmand i Sorø, Kammerherre *Emil Vedel* (1824—1909) og Hustru *Emilie Christiane Nyegaard* (1833—1924). Hans Brødre er Skovrider *A. I. Holten* (F. '87) og Grosserer *H. N. Holten* (S. '91), der døde i 1937.

IN MEMORIAM

Flyverløjtnant, Civilingeniør **Sten Lindhard**
 • 18. 11. 1908 † 9. 4. 1944.

Flyverløjtnant i Royal Air Force, Civilingeniør *Sten Lindhard*, Birmingham, der gjorde Tjeneste som Bombeflyver, er faldet i Krigen den 9. April i Fjor, da hans Maskine blev skudt ned i Frankrig.

Civilingeniør *Sten Lindhard*, der blev optaget i Sorø Akademis Skole i 2. Mellem i 1920, var født den 18. November 1908 i København, og hans Forældre var Professor ved Landbohøjskolen *Erik Lindhard* (1873—1928) og Hustru *Agnes Kirstine Nielsen*, der endnu lever. Han blev Alumne 1921 og dimitteredes i 1926 som matematisk-naturvidenskabelig Student; Aaret efter tog han Filosofikum, og i 1932 blev han cand. polyt. (Maskiningeniør).

Derpaa blev Lindhard ansat hos F. L. Smidth & Co. til 1936, og efter en kortere Tid i Firmaet Saabye & Lerche rejste han til England og blev ansat i vor Landsmands, Civilingeniør Th. Teisens Ovnfirma i Birmingham.

Her var han ansat ved Krigens Udbrud, og i 1942 meldte han sig frivilligt til Royal Air Force, hvor han blev Bombeflyver og avancerede til Flight-Lieutenant, i hvilken Egenskab han deltog med Held og Hæder i de mange Bombetogter, indtil han den 9. April i Fjor fandt Heltedøden, idet hans Maskine blev skudt ned over Frankrig; derefter har man savnet nærmere sikker Underretning, indtil der umiddelbart efter den tyske Kapitulation indløb Meddelelse om, at han var faldet.

Lindhard, der var ugift, ligger nu begravet paa den engelske Militærkirkegaard i Somme, og vi vil mindes ham for hans Mod og Indsats.

*

Inspektør, cand. mag. **Keld Hjortø**
 • 29. 5. 1909 † 18. 2. 1945.

Keld Hjortø som Gymnasialst i Sorø.

Inspektør ved Akademisk Kursus, cand. mag. *Keld Hjortø*, døde den 18. Februar paa Bispebjerg Hospital, hvor han blev indlagt dødeligt saaret efter at være blevet skudt ned i sit Hjem paa Grøndals Parkvej 22 sent om Aftenen Fredag den 16. Februar.

De nærmere Omstændigheder omkring dette triste Dødsfald er disse: En Stikker, der frekventerede Akademisk Kursus var blevet likvideret af Modstandsbevægelsen, og en af Terrorgrupperne ledet af Masmorderen Bothildsen Nielsen fik derfor Ordre til at foretage fire Mord som Clearing; et af disse blev Mordet paa Keld Hjortø — saa meningsløst og brutalt.

Keld Hjortø, der kun blev 35 Aar gammel, var født den 29. Maj 1909 i Vordingborg, som Søn af Forfatteren, daværende Seminarielærer *Knud Hjortø* (1869—1931) og Hustru *Kirstine* født *Pedersen*, der endnu lever. Han kom ind i Sorø Akademis Skole i August

1925 samtidig med nedennævnte *Svend Glendau*, med hvem han gik i Klasse; han var skolesøgende Elev, men udmeldtes allerede i Juni 1927 af Skolen. Derefter fortsatte han paa Akademisk Kursus, hvorfra han blev nysproglig Student i 1928. I Sommeren 1935 tog han Skoleembedseksamen med Engelsk som Hovedfag og Tysk som Bifag, og siden foretog han et Par Studierejser til England.

Straks efter Embedseksamen blev Hjortø knyttet til Akademisk Kursus som Lærer, og ved sin Død var han Leder af dette Kursus' store Mellemskoleeksamens- og Realeksamens-Afdeling. Han udrettede her et stort og dygtigt Arbejde og var meget afholdt af sine Elever. Han prægedes stærkt af sin begavede Faders gamle Slægtskultur og var selv en fint dannet Mand, der havde en sjælden Indflydelse paa sine Elever, som stedse vil bevare Mindet om ham i dyb og oprigtig Taknemmelighed.

Hjortø, der som nævnt overlever af sin Moder, var gift med *Annelise Borring*, en Datter af Direktør, cand. jur. *H. Borring* og Hustru *Anna*, født *Olsen*, der ligeledes overlever ham sammen med to smaa Drengene paa henholdsvis fem og et halvt Aar.

*

Politibetjent, stud. jur. *Svend Glendau*
* 12. 3. 1910 † 27. 2. 1945.

Politibetjent, stud. jur. *Svend Glendau* (oprindelig *Severinsen*) blev henrettet af Tyskerne den 27. Februar; han var den anden Soraner, der blev officielt henrettet; forinden var Student *Niels Stenderup* blevet henrettet i April 1944 og senere blev Landbrugskandidat *Erik Briand Clausen* henrettet i Marts i Aar.

Svend Glendau var jævnaldrende Klassekammerat

med ovennævnte *Keld Hjortø* og blev født den 12. Marts 1910 i Tim som Søn af den ansete Kirkehistoriker, Sognepræst (sidst i Bringstrup) *Peder Severinsen* (1869—1939) og Hustru *Ellen Victoria Carla Nielsen*, der endnu lever. Han blev optaget i Sorø Akademis Skole i 1. Gn. i August 1925 og forlod Skolen som Student i 1928; derpaa begyndte han at læse til Skoleembedseksamen i Engelsk, Dansk og Fransk, men gik hurtigt over i det frie Erhverv og var en Tid Kontormand; senere efter at have aftjent sin Værnepligt ved Livgarden blev han knyttet til et Rejsebureau som Rejseleder. Da imidlertid Krigen kom og Rejselivet ophørte, ansattes Glendau i Oktober som Politibetjent i Rigspolitiet, hvorfra han efter Tjeneste forskellige Steder knyttedes til Station 2 i Antonigade; jævnsides studerede han Jura.

Glendau fandt hurtigt sin Plads i det illegale Arbejde og var som saa mange Politifolk Medlem af Holger Danske Gruppen. I Januar 1944 blev han taget af Tyskerne sigtet for Medvirken ved illegale Transporter m. m. og indsat i Horserødlejren, hvorfra han dog allerede slap ud i Marts samme Aar. Derefter fortsatte han med fornyet Kraft i illegalt Arbejde men blev paagrebet paa en Café og senere dømt og henrettet.

Han var en pligtopfyldende og elskværdig Politimand, der i Trængselsaarene frygtløst ydede sit yderste i Danmarks Frihedskamp.

Blandt Glendaus Brødre tog ogsaa Sognepræst *Tage Severinsen* (S. '21), Finderup, og Politibetjent *Anders Severinsen* (ikke Soraner) aktiv Del i Modstandsbevægelsen; førstnævnte blev, som det vil erindres, dømt til Døden ved tysk Krigsret men senere benaadet med livsvarigt tysk Tugthus; sidstnævnte var blandt de deporterede danske Politifolk; begge Brødrene er efter Kapitulationen vendt tilbage til Landet. En anden Broder er Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Erik Severinsen* (S. '37).

Glendau bisattes den 8. Juli ved en smuk Højtidelighed fra Vor Frelsers Kirke og vil senere finde sit sidste Hvilested i Mindelunden i Ryvangen.

*

*Mangen Daud kan gaa af Minde
Død for andre ingensinde. —*

DØDSFALD

Den 9. August døde praktiserende Læge i Glostrup *Axel Glente*; Begravelsen fandt Sted fra Bispebjerg Krematorium den 14. August.

Axel Julius Søren Nielsen Glente (tidl. Nielsen; Navneforandring ved Bevilling af 28. Jan. 1901) var født den 29. Oktober 1871 i København som Søn af Tømrermester *Søren Nielsen* og Hustru *Caroline Amalie*, født *Pedersen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien i 1884 og tog i 1891 Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Derpaa studerede han Pharmaci i et Par Aar, inden han paabegyndte det medicinske Studium, som han i 1901 afsluttede med Lægeeksamen.

Straks efter sin Eksamen blev Glente ansat som Vikar og senere som Kandidat ved Øresundshospitalet i København, hvorfra han efter et Studieophold i Berlin blev ansat ved Kommunehospitalets Afd. V; allerede i 1902 slog han sig ned som praktiserende Læge i København men flyttede Aaret efter til Nørre Bindselev ved Sindal, hvor han var Formand for den stedlige Sundhedskommission. Fra 1904—05 var han Læge i Egebjerg ved Nykøbing Sj., og i Okt. 1906 nedsatte han sig i Næstved, hvor han forblev i otte Aar, indtil han i 1914 fandt sit endelige Blivested i Glostrup; her oparbejdede han sig en udmærket Praksis og var afholdt af alle sine Patienter som en samvittighedsfuld og nidkær Læge.

Dr. Glente var gift to Gange; første Gang den 29. April 1903 i København med *Anna Juliane Marie Larsen*, f. 24. Maj 1875 paa Frederiksberg, d. 30. April 1929, Datter af Købmand Julius Larsen og Hustru Marie, f. Nielsen; efter sin første Hustrus Død giftede han sig anden Gang den 20. November 1932 ligeledes i København med *Ellinor Kjersgaard*, f. 6. Juli 1890 i Aasted, Datter af Sognepræst sidst i Hurup Vilhelm Deichmann Kjersgaard og Hustru Margaretha Rohde. Fru Glente overlever sin Mand sammen med tre Sønner af første Ægteskab, der alle er Herlovianere.

DEN LØGNAGTIGE MINDESTEN

I Dag modtog jeg Skolens Aarsskrift og læser, virkelig ikke uden Taarer, om vor gamle Skoles Liv i det sidste svære Skoleaar — ærgrer mig kun over og saa her, som næsten overalt, at møde det frække Ord »Værnemagten« (Side 91, L. 16—15 f. n.) — det hedder: *Voldsmagten*.

Men naar der dernæst S. 92, L. 2 f. o. tales om »Sønderjydernes og Sydslesvigernes Lidelser«, gaar min Tanke straks til den Genforeningssten, der er rejst i Sorø syd for Ingemanns Have. Der har den nu i snart et kvart Aarhundrede, takket være Slaphed eller Uforstand hos de da regerende Skolemyndigheder og en ufattelig Tankeløshed hos Indskriftens Forfatter, fortalt, at

Danmarks Sønner samlet blev
bag Danmarks Grænsepæle —

for »Danmarks Sønner« — og her maa jo tænkes paa alle Danske i det gamle Grænseland, ikke sandt? paa alle derovre som føler og tænker om ikke taler dansk — *de blev jo aldeles ikke samlet bag de danske Grænsepæle i 1920!* Over 10.000 af dem blev staaende udenfor, blev snydt og bedraget og maatte med vemodige Blikke se ind i det lovede Land, ind i Danmark. Det har de stadig maattet gøre i femogtyve Aar, og da Talen nu endelig er om at gøre gammel Uret god igen, kan man fra det »ansvarlige«, det sædvanlige sure danske Hold daarligt bekvemme sig til andet end til at snakke derom og forsikre, at man vil gøre alt muligt (!) for dem, bevar os vel! Men — men — men o. s. v.

Hvormange Gæster fra de danske Kredse i »Sydslesvig« har i den løbne Tid set Stenen og læst dens

for dem dybt saarende Indskrift? Hvormange — det er ikke godt at vide, for de taler jo næppe selv derom, de har været vant til at taale og tie. Men vi andre, vi der har og har haft vort paa det tørre — er der virkelig ingen, udover den ganske enkelte, der skammer sig og harmes over den Løgn, der her saa uforknytt fremdeles bydes Danske — og især danske Drengene i det, der dog engang kaldtes en Opdragelsesanstalt? Skal vi fremdeles holde vor Mund overfor dette, skal vi sige: dette Lyveri, denne vitterlige Sandhedsfordrejelse?

Det er saa lykkeligt, at Skolen nu i dette mærkelige Aar, da man i vide Kredse er indstillet paa at rense ud, har en Rektor, der sikkert vil være vaagen og opmærksom paa, hvad der i Længden er til Skolens og det gamle Kultursteds bedste Gavn — vil han mon ikke se nøje paa det, der her er Tale om, skære gennem Vrøvl og Vanemagt og se at faa fjernet denne Haan mod vore sydligste Landsmænd, mod dem, der ikke kom med bag Grænsepælene, saa at de ikke stadig, naar de kommer til Sorø, skal se, at her sov man i 1920 — og skamme sig *over os!*

Charlottenlund, 31. Juli 1945.

H. G. Olrik.

EN HENSTILLING

Hos en gammel Skolekammerat saa jeg tilfældigvis i Gaar Aarsskriftet fra Sorø Akademis Skole. — Medlemmerne af Soransk Samfund plejer jo altid at faa Heftet tilsendt henad Forsommeren, og jeg har undret mig noget over, at det ikke kom i Aar. — Men først i Dag har jeg modtaget det. — Man opdager straks, at det er udarbejdet efter en helt ny Disposition, let overskueligt og interessant. — Nyt er det bl. a., at Rektor indbyder alle, der interesserer sig for Skolens Arbejde, til at overvære Translokationens. Tonerne fra de gamle Translokationssange lyder saa ofte for mit indre Øre, at jeg nok kunde tænke mig en Gang igen at overvære denne skønne Fest, som jeg ikke har bivaanet, siden jeg selv blev dimitteret i 1909, men hvorledes skal jeg kunne det, naar jeg ikke faar Indbydelsen førend den 31. Juli. Hvem har Ansvar for Udsendelsen af Aarsskriftet til Soransk Samfunds Medlemmer?

Vi drøftede forøvrigt ved samme Lejlighed i Gaar Matriklen, som er blevet lovet os, Gud ved hvor ofte. — Saa vidt jeg mener at kunne huske foreligger Matriklen udarbejdet til 1932, men blev der ikke paa forrige Generalforsamling valgt en 2' Sekretær netop med den Opgave for Øje at fortsætte Udarbejdelsen af Matriklen og sørge for dens Udgivelse? Var Bestyrelsen ikke ret aggressiv overfor Forlaget »Vort Land«, fordi det udsendte en Slags Matrikel over Soranere fra 1900 til 1940, idet man mente, dette var et Indgreb i Bestyrelsens Prærogativ. — Maa jeg i al Venkabelighed henstille til Bestyrelsens Formand at efterforske hvem der har Ansvar for Smøleriet og derefter holde rette Vedkommende til Arbejdet, som han selv frivilligt har paataget sig.

København, den 31. Juli 1945.

R. E. Brincker.

*

EN REDEGØRELSE ØNSKES

I Berlingske Tidende læste jeg for nogen Tid siden en Artikel om *Willy Antoni Jensen* — den sluttede saaledes:

»Iøvrigt har man i Eftermiddags gjort endnu et opsigtsvækkende Fund, idet man har fremdraget en komplet Liste over Soransk Samfunds Medlemmer.«

Hvorledes Læseren af Berlingske Tidende har opfattet dette, ved jeg ikke, men burde Soransk Samfund ikke i alle Tilfælde have ladet høre fra sig.

Tale om Eksklusion af bemeldte Herre kan der jo ikke blive, da han paa Grund af Kontingentrestance ikke har været Medlem af Soransk Samfund i et Par Aar, men der rejser sig rigtignok et helt andet Spørgsmaal, som maa og bør besvares. — Hvorfra har Willy Antoni Jensen faaet en Liste over Samfundets Medlemmer? Andre Soranere, der ikke i den Grad kan betegnes som værende under Lavmaalet, har igennem 5—6 Aar efterlyst en Medlemsfortegnelse, men ikke kunnet faa den.

En Stemme har hvisket mig i Øret, at den Fortegnelse, W. A. J. var i Besiddelse af, var et Korrekturaftryk paa den af Bestyrelsen saa længe adviserede »Medlemsliste« — den De ved, hvortil »en ikke gammel Soraner« gik rundt og tegnede dyre Annoncer.

Hvis ovenstaaende er rigtigt — og det har jeg en bestemt Formodning om at det er — maa der være begaaet en grov »Uforsigtighed« eller »Ubetænksomhed« af en eller anden Soraner, af Trykkeriet, der skulde trykke Fortegnelsen, eller af Annonceagenten.

Jeg henstiller, at Bestyrelsen snarest undersøger, hvorledes denne Sag forholder sig. *Gunnar Knudsen.*

KUNSTMUSEET I SORØ

I Foraaret har Kunstmuseet som Gave fra en gammel Soraner, der ønsker at forblive anonym, modtaget det ovenfor gengivne Maleri af *Johan Rohde*, forestillende Sorø Torv ved Vintertid i 1890'erne. Det giver et smukt og interessant Billede af Torvet i gamle Dage, før forskellige »Forbedringer« fandt Ved. Kunstneren har dog maaske fremhævet Idyllen vel stærkt; saaledes laa allerede fra 1883 den nuværende grimme røde toetages Bygning til venstre i Billedet paa »Farvergaarden«s Plads. »Scavenius' Stiftelse« har endnu sit smukke kalkede Ydre fra før Restaureringen i 1910 (se »Soransk Tidsskrift« VI, 1912, S. 350 ff.).

GENERALFORSAMLINGEN

DEN 28. APRIL 1945

Det var endnu i Besættelsens Mørketid, da Soransk Samfund d. 28. April paa Hotel d'Angleterre afholdt sin 76. ordinære Generalforsamling, til hvilken kun en ret lille Skare — ca. 50 Medlemmer — havde indfundet sig.

Formanden, Skovdirektør *Poul Lorenzen*, bød til Indledning Velkommen og udbragte et 3-foldigt Hurra for vor gamle Skole. Derefter valgtes enstemmigt Landsretssagfører *Hermod Lannung* til Dirigent, — et Valg han med Glæde modtog. Det konstateredes, at Generalforsamlingen var lovligt indvarslet, og Dirigenten oplæste Dagsordenen (se dette Blads Marts-Nummer), hvorefter Formanden fik Ordet for at aflægge Beretning for Aaret 1944.

Formanden mindedes indledningsvis de Kammerater, som var døde i Aarets Løb — ialt 23 —, og Forsamlingen ærede disse Afdøde ved at rejse sig.

Det oplystes derefter, at 12 i Aarets Løb havde modtaget Laan og 4 Gaver, og Formanden var glad for, at Samfundet havde kunnet hjælpe i kammeratlig Aand. Videre omtalte Formanden, at Samfundets Love var blevet til i Aarets Løb og vedtaget ved den ordinære Generalforsamling den 24. Maj 1944. Aarsfest var der grundet Forholdene ikke blevet afholdt, derimod en beskeden Rusfest i Maj 1944. Der havde været 2 Sammenkomster samt en vellykket Skovtur til Fortunen med 70 Deltagere.

Formanden omtalte derpaa den Komité, der i April 1944 blev dannet til Rejsning af en Mindesten paa afd. Rektor A. J. Wests Grav. Stenen blev afsløret i Sorø den 17. September 1944, og efter at alle Udgifter var afholdt, var der af de indsamlede 2226 Kr. et Beløb paa 1350 Kr. til Raadighed; disse Midler er bestemt at skulle danne Kernen i et fremtidigt Legat, der skal bære Rektor Wests Navn og bestyres af Rektorerne i Tønder, Sønderborg og Sorø samt Kurator.

Paa Grund af Forholdene var Supplementet til Sangbogen ikke blevet trykt; det samme gælder Fortegnelsen over Samfundets Medlemmer. Formanden omtalte, at Rektor *P. H. Bohn* var tiltraadt sit Rektorat den 6. Januar 1944, og at han straks havde givet Udtryk for, at han ønskede et godt Forhold til Samfundet.

Til Konfirmationen Palmesøndag, den 2. April, havde Phønix-Fonden kunnet hjælpe ikke mindre end 15 Konfirmander med Anskaffelse af den efterhaanden ret dyre Uniform. Fraternitas Sorana afholdt 25 Aars Jubilæum i Sorø den 31. Maj til 2. Juni. Der var Fodboldkamp den 27. August og Cricketkamp den 17. September; Skolen vandt i begge Tilfælde overlegent. — Den 16. Oktober var der Fest for Samfundets Æresmedlem, Professor *Vilh. Andersen*, der havde indvilget i, at Samfundet lod opstille en Bronzebuste af ham paa hans gamle Skole. — Lykønskings- og Kondolanceudvalget havde i Aarets Løb været i Funktion ikke mindre end 110 Gange.

Dermed afsluttede Formanden Beretningen, der godkendtes af Forsamlingen.

Kassereren, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* fik derefter Ordet for Regnskabsaflæggelse og udtalte til Indledning, at den i Revisionsberetningen (se Marts-Nummeret) foreslaaede Hovedbog vilde blive indført. — Det oplystes, at Medlemstallet nu er 1121, hvoraf 69 livsvarige Medlemmer. — Kontingentrestancerne vil snarest blive saneret. — Derefter oplæstes Regnskabet.

Kontorchef *L. Wagner* udtalte det ønskelige i, at der ved Regnskabsaflæggelsen, som tidligere, blev forelagt Specifikation over Udgifterne til de forskellige Sammenkomster. Kassereren lovede at tage sig dette Forslag ad notam. — Regnskabet godkendtes.

Understøttelsesfondens Administrator, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, aflagde derpaa Regnskab for Samfundets fire Fonds, og der blev givet Godkendelse. Clausen beklagede, at det havde været saa uhyre vanskeligt at formaa Laantagerne til at yde Afdrag; de forskellige Undskyldninger havde været af en saadan Art, at man kun havde kunnet give Henstand. Med Hensyn til Revisionspaategningen (se Marts-Nummeret) afgav Clausen et Par forklarende Bemærkninger og udtalte, at han og Revisoren *Carl M. Reislev* ved Lejlighed vilde drøfte, hvorledes der lettest kunde faas en fast Revision.

Til disse Regnskaber fik Baron *C. U. D. von Eggers* Ordet og udtalte, at Revisionsbemærkningen havde gjort ham noget betænkelig ved Situationen, men Clausens forklarende Bemærkninger havde mildnet ikke saa lidt paa det; Baron udtalte sin Tilfredshed med, at Samfundet nu havde faaet en statsaut. Revisor; han var ked at, at Bemærkningen var kommet med i Soraner-Bladet.

Clausen fik derpaa atter Ordet og udtalte, at det fra Revisors Side ikke havde været Mening, at Revisionsbemærkningen skulde offentliggøres; statsaut. Revisorer plejer nemlig, naar de har givet et Regnskab deres officielle Paategning, at sende dette tilbage til den paagældende Bestyrelse sammen med et Brev, hvori de anker over eller roser forskellige Punkter; det bliver herefter Bestyrelsens Sag at tage Stilling til disse. — Baron von Eggers og Kontorchef Wagner gav derefter et Par regnskabstekniske Raad.

Soranerbladets Administrator, Bagermester *Rogert Møller* forelagde saa Regnskaberne for Soraner-Bladet og dettes Fond og oplæste et Brev fra Revisor Reislev, hvorefter denne — efter at Kontrakt med Bogtrykkerfirmaet A/S Selandia og Fundats for Bladfonden havde været ham forelagt — intet havde at bemærke til Regnskaberne.

Dirigenten gav derefter Landsretssagfører *Jonas Bruun* Ordet for en Bemærkning vedrørende alle Regnskaberne. Landsretssagføreren udtalte, idet han bad meget om, at man ikke heri saa en Kritik, at det var upraktisk, at Regnskaberne var fordelt paa 3 forskellige Hænder; vel gjorde disse hver for sig Arbejdet udmærket, men dog vilde han foreslaa, at denne Virksomhed centraliseredes; han fandt, at det var syste-

matisk rigtigt, at alle Kasserne samledes der, hvor Hovedkassen er, nemlig hos Krog-Meyer, og at man søgte at koncentrere Regnskabsaflæggelsen hos ham. Dette Forslag var egentlig et Bestyrelsesanliggende, men Landsretssagføreren anmodede Generalforsamlingen om at give Udtryk for sin Stilling til det.

Formanden udtalte derpaa, at han ikke var ked af, at Revisionsbemærkningerne var kommet med i Bladet, thi der var intet at skjule; m. H. t. Bruuns Bemærkning anmodedes Rogert Møller, Clausen og Krog-Meyer om at udtale sig, og de var alle enige om, at Forslaget var fortræffeligt, teknisk rigtigt og klogt; dog kunde Krog-Meyer ikke paa staaende Fod sige Ja, men var, skønt det vilde forøge hans Arbejde noget, velvillig indstillet overfor Sagen.

Ogsaa Læge *A. Skovgaard* fandt Forslaget udmærket, men det havde den Fejl, at det var baseret paa Krog-Meyers Tilstedeværelse i Bestyrelsen; det skulde nødig for Fremtiden blive saadan, at Kassererhvervet var saa byrdefuldt, at der ikke var nogen, der turde paatage sig det. — Efter afsluttende Bemærkninger fra Bruun og Krog-Meyer anmodede Dirigenten Forsamlingen om ved Haandsoprækning at give Udtryk for, om den støttede Bruuns Forslag; dette viste sig at være Tilfældet for det overvældende Flertals Vedkommende. — Soraner-Bladets og Bladfondens Regnskaber godkendtes, og Kassereren oplæste Budgettet for 1945, der ligeledes godkendtes; endelig genvalgte de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer ligesom Revisoren.

Ingen ønskede Ordet under »eventuelt«, og Formanden udtrykte derfor til Slut sin Glæde over Generalforsamlingens Forløb og takkede Dirigenten for den gode, stilfærdige Maade, hvorpaa han havde ledet Forsamlingen.

Sluttelig takkede Grosserer *H. B. Thorsen* Bestyrelsen for godt Arbejde i det svundne Aar, og 10—15 Medlemmer efterkom Bestyrelsens Indbydelse til lidt hyggeligt Samvær over en Kop Kaffe.

FRATERNITAS SORANAS

11. STÆVNE

I SVANNINGE PRÆSTEGAARD

DEN 19.—21. JUNI 1945.

Med store Forventninger og under alt andet end lette Rejseforhold — vi maatte dog hele Tiden prise os lykkelige i Forhold til dem af vore Fratres, der i ugevis indespærrede i en Kreaturvogn i Mørke og uden at kunne røre sig blev transporteret til Tyskland — kom vi Tirsdag Eftermiddag den 19. Juni til den første officielle Sammenkomst i vor Kreds efter V—V. Deltagere var: *Jens Juul Sørensen* med Viv, *Engsig Karup* med Viv og Læge *Gustav Trolle* med do., samt solo, men ikke tristis: *Johannes Hansen*, *Krog-Meyer*, *Gabriel Lind* og min Ringhed.

Var vi virkelig ikke flere til det første Stævne i et frit Danmark? Det var en Skam for jer, der blev borte; for vi havde det godt, men vi savnede jer meget allesammen! Det var nu meget uheldigt, at det Hele

var blevet udsat 14 Dage; noget lignende vil ikke gentage sig.

Da vi var samlet, fik vi en udmærket Middag: Steg og Jordbægrød. Vi var straks i Gang med Snakken og havde alle meget at fortælle fra de forskellige Egne af Landet. Efter Middagen var vi ude at spadserere i Linds pragtfulde Park, hvor vi fik Besked om Træerne og meget andet. Der var de fire store Profeter og de

syv smaa Søstre og en hel Del sjældne Træer. Trolle tog sig en Rotur ad Kanalen. Herunder oplystes, at Engsig holdt 40 Aars Jubilæum i Aar (S. '95), hvorefter Jens Juul straks forærede ham en fin gammeldags Cigar. Samme Jens Juul havde for Resten 30 Aars Jubilæum; men det fik vi andre ikke gjort noget særligt ud af: vi havde ingen Cigarer. Næste Aars Stævne blev fastsat til 12.—14. Juni 1946 i Horsens.

— De mange Hilsener fra alle dem, der udeblev, blev oplæst; det hjalp lidt — kun meget lidt — paa Savnet af de gæve Kammerater. Næste Morgen maatte undertegnede, der maaske maaske maa betragtes som fast Reserve, holde Morgenandagt i Stedet for *H. C. Haugaard*. Det blev Salme 124, vi samledes om. Efter en Spadseretur op i Bakkerne, hvor vi nød den skønne Udsigt i det pragtfulde Sommervej, fortalte Engsig om sine mangeartede Oplevelser under Besættelsen og om den yngste Datters mirakuløse Redning. Saa fandt den fine Festmiddag Sted: Aspargessuppe, Kyllingesteg m. Agurkesalat etc. og Is — 2 Vine. Der blev holdt adskillige Taler, bl. a. for soransk Sammenhold, for Værten o. fl. Eftermiddagen bød paa en herlig Køretur til Brahetrolleborg og Nørresø. Ved denne tog Trolle et Bad, hvorefter han erklærede, at Smagen af Vandet var akkurat som Sorø Søs. Trolle og alle hans pudsige Indfald kunde man fylde flere Sider med. Ham maa I andre komme og opleve et andet Aar. — I Svanninge Bakker drak vi Kaffe og vandrede Resten af Vejen gennem det skønne særprægede Landskab, hvor et overdaadigt Aftensbord ventede os.

Nu fulgte Stævnets Højdepunkt: Gudstjenesten i Svanninge Kirke. Engsig holdt en udmærket, aktuel Prædiken, hvori han omtalte det som Kristenpligt at gøre alt, hvad vi kan, for Sydslesvig. — En meget lydhør Forsamling havde til Dels fyldt den store, smukt pyntede Kirke. Talrige, stilfuldt arrangerede Dannebrogsglag gav Kirkerummet sit særlige Præg. — Menigheden hørte nu Confirmations-Cantaten, hvortil

Teksten i Forvejen var blevet omdelt. Den gik smukt igennem.

Efter Gudstjenesten var der Kaffe og derefter Baal i Haven med forskellige Soraner-Sange og Fædrelandssange. *Carl Langballe*, som var kommet for at hilse paa Engsig, holdt Baaltalen, og Lærer *Rasmussen*, der har siddet i Frøslev, talte om vort Flag, og paa Baggrund af hans personlige Oplevelser i denne Lejr den V—V greb hans Ord os alle dybt. — Det var svært for os at bryde op den sidste skønne Aften med de rige Oplevelser. Der blev skrevet Masser af Hilsener, opfrisket Minder og diskuteret.

Næste Morgen holdt *Johs. Hansen* Andagt over Salme 121. Og med den dejlige Samle sluttede det herlige Stævne, som i høj Grad havde indfriet alle ens glade Forventninger til et første F. S.-Stævne i et frit Danmark.

Im. L. Christensen, Skibsted.

Soransk Samfund sendte Stævnet en telegrafisk Hilsen, for hvilken der straks efter indgik en af alle Deltagerne underskrevet Takkeskrivelse.

*

SORANER-BLADETS REDAKTION

Under Redaktørens Sygdom forestaas Redaktionen af Soraner-Bladet indtil videre af Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer*, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Ny Adresse: Classensgade 8², th. København Ø. Telf. Centr. 3581 & 11308 (mellem 16—17).

Stof, der ønskes optaget i Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest den 10. i den Maaned, i hvis Nummer det ønskes optaget. Større og mindre Artikler af soransk Indhold, Nekrologer, Forslag og Kritik saavel som Noter modtages meget gerne. Medlemmerne anmodes om ikke at holde sig tilbage.

*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Sct. Hans Aftens Dag den 23. Juni fyldte som tidligere omtalt Soraneren, Sognepræst ved Matthæus Kirken paa Vesterbro *Paul Nedergaard* (S. '14) 50 Aar. — Ved en Festlighed, hvor hans Venner hyldede ham, var der skrevet en Række Sange, bl. a. en af Soraneren, Sognepræst *R. M. Huusom* (S. '95) til Melodien »Ved Bov der slog en Kugle ...«, og selve »Ærbødigst« (Redaktør *Viggo Barfoed*) fik Stemningen til at stige nogle Grader ved en meget fornuftig Vise »Da han i Vuggen laa ...«.

*

Skovfoged aspirant *Svend Børge Rasmussen* (R. '36), Søn af Skovfoged under Sorø Akademis 1. Skovdistrikt *A. S. Rasmussen*, Vesterskov, er antaget som Skovfogedassistent ved Statsskovbruget fra 1. August.

*

Cand. jur. *Svend Aage Vistisen* (S. '37) er blevet ansat som Sekretær i Ministeriet for Landbrug og Fiskeri.

*

Højesteretsdommer *Th. Berthing* er beskikket som Medlem af Overfredningsnævnet for et Tidsrum af fire Aar.

*

Departementschef *Einar Cohn* fyldte den 25. Juli 60 Aar.

*

Cand. jur. *Ole Fog-Poulsen* (S. '36) er blevet ansat som Dommerfuldmægtig af 3. Grad i Frederikssund.

*

Søkadet *P. H. H. Wille Jørgensen* er blevet udnævnt til Søløjtnant af 1. Grad.

*

Ved Sommereksamen ved Københavns Universitet har *Niels Harboe*, *Ole Jordan* og *Karl P. Rom* bestaaet den lægevidenskabelige Embedseksamen, alle med laudabilis.

*

Bryllupper.

Ægteskab er indgaaet mellem Danselærerinde, Frøken Bente Munk-Olsen, Datter af Restauratør F. Munk-Olsen, Horsens, og Dommerfuldmægtig *Ole Mitens* (S. '35), Søn af Landsretssagfører *Edward Mitens*, Thorshavn.

mellem Sygeplejerske, Frøken Elva Petersen, Datter af fhv. Gaardejer Petersen, Vejby ved Aarhus, og stud. med. *Nils Bentzen* (S. '38), København.

mellem Lærerinde, Frøken Bodil Rasmussen, Datter af Maskinmester Rasmussen, Helsingør, og Lærer *Børge Hjelm-Hansen* (udg. af II G. '34), Vigersted.

*

Førstepremien paa 1000 Kr. i den Konkurrence om et Filmmanuskript, som Dansk Forening til Kønssygdommenes Bekæmpelse for nogen Tid siden udskrev, blev vundet af stud. jur. *Helge Hørby* (S. 38) og stud. polit. *Ove Sevel* (S. '40).

*

Pressens Radioavis havde den 25. Juli fra London en Saftale med *David Norman v. Wyhe* (R. '33), der fra 1941—45 har deltaget paa engelsk Side i Krigen i det fjerne Østen. Wyhe er engelsk Statsborger; hans Far, der var Englænder, faldt i den forrige Verdenskrig i Belgien; hans Mor er dansk, og han har tilbragt næsten hele sin Barndom i Danmark, heraf 5 Aar i Sorø (1928—33).

*

Undervisningsministeriet har genbeskikket Lektor *C. C. Andersen*, Ordrup, som faglig Medhjælper hos Undervisningsinspektøren for Gymnasieskolerne for Skoleaaret 1945—46.

*

Kaptajnløjtnant, Greve *Ove Moltke* (S. '27) er atter indtraadt i Nummer i Rytteriet.

*

Sognepræst *C. E. T. Engsig-Karup*, Horsens, der er Formand for Dansk Sømandsmission i fremmede Havne, er rejst til England for at tilse Sømandskirkerne i London, Hull og Newcastle.

*

Søndag den 16. September spilles i Sorø en Cricketkamp mellem »Gamle Soranere« og Skolens Hold.

*

Zoologen, Dr. phil. *A. F. Bruun* (S. '20) er udnævnt til Amanuensis ved Københavns Universitet; han rejser iøvrigt om kort Tid ombord paa Skibet »Atlantide« ud paa

Zoologisk Museums 10 Maaneders Ekspedition til Afrikas Vestkyst. Ekspeditionen organiseres af Professor, Dr. phil. *R. Spärck* (S. '14) og har til Formaal at foretage Indsamlinger til Supplering af Zoologisk Museums Samlinger.

*

Forlovelse er indgaaet mellem stud. med. Frøken Karen Olsen, Datter af Sognepræst ved Grundtvigskirken Oluf Olsen, og stud. med. *Jørgen Rygård* (S. '39), København.

*

En af dansk Presses fineste Pennec, Redaktør *Hans Boesgaard* (udg. '80) fyldte den 9. August 80 Aar og var i den Anledning Genstand for megen Hyldest.

*

Geologen, mag. scient. *J. Troelsen* (S. '31), der var Deltager i den danske Thule-Ellesmereland Ekspedition, der startede fra København i Juni 1939 for efter Planen at skulle vare et Aar, maatte p. Gr. af de særlige Forhold, der indtraadte ved Danmarks Besættelse, forblive nogen Tid længere i Grønland; senere er han kommet til U. S. A., hvor han har arbejdet i forskellige Museer.

*

Landbrugskandidat, Gaardejer *Erik Briand Clausen* (R. '17), der blev henrettet af Tyskerne den 29. Marts for sit Arbejde i Modstandsbevægelsen, blev ved en gripende Mindehøjtidelighed den 3. August bisat fra det store Kapel paa Bispebjerg Kirkegaard. Begravelsen vil senere finde Sted i Mindelunden i Ryvangen.

*

Pastor *Chr. Bakmann Christensen* (S. '36), der i et Par Aar har virket som Præst for Danske i Tyskland, oplevede i en Bunker i Berlin Sammenbruddet den 5. Maj; senere blev han sammen med flere Danske bl. a. Legationspersonalet af Russerne via Warszawa ført til Moskva, hvor han blev interneret i en Lejr i Planier-Naja indtil den 3. Aug., da han tiltraadte Hjemrejsen via Helsingfors-Stockholm; han ankom til København den 11. August.

*

Gyldendal forbereder et Værk »De fem lange Aar — Danmark under Besættelsen 1940—45«. Den ene af Værkets to Redaktører er Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09).

*

Paa Hernovs Forlag udkommer en Bog »Torpedobaaden Havørnen« af *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22).

*

Adjunkt ved Hjørring Gymnasium *Fr. T. Glaven* (S. '23) er udnævnt til Lektor ved Odense Katedralskole.

*

Flyverløjtnant i N. R. A. F. *Kjeld Rønne* (R. '36) har af det norske Statsraad faaet tildelt en Stjerne til sin Krigsmedaille for Mod og Dygtighed under en Række Operationer over fjendtligt Omraade.

*

Afdelingssygeplejerske, Fru Hedda Louw, f. Kristensen (gift med Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02)) er blevet Medlem af Bestyrelsen for et af en taknemmelig Patient fornylig oprettet Legat til Fordel for Sygeplejersker paa Afdeling D ved Amtssygehuset i Gentofte.

SORØNER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 9

SEPTBR. 1945

IN MEMORIAM NIELS STENDERUP

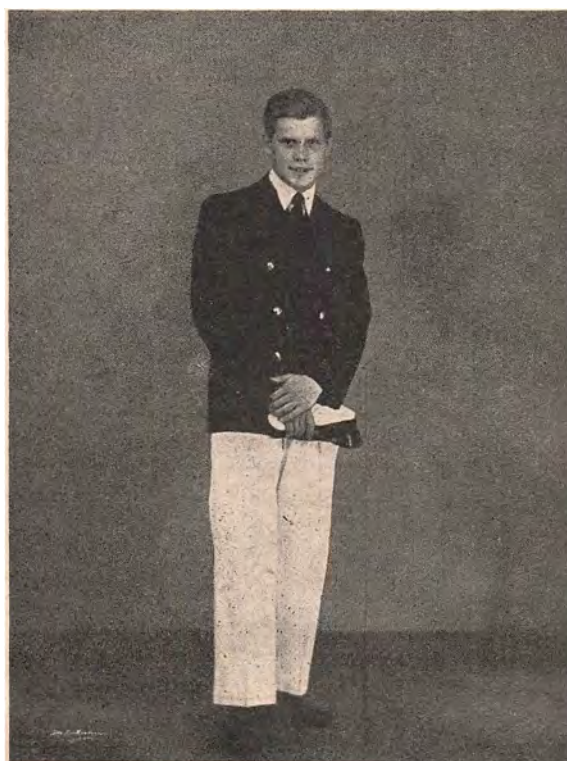
* 20. Maj 1924 — † 24. April 1944

Handelsvolontør, Student *Niels Stenderup*, blev henværet af Tyskerne den 24. April i Fjor, og den 29. August i Aar blev han begravet i Mindelunden i Ryvangen, hvor hans Grav, indtil Mindesten kan anbringes, har Nr. 2.

Stende, som vi kaldte ham, blev født den 20. Maj 1924 i København som Søn af Fuldmægtig i Udenrigsministeriet, Underarkivar *Hans Lauritz Stenderup* og Hustru *Lydia Georgine*, født *Langberg*. Hans Far blev snart efter sendt først til Belgien siden til Canada, hvor Stende levede hele sin Barndom. I 1938 vendte Familien tilbage til Danmark igen, og Aaret efter kom Stende til Sorø, hvor han traadte ind i 4de Mellem. Han var meget indesluttet og kejtet og knyttede sig i den første Tid ikke nærmere til nogen af os. Efter at han i første G. var blevet Alumne, begyndte han dog efterhaanden at deltage lidt mere i det kammeratlige Samvær.

Først lidt efter lidt gik det op for os, at vi her havde faaet en usædvanlig Personlighed imellem os. Han var ikke af dem, der røbede sine Følelser til alle og enhver, og faa af os blev vist nogensinde klar over, hvor stærke Følelser han gemte i sig. Han elskede sit Land inderligt og sørgede dybt over dets Skæbne, men paa den anden Side var han dybt overbevist om, at Retten vilde sejre, for »Frit Folk kan vel lide og miste, men aldrig tabe sin Sjæl«.

Han havde mange og dybtgaaende Interesser. Faa Gymnasiaster, tror jeg, faar læst saa meget i deres

Gymnasietid, som han gjorde. Han var ligesaa fortrolig med Engelsk som med Dansk og læste uhyre megen Litteratur, især Poesi. Han kunde citere Vers af de fleste store danske og engelske Lyrikere, og selv

skrev han en Del Digte i sin Sorøtid. Indrømmes skal det, at alle disse Interesser ikke virkede befordrende paa Fliden i Skolen, men med sine store Evner faldt det ham dog aldrig svært at klare Skolefagene tilfredsstillende.

I 3die G. fik jeg en af mine bedste Venner i ham. Jeg skal aldrig glemme vore Aftenture i Sorø Skove, hvor han først lidt tøvende, senere mere frit betroede sine Tanker og citerede sine Digte for mig. Jeg var som Regel den lyttende Part, men jeg kedede mig aldrig. Inderst inde var han en mismodig og tungsindig Natur, der aldrig rigtig fandt sig til Rette med Livet. Derfor tyede han til Drømmen, men trods alt var det ikke Dagdrømmerens tomme Fantasifostre, langt snarere var det Digterens Syner. Selv sagde han i sin Prolog ved vores sidste Overskæring:

Javel, vi drømmer. Lad de »vise« spotte,
lad dem blot kalde al vor stræben Drøm.
Drømt blev engang dog hver en dristig Tanke,
der nu som Daad har Liv i Tidens Strøm.
Lad andres Drømme gaa mod andre Egne —
gør ringe — blot de leder deres Færd,
men den, der ikke vover stort at skue,
Han er end ikke Ungdomsnavnet værd.

Saa blev vi Studenter, efter Festlighederne kom Hverdagen. De fleste af os kom til København for at studere, men Stende og et Par med ham valgte at tage deres Soldatertid med det samme. Sammen oplevede de den 29. August, og de fortæller, at Stende tog sig det meget nær. Efter Interneringen blev han Volontør paa A/S Afridas Kontor for at faa Tiden til at gaa, indtil han skulde paa Niels Brocks Handelskole. Men hans altoverskyggende Ønske var at komme aktivt med i Frihedskampen. Men da det ikke vilde lykkes for ham, vilde han forsøge paa egen Haand, han kunde ikke vente længer. Det gik galt, og den meningsløse haarde Dom kender vi alle. Den 24. April 1944 døde han for Tyskernes Kugler efter stille og værdigt at have taget Afsked med sine Forældre i et Brev skrevet 1½ Time før hans Henrettelse.

M. M.

Det kan tilføjes, at *Niels Stenderup* var en Ætling af selveste *Ludvig Holberg*, idet hans Morfars Mor, født *Julie Arentz*, var Tiptipoldebarn af Baronens ældre Broder, Sognepræst til Bergens Nykirke, Mag. *Frederik Christian Holberg* († 1748).

UNDSKYLD!

Det læses mellem Linjerne i Soraner-Bladet — for den Sags Skyld ogsaa i Linjerne — at man er ved den Sags Skyld ogsaa i Linjerne — at man er ved at blive utaalmodig: Der sker for lidt i Soransk Samfund.

Lad det være sagt straks: Kritikken har Ret; men det maa være tilladt at knytte et Par Bemærkninger til nogle af Ankerne, bl. a. at pege paa den Kendsgerning (se Notitserne i Bladet), at tre af Bestyrelsens Medlemmer giver op paa Grund af manglende

Tid, og at vi andre ogsaa har haft Brug for 48 Timer i Døgnet i disse Maaneder.

Nu indkaldes der til ekstraordinær Generalforsamling med Valg af 3 nye Bestyrelsesmedlemmer og med Adgang til at foreholde os gamle vore Synder.

Desuden forberedes en Soraneraften samt Rusfest den 21. Oktober, om Lokaler kan skaffes til Festen — og til Smørrebrødet bagefter.

En Indsender undrer sig over, at en gammel Soraner i Odense ikke aner, at hans By er Hovedsæde for vor fynske Afdeling; men det er dog vel ikke Bestyrelsens Skyld? Med mindre man vil bebrejde Odenseafdelingen, at den har ligget brak det sidste Aar; men det var den nødt til, i alt Fald indtil 5. Maj. Det vil næppe blive bestridt af nogen med Kendskab til Forholdene i Odense under Krigen.

Der anmodes om en Redegørelse for, hvorledes Willy Antoni Jensen var kommet i Besiddelse af en Liste over Soransk Samfunds Medlemmer. En saadan Redegørelse vil fremkomme fra Rogert Møiler, der har handlet, netop som han skulde i den Sag. Derigennem vil man tillige faa at vide, hvorfor vi andre endnu ikke har faaet Listen. Nu er den for øvrigt paa Trapperne, et Fortryk er set af flere paalidelige og sandhedskærlige Mænd.

Aarsskriftet! Den ene troede, at den anden sørgede for Udsendelsen, og saa var der ydermere trykt for faa Eksemplarer. Det sidste kunde Bestyrelsen ikke gøre for; men den for sene Udsendelse var en Fejl, vi erkender, samtidig med at der er gjort Skridt til at forhindre Gentagelser.

Vi erkender med Bøn om »en mild pardon« paa Grund af Forholdene, at vi har udrettet for lidt; men vi agter at forbedre os i den nu tilstundende Sæson.

Venlig Hilsen.

Poul Lorenzen.

BESTYRELSEN MEDDELER

Fra Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen* har Bestyrelsen modtaget saalydende Brev:

Disse Linjer for at meddele Bestyrelsen en for længst truffen Beslutning om, at jeg ønsker at udtræde af Bestyrelsen. Motiveringen er dels Helbredsgrunde og dels manglende Tid til at deltage i Bestyrelsesarbejdet.

Med venlig Hilsen

V. Sorgenfrey Hansen.

Endvidere har Højesteretssagfører *Carl Ballhausen* meddelt Bestyrelsen, at siden han 1944 blev indvalgt i Soransk Samfunds Bestyrelse, er baade HRS. Stein og HRS. Fich, med hvem Ballhausen havde Kontorfællesskab, afgaaet ved Døden, og Ballhausens Arbejde er derved blevet saaledes forøget, at han ikke mener at kunne afse tilstrækkelig Tid til vedblivende at være Medlem af Bestyrelsen for Soransk Samfund.

Og endelig har den ene af Soransk Samfunds Sekretærer, Sekretær i Ministeriet for Landbrug og Fi-

skeri, cand. jur. *J. G. Madelung*, meddelt, at hans Arbejde i Ministeriet i stigende Grad lægger Beslag paa ham, saaledes at han ikke har tilstrækkelig Tid til Arbejdet for Soransk Samfund, hvorfor han ønsker at udtræde af Bestyrelsen.

SORANERAFTEN I OKTOBER

Torsdag d. 4. Oktober 1945 afholdes i Selskabslokalerne til Restaurant Karnappen *Mindeaften* for de i Frihedskampen faldne Soranere.

I Tilslutning hertil vil Soranere fra Modstandsbevægelsen fortælle om denne og lidt om deres personlige Oplevelser i Frihedskampen.

Forud herfor er der Kl. 18,00 i Karnappens store Sal Fællesspisning med Gule Ærter og Flæsk samt Pandekager til en Pris af 5 Kroner Kuverten.

Deltagelse i Spisningen maa senest Mandag den 1. Oktober 1945 anmeldes til Sekretæren, cand. jur. *J. G. Madelung*, Aalekistevej 116, St. th., Vanløse, Telefon: Damsø 6491 y efter Kl. 18,00, samt i Tiden Kl. 13—16, Central 3717, Lokal 691.

Blandt Deltagere tilhørende de otte yngste Aargange vil der efter Lodtrækning kunne fordeles 10 gratis Kuverter (incl. 1 Snaps og 1 Øl).

Hvis nogen skulde have Lyst til at stille yderligere gratis Kuverter til Raadighed for Lodtrækningen, modtager Sekretæren meget gerne Meddelelse herom.

Bestyrelsen.

EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Onsdag d. 17. Oktober 1945 Kl. 19 paa Hotel d'Angleterre med følgende

DAGSORDEN:

- 1) Forslag om Nedsættelse af en Æresret til Udrrensning (Eksklusion) af Medlemmer, hvis Forhold under Besættelsen maatte give Anledning hertil.
- 2) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen, idet Højesteretssagfører *C. Ballhausen*, Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen* og Sekretær *J. G. Madelung* har ønsket at udtræde af Bestyrelsen.
- 3) Eventuelt.

Bestyrelsen.

AARSFEST OG RUSMODTAGELSE

Soransk Samfunds Aarsfest med Rusmodtagelse afholdes Søndag d. 21. Okthr. 1945 Kl. 11,30 paa Køholdes Søndag den 21. Oktober 1945 Kl. 11,30 paa Københavns Universitet, som atter har givet sin Tilladelse til, at Soransk Samfund maa afholde denne Højtidelighed i Metropolitannekset paa Frue Plads.

Talen til Dimittenderne fra 1944 og 1945 vil blive holdt af Sognepræst *Paul Nedergaard*.

Foruden Dimittenderne af disse to sidste Aargange

og 50 Aars Jubilarerne fra 1945 vil til Festen blive indbudt 50 Aars Jubilarerne fra 1943 og 1944, for hvis Vedkommende der ikke tidligere har været afholdt nogen Jubilæumshøjtidelighed, og man forventer, at ogsaa 40 og 25 Aars Jubilarer fra 1943, 1944 og 1945 vil anmelde Deltagelse i Festen.

Da der saaledes maa ventes et betydeligt større Antal Deltagere end sædvanligt, vil det paa Grund af Pladsforholdene være udelukket at sikre Siddeplads til andre end de ældste Jubilarer, og de øvrige Deltagere maa indstille sig paa at overvære Højtideligheden paa Universitetet staaende.

Efter Højtideligheden paa Universitetet er der Frokost i Handels- og Kontoristforeningen, hvor der serveres Snitter, varm Ret og Kaffe til en Pris af Kr. 6,35.

Deltagelse i Frokosten maa, af alle, der ikke modtager særskilt skriftlig Indbydelse, senest den 15. Oktober anmeldes til Sekretæren, cand. jur. *J. G. Madelung*, Aalekistevej 116, St. Vanløse, Telefon Damsø 6491 y efter Kl. 18.

Ved Anmeldelse af Deltagelse bedes i alle Tilfælde Dimissionsaar angivet.

NB. Daglig Paaklædning.

Bestyrelsen.

HASSENFELDT'ERNE

EN SORØ-SLÆGT

Af *H. G. Olrik*.

(Sluttet).

Ifølge Sorø Kirkebog, hvis Førelse til 1814 iøvrigt lader en Del tilbage at ønske, fødtes der følgende Børn i Forstkasserer Hassenfeldts Ægteskab med Anna Marie Hansen:

1. *Carl Frederik*, f. 11.-5. 1800, konf. i Sorø 2.-4. 1815, Student fra Frederiksborg 1817, cand. theol. 1828, Sognepræst for Velling i Ribe Stift 1830, for Holmsland i s. Stift 1841 og for (Øster) Tørslev i Aarhus Stift 1848; død dér 27.-5. 1852; om hans Ægteskaber se Wibergs Præstehistorie Nr. 1229, Nr. 18. I »Dansk Kirketidende« for 1852 har Vilh. Birkedal skrevet en udførlig Nekrolog, snarest en lille Afhandling om Pastor Hassenfeldt, som han kalder »en Adelsmand i Ordets rette Betydning, en »Ridder uden Frygt og Dadel«, en Mand i aaben, ædel og kraftig Færd, et Barn i Christi Tro, Kjærlighed og Ydmyghed«; af Interesse er hans Oplysning om, at iflg. Pastor H.s egne Udtalelser var det »Gehejmerraad Stemann, der dengang var Amtmand i Sorø, som i mange Maader kom den afskedigede Forstkasserers trængende Familie til Hjælp og derfor vist ogsaa har bidraget sit til, at H. kunde vedblive paa den studerende Bane«. Maaske er det bl. a. hertil der sigtes i Peder Hjorts ovfr. citerede Udtalelse om, at »Stemanns Adfærd i alle denne Sags Stadier var udmærket«. Den ældste Søns Karrière har været Lyspunktet i Sorø-Familiens Liv i Aarene efter 1825; de andre Sønner gik det kun smaat med.

2. *Peter Nicolai Wilhelm*, f. 22.-12. 1805, konf. i

Sorø 1820. I Januar 1833 fik han Borgerbrev som Tømmerhandler i København og i April s. Aar som Hørkræmmer (paa Christianshavn); dette Borgerskab ombyttede han i Maj 1837 med et Borgerskab som Hyrekusk og Hesteudlejer og boede da i St. Kongensgade Nr. 53; derefter er hans Spor gaaet tabt — medmindre han skulde være identisk med den Arbejdsmand Hassenfeldt, Fornavn og Alder ukendt, som 28.-5. 1854 dør i Kbhvn. af Aploplexi paa Frederiks Hospital, hjemmehørende i Trinitatis Sogn. 24.-5 1833 ægtede han i Frelserens Kirke den 33-aarige Jomfru Martha Margrethe Berg, med hvem han havde den nedennævnte Søn, Soraneren Ole Henrik Bolmer Hassenfeldt og Datteren Frederikke Marie Elisabeth, der i mange Aar boede i Fredensborg og dér havde en Slags Opdragelsesanstalt for unge Piger. Hun var, som sin nedennævnte Broder Ole Henrik, født paa Christianshavn — 14.-10. 1836 — og døde 26.-7. 1913 i Gartner Engholms Hus paa Tinghusvej i Fredensborg (det gl. »Betsyshytte«); hun ligger begravet paa Asminderød Kirkegaard.

3. *Martine Caritte Dorthea*, f. 8.-11. 1807, konf. i Sorø 1824; til hende som til hendes nedennævnte Søster stod bl. a. Fuldmægtig paa Sorø Amtskontor Conrad Harhoff Fadder. Som ovenfor omtalt hjalp hun sin Moder med Sygeplejerske-Gerningen i Sorø, afløste hende i 1861 som fast antaget Sygeplejerske og afgik fra denne Stilling 1.-11. 1872; hun døde i Sorø 31.-5. 1877.

4. *Cicilia Sophie Frederica*, f. 24.-3. 1809, konf. i Sorø 1824. Hun ægtede — uvist naar og hvor — Jens Peter Georg Jensen (1806—53), der i 1833 var blevet cand. theol., i 1836 kst. Adjunkt i Horsens og 1840 Sognepræst for Ho og Oksbøl; i 1848 forflyttedes han til Nabosognene Janderup og Billum; i Ægteskabet var to Sønner og tre Døtre. Hendes Dødsaar er mig ukendt.

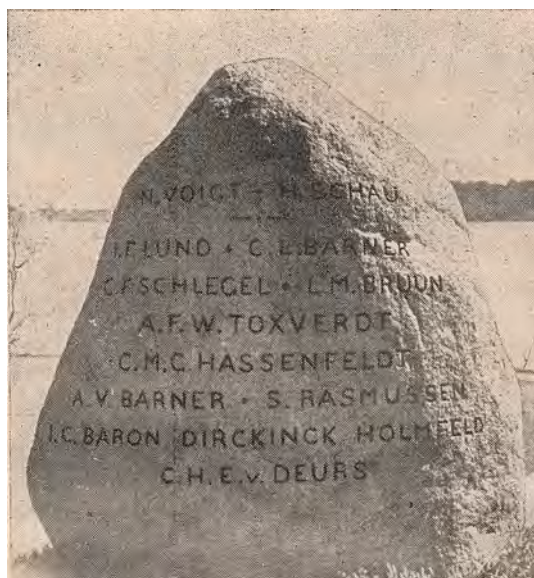
5. *Johan Christian Emil*, f. 30.-4. 1813, konf. i Sorø 1828. Ogsaa han gik Hørkræmmervejen og løste i 1841 Borgerskab i København som Handlende med indenlandsk forfærdiget Traad og Garn samt Lys; sit Borgerskab ombyttede han i 1843 med Borgerskab som Hørkræmmer, for atter 1855 at ombytte dette med et Værtshusholderborgerskab. I Juni 1859 ansattes han som kommunal Vrager (o: Tilsynsførende med Varer, navnlig Levnedsmidler, der bringes til off. Salg). O. 1875 opgav han dette Hverv og flyttede til Frederiksberg, hvor han købte sig et Hus i Falkonerallé, Nr. 40 A; her døde han i 1887. 6.-10. 1838 viedes han som Hørkræmmer paa Hauserplads til Henriette Mathilde Sophie Riis, f. o. 1811 i Slangstrup, der døde 28.-9. 1847 i Suhmsgade 172. 2. Gang giftede han sig 13.-12. 1849 med den 20-aarige Doris Haraldine Hansen fra Næstved. Om hun er død tidlig eller de er blevet skilt, ved jeg ikke; 1860 kaldes han i Folketællingen: Enkemand. I sit første Ægteskab blev han Fader til Soraneren Carl Martin Christian Hassenfeldt, se nedenfor; andre Børn ses han ikke at have haft.

6. *Georg Lauritz Engelbrecht*, f. 9.-11. 1815, konf. 1830 i Sorø. Hans Skæbne herefter er mig ukendt; mulig er han udvandret til U. S. A., thi i et Brev af 19.-5.

1844, skrevet i St. Louis, omtaler Emigranten Hans Peter Torben Lange (1818—51), der gik i Sorø Skole 1832—36, at han »sidste Uge havde Brev fra en dansk Mand, en Hassenfeldt [Fornavne nævnes desværre ikke!] — han fortæller mig en heel Del om Danske i Wisconsin«. Torben Lange kan fortræffelig have truffet Georg Hassenfeldt i sine Sorø Aar, hvor han bl. a. som Elev kan have været under Mad. Hassenfeldts Pleje paa Sygehuset.

7. *Marie Nicoline Cathrine*, f. 29.-1. 1818, konf. 1832 i Sorø. Ved Folketællingen 1.-2. 1845 opholdt hun sig som ugift i Sorø hos Moderen, men 29.-6. 1847 ægtede hun i Sorø Soraneren Privatskolelærer i Nexø, cand. phil. *Ivar Peter Bentzen* (S. 114/1844), som i Novbr. 1849 flyttede til Varde, hvor hun døde 21.-3. 1851. Om hendes Ægtefælle henvises til Paul Hennings' Studenterbioграфier i Sor. Tidsskrift, IV. B., 1. Hefte, 1901, S. 60.

Med 3. Generation af Slægten knyttedes denne atter til Sorø Skole, idet Mad. Hassenfeldt paa Sygehuset i Kirkehjørnet havde baade Hus- og Hjerterum til to af sine Børnebørn. Det første og ældste af disse var *Ole Henrik Bolmer Hassenfeldt*, f. 22.-7. 1834 i Strandgade, Matr. Nr. 48, og døbt 13.-10. s. A. i Frelserens Kirke paa Christianshavn som Søn af Hørkræmmer Peter Nicolai Wilhelm H. og dennes 1. Hustru Marthe Margrethe født Berg. Han indkom i Skolen 1.-9. 1846 — Mtr. Nr. 443 — i 1. Klasse og udgik af 3. Real-Kl. 18.-5. 1850 efter i April at være blevet konfirmeret i Sorø Kirke; han boede da stadig hos Farmoderen; som Konfirmand var hans Karakter for Opførsel mg, for (Christendoms)-Kundskab kun tg, og stort bedre har det nok heller ikke været med Kundskaberne i Skolens Fag. Om hans senere Skæbne ved jeg intet — han er afgjort »den ukendte Kammerat«.

Anderledes Viden har vi om hans Fætter *Carl Martin Christian Hassenfeldt*, der blev født 27.-12. 1938 i Adelgade, Mtr. Nr. 227, i København og døbt 2. Pinsedag 1839 i Trinitatis Kirke, som Søn af Hørkræmmer-

svend Johan Chr. Emil H. og dennes 1. Hustru Mathilde Henriette Adolfine Riis. Sin Barndom tilbragte han paa Hauserplads, Mtr. Nr. 221 E, i Kælderen og mistede 9 Aar gl. sin Mor, hvorefter han i 1849 fik en meget ung Stedmoder; i 1850 var han med Forældrene flyttet til Hjørnet af Suhmsgade, Mtr. Nr. 172, og Landemærket. I 1852 kom han til Sorø og i Huset hos sin Farmor paa Sygehuset, samtidig med at han, der maa have gaaet i en god Skole i København og lært noget, d. 23. Aug. kom ind i Sorø Skoles 3. Realklasse — Mtr. Nr. 619 — og Aaret efter i 4. Realklasse. Den 15.-4. 1855 blev han konfirmeret i Sorø Kirke (mg baade i Kundskab og Opførsel!), og samme Aar bestod han 5. Realklasses Afgangs-Eksamen med 82 Points som den bedste af det 6-Mands Hold (om de andre paa Holdet se Sor. Tidsskrift, III B. 1. Hefte, 1896, S. 12 f.); kun et Uheld i Geografi bragte ham ned i Hovedkarakter. Til Trøst for nogle tjener, at den paa Holdet, der fik den daarligste Eksamen (49 Points), men unægtelig ellers forud havde gode Kort paa Haanden, *Frederik Friis*, senere gjorde Lykke i Livet og blev baade Godsejer og Hofjægermester, Direktør for Landbohøjskolen og Præsident for Landhusholdnings-selskabet, Landbrugsminister og dekoreret, foruden med Kommandørkorset af Dannebrog af 1. Grad, med Fortjenstmedaillen i Guld og den sjældne Segelcke-Medaille, hvorom kan læses i Biografisk Leksikon, Bind VII, 1935, S. 405 f.

Carl Martin Chr. Hassenfeldt gik ad andre Veje ud i Livet. Efter at være kommet tilbage til Hovedstaden tog han fat paa at læse til polyteknisk Eksamen; det varede dog kun et eller to Aar, og hvorfor han holdt op dermed, kan ikke nu oplyses, formodentlig har der ikke været Midler til Raadighed til at lade ham studere for. Naar det i Sor. Tidsskr. III, S. 12 hedder, at han »i 1857 gik til Handelen«, er dette næppe rigtig, eller det maa have været for en meget kort Tid, thi d. 14. August d. A. lod han sig hverve for 8 Aar til Hæren, begyndte ved 9. Bataillons 3. Komp. som Spillemand, for 14 Dage efter at blive Underofficersaspirant ved 1. Komp., hvor han 1. April det flg. Aar blev Korporal, 31. Maj 1862 Sergeant og 1. Maj 1863 Korps-skriver; samme Aar lod han sig »stille« for 8 Aar af en værnepligtig fra Hütten Amt i Sydslesvig. I Maj 1858 var han blevet Kompagnilærer i Gymnastik og BajonETFægtning — han har sikkert haft Forkundskaber og været en af *Prehns* flinke Gymnastikere i Sorø! Samme Aar fik han 1. Præmie ved den militære Undervisningsanstalt, og i August 1860 blev han Kompagnilærer i Svømning. Det fremgaar ikke af de militære Stambøger, at han fik Titel af Kommandersergeant, men han har i hvert Fald virket som saadan og betegnes saaledes ved sin Død.

Den lille Biografi i Sor. Tidsskrift, III. Bind, omtaler, at han »ved Krigens Udbrud laa som Korporal i Altona« — det er vist i hvert Fald galt; derimod er det jo nok rigtigt, at han »var Soldat med Liv og Sjæl, og det var hans Haab, at han skulde tjene Epauletterne«. Men dette Haab brast, desværre; da 9. Regiment først i April fik Ordre til at gaa til Dybbøl, laa han syg af

Tyfus paa det militære Lazaret i Sølvgadens Kaserne, og her døde han den 7. April, kun 25 Aar gl.; den 12. s. M. blev han begravet paa Assistens Kirkegaard, Trinitatis Sogns Afdeling, hvor den Moder laa, han saa tidlig havde mistet. Biografien vil vide, at han hurtig var kommet sig paa Lazarettet, men saa en Dag pludselig døde, formentlig af en Blodprop.

Nogen lang Krigshistorie oplevede han ikke; 9. Regiment tog vel Del i Kampene d. 1. Febr. 1864 i Dannevirke-Stillingens Forterræn, i en Rekognisering mod Lottorf og Geltorf og forsvarede Tilbagegangen fra Kongshøj og Vedelsvang; men det var kun dets 2. Batl., og det er usikkert, om Hassenfeldt var med her. Derimod har han snarere med sit Regiment d. 5. Febr. under Tilbagegangen mod Flensborg været med, da Regimentet gik over Stenderup Bro, som blev barikaderet, og tog en Stilling nord for Aaen, der først blev forladt, da Arrieregarden havde faaet tilstrækkeligt Forspring. Efter at have staaet i Beredskabsstilling syd for Flensborg om Natten, naaede Regimentet den næste Dag om Eftermiddagen til Sønderborg og overførtes den 9. Febr. til Fredericia, hvor det blev, deltog i Kampen foran Fæstningen og oplevede Bombardementet. Da det den 9. April fik Marchordre, laa Carl Martin Christian Hassenfeldt død i København; det kunde iøvrigt se ud, som om det netop er ham, *P. Fr. Rist* beskriver i det første Kapitel i sin brillante Bog »En Rekrut fra 64«, hvor han omtaler Kommandersergeanten ved det Kompagni, hvortil »Rekrutten« kommer, i disse Linier:

»Kommandersergenten traadte ind og stod rettet henne ved Døren. Han var egentlig kun Sergent, men gjorde Tjeneste i en højere Grad, da der manglede Underofficerer. Det var en undersætsig ung Mand med et rødt Ansigt; det blonde Skjæg var helt farveløst af Vejr og Væde«.

Saaledes har vi ihvertfald Lov at tænke os vor Skolefælle, der ikke fandt Soldaterdøden paa Valpladsen, hvor o. 150 Mand af 9. Regiment den 18. April under Scharffenbergs berømte Fremstød mod Dybbøl Mølle gav deres Liv for Fædrelandet, men som mistede det under lidet krigeriske Kaar. Alligevel var han en af den soranske Ungdom, som for firsindstyve Aar siden var rede til at kæmpe og dø for sit Land, og hans Navn staar med Hæder paa den Sten, der i Akademihaven i Sorø taler til os om disse Soldater og Kammerater, og derved ogsaa paa en smuk Maade har bevaret Mindet om en Slægt, som i en Aarrække var knyttet til Sorø.

H. G. Orlík.

ET SVAR

Kære Hr. Gunnar Knudsen!

Jeg har bemærket mig Deres Artikel »En Redegørelse ønskes« og mener selv, at jeg er den, der har de bedste Forudsætninger for at kunne svare paa den, men forinden et Par Ord, som jeg havde tænkt at skrive til Dem, men som jeg nu lige saa gerne og hellere benytter til mit Svar til Dem.

Naar dette Aar gaar ud, har vi to arbejdet sammen i tre

Aar ved Soranerbladet, idet De blandt alle de andre Virksomheder, De styrer, ogsaa har Bogtrykkeriet Selandia. For de Aar, der nu snart er gaaet, vil jeg gerne bringe Dem min bedste Tak, Bogtrykkeriet Selandia har udfyldt sin Overenskomst med Bladudvalget paa en saadan Maade, at hele Soransk Samfund er det Tak skyldig.

Hvad Medlemslisten angaar, skal jeg anføre følgende: I Soranerbladet April 1943 findes en Artikel »En ny Medlemsliste«, og af denne fremgaar det, hvor Medlemslisten har været fremlagt, men deraf skal man ikke slutte, at omtalte har den fra en af d'Hrr., jeg for min Part er mest tilbøjelig til at tro, han har den fra mit Kontor, idet han efter Kontordamens Udsagn af og til indfandt sig paa Kontoret for at faa sine Soranerblade kompletterede (han har efter min Mening alle Aargange saavel af Soranerbladet som Indbydelsesskrift), ved saadanne Lejligheder maatte Frøkenen gaa ned i Kælderen, hvor Arkivet findes, og selv om der næsten stadig kommer nogen paa det paagældende Kontor, var der jo rig Lejlighed; selv kommer jeg sjældent paa Kontoret i Kontortiden 10—3, da mit Arbejde er sluttet, inden Kontoret aabner.

Lad os nu foreløbig blive staaende ved det, indtil Retten engang fortæller os, hvorfra han havde den.

Hvad angaar Bogtrykker og Annonceakkvisitør, er der ingen af dem, der kender ham, saa det kan vi vist roligt lade ligge. At omtalte skulde være slettet for flere Aar siden, er mig ubekendt, han findes endnu i Bladets Kartotek.

Angaaende den forsinkede Medlemsliste skal jeg meddele, at jeg modtog et Brev fra omtalte, hvori han bad mig sende ham Medlemslisten, som forhaabentlig meget snart kom.

Jeg besvarede ikke Brevet, men standsede straks Trykningen af Medlemslisten, hvilket jeg gjorde Bladudvalg og Bestyrelse opmærksom paa og fik deres Tilslutning.

Jeg er nu begyndt paa en ny Korrektur til Medlemslisten, hvorefter denne skal sættes paany.

Hvad angaar de dyre Annoncer tegnet af en ikke Soraner, skal jeg hertil bemærke, at hvorvidt Annoncer er dyre eller billige, er vist meget svært at afgøre, alle Blade, Tidsskrifter og lign. har jo forskellige Priser. Hvad angaar ikke Soraneren, maa jeg desværre sige, at de Gange, hvor jeg har overtaget Bladet, har jeg altid forsøgt med en Soraner, men endt med en ikke Soraner, men det er jo nok mig, der ikke har forstaaet at vælge rigtigt, og ingen beklager dette mere end jeg.

Naar Bogtrykkeriet Selandia ikke kom til at trykke Medlemslisten, skyldes dette simpelthen, at jeg den Gang hverken kendte Bogtrykkeriet eller Dem.

Deres hengivne
Rogert Møller.

GENFORENINGSTENEN

I Anledning af en Artikel af Hr. Kontorchef H. G. Olrik med Overskrift »Den løgnagtige Mindesten« i Soraner-Bladets Augustnummer Side 60, beder jeg om Plads for følgende Bemærkninger.

Indskriften er forfattet af Digteren L. C. Nielsen og lyder i sin Helhed saadan:

Af Muldens Søvn man mig udrev,
paa det jeg skulde mæle,
at Danmarks Sønner samlet blev
bag Danmarks Grænsepæle.

Det er altsaa Stenen, der taler, og Indskriften er efter min og andres Mening et smukt og digterisk Udtryk for

den lykkelige Kendsgerning, at den Del af Sønderjyllands Befolkning, som efter de givne Regler og i Overensstemmelse med det Princip, som laa til Grund for hele vor nationale Kamp mod Tyskerne siden 1864, stemte sig hjem til Danmark, ogsaa blev samlet med Moderlandet.

Jeg protesterer mod, at det skal kaldes Løgn, det som Indskriften siger, og jeg tror ikke, at velsindede Danske fra Sydslesvig vil finde paa at opfatte den som dybt saarende, selv om de dybt føler Smerten over ikke at være kommet med.

Da de soranske Elever efter Genforeningen i dyb Lykkefølelse rejste denne Sten, drømte de saa vist ikke om, at nogen vilde have Sind til at stemple det som »Lyveri og vitterlig Sandhedsfordrejelse«. H. Raaschou-Nielsen.

„EN KÆR PLIGT“

Nogle Gange i Besættelsestiden har jeg med Forbavselse bemærket, at man i Noterubriken fandt Anledning til at fortælle, hvad Folk, som f. Eks. Herr Kryssing fra »Frikorps Danmark« foretog sig og blev dekoreret med. Det forekom mig dengang lidt smagløst at skilte med Udskudtet, saa meget mere, som man jo af gode Grunde var afskaaret fra samtidig at bringe Meldinger om, at gamle Soranere — af en noget anden Kvalitet — gjorde Tjeneste i Royal Air Force eller paa anden Maade gjorde en Indsats for den allierede Sag.

Efter Befrielsen har vi saa — med Sorg — men ogsaa Stolthed — kunnet læse om unge Soraneres største Indsats for vort Land; Stenen dernede foran Akademiet talte ikke forgæves. Vore døde Kammerater gav vel det smukkeste Bevis for, at man i Sorø kan lære — ikke blot for Skolen, men for noget, der er større — som naar længere ud i Livet.

Vi i Soransk Samfund er stolte over disse Kammeraters Indsats; ja, vi er — eller bør være — saa stolte, at vi ikke vil taale senere i Livet indenfor vore Rækker at møde Repræsentanter for den »Kryssing-Antoni-Jensenske Brigade«! Personlig har jeg *forhenværende* Kammerater fra min Soranertid, der paa den mest foragtelige og modbydelige Maade har gaaet Tyskernes Ærind i disse Aar. En — for mig at synes i hvert Fald — ejendommelig Udvikling her i Danmark siden 5. Maj, vil maaske bevirke, at en saadan Person faar en relativt lille Straf. — Kan jeg risikere at træffe ham i Soransk Samfund om nogle Aar??

Jeg har ledt med en Lygte i de sidste Soranerblade for at finde en Meddelelse om, at man fra vor Ledelses Side agter at gøre noget, som staar i Relation til de sidste 5 Aar. Til Dato forgæves. Til Gengæld flere smaa Meddelelser om gamle Soranere, der har optraadt som Forrædere i disse Aar. Alle er de maaske ikke Medlemmer af vort Samfund, men nogle Stykker skal jo nok være det. Saa er det ikke for tidligt at faa dem regulært smidt ud.

Om en »Æresdomstol« skal tage sig af Sagen straks, eller om man indtil næste Generalforsamling vil nøjes med at lade en Komité arbejde med Spørgsmaalet, er vel underordnet, det primære er dette, at der snarest — og utvetydigt — gives Meddelelse om, at man agter at slette de Medlemmer af Soransk Samfund, der har vist uværdig national Opræden i Besættelsestiden — og nægter dem Ret til senere at optages igen.

Det synes mig at maatte være en kær Pligt at gaa i Gang med Opgaven. Ole W. Borch (R. '37).

Naar »Soraner-Bladet« i Besættelsestiden har bragt No-

ter om fhv. Oberstløjtnant *C. P. Kryssing* og fhv. Kaptajn *Willy Antoni Jensen*, skyldes dette først og fremmest, at det, som Landet laa, var vanskeligt at afvise disse; endelig bør man ikke se bort fra, at disse Noter netop gav de paagældende sort Stempel og derved har øvet en vis berettiget Mission.

I øvrigt henledes Opmærksomheden paa Punkt 1 i den foranstaaende Dagsorden for den forestaaende ekstraordinære Generalforsamling.

Red.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Følgende gamle Soranere har — foruden tidligere nævnte — efterkommet Styrelsens Henvendelse om Bidrag til Legatet i Anledning af dettes 25 Aars Virke og hver som *Konsolidanter* indbetalt 250 Kroner til Legatet: Kammerherre *C. S. Scavenius*, Klintholm pr. Borre, Tandlæge *Knud P. L. Hauerlev*, Axelborg, København, Sparekasse-direktør *H. Krog-Meyer*, Vester Voldgade 107, København, og Civilingeniør *Henry Krog-Meyer*, London.

*

Da Trangen til Uddannelseshjælp for Tiden er større end nogensinde, vilde det være i højeste Grad ønskeligt, om saa mange som muligt med Evne og Vilje vilde slutte op om denne gode Sag og følge de ovennævntes Eksempel.

Red.

KUNSTMUSEET I SORØ

Kunstudstillingen 1936 i Sorø i Forbindelse med Skolens 350-Aars Jubilæum fremkaldte Ønsket om i Sorø paa Akademiets Grund at skabe en offentlig Kunstsamling til Glæde og Gavn for Sorø Akademis Skole samt Sorø By og Amt; der nedsattes derfor en »Komité for Oprettelse af et Kunstmuseum i Sorø«, der arbejdede for Sagen og indsamlede Kunstværker.

Det var i Efteraaret 1938, at denne Komité blev nedsat, og allerede i Maj 1943 kunde Museet aabnes ganske vist foreløbig kun i lejede Lokaler, men alligevel er det et imponerende Arbejde, der her er gennemført paa saa kort Tid og et godt Eksempel paa, hvad godt Samarbejde og glødende Interesse for en Sag kan føre til.

Museet, hvis Fundats blev kgl. konfirmeret under 19. Februar 1944, har netop udsendt sin første trykte Aarsberetning (Finansåret 1944/45) i hvilken Formanden, Rektor *H. Raaschou-Nielsen* indledningsvis gør Rede for Museets korte, men bemærkelsesværdige Historie. Det fremgaar heraf, at Museet fra indeværende Finansaars Begyndelse er optaget paa Finansloven, samt at Ny Carlsbergfondet har vist Museet sin Interesse ved der at deponere Kunstværker, som det af økonomiske Grunde er svært for Museet at anskaffe.

Om Museets Nyerhvervelser i Aarets Løb skriver dets kunst- og museumskyndige Leder, Direktør *V. Thorlacius Ussing*. I det svundne Aar erhvervedes 19 Arbejder, saaledes at Museet ved Aarets Udgang ialt raader over 178 Værker. Af Nyerhvervelserne skal navnlig fremhæves N. A. Abildgaards eneste kendte Landskabsbillede »Schie Kirke i Sverrig«, der er deponeret af Ny Carlsbergfondet; en stor Del af den øvrige Tilgang stammer fra Gaver fra gamle Soranere og Venner fra Sorø, og det kan næppe betvivles, at Museets Ledelse haaber, at andre vil følge

disses Eksempel enten ved Gaver i levende Live eller ved testamentarisk Disposition.

Museets Regnskaber aflægges af Direktør *Alfr. V. Rasmussen*, og de udviser et Overskud paa 843 Kr.; Byggefondet raader foreløbig over 7406 Kr.

Beretningen, der fremtræder i et værdigt Udstyr med gode Reproduktioner, slutter med en Medlemsliste over Soransk Samfunds Museumsvenner, og det var at ønske, at mange gamle Soranere stiftede Bekendtskab med denne første Beretning, der viser, hvad soransk Daad, Sammenhold og Samarbejde i Forening kan udrette.

Museet er et udmærket, synligt Bevis paa dette.

Aestas.

*

SORANER-BLADETS REDAKTION

Under Redaktørens Sygdom forestaas Redaktionen af Soraner-Bladet indtil videre af Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer*, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Ny Adresse: Classensgade 8², th. København Ø. Telf. Centr. 3581 & 11308 (mellem 16—17).

Stof, der ønskes optaget i Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest den 10. i den Maaned, i hvis Nummer det ønskes optaget. Større og mindre Artikler af soransk Indhold, Nekrologer, Forslag og Kritik saavel som Noter modtages meget gerne. Medlemmerne anmodes om ikke at holde sig tilbage.

*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

I det af Rigspolitichefen udsendte »Mindeblad for de under Danmarks Frihedskamp faldne danske Politimænd« findes en Omtale af Politifuldmægtig, cand. jur. *Oluf Emborg* (S. '21), der afgik ved Døden i Koncentrationslejren »Buchenwald«, samt Politibetjent, stud. jur. *Svend Glendau* (S. '28), der blev henrettet i Vestre Fængsel.

*

I Mindeparken i Ryvangen begravedes den 29. August Soranerne *Niels Stenderup* (S. '43), *Hans Henrik Gottschalch* (U. '39), *Steffen Johansen* (S. '40), *Svend Glendau* (S. '28) og *Erik Briand Clausen* (R. '17). Gravene er indtil ensartede Mindestene kan anbringes forsynet med Numrene henholdsvis 2, 41, 45, 64 og 92.

*

Paa et Træ i Amaliegade er blevet opsat en Kobber-Mindeplade, der bærer Inskriptionen: »Søløjtnant *Gregers Bojesen* faldt her for sin Konge og sit Fædreland den 5. Maj 1945.«

*

I næste Nummer vil der fremkomme Nekrologer over Arkitektstuderende *Erik Klindt* (S. '39), der er død i Bergen-Belsen i Tyskland samt Frihedskæmper *Bengt Rønhof* (R. '41); endvidere over Student *Hans Axel Friis Nielsen* (S. '45) og Ejendomsmægler *Erik Billestrup* (S. '38).

*

Ialt 17 Soranere fandt Døden i Kampen mod den tyske Voldsmagt og Terror.

*

Løjtnant af Res. ved Jydske Dragonregiment, Bogbinder *Erling Kjær* (udg. af 4. M. '21), Helsingør, er efter Kapitulationen vendt tilbage fra en tysk Koncentrationslejr, hvortil han var blevet deporteret af Tyskerne paa Grund af sin Medvirken ved illegale Transporter; han var en uhyre energisk og frygtløs, illegal Færgemand, der med

utrolig Dumdristighed i sin lille Motorbaad har transporteret i hundredvis af Flygtninge over Sundet.

*

Løjtnant *Knud Gamst-Pedersen* (udg. af II. G. '39), der er et af Modstandsbevægelsens kendteste Medlemmer, har været Leder af »Holger Danske-Gruppen« og er nu Næstkommanderende i Hovedstadens 3. Afsnit.

*

Branddirektør, Sagfører, cand. jur. *A. L. Bruun* (S. '03), Køge, fyldte den 8. September 60 Aar.

*

Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06), er opstillet som konservativ Kandidat til Folketingsvalget.

*

Læge *H. Raaschou-Nielsen* (S. '20) var Medlem af den Komité, som forestod Indretningen af Klithotellet i Hulerød til Rekreationshjem og tilrettelagde dets Drift.

*

Løjtnant af Res. *A. V. Kongsdal* (S. '32) er udnævnt til Premierløjtnant af Artilleriet (v. 11. Art. Afd.).

*

Søløjtnant af 1. Grad i Res. *E. Rechnitzer* (S. '32), er udnævnt til Kaptajnløjtnant i Res.

*

Skuespiller *Henrik Bentzon* (S. '13) spiller paa Folke-teatret Hovedrollen i Bertil Malmbergs »Excellencen«.

*

Stud. theol. *Helge Petersen* (S. '42) er blevet Alumne paa Elers' Kollegium.

*

Soransk Samfunds Æresmedlem, Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen* (S. '82) gennemførte ogsaa i Aar — trods sine snart 81 Aar — sin aarlige Cykletur.

*

Ved en Kastekonkurrence i Ringsted mellem denne Bys Sportsfiskere og Københavns satte Formanden for Ringsted Sportsfiskerforening, Læge *Gregers Panduro* (S. '16), Landsrekord, idet han opnaaede 500 Points i samlet Resultat, hvilket er 95 Points mere end sidste Aars Mester.

*

Kornet *Ivar Vind* (udg. af 3. M. '36) sikrede sig atter i Aar Danmarksmesterskabet i Højdespring; han sprang 1,85 m.

*

Ved en Ombrydningsfejl anførtes afd. Journalist *Viggo Lausten* i Juli-Nummeret Side 54 som Student 1926; han var Realist 1922.

*

Kriminalbetjent *Stig Aage Hansen* (S. '29), Aarhus, traadte for nogle Aar siden uden for Nummer i Politiet for at indtræde i Waffen SS, med hvilket han deltog i Kampene paa Østfronten; senere var han en af Tyskernes mest foretagsomme Haandlangere herhjemme, men ved Kapitulationen forsvandt han, hvorfor han nu efterlyses af Politiet.

Stud. jur. *Johannes Toftum* (S. '39) faldt paa Østfronten som Soldat i Waffen SS.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Estrid Wråke, Datter af Disponent L. Wråke, Malmø, og Journalist *Adam Wiehe* (R. '35), København. Brylluppet fandt Sted i Seglora Kyrka i Stockholm

og mellem Frøken Karen Worm, Datter af Grosserer Valdemar Worm, Aalborg, og Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Svend Aage Vistisen* (S. '37), København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Ruth Laursen, Datter af Murermester Laursen, Mariager, og Maskinassistent *Paul G. Langballe* (udg. af 3. M. '34), Espergærde.

*

Det radikale Venstre i Aalborg Amt opstiller Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) som Kandidat til Folketinget ved det forestaaende Valg.

*

I den kommende Bogsæson udkommer hos Gyldendal af Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen* (S. '82) »Et Tiaar«, der vil indeholde personligt Erindringsstof fra de seneste Aar, og af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) »Amalienborg-Interiører«, et pragtfuldt Billedværk om Christian VII's Palæ.

*

Afdelingschef, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) udsender om kort Tid en »Legebog for Voksne« — Underholdning til Selskabsbrug.

*

Komponisten, mag. art. *Finn Viderø* (S. '23) har skrevet Musik til et Eventyrspil for Børn »Guldskoene«.

*

Generalmajor og Generalinspektør for Fodf. *Carl Jacobsen* (U. '94) er afskediget i Naade og med Pension fra 1. Oktober.

*

Sorø Akademis Skole begynder dette Skoleaar med 391 Elever, det hidtil største Antal i Skolens Historie.

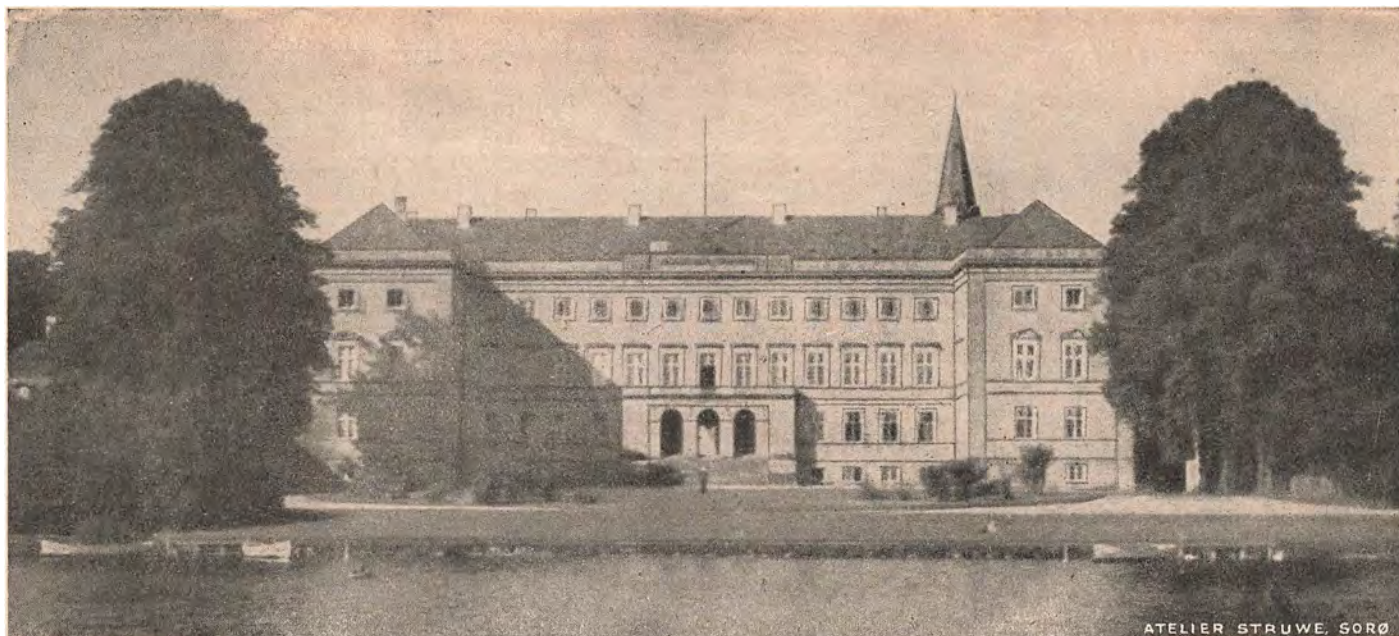
*

Siden Skolebladet »Skyls« gik ind for et Aars Tid siden, er der ikke udkommet noget Skoleblad i Sorø; paa denne Mangel er der nu raadet Bod, idet et nyt Skoleblad »Sic« netop nu ved Skoleaarets Begyndelse er begyndt at udkomme. Bladet, der redigeres af Gymnasiasterne *Steen Thiele* (ansvarsh.) og *H. Molin* m. fl., fremtræder i et smukt Udstyr og Format, og dømt efter Indholdet tør man spaa det en længere Levetid end dets Forgængers. Det anbefales »Gamle Soranere« at tegne Abonnement paa dette Blad, baade for at de derigennem kan faa et maanedligt friskt Pust nede fra den gamle Skole og for at støtte Bladet. Abonnementsprisen er 5 Kr. aarlig. Annoncer kan tegnes for 3 Kr. for en enkelt, 5 Kr. for en dobbelt og 30 Kr. for en Helsidesannonce. Man henvender sig til en af de ovennævnte Redaktører (Gymnasiet, Sorø).

Udsæt det ikke!

*

Referat af Fodboldkampen den 2. September vil fremkomme i næste Nummer.

SORØNER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 10

OKTOBER 1945

IN MEMORIAM ERIK KLINDT

• 20. September 1919 — † primo April 1945

Ganske langsomt er Haabet om, at *Erik Klindt* skulde vende tilbage fra Tyskland, ebbet ud, Først for nyligt er det blevet endelig bekræftet, at han er død i Konzentrationslejren Bergen-Belsen.

Fra hele vor Skoletid husker jeg ikke en eneste Gang, hvor Erik har yppet Kiv med nogen, og det var ikke, fordi han var et sløvt Hængehoved, men hans ligevægtige og harmoniske Sind gjorde ham til et af de faa Mennesker, som det er aldeles umuligt at blive Uvenner med. Han betragtede altid sine Omgivelser med Velvilje, og han havde den imødekommende Indstilling, der gjorde, at man følte, at det var godt at være sammen med ham. Man fandt hos ham aldrig nogen paataget Overlegenhed eller Selvglæde; jeg har sjældent eller aldrig mødt et Menneske, man i den Grad kunde stole paa.

Paa hans Kvist i Sorø har vi tilbragt mange Timer, han, der i saa mange Maader havde Interesser forud for os andre, havde her formaaet at skabe et Værelse, hvor der virkelig var den hjemlige Hygge, vi andre saa ofte savnede paa Alumnatets Kamre; og mens vi andre mange Gange tilbragte vor Fritid med, hvad der nu kunde byde sig af Tilfældigheder, dyrkede han maaltbevidst sine Interesser for Historie, Kunst og Musik. Det undrede mig derfor heller ikke, da han i sin Tid valgte at blive Arkitekt, det var i fuld Overensstemmelse med hans praktiske Sans for Realiteter og den Æstetiker, der stak i ham.

Da Danmark blev besat, tog Erik straks klart og utvetydigt sit Standpunkt mod Tyskland mod Nazismen, hvad der i Virkeligheden kun kan siges om meget faa i dette Land. Jeg husker det tydeligt, fordi han den Gang havde nogle meget varme Diskussioner

med anderledes tænkende, og jeg lagde da Mærke til, at han altid var yderst tolerant og ikke Spor fanatisk.

Inden for Modstandsbevægelsen udførte han et meget stort Arbejde med illegale Blade, og han var desuden Medlem af en Militær-Gruppe inden for A. S. Hvad der var saa karakteristisk for ham var, at han aldrig har nævnt noget om, hvad han selv har lavet eller har givet en eneste konkret Oplysning, der kunde lede paa Sporet af hans eller andres Arbejde.

Da Erik blev taget af Tyskerne, blev han efter et kort Ophold i Vestre Fængsel ført til Neuengamme, hvor hans psykiske Styrke klart viste sig; han var her altid ved godt Mod og var Tillidsmand for en Gruppe Danskere. I Februar blev han ført til Bergen-Belsen. En Nordmand, der var hos ham, da han døde, skriver om ham: »Han var et straalende menneske og en god kammerat og mannfolk. Jeg arbejdede en kort tid sammen med ham i Bergen-Belsen, og lærte ham å kjenne som den kjikke og uredde karl han var.«

Erik naaede, i den korte Tid, det var ham forundt at leve, at skabe sig et Minde, som vi, hans Kammerater og Venner maa ære og respektere.

Gunnar P. Rosendahl.

Erik Klindt, der blev optaget i Sorø Akademis Skole i 2. Mellem i 1933, var født d. 20. September 1919 i Grenaa som Søn af Overlæge *Jes Axel Klindt* og Hustru *Anna Elisabeth Mølmark-Hansen*, der begge lever. Han dimitteredes i 1939 som matematisk Student og blev samme Aar optaget paa Kunstakademiets Skole for Arkitekter. I sin Studietid, deltog han i Nationalmusæets Opmaalinger af gamle Gaarde paa Læssø og af Herregaarde i Jylland. Hans Broder er stud. med. *Hans Chr. Klindt* (S. '40).

★

BENGT RØNHOF

* 11. Juni 1925 — † 12. April 1945

Elektrikerlærling *Bengt Rønhof* faldt i Frihedskampen den 12. April og begravedes den 16. April paa Bromme Kirkegaard under meget stor Deltagelse.

Bengt Rønhof var født i Bromme den 11. Juni 1925 som Søn af kgl. Skovfoged ved Sorø Akademis 1. Skovdistrikt *Carl Christian Rønhof* og Hustru *Ericha Louise* født *Rasmussen*, og han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1936.

I 1941 dimitteredes han fra Skolen med Realeksamen og blev straks efter sat i Elektrikerlære hos Installatør Knudsen i Dianalund; han var omtrent færdig med sin Læretid, da Døden indhentede ham, og han agtede at uddanne sig videre til Elektroingeniør.

Rønhof fandt hurtigt, som ogsaa hans Chef, der døde under et Fængselsophold i Vestre Fængsels tyske Afdeling, sin Plads i Frihedskampen, hvor han bl. a. arbejdede med hemmelig Sender for at lede efter Vogne, der var ude paa natlige Togter.

Imidlertid blev han arresteret af Gestapo, men det varede kun et Døgn, og skyldtes vistnok en Forveksling med en Mekanikerlærling. Derefter gav hans Chef ham Ferie paa Grund af hans strenge Arbejde med

illegal Virksomhed. I denne forsøgte han saa at danne en Gruppe i Tilslutning til de militære Grupper, men Natten til den 12. April, da han var ude i et eller andet Ærinde, blev han ved 4-Tiden om Morgenen skudt paa Landevejen af en Afdeling af den tyske Værnemagt, der laa i Baghold ved et Vejkryds kun ca. 200 Meter fra hans Hjem.

Efter Tyskernes Forklaring under et Forhør i Sorø var Rønhof kommet cyklede hen ad Landevejen med en Partisanriffel paa Ryggen og Bagagebæreren fyldt med Ammunition, men da han ikke var standset paa deres Anraab, var han blevet skudt.

Rønhof var afholdt og vellidt af alle, og megen Deltagelse samlede sig derfor om hans haardt ramte Forældre ved hans Død og Begravelse; hans Chef i det illegale Arbejde udtalte engang om ham, at han var i Besiddelse af den fødte Officers bedste Egenskaber, og han lignede i den Henseende saaledes sin Broder, Flyverhelten, Flyverløjtnant i det norske Luftvaaben *Kjeld Rønhof* (R. '36).

★

HANS AXEL FRIIS NIELSEN

* 31. Oktober 1925 — † 13. Aug. 1945

Hans Axel Nielsen indkom i Sorø Akademis 3. Mellem i Maj 1940. Let plejer det ikke at være for en ny Dreng at finde sig til Rette i en allerede sammentømret Klasse; men for »Nolle« (andet hed han aldrig!) eksisterede det Problem ikke. Med sit ualmindelig indtagende Væsen og sin Evne til at forbinde sig med andre i et trofast og levende Kammerat-

skab tog han sine nye Kammerater med Storm; det gjaldt ikke alene Klassekammeraterne, for Nolle var — uden at han stræbte efter at fremhæve sig selv — en Dreng, man lagde Mærke til. Og gav man sig af med ham, opdagede man et Menneskebarn, der sprudlede af gnistrende Humør, men som ogsaa kunde tale alvorligt om Livets Spørgsmaal paa en Maade, der viste, at han tænkte over Tingene og havde sine Meningers Mod. Han vandt sig Venner, baade jævnaldrende og ældre; men det bedste Bevis for, at hans Venskab var noget værd, finder man deri, at han ogsaa havde Fjender — han vandt ikke sine Kammerater ved at snakke dem efter Munden.

Fejl havde han nok af — det kan vi, hans gamle Venner, tale med om! Men eet er vist: vi kunde ikke andet end tilgive ham, for hvor tog han sig det nær, hvis han havde fejlet over for en eller anden! Jeg var engang paa Ferieophold sammen med ham, og en Aften, da vi var ved at gaa til Ro, fandt jeg Anledning til at bebrejde ham hans Opførsel over for et Menneske, der opholdt sig sammesteds (og som i Parentes bemærket havde sin store Del af Skylden i de Rivninger, der var sket med Nolle). Næste Dag kunde jeg med glad Beundring iagttage, hvorledes den 16-årige Nolle kæmpede mod sig selv, hver Gang han følte Lyst til at lade sin Ærgrelse gaa ud over den paagældende. Og hans Kamp blev gennemført, til Sejren var hans!

Denne Vilje til at drage den yderste Konsekvens var — trods alle Nolles utallige Drengeskarnsstreger og tilsyneladende Overfladiskhed — det, der karakteriserede ham. Den gjorde sig ogsaa gældende i Forholdet til Danmark. Allerede som 17-årig var han

med i det underjordiske Arbejde (saavidt mig bekendt hovedsagelig inden for Sabotagen). Han talte ikke om det — naturligvis ikke! Alligevel kunde man mærke det paa ham; hele hans Væsen blev mere adspredt, det koncentreret drengagtige gik af ham. Og saa pludselig en Oktoberdag 1943 forlod han ganske stille Akademiet. Det viste sig senere, at han var blevet nødt til at flygte til Sverige — Jordan brændte under ham!

Den første Tid hinsidan tilbragte han i III G paa et Gymnasium i Göteborg og passede ogsaa sit Arbejde, eftersom Skolen har givet ham det bedste Ry. Men det vilde ikke slaa til for ham, og i Marts 1944 fandt han sin Plads i den danske Brigade for at berede sig til at være med ved den Kamp i Danmark, som alle troede, var umiddelbart forestaaende. Men straks efter sin Indtræden i Brigaden blev han syg, og i Løbet af Efteraaret maatte han indlægges paa Tuberkulosehospitalet i Göteborg, haardt angrebet af Sygdommen. Straks efter Danmarks Befrielse opsøgte hans Forældre ham, og man benyttede en Bedringstilstand til at flytte ham hjem til Frederiksberg Hospital. Men i Løbet af Sommeren blev han mere og mere syg, og det blev klart for baade ham selv og andre, at Døden var nær.

Hans sidste store Ønske var at naa sit Maal og blive Student, og her fik hans gamle Skole Lov til at berede ham en meget stor Glæde. Den 13. Juli kunde hans Fader overrække ham Studentereksamenbevis fra Sorø Akademi (beregnet efter hans Aarskarakterer), samt den eftertragtede rød-hvide Hue. Han blev lykkelig og længtes efter at blive Læge, fordi han vilde optage Kampen mod den lumske Sygdom, der havde slaaet ham selv ned. Men det fik han ikke Lov til — den 13. August afgik han ved Døden; han var ikke bange, men stolede paa, at hans Tillid til Gud vilde bære gennem Døden.

Ved at møde Døden netop paa denne Maade, har han lært sine gamle Venner noget, som vi bør tilegne os. Vi savner ham, og eet er sikkert: naar vi med Taknemmelighed tænker tilbage paa vore skønne Sorø-Aar, da tilhører en stor Del af den Tak, vi er skyldige, Nolle — en Tak for Venskab, for muntre Timer, for Alvorsstunder!

Æret være hans Minde!

Oluf E. Paaske, S. 41.

Hans Axel Friis Nielsen var Søn af Oberst af Fodfolket *Niels J. Nielsen* og Hustru *Norma født Hansen*, der begge overlever ham.

DØDSFALD

Ejendomsmægler *Erik Billestrup* døde den 8. September efter et langt Sygeleje. Begravelsen fandt Sted fra Haslev Kirkegaard den 13. September.

Erik Johannes Billestrup, eller Bille, som vi kaldte ham, var født den 15. November 1918, og han blev saaledes kun 26 Aar gammel. Han var Søn af Stationsforstander i Fakse, nuværende Købmand i Haslev, *Johannes Billestrup* og Hustru *Marie Billestrup*, og han

indkom i Sorø Akademis Skole i August 1934 og forblev der, til han i 1938 dimitteredes som gammel-sproglig Student.

Allerede i Skoletiden viste han udprægede Evner for Handel, og han begyndte da ogsaa straks efter Studentereksamen at drive Forretning, først som Agent og Annoncerepræsentant; senere gav han sig til at handle med Ejendomme, og i 1940 tog han Ejendoms-mæglereksamen. Det var hans Hensigt senere at tage juridisk Embedseksamen, men Sygdom forhindrede ham deri.

Med Energi og Dygtighed oparbejdede han sig meget hurtigt en god og solid Forretning, men den gamle Lidelse, Sukkersygen, som han havde lidt af lige fra sit 10. Aar, tog pludselig Overhaand, og der stødte Komplikationer til, som han ikke kunde staa igennem.

Stille og blidt sov han ind i Døden i sit Hjem i Haslev efter kort i Forvejen at være blevet viet til sin Kæreste, med hvem han i fem Aar havde været forlovet. Hans Liv var et stadigt Kapløb med Døden, men han førte Kampen igennem med Heltemod og sejt Trodsen, indtil han tilsidst maatte bukke under for den overmægtige Fjende. Han klagede aldrig, og vi vil mindes ham for hans Livsvilje og Energi og som den gode Kammerat, han var.

Om hans unge Hustru, hans efterlevende Forældre og eneste Broder samler der sig oprigtig Deltagelse i deres tunge Sorg.

*

Kammerherre *O. C. Scavenius* døde pludseligt i sit Hjem i Amaliegade den 10. September. Han var knapt 70 Aar gammel og havde ikke været syg. Begravelsen fandt senere Sted i Stilhed.

Kammerherre Scavenius gik i sine tidligste Drengear i Skole i Sorø et Par Aar, men blev taget ud af Skolen for at fortsætte et andet Sted. I 1893 blev han Student fra Østerbros Latin- og Realskole, og fire Aar efter blev han cand. polit. Herefter fulgte en hastig og fornem Karrière i Udenrigstjenesten, hvor hans sidste Udsendelse var som Gesandt i Stockholm.

Herfra hjemkaldtes han i 1919 for at blive Departementchef i Udenrigsministeriet. Aaret efter var han Udenrigsminister i Forretningsministeriet M. P. Friis. Senere spillede han en betydelig Rolle under Planlægningen og Gennemførelsen af den i 1921 vedtagne betydelige Udvidelse af den danske Udenrigstjeneste. Ved dennes Ikrafttræden blev han udnævnt til Direktør i Udenrigsministeriet, den højeste faste Post i Ministeriet; Aaret efter forlod han imidlertid Udenrigstjenesten.

Kammerherre Scavenius knyttedes herefter nært til ledende Erhvervsvirksomheder, først og fremmest til Det store nordiske Telegraf-selskab og dets Datterselskaber; fra 1924 til 1938 var han Direktør for Store Nordiske, og derefter var han Formand i Selskabets Bestyrelse.

For den større Offentlighed var Kammerherre *O. C. Scavenius* navnlig kendt som Formand i Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme, for hvilken han udførte et fortjenstfuldt Arbejde.

Kammerherre Scavenius var fra Naturens Haand udrustet med rige Evner, og han udrettede baade i Diplomati og i dansk Erhvervsliv en fortjenstfuld Gerning, fortjenstfuld i Kraft af hans Viden og Erfaring, hans Forbindelser og Personlighed. Han var i det hele et levende og interesseret Menneske, en Mand, der naaede adskilligt og havde det Held at se mange af de Ting, han havde med at gøre, forme sig efter hans Hoved.

Kammerherre Scavenius, der var Kommandør af 1. Klasse af Dannebrogordenen, Dannebrogsmænd og tillige dekoreret med en lang Række høje udenlandske Ordener, efterlader sig sin Hustru Fru *Estred Scavenius*, der er Datter af Sorøansk Samfunds Æresmedlem, Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen* (S. '82).

Otto Christian Jacob Jørgen Brønnum Scavenius var født den 10. December 1875 paa Basnæs som Søn af den kendte Hippolog, Godsejer, senere Kammerherre og Hofjægmester *Otto Jacob Brønnum Scavenius* (1849—1913) og Hustru, Komtesse *Christiane Scheel* (1855—1934). Han indkom i Sorø Akademis Skoles I Klasse efter Sommerferien i 1887 og udgik uden Eksamen af III Klasse i Juni 1890; han var skolesøgende Discipel og boede i Huset hos Tegnelæreren, Maleren *Christen Dalsgaard*.

FODBOLDKAMPEN I SORØ

Søndag den 2. September.

I skønneste Sensommersol spillede gamle Soranere deres traditionelle Fodboldkamp mod Skoleholdet Søndag den 2. September. Grundet paa at Søndagstogene endnu ikke var begyndt at rulle, var vi denne Gang allerede Lørdag Aften kommet til Sorø, hvor Størsteparten af de Tilreisende ved Forstander *Wille Jørgensen* og Hustrus ualmindelig store Gæstfrihed blev indkvarteret paa Højskolen. Her beværtedes vi paa bedste Maade, og efter at have drøftet fælles Minder og Oplevelser til de tidlige Morgentimer gik vi til Køjs for at faa nogle Timers Søvn. Vi vaagnede op til en straalende Dag, hvor Formiddagen fløj af Sted, mens man genopfriskede gamle Færdigheder paa »Store« i Cricket, Fodbold og Tennis. *Sund* slog sin til Dato eneste Ridehustæver, og vi var godt ømme, da vi troppede op ved Skolens Middagsbord; her præsiderede Adjunkt *Christensen* i Rektor Bohns Fravær og bød i velvalgte Ord »de gamle« hjertelig Velkommen. Snakken gik lystigt, mens Maden gled ned, og ved et hyggeligt Kaffe-bord i »grønne Sal« i Skyer af Tobaksrøg uddybedes Minder og Oplevelser yderligere.

»De gamle« stillede denne Gang med følgende Hold:

Torben Madsen '34; *Laursen* '21; *Morgils* '40; *Sund* '36; *Geertsen* '39, *E. Møllerhøj* '33; *Lausi* '31, *Lalle* '31, *J. Wille Jørgensen* '36, *Blume* '33, *G. Petersen* '32.

Reserve: *H. Wille Jørgensen* '42.

Skolen vinder Lodtrækningen og vælger Maalet ved »Gims Ende«, og »de gamle« faar straks et meget farligt Opløb, der afværgeres med blændende Virtuositet af Maalmanden; umiddelbart efter har Skolen Opløb, og Bolden ryger i Maal mellem Madsens Knæ, 0—1. En farlig Tilbagelægning fra *Geertsen* faar det til at gibbe i Tilskuere og Spillere, og efter 10 Min. Spil udligner *Blume* med et godt Hovedstød, 1—1. »De gamle« har mange gode Chancer, en afværgeres af en Back lige op ad Maalstolpen, der var dog fløjtet for off-side. Halvlegen er godt 20 Min. gam-

mel, da Wille bringer de gamle foran, 2—1, men Glæden er kortvarig, da Sund lidt efter kikser et Skud, der fra astronomisk Højde rammer en Skoleholdsspiller paa Hof-ten for via Knæ-Jord og en fremskudt Taa at prikkes forbi den fremstormende Maalmand, 2—2, og med dette Resultat ender 1. Halvleg. Der var selvfølgelig Masser af spændende Episoder, og »de gamle« spillede frisk til, saaledes var venstre Side meget fin med glimrende Sammenspil især mellem Georg og Blume, der ikke i mange Aar har spillet saa godt som denne Gang.

2. Halvleg var ikke 5 Min. gammel, da det stod 2—3; Skoleholdet startede en »Lynoffensiv«, der helt tog Vejret fra »de gamle«, vi var komplet »lagt ned«. Maal Nr. 4 og 5 var i Modsætning til de 2 første »Fupmaal« (uden at forklejne hverken Dommer eller Skolehold) ualmindelig smukke. »De gamle« var paa dette Tidspunkt helt nedspillet, men de kom igen; uden at lade sig gaa paa af Modgangen gik de til Sagen og naaede op paa 4—5 ved Blume og Wille Jørgensen. Man anede Sensationer, og Forventningerne steg; »de gamle« fik Chancen for Udligning, da Maalmanden løb for langt med Bolden, Blume tog Frispartet tæt under Maal, skød til Wille, som fuldstændig overrumplet (der var end ikke fløjtet) ikke fik benyttet denne enestaaende Chance. Det blev Skoleholdet, som fik Maal igen, idet v. innerwing fikst løftede Bolden over Hovedet paa Maalmanden, der noget tøvende var gaet ud, 4—6.

Der var almindelig Enighed om, at det var den bedste og morsomste Kamp i lange Tider, rig paa vekslende Spil med Masser af Spænding og muntre Episoder og helt igenem en friendly match. Der var saaledes, bortset fra et Par off-side Frispark, kun eet Frispark til hvert Hold, idet der foruden det ovennævnte blev dømt et mod »de gamle«, da Sund ramte Bolden med Armen.

Efter et forfriskende Bad samledes man i Spisesalen til et fornøjeligt Kaffebord, hvor Torben Madsen paa »de gamle«s Vegne takkede for den straalende Modtagelse, vi (som altid) havde faaet, og sluttelig overrakte Soransk Samfunds Fodbold til Adjunkt Christensen med Anmodning om at takke Rektor Bohn for Dagen. Adjunkt Blem takkede og talte for »de gamle«, for hvem han udbragte et kraftigt besvaret Leve.

Resten af Dagen tilbragtes paa Parnas, hvortil vi blev roet, og hvor vi morede os fortræffeligt med forskellige Idrætter saasom Spisning med diverse Drikke, Billard- og Keglespil for til Slut i det hastigt svindende Dagslys med Sang og Klang at marchere tilbage til Banevejen; her fortsattes det hyggelige Samvær paa Højskolen, indtil vi ud paa Aftenen stive og møre strakte vore mødige Lemmer i Sengene. Tidlig Mandag Morgen tog vi efter en opkvikkende Kop Kaffe hjertelig Afsked med vore eminente Værter for med det tidlige (uhyggeligt tidlige) Morgentog at rumle tilbage til Hverdagen, beriget med Mindet om endnu en straalende Dag paa vor gamle Skole.

Der skal her bringes en Tak fra »de gamle« til Rektor, Lærerne og Drengene, og samtidig skal Lejligheden benyttes til at takke Forstander Wille Jørgensen og Frue, fordi de med deres storslaaede Gæstfrihed bragte os over Vanskelighederne ved Manglen paa Søndagstog og samtidig gjorde deres til, at netop denne Sorøtur blev noget helt for sig selv.

T. G.

★

GL. SORANER CRICKETKAMP

Søndag den 16. September.

»Næste Aar vil vi tage blodig Hævn« — hvem skulde tro, at den sagtmødige *Krebs* kunde udstøde en saadan Trusel. For at man ikke skal tro, at Cricket har kunnet bringe denne rolige Mand til Lidenskabens højere Tinder, maa det tilføjes, at det var efter Kampen i 1944, den Skolen vandt overlegent med 110 Points, og staaende ved et veldækket Aftensbord i grønne Sal, at *Krebs* gav det elskværdige Løfte efter at have rost og komplimenteret de Unge for den fortrinligt spillede Kamp, og for at forebygge, at de skulde gaa hen og blive overmodige.

Løftet blev indfriet Søndag d. 16. September, om Hævnen blev blodig, kan enhver dømme om, de Gamles Sejr blev paa 44 Points efter første Halvleg. Efter at de gamles Anfører, Aage *Krebs* havde vundet Lodtrækningen, gik de Gamle til Gærdet og naaede i Løbet af 1 Time og 24 Min. inden Middagspausen at score 120 Points. Topscorer blev *Krebs* med 27 Points. *Sv. O. Petersen*, der paa Grund af en alvorlig Benskade ikke har spillet hele Sommeren, scorede 24 Points. Tocifrede Tal havde derefter kun *Per Martens* (21 Points) og *H. C. Jensen* (13 Points). De Unges Kastning var effektiv. Bedst var *Kaj Jørgensen* med 6 Gærder for 60 Points, og deres Markspil var som sædvanlig kvikt og godt.

Det var allerede saa smaat begyndt at regne inden Middagspausen Kl. 13, og under Middagen tog det rigtigt fat, saa Pladsen laa under Vand, da Kampen fortsatte Kl. 14. Men Regnen holdt op, og efter at Dommerne var blevet iført Røjsere og andet Undervandsudstyr, kunde Spillet fortsætte. Spillerne trak Sokkerne uden paa Benklæderne og vadede paa Plads i det Maanelandskab, som Store Plads lignede med Vandpytter og smaa tørre Øer. — De Unges Halvleg blev spillet til Ende under disse Forhold. Hvad er væmmeligere at kaste med end en vaad og slimet Cricketbold? Og hvor er den haard at gribe. De Gamle havde ikke færre end 9 forskellige Kastere i Ilden (eller Vandet om man vil), men under Anførsel af *Jørgen Arnsbjerg* holdt de Unge Stand i en Time og 50 Min., de naaede dog kun at score 76 Points, hvoraf *Kaj Jørgensen* tegnede sig for 14 og *Blemmer* for 13 Points. Men Mr. Extra havde 13 Points, hvilket fortæller lidt om Markspillets Vilkaar.

Dagens Oplevelse var Niels Erik *Blemmer*, et af de bedste Crickettalenter, vi i mange Aar har set i Sorø. Han spillede agressivt og gik løs i alle Stillinger med lodret Træ, smukke Slag henad Jorden, det var en Vederkvælgelse for et gammelt Crickethjerte. — Men Pladsen sejlede i Vand, saa Boldene fra hans Træ fusede gennem Pølene som Undervandsprojektiler, sprøjtende Kaskader af Vand omkring og gik istaa, før han havde faaet løbet ret mange Points. Paa en tør Plads vilde hans Score være naaet højere op, det var Synd. *Blemmer* kan under videre kyndig Røgt og Pleje naa vidt som Cricketspiller. — Det er forøvrigt ikke første Gang, jeg har kunnet gøre den Iagttagelse paa Sorø Akademis Skole; i de sidst forløbne 25 Aar har vi oplevet mange Talenter, men hvor er de henne? *Jørgen Arnsbjerg* skuffede i Aar, vi havde ellers glædet os til at gense ham ved Gærdet, men han var aabenbart uoplagt, og det skal han have Lov til, vi ved jo, at han kan, og vi haaber at se ham paa et af Klubholdene herinde, naar han er blevet Student. Det var i Haab derom, at han fik de gamle Soraneres Præmieboldtræ overrakt af Holdets Nestor, Forpagter *Sv. E. Glahn*. — *Blemmer* var selvskreven til Soransk Samfunds Præmietræ, der blev overrakt ham

af Soransk Samfunds Formand, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen*.

Dommerhvervene bestredes som i foregaaende Aar nidkært og fortræffeligt af Læge *Kjartan Effersøe* og Skovrider *Frits Lorenzen*. Det er altid et krævende Job at være Dommer, men ganske særligt i Regnvejr. Det hører med til de gode Traditioner at se disse to gamle Drengene som Dommere. Regnskabet førtes som de foregaaende Aar af Prokurist *Hans Joost*.

Øg nu selve Arrangementet. Traditionelt til den mindste Detaillie, dog plejer vi ikke at have Regnvejr, det er gerne reserveret Old Boys, hvis Besøg falder Søndagen før, men som i Aar maatte opgives paa Grund af Trafikvanskeligheder. — Dagen fik sit særlig festlige Præg ved, at Rektor *Bohn* var med fra først til sidst samt ved, at Soransk Samfunds Bestyrelse var repræsenteret ved sin Formand, som jeg allerede har nævnt samt Direktør *Louw* og *Krog-Meyer*. Sidstnævnte spillede med paa Holdet. — Dagen sluttede med det festlige Aftensbord i grønne Sal, den eneste Gang om Aaret, hvor denne Sal danner Ramme om et saadant Arrangement, et ydre Tegn — som Rektor sagde — paa at Skolen med Glæde hilser vort Besøg. — Denne festlige Afslutning paa Dagen bereder os alle en virkelig Glæde, vi vilde grumme nødtigt undvære den, men i og for sig har vi længe forinden paa mangfoldige andre Maader fornemmet, at vi var velkomne. — Efter Rektors Velkomsttale takkede Soransk Samfunds Formand og udbragte et Leve for vor gamle Skole. Senere paa Aftenen blev Præmieboldtræerne uddelt som foran nævnt.

Med Fortrøstning ser vi frem til, at Sorø Akademis Skole vil bevare sin Stilling som Udrugningsplads for Fremtidens førende Cricketspillere. Med Rektor *Bohn* som øverste Vogter af Traditionen og med Hr. *Thomsen* og Adjunkt *Pihlkjær* som Lærere synes der ikke at være Fare for, at Drengene skal miste Interensen for the noble game.

r-r.

MINDEAFTENEN

Soransk Samfund indledede, som naturligt var, sin Efteraarssæson 1945 med en Mindeaften for vore i Frihedskampen faldne Kammerater, og det blev en smuk og værdig Sammenkomst, der tillige var den første efter Befrielsen.

Skønt man maatte udsætte Sammenkomsten til den 10. Oktober, fordi Bladet paa Grund af Sløseri fra Bogbinderens Side først kom Medlemmerne i Hænde Dagen efter Indtegningsfristens Udløb, var der dog god Tilslutning til denne, idet ca. 80 Medlemmer havde meldt Deltagelse i Fællesspisningen (Gule Ærter, Flæsk og Ostepind), og flere indfandt sig senere til den egentlige Mindehøjtidelighed.

Ved Spisningen udbragte den fungerende Formand, Direktør *A. Ch. Louw*, indledningsvis det traditionelle Leve for vor gamle Skole, og dette blev besvaret saa kraftigt, at man ret fornemmede den Lykke- og Taknemmelighedsfølelse, der maa besjæle enhver Soraner, over at vor gamle Skole gik Ram forbi og ikke blev beslaglagt og ødelagt af den tyske Voldsmagt.

Efter Spisningen forsamledes man derpaa i den tilstødende Forsamlingssal, og den egentlige Højtidelighed tog sin Begyndelse med, at man sang »Altid frejdig naar du gaar«. Den fungerende Formand holdt en

smuk og varmtfølt Mindetale over vore 18 Faldne, og staaende paahørte Forsamlingen Oplæsningen af deres Navne tillige med Fødselsdata, Dimissionsaar og nærmere Oplysninger om Omstændighederne ved deres Død.

Et Øjeblik Stillehed paafølgte Oplæsningen, og man sang »Guds Fred med vore Døde i Danmarks Rosen-gaard«. Saa talte Soransk Samfunds Kasserer, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, om Modstandsbevægelsens Historie og hele Struktur og gav tillige en kortfattet Beskrivelse af Frihedskampens Forløb, idet han navnlig paapegede de illegale Blades meget store Betydning; sluttelig hyldede han dem, der overlevede Frihedskampen og fik Lov til at opleve Friheden og se deres Kamps Resultat og Maal.

Man sang derpaa en til en tidligere Løjlighed specielt forfattet Sang »Kongers Konge. Gennem Riger Død og Hærværk vælded' frem«, og Ordet blev givet til nogle Soranere, der havde taget aktivt Del i Frihedskampen.

Først talte Chefen for Vaabenmodtagelserne paa Sjælland, Direktør *Stig E. Jensen*, der gav interessante Oplysninger om sit farefulde Arbejde og specielt mindedes *Briand Clausen* for hans uforfærdede Mod og Indsats; dernæst talte stud. jur. *Robert Riis* om sit Arbejde som Sabotør i en Holger Danske Gruppe og stud. jur. *V. Skovgaard-Jensen* om sin Virksomhed i en Militærorganisation, om Vaabeninstruktion og Vaabentransporter.

Sidstnævnte henstillede til Slut under stærkt Bifald fra Forsamlingens Side, at man drog en skarp Skillelinie mellem Modstandsbevægelsen før og Modstandsbevægelsen efter den 5. Maj.

Endelig gav Frivillig i den engelske Marine, Civilingeniør *H. Krog-Meyer* en Skildring af Forholdene i London under Bombardementerne og fremkom med interessante og fantastiske Oplysninger om Tyskernes V1- og V2-Vaaben; endvidere demonstrerede han et af Tyskernes djævelske Vaaben, en saakaldt »Sommerfugl«, en ganske let Bombeart; endelig stillede han under megen Interesse fra Forsamlingens Side en Daa-se dejlig, original Virginiatobak til Auktion til Fordel for Soransk Samfunds Understøttelsesfond; den fik først Hammerslag ved 100 Kr. og erhvervedes af Direktør *Stig E. Jensen*.

Sluttelig sang man »Frihedssangen«, og Mindeaftens Program var udtømt; det var en god og indholdsrig Aften.

Til Aftenen var tidligere indløbet følgende Telegrammer:

I dyb Taknemmelighed mindes Skolen sine faldne Sønner og deres Indsats for Danmark.

Bohn.

Paa Frihedsbevægelsens Samraads Vegne sender jeg en hjertelig Hilsen til Soransk Samfund, der er samlet for at mindes de faldne Kammerater.

Mogens Fog.

Mange fra vort Samfund følger i Tankerne med i Deres Mindeaften for de i Frihedskampen faldne Soranere, ærer og højagter den Indsats, tidligere og nuværende Elever fra Sorø har ydet ved Befrielsen af vort Land og beder Dem modtage vor hjertelige Hyldest og Hilsen.

Willie C. K. Hansen.

Formand for Birkerød Kostskoles Samfund.

Herlovianersamfundet sender i Beundring for Soranernes Indsats og med den dybeste Sympati for de Faldne sin bedste Hilsen.

Viggo Loft.

JUNIORMØDE

Samtlige Juniormedlemmer af Soransk Samfund, d. v. s. alle, der er udgaaet fra Skolen i Tidsrummet 1931—1945, indkaldes herved til et Møde med det Formaal at vedtage en Resolution til Bestyrelsen.

Mødet finder Sted Torsdag den 1. November Kl. 19 i *Karnappen*, Niels Hemmingsens Gade 8—10, og Bestyrelsens Juniormedlemmer vil blive særskilt indbudt til at overvære Mødet.

Man anmodes meget indtrængende om at møde talstærkt op for derigennem med størst mulig Vægt at kunne fremføre Meninger og Standpunkter over for Bestyrelsen med Henblik paa dennes fremtidige Arbejde og Arrangementer saavel som dennes hele Sammensætning.

Derfor reserver denne Aften. Mød op og tag en Kammerat med.

Mogens Poulsen (S.'35). Palle Gregors (S.'42).

SORANERAFTEN I NOVEMBER

Lørdag den 17. November 1945 Kl. 19 afholdes paa *Hotel d'Angleterre* en Soraneraften, ved hvilken Lektor *E. Nordahl Svendsen*, Sorø, vil holde et højaktuelt Foredrag om Atomer.

Efter Foredraget vil der blive Fællesspisning (Smørrebrød, Øl og Kaffe) til en Pris af 7 Kroner Kuverten; iøvrigt kammeratligt Samvær.

Deltagelse i Sammenkomsten maa senest Onsdag den 14. November anmeldes til Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, Kbhvn. S., Telf. AMager 750y efter Kl. 17.

Blandt Aarets Dimittender vil der efter Lodtrækning kunne fordeles 10 gratis Kuverter.

Bestyrelsen.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Følgende gamle Soranere har — foruden tidligere nævnte — tegnet sig som *Konsolidanter* for Legatet og indbetalt 250 Kroner til dette: Godsejer, Dr. med. *K. A. Hassenbalch*, Borupgaard, Snekkersten, Fabrikant *Knud Palm Nielsen*, Finsensvej 6 B, F., Overlæge *Kai Thrane*, Svendborg, Godsejer *Chr. S. Dahl*, Valnæs pr. Nr. Alslev, Soransk Samfunds

Æresmedlem, Redaktør *L. A. Schiøttz-Christensen*, Aalborg, Boghandler *O. Sparre-Ulrich*, Helsingør, Landsretssagfører *Bernt Wass*, København, og Forpagter *Svend Spandet*, Thurebylille.

*

SORANER-BLADETS REDAKTION

Under Redaktørens Sygdom forestaaes Redaktionen af Soraner-Bladet indtil videre af Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer*, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Adresse: Classensgade 8², th. København Ø.

Stof, der ønskes optaget i Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest den 10. i den Maaned, i hvis Nummer det ønskes optaget. Større og mindre Artikler af soransk Indhold, Nekrologer, Forslag og Kritik saavel som Noter modtages meget gerne. Medlemmerne anmodes om ikke at holde sig tilbage.

*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Overstløjtnant af Fodfolket, *Christian Greve Trampe*, (S. '09), Chef for 10. Bataillon, er udnævnt til Oberst af Fodfolket.

*

Oberstløjtnant af Rytteriet, *Magnus Fog*, (R. '09), Chef for Gardehusarregimentet, er udnævnt til Oberst af Rytteriet.

*

Oberstløjtnant af Rytteriet, *Christian Friis* (S. '15) til Raadighed for Krigsministeriet er udnævnt til Oberst og ansat som Generalinspektør for Rytteriet og Kommandant i København.

*

Kaptajn af Fodfolket *Harald Buch* (S. '12), Kompagnichef ved 4. Bataillon, der egentlig var faldet for Aldersgrænsen og efter Sædvane derfor skulde være overgaaet til Reserven, er blevet udnævnt til Oberstløjtnant af Fodfolkets Linie som en Paaskønnelse for hans fortrinlige Arbejde som Leder af Modstandsbevægelsen paa Fyn. Soransk Samfunds Fynsafdeling sendte ham Blomster i den Anledning.

*

Kaptajn af Fodfolket *Erik Frigast* (S. '17), Kompagnichef ved 10. Bataillon, er udnævnt til Oberstløjtnant af Fodfolket.

*

Kaptajnløjtnant af Artilleriet *Niels Lunn* (S. '30), Adjutant ved 3. Feltartilleriregiment, er udnævnt til Kaptajn af Artilleriet.

*

Kaptajnløjtnant af Rytteriet *Ove Greve Moltke* (S. '27), Lærer ved Rideskolen og Rytteriets Befalingsmandsskoler, er udnævnt til Ritmester af Rytteriet.

*

Kaptajnløjtnant af Fodfolket *Erik Lorenzen* (S. '31), Kompagnichef ved 14. Bataillon, er udnævnt til Kaptajn af Fodfolket.

*

Officiant i Rytteriet *Hans Chr. Langkjær* (R. '31), ved Gardehusarregimentet er udnævnt til Overofficiant i Rytteriet.

*

Kaptajnløjtnant af Fodfolket, Kammerjunker *J. J. D. G. V. Hartnaek* (S. '30), Kompagnichef ved 2. Livgardebataillon, er efter Begæring sat uden for Nr. i Fodfolket i 1 Aar.

Politimestrene *H. H. Volquartz* (S. '05), *Randers*, og *Axel M. Bjerre* (S. '13), *Graasten*, er blevet Medlemmer af Bestyrelsen for Foreningen af Politimestre i Danmark.

*

Assistent *Preben Rothe Hansen* (R. '29) har ved kgl. Bevilling faaet Tilladelse til fremtidigt at bære Familienavnet *Rothe*.

*

Læge, Dr. med. *Gudmund Magnussen* (S. '26) er ved den aarlige Uddeling af P. Carl Petersens Fonds Midler blevet tildelt en Legatportion som Hjælp til Udførelsen af et videnskabeligt Arbejde.

*

Maleren *Eyvind Olesen* (udg. af III G. '26) afholder i Dagene 17.—30. November en Udstilling af sine Arbejder hos Alfr. Andersen, Nikolajplads 7, 3. Sal. Han er Medlem af »Den uafhængige Udstilling« og har i en Aarrække udstillet paa Kunstneres Efteraarsudstilling; i 1941 modtog han van Gogh-Legatet.

*

Fra Begyndelsen af Oktober vil der udkomme et nyt Maanedsbld »Nyt fra Norden«, der udgives under Medvirken af tre gamle Soranere, stud. mag. *Henning Fenger* (S. '40), der er Medredaktør ved Bladet, *Einer V. Plesner* (S. '41) og stud. jur. *Robert Riis* (S. '41). Bladet vil kunne købes i samtlige Landets Kiosker.

*

Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Carsten Jepsen* (S. '30) er blevet udnævnt til Kontorchef i Direktoratet for Fængselsvæsenet.

*

Salgschef *Otto Halling* (udg. af III R. '98) fejrede den 1. Oktober 25 Aars Jubilæum i Det danske Kulkompagni.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Inge Philipson*, Datter af Grosserer S. N. Philipson, og Sekretær *Finn Mathiesen* (R. '37), København.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Væverske, Frøken *Anne-Lise Nielsen*, Datter af Bestyrer Nielsen, Oremandsgaard, og Løjtnant *Halvdan Bülow-Olsen* (S. '38).

*

Forlovelse er indgaaet mellem exam. Gymnastik- og Danselærerinde, Frøken *Annelise Mathiesen*, Datter af Planteskoleejer *Gustav Mathiesen*, Korsør, og Kystløjtnant, Ingeniør *Børge Flamand* (R. '34), Ringsted.

*

Forlovelse er indgaaet mellem stud. arch., Frøken *Birthe Riisberg Andersen*, Datter af Bogbindermester *Johan Andersen*, og stud. arch. *Knud Elvers* (S. '43), København.

*

En gammel Soraner, *Peder Brix* (Pjæk), Student fra 1908 og i mange Aar bosat i Chicago, hvor han er Chefingeniør i et stort Industriforetagende, har ladet høre fra sig med nogle dejlige Pakker indeholdende Kaffe, The, Tobak m. m. til gamle Kammerater. Brix har kun været herhjemme en enkelt Gang — i 1929 — siden han slog sig ned i U.S.A., hvor han forøvrigt er født, men han er

gift med en dansk Dame og hænger trofast ved sit gamle Fædreland.

*

Fra Revisor *Aug. Baumann* (R. '11), der døde den 17. September i Aar, har Kunstmuseet i Sorø som testamentarisk Gave modtaget to Malerier, hvoraf det ene, der er malet af C. F. Sørensen i 1878, forestiller en dansk Fregat, der ligger for Anker, medens det andet, malet af Nordahl Grove i 1882, forestiller et Vinterlandskab.

*

Soransk Samfunds Formand, Direktør for Statsskovbrugstjenesten *Poul Lorenzen* (S. '05) er Medlem af den danske Landbrugsdelegation, der f. T. deltager i en stor Kongres i Quebec i Canada for at drøfte Europas Forsyning med Levnedsmidler.

*

Cand. pharm. *Hans-Henrik Christiansen* (R. '37) har ved kgl. Bevilling af 14. September d. A. faaet Ret til fremtidigt at føre Familienavnet *Ribel*; samtidig har han fra den 1. Oktober modtaget Ansættelse i Firmaet *Bie & Berntsen*, København.

*

En af Sorøs kendteste Originaler, Lystfisker *Holm*, er den 10. Oktober afgaaet ved Døden, efter at han var blevet paakørt af en Bil paa Storgade ud for Axelhus. Lystfiskeren, der blev 85 Aar gammel, vil være kendt af en Mængde Soranere; han var saaledes gennem flere Aar en fast Gæst ved Studentersoldene paa Parnas, hvor han i Reglen underholdt med Sang og Akrobatik.

*

Et Hold Cricketspillere fra Royal Air Force har i Sorø spillet en Kamp med Akademiets Skolehold. Det var Englændernes ottende Kamp i Danmark, og de led deres hidtil første Nederlag, idet Skoleholdet vandt med 18 Points. Efter Kampen, der overværedes af et stort og interesseret Publikum, var der en Sammenkomst paa Skolen.

*

Cand. jur. *Just Ole Høffding* er blevet fastansat som Sekretær ved Københavns Universitets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning fra 1. September d. A.

*

Tidligere Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole, cand. mag. *C. R. Kilsgaard* er ansat som Adjunkt ved Esbjerg Statsskole.

*

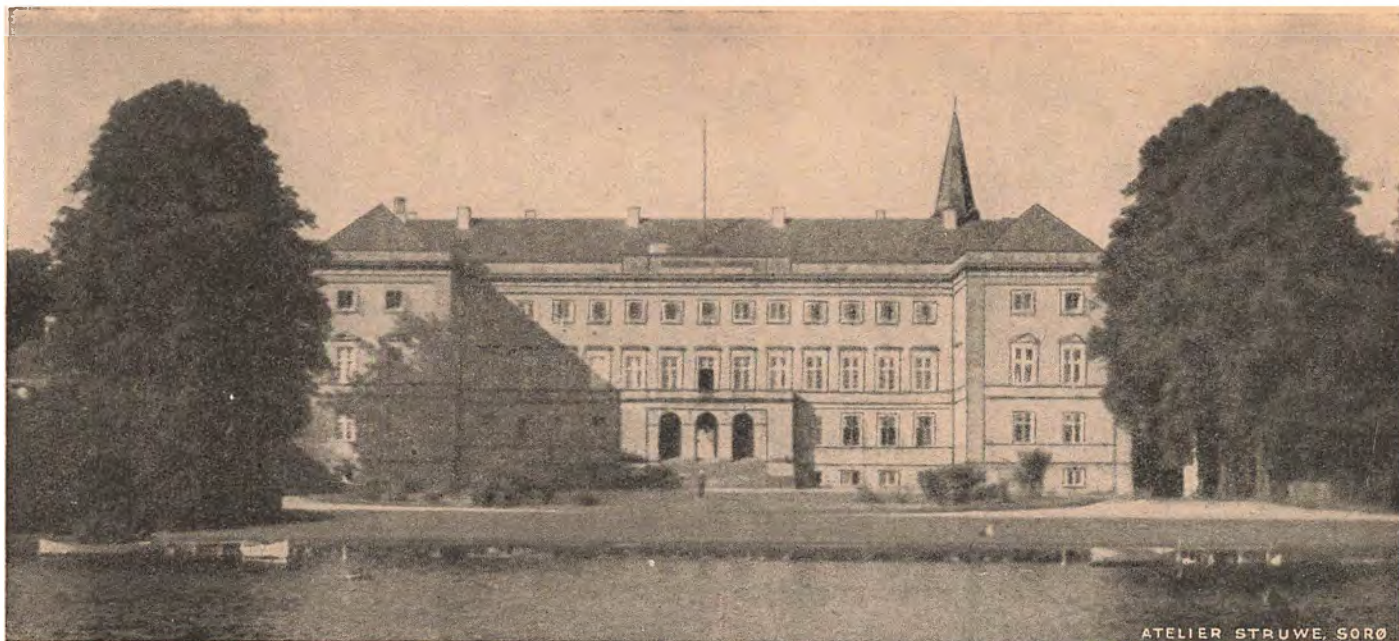
I »Nationaltidende« for den 20. September fandtes en Kronik »Kadetdelingen omkring 29. August 1943« — en Skildring af »Hvidbjørn«s Forlis i Store Bælt — efter Manuskript af Søløjtnant *Gregers Bojesen* (S. '37), der faldt den 5. Maj i Aar i Kamp med Snigskytter.

*

Bogholder *Henning Larsen* »Bi« (R. '37) har ved Øvrighedsbevis faaet Tilladelse til fremtidig at føre Familienavnet *Mølkov*.

*

Sølvmed *Otto Bloch Andersen* (M. '36) er ved Københavns Byret blevet idømt 5 Aars Fængsel for Stikkeri-virksomhed; han er samtidig frataget Retten til almen Tilid for Livstid.

SORANER-BLADET

30. AARGANG

Nr. 11

NOVEMBER 1945

OM SORØ-MATRIKLEN M. V.

Af H. G. OLRİK

Det Ønske, Grosserer R. E. Brincker har udtalt i Soraner-Bladet for August d. A. om snart at se den ofte omtalte Sorø-Matrikel trykt, deles nok af mange; men dels er Forarbejderne slet ikke saadan at løbe til — der kræves dertil baade Lyst og Iver og Evne hos en eller anden Foregangsmand til at bringe det hele i Skik — dels har der jo ikke været netop gode Kaar for Bogtryk af denne Slags i de sidste fem onde Aar.

Der kræves altsaa først og fremmest en Person, som med Iver og Interesse og Kendskab til den Slags personhistoriske Arbejder vil gaa i Gang med Opgaven; findes han, gaar Resten vel ogsaa i Orden, og de ikke ubetydelige Beløb, der maa ofres herpaa, faar Soransk Samfund vel nok Raad til; det har man jo faaet før! Til at begynde med er det dog maaske ikke Enkeltmands-Arbejde; hvad om man nedsatte et ganske lille Udvalg til at bringe Sagen i Skik? Og det skulde helst ikke være lutter »Politikere«: Bestyrelsesmedlemmer, men Folk med nogen Forstand paa den Slags Ting. Udvalget kan vist hurtigt gøre sig færdigt og forelægge Sagen for Bestyrelsen, som derefter maa tage Affære og lade den Mand, som skal gøre Arbejdet, tage fat derpaa, mens man ser at gøre Udvej for Pengene.

Her skal nu ganske kortelig siges en Smule om, hvad der hidtil foreligger paa Matrikel-Området.

O. 1920 var Lektor Fr. Matthiessen gaaet ombord i Opgaven. Han udarbejdede et helt Matrikelmanuskript, skrevet paa store Ark, der blev klæbet paa Karton'er og anbragt i en Papkasse, som i øvrigt var

for skrøbelig til at bære sit svære Indhold; det hele maa vel nu findes i Samfundets Arkiv. Efter Matthiessens Manuskript kunde Matriklen være trykt, og man var langt inde paa Tanken, havde vist allerede faaet Tilbud paa Arbejdet fra Bogtrykker Volmer Nordlunde, som dengang trykkede Soraner-Bladet. Men der var to Ting, som gjorde, at det gik i Staa: Matthiessens Skema var noget for vidtløftigt (det indeholdt bl. a. et sindrigt System til Oplysning om Slægtsskabet mellem gamle Soranere, udtrykt ved Tal og Bogstaver, som M. selv forstod tilbunds, men andre ikke saa godt — og »Nøglen« forsvandt ved M.s Død!) og, hvad der var værre: Matriklen var ordnet alfabetisk og ganske vist inden for Bogstaverne kronologisk, men eengang trykt kunde den ikke øges uden ved et helt nyt Arbejde fra den Tid, da Matthiessens Manuskript slap op — og det var vistnok i 1922! I øvrigt var Planen at trykke Matriklen i Soraner-Bladets Format, saaledes at et Ark à 4 Sider eller to fulgte med en fortløbende Række Numre af Bladet; saa maatte Indehaveren selv samle dem sammen og, naar Enden var naaet, se at faa dem indbundne; det var nok blevet noget Kludder, for hvor mange kan orke at holde Styr paa slikt?

Saa tog man fat paa en anden Led; Matriklen — og nu for Aarene 1822—1932 — blev skrevet ud paa Kartoteksedler — jeg tror, der var saadan noget som 4566 — og hver Seddel gav da det, Matriklen burde bringe som Mindstemaal, nemlig:

1. Drengens fulde Navn, Efternavn og alle Fornavne,
2. Hans Nummer i Skolens Matrikel,

3. Hans Fødselsdag, -maaned og -aar og Fødested,
4. Forældrenes Navne med Oplysning om Faderens Titel eller Metier,
5. Data'ene for, naar Drengen kom ind i Skolen, og naar han gik ud, og
6. Muligt Resultat af Skolegangen udtrykt ved S (Student), R (Realist) eller M (Mellemskoleeksamen), for de ældste med Henvisning til Nummeret i de trykte Biografier.

Dermed skulde enhver Soraner kunne »bestemmes« ligesom Planterne i Rostrups eller Raunkiær's Flora, og for at spare Plads, kunde man stryge Forældrenes Navne og nøjes med Far'ens borgerlige Stilling. Ved Trykningen vilde det da være praktisk at opstille Matriklen *alene i kronologisk Orden* — den kan derved uden Vanskelighed forlænges lige op til Dagen i Dag. Samtidig med Udskrivning af Sedlerne, som blev anbragt i alfabetisk Orden i tre Kassetter, blev udarbejdet en »arimetisk« Fortegnelse, hvori der udfor Matrikelnumrene i Talorden er skrevet Navnet paa den, der i Matriklen har det paagældende Nummer; kender man dette, finder man derfor let Indehaveren og dermed hans Tid i Skolen.

Matrikelkortene har i øvrigt den Fordel, at man kan arbejde statistisk med dem, f. Eks. bruge dem til en Sammenstilling af Soraner-Fædre efter Levevis, udfinde Mængden af Drengene hørende til den danske Præste- eller anden Stand, danne sig Oversigter over Længden af Disciplenes Ophold ved Skolen o. s. v., hvad nu en ihærdig Statistiker kan hitte paa at more sig med.

Men i den intelligente Sætters Haand kan ogsaa selve de skrevne Kort — eller de maskinskrevne Afskrifter af Kortene, som man har ladet tage, vist in triplo — bruges til at trykke Matriklen efter. Er det Skema givet, som man vil anvende, drejer det sig kun om inden for dettes Rubrikker at anbringe de Tal og Navne, hvorom der er Tale; under den nødvendige Kontrol maa dette ikke være ugørligt, og denne Fremgangsmaade sparer derfor Udskrivning af et mellemkommende Trykmanuskript.

Endnu maa om Kartotek kortene siges, at da selve Matriklens Førelse i ældre Tid til Tider har været saa skandaløs slet som nærmere omtalt i en Artikel i Soraner-Bladet i 19. Aarg. Nr. 8 for August 1934, S. 58 f. »Om det ældste Bind af Sorø-Matriklen efter 1822«, har det været nødvendigt at supplere Skolens højst mangelfulde Oplysninger om dens Drengene ved særlige, ofte langvarige og besværlige Undersøgelser i Kirkebøger, Folketællingslister, Skifter og lign. primære Kilder, som desværre ogsaa ofte er slet og samvittighedsløst behandlede, thi, som en af vore Landsarkivarer engang udtalte til mig som et Livs Erfaring: der findes ikke den Forbrydelse, som en Kirkebogsfører ikke gør sig skyldig i! Hvor det har ladet sig gøre, er Kartoteksedlerne under Udskrivning og senere Behandling yderligere blevet forsynet med Oplysning om den paagældende Soraners Død, om hans Hustru, hans Børn og Slægt med Henvisning til trykte

personhistoriske Kilder. Men dette vil nu ikke faa Betydning for Fremstillingen af en trykt *Matrikel*.

Thi det maa man altsaa gøre sig klart: *Matriklen* som saadan er noget fra en Række *Dimittendbiografier* helt forskelligt; den byder kun paa en Linie — i Soraner-Bladets Dobbeltspaltebredde drejer det sig om ca. 19 cm, hvori der jo ikke kan medtages noget-somhelst udover de ovenfor nævnte faa Data. Vil man have en Fortsættelse af Petersens (Palslevs) *Realistbiografier*, der kun gaar til 1886 eller Hennings' *Studentbiografier*, der gaar til 1908 — eller vil man, som Herlovianerne har det, ogsaa have *Biografier* over *alle*, som har forladt Skolen uden Dimission — ja, saa er det noget helt andet, der udkræves. *Det* burde ogsaa kunne præsteres for Soranernes Vedkommende — det er, som jeg straks nævnedes, et Spørgsmaal om Lyst, Iver og Evne hos en eller anden, der er tilstrækkelig indpodet med den personhistoriske Forsknings-Bacille — og saa, naturligvis, om de fornødne Penge-midler. *Det kan* ikke gøres gratis, ethvert Arbejde ogsaa af Aandsarbejderen, har Krav paa Løn som forskyldt, men han med den rette Forskeraand er ogsaa sjælden urimelig i sit Lønkrav.

Matriklen fra 1822 til idag er den, der lettest kan laves, og naar den først foreligger, naar man ved dens Hjælp ved Besked med hver enkelt, der har været indskrevet som Discipel ved Skolen i Sorø, kan man gaa videre og skaffe sig *Biografier* over de Rækker af Kammerater, som har forladt Skolen med den ene eller anden Fjer i Hatten — og over dem, som slet ingen fik.

SORANER FALDET I ØSTEN

I Forbindelse med 10-Aars Jubilæernes Sorøtur — der refereres andetsteds — er der Lejlighed til at mindes *Olav Seidenfaden*, der udmeldtes af II Gn. i Sommeren 1934. Vi gik sammen fra 2. M.

Han var Alumne alle sine Sorøaar, og der er knyttet mange muntre Minder til Olav, »Simser«, som han kaldtes — hans Far var Major i Siam —; hvem husker ikke »fil de soie«s Sprogtimer, hans »Abekat« i Brusebadet eller hans Fortæring af de Aborrer, han fangede i Søen med de Grejer, han indforskrev fra Engländer. Ogsaa af andre Grunde end den fiskerimæssige havde England en stor Plads i hans Hjerte.

Da han gik ud af Skolen, gik han Militærvejen, og enkelte har truffet ham som Kornet. Saa forsvandt han i en Aarrække, men nu faar man altsaa at vide, at han allerede for nogle Aar siden er faldet i Kina i Kampen mod Japanerne i Forsvaret af en af de amerikanske Flyvepladser.

Paa en Kostskole samles man nogle af sine bedste Aar af sit Liv for derefter atter at spredes ud over hele Jorden. For Olav var det naturligt at søge ud i Nærheden af sit Hjem, og Meddelelsen om hans Død kommer egentlig blot som en Bekræftelse paa og logisk Følge af hans hele Livssyn, som vi lærte saa godt at kende i vor Sorøtid.

Det er med Agtelse herfor og med Taknemlighed, at vi sender vore Tanker til den fjerne Plet, hvor han nu har fundet Hvile.

Max Ebert.

DØDSFALD

Som tidligere omtalt døde Revisor August Binzer Baumann den 17. September i Aar.

Han var født den 27. April 1894 som Søn af Kolonibestyrer i Julianehaab John Christian Gustav Baumann og Hustru, Sofia, født Binzer. I 1907 indkom han i 2. Mellem i Sorø Akademis Skole, hvorfra han dimitteredes med Realeksamen i 1911. Derpaa uddannedes han ved Bankvæsen og var i nogle Aar Bankassistent i Privatbanken. Paa Grund af Sygdom maatte han imidlertid tage sin Afsked fra Banken, hvorefter han virkede som Revisor.

Afdøde var en meget trofast Soraner, der før Sygdommen ramte ham var en fast Deltager i Soransk Samfunds Sammenkomster og Fester. Et Bevis paa hans Trofasthed mod hans gamle Skole er dette, at han ved testamentarisk Disposition betænkte Kunstmuseet i Sorø med to Malerier, hvoraf det ene findes gengivet andetsteds i Bladet.

Han var ugift, men overleves af sin gamle Moder.

*

Landmaaler, Forstkandidat Carl Adolph von Linstow er afgaaet ved Døden i sit Hjem i Ordrup. Begravelsen fandt Sted den 20. Oktober paa Sorø Kirkegaard.

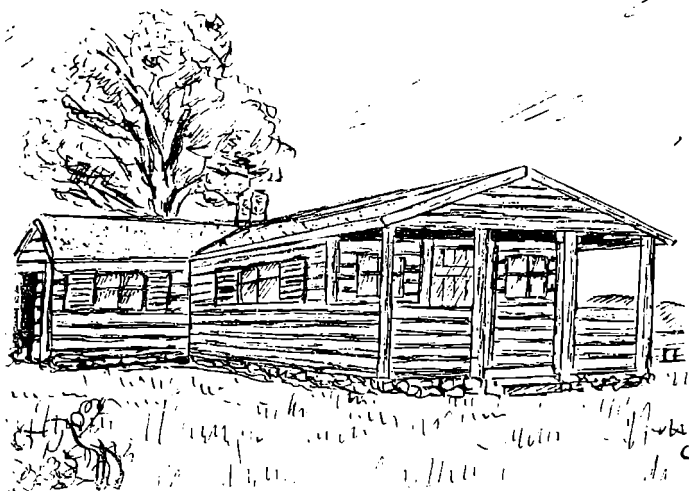
Afdøde var født den 13. Juni 1861 i Flensborg som Søn af Amtsforsvalter for Flensborg Amtstuedistrikt, senere Kasserer ved Sorø Akademi, Justitsraad Ludvig von Linstow (1816—70) og Hustru Emma Marie Christine Qvistgaard (1829—98). Han indkom i Sorø Akademis Skole i August 1870 og udgik med IV. Klasses Hovedeksamen i 1877; derefter uddannede sin sig ved Forstsvæsenet og blive Forstkandidat i 1882.

Som ung Forstmand var han en Tid Privatassistent paa 1. Kronborg Skovdistrikt, men i 1894 udvandrede han til Argentina, hvor han var beskæftiget ved Landvæsen og Landmaaling og senere virkede som Landinspektør i Tandil; for flere Aar siden vendte han atter hjem og bosatte sig i Ordrup. Han var ugift.

En Broder til Afdøde var Postmester og Telegrafbestyrer i Saksøbing Frederik Wilhelm von Linstow (U. '75), der døde den 28. Januar 1929.

ASSER RIIGS TROP VIL BYGGE HUS

Som bekendt har Sorø Akademis Skole en speciel Skoletrop under Det Danske Spejderkorps ved Navn Asser Riigs Trop. Denne Trop er startet af Lektor C. J. C. Lauritzen, »Gamle Laf«, der ogsaa gav Stødet til, at Soldaterkorpsen i sin Tid blev oprettet og personligt ledede dette i mange Aar. Hvornaar Asser Riigs Trop begyndte Arbejdet, vides ikke med Bestemthed, men det er ca. 25 Aar siden. Lektor Lauritzen sørgede for, at der blev bygget en Spejderhytte i Bromme Skov Nord for Sorø, og den var i mange Aar, til den brændte i 1943 paa Grund af nogle Gæsters Uforsigtighed, det faste Midtpunkt i Troppens Liv. Siden Branden

har vi savnet en Hytte i høj Grad, og der har siden da været forskellige Planer om at faa bygget en ny; men Mangel paa Kapital har bevirket, at Planerne er blevet i Skrivebordsskuffen. Nu har Troppen besluttet at gøre en Indsats for at faa Hytten rejst, og derfor henvender vi os til de gamle Soranere om Hjælp hertil. Vi har en Kapital paa 3100 Kr. til Formaalet, men da der skal bruges ca. 10,000 Kr. til at bygge et Blokhuis, som Billedet viser, med en Storstue paa 5 × 6 m, et Køkken paa 3 × 2½ m og et Altmuligrum paa samme Størrelse, er der jo et Stykke igen, før Planerne kan realiseres.

Alle vi gamle Soranere, som selv i kortere eller længere Tid har været Spejdere i Asser Riigs Trop, ved, hvad Tropshuset betød for os! Det gamle Hus var ikke noget tiltalende Opholdssted i hygiejnisk Henseende; men vi husker allesammen glade Stunder og hyggelige Aftener ved Pejsen, og det var os en Sorg, at det brændte. Skolens Spejdere trænger til et Samlingssted, som kan være deres eget, som de kan udsmykke og indrette, som de selv vil, og til at skabe dette faste Tilflugtssted for Troppens Spejdere anmoder vi om Hjælp fra alle dem, der forstaar, hvad det betyder for os. Send et Bidrag stort eller lille eller et Tilsgagn om Materialer: Mursten til Pejs, Cement til Fundamenter, ca. 30 m³ Granstammer, 2 Brændeovne, et Komfur o. s. v., til undertegnede Tropsfører, eller giv os en Ting, stor eller lille, som kan bruges som Gevinst til vore Lodsedler, som bliver solgt fra ca. d. 1. December til Tropsfesten, som afholdes i Sorø i Begyndelsen af 1946.

Svend, Ravnig (S. '35),
cand. mag.,
Søgade 3, Sorø.

DEN EKSTRAORDINÆRE GENERALFORSAMLING

Soransk Samfund afholdt ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel d'Angleterre den 17. Oktober med Dagsorden som anført i dette Blads Septembernummer.

I Formandens Fravær bød Direktør A. Ch. Louw de ca. 85 fremmødte Medlemmer Velkommen og udbragte et Leve for Sorø Akademis Skole; derpaa valgtes Landsretssagfører Green-Andersen med Akklamation til Dirigent.

Landsretssagføreren takkede for Hvervet og konsta-

lcrede Generalforsamlingens Lovlighed samt oplæste Dagsordenens tre Punkter, hvorefter Direktør Louw fik Ordet i Anledning af Punkt 1 vedrørende Nedsættelsen af en Æresret til Udrensning (Eksklusion) af Medlemmer, hvis Forhold under Besættelsen har givet Anledning dertil.

Direktøren beklagede, at der indenfor vor Kreds var enkelte, hvis Væremaaede under Besættelsen kunde give Anledning til Kritik, og foreslog til Generalforsamlingen, at der nedsattes en Æresret, der kunde modtage Henvendelser om saadanne og prøve disse og om fornødent eventuelt foretage Eksklusion. En saadan Æresret vilde ogsaa være det bedste Instrument til at faa afkræftet ondsindede Rygter, som kunde gaa om Kammerater. Ved Æresrettens Oprettelse gav Bestyrelsen Afkald paa sin Beføjelse i Henhold til Lovenes § 1 Stk. 3 angaaende Eksklusion. Til Medlemmer af Æresretten foresloges Landsdommer *N. V. Boeg*, Bestyrelsens Formand, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* og Sekretær i Bestyrelsen, stud. jur. *V. Skovgaard-Jensen*. Direktøren bad Generalforsamlingen stemme paa disse.

Læge *A. Skovgaard* fik derpaa Ordet og takkede for Bestyrelsens Initiativ i denne pinlige Sag, men fandt det rimeligt, at man diskuterede lidt om Retningslinierne for Æresrettens Arbejde. De af Samfundet vedtagne Love gik ud paa at straffe Folk, der har haft noget med Tyskerne at gøre, men i vort kammeratlige Samfund maatte andre Synspunkter anvendes; der fandtes i vor Kreds givetvis nogle, som vi kunde kalde Ikke-Kammerater, men Problemet var, hvordan vi skulde finde frem til disse, og hvordan Begrebet skulde begrænses. Vi stod kun vor egen Samvittighed til Regnskab for, hvem vi vilde stemple som værende Ikke-Kammerater. Enhver, der har været Medlem af D.N.S.A.P. eller andre tyske Organisationer, Dansk-Tysk Forening og lgn., vilde vi selvfølgelig ikke være Kammerat med. Bestyrelsen burde gennem Soraner-Bladet anmode Medlemmerne om til Æresretten at meddele, hvad de havde Kendskab til af Forhold, som de ovenfor omtalte. Det var selvfølgelig, at man ikke indsendte anonyme Meddelelser.

Læge Skovgaards Indlæg blev modtaget med stærkt Bifald fra Forsamlingen, og Direktør Louw takkede for det og gav Tilsagn om, at det vilde blive forelagt for Æresretten, for at denne ogsaa heraf kunde se, hvordan Forsamlingen stillede sig til Sagen. Ingen andre ønskede Ordet, og de foreslaaede Medlemmer af Æresretten blev valgt.

Direktør Louw fik derpaa atter Ordet i Anledning af Dagsordenens Punkt 2: Valg af Bestyrelsesmedlemmer, og det meddeltes, at Højesteretssagfører *C. Ballhausen* og Sekretær, cand. jur. *J. G. Madelung* paa Grund af meget andet Arbejde ikke længere saa sig i Stand til at fortsætte i Bestyrelsen; endvidere havde Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen* af Helbredshensyn anmodet om at udtræde, men da der var indtraadt en glædelig Bedring i hans Tilstand, saa han sig nu i Stand til at fortsætte som Redaktør af Soraner-Bladet og som Medlem af Bestyrelsen. Der skulde saaledes

kun vælges 2 nye Bestyrelsesmedlemmer (et Senior- og et Junior-Medlem), og Bestyrelsen vilde foreslaa Landsretssagfører *Jonas Bruun* og stud. jur. *Ove Sevel*.

Forsamlingen havde intet at indvende imod, at Dagsordenens Punkt 2 ændredes, saaledes at der kun skulde nyvalges 2 Bestyrelsesmedlemmer og ikke som anført 3, idet man med Glæde hilste Meddelelsen om Redaktør Sorgenfrey Hansens Bedring og snarlige Tilbagekomst til Bestyrelsesarbejdet og Soraner-Bladets Redaktion.

Direktør *Alfred V. Rasmusen* fik derpaa Ordet og foreslog paa en Kreds af Soraneres Vegne, at man nyvalgte Direktør *Gunnar Knudsen* og Civilingeniør *Torben Madsen* som henholdsvis Senior- og Junior-Medlem.

Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* anbefalede derefter Bestyrelsens Forslag og hilstes med Bifald, hvorpaa Direktør Rasmusen atter fik Ordet og foreslog Oprettelse af et Generalsekretariat med det Formaal at centralisere Soransk Samfunds Arbejde. Direktøren paapegede 12 Funktioner, som et saadant Sekretariat skulde beskæftige sig med, og fremkom med forskellige praktiske Oplysninger vedrørende dettes eventuelle Organisation. Man burde ikke være bange for at tage store Opgaver op; vort næste Maal burde være et Soraner-Kollegium.

Afdelingschef *Aksel Dahlerup* stillede derpaa en Forespørgsel vedrørende Soraner-Bladets Meddelelser om Willy Antoni Jensen.

Sluttelig svarede Direktør Louw og meddelte til Direktør Rasmusen, at et Fælles-Sekretariat for en Række Skoleforeninger var planlagt fra anden Side; et særligt Sekretariat for Soransk Samfund vilde koste en Del Penge; det samme gjaldt Oprettelsen af et specielt Soraner-Kollegium. Bestyrelsen vilde dog tage Forslagene under Overvejelse. Som Svar til Afdelingschef Dahlerup oplyste Direktør Louw, at en Redegørelse for Soraner-Bladets Meddelelser om Antoni Jensen m. fl. var fremkommet i Bladets September-Nummer; endvidere oplystes det, at den Medlemsliste, som var fundet i Antoni Jensens Besiddelse, hidrørte fra Forlaget »Vort Land«.

Forskellige Medlemmer havde derefter Ordet, før man gik til Afstemningen, der resulterede i, at Civilingeniør Torben Madsen fik 45 Stemmer, Landsretssagfører Jonas Bruun 41, Direktør Gunnar Knudsen 35 og stud. jur. Ove Sevel 34. De to førstnævnte var valgt.

Under Punkt 3 Eventuelt havde Pastor *H. Kent* og Kontorchef *L. Wagner* Ordet, sidstnævnte for at foreslaa Afsløringen af en Mindesten for de i Besættelses-tiden faldne Soranere.

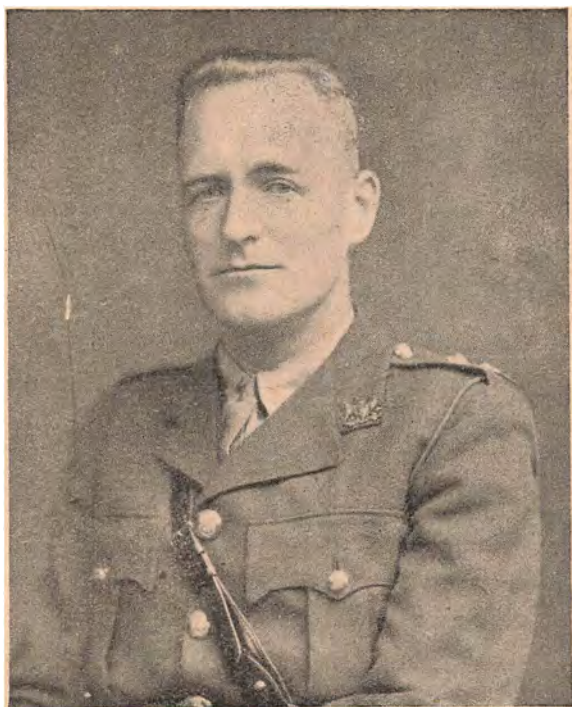
Med Tak til Dirigenten sluttede Generalforsamlingen, hvorpaa man spiste i de tilstødende Lokaler.

*

Nærmere om Æresretten vil fremkomme i næste Nummer.

★

TO BORNHOLMSKE PRÆSTESØNNER, SORANERE OG SØNNER AF EN SORANER, SOM CANADISKE OFFICERER

Johan Keller Motzfeldt, f. 1902, 11. November i Sct. Ibs Præstegaard, Søn af Spr. *Johannes Motzfeldt* (udm. V Kl. '84) til Sct. Ibs og Svancke og *Ingeborg Keller*. Indkom i Sorø Akademis Skole 1913. Realeksamen 1918. Fik straks derefter Ansættelse i Banken for Sorø og Omegn. Var 1926 —27 efter Uddannelse i Liverpool Inspektør paa Steensens Margarinefabrik i Vejle under Direktør Valdemar Graaes Regime. Rejste 1928 til Canada, hvor han til en Begyndelse prøvede lidt af hvert, laa som blind Passager under Prærietog, var Skovhugger i det nordlige Canada og Økonom paa en Nerveklinik i Lancaster ved Montreal. Havde ved Krigens Udbrud Job som Afdelingschef i Simpsons »The store for men« i Montreal, stort Magasin med Filial i Toronto. Meldte sig frivillig i 1940. Var med i Frankrig, Belgien, Holland og Tyskland. Det var en stor Dag, skriver han, da vi gik over Tysklands Grænse. Avancerede til captain of staff, mentioned in dispatches officially for gallant and distinguished service. Er stadig i Hæren. Johan Motzfeldt roses meget af sin Bror Ulrik for sin militære Dygtighed. Han er nu ansat ved Administrationen af Prisoner of war internment camp 42, Sherbrooke, P. Q. Canada, i Egenskab af Intelligence officer. Han har lovet at sende snapshots hjem fra de forskellige europæiske Lande inklusive Herrefolkets.

Gift 1935 paa sin Fødselsdag med Sigga Niclasen fra Færøerne, Datter af afdøde Lagtingsmand N. og Hustru, født Heinesen. *Sigga Motzfeldt* har under Krigens arbejdet som frivillig i en »Blod-Bank«.

Johan Motzfeldt er canadisk Borger.

Ulrik Johan Motzfeldt, f. 1908, 8. Juni i Sct. Ibs Præstegaard, Bror til ovenstaaende. Var Elev hos »An-

nette«, kom derefter paa Sorø Akademis Skole. Realeksamen 1923. Samme Sommer ansattes han i Sorø Bank. Landvæsenselev paa Hessel i Djursland og paa Tirsbæk ved Vejle. Emigrerede 1929 til Canada. Landvæsensuddannelsen fik han kun ringe Brug for, var vistnok en Ugestid hos en norsk Farmer. Fik Ansættelse som Sygeplejer paa Nerveklinikken, hvor Broren var Økonom. Tog Job som Gartner i Lancaster paa et Landsted, som ejedes af Mrs. Fraser, Enke efter Antikvar David F. Fraser gammel skotsk Slægt. Indgik 1937, 30. September Ægteskab med Mrs. Frasers Datter Louise. Engageredes af det store Sun Life Selskab. Siden selvstændig Assurandørforretning i Montreal, som stadig gaar strygende passet af andre under Krigens. Ulrik Motzfeldt tog 1940, 1. Marts Certifikat som Flyverløjtnant fra Mac Gill University. Meldte sig som Broren frivillig. Avancerede indenfor Infanteriet til Major og er netop blevet forfremmet til Lieutenant Colonel (Oberstløjtnant). Var med i Italien og ved Landgangen i Normandiet. *Hans Bataillon var den første, der gik over Ornefloden*. Saaredes ved Falaise (Blæren gennemhullet) og igen ved Laeken nær Bruxelles i venstre Underarm. Bærer en Dekoration, »for nothing« sagde han, da han var herhjemme. Er nu hjemme i Canada, ligesom Broren stadig i Hæren. Besøgte sin Mor og Søsken i København kort efter Kapitulationen, fløj herop fra sit Kvarter i Osnabrück i en Bomber, han hade laant af sin General. Idet Maskinen gik over Sjællands fagre Sletter, lod han den dukke lavt ned over Sorø Akademis Skole, som han udpegede for sine ledsagende Officerer.

Ulrik Motzfeldt er ligesom Broren canadisk Borger. *frater tertius.*

Det kan tilføjes, at Johan og Ulrik Motzfeldt nedstammer omend siden 1726 cognatisk fra Peder Griftenfeldts yngste Morbror, Magister Hans Motzfeldt (1626—76), Rektor i Holbæk 1652—57, dernæst Præst og fra 1672 Provst i Egeslevmagle i Sydvestsjælland.

10 AARS STUDENTER JUBILÆUM I SORØ

Det eneste rigtige Sted for Soranere at holde Studenterjubilæum er i Sorø. Da der derfor alter gik Søndagstog, kunde 10-Aars Jubilæarerne (rigtig gættet: Aargang 1935) i Erkendelse heraf afholde en forsinket Sorøtur for paa Aastedet at opfriske gamle Minder.

Da vi, der ankom til Sorø med et stærkt forsinket »Eks-pres«-tog, paa Stationen var blevet modtaget af de nærmere Sorø boende — samt *T. Andersen* paa Motorcykel fra Kolding — var vi blevet samlet 13 af et Hold paa 31. Paa Skolen stødte vi senere paa *Ranvig*, men han er der jo hver Dag i sin Egenskab af »Snyder«.

Dagens Højdepunkt naaedes straks, da vi deltog i Skolens Middag, hvor Rektor *Bohn* præsiderede. Vi fik den triste Oplysning, at Menuen: »Suppe, Kød og Kage« paa Grund af Tidernes Ugunst forlængst er forsvundet fra Skolens Spiseseddel, men der ydedes trods alt den gammelkendte »Steg og Grød« fuld Retfærdighed. Ved det efterfølgende Kaffebord i grønne Sal bød Rektor os velkommen under Fugl Fønix' Vinger for en Dag og motiverede et Leve for Skolen.

Efterpaa blev de velkendte Steder nøje gennemgaaet, hvorunder det konstateredes, at Kakkellovnen, hvor Ungerne fik deres Ilddaab, slet ikke savnes af Hovedbygningens nuværende Alunner — de maa have fundet paa noget nyt og bedre. Men Lugten paa vestre Sovesal var i hvert Fald den samme! En lille Skuffelse var det, at Skabsdørene var afhøvede, saaledes at de gamle Slægtstavler var forsvundet. Er de gaaet al Krigens Gang? Paa Gymnasiet vakte Dørene derimod Gensynsglæde, og det var ikke Smaaling, man pludselig kunde huske. »Jammerkommoden« lød under Hot's Behandling ganske som i gamle Dage.

Efter en forfriskende Tur paa Tandensens Motorcykle gjorde »Turisterne« sig uhjælpelig til Grin for Ungerne ved forgæves at forsøge at ramme Cricketholden. En kort Tur i Akademihaven bragte igen et Spørgsmaal frem, der har ligget paa Lur i flere Aar: Med hvilken Begrundelse anlægges der en Plæne i engelsk(?) Stil umiddelbart bag det franske Anlæg omkring Holberg med Koner? Man skulde tro —; men man faar vel aldrig Gaadens Løsning.

De 12 af de 14 Jubilæarer var gamle Alunner. Dette kan give Stof til Eftertanke i en Diskussion for eller imod Kostskoler, men det havde i hvert Fald til Følge, at der ingen »Plejemødre« var at besøge, hvorfor »Haabet« og andre maatte holde for i Stedet, saaledes at der kun lige blev Tid til at vende Pæle inden Aftensmaden paa Fr. VII. Der havde vi et Par hyggelige Timer og mindedes those absent friends, hvorefter vi travede ud til Stationen for at tage Toget hjem — det var i alt Fald sikrere end at køre paa Motorcykel — ikke, Tyns?

Turens Resultat var faktisk over Forventning, og der var Enighed om, at Forbindelsen mellem os skulde holdes mere ved lige end i de forløbne 10 Aar — og det skal i hvert Fald ikke vare yderligere 15 Aar, inden vi fejrer »Jubilæum« igen.

beræx.

KUNSTMUSEET I SORØ

Som nævnt i forrige Nummer af Bladet har Museet som testamentarisk Gave efter afd. Revisor *Aug. Baumann* (R. '11) modtaget to Malerier. Vi afbilder her *C. F. Sørensen's* smukke lille Studie af et Linieskib for Anker, malet i Sept. 1848.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere følgende gamle Soranere har tegnet sig som *Konsolidanter* for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette:

Højesteretsdommer *Th. Berthing*, Lemchesvej 20, Hellerup.

Arkitekt *Dan Fink*, Kronprinsessegade 32, Kbhvn. K.

Læge, Dr. *C. G. V. H. Lind*, Lergravsvej 11, Kbhvn. S.

Redaktør *Leif B. Hendil*, Thorvaldsensvej 9, V.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT

Ansøgning om dette Legat indsendes inden 5. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger.

Ansøgeren skal have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

TEATERBILLETTER TIL HOLBERGS FØDSELS DAG

Efter Forhandling med Bestyrelsen har Det kgl. Teater vist den store Imødekommenhed at stille ialt 40 Billetter til Disposition for Soransk Samfunds Medlemmer til Forestillingen paa Holbergs Fødselsdag, Mandag den 3. December d. A.

Om Aftenens Program, der endnu ikke er endeligt fastlagt, henvises til Dagspressens Meddelelser. Der vil i alt Fald blive opført en Holberg-Komedie, sandsynligvis »Henrik og Pernille« samt en Ballet.

De Billetter, der er stillet til Raadighed, er følgende:
 10 Billetter til 2. Parket A. à Kr. 14,35 (forh. Pris).
 10 Billetter til 2. Parket B. à Kr. 6,10.
 20 Billetter til Parterre à Kr. 5,35.

Da Antallet af Billetter maa anlages at være beskedent i Forhold til det Antal Medlemmer, der gerne vil købe en Billet, har man været nødt til at fastsætte følgende Regler for Billetternes Fordeling:

Hvert Medlem kan kun købe 1 - - een - - Billet. De, der ønsker at købe Billet, maa senest Onsdag den 28. November d. A. Kl. 12, enten skriftligt eller telefonisk, henvende sig til Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Bredgade 38, Central 7214, og opgive Navn, Adresse samt hvilken af de tre Grupper Billetter det paagældende Medlem ønsker.

Naar Anmeldelsesfristen er udløbet, trækkes der Lod mellem dem, der har ønsket at komme i Betragtning. Der foretages Lodtrækning for hver af de 3 Grupper Billetter for sig.

Lodtrækningens Resultat vil omgaaende blive meddelt de paagældende, der derefter maa indbetale den ovennævnte Købesum for Billetten til *Jonas Bruun*, der da drager Omsorg for Udleveringen eller Tilsendelsen af Billetterne.

Bestyrelsen.

HOLBERGFEST

Efter stedfundne Forhandlinger har *Soransk Samfund* fra *Holbergsamfundet* modtaget Indbydelse til sine Medlemmer med Damer til at overvære en Festlighed, som afholdes den 4. December i det gamle »Lars Mathiesens Minde« (Etablissementet Lorry, Allégade 7), med Foredrag og Fremførelse af holbergske Scener ved forskellige kgl. Skuespillere. Nærmere Program vil senere fremkomme.

Derefter selskabelig Sammenkomst med Smørrebrød, Øl og Kaffe à Kr. 6,75 (incl. Servering).

Anmeldelse om Deltagelse sker til Næstformanden, Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København K. Telf. Central 1290, 1823 eller 1839 (10-4).

Bestyrelsen.

SORANER-KEGLEAFTEN

Siden 1942 har det ikke været muligt at afholde den aarlige Kegel-Turning, saa den udsatte Vandrepokal kunde fravristes 1942-Kegle-Mesteren, nuv. Cand. jur. *Max Ebert*.

Dette skal nu forsøges ved en Kegel-Aften *Søndag den 16. December d. A. Kl. 19 paa Tivolis Kegelbaner*, Bernstorffsgade 7.

Deltagelsen er gratis for Soransk Samfunds Medlemmer, men man bedes venligst *melde sig* senest *Lørdag den 15. December Kl. 12* til Næstformanden, Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, Kbh. K. Telefoner: Central 1290, 1823 eller 1839 (10-4). Dette sidste, hvis man ønsker at deltage i den paafølgende selskabelige Sammenkomst, hvor der serveres: Smørrebrød, Øl og Kaffe for Kr. 5,55 (incl. Betjening).

Bestyrelsen.

SORANER-BLADETS REDAKTION

Under Redaktørens Sygdom forestaas Redaktionen af Soraner-Bladet indtil videre af Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer*, til hvem alle Henvendelser bedes rettet. Adresse: Classensgade 8², th. København Ø.

Stof, der ønskes optaget i Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest den 10. i den Maaned, i hvis Nummer det ønskes optaget. Større og mindre Artikler af soransk Indhold, Nekrologer, Forslag og Kritik saavel som Noter modtages meget gerne. Medlemmerne anmodes om ikke at holde sig tilbage.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Af Danmarks 6 Regionschefer i Modstandsbevægelsen var de 3 Soranere, nemlig Oberst *Chr. Friis* (S. '15) og Oberstløjtnant, Kammerjunker *Otto Feddersen* (U. '06) samt Oberstløjtnant *Harald Buch* (S. '12).

*

Paa Gyldenløveshøj er der blevet afsløret en Mindesten for Gaardejer, Landbrugskandidat *Erik Briand Clausen* (R. '17) o. a., der mistede Livet paa Grund af deres Deltagelse i Vaabenmodtagelserne i Midtsjælland.

*

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) er blevet valgt til Vicepræsident i Det kgl. nordiske Oldskriftselskab.

*

Pastor *Kr. Amby* (S. '14) er blevet genvalgt som konservativt Medlem af Folketinget, men har samtidig afgivet Hvervet som Formand for den konservative Rigsdagsgruppe til fhv. Udenrigsminister, Dr. jur. *J. Christmas Møller*; Pastor *Amby* er saavidt vides den eneste Soraner i Folketinget.

*

Redaktør af »Folk og Værn«, Oberstløjtnant *Erik Juel Wiboltt* (S. '10) er i Hellerup Kirke blevet viet til Tegneren *Maud la Cour-Kruse*.

*

Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20) er blevet valgt til Medlem af Vetenskabs-Societeten i Lund.

*

Mag. art. *Erik Iversen* (M. '23) gæster for Tiden som Repræsentant for Dansk Røde Kors Sverige for der at besøge svenske Flygtningelejre og Forlægninger.

*

Et nyt udenrigspolitisk Tidsskrift »Fremtiden« har set Dagens Lys; det udsendes af Gyldendal og redigeres af Redaktør *Sten Gudme* og *Erik Seidenfaden* (S. '28), København.

*

Læge *Mogens Fog-Poulsen* (S. '34) er blandt de danske Læger, der er blevet knyttet til Unrra for at tage Del i Hjælpearbejdet med de mange Mennesker tilhørende de forenede Nationer, der er havnet i Tyskland og andetsteds.

*

Styrmænd *Niels Veng Petersen* (R. '33) har i Krigsaarene i 2½ Aar sejlet som Styrmænd i den amerikanske Marine; han er tre Gange blevet dekoreret for henholdsvis Middell-, Stille- og Atlanterhavskombat, og for Tiden holder han Ferie i Brasilien for at hvile ud.

Flyverløjtnant *Kjeld Rønhof* (R. '36) er for Tiden tjenstgørende i Hærens og Marinens Kontor for luftmilitære Anliggender.

*

Dommerfuldmægtig *C. H. Henningsen* (S. '36) er blevet ansat som Dommerfuldmægtig af 3. Grad i Aalborg.

*

Kontorassistent *Peer Kasten* (R. '37) er blevet ansat som Fuldmægtig i D.D.P.A. i Viborg.

*

Ægteskab er indgaaet mellem stud. odont., Frøken *Ebba Winkel*, Datter af Civilingeniør *Petrus Winkel*, Durban, Sydafrika, og stud. odont. *Kristen Dunckert* (S. '37), København.

*

Ingeniør *Ejvind Rambusch* (S. '32), der er engelsk Statsborger og har taget sin Ingeniøreksamen ved Cambridge University, indtraadte ca. 1935 i den engelske Hær i Regimentet Royal Engineers, med hvilket han har gjort hele Krigen med; han har kæmpet ved næsten alle Fronter, saaledes under Feltmarskal *Montgomery* i Afrika; han var med ved Landgangen paa Sicilien og senere ved Salerno og har i hele Krigen end ikke paadraget sig en eneste Skramme; han er i Krigens Løb blevet forfremmet til Major og er f. T. tjenstgørende ved en Stab i Plön i Holsten; herfra søgte han hos sin Oberst nogle Dages Orlov og kørte i en Jeep til Danmark, hvor hans Kammerater i København holdt en Fest for ham hos *Krogh* og senere om Natten hos hans Sorø-Kontubernal *Sparekasseassistent Svend Nørgaard Andersen*, HD., hvem han bad hilse alle sine gamle Skolekammerater.

*

Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) er som Repræsentant for Dybbølskansenævnet blevet Medlem af et Udvalg, der er nedsat af Statsministeriet i Anledning af Sprængningen af de tyske Mindesmærker i Sønderjylland.

*

Stud. theol. *Ove C. Reinholdt Jonssen* (S. '41) er blevet Alumne paa Valkendorfs Kollegium.

*

Lektor *C. C. Andersen* (S. '14), Ordrup, er af Undervisningsministeriet beskikket som Medlem af Opgavekommissionen for Mellem- og Realeksamen, Pigeskoleeksamen samt Alm. Forberedelseseksamen for Aaret 1945—46.

*

Stud. jur., Frøken *Birthe Hansen* (S. '45) har faaet Bevilling til at føre Navnet *Colberg-Hansen*.

*

Skovrider *Helge Mundt*, der fra 1907—37 var Skovrider paa Sorø Akademi 2. Skovdistrikt, er afgaaet ved Døden, 78 Aar gammel. Skovrider *Mundt* vandt international Anseelse for sin Skovbehandling og det Kapital-Kontrolsystem, som han indførte paa sit Distrikt.

Fhv. Sognepræst *Harald Kent* (S. '90) har haft deej Sorg at miste sin Hustru *Hilda Kent*, født *Holst*, der døde den 3. November.

*

Arkitekt *C. E. Mandrup-Poulsen* (P. '82) fyldte den 25. Oktober 80 Aar.

*

Amtsforvalter, cand. jur. *Herluf Rahbek* (S. '03) fyldte den 19. Oktober 60 Aar.

*

Direktør for Geodætisk Institut, Professor, Dr. phil. *N. E. Nørhønd* (S. '03) fyldte den 26. Oktober 60 Aar.

*

Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) fyldte den 9. November 50 Aar.

*

Professor, Dr. phil. *Vilh. Andersen* (S. '82) har udsendt sin Erindringsbog »Et Tiaar«. Bogen vil senere blive anmeldt her i Bladet.

*

Fhv. Social- og Justitsminister, Direktør *K. K. Steincke* (S. '99) har udsendt første Del af sine Livserindringer, der bl. a. omfatter Erindringer fra Sorø Akademi (38 Sider). Anmeldelse vil senere fremkomme. Enhver Soraner bør sikre sig Bogen, inden den bliver udsolgt.

*

Branners Forlag har udsendt en Bog »I tysk Fangenskab«, der indeholder en Række dokumentariske Beretninger bl. a. af Brødrene Sognepræst *Age Dahl* (S. '10), Horsens, og Sagfører, cand. jur. *K. V. Dahl* (S. '12), Horsens. Bogen er udsolgt fra Forlaget.

*

Tandlæge *Mogens Poulsen* (S. '35) er fra 1. November blevet fastansat som Skoletandlæge ved Københavns Kommune.

*

Forfatteren og Genealogen *Ketil Motzfeldt* (U. '17) fungerer for Tiden som Censor ved Udlandspostkontoret i Vesterport.

*

Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen* og Bagermester *Rogert Møller* har nedlagt deres Mandater i Soransk Samfunds Bestyrelse.

*

I næste Nummer, der vil udkomme den 15. December, bringes Pastor *Nedergaards Tale* ved Rusfesten, Referat af denne og andre Sammenkomster, Boganmeldelser samt forskellige indsendte Indlæg.

*

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Henvendelser vedrørende Medlemsforhold, Adresseforandringer, Indmeldelser og lign. sendes til Kassereren, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, Vester Voldgade 107, Kbhvn. V.

SORANER-BLÅDET

30. AARGANG

Nr. 12

DECEMBER 1945

LIFLIG ER VOR UNGDOMS VAAR —

Tale ved Soransk Samfunds Rusmodtagelse den 21. Oktober 1945.

Af PAUL NEDERGAARD

Mine Kammerater! Russer fra 1944 og 1945, 60 — 50 — 40 og 25 Aars Jubilarer, højærede Bestyrelse og ganske almindelige Soranene! Hvor er det dog dejligt, at vi igen kan samles i et frit Danmark og frit ønske hinanden til Lykke med alt, der er sket, siden vi sidst var til Rusmodtagelse.

Vi er i Feststemning, baade i Danmark og her i vor Kreds — saa vil vi ogsaa for en Dag glemme alt det, der tynger, og vi vil være glade ved hinanden.

Ved denne Lejlighed skal De derfor hverken have en Prædiken, en Tids-Analyse eller en Valgtale med Henblik paa de betydningsfulde Begivenheder før og omkring d. 30. ds., men jeg vil fortælle Dem en lille, enfoldig Historie, som jeg første Gang hørte fortalt af dansk Ungdoms benaadede Fører, *Olfert Ricard*. Det er den gamle Historie om Foraaret og Efteraaret, der stredes om, hvem af dem, der var den skønneste.

Foraaret mente selvfølgelig, at det var dejligst, lysegrønne Bøgegrene, Anemonernes Stjernetæpper, Dagene bliver lysere og længere, de unge Sind gribes af sød Uro og forelsker sig i den underskønne Maa-ned, Maj, — og kun den, der har lyttet til Fuglesangen en Foraarsmorgen, naar Fuglene bygger Rede, og »alt, hvad af Liv, der ved, aander af Kærlighed«, kan tale med om, hvad Musik i Virkeligheden er ... men Efteraaret er der ikke meget ved, Dagene bliver korte og mørke, Fuglene flygter fra Skoven, Kulden tager til ...

Men Efteraaret smilede overbærende: Din Sol er lidt kold, kære Vaar, dine Veje er saa plørede, Folk forkøler sig, og vore ellers saa blide Kvinder gribes af en kedelig Mani, der bestaar i at lave Uorden paa alle vore Skriveborde og smække alle Vinduer op ... det kaldes Hovedrengøring. Det er rigtigt, at Folk forelsker sig, men der er ogsaa de fleste Selvmord om Foraaret. —Og hvis du har lidt Sans for Farver, maa du da vide, at mine kobberrøde og guldgule Farver er langt skønnere end Foraarets grønne. Prøv at vandre i den lune Skov en Efteraarsdag ... eller at smage de friske Æbler, der falder i det lune duggvaade Græs ... eller at sidde i Stuens stille Hygge ved Kaminens dæmpede Lys, mens det stormer udenfor ...

Saa kom en Kvinde gaaende, en skøn og moden Kvinde. De bad hende om at afgøre deres Trætte ... »Dig, Foraar, elsker jeg,« sagde hun, »for det var Foraar, da jeg blev forelsket. Men dig, Efteraar, elsker jeg, fordi jeg elsker endnu ...«

Her sidder vi, gamle Soranerkammerater ... Baa-de Foraaret, Russerne, og Efteraaret, de ældre, er her til fælles Fest. Vi kan nok misunde hinanden ... eller finde, at et andet Livsafsnit er bedre, end det vi nu staar i, men har vi bevaret Evnen til stadig at kunne elske, saa er hver Aarstid i Livet lige rig. Eller lad mig sige det saaledes: Saa længe vi endnu kan være Drengene sammen ... bevare Drengens Sind, uden at tage os selv alt for højtidelig, saa længe er der no-

get ved at leve. Kaj Munk sagde det saaledes: »Hav Deres Hjerte med i det altsammen!« Saa længe vi har Hjertet med, forkalkes vi ikke saa let ...

Vor Sorø-Digter, *J. Paludan-Müller*, holder paa Foraaret:

Liflig er vor Ungdoms Vaar
paa vor Kind den gløde ...

Og Ungdommens Foraar er dejligt: Den sorgløse Student, der staar med alle Livets Muligheder i sin Haand ... dem, som vi ældre saa os glide af Hænde, een efter een. De unge har Gaa-paa-Mod og Selvsikkerhed og en hel Portion Kritik af os ældre. Men der er noget af Foraarets Uro og Smerte, svingende fra Kejtethed eller Mismod til Overlegenhed; Fiasko eller Succes spiller en afgørende Rolle for Humøret. Solen kan skinne lidt koldt over et ufærdigt Landskab, men Sommeren ligger forude, og ung Forelskelse kaster sin Glans over Hverdagens Slid.

Vor gamle Sorø-Digter har ogsaa set Glansen over de ældre Aar:

Haab og Tillid er vor Skat,
Sorgen skal den ej fordunkle,
sent i Alderdommens Nat
som en Stjerne skal den funkle.

Vi sidder maaske med Ar, som Livet slog, Fyrigheden og Utaalmodigheden er afløst af en rolig Selvobjektivering, hvor man har lært at se lidt mere bort fra sig selv, hvad de unge ikke gerne gør. Man har lært at arbejde paa længere Sigt ... Der kan være noget af Sensommerens Skønhed over de ældre, de lever i deres Minder, i deres Erfaringer, — deres Oplevelse er den at have naaet sine Maal, høstet Frugterne — og saa den Ømhed, som man viser mod den næste Slægt: »Det skal gaa min Dreng bedre, end det gik mig.« Selv synes jeg faktisk, at Livet er lige saa rigt for mig i Aar, da jeg fyldte 50, som i 1914, da jeg blev Student, selv om der er meget, jeg vilde ønske gjort anderledes. Tænker vi paa Sorøs Skoves flammende rolige Pragt nu i Oktober, saa synes jeg nu, at de næsten er skønnere end i Maj. Ganske vist ved vi, at Vinter er nær, og Skovens Pragt dør. Men selv om vi staar foran vor Nedgangstid, er der dog noget, der kan holde Ilden brændende og Kærligheden vaagen, og Sukket begynder at pible frem: »Lær mig, Sol, at dale!«

Vi har *Minderne* ... Husker du? — allerede som Russer begynder vi at dyrke de fælles glade eller bitre Minder. Vilhelm Andersen var ikke 50, før han i »Helligt og Søgnt« begyndte at kalde Minderne frem. — Jeg kom fra Præstegaarden derude i det aabne Vestsjælland, og Skovene lukkede sig om mig, da jeg blev Soraner. Vi var maaske ikke alle lige tilfredse, nogle var mere heldige end andre og forstod bedre at gøre sig gældende ... men den hvide Skole ved Søen, Fratergaarden, Kirken, Filosofgangen ... alt hører det med til vort Livs fælles Foraar. A. Oppermann taler om Skovene, der strakte sine Arme ud mod Drengene, drev dem til Selvstudium og nært Kammeratskab. De

lange Ture med ens bedste Venner, de mange Oplevelser i Klasserne, den større eller mindre Færdighed paa Sportspladserne eller i det stadigt lige skumle Bade-skur ... ja, hvor Soranerne mødes paa denne Kloge, saa dukker Minderne frem. Og I Soranere fra Krigsaarene ... I har særlige Minder, onde eller stolte Minder ... Vi kan ikke samles her i Dag uden at mindes de Soranere, der gav deres Liv for Danmark ...

Minderne maa knytte os sammen i *Danskhed*. Sorø er et Stykke af det ægteste Danmark, hvor Minderne hvisker fra alle Kroge. Husker De Rektor Raaschou-Nielsens smukke Ord ved sin sidste Translocation: »I Sorø Kirke taler Biskop Absalon om Samling, Christoffer II om Splittelse og dyb Fornedrelse, Valdemar Atterdag om Samling og ny Tid. Holberg lærte os at le højt ad vore Fejl, saa vi kunde rette dem.« Og Ingemann lærte os at begynde og slutte Dagen med Tak til Gud. Han fandt den stille, danske Tone. Han skrev »Fred hviler over Land og By« ... i samme Stue, hvor Wadskier skrev sin bombastiske: »Skingrer I Sorø omzinglende Skove« ... Og selve Kirken taler om Historie og Guds Ords Forkyndelse gennem 800 Aar. Dine Mindernes Kildevæld binder os sammen og holder Soraneraanden levende ... eller burde gøre det ...

Og saa har vi vore *Sange*. De er levende Kildespring til at støbe Soranersind. I »Fraternitas Sorana«, som er udgaaet af Bibelkredsen paa Sorø, og som hvert Aar samles til et Par Dages Stævne, føler vi allermest Moder Sorø aande paa os, naar vi istemmer Sangene ...

Det kan være Morgenlovsangene: »Bleg Morgenstjernen smiler og forsvinder« ... »Herre Fader, lad min Tunge som min Aand lovprise dig« ... det kan være Konfirmationskantaten. Der er noget udsigeligt, der rører sig i os, bare vi hører Forspillet og begynder: »Priser, o priser den eviges Navn«. Det kan være »Hellig er vor Ungdoms Lyst« ... »Concinamus o sodales« — eller Hauchs: »Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe, dets Navn skal aldrig i mit Hjerte dø« ... Een af de Sange, vi er kommet til at holde meget af, er Olriks:

Der staar et Slot ved Søens Bred
hegnet af duftende Linde,
der dvæler end af Klosterets Fred
en lønlig Skygge derinde.
Der lægges flittigt Aar for Aar
Grundvold for Fremtidens Dage,
der ser en frisk og blomstrende Vaar
paa Fortidens Storhed tilbage.

Du hvide Slot i Lindenes Ly
Barndommens trofaste Rede,
bestandig søger Sjælen paany
en Sti til dig at oplede.
Een Dag blot i din favnende Fred
Længsler og Savn kan dæmpe
— og atter drager Sønnen af Sted
for kækt for sin Fane at kæmpe.

Ja, nogle af os kan slet ikke lade være med at tage en Pilgrimstur til Sorø en Gang imellem ... for at be-

kræftes i at kæmpe kækt for vor Fane ... Vi vil nødigt gøre vor gamle Skole Skam, men vi vil gerne være med til at bygge Danmark paa den Arv, som Sorø gav os ... Enhver Soraner har oplevet den stille Vemod ved at gaa ... helst ganske alene dernede ... det er helt *andre* Dreng, helt *andre* Lærere, men Stedet, Aanden er den samme. De kendte Navne finder man paa Kirkegaard. Der ligger han ... og der ligger han ... alle mine gamle Lærere ... Det rammer een i eens Sinds inderste: Slægt skal følge Slægters Gang. Man gaar og gentager for sig selv Homers Vers, som Chr. Wilster oversatte i Sorø:

Ligesom Træernes Blade, saaledes er Menneskens
Slægter.
Bladene strøes af Blæsten paa Jord, men naar
Skovene grønnes,
skyøder de friske paa Grenene frem ved Vaarens
Igenkomst,
saaledes Menneskens Slægter, een fødes, en anden
forsvinder.

Her dukker igen Tonen om *Foraaret* frem, det evigt nye, — eller rettere den gamle Sorø-Tanke: om *Fugl Fønix*, Symbolet paa stadig Fornyelse, mens alt omkring os og vi selv forgaar og glemmes. Ingemann har lært os det paa *sin* Maade:

Se frem, men ej tilbage, hvad Sjælen attraar,
maaske dog en Gang under Solen den naar.
Og slukkes alle Sole og Stjerner engang,
dog Livets Kilde springer, hvor evigt den sprang.

Kilderne springer stadigt i Sorø.

Hver enkelt af os er kun et lillebitte-Led i Kæden. Men vi fik ogsaa Plads ved Kilden, og hvad enten vi staar i *Foraaret* eller *Høsten*, staar vi i Gæld til vor gamle Skole.

Vi vil se frem og ej tilbage. Vi vil repetere den Lektie, vi lærte i Sorø, og som disse Krigsaar har indprentet os: ... om loyalt Kammeratskab, om Respekt for Mennesket, om Pligtfølelse, Trofasthed, Hæderlighed og Danskhed, og saa vil jeg ønske for vor gamle Skole, at den maa lægge mere Vægt paa *Karakterdannelse* (som engelske Skoler) end paa Eksamenskarakterer!

For et Øjeblik siden kaldte *danske Kirkeklokker* til Højmesse. Lad mig uden Præketone have Lov til ganske ligetil at sige, at mit Livs rigeste Erfaring er den, at Livet først bliver helt værd at leve, naar man *indvier det til Gud* ... og møder hans evige Kærlighed. Her er man ved Livets egentlige Kilde. Her er vi ved Evighedens *Foraar*. Alt det andet kommer i anden Række, naar man søger Gud først. Her er noget, som bestaar, naar alt skifter. Han lover os en evig Vaar trods Vinterstorm og Død. Jeg synes, at et Liv uden Gud maa være — trods alt — et fattigt Liv. Og netop i Aar synes jeg, at vi har saa usigeligt meget at sige Gud Tak for. Det var dog hans Gave, at Krigens standse lige uden for vort lave Havegårde ...

Meningen med alle disse ganske jævne Ord er da bare denne: At vi Soranere, i Livets *Foraar* og Efter-

aar, i Dag skulde tænke paa vor kære, gamle Skole, mens Efteraarssolen kaster sin Glans over den, søge vor Plads ved de evige Kilder ... tænke paa det store, som alle vi Danske har oplevet i Aar ... og samle det hele i en undrende og jublende TAK!

SORANSK SAMFUNDS RUSMODTAGELSE

21. OKTOBER 1945

Efter tre Aars Stilstand kunde Soransk Samfund den 21. Oktober atter fejre Aarets Russer og Jubilarer ved en Festlighed i Københavns Universitets mindre Festsal i den gamle Metropolitanskole, der atter ved Velvilje fra Universitetets Side var stillet til Samfundets Raadighed til dette specielle Formaal. Ogsaa Dimittender og Jubilarer fra 1943 og 1944 var indbudt til denne Aarsfest.

Den fung. Formand, Direktør *A. Ch. Louw*, indledede med at byde den store Forsamling Velkommen og udbragte et Leve for vor gamle Skole samt takkede Universitetet for Imødekommenhed og Gæstfrihed; endvidere mindedes Direktøren de 18 faldne Soranere, som havde givet deres Liv for Danmarks Frihed, saaledes at vi nu atter kunde samles til Aarsfest i et frit Danmark. Universitetet var ved Festen repræsenteret ved dets Prorektor, Professor, Dr. phil. *L. L. Hammerich* og Kurator *M. Korsgaard*.

Dirigeret af *Sverre Forchhammer* spillede Orkestret derefter *Ebbe Hameriks* pompøse Soraner-March, hvorpaa Formanden for Fraternitas Sorana, Sognepræst *Paul Nedergaard* holdt den smukke Rustale, som findes gengivet efter Manuskript ovenfor.

Den fung. Formand hyldede derpaa den lange Række af Jubilarer — 65-, 60-, 50-, 40- og 25-Aars Jubilarer — blandt hvilke de ældste var Kontorchef *C. J. Harhoff*, Soransk Samfunds Æresmedlem, Redaktør *L. A. Schiøttz-Christensen*, Driftsleder, Civilingeniør *K. F. S. Holmblad* og Direktør *Alfred J. Wiboltt*, Nakskov; alle Jubilarerne saavel som 60 Russer, Studenter og Realister, fik overrakt en Phønixnaal.

Denne Del af Festen afsluttedes med Fremførelsen af *Aage Linds* og *Ebbe Hameriks* smukke Ruskantate, ved hvilken Studentersangere med *Otto Mackeprang* som Solist og *Aksel Dahlerup* som Recitator medvirkede.

Residensen blev derpaa forlagt til Handels- og Kontoristforeningen, hvor der var anrettet Frokost for Festens Deltagere. Afvekslet af Sange holdtes en lang Række Taler af flere Jubilarer — ingen nævnt og ingen glemt; alle mandede ud i Taknemmelighed til Skolen i Sorø og til Soransk Samfund; Prorektor bragte en Hilsen fra Universitetet, og for Russerne takkede stud. med. *H. G. Jespersen*.

*

Efter Manuskript gengives nedenfor Direktør *Alfred J. Wibolts* Tale samt Regnskabschef *H. L. Truelsens* smukke versificerede Hilsen til Russerne af Aargang 1945.

Direktør *Wibollt* udtalte:

Jeg takker for Indbydelsen til denne Aarsfest. At man Traditionen tro ikke glemmer de gamle.

Jeg mindes at have været med som 50, 60 og nu 65 Aars Jubilar.

Der er ikke mange af min Aargang tilbage. Jeg efterlyser mine Klassekammerater: Dommer *Hattensen*, Kontorchef *Schou* i Landmandsbanken og Arkitekt *Mandrup Pollsen*.

Jeg nærer stor Kærlighed til gamle Soer med alle dens Minder baade de gode, lyse og dem, der faldt Skygger over.

Der er mange af vor Slægt, der har gaaet paa Sorø Akademi, mine Brødre, mine Sønner og Sønnesønner.

Vi var ikke Lys boglig set, een Student og flere Realister, det var Resultatet, men vi klarede os jævnt godt ude i det praktiske Liv.

Selv om vi ikke er samlede paa selve Akademiet i Dag, saa er Sorø alligevel her repræsenteret af unge, ældre og gamle.

Aage Linds Digt: »Til den ukendte Kammerat gennem 100 Aar«, elsker jeg, fordi det rummer saa mange dybe Soranerminder og Tanker. Her er det Sted, hvor Slægt paa Slægt fandt deres Hjem.

Hver af os fik en Bøg i Sorølund. Grønnes vort Liv, da grønnes ogsaa den. Og det vil vel sige: At taber vi vor Barndomskærlighed til Sorø og alt hvad Begrebet Sorø rummer, saa er der noget, der gaar itu i os. Forøvrigt har jeg et haandgribeligt Minde fra Sorø hjemme i Købmandsgaarden, ikke just en Bøg, men et stort Træ, Ask, jeg tog som Stikling fra Ruinerne af min tidligere Hytte i Møllers Granskov ca. 20 Aar efter Afgang fra Skolen.

Det er en ægte Soraner. Den grønnes hvert Aar.

Den lader sig ikke kue af et stort Kastanietræ, der har staaet længe før Sorøtræet blev plantet.

Højere end Kastanietræet med kraftige Rødder, der løfter Brostenene, der staar i dets Nærhed.

For Plads maa den have til Udvidelse og Udvikling, den gode, gamle Soraner.

Ja, hver af os fik en Bøg i Sorølund.

Vi har hver vor Ungdomshistorie dernede fra, fra Akademiet, Skolen, Kirken, Søen, Skoven og den lille By og fra det muntre Liv med Kammeraterne.

Jeg har af og til været paa Besøg i Sorø, oplevet og drømt om igen mine lykkelige Barndomsminder — Drengeominder.

Det er som Ricard skriver om vort Barndomshjem, det er ligesom hellig Jord, man træder paa.

Paa mine gamle Dage staar skarpt i Erindringen Konfirmationen i Sorø Kirke, hvor Kammeraterne sang Inge-manns dejlige Kantate med Stroferne: Ja, sværg ham evig Troskab, og du i hans Himmel skal bo.

Det Ord har fulgt mig Livet igennem og gjort sin Virkning.

I den kristne Lægmandsbevægelse L.Y.M. i Nakskov, der hører ind under Landsforbundet, har jeg fundet og haft min Plads i de sidste 10—11 Aar.

Og jeg har i disse Dage nøje lyttet og lagt mig paa Sinde Kaj Munks Opraab om, at trods Krigens rædselsfulde, helvedesagtige Ulykker, saa lever vi og Menneskeheden i det hele aandeligt talt uanfægtet og paa dette Slagord: »Det gaar nok altsammen«. Vel gaar det. Men, siger Kaj Munk: »Det gaar ad Helvede til!« Hvis vi ikke tager os sammen og kapitulerer overfor den almægtige Gud, hører hans Ord, efterkommer det og Budene.

Bliver Mandfolk, der ved den frie Vilje, vi har faaet, giver Bekendelse til Kristus eller Satan.

De pjattede og uafgjorte giver Grobund for det onde.

Vi maa være Frihedskæmpere i den rette Forstand, erklære Krig imod det onde og forsimplende, i stadig Kamp for det gode.

Og saa vil jeg til Slut bringe en Tak til de gamle Soranere, der sidder i Bestyrelsen og paa andre Poster, der kræver Tid og Offervilje, alle dem, der trækker Læset i Soransk Samfund, sige dem vor hjerteligste Tak for de mange Aar og for Festen i Dag.

Et »Leve« adresseret til Bestyrelsens fg. Formand, Direktør Louw.

Regnskabschef *Truelsen* fremsagde følgende Hilsen til de Unge:

Vi hilser den Ungdom, som Sorø har bragt med Fornylsens Blod til vor gamle Stamme.
Hvor Vejen end gaar: Tag Tørn, giv Agt;
Fugl Fønix paa Vejen vil luende flamme.

Dit Valgsprog skal være:

»Mor Sorø til Ære«.

Stærkt vil det bære

og løfte Din Gerning til Fædrelands Gavn. —
Saadan vil Du hædre Din Skoles Navn.
Og vil Du Dig selv og os andre glæde,
saa ser vi Dig sluttet til denne Kæde
af Kammeratskab fra gamle Dage —
et Stykke Sorø at varetage.

Lykke paa Vejen fremad, Soranerungdom!

SKOVRIDER HELGE MUNDT

* 13. 2. 1867 † 22. 10. 1945

Som nævnt i SoranerBladets November Nummer døde tidligere Skovrider for Sorø Akademis 2. Skovdistrikt *Knud Helge Mundt* den 22. Oktober 1945.

Han var født den 13. Februar 1867 som Søn af Auditor, Overretsprokurator *Jodochus Henrik Mundt* og Hustru *Anna Augusta f. Paulsen*. Efter at have taget Forsteksamen i 1889 uddannede han sig i Godsadministration og blev i 1892 Examinatus juris. I 1896 indtraadte Mundt i Statsskovvæsnet som Forstassistent og tjenstgjorde i Aarene til 1903 paa Skovdistrikter i Landets forskellige Egne samt i 2. og 3. Overførsterinspektion, blev derefter ansat i den for Forstassistenter dengang forbeholdte Skovfogedttjeneste ved Jægersborg Hegn og udnævntes i 1907 til den Skovridertjeneste, som han beholdt til sin Afgang i 1937.

Naar gamle Soranere rundt i Landet og i den vide Verden lader Tankerne gaa til Sorø og de Skove, hvori de vandrede, er det selvsagt de Byen nærmest liggende Skove under Akademiets 1. Distrikt, medens de fleste kun har faaet et flygtigt Kendskab til de fjernere liggende Skove under 2. Distrikt som Store og Lille Bøgeskov, Tersløse Skov, Nordruplund m. fl., de Skove, som Skovrider Mundt gennem et langt Livs Virke og med utrættelig Iver og Lyst for sine Ideers Udformning fik givet sit særlige Præg. Skovrider Mundt saa det som sit store Maal at faa Skovens Drift lagt fra den regelmæssige Højskovsdrift til en mere

biologisk betonet med samtidigt Henblik paa at gøre Skoven tiltalende for Øjet for saavel Fagfolk som Skovens Gæster og at lade denne Skovbehandling, hvor der gives de gode Kvalitetstræer, de bedst mulige Vækstvilkkaar og Ungskoven en Opdragelse til at frembringe flest mulige Kvalitetstræer, kontrollere ved Maalinger saaledes at der til Stadighed haves Rede paa Kapitalbevægelserne og Udbyttegivingen. Dette var et stort Forehavende, naar man betænker, at Forhold som en Verdenskrigs Pligthugster greb

blev gæstfrit modtaget af Fru *Inger Mundt* (f. *Schraeder*), der overlever sin Mand.

Alfred Gram.

Skovrider Mundts Farfar var Matematikeren og Politikeren, Lektor ved Sorø Akademi, Professor *Carl Emil Mundt* (1802—73).

URETFÆRDIGT?!

I Soraner-Bladets September-Nummer fandtes en Opfordring til Gamle Soranere om at abonnere paa et nyopstaaet Skoleblad »Sic«, som man spaaede en længere Levetid end Forgængeren »Skyls«. Et mere lødigt Indhold skulde faa denne Spaadom til at gaa i Opfyldelse.

Det er ikke uden Bitterhed, at man læser denne Notits, naar man tilhører den Aargang, der saa en idealistisk Redaktion hjælpe »Skyls« ud over de første Fødselsveer.

Bladets Data er kort: Det udkom første Gang i September 1939 og gik ind i Foraaret 1944 paa Grund af, at Indholdet paa dette Tidspunkt lod meget tilbage at ønske.

Jeg kender ikke noget til Aanden ved »Skyls« i 1944; men lad os antage, at det var en rimelig Ting at standse Bladet. Imidlertid maa man derefter spørge, om det derfor var rigtigt, at det nye Skoleblad, der opstod 1 Aar efter, at »Skyls« var gaaet ind, ikke skulde beholde sit gamle Navn? Efter min Mening burde man absolut beholde det som en naturlig Anerkendelse af de Gymnasiasters Arbejde, der i sin Tid fik Ideen til det første egentlige Skoleblad paa Sorø Akademis Skole, og fra hvilket »Sic« nedstammer i lige Linie.

Den Begejstring, det i sin Tid paa Skolen vakte, at man her havde fundet det helt rigtige ærkesoranske Ord til at betegne Bladet, synes ganske at være gaaet i Glemmebogen. Til Gengæld er et Navn opfundet, som ligesaa godt kunde bruges til et Skoleblad i Randers som i Rom!

En enkelt Aargang af »Skyls« var maaske uheldig! Nuvel, skal da Navnet af den Grund være et uartig Ord? Lad os se paa, hvordan »Skyls« var som Skoleblad indtil den ulyksalige Aargang 5.

Foran mig har jeg de 4 første Aargange, og efterhaanden, som Bladene vendes, opfriskes mange Navne og Episoder. Et Skoleblad skal kunne faa saavel 3die G som 1ste Mellem i Tale, og denne Opgave løste »Skyls« smukt. At ogsaa Skolens Lærere saa med venlige Øjne paa Bladet, vidner talrige Artikler fra deres Haand om. Fatter nærede saa stor en Kærlighed til Bladet, at han endogsaa afstraffede saakaldte Plankeværkslæsere. Der er aldeles fortrinlige Artikler som »Bjærgskredet« efter 9ende April og mange andre. Alvor veksler med Spøg. Ogsaa alt vedrørende Livet bag Klosterporten diskuteres ivrigt, Ros og Dadel skifter, denne sidste altid under en munter Form, der ikke drømte om at fornærme nogen. Endelig er det værd at nævne, at »Skyls« tog 2den Præmie ved en Skolebladkonkurrence for hele Landet. Jeg kender ikke det nye Skoleblad! Det kan være baade bedre og daarligere end det gamle; men det bør vedkende sig Arv og Gæld og derfor genoptage Navnet »Skyls«; det er kun lidet overensstemmende med soransk Tradition at slaa en Streg over det gamle og begynde helt paa bar Bund; friske Impulser og nye Ideer er mere end velkomne; men den røde Traad bør intetsteds klippes over.

Michael Schaffalitzky de Muckadell.

voldsomt ind, og at Overvejelser og Betæneligheder fra Overinspektionens Side med Henblik paa i Akademiets Skove at have saavel Reserver som et langt-sigtende Aarsudbytte ogsaa blev gjort gældende, men Mundt arbejdede utrættelig saavel i Skoven som i Skrift og Tale, og han vandt her -- foruden selvsagt en Del Modstandere, der vel navnlig saa en Fare for Skovene deri, at ikke tilstrækkeligt kyndige slugte Ideerne og overførte dem paa Forhold, hvor de ikke passede -- Ry blandt Forstmænd over det hele Europa. Ydre Anerkendelser blev ham da ogsaa til Del i meget stort Omfang (R., Dbm., R. af Nordstj., Merite agricole, Sv. Skogsvårdsför. Erindringsm., Hon-memher Royal Engl. Forestry Society m. m.).

Mange er de danske og udenlandske Forstmænd, som enkeltvis eller paa faglige Ekskursioner har gæstet Sorø Akademis Skove, og Mundts Navn vil for dem igennem lange Tider være uløselig knyttet dertil, og de Skove, som han viede sin Livsgerning, vil sikkert i en endnu længere Tid bevare hans Navn.

»Fredskovsminde«, Skovridergaarden i den gammel-dags hyggelige Stil, var Stedet, hvor alt samledes, hvor Skovrider Mundts inciterende Udviklinger og Demonstrationer som Regel begyndtes, og hvor de mange Forstmænd samt Venner fra nær og fjern altid

ÆRESRETEN

Som det vil være Medlemmerne bekendt, blev der paa den ekstraordinære Generalforsamling den 17. Oktober 1945 nedsat en Æresret til Udrensning (Eksklusion) af Medlemmer.

Til Medlemmer af dette Udvalg valgtes Landsdommer *N. V. Boeg*, Bestyrelsens Formand, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* og Bestyrelsens Sekretær, stud. jur. *Vald. Skovgaard Jensen*.

Generalforsamlingen delegerede til Æresretten enhver Myndighed til endeligt at træffe Afgørelse i disse Forhold.

Efter at Statsskovdirektør Lorenzen er kommet tilbage fra sin Rejse til Canada og U.S.A., har Æresretten konstitueret sig med Landsdommer Boeg som Formand.

Man beder Soransk Samfunds Medlemmer om til Landsdommer Boegs Adresse, Niels Brocksgade 4, Kbh. V. under Navn at fremsende Klagemaal, som de mener kunde medføre en Eksklusion af Medlemmer paa Grund af udansk Optræden under Besættelsen, bilagt med Materiale (Dokumentation) til nærmere Belysning af Forholdet, ligesom ogsaa de Medlemmer, der selv maatte ønske at faa deres Forhold nærmere undersøgt, bedes henvende sig paa lignende Maade.

Efter Modtagelsen af eventuelle Henvendelser, som Æresretten vilde sætte Pris paa at modtage snarest muligt og senest inden 1. Marts 1946 vil der blive givet de paagældende Medlemmer Lejlighed til overfor Æresretten at fremkomme med de Oplysninger, som de mener er af Interesse, eventuelt saaledes, at der gives dem Adgang til en mundtlig Forhandling med Æresrettens Medlemmer.

Efterhaanden som Æresrettens Afgørelser træffes, vil der gives Soransk Samfunds Bestyrelse Underretning herom, ligesom Meddelelse vil fremkomme i Soranerbladet og en Redegørelse forelægges for den aarlige Generalforsamling.

København, den 15. Dec. 1945.

N. V. Boeg.

Poul Lorenzen. Vald. Skovgaard Jensen.

EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING I FEBRUAR

Ca. 100 Soranere har holdt Møde og derefter henvendt sig til Bestyrelsen med Krav om ekstraordinær Generalforsamling i Februar 1946.

De 100 Soranere er repræsenteret ved et Udvalg bestaaende af:

Tandlæge *M. Poulsen*.
Laboratorieforsøger *B. Ishøj*.
Stud. jur. *S. P. Gregers*.
Stud. med. *P. A. Gjørup*.
Toldkasserer *V. Bay*.
Direktør *A. V. Rasmussen*.

Dagsordenen bliver:

- 1) Oprettelse af et fast Sekretariat.
- 2) Kontingentforhøjelse i Henhold til Vedtægternes Paragraf 3.
- 3) Eventuelt.

Tid og Sted vil senere blive bekendtgjort paa behørig Maade. Forslagstillerne har tænkt sig, at Sekretariatets Arbejdsomraade bør omfatte:

- 1) Tilrettelæggelse af Sammenkomster.
- 2) Udsendelse af Meddelelser (Aarsskrifter og Girokort m. v.).
- 3) Soranerbladets Ekspedition.
- 4) Soransk Samfunds Arkiv.
- 5) Samlingssted for Indsendelse af Legatansøgninger under Soransk Samfund.
- 6) Soransk Samfunds Engageringskontor.
- 7) Adresseforandringer og Oplysninger.
- 8) Medlemsagitation.
- 9) Medlemsfortegnelse.
- 10) Gratulations- og Kondolenceskrivelser.
- 11) Meddelelser til Pressen.
- 12) Forbindelse med Soransk Samfunds jyske og fynske Afdelinger.

Forslaget om et fast Sekretariat motiveres bl. a. med, at der da vilde blive eet bestemt Sted, man kan henvende sig, og eet Sted, hvorfra Meddelelser udgaar, at Medlemsagitationen vilde blive effektivere, at Meddelelser til Pressen bør udvides, og at Bestyrelsen vilde blive sparet for en hel Del Arbejde, saa den fik mere Tid til at beskæftige sig med de store Linjer i Soransk Samfunds Arbejde.

Endvidere ønsker man bl. a. udarbejdet et detaljeret Overslag over Udgifter etc. til Oprettelse af Soransk (Samfunds) Kollegium med Klublokaler, samt Undersøgelse af Mulighederne for Opførelsen af en Weekendhytte paa Sorø Akademis Skovdistrikt.

Soransk Samfunds Bestyrelse og Forslagsstillerne er enige om, at de Forslag, der er Tale om, er af saa stor og indgribende Betydning for Soransk Samfunds Fremtid, at man indtrængende maa opfordre alle Medlemmer, som har Mulighed derfor, til at give Møde paa den ekstraordinære Generalforsamling.

SORANER-SAMMENKOMST MED DAMER

Fhv. Minister, Direktør *K. K. Steincke* har efter Anmodning lovet Soransk Samfund's Bestyrelse *Fredag den 18. Januar 1946* at ville causere over Emnet: »Minder fra min Sorøtid — og hvad den betød for mig«.

Sammenkomsten — der ogsaa omfatter Medlemmernes *Damer* — finder Sted nævnte Dato *Kl. 18,15* i Hotel d'Angleterre's Palmehave, hvor der serveres forløren Skildpadde, Dessert (Kage), Øl og Kaffe + Betjening à 10 Kroner pro persona.

Efter Spisningen ca. *Kl. 19,30* taler Ministeren, og derpaa vil der blive Lejlighed til Dans i Palmehaven.

Man bedes anmelde Deltagelse — ogsaa for Damernes Vedkommende — inden den 16. Januar til Direktør *A. Ch. Louw*, Laksegade 2, Central 1290, 1823 eller 1839 (mellem *Kl. 10—15*).

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere følgende gamle Soranere har tegnet sig som *Konsolidanter* for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette:

Civilingeniør *Poul Damgaard*, Dronninggaardsallé 94, Holte.

Landsdommer *N. V. Boeg*, Niels Brocks Gade 4, Kbh. V.
Bagermester *Rogert Møller*, Vesterbrogade 30, Kbh. V.
Gaardejer *Otto Hagemann*, Søbækgaard, Espergærde.

Endvidere har en Soraner under Pseudonymet »S. N.« til Legatet indbetalt et Beløb stort 500 Kroner, hvorved han er blevet Dobbelt-Konsolidant inden for Legatet.

*

Ansøgninger om dette Stipendium, der fortrinsvis kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1944 og 1945, skal indgives inden *Udgangen af Januar 1946* til Stipendiebestyrelsen, Adr. Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København K.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgers og Forældres økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

STØTTEFONDET FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTE

Det af en gammel trofast Soraner indstiftede Soranerlegat »*Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte*« er ledigt.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis Enker med umyndige Børn — og Uddelingen finder Sted i Begyndelsen af 1946.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby. Ansøgninger skal indsendes inden den 15. Januar d. A. til Soransk Samfunds Bestyrelse, Adr. Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København K.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af fhv. Handelsskoleejer og -forstander Valdemar Petersens Legat for unge Mennesker, der er udgaaede af Sorø Akademis Skole med Realeksamen, er nogle Portioner ledige.

Ansøgninger stilet til Soransk Samfund maa for at komme i Betragtning indsendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby, inden Udgangen af Januar 1946.

Bestyrelsen.

LEGAT

Overlærer *Sibberns Legat* for en Soraner er i Aar tildelt stud. med. *Peder Johannes Toftager*, dim. 1945.

Sorø, den 11. December 1945.

P. H. Bohn.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Den nye Justitsminister, Landstingsmand, Landsretssagfører *A. L. H. Elmquist*, Svendborg, er Soraner og udgaaet fra Skolen af 3. Kl. 1903.

Københavns Kabaret-Primadonna, Skuespillerinden, Fru *Lulu Ziegler* (S. '21) er vendt hjem efter et langvarigt Ophold i Sverige og Norge, hvor hun har haft en lang Række Succes'er.

*

Afdelingschef i Udenrigsministeriet *M. A. Wassard* (S. '10) er blevet udnævnt til kgl. dansk Gesandt og befuldmægtiget Minister i Holland.

*

Cand. jur. *N. C. Tyndeskov Pedersen* (S. '35) er blevet Medlem af Bestyrelsen for Studentersamfundet, der nu tæller ca. 1000 Medlemmer.

*

Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) er indtraadt i Bestyrelsen Tersløsegaard i Stedet for Højesteretssagfører *Carl Ballhausen*.

*

Res. Kapellan i Middelfart *Johs. I. Hansen* (S. '19) er blevet udnævnt til Sognepræst i Skaarup i Fyns Stift.

*

»Jacob Skomager« alias Skomager *Jens Peter Hansen* i Tersløse er afgaaet ved Døden; gennem 30 Aar var han Kustode ved Holbergmuseet paa Tersløsegaard; han var dekoreret med Fortjenstmedaillen i Sølv.

*

Ritmester *Ove Greve Mollke* (S. '27) er fra Udgangen af December afskediget efter Ansøgning i Naade af Krigstjenesten.

*

Sekondløjtnant *Halvdan Bülow-Olsen* (S. '38) er under 14. Nov. udnævnt til Premierløjtnant af Infanteriet.

*

Maskinisterne *Paul G. Langballe* (U. '34) og *Ancher Balle Christensen* (U. '37) er fra den 1. Nov. blevet antaget som Maskinkadetter i Søværnet.

*

I den danske Kirkes Adventsbog »Dansk Kirkeliv medens Tiderne skifter« findes en Nekrolog over Stiftsprovst *C. C. Hjortkjær* (S. '89), skrevet af Pastor N. A. Jensen.

*

Regnskabschef *H. L. Truelsen* (P. '91) fyldte den 24. Nov. 70 Aar og modtog i den Anledning en Hilsen samt Sorø-Askebægeret fra Soransk Samfund.

*

Rektor *H. Raaschou-Nielsen* (S. '89) fylder den 16. Januar 75 Aar.

*

Bladet »Folk og Frihed«, ved hvilket stud. mag. *Aksel Heltoft* (S. '42) var Medredaktør, har den 5. Dec. udsendt sit Slutnummer.

*

Kaptajn *Mogens Boisen* (S. '27) er foreløbig fritaget for Tjeneste, fordi han i 1940 var Medlem af DNSAP; hans Sag skal for Tjenestemandsdømstolen.

*

Den kendte trautnerske Slægt har mistet sit sidste Medlem i Sorø, idet Frøken *Henriette Trautner* den 4. Dec. er afgaaet ved Døden i en Alder af næsten 98 Aar; hun var Sorøs ældste Indbygger.

*

Kontreadmiral *Axel Scheel* (U. '79), som i 20 Aar har været Formand for Alliance Française i København, blev ved sin Afgang paa Generalforsamlingen den 10. Dec. enstemmigt valgt til Foreningens Æresmedlem.

Landsdommer *Helge Hoff* (S. '12) er fra den 1. Okt. blevet Formand for den ene Afdeling af den nedsatte Tjenestemandsdømstol.

*

Stud. mag. *Erling Nielsen* (S. '38) har til det svenske Samleværk »Universiteten i en ny värld« skrevet et Afsnit om danske Universitetsforhold. Samtidig er han Medarbejder ved Vilh. la Cours 3 Binds Værk »Danmark under Besættelsen«, og udsender paa Folkung Forlaget et Minde-skrift over sin nære Ven fra Besættelsesaarene, Forfatteren, Redaktør, cand. theol. Peter de Hemmer Gudme.

*

Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer* (S. '37) er blevet Medarbejder ved Kontorchef Poul Reitzels 3 Binds Værk »Vaabenførende Slægter i Danmark«, hvis første Bind om kort Tid vil udkomme med Forord af Museumsdirektør Otto Andrup.

*

Dommerfuldmægtig *Axel Langkjær* (S. '16), Køge, er blevet udnævnt til Dommer i Toftlund i Sønderjylland.

*

Justitsministeriet har meddelt cand. jur. *Kaj Lund* (S. '35) Beskikkelse som Underretssagfører i København.

*

Justitsministeriet har antaget Sagfører *J. W. Gerlin Jensen* (S. '34), Rudkøbing, til for et Tidsrum af 10 Aar at deltage i Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager ved Retten i Rudkøbing Købstad.

*

Godsejer, Dr. med. *K. Hasselbalch* (S. '91), er blevet valgt til udenlandsk Medlem af Videnskabselskabet i Uppsala.

*

Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er efter dærom fremsat Anmodning traadt tilbage som anden Viceformand i Københavns Borgerrepræsentation.

*

Lektor *Aage Meulengracht* (S. '05), Aalborg, er ved Tjenestemandsdømstolen blevet afskediget fra sin Stilling paa Grund af unational Optræden under Besættelsen.

*

Fuldmægtig i Udenrigsministeriet *H. Wenck* (R. '08), er blevet udsendt til Berlin som dansk Repræsentant ved det allierede Kontrolraad, den nuværende Militærregering; forinden sin Afreise blev han tildelt militær Grad som Major, en Betegnelse som ellers forlængst er blevet afskaffet i Danmark.

*

Fuldmægtig *C. C. E. Hoffgaard* (R. '17) er blevet udnævnt til Prokurist i Firmaet Henkel & Co., A/S.

*

Dansk-svensk Flygtningetjenestes Indsamlingsfond af holdt den 30. Nov. et Møde i »Platan-Biografen«, ved hvilket Tjenestens Leder, Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18), gjorde Rede for Indsamlingsfondens mangesidede Indsats og de opnaaede Resultater i 1943—45.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken Bente Christensen, Datter af Stolefabrikant E. Christensen, Sorø, og stud. med. vetr. *Sidney Torben Nørgaard* (S. '44), København.

Ægteskab er indgaaet mellem Fru Ida Nielsen, Datter af afd. Proprietær Laur. Møller, og Billedarkivar ved »Nationaltidende« *Svend Rothe* (S. '18).

*

Ægteskab er indgaaet mellem stud. med. Frøken Karen Olsen, Datter af Sognepræst ved Grundtvigskirken Oluf Olsen, og stud. med. *Jørgen Ryggård* (S. '39), København.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Danse- og Gymnastiklærerinde, Frøken Lilian Clausen, Datter af Restauratør H. A. M. Clausen, Helsingør, og Antikvar *Paul Rantzen Stevns* (R. '37), København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Ellen Poulsen, Datter af Installatør Niels Poulsen, og stud. med. *Jørgen Heller* (S. '41), København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Hanne Eiby og stud. odont. *Arne Thuesen* (S. '40), København.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Karen Skouenborg og Løjtnant *Svend J. Bruun de Neergaard* (R. '36).

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Margrethe Verner Jensen, Datter af Kontorchef E. Verner Jensen, og stud. med. *Ole Holflod Iversen* (S. '41), Søn af Læge *K. E. Iversen* (S. '13), Kalundborg.

*

Direktør *Osv. Kristensen* er blevet Leder af det danske Firma Forlaget for Faglitteraturs nyoprettede Filial i Stockholm.

*

Det meddeltes i sidste Nummer, at *Olav Seidenfaden* var faldet i Krigen i Østen; dette maa imidlertid paa det kraftigste dementeres, da han er sluppet uskadt gennem Krigen og for Tiden er tjenstgørende engelsk Soldat i Antwerpen, hvor han har det godt.

*

Cand. theol. *Jakob Krarup* (S. '37), modtog Præstevieelse den 19. December og er antaget som Rejsepræst under Det danske Missionselskab med senere Udsendelse som Missionær til Manchuriet for Øje.

*

Folketingsmand, Pastor *Kristen Amby* (S. '14) er blevet Medlem af Rådoraadet som Repræsentant for den konservative Rigsdagsgruppe.

*

Læge *Hemming Bisgaard Frantzen* (S. '29) er under 4. ds. udnævnt til Distriktslæge i Grønland fra den 1. Juni 1944 at regne.

*

Den fungerende Redaktør af Soraner-Bladet vil gerne i Forbindelse med en Soraner, der kan laane ham et Eksemplar af Forlaget Vort Lands Værk om Soranere i Tidsrummet 1900—1940.

*

Dette Nummer blev i November-Nummeret lovet til den 15. December, men vigtige Bestyrelsesmeddelelser kom af forskellige Grunde først Redaktionen i Hænde den 18. og 30. December; Bladet har derfor ikke kunnet udkomme før nu.